

START

START

START

START

START

**MICRO FILMED
BY**

**KARNATAKA STATE
ARCHIVES**

1991

**MICRO FILMED
BY**

**KARNATAKA STATE
ARCHIVES**

1992

ARS 38 APP 90-91

ಜಿಯಂತ್ರೆ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ

ಜನವರಿ 1951 ಪ್ರಕಟ
೦೦ಡ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

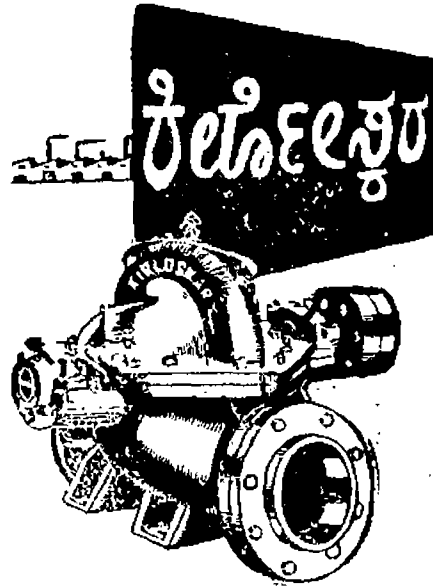
ARS 38 APP 90-91

ಜಯಂತೆ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ

ಜನವರಿ 1951 ಪ್ರಕಟ
೦೦ದ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಮನೆ, ಹೊಲ ಅಥವಾ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ
ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ
ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್

‘ಸೆಂಟ್ರಿ ಫ್ಯೂಗಲ್ ಪಂಪ್’ ನ್ನೇ
ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ.

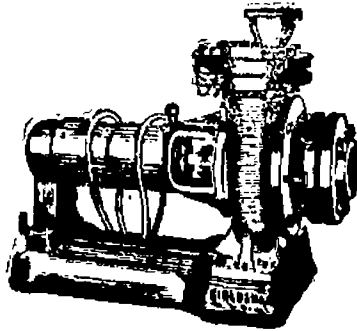
ಸೆಂಟ್ರಿ ಫ್ಯೂಗಲ್
ಪಂಪುಗಳು

ಯು. ಪಿ. ಟೈಪ್ ಪಂಪ್

ಒಕ್ಕಲತನ ಮತ್ತು ಕಾರಖಾನೆಯ
ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪ-
ಯುಕ್ತವಾದುದು. ತಾಳಿಕೆ, ಭದ್ರ
ವಾದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಇವು
ಗಳ ಮೂಲಕ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಬೆಳೆ
ಯುತ್ತಿರುವ ಲೋಕ ಸ್ತ್ರಿಯ ತೆ
ಯನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಈ ಪಂಪು.

ಬಿ. ಎಸ್. ಎ. ಪಂಪು

ಅತ್ಯಂತ ಅಧುನಿಕ ಹಾಗೂ ಯಾಂತ್ರಿಕ
ರಚನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರು
ವುದು. ಗಿರಾಕಿಗೆ ಕಳಿಸುವ ಮುನ್ನ ಪ್ರತಿ
ಯೊಂದು ಪಂಪನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿ
ಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಪಂಪುಗಳು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ
ಹಾಗೂ ಒಕ್ಕಲತನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ
ವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಬಂಧುಗಳು ಅ. ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ವಾಡೆ

ଜିଏ ୧୨ ୫୩

★

ଜନବନ୍ଧୁ ନବୀନ

★

JAYANTI

JANUARY 1951

ಸಂಪುಟ ೧೩

೧ ನೆಯ ಜನವರಿ ೧೯೫೧
ಹೇಮಂತ ಸಂಚಿಕೆ

ಸಂಚಿಕೆ ೮

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ :

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಸಂಪಾದಕರು ೩೧೧

ಈ ಸಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ (ವಿಹಂಗಮಾವಲೋಕನ)

‘ ವಿಹಂಗಮ ’ ೩೧೨

ನಗೀಗೆ ನೇವೀದ್ಯ

‘ ನಕಲೀ ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯ ’ ೩೧೪

ಒಂದು ಸಾಹಸ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಅಶ್ವತ್ಥ ನಾರಾಯಣರಾಯರು, ಬನಾರಸ ೩೧೫

ಕನ್ನಡ ನಾಡ ಯುವಕರಿಗೆ (ಕವನ)

ಶ್ರೀ. ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿ, ಎಂ. ಎ. ಮುಂಬಯಿ ೩೨೭

ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡುಗಳ ಹಿರಿಮೆ (ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ)

ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪೆರಡಾಲ ೩೨೮

ಸಕ್ರೀ ಗುಳಿಗಿ (ಒಂದು ವರ್ತಮಾನಚಿತ್ರ)

ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರು, ಧಾರವಾಡ ೩೩೨

— ಗೆ : (ಕವನ)

ಶ್ರೀ. ಜಿನ್ನ ವೀರ ಕಣಿವಿ, ಬಿ. ಎ. (ಆರ್ನರ್) ಧಾರವಾಡ ೩೩೮

ಶಾರದೆಯ ಅಪರಾವತಾರ (ದ್ಯುಗೃಪ್ರಬಂಧ)

ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ ಬಿ. ಎ. ಧಾರವಾಡ ೩೩೯

ವಾರದ ಭವಿಷ್ಯ (ನಗೆಯಾಟ)

ಶ್ರೀ. ದೇವಕಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ವಿಜಾಪುರ ೩೪೧

ತಿಮ್ಮನ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ (ನಗೆಬರಹ)

‘ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಬೀಚಿ ’ ೩೪೪

ಬಾಣ-ನಾಗವರ್ಮರ ಕಾದಂಬರಿ (ಶುಲನಾತ್ಮಕ ವಿನೂರ್ತಿ)

ಕು. ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ ಎಂ. ಎ. ಧಾರವಾಡ ೩೪೫

ಮುಖಸ್ತುತಿ (ಒಂದು ದರಬೆ)

ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಕೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಎಂ. ಎ. , ಬಿ.ಟಿ. ಧಾರವಾಡ ೩೪೧

ಕೃಷ್ಣಾ ತಾಯಿ (ಕವನ)

ಶ್ರೀ. ಭುಜೇಂದ್ರ. ಮಹಿಷವಾಡಿಗಿ ೩೪೪

ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದ ಹೊಂಗನಸುಗಳು (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಶ್ರೀ. ಗೋಪೀನಾಥ, ಮುಂಬಯಿ ೩೪೫

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ (ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ)

ಶ್ರೀ. ಮೋಹನ ಅ. ಜಾಲೀಹಾಳ ಬಿ. ಕಾಮ್. ಕೆ. ವಾಡಿ ೩೬೦

ಅನ್ಯುಕ್ತಾತ್ಮ (ತರಂಗರೂಪಕ)

ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ, ಧಾರವಾಡ

ನಿಂದೆಯ ನೆಲೆ (ಲಘುಪ್ರಬಂಧ)

ಶ್ರೀ. ಮೊರಬ ರಘುನಾಥರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ಧಾರವಾಡ

ಮಹಾಚುನಾವಣೆ (ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ದೃಶ್ಯ)

ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಣ್ಣಾ ಚಾರ್ಯ ಪಪ್ಪು ಬಿ. ಎ. , ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ.

ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಶಾ (ಕವನ)

ಶ್ರೀ. ಎ. ಎಸ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಮಡೆಸಾಲ

ಸಾಹಿತ್ಯದ ನನ್ಯಜೀವನದೃಷ್ಟಿ (ಭಾವಣ)

ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಗೋಕಾಕ ವಿನಾಯಕರಾಯರು

ಕಸೂತಿ ಕಲಿಯಬೇಕೆ ? (ಹೊಲಿಗೆಯ ವಿಚಾರ)

ಸೌ. ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹಳಪೇಟೆ ಧಾರವಾಡ

ವಿನೂರ್ತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗ (ಬಲಿಷ್ಠಕೃಪಾರ್ಥ)

ಶ್ರೀ. ಅನಂತ ಬುರ್ಲಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

ಜಯಂತಿ

JAYANTI

ಜನವರಿ ೧೯೫೧

ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣೆ . . . ೫—೦—೬

ಬಿಡಿಸಂಚಿಕೆ . . . ೦—೮—೬

ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳ ನೊದಲನೆಯ

ತಾರೀಖಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

ಸಂಪಾದಕರು— ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕರು— ಶ್ರೀ. ಎಲ್.ಜಿ. ಬೇ

ಪ್ರಕಾಶಕರು— ಶ್ರೀ. ಎನ್. ವಿ. ಮೆಳ್ಳಿಗಟ್ಟಿ

ಜಯಂತಿಗೆ—

ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಏಜಂಟರು ಬೇಕು.

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಬಡತನದಾದರೂ ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿಯೇ ರಸಪೂರ್ಣವನ್ನಾಗಿಸಿ, ಸತ್ಯದಯ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಜಯಂತಿಗೆ ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತಲಿದೆ.

ಕೇವಲ ಹಾಸ್ಯ, ವಿನೋದ, ವಿಡಂಬನೆ, ವ್ಯಂಗ್ಯ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕತೆ-ಕವನ-ನಾಟಕ-ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನೂ ಅಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಈ ಹೇಮಂತ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಕಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಮಹರ್ಷಿ ಅರವಿಂದ ಭೋಷರ ದೀರ್ಘ ಸಮಾಧಿಯೂ ಸರದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲರವರ ಚಿರವಿರೋಧವೂ ನಾಡಿನ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಬೇರೆ-ಸಂತಾಪಗಳಿಂದ ಗಂಭೀರವಾಗಿಸಿತು. ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ನೋಡುವವರಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭದ ಕವಣಿಕೆ, ಆ ಮೇಲಿನ ಗಂಭೀರಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವೆರಡರ ಸರಿಣಾಮ-ಗಳೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಾಸ್ಯ ಲೇಖಕರಿಂದ ಲೇಖನ-ಗಳನ್ನು ಆಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದೆವಾದರೂ, ಅವರಿಗೆ ಹಾಸ್ಯ-ವಿನೋದಗಳ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಮನಸ್ಸಿತ್ತೆಯನ್ನು ನಾಡಿನ ದುಃಖ-ವಯ ವಾತಾವರಣ ಉಳಿಯಗೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ.

ಆದಿ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೂ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಶಂತಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ವಂದನೆ-ಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾವ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನೂ ನಾವು ಕೊಡಲಾರೇವೆ. ಜಯಂತಿಯ ಅರ್ಥಿಕ ಸಂಕಟವನ್ನರಿತು, ಯಾವ ಪ್ರತಿಫಲದ

ವಿಚಾರವನ್ನೂ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾರದೆ, ಕೇಳಿದಾಗೆಲ್ಲ ಲೇಖನಸಹಾಯ-ವನ್ನು ಒದವಿಸುವ ನಮ್ಮ ಲೇಖಕರ ಔದಾರ್ಯ ಮೆಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಾಡುವಂತಹದು.

ಇಂತಹದೊಂದು ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾ-ದರೆ, ಇಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ವೆಚ್ಚದ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರ-ಬೇಕಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ವಾಚಕವರ್ಗ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹಗುರುಗೊಳಿಸುವುದೆಂಬ ವಿಚಾರದ ಬಲವು ದೊರೆತರೆ, ಎಷ್ಟೇ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಿ, ಜಯಂತಿಯ ಒಂದೊಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನೂ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯಂತೆ ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜಯಂತಿಗೆ ದೊರೆ-ಯುತ್ತಿರುವುದು ಕೇವಲ ಪ್ರಶಂಸೆಯ ಮಾತುಗಳೇ ಹೊರತು. ಸಾಲುವಷ್ಟು ಅರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಜಯಂತಿಯು, ಸಾಲದ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ 'ಸಾಲ'ದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ಜಯಂತಿಯಂತಹ ಪತ್ರಿಕೆ ಜೀವಿಸಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವವರೆಲ್ಲ ಆದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹ-ಕರಿಸಿದ ವ್ಯವಹಾರಿಗಳೂ, ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಓದುವ ಕನ್ನಡ ವಾಚಕರಿಗೂ, ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರವಿತ್ತ ಎಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.

—ಸಂಪಾದಕರು

ಈ ಸಲದ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಳನ

• ವಿಹಂಗಮ •

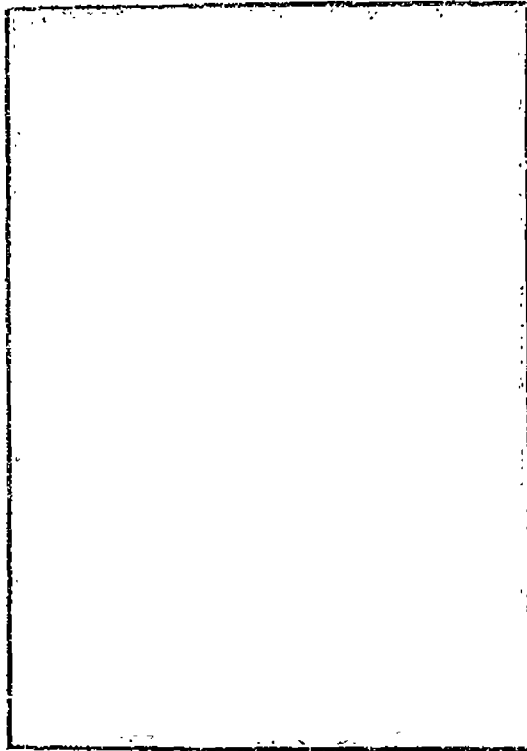
ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ೩೪ನೆಯ ಅಧಿವೇಶನವು ಈ ಸಲ ಮುಂಬಯಿ ಮಹಾನಗರದಲ್ಲಿ, ಕಳೆದ ದಿಸೆಂಬರ್ ದಿನಾಂಕ ಅರಿದ ೨೬ರ ವರೆಗೆ, ತುಂಬ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರುಗಿದುದು ಸಂಶೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಪ್ರತಿವರ್ಷದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದೊಂದಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ, ಮಹಿಳಾ ಗೋಷ್ಠಿ, ಗಮಕಗೋಷ್ಠಿಗಳು ಸೇರಿದ್ದು ವಲ್ಲದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಪರಿಷತ್ತು ನೆರವೇರಿತು. ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿ ಸೇರಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಅದೇಕೋ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನೂವಲಾಗಿ ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದ ನಿಜ್ಜಾನಪರಿಷತ್ತು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಂತು ಹೋಯಿತೇಕೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಮುಂಬಯಿ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮೂರು ಲಕ್ಷದಷ್ಟು. ಇವರಲ್ಲಿ ಸುಶಿಸ್ತಿತರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ವಿವಿಧ ಭಾಗದ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಕೆನೆಯೇ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮುಂಬಯಿ ರಾಜಕೀಯ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಕನ್ನಡಿಗರು ನಂತೆ, ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿರಿವಂತ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಇರುವರು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯಾಪಾರದ ವಿಚಾರವಾದರೆ, ಒಳನಾಡಿನ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗಿಂತ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡದ ಉನ್ನತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ನೆರವು ದೊರೆಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಅವರು ಅಸುಕಾಲವಂತರಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಹಾಯವಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡನಾಡು, ಮುಂಬಯಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕಡೆಗೆ ಆಶೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದರೆ ಅದೇನೂ ಅಸಹಜವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಶೆಯನ್ನರಿತು, ಮುಂಬಯಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಕನ್ನಡದ ವಿಸ್ತಾರಕವಾದ ಪ್ರೀತಿ-ಪ್ರಭೆಗಳನ್ನು ಮರೆಯದೆ, ನಿರವಧಿ

ಸಲ ಮತ್ತೆ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಒಗ್ಗೂಡಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿ, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ, ಒಳನಾಡಿನ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮುಂಬಯಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಮನವಾರಿ ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಮುಂಬಯಿ ಮಹಾನಗರ ಅನೇಕ ಭಾಷಾಭಾಷಿಗಳಿಗೆ ನೆಲೆನೀಡಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಗುಜರಾತಿ, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಪಟ್ಟವಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾದ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಗಾಢೀಯವಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಇವು ಮೂರೂ ಮುಂದುವರಿದು ಹಿತ್ತದ ಭಾಷೆಗಳು. ಇಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ, ಆ ಮುಂದುವರಿದ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಂಥ-ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಸಮ್ಮೇಳನ ಸಂಚಾಲಕರು ತುಂಬ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕಾರ್ಯಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಸಮ್ಮೇಳನ ಸಂಚಾಲಕರು ತುಂಬ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಿದುದು ಅತ್ಯಾನಂದದ ಸಂಗತಿ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ. ಕಬ್ಬೂರ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ಉದಾರಹೃದಯದ ಸಿರಿವಂತರು. ತಮ್ಮ ನೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಾಡಿನ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಹೇಗೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಅರಿತವರು. ಈಗಾಗಲೇ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಹಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನೆರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದವರು. ಇಂತಹ ಪ್ರೀತಿಯುತರ ಉದಾಹರಣೆ, ಕನ್ನಡ ನಾಡಾಪ್ರೀತಿಯುತರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಂತರೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಗತಿ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪನೆಯ ನಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮುಂಬಯಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಶ್ರೀ. ಕಬ್ಬೂರ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿದುದು ಅವರ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಿತ್ವಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ. ಕಬ್ಬೂರ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು

ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ಉದಾರಹೃದಯದ ಸಿರಿವಂತರು. ತಮ್ಮ ನೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಾಡಿನ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಹೇಗೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಅರಿತವರು. ಈಗಾಗಲೇ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಹಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನೆರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದವರು. ಇಂತಹ ಪ್ರೀತಿಯುತರ ಉದಾಹರಣೆ, ಕನ್ನಡ ನಾಡಾಪ್ರೀತಿಯುತರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಂತರೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಗತಿ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪನೆಯ ನಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮುಂಬಯಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಶ್ರೀ. ಕಬ್ಬೂರ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿದುದು ಅವರ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಿತ್ವಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನಕ್ಕೂ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಿಗೂ ಈ ಸಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷ-
ಗಿ ದೊರೆತವರೆಲ್ಲ ಸಮರ್ಥರು. ಆ ಆ ಸದಗಳ ಗೌರವಕ್ಕೆ
ಬಹು ಅರ್ಹರಾದವರು.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋವಿಂದ ಪೈ-
ಸಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಂದು ಮೂರ್ತಿ. ತಮ್ಮ
ಧ್ವನಿಭಾವನೆಗಳೆರಡರಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆ-
ಯಿಂದ ಮಾಡಿದವರು. ಅವರ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರೀತಿ-ಅಭಿಮಾನಗಳು
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದುವು. ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗೆಗಿರುವ ಅವರ
ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ನಿಷ್ಠೆ, ಸ್ವತಂತ್ರಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಡಕಬಿಗಿನ
ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಒದವಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಶ್ರೀ. ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳವರ
ಪ್ರೇಮ, ನಿಷ್ಠೆಯೇವೆಂಬ ಭಾವಗಳು ಇದುವರೆಗೂ ಅವರನ್ನು
ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವವು ಎರಗೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಲ ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ
ಕಟ್ಟಿ ನನ್ನೇರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಕರ್ತವ್ಯಪಾಲನೆಗಾಗಿ, ಕನ್ನಡ
ಜಿಲ್ಲೆ ಪರಿಷತ್ತು ಎಲ್ಲರ ಅಭಿನಂದನೆಗೂ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಗೋಕಾಕ
ನಾಯಕರಾಯರ ವಿವಿಧಮುಖ ಸಾಹಿತ್ಯನಿರ್ಮಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತ
ನಕ್ಕೆ, ಅವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೇಳ-
ಬೇಕಾಯಿತು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಳೆಯ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗಗಳೆರಡರ
ಮಧ್ಯೆಗನ್ನೂ ಕಂಡವರಿವರು. ಎರಡರ ಸುಂದರ ಸಮನ್ವಯ
ಮಾರ್ಗವಿಂದ ಕನ್ನಡ ನೂತನ ಸಾಹಿತ್ಯಕರನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆ-
ಸುವಂತಹ ಸ್ಥಾನಬಲವುಳ್ಳವರಿವರು.

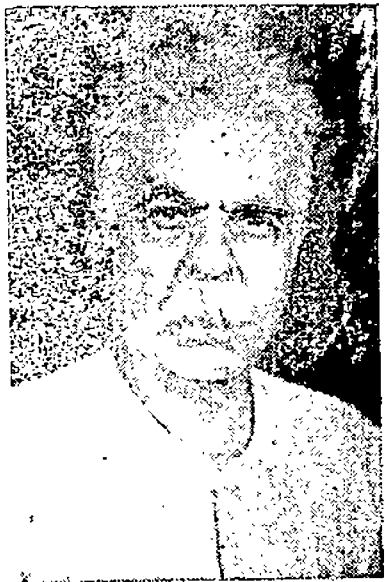
ಗಮಕ ಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಪಡೆದಿದ್ದ ಭಾರತ
ದೊಡ್ಡರಾಯರ ಮಹಾಕಾರ್ಯ, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆಲ್ಲ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಿದ್ದ
ಹಿರಿ ಇದೊಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷಪದವ ಮನ್ನಣೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ;
ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಋಣಭಾರ ಇನ್ನೂ ತುಂಬ
ವಿದೆ. ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ
ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೃತಾರ್ಥರಾದವರು ಶ್ರೀ. ಬಿಂದುರಾಯರು.
ಇಡೀನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಗಮಕದ ಆಚಾರ್ಯ
ಸ್ಥಾನ ರಾಯರಿಗೇ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿದ್ದು.

ಮಹಿಳಾಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯದೇವಿ
ಜಯಿಯವರು ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಮೈಮರೆತ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು
ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಡೆದಿಟ್ಟಿರುವ ಕನ್ನಡ ಚಾರಿಣಿ. ಅಲ್ಲಿಯೇ
ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯದ ಜಾಗೃತಿಯ ಹುಟ್ಟಿಸಲು
ಕೊಡುವ ನೀರ ಸ್ವಯಂಸೇವಿಕೆ. ಮುಂಬಯಿಯ ಕನ್ನಡ ಮಹಿಳೆ-
ಯರ ಗೋಷ್ಠಿಗೆ ಇಂತಹರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ದೊರೆತುದು ಸುಯೋಗ
ಸೇವೆ ಹೇಳಬೇಕು.

ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ.
ವಿಜೇಂದ್ರ ಹಣಮಂತರಾಯರು, ೩೦ ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಪತ್ರಿಕೋ-
ದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು. ಸದ್ಯ ನಾಡಿನ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ದೈನಿಕದ
ಸಂಪಾದಕರಾಗಿರುವರಲ್ಲದೆ ಅಖಿಲಭಾರತ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಪಾ-
ದಕ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದು ಕೊಂಡು, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದ

ಹಲವು ಬಗೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದವರು.
ಇಂತಹರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಆಯ್ಕೆ ಉಚಿತವಾದುದೆಂದು ಯಾರೂ
ಒಪ್ಪಬಹುದು.

ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಲನದ ಉದ್ಘಾಟಕರಾಗಿ ನಿಯೋಜಿತರಾದ
ಭಾರತ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿಯೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ದಿವಾಕರರು ಸಾಹಿತ್ಯಕರೂ
ಅಹುದು; ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳೂ ಅಹುದು; ನಾಡಿನ ಸಮರ್ಥ
ಧುರೀಣರೂ ಅಹುದು. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನೇ
ಮುಡಿಪಿಟ್ಟವರಿವರು. ಈ ಸಲದ ಸಮ್ಮೇಳನ ಸಂಚಾಲಕರು
ಇವರನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಕರನ್ನಾಗಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡುದು, ಎಲ್ಲಬಗೆ-
ಯಿಂದಲೂ ಯೋಗ್ಯವಾದುದು. ಮಾನ್ಯ ದಿವಾಕರರು ಉದ್ಘಾ-

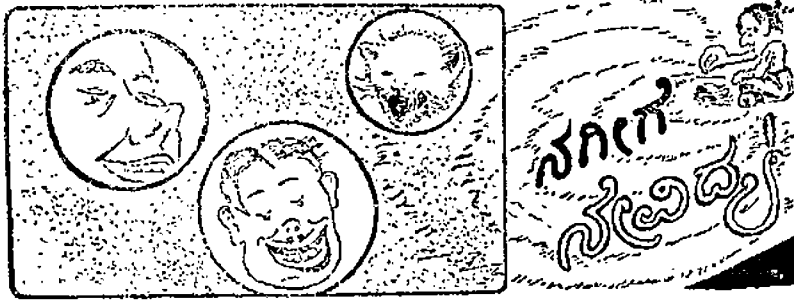

ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ. ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳವರು.

ಟಕರಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆಲ್ಲ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ-
ವಾಗಿದೆ.

ಸ್ಥಾನಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯು, ಈ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ
ಇನ್ನೊಂದು ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನೂ ಒದವಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ರಾಜ-
ಕೀಯ ಧುರೀಣರು ಕೆಲವರು ಪ್ರಾಂತ-ಪ್ರಾಂತಗಳ ವೈಷಮ್ಯಕ್ಕೆ
ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದರೂ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಧುರೀಣರ ಸಹಾನುಭೂತಿ-
ಸಮಂಜಸ ನಡತೆಗಳು ಹೇಗಿರುವುವೆಂಬುದು ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ
ಮಾತನಾಡಿದ ನಿವೃತ್ತ ಕುಲಸತಿ ಸಿ. ವಿ. ಕಾಣೆಯವರ ಮತ್ತು
ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪ್ರತಿಭೆ ಶ್ರೀ. ಮಹಾರಾಜಸಿಂಗರ ಭಾಷಣ-
ಗಳಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾದುದೇ ಆ ಅನುಕೂಲತೆ. ಕನ್ನಡ-
ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನಿರೋಧಿಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯ
ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಭಾಷೆಯ ಕೆಲವು ನಿಘ್ನ ಸಂತೋಷಿಗಳು,
ಈ ಮಹನೀಯರಿಬ್ಬರ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ ಹೊಸ ಮಾತನ್ನೇನಾದರೂ
ಕಲಿಯಬೇಕು.

—ಸಂಪಾದಕರು

(೧)

ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಪ್ರೊ. ಅಲ್ಬರ್ಟ್ ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್‌ನ ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೊರಟರಲು, ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಉಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉಟಿದ ಡಬ್ಬಿ (Dining Car) ಗೆ ಬಂದರು. ಅಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೊಡಲೆ ಮಾಣಿ ಬಂದು. 'ಮೆನು' ಕಾರ್ಡ್ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್‌ನ ಕನ್ನಡಕ ಮರೆತು ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ಮಾಣಿಗೇ ಅದನ್ನು ಓದಲು ಹೇಳಿದರು. ಮಾಣಿ ಅದನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ಕೆಳಗೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿದ, ಅಮೇಲೆ ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್‌ನಿಗೆ ಹೇಳಿದ:—'ರಾಯರೆ, ನಾನುಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆಯೇ ಓದಬಾರದವನಿದ್ದೇನೆ.'

(೨)

ಮಾರ್ಕ್‌ಟೈನ್ ಒಮ್ಮೆ ನೆರೆಮನೆಯ ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ಓದಲು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಕೇಳಿದ.

" ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಓದಿರಿ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮನೆಗೊಯ್ಯಲು ಕೊಡಲಾರಿ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಓದಬೇಕು " ಹೇಳಿದ ಗೃಹಸ್ಥ.

ಅದೇ ಗೃಹಸ್ಥನೇ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ನಂತರ, ಮಾರ್ಕ್‌ಟೈನ್‌ನ ತನ್ನ ಮನೆಯೆದುರಿಸ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವಾಗ ಕೇಳಿದ— ' ನಿಮ್ಮ ಆ ಹುಲ್ಲುಕೊಯ್ಯುವ ಯಂತ್ರ ಕೊಡ್ತೀರಾ ?'

ಮಾರ್ಕ್‌ಟೈನ್ ಉತ್ತರಿಸಿದ— ' ಅದನ್ನು ಮನೆಗೊಯ್ಯಲು ಕೊಡಲಾರಿ. ಇಲ್ಲೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ !'

(೩)

" ಆಕಿನ್ನ ಮದುವಾಕಾಗೋದಿಲ್ಲ ? "

" ಆಕೆಯ ನಾಲಿಗೆಯೊಳಗೆ ತುಸು ದೋವದರಿ ! "

" ಎಲಿ! ಏನಾಗೇದರೆ ಏನು ? "

" ನಿಮ್ಮನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿನಿ ಅಂತ ಆಕೆಯ ಬಾಯಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊರಡುವೊಲ್ಲದು ಇನ್ನೂ ! "

(೪)

ಮಗ— " ಅವ್ವಾ, ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ನೋಯ್ತದೆ "

ತಾಯಿ— " ಹಸಿವಾಗೇದ, ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೂ ನೋಯ್ತದೆ ಬೇಕು. ಏನಾರೆ ಹೊಟ್ಟಾಗ ಹಾಕಿದಿ ಅಂದರೆ ಕಡಿಮ್ಯಾಗ್ತದೆ. " ಮಗನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು ತಾಯಿ.

ಕೆ.ಎಸ್.ಎಂ.ಎಸ್. ಬೆಂಗಳೂರು ೨೮

ಸಾಯಂಕಾಲ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಒಬ್ಬ ವಕೀಲರು ಉಟಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಉಟಕ್ಕೆ ಕೂಡುವಾಗ ವಕೀಲರು ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು— " ಇಂದ ಯಾಕೋ ನನ್ನ ತಲೀನ ನೋಯ್ತದೆ ! "

ಹತ್ತಿರ ಹುಡುಗ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆ ತಟ್ಟನೆ ಅಂದ— " ನಿಮ್ಮ ತಲಾಗ ಏನೂ ಇಲ್ಲ! ಅದಕ್ಕ ಹಿಂಗಾಗ್ತದೆ. ತುಸು ಏನು ಹಾಕೊಳ್ಳಿ ! "

(೫)

ಹೆಂಡತಿ—(ಗಂಡನಿಗೆ) ನೀವು : ಲ್ಲ ಕಾಲ ಒಳ್ಳೇ ಗಂಡಸಾಗಿರೀರಿ; ಕೆಲಸ ಕಾಲ ತೀರ ಸ್ತೈರರಾಗಿ ನಡೀತೀರಿ ಹೀಗಾಕ ?

ಗಂಡ— ಇದು ಅನುವಂಶಿಕ ಫಲ ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಅಪ್ಪ ಜನ ಗಂಡಸರು, ಅರ್ಧಜನ ಹೆಂಗಸರ ಇದ್ದರು. ಅವರಿಬ್ಬರ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧವೂ ಹೀಗಾಗಿರಬೇಕು.

(೬)

ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜಲಜ (ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರ) ಯ ಪ್ರೊಫೆಸರ ಹೇಳಿದರು— " ಈ ಸ್ಟೇ ಇನ್ನೂ ೫೦೦ ಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆಯವಾಗುವುದು. "

ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಗಡಬಡಿಸಿ ಕೇಳಿದ— ' ಏನ್ ಸರ್, ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗ ಅಂದಿರಿ ? '

" ಐದುನೂರು ಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳು. " "ಓ, ಸರಿ ಹಾಗಾದರೆ. ನಾನು ಗಾಬರಾಗಿದ್ದೆ— ೫ ಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳೇನು ಅಂತ ! "

(೭)

" ಅಲ್ಲೋ, ಹೋದವಾರ ನಿೀ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ ? ಏನಾರ ಕೆಲಸ ಕೊ ಅಂತ ? "

" ಹೌದರಿ. " ಉಮೇದವಾರ ಹೇಳಿ " ನಾ ಆಗ ನಿ ನಗ ಹೇಳಿಲ್ಲ ನನುಗ ತುಸು ವಯಸ್ಸಾದವ ಬೇರಿ ಅಂತ ? "

" ಹೌದರಿ. ಅದಕ್ಕೂ ಆಗಿರಲಿ ಈಗ ತುಸು ದೊಡ್ಡನ ಆಗೀನಿ, ಅ ಬಂದೀನಿ. "

ಒಂದು ಸಾಹಸ

(ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಡಿ. ಅಶ್ವತ್ಥ, ಬನಾರಸ

ಅಶಕ್ತ-ಅಜ್ಞಾನಗಳ ಮೂಲಕ, ಸಾರಿನ ಪ್ರದಿ-
ಯಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯವಸ್ತುವೂ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ
ಎಂತಹ ಗೊಂದಲವೆಬ್ಬಿಸುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು
ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು.

"ಆಹ್ ಭೇ ! ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಸಾಹೇಬರು....ಆಹ್ ಭೇ !
ದಾರೇ ? "

ನಾನು ಬೇಗಬೇಗನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋದೆ. ಕಾಳಿ- ನಮ್ಮ
ಜೀವನವು- ಇದಿರಿಗೆ ನಿಂತಿದೆ. ಅವನ ನೀಡಿದ ಕೈಯಲ್ಲಿ
ನಿನ್ನ ಬಿಳಿಯ ಭಾಂಗಿ ಬೇಲವಿತ್ತು. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು
ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದವು. ಇನ್ನೊಂದು ತೋಳಿನ
ಕಣ್ಣು ತುದಿಯಿಂದ, ಅವನು ಮೂಗನ್ನು ಒರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ.
ಇನ್ನು ಭಾಂಗಿಗಾಗಿ ಕೈನೀಡಿದೆ.

"ಆಹ್ ಭೇ ! " ಅವನು ಮತ್ತೆ ಸೀನಿದ

"ಆಹ್ ಭೇ ! ಭೇ ! " ನಾನು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟೆ.

"ಸಾಹೇಬರೇ, ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ? ಆಹ್...." ಅವನು ಕಷ್ಟದಿಂದ
ಬಿಡುಕೊಂಡ.

"ಯಾಕೆ ? " ನಾನು ನಸುನಗುತ್ತ ಕೇಳಿದೆ.

"ನಮ್ಮ ಪೋಸ್ಟ್ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೀನಿದ್ದೇ ಸಿನಿದ್ದ
ವರ ದೇವಿಯಿಂದ. ಆಹ್ ಭೇ ! "

"ಹಾಗೇನು ? ಇದು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಸಾಲೆ ಪುಡಿ."

"ಮಸಾಲೆ ಪುಡಿ ! ಅಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಡೀರ ? "
ವನು ನಕ್ಕ.

"ಹುಂ ಕಣಯ್ಯ. ನೋಡು, ಎಷ್ಟು... ಸಾವಿರದ ಏಳನೂರ
ಪೈರಿಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಇದೇ ನಮ್ಮ ರೂಢಿಯಾಗಿದೆ. ಆಹ್
ನಾನೂ ನಕ್ಕೆ.

"ಆಹ್...."

ಅವನನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ, ಭಾಂಗಿಯ ಘಾಟನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ
ನಾನು ಬೇಗ- ರುಜುಮಾಡಿ, ಅವನಿಗೆ ನಾಲ್ಕುನೇ ಬಕ್ಷಿಸನ್ನು
ಕೊಟ್ಟೆ- ಬೇಡವೇ ಸಾಪ, ಹೇಳಿ-ಕಳುಹಿಸಿದೆ.

ಹಂತಿರುಗಿದಾಗ ಅಲ್ಲೇ ಕಂಡಿತು ಈ ಅನಾಹುತದ ಮೂಲ
ಕಾರಣ-ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾಗಿ. ಲಲಿತ ನಡುಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ

ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಗಾಬರಿ, ಹೆಚ್ಚು ನಾಚಿಕೆ, ಹಾಗೂ ಜೇಷ್ಟಿಯ
ನಸುನಗುವಿನ ಛಾಯೆ- ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವಳ ಮುಖದ ಮೇಲೆ
ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

"ಸಾಕಷ್ಟು, ನಿನ್ನ ಸಹವಾಸ. ನೋಡು ಎಂಥ ಹುಯ್ಯಲು ! "
ಎಂದು ನಾನು ಆ ಭಾಂಗಿಯನ್ನು ಅವಳ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು 'ಆಹ್ ಭೇ'
ಎಂದು ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡಿದೆ. ಅವಳೂ ಮಾತಿಗೆ ಮುಂಚೆಯೇ
'ಆಹ್ ಭೇ' ಹೀರಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ,

"ಆಯ್ಯೋ ಹೀಗಾಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಬ್ಬ ಬೇಡಾ
ಅಂತ ಬರೀ ಅಂದೋರು ನೀವೇ. ಪೊಟ್ಟೆ ಒಡೆದು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ
ಪುಡಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದೆ; ನನ್ನ ದೇನು ತಪ್ಪು ? " ಎಂದು ಹೆಂಗುಸಿನ
ಸರಳತೆ, ಸಂಗ, ಮೊಂಡತನದಿಂದ ನನ್ನ ಮೇಲೇ ದೂರನ್ನು
ಹೊರಸಿದಳು.

ಹುಂ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹಂಚಿಕೆ ಹೀಗೆ-ಒಳ್ಳೆ
ಯದೆಲ್ಲ ಅವಳದ್ದು, ಕೆಡುಕೆಲ್ಲ ನನ್ನದು. ನಮ್ಮ ಮನೆ ಊರಲ್ಲ-
ದಿದ್ದರೂ, ನಾನು ಹೆಂಗುಸಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಾನೇ ಊರಿನ ಮಾರಮ್ಮ.
ತಪ್ಪನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ. ಇದೇ ನಮ್ಮ ಗೃಹಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ
ಬರೆಯದ ಕಟ್ಟಳೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ನಾನು ತಪ್ಪಿನ ಸೋಲುವುದಿಲ್ಲ.
ಸೋಲು ಸಿದ್ಧವಾದರೂ ವೇರಾವೇರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ನಾನು ಇದು-
ವರೆಗೂ ಸೋತಿಲ್ಲ (ಎಲ್ಲ ಬದ ಗಂಡಸರ ಮಾತೂ ಇಷ್ಟೇ-
ಅಲ್ಲವೆ ಮಹನೀಯರೇ ?) ಹೀಗಿದ್ದು ಈ ಬಾರಿಯೂ ನಾನು ತಪ್ಪಣ
ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದೆ,

"ಆದರೆ ಆ ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಪ್ಪೇ-ಅ ಪೆಟ್ಟ ತೂಕಕ್ಕೆ ? ಬೆಸಿಗೆ
ಕರ್ಚು ಬೇರೆ. ಪ್ರತಿಸಾರಿಯೂ, ಸಾಪ, ಎರಡೂನೇ ರೂಪಾಯಿನ
ಸ್ವಾಂಸನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲ ! ಈಗಲಾದರೂ ಒಂದುಮುಕ್ತಾಯ
ರೂಪಾಯಾಗಿದೆ. ಉಳಿದಷ್ಟೆ ಉಳಿಯಿತು. ದೂರವು ನಡೆದು,
ಹೀಗೆ ಎಸೆಯೋದಕ್ಕೆ ? " ಎಂದು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಉಬ್ಬಿ ಒದ್ದಾಡಿದೆ.
ಆದರೆ ಅವಳು ಒಂದೇ ಮಾತಿರಲ್ಲಿ " ನಮ್ಮ ಮನೆ ದುಡ್ಡು, ನಿಮ-
ಗೇನು ? " ಎಂದು ನನ್ನ ಗಾಳಿಬಿಡುವಿಗೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ
ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿದಳು. ನಿಜ. ಈ ಅಡಿಗೆಯ ಪೇವಾಳ-
ಮೆಣಸಿನಪುಡಿ- ಬಹುತ್ವದ್ದು ಅವಳ ಅಪ್ಪನಿಂದಲೇ.

ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಯಶಸ್ವಿ ವಿಫಲವಾದ ಮೇಲೆ, ಸದ್ಭತಿಯಂತೆ ಸಾಮಾ-
ನ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹಲ್ಲು ಲೀಯುತ್ತ

"ಹಾಗಲ್ಲ ಲಲಿತು, ಇನ್ನಷ್ಟು ದಿನ ಹೀಗೆ, ಹೇಳು ? ನಾವೂ
ಸಂಸಾರ ಮಾಡುತ್ತ....ಆ.... ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಮೇಲಾಯಿತಲ್ಲ !
ಅಷ್ಟು ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡವೆ ಹೇಳು. ಆ ?
ಸಾಪ ಮಾವನಾದೋನು- ಅಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು-
ಅವನಿಗೆ ಮಾಡೋ ವರೋಪಚಾರ, ಕೊಡೋ ವರವಕ್ಷಿಣೆ,
ಕಾಲೇಜಿನ ಟರ್ಚು, ವರ್ಷವರ್ಷದ ಉಡುಗೊರೆ, ಮಗಳಿಗೆ
ನಡೆಸೋ ಬಾಣಂತನ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿಯಂತೂ ಸರಿಯಲ್ಲ,
ಬಿಡು ಮತ್ತೆ ಇದರ ಚೊತೆಗೆ ಕಾಳಾಸುಕಾಳಕ್ಕೂ ಮೆಣಸಿನ

ಡೋಂಗರೆ ಬಾಲಾಮೃತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

ಆ ರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಬಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಪುಡಿಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬೇಕು— ಅಂದರೆ ಏನು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೆ ?
ನ್ಯಾಯವೆ ? ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಪೋಷ್ಣಾಭೀಷಿತ ರಂಪರಾಡ್ಡಾಂತ.
ಇವೆಲ್ಲ ಏನು ಚೆನ್ನ ? ನೀನು ತಿಳಿದೀಯಲ್ಲವೆ ? ನೀನೇ ಹೇಳು ”
ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿದೆ. ಇದೇ ಅಲ್ಲಿವೆ ಮಹೋದಯ ತಾವೂ
ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಸಗಡೆ; ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ಸನ್ನಿಹಿತ-
ನಾಸ್ತ ? ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಇದು ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಫಲಿಸದೆ
ಇರುತ್ತದೆಯೆ ? ನೆಜ, ಲಲಿತನೇನೋ ಯಾವ ಭರವಸೆಯನ್ನೂ
ಕೊಡದೆ 'ನೋಡೋಣ' ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಒಳಗಡೆಗೆ ನುಸುಳಿ
ಕೊಂಡಳು. ಆದರೆ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ 'ವಿರೋಧಾನಳಿ' ಕಾಣದಿದ್ದ
ಪುಣ್ಯವೇ ಗಂಡನ ವಿಜಯವಲ್ಲವೆ ? ಇರಲಿ.

ಈಗ ತಮಗೆ ಕೊಂಚ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು— ಪುರಾಣಪ್ರೇ-
ತಿಳಿಸುವ ಆಗತ್ಯವಿದೆ. ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು
ಆಗಲೇ ನನ್ನ ಮನವಾರ್ತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಓದಿ, ಅದರ ವಿಶೇಷ
ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವ ಅರಿತಿದ್ದರೂ ಅರಿತುಕೊಂಡು. ಈ
ದೊಡ್ಡವರ ಮನೆ ದೊಡ್ಡ ಹೆಣ್ಣುಮಗು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷವೂ
ತೊಟ್ಟಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಮ, ಇನ್ನೂ ಬೆರಳನ್ನು ಚೀಪುತ್ತಲೇ ಸಿನ್ನಾ-
ದ್ದನ್ನ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಆಗಲೇ ಬೇರೊಂದು ಕಡೆ

ತಮಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನಷ್ಟೆ. ನಿಜ, ಇವಳು S.S. 4
ಎಂದೇನೋ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅದರೇನು, ಅದು ಸತ್ಯ
ಸ್ವಾಲ್ಪನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕುರುಹೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದಕ್ಕೇನೂ
ವಲ್ಲ ! ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಭೌತ, ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೂ ಮನ
ಸಾಕಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ಅಂತರಗಳನ್ನು ನಿಮಗೆ
ತಿಳಿಸಲೇಬೇಕಾಗಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕುರಾ
ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮ
ಧಾಳಿಕಾರರಂತೆ, ಇವಳೂ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜಯರಾಜಾಜಾ
ಸಾಕಶಾಸ್ತ್ರ, ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಮಣಿಸಿ
ಇವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ದಂಡಕ್ಕೆ ಬ
ಆಕ್ರಮಿಸಿ, ನನ್ನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಇವಳು ಹೀಗೆ ಕಾ
ಟ್ಟಿದ್ದು ರಾಜುಗಳಿಗೆಯೇ ಏನೋ, ಅಂದಿನಿಂದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ
ನಿತ್ಯ ಪುರಾಣಪಠನವನ್ನಿ; ಡಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ— ಇಲ್ಲವೆ ಬೇರೂ
ಮಣಿಸಿರುವುದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ವಂಶಪಾಂಪಕ್ಕನ
ಬಂದ ಪವಿತ್ರಪದ್ಧತಿಯಂತೆ, ಅಂದುಕೊಳ್ಳಿ. ಸಾಕಾಶ
ಪಾಕಕ್ಕೆಳದ ದುರದೃಷ್ಟಸಮಯಗಳೂ ಆಗಾಗ ಇದ್ದಿತ್ತು
ಈ ಪ್ರಶಂಸೆ ನಾನು ಲಲಿತನಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞ ತಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊ
ಡಬೇಕಾದ ಸಾಲ. ತೀರಿಸದಿದ್ದರೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೆ ? ಇದನ್ನು ನೀ
ವಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಲು ಸಮಯವಾಗಲೀ, ಈ ಕಷ್ಟಮಹಾ
ಕಾಗದವಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ. ಬರೇ 'ದಹಿಬರ್ಫಿ'ಯೊಂದರ ವಿಷಯವ
ಬರೆದರೇ ಭಾರತದಷ್ಟು ಅದೀತು. ಹೇಗಾದರೂ ನಮ್ಮ ಪರ
ಸಹಾಯಕಂಠವು ಹಸಿವಿನ ತೋಳವನ್ನು ಹೊಲಗಿಂಥ
ಇಟ್ಟಿದ್ದಿ ತೆಂಬುದನ್ನು ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಈಗಲೂ ಬಹಳ ಅನಂದ
ನಿಸೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಸಿನ್ನಾದಲ್ಲಿ ಇವಳು ನಡೆಸಿದ ಶಾರ್ಯಭಾರ— ಕಾರುಭಾರ
ಕೇವಲ ಇದಾರು ತಿಂಗಳು. ಪ್ರಿವಿಲಿಜ್ ರಜದ ಮೇಲೆ— ಗೊ
ತಮಗೆ— ಶೌರುಮನೆಗೆ ಓಡಿಬಿಟ್ಟಳು. ಇವಳಿದ್ದಷ್ಟು ಒಳಗ
ಬಲಗೈಯಿನಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದ ಡಬ್ಬಿ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿ
ಅಮ್ಮಾವರ— ಪುಟ್ಟರಾಯರೊಡನೆ— ಎರಡನೆಯ ದಂಡ
ಕಲ್ಪುತ್ತಕ್ಕೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟರಾಯರ ಲಾಯರುಗಿರಿಯಿಂದ ಪ
ರಾಸ್ತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ, ತಂದಿದ್ದ ಡಬ್ಬಿಯ ಮುಟ್ಟುಗಳ
ತೆಗೆಯಲ್ಪ. ನಾವು ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿದಷ್ಟು— ಯುದ್ಧ ಮಾ
ದವೋ ?— ಕಾಲವೂ, ಆಯ್ಕರರ ಹೋಟಲೇ ಆಧಾರವಾಗಿ
ಉಭಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೂ ಅಮ್ಮ ಯುದ್ಧ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಹಿ
ಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇವರು ಆಯ್ಕರರ ಕೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೈ
ಆಯ್ಕರ ಹೋಟಲಿನ 'ಓಫಿಸ್ ಕ್ಯಾರಿಯರ್'ನ್ನು ತೆಗೆದು ತ
ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಹಸವನ್ನು, ಈಗಲೂ ಲಲಿತ ಹೇಳಿದೇಕೋ
ಈ ಸಂಸಾರಭಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಬೆನ್ನ
ತಾನೇ ಶಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ನೋಡಬೇಕು ! ಕೇಳಬೇಕು ! ಅ
ದಿನ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟುಕೋ ಏನೋ, ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ

ಯು ಜಪಾನ್ ಯುದ್ಧ ಬರಬೇಕೆ? ಯುದ್ಧ ರಂಗದಿಂದ ಹಿಮ್ಮೆ-
 ತಪ್ರಮೇಶಿಯರಲ್ಲಿ ಇವಳೂ ಒಬ್ಬಳು. ಇವಳ ಅಂಗರಕ್ಷಕ-
 ಗಳು ಆ ಪುಟ್ಟರಾಯ !

ಸೂ, ಮೂರನೆಯ ಸಾರಿ ನಮಗಾದ ಹೋರಾಟ ಮುಂಬಯಿ-
 ಯ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ ವರ್ಷಗಳೂ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ
 ಪ್ರಕಟಣೆ, ಉರಿಸಿನ ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿಯ ಡಬ್ಬಿಗಳೂ ತಪ್ಪದೆ
 ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಚಂದಾದಣವನ್ನು ಕೊಡ-
 ಬ್ಬಂತೆ ಈ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೂ ನಾವು ಒಂದು ಕಾಸನ್ನೂ ತೆರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.
 ತೀರುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಉರಿಗೆ ಆರುಕಾಸಿನ ಕಾರ್ಡಿನ
 ಕುಬಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರಾಯ್ತು. ಅವರು, ಪಾಪ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ
 ಇದರಿ ಬಿಡಲಿ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಅಮ್ಮಂದಿರನ್ನು ಗುಡ್ಡೆಹಾಕಿ-
 ಒಡು ಹರಾತುರಿಯಿಂದ ಹೊಸ ಪುಡಿ ತಯಾರಿಸಿ, ಡಬ್ಬಕ್ಕೆ
 ಬಿಡಿ, ಬೆಸಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿ, ಚೀಲ ಹೊದಿಸಿ ಹೊಲಿದು, ಎರಡೂ ಚಿಲ್ಲರೆ
 ಹಾಯಿನ ಸ್ವಾಂಪನ್ನೂ ಹಚ್ಚಿ— ಹೆತ್ತು ಹೊತ್ತ ತಪ್ಪಿಗೆ
 ಹ್ಯಾಸೆ— ರವಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನಾದರೂ— ಹುಂ,
 ಫಾದರೂ ಎನ್ನಲಿ:— ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ಒಡೆಯುವುದರಲ್ಲೇ,
 ಹಿದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದಷ್ಟು ಆಯಾಸವಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ತಂದೆಗಾದ
 ಮೈದಿ ಕರ್ತು ಮಗಳ ತಲೆಯಲ್ಲೇ ಸುಳಿಯದಿರುವಾಗ, ಮಾವನ
 ಕುಳಿಯನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದೀತು? ನ್ಯಾಯ ತಿಳಿ-
 ವರು ಹೇಳಲಿ. ಅಂತೂ ದಾತೃಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ದೀಪ
 ಕೈಮನ ಸಂಸಾರದಂತೆ, ನಾವೇನೋ ಮೈಸೂರು ಸಾರನ್ನು
 ಹಿಯಾಗಿ ನಿತ್ಯವೂ ಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನು ಯಾವಯಾವಾಗಲೋ
 ಬಿಡುಕೊಂಡು, ಸಾರನ್ನು ಸುರುಸುರುಡುಕೊಂಡು ಉಟ ಹೊಡೆ-
 ಯತ್ತ 'ಕಾಲಕ್ಷೇಪ' ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈ ಪುಡಿಯೊಂದಿಲ್ಲ-
 ಕೆರೆ, ನನ್ನ ನೂರುಹದಿನಾರು ಪಾಂಡನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ನಡೆ-
 ಬಿಡುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೆನೋ ಕಾಣೆ! ಈ ಮುಂಬಯಿ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ
 ನನ್ನ ಕನಾಹುತಗಳೇನೂ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಯಜಮಾನಿ
 ಕ್ಷನ್ನು ಹೋಟಲಿಗೆ ಈಡುಮಾಡಿ ಹವಾ ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ
 ಇರು ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ— ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ— ಉರಿಗೆ
 ಸಗಿದ್ದಳು, ಅಷ್ಟೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರರಥ,
 ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳಗಳಲ್ಲೇ, ಅಮ್ಮಾವರ ಸಾರಥಿ-
 ದ್ದಲ್ಲಿ, ರುಕ್ಮಿಣಿ, ಅನ್ನ ಪೂರ್ಣ, ಸತ್ಯಭಾಮ 'ಕುಕ್ಕರ್' ಮೈಲಿ-
 ಫಿಗಳನ್ನು ದಾಟುತ್ತ, ಹೇಗೋ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು.
 ಇಗೋ, ಈಗಿನ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದೇಬಿಟ್ಟೆವು— ಕಾಶಿಗೆ. ಕಾಶಿ-
 ನದೇನು ರಾಮೇಶ್ವರವಾದರೇನು ನಮ್ಮ ಮಾವನವರಿಗೆ
 ಹೆಕ್ಕರ— ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿಯದು— ಬೀರಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಉರು
 ಸುಯಿಸಿತು, ಅಂಜಿ ಕಚೇರಿ ಬದಲಾಯಿಸಿತು. ಆದರೆ ನಾವು
 ಸುಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಾವನವರೂ ಹಾಗೇ. ಇನ್ನು ಮೆಣಸಿನ
 ನೆಡಬ್ಬಿ, ಚೀಲ, ಸ್ವಾಂಪು, ಅವು ಹಾಗೇ. ತ್ರೈಮಾಸಿಕಗಳು
 ಬೃದ್ಧ ಬರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು.

ಈ ಅನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೇನೋ ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಲಿಲ್ಲ
 ಬೋಧಿಸದೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಹಾಗೇ ಅವಳೂ ಅದನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯ
 ಮಾಡದೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಲಲಿತನ ಸೋಮಾರಿ-
 ತನವಲ್ಲ ಛೇ! ಅವಳು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಡಲು ಹಿಂದೆಗೆಯುವ
 ಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲ— ಪರಿಣಾಮ ಹೇಗಾದರೂ. ಏನುಬಿನನ್ನೇ
 ದಿನವೆಲ್ಲ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾಡಿ ಕೆಡಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಅನೇಕ ಅದ್ಭುತ-
 ರಮ್ಯ ಸಾಹಸಗಳಿಂದ, ನಾನೇ ಅವಳ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿ-
 ಸಲು ವಿಶ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ವಿಫಲನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಸೋಮಾರಿತನ-
 ವಲ್ಲ, ಕಾರಣ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವಳಿಗೆ ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿಯೆಂದರೇ
 ಮದ್ದಿನ ಪುಡಿಯೆಂದಷ್ಟು ಗಾಬರಿ. ಅವರ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ
 ಅಸ್ಥಿತ್ವವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಳು ನಂಬಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಅಕ್ಷರ-
 ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಯಾವಾಗಲೋ ತಾರುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಣಸಿನ
 ಪುಡಿ ಮಾಡಿದಾಗ, ಅವರ ಘಾಟು ಅಷ್ಟನ್ನು ಕುಡಿದಿ-
 ದ್ದನ್ನು ನೆನೆಸೆಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬಿಚ್ಚುತ್ತಾಳೆ. ಅದೊಂದು
 ತೊಡೆಯಲಾರದ ಘೋರ ದುಸ್ವಪ್ನ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ
 ಈ ಪುಡಿಯ formula—ಅಂದರೆ ಅದರ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ವೈಚಿತ್ರ್ಯ
 ಮತ್ತು ಪದ, ಬಣ್ಣ ಇವೆಲ್ಲ ಹಿಂದಿನ 'ಅಲೆಕ್ಸಿಸಿಂಪ್'ರಂತಹ
 ಅಮ್ಮಂದಿಗೇ ಸಾಧಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆ, ತನಗೆ ಮೀರಿದ ಮಹಾ-
 ಸಿದ್ಧಿಯೆಂದು ಅವಳ ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆ. ಗೀತಾರಹಸ್ಯ,

ZANDU

PROTOCASEN

Whole Casein Hydrolysate

PALATABLE AND POWERFUL NUTRITIVE
 TONIC FOR ORAL
 ADMINISTRATION IN ALL RUNDOWN
 CONDITIONS OF HEALTH

Biological Laboratory
 The Zandu Pharmaceutical Works, Ltd.
 BOMBAY 14.

Sole Agents:--
 Ms. Pranalal and Sons
 Chemists, Druggists
 Station Road. HUBLI
 (H. O. Bangalore City)

‘ ಬಗನ ’ ಬಾಲಾಮೃತ

ಮಕ್ಕಳ
ಸದ್ಯದಕೆಗಾಗಿ
'ಬಗನ'
ಬಾಲಾಮೃತ-
ವನ್ನೆಲ್ಲಾ-
ಯೋಗಿಸಿರಿ.

ಮುಖವಾ?
ಮಕ್ಕಳ
ಯಕ್ಕಳು
ಮಕ್ಕಳು
ಹೊಟ್ಟೆ
ಎಂದರೆ
ಅನರಿಗೆ

ರೋಗದ ಭಯವಿಲ್ಲ.

ಬಗನ ಬಾಲಾಮೃತದಲ್ಲಿ 'ಗ್ರಾಯಿಸ್ ಹೀಲರಿನ್'
ಅಂಶವೂ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದು ಮಕ್ಕಳ
ಉತ್ತಮ 'ಟೊನಿಕ್ಯು' ಇರುವದು.

THE NATIONAL PHARMACIES &
PHARMACEUTICALS Ltd. DHARWAR.

ನೇವಾಂತರಹಸ್ಯ ನೋವಲಾದ ಹಲವಾರು ರಹಸ್ಯಗಳಂತೆ ಈ
ಪಾಕಜೀವಾಳರಹಸ್ಯ ತನಗೆ ಬಗೆಹರಿಯುವ ವಿಷಯವೆಂದು ಅವಳ
ತೀರ್ಮಾನ ಹೀಗಿದ್ದು ಈ ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆಯೂ ಅವಳಿಗೆ
ರುಚಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಒತ್ತಿದರೆ ಹೆಸರುಳ್ಳವಳೆಂದ ಘಟ-
ನಾರ್ಥದಂತೆ ಬುಸ್ಸೆಂದು ಮೇಲೆದ್ದು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ವಿಸ-
ವಿದ್ವರೆ ಕಚ್ಚುತ್ತಲೂ ಇದ್ದರೋ ಏನೋ ಕಾಣ. ಈ ರಭಸ,
ಡಬ್ಬಿಯು ಬಂದ ಹೊಸದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು
ತರಿಸಿಕೊಂಡ ಹೀನಾಯವೋ, ಏನು ಹೇಳಿದರೇನು ಪುಡಿಯಂತೂ
ಇದೆಯಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಲಕ್ಷ್ಯವೋ ಏನೋ! ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಿದುದನ್ನು
ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ತಲೆದೂಗುತ್ತಲೂ ಇದ್ದಳು. ಆದರೆ
ಪುಡಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಅವಳ ತಾಳ್ಮೆಯೂ ಕಡಿಮೆ-
ಯಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಪುಡಿ ತಲುಪುವುದು ನಾಲ್ಕು ದಿನ ತಡ-
ವಾದಾಗ ಅವಳ ಭಯ, ಅತಂಕ ಮುಜುಗರಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು.
ಪುಡಿಯ ಕೊನೆಯು ಕಾಣುತ್ತ ಬಂದಂತೆಲ್ಲ ಬಾಳಿನ ಕೊನೆಯೇ
ಕಾಣುತ್ತಿದೆಯೋ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ. Sanda are running
out ಅಂದ ಹಾಗೆ. ಇದೇನು ಉಕ್ತಿಯೇ ಎನ್ನಬೇಡಿ. ಕಡೆಯ
ಕಾಸನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡಾಗ ನಿಮಗಾದ ಭಾವನೆಯನ್ನು
ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಹೇಗಾದರೂ ಈಚೆಗೆ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ವಾಸಿಯಾ-
ನನಗೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಬಾರಿಯಂತೂ ಯಾವ ಮೂವ-
ದಲ್ಲೋ ಮೋಸಹೋಗಿ ಪುಡಿ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೇಬಿಟ್ಟ-
ದ್ದಳು! ನಾನೂ ಇರು ನಿಜವೆಂದು ನಂಬಿಬಿಟ್ಟೆ! ಆ
ಪರೀಕ್ಷೆಯ ದಿನವು ಹತ್ತಿರ ಬಂದಂತೆಲ್ಲ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು
ಹೊಯ್ಯಾಟವನ್ನು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಡಿಗ್ರಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲೇ
ಅತಂಕ—ಮಾಣು! ದಿನದಿನಕ್ಕೆ, ಪಾಪ, ಹುಡುಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು
ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಾನಾದರೋ ಅವಳ ಸ್ವಲ್ಪ
ಪೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಕಂಡು ಒಳಗೊಳಗೇ ನಸುನಗುತ್ತಿದ್ದ
ಅವಳ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಕಂಡೂ ಹೇಗೋ ಹೆಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ
ಎದೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು,—ಹೆಂಡತಿಯ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸಹಿಸಿ
ಪ್ರಾಣಿಯೇ ನಾನು?—ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟೆ. ಪುಡಿಯ ಮಾತನ್ನು
ಎತ್ತುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವಳು ಬಿಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಮಾತಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ
ಬಿದ್ದಿದ್ದು ಗುಡುಗಾಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಸೌಜ್ಞ-
ಅವಳಲ್ಲಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದು ಮೊದಮೊದಲು ನನ್ನನ್ನು ಮೆತ್ತಗೆ ಮಾಡ-
ನಾಡಿಸಿ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ನೋಡಿದಳು. ನಾನು
'ಜುಂ' ಎನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ತರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಹುರಿಯು
ಬಾಣಲೆ, ಕುಟ್ಟುವ ಒರಳು ಹಾರೆ, ಅಡಿಸುವ ವಂದರಿ, ಇನ್ನು
ಇದೇ ತರಹದ ನೂರಾರು ಅತಂಕಗಳು (ಸಹಾಯವಲ್ಲ!)
ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೂ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೂ ಗೋಣುಟ್ಟಿ-
ದಳು. ನಾನು ಮಂಜುಕವಿದ ಹಿಮಾಲಯದಂತೆ ತಣ್ಣ
ಇದ್ದುಕೊಂಡು, ಅವಳ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಮಾಧಾನ ಸೇಳುವ
ಅವರೇನು? ಅವಳ 'ಚಹರೆ' ಕೆಡುತ್ತ ಬಂದುದು ನನಗೆ ಕಾಣ
ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕುಟುಕುಜೀವನವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ
ನಿರಾಶನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಆ ದುರ್ದಿನವು ಸಮೀಪಿಸಿ, ನಾನು
ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಈ ಚಮತ್ಕಾರವು ನಡೆದೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದ
ಹಿಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಲಲಿತ ಅಟಂ ಬಾಂಬನ್ನು ಸೆದೇ ಬಿಟ್ಟು, ನನ್ನ ಅ-
ಯನ್ನು ನುಚ್ಚುನುರಿ ಮಾಡಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಳು! ಕೈ ಕೊಟ್ಟಳು
ಒಂದು ದಿನ ನನಗೇನೋ ಒಳ್ಳೆಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಿ!
(ಅಫೀಮು ಹಾಕಿದ್ದರೋ? ಹುಂ, ಗಳಗನೆ ಪಾಯಸವಿರಬೇಕು
ನನ್ನ ಮುಂದೆಲ್ಲ ನಿಂತು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಮುಂದಿನ ಮೇನಕೆಯೂ
ನಲಿದಾಡಿ, ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತು ಲಲಿತೆಯಾದಿ ಮುದ್ದಿಸಿ—ಹುಂ, ಅದ್ವಿ-
ಈ ಹೆಂಗಸರೂ! ನಾನು ಉನ್ಮತ್ತವಸ್ಥೆಗೆ ಇಳಿದಿದ್ದಾಗ, ನನ್ನ ನ-
ಬಲೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡೇ ಬಿಟ್ಟಳು. ನಾನು ಇಂತಹ ಬೋಚನಿಂ-
ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಅವಳು ಬಳಲಿದ ಹಂಚೆಯ ನೋಟವನ್ನು ನ-
ಮೇಲೆ ಬೀರಿ, ಮೃದುವಾಗಿ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ 'ಸ್ಟೀರ್ನ್' ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಎ-
ಡೆಕೆದು 'ಅಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿ....ನೋಡಿ.....ಈ ಸಾರಿ.....ಅ ಹಾ-
ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ ಮಾಡೊಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ, ಅದಕ್ಕೆ.....ಇನ್ನೇನಾದರೂ
ಮಾಡಬೇಕು ಅಂದ್ರೆ' ಎಂದು ದೀನಳಾಗಿ ಅಂಗಲಾಚಿದರೆ—ನ-
ಗಡುಸಿನಾಕೆ!—ನಾನು ಏತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು? ಇದೇ ನಾಟ

ಮೈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ತಾವು ಏನನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರೋ
 ಕನ್ನಡ ನಾನೂ ಹೇಳಬಿಟ್ಟೆ— 'ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು ಚಿನ್ನ !'
 ಕಂತ. ಮತ್ತು ಇಳಿದು, ಬೆಳಕು ಕಂಡಾಗಲೇ ನನ್ನ ಪೆದ್ಕುತನ
 ನನಗೆ ತಿಳಿದದ್ದು. ಆದರೆ ಆ ವರಿಗಾಗಲೇ ಮಾತು ನಡೆದು
 ಕೊಟ್ಟು. ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ಮುರಿಯುವ ಸ್ವಭಾವ ನನ್ನಲ್ಲ.
 ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಎಲ್ಲಿ? ತಿಳಿದಾಗಿದೆ.

ಅಹಾ! ಇದಾದ ಮೇಲೆ, ಲಲಿತನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾ-
 ಗತ್ತು. ರಾಹು ಬಿಟ್ಟು ಚಂದ್ರನ ಹಾಗಿತ್ತು. ಹುಂ. ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿ
 ಈ ಮಾರ್ಪಾಡಿಗಾಗಿ ಗಂಡ ಪಡಬಾರದ ಪಡಬಾರದ ಕಷ್ಟವುಂಟಿ-
 ಳೇ? ಹದಿನೈದು ದಿನದಿಂದ ನಿಂತುಹೋಗಿದ್ದ ಆಡುಗೆಯ
 ಮನೆಯ ಹಾಡು ಈಗ ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ನನಗೆ ಮಾರನೆಯ
 ದಿನ ಅವಳ ಉಪಚಾರವಂತೂ ಹೇಳತೀರದು. ಎಲ್ಲ ಬರಿ ಸಕ್ಕರೆ
 ಕೊಡಿಕೆ ಸ್ವಾಮಿ! ಈ ಹೊದಿಕೆಯೊಳಗೆ ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿಯನ್ನು
 ಒದಗಿಸುವ ಪೀಕಲಾಟದ ಕೈನೈನ್ ಕೂ ನನ್ನ ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ
 ಇರಿಸಿದ್ದು, ನನ್ನ ಪಾಡು ನನಗೇ ಗೊತ್ತು. ಲಲಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ
 ಸಿಕ್ಕಿತುಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ವಾಸು ಮಾಡಿದ ಅರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅವತ್ತಿ-
 ಣದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಆನಂದದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಕೊರಳಿಗೆ ನಾನೇ
 ಉರುಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಉಬ್ಬಿಸುವುದು. ಈಗೀಗ ಉರಿಗೆ
 ಬೆರಸು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಕಾಲನಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾರಿಲ್ಲದೆ ತುತ್ತು
 ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ 'ಮೈಸೂರು
 ರಸ' ಗಾಗಿ ತಿಳಿದ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತಿರುವಾಗ
 ನಾವು, ಮೈಸೂರಿನ ರಸಗವಳದ ರಸಜ್ಞರು, ಭೋಜನ
 ವಿಚಾರದರು, ನಾಲಗೆಯ ನಾಗರಿಕರು—ನಾಗರಿಕ ನಾಲಗೆಯವರೂ

ನಿತ್ಯ ಭಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವುದುಂಟೆ— ಇದ್ದೇನೆ?
 ಇರಬಲ್ಲೆನೇ? ಮಾರನೆಯ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ
 ಹೊರಬಿದ್ದು, ಬೈಸ್ಕೂಲಿನ ಮೇಲೆ ಕಾತಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿಯ
 ದೇಟಿಯಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಯಾರೋ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಈ ಅಮೃತದ
 ಕ್ಷಡಿಯು—ಹುಂ, ಈಗ ಹಾಲಿನ ಪುಡಿ, ವೈಟಿಮಿನ್ ಮಾತ್ರೆಗಳ
 ಕಾಲವಲ್ಲವೇ?— ಕೇದಾರ ಘಾಟಿನ ಚಕ್ರಭೀಮನ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ
 ಸರಸಿಂಹಯ್ಯರ್ ರಾಕ್ಷಸನ ವಶದಲ್ಲಿರುವುದೆಂದು ಪೂಜಿಸಿ
 ಕೊಟ್ಟರು. ಸರಿ, ನಾನು ಪದ್ಮಪೂಜನನ್ನು ಹೊಕ್ಕ ವೀರ ಅಭಿ-
 ಮನ್ಯವಿನಂತೆ, ಕೇದಾರ ಘಾಟಿನ ಸಂಧಿ ಸುತ್ತಿಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ
 ಹೊಕ್ಕು, ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಹಿರಿಯರ ಉಪದೇಶದಿಂದ
 ಕೈರಿತನಾಗಿ, ಅವರ ಅತೀರ್ಥಾದ ಬಲದಿಂದ ಸರಸಿಂಹದ ಗುಹೆ
 ಯನ್ನು ಸೇರಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಸಿಂಹಪು
 ತೆಯನ್ನು ನಾಡಿಸಿ ಬಿಡುವುದೋ ಎಂಬ ಶಂಕೆ ನನಗಿತ್ತು. ದೈವ-
 ವಶಾತ್, ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟ ಚಿನ್ನಾಗಿತ್ತು. 'ಮೆಣಸಿನಪುಡಿ
 ಇದೆಯೇ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಆ ಮಹನೀಯರು ತಲೆ
 ಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಕೆಳಗಾಡಿಸಿದುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ, ಅಲಾಪದಲ್ಲಿ
 ಚಿನ್ನವನ್ನು ಕಂಡ ಜನರಿಗೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಪರಮಾನಂದ

ವಾಯಿತು ಸರಿ, ತಕ್ಷಣವೇ ದಪ್ಪ ಪೊಟ್ಟಿನನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು
 ದೊಡ್ಡ ನೋಟನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟು, ಸತ್ಯಭಾಮೆಗಾಗಿ ಪಾರಿಜಾತವನ್ನು
 ಗೆದ್ದು ತಂದ ಕೃಷ್ಣನ ಪೆಮ್ಮೆ ಆತುರಗಳಿಂದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಬ್ಬೋ
 ಬಾರಿ ಕೂದಲೆಳೆಯಪ್ಪರಿಂದ ಆವತ್ತು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಮನೆಗೆ
 ಬೈಸಿಕಲ್ ತುಳಿಸಿ. ಈ ಅಮೃತ ಕಲಶವನ್ನು ಲಲಿತನ ಮುಂದೆ
 ಅಡಿಸಿದೆ. ಸೂರ್ಯೋದಯದಿಂದ ಅರಳುವ ಕಮಲದಂತೆ ಅವಳ
 ಮುಖ ಈ ಕಲಶವನ್ನು ಕಂಡು ಅರಳಿ ಹಿಗ್ಗಿತು. ಗಂಡನ
 ಆನಂದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಸ್ವಭಾವದ್ದು ತಾನೇ? ನಾನೂ ಹಿಗ್ಗಿ 'ಹೀರೇ
 ಹೂವು'— ಕಾಯೋ?— ಅದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಅಡಂಬರದಿಂದ ತಂದ ಪುಡಿಯನ್ನು ಅದೇ ರಾತ್ರಿ
 ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ, ಸಾರು ಸಿಗೇ ನೀರಾಗಿದರೇ? ನೋಡಿ
 ನಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟ. ಅಯ್ಯರ ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ ಅತ್ಯರಣ್ಯ ಮೆಣಸಿನ
 ಪುಡಿಯಾಗಿತ್ತು. ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ ಘಾಟು ಅಡರಿತೇ ಹೊರತು ನೀರು
 ಒಳಗೆ ಇಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅಯ್ಯರನ್ನೇನೋ ಇಷ್ಟ ಬಂದಷ್ಟು ಶಪಿ-
 ಸಿದೆವು. ಆಗ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಅಮೃತದ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಂತೂ ನನಗೆ
 ಬಂಡಿತನಾಗಿ ಗಲ್ಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದೈವಕೃಪೆಯಿಂದ ನನಗೆ ಮತ್ತೆ

೨೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ

೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದ ನಾವು— ಮಿರಜಿಯ ವೈದ್ಯ,
 ವಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇಯವರ
 ಧಾತುಸೌಖ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿನರ್ಧಕ

ವಜ್ರಾಂಗ ಸುಂದರ ವಾಕ

[ರಚನಾರ್ಥ]

ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯಸ್ಥಲನ, ಸ್ವರತಿ-
 ಯುಂಮುಖಾದೆ ಅರಕ್ಷತೆ, ವೀರ್ಯವ ಬೇರಿ ಬೇರಿ ಮೋಸ-
 ಗಳು, ವಿಶಾಂಕ, ಉಷ್ಣ, ಸೋಟಿನೋವು, ಉಪವಂಶ-
 ಮೇಹರೋಗಗಳಿಂದಂಟಿಗುವ ಪ್ರೀಣಿ— ಇವೆಲ್ಲ ಸ್ವ-
 ವಾಗಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಲಕುದ್ರಿಯಾಗುವುದು. ಮನಿಸ್, ಸ್ವರಣ-
 ರಕ್ತಿ, ದೇಹದ ತೂಕ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಮೊವ ತಾರುಣ್ಯ
 ಬಂವಂತಾಗಿ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಧಾರಕರಕ್ತಿ ಬಲಗೊಳ್ಳು-
 ವುದು. ಈ ಔಷಧಿಯು ೨೩ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಯೋಗದಿಂದ
 ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸಾಲಾಮಿತ್ತಿ, ಸರ್ಪೇದಮಿತ್ತಿ, ಪಂಜಾಬ ಮಿತ್ರಿ-
 ವರ್ಷಕಂದ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ
 ಗುಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವವರಿಗೆ ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ
 ಬಹುಮಾನ.

೨೧ ದಿನಗಳಿಗೆ ಸಾಲುವುದಾದ ಅಳಿ ತೊಲೆಯ ಒಂದು
 ಡಬ್ಬಿಗೆ ೫-೮-೦, ಅಂಜೆಯ ವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ತೀಪು-
 ಗುಣಿಕಾರಿಯಾದ ಸ್ವೇರಲಾದಬ್ಬಿಗೆ ೧೦-೮-೦. (ಇವರಿಂದ
 ೬ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗುಣವು.) ಅಂಜೆಯ ವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ೩
 ಡಬ್ಬಿಗೆ ೧೫-೦-೦ ಅಂಜೆಯವೆಚ್ಚ ೨-೧೩-೦. ಒಮ್ಮೆಲೇ ೩
 ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಬೇಡುವವನು ೫ ರೂ ಮುಂಗಡ ಕಳಿಸಬೇಕು.
 ಮೂಲಕ: ವಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇಯವರು, ಪೋ. ಮಿರಜ
 ವಿಜಯನಗರ

ಮಲೇರಿಯಾ ಇನ್ ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರಗಳು ಒಡನೆ ವಾಸಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀಮಂತರ-ಬಡಬಗರ-ಕೂಲಿಕಾರರ ಎಲ್ಲರ ಸಲುವಾಗಿ
ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ.
ಮಾದನ್ ಸನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಂ. ಕಮಿಸ್ಸನ್,
ಮುಂಬಯಿ-೨.

ಆ ಕೇದಾರ ಘಾಟನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಹಿಂದಿರುಗಿ ದಾರಿಯನ್ನು ಸತ್ತಿ
ನಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಧೈರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಯಾರು,
ಯಾವನ ಮಹಾವೀರ-ಜೇಸನ್ ಅಲ್ಲವೆ? ಅವನ ಹಾಗೆ ರೇಷ್ಮೆ-
ದಾರದ ಉಡೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾದರೂ
ಈಗಿನ ಈ ಜನವಾಹನಗಳ ಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿ ಆಗದ ಮಾತು.
ಹೀಗಿದ್ದು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಅಯ್ಯರ ಋಣ
ಈಗ ತೀರಿತೆಂದು ನಾನು ತಪ್ಪಗಾಡೆ. ಅವರನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ
ಭೇಟಿಯಾಗೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಲಲಿತನೂ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು
ನೋಡಿ ಬೆದರಬೇಕು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಪುಡಿಯ ಬಾಡಿಯು ಇಬ್ಬ
ರನ್ನೂ ಆವರಿಸಿತ್ತು.

ನಿಷಯ ಇಷ್ಟು ತುಟಿಗಟ್ಟಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು, ಲಲಿತನ ಪ್ರಯೋ-
ಗದ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಇಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಚರ್ಚೆಯಾ-
ಯಿತು. ಅವಳಿಂದ ಯಾವ ಧೈರ್ಯದ ಮಾತೂ-ಕೆಲಸವಿರಲಿ-
ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವಳು ನಾನು ಕಾಶಿಗೆ
ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಯಾತ್ರೆ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದಳು. ನಿಷ್ಕ-
ಹಾಯಕನಾಗಿ ನಾನು 'ರಾಬರ್ಟ್ ಬ್ರೂಕ್' ಏಳು ಸಲ ಯತ್ನ-
ಸಿದ; ನಾನು ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಸೋಲಬಾರದು' ಎಂದುಕೊಂಡು
ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಗರಾಭಿಮುಖನಾದೆ.

ಈ ಬಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಮ್ಸ್‌ನ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ
ನತ್ತಿ ಹಚ್ಚಲು ತೊಡಗಿದೆ. ನನ್ನ ಅವ್ಯಷ್ಟವನ್ನು ಏನೆಂದು
ಹೇಳಲಿ! ಹನುಮಾನ್ ಘಾಟಿನ ಗಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲೊಂದರ ಮೂಲೆಯ
ಸಂದಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, ಮೈಸೂರಿನವರೇ ಅದ ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ
expert-ಪ್ರವೀಣ-ಪುಡಿ ಗೌರಮ್ಮನವರೇ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೆ?
ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಫಜೀತಿ ಬಗೆಹರಿಯಿತೆಂದು ನಾನು ಹರ್ಷದಿಂದ
ಪುಳಕಿತನಾಗಿ, ಆ ಮಹಾ ತಾಯಿಗೆ ನನ್ನ ದುಃಖ, ನಮ್ಮ ದುರ್ವೆತ್ತಿ
ಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡೆ. ಪಾಪ, ಅವರು ಸಂತಾಪಪಟ್ಟು ಆಪ್ತ
ನಿಂದ ಪಾರುಮಾಡುವುದಾಗಿ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದರು. ನಾನು
ಅವರನ್ನು ಕಾವ್ಯಮಯವಾದ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿ, ಹೇರಳವಾಗಿ
ಹಣಕೊಟ್ಟು, ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ ದಿನ ಪುಡಿಗಾಗಿ-ಮೈಸೂರು
ಪುಡಿ!-ಬರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ಪಾಪು ಸಮಾ.
ಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸಂತಸ ತೃಪ್ತಿಗಳಿಂದ ಲಲಿತ
ನಿಗೆ ನನ್ನ ಯತ್ನವನ್ನು, ಕೊಲಂಬಸ್ ಮೊದಲಾದ ದಿಕ್ಕುಗಳ
ಹಾಗೆ-ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನುತ್ತೀರಿ ಶೋಧನ-
ಕಾರರು ಎಂದೋ- ಬಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟು ಬಣ್ಣಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಯತ್ನ-
ಸಾರ್ಥಕತೆಗಾಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ದೇವರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ
ದೇವು. ಲಲಿತ ತುಪ್ಪದ ದೀಪವನ್ನೂ ಹಚ್ಚಿರಬೇಕು.

ಗೌರಮ್ಮನವರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಸುಲಭವೆಂದರೂ ಅವರ ಪುಡಿ
ಸಿಕ್ಕುವುದು ಅಷ್ಟೇನು ಸುಲಭವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಡಿ ಹೆಂಗಸು
ಕಾಶಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದದ್ದು ಹನುಮಾನ್ ಘಾಟಿನ ಎಲ್ಲ ವೃದ್ಧರಂತೆ
ಇಲ್ಲೇ ದೇಹವನ್ನು ತೊರೆದು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ. ಅವರ
ಎಲ್ಲ ವೃದ್ಧರಂತೆ ಇವರೂ ಜೀವನೋದ್ಧಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೆಣಸಿನ
ಪುಡಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು 'ಆರ್ಡರ್' ಪ್ರಕಾರ-
ಬಂಡವಾಳಗಾರರಲ್ಲ, ಪಾಪ-ಮಾಡಿಕೊಂಡುತಿದ್ದರು. ಅನರ
ಗಂಗಾಸ್ಥಾನ, ವಿಶ್ವನಾಥನ ದರ್ಶನ, ಪೂಜೆ, ಪುರಾಣ, ಪುಣ್ಯ
ಕಥೆ ಮೇಲಾಗಿ 'ಬಿಸಿನೆಸ್'—ದಂಧೆಗಳ-ಓಡಾಟದ ಮಧ್ಯ
ದಲ್ಲಿ, ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು ಸುಲಭವಾಪ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು
ನಾಲ್ಕಾರು ಬಾರಿ ಅಲೆದು, ಅವರು ಎರಡು ಬಾರಿ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗಲೂ
ತಮಗೆ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡ ಬಹಳವಾಗಿತ್ತೆಂದು ವಿಷಾದವನ್ನು
ಸೂಚಿಸಿ, ಬೇಗನೆ ನನ್ನ ಆರ್ಡರನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ,
ಗಡುವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. 'ಪ್ರೊಫೆಸರ್' ಅದ
ನನಗೆ ಸರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈಕೆಯ ಮನೆಗೆ ಅಲೆಯುವುದಕ್ಕೆ
ವುರುಸೊತ್ತು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿತವಾದ ಕೆಲಸವೂ ಆಗಿ-
ರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನ ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿಯಿಲ್ಲದೆಯೇ
ಊಟ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬೇರೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟು, ತಲೆ ಚಿಟು-
ಗುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾಡುವುದೇನು? ದರ್ಜಿ ಅಕ್ಕಪಾಲಿಗರ
ಮನೆಗೆ ಅಲೆಯುವ ಹಾಗೇ ಅಲೆದಲೆದು ಅತ್ತಿಯಕಾಯಾಗಿ ಕಡೆಗೆ,
ಮೆಣಸಿನಪುಡಿಯ ಗಳಿಕೆಯಿಂದ ನಮಗಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಂತೋಷವೆಲ್ಲ
ಇಂಗಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ದಿನ ಅ ಕಷ್ಟದ ಸರಕನ್ನು ತಂದು

ಮಲೇರಿಯಾ ಇನ್ ಫ್ಲೈಂಜಾ ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರಗಳು ಒಡನೆ ವಾಸಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀಮಂತರ-ಬಡಬಗರು-ಕೂಲಿಕಾರರ ಎಲ್ಲರ ಸಲುವಾಗಿ
ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ.
ಮಾದನ್ ಸನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಂ. ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ,
ಮುಂಬಯಿ-೨.

ಆ ಕೇದಾರ ಘಟನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಹಿಂದಿರುಗಿ ದಾರಿಯನ್ನು ಸತ್ತೆ
ನಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಧೈರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಯಾರು,
ಯಾವನೆ ಮಹಾವೀರ-ಜೇಸನ್ ಅಲ್ಲವೆ?—ಅವನ ಹಾಗೆ ರೇಷ್ಮೆ-
ದಾರದ ಉಡೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾದರೂ
ಈಗಿನ ಈ ಜನವಾಹನಗಳ ಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿ ಆಗದ ಮಾತು.
ಹೀಗಿದ್ದು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಆಯ್ದ ಋಣ
ಈಗ ತೀರಿತೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಾಗಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ
ಭೇಟಿಯಾಗೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಲಲಿತನೂ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು
ನೋಡಿ ಬೆದರಿರಬೇಕು. ಅದರೆ ಬೇರೆ ಪುಡಿಯ ಬಾಧೆಯು ಇಬ್ಬ
ರನ್ನೂ ಆಸರಿಸಿತ್ತು.

ನಿಷಯ ಇಷ್ಟು ತುಟಿಗಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು, ಲಲಿತನ ಪ್ರಯೋ-
ಗದ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಇಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಚರ್ಚೆಯಾ-
ಯಿತು. ಅವಳಿಂದ ಯಾವ ಧೈರ್ಯದ ಮಾತೂ—ಕೆಲಸವಿರಲಿ-
ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವಳು ನಾನು ಕಾಶಿಗೆ
ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಯಾತ್ರೆ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದಳು. ನಿಷ್ಪ-
ಹಾಯಕನಾಗಿ ನಾನು 'ರಾಬರ್ಟ್ ಬ್ರೂಕ್ಸ್' ಎಳು ಸಲ ಯತ್ನಿ-
ಸಿದೆ; ನಾನು ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಸೋಲಬಾರದು' ಎಂದುಕೊಂಡು
ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಗರಾಭಿಮುಖನಾದೆ.

ಈ ಬಾರಿ ಪರ್ಲಾಕ್ ಹೋಮ್ಸ್‌ನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ
ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ತೊಡಗಿದೆ. ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವನ್ನು ಏನೆಂದು
ಹೇಳಲಿ! ಹೆನುಮಾನ್ ಘಟಿನ ಗಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲೊಂದರ ಮೂಲೆಯ
ಸಂದಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, ಮೈಸೂರಿನವರೇ ಅದ ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ
expert—ಪ್ರವೀಣ—ಪುಡಿ ಗೌರಮ್ಮನವರೇ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೆ?
ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಫಜೀತಿ ಬಗೆಹರಿಯಿತೆಂದು ನಾನು ಹರ್ಷದಿಂದ
ಪುಳಕಿತನಾಗಿ, ಆ ಮಾತಾ ತಾಯಿಗೆ ನನ್ನ ದುಃಖ, ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವಿ
ಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡೆ. ಪಾಪ, ಅವರು ಸಂತಾಪಪಟ್ಟು ಆಪ್ತ
ನಿಂದ ಪಾರುಮಾಡುವುದಾಗಿ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದರು. ನಾನು
ಅವರನ್ನು ಕಾವ್ಯಮಯವಾದ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿ, ಹೇರಳವಾಗಿ
ಹಣಕೊಟ್ಟು, ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ ದಿನ ಪುಡಿಗಾಗಿ—ಮೈಸೂರು
ಪುಡಿ!—ಬರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ಪಾಪು ಸವಾ.
ಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸಂತಸ ತೃಪ್ತಿಗಳಿಂದ ಲಲಿತ
ನಿಗೆ ನನ್ನ ಯತ್ನವನ್ನು, ಕೊಲಂಬಸ್ ಮೊದಲಾದ ಡಿಸ್ಕವರಂಗಗಳ
ಹಾಗೆ—ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನುತ್ತೀರಿ ಲೋಧನ-
ಕಾರರು ಎಂದೋ—ಬಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟು ಬಣ್ಣ ಸಿದೆ. ನನ್ನ ಯತ್ನ
ಸಾರ್ಥಕತೆಗಾಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ದೇವರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ
ದೇವು. ಲಲಿತ ತುಪ್ಪದ ದೀಪವನ್ನೂ ಹಚ್ಚಿರಬೇಕು.

ಗೌರಮ್ಮನವರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಸುಲಭವೆಂದರೂ ಅವರ ಪುಡಿ
ಸಿಕ್ಕುವುದು ಅಷ್ಟೇನು ಸುಲಭವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಡಿ ಹೆಂಗುಸು
ಕಾಶಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದದ್ದು ಹೆನುಮಾನ್ ಘಟಿನ ಎಲ್ಲ ವೃದ್ಧರಂತೆ
ಇಲ್ಲೇ ದೇಹವನ್ನು ತೊರೆದು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ. ಅದರ
ಎಲ್ಲ ವೃದ್ಧರಂತೆ ಇವರೂ ಜೀವನೋದ್ಧಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೆಣಸಿನ
ಪುಡಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು 'ಆರ್ಡರ್' ಪ್ರಕಾರ—
ಬಂಡವಾಳಗಾರರಲ್ಲಿ, ಪಾಪ—ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ
ಗಂಗಾಸ್ನಾನ, ವಿಶ್ವನಾಥನ ದರ್ಶನ, ಪೂಜೆ, ಪುರಾಣ, ಪುಣ್ಯ
ಕಥೆ ಮೇಲಾಗಿ 'ಬಿಸಿನೆಸ್'—ದಂಥಿಗಳ—ಓಡಾಟದ ಮಧ್ಯ
ದಲ್ಲಿ, ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು
ನಾಲ್ಕಾರು ಬಾರಿ ಆಲೆದು, ಅವರು ಎರಡು ಬಾರಿ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗಲೂ
ತಮಗೆ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡ ಬಹಳವಾಗಿತ್ತೆಂದು ವಿಷಾದವನ್ನು
ಸೂಚಿಸಿ, ಬೇಗನೆ ನನ್ನ ಆರ್ಡರನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ,
ಗಡುವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. 'ಪ್ರೊಫೆಸರ್' ಅದ
ನನಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈಕೆಯ ಮನೆಗೆ ಅಲೆಯುವುದಕ್ಕೆ
ವುರುಸೊತ್ತು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿತವಾದ ಕೆಲಸವೂ ಆಗಿರ-
ಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನ ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿಯಿಲ್ಲದೆಯೇ
ಊಟ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬೇರೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟು, ತಲೆ ಚಿಟು-
ಗುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರೆ ಮಾಡುವುದೇನು? ದರ್ಜಿ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ
ಮನೆಗೆ ಅಲೆಯುವ ಹಾಗೇ ಅಲೆದಲೆದು ಅತ್ತಿಯಕಾಯಾಗಿ ಕಡೆಗೆ
ಮೆಣಸಿನಪುಡಿಯ ಗಳಿಕೆಯಿಂದ ನಮಗಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಂತೋಷವೆಲ್ಲ
ಇಂಗಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ದಿನ ಆ ಕಷ್ಟದ ಸರಕನ್ನು ತೆಮ್ಮ

ಬಾಣಸಾಹೇಬರಿಗೆ ನಜರು ಒಪ್ಪಿಸಿದೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕೊಂಚ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ರುಚಿ ಹುಟ್ಟಿತು.

ಈ ಪುಡಿಯು ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿ-ವಂತರಾಗಿದ್ದೆವು. ಅಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದವು ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಾನು ಈ ಮುದುಕಿಯ ಸರಗಿಗೆ ಗಂಟುಬಿದ್ದೆ ಎಂದೂ ಅಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ಲಿಖಿತವಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಯೋಚಿಸುವ ಇಷ್ಟವೂ ನನಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಂದಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದೆಯಲ್ಲ— ಊರಿನಿಂದ ಬರುವ ಪ್ರೈಮಾಸಿಕಗಳ ಏರ್ಪಾಡು ಮತ್ತೆ ನಡೆಯಿತು. ಹೀಗೆ ಹಳೆಯ ಓಣಿ ಮರುಕಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ನಾನು ಅತ್ತಕಡೆಯ ಮಾವನವರಿಗಾಗಿ ಮಮ್ಮಲ ಮರುಗಿ ಅವರ ಕರ್ಚು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಾದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲೆಂದು— ಕುರುಡುಗಣ್ಣು ಗಿಂತ ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣು ಮೇಲಲ್ಲವೇ?— ಯೋಚಿಸಿ, ಪುಡಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಡಬ್ಬಿಯೂ, ಎಟಿನ ಜೊತೆಗೆ ಬೈಗಳದಂತೆ ಬೇಡವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ, ಬರಿಯ ಬಟ್ಟೆ ಕಾಗದದ ಪ್ಲಾಟ್ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಣವನ್ನು ತೀರಿಸಬಹುದೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಅವರ ಮಗಳುಮಹರಾಯಿತಿಯಿಂದಲೇ ಬರೆಸಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನೇ ತಾವು ಕತೆಯ ಮೊದಲಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದು. ಸ್ವಸೂರು ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹದಿನೇಳುನೂರು ಸ್ಕಾಲಿ ಉದ್ದ 'ಮೇಲ್‌ವ್ಯಾನ್'ದಾರಿ, ಇಲ್ಲಿಯ ಅಂಚೆಕಚೇರಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಎಂದರೆ ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ, ಘಾಟಿನ ಹೊಗೆ, ಸೀನಿನ ಆರ್ಭಟದ ತೆರಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚಿಸಿದ ಈ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಲು ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮುಚ್ಚಬಾರವೆಂದು ಹೇಳುವ ಧರ್ಮಾಸ್ತ್ರತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಬಿದ್ದು, ನಿಜವನ್ನೇ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಗುಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅಕೃತ್ಯದ ಬವಣಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದವರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಮನ್ನಿಸಲಿ!

ಆದೇನು....ಅ ಭಾಂಗಿಯು ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ಆ ಛೇಕರ ದೃಶ್ಯಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿಯೇ— ನನ್ನ ನಿರಂತರ ಉಪ-ದೇಶದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನುವ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ— ಎನೋ, ಅದೇ ರಾತ್ರಿ ಲಿಖಿತ "ಎನಾದರೂ ಆಗಲಿ. ಮುಂದೆ ನಾನೇ ಪುಡಿಮಾಡಿಕೋ-ತೀನಿ" ಅಂದಾಗ, ನನ್ನ ಕಿವಿಯನ್ನು ನಾನೇ ಸಂಬಲಾರದೆ ಹೋದೆ. ಬೆರಗಾಗಿ ಬಿರಿಗಣ್ಣು, ತೆರೆದ ಬಾಯಿ, ಕಟ್ಟಿದ ಉಸಿರುಗಳಿಂದ ಕವಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದೆ. ಅವಳು "ಹೀಗೇಕೆ ನೋಡುತ್ತೀರಿ? ಅನುಮಾನವೋ? ಇಲ್ಲ. ಖಂಡಿತ. ನೋಡುತ್ತೀರಿ" ಎಂದು ತಾನಾಗಿಯೇ ಒತ್ತಿಹೇಳಿದಳು. ನಾನು ಜೀತಿಸಿಕೊಂಡು 'ನೇವರು ನಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಕೊಡಲಿ! ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಬುದುಕಿಕೊಂಡರು' ಎಂದು ತಟ್ಟನೆ ನಾಲಗೆಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೆ. ಇದಿನ್ನೂ ಬಹಳ ಅವಸರದ ತೀರ್ಮಾನ; ಈಗ ತಾನೇ ಪುಡಿ ಬಂದಿದೆ; ಅದು ಮುಗಿಯುತ್ತ ಬಂದಂತೆಲ್ಲ ಮಾರ್ಪಾಡಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದೆ— ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಸುಸ್ಪನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಸುಳಿದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.

ಆದರೆ ಈ ಬಾರಿ ವಿಷಯ ಅವಳ ಮೆದುಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಹೊಕ್ಕಂತೆಯೇ ನನಗೆ ತೋರಿತು. ಅವಳ ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಆಗುವ ಕಟ್ಟು ಸೂಚನೆಗಳು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಶುಭಸೂಚನೆಗಳೇ ಕಂಡವು. ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಮುಂದಾಗಿಯೇ ಪರದೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೆಣ್ಣು, ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಮೀರಿದ್ದರೂ ಯಾವುದೋ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಮಗ್ನ-ಳಾಗಿದ್ದಳು. ನಾನು ಹಾಗೇ ನೋಡುತ್ತೇನೆ, ಅದು ಸಾಕಶಾಸ್ತ್ರ! ಮತ್ತೂ ಇಡೀ ನೋಡುತ್ತೇನೆ: ಅಲ್ಲಿ ಅಗೋ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ 'ಸಾರಿನಪುಡಿ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ' ಎಂದಿದೆ! ಮೊದಲ ವೆಟ್ಟಿಲಾಗಿ ಆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳೋ ಅನ್ನಿಸಿತು ನನಗೆ. ಅಂತೂ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅವಳ ಆಸಕ್ತಿ ದೃಢ-ನಿಶ್ಚಯಗಳ ಪ್ರಮಾಣಬೇಕೆ? ಓದುವ ಹುಡುಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನನ್ನು ತೋರಿಸಬಲ್ಲಳು ಎನ್ನಬೇಡಿ. ಒಂದು ದಿನ ಸಂಜೆ ಆಚೆಯ ಬೀದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದವಳು 'ಕೇಳಿದೀರ? ಆ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ವಿಶ್ವನಾಥನ್ ಇದ್ದಾರೆಲ್ಲ, ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಸುಂದರಮ್ಮ ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಮೆಣಸಿನಪುಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂತೆ— ಹೊಸದಾ-ಗಿರಲಿ ಅಂತ. ಬಹಳ ಸುಲಭವಂತೆ' ಎಂದು ಅಗಲವಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ವಿಶ್ವದ ಎಂಟನೆಯ ವಿಚಿತ್ರದ ಸುದ್ದಿ-ಯನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದಳು. ನಿಜ, ನನಗೂ ಕೊಂಚ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ಆಯಿತು. 'ಪಕ್ಷ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ! ಸದ್ಯ ನಾವು ಅರುತಿಂಗಳಿಗೆ

ಕುಟಿಜಾರಿಷ್ಟ:— ಆಮಾಂಶ, ಅಜೀರ್ಣ,

ಹೊಟ್ಟೆ ಮುರಿಯುವದು ಮೊದಲಾದ

ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ

ಔಷಧ.

ಕಾಸಶ್ವಾಸಾರಿ:— ದಮ್ಮ, ಕೆಮ್ಮುಗಳಿಗೆ

ಅನುಭವಿಸಿದ್ದ ಔಷಧ

ನೂತನ ಆಯುರ್ವೇದ

ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಲಿ.

ವಿಜಾಪುರ.

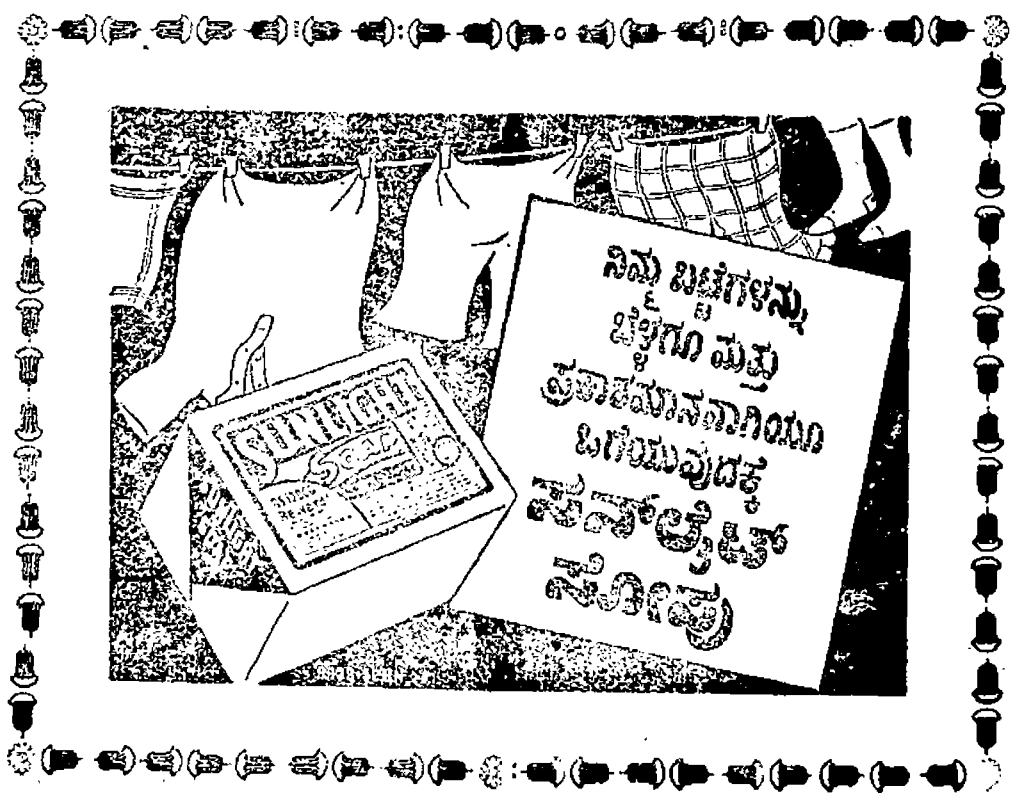

ಒಂದುಬಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಸಾಕು. ನಾವೇನು ಅವರನ್ನು ನಾಲಗೆಯ ಗುಲಾಮರಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಲಲಿತ 'ಹೌದು' ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಳು— ಗಂಭೀರವಾಗಿ. ಇದೋ, ಇದೊಂದು ಶುಭಚಿಹ್ನೆಯಲ್ಲವೇ? ಇದಾದ ಮೇಲಂತೂ ಲಲಿತ ಖುನಿಸು ತನಿಖೆ, ಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಪ್ರೋಲೀಸು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಪನ್ನ ವಿಚಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು. ದಿನದಿನವೂ ನನಗೆ ಈ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯ ಸೌಲಭ್ಯವು— ತಿರಸ್ಕಾರ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸೌಲಭ್ಯ— ವರದಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿತು. ಒಂದೊಂದು ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಇದೆಲ್ಲ ಲಲಿತ ತನ್ನೊಳಗೇ ಧೈರ್ಯ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಯತ್ನವಿಧಾನವನ್ನುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅದರೇನು? ಹೇಗಾದರೂ ಪ್ರಣಾಳಿತಗಿತ್ತಿತ್ತು ಅಷ್ಟು ಮೆಣಸಿನಪುಡಿ ತಯಾರಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂಬ ಆತುರ— ನನಗೆ.

ದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು. ಮಾನಸವರ ಪುಡಿ ಕೆಲವು ದಿನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಆಗುವಷ್ಟು ಇದ್ದಿತು. ಅವಳ ತೀರ್ಮಾನವು ಇಷ್ಟೊಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಲಲಿತನ ಪುಕ್ಕಲು ಎದೆ ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ ಪುಡಿ ತಯಾರಿಕೆಯ ಭಯದಿಂದ ಹಾರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಯತ್ನಕ್ಕೆ ತಿಲಾರ್ಪಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವಳೇನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು ಅನ್ನಿ. ಪಕ್ಕದಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ನಿಶ್ಚಯ ಅನಿಶ್ಚಯಗಳು ಸಮವಾಗಿ ರೂಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ನನ್ನ ಅಲ್ಪ

ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಅನಿಶ್ಚಯದ ಕಡೆಗೆ ಹಾರಿದ್ದರೆ ಅವಳು ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಸತ್ಯಭಾಮೆಯ ಶಕ್ತಿಗೆ ರುಕ್ಕಿಣಿಯ ಶುಭವ ವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರೆ ನಾನು ಈ ಬಾರಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಲ್ಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಲಿ— ಎಂದು ಅವಳು ಅದೇ ಹಳೆ ನಾಟಕದ ಮೊದಲನೆಯ ದೃಶ್ಯವನ್ನೂ ಅಡಿದಳು. ಅದರೆ ನಾವರಡುಬಾರಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಾದೇನೆ? ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂತ ನಿರಾಕಳಾದ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಸೋಲನ್ನು ಹೇಗೋ ಮರೆಸಿಕೊಂಡು ಎದೆಯನ್ನು ಕಲ್ಲುಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪುಡಿ ತಯಾರಿಕೆಯ ಸಿದ್ಧಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಳು. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಅತಿ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಒದಗಿಸಿದೆ.

ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಹದಿನೈದು ದಿನಕ್ಕಾಗುವಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಅದರೆ ಮಾನಸವರ ದಿನವೇ ಲಲಿತ "ಆಯ್ಯೋ, ಅದೇನು ಬಿಡಿ ಅಂಥ ಹಾಳಾದ್ದನ್ನು ಹುತ್ತಿ ಮತ್ತೆ ಯಾರು ಮಾಡ್ತಾರು. ಒಂದೇ ಒಂದು ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮಾಡಬಿಡುತ್ತೀನಿ, ಏನಾಗುತ್ತಿ ಮಹಾ! ಎಂದಳು ನಾನು ಮರುಮಾತಾಡದೆ 'ಹೂಂ' ಎಂದೆ. ವಿರೋಧದರೆ, ಒಟ್ಟು ಏರ್ಪಾಡೇ ಎಲ್ಲಿ ಕಳಚಿಬೀಳುವುದೋ ಎಂಬ ಭಯ ನನಗೆ. ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದಿರುವುದು ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯು. ಸರಿ, ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಲೆಕ್ಕಹಾರಿ ಶ್ರೀ ಜಯರಾಯ ಚಾರ್ಯರ formulaದ ಪ್ರಮಾಣಗಳಂತೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳ

ಶ್ರಮದಿಂದಲೇ ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪುಡಿಯ ಕರ್ಚಿನ ಆಳತೆಯೂ ಒಂದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾವನವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಜುಲ್ಮಾನೆಯ ಗಾತ್ರ ಇನ್ನಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತರಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ವಿಧಾನದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ತಿರುಗಿ. ಅಚಾರ್ಯರ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ಸುಪಕ್ವವಾಗಿ ಹುರಿದು' ಎಂದು ಇರುವುದರ ಮೇಲೆ ಆ ಬಣ್ಣ ಈ ಹದ ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಚರ್ಚೆಗಳಾಗಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಬಹಳ ಧೂಳಿದ್ದು, ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಬೇಕೆಯೇ ಸಾಧುವಾದುದೆಂದು ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟಿತು. ಅಚಾರ್ಯರು ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ಹುರಿದುಕೊಂಡು 'ಎಂದು ಹೋಗುವಾಗ ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಲಲಿತ ಧನೆಯ ಮೇಣಸು ಬೀರಿಗೆ-ನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹುರಿದುಬಿಡಬಾರದು?—ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದಳು. ಮತ್ತಷ್ಟು ವಾಗ್ವಾದ ಕಂಠತೋಷಣವಾಗಿ, ಅಚಾರ್ಯರ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಹೊಂದು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕುಟ್ಟುವ ಏರ್ಪಾಡು ರಂಗಕ್ಕೆ ಇಳಿತು. ನಾನೇನು ಅಷ್ಟು ಅಚಾರವಂತರಾಗಿದ್ದಿದ್ದು ಈ ಮೈ-ನಿವು ಕೆಲಸದವಳಿಗೇ ಇರಲಿ—ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಟ್ಟುವ ಸಲಕರಣೆಯೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ, ಇದಿರು ಬಿದ್ದ ಮನೆಯ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕುಟ್ಟಾಣಿ ಹಾರಿಗಳನ್ನು ಎರವಾಗಿ ಕೊರೆತು ತರಾಪು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಅಂಗೀಕೃತವಾಯಿತು. ಆಗ ನನ್ನ ಲಿಂಗು ಎಂದು ಭಯ ಹುಟ್ಟಿತು. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮೇಣಸಿನಪುಡಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ, ಮನೆಯೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡ ಘಾಟನ್ನು ನಾನೂ ಮರೆ-ಲಲಿತನ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಗಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಇವಳೇ

ಹುರಿಯಲು ಕುಳಿತರೆ, ಈ ಕೋಮಲೆಯು ಆ ಉರಿ ಉರಿತಗಳೊಳಗೆ ಏನಾದಾಳು—ಎಂಬುದು ನನ್ನನ್ನು ಬಾಧಿಸಿತು; ನೋಯಿಸಿತು. ಇದಕ್ಕೂ ಮೇರಿ ಇವಳು ಆ ಅಪಾಂತರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಎದೆಗೆಟ್ಟು, ಬಿಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಓಡಿ ಹೋಗುವಳೋ, ಪುಡಿಯ ಗತಿ ಏನಾಗುವುದೋ—ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯು ಬೆದರಿಸಿತು. ಪೌರೂರಿಗೇ ಓಡಿ ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಗತಿಯೇನು ಎಂದೂ ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಈ ವಿಪತ್ತಿಗೆ ಹೊಸ ಯತ್ನ ತುತ್ತು ಗಡೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಲಲಿತನಿಗೆ 'ನಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹುರಿಯೋದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಹೇಗೂ ಕೆಲಸ-ದೋಳಿಗೆ ಕುಟ್ಟೋದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡುತ್ತೇವಲ್ಲ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರಾದ್ದು, ಅವಳೇ ಹುರಿಯಲಿ. ನೀನು ಮೇಲ್ಮಿಚಾ-ರಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿಚಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೋ' ಎಂದ. ಈ ಸಲಹೆ ಲಲಿತನಿಗೆ ಮರಳುಗಾಡಿನ ಪಯಣಿಗನಿಗೆ ಓಯಿಸಿ-ಕಂಡು ತಾಯಿತೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣವೇ ಕೃತಜ್ಞತೆ-ಯಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆಂದೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಪುಡಿಯನ್ನು ರಜಪ ದಿನ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮವೆಂದೂ ನನ್ನ ಸಲಹೆಯು ಅಗಾಗ ಬೇಕಾಗಬಹುದೆಂದೂ ಲಲಿತ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಧೈರ್ಯದಿಂದಲೇ ಸೂಚಿಸಿದಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತೋ ಮೋಸ ಕಾಣೆ ಅಂತೂ ನಾನೂ ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹಿಗ್ಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ಅದರ ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸದವಳು ಕಲ್ಲುಹಾಕಿದಳು. ಆ ದಿನ ಅವಳಿಗೆ ಪುರುಸೊತ್ತು ಇರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ಮುಂದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹಳೆಯ ಪುಡಿ ಅಷ್ಟೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಪುಡಿಯು ನನ್ನ ಗೈರುಹಾಜರಿಯಲ್ಲೇ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿತು. ಲಲಿತನೂ ಈ ದೊಡ್ಡ ನೆಟ್ಟನ್ನು ಹೇಗೋ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಳು.

ಬಾಲಯೋಗ್ಯಾನ
ಇದರ ಸೇವನೆಂದ

ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲೊಂದು ಮುಮುಕ್ಷು-ವರೆಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲಿಗೂ ಜೀವಾಣುಗಳಿಗೂ ಬಲವನ್ನೂ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಉತ್ತಮ ಉಪಾಯವೆಂದರೆ 'ಬಾಲಯೋ-ಗ್ಯಾನ' ಸೇವಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ. 40 ದಿನದ ಸಾಕಾಗುವ ಬಾಲ್ಯದ ಬೆಲೆ ರೂ. ೨. ೬. ಟಿ. ಖರ್ಚು ಬೇರೆ. ಸೂಚಿಸುತ್ತಾಡಬಹುದು.

ROY & CO. BOMBAY 2.

ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪ್ರವೇಶ

ನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ

ಅಂಚಾಗಿಸಿದ್ದ ವಾಗಿದೆ.

ಬೇಕಾಗಿರುವವರು

ಬೇಗನೆ ಬೇಡಿಕೆ ಕಳುಹಿರಿ !

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಹುಡ್ಡಾರ್

ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಮಗಳ ಧಾರೆಯ ದಿನ ಬಂದಂತೆ, ಈ ಪುಡಿಯ ದಿನವು ಬಂದೇ ಬಂದಿತು. ನಾನು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ನಮ್ಮ ಮಹಾಯತ್ನದ ಕೊನೆಯ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಬೇಕಾದ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು - tips ಅಂತಾರಲ್ಲ ಅಂತಹವು - ಕೊಟ್ಟು, ನನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಮಡದಿಯನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡೆ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕವಿಚಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಅದರ ಭಾರದ ಕೆಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಅವಳ ಮಾತುಗಳು ಮೇಲೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ದಿನವೆಲ್ಲ ಲಲಿತನ ಮೇಲಿನ ಕನಿಕರವೇ ನನ್ನನ್ನೂ ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಏನು ಪಾಠ-ಪಠ್ಯ ನಡೆಸಿ ದಿನೋ ಕಾಣೆ.

ಆ ದಿನ ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದಾಗ, ಕುಟ್ಟಾಣಿಯ ತಾಳ ಇನ್ನೂ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ನನಗೆ ಅಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದ ತಬ್ಬವೂ ಲಲಿತನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅವಳ ಹೆಸರನ್ನು ಕೂಗಿದಾಗ ತಾಳವು ನಿಂತಿತು. ಲಲಿತ(?) ಬಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಾಗ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಗಾಬರಿಯಾದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ದುರನಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ನಾನು ಎಂದೂ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಾಚದ ತಲೆಗೂದಲು, ನೀರೂರಿದ ಕೆಂಗಣ್ಣು, ಬತ್ತಿ ನಿಂತೇಜವಾದ ಮುಖ, ಕಪ್ಪಾದ ಕೈಗಳು, ಬಟ್ಟೆ ಸುತ್ತಿದ ಬೆರಳು, ಈ ಹೊಸ ಸಾಂಬ್ರಾಣಿಯ ಘಾಟು - ಅಯ್ಯೋ, ಎಂದಿನ ನಾಜೂರಿನ ಚಿಲುಪೆಯಲ್ಲಿ, ಇಂದಿನ ಈ ಕೂಲಿ ಹೆಂಗುಸಿನಲ್ಲಿ? ಅದರೂ ಈ ಹೆಂಗುಸಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಲಲಿತನನ್ನು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಗುರುತಿಸಿ, ನನ್ನ ಎದೆಯು ಕರಗಿ ನೀರೆಯಿತು. "ಇನ್ನೂ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲವೆ?" ನಾನು ಅತುರ-ಕನಿಕರಗಳಿಂದ ಕೇಳಿದೆ.

"ಇಲ್ಲ" ಲಲಿತ ಕುಗ್ಗಿದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಒಳಗೆ ಹೋದಳು.

"ಯಾಕೆ?" ಎಂದು ನಾನು ಅವಳನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆ.

ಅದೋ ಅಲ್ಲಿ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿತ್ತು ಅವಳ ಅಂಗಡಿ! ತಟ್ಟೆಗಳು, ಅರಕನ ಚಟ್ಟೆಗಳು, ಕಾಗದ, ಕುಟ್ಟಾಣಿ, ವಂದರಿ ಇವೆಲ್ಲ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ವರದಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಈ ಅವರಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಲಲಿತ ಮತ್ತೆ ಕುಳಿತಳು.

"ಇದೇನು ಕೆಲಸದೋಳು ಕುಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ?"

"ಕುಟ್ಟಿ ಕುಟ್ಟಿ ಅವಳ ಕೈ ಬೊಟ್ಟಿ ಬಂತಂತೆ. ಹೊರಟು ಹೋದಳು."

"ಆ! ಅವಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬಾರದು - ಆಪ್ತ"

"ನಾನೂ ಹಾಗೇ ಆದೆ. 'ನಿಮ್ಮ ದುಡ್ಡು ಬೇಡ, ಏನೂ ಬೇಡ ಸದ್ಯ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋದಳು"

"ಹುಂ! ಹಾಗೇ? ಯಾಕೆ ತುಂಬ ಆಯಿತೇನು?"

"ಏನೋ ಕಾಣೆ, ಈ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಬಡವಟ್ಟಿಗೆ ಪುಡಿ-ಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ"

"ಎಲ್ಲ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ?"

"ಇಲ್ಲೇ ಕಾಣೋದಿಲ್ಲವೇ?"

ಹುಂ. ಅಲ್ಲೇ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಸುರಿಸುವ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

"ಇದೇಯೆ?" ಚಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಜನುಗುತ್ತ ಮಿಂಚುತ್ತ ಚಿಗಲೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಪುಡಿಯ ಕಡೆಗೆ ಕೈ ತೋರುತ್ತ ಕೇಳಿದೆ.

"ಹುಂ. ಇದು ಇದು, ಇದು!" ಎಂದು ಲಲಿತ ಬಿವಂದರಿ, ಕುಟ್ಟಾಣಿ ಎಲ್ಲದರ ಕಡೆಗೂ ಕೈ ತೋರಿಸಿದಳು.

"ಬಾಕಿಯದು?"

"ಧನಿಯ, ಮೆಣಸು, ಜೀರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿವೆ" ಅವಳು ಇನ್ನೂ ಚಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು, ಅದರೂ ಮದರಾಸು ಪುಡಿ ನಶ್ಯದಂತಿದ್ದ ಪುಡಿಯೊಂದನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ನನ್ನ ಎದೆ ದಸಕ್ಕೊದಿತು.

"ಏನು ಹುರಿದದ್ದು ಕೊಂಚ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೇ?" ಲತಸ್ವಿತಸ್ಥಳಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕೇಳಿದಳು. ಅದರ ಕಟ್ಟಿದ ಬಾಯಿಂದ ಸ್ವರ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಬರಿಯ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟಿ.

"ಆ?" ಲಲಿತ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು.

"ಆ! ನೋಡೋಣ" ಎಂದು ಅನುಮಾನಿಸಿದೆ.

"ಹೇಳಿ"

"ಹುಂ, ಕೊಂಚ ಸೀದಿದೆ. ಕೊಂಚ ಎಣ್ಣೆಯೂ...."

"ಅಯ್ಯೋ ಹಾಳು! ಇದನ್ನು ಮಾಡಲೇಬಾರವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಯ್ತು!" ಮೊದಲೇ ಹನ್ನೆರಡು ಯಾವ ಲಲಿತ, ಧಾರಾರವಾಗಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದಳು

"ಮೊದಲ ಪ್ರಯತ್ನ. ಇರಲಿ ಬಿಡು. ಅಷ್ಟೇನು ಕೆಟ್ಟು ಎಂದು ನಾನು ತೇಲಿಸಿ ಸಂತೈಸಿದೆ.

ಲಲಿತ ಹಾರೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. ಅವಳ ಕೈ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹೋಯಿತು.

"ಇದೇನು ಕಿರುಬೆರಳಿಗೆ ಒಟ್ಟಿ ಸುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ?"

"ಅಯ್ಯೋ, ಈ ಹಾರೆ ಕುಟ್ಟೋದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕೈ ಹೋಯಿತು."

"ಆ! ಎಲ್ಲಿ ನೋಡೋಣ" ನಾನು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ, ಹೆವರಾಯಿ ಮೂಗಲನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡೇ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು, ಅ ಬೆರಳಿನ ಒಟ್ಟಿ ಬಿಚ್ಚಿದೆ. ಪಾಪ, ಅವಳ ಕೋಮಲವಾದ ಬೆರಕೆಂಪಿನುಗುರು ನೀಲಿಗಟ್ಟಿಹೋಗಿತ್ತು.

ಇನ್ನು ನನಗೆ ಸಹಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವನು ತಾನೆ ಪ್ರಿಯನು, ಗೃಹದೇವತೆ, ಗ್ರಿಷ್ಮಮತುವಿನ ಒಣಮರದಂತಾಗಿ ನೋಡಿ ಸಹಿಸ್ತಾನು?

ಒಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ವು. ಶುತ್ತನ್ನು ನಾಲಿಗೆಗೆ ಸೋರಿಸಿ-
ದಾಗಂತೂ ನನಗೆ ಒಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಕುಡಿದು ಮೆಣಸಿನಕಾಯನ್ನು
ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಂತಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹರಳೆಣ್ಣೆ
ಕುಡಿದು ಅಡಕೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ? ಜಿನ್ನಾಗಿ ತೋರಿತು.
ಆದರೇನು ಮಾಡುವರು? ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿನ ಮಡದಿ ಅಣ್ಣಿಯದು
ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಅಣ್ಣ-
ಗಳೆಯುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಕ? ಆಗಲೇ ಇವಳಿಗೆ ಮೆಣಸಿನಪುಡಿಯ
ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತಾಡಿದರೂ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸದೆ ಇರಲು
ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ನಾಚಿಕೆ ಯಾತನೆಗಳಿಂದ ಆಷ್ಟು ಮಂಕಾಗಿದ್ದಾಳೆ.
ಇವಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ನೋಯಿಸಲಿ? ನನಗೆ ಮನಸ್ಸು ಬಂದಿತೆ?
ಛೇ! ಹೇಗೋ ಸೈರಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ, ಎದೆಯನ್ನು ಬಿಗಿ-
ಹಿಡಿದು ಶುತ್ತಿತ್ತಿಯೇಬಿಟ್ಟಿ. ಹೈಸೂರಿನವನಾದರೂ ನಾನು
ಸ್ವಲ್ಪ ಗಟ್ಟಿಗನೇ.

“ಏನೋ ಜಿನ್ನಾಗಿಲ್ಲ, ಥೂ, ಅಲ್ಲವೆ?” ಲಲಿತ ಅನುಮಾನಿಸಿ
ಕೇಳಿದಳು. ಅವಳಿಗೇನು ತಿಳಿಯದೆ?

“ಹುಂ. ಏನೋ ಸುಮಾರಾಗಿದೆ” ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿದೆ.

“ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳಿ. ಸೀಕಲು ವಾಸನೆ ಅಲ್ಲವೆ?”

“ಹುಂ. ಅದೇ... ಕೊಂಚ ಎಣ್ಣೆ ಮುಣುಕು. ಎಣ್ಣೆ ಜಾಸ್ತಿ-
ಯಾಯ್ತು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.”

“ಹುಂ. ಕೈತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಯ್ತು. ಈಗೇನು ಮಾಡೋಣ?”

“ಹೀಗೇ.”

“ಅಯ್ಯೋ, ಅದೆಷ್ಟು ದಿನ ಈ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಪಡುತ್ತೀ—
ಮಾಡಿದೆ ಅಂತ?”

“ಅ!” ನನಗೆ ಉತ್ತರ ತೋಚಲಿಲ್ಲ.

“ನಾನೇನೋ ಏನಾದರೂ ತಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ನೀವು....”

“ಉಂನೋ!”

“ಅಯ್ಯೋ ಬೇಡ. ನನ್ನ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ನೀವುಗೇಕೆ ಈ ಕಿಚ್ಚು?”

“ನೋಡೋಣ—ಏನಾದರೂ ಮಾಡೋಣ, ಈ ಪುಡಿಗಿ”

ಆ ದಿನದ ಊಟವಾಯಿತು. ಎಣ್ಣೆ ಹೋಗಿರುವ ಯಕ್ಷವಾಗಿ
ಪುಡಿಯನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟೆವು. ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿಟ್ಟೆವು ಏನೇ.
ನನ್ನೋ ಮಾಡಿದೆವು. ಬೆಂಕಿಗೊಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಹಾಕಿದ್ದರೂ
ಅದು ಜಗ್ಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ
ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದ ಲ್ಯಾಬೊರೇಟರಿಗೇನೋ ಒಪ್ಪಿಸಬಹುದಾ-
ಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಿಂದೆಗೆ—ವಿಫಲವಾದೀತೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ.
ಅಂತೂ ಪುಡಿಯು ಹಾಗೇ ಉಳಿಯಿತು. ಎರಡು ದಿನ ಈ
ಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ನನ್ನ ನಾಲಿಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದವರ
ನಾಲಿಗೆಯಂತೆ ಕೆಟ್ಟು ‘ಕೆಸಾಕು ಎದ್ದು’ ಹೋಯಿತು. ನನ್ನ

ತಾಳ್ಮೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇದ್ದೀತು. ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಇನ್ನ
ತಾಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರೆಗೆ ಲಲಿತನೂ ಕನ್ನ ದುಃಖವನ್ನ
ನುಂಗಿಕೊಂಡು ಪುಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕದೆ ಮಾತನಾಡ
ವಂತಾದಳು. ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮನಗೆಯನ್ನೂ ತೋರಿದಳು.

ಈ ಸಮಯವನ್ನೇ ಕಾದಿದ್ದ ನಾನು,

“ಲಲಿತ, ನಾನೊಂದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೀನಿ” ಎಂದೆ.

“ಏನು ಮೆಣಸಿನಪುಡಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ?”

“ಹುಂ” ಇದಲ್ಲದೆ ನಮಗೆ ಬೇರೆ ಯೋಚನೆ ಎಲ್ಲಿ ಬಂತು

“ಏನು?”

“ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸು” ಎಂದು ಹೇಳುವೆನೆಂದು ಆನ
ಬೆದರಿದ್ದ ರೋ ಏನೋ! ಆದರೆ ಅದಷ್ಟು ಸೂಚಿಸುವ ನಿರ್ದಯ
ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗಂತೂ ಅದನ್ನು ಬಾಯತಪ್ಪಿಯೂ ಹೇಳು
ದೈರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕೆ? ಹೀಗಿದ್ದು:

“ಊರಿಗೆ ಟಿಲಿಗ್ರಾಂ” ಎಂದು ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟೆ.

“ಥೂ? ನಾಚಿಕೆಗೆಡು” ಅವಳಿಗೆ ಈಗ ಬಂದ ಕುಟುಕು
ಜೀವದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು.

“ಇದೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸೋದಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಪುಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಅಂತ!”

“ಕಾಗದ ಬರೆದರೆ ಸಾಲದೆ?”

“ಚಿನ್ನ, ನಿನ್ನಿಂದ ಮರೆಮಾಚೋದು ಯಾತಕ್ಕೆ—ಇನ್ನು ಕ
ಪುಡಿಯನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳೋ ಸಾಕಸ ನಮ್ಮಬ್ಬರಿಗೂ ಇಲ್ಲ
ಅಲ್ಲವೆ? ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಬರಲಿ— ಊರಿನಿಂದ ಪುಡಿ.”

“ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ದಿನವಾದರೂ.....”

“ಏರಿ ತೊವ್ವೆಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಉಂಡುಬಿಡೋಣ— ಆಪ್ತ
ಕಾಲ.”

“ಥೂ ನನ್ನ ಹಾಳುಬಾಳು!” ಲಲಿತ ಮತ್ತೆ ಅತ್ತಳು.

ಅವಳನ್ನು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ, ಅವಳ ಒಪ್ಪಿ
ಸಡೆದು ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಅಂಚೆಕಚೇರಿಗೆ ಓಡಿಕೊಂಡೆ. ಇಲ್ಲಿಯ
ವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿಯುವುದು ನನಗೆ ಮರಾಬಿದೆಯಾಗಿ ಕಾಣ
ಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ತಿಳಿದರೆ ತಂತಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸದೆ ಇದ್ದರೂ ಇರ
ಬಹುದೆಂಬ ಶಂಕೆಯೂ ಹುಟ್ಟಿತು—ಇವರೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ರುಚಿ
ಬಲಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆ? ಅದುದರಿಂದ ರೋಮಾನ್ ಲಿಸಿಯಲ್ಲಿ
ಇದರೆ ಕನ್ನಡದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ

“ಇರುವ ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿಯನ್ನೇ ಕೂಡಲೆ ಕಳುಹಿಸಿ” ಎಂದ
ತಂತಿಕೊಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ.

ಪಾಪ, ಮಾನವನವರು ಇನ್ನೂ ಪುಣಮುಕ್ತರಾಗಿಲ್ಲ ಅಂಚೆ
ಯವರಿಗೆ ಗ್ರಹಚಾರ ಹರಿದಿಲ್ಲ. ನಾವೇನು ಮಾಡೋಣ?

ಕನ್ನಡ ನಾಡ ಯುವಕರಿಗೆ:

ಶ್ರೀ. ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿ, ಮುಂಬಯಿ

ಭರತ ಜೀವಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದರು—
ಕನ್ನಡಾಂಜಿಗೆ ಪ್ರಾಂತವು
ಸ್ವಂತ ಹೊಲ-ಮನೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬುದು
ನಮ್ಮ ನಾಡ ದುರಂತವು !

ರಾತ್ರಿಯೊಂದೇ ಧಾತ್ರಿ ತಿರುಗಳು
ಕನ್ನಡಾಂಬೆಯ ತೋರಣ
ಮೂಡಿ ಬೆಳಗಲು, ಕಡಲು, ಬೆಳುನಲು,
ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಹೊಸ ಪ್ರಾಣ.

ಎಳಿರೇಳಿ, ನಾಡ ಯುವಕರೆ,
ಹಿಡಿದು ಕನ್ನಡ ಬಾವುಟ;
ಕೊಡಗು ಮೈಸೂರಲ್ಲ ಸೇರಿ
ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಭೂವಟ.

ಕಾರ್ಯದಕ್ಷಕರಾಗಿ ಕನ್ನಡ
ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದರೂ
ಕನ್ನಡದ 'ಯಜಮಾನ'ರೊಡನೆ
ಮುಗಿಲ ನೋಡುತ ನಿಂದರು !

ಚಿನ್ನ ಗಣಿಯಂ ಕಡಲ ತೆರೆಯೊಂ-
ದಾಗುವನಕೂ ಖಾಳಗ,
ಅಂದಿಗೇ ಸುಖನಿವ್ರ, ಅಲ್ಲಿಯ
ವರೆಗು ನಮ್ಮದೆ ಕಾಳಗ !

ಇನ್ನು ತಾಳ್ಮೆಯು ಅತ್ಯಪೇಕ್ಷಿತವು,
ಕ್ಷಾತ್ರತೇಜವ ಬೆಳಗಿ;
ಇನ್ನು ತಡವೇ ಅತ್ಯಹತ್ಯವು,
ಯುದ್ಧಕೊಂಬನು ಮೊಳಗಿ !

ತಮಗೆ ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು !
ತಾಯಿ ದೂಡಿದರಟ್ಟಿಕೆ !
ಕನ್ನಡದ ಧ್ವಜ ಮುಟ್ಟಿದಾಗಿದೆ
ಮೇಲೆ ಪಡುವಣ ಘಟ್ಟಿಕೆ.

ಹತ್ತು ಶತಮಾನಗಳ ಕುತ್ತವು
ಹಾರಿ ಹೋಗಲಿ ಇಂದಿಗೆ,
'ಇನ್ನು ನಿಲ್ಲಿರಿ ಕೊಂಚ ತಾಳಿರಿ'
ಎನ್ನುವರಿಗಿಡಿ ಕನ್ನೆಗೆ !

ಭರತಭುವಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳಿಸಿದೆ ;
ಕನ್ನಡಾಂಜಿಗೆ ಪ್ರಾಂತವು
ಸ್ವಂತ ಹೊಲ-ಮನೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು
ನಮ್ಮ ಬಾಳ ದುರಂತವು !

'ಒಂದೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು' ಎಂಬುದು
ಇಂದಿಗೂ ಕನಸಾಗಿದೆ !
ಕನಸ ಕಡೆಯುವ ಬಿಸನ ತಡೆಯುವ
ಅಚಲ ದೃಢ ಮನಸಾಗಿದೆ.

ಸುಳ್ಳು ರಾಜ್ಯವ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು
ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ 'ಧುರೀಣರು ;'
ಕನ್ನಡಾಂಬೆಯ ಚರಣಕಮಲಕೆ
ಕೆಸರಸಂಟಿಸಿ ಕಟ್ಟಿರು.

ನಾವು ಮಡಿದರು ತಾಯಿ ಬದುಕಲಿ,
ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ,
ನಾವು ಮಡಿಯುವ ಮುನ್ನ ಕಾಣಲಿ
ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಕೃತಿ.

ನೀಲಗಿರಿಯಂ ಭೀಮೆಯಾಡೆಗೆ
ಐದು ತುಂಡುಗಳಾದರೂ,
ತಾಯೆ, ನಿನ್ನ ಮರತ್ತವಳೆಯದು
ಲಕ್ಷ ಹೋಳುಗಳಿದ್ದರೂ !

ಪುಣ್ಯ ಕಾವೇರಿಯಲಿ ನೀರಿದೆ,
ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದ ಹೊಸಲಿದೆ ;
ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಯ ತೀರದ
ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನಮ್ಮಲಿ ತುಂಬಿದೆ.

ಎಳಿರೇಳಿ, ನೀರ ತರುಣರೆ,
ಮರಣ ಬಂದರು ಹಿಗ್ಗಿರಿ !
ರರಣು ಹೋಗದೆ ಕೊನೆಯ ವರೆಗೂ
ಬಿಡದೆ ಮುಂದೆ ಹಿಗ್ಗಿರಿ.

ನಾವು ಕನ್ನಡ ನಾಡ ಯುವಕರು
ಹೊಸ ಯುಗಾದಿಯ ಪುತ್ರರು,
ನೀಗು ಜಿಂತೆಯ ಹಳೆಯ ಕಂತೆಯ
ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಪಾತ್ರರು.

ಹೊಳೆಯು ಕೃಷ್ಣೆಯು ತೃಷ್ಣೆ ತಣಿಸಲಿ-
ಕೆಂದು ಹರಿವಳು ಉದ್ದಕ್ಕೆ,
ಎರಡು ದಂಡೆಗು ನಮ್ಮ ದಂಡನು
ಕಾದಿ ನಿಂತಿದೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ.

ವಿಮಲ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಬುದು
ಅವಿಲ ಕನ್ನಡದಾಕೃತಿ ;
ನವ್ಯದೇವತೆ, ನರಮ ತೇಜವು,
ನಮ್ಮ ಯಕ್ಷದ ಸಹಾಕೃತಿ.

ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡುಗಳ ಹಿರಿಮೆ

★

ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಶೀಲಪ್ಪ ಪರಶಾಲ

ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಯಾವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೂ ಕನ್ನಡಜನತೆಯ ಹೃದಯದ ಹಾಡುಗಳು ದೊರೆತೇ ದೊರೆಯುವುವು; ಒಂದೊಂದು ಮೂಲೆಯ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ಅಹುದೋ ಅಲ್ಲವೋ--ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ !

★

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋರಿಬರುವ ನೈಜಸೌಂದರ್ಯ, ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಮಹಾಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಸೊಬಗಿಗಿಂತ ಕಡಮೆಯೇನಲ್ಲ--ಎನಿಸುವುದು ಹಿತಮಿತವಾದ ಭಾವನಾ-ವಿಸ್ತರಣದಿಂದೊಡಗೂಡಿ, ಶಬ್ದಾಡಂಬರದ ಕೋಟಿಯ ಬಂಧನ-ವಿಲ್ಲದೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವುದು ಇಂತಹ ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದವುಗಳು; ಆದರೆ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಅಳತೆಗೆ ಮೀರಿದಷ್ಟು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದವುಗಳು. ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲೊಂದಾದರೂ ಗದುಗಿನ ಭಾರತವು ಇಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ನಾಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಭಾರತವು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲು ಸಮೀಪ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಿಡುಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿನ ಶಬ್ದಗಳಾವುವೂ ಉಕ್ಕಿನ ಕಡಲೆಗಳಾಗಲಾರವು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹಾಗೆನಿಸಿದರೂ, ಕವಿತಾಮಾಧುರ್ಯವನ್ನೂ ಅರ್ಥದ ಸ್ವಾರಸ್ಯ-ವನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಲು ಆದೊಂದು ತೊಡಕಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಆ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆಂದೇ ಆ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಮಣೆ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ : ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂದ ಬಂದುದಲ್ಲ; ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವವಲ್ಲ--ಅದು ಅನುಭವದ ಕೋವೆಯಲ್ಲಿ ಹದಗೆಂಡ ರಸವಾಕ. ಅದರ ಕೆತ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ತಲೆಮಾರಿನ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಕೈನಾಡವಿದೆ. ಒಂದು ಕಾವ್ಯವಾದರೆ, ಅದರ ಕೃತಿಗಾರನೊಬ್ಬನ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಪ್ರತೀಕ, ಅದರ ಒಂದು ಮೂಲೆ ತುಸು ಮುರುಕಾಗಿದ್ದರೆ ಹೊಂದಿಸುವ, ಉಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಉಜ್ಜಿ ಸರಿಗೊಳಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇತರರಿಗಿಲ್ಲ. ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹಾಡುವವನಿಂದಲೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸ್ವೈಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇಂದಿಗೂ ಅವು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ-ಬಿಟ್ಟಿವು.

ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ತೂಗುವಾಗ ಹಾಡುವ

ತೊಟ್ಟಿಲ ಹಾಡುಗಳೆಲ್ಲಾ ಇಂತಹ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಂಗಗಳು. ಅವುಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಎರಡು ಮಾತು ಬರೆಯುವುದು ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ. ಇಂತಹ ಹಾಡುಗಳು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಮೂಲೆ-ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತಾಯಂದಿರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಇವೆ. ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ಸೋದರಿಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವು ಮಾಯವಾಗಬಹುದೆಂಬ ಭೀತಿಗೆ ತುಂಬ ಆಸ್ಪದವಿದೆ; ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬಾಯ್ಬಿಡುವ ಅಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕತೆ, ನಿಜವಾದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಒರೆಹಚ್ಚಿ ಅರಿಯಲಾರದಾಗಿದೆ. ಈ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಇಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಇಂತಹ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಉದ್ಯಮ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳಾವುವೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಲಾರವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕೆಂದರೆ, ಈ ತನಕ ಅವು ಯಾರ ಸೊತ್ತಾಗಿ ಉಳಿದುವೋ ಆ ಸೋದರಿಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಧ್ಯ. ಅದುದರಿಂದಲೇ, ಈ ಲೇಖನ ಅವುಗಳ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಕಾರ್ಯ ವಹಿಸಿಲ್ಲ; ಅವುಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ದಿಗ್ಧರಿಸುವ ಸಾಹಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದೆ.

ತೊಟ್ಟಿಲ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು ಮಕ್ಕಳ ಮೋಹದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದುವುಗಳು :

“ಮಕ್ಕಳ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷಿ ಕಟ್ಟಿತು ಗೊಡು,
ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು ಶಿವನೆ, ಬಲೆಯಲ್ಲಿ--ಬಲೆಗಾರ
ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ ಬಿಡು ಬೇಗ”

“ತಾಯ್ನ ಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಗಳು ನೆನೆವಾಳೊ
ಮಾವಲ್ಲೇ ಮಡಿಯಾನುಡುವಲ್ಲೇ--ಹಿತ್ತಿಲ
ಜೊಗ ಕೊಯ್ವಲ್ಲಿ ನೆನೆವಳು”

“ಮಕ್ಕೊಗೆ ತಾಯಾಸೆ, ಹಕ್ಕಿಗೆ ಗೊಡಾಸೆ,
ಬಿತ್ತಿದ ಬೆಳಿಗೆ ಮಳೆಯಾಸೆ--ಕಿರುಬಾಲ
ಹತ್ತಿರವರೆ ನಮಗಾಸೆ”

ಬಡತಾಯಿಯೊಬ್ಬಳು ತನ್ನ ಮಗುವಿನ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೆನೆಸದು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಾಳೆ :

“ ಬಿದ್ದರೆತ್ತುವರೆಲ್ಲ ಬಿನ್ನ ತಾಂಗುವರೆಲ್ಲ
ಅನಿದ್ದನೆಂಬ ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ—ಪರಮಾತ್ಮ
ನೀವೇ ತಾಯಾಗ ಸಲಹಿರಿ ! ”

ಸ್ವೈರನ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಜ್ಞಾಪಕವಾಗುವುದೇ ?

ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ತನ್ನ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಹಾಲುಂಬ
ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವನೆಂದು ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ :

“ ಹಾಲುಂಬ ಬಟ್ಟಲ ಅರುಕೊಟ್ಟೊ ಬಾಲ ನೀನಿಗೆ
ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ—ಶಿವಕೊಟ್ಟ—ಶಿವಕೊಟ್ಟ ಬಟ್ಟಲ
ಅರು ಕೇಳಿದರೂ ಕೊಡದಿರು ”

ಬಟ್ಟಲನ್ನಲ್ಲವಾದರೂ ಹಾಲುಣ್ಣುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನಾದರೂ
ನುಡಿಸಿದವನು ಶಿವನೇ ಸರಿಯಷ್ಟೆ. ಅದನ್ನೇ ಕವಿಯು ಬಟ್ಟ-
ಲೆಂದು ಹಾಡಿದನು. ಹಳ್ಳಿಯ, ತಾಯಿ-ಮಕ್ಕಳ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ
ಹಾಲುಂಬ ಬಟ್ಟಲು ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಮಂಜಸ !

ತಾಯಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗನ ಗುಣಕಥನ ಮಾಡಿದಷ್ಟೂ ಕಡಮೆಯೇ :

“ ಮಾವ ಕಳುಗಿದ್ದ ಅಳುದ್ದ ದೋಲೆಯ
ಅರು ಓದಿದರೂ ಅರಿಯದ—ಓಲೆಯ
ಬಾಲ ಓದಿದನೆ ಗಿಳಿಯಂತೆ ! ”

“ ನಗೆ-ನಗೆಯೆಂಬವನ ನಗೆಯ ನಂಬಲು ಬಾರ,
ನಗೆ ಬೇರೆ ಇವನ ಬಗೆ ಬೇರೆ—ಬಾಳೆಯ
ಕುಂಡಿಗೆ ಬೇರೆ, ಕೊನೆ ಬೇರೆ ! ”

“ ಹಸಿದಿರೊ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆ, ಬಿಸಿಲೊಳಗೇಕಿದ್ದಿ
ಸುತೋಟದ ನಡುವೆ ಮನೆ, ನಮ್ಮ—ಬಾಲನು
ಹಸಿದೋರಿಂಗನ್ನ ಕೊಡಿಸುಗು ! ”

ತಾಯಿಗೆ—“ ಅಕ್ಕಿಚಂದ, ಮಣಿಚಂದ, ಭತ್ತಚಂದ ದೊಡ್ಡಾರ
ನಕ್ಷತ್ರ ಚಂದ ಅನುರಾಧ—ಹತ್ತಬ್ಬಿಗೆ
ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಚಂದ ಹಿರಿಮಗ ”

ಇಂತಹ ಮಗನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನೂ ಆ ಮಾತೆ ಕಂಡಿದ್ದಾಳೆ :

“ ಅಟ್ಟರನ ಅಳಿಯಂಗಿ, ಕುಟ್ಟಿದಕ್ಕಿ ನಂಟ್ರಿಂಗಿ,
ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಸೀರೆ ಮಗಳಂಗಿ—ನಾಳೆ ಏಪ್ಪ
ಪತ್ರದ್ವಸಾಲ ಮಗನಿಗೆ ! ”

ಮಗಳಿಗಾಗಿ ತಾಯಿಯ ಹಂಬಲ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಧಿಕ. ಗಂಡನ
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಎಂತೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ತವರಿನಲ್ಲೂ ಹಾಗೆಯೇ—

ತಾಯಿಯಿದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲ ಅವಳಿಗೆ ತವರಿನ ಸೌಖ್ಯ—

ತಾಯಿದ್ದರೆ ತವರ್ಮನೆ, ನೀರಿದ್ದರೆ ಕೆರೆ-ಬಾವಿ.

ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ತವರಿಂಗಿ-ಹೋದರೆ

ರೇಲಂಚಿನ ಕಸವ ಗುಡಿಸಿಂಗು. ||

ಇಂತಹ ಮಗಳನ್ನು ತಾಯಿ ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಹರಸುತ್ತಾಳೆ :

“ ಹಟ್ಟಿಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ ಹುಟ್ಟಿತೊಂದೆಳೆ ತೆಂಗು
ಹಟ್ಟಿಗೂ-ಮನೆಗೂ ನೆಳಲಾಗಿ, ಆ ತೆಂಗು
ಮಟ್ಟಿ ಮಟ್ಟಿ ಕೊಂಬು ಬಿಡುತಿರಲಿ ! ||

ಬಾಡದಿರು ಬಳ್ಳಿ ನೀನು ಬಣ್ಣ ಕೆಡದಿರು
ಜೋಡಲೆಯಾಗಿ ಕೊಡಿಬಿಡು— ಬಳ್ಳಿ ನೀನು
ಹಿಡಿತುಂಬ ಹೊಗ ಕೊಡುತಿರು !

ಎಷ್ಟೊಂದು ಸುಂದರವಾದ ಭಾವನಾಪ್ರಸಂಜೆ ! ಶಾಕುಂತಲ
ಬಂದುದು ವರಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸನಿಂದ ; ಈ ಹಾಡು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ
ಒಂದು ಹಕ್ಕಿಯಿಂದ. ಅದರೂ, ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಾಮರಸ್ಯ !

ಈ ತೆಂಗಿಗೆ ಅಣ್ಣನೆಂಬ ಮಮತೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು. ಅಣ್ಣ
ಬಂದನೆಂದು ಆತ್ರಿಗೆಯೊಡನೆ—

“ ಅಣ್ಣ ಬಂದನತ್ತಿಗೆ ಹೆಣ್ಣ ತಾರೊ ಹಲಸಿನ,
ಹೆಣ್ಣ ಡಕೆ ತಾರೊ ಹಸಿಪತ್ತಿ— ಆತ್ರಿಗೆ
ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲಮೆಟ್ಟಿ ಎಲೆ ತಾರೊ ||

ಅಣ್ಣನ ಮೇಲೆ ಮಮತೆಯೇನೋ ಇದೆ....ಅದರೆ,

ಅಣ್ಣ ನಮ್ಮವನಪ್ಪು ಆತ್ರಿಗೆ ನಮ್ಮವಳಲ್ಲ
ಬಂದೆಯೊ ಕೇಳ— ಹಸೆ ಕೊಡ, ಆತ್ರಿಗೆ
ಅಣ್ಣ ಬಂದಲ್ಲದೆ ಖುಣ್ಣಲಿಡಲಿ !

ಇಲ್ಲಿ ಬನ್ನಿ !

ಬಂದು ನೋಡಿರಿ !!

ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಳ್ಳಿರಿ !!!

ಏನು ! ತಮಾಷೆ ಮದ್ದಿನ ಸಾಮಾನು ಬೇಕೆ ?

ಬನ್ನಿ ! ಇದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ.

ಖಾಲಿ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಯಾವ ಪುಸ್ತಕವಾದರೂ ಕೇಳಿ
ಕೊಡುವೆವು.

ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದ ಲೆಕ್ಕದ ಬುಕ್ಕು, ಖಾತೆ-ಕಿರ್ದಿ,

ರೇಶನ್ ಅಂಗಡಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು,

ಇವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೆ ಸಿಗುವುವು.

ಆಟಿಗೆ ಸಾಮಾನು, ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳು, ಕಾಣಿಕೆಗಾಗಿ

ವಸ್ತು-ಒಡವೆಗಳು, ಸ್ವೈರನ ಸಾಮಾನುಗಳು,

ಯಾವುದು ಬೇಕಾದರೂ ಬನ್ನಿ, ಎಲ್ಲವೂ ಇದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ.

ಖಾತ್ರಿ ಮಾಲು ! ಒಪ್ಪುವ ಬೆಲೆ !!

ಒಮ್ಮೆ ಬಂದು ನೋಡಿರಿ !!!

ಆಕಳವಾಡಿ ಬುಕ್ ಡಿಪೊ,

ವಿಜಯ ರೋಡು, (ವಿಜಯ ಟಾಕೀಜದ ಎದುರು)

ಧಾರವಾಡ.

ಅತ್ತಿಗೆ ತಾಯಲ್ಲ, ಹಿತ್ತಕೆ ಚಿನ್ನಲ್ಲ
ಮತ್ತೆ ಬಂದಣಕು ಮರವಲ್ಲ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕೋಗೆ
ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೆಯು ನಿಜವಲ್ಲ "

"ಕಣ್ಣಿಂಗೂ ಹುಬ್ಬಿಂಗೂ ಭಿನ್ನ ಭೇದಗಳಿಲ್ಲ,
ಅಣ್ಣಿಂಗೂ ಎನಗೂ ಹಗೆಯಿಲ್ಲ - ಅತ್ತಿಗೆ
ನೀ ಬಂದು ಎನಗೆ ಹಗೆಯಾದ್ಯೋ ? "

ಇದೆಲ್ಲ ಪತಿಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲಿನ ಮಾತು, ಅನಂತರ-
ತವುರೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೆಮ್ಮೆ, ಎಷ್ಟು ಆಶೆ ! ಗಂಡನ
ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಒಂಟಿಜೀವನ ಬೇಸರು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ—

ಒಬ್ಬಳೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬದಿರು ಮಲ್ಲಿಗೆ
ಒಬ್ಬಳೇ ಕೊಯಿದು ಮುಡಿಯಲಾರೆ-ಮಲ್ಲಿಗೆ
ಹಬ್ಬದೇವರ್ಕಳ ವನಕಾಗಿ ||

ಆಗ ತವುರಿನ ನೆನಪು ಆಗಾಗ ಮರುಕಳಿಸುವುದು. ಎಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣ
ಬರುತ್ತಾನೆ, ಯಾವಾಗ ತವುರಿಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ- ಎಂಬ ಲವಲವಿ-
ಕೆಗೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ.

"ಅವಳಿ ಎತ್ತಿತು ಆರೆನ್ನ ನೆನೆದರೋ ?
ಸೋದರನೆ ಎನ್ನ ನೆನೆದಿಕ್ಕು-ಕರೆಯಲು
ಸೋದರನೇಕೆ ಬರೆಲ್ಲಿ ?

ಕಾಕೆ ಕೆಲದಾವು, ಕಡಲು ಮೊರೆದಾವು
ಕಡೆಗಣ್ಣಿನ್ನು ಬ್ಬ ಕುಣಿದಾವು- ಬಾಲನ
ಮಾವನೇ ಬಪ್ಪ ಭರವಿದು. "

ಆಕಳಿಕೆಯ ಸೂಚನೆ, ಕಡಲ ಮೊರೆತ- ಎಲ್ಲ ಶಕುನಗಳೂ
ಪೊಳ್ಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅಣ್ಣನೇ ಬಂದನು! ತಂಗಿಗೆ ಎನ್ನೊಂದು
ಸಂಭ್ರಮ.

"ಅಜ್ಜಿಯ ಮಗ ಬಂದ, ಅಜ್ಜಿಲಿ ನೀರಿಟ್ಟೆ
ಕಬ್ಬಿನ ಕೋಲ ಎಸರ್ದಿ- ಪಾಯಸ ಮಡಗಿ
ಅಜ್ಜಿಯ ಮಗನ ಉಣ್ಣಿಲೇಳ್ತೊ "

ತನ್ನ ಮಗನೊಂದಿಗೆ ಆ ಮಾವನ, ಅವನ ಊರಿನ ಗುಣಗಾನ
ಮನಸ್ಸು ತುಂಬಿ, ಬಾಯ್ತುಂಬಿ ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ:

" ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಣಿಕಟ್ಟಿದ್ದೆಮ್ಮ
ಮಾವನ ಮಡದಿ ಶ್ರೀದೇವಿ- ಶ್ರೀದೇವಿ ಇಲ್ಲದೆ
ಆ ಎಮ್ಮೆ ಕರೆಯ ನೊರೆಹಾಲು "

" ಹಾಲು ಹೆಜ್ಜೆಯನುಂಡ, ಹೆಗಲ ಸಂಚಿಸುಬಿಟ್ಟ
ಸಾಗರದ ಬಯಲು ನಡುಗೆ ನಿಂದ- ಇವನ ಮಾವ,
ಹೊಡಿ ಬಿತ್ತಿಸಿದ ಕಳಮೆಯು "

ಈ ಅಣ್ಣನೊಂದಿಗೆ ಅವನಿಗೊಪ್ಪುವ ಅತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ- ಎಂದು
ಅವಳಿಗೆ ಬೇಸರು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ತವುರಿನಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಆ
ಅಭಾವ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಂದೇ ಅತ್ತಿಗೆಯೊಡನೆ:

"ಅತ್ತಿಗೆ ನೀಯೆನ್ನ ಹೆತ್ತ ತಾಯಂತಿರು,
ಉಟ್ಟ ಮೈಲಿಗೆಯ ಉಡದಿರು- ಅತ್ತಿಗೆ
ಬದಲೊಂದು ಮಡಿಯ ತೆಗೆದುಡು "

'ಸಾಗರದ ಬಯಲ' ನಡುವೆ ನಿಂದು ಕಳಮೆ ಬಿತ್ತಿಸಿದ ಕ್ಷಣ
ಅತ್ತಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಸರಸವಲ್ಲಾ ಪದಲಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ:

"ಬಾಗಿಲ ಮುಂದಣ ಗೆದ್ದೆ ಕದುರ್ಬಂದು ಬಾಗಿದೊ
ಆಂಚಂಚು ಮೆಟ್ಟಿ ಗಿಳಿ ಮೇದೊ- ಅಣ್ಣನೇ,
ಮಂಚದಿಂದಿಳಿದು ಗಿಳಿಯೆಬ್ಬು "

ಎಂದು ತಂಗಿ ಎಚ್ಚರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಈ ಅತ್ತಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಅಸನ್ನೆಯ
ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯೊಂದಿಗೋ ಇನ್ನಾರೊಂದಿಗೋ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾಳೆ

"ಮಗನ ಹೆರುವಾಗ ಮಿಗಿಲು ಮೆಟ್ಟಿತು ಬೇನೆ
ಮಗ ಹುಟ್ಟಿ ಮನೆಗೆ ಸೊಪೆ ಬಪ್ಪ- ಸಮಯಕ್ಕೆ
ಒಳಗಿದ್ದ ಅತ್ತೆ ಹೊರನಿಲ್ಲು ! "

ಅಣ್ಣನಿಗೆ ತಂಗಿಯ ಮೇಲಿನ ವಾಕ್ಯಲ್ಪವೂ ಕಿರಿದಲ್ಲ.

"ಉದ್ದ ಸಂಪಗೆ ಮರ, ಗುಡ್ಡ ಸಂಪಗೆ ಹೂಗು
ಬುದ್ಧಿವಂತ ಅಣ್ಣ ಕೊಯ್ದ ಕ್ಕು- ಕೊಯ್ದಂದ
ಸಂಪಗೆ ಹೂಗು ಮುದ್ದು ತಂಗೆಕ್ಕಳ ತುರುಬಿಂಗೆ "

"ಅದಿತ್ಯ ದೇವರಿಗೆ ಆರು ಬರೆದೊ ಮಂಡಲ
ನೀರಮೇಲಣ ಮಸಳೆಯ- ಮಸಳೆ ಮತ್ಸ್ಯನ ರೂಪ
ಜಾಣಿ ತಂಗಮ್ಮ ಬರೆದಾಳೆ ! "

ಇವಲ್ಲದೆ ಹಾಸ್ಯರಸವೂ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಪದಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇ-

ತನ್ನ ಅಳಿಯನಿಗೆ 'ಅಟ್ಟಿಶನ'ವಾದರೆ, ತನ್ನ ಮೈದುನ
ಅಳಿಯನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವ-ಸತ್ಕರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಗುನಗು
ತಾಯಿ ತನ್ನ ಬಾಲಕನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವಳು:

"ಅಪ್ಪಚ್ಚಿಯಳಿಯಂಗಿ ಸೊಪ್ಪಿನ ಮೇಲಾರ,
ಹುಲ್ಲಕ್ಕಿಯತನ ಕಸಂಟಿಣ್ಣೆ- ಬಡಿಸಿದರೆ
ಅಪ್ಪಚ್ಚಿಯಳಿಯ ಸುರುಡುಂಗು. "

ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಮುದುಕನ ಮದುವೆಯನ್ನು ಗೇಲಿಮಾಡುತ್ತ
ಇಬ್ಬರು ಬಾಲೆಯರ ಹಾಡು:— ಒಬ್ಬಳು ತಾಯಿಯಾಗಿ
ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಮಗಳಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.

ತಾ— ಕಪ್ಪುತೊಡಿ ಇಲ್ಲದಾ ಗಂಡ ಕಾಣಲೇ, ಮಗಳೇ,
ಕೊಟ್ಟಿರೇನೆ ಮಗಳೆ ನಿನ್ನ ಮುಪ್ಪಿನಾತಗೆ ?

ಮ— ಬೆಳ್ಳಗಾವ ಗಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಒಂದೊ ಹೆಲ್ಲ ಕಾಣನೇ, ಅಮ್ಮ
ಬಟ್ಟಿದಾಗ ಬಾಯೊಳಗಿನ ಹೆಲ್ಲ ನುಂಗಿತೇ, ಅಮ್ಮ
ದಯವ ತೋರಿ ಕೊಡದಿರೆನ್ನ ಮುಪ್ಪಿನಾತಗೆ !

ತಾ— ಪಟ್ಟಿಮಂಚದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯಬ್ಯಾಡವೇ, ಮಗಳೇ
ಇಟ್ಟ ಚಿನ್ನಗಳನು ಒಂದು ತೆಗೆಯಬ್ಯಾಡವೇ, ಮಗಳೇ
ಕೊಟ್ಟಿರೇನೆ.....

ನು— ಅವನ ಮೋರೆಗೆದ್ದು ನೀರ ಕಾಸಲಾರೆನೇ ! ಅಮ್ಮ,
ಅವನ ಕೈಗೆ ಕೋಲ ಕೊಟ್ಟು ನಡೆಸಲಾರೆನೇ— ಅಮ್ಮ,
ದಯವ.....

ಗಾ— ಬೇಕಾದಂಥ ಬಿನ್ನಾ ಭರಣಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವನೂ,
ಮಗಳೇ, ಭರಣಿ ತುಂಬ ಹಣವ ತುಂಬ ಬೇರೆ
ಕೊಡುವನೂ, ಮಗಳೇ, ಕೊಟ್ಟಿರೇನೆ.....

ನು— ಒಳ್ಳೆ ಅಡಿಕೆ ವೀಳ್ಯದಿಲೆಯ ಸಜ್ಜಲಾರೆನೇ, ಅಮ್ಮ,
ನಿತ್ಯ ನಿತ್ಯ ಅದರ ಬೇರೆ ಕುಟ್ಟಲಾರೆನೇ, ಅಮ್ಮ,
ದಯವ.....

ಹೀಗೆ ಹಾಡಿನೊಂದಿಗೆ ನಗೆಯ ಹೊಳೆಯೇ ಹರಿಯುವುದು.
ನನಗೆ ಮಾತು:

ನು— ಮರವ ನೋಡಿ ಬಳ್ಳಿ ನೆಟ್ಟರೆನ್ನ ಪುಣ್ಯವೇ, ಅಮ್ಮ,
ಕಟ್ಟಿಕೊಂಬೆ ಕೊರಳು ತುಂಬ ಕರಿಮಡೇಗಳೆ!
ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ನಗು ಅಡಗುವುದು; ಕೊರಳಸೇರಿ
ಬಿಟ್ಟುವುದು.

ಜಗತ್ತಿನ ರೀತಿ ಇಂತಹ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿದಷ್ಟು
ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ನೇರವಾಗಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಮೂಡಿಲ್ಲ.

“ಭಾಗ್ಯಂಗಳಿದ್ದರೆ ಬಾಯಿತ್ತ ಕುಳ್ಳಿರೆಂಗು,
ಭಾಗ್ಯಂಗಳಿಲ್ಲ ಬಡತನ- ಅದರೆ,
ಬಾಯಿಮಾತಿನಲೆ ಕಳುಸುಗು
ನನ್ನೊರು ನಮಗೆ ವೈರಿ, ಎಣ್ಣೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ವೈರಿ
ಬೆನ್ನಿಗೆ ವೈರಿ ಬಿಸಿನೀರು- ಬಾಲನ
ಹೊನ್ನಿಗೆ ವೈರಿ ಹಗೆಯೋರು.

ಕಾಕೆ ತೊಂಡೆಯಹಣ್ಣು ಕಾಂಬೋರಿಂಗಿಂಬಿನ
ಹಣ್ಣೊಳ್ಳಿದೆಂದು ತಿನಲಾಗ- ಸೋದರರ
ಹಣ್ಣೊಳ್ಳಿದೆಂದು ತರಲಾಗ”

ಈ ಸಿಹಾಂತವನ್ನು ಆಧಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆ ಅನ್ಯತ್ವ ಕವಿ
ಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾನೆ:

ಅಡಿ ಉಂಡವ ಕೆಟ್ಟ, ಕೇಡ ನೆನೆದವ ಕೆಟ್ಟ,
ನೋಡದ ಕೆಟ್ಟ, ಬೆಳೆಭೂಮಿ- ಸೋದರರ
ಹೆಣ್ಣು ತಂದು ಕೆಟ್ಟ ಅಭಿಮನ್ಯು!”

ನೀತಿಯ ಕಿರುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಗನೆ ಜಾರಿಹೋದ ಹಳ್ಳಿಗನೊಬ್ಬನ
ಕೀರ್ತಿ—

“ಅಟಗಾರನ ಹೆಣ್ಣು ಅಡಿತೊಂಡಾಟವ
ಬೇಡಿತೊಂದಿಲೆಯ ಅಡಕತು- ಆ ಹೆಣ್ಣು
ಅಡಿತೊಂಡಾಟ ಮಿಗಿಲಾಗಿ !

ಸಂತೆಸೂಳೆಯ ನಂಬಿ ಮನೆಯ ಹೆಂಡತಿ ಬಿಟ್ಟು
ಮಾರುದ್ದ ಬೆಳೆದ ಹೆಣ್ಣುವೆಯ- ಸೊಪ್ಪ ನಂಬಿ
ಕರಿವೆನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ಅತಿಹೆಡ್ಡೆ !

ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಕುರಿತಾಗಿ ಹಾಡಿದಾಗ, ಈ ಜಾನಪದ
ಕವಿಗಳಿಗೆ ಸರಸ್ವತಿಯೇ ಒಲಿದಿದ್ದ ಕೆನ್ನ ಬೇಕು.

ಸೂರ್ಯೋದಯದ ವರ್ಣನೆಯದು :

ಮೂಡಲಾಗಿಂದ ಬಂತೊಂದು ಮುನ್ನೂರು ಕೈದೀಪ,
ಎಣ್ಣೆ ಬೇಡದಕೆ ನೆಣೆಬೇಡ- ದೇವರ
ಸತ್ಯದಿಂದೂರಿಗು ಜಗಕೆಲ್ಲ !

ಇನ್ನೊಂದಿಗೆ ಮಾಗಿಯ ವರ್ಣನೆಯಿದೆ :

“ಮಾವಿನ ಹೂವಿಗೆ ಆರಲ್ಲ ಕಳ್ಳರು
ದೇವೇಂದ್ರನರಸಿ ಬಸಿರಿಯ- ಬಯಕೆಗೆ
ದೇವೇಂದ್ರ ಮಂಜ ಕಳುಹಿದ !”

ಉಪೇ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸುಂದರವಾದುದನ್ನು ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಕಡೆ-
ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾರಿವು.

“ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಹಕ್ಕಿ ಹಣ್ಣುಳ್ಳ ಮರವೇರಿ
ಹಣ್ಣೆಂದೇ ಮೆಲಗು ಕಸುಗಾಯ- ಆ ಹಕ್ಕಿ
ಹಾಲೆಂದೇ ಕುಡಿದು ಹನಿನೀರು”

ಸಂಸಾರದ ಮೊಬ್ಬಸಿಂದ ಕುರುಡಾದ ನಾವೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ
ಹಕ್ಕಿಗಳೇ !

ದೇವರ ದೇವರಿಗೆ ಏನೆಂಜಲಾದವು ?
ಹೂಗೆಂಜಲಾಯ್ತು ಹುಳು ಮುಟ್ಟಿ- ಕಸಿಲೆಯ
ಹಾಲೆಂಜಲಾಯ್ತು ಕರುಮುಟ್ಟಿ ?

ಮಡಿ-ಮೈಲಿಗೆಯೆಂದು ಹಾರುವವರೆದುರು ಈ ಸೊಲ್ಲ ನ್ನು
ಅನ್ನಬೇಕು.

“ತೆಂಗಿನ ಹೂಗು ಬಿದ್ದು ನೀಳ್ವ ಕಲಂಕಿತು,
ತಾಮರೆ ಕೆರೆಯ ಹನಿ ನೀರು- ಕುಡಿಯಲು
ಅನಗೊ ಬಕ್ಕು ಗಳಗಕ್ಕೆ”

ತೆಂಗಿನ ಹೂ ಬಿದ್ದು ನೀರು ಕೆಸರಾಯಿತಂತೆ ; ತಾಮರೆ ಕೆರೆಯ
ನೀರು, ಅನೆಗಳು ಬಂದರೂ ಹನಿನೀರೆ !

ಹೀಗೆ ತೊಟ್ಟಲ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು
ವಿಧದ ನಾವೀನ್ಯವಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಥ ಸ್ಪಷ್ಟವೆ.
ಅದರೂ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವ್ಯಂಗ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಬರಬಹುದು.
ಅಲಂಕಾರಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನ. ಭಾವನಾ
ಸೈರಾಲೃಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಯಿಲ್ಲ. ಸೆಕ್ಸ್‌ಸಿಯರ್ ಕವಿಯ ನಾಟಕಗಳಿಗೆ
ಇಂದಿನ ಟೀಕಾಕಾರರು ಮಾಡುವ ಅರ್ಥ ಅವನಿಗೇ ಬಹುಶಃ
ಅಂದು ಹೊಳೆದಿಲ್ಲಾರದು-ಎಂದು ಒಬ್ಬ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.
ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಹಾಡುಗಳು ಸಹ. ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಪಕತ್ವ
ಅನಂತವಾದುದು. ನಮ್ಮ ಭಾವಮಂದಿರ ಕಿರುದಾದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ
ಈ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ; ಹಿರಿದಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ
ತುಂಬಿಕೊಂಡರೂ ತೀರವನ್ನು ಭಾವಗಳ ಅಗರ ಈ ಹಾಡುಗಳು.

ಸಕ್ರಿ ಗುಳಿಗಿ

(ಒಂದು ವರ್ತಮಾನಚಿತ್ರ)

೧೬. ಬೇಂದ್ರೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರು, ಧಾರವಾಡ

★

ಪಾತ್ರಗಳು

ಕ್ರಿಷ್ಣರಾಯ (ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ)
 ರುಕ್ಮಿಣಬಾಯಿ (ಅವನ ಹೆಂಡತಿ)
 ರಾಜ (ಅವನ ಮಗ)
 ತುಂಗಮ್ಮ (ನೆರೆಮನೆಯವಳು)
 ಶಿಕ್ಕರಬಿ (ಮುಸಲ್ಮಾನ ಹೆಂಗುಸು)
 ರೇಶನ್ ಔನ್‌ವೈಕ್ಟರ್ ✓
 ಭಟ್ಟ

★

[ಮಧ್ಯಮ ಕಲಗತಿಯ ಕುಟುಂಬ. ಗಂಡ ಕ್ರಿಷ್ಣರಾಯ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಹೆಂಡತಿ ರುಕ್ಮಿಣಬಾಯಿ ಹಾಗೂ ಮಗ ರಾಜ ಮನೆಯಲ್ಲಿ-
 ದ್ದಾರೆ. ಹೊತ್ತು - ಮುಂಜಾನೆ. ರುಕ್ಮಿಣಬಾಯಿ ಬೇಳೆ ಅರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ರಾಜ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ.]

ರಾ— ಅವ್ವಾ, ನನಗೇನಾರ ತಿಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡು. ಜಸಿವ್ಯಾಗೇದ

ರು— ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನದವಾ ಮನ್ಯಾಗ? ನಿನ್ನ ಅಕ್ಕು ಹುರು-
 ದಿಟ್ಟಿನಿ, ಬೇಕಾದರ ಅವನ್ನ ಕೊಡ್ತಿನಿ, ತಿನ್ನು.

ರಾ— ಬರೇ ಅಕ್ಕು ಬ್ಯಾಡ ಹೋಗು. ಅದರ ಸಂಗತಿ ಬೆಲ್ಲಾ
 ಕೊಡು.

ರು— ಬೆಲ್ಲ? ಅಗಲಿ, ಬಾ ಕೊಡ್ತಿನಿ! (ಚಪ್ಪಿಯೊಳಗಿಂದ
 ಹಿಡಿ ಅಕ್ಕು ಕೆರೆದು ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಮಗನ ಕೈಯಲ್ಲಿಡುವಳು.)

ರಾ— ಮತ್ತ ಬೆಲ್ಲಾ ?

ರು— ಗಲ್ಲಾ ಮುಂದವಾಡು (ಅವನ ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಮುದ್ದಿಡು
 ವಳು.) ಸಾಕು?

ರಾ— ಉಂ. ಈ ಬೆಲ್ಲ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಹೋಗು. ಸೀಯನ
 ಬೆಲ್ಲಾ ಕೊಡು.

ರು— ಸೀಯನ ಬೆಲ್ಲಾ ನನ ಇದು!

ರಾ— ನೀನಗ ಸೀ ಇದ್ದರೆ? ನನಗ ಬ್ಯಾರೇ ಬೆಲ್ಲ ಬೇಕು...
 ಉಂ....ಕೊಡು ಮತ್ತ.... (ಹಟಮಾಡುವನು.)

ರು— ಇದು ನೋಡು. ಈಗ ಬೆಲ್ಲ ಅಂದರ ಮನ್ಯಾಗ
 ಇದೊಂದೂ ಉಳಿದದ ಮಗನ! ಕಂಪ್ರೋಲ ಕಾಲದಾಗ

ಹುಂಗೆಲ್ಲಾ ಹಟಮಾಡಬಾರದವಾ! ಯಾವದು ಸಿಗ್ತದ ಅವನ್ನ
 ತಿನಬೇಕು.

ರಾ— ಹಂಗಾರ ಸಿಕ್ಕದ್ದ ತಿನಬೇಕೇನು ?

ರು— ತಿನ್ನೋ ಕಾಲ ಬಂದದ! ಯಾರಿಗಂಬೋದ
 ಉಪ್ಪು ತುಪ್ಪಾ ಹಚ್ಚಿಕೊಡಲೇನು ಅಲ್ಲಗೆ!

ರಾ— ಬ್ಯಾಡ ಹೋಗು! ನನಗ ಬೆಲ್ಲಾ ನನ ಬೇಕು! ಮು-
 ತ್ತ ಕೇಳಿದರ ಹ್ಯಾಂಗ ಕೊಡ್ತೀ ಮತ್ತ ?

ರು— ಹುಚ್ಚುಮುಂಡೇಗಂಡಾ! ಅವರು ನಿನ್ನಾಂಗ ಹಟ
 ಮಾಡ್ತಾರೇನು ?

ರಾ— ನಾನೂ ಹಟ ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ! ಕೊಡು ಹಂಗಾ
 ಕೊಡು ?

ರು— ಹಟ ಮಾಡೋದಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಬಾಯಿಲೆ ಅಂತ
 ಮತ್ತ ಹಟ ಮಾಡ್ತೀ !

ರಾ— ಸುಮ್ಮನೆ ಇರ್ತಿನಿ; ಕೊಡು ಹಂಗಾರ.

ರು— ಹೌದು! ಮತ್ತ ಕೇಳ್ತೀಯಲ್ಲ ?

ರಾ— ಕೇಳೋದಿಲ್ಲ, ಕೊಡು ಹಂಗಾರ.

ರು— ನೋಡಿದ್ಯಾ ? ಮತ್ತ ಕೇಳಿದಿ ನೋಡು.
 ಕೊಡೋತನಕಾ ಕೇಳಬ್ಯಾಡ.

ರಾ— ಹಂಗಾರ ಕೊಟ್ಟ ಮ್ಯಾಲ ಮತ್ತ ಕೇಳ್ತೀನು ?

ರು— ಹುಚ್ಚುಮೋಡಿ! ಯಾರು ಕಲಿಸ್ತಾರೋ ಹಿ-
 ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಗಿನವರು ಯಾಕಬೇಕು ? ಥೇಟಿ ಕನ
 ಕಿತ್ತೀನನ ಎತ್ತೀದಿ! ನೀನಗ ಸಾಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲಾ ಅಂದರ, ಕಾ-
 ರಾಡಿ ನನ್ನ ಜೀವಾ ಅರೀತೀದಿ! ಇವತ್ತ ನಿಮ್ಮ ಸಾಲಿಗೆ
 ದಾಳಿ ಬಂತು ? ನಡುವೇ ಯಾಕ ಸಾಲೀ ಬಿಟ್ಟರು ?

ರಾ— ಸಾಲಿ ಅದನನ ! ಸಾಲೀ ಎಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಾರ ?

ರು— ಮತ್ತ ಬಂದ್ಯಾಕ ನಡವೆ ?

ರಾ— ಸಾಲಿ, ತಿಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಾರ !

ರು— ಸಾಲಿನ್ನ ತಿಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಾರ ? ಹಂಗಾರ ಅದನ್ನ ತಿನ್ನು
 ನನ್ನ ಜೀವಾ ಯಾಕ ತಿಂತಿ ?

ರಾ— (ಸಿಡುಕು ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಅಲ್ಲ, ನೀನಗ ತಿಳಿಯೋ
 ಇಲ್ಲ! ಸಾಲಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟದ್ದ ತಿಲ್ಲಿಕ್ಕೆ !

ರು— ಹೌದೋ, ಮತ್ತ ಸಾಲಿನ್ನ ತಿಂಬೋದು ಬಿಟ್ಟು ಮನಿ
 ಗ್ಯಾಕ ಬಂದಿ ?

ರಾ— ಹೋಗು ! ನೀ ಬಾಪ್ಪಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ ಹೋಗು ! ನನ
 ಬೆಲ್ಲಾ ಕೊಡು ಮೊದಲ ! ಅಕ್ಕು ಅರ್ಧ ತೀರಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದ
 ನಾ ಮತ್ತ ಲಗೂ ಹೋಗಬೇಕು.

ರು— ಹುಂ, ಬೆಲ್ಲಾ ಕೊಡೋ ತನಕನನ ಅವಸರ ನಿಂದು

ರಾ— ಇಲ್ಲ, ಇವತ್ತ ನಾವು ಜಯಘೋಷ ಮಾಡಲಿ
 ಮೈದಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗೇದ. ಮಂತ್ರಿ ಬರವಾರಂತ! ನೀನಗೇ
 ಗೊತ್ತದ !

ರು— ಅವರಪ್ಪನ ಬಲ್ಲಿ ನಾನು! ಮಂತ್ರಿ ಬಂದರ, ಅವರ ಮುಂದೆ ನೀಯೇನು ಬಜಂತ್ರಿಯೇನು? ಯಾವ ಮಂತ್ರಿ ಬರ್ರಾನಂತ?

ರಾ— ಕುಡಿಯೋ ಮಂತ್ರಿ ಅಂತಾ!.... ಕುಡೀಬಾರದು ಅಂತ ಪೂಜಾರಿಲ್ಲಾ.....

ರು— ಕುಡಿಯೋ ಮಂತ್ರಿ ಕುಡೀಬಾರದು ಅಂತ ಹೇಳ್ವಕ್ಕೆ ಬರ್ರಾರ?

ರಾ— ನನಗೊತ್ತಿಲ್ಲೊಗು, ಯಾತಕ್ಕ ಬರ್ರಾನೊ! ನೀ ಟಿಲ್ಲಾ ಕೊಡ್ತಿಯೊ, ಏನ್ನಾ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಂದುಬಿಡಲ್ಯೊ?

ರು— ತಿಂದುಬಿಡು, ಚಲೋನಾ ಆತ್ಮ.

ರಾ— ಉಂ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಳ್ಳು ಕೊಡಬೇಕಾಗ್ತದ ನೋಡು, ಬಿಡದ ಸಂಗತೀಲೆ!

ರು— ಇದು ನೋಡು.... ನಾಳೆ ಬೆಳಗಿದರ ನಿಮ್ಮಜ್ಜನ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಂತು! ಅದಕ್ಕಂತೂ ಖರ್ಚುಮಾಡದ ಕಾದು ಇಟ್ಟೀನಿ. ಏನ್ನೆ ಇಂದೂ ತಿಂದು ತೀರಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ, ನಾಳೆ ಅಗೋ ಶ್ರಾಪ್ಪ ಕವತ್ತೂ ಆಗ್ತದೆ! ನಾಳೇನು, ಬರೇ ನೀರು ಬಿಡೋದವಯೇನು ಅವರ ಹೆಸರ್ಲೆ?

ರಾ— ನನಗೇನು ಹೇಳ್ತಿ? ಅಜ್ಜನ ಹೇಳು, ಹೋಗು!

ತುಂ— (ನೆರೆಮನೆಯವಳು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ರುಕ್ಕಿಣಬಾಯಿ, ಇದ್ದೀರೇನು?

ರು— ಇದ್ದೀನಿ ಬರಿ, ಸುಡಗಾಡಕ್ಕ ಹೋಗೋತನ ಕಾ ಇರೋದೂ ಅಲ್ಲ!

ತುಂ— ಅಯ್ಯ, ಹಂಗ್ಯಾಕ ಅಂತೀರೆ? ನಿಸುಗ ವಾಗತ್ಯ ಅಂಬೋದು ಇಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲೆವಾ!

ರು— ವಾಗತ್ಯೇನು ಬಂತದರಾಗ? ಸಾವು ಯಾರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟದ ಹೇಲ್ವ?

ತುಂ— ಅದು ಖರೇನೈವಾ! ಮಹಾತ್ಮರು ನೂರು ವರ್ಷ ಬದಕ್ತೀನಿ ಅಂದು! ನಡಂತಲ್ಲೆ ಸಾವು ಎಳಕೊಂಡು ಹೋತ್ಯು!

ರು— ಅದೂ. ನಮ್ಮನ್ನಿಲ್ಲಿ ನರಕದಾಗ ಬಿಟ್ಟರು, ಅವು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದರು! ಕೂಡ್ರೇ ತುಂಗಮ್ಮಾ.

ತುಂ— (ಕುಳಿತು) ಅವರದೇನು ತಪ್ಪು ಹೇಲ್ವ. ಇರೋತನಕ ದೇಶದ ಕಾಲಾಗ ಸುಟ್ಟು ಸುಣ್ಣಾದ್ರೆವಾ!

ರು— ಹೌದು ಅವರು ಸುಟ್ಟು ಸುಣ್ಣಾದರು. ಅದನ್ನೂ ಅವರ ಭಕ್ತರು ಬಣ್ಣಾಮಾಡಿ ಬಳಕೊಳ್ಳಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾಳು!

ತುಂ— ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬರಲಿ — ಅಂತ ನಾವೂ ಬಾಯಿಬಾಯಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲೂ ಆಗ?

ಇತ್ತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೊಡುವಿರಾ ?

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಯ ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಆಯಿಲ್ ಮಿಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಾಬೂನು, ಸುಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆಗಳು, ವನಸ್ಪತಿ ಮುಂತಾದುವು— ಕಂಪನಿಯ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರೆಯುವುವು.

ಅಲ್ಲದೆ

ಮುಂಬಯಿಯ ' ಸರದಾರ್ ಕಾರ್ಬಾನಿಕ್ ಗ್ಯಾಸ್ ಕಂ. ' ಇವರ ಗ್ಯಾಸ್ ಸಿಲೆಂಡರುಗಳು, ಸೋಡಾಪಾಟರ್ ಮಶಿನ್‌ಗಳು, ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳು, ವೇಯದ ಎಸೆನ್ನಗಳು, ಸೋಡಾ; ಬಾಟ್ಲಿಗಳು (ಜರ್ಮನ್ ಮೇಕ್) ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರೆಯುವುವು.

ಎಚ್. ವಿ. ಗುತ್ತೀಕರ್,

ಮಾರುತಿಗಲ್ಲಿ, ಬೆಳಗಾವಿ.

ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಏಜಂಟರು:

ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಕೆಮಿಕಲ್ ಕಂ. ಮತ್ತು ಸರದಾರ್ ಕಾರ್ಬಾನಿಕ್ ಗ್ಯಾಸ್ ಕಂ. ಮುಂಬಯಿ.

ಕುಂ— ಹೌಂ. ಅವಳ ಈಗ ಯಾಕೂರಿ ಬಂತೋ ಅಂತ ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡೋ ಹಾಂಗೆ ಆಗೇದ! ಅದಿರಲಿ, ಏನು ಬಂದಿದ್ದರಿ ಮುಂಜಾನೆತ್ತಿ ನ್ಯಾಗ?

ಕುಂ— ಏನು ನೂಡೋದ್ರೆನಾ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಾತಿಗೂ ಬಾಯಿ ಬಿರಿಯೋ ಹೊತ್ತು ಬಂದೆನ!

ಕುಂ— ಹಿಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ಕೈಸಡಲ ಬಿದ್ದಿದ್ದು; ಈಗ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ! ಬಾಯಿ ತೇಜೇಕು. ಕೈ ಮುಚ್ಚಬೇಕು—ಈ ಅವಸ್ಥೆ ಬಂದವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ! ಏನು ಬೇಕಾಗಿತ್ತೇನು?

ಕುಂ— ಬೇಕಾಗೋದೇನು? ತಿರುಗಿಮುರಿಗಿ....

ಕುಂ— ಅವ್ವಾ ಬಿಲ್ಲಾ.... ಬೇಕಾಗೇದೇ!

ಕುಂ— (ರಾಜನ ಕಡೆಗೆ ಅಶ್ವಯುದ್ಧದ ನೋಡುತ್ತ) ಆಯ್ಯ! ನಿನ್ನ ಹುಡುಗ್ಗ ಹ್ಯಾಂಗ ಗೊತ್ತಾತ್ಯ ನನಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು?

ಕುಂ— ಅವ ತನಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು ಹೇಳಿದ. ನಿಮಗೂ ಅದೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತೇನು?

ಕುಂ— ಹುಂ. ಇವರ ಭಟ್ಟಿಗೆ ಯಾರೋ ಊರಿಂದ ಬಂದಾರ. ಇವತ್ತ ರೇಶನ್ ಶರೀರ ದಿನಸ, ಸಕ್ಕರೆ ತಿರೇದ. ಯಾವದೂರಿ ಕೊಟ್ಟೆವಾ! ಬಿಲ್ಲಾ ಅರೆ ಕೊಡ್ತಿ, ಸಕ್ಕರೆ ಅರೆ ಕೊಡ್ತಿ. ಬಿಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟಿರ ತುಸು ಅಡಿಗ್ಗೂ ಆಗ್ತದೆ!

ಕುಂ— ಯಾವದೂ ಇಲ್ಲದಾಂಗ ಆಗೇದ ನೋಡ್ತಿ! ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜನೂ ಹುಡುಗಿಹಿಡಿದು ಕೂತಾನ.... ಬಿಲ್ಲಾ ಬೇಕು ಅಂತ! ಅವನ ಮೂಗಿಗೂ ತುಪ್ಪ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಡಿಸ್ತೆನಿ ಏನಾರೆ ಹೇಳಿ!

ಕುಂ— ಯಾಕೆ? ನನ ಮೂಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪ ಹಚ್ಚಿ? ಅಕ್ಕಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಡ್ತೀನಿ ಅಂದಿ! ಅದನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಬಿಲ್ಲಾ ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಾ ಜಾಂಗಸ ಹೋಗ್ತೀನಿ ನೋಡು!

ಕುಂ— ಹೋಗು, ನಿಶ್ಚಿತ ಆತ್ಮ!

ಕುಂ— ಅದ್ಯಾಕ, ನಾ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ ಹೋಗು! ನಾ ಅಕ್ಕು ಬಿಲ್ಲಾ ತಿಂದೇ ಹೋಗನ! ಮತ್ತ ಶ್ರಾವ್ಯದ ಬಿಲ್ಲಾ ಕೊಡ್ತೀನಿ ಅಂದಿಲ್ಲ?

ಕುಂ— ಕೊಡ್ತೀನಿ ಅಂತ ನಾ ಎಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೊ? (ಕಣ್ಣು ಚಿವುಟುವಳು.)

ಬೇಕಾರ ಬು ಅಕ್ಕು ತಿನ್ನು, ಸಾಕಾದರ ಹೋಗು.

[ರಾಜ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಬೀಸಿ ಒಗೆಯುವನು. ಅನಲು ಸೂರಿಯಾಗುವನು. ಗಂಟಿನೋರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಾಲು ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಬಾಚಿಕೊಂಡು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕುಳಿತು ಬಿಡುವನು. ಕುಂಗೆಯ್ಯ ಇಬ್ಬರ ಕಡೆಗೂ ನೋಡುತ್ತ ಏನೂ ತೋಚದೆ ಕೂಡುವಳು. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕೂಗು ಕೇಳುವವು— 'ಯವ್ವಾ', 'ಯವ್ವಾ']

ಕುಂ— ಯಾರವರು?

ಶಕ್ತರಾಬಿ — (ಒಳಗೆ ಬಂದು) ನಾನಿ, ಶಕ್ತರಾಬಿ! ಸಕ್ಕರೆ ಬೇಕಂತ ಹೇಳಿದ್ದಿ; ತಂದೇನಿ (ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ, ಹೊಲಸು ಅರಿವೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಸಕ್ಕರೆಯ ಗಂಟನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯುವಳು.)

ಕುಂ— ಹೌದು. ಈಗ ತಂದಿ ಖರೆ, ಅದರ ಅವರೂ ಮನಿವೊಳಗೆ! /

ಕುಂ— ಅವರಾಕ ಬೇಕರಿ? ನೀವದೀರಲ್ಲ!

ಕುಂ— ರೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾಡೇನು?

ಕುಂ— ರೊಕ್ಕ ಎಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಾತ್ತು? ಹಿಂದಾಗಡಸೆ ಕೊಡ್ತಿ. ಬತ್ತೀನಿ ಚಂಚಿಕಡಸೆ. ಇಟ್ಟಿ ಬಿಡ್ತಿ ಒಳಗೆ. ಆರು! ಏಕೆ ನೋಡ್ತಿ. ಕೊಡುಪಾಲು ಅತು!

ಕುಂ— ಹೌದೇ, ಅದರ.... ನೀ ಸಂಜೀಮುಂದೆ ತೋಗೋ ಬತ್ತೀಯೇನು— ಅಂದರ ಆಗ ಅವರು ಇದ್ದೇ ಇರಾರ.

ಕುಂ— ಆಯ್ಯ ಮತ್ತ ನೀವ ನಿನ್ನೆ ಜಾಲೊರದು ಹೇಳಿದಿ ಹ್ಯಾಂಗಾರಾ ಮಾಡಿ ತಂದುಕೊಡು — ಅಂತ. ಅದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನೆ ಚಂಚಿಮಟ ಕುಂತು ತೋಗೊಂಡು ಬಂದ್ತಿ

ಕುಂ— ನಿಮಗೆ ತುಸು ಬೇಕೇನು ತುಂಗಮ್ಮಾ? ಮತ್ತ ಸಕ್ಕರೆ ಇಲ್ಲಾ ಅಂತೀರಿ.....

ಕುಂ— ನಮ್ಮ ಮನಿಮವರೆಲ್ಲಾ ತರಾರ— ಇವತ್ತ ನನ ರೇಶನ್ ದಾಗ ಬಂದೇ ಬರ್ದವ. ಈಗಿನಮಟ್ಟಿಗೆ ತುಸು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನೀವ ತೋಗೊಂಡು ಬಿಡಿ. ಅಂದರ ನನಗೂ ಅಗ್ತದೆ ರಾಜ— ನನಗೂ ಅಗ್ತದೆ, ಅವ್ವಾ ತೋಗೊಳ್ಳೇ!

(ಕುಂಗೆಯ್ಯ ಮಿಕ್ಕಿಮಿಕ್ಕಿ ರಾಜನ ಮುಖ ನೋಡುವಳು. ಉ ಸೂರಿಯಾದ ಅವಳನ್ನು ಅರಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತ ಕೂಡುವನು. ಹೊರಗೆ 'ರಾಯ: ರಾಂ' ಎಂಬ ಕೂಗು. ಶಕ್ತರಾಬಿ ಸಕ್ಕರೆಯ ಗಂಟನ್ನು ಸೆರೆಗೆ ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ ಅಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಸೈಕಲ್ ಗಂಟಿಯಾಗುವಳು.)

ಕುಂ— (ಎದ್ದು ಬಾಗಿಲವರೆಗೆ ಹೋಗಿ) ಯಾರು ನೀವು ಏನು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು?

ರೇ. ಇ.— ನಾನು ರೇಶನ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ. ಮಾಹಿತಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬಂದೀನಿ.

ಕುಂ— ಗಂಡಸಲ್ಲ ಮನ್ಯಾಗ. ಅವರಿದ್ದಾಗ ಬರಿ.

ಕುಂ— ಅವ್ವಾ, ನಾ ಇದ್ದಿಲ್ಲ!

ಕುಂ— ಬೋಡಿ ಹುಡುಗಾ! ನೀ ಏನು ಬೊಡ್ಡ ಗಂಡಸೇನು

ರೇ. ಇ.— ಗಂಡಸರು ಇರಬೇಕು ಅಂತೇನಿಲ್ಲ. ನೀ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡ್ತಿ.

ಕುಂ— ಅದೆಲ್ಲ ನಮಗೇನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಗಂಡಸರ ಕೇಳಿ

ರೇ. ಇ.— (ಒಂದು ಕಾಗದ ತೆಗೆದು) ಮನ್ಯಾಗರೋಡ ನೀವು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ? ಅವ್ವು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬೇಕಾಗೇದ ನನಗೆ.

ಕುಂ— ನೀವು ಗಂಡಸರ ಕೇಳಿಲಾ!

ರೇ. ಇ.— ನೀವು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿರೋದು ನಿಮಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇನು! ಅದಕ್ಕೆ ಗಂಡಸರೆದಕ್ಕೆ ಬೇಕು? ನನಗೆ ಅವ್ವು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗೇದ.

ರು—ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಡಿನಾಗಿದ್ದಷ್ಟೇ ಮನ್ಯಾಗೂ
ಯ! ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆ ಹ್ಯಾಂಗಿದ್ದೀವಿ? ಮತ್ತು ಬ್ಯಾರೇ
ಕೋಡೇನಿರ್ದ ಅದರಾಗ?

ರು—ಅವ್ವಾ, ಕಾರ್ಡಿನಾಗೂ ನಾವಿರೇವೇನ?

ರು—ಸುಮ್ಮನೆ ಕೊಡೋ! ನಡನಡನೆ ಮಾತಾಡಬ್ಯಾಡ!

ರೇ. ಇ.—ಮನ್ಯಾಗೆನ್ನು ಮಂದಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ,
ಕೂ ನಾವು ನಂಬೋದಿಲ್ಲ.

ರು—ಹಂಗಾರ ಗಂಡಸರು ಕೇಳಿ. ಯಾರೇ, ಏನಾರೆ
ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಹೇಳಬ್ಯಾಡೀ ಅಂತ ತಾಕೇದ ಮಾಡ್ಬಾರ!
ಕನ್ನ ನಾ ಯಾವುದೂ ಹೇಳೋದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಅವರು ಬಂದ-
ದ್ದಲ್ಲ ಬರಿ.

ರೇ. ಇ.—ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅವರೆದಕ್ಕೆ ಬೇಕು? ನೀವು ಹೇಳಿದರೆ
ನೋದಿಲ್ಲೇನು? ಹೀಂಗ್ಯಾರು ಉತ್ತರಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ ಬಿಡ್ಡಿ
ಗ!

ರು—ನಾ ಹೇಳೋದಿಲ್ಲ—ಅಂತ ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ ಮ್ಯಾಲ
ಏನುಮರಿಗೆ ಕೇಳಬಾರದರೆವಾ.

ರೇ. ಇ.—ಹಂಗಾರ ನಿಮ್ಮ ಗಂಡಸರು ಯಾವಾಗ ಬರ್ತಾರೆ?

ರು—ಅದೇನು? ಅವರು ಬಂದಾಗ ಬರ್ತಾರೆ!

ರೇ. ಇ.—ಬಂದಾಗ ಬರ್ತಾರೆ! ಅಂದರೆ...ಬಂದಾಗ
ನೋ ಬರೋದಿಲ್ಲ! ಬಂದಾಗ ಬಂದೇ ಬರ್ತಾರೆ! ಹೀಗೇನಾರ
ಡಾಸಿ ಉತ್ತರಾ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಮಗೂ ತಾಸಾದೀತು ನೋಡಿ-
ಬಿ! ಮನೆಯೊಳಗೆ—ಯಾರಿದ್ದ ವರು—ನಾವು ಕೇಳಿದ
ಕೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು—ಅಂತ ಕಾಯಿದೆ
ನೀವೀಗ ಅದನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಮ್ಯಾಲ ರಿಪೋರ್ಟ್
ನಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗ್ತದೆ,
ಬಿಡಿ! ನಮ್ಮದೇನು ಲುಕ್ಸನಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೂ ರೇಶನ್ ಇಲ್ಲ-
ಕ್ಕಿಂಗ ಅಗ್ತದೆ!

ರು—ಇದೇನು ಪೀಕಲಾಟ ಬಂತೂ ನಮ್ಮವ್ವಾ! ಈಗ ನಿಮಗ
ಕಾಗಿರೋದೇರೂ ಏನು?

ರೇ. ಇ.—ಈಗ—ಸದ್ಯ—ಈ ಮನ್ಯಾಗಿರೋವರು ಎಷ್ಟು
ಂದಿ? ಅಷ್ಟು ಬೇಕು ನನಗ.

ರು—ಅಂದರೆ....ಈ ಮನ್ಯಾಗ....ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾರ್ಯಾರಿದ್ದಾರೆ-
ಬಿ ಬೇಕೇನು?

ರೇ. ಇ.—ಹೌದು. ಅಷ್ಟು ನಾ ಕೇಳೋದು!

ರು—ಸದ್ಯ ಅಂದರೆ...ಹೆಣ್ಣುಗಳು ನಾವು ಮೂರು ಮಂದಿ!

ರೇ. ಇ.—ನಿಂದರಿ. ಯಾರ್ಯಾರು? (ಕಾಗದವನ್ನು
ಬಿಡುತ್ತಾನೆ.)

ರು—ಇಲ್ಲಿದ್ದೀವಲ್ಲ....ಮೂರು ಮಂದಿ!

ರೇ. ಇ.—ಅದರಾಗ ಒಬ್ಬರಿ ಕೆಲಸದಾಕಿ ಇದ್ದಾಳೇನು?

ರು—ಹೌದು. ಕೆಲಸದಾಕೀನ ಅಕಿ! (ದೂರದಲ್ಲಿ
ನೋಡಿ) ಅಗೊ, ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರು ಬಂದೂ ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿ!
ನಿರಂಬಳಾತ್ಮ ನಮ್ಮವ್ವಾ!

[ಕೃಷ್ಣರಾಯ ಒಬ್ಬನೊಡನೆ ಬರುವನು. ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ತುಂಟವನ್ನು
ಸನ್ನಿ ಸಕ್ಕರೆ ತಂದ ರಕ್ತರಾಬಿಂನನ್ನೂ ಸದುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಲು
ಕೂಟಿಸಿ ತಾನು ಸದುಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವಳು. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
ಎಲ್ಲರ ಕಡೆಗೂ ಒಮ್ಮೆ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರಿ, ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ರೇಶನ್
ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ ಮರು ನಿಲ್ಲುವನು.]

ಕ್ರ—ಯಾರು ನೀವು? ಏನು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು?

ರೇ. ಇ.—ನಾನು ಈ ವಾರ್ಡಿನ ರೇಶನ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರು. ಚೆಕ್ಕು
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದೀನಿ.

ಕ್ರ—Oh, I see. I am here to give you any in-
formation you require.

ರೇ. ಇ.—ಈಗಾತ್ಮ ಬಿಡಿ. ಆದರೆ ನೀವು ಬರೋದಕ್ಕಿಂತ
ಮೊದಲ ನಿಮ್ಮ ಮಿಶನ್ ನಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ದಾದೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.
ಅಗದೀ ಸಾಫ್ ಏನೂ ಹೇಳೋದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹಾರಿಸಿಬಿಟ್ಟು! ಅಂದರೆ
ಇದು ತಪ್ಪಾಗ್ತದೆ ನೋಡಿ!

ಕ್ರ—yes, yes. you are right

ಅನಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀ. ಪ. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಾಚಾರ್ಯ, ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಒ.

ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ :—

ಕುಡಿ ೩ : ಮನೋರಾಜ್ಯ (ಮೂರನೆಯ ಸಂಚಿಕೆ)

(ಪ್ರೊ. ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಲ) ೧-೧೨-೦

ಪಾಟನಾಲಯ ಪ್ರತಿ ೨-೦-೦

೩೫

ಕುಡಿ ೪ : ಪುಷ್ಪಹಾರ (ಕಾದಂಬರಿ)

(ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್) ೧-೪-೦

ಪಾಟನಾಲಯ ಪ್ರತಿ ೧-೮-೦

ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ

ಧಾರಾಳವಾದ ಕನಿಷ್ಠ.

ರೇ. ಇ.— ಅವರಿಗೆ ನೀವು ತಾರೀಖು ಮಾಡಿರಂತೆ—ಯಾರು ಬಂದರೂ ಏನೂ ಹೇಳಬಾರದು ಅಂತ !

ಕ್ರಿ— ಅಂದರೆ....ನೋಡ್ರಿ....ಅದು ಹೀಗಾಗುತ್ತೆ....ಮೊನ್ನೆ.... ನಾ ಉರೋಳಿಗಿಲ್ಲದಾಗ, ನಿನ್ನಾಂಗಸ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ....ಅಂದರೆ ನೀವು ತಪ್ಪು ತಿಳಕೋಬ್ಯಾಡ್ರಿ ಹಂ.... ನಿನ್ನಾಂಗಸ ಅಂದರೆ.... ಚೆಲೋ ಡ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ...ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಲಘಂಗ....ನಾ ಉರೋಳಿಗಿಲ್ಲದ್ದು ಹಗಲು ತಿಳಕೊಂಡು, ರಾತ್ರಿ ಖಿಡಕಿ ಮುರದು, ಒಳಗೆ ಪೊಗಲಿಕ್ಕೆ ನೋಡಿದ! ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹೆಣ್ಣಿ ಅಪ್ಪರಾಗಸ ಎಚ್ಚತ್ತು, ಬೊಬ್ಬಾಟ ಮಾಡಿದಮ್ಮಾಲ ಓಡಿಹೋದ! ಅಂದರೆ ಈಗಿನ ದಿವಸಕಾಲ ಬಹಳ ಸುಮಾರು ಬಂದಾವೇನೈವಾ! ನಮ್ಮನ್ನ ಸಂದಕ್ಷಣ ಮಾಡೋ ಸರಕಾರನ್ನ ಸಹಿತ ನಂಬಲಾರದ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದು ಕೂತವ! ಆ ಮಾತು ಮೂರ ಮೋತ್ಯು—ಅದಿರಲಿ ಅನ್ರಿ! ಅದಕ್ಕೂ ನಾ ಈಕೆಗೆ ಹೇಳಿಟ್ಟಿದ್ದೆ—ಯಾರೂ ಏನೂ ಕೇಳಿದ್ದೂ, ಜಪ್ಪಂದ್ರ ಹೇಳಬ್ಯಾಡಾ ಅಂತ! ನಿಮಗೇನು ಅರಿ ಹೇಳಿರಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ!

ರೇ ಇ— ಮೊದಮೊದಲಿಗೆ ಹೇಳೋ ಇಲ್ಲ ಅನ್ರಿ; ಕಾರ್ಡು ರದ್ದಾಗ್ತದ ಅಂತ ನಾ ಹೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದಮ್ಮಾಲ, ಹಿಂದಾಗಡೆ ಹೇಳಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿವರು. ಅಪ್ಪರಾಗಸ ನೀವು ಬಂದಿರಿ !

ಕ್ರಿ— ಅಂದರೆ ಅರಿ ಹೆದರಿ....ಘಾಬರಿ ಆಗಿ.....ಏನೇನಾರಿ ಹೇಳಿರಬೇಕು! ಏನು? ಹೇಳಿಡ್ವಾರಿ ಏನು?

ರೇ ಇ— ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನಿವೊಳಗ ಇರವರು ಅಂದರೆ.... ಮೂರು ಮಂಡಿ ಹೆಣ್ಣುಕ್ಳು....ಅದನ್ನ ಹೇಳಿದರು !

ಕ್ರಿ— Yes, quite right My wife, my sister and one maidservant ಹೌವಲ್ಲೋ ?

ರೇ ಇ— ಹಂ! ಬಾಬ್ಬರಿ !

ಕ್ರಿ— Male members ಅಂದರೆ ಮೂವರು ! myself, my cousin brother and my boy— ಒಟ್ಟು ಆರು ಮಂದಿ ! we are six here. You can count and verify.

ರೇ ಇ— (ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆ ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ) That's alright. ಇಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ....

ಕ್ರಿ— ಅವು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲಾ. ಒಳ್ಳೇದು, Excuse ಹಂ.... ನೀವೇನು ಈ ವಾರ್ಡಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರೇನು ?

ರೇ ಇ— ಹೌದು, ಬರ್ತೀನಿ. (ಹೊರಡುವನು.)

ಕ್ರಿ— ನಮಸ್ಕಾರ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬಂದು ಚಹ ತೋಗೊಂಡು ಹೋಗ್ತಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ !

ರೇ ಇ— ಛೇ, ಛೇ, ಒಳ್ಳೇದು. Thanks (ನ ಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವನು.)

ಕ್ರಿ— ಹೋಗೋ ಮುಂಡೇಗಂಡಾ ಹೋಗು! ಚಿಕ್ಕು ಮಾಡ್ತಾ ನಂತ ಚಿಕ್ಕಾ! ನನ್ನ ಮುಂಡಿಗೇ ಇದಿರಿಗೆ ಈ ಚಿಕ್ಕಿ ಹ್ಯಾಂಗ

ನಿಲ್ಲಬೇಕು ? ಯಾಕೋ ಭಟ್ಟಾ ? (ಬೊಬ್ಬಾಕ್ಳನೆ ನಗುತ್ತಾ ಬಂದು—ಜೊತೆಗಿದ್ದವನಿಗೆ) ಬಾ, ಕೂಡು, ಬಾ (ಭಟ್ಟಾಕ್ಳ ತಾನೇ. ತಾನು ಕೋಟು, ಬೊಟ್ಟಿಗೆ ಇಳಿಸುತ್ತ ಹೆಂಡ ಯಾರು ನೆರೆಮನೀ ತುಂಗಮ್ಮೇನು ಬಂದವರು ?

ರು— ಹೌದು.

ಕ್ರಿ— ಮತ್ತು ಅರಿ ಯಾರು ? ಸಕ್ಕರಿ ತಂದು ಕೊಡ ಬಂದಾಳೇನು ? ಮುಸುಲ್ಮ ಶಕ್ಕರಬಿ ?

ರು— ಹೌದು. ಅರಿ ತಂದು ಹಿಂಗ ಸಕ್ಕರಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದು; ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಇಂವ ಬೋಡಿ ಇನ್ ಸೈಕ್ಲರ! ಬರೋದು ಬಂದಾನ, ನೀವು ಮನ್ಯಾಗಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ, ಮು ಮನೀಗೆ ಹೋಗಬಾರದ ? ನೀವು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಅಂತ ಕೇಳಿ ನಾ ಏನು ಹೇಳ್ತೀಕಾಗ ? ಪಂಜೀತಿ ಬಂತಲಾ ! ಮೊದಲಿಲ್ಲ ಗಂಡಸರಿಗೇ ಕೇಳಿ—ಅಂತ ಹಾರಿಕೇ ಉತ್ತರಾ ಕೊಟ್ಟಿ. ಆ ಕೇಳಾನು ಅವ ? ಹೇಳ್ತೀಕೇಬೇಕು ಅಂತ ಬೆದರಿಸಿದ. ಒಂದು ಹೊಳಿತು ! ಕಾರ್ಡಿನಾಗಿದ್ದವನು ಮಂದಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿ !

ಕ್ರಿ— ವಾಹವ್ವಾ ! ವಾಹವ್ವಾ ! ಅದಕ್ಕೆ ಧಣ್ಣಾಗಿದ್ದಾ

ರು— ಧಣ್ಣಗೇನಾಗ್ತಾನ ? ಮತ್ತು ಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟಿಲಿ ಕೇಂಡಾದ !

ಕ್ರಿ— ಆಗ ಮಾಡಿದನೇನು ?

ರು— ಮಾಡ್ತಾನೇನು ? ಸದ್ಯ ಈ ಮನ್ಯಾಗಿಷ್ಟು ಮಂದಿರ ಅಂತ ಕೇಳಿದ ! ಸದ್ಯ ನಾವು ಮೂರು ಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣುಕ್ಳು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿ ! ಯಾಕಂದರೆ ನಾವು ಮೂರೂ ಮಂದಿ ! ' ಒಬ್ಬಾರಿ ಕೆಲಸದಾಕೇನು ? ' ಅಂತ ಕೇಳಿದ ! ಮತ್ತು ಶಕ್ಕ ಕೆಲಸದಾಕೇನು ಅಲ್ಲ— ನಮ್ಮ ಮನಿವೊಳಗ ಕೆ ಮಾಡದಿದ್ದೇನಾತು—ಅದಕ್ಕೆ ಹೌದು ಅಂದುಬಿಟ್ಟಿ ! ಸರಿ ! ಟಿಕ್ ಹಾಕೋಂಡ !

ಕ್ರಿ— ಭಸ್ವರಿ ಹೇಣ್ಣಿ ಹೌದು ! ನನ್ನ ಹೇಣ್ಣಿ ನೀ ಆದ ಸಾರ್ಥಕಾತು ; ನಿನ್ನ ಗಂಡ ನಾ ಅದದ್ದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕಾ ಮುಂದ ?

ರು— ಮುಂದೇನು ? ಮತ್ತೇನೇನು ಕೇಳುತ್ತೀ ಮಹ ಅಪ್ಪರಾಗಸ ನೀವು ಬಂದಿರಿ ! ನಾ ಉಳಿಕೊಂಡೆ ! ಮನ್ಯಾಗೆ ಇರೋದು ಮೂರು ಮಂದಿ ! ಆರು ಮಂದಿ ಹೆಸರು ಕು ರೇಶನ್ ತರ್ತೀರಿ ! ಆ ಉಳಿದ ಮೂರು ಮಂದಿಯೇನು ಗಂಡ ಹೆಂಗಸರೋ ಯಾ ರಂಡೇಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗೊತ್ತು ? ನಾ ಕೇಳಿ ನಿನ್ನಗೇನು ಮಾಡೋದು ತೋಗೊಂಡು ಅಂತ ಜಬರಿಸಿದಿರಿ ! ನೋಡ್ರಿ ಹ್ಯಾಂಗಾತು ಫಜೀತಿ ! ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಂಗಸರಿ ಹೇಳ್ತರಬೇಕು ! ಆ ಇನ್ನೆಕ್ಕರನೂ ಹೊಸಬನ ಕಾಣ್ತದೆ ! ನ ಅನುಕೂಲ ಆಗೋ ಹಾಂಗಸ ಕೇಳಿತು ! ನಾನೂ ಹಾಂಗ ಹೀಂಗೂ ಸೈ ಅಂತ, ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹುಂ ಅಂದುಬಿಟ್ಟಿ !

ನೋಡೋತು ! ನೀವು ಕಾರ್ಡಿನೋಳಗ ಏನಂತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿ ?
 ಸರ ಹೇಳಿ.

ಕ್ರ— ಅದರಾಗ ? ಅದರಾಗ.... ಈಗೇನು ಕೂಡೀವಲ್ಲ ಈ
 ಪ್ರೋಳಗ— ಹೀಂಗಿಂ....ಹೀಂಗಿಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ! ನೀ ನನ್ನ ಹೆಣ್ಣು
 ಲುಕೇನಿ ? ತುಂಗಮ್ಮಾ ನಮ್ಮ ತಂಗಿ, ಶಕ್ಯರಬಿ ನಮ್ಮ
 ಸದಾಕೆ, ರಾಜಾ ನಮ್ಮ ಮಗ, ಮತ್ತು ಈ ಭಟ್ಟ ನಮ್ಮ ತಮ್ಮ !
 ದರ ಮಹಾತ್ಮರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನ ಅಕ್ಷರಶಃ ಪಾಲಿಸೀನಿ! ಒಂದೂರು
 ದರ ಒಂದು ಕುಟುಂಬಧಾಂಗೆ ಭಾವಿಸಿ ನಡಕೋಬೇಕು— ಅಂತ
 ಹಾರಲ್ಲ ! ಒಳ್ಳೇದು, ರಾಜಾ ಏನು ಮಾಡ್ತಾನ ಅಲ್ಲಿ ಕೂತು ?
 ಕು— ಒಣಾ ಅಳ್ಳು ಮುಕ್ಕಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾನ !
 ಕಾ— ಅಪ್ಪಾ, ನನಗ ಬೆಲ್ಲಾ ಕೊಡ್ತೀನಿ ಅಂಥೇಳಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ
 ಗಡು !

ಕ್ರ— ಬೆಲ್ಲಾಳ್ಕ ? ಸಕ್ರೇನಿಂ ತಿನ್ನೋ ಮಗನ ! ಶಕ್ಯರಬಿ
 ದಾಳ ನೋಡು. ಕೊಡು ಅವಗ. ಒಣಾ ಅಳ್ಳು ಯಾಕ ತಿನ್ನಸೀ ?
 ಕು— ಬಾ ಕೊಡ್ತೀನಿ ಬಾ !
 ಕ್ರ— ತುಂಗಮ್ಮಾ ಯಾಕ ಬಂದಾರ ? ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ.
 ಕು— ಅವಂಗೂ ತುಸು ಸಕ್ರ ಬೇಕಾಗೇದಂತ !

ಕ್ರ— ಕೊಡು.... ಕೊಡು. ಮತ್ತು ಆ ಶಕ್ಯರಬಿ ಸಕ್ಯರ
 ಗೊಂಡು ಅಕೇಗೆ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು. ನಾಳಿನ ಶ್ರಾದ್ಧ
 ರಾತ್ಯ ! ಇವ....ನಾಳಿನ ಶ್ರಾದ್ಧದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ! ಅವ
 ನಾಗ ಬರಬೇಕು, ಏನು.... ಹೇಳಿಬಿಡು. (ರುಕ್ಕಿಣಬಾಯಿ
 ಗೆ ಗೂಚಿಸಿ ರಾಜನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು.)
 ಗಡಿವ್ಯಾ ಭಟ್ಟಾ, ಹ್ಯಾಂಗ ಪ್ರಸಂಗ ಬರತ್ತವ ?
 ಭ— ಅದರ ಈ ಪ್ರಸಂಗ ಅಂದರ....ಒಂದು ನಾಟಕದೊಳಗ
 ಷಿಸಿಧಾಂಗೆ ಕೂಡಿತ್ರೆವಾ ಎಲ್ಲಾ !

ಕ್ರ— ಮೊದಲಿಗೆ ಭಟ್ಟಾ, ಜೀವನದೊಳಗ ಸತ್ಯ ಇತ್ತು. ಆಗ
 ಷಿಕ ಅಂದರ ಒಂದು ಸುಳ್ಳಿನ ಕಂತಿ ಅನಿಸಿತ್ತು ! ಈಗ ನಮ್ಮ
 ಪೂನಿಂ ಸುಳ್ಳಿನ ಕಂತಿ ಆಗೇದೇನವಾ ! ಅಂದರ ದಿನ ಬೆಳ-
 ಳ ಅಸತ್ಯದೊಳಗಿಂ ಬದಿರಿ, ಅನ್ಯಾಯದೊಳಗಿಂ ಬಾಳ-
 ಕಾಗೇದ !

ಭ— ಇದು ಈ ಸಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದವ್ಯಾಲ ಹಿಂಗಾಗೇದರಿ
 ಸ್ತಿತಿ ! ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯದ ಕಾಲ ಇರಲಿಲ್ಲ ಬಿಡ್ರಿ !
 ವೇನಂತೀರಿ ?

ಕ್ರ— ಅದನ್ನ ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕರ್ತರಿಗೇ ಕೇಳಬೇಕು—
 ಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮುತ್ತರೇನು ಅಂತ !

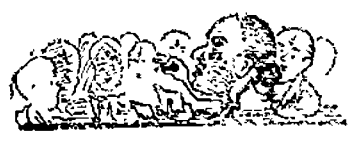
ಭ— ರಾಯರ, ನನಗೊಂದು ಹಿಂಗ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅನಸ್ತದ—

ರಾಜ್ಯಕರ್ತರ ಕರ್ತವ್ಯಧಾಂಗೆ ಪ್ರಜರದೂ ಕರ್ತವ್ಯ ಅಂತ ಇದ್ದೇ
 ಇರ್ದದಲ್ಲ ! ಅದನ್ನ ಪ್ರಜರು ಮಾಡದಂ ಇದ್ದರ ರಾಜ್ಯನಡಿಸೊ-
 ವರು ಮಾಡೋದೆಲ್ಲಾ ಹೊಳ್ಳಾಗ ಹುಣಿಸೀಹಣ್ಣು ತೊಳಧಾಂಗೆ
 ಆಗೋದಿಲ್ಲೇನಿ ?

ಕ್ರ— ಹೌದವಾ. ಸರಕಾರ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ್ದಾಗಿ, ಅದು
 ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಿಳಿತು ಅಂದರ ಪ್ರಜರ ಹಿತ ಅಂಬೋದು ಮಣ್ಣು ಗೂಡಿ
 ಧಾಂಗೆ ! ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಜರ ವಿಶ್ವಾಸ ಬೆಳಸಿಕೊಂಡು, ಸರಕಾರ
 ಯಾವದು ಮಾಡಿದರೂ ಸಾರ್ಥಕಾಗದ ! ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು
 ಭಟ್ಟಾ ! ಆಳವರಿಗೂ ತಿಳಿವೊಲ್ಲದು, ಆಳಿಸಿಗೊಳ್ಳವರಿಗೂ ತಿಳಿ-
 ವೊಲ್ಲದು ! ಈ ಚರ್ಚಾ ತೊಗೊಂಡೇನು ಮಾಡ್ತೀ ? ನಾಳೆ
 ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಕ್ಯರಿ ಬಂದದೇನವಾ ! ಕಂದ ಶ್ಯಾವಿಗೇ ಬೀರು ಮಾಡಿ-
 ಸೋಣು. ಹಿರೇರ ಹೆಸರ್ಲೆ ಹೊಡಿಯೋಣು ! ಎಲ್ಲಾರೂ ಸುಳ್ಳಿನ
 ಹಾದೀಹಿಡಿದು ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧಿಸೋವಾಗ್ಗೆ ನಾವಸ್ವ್ಯ ಸತ್ಯ—ಅಂತ
 ಕೂತರ ಸತ್ತೇ ಹೋಗ್ತೀವಿ ! ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಅಂತ ಕೂತರ
 ನಗ್ಗೇಡಾಗ್ತೀವಿ ! (ಶಕ್ಯರಬಿ, ತುಂಗಮ್ಮ, ರಾಜ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ
 ಹೊರಬೀಳುವರು.) ಒಳ್ಳೇದು ಭಟ್ಟಾ, ನೀನು ಇನ್ನ ಒಳಗ
 ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಡು. ಇವತ್ತ ದಿನಸಿನಂ ಒಟ್ಟು ಚೆಲೊ
 ಅದ ಏನವಾ ! ಒಬ್ಬ ಒಂದು ಪೇಚಿನ್ಯಾಗ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ - ಅವಗೊಂದು
 ಗುಳಿಗಿ ಒಗದೆ ! ಮುಂಜಾನೆದ್ದು ಹೋದರ, ಅಂ ರೂಪಾಯಿ
 ಕೊಟ್ಟ ! ಸಾಕು ಅಂತಂದೆ, ನಾಳಿನ ಬಿರ್ಚು ಪಾರಾತ್ಯಾ. ಮ್ಯಾಲ
 ಸಕ್ಯರಿ ಮನೀಗೆ ಬಂತು ! ಇಷ್ಟ ಅಲ್ಲದಂ ಮೂರು ಮಂದಿಗೆ
 ಆರುಮಂದಿ ರೇಶನ್ ಕಾಯಂ ಅತ್ಯು !

ಭಟ್ಟ— ಒಟ್ಟು ಸಕ್ಯರಿ ಗುಳಿಗಿ ಅನಿ !
 ಕ್ರ— ಅಥವಾ ಗುಳಿಗಿ ಸಕ್ಯರಿ ಅನಿ !

೫೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಪಟ್ಟ
 ಕರ್ಕಿ ಮತ್ತ್ತು ಕಂಪನಿಯ
 ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯ ಗುಳಿಗೆಗಳು
 ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧-೮-೦
 ಎಂತಹ ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕಳೆಯುವುದು.
 ವಿಳಾಸ :—
 ಗಣೇಶ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕರ್ಕಿ ಮತ್ತ್ತು ಕಂಪನಿ
 ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ. ೪

—ಗಿ

ಡಿ. ಚಿನ್ನ ನೀರ ಕಣವಿ, ಧಾರವಾಡ

★

೧

ಒಲವು ಬೆಸುಗೆಗೊಂಡ ಒಸಗೆ-
ಗಾನ ಹಾಡು ಹಾಡಲಿ ?
ಹೇಳು ಕೆಳದಿ ನಿನ್ನ ಚೆಲುವಿ-
ಗಾನ ನುಡಿಯ ತೊಡಿಸಲಿ ?

ನನ್ನ ಹೊನ್ನ ಕನಸು ನಿನ್ನ
ರೂಪವಡೆದು ಬಳಿಯಲಿ
ಕುಳಿತು ನಲಿಯುತ್ತಿರಲು ಮುಗುಡೆ
ಹೆಚ್ಚಿಗೇನು ಬೇಡಲಿ ?

೨

ನಿನ್ನ ಕಂಡ ಚಣದೊಳಿನ್ನ
ಕಂಗಳ ಬರ ಹಿಂಗಿತು;
ನೂರು ನೋವನೆಲ್ಲ ಮರೆಸಿ
ಸ್ವರ್ಗ ಹೊವ ಸುರಿಸಿತು.

ಸುಳಿವ ಗಾಳಿ ಅಳಿಯದಂಥ
ಪ್ರೀತಿ-ಗಂಧ ತಂದಿತು,
ಜೀವ ಬಯಸಿದಂಥ ಜೀನಿ-
ನಲ್ಲಿ ಅತ್ಮ ಮಿಂದಿತು.

೩

ನಾದ ಲಹರಿಯೊಡನೆ ಬಂದ
ನೀನು ಹಾಡಿನೋಡತಿಯು,
ಒಲಿಗಂ ಒಲಿಸಿಕೊಂಬ ನಗೆಯೆ
ನಿನ್ನ ನಯದ ನಡತೆಯು.

ಮಾತು ಪಾರಿಜಾತ ಪುಷ್ಪ-
ದಂತೆ ಮೃದುಲ ಕೋಮಲ,
ಹದುಳದಿಂದ ಒಡಸಿನಂದ
ಪಡೆದ ಭಾವನೋಜ್ವಲ !

೪

ಒಲವು ಬಳ್ಳಿಯಾಗಿ ಕುಡಿಯ
ಚಾಚಿ ನಿನ್ನ ಬಳಸಿದೆ,
ನಡುವೆ ಚೆಂಗುಲಾಬಿಯಂತೆ
ನಿನ್ನ ಬಾಳು ಅರಳಿದೆ.

ಸುಪ್ರಭಾತದಲ್ಲಿ ನಭದಿ
ಉಷಾರೂಪದರ್ಶಿನಿ
ಇಂದು ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದೆ
ಶುಭದ ಪ್ರೇಮಕಾಂಕ್ಷೆಗೆ.

೫

ಗಾಳಿಸುಳಿಗೆ ತಿರುನೆಂದು
ತಿರಿವ ಗರಿಯ ತೆರದಲಿ
ಹರಿದ ತಂತಿ ನುಡಿಸಿದಂತೆ
ತಿರ ನವೆದ ಸರದಲಿ—

ತಿರುಗುತಿತ್ತು ಮರುಗುತಿತ್ತು
ನನ್ನ ಚಿತ್ತರಾಗವು,
ಇಂದು ನಾದದುನ್ಮಾದದಿ
ಯೋಂಕರಿಸುವ ಭೃಂಗವು !

೬

ಕೂರ್ಮ-ಕುರುಹನರುಹುತಿಹುದು
ಜೊಕ್ಕು ಚಿನ್ನದುಂಗುರ—
ಮಧುಮಾಸದ ಚಂದ್ರಹಾಸ
ಬೆಳಗಿತೆದೆಯ ಮಂದಿರ,

ಮುಗಿಲ ಮಾಡದಲ್ಲಿ ಮಿಗಿಲು
ಚಿಕ್ಕ ಎತ್ತಲಾರತಿ—
ಒಲುಮೆಯೋರೆನೋಟದಲ್ಲಿ
ತಣಿಸುತಿಹಳು ಈ ರತಿ !

೭

ನಮ್ಮ ಕಂಡು ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ-
ರೆಂಥ ನಗೆಯ ನಕ್ಕರು !
ಹೊನ್ನ ಜೊನ್ನ ಕಿರಣದಲ್ಲಿ
ಶಾಂತಿ ಸವಿಯನಿತ್ತರು

ಬಂದಮಾವು ಬಿಟ್ಟ ತಳಿರ
ತಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆ
ಮಧುರ ಪ್ರೇಮಗೀತ ಪಾಡೆ
ಎದೆಗೆ ಇನಿಯಳುಯ್ಯಲೆ.

೮

ಅಚ್ಚ ಬಾಳಿನಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚು
ಪಡೆದು ಬಂದ ಚಂದಕೆ
ಅರಿತು ಬೆರೆತ ಸೌಧಮಿಕೆ
ಒಂದಕೊಂಡು ಹೊಂದಿಕೆ.

ನಿನ್ನ ನೆಚ್ಚಿ ನಿನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿ
ಹಾಡಿದಷ್ಟು ಸುಂದರ—
ನಲೈಗೈಯು ಹರಸುತಿರಲು
ಬಾಳು ಹಸುರ ಹಂದರ.

ಒಲವು ಬೆಸುಗೆಗೊಂಡ ಒಸಗೆ-
ಗಾನ ಹಾಡು ಹಾಡಲಿ ?
ಹೇಳು ಕೆಳದಿ, ಹೊಸತು ಬಾಳು
ಹರುಷದಿಂದ ಹಿಗ್ಗಲಿ.

ಮುಂದೆ ಬಹುದ ಕಂಡರಾರು ?
ಇಂದು ಜೀವ ಕುಣಿಯಲಿ !
ಪ್ರೀತಿಯೊಂದೆ ನಮ್ಮ ನೀತಿ
ಅದರೊಳೆದೆಯು ತಣಿಯಲಿ.

ಶಾರದೆಯ ಅಪರಾವತಾರ !

(ಪೃಂಥುಪ್ರಬಂಧ)

ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ ಬಿ ಎ. ಭಾರವಾಡ.

★

ಕೇವಲ ಮನೋರಂಜಕ ಲಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೇ ಬಯಸುವ ಇಂದಿನ ವಾಚಕರಿಗೆ,
ವಿಜಯನಗರದಂತಹ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕತೆಯನ್ನು
ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಇತಿಹಾಸಗ್ರಂಥವೂ ಕೀಳೆಣ್ಣೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

★

ಮೊನ್ನೆ ಶನಿವಾರ ರೂಢಿಯಂತೆ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಕೆಲಸ
ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಮರಳಿ ಬರುವಾಗ, ಚಹದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅತಿ
ಮುಖ್ಯವಾದ ಚಹ ದೊರಕಿದ್ದರೆ, ಎಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಚಲಚಿತ್ರದ
ಬವನ್ನೂ ನಿವಾಳಿಸಿ ಚಿಲ್ಲಬಹುದಿತ್ತು. ಅಂತರೇನು ಮಾಡುವುದು?
ಈ ಬೇಕುಬೇಕಾದ ಬಯಕೆಗಳೆಂಬಾಗುತ್ತವೆ; ಆದರೆ ಈಡೇರು
ಬಿ ಎ. ಥ ಮಾತು? ಅಂತೇ 'If wishes were horses
any one would ride' ಎಂಬುದು ಅಂಗಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ
ಇನ್ನೂಡಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಮನೆಮುಟ್ಟಲು ಬೇಜಾರು
ದೋರಿದಾಗ, ವಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ಹಾತೊರೆಯುವುದೂ
ಜನೇ. ಆದರೆ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಹಾಗೂ
ಯಿಗೆ ಬಂದ ಟಾಂಗಿಯ ಮಾಲಕನೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಣ್ಣಿತ್ತಿ
ಕಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ—ರೋಲು ಬಾಡಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ-
ಡಿ! ಹೀಗೆ ಚಹದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಬರುವಾಗ ನಮ್ಮ
ಟಿಂಟ್' ಅಂಗಡಿಯೇ ಎದುರಿಗೆ! ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಹೊರಡಲು
ಬಿ ಸರಿವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮೋರೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದ್ದೇ ತಪ್ಪು-
ಟಿ; ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದು ದಂದರೆ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹಾಕಿದ
ಗಡ ಕೀಲಿ! ಮುಂದಿನ ಉತ್ತಮ ಉಪ್ರೀ ಅಂಗಡಿ ಎಂದರೆ
ನಿಮ್ಮೆಲು ದೂರ. ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಅಂದು ಶನಿವಾರ— week
! ಬಿಡುವಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಕ್ಷಣಕಾಲ ಮಿಂಚಿ ಮೂಡಿ ಮಾಯ-
ವಿತು.

ಯಿತು. ಇನ್ನೇನು ಗತಿ ಎಂದು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ
ಕಿಂಗಿಯು ನೆರೆಹೊರೆಯ ಮನೆಗೆ ಹರಟೆಗೆ ಹೋಗಿರಬೇಕೆ?
ಬಿಡಾಗಲಿ ಗೋವಿಂದನ ದಯೆಯೊಂದಿರಲಿ' ಎಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿಯ
ಅಂದು ಕೈಯಿಂದ ಬೀಗ ತೆಗೆದು, ನಾನೇ ಸ್ವತಃ ಸ್ಟೋವ್ವಾ
ತ್ತಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ವಸ್ತು ಹುಡುಕಿ ಚಹಪಾರ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.
ಕ್ರ ಕೆಲಸ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಪಹಿಸಿಕೊಳ್ಳು-
ಗಿಯಿತೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಹಳಹಳಿಸುತ್ತಾ ಚಹ ಸೆಡ್ಡಿ, ಹಾಯಾಗಿ

ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ತಂಬಾಕಿನ ಬಾರುಮಾಡಿ, ನನ್ನ ವಿರಾಮ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ
ಬಂದು ಕುಳಿತೆ.

ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ತಂಬಾಕಿನ ನಂತರದ ಉನ್ಮಾದಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ
ಅತ್ತಿತ್ತ ಪುಸ್ತಕ ಕಿತ್ತಾಡುವಾಗ ಅದೋ, ಕೊನೆಗೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ
ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ, ಅರ್ಧಮರ್ಧ ರುಗರುಗಿಸುವ ಹರುಕು ಹೊತ್ತಿಗೆ
ಯೆಡೆಗೆ ದಿಟ್ಟಿ ಹೋಯಿತು. ಒಮ್ಮೆ ಅನುಪಮ ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ
ಅದರಡೆಗೆ ಬುಲಿಬಿ ನೋಡಿದೆ; ಪುಸ್ತಕ ದೊಡ್ಡದಿದ್ದರೇನಾಯಿತು?
ಅದರ ಅಕ್ಷವೃಷ್ಟ ರೂಪಕ್ಕೆ ಪಿತ್ತ ನೆತ್ತಿ ಗೇರಿತು. 'ಇದೇನು ನಿನ್ನ
ರಾಕ್ಷಸೀ ರೂಪ! ಮೈಮೇಲಿನ ಗೆದ್ದಲಿ, ರಂಧ್ರ ನೋಡಿ ಚಿಕ್ಕ
ಮಕ್ಕಳು ಎದೆಯೊಡೆದುಕೊಂಡಾರು. ಛೇ ಅವಿವೇಕಿ!' ಎಂದು
ಅದಕ್ಕೆ ಒಡನುಡಿದುಬಿಟ್ಟೆ.

ಕಿಟಕಿಯ ಸುಂಯಾ ಎನ್ನುವ ಗಾಳಿಗೆ ತನ್ನ ಜೀರ್ಣವಾದ
ಮೈಯೊಡ್ಡಿ ಹಾಚಾಗಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು, ಅದು ನಾಲಗೆ ಚಿಪ್ಪರಿಸ
ಹತ್ತಿತು— 'ಅಯ್ಯಾ ಏನು ನಿಮ್ಮ ಅಕ್ಷೇಪ?' ಎಂಬಂತೆ ಪಟಪಟ
ಬಡಿಯುವ ಪುಟಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಇನ್ನಿನ್ನ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು.

ತಂಬಾಕಿನ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಅರ್ಧ ಬಾಲಿಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಬಂದು, ಇದೇನು ಹೊತ್ತಿಗೆಯ ಇನಿವಾತು?—ಎಂದು ತೀರ
ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲಿಸಹತ್ತಿದೆ ಮಾತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಹತ್ತಿದುವು.
"ಆಣ್ಣಾ, ನನಗೆ ಅವಿವೇಕಿ ಎನ್ನುವಿರಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮೈಮೇಲಿನ
ಸೋನೆರಿ ಬಣ್ಣ ಕಾಣಿಸಲೊಲ್ಲದೆ? ತಾಳೆಯೋಲೆಯ ಪುರಾತನ
ಗ್ರಂಥವಂತೂ ನಾನಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿದ್ದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಗರಸಭೆಯ
ಡಾಂಬರದ ಬೀದಿಯ ಆಶ್ರಯಸುಖ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು! ಮತ್ತೆ
ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಂದ ಅಲೌಕಿಕ ಉಡುಗೊರೆ ಯ ಧಾರೀತಿ
ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು!"

"ತಾಳೆಯೋಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಳ್ಳೆ ಉಪಯುಕ್ತ ವಿಷಯ ಸಿಗ-
ಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಹೀಗಕದರೆ ನಿನಗೆ ಬಂದ ಭಾಗ್ಯವೇನು?
ಆದರೆ ಹುಡುಗನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯ ನಿನಗಾಗಿ ಏನು ಹೇಳುವೆ?
ಒಂದು ಮಂಡಕಾವ್ಯವೇ, ಗೀತನಾಟಕವೇ, ಹಳಗನ್ನಡ ಪುರಾತನ

ಗ್ರಂಥಗಳ ರಸವಿಮರ್ಶೆಯೇ, ಮಹಾಪುರುಷರ ಜೀವನ ಚಿತ್ರಗಳೇ? ಏನೇ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ? ಏನೂ ಕೇಳಬಾರದು. ಎಲ್ಲ ಕಡ್ಡ ವಿಷಯವೇ! ಅವರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಸೋಗಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊನೆ ಇಲ್ಲ ತೀರುತ್ತಾ! ಎಂದು ಆ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯ—ಗಾಂಭೀರ್ಯ ತಿಳಿಯುವ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಬೇಕೆಂತಲೇ ಅದನ್ನು ಛೇದಿಸಿದೆ.

“ಏನಿದು ಸ್ವಾಮಿ, ಎಲ್ಲ ಕಡ್ಡ ವಿಷಯವೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ? ಏನು ಅನ್ಯಾಯ! ಹದಿಮೂರು ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಕಂಡ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಗ್ರಂಥ ನಾನು. ಎಷ್ಟು ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತರುಗಳ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ನನ್ನನ್ನು ಬಾಯಿಪುಟ ಹೊಗಳಿದ್ದು! ಎಂತಹ ರಸವತ್ತಾದ ಮುನ್ನುಡಿ, ಅಂಕಿ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ; ಅಂಗಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಿನ್ನುಡಿ ನನಗೆ! ನನ್ನ ಮೊದಲಿನ ರೂಪವು ಕೈಕೊಳೆದುಕೊಂಡು ಮುಟ್ಟುವಂತಿತ್ತು. ಎಂತಹ ತಪ್ಪುತಿಳುವಳಿಕೆ ತಮ್ಮದು!”— ಎಂದು ಸುತ್ತಲೂ ಕತ್ತಿತ್ತಿ ನೋಡಿದಂತೆ ನಟಿಸಿ, ಧೂಳದ ಕಣಗಳ ರೂಪವಾಗಿ ನಿರಾಶೆಯ ನಿಟ್ಟುಸಿಗರೆಯಿತು.

‘ಏ ಮಾರಾತಿ, ಮಹಾತಾಯಿ, ಚಂಡಿ, ಚಾಮುಂಡಿ, ಸರಸ್ವತಿಯ ಆಪರಾವತಾರವೇ, ಏನು ನಿನ್ನ ಅಗಾಧಮಹಿಮೆ! ಅಂಗ ಹಿನ್ನುಡಿ, ಮುನ್ನುಡಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಅಧಾರಸ್ತಂಭಗಳ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯ ದೀದಿಪ್ಯಮಾನವಾದ ಕಳಸವೇ? ಆಯಿತು. ಅವು ವ್ಯರ್ಥ. ನಾಳೆ ಅನೇ ಕುಸಿಮ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ, ಕೊನೆಗೆ ಭೂಮಿವಿಷು ಸಹವಾಸವೇ ನಿನಗೆ ಬಂದಿತು. ‘ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ದುರ್ಗತಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿದೆ’ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯದಿಯ ರಕ್ತವನ್ನು, ಯಾವ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುವುದು’— ಎಂದು ಹಿತುಕಿನಿಂದ ನಾನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹುಡುಕಾಯ್ತೆ.

ತನ್ನ ಮಾರ್ಗವೇ ಮಾರಾಟವಾದಂತೆನಿಸಿ ಅದು ಮರುಮಾತುಗೊಟ್ಟಿತು— ‘ಒಂದು ಕನ್ಯಾಗತ ದಾಟಿದ್ದರೂ ಮೈಸೂರ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ನನ್ನ ಚೆಲುವು ಇನ್ನೂ ಮಾಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳು ಹೆಂಗಳೆಯರು ನೀನಿಲ್ಲದಾಗ ನನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಆತಿಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಷ್ಟು ಸಲ?’

ಆದರೆ ನೈಜ ಯೋಗ್ಯತೆ ಪ್ರಿದ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರೇರಣೆಯಾದಂತಾಗಿ ನಾನು ಬೇಕೆಂತಲೇ ನಡುವೆ ಬಾಯಿಪಾಕಿದೆ— ‘ತಂಗಿ, ಆಯಿತು. ಆಯಿತು. ನಿನ್ನ ಆಕರ, ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ, ಕಾಗದ ಮೋಹಕವಿದ್ದರೆ, ಎಮ್. ಎಸ್. ಎಮ್. ರೇಲ್ವೆ ಗಾಯದಿನ ಸೊಬಗು ನಿನಗಿಂತ ಏನು ಕಡಿಮೆ? ನಡುವೆ ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದ, ರಂಗು ರಂಗು ಮುದ್ರಣ, ಮೈಕುಂಠಪಟದಂತಹ ನಕಾರ, ಚಿತ್ರ—ಅಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಂದು ಬರಲು ಸಾಧ್ಯ?’

ನನ್ನ ಮಾತಿನಿಂದ ವಿಲಿವಿಲಿ ಒದ್ದಾಡುವಂತಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮೊಗವೆತ್ತಿ, ಆ ಗತಿಹೀನಗ್ರಂಥ ಏನೋ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ನುಡಿಯಂತೆನಿಸಿತು— ‘ಅಯ್ಯಾ, ಪ್ರಕಾಶಕರು ನನಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ನೀರಿನಂತೆ ಸೂರೆಗೈದರು! ಬರೆದ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಪ್ರತಿಫಲವೂ ಹೆಚ್ಚು. ನಾನು ಹೊತ್ತಗೆಮಾಗಿ ಹೊರಟ ದಿನದ ಉತ್ಸವವು ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತರಾದ ಪರವಾಗಿ ಬಹಳ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ

ಜರುಗಿತು. ಆ ದಿನದ ಫಲಾಹಾರ, ಹೂಮಾಲೆಯ ಭಾಸಂಗೀತದ ಅದ್ವಿತೀಯ ಏರ್ಪಾಟು— ಮೊದಲಾದ ಕಾಡ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಸುಖಿಸದಿದ್ದ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಗರಿಕರೇ. ಆದರೆ ನೀವು ಈಗ ಮಾಡುವ ಅವಹೇಳನೇ ಎಂತಹದಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮೈಮೇಲಿನ ರಂಧ್ರಗಳೊಳಗಿಂದ ಅದು ಉಸಿರಿಡುತ್ತಾ

ಪಾಪ! ಉಜ್ವಲ ಇತಿಹಾಸವಿದ್ದರೂ ಅಂತಿಮಾವಸ್ಥೆಗೆ ಹಿಟ್ಟಿನ ಚೀಲ ನಾಯಿಹಂದಂತಿದ್ದ ಅದರ ರೂಪ ನೋಡಿ ನನ್ನ ವಿಲಕ್ಷಣ ಕನಿಕರ ಹುಟ್ಟಿದರೂ, ಬೇಕೆಂತಲೇ ಮೇಲೆ ಆದ ತೋರಗೊಡದೆ ಮರುಸವಾಲು ಹಾಕಿದೆ— ಇನ್ನೊಂದು ತಂಬಾಕು ಬಾರ ಮಾಡುತ್ತ— “ಏನು ಹಂಭಾಚಾರ, ‘ಏ ನಿಮಿತ್ತಂ ಬಹುಕೃತವೇಷಂ.’ ನಿನ್ನ ನೆಲ್ಲ ನಾಟಕೀಯ ಮ ಎಲ್ಲ ವಿಚಿತ್ರ ದೇವಿ, ನಿನ್ನಿಂದ ಸಮಾಜದ ಯಾವ ಹಿತ ಸಾಧಿಸಿ ಎಂತಹದಾದರೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಜನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಳಿಸಿದ್ದೀ ಎನ್ನಲಾ? ಎಲ್ಲಾ ಸೋಗು!”

ಆದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ದಾಡುವ ಕಿಟಕಿಯ ಕಾಬಾಗಲು ಬಿರುಸಾಗಿ ಆ ನಿರುಪದ್ರವಿ ವಸ್ತುವಿಗೆ ತಾಗಬೇಡಿ ‘ಹಾಯ್ ಹಾಯ್’ ಎಂದು ಅದು ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ಎದ್ದು ಮಾಡಿ, ಅಸಗಣ್ಣು ಪಿಳುಕಿಸಿ, ಅಲ್ಪ ಜೀವ ಹಿಡಿದು ಮುಳುಗುತ್ತಿರಿಸಿತು—

“ಏನು ಹೇಳಲಿ ಅಣ್ಣಾ, ನಾನು ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ದೊರೆಗಳ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಗ್ರಂಥ. ಇಂದು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅನಾಥಾವಸ್ಥೆಗೀಡಾಗಿರುವೆನೆಂದು ಜನರು ಮುರಿಯುವಂತಾಗಿರಬಹುದೇನೋ ನಿಜ. ನನ್ನನ್ನು ಈ ನೋಡಿದರೆ ಅವಮಾನವಾದೀತೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಜನವು ಅದೇ ಇರುವುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಸಹೃದಯ ಹಿಡುಗರ ಅಭಿಮಾನಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿ, ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತವಾಗಿರಿಸಿಲ್ಲವೇ? ಮನ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲದವರಿಗೆ ನಾನು ಏನು ಹೇಳಲಿ, ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ?”

ಹದಿಮೂರು ವೈಭವಶಾಲಿ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಕಂಡ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿರಿಹೊತ್ತಗೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲಾಭವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗಿದ್ದರೂ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಉಪ “ಏನು ಮಂದಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಣ್ಣು ಕುರುಡಾಗಿದೆ ಎ ಅಕ್ಷೇಪಿಸುವ ನಿನ್ನ ದೇಹದ ನೈಜ ಕಣ್ಣೇ ಪೂರ್ಣ ಕುರುಡು ಎನ್ನುವದು ಸರಿ; ಹಿಂದಿನ ನಿನ್ನ ಐಸಿರಿಯಿಂದ ಇಂದು ಜಿಗ್ಗಿ ಬಂದುದೇನು.....?” ಎಂದು ಮುಂದುವರಿಯುವಷ್ಟು ಹೊರಗಿನಿಂದ ನನ್ನ ರಸಿಕ ಗೆಳೆಯ ಮೂರ್ತಿಯ ಧ್ವನಿ ಬಂದಿತು. ಇನ್ನೇನು, ಆ ಅಂದಗೇಡಿ ಗೆಂಜಿ ಹತ್ತಿದ ಗ್ರಂಥದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಬಿಟ್ಟು, ಎಂದಿನಂತೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಉಪ ರಭಸದಿಂದ ಅವನೊಡನೆ New Theatres ದ ಕಾರ್ತಿಕ ಚಿತ್ರಪಟಕ್ಕೆ ನಡೆದ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜೀವನದ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಿಟ್ಟು ಆ ಗ್ರಂಥದ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಬೇರೆ ತಲೆಹರಟೆಹೊಡೆಯುತ್ತ ಕಾಲಕಳೆಯಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು.

“ವಾರದ ಭವಿಷ್ಯ”

(ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನಗೆಯಾಟ)

ಶ್ರೀ ದೇವಕೀ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ಬಿ. ಎ. ವಿಜಾಪುರ

★

ಸಾತ್ಯಗಳು

(೧) ಶ್ರೀಧರ (ಗಂಡ) (೨) ಸಾವಿತ್ರಿ (ಹೆಂಡತಿ)

ಸುಧ್ಯಾಯದ ಸಮಯ. ಶ್ರೀಧರನ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಸತ್ರಿಕಗಳು
ಓ. ಒಂದನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರುತ್ತಾನೆ.)

ಶ್ರೀ— (ಕೆಲವು ಪುಟಗಳನ್ನು ತಿರುವಿ) ಹಾ! ವಾರದ
ಶ್ರೀ. ಸಿಂಹರಾಶಿ. ‘ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು.
ಪ್ರೀತಿಯ ಜಯ. ಶತ್ರುಗಳ ನಾಶ—ಶನಿ ಕಾಟ ಅರಂಭ-
ಪೂರ್ವ ಭಾಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರುವು ಇರುವವರಿಂದ ಶುಭಫಲ-
ಪ್ರಿಯುಂಟು’ (ಒಳಗೆ ನೋಡಿ) ಎವಿ, ಇಲ್ಲಿ ಬಾರಿಸ,
ನಿ ಕೂತು ಏನು ಮಾಡ್ತೀದಿ? ಉಡುಸಾರಣಿ, ಉಪಗಾರಣಿ!
ನಿ ಮಾಡು ಇನ್ನು. ಮುಂದೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಬರದಾರ ನೋಡಬಾ....
ಉಸ್ಮಲ್ಪು?

ಒಳಗಿನಿಂದ— ಏನು ಹಾಂಗ ಒದರಿದರ, ತಿರುಗಿ
ಹಿಗಿ ಒದರತೀರಿ. ತಾಸಿಗೊಮ್ಮೆ ಪತ್ರಿಕಾ ಬರತಾವ. ಸುತ್ತು
ಕೈ ಚಿಲ್ಲಿಕೊಂಡು ಕೂಡತೀರಿ. ಈ ವಾರದ ಭವಿಷ್ಯ ಸಾಕು
ಪ್ರೀತ. ಪತ್ರಿಕಾ ತರಸೋದೂ ಬಂದ್ತಾಡ್ರಿ....ನಾ ಬರೂ
ಕೆಲಸವಾಗಿದ್ದೀನಿ. ಕೈ ಮುಸುರಾಗೇದ!

ಶ್ರೀ— ಕೈ ಮುಸುರಿ ಇರಕೋವೊಲ್ಲದು ಹಾಂಗ ಬಾ....
ಮಿನೀಟು ಒಂದು ಹೋಗು. ಆ ಮ್ಯಾಲೆ ಕರಿಯಾದಿಲ್ಲ
ಕೇನು? ಅಣೀ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಬೇಕಾದರ!

(ನಿಜವು ಸೆರಗಿನಿಂದ ಕೈಗಳನ್ನು ಬರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸಾವಿತ್ರಿ ಬರುವಳು.)

ಶ್ರೀ— ಮುಂಜಾನೆ ಹಿಡೆದು ಸಂಜೀತನಕಾ ಈ ವಾರದ ಭವಿಷ್ಯ
ನಿ ಕೊಂಡ ಕೂತ್ರಿ ಏನು ಬರತದ ನಿಮಗೆ? ನಿಮ್ಮ ಹಾಂಗ
ಜನ ಈ ವಾರದ—ಬಾರದ—ಭವಿಷ್ಯ ಓದಿ ತಲೀ ಕೆಡಿಸಿ-
ತಾರೋ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ. ಒಂದರೇ ಖರೇ ಬರತವ?

ಶ್ರೀ— ನಿನ್ನ ರಗಳೆ ಸುರು ಆತೇ ನೋಡು. ಅದಿರಲಿ. ಇಲ್ಲಿ
ಡು. ‘ಪತ್ನಿಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಉತ್ತಮ....ದಾಂಪತ್ಯ ಸೌಖ್ಯ....
ಕಿರಿಯೋಗ....ತಾ|| ೨೭ ಕೈ....’

ಶ್ರೀ— ಹಾ! ನಿಂದ್ರಿ. ಪ್ರತಿ ವಾರಕ್ಕೆ ಬರೀತಾರ ಸಂತತಿ-
ಗಾ ಅಂತ. ಈ ಭವಿಷ್ಯ ಬರಿಯೋ ಶಾಸ್ತ್ರೀ ತಗಣೀ
ಮನಾ ಇದ್ದಾನೇನೀ?

ಶ್ರೀ— ರಾಶಿ-ನಕ್ಷತ್ರದೊಳಗೆ ಏನು ಕಾಣಿಸತಾವ ಅಂತ
ಬರೀತಾನ ಆವಾ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು ರಾಶಿ-
ನಕ್ಷತ್ರ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡ ಕೂಡಬೇಕೇನು ಅಂತ?...ಸಂತತಿಯೋಗ
ಅಂತ ಬರದರ ನಿನ್ನಗೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸಿಟ್ಟು? ನಿನ್ನಗೆ ಸಂತತಿಯಾಗ-
ದಿದ್ದರ ಒಕ್ಕಾವೇದೇನು ತಪ್ಪು? ಯೋಗ ಒಂದಿರಬೇಕು; ನೀವೇ
ಸೊಕ್ಕು ಮಾಡಿರಬೇಕು!

ಶ್ರೀ— ಇಶ್ಯೆ, ಏನ ಮಾಡತೀರಿ ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾರದು?
ಯಾರಾಣೀ ಕೇಳಿದರ ಬೊಳ್ ಅಂತ ನಕ್ಕಾರು. ನನ್ನಗೇನು
ಭವಿಷ್ಯ ಓದಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮಾಂಗ ನಡೀಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತುರ್ತಿಗೆ
ಆರಾಮ ಇದ್ದೀನಿ. ನೀವೇ ಇಲ್ಲದೊಂದು ತಲಾಗ ತುಂಬಿ
ಕೊಂಡು ಕೂತೀರಿ. ನಾಳಂದ ಇವೆಲ್ಲಾ ಬಂದ್ತಾಡ್ರಿ. ನಿಮಗೂ
ಆರಾಮ ಆಗತದ.

ಶ್ರೀ— ಹುಚ್ಚಿ! ಲಗ್ನ ಆಗಿ ೫ ವರ್ಷ ಆತು. ಇನ್ನೂ
ಕುಂಬಕಾಯಿ ಹಾಂಗ ಬರೀ ಲಠ್ಯ ಮಾಡತೀವಿ. ನಿನ್ನ
ವಾರಿಗಿಯವರೆಲ್ಲಾ ಈಗ ೨-೩ ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ ಆಗ್ತಾರ. ನೀ
ಹಾಂಗ್ ಕೂತೀದೀ ಪಟಾಪಟಾ ಬಾಯಿ ಬಿಟಕೋತ.

ಶ್ರೀ— ನಾ ಎಲೆ ಪಟಾಪಟಾ ಬಾಯಿ ಬಿಡತೀನೀ ನಿಮ್ಮಾಂಗ?
ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಆರಾಮ ಇದ್ದೀನಿ ಈಗ ಅಂತ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ?
....ಅಲ್ಲೀ, ಇದೇನೇನು ಸುಡತೀರಿ ಒಯ್ಯು....ಅ....ನಿನ್ನ ಮನೀಗೆ
ಕರಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಿ....ಅ....ಶೇಷಂಭಟ್ಟರನ್ನ!....ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು
ಕೊಟ್ಟೀರಿ?

ಶ್ರೀ— ಆ ಆ.... ಉ ಉ....ಏನ ನಡಸೀದಿ! ಏದು
ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟೀ, ಯಾಕ?

ಶ್ರೀ— ಸರಳ ಲೆಕ್ಕಾ ಹಾಕಿ ಹೇಳಿದರೂ ಸಲ್ಲಾಕಾಯಿ, ಕಿರಾಣೀ
ಸಾಮಾನು ತರಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ದುಡ್ಡು ಕೊಡೋದಿಲ್ಲ ನೀವು....
ಈ ಅಡ್ಡಾ ತಿಡ್ಡಾ ಗೆರೀ ಹಾಕಿ, ಗೆರೀ ಹಾಕಿವ ಕಾಗದದ ಮ್ಯಾಲೆ
ಅಸ್ತತಾ ಹಾಕ್ಕಾರೇನೋ ಅನ್ನೂ ಹಾಂಗ ತಂಬಾಕದ ರಾಡೀ ಒರಿಸಿ,
ಬೆನ್ನಿನ ಆಟಾ ಬಿಡಸೂವವರ ಹಾಂಗ ಕೂತು ಕಟಾಪಟಾ
ಮಾತಾಡಿಕೋತ, ತಿಳೀಲಾರದ ಅಂಕೀ ಹಾಕಿ, ಬಿಡಿಸಲಾಗದ
ಒಗಟು ಹಾಕಿ ಕೊಡೋ ಜನರಿಗೆ, ರೊಕ್ಕಾ ಎಣಿಸದನಕ ಒಗೀ-
ತೀರಲ್ಲಾ!....ಇಂಥಾವೆಲ್ಲಾ ಹೇಳೋದ ಜನ, ತಾವೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ
ಸುಳ್ಳು ನಿಜಾ ಆಯ್ತೀ ಇಲ್ಲೋ ಅಂತ ಮಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ-
ಲಿಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಲಿಂದ ಮ್ಯಾಲ ಬರಾವ್ರೆ! ನಿಮ್ಮಂಥವರು ಆವರ
ಅಳುತ್ತಾನಕ್ಕೆ ಬೊಂಕ ಮುರ್ದೂತನಕಾ ಬೊಂಕಾಕಟ್ಟಿನಿಂದ್ರಾವ್ರೆ....
ಮನೀಯೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೆ ಹೋರು ಮಾಡಿದ ಇಲಿಗಳ ಕಾಟಾ
ತಡೀಲಿಕ್ಕೆ ಅದೀತು; ಆದರ, ಕೆನ್ನರೀ ಜೋಗೀಹಾಂಗ, ಈ
ಕುಂಡಲಿಗಳ ರೋಗ ಎಬ್ಬಿಸಿದ ಸೊಂಡಿಲಿ ಭಟ್ಟರ ಮಾಟಾ
ತಡೀಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗವೊಲ್ಲು.... ನೀವು ನಾರೀ ಕಿವುಟಿದ್ದು
ಕಾಣಿಸತು.

ದಿನವಾಳಿಯ ಹಬ್ಬದೊಂದಿಗೆ ಜ್ಞಾನದ ಹಬ್ಬವೂ
ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಬೆಳಗಲಿ !

೧ ನರಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಉಂಟು ಪ್ರತಿಗಳ ಮಿಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಆದರೂ
ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಅಂಚೆ ಪತ್ರ ಸೇರಿ ಕೇವಲ ಉರೂ.
ಈಗ ತಾನೆ ಅರಳಿದೆ :

ಕೆರೆಗೆ ಹಾರ

(ಹಳ್ಳಿಯ ಬಾಳನ್ನು ಹೃದಯಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಕಾದಂಬರಿ)

ಶ್ರೀ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬಿಂದುಮಾಧವರಿಂದ.

(ಕವಿಭೂಷಣ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರವರ ವರಿಗೆ ಅನುರ ವಿಶ್ವತ
ಮುನ್ನುಡಿಯೊಂದಿಗೆ)

ನಮ್ಮ ನೊಂದಲಿನ ಕುಸುಮಗಳು

೧. ಪೂಜಾ (ಗವ್ಯಗೀತಗಳು) ೨. ಶೋಚನೀಯ ನಿಧನ

(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ) ೩. ಅರೆಯಾಳು (ಎರಡು ನೀಳ್ಗೀತಗಳು)

ವಿವರಗಳಿಗೆ :

ಶಾಂತಿ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ,

ಬಾ ದಾ ಮಿ

(ವಿವಾಹಾರ ವೆಚ್ಚ)

ಶ್ರೀ— ನೀ ರುದ್ದ ಅಶ್ವಿತ್ ಕೆಡ್ಡು ಮಗನು ಇನ್ನೇ ದಿ.... ಸಿಕ್ಕ
ಸಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಾ ಒಪ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಇನ್ನ.

ಸಾ— ನೀಡಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರೆ, ಓಮೋವರ ಮ್ಯಾಲೆ
ಯಾಕ ಸಿಟ್ಟು ಅಂತೀನಿ.

ಶ್ರೀ— (ವಾರದ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಮುಂದಿನ ಸಾಲುಗಳನ್ನು
ಓದುತ್ತ) ಸಿಟ್ಟು! ಹಾ! ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು. ನೀ ಇನ್ನೇ ಈಗ ಸಿಟ್ಟು
ಅಂತ ಒದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೇ ಬರಬಹುದು ನೋಡು: ಈ ವಾರಾಂತ್ಯ-
ದಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಮೆಂಡಿರಲ್ಲಿ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು..... ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕುಚೇಷ್ಟೆ
ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕೋಲಾಹಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸಂಭವ....
ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂರನೆಯ ಚರಣ.....

ಸಾ— (ಮುಂದೆ ಓದಗೊಡದೆ) ಹುಚ್ಚು ಭವಿಷ್ಯ ಓದೋ-
ವವರಿಗೆ ದುರ್ಮರಣಾ— ಅಂತ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದು ಅಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ— (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ನೀ ಹುಚ್ಚುಮಲ್ಲೇ, ಹೆಬ್ಬಂಕೇ,
ಮಂಕೇ, ಏನು ಅಪರಕುನಾ ಮಾತಾಡತೀರೀ ! ನನ್ನ
ದುರ್ಮರಣಾ ಅಂತ ಬಯಸತಿ ಏನು? ದುಡೆದು ತಂದು ಹಾಕಾಕವ
ನಾನು. ಬಡಕೊಂಡು ತಿನ್ನಾಕಿ ನೀನು. ನನ್ನ ದುರ್ಮರಣಾ
ಯಾಕ ? ಯಾವಾಗ ನೋಡತೀನಿ ಆನಾಗ ಬಾಯಾಗ ಕರಗಸ
ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಕೂತಿರತೀರೀ ! ನಾ ಇನ್ನ.....

ಸಾ— ಯಾರ ತಪ್ಪು ಅಂತೀರಿ ಇದೆಲ್ಲಾ ? ವಾರದ ಭವಿಷ್ಯ-

ವಾಗ ಬಂದಿಲ್ಲ ಜಗಳ ವಿಶೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗತವ ಆ
ಭವಿಷ್ಯ ಬರದಾತಾ, ನಿಮ್ಮ ಅನ್ನದಾತಾ, ನಿಮಗ ಲ್ಲ
ಕೊಟ್ಟವರ ಹಾಂಗ ನೀವು ಆದನ್ನ ಸಿದ್ಧಮಾಡಲಿಕ್ಕೇ ಕೂ
ಈಗ.... ಯಾವಾಗಲೂ ಕೂತಿರತೀರಿ.

(ತೀರದನು ಮರದೊರನೆ ಸಾವಿತ್ರಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುವ
ಸಾವಿತ್ರಿಯೂ ಮಾತಾಡುವಳು.)

ಇದೇ ಈಗ ಈ ವಾರದಾಗ ' ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸುಖ ನೆಟ್ಟಗೆ
ಅಂತ ಮ್ಯಾಲಿನ ಸಾಲಿನಾಗ ಓದಿರಲಿಲ್ಲ ನೀವು ಕೆಳ
ಸಾಲಿನಾಗ 'ವಾರಾಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಕೋಲಾಹಲಾ' ಅಂತ ಬರಬ
ಅಂತನೂ ಹೇಳಿದಿರಿ! ಹ್ಯಾಂಗ ಎರಡಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಕೆ ಆಗತವ
ಮ್ಯಾಲಿನ ಉಸುರು ಮ್ಯಾಲೆ, ಕೆಳಗಿನ ಉಸುರು ಕೆಳಗೆ ಆದ್ದು
ಇಂಥಾವೆಲ್ಲಾ ಓದಿದರೆ! ಮಾನವಜಾತೀ ಸಂ
ನೋಡೇ ಬರೀತಾರೇನು ಇವರೆಲ್ಲಾ ?

ಶ್ರೀ— ಮಾನವಜಾತೀ ಸಂಸಾರ ನೋಡೇ ಬರೀತಾರ ಅನ
ತಿಳಿಕೆ ? ಆದರೆ ನನ್ನಂಥಾ ಮಾನವಜಾತಿಯಾವಾ ಒಳ್ಳೆ ದೈ
ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಓದುತ್ತಾನೆ; ನಿನ್ನಂಥಾ ಮಂಗನ ಜಾತಿಯ
ಆದಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳೇಹಟ್ಟಿ ಓದುತ್ತಾರೆ.... ಎಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟು! ಓ
ಕೋಪ!.... ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಅಸಂಬಂಧ ಸಿಟ್ಟಿನ ವಾರದ ಭವಿಷ್ಯದ
ವಿನ ?

ಸಾ— ನನಗೆಲ್ಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಡತಿತ್ತು ನೀವು ಬರೀ ಓದಿಕೊ
ನಿಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸುಸೂತ್ರ ಇತ್ತು?— ಇಲ್ಲೆ ನೋಡಿ. ಇವನ್ನೇ
ಓದಿಕೊಂಡು, ನಿಮ್ಮ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ವರ್ತನದೊಳಗೆ ಪ್ರತಿಬಿಂ
ತೀರಿ! ಆದಕೂ ಆನ್ನೋದು : ಈ ಭವಿಷ್ಯದೊಳಗೆ ಕೆಲವು ವಿನ
ತಪ್ಪದೂ ಬರತಾವ " ನೌಕರಿಯೊಳಗೆ ಬಡತಿ, ಸಟ್ಟು ಲಾಟ
ಯೊಳಗೆ ಲಾಭ " ಮುಂತಾಗಿ. ಈ ವಾರದ ಭವಿಷ್ಯ ಓದೋದ
ಕಿಂತಾ ಮೊದಲು, ಈ ಲಾಟೋ ಹುಚ್ಚು ಇತ್ತೂ ನಿಮಗ ನೀ
ಹೇಳಿ ? ಕಚೇರಿಯೊಳಗೆ ಕೆಲಸಾ ಬಿಟ್ಟು ಇಂಥಾ ಪತ್ರಿಕಾ
ಹರವಂಚಿಗೊಂಡು ಕೂಡತೀರಿ. ಬಡತೀ ಯಾಕ ಸಿನಮಾ
ಅಂತ ಮ್ಯಾಲಿಂದ ಮ್ಯಾಲೆ ಹಲಬತೀರಿ. ಹ್ಯಾಂಗ ಸಿಗತವ
ಬಡತಿ? ಭವಿಷ್ಯ ಬರೆಯವು ತಪ್ಪಿ ' ಬಡತಿ ' ಅಂತ ಬರೀ
ಬೇಕು.... ಅದು " ಬಡತಿ " ಅಂತ ಇರಬೇಕು.... ಇನ್ನ ಇನ್ನ
ಬಿಟ್ಟರೆ, " ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮನಸ್ಸಾಪ..... ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೇ
ಪ್ರವಾಸ ಅನುಕೂಲ " ಇಂಥಾವೇನಾಕೋ ಇರತಾವ ಇನ್ನ
ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ನೀವು ಎಳೆದು ಶಂ
ಸಂಬಂಧಹೆಚ್ಚಿಗೊಂಡು ಇದ್ದಾಂಗ ಮಾಡತೀರಿ. ಮನೆಯೊ
ಸ್ವಲ್ಪ ಏನಾರೇ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಆತನೂ ಅಂದರೆ, ಓದಿದ ಕೆಲ
ಬರೀತಿದ್ದ ಕಾಗದ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಟ್ಟು ಭೀತೀ ನೆವಾ ತೆಗದು ಊರೊ
ಹೋಗಿಬಿಡತೀರಿ.... ಆ ಕಪಾಟಿನ್ಯಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮಾಮಂ
ಹೆಸರಲೇ.....

ಶ್ರೀ— (ನಡುವೆಯೇ) ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಹೆಸರಲೇ ಅಂತ ಆನ್ನಲ

ಸಾ— ಹುಂ. ನಮ್ಮ ಪುನ ಕೆಸರಲೆ ೨೫-೩೦ ಸತ್ಯಾ ಅರ್ಥಾ
ಗದು ಹಾಂಗೇ ಆ ಕಪಾಟಿನ್ಯಾಗ ಒಗದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರತಿ-
ಗೊಂಡರೀಳಗೂ “ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಪತ್ರಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸತ್ಯ ಕಂಡ
ಗಡಲೇ ಮರುಟಿಪಾಲಿನಿಂದ ಉತ್ತರ ಹಾಕಬೇಕು ” ಅಂತ,
ಕಳೆ ಇದ್ದಾವರ ಹಾಂಗ ಬರದೀರಿ. ಅರ್ಥಾ ಬರದು ಈ
ಪಾಟಿನ್ಯಾಗ ಕೂತುಬಿಟ್ಟರ ತಂದೀಯನರಿಗೆ ಹ್ಯಾಂಗ ತಿಳೀ-
ಗಲಿ? ಅದಕೇ ಅವರು ಎರಡೆರಡು ದಿನಕ್ಕೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು
ಬೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ!

ಶ್ರೀ— ನೀ ಏನು ಬೇಕಾದ್ತು ಮಾತಾಡು. ಈ ವಾರದ
ದಿವ್ಯದ ಮ್ಯಾಲಿನ ಸಿಟ್ಟಿಲೇ ಹಿಂಗೆಲ್ಲಾ ಮಾತಾಡತೀದಿ. ನಮ-
ಸ್ತು ಇವು ಬೇಕಾದ ವಿಷಯ....ತಿಳೀತಿಲ್ಲ. ಹಟೆಮಾರಿ ಅಂತ
ಕುಳುಕೋ; ಬೇಕಾದರೆ ಭೀಮಾರಿ ಅಂತ ಬೈ. ಅದರ ಈ
ವರದ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬೈಬ್ಯಾಡಾ!

ಸಾ— ಬಿಟ್ಟು ಅಂತ ತಿಳಿದುಬಿಡ್ತೆ. ಆಲ್ಲಾ ನಾ ಒಬ್ಬಾಕೆ
ದರ ಏನು ಆಗೋದಕೆ. ಈ ವಾರ ಪತ್ರಿಕಾ, ಮಾಸಪತ್ರಿಕಾ
ಗೊಳಿಸರೀಳಗ ಸಾವಿರದೊಳಗ ೯೯೯ ಜನಾ ಭವಿಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿ-
ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವವರಂತಾರ. ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕಾ ಇಂಥಾ-
ಲ್ಯಾ ಪ್ರಕಟಿಸೋದೇ ಇಲ್ಲ. ಅಂಥಾವು ಒಂದರೆ ಪತ್ರಿಕಾ ತರಿಸಿ-
ಸೇನೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ? ನಿಮ್ಮಾಂಗೇ ಉಳಿದವರು!

ಶ್ರೀ— ಬಸಾ, ಸಾಕುನಾಡಿನ! ನೀ ಹೆಂಗಸು. ಇನ್ನೆಲ್ಲಾ
ನೀ ಹೊರಗಿನ ಸಂಗತಿಗಳ ಕಾರಭಾರ ಮಾಡಬಾರದು! ಇನ್ನ
ಗ್ಯಾಲೆ ಈ ಉಸಾಬರೀ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು. ಕಲಿತವರನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂ-
ರೆ, ನನ್ನ-ನಿಮ್ಮಾಂಗ ಕಲಗಂಜಿನ ಸಂಸಾರ ಆಗೋದಕೆನೋಡು!

ಸಾ— ಸುಸೂತ್ರ ನನ್ನ ಕೆಲಸಾ ನಡಿಸಿದ್ದೆ ಒಳಗ. ಒಂದರಿ
ದಾವು ನೀವು. ನನಗೆಲ್ಲ ಈ ರಗಳೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು! (ಒಂದೆ-
ಕುಹೆಚ್ಚೆ ಹೋದಂತೆ ಮಾಡಿ) ಅದರೂ ಗಂಡಸರ ಜಾತಿ
ತಿಕ್ಕ ನೋಡ್ತೆ. ತಮಗ ಯಾವದಾದರೊಂದು ನಿಷಯಾ,
ಗಸರ ಮುಂದ ಸಿವ್ವ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ,
ನಾವದಾರೇ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಬಿಡತಾರ. (ಶ್ರೀಧರ
ಪ್ಲಿನಿಂದ ಅವಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುವನು. ಅವಳು ಮತ್ತೊಂದು
ಡ್ಲೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ) ಅಂದಾಂಗ, ಈ ವಾರದ ಭವಿಷ್ಯ
ನಿಸೋ ನಾರದ ಮಹಾಶಯರೆಲ್ಲಾ ರೂ, ನೀರು ತುಂಬಿದ ಒಡಕ
ಯಾಗಿ ಇದ್ದಾಂಗ ನೋಡ್ತೆ.

ಶ್ರೀ— (ಕ್ರೋಧದಿಂದ) Get away you, you

ಸಾ— ‘ ಗೆಟಿ ಅವೆ ’ ಅಗತೀನಿ! ಈಗಿನ ಕಲಿತ ಗಂಡಸರು
ಗ್ರೇಡಿಯೊಳಗ ಹ್ಯಾಂಗ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರತಾರರಿ? (ಮತ್ತೊಂದು

ಹೆಜ್ಜೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ೨-೩ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹೊರಗಿನಿಂದ
ಬಂದು ಬೀಳುತ್ತವೆ) ಹಾ. ನೋಡಿರಿ ಸವೀರಿ ನಿಮ್ಮ ಹಬ್ಬದ
ಉಟಾ— ವಾರದಭವಿಷ್ಯ— ತಿಳೀಲಾರದ ರಹಸ್ಯ. (ನಗುತ್ತ
ಹೋಗಿ ಒಳಬಾಗಿಲಿಗೆ ಕಾಲಿಪುವವರಲ್ಲಿ, ‘ ರಾಯರಡ ’ ಎಂದು
ಹೊರಗಿನಿಂದ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸುವುದು) ಮುಗಿತು - ನೋಡಿ.
ರೇಷಂಭಟ್ಟರ ಧನಿ ಇದು. ತಮ್ಮ ಪಂಚಾಂಗ ತಕ್ಕೊಂದು
ಬಂದಾಂಗ ಕಾಣಸತೆದ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಹೇಳೋದು, ಪತ್ರಿಕಾ-
ದಾಕು ಬರೋದು, ನಾರದ ಭವಿಷ್ಯ ಅಲ್ಲ. (ಬಾಯಿ ಮಂಡಗೆ
ಮಾಡಿ) ಈ ‘ ವಾ ’ ಅಕ್ಷರ ಮಂಡಗೆ ಬಾಯಿ ಮಾಡಿ ಉಚ್ಚರಿ-
ಸಿರಿ. ಅಂದರೆ ‘ ವಾರ ’ದ ಭವಿಷ್ಯ ಅಗತೆದ.... ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಿ,
ಭಟ್ಟರ ಬಾಯಿ ತೋಸಿನ ಬಾಯಿ ಹಾಂಗ ಅನಾಯಾಸಾ ಆಗ-
ತಾನ. ಸುರು ಆಗಲಿ ಸಂಸಾರದೊಳಗಿನ “ WAR ” ದ
ಭವಿಷ್ಯ, ಸಂಸಾರದ ರಹಸ್ಯ (ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು).

(ಶ್ರೀಧರನು ಆಚ್ಚರಗೊಂಡು ‘ ಆ ’ ಎಂದು ಬಾಯಿ ಮಂಗೆಮಾಡಿ
ಕೂತುಬಿಡುವನು. ‘ ರಾಯರಡ, ರಾಯರಡ ’ ಎಂದು ಹೊರಗಿನಿಂದ
ಕೂಗು ಕೇಳಿಸುವಾಗ)

ಸಂಪೂರ್ಣ

ಉದಾತ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಯೋಗಿಗಳ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಮಾತೆ-
ಯವರ ಚರಿತ್ರೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ
ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥ.

“ ಸಮರ್ಪಣ ”

ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಅಭ್ಯಾಸಿ-
ಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ವ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ, ಮಧುರಚೆನ್ನ,
ಸ. ಸ. ಮಾಳವಾಡ, ಮುಗಳಿ,
ಗೋಕಾಕ, ಎ. ವಿ. ರಾಸ್ತಿ
ಮುಂತಾದವರ
ಲೇಖನ ಮತ್ತು ಕವನಗಳಿವೆ.

ಬೆಲೆ ರೂ. ೫.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಮಂಡಲ

ದೇಶಪಾಂಡೆ ನಗರ, ಮೈಸೂರು.

೧ ತಿಮ್ಮನ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ ೧

ಬಳ್ಳಾರಿಯ
'ಬೀಜ'

ಸಿಂಹಾಸನದ ಮಹಾಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ಖುರ್ಚಿ-ಪೀಠಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದೂ, ರಂಭಿ-
ಉರ್ವಸಿಯರ ಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಲೋಕದ ನಾರಿಯರನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡುವುದೂ
ತಿಮ್ಮತನದ್ದೊಂದು ಮಹಾಸಂಪ್ರದಾಯ !

'ರಾನ್ ಸಾಹೇಬರೇನು ಬಲ್ಲರು ರಾಷ್ಟ್ರಸಭೆ ಸಟ್ಟ ಕಷ್ಟ ?'
ಎಂದಂತೆ, 'ಮನುವೆವಾದವರೇನು ಬಲ್ಲರು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯ
ಭವಣ ?' ಬರೀ ಅವಿವಾಹಿತನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹದಿನಾರಾಣೆ ಹಸಿ
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾದ ತಿಮ್ಮ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದು
ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಒಮ್ಮೆ ತಿಮ್ಮನನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಕಾಂತಿ-
ಯುಕ್ತವಾದ ಆ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿಯ ತೇವಸ್ಸೇ ಸಾಕು, ಅವನ ಮಟುತ್ವಕ್ಕೆ
ಸರಿ ಹೆಚ್ಚು ತೋರಿಸಲು! ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಸರ್ಕವಿಲ್ಲ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸ್ತ್ರೀ
ಸಾಕವಿಲ್ಲ, ಸ್ತ್ರೀ ವರ್ತನವಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀಯಿದ್ದ ಊರಲ್ಲಿ ತಿಮ್ಮನಿಲ್ಲ,
ಸ್ತ್ರೀ ನೀರುಕುಡಿದ ನಲ್ಲಿಯು ಸಹ ತಿಮ್ಮನಿಗೆ ಗಾಣ. ಸ್ತ್ರೀ
ನೋಡುವ ಮುಗಿಲು, ಮೂಸುವ ಗಾಳಿ, ಕಾಣುವ ಸೂರ್ಯ,
ತಾಗುವ ಭೂಮಿ ಎಲ್ಲವೂ ತಿಮ್ಮನಿಗೆ ಬಹುದೂರವಾದುವು.
ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಬಾಳಬೇಕು ನಾಲ್ಕುಕಾಲ; ಅವರಿನಿಂದ ಬೆರಳು
ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ ತಿರುಗುವ ಗುರುವಾಗಿ ಮೆರೆ-
ಯುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಮೂಲೆಯಲ್ಲುಳಿದುಮೂಕಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿ
ಬಾಕುವುದು ಒಳಿತಲ್ಲವೇ—ಎಂದೆ. ಸ್ತ್ರೀರಹಿತವಾದ ಕಠೋರ
ಜೀವನವೇ ತಿಮ್ಮನ ತಪಸ್ಸು. ಕಷ್ಟದಿಂದ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು
ಗಳಿಸಿದ ತಪೋಬಲವನ್ನು ; ತಪಸ್ವಿದ್ವಿಯಾಯಿತು, ಅಗದೆ ಏನು ?
ತಿಮ್ಮನ ಘೋರ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ದೇವರ ಆಪ್ತನು ಮೆಚ್ಚಿದ. ಗಡಗಡ
ನಡುಗುತ್ತ ವೈಕುಂಠದಿಂದ ವಿಷ್ಣುವು ಓಡಿದೇ ಬಂದ— ಬ್ರಹ್ಮ-
ಚಾರಿ ತಿಮ್ಮನಿಗೆ ಅವನಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾರು ಅಂಜಬೇಕು ? ತಿಮ್ಮನ
ಮುಂದೆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕೀಳರಿಸು ಬಂದರೆ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ ! ದ್ವಿಸತ್ತೀ
ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಕಾನೂನು ಬರೀ ಮಾನವರಿಗೆ (ಅದೂ ಸಹ ಮುಸ್ಲಿ-
ಮೇತರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ) ಎಂದು ತಿಳಿದ ಶಿವನು, ತಲೆಗೊಂದು ಬದಿ-
ಗೊಂದು ಹೆಂಡದಿರೊಡನೆ ಕೂಡಲೆ ಬಂದ. ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ದೇವತೆ-
ಗಳಂತೂ ದೊಡ್ಡಾಟದ ಸೇವಕನ ಪಾರ್ಶ್ವ ಮಾಡುವವರಂತೆ,
ಸಾಲಾಗಿ ಬಂದರು. ದೇವರುಗಳ ಸರ್ಕಸ್ಸೇ ಬಂದಿಳಿಯಿತು
ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ.

"ಎಲೈ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ತಿಮ್ಮನೇ! ನಿನ್ನ ಈ ಘೋರವಾದ
ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದೆವು. ಮಗೂ, ಕಣ್ಣ ತೆರೆ. ನಿನಗೇನು ಬೇಕು ?"
ಎಂದೊಂದು ವಾಣಿ ಕೇಳಿತು ತಿಮ್ಮನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ. ಭೂಲೋಕದ
ನೆನಪಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ತಿಮ್ಮ ಭಟ್ಟನೆ ಕಣ್ಣ ತೆಗೆದ. ಅಲಂಕೃತ-
ವಾದ ವಿಮಾನವು ಸ್ವಾಗತಿಸಿತು. ಬರೀ ಗಂಡು ದೇವತೆಗಳೇ
ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿದ್ದರು— ಹೆಣ್ಣು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿರ ಬರಲು ಸಹ
ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ! ಒಣ ಮೈಯ, ಗಡ್ಡ ಬಿಟ್ಟ ತಿಮ್ಮನು ವಿಮಾನಾರೂಢ-

ನಾದ. ಹೂವಿನ ಮಳೆಗರೆಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ತಿಮ್ಮ ಮೂಗು
ಮುಚ್ಚಿಗೊಂಡ, ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ. ಪೀಠಾಂಬರಗಳು
ಸರಿಮಳದ್ರವ್ಯಗಳು ತಿಮ್ಮನ ಬದಿ ಬಂದವು. 'ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ
ಎಂದವನೇ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದೆದು ಕುಳಿತ. ಭಕ್ತ
ಭೋಜ್ಯಗಳು ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದುವು. 'ಛೇ! ಇವೆಲ್ಲವೂ ವಿಲಾಸ-
ಗಳಿಗೆ' ಎಂದವನೇ ಬೀಸಿ ಎಸೆದ. ತಪೋಬಲಕ್ಕೆ ಇದಿರುಂಟೆ ?
ತನ್ನ ಏಕಮೇವ ಕಾಪಿನದೊಂದಿಗೆ ಶುಷ್ಕದೇಹದ ತಿಮ್ಮ
ವಿಮಾನಾರೂಢನಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಾರಿದ.

ಒಳಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುವುದೊಂದೇ ತಡ "ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ
ತಿಮ್ಮಕೂ ಜೈ!" ಎಂದು ಸಹಸ್ರಾರು ದೇವತೆಗಳು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು
"ಮುಚ್ಚಿರಿ ಬಾಯಿ, ಮೂರ್ಖ ಶಿರೋಮಣಿಗಳೇ!" ಎಂದವನೇ
ಕಣ್ಣಿಂದ ಕಿಡಿ ಹಾರಿಸಿದ— ಕೇಳುವುದೇನು, ಅಸ್ಪರಿತ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ
"ಎಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲ ? ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ
ಕರೆಯಿರಿ ಕರೆಯಿರಿ, ತಪ್ಪಣ ಹಿಡಿದು ತನ್ನಿರಿ" ತಿಮ್ಮ ಬೀತ್ಯಾ
ಮಾಡಿದ. ಸ್ವರ್ಗವೆಲ್ಲವೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯ ಗುಡುಗಿಗೆ ನಡುಗಿತು
"ಯಾರನ್ನು ಪ್ರಭೂ, ಯಾರನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು ?" ಇಂದ್ರಾದಿ
ಗಳು ಭಯದಿಂದ ಕೇಳಿದರು.

ತಿಮ್ಮನ ಸಹನಶಕ್ತಿಯು ಅಳತೆ ನೀರಿತು. "ಯಾರನ್ನು ?
ಇನ್ನಾರನ್ನು ? ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೆ ಯಾರು ಬೀಕೆಂಬುದೂ ತಿಳಿಯದೆ,
ಮೂರ್ಖರೇ ? ಎಲ್ಲಿದ್ದಾಳವಳು, ಎಳೆದು ತನ್ನಿರಿ. ಎಲ್ಲರೂ ಬರಲಿ.
ರಂಭಿ, ಉರ್ವಶಿ, ಮೇನಕೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವರ್ಗದ ಎಲ್ಲ 'ಸ್ವಾರು'ಗಳೂ
ತಪ್ಪಣ ಬರಬೇಕು. ಹೂಂ !"

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಎತ್ತಲಿಂದಲೋ ಖೊಳ್ಳೆಂದು ನಕ್ಕದನಿ ಕೇಳಿತು.
ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪು ಮಾಡಿ ತಿಮ್ಮ ಗರ್ಜನೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ. ಗಹ-
ಗಹಿಸಿ ನಗಹತ್ತಿತು ಬಿಳಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ!

"ತಿಳಿಯಿತು ಬಿಡೋ ತಿಮ್ಮಾ, ನೀನು ನನ್ನ ಹಾದಿಗೇ ಬಂದಿ"
ಎಂದಿತು ಅದು.

"ಏನು ನಿನ್ನ ತಲೆ ಹಾಗೆಂದರೆ? ನಿನ್ನ ಮಾತಿನ ಮರ್ಮವೇನು?"

"ಮರ್ಮವೇನಿದೆಯೋ ತಿಮ್ಮಾ ಇದರಲ್ಲಿ? ತ್ಯಾಗಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ
ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನು ಸವಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಬಂದೆ— ಬ್ರಹ್ಮ
ಚಾರಿಯಾಗಿ ತಪಸ್ಸು ಬೆಳೆಸಿ, ಸ್ವರ್ಗದ ಸ್ವಾರಾಗಾಗಿ ನೀನು ಬಂದಿ"

ತಿಮ್ಮ ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮರ್ಯಾದಪ್ತ-
ನಾದ. ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ....."

ಬಾಣ-ನಾಗವರ್ಮರ 'ಕಾದಂಬರಿ'ಗಳು

(ಕುಲನಾತ್ಮಕ ವಿವರ)

ಕು. ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ, ಎಂ. ಎ., ಭಾರವಾಡ

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಮೂಲವನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದು-
ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೇನೋ ಸರಿಯೆ; ಆದರೆ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಅವರು, ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು
ಕೇವಲ ಅನುವಾದಗಳನ್ನಾಗಿಸದೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳನ್ನಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ !

'ಕಾದಂಬರಿ'ಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕವಿ ಬಾಣಭಟ್ಟ. ಕವಿಯ ಕಾಲ ಸುಮಾರು ಏಳನೆಯ ಶತಮಾನ. ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಈ ಕವಿ ರಚಿಸಿದ್ದರೂ, ಹೆಸರುಗೊಂಡದ್ದು, 'ಹರ್ಷ-ಕಥೆ' 'ಕಾದಂಬರಿ'ಗಳೆರಡೆಂದೇ.

'ಕಾದಂಬರಿ' ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಣಕವಿಯು 'ಪಾಂಚಾಲಿ' ಶೈಲಿಯನ್ನು ನುಸರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದೊಂದು "ಅಖ್ಯಾಯಿಕೆ". ಇದ-
ಲ್ಲಿಯ ಬಹಳ ಭಾಗವನ್ನು ಕವಿ ತನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಹೇಳಿದೆ, ಜೀರಿ-
ಜೀರಿ ಪಾತ್ರಗಳಿಂದ ಹೇಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಜನ್ಮನ "ಯತೋಧರ-
ಕಿ"ಯಂತೆ ಈ 'ಕಾದಂಬರಿ'ಯೂ ಜನ್ಮ-ಜನ್ಮಾಂತರಗಳ
ಪರಿವಾಸವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಕ್ಷಿಯಾದ ಗಿಳಿಗೂ
ಪೂರ್ವಜನಾದ ಸಂಸ್ಕಾರವಿದೆ. ಕವಿಯ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಎಲ್ಲ
ಶೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದೆ. ಕವಿ, ಒಂದೆಡೆಗೆ
ಸ್ತುತಾಸಂಪನ್ನನಾದ—ರಸದ ಸವಿಯನ್ನರಿತ ವಿಸರ್ಗಕವಿ-
ಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ, ಬುದ್ಧಿಚಮತ್ಕಾರದಿಂದ ಶಬ್ದ-
ಕಾಲದಿಂದ ಮೋಹಿತನಾದ—ಬಾಹ್ಯಾಕಾದಂಬರಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದ—
ಹೊಡೆತನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವೆರಡೂ ಗುಣಗಳ ಬೆರಕೆ-
ಯನ್ನು ನಾವು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ಸಹಜವೇ ಆಗಿದೆ.

ಇದೇ 'ಕಾದಂಬರಿ'ಯನ್ನೇ ನಾಗವರ್ಮನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ
ನುಸಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ನಾಗವರ್ಮನಾರು, ಈತನ ದೇಶ-
ಗುಲಗಳಾವುವು?—ಎಂಬುದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ
ಮೃತವಿಲ್ಲ, ನಾಗವರ್ಮನೂ ತನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ
ಬಿಟ್ಟ. ತನ್ನ ರಾಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ, "ಕೃತಿಸತಿ ನರೇಂದ್ರ-
ಕುದ್ರಂ, ಬುಧಾಬ್ಜವನಕಳಹಂಸಂ," ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.
ನೇ ಇರಲಿ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸದ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು-
ಕೊಡೋಣ.

ನಾಗವರ್ಮನು ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ-

ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ? ಆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ
ಯೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ—ಎನ್ನುವುದನ್ನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈಗ
ನೋಡೋಣ:

ಕಾದಂಬರಿಯ ಕಥಾಸೂತ್ರವು ಸರಳವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲಿ
ಎಷ್ಟೋ ತೊಡಕುಗಳಿವೆ. ಈ ತೊಡಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ತೊಡಕು
ಗಳಿವೆ. ಕಥೆಯ ತಲೆಕಟ್ಟೇ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸುವಂತೆ, 'ಕಾದಂಬರಿ'
ಯೇ ಕಥೆಯ ನಾಯಕಿ; ಚಂದ್ರಾಪೀಡನು ನಾಯಕನು.
ಆದರೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ, ಇವರ ಕಥೆ-ವರ್ಣನೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ
ಮಹಾಶ್ವೇತಿ, ಗಿಳಿಗಳ ಜೀವನವೃತ್ತಾಂತವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಂತೆ
ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ವಿಚಾರ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿವೆ.
ಬಾಣಕವಿ, ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಲೆ-
ಹಾಕಿ, ಒಂದೊಂದಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. 'ಕಾದಂಬರಿ'
ಯನ್ನು ಕುರಿತು ಟೀಗೋರರು ಹೇಳುವುದು ತೀರ ಸಮರ್ಪಕ-
ವಾಗಿದೆ: "ಸಮಗ್ರ ಕಾದಂಬರಿಯು ಒಂದು ಚಿತ್ರಶಾಲೆ.
ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರು ಘಟನೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಕಥೆಯನ್ನು
ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಬಾಣಭಟ್ಟನು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ
ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಆತನ ಕಥೆಯು
ಮುಂದೆ ಸಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅನುಚರರಿಂ-
ದೊಡಗೊಂಡ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಂತೆ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು,
ಕಥೆಯು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಅವರ ಹಿಂದೆ ಆತಪತ್ರವನ್ನು
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮೊರಟಿವೆ ಕಥೆ." 'ಕಾದಂಬರಿ'ಯಲ್ಲಿ.
'ಕಾದಂಬರಿ'ಯನ್ನು ಮೊದಲ ಸಲ ಕಂಡು ಚಂದ್ರಾಪೀಡನು
ಉಜ್ಜಯಿನಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುವವರೆಗಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಾಣ-
ಕವಿ ರಚಿಸಿದನೆಂದೂ, ಉಳಿದುದನ್ನು ಅವನ ಮಗ ಬರೆದು ಪೂರ-
ಯಿಸಿದನೆಂದೂ ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಮೊದ-
ಲಿಗೆ ಕಾಣುವ ಆಕರ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲನೆಂದೂ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ-
ವ್ಯಕ್ತವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ನಾಗವರ್ಮನು ಇದೇ 'ಕಾದಂಬರಿ'ಯನ್ನೇ ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಶೈಲಿಯಿಂದ ವೈವಿಧ್ಯ-ವೃಂದಾಗಿರುವುದಂತೂ ಸರಿಯೇ; ಅದರ ಅದರೊಡನೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ದೀರ್ಘಸಮಾಸಗಳಿಗೂ ದೀರ್ಘವಾಕ್ಯಗಳಿಗೂ ವಿಶೇಷ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯ ಸಾರವನ್ನು ಅದರ ಸದಾರ್ಥರಚನಾ-ಮಹತ್ವದೊಡನೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತಲ್ಲ. ಕೃತಿಯು ಅನುವಾದವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನೈರ್ದೇಶ್ಯದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ತರಲು ಕವಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಕೃತಿ ಶುಷ್ಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸದೆ, ರಸಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅನುವಾದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ನಾಗವರ್ಮನು, " ಕರ್ಣಾಟದೊಳಂ ಸತ್ಯನಿವಹಂ ಪೊಗಳಿ ಚಮತ್ಕಾರಿಯಂ ಪಡೆದು ನೊಬಗುವಡೆತ್ತಿಗಳ್ " ಎಂದು ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ರೂಢವಾಗಿರುವಂತೆ ಸ್ವಪ್ರಕಾಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಥೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಶೂದ್ರಕರಾಜ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಭೆಯ ವರ್ಣನೆಯಿಂದಲೇ ಕಥೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭ. ಬಾಣನಿಗೆ ಇಂತಹ ರಾಜನೂ, ಅವನ ಸಭೆಯೂ ವರ್ಣನೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದೇನು! ರಾಜನನ್ನು ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೂ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಸಮಾನನೆಂದರೂ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ

ನಾಗವರ್ಮನು, " ಚತುರಬ್ಬಿಮೇಖಲಾವಳಯಿತ ಭೂಮಿಗಾಢ ನರೆಯಂ, " ಎಂದು ಅಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ರಾಜನನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಾನೆ. ಶ್ಲೋಕ—ಅರ್ಥರಹಿತ ಶ್ಲೋಕ—ಬಾಣನಲ್ಲಿ ತುಂಬಾಬಂದಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ರಾಜನ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ 'ಹರ ಇವ ಚತಮನ್ಮಥಃ ಜಲಧಿರವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪ್ರಸೂತಿಃ' ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಗವರ್ಮನು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ತನ್ನ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮೂಲವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರೂ ಹಲವೆಡೆಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ನಾಗವರ್ಮನು. ಅನುಚಿತ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಬಾಣನು ಕೊಡುವ ಶೂದ್ರಕರಾಜನ ಗುಣಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಾಗವರ್ಮನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು, ಒಂದೇ ಸದೃಶ ರಾಜನ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಶೂದ್ರಕನ ರಾಜಧಾನಿ ವಿದಿರೆ. ಬಾಣನು ಅದರ ವರ್ಣನೆಯು ಎಷ್ಟೋ ಪುಟ ಮಗುಚಿಹಾಕಿರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಾಗವರ್ಮನಿಗೆ ಆ ಸಾರವತ್ತಾಗಿ ತೋರಿಲ್ಲ. ಶೂದ್ರಕನು ಹೇಗೆ ದಿನವನ್ನೂ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಾಣನು, ಅವನನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದ ರಾಜರನ್ನೂ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಕಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟು, ಕುಳಿತರೆ, ನಾಗವರ್ಮನು ಅದರ ಬೇರೂರಿನ ಕೊನೆ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸದೆ, ತನ್ನ ಬಿಚಿತ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ನೊದಲು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ ?

ಅದಕ್ಕಾಗಿ

- ತಮ್ಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೂ
- ತಮ್ಮ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಬೇಕೆನ್ನುವವರೂ
- ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ, ತಮ್ಮ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯಕಾಲವು ನಿಶ್ಚಿತವೆಯಿಂದ ಕಳೆಯಲು ಕೂಡಿದಬೇಕೆನ್ನುವವರೂ

ಶ್ರೀ. ಶೇಟಿ ಬಿ. ಎನ್. ಬಿರ್ಲಾ

ಇವರ ಸೇತ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆದ

ರುಬಿ ಜನರಲ್ ವಿಮಾ ಕಂ. ಲಿ.

೧೫೯೨, ಮಾರುತಿಗಲ್ಲಿ, ಬೆಳಗಾವಿ

— ಇವರಿಂದ ವಿನರಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. —

ಭರ್ತೃ ಚಾಂಡಾಲಕನ್ಯೆಯ ಅಗಮನವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು
 ಪ್ರಾಣಿಯು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿ 'ಪ್ರತೀಹಾರಿ'
 ಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಓದಿದರೆ, ಇದು ಸೇವಿಕೆಯ ವರ್ಣನೆ.
 ದ್ವಿರಬಹುದೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಬರಲಾರದು. "ಜಾಮದಗ್ನಿ
 ಸುಧಾರೇವ ನಶೀಕೃತ ಸಕಲ ರಾಜಮಂಡಲಾ"— ಇತ್ಯಾದಿ
 ವರ್ಣಗಳು—ರಾಜಸೇವಿಕೆಯನ್ನೇ ಅದರೂ—ವರ್ಣಿಸಲು
 ಸ್ತತಪಾದುವುಗಳೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ತಲೆದೋರು-
 ಳ್ಳಿ, "ತ್ರಿಶಂಕುನರಾಧೀಶನ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಶಕ್ರನ ಮಹಾಹಂಕಾರದಿಂ-
 ದ್ಭರಣೀ!" ಎಂಬ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಕಥಾಂಶವನ್ನು, ನಾಗವರ್ಮ-
 ನರೂ ಪ್ರತೀಹಾರಿಯಿಂದ ನುಡಿಸಿದುದು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ
 ಇದು. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಕೆಯು, ಚಾಂಡಾಲಕನ್ಯೆಯು
 ಸ್ಪಂದನೆ ಹೇಳಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಬಿಡುತ್ತಾಳೆ.
 ಫಣಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಬಂದವರು, ರಾಜದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀಹಾರಿಗೆ
 ವನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಹೇಗೆ?— ಎಂಬುದನ್ನು
 ಫಯಸುವುದೂ ಅಸಾಧ್ಯವೇ. ಬಾಣಕವಿಯ ವರ್ಣನೆಯಿಂದ
 ವನ್ನಿರ್ಭಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದೂ ಕಷ್ಟ. ಅವನ ವರ್ಣನೆಯ
 ರಿಗೆ ಪ್ರತೀಹಾರಿಗೆ ಪೂರ್ವಜನ್ಮಂಸ್ಕಾರವಿಶೇಷದಿಂದ ಪರರ-
 ಳಿಗೆ ತವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.
 ಈ ನಾಗವರ್ಮನು ಈ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು
 ಫಣಾದ್ವಾನೆ.

ಬಾಣನಲ್ಲಿ, ಮೊದಲಿಗೇ ಸಂಭೋಗಪಾರಾಡ್ಡು ಮನೆಂದು ವರ್ಣಿತನಾದ ಶೂದ್ರಕನು, “ಗರ್ಹಿತಸ್ವರ್ತಿ ಸಂಭೋಗದೋಳಂತೀ ದುಷ್ಟಚಂಡಾಲರ ಕುಲದೊಳಗೇಗೆಯ್ಯ ನೋ ದುರ್ಮವೇಕೆ” ಎಂದು ನುಡಿದುದು ಅಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ನಾಗವರ್ಮನ ಶೈಲಿ ದಲವೆದೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿರಮ್ಯವಾಗಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಬಾಣನಿಗಿಂತ ನಾಗವರ್ಮನೇ ಸುಲಭನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಬಾಣನಲ್ಲಿ “ಮನ್ಯೇ ಚ ಮಾತಂಗಜಾತಿ ಸ್ವರ್ತದೋಷಭಯಾದಸ್ತುಶೃತೇಯ ಮುತ್ಪಾದಿತಾ ಪ್ರಜಾಪತಿಸಾ | ಅನ್ಯಥಾ ಕಥಮಯಮಕ್ಲಿಷ್ಟತಾ ಲಾವಣ್ಯಸ್ಯ ನಹಿ ಕರತಲಸ್ವರ್ತಕ್ಷೇಶಿತಾನಾಮನಯವಾನಾಮೀ ದ್ವತೀ ಭವತಿ ಕಾಂತೀ” ಹೀಗಿದ್ದರೆ, ನಾಗವರ್ಮನಲ್ಲಿ “ಇದನರಿಯೆ ಕಮಲಭವಂ ಮೊದಲೊಳ ಮೂತಂಗಿಯೆಂದು ತಾಂ ಮುಟ್ಟಿದೆ ಮಾಡಿದನಕ್ಕುಂ, ಕಯ್ಯೊಳ ಮುಟ್ಟಿದೊಡಂತಗ್ಗೊಳನೆ ಕೂರ್ಕುಮೇ ಲಾವಣ್ಯಂ” ಎಂದು ರಮ್ಯವಾಗಿ ಹೋಬಂದಿದೆ. ಒಳಕಲವೆಳೊಡನೆ ಬಂದ ಮುದಿಮೂತಂಗನು ರಾಜನಿಗೆ ಗೀಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ, “ಕನ್ಯೆಯೊಂದು ಭಕ್ತಿಯಂ ಭಾವಿಸಿ” ಇದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ರಾಜನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. “ಕನ್ಯೆಯೊಂದು....ಭಾವಿಸಿ,” ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು ಎಷ್ಟು ಉಚಿತವಾಗಿದೆ— ಎಂಬುದು ಓದುಗರಿಗೆ ಹೇಳಿಯದೆ ಇರಲಾರದು.

ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ

ನೋಲ್ಪುರಗತಿಯ ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ

ಪ್ರಕವೇದನ

ಚಿತ್ರನುಂದಿರನೆಂದರೆ

❖ విజయ కూర్చోబా ❖

ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ

உய்யுப்பெருமலை

ಚಿತ್ರವುಗಳನ್ನು ನೋಡುವದೆಂದರೆ

ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಆನಂದ.

ಬಳಕೆ ಗಳೆಯು ನುಡಿದ ಆರ್ಯಯನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಸ್ಮಿತನಾಗಿ ರಾಜನು, ಕುವಾರಪಾಲಿತನೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಗೆ ತನ್ನ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬಾಣನಿಗೆ ಮಂತ್ರಿವಿಶೇಷನನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗವಿಗದಿಸಿತೆ: ಬಾಣನು ಅವನ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೂ, ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಹಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣನಿಗೆ ಔಚಿತ್ಯಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಪ್ರಸಂಗವಾದಗುವುದು. ಬಾಣನನ್ನು ಓದಿ ಮೆಚ್ಚಲು ಸಹನೆ ಬೇಕು; ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಬೇಕು; ಆದರೆ ನಾಗವರ್ಮನು ಇದೇ ಕಥೆಯನ್ನು ಪುನರ್ತಿಸಿ ಸಾಮಾನ್ಯ-ವಿದ್ವಾಂಸರಿವರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನೂ ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಕಥೆಯ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವು ಗಿಳಿಮರಿ ನೈರಂಪಾಯನದಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪಾತ್ರಭೇದ, ನಾವು ಬಾಣನಲ್ಲಿ ಕಾಣದ ವಿಷಯ. ಯಾವನೊಬ್ಬ ವಿದ್ವಾಂಸನು ತನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸುವನೋ, ಸೃಷ್ಟಿಕೌಂಟೇಯವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಗೆ ನಿರೂಪಿಸುವನೋ ಹಾಗೆ, ಆಗತಾನೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದ ಗಿಳಿಮರಿಯೂ ರಾಜನಿಗೆ ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ವಿಂಧ್ಯಾಟವಿಯ ವರ್ಣನೆಗೇ ಕವಿ ಅನೇಕ ಪುಟಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ರಾಮಾಯಣವನ್ನೂ ತಂದು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾನೆ. 'ರಾಮನಿಗೂ ವಿಂಧ್ಯಾಟವಿಗೂ ಗಿಳಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ?' ಎನ್ನುವೇಡಿ. ಗಿಳಿಮರಿ ಹುಟ್ಟಿದ ವಿಂಧ್ಯಾಟವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲಿವೇ ರಾಮನು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ವನವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದದ್ದು? ಸೀತೆಯಂತಿದ್ದ ಲತೆಗಳನ್ನೋ ಅವಳ ಶರತಲರಾಗದಂತಿದ್ದ ಕೋಮಲವಳಗಳನ್ನೋ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ, ಬಾಣಕವಿ ನಿರಂಕುಶನಾಗಿ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಸಂಪಾ ಸರಸ್ವಿನ ದಕ್ಷಿಣಾಶ್ವಿನ್ ಚರ್ವಣಾಶ್ವಿನ್ ವೃಶ್ಚವ ವರ್ಣನೆ ಕಲ್ಪನಾತೀತವಾಗಿಯೇ ಬಂದಿದೆ. 'ಅಜಗದ್ವ ಅದಂ ಬೊಡ್ಡೆಗೆ ಸುತ್ತ ಹಾರಿ ಅದರ ಅಲವಾಲವಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಬಳಕೆ, ಓದುಗರೇ ಉಹಿಸಬೇಕು ಅದರ ಗಾತ್ರವನ್ನು! ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಹೇಗೋ ಎಳೆದು ತಂದ ಕವಿಗೆ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನೂ ಶರಬೇಕೆಂದು ಅಶ್ವಯಾಯಿತೇನೋ! ಅದಕ್ಕೇ ಕ್ಲೇಶೆಯಿಂದ ಶಾಲ್ಮಲೀ ವೃಕ್ಷವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ ನೋಡಿ: "ದುರ್ಯೋಧನ ಇಪೋಪಲಕ್ಷಿತ ಶಕುನಿ-ಪಕ್ಷಪಾತಃ, ನಲಿನನಾಭ ಇವ ವನಮಾಲೋಪಗೂಢಃ," ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇನ್ನು ಬರುವುದು ಗಿಳಿಮರಿಯ ಜನ್ಮವೃತ್ತಾಂತ: ಅದನ್ನೂ ಬಾಣನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಂದಿದ್ದಾನೆ. ಇವೆಲ್ಲ ವರ್ಣನೆಗಳೊಡನೆ ನಾಗವರ್ಮನಲ್ಲಿ ಬರುವ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅವು ತೀರ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುವುದು. ನಾಗವರ್ಮನು ತಂದ ರಾಮಾಯಣದ ಭಾಗವೆಂದರೆ "ಸಂಪಾಸರದ ಸಡುವಣ ತಡಿಯೋಳ ದಶರಥಸುತನ ಶರಪ್ರಹಾರ ಜರ್ಜರಿತ-ಮಪ್ಪ ತಾಕತರುಸಂಧಂ ಸಮಾಸದೊಳ," ಎಂಬುದಿಷ್ಟೆ. ಕಥೆಯ ಓಟಕ್ಕೆ ತಡೆಯನ್ನು ಒಟು ಮಾಡುವ ಯಾವ ಅನಾವಶ್ಯಕ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನೂ ನಾಗವರ್ಮನು ತಂದಿಲ್ಲ.

ಗಿಳಿಯ ಜನ್ಮವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಬಾಣಕವಿ ವಿಂಧ್ಯಾಟವಿಯಲ್ಲಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಬಂದ ಬೇಡರ ಪಡೆಯ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ: ಬೇಟೆ ನಡೆದುದು ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ; ನಸು ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ, ತಾರಾಗಣ, ಕನ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು, ಕಾಡಾನೆ ಎಲ್ಲವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿ ತಂದು ಕವಿ ಸೇರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಅದೇ ಕಣ್ಣೆರೆದ ಗಿಳಿಮರಿ "ಪದ್ಮರಾಗಶಲಾಕಾಸಂಮಾರ್ಜನೀಭರಿತ ಸಮುತ್ಸಾರ್ಯಮಗಗನಕುಟ್ಟಿಮಕುಸುಮಪ್ರಕರೇ ತಾರಾಗಣೇ...." ಎಂದು ನಸುಕ ವರ್ಣಿಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಅಸಂಬದ್ಧವಾಗಿ ತೋರುವುದು! ನಿಜವೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬಾಣನ ಶೈಲಿಯ ಆಧಾರದಿಂದ, ಯಾವ ಪಾತ್ರವೂ ಮಾತನಾಡುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ; ಪಾತ್ರಸೃಷ್ಟಿಯ ಕೌಶಲ್ಯ ಬಾಣನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ. ಗಿಳಿಮರಿ ಇರಲಿ, ಜಾಬಾಲಿ ಮುನಿಗಳೇ ಇರಲಿ, ಕೇಯೂರಕರ್ಣ ಇ ಚಂದ್ರಾಪೀಡನೇ ಇರಲಿ, ಅದೇ ವೈಭವಯುಕ್ತ ಶೈಲಿ. ಮ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಶೈಲಿ ಸರಿಹೋದರೂ ನೀಚಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗದು.

ಬಾಣಕವಿ ದೀರ್ಘಸಮಾಸಗಳಿಗೆ ಹೆಸರಾದವನು: ದಟ್ಟ: ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಕಡಿದು ಮುಂದೆ ಸಾಗುವ ಸಮಾಸಗಳನ್ನೊಡೆದೊಡೆದು ಮುಂದೆ ಸಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವರ್ತನದಲ್ಲಿ ನಾಗವರ್ಮನು—ಬಾಣನೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಮಾಸಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೂಲ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೇ ಸವ ಗಳು ಕಡಿಮೆ; ಮೂರು ಶಬ್ದಗಳ ಸಮಾಸಗಳೇ ಎರಳ; ಉಪಯೋಗವಾದುದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ದೀರ್ಘಸಮಾಸಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವೆಡೆಗೆ ನಾಗವರ್ಮನು ಇವುಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರೂ, ಪ್ರಮಾಣ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಹಲವೆಡೆಗೆ ಸಮಾಸಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಶೈಲಿ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದರೆ ಬಾಣನ ಪ್ರಭಾವ ನಾಗವರ್ಮನ ಮೇಲೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇಷ್ಟಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿರಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ

"ಇದೆ ಪರ್ವತ್ತು ಮತಂಗಜೋಚ್ಚಲಿತಕಂಜಾಳೀರಚಸ್ತು ಮಃ

ತಿದೆ ತೀಡಿತ್ತು ವರಾಹಸಂಕುಳ ಗಳನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಾರಾ-ಮೋದಮಿ.

ಬಾಣನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಭಾಗವು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸರಳವಾಗಿ ತೋರುವುದು. ಬಾಣನಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಕಡಿದು ತೆಗೆ ಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ನಾಗವರ್ಮನು ಹಲವು ಸಲ ಸುಂದರ ಉಪಮೆ—ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನೂ ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಬೇಡಪಡೆಯ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಣಕ "ಭಗೀರಥಾವತಾರ್ಯಮಾಣ ಗಂಗಾಪ್ರವಾಹ ಕಲಕಲಬಹಲ ಎಂಬ ಸುಂದರವಾದ ಉಪಮೆಗಳನ್ನು ನಾಗವರ್ಮನು ಬಿ

ಬಿಟ್ಟದ್ದಾನೆ. ಬೇಡಪಡೆಯ ವರ್ಣನೆ ವೈಭವದಿಂದ ಸಾಗಿದೆ. ಲಯ ಬೇಡರೆಲ್ಲರೂ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಕವಿಗಳೂ ಇದ್ದಂತೆ ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಬೇಡಪಡೆಯನ್ನು, “ಅರ್ಜುನ ಭುಜದಂಡ ಸಹಸ್ರ ಕೀರ್ಣಮಿವ ಗಂಗಾಪ್ರವಾಹಮ್,” ಎಂದು ವರ್ಣಿಸುವ ಗಿಳಿ-ರಸ ಪುರಾಣೀತಿಹಾಸಗಳ ಜ್ಞಾನವಿದೆ. ಬಳಿಕ ತಂಬಾ ಅತಿಶಯ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬೇಡರ ಸೇನಾಪತಿಯು ಫನೆ ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ಸಾಗಿಬಂದಿದೆ. ಅವನೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿದ ಬಿಟ್ಟ ಬಾಣನಿಗೆ ಮೂಲೋಕ್ತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ‘ಬಕರಾಕ್ಷ-ಯವ ಗೃಹೀತ್ಯೈಕಚಕ್ರಮ್’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ, ಅವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು? ಆ ಬೇಡಪಡೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಗಿಳಿಮರಿಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ. ‘ಏವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು, ನಾಗವರ್ಮನು ಪರಿವರ್ತನ-ಅನುಚಿತವೆಂದೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು, ಅಂತೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಮುಂದೆ ಬರುವ ಮುದಿಬೇಡನ ವರ್ಣನೆ ರೂಢಿಯೂ ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. “ರುಧಿರಬಿಂದು ಫಲಯಾ ಕಪಿಲಭೃಗುಲತಾಪವೇಷ ಭೀಷಣಯಾ ದೃಷ್ಟಾ-ಯುನ್ಮಿವ ಶುಕಕುಲ ಕುಲಾಯಸ್ಥಾನಾನಿ” ಎಂದು ಬಾಣನು ಭಕ್ತರಸಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ತ್ತು ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಬಣರಸ ಮೂಡಬಿಡುತ್ತದೆ. ನಾಗವರ್ಮನು “ಕೀರ್ಮವೇಲಾ ರಣಂ ನೋಡುತ್ತ,” ಎಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ “ನೀರು” ಎಂಬ ದೇಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಮುದಿಬೇಡನು ಗಿಳಿಮರಿಯ ಗೂಡಿಗೆ ಬರುವನೋ ಎಂದು ವೇಯು “ಕಿಂಕರ್ತವ್ಯತಾವಿನೂಢ”ನಾಗಿ ಕುಳಿತಬಿಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕರುಣಾರಸಪೂರಿತವಾಗಿ ಹರಿದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ನಾಗವರ್ಮನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಣನಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಡ ಇನ್ನೊಂದು ರಮ್ಯವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ— “ನಿನ್ನಯ ತಾಯನುಯ್ಯ ಪದದೊಳ” ಜವನಕ್ಕಟಿ ನೋಡು ಕಂದ ಬಂ- ದನ್ನು ಮನಂತೆ ಕೂಡಿದೊಡನೊಕ್ಕಲು ಪೋಗಿಸನೇಕೆ ಬಯ್ಯೆ ನಾಂ ನಿನ್ನನೆ ನೋಡಿ ಶೋಕಮನಡಂಗಿಸಿ ಬಾಲ್ಯಮೈ ಲೇಸೆನುತ್ತ ಮಿ.

ರ್ಷನೆ ಗಮಮ್ಮ ನಿನ್ನ ನೊಡಗೊಂಡು ಮುಬುಂಗುವ ಕಾಲಮಾಡುದೋ!” ಬ ನಾಶು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಮರಿ-ನ್ನು ತೊರೆದು ಜವನೆಗೆ ಹೋದ ಹೆಣ್ಣು ಗಿಳಿಯ ನೆನಪಾಗಿದೆ. ವಿಗಿಳಿ ಹೋದೊಡನೆ ಮರಿಯು, ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯೊಂದು ಅಲು-ವಿದರೂ ಆ ಬೇಡನೇ ಎಲ್ಲಿ ಬಂದನೋ ಎಂದು ಭೀತಿಯಿಂದ ಹುಡುಕುತ್ತಂತೆ! ಚಿತ್ರ ಎಷ್ಟು ರಮ್ಯವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ! ಅದರ ಗಮನನಲ್ಲಿ ಇದರ ಸುಖವಿಲ್ಲ! ಕೊಡೆಯಿಂದ ಅಗಲಿದ ಗಿಳಿಮರಿಯು, ತನ್ನ ನ್ನು ತಾನೇ ಕೃತಘ್ನ-ಯು ನಿಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. “ಜೀವನಂ ಬಿಸುಡಲ” ಜೀವಿಗಳೇವೆ

ವುಟ್ಟಿದು,” ಎಂಬ ಹಿರಿನುಡಿಯೊಂದನ್ನು ಗಿಳಿಮರಿ ಸ್ವಾನುಭವ-ದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ನಾಶು ಹಿರಿಯದಾದರೂ ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಬಂದ ಮೂಲಕ ರಮ್ಯವಾಗಿದೆ. ತಂದೆಯಗಲಿದ ದುಃಖವೊಂದೆಡೆ; ನೀರಡಿಕೆಯ ಬಾಧೆಗೊಂದೆಡೆ; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಬೇಯುತ್ತಿರುವ ಗಿಳಿಮರಿಗೆ, ನೀರಡಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಂಗಿಸುವ ವಿಚಾರವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರಾವ ವಿಚಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರೋವರವನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಋಷನೆಯ ವಿಚಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅದರ ಬಾಣನ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ: “ಜಲದೇವತಾನೂಪುರರವಾನುಕಾರಿ ದೂರೇಂದ್ರಾಪಿ ಕಲಹಂಸವಿರುತಮೇತತ್....” ಎಂದು, ಸಂಸ್ಕೃತನಾದ ಕವಿಯು ಶಾಂತಚಿತ್ತನಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಬಾಣನಿಗೆ ಕಲ್ಪನೆಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಹೋಲಿಕೆ-ಗಳ ಮಾಲೆ! ನಾಗವರ್ಮನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿಯ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಸ್ವೇಚ್ಛ. ಶೋಕರಸದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರಾಶೆಯ ಭಾವ ಮೂಡುವುದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸು-ತ್ತಿದ್ದಾನೆ “ತಂದೆಯೊಡನೆ ತಾನು ಸಾಯದೆ ಹೋದರೂ, ಈಗ ನೀರು ದೊರಕದಂತೆ ಮಾಡಿ ತಾನೆ ವಿಧಿ ಕೊಂದನನು” ಎಂದು ಮರಿಯು ಶೋಕದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾ-ಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಿಳಿಮರಿಯು, ಮುನಿಕುಮಾರನಾವ ಹಾರಿತನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ವೈಭವಪೂರ್ಣ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲು ಬಾಣನಿಗೆ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ದೊರೆತಿದ್ದಾನೆ. ಗಿಳಿಮರಿಯು ಆ ವನ ವೇಷ, ಭೂವಣ, ಜಡೆ, ಅಕ್ಷವಲಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ಬದುಕುವ ಆಶೆಯನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಗಿಳಿ “ಸನತ್ತುಮಾರ ಇವ ಸರ್ವವಿವ್ಯಾವದಾತಜೇತಾ ದ್ವಿತೀಯ ಇವ ಭಗವಾನ್ ವಿಭಾವಮು..... ಇತ್ಯಾದಿ” ಯಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುವ ಗೋಷಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದೇ? ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದು ಶೈಶೋಪ-ಚಾರ. ವಿಭಾವಮನಂತಹ ಕೇವೋರಾಶಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೇನು ಮಾಡುವುದಿದೆ: ಶೈಶೋಪಚಾರವನ್ನು ಪಡೆದ ಬಳಿಕಾದರೂ ಬಾಣನು ಅದರಿಂದ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನುಡಿಸಿದ್ದರೆ,

ಹಳ್ಳಿ-ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀದಿ-ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರಿ!

- ಧ್ವನಿವಾಹಕ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ
- ಉತ್ತಮ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ
- ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಲ್ಯಾಂಟರ್ನ್ ಸ್ಲೈಡುಗಳ ಮೂಲಕ

ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವೆವು.

ಅರವಿಂದ ಸುಬ್ಬ ಸಿಟಿ ಆ್ಯಂಡ್ ಪೇಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್
ಗಾಂಧಿಚೌಕ, ದಾರವಾಡ.

ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾದವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹೇಳಿಸಿರುವುದು ಮಾತ್ರ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದ್ದು.

ನಾಗವರ್ಮನಲ್ಲಿ ಕಥೆ ವೇಗದಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ: ಕಾರೀತನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗಿಳಿಮರಿ ಬಿಡ್ಡೋಡನೆಮೇ ಕರುಣೆಯಿಂದ "ಬೇಗವಿಂತೀ ಗಿಳಿಯುನಬ್ಬಕಕತ್ತಯ್ಯವಿಗಾಳು" ಎಂದು ತ್ವರೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಬಳಿಕ ಕಾರೀತನು ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗಿಳಿಮರಿಗೆ ಶೈತ್ಯೋಪಚಾರವನ್ನಿತ್ತು, ತನ್ನ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪೂರೆಯಿಸಿ, ಗಿಳಿಮರಿಯೊಡನೆ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಮರಳುತ್ತಾನೆ. ರಾಜ-ವೈಭವವನ್ನು ಮನವಾರಿ ವರ್ಣಿಸಿದ ಬಾಣಕವಿಗೆ, ಆಶ್ರಮವನ್ನೂ ಮುನಿಗಳನ್ನೂ ವಿಚಾರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುವ ಸುಯೋಗವೇಗ ದೊರೆತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ತಮಾಳ ಹಿಂತಾಲ ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನೂ ಪಶು-ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನೂ, ಯಜ್ಞದ ಹೊಗೆಯನ್ನೂ, ಶಿಷ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಅವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಹೊರಟಿದ್ದಾನೆ ಕವಿ. ಆ ಸ್ಥಳ-ವಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳಿನ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲ, ಕಾಮದ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ. ಆಶ್ರಮದ ಈ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಸಮಾಸಗಳು ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗನನ್ನು ಬೇಸರುಗೊಳಿಸಲು ಇಂತಹ ಒಂದೊಂದೇ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಸಾಕು. ಬಳಿಕ ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಈ ಬಗೆಯ ಸಮಾಸಗಳು ಬಂದರೆ ಗತಿಯೇನು?

ಈ ವರ್ಣನೆಗಳಿಗೆ ನಾಗವರ್ಮನು ಇಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ; ಒಂದೆರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಪಶು-ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ "ರಕ್ತಾಶೋಕತರವಿನ ತಣ್ಣಿ ಅಲೋಳು.... ಯೋಗವೃಂದಾರಕರ ನಡುವೆ ಜಾಬಾರಿ ಯೋಗೀಂದ್ರನಿರ್ವಂ" ಎಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ ಜೇರತೊಡಗಿದ್ದಾನೆ.

ಜಾಬಾರಿ ಮುನಿಗಳ ವರ್ಣನೆ ಯಥಾಶಕ್ತಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಮುನಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಗಿಳಿಯ ಕಥೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೂ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಥೆಯಿದ್ದಂತೆಯೇ. ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಗಿಳಿಮರಿಗೆ ಅಗುವ ಪೂರ್ವಜನಾದ ಸ್ಮರಣಿಯೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಥೆಯೇ. ಉಪ್ಪಯೋಗಿಯ ವರ್ಣನೆ, ಬೆಳಗು ಬೈಗುಗಳ ವರ್ಣನೆ, ಮಹಾಕಾಲದ ವರ್ಣನೆ, ಕ್ರಮೇಣ ಬಾಣನ ವರ್ಣನೆಯ ಸೆಳವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಹೊರಟ ಮುನಿಗಳು ಏನೇನನ್ನೋ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮುನಿಗಳು ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞಾನಿಗಳಾದರೂ, ಕಥೆಯ ಓಟಕ್ಕೆ ಇದು ಸಹಜವಾಗದು. ಆದರೆ ಬಾಣಕವಿ ಇದರಿಂದಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ತಾರಾಪೀಡನ ವೈಭವ, ಚಂದ್ರಾಪೀಡನ ಜಗನ, ಯೌವನ, ಅವನ ಬೇಟೆ, ಮಹಾಶ್ವೇತಿ-ಕಾದಂಬರಿಯರ ಸಂವರ್ತನ—ಬಾಣನ ವರ್ಣನೆಗಾಗಿ ಕಾದಿವೆ. ಬಾಣನು ನಿಷ್ಕಪ್ರಮಾತಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಷ್ಟೇ ವೈಭವ-ಯುಕ್ತ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಹೊರಟಿದ್ದಾನೆ.

ಆದರೆ ನಾಗವರ್ಮನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಕಥೆ: ಅವನು ಬಹುತರವಾಗಿ ಸವಿಸ್ತರ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲಿಯೂ

ತಡೆವಿಲ್ಲ. ಬಾಣನಲ್ಲಿ ಸಾರಭೂತವಾದುದನ್ನು ಸ್ವೇ ಅವನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆ.

ಬಾಣಕವಿಯ ಗದ್ಯದ ಜೀವಾಳ, ಅವನ ವರ್ಣನೆಗಿಂತ ದಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಕವಿಯು ಈ ಬಗೆಯ ಗದ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಒಬ್ಬ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣವೂ ಇದೆ. ಬಾಣನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದು ಕಾಲಿದಾಸ-ಭಾಸರ ಯುಗ. ಲಾಲಿತ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶೈಲಿಯ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಾಲ. ಆದರೆ ಈ ಕಾಲದ ತರುಣ: ತಲೆಯೆತ್ತಿದವರು ಪಂಡಿತ ಕವಿಗಳು. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರತಿಭೆ ಮುಪಾಂಡಿತ್ಯ ಎರಡೂ ಬೆರೆತ ಶೈಲಿ ಇವರದು; ಬಾಣಕವಿಯು ಶೈಲಿಯಾದರೂ ಇದೇ ಬಗೆಯದು.

ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಓದುಗರ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸೆಳೆಯುವುದು ಅವನ ಗದ್ಯಶೈಲಿ ಕಥೆಯ ಸಂವಿಧಾನಗಳ ಉಚ್ಚವಾಗಿದ್ದರೂ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ಈ ಕಥೆಗೆ ಎರಡು ಸಂವಿಧಾನಗಳು: ಒಂದು, ಪ್ರೀತಿಯು ತ್ಯಾಗದಿಂದ ಸಹನೆಯು ಉನ್ನತನಾದ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯಬಲ್ಲದು ಎಂಬ ತೋರಿಸುವುದು; ಇನ್ನೊಂದು, ಆದರ ನಿರ್ವಿಕಾರವಾದ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಜನ್ಮಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ—ಎಂದು ಹೇಳುವುದು. ಇದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಉಚ್ಚವಾದ ಧೈಯ. ಪ್ರೀತಿಯ ಪಾವಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕವಿ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿಯೂ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆ.

ಬಾಣಕವಿಯ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅವಿರತವಾದ ದೈವ ಶಕ್ತಿಯ ಧಾರೆಯಿದೆ: ವರ್ಣನೆ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ವಾಣಿಯಿಂದ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಹರಿದುಬಂದಿದೆ.

ನಾಗವರ್ಮನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಜವಾದ ಪ್ರತಿಭೆಯಿದೆ, ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿದೆ. ಸಂಸಾರನ್ನರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ಬಾಣನ ತರುವಾದ ಬಂದದ್ದರಿಂದ, ಪಂಡಿತರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಗ್ರಂಥವನ್ನೇ ನಾಗವರ್ಮನು ಪರಿವರ್ತನೆಗಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಲ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿಯ ಒಣ ಆಡಂಬರಕ್ಕೆ ಮನಸೋತವನಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಕಾಲಿದಾಸನು ಬಾಣನ ಕಥಾವಸ್ತುವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪೂರೆಯಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ, ಹಾಗೆ ಅದೇ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೆಣೆದಿದ್ದಾನೆ. ನಾಗವರ್ಮನು ಮಾಡಿದ ರೂಪದ ಮಾರ್ಪಾಡಿನ ಜಾಣ್ಮೆಯಿದೆ. ಚಂಪೂಶೈಲಿಯ ಉಪಯೋಗ ರಮ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಾಗವರ್ಮನು ಗದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡಿಸಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಈಗಿನ ರಮ್ಯತೆಯೆಲ್ಲ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಚಂಪೂಶೈಲಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕವಿ ಒಳ್ಳೇ ರಸಿಕನೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಕವಿ ಗ್ರಂಥವು ಅನುವಾದವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಕವಿ ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಎದೆಗೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕಥೆಯ ನಾಯಕನೂ, ನಾಗವರ್ಮನ ಛಾಂದಸ ಅದ ಚಂದ್ರನ ವರ್ಣನೆ ಕಥೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಬಂದಿದೆ. ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳು, ದಟ್ಟವಾದ ಆಡವಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಗಡಗಳಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ನಾಗವರ್ಮನದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಪ್ರತಿಭೆ; ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

* ಮುಖಸ್ತುತಿ *

(ಒಂದು ಪರಟೆ)

ಎನ್. ಕೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಎಂ ಎ, ಬಿ. ಟಿ ಧಾರವಾಡ

ಮುಖಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಸ್ವಾರ್ಥ-ಪರಾರ್ಥಗಳೆರಡನ್ನೂ ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಮುಖಸ್ತುತಿ ಸಿದ್ಧರೆ, ಎಂತೆಂತಹ ಸ್ವಾರ್ಥಗಳೂ ಕೈಗೊಡು-
ದು ಕಂಡುಂಡ ಮಾತು. ಅದರಂತೆಯೇ ಅಸಾ-
ಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಮುಖಸ್ತುತಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರೆ, ಅವರು
ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ
ಇಮ್ಮಡಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದ
ಪರಾರ್ಥ ಸಾಧಿಸಿತು!

ಮುಖಸ್ತುತಿಗೆ ಮರುಳಾಗದವನು ಮಾನಿನಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ-
ನೆ? ಎಂಬ ಗಾಡೆಯ ಮಾತನ್ನು ನೆನೆದರೆ, ಮುಖಸ್ತುತಿ
ರನ್ನೂ ಮರುಳುಮಾಡಬಲ್ಲದು ಎಂಬ ಸತ್ಯದ ಮಾತು ಓದು-
ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನನ್ನು ಮೋಹಿಸಲು
ಸಕೆ ಬಂದಿದ್ದಿರಬಹುದು, ಶಿವನನ್ನು ಮರುಳು ಮಾಡಲು
ಕೃಷ್ಣನು ಪಂಚಶರಗಳನ್ನು ಹೂಡಿದ್ದಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಮುಖ-
ಸ್ತುತಿಯ ರಾಮಬಾಣದಿಂದ ಯಾವ ಮುನಿಯನ್ನೂ ದೇವತೆ-
ನ್ನೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮೋಹಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತೆಂಬುದು ಹಿಂದಿ-
ರಿಗೆ ಹೊಳೆದಂತಿಲ್ಲ. ಮುಖಸ್ತುತಿ ಒಂದು ದುರ್ಗುಣವೆಂದು
ಕೆಡರೂ, ಅದೊಂದು ಪ್ರೀತ್ಯಕಲೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯು-
ತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಗೆಯ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಿ—‘ಆಹಾ! ಎಂತಹ
ರೂಪ ಸಂಗೀತ—ವಿನು ಕೋಗಿಲಕಂಠ!’—ಎಂದು ಉದ್ಗಾರ
ಮೆ, ಇನ್ನು ಸುಳ್ಳು—ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ
ಬಿರುಸವೇ ಕಾಗೆ? ಮುಖಸ್ತುತಿಯಲ್ಲದಂತೆ ಮುಖಸ್ತುತಿ
ಮಾಡುವ ಮುಖಸ್ತುತಿ ಕಲೆಯ ರಹಸ್ಯ.
ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಇಲ್ಲಿವೆ ದೇಶಭಕ್ತರ ಬಳಿ ನಮ್ಮದೊಂದು
ಬಿಡಿರುತ್ತದೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸುವಾ. ಆ ಕೆಲಸಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ
ಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಅವರ ಬಳಿಹೋಗಿ—‘ಓಹೋ, ಏನು ನಿಮ್ಮ
ಬಿಡು ಉಜ್ವಲ ಭಾವಣ! ಇಂತಹ ಭಾವಣವನ್ನು ನನ್ನ ಜನ್ಮ
ಕೇಳಿದ್ದಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ—‘ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ

ವಿತ್ತು’ ಎಂದು ಅದೇ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ
ಇದು ತಮ್ಮ ಮುಖಸ್ತುತಿಯೆಂಬ ಅರಿವು ಆಗದೆ ಇದ್ದೀತೆ?
ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಿ ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಚಾರ್ಯರು,
ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯಮದಂತಹ ಮಗುವಿಗೆ, ‘ಆವ್ವಾ, ಇವ್ವಾ ಪುತ್ತಾ
ಅಂದರ ಕೈತೊಳಕೊಂಡು ಮುಟ್ಟಬೇಕು ನೋಡ್ಡಿ’—ಎಂದು
ಪುರಾಣ ಸುರುವು ಮಾಡಿದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಳಿಗೂ
ಇದು ಮುಖಸ್ತುತಿಯೆಂಬುದರ ಅರಿವು ಆಗದೆ ಇದ್ದೀತೆ? ಮಗನಿಗೆ
ನೌಕರಿ ಹಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಲಂಚಗೂಳಿಯಾದ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಯ
ಬಳಿ ಹೋಗಿ—‘ತಾವು ದ್ವಾರಪರದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ ಅವತಾರವೇ ಆಗಿ-
ದ್ದಿರಬೇಕು’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ, ಅವರ ಕೈಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಬಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು-
ಹೋದರೆ, ಎಂತಹ ಲಂಚಗೂಳಿಯಾದರೇನು—ಕಿಡಗಣ್ಣು
ತೆರೆಯದೆ ಬಿಟ್ಟಾನೆಯೆ?

ಅಂತೆಯೇ ಹೇಳುವುದು—ಮುಖಸ್ತುತಿಯೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಲೆ-
ಯೆಂದು. ಮುಖಸ್ತುತಿಯೆಂದರೆ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕನ ಬತ್ತಳಿ-
ಯೊಳಗಿನ ರಾಮಬಾಣವಿಡ್ಡಂತೆ. ಆದರೆ ಗುರಿಶಾಗದಿಡ್ಡಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ
ಈ ರಾಮಬಾಣವು ಬಿಟ್ಟವನನ್ನೇ ಬಿಂಬಿತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ—ಮೇಲೆ
ನಿವರಿಸಿದ ವಿಸಂಗತಿಗಳಂತೆ.

ಮುಖಸ್ತುತಿಮಾಡುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಅದರ ಕಲೆಯೆಂತು?
ಅದರ ರಹಸ್ಯವೇನು? ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಮಾನಸ-
ಶಾಸ್ತ್ರದ ಗಂಧವೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಕು. ಮುಖಸ್ತುತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚದ
ಮಾನನನು ಯಾವನಿದ್ದಾನೆ? ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಅದರರಿವು ಆಗ-
ದಂತೆ ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಯಾವ ಜಾರಿಗೆ—
‘ನೀನು ಜಾರಿಣಿ’ ಎಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಬಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ? ಅದರಿ ಹಾಗೆ
ಎನ್ನದೆ, ಅವಳು ಜಾರಿಣಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಿದ್ಧ
ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬಹುದು.

ಮುಖಸ್ತುತಿಯ ರಹಸ್ಯ ಹೀಗಿದೆ: ಮುಖಸ್ತುತಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನು
ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಖಸ್ತುತಿಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾದರೆ
ಸ್ವಾರ್ಥವು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆ! ಅಂತೆಯೇ ನೋಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ
ಬೈದಂತೆ ಮಾಡಿ, ಅಮೇಲೆ ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡುವವರದೊಂದು
ಜಾತಿಯೂ ಇದೆ. ತಾಯಿಯ ಮಗುವನ್ನೂ ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯವನ್ನೂ
ತೆಗಳಿದರೆ, ಮುಕ್ತಾಂಶವನರೂ ಮೂರನೆಯ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯ-
ಬಹುದು. ಅಂತೆಯೇ ಮುಖಸ್ತುತಿಯ ಮನುಷ್ಯನು
ಕವಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವನನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲವು ವಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು
ಸಾಧನವೇ ಬೇಡ. ಹಾಗೆಂದು ಧುಡುಂನೆ ಹೋಗಿ ‘ಓಹೋ
ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೀವು ನರಕವಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕಾವ್ಯವು ಅಪ್ರತಿಮ-
ವಾಗಿದೆ, ಅದ್ವಿತೀಯವಾಗಿದೆ, ಅನುರವಾಗಿದೆ’ ಎಂಬೆಲ್ಲಾ
ಉಪರಿಬಿಡುವುದು. ಕಲಾನಂತ ಮುಖಸ್ತುತಿಶಾರಣ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ.
ಅದರ ಬದಲಾಗಿ, ಕವಿಗಳ ಕವನದೊಳಗಿನ ಒಂದೆರಡು ಸಾಲು
ಉದಾಹರಿಸಬೇಕು. ಅವೆರಡು ಸಾಲು ತನುಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು
ನಾಟದ ಬಗೆಯನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕು. ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಒಂದೆರಡು

ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಗೊಂಡ ಔಷಧಗಳು

ಮರ್ಮಿನೋಲ್

(ಜಂತುನಾಶಿ)

ಮುಂಜಾನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ
ಮೂರು ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಜಂತುಗಳು ಹೊರಬೀಳುವುವು.

ನಮ್ಮ ಇತರ ಔಷಧಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಬಗ್ಗೆ
ಪಿಚಾರಿಸಿರಿ :

ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್ ಪರ್ಸನ್ಸ್, ಲಿಮಿಟೆಡ್
ಮುಂಬೈ.

ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಏಜೆಂಟ್ಸ್ :-

ಮೆ. ಮಿರ್ಜಾನಕರ ಮತ್ತು ಕಂ.

ಸಾಲುಗಳ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅವರಿಂದ ಅರ್ಧವಿವರಣೆ
ಕೇಳಿ, ಅವರ ನಾವೀನ್ಯತ್ವ, ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೌತುಕಪಡಬೇಕು.
ಇದರಿಂದ ಕವಿಗಳು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ದಜನ್ ಕವಿತೆ-
ಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಿಚ್ಚಬಹುದು. ಆವಿಷ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ
ಶಾಶ್ವತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದರೋ, ಅಂದಿನ ಚಹಾಪಾಸವಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ,
ಸಮೀಪದ ಭೋಜನವೇ ಕವಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಅಶ್ವರ್ಯ-
ವೇನೂ ಅಲ್ಲ ಮುಖಸ್ತುತಿಗೆ ಮರುಳಾಗುವವರಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳೇ
ಮೊದಲು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಕವಿಗಳು ಮೂರನೆಯ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯದೆ
ತಮ್ಮಲ್ಲದ್ದರ ದಾರ್ಬಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆರಿವಿನ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುವರೆಂದು
ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಇದೆ ಮಾತನ್ನೆ ಗವಾಯಿಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು.
ತಂಬೂರಿ ಶ್ರುತಿಮಾಡಿ 'ಸಾ' ಹಿಚ್ಚುವ ಮೊದಲೆ 'ವಾಹವಾ' ಎಂದು
ಬಿಟ್ಟರಾಯಿತು; ಗವಾಯಿಗಳು ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿ ಏನೂ ಮಾಡಬಹುದು
ನಿಮಗಾಗಿ.

ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯಪ್ರಧಾನಿಗಳೂ ಮುಖಸ್ತುತಿಗೆ ಮರುಳಾಗುತ್ತಾ
ರೆಂದು ಶ್ರೀ. ಕೃಪಲಾನಿಯವರು ಒಂದೆಡೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಾಗೂ
ನಂತಹ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಪಿಯರ್ ಕವಿ ಮಾನವದರ್ಬಲತೆ-
ಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಚಾತುರ್ಯವನ್ನೂ ಮೂರ್ತಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವಾದದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರದು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮಾತನ್ನು ಸಮರ್ಥಿ-
ಸುವಾಗ, ಅವ್ಯಕ್ತವಾದ ಮುಖಸ್ತುತಿಯಾಗಿ ಅವರ ಸಹಾನುಭೂತಿ
ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮುಖಸ್ತುತಿಯು ಸ್ನೇಹ, ಸಹಾನುಭೂತಿ-
ಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮಸಾಧನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಸವೇಶ್ವರರೂ ಕೂಡ 'ತನ್ನ ಬಣ್ಣ ಸೆಬೇಡ, ಎದುರು ಹೆಳಿಯುಳ್ಳ
ಬೇಡ' ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಮುಖಸ್ತುತಿಗೆ ಮೌನಸಮ್ಮತಿಯನ್ನ
ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಪರರ ನಿಂದ
ಯಷ್ಟು ಪಾಪಕಾರಿಯಲ್ಲ ಮುಖಸ್ತುತಿ. ಬಹಳವಾದರೆ ಮುಖ
ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಕೂಡಿರಬಹುದು, ಒಂದಿಷ್ಟು
ಸುಳ್ಳು, ಬೆರೆತಿರಬಹುದು, ಅದರ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೇಡು ಬಗೆಯು
ಕುಹಕತನ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ದೊರಕಲಾರದು.

ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ಮೇಲೆ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದಿರುವನೆ? ಸ್ತು-
ತಿಯನ್ನು ಎಂದರೆ ಮುಖಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವವನು ವೇದನ
ಸಮಾನನಲ್ಲವೆ? ದೇವಸ್ತುತಿ, ದೇವತಾಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದೇನಿವ
ಭಕ್ತರಿಂದ ದೇವರ ಮುಖಸ್ತುತಿಯಲ್ಲವೆ? 'ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾ
ದವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ' ಎಂದು ಭಗವಂತನು ಸಾರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ, ನೀ
ಯಲ್ಲಿ. 'ಮಾಮೇಕಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜ' ಎಂದ ಭಗವಂತನಿಗೆ- 'ಶಿಷ್ಯ
ಸ್ನೇಹಂ ಶಾಧಿಮಾಂ ತ್ವಾಂ ಪ್ರಸನ್ನಂ' ಎಂದು ಅರ್ಜುನನು ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನ ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿದ; ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮರ್ಜಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ
ಅದೇ ದುರ್ಯೋಧನ? ದುರಭಿಮಾನಿಯೆಂದರೂ ಅಭಿಮಾನ
ಮೂರ್ತಿಯವನು; ಎಂತಲೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವನನ್ನು ಕಡೆಗಡಿಸಿ
ಮೇಲಿನವರ ಮರ್ಜಿ ಸಂಪಾದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖಸ್ತುತಿಯೊಂದಿ
ಸೋಪಾನ 'ಭಂಟರಾಂ ಭಕ್ತರ್ಗೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.
ಭಕ್ತರೆಂದರೆ ಯಾರು? ಮುಖಸ್ತುತಿಕಾರರಲ್ಲವೆ? ಭಕ್ತರಕ್ಷಣೆ
ಬಿರುದು ಪೊತ್ತ ಭಗವಂತನು, ಮುಖಸ್ತುತಿಕಾರರಿಗಷ್ಟೆ ಮುಕ್ತ
ಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ

ರಾಮರಾಜ್ಯವೆಂದ ಮೇಲೆ ದೇವತಾರಾಜ್ಯವಲ್ಲವೆ? ಮುಖಸ್ತು-
ತಿ ಮಾಡಿದ ಮಂಗಳಿಗೂ ಶ್ರೀರಾಮರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಊರಿಗತಿ
ದೊರಕಿತು. ಹನುಮಂತನಂತೂ ಸೀತಾದೇವಿಯ ಮುಖಾಂತ
ವಶೀಲಿಹಚ್ಚಿದ; ಶಾಶ್ವತಪದವಿ (permanent post)
ಪಡೆದ.

ದೇವರಿಂದ ಮಾನವರಿಗೆ ಬರೋಣ. ಸ್ತುತಿಪ್ರಿಯರಲ್ಲದವರ
ಯಾರು? ರಾಜರಲ್ಲಿ 'ವಂದಿಸಂದೋಹ'ಗಳಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆ
ಪರಾಕುಹೇಳುವ ಭಟ್ಟಿಂಗಿಗಳಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆ? ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸ್ತುತಿ
ಬೇಕು, ಸ್ವಾಭಿಮಾನಜಾಗೃತಿಗೆ ಸ್ತುತಿಯೇ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊಡು
ವುದು. ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳ ಮರ್ಜಿ ದೊರಕದೆ 'ಹಾಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೆ
ಆರ್ಚಿಸಲಿ ನಿನ್ನ' ಎಂದು ಗೋಳಾಡುತ್ತ ಕೂಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ
ಮುಖಸ್ತುತಿಯ ಕಲೆಯನ್ನು ಕರಗತಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು-
ಮೇಲಿನವರ ಮರ್ಜಿಯಷ್ಟೆ ಏಕೆ, ಏನನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು

ಇನ್ನು ಯೋಗಿಗಳ ಮಾತು ನಮಗೇಕೆ? ಸ್ತುತಿ-ನಿಂದೆಗಳಿಗೆ
ಹಿಗ್ಗದೆ ಕುಗ್ಗದೆ ಒಂದೆ ಸಮನಾಗಿರಬೇಕು-ಎಂಬುದು ಅವ
ತತ್ತ್ವವೋ, ಧೀರರೆಯೋ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಅವರ ಗೊಡ
ನಮಗೇಕೆ? ಏಕೆಂದರೆ ನಾವೋ, ದೇವತೆಗಳ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ
ಇಡುವವರು. ದೇವನೇ ಮುಖಸ್ತುತಿಗೆ ವಶನಾಗಿ ಮಾನವ
ನಲ್ಲಿಯೂ ಈ ದಾರ್ಬಲ್ಯವನ್ನು ಆರಿತೊ ಆರಿಯದೆಯೊ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ

ಈ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಾನವರನ್ನೆ
ಜಿವಿಸಿ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ
ಛೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮನುಷ್ಯನ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಿದೆ.

ಮುಖಸ್ತುತಿಯೆಂದೊಡನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಮುಖದ ಮುಂದೆ
ಗುಲಿತ್ತರೆ ಸ್ತುತಿನಾಡಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ
ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದು, ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಶುಭಸಂದೇಶ ಇಲ್ಲವೆ
'ಕರಾಣಿ' ಕಳಿಸುವುದು— ಇನ್ನೂ ಬಗೆಬಗೆಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ.
ಮುಖ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಇನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ! ಬಿಳಿಮೋಡಿಯ
ಕೇಬರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಅವರು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ,
ಹದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲಾ ಹಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿರಂತೆ ಒಬ್ಬ ಮಹನೀ-
ಯ. ಸಾಹೇಬರು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಆ ತಾಲೂಕಿನ
ಜಮೀದಾರಿಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಂತೆ. ಏಕೆ, ಉಂಡಿ-
ಕೆಗಳಿಗೆ ತಿಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗಾಗಿ ಮೇಲಿನ ಹುದ್ದೆ
ತನವರ ಉದಾಹರಣೆಗಳೆಷ್ಟುಬೇಕು ನಿಮಗೆ? ಇವೆಲ್ಲಾ
ಮುಖಸ್ತುತಿಯ ವಿವಿಧಮುಖಗಳೆಂದೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಲಂಚ
ಮಾತ್ರದೂ ಮುಖಸ್ತುತಿಯೆನಿಸಬಹುದು; ಆದರೆ ಮುಖಸ್ತು-
ತಿಯ ಅನಾಗರಿಕ ಲಕ್ಷಣವದು. ಮುಖಸ್ತುತಿಯು ಸ್ವ-ಪರವೆಂದು
ಕೊಂಡು ವಿಧವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಮುಖಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಾನಂದದ
ಇತರ ಇನ್ನಾವ ಲಾಭವೂ ಇಲ್ಲ. ಪರಮುಖಸ್ತುತಿಯೇ
ಪರಲಾಭಕಾರಿಯಾಗಿದೆ; ಮುಖಸ್ತುತಿನಾಡಿಸಿಕೊಂಡವನಿಗೆ
ಶ್ವಾಹಸ್ಪೂರ್ತಿ, ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥಪೂರ್ತಿ.

ಮುಖಸ್ತುತಿಯ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ,
ಕ್ರಿಯೆ ಮನೋಗತಿಯನ್ನರಿತು ಅದರಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕಾ-
ಗುತ್ತದೆ. ಯಾರ ಮನೆಗೂ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತೇವೆ,
ಬಿಲ್ಕಾಕ್ಲಾತಿಗೆ ಸುಂದರವಾಚಿ ಒಂದು ನಕ್ಷೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆಗ
ದರ ಪರ್ಣನೆಬೇಕು; ಅದು ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಮನೆಯ ಯಜ-
ನಿಗೆ ಹೋಗಿಮುಟ್ಟು, ಉಟದ ಸಿದ್ಧತೆ ಇಮ್ಮಡಿಸುತ್ತದೆ.
ಜಿಟಿಕ್ಕು ಕುಳಿತಾಗ— ಉಪ್ಪು, ತುಪ್ಪ, ನಿಂಬೆಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು
ಗಟ್ಟಿ ಇತರ ತಿನಿಸುಗಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಸಮಯವರಿತು
ಹಿಡಲಾಗಬೇಕು. ಹಬ್ಬ-ಹುಣ್ಣಿವೆಗೂಮ್ಮೆ ನಿಮ್ಮ 'ಚಿತ್ರಾವತ'
ಪಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಇನ್ನು ಯಜಮಾನನ ಮರ್ಜಿಯನ್ನೂ ಅನೇಕ
ಫಲಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವನಿಗೆ ಫೋಟೋ ತೆಗೆಯು-
ವರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ 'ನಿಮ್ಮ ಅಲ್ಪಮ್ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡೋಣ.
ತ್ತೀಚಿನ ಹೊಸ ಚಿತ್ರಗಳ ಲೇಖರಣೆ ಹೇಗಿದೆ?' ಎನ್ನಿರಿ,
ಎಂದೆಂದು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸ್ವಲ್ಪವೆ ಮೂಗು ಮುರಿದಂತೆ
ವಾಡಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಾಧಾರಣವಾದ ಚಿತ್ರದ ಪ್ರೊಫಾಯಿಲ್
ಕೊಡನ್ನೂ, ಅದರ ನೆಳಲು ಬೆಳಕನ್ನೂ ಕುರಿತು ಮಾನವರೆ
ಗೊಳಿರಿ. ಅವನು ನಿಮ್ಮ ಗುಲಾಮನೇಕೆಗುವುದಿಲ್ಲ?

ಸಾಹಿತಿಯಾಗಿದ್ದವನನ್ನು ಪ್ರಥಮತಃ ಕಂಡಾಗ 'ಮನೆಯಲ್ಲಿ
ಲ್ಲಾ ಫೇಮನೆ? ಮಕ್ಕಳೆಷ್ಟು?' ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದರೆ, ಸಾಹಿತಿಗೆ

ಸಿಟ್ಟು ಏಕೆ ಬರಬಾರದು? ಏಕೆಂದರೆ ಅವನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಸುವಂತಿ
ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ— 'ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಏನು ಬರೆದಿದ್ದೀರಿ?' ಎಂಬು-
ದಾಗಿರಬೇಡವೆ? ಇಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದವರೆ, ಓದಿರದಿದ್ದರೂ ಅವರ
ಇತ್ತೀಚಿನ ಒಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿರಿ:
'ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅತಿರಯೋಕ್ತಿಯಿರಿಸಿದರೂ ಕೊನೆಯು ಮಾತ್ರ
ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿರಿ. ಅವೇಲೆ ಅವರು 'ಛೇ,
ಇದೇನೂ ಅತಿರಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಓಣಿಯೊಳಗೇ, ನಮ್ಮ
ಮನೆಯೊಳಗೇ ನಡೆದ ಸಂಗತಿ' ಎಂದು ಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವೇಲೆ
ಮಾತ್ರ ನೀವು, 'ಓಹೋ ಬರಾಬರಿ' ಎಂದು ಹೊಂಗುಟ್ಟಬೇಕು.
ಹಾಗೆ ಹೊಂಗುಟ್ಟಿ 'ಹೌದು ಅಂತೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ
ಜೀವನವೇ ಹೆಚ್ಚು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ!' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿ
ಬಿಡಿರಿ; ಸಾಹಿತಿ ನಿಮ್ಮ ಕೆಸೆಯೊಳಗೇ ಬಿಳುತ್ತಾನೆ.

ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಲವುಗಳನ್ನರಿತುಕೊಂಡು ಮುಖ-
ಸ್ತುತಿಯ ಮಾಟವನ್ನು ಹೂಡಬೇಕು. ಮುಖಸ್ತುತಿಯೆಂದರೆ
ಇದೇನು ಅತ್ಯವಂಚನೆ—ಎಂದೆಲ್ಲಾ ನಿಮಗೆ ತೋರಬಹುದು. ಆದರೆ
ದೇವರ ಮಾಯಾಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಹಾಗಿದೆಯಲ್ಲ. ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೇ
ಇದ್ದರೂ, ಮುಖಸ್ತುತಿಗೆ ಮರುಳಾಗುವ ದೌರ್ಬಲ್ಯವನ್ನು ದೇವನು
ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ. ಮಾನವನ ಸ್ಥಿರ ಸಂಪಾದಿಸುವುದಕ್ಕೆ
ದೇವನು ಮಾನವನ ಮೇಲೆ ಕರಾಣಿಸಿದ ಕಾಣಿಕೆ ಇದು. ಇದರ
ಲಾಭ ನಡಕೊಂಡು, ಸ್ವಾರ್ಥಸುಖದ ಸೋಪಾನವನ್ನೇರದೆ ಏಕೆ
ಬಳಲುವರೋ ತಿಳಿಯದು.

ಹ-ಹ! ವಾಚಕರೆ, ಮುಖಸ್ತುತಿಯ ಮೇಲೆ ಇದೊಂದು
ಪ್ರಬಂಧವನ್ನೇನೋ ಬರೆದಿದ್ದೀನೆ. ಲೇಖಕನೂ ಮಾನವನೆಂಬು-
ದನ್ನರಿತು ಇದನ್ನು ನೀವು ಮೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಬರೆದು
ತಿಳಿಸಿದರೂ ಆದೀತು.

GIVES NO PAIN	WORLD RENOWNED
NO STAIN	BAO SHAN
REGD.	DEPILATORY
No. 529	SOAP POWDER LOTION
REMOVES UNWANTED HAIR SAFELY	
SOLD EVERYWHERE	
S.C. MAHAJAN & CO. BOMBAY	

ಕೃಷ್ಣತಾಯಿ

(ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಿರಿಯರ ಕೃಷ್ಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಡಿದುದು.)

೨೬. ಭುಜೇಂದ್ರ, ಮಹಿಷನಾದಿಗಿ

ಕೃಷ್ಣತಾಯಿಯೆ, ಪುಣ್ಯವನುಣ್ಣು ವೆವು—
ಮಕ್ಕಳು ನಿನ್ನಯ ಮೈಮೆಯ ಬಣ್ಣ ಪೆವು !

೧

ಮಂಗಳ ಹಾಡನು ಹಾಡುತ್ತ ಹರಿಯುವೆಯ ?
ಶುಕ-ಸಿಕಗಲ ವನಿಗೂಡಿಸೆ ಕರೆಯುವೆಯ ?
ಬಸಬಸಗಲ ತಲೆದೂಗಿಸಿ ಮಣಿಸುವೆಯ ?
ಜನ-ಜನಗಲ ತನುಮನನನು ತಣಿಸುವೆಯ ?

ಆದಾಂ ದೇವನ ಕರುಣೆಯ ಜಲವಾಗಿ—
ಆದಾಂ ಪೂರ್ವದ ಪುಣ್ಯದ ಫಲವಾಗಿ—
ತಾಯಿಯೆ, ನಿನ್ನಯ ಭಾಗ್ಯವ ಪಡೆದಿಹೆವೊ
ತೊಡೆಯಲಿ ಉಡಿಯಲಿ ಅಡಲು ಬಂದಿಹೆವೊ !

ಕೃಷ್ಣತಾಯಿಯೆ, ಪುಣ್ಯವನುಣ್ಣು ವೆವು—
ಮಕ್ಕಳು ನಿನ್ನಯ ಮೈಮೆಯ ಬಣ್ಣ ಪೆವು !

೨

ಇಲ್ಲಿಯ ಮಣ್ಣಿನ ಕಣ-ಕಣದೊಳಗೆಲ್ಲ—
ಇಲ್ಲಿಯ ಗಿಡಮರ ಬಳ್ಳಿಗಳೊಳಗೆಲ್ಲ—
ಇಲ್ಲಿಯ ದನಕರು ಮನುಜರ ಮೈಯೆಲ್ಲ
ನಿನ್ನಯ ಉಸಿರೇ ಅಡುವುದೆಲ್ಲೆಲ್ಲ !

ನಿನ್ನಯ ಪುಣ್ಯಕೆ ತೊಂದರೆ ನಮಗಿಲ್ಲ
ಹೆಂಡಿರು ಮಕ್ಕಳು ಸುಖವಾಗಿಹೆವೆಲ್ಲ !
ನಿನ್ನಯ ನೀರೇ ಅಮೃತವು ನಮಗೆಲ್ಲ
ನಮ್ಮಯ ಪಾಲಿಗೆ ಸಗ್ಗುವು ಬೇರಿಲ್ಲ !

ಕೃಷ್ಣತಾಯಿಯೆ, ಪುಣ್ಯವನುಣ್ಣು ವೆವು—
ಮಕ್ಕಳು ನಿನ್ನಯ ಮೈಮೆಯ ಬಣ್ಣ ಪೆವು !

೩

ನಮ್ಮಯ ಬಡತನ ಹಿಂಗಿಸಿದವರಾರು ?
ನಮ್ಮಯ ಜಾಡ್ಯವ ಹರಿದೊಗೆದವರಾರು ?
ನಮ್ಮಯ ಪಾಸದ ಕೊಳೆ ತೊಳೆದವರಾರು ?
ತಾಯಿಯೆ, ನೀನಲ್ಲದೆ ಇಹರಿನ್ನಾರು ?

ಅಜ್ಞಾನದ ಕತ್ತಲೆ ಕಳೆದವರಾರು ?
ಸುಜ್ಞಾನದ ದೀಪ್ತಿಯ ಬೆಳಗಿದರಾರು ?
ಪ್ರೀತಿಯ ಅಂಕುರ ಮೊಳೆಯಿಸಿದವರಾರು ?
ತಾಯಿಯೆ, ನೀನಲ್ಲದೆ ಇಹರಿನ್ನಾರು ?

ಕೃಷ್ಣತಾಯಿಯೆ, ಪುಣ್ಯವನುಣ್ಣು ವೆವು—
ಮಕ್ಕಳು ನಿನ್ನಯ ಮೈಮೆಯ ಬಣ್ಣ ಪೆವು !

೪

ಈ ನರಜನ್ಮವು ಕಳೆಯಲು ಮುಂದಕ್ಕು
ಸಾಸಿರ ಸಾಸಿರ ಜನುಮಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕು —
ನಿನ್ನಯ ತಾಯ್ತನವನ್ನೇ ಬೇಡುವೆವು ;
ನಿನ್ನಯ ಉಪಕೃತಿಯನ್ನೇ ಹಾಡುವೆವು !

ಅಳಿ-ಗಿಳಿ-ಕೋಕಿಲಿ ಗಿಡ-ಮರವಾಗುವೆವು,
ದನಕರು ಹುಳು ನರಿ-ನಾಯಿಗಳಾಗುವೆವು,
ಅದರು ನಿನ್ನಯ ಮಡಿಲೊಳೆ ಹುಟ್ಟುವೆವು ;
ನಿನ್ನಯ ಸವಿನೋಲಿಹಾಲನೆ ಕುಡಿಯುವೆವು !

ಕೃಷ್ಣತಾಯಿಯೆ, ಪುಣ್ಯವನುಣ್ಣು ವೆವು—
ಮಕ್ಕಳು ನಿನ್ನಯ ಮೈಮೆಯ ಬಣ್ಣ ಪೆವು !

ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ ಹೊಂಗನಸುಗಳು !

(ಒಂದು ಗೋಳುಗತೆ)

ಶ್ರೀ 'ಗೋಪೀನಾಥ', ಮುಂಬಯಿ

✽

ಹೆಚ್ಚು ಇರುವಲ್ಲಿ ಕಡಲೆಯಿಲ್ಲ, ಕಡಲೆಯಿರುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ರೂಢವಾದ ಅರ್ಥನೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲ ಸಹೃದಯ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕನಲ್ಲಿ ಹಣವು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ? ಅಹುದು, ಸ್ವರ್ಗವೇ ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿದರೆ ?

✽

ಮೂವತ್ತನೆಯ ದಿಸೆಂಬರ್, ೧೯೫೦ :

ಹೆಚ್ಚು ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ ; ನಲ್ವತ್ತನೆಯ ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ. ಮುತ್ರಂದೆಲ್ಲ ಅಭಿನಂದನಾಶೀರ್ವಾದಗಳು ಬಂದಿವೆ ! 'ವಿ ನಾ' ಅವರು ಶುಭಾಶಯಗಳನ್ನು ಕೋರಿ ಪತ್ರ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. "ಇಂದಿರಾತನಯ"ರು ನನ್ನ 'ಬಾಲ್ ಜೀವಲಿ' ಬಗ್ಗೆ ಹಾಡಿ ಹೆರಸಿದ್ದಾರೆ ! ಕಾರವಾರದ ಮಿತ್ರ 'ಎನ್ನೆಮ್' ಗೋ, ಅರುಪುಟಗಳ ಲೇಖನವನ್ನೇ ಬರೆದು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗೋರಿನ ಗೆಳೆಯರ ಬಳಿಗೆ ಕೂಡಿಯೇ 'ಬನ್ನವತ್ತೆ'ಗೆ ಬರೆದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಯರ 'ಜೀವೇಟಿ' ಕೆಯಂತೂ ನನಗೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೇ ತಂದೊಡ್ಡಿದೆ ! ಏನು ? ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಈ ಒಂದು ದಿನದ—ನನ್ನ ಜನ್ಮದಿನದ—ಗಾಗಿಯೇ ! ಅಬ್ಬಾ, ಜಯಂತಿಯೇ ! ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಹಿತಯನ್ನಾಚರಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಶಕ್ತಿ ನಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ಮುದುಕನೆನಿಸಿ- ಸ್ವನಂಥ ನನ್ನ ನಲ್ವತ್ತನೆಯ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕಾರಗಳೇಕೊ !....

ಬದುಕು ?.... ಹೌದು, ಮುದುಕನಲ್ಲದೆ ! ನಲ್ವತ್ತು ವಯಸ್ಸು ಉದ್ದದಲ್ಲಿ ಮುದುಕತನದ ಮೊದಲ ಮೆಟ್ಟಿಲಲ್ಲವೆ ? ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ಸಾಕು— ತಲೆ ಬೋಳಾಗಿದೆ ; ಕಣ್ಣಿಗೆ 'ಚಾಳೀಸ್' ತ್ತರಲ್ಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಗಟ್ಟಿಯಿದ್ದರೂ ಕಬ್ಬಿನ ರಸ ಹೀಯೇ ಕುಡಿಯುವ ಒಲವೆನಗೆ. ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಜಗಿಯದೆ ಬಗೆ ರುಚಿ ಸಪ್ಪೆ... ಎಲೆ ! ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾನಾವನೆಂದು ನನ್ನ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಗ್ಗುವರೋ !....

ಹೌದು. ಬಹುಶಃ ನಾನೊ ಒಬ್ಬ ಬರೆಹಗಾರನೆಂದು ನನ್ನ ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಸಹಜವೇ ಸಂ. ಸತ್ತ ಒತ್ತಡೇಳುವ ರೂಢಿ ಇಪ್ಪರವರಿಗಿತ್ತು.... ಈಗ

ಸುಧಾರಿಸಿ, ಮುದುಕನಾಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ಥಾನ- ಮಾನಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಚಾಣಕ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇರಲಿ... ಅಂತೂ ಬರೆಹಗಾರನೆಂದು ಈಗಾರರೂ ಪ್ರಚಾರವಾಯಿತು ! ನನ್ನೇ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಕತೆ. ಕನ. ಜಾಗ ಉಳಿದುದರ ಫಲವಾ ಯೇನೋ. ಅ... ಅಷ್ಟು ಸಾಲದೆ ಬರೆಹಗಾರನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ? ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು ? ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುವ ಶಕ್ತಿಯಂತೂ ಬರೆಹಗಾರನಿಗೆ ಬರೆಹದಿಂದ ಬಂದಿಲ್ಲ.... ಹೆಸರಾದರೂ ಬಂತಲ್ಲ ! ಸಾಯುವ ಮೊದಲು ಇಷ್ಟಾದರೂ ಮನಸ್ಸಿನ ತೃಪ್ತಿಗಾಯಿತು.... ಭಲೆ ! ಬರೆಹಗಾರ ನಾನಾದೆನೆಂದು ನನ್ನ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಲಿ ? ಯಾಕಾಗಬಾರದು ? ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಿತ್ರರು....ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಮೂಡಲಿಸಿದ್ದಾರೆಯೋ !ನು !.....

ಇದೊಂದು ಉಭಯಸಂಕಟವಾಯಿತಲ್ಲ ! ಅವರಿಂದಲೆಂದು ನಾನೊಬ್ಬ ಬರೆಹಗಾರನೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ, ಅವರಿನಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಸನ್ಮಾನಕಾಣಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬದಲು ನಾನೇನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ- ವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಅದರೆ ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿ ನನಗಿಲ್ಲ ? ಬರೆಹ- ಗಾರನ ಹಣಬರೆಹವೇನೆಂದು ಅವರಿಗೂ ಗೊತ್ತು ; ಅವರಿಂದ ನನ್ನಿಂದ ಅವರೇನೂ ಆಪೇಕ್ಷಿಸಲಾರದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದರೆ ಅತ್ಯ- ವಂಚನೆಯಾದೀತು. ಹಾಗೆಂದು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಮೋದರೆ ಎದರಿಗೆ ಏನೆಂದು ಕೊಡಲಿ ?....

'ಮ. ವಿ. ನಾ.' ಅವರ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಕಾಣಿಕೆಯ ಭಾರ ಹೇಗೆ ಹೊರಲಿ ? ಆ ಸುಣ ತೀರಿಸಲು ನಾನೊಂದಾದರೂ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದುಗಿಲ್ಲ. 'ದೀಪ್ತಿಕ'ರ ಕವನಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಕಾವ್ಯಭಾಷೆಯಲ್ಲೊಂದು ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದೇನೋ ಸುಲಭ. ಅದರ ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಯ- ರತ್ತ ಜೀವೇಟಿಕ್ಕೆ ಮುಂಬೈಯಿಂದ ನಾನೇನು ಕೊಂಡು ಕಳು-

ಶಾರದಾ ಪ್ರಕಟನಾಲಯದ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕಟನೆ

ಶ್ರೀ. ನಾಡಿಗೇರ್ ಕೃಷ್ಣರಾಯರ
ಕೇಡಿಗನ ಕಿಡಿಗಳು

ಈ ಹೊಸ ವಿಧದ ಪ್ರಕಟನೆಯೊಂದಿಗೆ
ಶಾರದಾ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆಯ
ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷ ಆರಂಭವಾಗಲಿದೆ.

ಕೂಡಲೆ ೬ ರೂ. ೪ ಆ. ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು

ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ !

ಚಂದಾ ಹಣ ಶುಭವೇಕಾದ ವೀರಸ:

ಶಾರದಾ ಪ್ರಕಟನಾಲಯ

ಅರಸೀಕೆರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ೨.

ನಮ್ಮ ಇತ್ತೀಚಿನ ಪ್ರಕಟನೆ:-

ಶ್ರೀ. 'ಚದುರಂಗದ' 'ಮಹೋನ್ನತ ಕಾದಂಬರಿ'

'ಸರ್ವಮಂಗಳ'

೪೬೦ ಪುಟ

ಬೆಲೆ: ೪ ರೂ. ೪ ಆ.

ಹಿಸಲಿ? ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ಒಂದು ಜಾತಿ ಸಂಚಯವಾದರೂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ?....

....ಆರೆ! ಇದಿಬ್ಬರು ಗೆಳೆಯರು ಸಿಲ್ವಿನ ಶಾಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಲ್ಲ! ಇವರಿಂದ ಹೇಗೆ ಬೆಣ್ಣೆಮುಕ್ತನಾಗಲಿ? ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಯೊಬ್ಬರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತದ ಕೃತಿ ಬಂದಿದೆ—"ಶಮ್ಮ ಬರೆ. ನಡೆಗೆ ಹೊಸ ವಿಚಾರದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯಲೆಂದು ಹಾರಯಿತೆ" ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿಯಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ತಲೆ ಹಣ್ಣಾದಮೇಲೆ ಹೊಸ ವಿಚಾರದ ಹುರುಪು ಹೇಗೆ ಬರಬೇಕು?.... ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ! ಅಭಿನಂದನಾಪತ್ರ, ಶಾರುಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ. ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದರೆ, ಎರಡು ದಿನಗಳ ರಜೆ ಸಜೆಯೇ ಬೇಕಾದೀತಲ್ಲ! ಮತ್ತೆ ಅಮೇಲಧಿಕಾರಿಗೆ ರರಣುಹೋಗಬೇಕು. ಹಾಗಿತ್ತು ನೆಲೆ ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಹೇಗೆ ಈ ಪ್ರೇಮಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಲಿ? ಯೋಚನೆಯೇ ಹೊಳೆಯದಲ್ಲ! ಮಲಗುವಾಗಲೇ ಗಂಟೆ ಹನ್ನೆರಡು. ಅವರಿವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿಯೇ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯಿತು. ಮಲಗಿ ಈಗ ಎರಡು ತಾಸುಗಳಾದುವೋ ಏನೋ.... ಇವೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳ ದಾಳಿ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲ ತಲೆಯಲ್ಲಿ!.....

....ಇಲ್ಲ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣು ತಾಗದು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಬಾಂತಿ! ಹೌದು. ಶಾಂತಿ ಈಗ ನನ್ನ ಬಳಿಯಿದ್ದಿಲ್ಲ.... ಅವಳಿಂದಾಗಿ ತುಸು ಶಾಂತಿಯಾದರೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತೋ ಏನು ಮುದ್ದು ಶಾಂತಿ! ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಆಯಾಸವಾಗದಂತೆ ಆರಮಾಡುವ ಹೆಣ್ಣು ಜೀವ— ಶಾಂತಿ! ಕೈ ಹಿಡಿದು ಕೆಯಿ ಹಾಗಿರಬೇಕು. ನನಗಿಷ್ಟು ತಲೆಶೂಲೆಯಾದರೆ ಸಾಕು, ಕೈ ನನ್ನ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆಯೇ! ಆ 'ಬಾಮ್ಮ' ಹಚ್ಚಿ, ರಕ್ತದ ದಿದ್ದರೂ ಶಕ್ತಿಹಾಕಿ ಹಣತೀಡುವಾಗ, ಆ ಮನದ ಅನೇ ಇಲ್ಲ, ಹೇಳಸಾಲದು.... ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು... ಶಾಂತಿ!.... ಶಾಂತಿ.... ನನ್ನ ಶಾಂತಿ....!

ಇದೀಗ ನನ್ನ ಮನದೊಳಗಿನ ವಿಚಾರಸಮರ ನೋಡಿದರೆ, ತನ್ನ ಶಾಂತ ಸ್ವಭಾವದ ಬಳಿಯ ಬಾವುಟವನ್ನೆತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿತ್ತಿದ್ದರೋ ಏನೋ! ಇಲ್ಲವೇ ಇದನ್ನೆ ಭ್ರಾಂತಿಯೋ ಮೆಯ್ಯಾವನದ ಹುಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿ ಅನುಭವಣ್ಣಾದ ಈ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲೋ.... ಆ ಕನಸು ಕಾಣುವುದೆಂದರೆ ಮುದಿಭ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲವೇ? ಅದೂ ಅಲ್ಲ, ಇಂದೆನ್ನ ಆರಯಿಕೆ ನಡೆಕೊಳ್ಳಲು ಅವಳಿಗಾದರೂ ಸಮಯವೆಲ್ಲಿ? ನಾನೂ ಅವಳಿಬ್ಬರೇ ಇದ್ದಾಗ ಅವಳ ಪ್ರೇಮಾದರವೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಮೇಲೆಯೇ ನೆಟ್ಟಿತ್ತು ನಿಜ. ಇದೀಗ ಅದು ಮರವಾಗಿ ಫಲವಿತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ, ಆ ಸವಿ ಹಂಚಿ ಹೋಗಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಒಂದು, ಎರಡು, ಮೂರು.... ಅಲ್ಲ, ಎಂಟನೆಯ ಮಗುವನ್ನೇ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಆಕೆ ಹೆತ್ತಿದ್ದು....!! ಅಬ್ಬಾ, ನು ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆಯಾಗಿ, ಇನ್ನೂ ನಾನು ಮದುವೆಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದೆಲ್ಲದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ.... ಹುಚ್ಚು.... ನಾನೊಬ್ಬ ಹುಚ್ಚು ಶಾಂತಿ! ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಯಾ? ... ಅಯ್ಯೋ ನಿನ್ನ ಅವಸ್ಥೆಯೇ! ಇದೇ ನಿನ್ನ ರೂಪವೇ ಬದಲಾಗಿದೆಯಲ್ಲ! ಇದೇಕೆ ಹೀಗಾದೆ ನೀನನ್ನಿಂದಲ್ಲವೇ? ಬಡ ಬರಹಗಾರನ ಕೈಹಿಡಿದಿದ್ದೆಂದೆಲ್ಲ ಸಾಪ, ಏನು ನೋಡಲಿ ನಿನ್ನ! ಆ ರಾಮನನ್ನು ಒಂದು ಕೈ ಹಿಡಿದು, ಶ್ಯಾಮನನ್ನು ಕಂಕುಳಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಲೀಲೆ-ಚಂದ್ರಿಯ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿರಿಸಿ, ಮಾಧವ-ಮನೋಹರಂ ಜತೆ ತಾರ-ಗೋಪರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವ ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿ ಕಂಡರೆ, ಕೊರಳು ಕೊಯ್ದಂತೆ ತಿದ್ದಿಯಲ್ಲ ಶಾಂತಿ! ಆದರೂ ನೀನು ನಗು ಬರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನೇರಿಸುತ್ತಿ.... ಇದು ಆತ್ಮವಂಚನೆ, ನೋಡು! ನಿಜವಾಗಿಯೇ ನಿನಗಿಂದು ಮನಶ್ಯಾಂತಿಯಾದೆಯೇ? ಮಕ್ಕಳು ಮಕ್ಕಳೆಂದೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಬ್ಬಿಹಾರುತ್ತಿದ್ದೆಯಲ್ಲಾ, ಈಗ ನೀ ಎಂಟು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಾಗಿರುವೆಯಲ್ಲೇ—ಮಹಾತಾಯಿ! ಮಕ್ಕಳ ಅರೆಯಿಕೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ತ್ರಾಣವಿದೆಯೇ ನೋಡು. ಅಯ್ಯೋ....

ಆಗ ಎಷ್ಟು ಮುದ್ದಾಗಿದ್ದೆ ನೀನು? ನಿನಗಾಗ ಎಷ್ಟು ವಯಸ್ಸು.... ಎಂಟೋ ಒಂಭತ್ತೋ ಇರಬೇಕಷ್ಟೆ! ನಾನಾಗಲಿ

ನೈದು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ. ಅಗಿನಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಘನಮತೆ ನನಗೆ ! ಯಾಕೆ, ನೀನು ಚೆಲುವಿದ್ದಿ. ನಿನ್ನ ಕೈ ಪಾ ಅಷ್ಟು ಚೆಲುವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಚೆಲುವಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ರಲಿಲ್ಲ.... ನೀನೇ ನಿಮ್ಮ ವರೆಲ್ಲರ ನೈಕೆ ಅಪ್ಪರೆ! ನಿನ್ನ ಗತಮ್ಮಂದಿರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆ ಭಾಗ್ಯ ನನಗೆ ಹಾಯಿತು. ನೀನು ಮಾತ್ರ ಎಷ್ಟು ತೇಮಳಗೊಂಡೆಯೋ! ತಮ್ಮ ತಮ್ಮನೆಂದು ವಸಂತನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮುದ್ದಾಡಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲಿಲ್ಲವೇ? ನಿನ್ನ ಆ ಹಿಗ್ಗು ನನಗೇ ಫೈಮೈ ಜುಗುಪ್ಸೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ನಿನಗೇಕೆ ಚಿಕ್ಕ ಮೇಲಿಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯೆಂದು ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ? ನಾನಷ್ಟು ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ತೋರಿಸಿದರೂ, ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿ ನಿನ್ನ ತಮ್ಮಂದಿರ ಮೇಲೆಯೇ ಇತ್ತು. ಆಗ ನನಗೂ ತಿಳಿಯಬುದರ ಅರ್ಥವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನೀನು ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ-ಯಂದಿರನ್ನು ಕಳೆದೆಯಲ್ಲ, ಆಗ ನಿನ್ನ ದುಃಖದ ಮೋರೆಯನ್ನು ನಾನು ಮರುಕಗೊಂಡೆ; ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟೆ. ನಿನ್ನ ಹು ಹೈದಯದೊಳಗೂ ಪಾತ್ರಲ್ಯ ತುಂಬಿದುದನ್ನು ನೆನೆದು ಗಾಡೆ....

...ಹಾಸ ಆ 'ಬಾಳು' ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕೂರು ಸತ್ತಾಗ, ನಿನ್ನಮ್ಮನ ಜತೆ ಅತ್ತು ಅತ್ತು ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪುಗೊಂಡಿದ್ದೂ, ಬಿಮಾಡೆನೆಂದು ಹಟ ಹಿಡಿದಿದ್ದೂ, ಈಗಲೂ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಡೆ. ಎರಡು ವರ್ಷದ ರಮೇಶ, ನಿನ್ನ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನವ, ಹಿಡಿದು ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ನೀನು ಅವನ ಹಾಸಿಗೆ ಬಳಿ ಕೂತು-ಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆಯೆಂದು "ಮಾವ" ನನ್ನಮ್ಮಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಅವನೂ ಮತ್ತೆ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನಗಲಿದೆ! ಕೆಲದಿನಗಳ ನಿನ್ನ ತಂಗಿ ಶಾರದೆ ಸಿಡುಬಿಗೆ ತುತ್ತಾದಳೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಕೋದ ದುಃಖಕ್ಕಿಂತ ನಿನ್ನ ಅವಸ್ಥೆಯೇನಾಗಿದೆಯೋ ಎಂದು ಮರುಕಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ..... ಆದನ್ನೀಗ ನೆನೆದರೆ, ನಿನಗಾಗಿ ಲ್ಲಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯಿತ್ತೇ ಎಂದಾಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.... ಆದರೆ ?

ನಾನು ನಿರಾಶನಾದೆ. ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಬದಲು ನೀನು ಪ್ರೀತಿ ಡಲಾರದಾದೆ. ನಿನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರೀತಿ ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ-ತಂಗಿಯಂದಿರೇ ಮಾಡಿದ್ದಿ. ಆದರೆ ಅವರಿಲ್ಲ ನಿನಗೇನೂ ಕೊಡಲಾಗದೆ ಒಂದ ಅಗಲಿದರು.... ನೀನಷ್ಟು ಅತ್ತರೂ ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಅವರ ಕೈ ಬರಲಿಲ್ಲ... ನನಗೆ ನಿರಾಶೆಗೊಳಿಸಿದೆಯಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ನಿವರಣೆಯೆಂದು ನಾನಾಗ ಎಣಿಸಿದ್ದೆ ಕೂಡ. ಆದರೆ ನಮಯಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಕನಿಷ್ಠವೂ ಇತ್ತು.... ನಿನ್ನ ಮೈನ ಕಳವಳಕ್ಕಾಗಿ! ಅಲ್ಲ, ನಿನಗೇ ಅಷ್ಟು ದುಃಖವಾಗಿದ್ದರೆ, ನಿನ್ನ ತಾಯಿ— ಒಂಚತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಮಾತೆ— ತಾನು ಸಾಯು-ಗೆ ಬರೇ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನಷ್ಟೆ ಎಣಿಸಿ ಎಷ್ಟು ಸಂತು-

ಪಟ್ಟಿರಬೇಕು? ಆ ತಾಯಿಕರುಳಿನ ನೋವು, ಹೆಣ್ಣಾದ ನಿನಗೆ ಮಾತ್ರ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಮೊದಲೇ ಕೋಮಲೆಯಾದ ನಿನಗೆ, ಅದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಜೀವಹಂಡಿತು; ಅಂಜಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿತು... ಹದಿನಾರು ತುಂಬಿದರೂ ನಿನ್ನ ಹೈದಯದಂಜಿಕೆ ಮಾರಲಿಲ್ಲ. ನೀನೇ ಮನೆ ಯಜಮಾನತೆಯಾದರೂ, ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಮಂಕು ಹಿಡಿಯಿತು.... ನಿನ್ನ ಪ್ಪ ಆದಾಗಲೇ ನಿನ್ನ ವರಲೋಭನೆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು, ನಿನ್ನ ಅವಸ್ಥೆ ಹೇಳಿ ನಮ್ಮಮ್ಮನೆದುರು ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಿದ್ದರು... "ನೀನು ಮದುವೆಯಾಗಲೊಲ್ಲೆನೆಂದು ಹಟ ಹಿಡಿದಿದ್ದೀ.... ಹುಡುಗಿಗೆ ಹುಚ್ಚುಗಿಜ್ಜೆ ನಾದರೂ ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ-ವಷ್ಟೆ" ಎಂದು ಹೆದರಿದ್ದರು ನಿನ್ನ ಪ್ಪ. ನಿನಗೊಂದು ಮದುವೆ-ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲ ಸರಿಹೋದೀತೆಂದು ಅವರು ಕತಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ, ನಿನ್ನ ಅಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವರ ಸಿಗಲು ಅವರಿಗಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ನೀನು ಊಹಿಸಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ! ಆದೇ ಅವರು ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನನ್ನು ನನಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿ ನನ್ನಮ್ಮನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಅಪ್ಪ ಅಗಲಿದದ್ದು.... ಅಬ್ಬ.... 'ನೆನೆದರೆ ಫೋರವಿಡೀದು ಸುಖ' ಎನಿಸುತ್ತದೆ!....

ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಗ ಯಾವ ರೀತಿಯ ವಿಚಾರ ಗೊಂದಲ-ವಾಗಿರಬೇಡ? ನನ್ನಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ

ಭಿಷ್ಣುಕ್ಕೆ ಅಯುರ್ವೇದ ವಿದ್ವಾನ್ ಬಿ.ವಿ. ಹಂಡಿ

ಮು ನೋ ಹರ { ನೀಲ } ಹೇರ್ ಆಯಿಲ್

ಕೂವಲನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಕಷ್ಟಾಗಿ, ಸೊಂಪಾ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಬಾ ಲ ನ ರೆ ಗೆ ಪ್ರ ತಿ ಕ್ರ ಯೆ.

ಗರ್ಭಾಶಯಕ್ಕೆ { ಜೀವಿನಿ } ಟಾ ನಿ ಕ್.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಗುಣ-ದಾಯಕವಾದುದು; ಉಷ್ಣ ರೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಮನ-ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಔಷಧಸಾಧ್ಯ ಬಂಜಿತನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಯೋಗ.

ಅಜೀರ್ಣ { ಪಂಚವಟಿ } ರಾಮಬಾಣ.

ಸದ್ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ, ನಂಜನಗೂಡು.

' ನಂಜನಗೂಡು ಟೂತ್ ಪೌಡರು ' ಮತ್ತು ಅಯುರ್ವೇದಿಯ ಔಷಧಗಳು ತಯಾರಾಗುವ ಕಾರ್ಖಾನೆ.

ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಕೆನ್ನೊ ತಯಾರಿಕೆಗಳು

ಯುಟೆರೊ ಕಂಪೌಂಡ್ —

ಹೆಂಗುಸರ ಮುಟ್ಟಿನ ವಿಕಾರ ಮತ್ತು ಬಂಜೆತನಗಳಿಗೆ ದಾಮಬಾಣ !

ಫುಟೊ ವಿಸುಕಾಲ್—

ಆಶಕ್ತ, ಸಮಸಕ್ತಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಗುಣಪಡಿಸುವುದು.

- ಕಫಸಾಯರವ್ ● ವರ್ನರ್ ಸಾಯರವ್
- ಡೈಜೆಸ್ಟಿವ್ ಸಾಯ್‌ವ್ ● ಬಾಲಾಮೃತ
- ಕುಸುಮಾ ● ಆರೇಂಜ್‌ಕ್ರಶ್ ● ಫುಜೋಲ ಇ.

ಎಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಏಜಂಟರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ಬೇಕು.
ಇಂದೆಯೇ ಬರೆಯಿರಿ.

ಪಿ. ಸಿ. ವರ್ಕ್ಸ್ ದಾಖಿಬಾನಪೇಟೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ನನ್ನಪ್ಪನ ಹಟ ಅಡ್ಡಿಯಾಯಿತು. ಕಾರಣ ನೀನು 'ಹುಚ್ಚಿ' ಯಾದದ್ದು.... ನೀನೇಕೆ ಹುಚ್ಚಿಯಾಗಿದ್ದೆಯೆಂದು ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಒಗೆಹರಿಸಲೇಬೇಕೆ? ಇಲ್ಲ.....ನನ್ನಮ್ಮನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನ 'ಹುಚ್ಚಿ'ನ ಅರ್ಥವಾಗಿರಬೇಕು... ಅವರೇನೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು ಗೊತ್ತೆ? "ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಸಾವು-ನೋವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವಿದು! ಮಕ್ಕಳಿಂದರೆ ಜೀವಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದವಳು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬುದ್ಧಿಭ್ರಂಶವಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿಯಾಳೆ? "ಮದುವೆಯಾದರೆ ಮಕ್ಕಳಾಗುವರು; ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಸಾಯುವರು" ಎಂಬುದು ಶಾಂತಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿರುವ ನಂಬಿಕೆ!" ಎಂದೆಲ್ಲಾ ನನ್ನಮ್ಮ ಆಪ್ತನೊಡನೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ..... ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿನ್ನಕ್ಕೆ ಹೆತ್ತು ಮಗುವನ್ನು ಕಳೆಕೊಂಡಿದ್ದು ನಿನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿಷಮಕ್ಕಳೆದಿತ್ತಲ್ಲವೆ? ಆಗ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ನಿನ್ನಪ್ಪ ಬರೆದ ಪತ್ರ ಅಮ್ಮ ಓದಿ ಹೇಳಿದಾಗ, ನಾನೂ ಒಂದು ರೀತಿ ಹುಚ್ಚನಾಗಿಯೇ ನಡೆದಿದ್ದೆಂತೆ! ಉಟ ಮಾಡದೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿದ್ದೆಂತೆ! ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮತ್ತೆ ಅಮ್ಮ, ನೀನೂ ಅವಳೂ ಜೋಡಿ ಸರಿಯೇ; ಹುಚ್ಚನ ಹೆಂಡತಿ ಹುಚ್ಚಿಯೆಂದು ಅಸಹ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಈಗ ನೆನೆಸಿದರೆ, ಅಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಆಗಲೇ ಊಹಿಸಿದ್ದರೋ—ಎದೆನಿಸುತ್ತದೆ!....

ಹೌದು. ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನನ್ನನ್ನು ಕರಕೊಂಡೇ

ಬಂದಿದ್ದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯಲ್ಲ.... ಆಗ ನೀನೇಕೆ ನನ್ನ ಕಂಡು ಓಡಿಹೋದೆಯೋ! ಹುಚ್ಚಿನಿಂದ ಕಿಂಚಾದಿದೆಯೇಕೋ! 'ಮದುವೆ ಬೇಡ,' 'ಮದುವೆ ಬೇಡ' ಎಂದು ನೀನಾಗ ರೇಗಾಡಿದಿ ಎಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ನನ್ನಮ್ಮನ ಮನಸ್ಸಿತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡವಳಂತೆ, ನಿನ್ನ ಸವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿ—'ಮದುವೆ ಬೇಡ' ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದುದು, ನೀನು ಹಿಗ್ಗಿದುದು—ಆ ನೋಟ ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಸುಳು ತ್ತದೆ! ನಿನ್ನ ಆಗಿನ ಹಿಗ್ಗು ನಿನಗೆ ಔಷಧಿಯಾಯಿತು. ನಾ ಮಾತ್ರ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಊರಿಗೆ ಮರಳಿದೆ. ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನ ಮು ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿದೆಯೆಂದೂ, ನಿನ್ನನ್ನು ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಈ ಹಿಡುವರೆಂದೂ ನಿನ್ನಪ್ಪನ ಕಾಗದ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದೇ ನಿ ಕುರಿತು ನಾನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದು. ಅದಾಗಲೇ ಬಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಸಿ ನಾನು ನೌಕರಿಗಾಗಿ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋದ ಬಂದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ನೀನು ದೂರದವಳಾದೆ....

ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಮತ್ತೆ ತಟ್ಟನೆ ಒಮ್ಮೆ ನನ್ನಮ್ಮನ ಪ ಬಂತು— "ಕೂಡಲೇ ಬಾ, ಶಾಂತಿ ಮೊಡನೆ ನಿನ್ನ ಲಗ್ನ ನಿಶ್ಚಯ ಸಿದೆ" ಎಂದು. ಆಗ ನಾನದನ್ನು ನಂಬಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಶಾಯಿ ಮಾತಿಗೆ ಹೊರಟು ಬಂದೆ. ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕಂಡಾಗಲೇ ಕೇಳಿ 'ಶಾಂತಿಯ ಹುಚ್ಚು ಇಳಿಯಿತೇ? ಮದುವೆಗೆ ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಿದಳೆ' ಎಂದು. ಆಗ ಅವರೇನು ಹೇಳಿದರು ಗೊತ್ತೆ?....

"ಅದ್ಯಾಕೋ. ಹಾಗೆ ಅವಳನ್ನು ಹುಚ್ಚಿ ಎನ್ನುತ್ತಿ? ಹುಚ್ಚ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುತ್ತದೆಯೆ? ಈಗ ಅವಳು ಬೆಳೆವಿದ್ದಾ ಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆದಿದೆ ಅಲ್ಲದೆ, ಈಗ್ಗೆ ಆಕೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿಯಾಗಿ ಸೇರಿದ್ದಾಳೆ. ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂ ರುತ್ತಾಳೆ ಈಗ ತನಗೇ ಮಕ್ಕಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಶೆಯೂ ಹುಡು ಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಮದುವೆಗೆ ಒಪ್ಪದೆ ಏನು?"....ಎಂದರು ನನ್ನನ ಆಗ ನಿನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ಜುಗುಪ್ಸೆಯೆಲ್ಲ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನೀನು ನನ್ನೆದುರಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಅಸ್ಥಿಕೂಟ ತ್ತಿದ್ದೆನೋ ಏನೋ! ಆದರೆ ಆ ಅನಂದಾನುಭವಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮದುವೆಯ ಮುಹೂರ್ತ ಕಾಯಬೇಕಾಯಿತು....

ಅಂತೂ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ನನ್ನ ಕನಸು ನನಸಾಯಿತೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿಯಾದೆವು. ಆ ಮದುವೆಯ ಮೊದ ರಾತ್ರಿ...! ಅದೆಷ್ಟು ನಾಚಿದೆಯೇ ನೀನು! ನಾನು ಹಿರಿ ಹಿಗ್ಗಿದಾಗ ನಿನ್ನ ಮೌನವೆನ್ನ ಕುಗ್ಗಿಸಿತು....ಯಾಕೆ, ನಿನಗೆ ನನ್ನಂತೆ ಮನೋಲ್ಪಾಸವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆ? ಆಗತ್ತು, ಆದ ಹೇಳಲು, ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾಚಿಕೆ! ಅದರೂ ನಿ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಗೆಲುವಿನ ಛಾಯೆ ಮೂಡಿತ್ತು—ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಮನಸ್ಸು ಸಂತಸದಿಂದ ಉಬ್ಬಿತ್ತು. ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ?....

...ನೋವು ಗಂಡು ಮಗು ಕಂಡಾಗ, ನಿನ್ನ ಆ ಗೆಲುವು ಇನ್ನೂ
 ಚಿಕ್ಕದು. ಎರಡು ಮಕ್ಕಳಾದ ಮೇಲೆ ನೀನು ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟು
 ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿ. ಮೂರನೆಯ ಲೀಲೆ, ನಿನ್ನ
 ಲವನ ಕುಡಿಯಾದಳು. ಮಾಧವನು ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ನೀನು
 ಕ್ರಾಣದಿಂದ ಜ್ವರ ಹಿಡಿದು ಮಲಗಿದೆ. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ನಿನ್ನ
 ಮಕ್ಕಳ ಮನುಷ್ಯ ಎಳೆಸುತ್ತಾ ಕ್ಷೇಪಿಸಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗಾಬರಿ-
 ಗಾಯಿತು— ನೀನಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದವಳಂತೆ
 ಗುತ್ತಿಯೋ ಎಂದು! ನಿನ್ನ ಆ ತಾಯ್ತನದ ಅತಿ ತಿಳಿದೇ ನಾ
 ಳಿದ್ದೆ— “ನಿನಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನಾಡಿಸುವ ಅತಿ ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲೇ
 ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಶಾಲೆ ತೆರೆಯೋಣ. ನೀನಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು
 ಕ್ಷರ ನಿನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯೇನು, ನನ್ನ ಗತಿಯೇನು?” ಎಂದೆ.
 ನಾಗ ನನ್ನ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿ “ಛಾ ಹಾಗೆನ್ನ ಬೇಡಿ;
 ಹಳ್ಳದ್ದರೇ ಮನೆಗೆ ಚೆನ್ನು!” ಎಂದೆ. ಮತ್ತೆ ನಾನು ಅಡಿ-
 ದಿನೆ? ಇಲ್ಲ. ಅದೇ ಈಗ ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಕನಿಕರದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ
 ಹಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನಲ್ಲಾ! ನಿನ್ನ ರೂಪ ಬದಲಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ.
 ಶಾಂತಿ! ನೀನೂ ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಮುದುಕಿಯಾಗಿದ್ದೀಯಲ್ಲೇ!....
 ಇನ್ನೆಂದೆ—ನನಗೆ ಮಾತ್ರ ನಲ್ಪತ್ತು ವಯಸ್ಸು; ನೀನೊಂದೂ
 ಹೀಡಲವರ್ಷದ ಕುಮರಿಯೆಂದು. ಇದೀಗ ನಿನ್ನ ರೂಪ ಏನೆಂದು
 ಹೀಡಲಿ?.... ಶಾಂತಿ! ಶಾಂತಿ.... ಶಾಂತಿ!”

....ಇದೇನು ಗೊಂದಲ! ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿ
 ಸುಖವೆಂದು ಬಗೆದಿದ್ದೆ. ಇದಿನ್ನೂ ವಿವರೀತವಾಯಿತಲ್ಲ!
 ಓದ ಎಲ್ಲಿಗೆ? ಗೆಳೆಯರ ವಿಚಾರವಾದ ಸೋತು, ಅವನ್ನು
 ನಿಯಮ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ತಂದೀಗ ಮನಸ್ಸನ್ನು
 ತಪ್ಪು ಕೆರಳಿಸಿಕೊಂಡೆನಲ್ಲ! ಒಲವಿನ ಗೆಳೆಯರ ನೆನಪಿನ ತೂಗು-
 ಹ್ಯಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತೂಕಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಸಂಸಾರದ ಘೋರ
 ಪಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಬಿಟ್ಟೆನಲ್ಲಾ! ಹರಕೆ ಕಳುಹಿದವರಿಗೆ
 ಬರ ಕಾಣಿಕೆಗೊಡುವ ಗೊಡವೆಗಿಂತ, ನನ್ನ ರವೇ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ
 ಗುಡ ತಂದೊಡ್ಡಿತಲ್ಲಾ! ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ನಿವ್ರೆ? ರಾತ್ರಿ ಇಡೀ
 ಚರಣವಾಯಿತು. ಅಯ್ಯೋ, ನನ್ನ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದ ದಿನದಂದೇ
 ನಿಷ್ಕು ಸಂಕಟಪಡಬೇಕಾಯಿತೇ? ಶಾಂತಿಗಿದ್ದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ!
 ಎವಳು ನನಗಾಗಿ ದೇವರಿಗೆ ತುಪ್ಪದ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು-
 ರಬಹುದು; ಹೆಣ್ಣು-ಕಾಯಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಎಲ್ಲ
 ಸಗಾಯೇ! ಎಂತಹ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ ಜೀವ ಈ ಹೆಣ್ಣು!

ಅಂಥವಳಿಗೆ ನಾನೇನು ಕೊಟ್ಟೆ?... ಎನ್ನಿ! ಅವಳೇನು-
 ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನಾದರೂ ಈ ವರೆಗೆ ಕೇಳಿದ್ದಿಲ್ಲ! ಈಗ ಗೆಳೆ-
 ಯರಿಗಾಗಿ ಹುಲುಬುತ್ತಿದ್ದೇನೆ! ನನ್ನೊಂದು ಒಲವಿಗಾಗಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ
 ವನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿದವಳಿಗೆ ನಾನೇನೂ ಕೊಡದಾದೆ; ಇನ್ನುಳಿ-
 ದವರಿಗೆ ಏನನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲೆ? ನನ್ನ ಕತೆಯನ್ನೇ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ
 ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಲೆ....? ಬರಹಗಾರ ಬೇರೇನನ್ನು ಕೊಡಲು
 ಶಕ್ತ....ಇದಲ್ಲದೆ? ಅದ್ದರಿಂದ.....

* * * *

ಪ್ರಿಯ ಸಂಪಾದಕ ಮಹಾಶಯರೆ,

ಅನೇಕಾನೇಕ ವಂದನೆಗಳು. ನನ್ನ ನಲ್ಪತ್ತನೆಯ ಹುಟ್ಟು-
 ದಿನಾಂಕವೆಂದು ಅನೇಕ ಗೆಳೆಯರು ಶುಭಾಶಯಗಳನ್ನು ಕೋರಿ-
 ದ್ದಾರೆ; ಕಾಣಿಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯು-
 ತ್ತರಕೊಡಲು ನಾನು ಅಶಕ್ತನಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರೆಲ್ಲರ
 ಒಲವಿನ ಋಣ ತೀರಿಸಲು, ನನ್ನ ಮನ ಮರುಗಿದ ಕತೆಯನ್ನೇ
 ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿರುವೆ. ಇದು ಅಚ್ಚಾದರೆ, ಅವರೆಲ್ಲರಿಂದ ನಾನು
 ಋಣಮುಕ್ತನಾಗುವೆ. ಅದರಿ ತನುಗೊಂದೂ ಋಣಿಯೇ!

ಶಾಂತಿಸೇವಾ ಸದನದ ಸುಂದರ ಪ್ರಕಟನೆ

ವಿಜಯಶ್ರೀ

ಮಿರ್ಚಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರ

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ.

ಬೆಲೆ: ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ

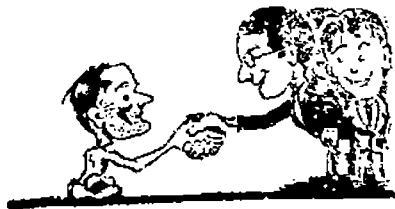
ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ:

ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಚಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು,

ಪೊ. ಉಗಾರ ಬುದು, ಕ

ಬೆಳಗಾವಿ

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ

ಶ್ರೀ. ನೋದನ ಅ. ಜಾಲೀಹಾಳ ಬಿ. ಕಾಮ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಮರನಾಡಿ

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಿರಿವಂತಿಕೆಯ ಆಶೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಅತಿಲಾಭದ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ತಡೆಯುಂಟಾಗದು. ಅತಿಲಾಭದ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಗಳು ಹೆಚ್ಚಿರುವವರಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ತಲೆದೋರದು!

“ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿರದೆ ಅನರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿದೆ” ಎಂದು, ಗಾಂಧಿಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೆಟ್ಟವಾಗಿ ಬೇರಿಸಿದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಜಾನ್ ರಸ್ಕಿನ್ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಗುರು. ರಸ್ಕಿನ್ ಅಗಪ್ಪುಚಲಿತವಿದ್ದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರೆದ “Unto this last” ಸರ್ವೋದಯ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಈ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಭಾರತದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಒಪ್ಪು-ಹಾಕಿ, ಸರ್ವೋದಯದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಾರಿದರು.

ಹಳೆಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಸಾರಿದ ತತ್ತ್ವಗಳು: (೧) ಅನಿರ್ಬಂಧ ವ್ಯಾಪಾರ (Policy of Free Trade) (೨) ಅಗ್ಗವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ತುಟ್ಟಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾರುವುದು (೩) ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಸ್ಪರ್ಧೆ.

ಈ ವ್ಯಾಪಾರ ಸೂತ್ರಗಳಂತೆ ನಡೆಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅಧೀನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಕಚ್ಚಾಸರಕನ್ನು ಬೆಳೆದು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾಗಿದ್ದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಅಮೇರಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಿಯೋಜನಾಡಬೇಕು; ಮತ್ತು ಆ ದೇಶಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಆಯಾತ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣದಲ್ಲಿ ನುುಂವುವುದರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆ (ಸುಲಿಗೆ).

ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಉದ್ಯಮಗಳ, ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಜನದಟ್ಟಣೆ. ಅನಾರೋಗ್ಯ ವಸತಿ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು

ಹಾಳಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ, ಕೆಟ್ಟ ಪಟ್ಟಣವನ ಸೇರುವುದು.

ಲಾಭದ ದೃಷ್ಟಿ. ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆ.

ಬಳಸಲು ಸಿಗುವ ವಸ್ತುಗಳ ವಿಪುಲತೆಯಿಂದ ಜನಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಅಳಿಯುವುದು. ವಸ್ತುಗಳ ವಿಪುಲತೆ ಹಾಗೂ ಧನ ಸಂಪತ್ತೇ ಸಂಪತ್ತು.

ಕೆಲಸದ ತಾಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚುವುದು ದುಡಿಮೆಗಾರರ ನಿಕೃಷ್ಟ ಕೂಲಿ ಹಾಗೂ ಅವರ ದುಡಿತದ ಕಡೆ ಉಪೇಕ್ಷೆ.

ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ಯಮ— ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವಂತಿಲ್ಲ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಈ ತತ್ತ್ವಗಳು ಸಮ್ಮತವಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ರಸ್ಕಿನ್ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಲಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಲಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವೇ ಸಾಮ್ಯವಾದದ ಅಡಿಗಲ್ಲು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ರಸ್ಕಿನ್ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ತಳಹದಿಯಾಗವೆ.

ಸಂಪತ್ತೆಂದರೆ ಧನ, ಕನಕ, ವಸ್ತು-ವಾಹನಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ “ಸಂಪತ್ತೆಂದರೆ ಅರಳಿದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಮಾನವ ಜೀವನ ಈ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ, ಅನಂದ, ಕೌತುಕ ಮೊದಲಾದ

ಪ್ಲಾಶ್ಟಿಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಉದಾತ್ತ ಹಾಗೂ ಅನಂದಿತರಾದ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆಯೋ, ಅದೇಶವೇ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾದುದು." ಇದು ರಸ್ಕಿನ್‌ರ ಸಿದ್ಧಾಂತ.

ಸಾಡಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ ತಡೆವು ನಲಿಯಬೇಕೆಂಬ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಋನರಾಜ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಗೆ, ರಸ್ಕಿನ್‌ರ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಆಧಾರವಾಗಿತ್ತು.

ರಸ್ಕಿನ್, ಕಾರ್ಲಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಗಾಂಧೀಜಿ ಇವರೆಲ್ಲರ ವಿಚಾರ-ಪ್ರಣಾಲಿಗಳ ಪ್ರಭಾವವು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೇಲೆ ಆಗಿದೆ. ಹಳೆಯ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಮತದಂತೆ, ಸರಕಾರವೆಂದರೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ. ದುಸ್ಥಿತಿಯಾದ ಸಂರಕ್ಷಕ ಸರಕಾರ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಅರ್ಥ-ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸರಕಾರ, ಹಿತೈಷಿ ಸರಕಾರವಾಗಿದೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಪರಿಚ್ಛೇದಿಸುವ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು:

ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲಾಭ ಸಹಿಸುವ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ ಹೊಂದಿ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡಬೇಕು. ಕಳ್ಳವೇಟೆಯಿಂದ ಅವಾರ ಲಾಭ ಡೆಯುವುದನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿ ಖಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಅವರು ಸರಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿಗೆ ಮೊರೆಹೋಗದೆ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನ ಸದಸದ್ವಿವೇಕ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೇ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬಡಬಗ್ಗರ ಗೋಳುಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗದೆಂದು ಅವರು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಗೆ ಕಿವಿಗೊಡದಿದ್ದರೆ, ಗಾಂಧೀಜಿ ಸರಿಗ ಅವನನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವನ ಅಂಗಡಿಯ ಒಂದೆ ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ನಿರೋಧಮಾಡಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಆಗ್ನಿವಿದ್ಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು, ತುಟ್ಟಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾರುವ ತತ್ತ್ವವಲ್ಲ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರದು. ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಂಡು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲಾಭ ಸಹಿಸುವ ಮಾರುವುದೇ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ತ್ವ.

ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲಾಭ, ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುವ ಉದಾರ ಚರಮಾ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತಂದರು.

ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಅನಿರ್ಬಂಧ ವ್ಯಾಪಾರ ಈ ತತ್ತ್ವಗಳು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಸಮ್ಯಕ್‌ವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದಿಗಳ ರೂಢಿವಾದ ಸರಕಾರೀ ನಿಯಂತ್ರಣವೂ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಹೋಯಿಲ್ಲ.

ನೈತಿಕ ತತ್ತ್ವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಹಕಾರೀ ಸಂಘಟನೆಯೇ, ಕಳ್ಳ-ವೇಟೆಯನ್ನೂ ಲಂಚಗುಳಿತನನ್ನೂ ಹತ್ತಿಕ್ಕಿ, ಜನರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಲ್ಲದೆಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು.

ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಹಿಂದು-ಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅರ್ಥಿಕಶೋಷಣೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಸ್ವದೇಶೀ ಅಂದೋಲನವನ್ನು (ಸ್ವದೇಶೀ ಸರಕುಗಳನ್ನೇ ಕೊಳ್ಳಿರಿ) ಮುಂದುವರಿಸಿದರಲ್ಲದೆ, ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತು-ಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನೂ ಪುರಸ್ಕರಿಸಿದರು.

ಯಂತ್ರ—ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾನವನನ್ನು ಕೆಲಸಗೇಡಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಯಂತ್ರವನ್ನೂ, ಉದ್ಯಮಗಳ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ—ಅದರಿಂದ ಜನದಟ್ಟಣೆ ಮಿತಮೀರಿ ಬೆಳೆದು ಕೆಲಸಗಾರರ ಏಕಸ್ಥಿತಿ ಶೋಚನೀಯವಾದುವನ್ನೂ ಗಾಂಧೀಜಿ ಖಂಡಿಸಿದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನೇ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು—ಎಂದು ತಪ್ಪುತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೊಲಿಗೆಯ ಯಂತ್ರದಂತಹ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು.

ಆದರೆ ಜನಶಕ್ತಿ ಅಸಾರವಾಗಿರುವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಪರದೇಶಿಗಳಿಗೆ ಹೊನ್ನಿನ ಜೊಳೆ ಹರಿಯಿಸಿ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತರಿಸುವ ಜನರನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜನರಿಗಾಗಿ ಯಂತ್ರ, ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಯಂತ್ರವಲ್ಲ—ಎಂದು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ.

ಯಂತ್ರಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಆ ಕಾರಣವಾಗಲೇ ಒಡೆತನ ಸಂಕರಾದ್ದಿರಬೇಕು—ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ.

ಉದ್ಯಮಗಳ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಅನಾಹುತ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಗಾಂಧೀಜಿ ಉದ್ಯಮಗಳ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ-ವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ಆದಷ್ಟೇ ಲಾಭ-ಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಚಿಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅದೇಷ್ಟೇ ಲಾಭ-ಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ-ನಿರ್ನಾಮಾಣೀಯರಾದರೆ, ಗ್ರಾಮೀಣರೊಳಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ದೊರೆಯಲೇ ಬೇಕು—ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಅಖಿಲಭಾರತ ಚರಮಾಸಂಘ.... ಅಖಿಲಭಾರತ ಗ್ರಾಮೀ-ಣರೊಳಗೆ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ಪ್ರಾಚೀನವಿಜ್ಞಾನ

ಸಾಹಿತ್ಯ
ಕೇಂದ್ರ

ನಗಲು ಕಲಿತರೆ 1 ಅಳಲು ಮರೆತಂತೆಯೆ !

ಕನ್ನಡ ರಸಿಕರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಗಳಿಸಿದ

“ ತಿಮ್ಮನ ತಲೆ ”

ಹಿಡಲು ಮರೆಯಬೇಡಿ.

ಅನೇಕ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ವಿನೂರ್ತಕರು ಬಾಯ್ತುಂಬ
ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಲೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ.

ನಗಲು ಬಲ್ಲವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಲೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗಬೇಕು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ

ನರ್ಜದಲ್ಲಿ

ಇದೇ ರೂಪಾಯಿ

ಮೂರು ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ತಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲಾ, ಬಳ್ಳಾರಿ.

— — — — —

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಗೂ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಅನನ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಚರಕದ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಕಂಡುಹಿಡಿದವರು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೇ. ‘ಚರಕ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಇದೆ. ಬಡಗತನ, ಕಮ್ಮಾರಿಕೆ, ನೇಯುವುದು ಮೊದಲಾದ ಉಳಿದ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳು, ಚರಕಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗುವ ಗ್ರಹಮಾಲೆಗಳು!’ ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಭಾಷ್ಯ ಕಾರರಾದ ಶ್ರೀ. ಕುಮಾರಪ್ಪನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳ ಜೋಡು ದೊರೆತರೆಯೇ ಭಾರತದ ಕೃಷಿ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಬಲ್ಲದು. ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದಿಂದ ಗ್ರಾಮೋದ್ಧಾರ ! ಈ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿಯೇ ಜನರ ಮುಂದಿಟ್ಟರು

ವ್ಯಾಪಾರ, ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದನೆ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಲಾಭದಾಯಕವೆಂದರೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಭಾವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ದುಡಿತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ; ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿಯಲ್ಲ ! ಲಾಭ ಅನುಷಂಗಿಕ, ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ !

ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲದ ಇಷ್ಟೇ ಏಕೆ ನಿರ್ಘಾತಕವಾದ ಸೆರೆ, ಗಾಂಜಾ, ಅಫೀಮು ಮೊದಲಾದ ಮಾದಕಪದಾರ್ಥಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಆಪಾರ ಲಾಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದು

ಹೇಯ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ! ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರವು ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಪ್ರತಿಬಂಧವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡದ್ದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಶತ್ರುವಂತೆ.

ವಸ್ತುಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ವಿಪುಲತೆಯೇ ಜನಜೀವನದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಅಳತೆಗೋಲೆಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ತಿಳಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಅಂಬಿಕಾಶನಯದತ್ತರು ಹೇಳುವಂತೆ “ಕೃಷಿ ತುಂಬಿದ ಭೂಮಿಯ ಕಣಜ! ತೆರವೋ ತೆರವು, ಬರಿದೋ ಬರಿದು ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆರ ತುತ್ತಿನ ಚೀಲ!” ವಿಪುಲತೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಡತನ ಇದೆ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಸಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಸಂತೆಯೊಳಗಿನ ಸರಕುಗಳ ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗಿನ ಗಂಟಿನಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇದಿದ್ದರೆ ವಸ್ತುಗಳ ವಿಪುಲತೆಯಿಂದೇನು ? ಗಾಂಧೀಜಿ ದಂಭ ನಾರಾಯಣನ ಪೂಜೆಮಾಡಿದರು. ಭಾರತದ ಬಡತನದೊ ನೊಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ, ಉಟ್ಟ ಧೋತರವನ್ನು ಬಿಸುಟಿ ಸಂಯನ್ನು ಸುತ್ತಿದರು. ಬಡತನವನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳ ಕಹಳೆಯನ್ನೂ ದಿದರು. ಭಾರತ ರಾಮರಾಜ ವಾಗಬೇಕು, ಜನಜೀವನ ಸುಖಮಯವಾಗಬೇಕು—ಎಂಬ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಹಾರಯಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಸಂಪತ್ತಿನ ಹಂಚಿ ಯಲ್ಲಿಯ ವಿಷಮತೆಯನ್ನು ಕಡೆಮೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗಾಂಧೀ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯ ಸಂಬಳದ ಪರಮಾಪಧಿ ಮರ್ಯಾದೆ ರೂ. ೫೦೦/ ಎಂದು ಸಾರಿದರು. ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಹಾ ಅವನ ಸೀಪಾಯಿ ಇವರಿಬ್ಬರ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂ ಇರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ ; ಅದರಿ ಮಹದಂತರವೇಕೆ?—ಎಂಬ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಗಾಂಧೀಜಿ, ‘ಧನಿಕನು ದುಡ್ಡಿನ ವಿಶ್ವಸ್ತ; ಧರ್ಮದರ್ಶಿ!’ ಎಂ ಹೇಳಿದರು. ಜನತಾಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವನು ದುಡ್ಡಿನ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು—ಎಂದರು.

ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳಂತೆ ಕಾರಖಾನೆ ಹಾಗೂ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ದುಡಿಮೆಗಾರರ ಹಿತವನ್ನಷ್ಟೇ ಆಲ್ಲ; ಎಲ್ಲರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೇ ಗಾಂಧೀಜಿ ಬಯಸಿದರು. ಸಹಕಾರೀತತ್ವಗಳಂತೆ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳನ್ನೂ ಕೃಷಿಯನ್ನೂ ಸಂಘಟಿಸಿ, ದೊಡ್ಡ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಮಾಡಿ, ಸರ್ವೋದಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬುದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ನೆನಪರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಅಮೃತಾತ್ಮ

(ತರಂಗರೂಪಕ)

೬. ಬಿಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಕರ್ಮ, ಭಾರವಾದ

★

ಪಾತ್ರಗಳು

ನೀಪಕ, ವೇದಾಂತಿ, ಕಾಲಪುರುಷ, ಭಾರತಮಾತೆ, ಮೃತ್ಯುದೇವ, ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಜನಜಂಗುಳಿ.

★

ಧ್ವನಿಸೂಚನೆಗಳು

ಪುರುಷನ ಹಾರಿಕೆ, ರಾಮಧೂನ್, ಗುಂಡಿನ ಸಪ್ಪಳ, ಜನಜಂಗುಳಿಯ ಕೂಗುಗಳು

೧

(ಅಂತರೀಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಧ್ವನಿ)

ಓಂ ಪೂರ್ಣಮದಃ ಪೂರ್ಣಮಿದಂ
ಪೂರ್ಣಾತ್ ಪೂರ್ಣಮುದಚ್ಛತೇ |
ಪೂರ್ಣಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಮಾದಾಯ
ಪೂರ್ಣಮೇವಾನುಶಿಷ್ಯತೇ ||

ವೇದಾಂತಿ :— ಪರಿಪೂರ್ಣಳಾದ ವಿಶ್ವತತ್ವಕ್ಕೆ ನನೋ-
ಯಾವಾಗಲೂ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ
ಕೊಂಡಿದ್ದದ್ದಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಕೊರತೆಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೆಲ್ಲಿದೆ?
ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಾಣುವ ಒಳಗಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದವರಿಗೆ, ಈ
ದ್ವಂದ್ವಮಯವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ಈ ದ್ವಂದ್ವದ ದರ್ಶನವೇ
ಕೊರತೆಗಳ ಅಭಾಸವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು. ಇಂತಹ
ವೇದಾಂತಿಗಳ ಇಷ್ಟ-ಅನಿಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲು-
ತು ಈ ಇಷ್ಟ-ಅನಿಷ್ಟಗಳೇ ಜೀತನಗಳನ್ನು ಕಾಣುಕೊಡುವ
ವಿಕಾರಗಳ ಕೈಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು. ಮನೋವಿಕಾರಗಳ
ದ ಜೀವಗಳು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು,

೧೯೨೨-೧೨-೨೦ನೆಂದು ದಿನ ಸರದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೀಲರ
ವಾರ್ತೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹೊಳೆದುಕೊಂಡು, ಅದೇ ರಾತ್ರಿ
ಕೈ ಭಾರವಾದದ ಬಾಣಾಲಿ ಕಟ್ಟಿಯಿಂದ ಬಿತ್ತರಗೊಂಡ ರೂಪಕ್ಕೆ
ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸ-
—ಲೇ.

ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಗೊಂದಲ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿಕೊಂಡು,
ಜೀವನದ ಆಶಾಂತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಇದೆಲ್ಲ ವೇದಾಂತ-
ವೇದ್ಯ ಸತ್ಯವಾದರೂ, ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಡೆಯುವ
ಜೀತನಗಳೇ ಅಪರೂಪವಾಗಿವೆ! ವಿಶ್ವದ ಶಾಂತಿಗೆ ವೇದಾಂತವನ್ನು
ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಉಪಾಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ... ..!

(ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗಂಭೀರವಾದ ಸದ್ದು ಕೇಳುವುದು.)

ಓ! ಇದೇನು ಸದ್ದಿದು! ಅಬ್ಬಾ, ಅಂತರೀಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತ
ಬರುತ್ತಿರುವ ಶಕ್ತಿ ಇದಾವುದು! ಓ! ಮೇಘಶ್ಯಾಮನಾದ
ಮಹಾಪುರುಷ! ಮನೋಹಾರಿಯಾದ ಗಾತ್ರ; ಸರ್ವದೇಶ-
ಸರ್ವಕಾಲಗಳನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆಲೇ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾದ
ಉಜ್ವಲನೇತ್ರ! ಮನೋವೇಗದಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ಜೀತನಿಗೆ ಹಾರಬಲ್ಲ
ರಭಸದ ರೆಕ್ಕೆಗಳು! ಇದೋ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದ.

(ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಾರುವ ಸಪ್ಪಳ ತಟ್ಟನೆ ಏಲ್ಲುವುದು. ಹಾಡು
ಕೇಳಿಸತೊಡಗುವುದು.)

ಹಾಡು :

ನಿತ್ಯ ಜಾಗೃತ ನಾನು, ನಿತ್ಯಸಾಕ್ಷಿಯು ನಾನು,
ಸತ್ಯದ ನೆಲೆಯ ಕಂಡವನು!

ಬತ್ತರಿಸುತ್ತಲಿಹೆ ಮೌನಭಾವೆಯಲದನು,
ಕತ್ತಲು ಬೆಳಕಿಲ್ಲದವನು!

ನಿಯತಿಯ ನಿಜದೂತ ನಾನು!

ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಹಕಾರಿ ನಾನು! || ೧ ||

ವೇದಾಂತಿ :— ಇವನಾವನಯ್ಯಾ? ಸತ್ಯದ ನೆಲೆಯನ್ನು
ಕಂಡವನಂತೆ; ಕತ್ತಲೂ ಬೆಳಕೂ ಇಲ್ಲದವನಂತೆ. ನಿಯತಿಯ
ನಿಜದೂತನಂತೆ! ಯಾರೋ, ಕೇಳಿಯೇ ನೋಡುವೆನು ಎಲ್ಲೆ
ದಿವ್ಯಪುರುಷಾ, ನೀನಾರು? ನಿನ್ನ ಸಂದರ್ಶನ, ನನ್ನ ಕಣ್ಮನ-
ಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ನೀನು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು
ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ನಾನು?

ಕಾಲಪುರುಷ :— ಅಯ್ಯಾ, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣು-
ತ್ತಿರುವೆನೆ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ನೀವೂ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯವರಾಗಿ ಇದ್ದಂತಾ-
ಯಿತು. ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಪರಿಚಯ ಬೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುವುದು ಅವಶ್ಯ!
ಸ್ವಾಮಿ, ಕಾಲಪುರುಷನೆಂಬವನು ನಾನೇ! ಲೋಕದ ಅಗು-
ಹೋಗುಗಳೆಲ್ಲ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತ, ಆಗುವದನ್ನೆಲ್ಲ
ಸಾಕ್ಷಿಭೂತನಾಗಿ ನೋಡುತ್ತ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ.
ವಿಶ್ವದ ಬೆತ್ತರಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕಾರ್ಯವಿದು!

ವೇದಾಂತಿ :— ಆಹಾ! ನೀನು ಕಾಲಪುರುಷನೇ? ನಿನಗೆ
ನಮಸ್ಕಾರ ಮಹಾತ್ಮಾ!

ಕಾಲಪುರುಷ :— ನೀವಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳದೆ
ಇಲ್ಲ ವೇದಾಂತಿಗಳೆ! ಜಗತ್ತಿನ ದ್ವಂದ್ವಭಾವವನ್ನು ಕಂಡು,

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಮತೆ ಶಾಂತಿಗಳನ್ನು ಹರಡಬೇಕೆಂದು ಹವಣಿಸುವವರು ನೀವು! ಒಮ್ಮೆಲೆ ಜಗತ್ತನ್ನು ಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಒಯ್ಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವವರು! ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವೈಖರೀನಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶ ಉಪನ್ಯಾಸಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಹೋಗುವವರು! ಅದರಿಂದ ವೇದಾಂತಿಗಳೆ, (ಮೆಲುನೆಗೆ ನಗುತ್ತ) ಅನಾದಿಕಾಲದ ಅನುಭವ ನನ್ನದು! ನಿಯತಮಾತೆಯು ಈ ಲೋಕವನ್ನು— ತನ್ನ ಲೀಲೆಗಾಗಿ— ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿಸಿ ಇರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಇವನ್ನು ನಾಯಬಾಲದಂತೆ ಹೊಂಕುಹೊಂಕಾಗಿ ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಅಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಗೊಳಿಸಲೆಂದು— ಈ ಲೋಕವ ಹೊಂಕನ್ನು ತಿದ್ದಲೆಂದು— ಮುಂದೆ ಬಂದು ಕಾರ್ಯಮಾಡುವವರು ಎಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಜನರು! ಅದರೂ ಯಾರಿವರೂ ಅದರ ಹೊಂಕುತಿದ್ದಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ; ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ!

ವೇದಾಂತಿ:— ನಿನ್ನಗೂ ಭ್ರಮೆಯೇ ಕಾಲಪುರುಷ? ಈ ಜಗತ್ತು ಅಪೂರ್ಣವಾದುದಲ್ಲ; ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದುದು! ಡೊಂಕಾದುದಲ್ಲ, ಮಂದರವಾದುದು!

ಕಾಲಪುರುಷ:— (ನಕ್ಕು) ಕವಿಗಳ ಕನಸಿನ ಆಶೆಯದು; ವೇದಾಂತಿಗಳ ಮನಸಿನ ಮಂಡಿಗೆಯದು! ಸತ್ಯದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾದವರು ಹೀಗೆಂದೂ ವಾಗ್ದಾನವೂ ವೇದಾಂತಿಗಳೆ!

ವೇದಾಂತಿ:— ನನ್ನಂತಹ ವೇದಾಂತಿಗೂ ಸತ್ಯದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ನಿನ್ನ ಧೈರ್ಯ ದೊಡ್ಡದು!

ಕಾಲಪುರುಷ:— ಇದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯವೇಕೆ ಬೇಕು ವೇದಾಂತಿಗಳೆ? ಕಂಡಂತ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಂಡಂತ ಹೇಳುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ.

ವೇದಾಂತಿ:— ಇದು ನಿನ್ನ ಕಂಡುಂಡ ಸತ್ಯವೆ?

ಕಾಲಪುರುಷ:— ಅಹುದು ಸ್ವಾಮಿ! ಅಂತಹ ಸತ್ಯವನ್ನು ನೀವೂ ಕಂಡ. ಅನುಭವಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೀರೇನು?

ವೇದಾಂತಿ:— ಸತ್ಯದ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದೇ ನನ್ನ ವೇದಾಂತದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಕಂಡ ಸತ್ಯವೇ: ಜಗತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದೆಂದು, ನಿತ್ಯಸುಂದರವಾಗಿರುವುದೆಂದು!

ಕಾಲಪುರುಷ:— ಸರಿ, ವೇದಾಂತಿಗಳೇ, ಇದೀಗ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬರುತ್ತೀರಾ? ಸ್ವತಂತ್ರಭಾರತದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ದಿಲ್ಲಿನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ. ಲೋಕದ ಹೊಂಕನ್ನು ತಿದ್ದಲು ಹೊರಟಿರುವ ದಿವ್ಯಜೀವನವೊಂದನ್ನೂ, ಲೋಕದ ಹೊಂಕಿನ ಶಾಶ್ವತತೆಯನ್ನೂ ನಿಮಗೆ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವೇದಾಂತಿ:— ಓ, ಸ್ವತಂತ್ರಭಾರತದ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬರಬೇಕೆ? ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬರುತ್ತೇನೆ ಕಾಲರಾಯಾ! ಭಾರತವೆಂದರೆ ನನಗೆ ತುಂಬ ಅಭಿಮಾನದ ಸ್ಥಾನ! ಏಕೆಂದರೆ:

“ದೇವಯಸಿ ಪೂರ್ವಜರುದಾತ್ತ ನೃತ್ಯಪ್ರಭಾ.
ಭಾವನಾನ್ಯತವೃಷ್ಟಿಯಿಂ ಬೆಳೆಯುವ—
ಭಾವಿ ಸುಖಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೆಂಬ ಸತ್‌ಫಲಗಳ.
ನ್ನೀವ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟ ನಂದನವನಂ!”

ಕಾಲಪುರುಷ:— ಸಂತೋಷ! ನಡೆಯಿರಿ ಹಾ! ವೇದಾಂತಿಗಳೆ! ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿಯವರು ತಲೆದೋರುವುದುಂಟು, ನೀಜ! ಇದೋ, ಇಲ್ಲಿ ಬನ್ನಿರಿ ನನ್ನ ನಡುವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನಾನು ಹಾದ ಹೆದರಬೇಡಿರಿ ಮತ್ತೆ!

ವೇದಾಂತಿ:— ವೇದಾಂತಿಗಳು ನಿರ್ಭೀತರು; ಇದನ್ನು ಅರಿಯಾರಾ? ಇದೋ, ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಿನ್ನ ನೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಹಾರು!

(ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸತ್ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಕಾಲಪುರುಷನು ಹಾರುವನು)

ನಿರೂಪಣೆ

ಇದೀಗ ಭಾರತದ ರಾಜಧಾನಿ ದಿಲ್ಲಿ ನಗರ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿಲ್ಲಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿಲ್ಲ ನೂತನ ಉಪಶೇಖರವನ್ನು ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಗೌಳಲನೆಯ ಜನವರ ಮೂವತ್ತು ದಿನಾಂಕದ ಸಾಯಂಕಾಲ. ನಗರದಲ್ಲಿಯೆ ಬಿರ್ಲಾ ಭವನ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಜನಸಮೂಹ ಈ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಆಗಮನದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಲವಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಲಿದೆ. (ಜನರ ಗದ್ದಲದ ಘೋಷ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿರುವ 'ರಘುಪತಿರಾಘವ ರಾಜಾರಾಮ, ಪತಿವನ ರಾಮ' ಎಂಬ ಭಜನೆಯ ಇಂಪಾದ ಮೃತಿ.) ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಜನರ ದರ್ಶನದ ಆಶೆಯ ದೃಷ್ಟಿಗಳು! (ಭಕ್ತಿಯ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಗಿರಿಗಳ ಸದ್ದು) ಅದೋ, ಕಾಲಪುರುಷ ಅದೃಶ್ಯದ ವೇದಾಂತಿಯನ್ನು ತಂದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇಳುಹಿ, ಒಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ.

ವೇದಾಂತಿ:— ಕಾಲರಾಯಾ, ನಿನ್ನೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರಥಮ ಅನುಭವ ಎಲಕ್ಷಣವಾದುದು. ನಿನ್ನ ರಭಸದ ನೆಗೆ, ನನ್ನಂತಹ ನಿರ್ಭೀತನ ಎದೆಯನ್ನೂ ದಡಗುಟ್ಟಿಸುತ್ತ ಇದೇ ಭಾರತದ ರಾಜಧಾನಿ- ದಿಲ್ಲಿ ನಗರವೆ ?

ಕಾಲಪುರುಷ:— ಅಹುದು, ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞರೆ! ಇದೇ ನಗರ. ನಾವೀಗ ಬಂದು ನಿಂತುದು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾರಂಗಸ್ಥಳ. ಮಹಾತ್ಮರು ಇಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವೂ ಸಾರ್ವವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನಡೆಯಿಸುವರು. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಕೊನೆ ಲೋಕದ ಹೊಂಕ ತಿದ್ದುವ ಉತ್ಕಟಭಾವನೆಯಿಂದ, ನಿಮ್ಮ ವೇದಾಂತಬೋಧಕವಾದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವರು.

ಗಾಂಧಿ:— ಹಾಂ! ನಿತ್ಯವು ನಡೆಯುವುದೇ ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ತಪೋಧನೆ? ಜನರಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಶ್ರದ್ಧೆ ತಲೆದೋರಿದೆ! ಇಂತಹ ಜನರ ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದಲೇ ಜಗತ್ತಿನ ಪೂರ್ಣ-ಆನುಭವವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರಲು ತೊಡಗುವುದು. ಧನ್ಯತಾ ಗಾಂಧೀಜಿ! ಧನ್ಯ ಭಾರತಭರಿತ್ರಿ!

ಕಾಲಪುರುಷ:— ಮಹಾತ್ಮರೇನೋ ಧನ್ಯರೇ ಆಹುದು! ಜನರೊಬ್ಬರು ಏನನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲರು? ಜಗತ್ತು ನಾಯಕನು ಹೇಳಿದನಲ್ಲವೆ? ಆದರ ದೊಂಕನ್ನು ತಿದ್ದಲು ಇವರು ಬಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು; ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮೂಡಣ ಬಂಗಾ-ಲೀಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯ ದೊಂಕು ತಿದ್ದುತ್ತಿರುವಾಗ ದಿಲ್ಲಿಯ ಬಲಿಯಿತು! ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತಿದ್ದಲು ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ! ಇಲ್ಲಿ ಜನರ ಗುಲ್ಲು-ಸೊಲ್ಲು ಕೇಳಲು ತೊಡಗುವುದು,) ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ.... ವೇದಾಂತಿಗಳೆ! ಅದೋ.... ಅಲ್ಲಿ.... ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ತುಟ್ಟಿ-ತುಟ್ಟಿ ತಪಸ್ಸು ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಮೆಲ್ಲದಿಯಿಂದ ಬರು-ವರೇ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ! ಇಂದು ಪ್ರಪಂಚವೇ ಇವರ ತಪೋಧೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ ಕೊನೆಯುತ್ತಲಿದೆ.

ವೇದಾಂತಿ:— (ಶ್ರದ್ಧೆ ಕುಂಬಿದ ಭ್ವನೆಯಲ್ಲಿ) ನನೋ ನನೋ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ!

(ಕೂಡಿದ ಜನರಲ್ಲಿ ಗದ್ದಲ-ಗಜದಿಜಿ : 'ಬಾಪೂಜೀ ಆರತೀ ಹೈಂ!' 'ಮಹಾತ್ಮಾಜೀ ಆಗಯೋ!')

ಕಾಲಪುರುಷ:— ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರು : ಧನಾ ? ವನ್ನೇರಿದ ಮೇಲೆ, ಇನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು. ಇದೇನಿದೆ? ಮಧ್ಯದಲ್ಲೆಯೇ ಆದಾವನೋ ತರುಣ ಬಾಪೂಜಿಯನ್ನು ತಡೆದ.....

ವೇದಾಂತಿ:— ಓ! ಅವನು ಆ ಮಹಾತ್ಮನ ಅಡಿಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ! ಅತ ಎಂತಹ ಶ್ರದ್ಧಾವಂತನಿವ್ವಾನೆ ನೋಡು, ಕಾಲರಾಯಾ!

(ಮಾತನ ಕೊನೆಯಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಕರ್ಣಕೋರಣಾದ ಗುಂಪು ಹಾರಿದ ಶಬ್ದ ಕೇಳುವುದು. ಕೂಡಲೆ 'ಹಾ ರಾನು! ಹಾ ರಾನು!' ಎಂಬ ಶಾಂತಿ-ಮಯ ಉದ್ಗಾರ ತಲೆದೋರಿ ಆಡಗುವುದು. ಒಮ್ಮೆಲೇ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಆತ್ಮನಾದ; ಕೂಗು-ಕಿರುಚುಗಳು: 'ಅಯ್ಯೋ, ಮಹಾತ್ಮರ ಕೊಲೆ!' 'ಆವ ಶಿವಾ! ಮಹಾತ್ಮನಿಗೆ ಗುಂದಿಸೇಟು' 'ಭಾರತ ಮಾತೆಯು ದುಡ್ಡು-ವಿ!')

ಮುಪ್ಪಿನಕಾಲದಲ್ಲಿಯ ನಿಶ್ಚಿಂತತೆ!!

ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಸದ್ಯದ ಗಳಿಕೆಯ ಕೆಲ ಭಾಗವನ್ನು
' ವೆಸ್ಟರ್ನ್ ಇಂಡಿಯಾ 'ದ
ಚಿರಮುಲೆ ಪೆನಶನ್ ಪಾಲಿಸಿ ಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ,

ನಿಮ್ಮ ಮುಪ್ಪಿನಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರಿ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡಿರು, ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಬಹುಕಾಲ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿರಿ.

ಉದಾ:— ೨೫ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ತರುಣನು ತನ್ನ ೫೫ ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ವರೆಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಾರ್ಷಿಕ ಕಂತು ರೂ. ೩೦೦-೫-೦
೫೫ ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವನ ಜೀವಮಾನದ ವರೆಗೆ ದೊರೆಯತಕ್ಕ ವಾರ್ಷಿಕ ಪೆನಶನ್ ರೂ. ೫೦೦-೦-೦

ನಿಮೆಯ ಅವಧಿಯು ಮುಗಿಯುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಮರಣ ಬಡಗಿದರೆ, ಅವನ ವಾರ್ಷಿಕದಾರಿಗೂ ಸಹ ೫೫ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಪೆನಶನ್ ದೊರೆಯುವುದು.

ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಲೇ ಬರೆಯಿರಿ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿರಿ.

ವೆಸ್ಟರ್ನ್ ಇಂಡಿಯಾ ವಿಮಾ ಕಂ., ಲಿ. (ಸಾತಾರಾ)
ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಶಾಖೆ:— ನವಲೆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕೊಠ್ಠೀಕರ, ರೋಡು,

(ಹಳ್ಳಿ ನ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ತೋರವನಿ)

“ ಅಯ್ಯೋ, ನನ್ನ ಮುದ್ದೆವನೆ! ಮಹಾತ್ಮನ ಕೊಲೆಯೆ! ನೋಡನ ಕುಮಾರಾ, ನನ್ನ ಮುದ್ದೆ ಕಂಡಾ! ನೀನೂ ಹಿಂಸೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕೆ? ನಿನ್ನಂತಹ ಅಜಾತರತ್ನನಿಗೂ ಶತ್ರುಗಳೇ? ನಿನ್ನಂತಹ ಅಹಿಂಸಾಮೂರ್ತಿಯೂ ಹಿಂಸೆಯ ಬಾಧೆಯೇ? ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಪರದಾಸ್ಯದ ಪಾಶಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಪತಿತಳಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಈ ಭಾತಕಿಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಸ್ವತಂತ್ರಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ;.... ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ;.... ಮುನ್ನಿನ ನನ್ನ ಸೈಭವದ ರಾಜಮುಕುಟವನ್ನು ನನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಏರಿಸಿದೆ! ಇವೆಲ್ಲ ಮಹಾಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನೀನೇ ದೊರೆತ ಪ್ರತಿಫಲವೇನು ಬಾಪು? ದಾರುಣವಾದ ಹಿಂಸೆ! ಕೃತಘ್ನತನದ ಕೊಲೆ....! ಅಯ್ಯೋ, ಮಹಾತ್ಮಾ....! ಪವಿತ್ರ ಚಿಂತಾ....! ನೋಡನದಾಸಾ! ”

ನೇದಾಂತಿ: - ಇದೇನು ಭೀಕರ ದೃಶ್ಯವಯ್ಯಾ ಕಾಲರಾಯಾ? ಇಂತಹ ಮಹಾತ್ಮನಿಗೂ ಈ ಬಗೆಯ ದುರ್ಮರಣವೇ?

ಕಾಲಪುರುಷ: - ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅಪೂರ್ಣತೆಗೂ ಡೊಂಕುತನಕ್ಕೂ ಇದೊಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣ ವೇದಾಂತಿಗಳೇ!

ನೇದಾಂತಿ (ಸಂದಿಗ್ಧ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ): - ಅಯ್ಯೋ, ಲೋಕದ ಭ್ರಮೆಯೇ? ಈ ಡೊಂಕನ್ನು ತಿದ್ದುವುದು ವೇದಾಂತಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ? ಮುಂದೇನು ಗತಿ?

(ಭಾರತಮಾತೆಯ ಕರುಣಾಂಕುಶ)

“ ಅಕಟಾ! ಮುಂದೇನು ಗತಿ? ನನ್ನ ಜನತೆಯನ್ನು ತಾರಿಸುವ ನಂಬುಗೆಯಿದ್ದ ನೌಕೆ ನಡುಗಡಲಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಯ್ತು!.... ಇನ್ನೂ ಇದೀಗ ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತಲಿದ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರಪುರುಷನಿಗೆ ದಾರಿದೋರಲಿಪ್ತ ಧೈವತಾರೆ, ಇದ್ದುದಿದ್ದಹಾಗೆ ಮಾಯವಾಯ್ತು! ದೇವಾ, ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತಾ, ಅಭ್ಯಾತ್ಮಮಯಿಯಾಗಿರುವ ಭಾರತದ ಅಭಿಮಾನಿಯಲ್ಲವೇ ನೀನು? ನನ್ನನ್ನು ತಾರಕರು ಯಾರು, ಭೋ, ತಾರಕರು ಯಾರು? ”

(ಅಕಾಶದತ್ತನಿಂದ ಧ್ವನಿಯೊಂದು ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ.)

“ ತಾಯಿ, ಅಳದಿರು! ಮರೆಯಾದುದು ನನ್ನ ಶರೀರ ಮಾತ್ರ. ನನ್ನ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿ ಭಾರತದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ನನ್ನ ಒಡನಾಡಿಗಳಾದ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ-ಜವಹರಲಾಲರನ್ನು ನನ್ನ ಒಳಗಣ್ಣಿಂದ ನೋಡು! ನನ್ನ ಶಕ್ತಿ-ತೇಜಗಳನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಎರಕಹೊಯ್ದಿದ್ದೇನೆ. ವ್ಯಥೆ ಬೇಡ ತಾಯೀ! ನೀನು ಲೋಕಮಾನ್ಯಳಾಗುವೆ....! ನಿನ್ನ ಬೆಳಕು ಪೂರ್ವ-ಪಶ್ಚಿಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡುವುದು! ಮಂದೇ ಮಾತರಂ! ”

ನೇದಾಂತಿ: - ವೇದಾಂತ ಗಂಗಾತರಂಗಿಣಿಯನ್ನು ನಿರಂತರವೂ ಹರಿಸಬಲ್ಲ ಭಾರತಮಾತೆ! ನೀನು ದುಃಖಿಸಲಾಗದು. ಸುಖದೋಷಗಳನ್ನು ನೀನು ಅನಾಶಕ್ತಭಾವದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದರೆ,

ನಿನಗೂ, ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣತೆಯ ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲ!

ಕಾಲಪುರುಷ: - ತಾಯಿ, ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ದಿಂದಲೂ ಬಾಳಿರುವ ನೀನು ಎಷ್ಟೊಂದು ಸುಖ-ದುಃಖಗಳ ಪಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ? ನಿನ್ನ ಲೋಕಾನುಭವ ಅನಂತವಾದುದು. ನಿನ್ನ ಈ ದುಃಖದ ಬಿಸಿರಿದ, ಮುಂಬರುವ ಕಾಲದ; ಮೂಡಿ ಬರುವುದರಲ್ಲಿದೆ. ಶಾಂತಳಾಗು ತಾಯಿ!

(ಭಾರತ ಮಾತೆಯ ನಿಟ್ಟುಸಿರನ ಶಬ್ದ ಕೇಳುವುದು.)

ಕಾಲಪುರುಷ: - ವೇದಾಂತಿಗಳೆ, ಮರಳಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಶಾಣಕ್ಕೆ ತರಿಸಲಾ?

ನೇದಾಂತಿ: - ಈಗಲೆ ಬೇಡ, ಕಾಲರಾಯಾ! ಈ ಅಧ್ಯಭೂಮಿಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಕಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಬಯಕೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸುತ್ತಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ.

ಕಾಲಪುರುಷ: - ಆಗಲಿ ವೇದಾಂತಿಗಳೆ, ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಲಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಬಯಕೆ ಪೂರಿಸಿದಾಗ ನನ್ನನ್ನು ನೆನೆಯಿರಿ; ನಾನು ಬಂದು ನಿಮ್ಮ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತೇನೆ.

(ಕಾಲಪುರುಷನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಾರಿಹೋದ ಸನ್ನಿಧಿ.)

ನಿರೂಪಕ

ಮಹಾತ್ಮರ ಮರಣಾನಂತರದ ಕಾಲವು ಸರಿಯಲು ತೊಡೆದನಡೂತರ ಜೊತೆಯಂತಿರುವ ಸರದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಂಡಿತ ಜವಹರರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆಯಿಟ್ಟು ನಿಶ್ಚಿತತೆಯಿಂದ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ತೊಡಗಿತು. ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಭಾರತದ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ; ಜವಹರರು ಭೌದ್ಧಯಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ. ಸರದಾರರ ಧೀಶಕ್ತಿಯ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಿ, ಭಾರತಭೂಮಿಯ ಅಂಗವನ್ನು ಎಕಲಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಮಹಾರಾಜರುಗಳ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದುಗೂಡಲು ತೊಡಗಿತು. ಭಾರತದ ಹೃದಯ ಕಲಕು-ಮಲಕುಗೊಳಿಸಿದ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ರಜಕಾರರ ಹ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿಯವರ ಬುದ್ಧಿವಿಕ್ರಮದಿಂದ ಹೇಳಲು ಹೆಸರಿ ಹಾರಿಹೋಯಿತು. ಭಾರತದ ಬಿಸಿರಿನೊಡನೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ರಾಜ್ಯವೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಂಗವನ್ನು ಸರಿಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಸೇರಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತೆ ಜನಜಂಗುಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಉತ್ಸಾಹ!

(ದೂರದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಾಲಪುರುಷರ ದಾಡು ಕೇಳುವುದು.)

ಹಾಡು

ನಿತ್ಯಜಾಗೃತ ನಾನು, ನಿತ್ಯಸಾಕ್ಷಿಯು ನಾನು,
ಸತ್ಯದ ನೆಲೆಯ ಕಂಡವನು.... !
ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತಲಿಹೆ ಮೌನಭಾಷೆಯಲವನು,
ಚಿತ್ತಯಿಸುವರ ಕಂಬಿನೇನು ?

ನಿರೂಪಕ

ಕಾಲವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜನಜಂಗುಳಿಯ ಮೂಲಕ, ಪ್ರಸಂಚವೆಲ್ಲವೂ ಅಶಾಂತಿಯ ಕಡಲಾಗಿದೆ ಕ್ರಾಂತಿ-ಪ್ರಕ್ಷೋಭಗಳ ಬಲವತ್ಕಲ್ಪೋಲಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಸುತ್ತಲೂ ನೂಕುತ್ತಲಿದೆ. ಪ್ರಸಂಚದ ರಾಜಕೀಯ ಅರ್ಥಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಕಲ್ಪೋಲದ ಅಘಾತದ ದುಸ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಭಾರತವೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿಬಂದಿದ್ದರೂ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾಯಕರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ತುಂಬುಸಂಬಂಧಿಯಿಂದ ಭಾರತದ ಜನತೆ ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿಯೇ ನಿಶ್ಚಿಂತವಾಗಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ದೇಶಪ್ರೇಮಿಗಳಾದ ಸಾಡನಾಯಕರ ರಕ್ತಿ-ಸಿಂಹಾರಯಗಳೂ, ಭಾರತೀಯ ಅಂತಃಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಿಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಯೋಗೀಂದ್ರ-ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಅಶೀರ್ವಾದಗಳೂ ಜನತೆಗೆ ಆತ್ಮರಕ್ಷೆಗಳಾಗಿರುವಾಗ, ಭಾರತರಾಷ್ಟ್ರ ಬರಲಿರುವ ಸುಖ-ಸಮಾಧಾನಗಳ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ ಭಾರತೀಯರ ಉಲ್ಲಾಸವೆನ್ನಿ ಕೇಳಿ :

(ಅನೇಕಕಂಠದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಹಾಡು.)

“ಭಾರತೀಯರು— ನಾವು— ಭಾರತೀಯರು !
ಮಲೆತು ನಿಂತ ವೈರಿಗಳನು
ಗಿಲಿದು ನನ್ನ-ನಲುಮೆಯಲಿಯೆ
ಜಿಲುವಿನಿಂದ ಇಳಿಯನಾಳ
ಬಲುಹುಗಾರರೆಂದು ನೆಲೆನು....

ಭಾರತೀಯರು— ನಾವು— ಭಾರತೀಯರು !”
(ಬಿರುಗಾಳಿ-ಗುಡುಗುಗಳ ಭೀಕರಗರ್ಜನೆಯು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ)

ನಿರೂಪಕ

ಅಯ್ಯೋ ! ಇಂತಹ ಆಶಾಪಾದದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನಿರಾಶೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತಹ ವಜ್ರಪ್ರಹಾರ.... ಇದು ಏನು ?

(ಅನೇಕರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಗು)

“ಶಿವಶಿವಾ ! ಭಾರತದ ಕವಿಕೋಕಿಲೆ ಹಾರಿಹೋಯಿತು !
ಸರ್ವೋಚ್ಚನೀವೇವಿಯವರ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಸಾವು ! ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ-
ತಪ್ಪನಿಯು ಚಿರವಿಯೋಗ !”

ನಿರೂಪಕ

ಅಹುನು ! ಅಸಹನೀಯವಾದ ದುಃಖನಾಶೆ. ಸರ್ವೋಚ್ಚನಿ

ದೇವಿಯವರು ಅಗಲಿಹೋಗಿ ಭಾರತಭೂಮಾತೆಯನ್ನು ಶೋಕ-
ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ನೂಕಿದರು ! ಹಾ !

(ಮತ್ತೆ ಕಾಲವು ಸಮ ಹೋಗುವ ಭರಂಬ ಶಬ್ದ)

ನಿರೂಪಕ

ಬದುಕಿರುವವರಿಗೆ ವರ್ತಮಾನಸುಖವೂ ಭವಿಷ್ಯದ ಸುಖದ
ಆಶೆಯೂ ಮಾದಕದ್ರವ್ಯದಂತೆ ಇರುವುವಲ್ಲವೆ ? ಇದೋ, ಭಾರತೀ-
ಯರ ಮನದ ಮಂಡಿಗೆ ಕೇಳಿ !

(ಅನೇಕರ ಕಂಠದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಹಾಡು)

“ ಸತ್ಯದ ಬಳ್ಳಿಯ ಬಿತ್ತರಿಸುವೆವು....
ಮಿಥ್ಯದ ಕಸವನು ಕಿತ್ತೊಗೆಯುವೆವು....
ಮತ್ತೆ ರಾಮರಾಜ್ಯವ ಜಗದಿ
ಸತ್ಯದಿ ತರುವೆವು ಹತ್ತಿರದಿ !”

(ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸಿ, ಜನರ ಗುಲ್ಲು-ಗಲಾಟೆಯೇಳುವುದು.)

(ಅನೇಕರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಗು)

“ ಆಕಟಾ, ಭಾರತದ ವಿಕನಿಷ್ಠ ಸೇವಕ ಸಪ್ತಾ ಅವರ ಮರಣ !
ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಭಾರತಪುತ್ರನ ಚಿರನಿರ್ಗಮನ !”

ನಿರೂಪಕ

ಸಪ್ತಾ ! ಸರ್ ತೇಜ ಬಹಾದ್ದೂರ್ ಸಪ್ತಾ ! ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿ-
ವಂತಿಕೆಯ ಬಲದಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನೂ ತಲೆಬಾಗಿಸಲು ಹಚ್ಚಿದ
ಪ್ರಾಗತಿಕ ವೀರ ! ಕಷ್ಟ ಕಷ್ಟ ! ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಭಾರತಪುತ್ರನ
ಮರಣ !

(ಮತ್ತೆ ಕಾಲವು ಸಮ ಹೋಗುವ ಭರಂಬ ಸಪ್ತಾಳ)

(ಭಾರತೀಯರ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಹಾಡು)

“ ಭೋಗಗಳಿಗೆ ನೀರನೀಡಿ, ತ್ಯಾಗದಲಿಯ ಭೋಗನೋಡಿ
ಯೋಗಿರಾಜನೊಡನೆ ಜೀರಯೆ, ಯೋಗಸಥವ ಕಂಡುಹಿಡಿದ
ಭಾರತೀಯರು— ನಾವು— ಭಾರತೀಯರು !”

(ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸಿ ಬಹು ಜನರ ಕಾತರದ ಕೂಗು ಕೇಳುವುದು)

“ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ನಿಯೋಗ ! ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಮೌನಭಾವ-
ದಿಂದಲೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತೇಜವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಲಿದ್ದ ರಮಣ
ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಅನಕಾರ ಸಮಾಪ್ತಿ ! ಅಯ್ಯೋ ! ಭಾರತಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ
ಕಾಲ, ಕಷ್ಟಕಾಲ !”

ನಿರೂಪಕ

ರಮಣ ಮಹರ್ಷಿ ! ಭಾರತದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಂಪದೆಯ ನಂದಾ-
ದೀಪವಾಗಿದ್ದ ರಮಣ ಮಹರ್ಷಿ ಸಮಾಧಿಸ್ವರಾದರು ! ಒಂದರ
ಹಿಂದೊಂದು ವಜ್ರಾಘಾತ ! ಹಾ ! (ನಿಟ್ಟಿಸಿರು).

(ಮತ್ತೆ ಕಾಲವು ಸಮ ಹೋಗುವ ಭರಂಬ ಸಪ್ತಾಳ)

(ಭಾರತೀಯರ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಹಾಡು)

“ ಭಾವನೆಗಳ ಕೊಳಲನೂದಿ, ಭಾವರಾಗಗಳನು ಹಾಡಿ
ದೇವರಾಯನೊಡನೆ ಆಡಿ, ಸಾವ ನೋವ ತುಳಿದು ನಿಂತ
ಭಾರತೀಯರು—ನಾನು—ಭಾರತೀಯರು ! ”

(ಇದ್ದುದಿದ್ದ ಪಾಗೆಯೆ ಬಿರುಗಾಳಿ, ಗುಮಗು-ಮಿಂಚು,
ಜನಜಂಗುಳಿಯ ಕೂಗು !)

“ ಆಯ್ಯೋ, ಆರವಿಂದಯೋಗಿಗಳ ಚಿರಸಮಾಧಿ! ಪೂರ್ವ-
ಪಶ್ಚಿಮಗಳಿಗೆರಡಕ್ಕೂ ಒಂದೆ ಅಮೃತವ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಕನ್ನಿತ್ತು,
ವಿಶ್ವವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದುಗೂಡಿಸುವ ಎಣಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ದಿವ್ಯಜೀವನದ
ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ! ತಾಯೇ! ಕತ್ತಲು, ಕಗ್ಗತ್ತಲು! ಪ್ರಳಯದ
ಬಿರುಗಾಳಿ! ವಿಶ್ವರಕ್ತಿ! ರಕ್ತಿಸು, ರಕ್ತಿಸು !

ನಿರೂಪಕ

ಶಿವಶಿವಾ ! ಭಾರತವ ಆಫ್ಯಾತ್ಮ ಸೂರ್ಯ ಕಣ್ಮರೆಯಾದನೇ ?
ತನ್ನ ದಿವ್ಯಮಾನಸದ ಸೌರಭದಿಂದ ಪ್ರಸಂಚವನ್ನೇ ಭಾರತವತ್ತ
ಸೆಳೆಯುತ್ತಲಿತ್ತು—ಆರಳಿದ ಆರವಿಂದ, ಆಡಗಿ ಹೋಯಿತೇ ?
ಭಾರತಮಾತೇ, ದುರ್ದೈವಿ ನೀನು; ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದುರ್ದೈವಿ
ನೀನು !

(ಪಟಾಕ್ಕಾಗಿ ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಭಾರತ ಮಾತೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವಳು)

ಭಾರತಮಾತೆ :— ಕೃಕಟಾ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದುರ್ದೈವಿ
ನಾನು ! ದುರ್ವಿಧಿ ನನ್ನ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಕೊಂಡೇ ಹೊರಟಿದೆ, ಎಂತೆಂ-
ತಹ ಪ್ರಾಣರತ್ನಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ ನಾನು ! ನನ್ನ
ಜೀವವ್ಯೋತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮೃತ್ಯುವು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಒಯ್ಯುತ್ತ-
ಲಿವ್ವಾನೆ. ನನ್ನ ಆರಳಿದ ಬಾಳ ಹೂಗಳನ್ನೆಲ್ಲ, ಮಾರಿ ತನ್ನ
ಮಾಲೆಗಾಗಿ ಆಯುತ್ತಲಿವ್ವಾಳೆ ! ಶಿವಶಿವಾ ! ಇನ್ನೇನು ಗತಿ ?
ಮೃತ್ಯುಂಜಯನಾದ ನೀನು ನನ್ನ ಮೊರೆಯನ್ನು ಕೇಳಲಾರೆಯಾ ?
ದೇವಾ, ಯಾವ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ನಾನು ಈ ದಿವ್ಯಾತ್ಮಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ
ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೇಳು ದೇವಾ ! (ಒಮ್ಮೆಲೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ-ಕುತೂ-
ಹಲಗಳಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿ) ಆಮ್ನಾ, ಯಾವನಿವ ಕೃಷ್ಣ
ವರ್ಣದ ಭಾಯಾಪುರುಷ ? ಭೀಕರನಾದ ಅಕಾರವಾದರೂ ಶಾಂತ-
ಭಾವ ಬಳಸಿಬರುತ್ತಲಿದೆ. ಇದಾವುದೋ ಮಹಾರಕ್ತಿಯೇ ಆಗಿರ
ಬೇಕು. ನನ್ನ ಮೊರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೇ ತನ್ನ
ದೂತನನ್ನು ಕಳುಹಿರಬೇಕು ! ಈ ಮಹಾರಕ್ತಿ ನನಗೆ ನೆರವನ್ನು
ಕೊಟ್ಟಿತೆ ? (ಸಮಾಧಾನದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ) ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ
ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯ ಅಧಾರವೂ ಆರಿಗೆ ಸ್ಥಾನವಲ್ಲವೆ ? ಆಯ್ಯಾ, ದಿವ್ಯ
ಪುರುಷಾ ! ನೀನಾರು ?

(ಭಾಯಾಪುರುಷನ ಉತ್ತರ)

‘ ತಾಯೇ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾರೆಯಾ ? ನಾನು
ಮೃತ್ಯುದೇವ ! ’

ಭಾರತಮಾತೆ :— (ಕೆಳಗಿನ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಮೃತ್ಯುದೇವ !
ಮೃತ್ಯುದೇವ !

ಮೃತ್ಯುದೇವ :— ಅಮೆದು ತಾಯೇ, ನಾನು ಮೃತ್ಯುದೇವ
ನಾನೊಬ್ಬ ವಿಶ್ವಶಕ್ತಿಯ ಉಳಿದಾಳು ! ಆಕೆ ಹೇಳಿದುವನ್ನು
ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಲಿರುವುದೇ ನನ್ನ ನಿತ್ಯದ ಕರ್ತವ್ಯ !

ಭಾರತಮಾತೆ :— ಮೃತ್ಯುದೇವಾ ! ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಬುದ್ಧಿ
ಕಣ್ಣುಗಳೇ ಇಲ್ಲವೆ ? ನಿನ್ನ ಕರುಳಿನಲ್ಲಿ ಕನಿಕರವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಎಡೆ
ಇಲ್ಲವೆ ? ನನ್ನ ಹಿರಿಹಿರಿಯ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞರನ್ನು ಎಡೆಬಿಡ
ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೊರಟಿರುತ್ತೀಯಲ್ಲಾ ತಂದೆ !

ಮೃತ್ಯುದೇವ :— ಕರ್ತವ್ಯ, ಕರುಣೆ-ಕರುಳುಗಳನ್ನು ಎಣಿ-
ಸಮ, ತಾಯೆ ! ನಿನ್ನ ದುಃಖವನ್ನಿ ನನ್ನ ಕರುಳನ್ನು ಕೊರೆಯು-
ತ್ತಿದೆಯಾದರೂ, ನಿಯತಿಯ ಆದೇಶವನ್ನು ವಿಾರಿ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕಿ-
ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಾನು ನೆರವೇರಿಸಲಿ-
ಬೇಕು.

ಭಾರತಮಾತೆ :— ಮೃತ್ಯುದೇವಾ, ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿನ್ನ
ಇರಲಿ ! ನನ್ನ ವಿಷಮದಲ್ಲಿ ದಯೆದೋರು ದೋರೆಯೆ ! ನನ್ನ
ದುಃಖವನ್ನು ಮರೆಯಲಿಕ್ಕಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆ-
ಇಂದು ಮತ್ತೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆ ನನ್ನ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ?

ಮೃತ್ಯುದೇವ :— ಈಗಲೆ ಕೇಳದಿರು ಭಾರತೀ ! ಮೊದಲೆ
ಹೇಳಿ, ನಿನ್ನ ದುಃಖದ ದುರ್ದಶೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ ನಾನೂ
ಸಹಿಸಲಾರೆ !

ಭಾರತಮಾತೆ :— (ಅಧೀರಭಾವದಿಂದ) ಏನು ? ನಿನ್ನ
ವಾತಕ್ಕೆ ಮತ್ತಾವ ಭಾರತಪುತ್ರನ ಬಲಿಯಾಗಬೇಕು ? ಮೃತ್ಯು-
ದೇವಾ, ನಿನಗೆ ಸೆರೆಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬಂದ ದಾ-
ಯಿಂದ ಮರಳಿಹೋಗು ಬಂಧು !

ಮೃತ್ಯುದೇವ :— ಬರಿಗೈಯಿಂದ ಮರಳಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಆಗು-
ವಂತಿಲ್ಲ ತಾಯಿ ! ಈಸಲ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲಿರುವುದು ಬಲವಾದ
ಬರಸಿಡಿಲಿನೆಟು ? ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳು ಭಾರತೀ, ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳು !
ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ನನಗೀಗ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಲೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು
ಕೊಡಲಾರದು. ಇದೀಗಲೆ ಹೊರಡಬೇಕು !

(ಮೃತ್ಯುವು ಅದೃಶ್ಯನಾಗುವನು.)

ಭಾರತಮಾತೆ (ದೈನ್ಯಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) :— ಮೃತ್ಯುದೇವಾ,
ಮೃತ್ಯುದೇವಾ ! ನನ್ನ ಮೊರೆಯನ್ನು ಕೇಳು ! ಆಯ್ಯೋ, ಮಿಂಚಿ-
ನಂತೆ ಅದೃಶ್ಯನಾಗಿಬಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲಾ ! ನನ್ನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಇನ್ನಂತಹ
ಆಸಕ್ತ ದುಃಖವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿರುವೆಯೋ ! ಮತ್ತಾವ ಅಮೃತ-
ಜೀವನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ನಾನು !

(ದೂರದಿಂದಲೆ ಮೃತ್ಯುದೇವನ ಧ್ವನಿ)

‘ ನಿಯತಿಯ ಮುಂದೆ ಯಾರ ಆಟವೂ ನಡೆಯದು ದೇವಿ !
ಈಗ ತಾಳ್ಮೆಯೊಂದೇ ನಿನ್ನ ಮುಂದಿರುವ ದಾರಿ.... ! ’

ಭಾರತಮಾತೆ:— ತಾಳ್ಮೆ! ತಾಳ್ಮೆ! ಹೃದಯವೇ ನೀನಿನ್ನು
ಹೃದಯವಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಡ; ಕಗ್ಗಲ್ಲಾಗು; ಕಗ್ಗಲ್ಲಿನ ಕಣ-
ಬಾಗು!

(ಅನೇಕರ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಕೂಗು)

“ಅಯ್ಯೋ, ಮುಂಬಯಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸರದಾರ್ ಪಟೇಲರ ನಿಧನ!
ವಶಿವಾ, ಅಂತಹ ಉಕ್ಕಿನದೆಯ ಭಾರತವೀರನನ್ನೂ ಸಾವು
ನುಂಗಿತೇ? ಅಯ್ಯೋ, ಭಾರತಿಯ ಮದ್ದಾನೆ—ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ
ಸಮ್ಮನ್ನಗಲಿದರು! ಹಾ, ಡಿಸೆಂಬರ್ ಹದಿನೈದರ ದುರ್ದಿನವೆ!
ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯ ನಾಯಕರು ಇನ್ನಾರು? ಭಾರತದ ಧೈರ್ಯದ
ಗೌರವಂಕರ ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಿತೇ? ಮುಂದೇನು? ಮುಂದೇನು?”

ಭಾರತಮಾತೆ:— ಶಿವಶಿವಾ! ಎಂತಹ ದುರ್ಧರವಾರ್ತೆ!
ಇದನ್ನು ಕೇಳುವ ನನ್ನ ಕಿವಿಗಳು ಏಕೆ ಒಡೆದು ಹೋಗಿಲ್ಲ?
ಸ್ಮೃತ್ಯದೇವಾ, ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಇಷ್ಟೊಂದು ದುಷ್ಟ-ನಿಷ್ಕೂರ-
ವಾದುವೆ? ನನ್ನನ್ನು ಅಳಲಿನ ಕಡಲಲ್ಲಿಯೇ ಮುಳುಗಿಸಿದ-
ೆಯಲ್ಲವೋ! ನನ್ನ ಸಹನೆಗೆ ಸೀಮೆಯಿಲ್ಲವೆ? ನನ್ನ ವೀರವಲ್ಲಭ
ಕುಮಾರಾ, ಬಾಪೂಜಿಯ ಆದೇಶದಂತೆ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಆವನನ್ನು ಕಂಡು
ಆತನ ಅಗಲಿಕೆಯ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ನನ್ನ

ಅಭಿಮಾನ ರಕ್ಷಕ ಕುಮಾರನು ನೀನು! ನನ್ನ ಏಕಲಾಂಗಗಳನ್ನು
ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ, ನಿನ್ನ ಸಂಜೀವಿನೀ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಭದ್ರರೂಪಿ-
ಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಧೀರಶಿಲ್ಪಿ ನೀನು! ನಿನ್ನಿಂದ ನನ್ನ ನ್ಯಾಯತೆ-
ಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಎಚ್ಚೆಚ್ಚೆ ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ನೀನು
ಹೊರಟು ನಡೆದೆ....ನನಗಿನ್ನಾದು ಗತಿ! ಅಯ್ಯೋ, ವಲ್ಲಭರಾಯಾ,
ವಲ್ಲಭಕುಮಾರಾ! (ಭಾರತಿ ಮೂರ್ಛಿತಳಾಗಿ ಬೀಳುವಳು).

೪

(ಒಮ್ಮೆಲೆ ವೇದಾಂತಿಯು ರಂಗಕ್ಕೆ ಬರುವನು,)

ವೇದಾಂತಿ:— ಅಬ್ಬಾ, ಮರಣ.... ಮರಣ.... ಮರಣ!
ಎಂತಹ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನಿಗೂ ಹುಚ್ಚುಹಡಿಸಬಲ್ಲದು ಮರಣ! ಭಾರತ
ಮಾತೆಯಂತಹ ವೇದಾಂತಮಯಿಗೂ ಇಂತಹ ದುಃಖವೆ? ಇನ್ನು
ಈಕೆಯ ದುಃಖವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಮೇಲಕ್ಕೆಬ್ಬಿಸುವವರಾರು?
ಈ ದುಃಖದ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ವೇದಾಂತಬೋಧೆಯೂ ಯಾವ
ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡದು! ನನಗೀಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ
ತಿಳಿಯದಂತಾಗಿದೆ. ಕಾಲಪುರುಷನನ್ನಾದರೂ ಕರೆಯಲಿ?

(ಕಾಲಪುರುಷ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಪ್ರಕಟನಾಗಿ)

Messrs. B. D. GHODKE BROTHERS, HUBLI.

**Manufacturers of high class self contained
Rice Plants, Oil Expellers, Products Gas Plants.
Engineers & Commission Agents.**

ನಮ್ಮ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ರೈಸ್ ಪ್ಲಾಂಟುಗಳು, ಆಯಿಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಲ್ಲರುಗಳು, ಗ್ಯಾಸ್ ಪ್ಲಾಂಟುಗಳು
ಮೊದಲಾದ ಯಂತ್ರಗಳು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ. ಸಾವಿರಾರು ಯಂತ್ರಗಳು
ಈಗಾಗಲೇ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು
ಮನವಾರೆ ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಬೇಕಾದವರು ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆಯಿರಿ, ಅಥವಾ ಸಮಕ್ಷಮ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿರಿ.

ಮೆ. ಬಿ. ಡಿ. ಫೋಡಕೆ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಕಾಲಪುರುಷ:— ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುವುದೇ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ನೇದಾಂತಿಗಳೆ! ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ನಡೆಯುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇರುವೆನು.

ನೇದಾಂತಿ:— ಅಹುದು ಮಹಾತ್ಮಾ, ನೀನು ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲವೆ? ಈ ಭಗವತಿ ಭಾರತಿಗೆ ದುಃಖದಿಂದ ವಿನೋಚನೆಯೆ ಇಲ್ಲವೆ?

ಕಾಲಪುರುಷ:— ವಿನೋಚನೆಯೇಕೆಲ್ಲ? ವಿನೋಚನೆಯಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಂಧನ-ವಿನೋಚನ, ಸುಖ-ದುಃಖ, ಜನನ-ಮರಣ ಇವುಗಳ ಚಕ್ರಗಳು ಸುತ್ತುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಚಕ್ರಗಳೇ ಜಗತ್ತನ್ನು ಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಏರಿಸಿದೆ, ನಿಯತಿಯ ಅಜ್ಞೆಯಂತೆ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಅಪೂರ್ಣವಾದುದರಿಂದಲೇ ಜಗತ್ತು ವಕ್ರವಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜೀವಗಳು ತಮ್ಮ ಸತ್ತದಿಂದ ವಿಭೂತಿವದಕ್ಕೇರಿ, ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಜೊಂಕನ್ನು ತಿದ್ದಲು ದುಡಿಯುತ್ತವೆ. ನಿಯತಿಯ ಕರೆ ಬರಲು ಮರಣಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಹೊರಟುಬಿಡುತ್ತವೆ. ಲೋಕ ಹುಟ್ಟಿದಂದು ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅಂದಿನಿಂದಲೂ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಣ್ಗಾರ ಕಾಣುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ನೇದಾಂತಿ:— ಅಯ್ಯಾ, ಬುಡ್ಡಿಗಳು, ಮುನಿಗಳು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಶ್ರೀರಾಮ, ಬುದ್ಧ, ಕ್ರಿಸ್ತ, ನೇದಾಂತಬೋಧಕ ಆಚಾರ್ಯರು ಇವರು ಹುಟ್ಟಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ?

ಕಾಲಪುರುಷ:— ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇಕೆ? ಏನೇನೋ ಮಾಡಿದರು, ಮಾತನಾಡಿದರು, ಬರೆದು ಬರೆದು ಇಟ್ಟರು. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆನು ಮಾಡಬೇಕವರು ಪಾಪ! ಸ್ಥಳ-ಕಾಲಗಳಿಂದ ಬದ್ಧರಾದವರವರು!

ನೇದಾಂತಿ:— ಅಯ್ಯೋ, ನನ್ನ ಕಂಗುರುಡುತನವೇ! ಕಾಲ-ಕಾಯಾ, ನಿನ್ನ ಅನುಭವವಾಣಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯವಾದುದು! ಅವರೆಲ್ಲ ದುಡಿದು ದಡೆದು ಮಡಿದು ಹೋದರೂ ಜಗತ್ತು ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ!

ಕಾಲಪುರುಷ:— ಇನ್ನೇನಾಗಬೇಕು ನೇದಾಂತಿಗಳೇ! ಜೀವಿಗಳ ಜನನದೊಂದಿಗೆ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೂತ್ನ ನೂತ್ನವಾದ ಅಶಕ್ತತೆ-ಅಜ್ಞಾನಗಳು ಬಂದು ಬಂದು ತುಂಬುತ್ತಿರುತ್ತವೆ; ಇಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದವು ಪರಿಣಾಮಗೊಂಡು, ಶಕ್ತಿ-ಜ್ಞಾನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಮಾಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ, ಮರಣವು ಅವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು

ಹೋಗಿ, ಲೋಕದಿಂದ ಮರೆಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಿಯತಿಯ ಈ ಚಕ್ರ ಆಟವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ನಮ್ಮ ನೇದಾಂತಿಗಳು ಮನದ ಮಂಚ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ; ತಾರ್ಕಿಕರು ತಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಕಾಡಾ ನಡೆಯಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕವಿಗಳು ಕನಸಿನ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತಿರುತ್ತಾರೆ; ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಬುವವರು ಜಡ ವಸ್ತು ಹಿಂಜುತ್ತು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ನೇದಾಂತಿ:— ಧನ್ಯ ಧನ್ಯ ಕಾಲಪುರುಷಾ! ನೀನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಂದು ತೆರೆಯಿಸಿದೆ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಅಮೃತಾತ್ಮನಂದರೆ ನೀನೊಬ್ಬನೇ! ನಿನಗೊಂದೂ ಚ್ಯುತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂತಹ ಪ್ರಳಯಗಳನ್ನೂ ನುಂಗಿ ಬದುಕುವವನೆಂದರೆ ನೀನೊಬ್ಬನೇ ನೇದಾಂತಿಗಳು ಹೇಳುವ ಸರಬ್ರಹ್ಮನ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುವುದು ನಿನಗೊಬ್ಬನಿಗೆ! ನೀನೇ ಅಮೃತಾತ್ಮ! ನೀನೇ ಅಮೃತ ಪುರುಷ! ಮಹಾತ್ಮಾ, ಈ ಭಾರತಿಯನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ದುಃಖಸುಖ ಬೀಳಬೇಕೆ?

ಕಾಲಪುರುಷ:— ಬೀಳಲಾರಳು ನೇದಾಂತಿಗಳೇ! ದುಃಖ ಕ್ಷಣಿಕವಾದುದೆಂಬುದು ಭಾರತಿಯ ಬಹುಕಾಲದ ಅನುಭವ ಅವಳ ಲೌಕಿಕಭಾವ ಅವಳನ್ನು ಇದೀಗ ಅಳಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಕಾಲ ರಹಸ್ಯದ ಜಾಗೃತಿಯಾಗುತ್ತಲೇ, ಅವಳು ದುಃಖದಿಂದ ಜೀತಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುವಳು; ತನ್ನ ಶುಭಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಿ ಆಗುವಳು. ನೇದಾಂತಿಗಳೆ, ಬರಲಿರುವ ಕಾಲ ಭಾರತಿ ಅಭ್ಯುದಯದ ಕಾಲವಿದೆ. ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿನ ಕಾಲವಿದೆ. ಶಾಂತಿ-ಸುಖದ ಕಾಲವಿದೆ. ಹಳಬರು ಹೋದರೇನಾಯಿತು; ಹೊಸ ಬರ ಮುಂದೆ ಬರುವರು. ಭಾರತದ ಅಭ್ಯುನ್ನತಿಗಾಗಿ ಕಾಯ ಮಾಡುವರು. ನಿರಾಶೆಪಡುವ ಕಾರಣವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ನೇದಾಂತಿ:— ನನ್ನ ಗರಬ್ರಹ್ಮ ವಸ್ತುವೇ! ನಿಜವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀನೇ ನನಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟೆ! ನಿನಗೆ ಲಭಿಸಿತು ನಮಸ್ಕಾರ.

ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣಂ ಬ್ರಹ್ಮಹವಿಃ
ಬ್ರಹ್ಮಾಗ್ನೌ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಹುತಂ |
ಬ್ರಹ್ಮೈವ ತೇನಗಂತವ್ಯಂ
ಬ್ರಹ್ಮಕರ್ಮ ಸಮಾಧಿನಾ ||

* ನಿಂದೆಯ ನೆಲೆ *

(ಲಘುಪ್ರಬಂಧ)

೩೬. ಮೊರಬ ರಘುನಾಥ ಬಿ. ಎ., ಧಾರವಾಡ

★

ಮಾನವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಿಂದೆಯೆಂಬುದೊಂದು ಘೀಕರವಾದ ಪಿಡುಗು! ನಿಂದೆ ಮಾಡುವವನಿಗೂ ಶಾಂತಿಯಿರದು; ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೂ ಶಾಂತಿಯಿರದು. ಎಂತಲೇ ಲೋಕಶಾಂತಿಯನ್ನು ಒಯಿಸುವ ಸಂತ-ಶರಣರೆಲ್ಲರೂ ' ಪರರ ನಿಂದಿಸಬೇಡ ' ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿರುವರು.

★

ಮಾನವನು ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ. ಬುದ್ಧಿ, ಜ್ಞಾನ, ಪ್ರೇರಣೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಧೋರಣೆ ಮುಂತಾದ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಗುಣಗಳಿದ್ದು ದರಿಂದಲೇ ಮಾನವನು ಉಳಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಸ್ವಭಾವ ಎಂಬುದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿದೆ. ಇದು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದು ಹೆಚ್ಚು, ಅದು ಹೆಚ್ಚು; ನು ಕೇಳು, ಇದು ಮೇಲು; ನಾನು ಬಡವ, ಅವನು ಶ್ರೀಮಂತ; ನು ಜಾಣ, ಅವನು ಕೋಣ; ಮೊದಲು ದುಃಖ, ಆಮೇಲೆ ಖುಷಿ; ಮೊದಲು ಸುಖ, ಆಮೇಲೆ ದುಃಖ; ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ನು ಕೆಟ್ಟದು; ಇವಳು ಕುರೂಪಿ, ಅವಳು ಕುರೂಪಿ, ಮುಂತಾದ—ನಮ್ಮನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡ ವಿವಿಧವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ— ಈ ತೀರನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವ ಸ್ವಭಾವವು ಮಾನವನದಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ವಭಾವವಿಶೇಷವು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ವಿವಿಧವಾದ ಮಾನವನಾಗಿ ಮಾಡುವುದೇ ಹೊರತು ನಿಜವಾದ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಮಾನವನು, ಅವನು ಅರಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಧನಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವನೇ ಹೊರತು, ತನ್ನ ಸ್ವಂತಕ್ಕಾಗಿ, ಮರೆ ಲಾಲಸೆಗಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಸ್ವಭಾವವು ಅವಿವೇಕಮನಸ್ಸಿನ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಭಾವ, ಆಸೆಯ, ಸ್ವಾರ್ಥ, ವಂಚನೆ, ಮುಂತಾದ ಅವಗುಣಗಳಿಗೆ ಮಾನವನು ಶರಣುಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ನಿಂದೆಯೆಂಬುದು ಈ ಹೆಸರಿನ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅಲಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ; ಅಡ್ಡಿಯಿಂದ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಸೋಂಕುರೋಗದ ಬಡಿದಾಟ, ಹೊಡೆದಾಟ, ಕೊಲೆಸುಲಿಗೆ ಮುಂತಾದ ರೋಗಮಗಳಂತಾಗಿ, ಮಾನವನ ಅವನತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯವರಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದು ತನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದ್ದವನನ್ನು ಹಳಿದು, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು.... ಇದು ಕೈಲಾಗದ ಹೇಡಿಯ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿದೆ. " ಕೈಲಾಗದ್ದು ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಹರಕೊಂಡಿತು," ಎಂಬ ನಾಡನುಡಿ ಎಲ್ಲರ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಹರಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಅಶಕ್ತನಾದ ಮಾನವನು " ಬೊಗಳುವ ನಾಯಿ " ಯಂತೆ ಒಂದೆರಡು ಬೈಯುತ್ತಿರುವನು. ಅದೂ ಒಂದೊಂದು ಮೇಲೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೈಗುಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಲತ್ತೆಗಳ ಪ್ರಹಾರವಾಗಬಹುದೆಂದು ಬೆದರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನುಳಿದುದು ನಿಂದೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಎದುರಾಳಿಯಾಗಿ ನಿಂತು, ಹೊಡೆಯುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೆ ಹೊಡೆದು, ಬೈಯುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೆ ಬೈದು, ಇದು ಯಾವುದೂ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ, ಹಿಂದೆ ಅಡಿಕೊಂಡಾದರೂ, ತನ್ನ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನು ಈ ಹೇಡಿ! ಮುಖಸ್ತುತಿಯು ಮುಂದೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ನಿಂದೆಯು ಹಿಂದೆ ಮಾಡುವಂತಹದು. ದುಃಖವನ್ನು ಆತ್ಮಾಗಲಿ, ತೋಡಿಕೊಂಡಾಗಲಿ ಕಡಮೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಸುಖವನ್ನು ನಕ್ಕಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿಯಾಗಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹರಿದು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಬೆದರಿಕೆ- ಹೆದರಿಕೆಗಳನ್ನೂ, ಬಡತನ- ಬಳಲಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಹೆದರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ, ಅವರ ಬಳಲಿಕೆಗಿಂತ ತಮ್ಮದು ಸಣ್ಣದು—ಎಂಬ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ತನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಅಭಾವಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನವನು, ಹೆದರವನ್ನು ನಿಂದಿಸಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವನು.

ನಿಂದೆಯು ಮಾನವನಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಬರುವಂತಹದು. ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಕಂಡು ಬರುವುದು, ಮಕ್ಕಳಿದ್ದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ ದೀಪವಾಗಿ " ಲೀವಿಮನ " ವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆದ ಹುಡುಗನನ್ನು " ನೀನು ಒಳ್ಳೇ ಹುಡುಗ! ಆಡೇಮನ! ಗೋವ್ವಾ ಒಳಕ ಕಟ್ಟಿ ಹುಡುಗ, ಅದಕ್ಕೇನೂ ತಿಳಿಯುವದೇ ಇಲ್ಲ; ನೀ ಸುಮ್ಮನಾಗು! " ಇಷ್ಟೆಂದರೆ ಸಾಕು, ಆ ಮಗುವು ಸುಮ್ಮನಾಗುವುದು. ಆ ಮಗುವಿಗೆ ನಿಂದೆಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತನಗೇ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಆ ಮಗುವಿನ ಹಿರಿಯರು ನಿಂದೆಯ ನುಡಿಗಳನ್ನಾಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಅದಕ್ಕೊಂದು ಸಮಾಧಾನ ಉಂಟಾಗುವುದು. ದಡ್ಡನಾದವನು ಜಾಣನಿಗಾಗಿ " ಒರೆ ಉವ್ವಕ ಕಲಿತರೇನಾತು. ಸ್ವವಚಾರ ಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲ! " ಎಂದು ಉಸುರುವನು. ಜಾಣನಾದವನು, " ಅಂದರೆ ತ ಬರುವುದಿಲ್ಲ " ಎಂದು ಶರಾ ಎಳೆಯುವನು. ಬಡವನು " ಶ್ರೀಮಂತನಿದ್ದರೇನಾತು, ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನಿದ್ದಾನು! ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಗೋಣು ಮಂದಿ ಈ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಗೆ ಘಳಿಪ್ಪೋನೋ ಎನೋ! ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇ ಥಾಟು, ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುನು—ಉಟಕ್ಕೆ ಹಾಕ್ಕಾನು—ಅಂದೂ ಕೇಳಬ್ಬಾ! ಅದೇ ಮಕ್ಕಳು ಮರೀ ಆಗಾದಿಲ್ಲ ಅವಗ " ಎಂದು ಹೀಗೇ-

ಯುವನು. ಶ್ರೀಮಂತನು “ಎಷ್ಟು ಜಂಭವಾ ಇವನದು! ಒಬ್ಬ ತುಂಡರ ಒಬ್ಬ ತು ಉದವಾಸ, ಕೆಸೇ ತವಾಸ ಮಾಡಿದರ ನಾಲ್ಕು ನೈ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ!” ಎಂದು ಮೂಗು ಮುರಿಯುವನು. “ರೂಪಾ, ಬಣ್ಣಾ ಇವನ್ನ ತೊಳಕೊಂಡು ಕುಡಿಯೋದೇನು? ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಘಟ್ಟಮುಟ್ಟಿ ಇರಬೇಕು” ಎಂದು ಕುರೂಪಿಯನ್ನು ಹಡೆದ ಕನ್ಯಾಪಿಶ್ಯವಾಗಲಿ, ಕುರೂಪಿಯನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಗಂಡಂದಿರಾಗಲಿ, ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ ವರನೆದುರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಾನ್ವಿತವನ್ನು ನೀಡುವುಮಂಟು. “ಹೆಣ್ಣು ಕವೈನಬೇಡ, ನೀರಲಹಣ್ಣು ಬಲು ಕಪ್ಪು; ತಿಂದು ನೋಡಿದರೆ ರುಚಿ ಬಹಳ! ಅತ್ತಿಯ ಹಣ್ಣು ಬಲು ಕೆಂಪು; ಬಿಟ್ಟಿ ನೋಡಿದರೆ ಹುಳ ಬಹಳ!” ಎಂದು ಅಲಂಕಾರಿಕ ವಾಗಿ ತಮ್ಮ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಸಮರ್ಥಿಸುವುದು ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಕಂಡು ಬರುವುದು.

ಹಿಂದೆಯೆಂದೋ ಗಳಿಸಿಟ್ಟ ಹಿರಿಯರ ಅಸ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಾಗಬೇಕು; ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಹಿರಿಯರ ವರ್ತಿಸ್ಸಿ-ನಿಂದಲೆ ತಮ್ಮ ಬೇಳೆ ಬೇಯಬೇಕು; ದುಡಿಮೆಮಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ; ಬುದ್ಧಿಯಿದ್ದರೂ ಆ ಕಡೆಗೆ ಒಲವು ಇಲ್ಲ; ಕೇಳು ದುಡಿಮೆಮಾಡಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ ಅಂಥಲ್ಲಿ ಅಂಥಲ್ಲಿ ದುಡಿದರೆ ಅಭಿನಾಸಕ್ಕೆ ಕುಂದು; ಮನೆತನದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಬಲವಾದ ವಿಟು—ಹೀಗೆ ಮುನ್ನನಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಾನವನು, ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಅಸ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಲಕ್ಷು ಹೊಡೆಯುತ್ತ, ಹೊತ್ತು ಹೋಗಲಾರದೆ, ಊಟ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಸುಖಾಸೀನವಾಗಿ, ಹೆವರನ್ನು ನಿಂದಿಸುತ್ತ ಕಾಲಕಳೆಯುವನು; ಹೆವರನ್ನು ಹಳವು ತನ್ನ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಮುಗ್ಧರನ್ನು ತನ್ನ ‘ನಿಂದೆಯಿಂದ’ ನೀರೆರೆದು, ಅವರವರಲ್ಲಿ ವಿಷಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ, ಅವರನ್ನು ಜಗಳಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ, ಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾ-ಲಯಗಳಿಗೆ ಎಡತಾಕಿಸಿ, ಅವರ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಕರಗಿಸುತ್ತ, ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವನು. ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಊರಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು; ಎರಡು ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು ಹುಡು-ಯಾಡಿಸಿ ಬಿಡುವರು. ಅಭಾವ-ಅಸೂಯೆಗಳ ಕೊಳಚೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂದೆಯೆಂಬ ಸಾಂಸರ್ಗಿಕ ರೋಗವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿಸಿ ಬಿಡುವ ಈ ಚಾಡಿಬುರುಕರು, ಊರಲ್ಲೆರುವ ಶಾಂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ-ಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹದಗೆಡಿಸಿ ಬಿಡುವರು. ಮುಖಸ್ತುತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಮರ್ಥ-ರಾದಾಗ, ಹೆವರನ್ನು ನಿಂದಿಸಿಯಾದರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧಿಸಿ-ಕೊಳ್ಳುವರು. ಅಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಿಡಿಗೆಡಿಯ ಬುದ್ಧಿ-ಯಿಂದ ಸುಲಿದು, ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದುಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚದೆ, ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯ ದುರ್ವಿನ್ಯ-ಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ನಿಂದೆಯೆಂಬುದು ಮಾನವನಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಗುಣ....

ಎಂದ ಮೇಲೆ, (ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸಕರಾದ!) ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ ಇದು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಒಬ್ಬ ಸಾಹಿತಿಯು ಇನ್ನಿ ತರಸಾಹಿತಿಗೆ ಹಳಿದು, ತಾನು ಬರೆದುದೇ ಮೇಲು ಎಂದು, ತನ್ನ ಧಿ-ಗುಂಪನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ತಾನು ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕ-ಮಾರಾಟವಾಗಬೇಕೆಂದು, ಇನ್ನಿ ತರ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ತೇ-ಬರಿಯ ಬಾಯಿಂದ ಮಾತ್ರ—ಚಾಡಿಕೇಳುವ ಈ ಗುಂ-ಕಡೆಯಿಂದ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಸುವನು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಿಂದೆಯನ್ನು ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ, ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತು ಬ-ಅಗಿ, ತಾನು ಬರೆದ ಬರೆಹವನ್ನೂ ರಸಿಕರು ತೂಕಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ-ವರೋ ಎಂಬ ಬೆದರಿಕೆ ತನಗೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಕ-ಕರಗುವುದೋ ಎಂಬ ಬೆದರಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಬರೆಹದಲ್ಲಿಯೂ ಕಿ-ಜಾಣ್ಣಿ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರು ಕಿ-ವಂತಿಲ್ಲ—ನಿಂದೆಗೆ ಗುರಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ, ಬಣ್ಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿದ್ವಾಪ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಭಟ್ಟಂಗಿಗ-ಇಡುವನು. ಅಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆ ಬರೆದವನು ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನೂ ಮುದ್ರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕನು ಮತ್ತೆ-ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆಳುವನು. ಬರೆ-ಬರುತ್ತ ನೈಯತ್ತಿಕ-ಅಸೂಯೆಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿ, ಪತ್ರಿಕೆ-ದೀಪಾವಳಿಯ ವಿಶೇಷಸಂಚಿಕೆ ಹೊರಡುವುದರೊಳಗಾ-ದಿವಾಳಿಗೆಬ್ಬಿಸುವನು. ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯು “ಹೋದ-ಸಂಚಿಕೆಯು ಇದರಲ್ಲೆಯೆ ಸಮಾವೇಶವಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಕೊಂಡರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯು “ಚಂದಾದಾರರು ನ-ದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸದೆ ಇದ್ದ ಮೂಲಕ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿ-ಹೊರಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡು-ಎಂದು ತನ್ನ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಗೆ ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ ಕೊಡು-ವಿಮರ್ಶಕನಿಗೂ ಈ ರೋಗ ಅಂಟಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ, ಪುಸ್ತಕ ವಿ-ಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಒಳಗಿನ ವಿಷವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಬಿಡನು. ವಿಮರ್ಶಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯವನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ತನಗೆ-ವಾದ ಬರೆಹಗಾರನ ಮೇಲೆ ಹರಿಹಾಯುವನು.

ನಿಂದೆಯ ವ್ಯಾಪಕತೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೇನೇ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಅದು ಎ-ಯಲ್ಲೆಯೂ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಗೋಣು ಹಾಕಿಸುವ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತಲ್ಲೀನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸಂಗೀತದ ಸಾಹ-ದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಂದೆಯ ಕೈವಾಡವಿದೆ. “ವ್ವಾಂ, ವ್ವಾಂ, ಅಫಾ-ಇಹುಹು ಎಂದು ವಿಳು-ಬದರತಾನ, ಒಂದು ಸ್ವ-ಹತ್ತುದಿಲ್ಲ.” “ಇಂಥಾ ಬೊಡ್ಡ ವಿದ್ವಾನ್ ಅಂತಾರ-ಗುರೂನ ಹತ್ರ ಕಲ್ತಾನಿವ?” “ಬರೇ ಸ್ವರ ಸ್ವರ ಕಿ-ಗಾಯಿಕೆಯೋಗ ಗಂಡಸ್ತನ ಬೇಕು. ಬರೇ ಬ್ಯಾಂಡಿಸ-ಊದಿಥಾಂಗ ಸ್ವರ ತಗದರೇನಾತು?” “ಇಂಥವರೆಲ್ಲಾ ಹ-ವನರೇ! ಕೇಳಬೇಕು ಅಂಥವರಿಂದ” ಎಂದು ನಾದದ ರಸೀಪ್ನೆ-ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವದ ಗುಂಪನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ಈ ಘರಾಣೆ, ಎಂದು ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿಯ ಗಾಯಿಕೆಯ
ನಿಂಗಡಿಸುವಂತಿದ್ದರೂ, ಅವೇ ಹಲಕೆಲವು ನಿಂದೆಯ
ಪರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು, ಪಕ್ಷ-ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿದೆ.
ನಿಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಜಗಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ, "ಡಗ್ಗಾ"
ಈ ತಲೆಗೆ ಹೇರುವತನಕ ಮುಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ನಿಂದಾವ್ಯಾಪಕರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ
ಕೆ. ಆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ-
ಬೀರಿದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಸಮಾಜವು ಮತ್ತೊಂದು ಸಮಾಜ-
ನಿರ್ದಿಷ್ಟದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮೊಳಗೆ
ತ್ತವೆ. ಅದನ್ನೇ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು,
ಗಳ ಅಜ್ಞಾನದ ದುರುಪಯೋಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು
ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ, 'ಊರು ಸುಟ್ಟರೂ ಹನಮಪ್ಪ'
'ಎಂಬಂತೆ ತಾವು ತಾವು ಕಡೆಗೆ ಇರುವುದೇ ವಿನಾಶಕಾಲದ
ರಣಯು ಕೈಕೊಂಡ ಧೈಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.
ತಿಯಾಗಿ ಅನೀತಿಗೆ ಎಳಸುವ, ಇಡೀಯ ವಿಶ್ವದ ಕೀಲಕ್ಕೆ
ವ ಮತ್ತು ತರಲಿರುವ ನಿಂದೆಯು, ಬರಿಯ ಅದಕ್ಕಾಗಿ
ವಿರುವುದೋ, ಇಲ್ಲವೆ ಈ ನಿಂದೆಯನ್ನೇ ಒಳ್ಳೇ ಕಾರ್ಯ-
ನಿಯೋಗಿಸಲು ಬರುವುದೋ? ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋ-
ದಾಹತವೆಗಳೇನಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಬಹುದೋ? ಅದರಿ ಇಂತಹ
ನ್ನು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಜೀವನ ಅದೆಂತಿರ.
"ಯದಾ ಯದಾಹಿ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಗ್ಲಾನೀ ಭವತಿ.... ಸಂಭ-
ಯುಗೇ ಯುಗೇ" ಎಂಬ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಭಯವಚನವನ್ನು
ತಂದಲ್ಲಿ, ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಗೋಗಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟುವುದು. ಅಂತಹ ಕ್ಷೇಮಕರ
ನ್ನು ನಾರದಮಹರ್ಷಿಗಳು—ಪಾಪದ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ
ಇಡುವ ಮಾನವರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ—ಉಪಯೋ-
ದಿಸಬಹುದು. ಶಕುನಿಯದೇನೋ ಸೇಡು ಮುಯ್ಯ-
ಬೇಕು. ಆದರೂ ಪಾಂಡವರ ವಿನಯವಾಗಿ ನಿಂದಾತ್ಮಕ
ಗೊಂಡಿ, ದುರ್ಯೋಧನನ ಪಾಪಕಲಶ ತುಂಬುವಂತೆ
ಅವನ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣೀಭೂತನಾದನು. ಆದರೆ
ನಿಂದೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ, ವಿಶಾಲದೃಷ್ಟಿಬೇಕು.
ನಿ ಯಾವುದೂ ಇರಲಾರದು. ಇಡೀಯ ಸಮಾಜವೇ
-ಅದರ ಹಿತವೇ ತನ್ನ ಹಿತ. ಸಮಾಜದ ಹಿತವನ್ನು
ವಲ್ಲಿ ನಿಂದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಈ
ನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಬಹುದು; ಆದರೆ ಈ ಅಸ್ತು-
ವಿತ್ತರ ಸಮಾಜದ ಅಹಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ನಿಂದೆ

ನೀಸಾರ್ಥ ನಿಂದೆಯಾಗಲಾರದು.

ದೈವ-ಅಸೂಯೆಗಳಿಗೆ, ಕೊಲೆ-ಸುಲಿಗೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ
ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆಂದು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಈ ನಿಂದೆಯು ಅಶಾಂತಿ-
ಯನ್ನು ಬೀರುವುದು. ನೈಜವಾಗಿ ಬಳಿದುಬಂದ ನಿಂದೆಯನ್ನು
ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ನಾವು ಅರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಂದೆ-
ಯನ್ನು ಅಡಿಯಾಗಲಿ, ಕೇಳಿಯಾಗಲಿ, ನಾವು ಸುಖಸಮಾಧಾನ-
ನನ್ನು ಪಡೆದರೂ, ಅದು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಬಾಳುವುದು. ಉರಿಗೆ ಉರೇ
ಬೆಂಕಿಯು ಹತ್ತಿದಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಚಳಿಯಿಂದ ಬಳಲುವವನು ಮೈ
ಕಾಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಈ ನಿಂದೆಯು ಸುಖ. ನಿಂದೆಯನ್ನಾಡಿಸಿಕೊಂಡ
ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಂದು-
ಕೊಂಡರೂ ಕೆರಳಲೇ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತ-
ರಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅರ್ಥಾತ್ ನಾವು ಬೌದ್ಧಿಕಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ
ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಮೊದಲು ನಾವು ಮಮ್ಮನೆ ಆಲಸ್ಯ-
ದಿಂದ ಕಾಲಕಳೆಸ ಜೀವನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು. ಮೈ-
ದಣಿಯ ದುಡಿದು ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಉಣ್ಣಬೇಕು, ಕಣ್ಣುಂಬ ನಿದ್ರೆ
ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಬುದ್ಧಿ-ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು
ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸುತ್ತ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ವಿಕಾಸ-
ಲಾಗಿರಿಸಬೇಕು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದುದನ್ನು ಮೊರಕಿಸಲು ಹಾಕಿಕೊಡು
ಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಇಲ್ಲದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ದುಃಖಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮೊರಕಿ-
ಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೊಡಗಿಸಬೇಕೆ ತೊರಕು,
ಇದ್ದವರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವಿರಲಾರದು
ಸ್ಪರ್ಧೆ ಇರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅಸೂಯೆವಡೆಕೂಡದು. ಓಡುವವ-
ನನ್ನು ಓಡಿಯ ಹಿಂದೆ ಹಾಕಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಹಿಂದಿನಿಂದ
ಆಡಗಾಲು ಹೊಡೆದು ಕೆಡನಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ !

ಹೊಸತಾಗಿಯೇ ಪೇಟೆಗೆ ಬಂದಿರುವ
ನಮ್ಮ ಯು. ಎಸ್. ಎ. ಫೌಂಟನ್ ಪೆನ್ಸ್‌ಗಳ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ
ಕಮೀಷನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ೩೦೦ ರಿಂದ ೭೦೦ ರೂ. ಗಳ
ವರೆಗಿನ ಸಂಬಳದ ಮೇಲೆ ಮಾರಾಟಗಾರರು ಬೇಕು.
ಮಾದರಿಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ಏಜನ್ಸಿ ಕರಾರುಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ಬರೆಯಿರಿ.

Lawrence Bros. Nagdevi,
Bombay No. 3

ಮಹಾಚುನಾವಣೆ

(ಒಂದು ಪ್ರಾಂಶುಕ ವಿವರಣೆ)

೩. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ ಸಪ್ತ ಬಿ ಎ, ಎಲ್ ಎಲ್ ಬಿ.
ಹು ಬ್ಬಳ್ಳಿ

೫

[ಪುಕಟಗರು ಮುಂಬರುವ ಮಹಾಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕೋ ಹೇಗೆ! - ಎಂಬ ಉರಿಯುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರುವುದಿವ್ವದ್ದರಿಂದ, ಪುಕಟ ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಇಂಥ ಹಾಸರ್, ಧಾರಿಕೆಯಂತೆ ಪುಕಟಗರನೊಡನೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು.]

(ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ, ಎರಡು ಧ್ರುವಗಳಂತಿರುವ ಎರಡು ಗೊತ್ತವಳಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಏಳುತ್ತಾರೆ.)

ಪುಕಟಗರನಂದೆ: - ಏನಿದು! ಸಭಾನಿಯಮ ಸಭಾಸಭ್ಯತೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೋ ?

ಸದಸ್ಯರು: - ಸ್ವತಂತ್ರ - ಧರ್ಮಹೀನ - ಸಾರ್ವಭೌಮ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರಾತ್ಮಕ ಗಣರಾಜ್ಯ (ಸ್ವ) ದಲ್ಲಿ, ನಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರಬಾರವೇ ? ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮೇಲೆ... ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆ... ಗಡೆ! ನಾವು ಕಡೆಮಲಾವೆವು

ಪುಕಟಗರನಂದರು: - ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ! ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ!!

ಸದಸ್ಯರು: - ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು. ದಕ್ಕಾಗಿ ಎಂಥ ದೊಡ್ಡ ಶಬ್ದದ ಪ್ರಯೋಗ! ಮುಖಂಡರ ಮಂಗಳಾನುಕರಣ !

ಪು: - Have respect for law.... (ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಿರಿ)

ಸ: - ... Yes only if there is rule of law (ಹೌದು, ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಕಾರಭಾರ ನಡೆದರೆ !

ಪು: - ಆಯಿತು, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ತರದ ಮನೋವೃತ್ತಿಯಿದ್ದರೆ, ಹಿಂದು ಮಹಾಸಭಾ, ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್, ಆರ್. ಎಸ್. ಎಸ್ ಮುಂತಾದವರ ಪಾಡು ನಮ್ಮದಾಗುವದು. ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲಿಯ ಚುನಾವಣೆ ಹೋರಾಟ ?

ಬಹುಭಾಷಿ: - ಸದಸ್ಯರೇ, ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಿಂಹಪರ್ವದೋಕನ ಮಾಡಿ ನೀವು ತಾಳಗೆಟ್ಟಿರಬಹುದು ; ಎಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ತಲೆಯನ್ನು ಮಗ್ಗ ಮಜಬೂತ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಇಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.

ವಿನೋದಮೂರ್ತಿ: - ಕಲೆ ಪೇಗೆ ಸಮ ಉಳಿಯಬೇಕು ?

ದೇವನೇಲ್ಲ ಸಂಯುಕ್ತರೇ ತಲೆಯೂ ಸಮವೇ. ದೇವಕ್ಕೆ ಸಾಕು ಆಹಾರವಿದೆಯೇ ? ಅರಿವೆ ಇದೆಯೇ ? ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಜಾಲಿದೆಯೇ ? ಇನ್ನೆಲ್ಲ ದೊರಕಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕಳ್ಳವೇಟೆಯ ಕಡೀನ ಕಾಲು ಬೀಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಲಂಚಬೋರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೊಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಸೇತು ಹಿಮಾಚಲ, ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂ ಸಲವಾದರೂ ಕಾಯಿದೆ ಮುರಿಯದಿರುವ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದರೆ ಹಾಕುವಿರಾ ?

ಬಹುಭಾಷಿ: - ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಲೆತು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೋರಾಡಿ, ನಾವು ನ ಪಕ್ಷದ ಸರಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

ಸದಾಸಂಚಾರಿ: - ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಆರ್ಥಾತ್ ಭಾರತ: ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪಕ್ಷ Every man a congress man Every house a congress house. ಇನ್ನತ್ತಿಗಾದೇ ಏನಿದೆ ? ಹಿಂದು ಮಹಾ ಸಭೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರಾಜ ಸ್ಥಾನವೇ ಮಾಡುವುದೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಕಲಂಕ. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರದೂ ಅವತಾರ ಮುಗಿದಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದದ್ದು ಸೊಶಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಾಟಿ ಸೊಶಿಯಲಿಸ್ಟ್ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ನಾನೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರು ಆಳವಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹುಳ-ಹುಪ್ಪಡಿಗಳಂಥ ಸ ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳ ಪಾಡೇನು ?

ಮೋಘತರಾವ್: - ಸತ್ತಿಯ ಮೋಹ ಬಹಳ ಕಟ್ಟಿದ ಮತ್ತು ಅದು ಬಲು ಆಕರ್ಷಕ ಮತ್ತು. ಸತ್ತಾವಂತರು ಅದನ ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ತಿಯಲ್ಲದವರು ಅದಕ್ಕಾ ಧಾವಿಸುತ್ತಾರೆ, ಧಡಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ತಾವಂತರು ಸತ್ತಿಯನ ನಿರಂತರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಎರಡು ಯವರನ್ನು ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ದೂರ ಇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಆತಿನಾನವರಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅಪವಾದ ಗಳಲ್ಲ. ಬಿಳಿ ಬನಿಯಾನಿಂದ ಬಂದ ಸತ್ತಿಯನ್ನು ಕರಿ ಬನಿಯ ಎಂದೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಸದಾಸಂಚಾರಿ: - ಮೋಘತರಾವ್, ನಿಮ್ಮದು ಗಂಟಲು ಒ ಗಿದೆ; ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಕುಡಿದು ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಿರಿ. ಸ ಕರೇ, ಮೋಘತರಾಯರ ವಿಚಾರಸರಣಿಯನ್ನು ನಾನು ಮುಂದೆ ವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರು ಸತ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಯಂ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದ್ವಿವಿಧ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲ ಯದು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ವರ್ಗಕಲಹ ವರ್ಣದ್ವೇಷ ಹು ಸುವುದು. ದೈತರಿಗೆ ಹೊಲಮೊಡೆಯರಿಗೆ; ಮನೆ ಮಾಲಕ ಬಾಡಿಗೆದಾರರಿಗೆ, ಸಾವುಕಾರರಿಗೆ ಸಾಲಗಾರರಿಗೆ, ಅಂಗಡಿಕಾರಿ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೆ, ಹಳ್ಳವಾಡದವರಿಗೆ ಶಹರದವರಿಗೆ - ನ್ಯಾಯ ಹ ಅಶಾಂತ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಕಾಯಿದೆಗಳೂ ಇಲ್ಲಪ್ಪನವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮ

ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಕರು. ಮೇಲೆ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಯೋಗ ಪ್ರೌಢ. ದಾನ ಪದ್ಧತಿ. ಇದಿಲ್ಲ ಹೋಟು ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹರಡಿದ

ಪ್ರೇಕ್ಷಕ :- ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರವನ್ನು ಸುಳ್ಳೆ ಟೀಕಿ-
ರಲ್ಲಾ; ನಿಮಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಿಂದ ಏನೂ ಫಾಯದೆ ಮುಟ್ಟು-
ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ.....

ಮೋಘತ್‌ರಾವ್ :- ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವ ನಿಮಗೆ
ಹರೂ ಫಾಯದೆ ಮುಟ್ಟುವ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಇದೆಯೇ ?

ಪ್ರೇಕ್ಷಕ :- ಕಾಯಿದೆಗಳಿಂದ ನೀವೆನ್ನುವಂತೆ ಅನ್ಯಾಯ.
ಒತ್ತಿದರೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು.

ಮೋಘತ್‌ರಾವ್ :- ಕಾರ್ಯಾಗಮವು ಬಲಿಷ್ಠವಿದೆ, ವಕೀಲ-
ಬಟ್ಟರೆ ಇವರ ಕಾಯಿದೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ, ನ್ಯಾಯಬುದ್ಧಿಯ
ನಾಮಯಾದೀತೆಂದು, ಕೆಲವು ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ವಕೀಲರಿಗೆ
ಇರಬಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಾಯಿದೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳು
ಮಾಲಯವನ್ನೇ ಕಾಣುವಂತಿಲ್ಲ. ತಾನೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ
ಮಾಲಯಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ತರದ ಅವಿಶ್ವಾಸ !! ಪ್ರೇಕ್ಷಕ
ಇತರರೇ, ನಿಮ್ಮ ಶಂಕೆಯ ನಿವಾರಣೆಯಾಯಿತೇ ?

ಸವಾಸಂಚಾರಿ :- ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದು. ಜೈನೀ ವಸ್ತು-
ಸ್ತು.... ಉದಾಹರಣೆ ಸಕ್ಕರೆ, ಬೆಲ್ಲ, ಪಾನಪಟ್ಟಿ, ಚುಟ್ಟಾ,
ಸಿನೇವಾ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಗೈರೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಮಾಡಿ, ಜನರನ್ನು
ಮತ ವಿರಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ
ಸತ್ತೆಯ ಮೇಲಿನ ನೋಹವೇ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು
ಗ್ರೆಸಿಗರಿಗೆ ಸತ್ತೆಯ ದಾರಿ ಸುಗಮವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸವಾಸಂಚಾರಿ :- ಎಲ್ಲ ಭಾಷಣಕಾರರು ಒಂದಳತೆ ಕೇಳು
ಬೃದ್ಧ ಗಾಡಿಯಂತೆ ದುಡುಕುತ್ತಾ ನಡೆದಿದ್ದೀರಿ. ರೋಗದ
ಚಿಹ್ನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಚಿಕಿತ್ಸಾಸಮಯ ಒದಗಿದೆ.
ಪುನರುತ್ಥಾನದಿಂದ ಅರಿಸಿ ಬಂದು, ನಮ್ಮ ಸಕ್ಷದ ಸರಕಾರ-
ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರಾಯಿತು. ಅಂದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮತ್ತು
ಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರಗಳ ಡಬಲ್ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರವು ತಾನೇ ಕೊನೆ-
ಗುವುದು. ಅದ್ದರಿಂದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪುಕಟ ಕ್ಲಬ್ಬಿನವರು
ಪರಾಜಯವೇಕೆಂಬ ಅಶಯದ ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಮಾನದಿಂದ
ಮಾಡಿಸುತ್ತೀನೆ.

ಬಹುಭಾಷಿ :- ಈ ಸಾರಿ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ
ಶಿಖರಾರೂಪವಾದ ಪ್ರೌಢ ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ
ಬರುವುದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ಅಂಜನರು ಶುದ್ಧ
ಹಿಂದು. ಉಳಿದ ೨೦ ಜನರಲ್ಲಿ ೧೦ ಜನರು ಬುದ್ಧಿವಂತರು
ಮತ್ತು ೧೦ ಜನರು ಸಿರಿವಂತರು. ೯೦ ರಷ್ಟು ಜನರಲ್ಲಿ ಬಡತನದ
ರಾಟ - ಅಧಿಕ ಹುಂಬತನ. ಅದಮೇಲೆ ಕಳ್ಳ ಪೇಟೆಗಾರರ
ಮುಟ್ಟಿ ದುಡ್ಡು ಇರುವದರಿಂದಾಗಿ ಚುನಾವಣೆ ಜರುಗಿದರೆ -

ಜರಗುವ ಸಂಭವ ಕಡಿಮೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಜನಗಣನೆ ಸಮೀಪಿಸಿದೆ,
ಅದು ಆಗಲಿ - ಎಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ತನ್ನ ಸರಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ
ಸಂಜೀವಿನಿ ಕಡ್ಡಿ ಅಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು - ಮತಗಳನ್ನು ಕೆಟ್ಟ
ದುಡ್ಡಿನಿಂದ ಕೊಂಡು, ತಾನೇ ಬಹುಮತದಿಂದ ಅರಿಸಿ ಬಂದು,
ಕಳ್ಳಪೇಟೆ ಲಂಚಬುರುಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸರಕಾರವೇ ಮುಂದು-
ವರಿಸಲ್ಪಡುವುದು.

ಮೋಘತ್‌ರಾವ್ :- ಹಾಗಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಜನರು ಅಡುವದನ್ನು
ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರವು ನಮ್ಮ ಸುಲಿಗೆ
ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು; ಅದರೂ ನಾವು ಸೋವಿಯಿಂದಲೇ
ನಿಯಂತ್ರಣದ ಧಾರಣೆಯಿಂದಲೇ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸುರಾಜ್ಯವನ್ನು
ಕೊಂಡಂತಿತ್ತು.....

(ಕೂಗು : ಅರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಅರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ! ಆ ವಾಕ್ಯವನ್ನು
ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ.)

ಮೋಘತ್‌ರಾವ್ :- ಯಾರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ನೋಯಿಸುವ
ಇಚ್ಛೆ ನನಗಿಲ್ಲ; ಆ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.
ಪ್ಲಮಿಸಿರಿ..... ಇಂಥ ಜನರು ಪುನಃ ಅವರನ್ನೇ ಪೇಗೆ ಅರಿಸುವರು ?

ಸವಾಸಂಚಾರಿ :- ಜನರು ಅನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲ.
ಯಾವ ಜನರು ' ಮುನಸಿವಾಲ್ಕಿ ರದ್ದು ಮಾಡಿರಿ ' ಅಂತ ಕೂಗು
ಎಬ್ಬಿಸಿ ರದ್ದು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಕೆಲಕಾಲದ ನಂತರವು ನಾ ಜನರ
ಪಶಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದಾಗ, ಅದೇ ಜನರು ರದ್ದಾಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇದ್ದ
ಮತ್ತು ರದ್ದಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಲೇಭೂತರಾದ ಮುಂಬರುಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು-
ಕಡಿಮೆ ಅರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದಮೇಲೆ.....

ವಿನೋದಮೂರ್ತಿ :- ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ, ಬಹುಭಾಷಿ ಹೇಳುವಂತೆ
ಜನರ ಹುಂಬತನದ ಲಾಭವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. "ಜೇಲ್
ಸುಧಾರಣೆ" " ಇಂಡಿಯನ್ ಮಿಷನ್ " ಕೋಡ್ ರದ್ದತಿ "
" ಮುಚ್ಚರಿಗೆ ವೆಚ್ಚರಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳು " " ಬುದ್ಧಿಯ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ " " ರೈತರಿಗೆ ನಂದನವನ " " ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಸಣ್ಣ
ಸೆಕ್ಕೊರಿಟಿ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗಿನ ಪ್ರೆಸ್ " " ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ
ಸ್ವರ್ಗ " ಮುಂತಾದ ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣದ ಕೂಗುಗಳಿಂದ ಮತ-
ದಾರರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದರಾಯಿತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರ ಕೂಗನ್ನು
ಯಾರೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರವಲ್ಲದ್ದಾಗ ನೀವು
ನಾಡಿದ್ದು ಅಷ್ಟೇ - ಎಂದು ಮೂಗುಮುರಿಯುವರು. ನಮ್ಮದು
ಮುಚ್ಚಿದ ಮುಷ್ಟಿ!

ಸವಾಸಂಚಾರಿ :- ನಿಮ್ಮ ಕೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಮತ-
ದಾರರು ಮತಗಟ್ಟೆಗೆ ಬರುವರೋ ? ಅವರಿಗೆ ಬೇಕು ನೋಟಿನ
ಪುಡಿ; ನೋಟಿನ ಸಾಲು ; ಮದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಚುನಾವಣೆ ರಂಗದಲ್ಲಿ
ಸಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುವುದು ವ್ಯವಹಾರಕುಶಲತೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನೊಫತ್‌ರಾನ್ :— ಜುನಾವಣೆ ಘಂಡು ಕೂಡಿಸಿದರಾಯಿತು.

ಸದಾಸಂಚಾರಿ — ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಂದ ಯಾವ ಘಂಡೂ ಮೂರಂಕಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಘಂಡಿನ ಇತಿಹಾಸವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಲಾಪೋಪತಿಗಳು, ಕರೋಡಪತಿಗಳು ಕೊಟ್ಟರೆ ಘಂಡಿಗೆ ಕಳೆ ಬರುವುದು. ಈಗ ಅವರು ಸಾಶಂಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸಿಗರು ಅವರ ಘಂಡಿನ ಬಲದಿಂದ ಅಧಿಕಾರದ ಅಟ್ಟವನ್ನೇರಿ, ಏರಿದ ಏಣಿಯನ್ನೇ ಒದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಂತೂ ಯಾರನ್ನೂ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಿಜ್ಜಳ ಹವೆಯು ಗೆಳೆಯರಂತೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದರೆ ಟೀಕಿಟು ಬಂದ್. ನಮ್ಮಂಥ ಬಬಾಬೈಲಪ್ಪ-ಗಳನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳುವರು? ಟೀಕಿಟು ಬೊರಕಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪಾರ್ಟಿ ಘಂಡಿಗೆ ಹೇರಳವಾಗಿ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಹುರಿಯಾಳಾಗುವುದೆಂದರೆ ಅತಂತ್ರವಾದಂತೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷ:— ಏನು ನಡೆದಿದೆ? ಕುರ್ಚಿಯ ಠರಾವಿಗೆ ಬೆಂಬ-ಲಪ್ಪು, ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ಇದು? ನೊದಲು ಯಾರೂ ಅದನ್ನು

ಅನುಮೋದಿಸಿಲ್ಲ.

ಸಚಾಸಂಚಾರಿ :— ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟು ನಿಯಮ ಕಾಯಿದೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅನ್ನುವ ಸಾಹೇಬರೇ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಡೆದದ್ದು ಎಷ್ಟಿ ಜವಾರೀ ; ಅಚ್ಚದೇರಿ.

ಬಹುಭಾಷಿ :— ಅದು ಇರಲಿ. ಎಲ್ಲರೂ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ತಲೆ ಮನ್ನು ಬೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ಬಾರಿಸುವಂತೆ ಬಾರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ ನನಗೊಂದು ಸುವಿಚಾರ ಹೊಳೆದಿದೆ. (ಎಲ್ಲರೂ ತಲೆ ಬಾರಿಸಿಕೊಂಡರು.) ನಮ್ಮ ತಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಜೊಕ್ಕಾಗಿವೆ. ನಿಜವಾಗಿ ನಾವು ಸರಸ್ವತೀಸುತರು. ಇನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪುತ್ರರಾದ ನವಕೋಟಿ ನಾರಾಯಣ ಡಾಲ್ಹಿಯಾ, ಬಿರ್ಲಾ, ಟಾಟಾ ಇವರ ಕೂಡ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಭೆ ಕೂಡಿಸೋಣ. ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಅವರ ದಡ್ಡು ಇವುಗಳ ದ್ವಿವೇದೇ ಸಂಗಮವಾದರೆ— ಬಂಡಿತ ಆಗುವುದು— ಮಹಾಜುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೇ ಗೆಲುವು ಕಟ್ಟಿ ವಂದೇ ಭಾರತಂ.

ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಮ

ಶ್ರೀ. ಎ. ಎಸ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಮಂಚಪಾಲ

೧

ಮುತ್ತಿದ ಮಾಗಿಯು ಮಂಜನು ಜಿಹರಿಸಿ
ಬೆಳಗಿದ ದಿನಕರನು ;
ಮಿದುಳಿಗೆ ಮುತ್ತಿದ ಜಡತೆಯಡಗಿಸಿದ
ಕರಿವಿನ ಮಂಚವನು !

೨

ಸೈತಕ ಮೌಲ್ಯದ ನಿಜಸ್ವರೂಪದ
ವರ್ತನವಿತ್ತವನು ;
ಜೈತನ್ಯವ ಚುರ್ರಂಜೊಲು ಎಚಲು
ಬಂದ ಜೈತ್ರನಿವನು !

೩

ಬಾಳಿನ ಹುಳುಕಿಗೆ ಬೆಳಕನು ಬೀರುತ
ಕಣ್ಣು ಜ್ವಿಸಿದವನು—
ಧಳಕು ಸಮಾಜದ ಬೆಡಗು ಗುಳ್ಳಿಗಳ
ಚುಚ್ಚಿ ನಕ್ಕನಿವನು !

೪

ಮತಗಳ ಬುರುಡೆಯ ಒಡಕನು ತೋರಿದ
ತುಸು ಅಡಗಿತು ಸದ್ದು ;
'ಜಾಣರ' 'ಜಾಣ್ಣೆಯ' ಜೊಳ್ಳು ಹೊರಗೆಳಿದು
ಕೊಟ್ಟ ಸೂಜಿಮದ್ದು !

೫

ಮಾನವನೊವಿನ ಬಯಲಿಗಳಿನೋ
ಮಹಾಪೂರವಾಗಿ—
ವಿಚಾರಬುದ್ಧಿಯ ಬಿಡದೆ ಪ್ರಜೋದಿಸಿ
ನಡೆದ ಅಮರನಾಗಿ !

೧ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನವಜೀವನದೃಷ್ಟಿ ೧

ಡಿ. ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅವರು

✽

[ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ೩೪ನೆಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಳನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಹಾ. ೨೫-೧೨-೫೦ನೆಯ ದಿನ ನಡೆದ ಸಾಹಿತ್ಯಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನದಿಂದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅವರು ಮಾಡಿದ ವಿಚಾರಪ್ರಚೋದಕ ಭಾಷಣದ ಭಾಗವಿದು. ಒಟ್ಟು ಭಾಷಣಕ್ಕೆ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ (೧) ನವ್ಯಸಾಹಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವ ವಿಮರ್ಶೆ, (೨) ಸಾಹಿತ್ಯದ ನವ್ಯ ಜೀವನದೃಷ್ಟಿ, (೩) ನವ್ಯಕಾವ್ಯದ ನೂತನನೂರ್ಗ ಎಂಬ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಿವೆ. ೨ನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೆ ಸಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೊಸಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯಕರೆಯರೂ ಓದಿ ನುಸನ ಮಾಡಬೇಕಾದಂತಹ ಭಾಷಣವಿದು.

ಸಂ. ಜ.

✽

ಒಂದು ನವಮಾನವತಾದೃಷ್ಟಿ ಇಂದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ನವ್ಯಜೀವನ-
ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರ ಧ್ರುವಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ಇಂದು ನಮ್ಮ
ಜೀವನನಾಕೆ ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಸಾರಸ್ವತ
ಪ್ರಪಂಚದ ಸರಸ್ವತಿ; ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ; ಎಲ್ಲ
ಬುದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ಮಹಾಕಾಳಿ; ಎಲ್ಲ ಆಳ ಎತ್ತರಗಳ ಕಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ
ಸಾಹೇಬ್ಬರಿ. ಇಂದಿನ ಜನಶಂಕರಿಗೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಲಭಿಸಿದ ಎನಾ
ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಇಲ್ಲ; ನವ್ಯ
ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮೊಳೆತು ಸಕಲ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ಭವ್ಯ-ದಿವ್ಯವಾಗಿ-
ಸೇರಿಸಿದೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿ.

ಸೂತ್ರ ಮೊದಲು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ನಾವು
ಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸತ್ತ್ವವೂ ತನ್ನದೇ
ದ ಒಂದು ಶಿಖರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಲ್ಲದು. ಕೆಲವೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ-
ಗಳು ಬಂಜರು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಬೀಜಗಳುಗಳಂತೆ ಹುರುಪಳಿಸಿ
ಸೀಗಬಹುದು. ಇಂದು ಬಹುಜನರ ಬಾಳ ಹಾದೇ ಹೀಗಾಗಿದೆ.
ದರೆ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ, ಟಾಗೋರ್ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಪುರುಷರ
ರಿತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಿದಾಗ, ಒಂದೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೂ ತನ್ನದೇ
ಭೇರತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು
ಗ್ರಾಹ್ಯ ತಾತ್ವಿಕಶರೀರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಮಗ್ರ ಜೀವನ-
ನ್ನು ಸರ್ವತೋಮುಖ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಗೆ ಕಾಣಬಲ್ಲದೇಂ-
ನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಇದೇ ಜೀವನದ ಮಹಾಸಾಧ-
ನಾನವನ ಮಹಾಯಾನ. ಒಂದೊಂದು ಜೀವನವೂ ಈ ಪಥದ
ಪಂಥಸ್ಥ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವನದ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ
ಇಂತಹ ಅಸಾಮಾನ್ಯತೆಯೂ ಮಹೋನ್ನತಿಯೂ ಹುದುಗಿ-
ಗೊಂಡಿವೆ. ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸಿ ತೋರಿಸ-
ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಮನೆಯೂ ತೇಜಸ್ವೀ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಮು-
ದಯವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾತ್ತ್ವಿಕಾಂಶದಿಂದ ಬೆಳೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು

ಎಂದಿಗೂ ಮಾರಕವಾಗಲಾರವು; ಅವು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗುವುವು.
ತಾನೇ ತನ್ನ ದೈವತ; ತಾನೇ ತನ್ನ ಜನನಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯು
ಮತ್ತೆ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರ ಇದನ್ನು ಕಾಣುವುದು
ಆಹಂಕಾರದ ಕಾಳ್ಗೆಟ್ಟಿನೊಳಗಿಂದಲ್ಲ; ಸ್ವಾನುಭೂತಿ-ಸಹಾನು
ಭೂತಿಗಳ ಶಾಂತಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ.

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೃದಯದ ಅಳವಿವ್ವಾರಗಳು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.
ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಕಾಂತ ಶಿಲೆಯ ಕೆಳಗೆ ಹಿಡಿದ ಚಿಗುರಲಿ-
ಯಂತೆ, ಅವನ ಹೃದಯ ಕಮರಿ ಹೋಗಿರಬಾರದು. ಎಂಥ
ಭೀಷಣಸತ್ಯವನ್ನೂ ಎದುರಿಸಬಲ್ಲ ಎದೆಗಾರಿಕೆಯೂ ಶಾಂತಿಯೂ
ಅವನಲ್ಲಿ ಬೇಕು. ಅವನ ಹೃದಯದ ಸಾವನವನಾಹ ಒಂದೇ
ಸಮನೆ ಹರಿಯಬೇಕು. ನಿರಾಶಾವಾದ, ತಳಮುಡವಿಲ್ಲದ ಆಶಾ-
ವಾದ. ಪುರುಷಾರ್ಥಶೂನ್ಯತಾವಾದ (egoicism), ಜೈತನ್ಯವಾದ
(idealism), ಜಡತಾವಾದ— ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ದರ್ಶನಗಳು
ಜಲಮುಡುವುಗಳಿದ್ದಂತೆ; ಕೊನ್ನಾದ ರಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಅವುಗಳನ್ನು
ಹೊಕ್ಕು ಪ್ರವಾಹವು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಲಾರದು: ತನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು
ಮತ್ತೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾರದು. ಐಂದ್ರಿಯಕಷ್ಟಾನ
ಎಲ್ಲ ಜೀವನದ ತಳಹದಿ; ಅದರ ಕಾಮೋಪಭೋಗವೇ ಜೀವನದ
ಸರ್ವಸ್ವವಲ್ಲ. ಜಡತೆಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಇಲ್ಲ; ಅದರ ಜೈತನ್ಯ-
ದಿಂದ ಸಾವನವಾಗದೆ ಇದ್ದ ಜಡತೆ, ಬರ 'ಜಡ ಒನಕೆಯಾ
ಬೊಂಬೆ'; ಜಡತೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಜೈತನ್ಯ ಬರ ಅಂತರ-
ಬೆಂತರ; ಸುಂಟಿರಗಾಳಿ. ಐಂದ್ರಿಯಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಯ
ನಿಯಂತ್ರಣ ಬೇಕು. ಬುದ್ಧಿಗೆ ಹೃದಯದ ದಾಂಪತ್ಯ ಬೇಕು.

ಸತ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಪ್ರೇಮ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಮಂಗಳ ಈ ಐದು
ಅದರ್ಶಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನದ ಐದು ಸೂತ್ರಗಳಾಗಿಬೇಕು;
ಅಮೃತತತ್ತ್ವಗಳಾಗಿಬೇಕು; ಬುದ್ಧಿನಿಷ್ಠತೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ;
ಭಾವನೋಪಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯ; ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಜೀವನದ

ಹಿಂದೀ—ಹಿಂದೀ—ಕನ್ನಡ ರತ್ನ ಕೋಶ

हिंदी - हिंदी - कन्नड रत्नकोश

ಸಂಪಾದಕ: ಶ್ರೀ. ಜಿ. ದಿ. ಮೈಸೂರಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷಾಕೋಶದ
ಶಿಕ್ಷಕ ಸನದ.

ಜಿಲೆ ರೂ ೮-೧೨ ೦] [ಅಂಚೆನೆಚ್ಚು ೦-೧೨-೦

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಿಂದಿ ಶಬ್ದದ ಕೇವಲ ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥಗಳಷ್ಟೆ
ಅಲ್ಲದೆ, ಸುಲಭ ಹಿಂದಿ ಅರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ
ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪದನುಡಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು
೧೨೦೦ ಪುಟಗಳಿದ್ದು ೩೫೦೦೦ ಶಬ್ದಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ.
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ, ಲೇಖಕರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ-
ಭಾಷ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದುದು.

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ರಾಮಾಶ್ರಯ ಬುಕ್‌ಡಿಸ್ಟೋ, ಧಾರವಾಡ.

=====

ಸಾಕ್ಷಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣ; ಸಮಷ್ಟಿಜೀವನದ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ
ಪ್ರೇಮ; ವಿಶ್ವಜೀವನದ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ
ಮಂಗಳ;—ಜೀವನದ ಈ ಐದು ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಐದು ಅದರ್ಶ-
ಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸದೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಜೀವನವು ಪಾವನವಾಗಲಾರದು. ಬುದ್ಧಿ-
ನಿಷ್ಠತೆ, ಹೃದಯಸಂದೃಷ್ಟಿ, ಸಾಕ್ಷಿಕತೆ, ಸಹಜ ಸಹಾನುಭೂತಿ,
ಸಾಮರಸ್ಯದ ದಾರಿಯ ಸಂಕಲ್ಪ ಇಲ್ಲವೆ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ,—ಈ ಐದು
ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾನವನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ
ಜೀವನರಂಗಗಳ ವಿವಿಧ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಸತ್ಯ-ಸೌಂದರ್ಯಗಳ
ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ—ಅಗ್ನಿ—ವರಾಣಸ ಉಪಾಸನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿ—
ಸಾಹಿತಿಯು ಚಿತ್ರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವಜೀವನವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯದೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಜಿನ್ನಾಗಿ
ಬಾಳಲಾರ. ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೊಡಲು ಬುದ್ಧಿನಿಷ್ಠತೆ ಬೇಕು.
ಅದಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಬರಿ ಒಂದು ಫಟಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಹಾರಿಸಿದರೂ
ಹಾರಿ ಹೋಗುವ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ, ಹೃದಯಸಂದೃಷ್ಟಿಯಿದ್ದರೂ
ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಜ್ಞಾನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಬುದ್ಧಿನಿಷ್ಠನಾದ ಹೃದಯಶೂನ್ಯನು
ಒಂದು ಗಿರಣಿಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕ ಮಾರ್ಜಾಲನಂತೆ. ಒಳಗೆ ಹೋದ
ಮೇಲೆ ದಾರಿಶಬ್ದ, ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಚಕ್ರದ ಮೇಲಿಂದ
ಇನ್ನೊಂದು ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಆ
ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಸಾರುಬೇಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಸಾಕ್ಷಿಕತೆಯಿಲ್ಲದ ಜೀವ ತತ್ತ್ವವಿಲ್ಲದ ಬೀಜಗಾಳಿನಂತೆ.
ಶುದ್ಧ ಸತ್ಯ-ಸೌಂದರ್ಯಗಳಿಂದ ಅದು ಅನ್ನವಾಗಬಹುದು;
ತಾನೇ ಸಸಿಯಾಗಿ ವೃಕ್ಷವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಜೀವನಸಫಲತೆ
ಪಡೆಯಲಾರದು. ಪ್ರೀತಿ-ಸಹಾನುಭೂತಿಗಳಿಲ್ಲದ ಜೀವ
ನಾಚಿಕೆ ಗಡ; ಮುಟ್ಟಲುಮುರುಕ. ಇಂಥ ಜೀವದ ಸುಖ
ಗಳಿರಲೂ ಸಂಕುಚಿತವಾದುವು. ಆದರೆ ಅನುಭವ ತೀರ ಸಹ
ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಭಾತ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ವಿಕೃತಗೊಂಡರೆ ರಾಮಾ
ಹೇಳಿದ ನಾಯಿಯ ದೈವವೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟದ್ದೇ. ಮಂಗಳ
ಪಾಸನೆಯಿಲ್ಲದ ಜೀವಕ್ಕೆ ಔಚಿತ್ಯದ ಅನುಭವವಿರಲಿಲ್ಲ.
ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅನಂತ ವೈರುಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿರಲಾರವು. ಒ
ಬಹುಮುಖತೆಯ ಅರಿವು ಅದಕ್ಕಿರಲಾರದು. ಭರತ
ಯೋಗ-ಭೋಗಗಳ ಸಮನ್ವಯ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ.
ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಅಮೃತತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ 'ಮಂಗಳ'
ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಇದ್ದ ಜೀವ, ಮಹಾಕಾಲಿಯನ್ನು
ತಿರಲಾರದು. ಇಂಥ ಜೀವ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹನ್ನೊಂದು
ಅಧ್ಯಾಯದವರೆಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲಬಹುದು; ವಿರಾಡ್ರೂಪ ದಶ
ದಿವ್ಯಾನುಭವ ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಅರ
ಅವನ ವಿರಾಟಾಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಾಣದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಪೂರ್ಣತೆ

ಅಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತಾಕಲ
ನೆದ್ದಿದೆ. ಚಾರ್ವಾಕನು ಅನುಭಾವಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತಾ
ವೇದಾಂತಿಯು ಕೇವಲ ತಾರ್ಕಿಕನನ್ನು ದೂರುತ್ತಾನೆ. ಶಕ್ತಿ
ಉಪಾಸಕನಾದ ರಾಜಕಾರಣಿಯು, ಸೌಂದರ್ಯದ ಆರಾಧಕ
ಸಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಕರ್ಮಯೋಗಿಯು ಜ್ಞಾ
ಯನ್ನು ಬದಿಗೆ ಸರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬುದ್ಧಿನಿಷ್ಠನು ಭಾವಜೀವಿಯ
ಬೈದು ಮುಚ್ಚುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಅಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಉದ್ಭ
ರಾಗಿ ಒಬ್ಬರಮೇಲೊಬ್ಬರು ನಾವು ಹರಿಹಾಯುತ್ತಿದ್ದೆ
ಪ್ರಳಯದೆಡೆಗೆ ಜಗತ್ತನ್ನು ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕ
ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬರಿ ಸತ್ಯ ಇಲ್ಲವೆ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊ
ನಿಲ್ಲದೆ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.
ಅಮೃತತತ್ತ್ವಗಳ ಸಮೀಕರಣವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸ
ಕರಣವೇ ನವ್ಯಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೂತ್ರವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇದರೆ ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಜ
ಇಂದು ಪ್ರಳಯದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದೆ. ಸಮಾಜವು ವ್ಯ
ಪೋಷಕವಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಭಾರತದ
ಸಂಧಿಕಾಲದ ಸಮಾಜ, ಸಿಶಾಚಿಯಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆದುರು ಕ
ಯುತ್ತಿದೆ. ಶಾಂತಿಯ ತವರ್ಮನೆಯಾಗುವುದರ ಬದಲು ಸ
ಜವು ಇಂದು ಆಶಾಂತಿಯ ಅಗರವಾಗಿದೆ; ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಕೇ
ವಾಗುವುದರ ಬದಲು ಭಯದ ಬೀಡಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಮ
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಮಾನವಜಾತಿಯ ಮೊಲೆಗೂಸಿನಂತೆ ಇ
ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.

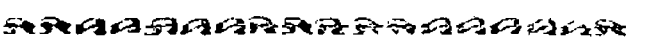
ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೇ ಭಯಾನಕ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನು ತೋಡದು ಹಾಕಲು. ಅಷ್ಟಾನವನ್ನು ಬೇರೂರಿಸುವ ಕೆಲಸವೇ ಬೇಕು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ನದೇವರ ಅವತಾರವಾಗಬೇಕಲ್ಲದೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕರಣವೂ ಆಗಬೇಕು. ಈ ನಮೋದಯವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರವು ಒಳಗೊಂಡರೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು-ಸಂಯಮ-ಶ್ರದ್ಧೆ-ಜ್ಞಾನ-ದಯಾಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವನದಲ್ಲಿ ಪರ್ವತಕಾಲ ಬಂದಿತ್ತು. ಭಾರತೀಯರು ಸಂಕ್ರಾಂತಿ-ಸಮರಾದಾರು. ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದೇ ನಮ್ಮ ಹಿತ್ಯದ ಹೆಗ್ಗುರಿಯಾಗಬೇಕು. ಸಾಹಿತ್ಯವು ರಾಜಕೀಯ ಪಾರ್ ಇಲ್ಲವೆ ಮತದ ತೊತ್ತಾಗಿ ನವ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಅದು ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮ-ಮತಗಳ ದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯದ ಬೀಜವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಪುನರ್ವಿನ್ಯಾಸದ ಹೋದರೆ, ನವ್ಯಜೀವನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಕಾಸಗಳು ಬರದು ಮಧುರ ಸ್ಪಷ್ಟ. ಆದರೆ ಈ ಪುನರ್ವಿನ್ಯಾಸದ ರೀತಿ ಏನು? ಅದರ ಹೊಳವೇನು? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೆ, ನವ್ಯಸಾಹಿತ್ಯವು ಮುಂದುವರಿಯಲಾರ. ಇದೇ ದಿನ ಕನಕನ ಮುಂದಿಗೆ. ಇಂದು ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದಾಂಗುಡಿಸಿರುವ ಸಮಾಜವೇ ಇದು. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಇದರ ಉಪಲಬ್ಧಿ ಕೊಡಲಾರ. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಮಡಿವಂತನಾಗಿ ಬಾಕಲಾರ; ಅದರ ಮೈಲಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕಿದರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ ಉಳಿಯಲಾರ. ಈ ಒಡವೆ ಅಂದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎನಿಸ ಸಾಹಿತ್ಯ.

'ಕುಲ'ಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಮಾಂಡಲಿಕ ಭಕ್ತಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಉದಯವನ್ನು ಕಂಡು, ಪ್ರಜಾಭಿಮಾನದ ಕಡೆಗೊಲಿದು, ಸಮಾಜ ರಚನೆಯು ಸಮಾಜವಾದ-ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದೆ. ಈ ಬೇರೆ ಭಿನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಕೆಲವೊಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಒದಲುವಣಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಆಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ವನಚರನು ದೇಹಬಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ-ಶಿಸ್ತು. ಇಂದಿನ ಶಕ್ತಿಯ ಉಪಾಸಕನು ಅಣುಬಾಂಬನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಕ್ರಾಂತಿಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಗಲಿಸಿದ ಬೇಡ ಹಿಂದಿದ್ದ; ಮಿಗೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಅಂದಿನ ಯುಗಕ್ಕೆ ಅದರ ಮಾರ್ಪಾಡು ಬೇಕು. ಇಂದಿನ ಯುಗಕ್ಕೆ ಅದರ ಮಹಾತ್ಮರೇ ಬೇಕು. ಮಾನವೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮೂಲದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಲಿಂಗ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಮಂತ್ರಗಾರೆಯನ್ನು ಬೇಕು.

ಪ್ರಜಾಭಿಮಾನವು ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾದ ಒಂದು

ನಿಯಂತ್ರಣಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಿಕಾಸ ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿ-ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇ ಅದರ ಹೆಗ್ಗುರ. ಆದರೆ ಈ ಗುರಿಗೆ ಭಂಗ ತರುವಂಥ ಕುಂದು-ಕೊರತೆಗಳು ಆ ಶಂತ್ರದ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತವೆ. ಸರ್ವವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರಬೇಕು ನಿಜ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅದಕ್ಕುಚಿತವಾದ ವಿನೀತ ವನ್ನೂ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ (ಬರಿ ವಿಜ್ಞೆಯನ್ನಲ್ಲ) ಪಡೆಯಬಲ್ಲನೆ? ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಶಂತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಪಂಗಡ-ಪಂಗಡಗಳ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಉದ್ಭವವಾಗದೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಪಂಗಡಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಸಂತೆಯಾಗುತ್ತದೆ; ಅಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪುನರ್ವಿನ್ಯಾಸದ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ; ಸಾಮರಸ್ಯದ ದಾರಿಯನ್ನಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಅನ್ಯರೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಒಂದುಗೂಡಿ ಬಾಳಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸಮಾಜವು ಇದರಿಂದ ಅಂದಗೇಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹತ್ತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಯಶಸ್ಸಿನ ಹಿರಿಯ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸರ್ವರಿಗೂ

ಆರ್. ಕೆ. ಕೃತ:

ಬರಸಾತ

ಧಾರವಾಡದ
ರೀಗಲ್

ಟ್ರಾಕಿಂಗಿನಲ್ಲಿ

ಬೇಗನೆ ಬರಲಿದೆ!

ಸುಮಧುರ ಗಾಯನ,
ಸುಂದರ ಕಾವ್ಯರಸ
ನಿರರ್ಗ ವ್ಯಕ್ತಗಲು.
ಇವುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ
ಅತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಕವಾದ
ಚಿತ್ರ: ಶಪ್ಪದ ನೋಡಿ!

— ಚಿತ್ರತಾರೆಗಳು —
ಹುಟ್ಟುಕಲಾವಿದ ರಾಜಕಪೂರ, ನರ್ಗೀಸ್,
ನಿಮ್ಮಿ, ಪ್ರೇಮನಾಥ

ದೊರೆತು, ಮೇಲಿನ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಭಂಗ ಬಂದು, ವರ್ಗಶಲಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಸಮಾಜವಾದ, ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರತ್ವ, ನಿರಂಕುಶಸಮಾಜವಾದ- ಇನ್ನೆದು ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜ ದರ್ಶನಗಳು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತಥ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಈ ಐದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಚನಾಪದ್ಧತಿಯೂ ದೋಷರಹಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಮಾದರಿಯ ದೋಷಗಳಿವೆ. ಬುದ್ಧಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಯಾವ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ. ಆ ರಚನಾಕ್ರಮವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಮಾನವಬುದ್ಧಿಯೇ ಬೇರೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ದೋಷಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ತೋರಿಸಬಲ್ಲದು. ಅದಕಾರಣ ಯಾವ 'ವಾದ'ಕ್ಕೂ ಮಾರುಕೋಗದೆ, ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮಾನವೀಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮೂಲ-ದ್ರವ್ಯದ ಉದಾತ್ತೀಕರಣ ಇಲ್ಲವೆ ಉದ್ವೇಗಮುಖತೆಯ ಕಡೆಗೇ ತನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಘೂರ್ವಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಹೋದರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯವು ವಾದಗ್ರಸ್ತವಾಗಿ ಜೀವನನಿರಾಸವು ಬರಿ ಮೃಗಜಲವಾದೀತು.

ಸಾಹಿತಿಯು ಕಾಣುವ ಆದರ್ಶಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನು ತನ್ನ ಮನುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿಯೂ ಸಹ ಅವನು ಒಂದೇ ಒಂದು ದೈವಿಕಸೂತ್ರದ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಮಾನವರ ಅಂತಃಸ್ಫುರಣದಲ್ಲಿದ್ದ ರಕ್ತಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ನಾಸ್ತಿಕವಾದದಿಂದ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯವರೆಗೆ ಮಾನವನು ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗುವಂತೆ ತನ್ನ ಶ್ರಮವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ವಿಜ್ಞಾನವು ತನ್ನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದುವರಿದು ದೇವರನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದರೂ, ವಿಜ್ಞಾನದ ದೈವಿಕತೆಯನ್ನು ನಾವು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠತೆಗೆ ಒಮ್ಮಿಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯ ಕಾಲ ಬಂದೀತು. ನವ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಮಾನವೀಯ ದುಃಖದ ಬೇರನ್ನೇ ಗುರುತಿಸಿ ಕಿತ್ತೊಗೆಯಲು ಹವಣಿಳುವುದು. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವು ಸಕಲರಿಗೂ ಒಂದು ಸಹಜ ಸುಂದರವಾದ, ನಿರಾಡಂಬರವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಅವರವರ ಶಕ್ತಿಗನುರೂಪವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಉಚಿತ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವು ಅಂತಃಸ್ಫೂರ್ತಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು. ರಾಜಕಾರಣವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವ ರಾಕ್ಷಸರೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ವಿಕಾಸೋನ್ಮುಖ, ಸಾಂಘಿಕ ಆತ್ಮ-ಗೆಳೆದು ತಿಳಿಯುವುದು. ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಈ ನವ್ಯ ಸಮಾಜದ ಶ್ರುತಿಯಾಗುವುದು, ಚಿತ್ರಣ-ರೂಪಣನಾಗುವುದು, ಭಾಷ್ಯವಾಗುವುದು. ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗುಮಿಗುವ ಇಂಥ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯವು ಇಂದು ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇಂದಿನ ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಇಂಥ ಭಾಷೆಯನ್ನು ವುವೆಂದರೆ ಒಂದು ಸಾಹಸವಾದೀತು. ದ್ವೇಷಮಯ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರೀತಿಯ ದೀಪಸ್ತಂಭವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸದೋದರೆ ಭ್ರಮಿಷ್ಟ ಬಿರುದು ಬಂದೀತು. ಆದರೆ ಈ ಶ್ರದ್ಧೆ ಒಂದೇ ಇಂದಿನ ಜೀವನ ಅಸ್ತಿ. ಅದು ಕಳೆದರೆ ಪ್ರಳಯವೇ ಬಂದಂತೆ. ಇಂದಿನ ಪ್ರಳಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಹಿತಿಯೂ ಈ ಚುಕ್ಕಾಣಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಧೃವಗಳನ್ನು ನೆನೆದು ಜೀವನನೌಕೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

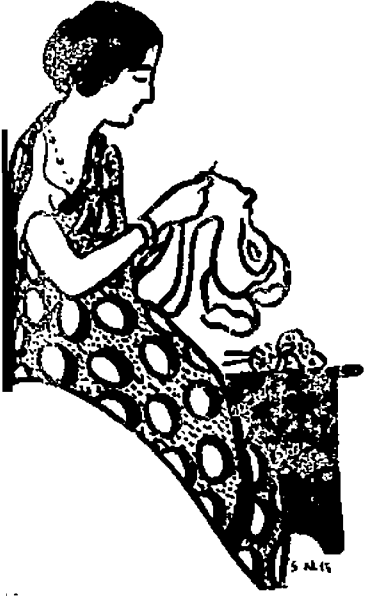
ಈ ನವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಸಾಹಿತಿಯು ಕೆಡುಕು- ಅನ್ಯಾಯ ಬೇರನ್ನೇ ಕಿತ್ತು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ದೃಷ್ಟಿ ನಿಶ್ಚಯವಾದುದು; ಅಣುಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದುದು. ಅಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಈ ವಿನೋದದಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಯಾವ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೂ ಈ ಬಲಿಬಿಳುವುದಿಲ್ಲ; ಒಂದೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ-ವಸ್ತುವಿನ ಅಂತರಾಳ ಹುದುಗಿದ್ದ ತತ್ತ್ವವನ್ನೇ ಅವನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದ್ದ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೆ-ಆನಂದ-ಪ್ರೇಮ-ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವನು ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಾನೆ. ನವಮಾನವನು ಬರಿ ಕ್ಷಣಧನನಲ್ಲ; ಬರಿ ಅಗ್ನಿಯ ಉಪಾಸಕನಲ್ಲ. ಕರ್ಮಕುಲತೆಯು ಅವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಒಂದು ಪೈಲು. ಅವನು ಬರಿ ಜ್ಯೋತಿಯ ಆರಾಧಕನಲ್ಲ. ಸತ್ಯಪ್ರಕಾಶ ಅವನು ಬಯಸಿದ ಅಮೃತಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಸವಿರಾಡ್ರಾಪವನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ತೋರಿಸಿ ವಿಶ್ವದ ಮಂಗಳಗಳಿಗಿಂತ ಹಾಡಲು ನವ್ಯ ಸಾಹಿತಿಯು ಮನುಕುಲವನ್ನು ಅಡಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಮಾನವ ಹೃದಯವು ಇಂದು ಹಾಪಿನ ಹುತ್ತಾಗಿದೆ. ದ್ವೇಷ ಮುತ್ಸರಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಥ ಸರ್ವಗಳ ಸರ್ವಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡುವ ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವನು ಕಾಣುವ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ದುಃಖಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ಆನಂದವು ಅವನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ತರುವ ಪ್ರೇಮದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ-ಕಾಮಗಳ ಸ್ವಾರ್ಥವೆಲ್ಲ ಬಯಲಾಗುತ್ತೆ ಅಧಿಕಾರ- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ಸರ್ವರ ಸೊತ್ತಾಗಲಿರುವ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನೂ ಸಾಹಿತಿಯು ಮನೆಮನೆಗೆ ಬೀರಿ ಮನುಕುಲವ ಪಾವನಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ; ವಿಸ್ತಾರದ ಜತೆಗೆ ಆಳವನ್ನು ತಲೆಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾಗರಿಕತೆಯೊಡನೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೆರೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನ, ಆದರೆ ಮೈಲಿಗಂಗೆಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಭೂಮಿಗಿಳಿಸದೆ, ಅವನು ವಂಶೋದ್ಧಾರನಾಗಲಾರ. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಭಾಗೀರಥಿಯಾಗದೆ ಮನುಕುಲ ಮುಕ್ತಿ ಕೇತನವು ನಲಿಯಲಾರದು.

ಕಸೂತಿ ಕಲಿಯಬೇಕೆ ?

ಲೇಖಕಿಯರು : **ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾದೇವಿ ಹಳಸೇಟಿ.**

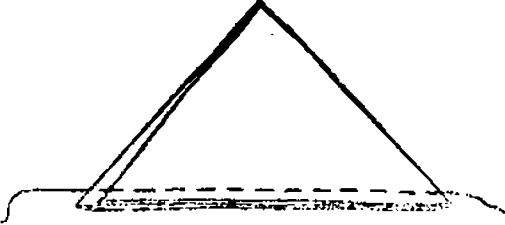
ಶಿಕ್ಷಕೆಯರು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೂಲಿಗಮ ವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.

“ ಒಂದು ವಸ್ತುವು ಸುಂದರವಿರುತ್ತದೆಂದು ಬಳಕೆಗೆ
ಎಳೆಯುವುದಿರದೆ, ಬಳಕೆಗೆ ಬರಬಹುದಾದ
ವಸ್ತುವನ್ನು ಸುಂದರಗೊಳಿಸಿ-
ಕೊಳ್ಳುವುದಿರುತ್ತದೆ. ”

ಹಗಡಗಲಿಂದ ಹೂ, ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬರುವಂತೆ, ಬಟ್ಟೆ-
ಬಲೂ ಅಂಕಹೆ ಬೆಡಗಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಉಡುಪು-
ಗಳು ಸಿಂಗರಿಸಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಥಮಪಾಠವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ
ಯಿಂದ ಹೂವಿನ ಪಕಳೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನು
ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬೀಕಾಗುವ ಬಟ್ಟೆ:— ತಿಳುವಾದ ಶಿಲ್ಪ, ತಿಳುವಾದ ಪಾಪ-
, ಆರ್ಥಿ, ಮರ್ಸರಾಯಿಜ್ಜೆ, ನಾಯಿಲ್ ಮುಂ. ಆಯಾ
ನ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಯ ತುಂಡುಗಳಾದರೂ ಸಾಕು. ದೊಡ್ಡ
ಕೊಂಡು ತುಂಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

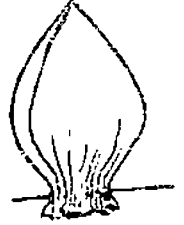
ಒನೆಯ ಚಿತ್ರ

ಬೀಕಾಗುವ ಕ್ರಮ:— ೧. ಇಂಚು ಚಚ್ಚಾಕು ಬಟ್ಟೆ ತೆಗೆದು
ದು, ಒಂದನೆಯ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಮಡಿಕೆ ಮಾಡ.

ಬೀಕು ತ್ರಿಕೋನವಾಗುವಂತೆ ಮಡಿಕೆ ಮಾಡುವ ಮೇಲೆ, ಅದನ್ನು
ಅ ಹತ್ತಿರ ಒಂದೇ ಮಡಿಕೆ, ಬ ಹತ್ತಿರ ಎರಡು ಮಡಿಕೆಗಳು
ಕ ಹತ್ತಿರ ನಾಲ್ಕು ಪದರುಗಳು ಬರುವಂತೆ ಇಡಬೇಕು.

೨ಂ ನಂಬರಿನ ದಾರದಿಂದ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ
ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಡ ಹಾರಂಗಳನ್ನು
ಹಾಕಬೇಕು.

ಆನಂತರ ಎರಡನೆಯ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ
ತೋರಿಸಿದಂತೆ ದಾರವನ್ನು ಜಗ್ಗ ಬೇಕು.
ಅಂದರೆ ಒಂದು ಪಕಳೆಯು ಸಿದ್ಧವಾಗು-
ತ್ತದೆ.

ಎನೆಯ ಚಿತ್ರ.

ಒಂದೇ ಇಂಚು ಚಚ್ಚಾಕು ಬಟ್ಟೆ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಂಥ ೪
ಅಥವಾ ೫ ಪಕಳೆಗಳಿಂದ ಹೂಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಉಡುಪು-
ಗಳ ಕೊರಳುಪಟ್ಟಿ, ಇಡುಪಟ್ಟಿ, ತೋಳುಗಳಿಗೆ ರೋಫೆಗಾಗಿ ಹಚ್ಚು-
ಬರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳ ಎದೆಯನ್ನಲಂಕರಿಸುವ ಬ್ಯಾಜಿಸ್ಕು-
ಗಳನ್ನು, ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದ ಮುಂಜಾಲುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹೆಮ್ಮಣಿ-
ಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣದ ಪಕಳೆಗಳಿಂದ, ದುಂಡನೆಯ ಇಲ್ಲವೆ
ಬಾದಾಮಿ ಆಕಾರದ ಬೇಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗ

ದಿಸೆಂಬರ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೇಳಿಕೊಂಡಂತೆ, 'ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ' ಎಂಬ ಆಕಾಶನಾಟಕವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಂದಿವೆ. ಅವರ ಪರಿವಿಡಿಯು:

೧ ಶ್ರೀ. ನಾಗರಾಜ ಗುಣೇಂದ್ರಗುಡ್ಡ. ೨ ಶ್ರೀ. ಹರಿದಾಸ ಕರ್ಕಿ. ೩ ಶ್ರೀ. ಅನಂತ ಬುರ್ಲಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ. ೪ ಶ್ರೀ. ಭೀಮೇಶ ನಸಬಿ, ಗುಣೇಂದ್ರಗುಡ್ಡ. ೫ ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಪುರುಷನ್, ಬಂಕಿಪುರ. ೬ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶರ್ಮಾ ವಿದ್ಯಾನ, ಕಾಸರಗೋಡು. ೭ ಶ್ರೀ. ಸದಾಶಿವ ವಿ. ಬಡಿಗಣ್ಣವರ, ಗದಗು. ೮ ಶ್ರೀ. ನಾ. ಸಿ. ಪಂಡಿತ್, ಮದ್ರಾಸ. ೯ ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಎ. ಕುಸುಗಲ್ಲ, ವಿಜಯ ಕಾಲೇಜು, ವಿಜಯಪುರ. ೧೦ ಶ್ರೀ. ರಂಗರಾವ ಸ್ವಾಮಿರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ, ಅಲವಟ್ಟಿ.

ಈ ಸಲ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯಕರೊಬ್ಬರು ಈ ವಿಮರ್ಶೆಗಳ ಪರಿಶೀಲಕರಾಗಿದ್ದರು. (ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಅವರ ಸಮ್ಮತಿಯಿಲ್ಲ) ಶ್ರೀ. ಅನಂತ ಬುರ್ಲಿ, ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎಸ್. ಶರ್ಮಾ, ಶ್ರೀ. ರಂಗರಾವ ಸ್ವಾಮಿರಾವ್ ಅಲವಟ್ಟಿ ಈ ಮೂವರ ವಿಮರ್ಶೆಗಳೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿಯೆಂದು ನಿರ್ಣಾಯಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಮೂವರ ವಿಮರ್ಶೆಗಳ ನೈಶಿಷ್ಟ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೀಗೆಂದು ಬರೆದು ತಿಳುಹಿದ್ದಾರೆ:

"...ಈ ಮೂವರ ವಿಮರ್ಶೆಗಳೂ ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದು ಮೂರೂ ಒಂದೊಂದು ವಿಶೇಷರೀತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದವಾಗಿವೆ. ಶ್ರೀ. ಅನಂತ ಬುರ್ಲಿಯವರ ವಿಮರ್ಶೆ ಆಧುನಿಕ ವಿಮರ್ಶಾಪದ್ಧತಿಯದು. ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎಸ್. ಶರ್ಮಾ ಅವರ ವಿಮರ್ಶೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಪದ್ಧತಿಯದು. ಶ್ರೀ. ರಂ. ಸ್ವಾ. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ವಿಮರ್ಶೆ, ವಿಮರ್ಶೆಯ ಯಾವ ತಂತ್ರಕ್ಕೂ ಕಟ್ಟುಬೀಳದೆ ಕೇವಲ ರಸಾನುಭವ ಪ್ರದರ್ಶಕವಾದುದು. ಮೂರನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೆ, ವಿಮರ್ಶೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ತಮಗಿರುವ ಸ್ಥಳಸಂಕೋಚದ ಕಲ್ಪನೆ ನನಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಅನಂತ ಬುರ್ಲಿಯವರದೊಂದನ್ನೇ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ."

ನಿರ್ಣಾಯಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕ ವಿಮರ್ಶೆಗಳೆಲ್ಲ ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿವೆಯಂತೆ. ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಎ. ಕುಸುಗಲ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಪುರುಷನ್ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿವೆಯಂತೆ

ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ವೇ:ಚಾಟಿಕ್ಕಾಗಿ 'ಜಯಂತಿಯ ಹೇಮಂತ ಸಂಚಿಕೆ' ಎಂಬ ತಲೆಬರೆಹವನ್ನರಿಸಿ, ಈ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನೇ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಬರೆಯಬೇಕು.

—ಸಂಪಾದಕರು.

‘ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ’

(ವಿಮರ್ಶೆ)

ಶ್ರೀ. ಅನಂತ ಬುರ್ಲಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ

‘ದಯೆ, ದಾಸ, ಧರ್ಮ’ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ‘ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವರ್ಗಸಾವಿತ್ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟಬೇಕೆನ್ನುವ,’ ‘ದೇವ ಸಮಾನನಾದ ದೈತ್ಯ’ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿದ ‘ದೈವ ಬಲವಿಲ್ಲದೆಯೂ ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಬಲವಿದೆ’ ಎಂಬ ಆಸಂಕಾರ, ‘ನನ್ನ ಪೌರುಷದಿಂದ ದೈವಸಂಕೇತ ಬಲವಿಸುವೆ’ ಎಂಬ ಬಿಂಕಗಳು ಬೆಳೆದು, ಬ್ರಹ್ಮದಾಕಾರ ತಳೆದು, ದೇವೇಂದ್ರನ ಆಮರಸಿಂಹಾಸನ ಅಕ್ರಮಿಸಲೆಳೆಸಿದಾಗ, ‘ಈ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಬುಡಿಸಿ ಸೌಜನ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲು,’ ‘ಧರ್ಮದಿಂದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಜಯಿಸುವ’ ಯುಕ್ತಿಯನುಸರಿಸಿ

ವಾಮನಾವತಾರ ತಾಳಿದ್ದಾನೆ ದೇವನು— ಎಂಬುದೇ ಆಕಾಶನಾಟಕವು ಸಾರಸರ್ವಸ್ವವಾಗಿದೆ. ದೇವನಾದ ದೈವ ಹೇಳುವಂತೆ: ‘ಪೌರುಷದ ಕರ್ಮ ಸತ್ಕಾರ್ಮವಾಗಿರಬಹುದಾದರೂ ಉಂಟುಮಾಡುವಂತಹದು’ ಎಂಬ ಮಾತು ನಿತ್ಯನೂತನವಾದುದು. ಅಂತೆಯೇ ‘ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸುಖಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪಣತೊಟ್ಟಾಗ ದೈವ ನನಗೇ ವಿರೋಧಿಯಾಗಬೇಕು?’ ಎಂಬ ಬಲಿಯ ವಿಚಾರ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದೆನಿಸಿದರೂ, ‘ಲೋಕವಿಧಾಯಕವಾದ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿ..... ಎಂದಿಗೂ ಕ್ಷಮಿಸಲು’ ಎಂದಿಚ್ಛಿಸುವ ಪ್ರಲ್ಹಾದನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ, ನಿಯಾಮಕನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಈ ಸೌಮ್ಯಶಿಕ್ಷೆಯನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು— ಎಂಬ ಮಹಾತತ್ವವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರೀನಿ ಮೂತುಗಳನ್ನು ಪೌರಾಣಿಕ ವಿಚಾರವಾದಿಗಳಂತೂ
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು; ಅಧುನಿಕರು ಕೂಡ ಇಂದಿನ ಸಮಾಜೋ-
ತ್ಪತ್ತಿ ಅನ್ವಯಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ನಿತ್ಯನೂತನವಾದ ಈ
ಕುಳ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇಂದಿನ ಸಮತಾವಾದಿಗಳ
ತಾವಾದವನ್ನೇ ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು. ತತ್ತ್ವ ಒಳ್ಳೆಯದೆ;
ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕವೇ. 'ಭೂಲೋಕವನ್ನು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನಾಗಿ-
ಗೊಳಿಸುವ ಸಂಯೋಜನೆ. ಅದರ ಆ ಗುರಿಗಾಗಿ ಸಮತಾವಾದಿ-
ಭೂಸುವ ನೀತಿಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ, ಅಗೃಹಿಣಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗು-
ಅದು ಬಿಡಲೇಬೇಕೆ' ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಗೃಹ ಸತ್ಕಾರ್ಯ,
ಬೃಹ ಸ್ಥಾನವನ್ನಾಶ್ರಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂದು;
ಬೃಹ ನನ್ನು ದುರ್ದಶೆಗೀಡುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ-
ನಿಷ್ಠಾಮುಖದ್ವಿಯುಳ್ಳದಾಗಿರಬೇಕು. ಕರ್ತವ್ಯಬುದ್ಧಿ-
ಗೈದುಮಾಗಬೇಕು, ' ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ತ್ವವು
ಒಪ್ಪುವ ಮಾತು. ಅಂತೆಯೇ ಹಿಂದಿನವರು ಹೇಳಿದ
ಮುಖಾಂತ ' ಸತ್ಯಮಪ್ರಿಯಮಾ' ಎಂಬ ವಚನವನ್ನು
'ಯಾರ್ತ ಕಾರ್ಯಮಪ್ರಿಯಮಾ' ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ
ಸಿಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ತಾತ್ವಿಕ ಕಥಾನಕ-
ಇಂದಿನ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಪುರುಷನ ವಿರಾಟದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ,
ಸಮಾದ ರೂಪಕದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ, ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯನ್ನು
ಬಿಡ ಶ್ರೀ. ಬಿಟ್ಟಿಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮರು ಅಭಿನಂದನೀಯರು.
ಕೃತಕವಾದ ಪಾತ್ರದ ಮೂಲಕ, ಇಂದಿನ ಸ್ವಾರ್ಥ
ಮುಗಿಲ್ಲದ ಲೋಲಾಡುವ ಜನರಿಗೆ, ಮಹಾತ್ಮಾಗದ ದಿವ್ಯ-
ಮಾಡಿಸಿದ ರೀತಿ ತುಂಬಾ ಉಚಿತವಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಥಾನಕ ಚಿತ್ರಿಸಿ-
ದೆ. ಪ್ರತಿ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಿವೇದಕನ
ತುಂಬಾ ಮಹತ್ತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದು—ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು
ನನವಿಸಿಬಿಡಬೇಕು. ಇದು ಬಾಹ್ಯಲಯದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿ-
ತು ಆಕಾಶನಾಟಕಿಯೆಂಬುದನ್ನರಿತಾಗ, ನಿವೇದಕನ ಕಾರ್ಯ
ವಿಷಯ ಸುಂದರವಾಗಿ ಪೂರೆಯಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯ-
ಬಹುದು. ಕೇವಲ ಪೂರ್ವರಂಗದ ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು
ಸಿರುವ ನಿರ್ಜೀವನ ನಿವೇದಕನಲ್ಲ; ತನ್ನ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆ
ಹೊಗಳಿಕೆ. ತಿಳಿಗಳಿಕೆಗಳ ಜತೆ ಮೇಳೈಸಿ, ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ
ಪರಿಚಿತ್ರಗಳು ಶ್ರಾವಕರ ಕಂಗಳೆದುರು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲು-
, ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಕಳೆ ತುಂಬಿ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕಲಾವಿದನಾಗಿ
ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿವೇದಕನಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಕಥಾನಕದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ
ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದರೂ, ಸ್ಥಾನಬಲದಿಂದ (ಆಕಾಶ-
ನಿರೂಪಣೆಯಿಂದ) ಮಹತ್ತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವ ಭಾರ
ಮೇಲಿದೆ. ಈ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಮೊದಲ ಸನ್ನಿ-
ವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅದಿಂತೆಯೇ ಪ್ರಳಾಪದ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೇ
ತಾಯಿ ಕರುಳ ಕಾಣಿಸುವ ರೀತಿ ತುಂಬಾ ಮನನೀಯ-
ವೆ. ಜೀವಕುಲದ ತಾಯಿಯಾಗಿ, ವಿಶ್ವವಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ

ಗಳ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುವ ಅವಳ ಆಕ್ರಂದನ, ಜಗತ್-
ಪಾಲಕನ ಹೃದಯ ಕರಗಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಓದುಗರ ಮನ
ಮಿಡಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದಾದರೂ, ಅವಳ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷ-
ಸ್ವಾರ್ಥಗಳು ಹುದುಗಿವೆಯೆಂಬ ಮಾತುಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಓದು-
ಗರ ಮನಕ್ಕೆ ತಟ್ಟುವುದರಿಂದಾಗಿ, ಮನ ಮಿಡಿಯುವ ಬದಲು
ಮುದುಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರ
ಗಳ ಪ್ರಭಾವನೆಂದಿಷ್ಟೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಲ್ಲವೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ವಿಮರ್ಶಾ
ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚುವ ಲೇಖಕರ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಹೊಗಳ-
ಬೇಕಾಗುವುದು.

ಎರಡನೆಯ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಲ್ಹಾದನ ಸಾತ್ತ್ವಿಕ ಸ್ವಭಾವದ
ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರಿವು ಓದುಗರಿಗೆ ಆದರೂ, ಅವನ ಮುಖದಿಂದ
ಬರುವ ಮಾತುಗಳು ಹೇಳಿ ಅಡಿಸಿದಂತಾಗಿವೆ: "ಭಲೆ ! ಬಲಿರಾಜ,
ದೈತ್ಯರೆಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಇನ್ನು ಬೇಕೇನು?....
ಇಲ್ಲ" ಎಂಬ ಪ್ರಲ್ಹಾದನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಂಕುತನ, * ಅವನ
ಸ್ವಾಭಿಮಾನಶೂನ್ಯತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ, ಮುಂದಿನ ಅವನ
ಉಪದೇಶದ ಮಾತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಪ್ತೆಯಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಬಲಿಶಕ್ತ-
ವರ್ತಿಯ ಉದಾರಭಾವನೆಯನ್ನು ದೇವದೇವನೇ ಒಪ್ಪುವಾಗ,
ಪ್ರಲ್ಹಾದನೂ ದೈತ್ಯಕುಲಸಂಭೂತನೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನೆದಾಗ,
ಈ ಮಾತಿನ ಕೊಂಕುತನ ಪ್ರಲ್ಹಾದನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕೆಲ ಅಂಶ-
ದಲ್ಲಿ ಕುಂದುತರುವಂತಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಲೇಖಕರು ಮುಂದಿನ
ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಲ್ಹಾದನಿಂದ "ಬಲಿರಾಜನ ಶಕ್ತಿ-ಪಾಠವಗಳು....
ನಿಷಯಗಳು.... ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ" ಎಂದು ಹೇಳಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಆದರೂ ಪ್ರಲ್ಹಾದನು ಮಹಾ ಭಗವದ್ವಕ್ತನೂ ಜ್ಞಾನಿಯೂ
ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಾಗ, ಆ ಪಾತ್ರದ ದಿವ್ಯತೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.
ಪ್ರಲ್ಹಾದನ ಪಾತ್ರ ಸಪ್ತೆಯಾಗ ಕಂಡರೂ, ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯನ
ಮಹದಾಕಾಂಕ್ಷೆಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಿಂತು, ಅವರ ಲೋಕ-
ವಿರೋಧಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಉಪಯುಕ್ತ
ವಾಗಿದೆ. ಇವರಿವರ ಸರಸ್ವತಿ ವಿರೋಧಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ಲಯಲ್ಲಿ
ಬಲಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಒಡಮೂಡಿದೆ. "ದಿವ್ಯ ಸಂತಾನ-
ಕ್ಕೇಕೆ ಇಂದ್ರ ಪದವಿ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ?" ಎಂಬ ದಾಯಾದ
ಮತ್ತರ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ ಬಲಿಯನ್ನು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ದೇವತೆಗಳನ್ನು
ಜಯಿಸಿ ಅನುರಾನತಿಯ ಆಕ್ರಮಿಸಿದ ಆಕುಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಹೆಮ್ಮೆ
ಒಡಮೂಡಿದೆ ಅವನಲ್ಲಿ. ಆದರೂ " ನನ್ನ ಪ್ರಜಾಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕ
ಅಡಳಿತ....ಕಾಣಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. " ಎಂದು ಮೊದಲು
ಹೇಳುವ ಬಲಿಯ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು
ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅಂತೆಯೇ " ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಆಸ್ಪದವೇ
ಉಳಿಯಬಾರದೆಂಬ " ಬಲಿಯ ಸವಿಕಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಲ್ಹಾದನ ಸಂತಸದ
ಪರಕೆಯೂ ದೊರೆತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣದ ಚಿಂತನೆಯ

* ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಕುತನವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಲೇಖಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ-
ಪಡಿಸುವರು. —ಸಂ. ಜ.

ಜತೆಯ ಇಂದ್ರಪದವಿಯ ಕೀರ್ತಿಕಾಮುಕತೆಯೂ ಸೇರಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಬಲಿಯ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ದೈತ್ಯಗುರುವಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನಸರ ಮಾತುಗಳೆದುರು, ಪಿತಾಮಹ ಪ್ರಲ್ಬಾದನ ಹಿತದ ಮಾತುಗಳು ಹೇಡಿತನದ ಚಿಹ್ನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ, ಬಲಿ-ರಾಯನಿಗೆ. ತಾನು ಈ ವರೆಗೆ ಗೃಹ ಮಹಾಕಾರ್ಯವೆಲ್ಲ ದೈವ ಸಂಕಲ್ಪಕೃಪಾಸಾರವಾಗಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿ-ದಾಗ, ಜಗನ್ನಿ ಯಾನುಕನ ವಂಚನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಯದೇಕಾ-ಗುತ್ಸದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮನೋವೇಧಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಲೇಖಕರು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ. ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಸ್ವಭಾವದ ಒಳ-ಹೊರಗುಗಳನ್ನು ಒಗೆದು ತೋರುವ ಜತೆಗೆ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಶುಕ್ರ ನಿತಿಯನ್ನೂ ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಬಗೆಗಾಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾನು ದೇವೇಂ-ದ್ರನ ಗುರುವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಆಚಾರ್ಯರ ಭಲ, ದೈತ್ಯರಾಜನಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ವಿನಾಶದ ವಿಚಾರ ಬಿತ್ತುವುದೆಂಬುದನ್ನು ನೆನೆದಾಗ, ಮಾನವಸಹಜ ಸ್ವಭಾವ ಎಂತಹ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂಬುದ ನ್ನರಿಯುತ್ತೇವೆ. “ದೈತ್ಯರಾಜನಿಗೆ ಒದಗುವ ಅನರ್ಥವನ್ನು ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಸಲಿ?” ಎಂದು ಪರಿಶ್ರಮಿಸುವ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು, ಮಾನವ ಮೂರ್ತಿಯ ಮೋಸವನ್ನು ಮೊದಲಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿಸಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿದರೂ ಬಲಿಯು ಕೇಳದಾದಾಗ, ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ತುಂಬಾ ಹೃದಯ ಕರಗಿಸುವಂತಹದು.

ಕೊನೆಯ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾಗಿ ಬಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೃದಯ-ವೈಶಾಲ್ಯ, ಸುವಿಚಾರಶಕ್ತಿ, ಧರ್ಮದೃಷ್ಟಿ, ಮಹಾತ್ಮಾಗ, ಲೋಕ-ಕಲ್ಯಾಣಬುದ್ಧಿ, ದೈವಿಕತೆಗಳ ಸುಮಧುರ ಸುಂದರ ಸಮ್ಮಿಲನವನ್ನು ಕಂಡು ಕುಣಿಯುತ್ತೇವೆ. ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಯಾವ ಧರ್ಮವಿರುದ್ಧ ಮಾತುಗಳಿಗೂ ಕಿವಿಗೊಡದೆ, ಕರ್ತವ್ಯಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ವಚನಬದ್ಧ-ನಾಗಿ ಹರಿಯ ವಂಚನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಪಾತಾಳಲೋಕವನ್ನು ಸಂತಸದಿಂದ ಸೇರುವಾಗ, ಓದುಗರ ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮಲಾಂತಃಕರ-ಣದ ಕಣ್ಣೀರು ಕಾಣಿಸದಿರದು. ‘ಅಯ್ಯೋ!’ ಎಂದು ಓದುಗರ ಮನ ಮಿಡುಕದಿರದು. ಭಾವ ಪರವಶತೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬುಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಜೀವವಾದ ಚಿತ್ರಿಸಿ, ಬಲಿಯನ್ನು ಅಮರ ನನ್ನಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಲೇಖಕರು. ಪ್ರತಿಮಾತುಗಳೆಲ್ಲೂ ಬಲಿಯ ಸ್ವಭಾವ, ರೂಪ, ಘನತೆಗಳು ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಮೂಡಿ ನಿಂತಿವೆ. ಅದಿತಿ ಕಶ್ಯಪರ ಪಾತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ, ಬಲಿಯ ಪಾತ್ರ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಆ ವಂಶತಿಗಳ ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿಕಂಡು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಸಹ್ಯಭಾವ ಓದುಗರಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುತ್ತದೆ. ದೈವಸಂಕಲ್ಪ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದರೂ, ಓದುಗರ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಅನುಕಂಪಗಳು ಸದಾ ಬಲಿಯ ಬೆನ್ನರತ್ತೆಯಾಗಿರುವಂತೆ, ಬಲಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಲೇಖಕರ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯ ವರ್ಣನೀಯವಾಗಿದೆ. ಅಂತಿ ಮೂರನೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡುದು ಅನಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ-ವಾಗಿದೆ. ಉಪೇಂದ್ರ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮರ ಪ್ರತಿ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುವ ಬಲಿಯ ಘನತೆ, ನಾಟ್ಯಕಲೆಯ ರೀತಿಯನ್ನೇ ತೋರು-ತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯಂತಹ ಮಹಾನುಭಾವ.

ನಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವುದೂ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತ ದೌರ್ಜನ್ಯಲೇಶವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾರಿ ಉದ್ಧರಿಸುವ ಆ ದೇವಾಧಿವೇಷನ ವಂಚನೆಯಾಟದಲ್ಲಿ, ಓದುಗರಿಗೆ ಕೌತುಕ ಸಂತೋಷಗಳೆ ಲಭಿಸುತ್ತವೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮರ ಸನ್ನಿವೇಶ ನಿರ್ವಾಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಪಾತ್ರರಚನೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಸ್ವಭಾವಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ಹೊರತೆದಕಿ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೂಡಿಸುವ ರೀತಿ, ತನ್ಮುಖಾಂತರ ಪಾತ್ರ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ, ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ರೂಪಕದ ತುಂಬಿಲ್ಲ ಕಾಣಬಹುದು. ಮೊದಲಲ್ಲಿ “ಧನ್ಯ ಧನ್ಯ..... ಇಂದ್ರಸೇನ ಬಲಿರಾಜ!” ಎಂದು ನಿವೇದಕ ಹೊಗಳುವ ಮರುನಿಮಿಷದಲ್ಲಿಯೆ ಅದಿತಿಯು ದುಃಖದಿಂದ “ಧನ್ಯಧನ್ಯ ದೈತ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ..... ಹಿಡುವರೇ!” ಎಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಸುಂದರ ಸಂವಿಧಾನಕ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಜತೆಯೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪದ್ಯಗಳು ತುಂಬಾ ಸುಂದರವಾಗಿ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ, ಆಕಾಶನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕಳೆಗಟ್ಟಿವೆ. ಆಗಾಗ ಕೇಳಬರುವ ಡೇವವಾಣಿಯ ಉಪಯೋಗ ಹದವರಿತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಭಾಷೆ ಹಿತ ಮಿತವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳೊಡಗೂಡಿ ಸರಸವಾಗಿ, ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆಗೆ ಒಗ್ಗಿದೆ. ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಏಳುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಂದೇಹ-ವೆಂದರೆ, ಕಲಶದಿಂದ ರಕ್ತಧಾರೆ ಸುರಿದಾಗ ‘ಏಕೆ? ಏನುಕಾರಣ?’ ಯಾವುದನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸದೆ, “ಈ ರಕ್ತಧಾರೆಯನ್ನೇ ಸಂಕಲ್ಪಜಲ ಧಾರೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ” ಎಂದೆನ್ನುವ ಬಲಿಯ ಮಾತು ಸರಿಯೇ?—ಎಂಬ ವಿಚಾರ. ಅದರೂ ದಾನಗೃಹ ಉತ್ಪನ್ನಕತೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯಿಸಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ, ಅವನವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಕಳೆಗಟ್ಟಿಲ್ಲವು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸುತಲಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಲಿ-ಯನ್ನು ಕಳುಹುವಲ್ಲಿಯ ಕಾರಣ, “ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಚಿರಜೀವಿ-ತ್ವಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲವಲ್ಲವೇ?” ಎಂಬ ದೈತ್ಯರಾಜನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಿಸಿದ ರೀತಿ, ಶ್ರೀ ಬೆಟಗೇರಿಯವರ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನೇ ತೋರು-ತ್ತದೆ. ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿಳಿಯುವಾಗ ಬಲಿರಾಜನು ಸಂತಸದಿಂದ ನುಡಿದ ಮಾತುಗಳು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿವೆ. ಲೇಖಕರ ಸುಂದರ ಶೈಲಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿವೆ. ಬಲಿಯ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಮೂಡಿ ನಿಂತಿದೆ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಬಾನುಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಧೃನಿದ್ಗರ್ವನ, ಸೂಚನೆಗಳು ಪ್ರಾವಕರಿಗೆ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪ ಮಾಡಿ-ಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಇಂತಹ ಸುಂದರ ಆಕಾಶನಾಟಕಿಯನ್ನು ಬಾನುಲಿ, ಜಯಂತಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗಿತ್ತ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಇಂತಹ ನಾಡಿಗರ ಹೃದಯ ಭಾವಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುವ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕಗಳು, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರಲೆಂದು ಹಾರೈಸುವೆ.

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

೫

೧೪೦. **ನವಯುಗ** (ದೀಪಾವಳಿಯ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ತಿ. ರು. ನೇಸ್ತಿ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಧ್ವಜ ಲಂ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

ಸುಂದರವಾದ ಮುಖಚಿತ್ರ, ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರ ಚಿತ್ರಾಂಶವಾದ ಲೇಖನದಿಂದ ಸಂಚಿಕೆಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವಿಶೇಷ ಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

೧೪೧. **ಜಯಹಿಂದ** (ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯ ದೀಪಾವಳಿ ಸಂಚಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಶಂ. ಬಾ. ಮನಗೋಳಿ. ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಡಾ. ನೆ. ಕರಿಗುದರಿ. ಪ್ರಕಾಶನ ಸ್ಥಳ ಸ್ನೇಹಕುಂಜ, ಕಿಲ್ಲೆ, ಬಳ್ಳಿ. ಕ್ರಿ. ಅ. ೧೦೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

ರಾಜಕಾರಣ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಕವನ, ಕತೆ-ನಾಟಕ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಖಚನಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯವಿಮರ್ಶೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಖಾಗದ ಲೇಖನಗಳೂ ಅಧಿಕೃತ ಲೇಖಕರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸಂಕಲಿತವಾಗಿವೆ. ಬೆಲೆಯೂ ಸುಲಭವಾಗಿದೆ. ಮೂರು ಳ್ಲದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗಿರುವ ನರ್ತಕಿಯ ಮುಖಚಿತ್ರ ಭಾವಪೂರ್ಣವೂ ನೋಡರವೂ ಆಗಿದೆ.

೧೪೨. **ವಾಕ್ಚಿತ್ರ** (ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ದೀಪಾವಳಿ ಸಂಚಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರವ, ಚಿತ್ರ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ. ಕ್ರಿ. ಅ. ೬೬ ಟಿಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೮-೦.

ಸಿನೇಮಾ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಹಲವು ಸುಂದರ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಖಚನಗಳೂ ಬಂದಿವೆ.

೧೪೩. **ಯುಗಪುರುಷ** (ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ದೀಪಾವಳಿ ಸಂಚಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ ಕೊಡತ್ತೂರು ರಾಯಣ ಉಡುಪ ಮತ್ತು ಎಸ್. ಆರ್. ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟ, ಯುಗಪುರುಷ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಕಿನ್ನಿ ಗೋಳಿ (ದ.ಕ.). ಕ್ರಿ. ಧ್ವಜ ಲಂ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೧೪೪. **ವೀಣಾ** (ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ದೀಪಾವಳಿ ಸಂಚಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಸ್. ರಾವ್ ವೀಣಾ ಪ್ರಕಟನಾ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಕಿರ್ಲೆ. ಡಿ. ಅ. ೬೦ ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ ೦-೮-೦.

೧೪೫. **ಹೀಹರಿದಾಸ ಭಾರತಿ** (ಕೊಸ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಹೀದಾಸರತ್ನಂ ಗೋವಾಲದಾಸರು, ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕಾಲೋನಿ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ೭. ಕ್ರಿ. ಅ. ೭೪ ಪುಟಗಳು. ವಾ. ಚಂ. ೩-೦-೦.

ಕನ್ನಡ ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ನಿಮರ್ಶೆಯನ್ನೂ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಓದಗಸಲೆಂದು ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಸಂಪಾದಕರಾದ ಶ್ರೀ. ಗೋವಾಲದಾಸರು ಈ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಸಮರ್ಥರು. ಹೊಸಕಾಲದ ಜನರಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆ-ವಿವೇಚನೆಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಾರಯಿಕೆ.

೧೪೬. **ಗೋಮುಖ ವ್ಯಾಘ್ರ** (ಕಥಾಸಂಕಲನ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಗಳಾದ ಶ್ರೀಪತಿ ಮತ್ತು ತಾ. ರಾ. ನಾಗರಾಜ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸುದರ್ಶನ ಪ್ರಕಟನಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು ೭. ಕ್ರಿ. ಅ. ೭೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೧೪೭. **ಮೌಜ** (ಮರಾಠಿ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯ ಚಿತ್ರಪೂರ್ಣ ದೀಪಾವಳಿ ವಿಶೇಷಸಂಚಿಕೆ). ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಎ. ಪು. ಭಾಗವತರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮೌಜ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಬ್ಯಾರೊ, ಖಟಾವವಾಡಿ, ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ ನಂ. ೪. ಡಿ. ಧ್ವಜ ೧೦೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೮-೦.

ಅಧುನಿಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರೇಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕರ ಲೇಖನ-ಕವನ-ಕಥಾ-ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನೂ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕರ-ಕಲಾವಿದರ ಪರಿಚಯಗಳನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಓದಬಹುದು. ಮನೋಹರವಾದ ಮುದ್ರಣ

೧೪೮. **ಸರ್ವಮಂಗಳ** (ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ). ಬರೆದವರು 'ಜದುರಂಗ'. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶಾರದಾ ಪ್ರಕಟನಾಲಯದ ೧೭-೧೩ ನೆಯ ಕಿರಣ. ಕ್ರಿ. ಅ. ೪೫೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೪-೮-೦.

೧೪೯. **ಭಕ್ತಿ ಸುಮನಾಂಜಲಿ** (ಭಕ್ತಿಸರ ಗೀತೆ-ವಚನಗಳ ಸಂಕಲನ). ಸಂಕಲನಕಾರರು ಶ್ರೀ. ದೇಶವಾಂಡೆ ಮನೋಹರರಾಯರು ಎಂ. ಎ. ಅಥಣಿ. ಧಾರವಾಡದ 'ಮಂಚಿನಬಳ್ಳಿ'ಯ ೧೨ ನೆಯ ವರ್ಷದ ೪ ನೆಯ ಕುಡಿ. ಕ್ರಿ. ಅ. ೨೪೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಗೆ ೩-೦-೦. ಸಾದಾಪ್ರತಿಗೆ ೨-೦-೦.

೧೫೦. **ಕಲ್ಪಿ ಅಥವಾ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಭವಿಷ್ಯ** (ಅನುವಾದಿತ ಗ್ರಂಥ) ಮೂಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲೇಖಕರು ಡಾ. ಎಸ್. ರಾಧಾ

ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಪ ಹಣದಲ್ಲಿ
ತುಂಬ ಪ್ರಸ್ತಕಗಳು ದೊರೆಯುವುವು. ನಿಮ್ಮ ಸರಸ್ವತೀ
ಭಂಡಾರವು ವರುಷವರುಷಕ್ಕೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುವದು.

ಚಂದಾದಾರರಾಗಿ ಲಾಭ ಪಡೆಯಿರಿ.

ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ, ಧಾರವಾಡ

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ಆರು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ.

ವರುಷದಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ನೂರು ಪುಟ ಸರಸ ಸಾಹಿತ್ಯ

ನಿಮ್ಮ ಮನೆಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ತಲುಪುವುದು.

೧ ಜನವರಿ ೧೯೫೦ಕ್ಕೆ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಎಂಟನೇ
ವರ್ಷಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಹೊರಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ
ಪ್ರಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ರವಾನಿಸಲಾಗುವುದು.

೧೯೫೦ರ ಪ್ರಸ್ತಕಗಳು

೧ ರಂಗವಿಲಾಸಿನಿ (ರಾಜಕೀಯ ಕಾದಂಬರಿ)	೩-೦-೦
೨ ನಿಸರ್ಗದುಡಿಯಲ್ಲಿ (ವಿವಿಧ ಲೇಖಕರು)	೧-೮-೦
೩ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ (ಶ್ರೀ. ಜೋಶಿ)	೧-೪-೦
೪ ಸತ್ಸೇವೆ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ)	೩-೦-೮

ಇತ್ಯಾದಿ.....ಇತ್ಯಾದಿ.....

ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಪ ಹಣದಲ್ಲಿ

ಕೃಷ್ಣನ್. ಅನುವಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಸುರೇಂದ್ರ ದಾಸಿ. 'ಮಿಂಚಿನ-
ಬಳ್ಳಿ'ಯ ೧೩ನೆಯ ವರ್ಷದ ೧ನೆಯ ಕುಡಿಯಿದು. ಕ್ರಿ. ಅ.
೪೦೪೮ರ ಪುಟಗಳು; ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

೧೫೧. ಸ್ನೇಹದೃಷ್ಟಿ (ಲಘುಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನ). ಲೇಖ-
ಕರು 'ಕಲ್ಯಾಣಸುಂದರ'. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಕೆ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣ
ಬ್ರದರ್ಸ್, ಸುಭೇದಾರ ಭತ್ತಂ ರೋಡು, ಬೆಂಗಳೂರು. ಕ್ರಿ. ಅ.
೬೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦.

೧೫೨. ನಗರದ ರಾಣಿ (ಧರ್ಮತ್ರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿ)
ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಕೇಶರಿ ಸೀತಾರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು.
ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮೂರ್ತಿ ಎಡ್ವೈಜ್ ಮೈಸೂರು. ಕ್ರಿ. ಅ.
೪೪೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೫-೦-೦.

೧೫೩. ಬೇಡದ ಮಗು (ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ) ಬರೆ-
ದವರು ಶ್ರೀ. 'ತ. ರಾ. ಸು'. ಮೈಸೂರಿನ ಹಂಸ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಮಾಲೆಯ ೨ನೆಯ ಪುಷ್ಪವಿದು. ಕ್ರಿ. ಅ. ೧೪೮ ಪುಟಗಳು.
ಬೆಲೆ ೧-೧೫-೦.

೧೫೪. ಸಮರ್ಪಣ (ಶ್ರೀ. ಅರವಿಂದರ ತತ್ತ್ವವಿಷಯಕ
'ಲೇಖನ ಕವನಸಂಕಲನ ' ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಲೇಖಕರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಅರವಿಂದ ಮಂಡಲ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ರಾ. ಅ. ೧೫೪ ಪುಟಗಳು
ಬೆಲೆ ೫ ರೂಪಾಯಿ.

೧೫೫. ತೂಗುಮಣಿ (ಕವನಸಂಗ್ರಹ) ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ
ಕೆ. ಎಸ್. ಶರ್ಮಾ 'ವಿದ್ವಾನ್' ಬಿ. ಇ. ಎಂ. ಹೈಸ್ಕೂಲ್
ಕಾಸರಗೋಡು (ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ). ಕ್ರಿ. ಅ. ೧೮ ಪುಟಗಳು
ಬೆಲೆ ೦-೬-೦.

೧೫೬. ನವ್ಯಕವಿತೆಗಳು (ಕವನ ಸಂಕಲನ) ಲೇಖಕರು
'ವಿನಾಯಕ' (ಪ್ರಿ. ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕರು). ಸಾಂಗಲಿ
ಕಾವ್ಯಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಕಟನೆ. ಕ್ರಿ. ಅ. ೫೦ ಪುಟಗಳು
ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦.

೧೫೭. ನಗೆ-ಹೊಗೆ (ಏಕದೃಶ್ಯ ಸಂಕಲನ) ಲೇಖಕರು
ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಎಸ್. ಸುಂಕಾಪುರ, ಬೆಳಗಾವಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು
ಪ್ರೊ. ಸುಂಕಾಪುರ ಎಂ. ಎಸ್. ಎಂ. ಎ ಶೋಭಾಗ್ರಂಥಮಾಲಾ
ಬೆಳಗಾವಿ. (೧ನೆಯ ಗ್ರಂಥ). ಕ್ರಿ. ಅ. ೯೬ ಪುಟಗಳು
ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೧೫೮. ಶಕ್ತಿ (ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾ-
ದಿಸಿದ ೨೮ನೆಯ ಸಂಪುಟ. ಕಾವೇರಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯ
೨೬೯೯೧ ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಮೊಹಲ್ಲಾ, ಮೈಸೂರು. ಕ್ರಿ.
೫೬ ಪುಟಗಳು. ವಾ. ಚಂ. ೨-೮-೦. ಬಡಿಸಂಚಿಕೆಗೆ ೦-೬-

ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ೧ ರಿಂದ ೭ ಸಂಚಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿ-
ವಾಚಕರಲ್ಲಿ ಸದಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಲೇಖ-
ನಗಳು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿತವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷ
ಸಂಗತಿ. ವಾಚಕರು ಇಂತಹ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಂಡು
ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಆಶೆ. ಸಂಪಾದಿಕೆಯ
ಒಳ್ಳೆಯ ದೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

೧೫೯. ಮನೋರಾಜ್ಯ (ಮೂರನೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ)
ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಳಿ ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ. ಆವರ
ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಅನಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೩ನೆಯ ಕುಸುಮ
ಕ್ರಿ. ಅ. ೧೨೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೧೨-೦.

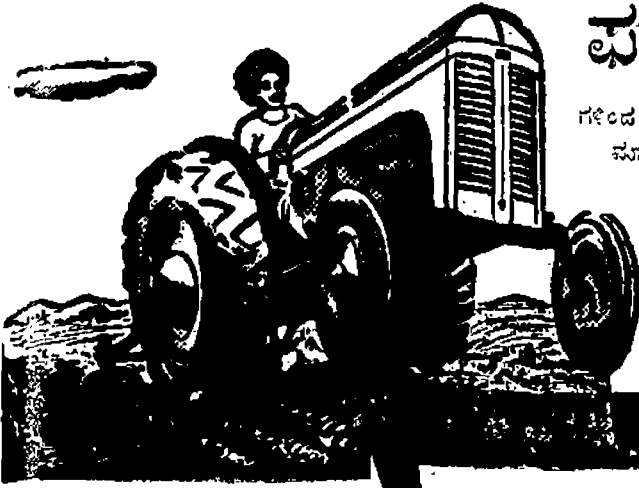
೧೬೦. ಪುಷ್ಪಹಾರ (ಅನುವಾದಿತ ಕಾದಂಬರಿ)
ಅನುವಾದಕರು ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ
ಇದೂ ಅನಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೪ನೆಯ ಕುಸುಮ. ಕ್ರಿ.
೯೦-ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುವಿರಾ?
ಹಾ ಗಾ ದ ರಿ

ಪರ್ಗುಸನ್ ಟ್ರಾಕ್ಟರು

ಗಣಿಂಜ ನಿಮ್ಮ ಹೊಲವನ್ನು ಹಸಗಾಗಿಯೂ, ಫಲವತ್ತಾಗಿರಿಸಿ
ಮಾಡಿ, ಮತ್ತು ಅತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ
ಆದಾರ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿ.

ಇದರ ಬೆಲೆ ಕೇವಲ
೬೨೦೦ ರೂ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ
ನಮಗೆ ಕೂಡಲೆ ವಿಚಾರಿಸಿ

ದೇಸಾಯಿ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ
ಹು ಬ್ಬ ಳಿ

Telegrams :- Steelsafe.

ಚಾರಿಣ ವಿಳಾಸ :- ಸ್ಪೀಲ್ ಸೇಫ್

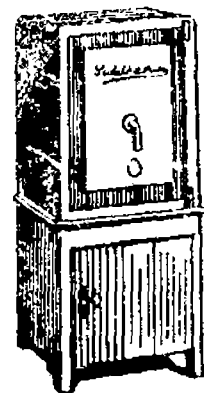
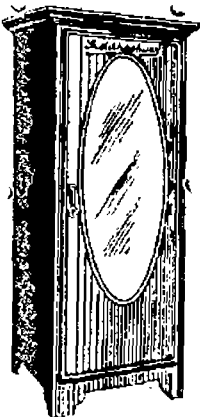
೩೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಹೊಂದಿದಂಥಾ

“ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ತಿಜೋರಿಗಳನ್ನೇ ಕೊಳ್ಳಿರಿ ”

ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಕಂಪನಿಯ ಮುಖ್ಯಸೌಕರ್ಯ
ಭದ್ರತೆಯೇ ಹೆಗ್ಗುರುತು.

❁ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ! ❁
ನಮ್ಮಲ್ಲಿ

ಉಕ್ಕಿನ ತಿಜೋರಿ, ಕಪಾಟು, ಕ್ಯಾಶ್ ಬಾಕ್ಸ್,
ಪ್ರಿಂಗ್ ರೂಮ್ ಡೋರ್ಸ್, ಕೀಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
ತಯಾರ ಆಗುತ್ತವೆ.

ಹೆಡ್ ಆಫೀಸ್ ಮತ್ತು ಕಾರಖಾನೆ:

ಬೊಮ್ಮಾಪುರ ಓಣಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

ಶಾಖೆಗಳು :- ಹೈದರಾಬಾದ್ (ಡೆಕ್ಕನ್), ಕೊಲ್ಕತ್ತಾಪುರ.

ಶೋ ರೂಮು:

ಸ್ಟೇಶನ್ ರೋಡ್, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

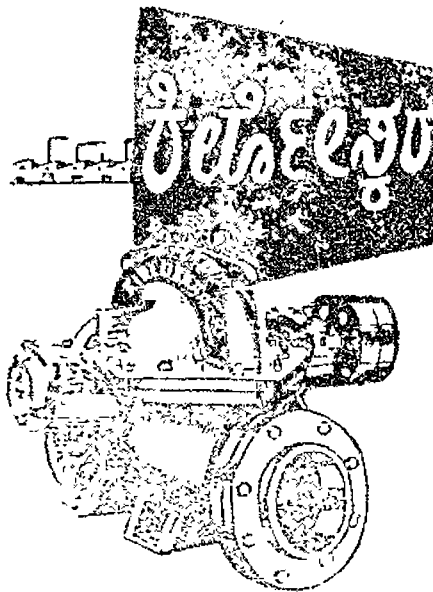
ವಿಜ್ಞಾನಿ :- ಡಾ.ವಾಣಗೇರಿ.

ನಿಮ್ಮ ಮನೆ, ಹೊಲ ಅಥವಾ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ
ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್

'ಸೆಂಟ್ರಿ ಫ್ಯೂಗಲ್ ಪಂಪ್' ನ್ನೇ

ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ.

ಸೆಂಟ್ರಿ ಫ್ಯೂಗಲ್

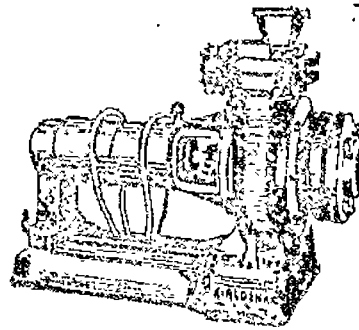
ಪಂಪುಗಳು

ಯು. ಪಿ. ಟೈಪ್ ಪಂಪ್

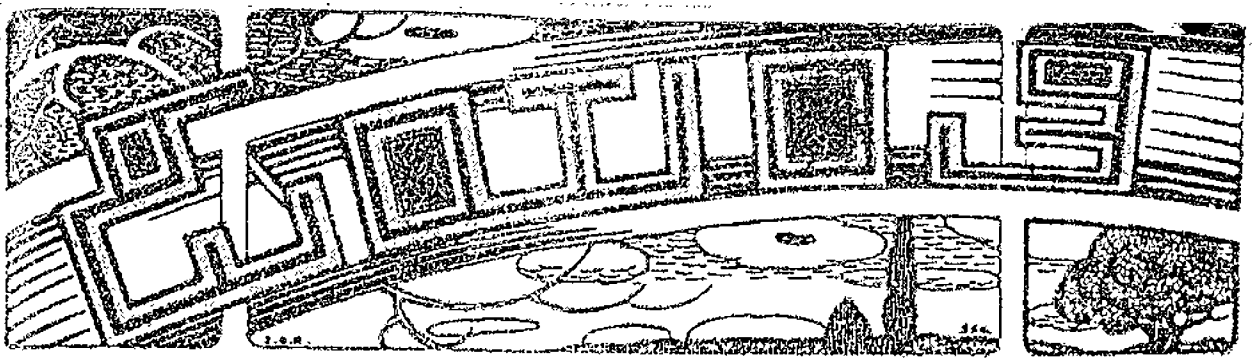
ಇತ್ತೀಚಿನ ಪಂಪು ಕಾರಖಾನೆಯು
ಉಪಯೋಗಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪ-
ಯುಕ್ತವಾದುದು. ವಾತಕ, ಉಪ್ಪು
ನೀರು ರಹಿತವಾದುದು. ಅತ್ಯಂತ ಉಪ್ಪು
ಗಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ
ಯುಕ್ತವಾದುದು. ಅದೇ ಕೆಳ ಪ್ರಯತ್ನ
ಮಾಡಿದರೆ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಈ ಪಂಪು.

ಬಿ. ಎಸ್. ಎ. ಪಂಪು

ಇತ್ತೀಚಿನ ಪಂಪು ಕಾರಖಾನೆಯು
ಉಪಯೋಗಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪ-
ಯುಕ್ತವಾದುದು. ವಾತಕ, ಉಪ್ಪು
ನೀರು ರಹಿತವಾದುದು. ಅತ್ಯಂತ ಉಪ್ಪು
ಗಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ
ಯುಕ್ತವಾದುದು. ಅದೇ ಕೆಳ ಪ್ರಯತ್ನ
ಮಾಡಿದರೆ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಈ ಪಂಪು.

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಪಂಪುಗಳು ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್

ಜೆಬ್ಬನರ
೦೯೫೦.

JAYANTI

FEBRUARY 1951

ಬೆಲೆ
೪ ಆಣೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿಕ್ಷೇಪಪ್ರದರ್ಶಕರಾದ ದಿವಂಗತ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು.

ಸಂಪುಟ ೧೨ } ೧ ನೆಯ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೫೧ { ಸಂಚಿಕೆ ೯

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ:

ಸಂಕ್ರಾಂತಿ (ಕವನ)			
‘ ಆನಂದಕಂದ ’			೨೮೭
ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ! (ಸಂಸಾದಕೀಯ)			
ಸಂಸಾದಕರು			೨೮೮
ನಗೀಗೆ ನೇವೀದ್ಯ (ನಗೆಮಾತು)			
‘ ನಕಲಿ ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯ ’			೨೮೯
ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಕಹಿ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)			
ಶ್ರೀ. ಎ. ಎಸ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಮಡೆವಾಲ			೨೯೧
ಹಳ್ಳಿಯ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ನಗೆ (ಜಾನಪದ ಸಾ. ವಿಮರ್ಶೆ)			
ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು, ಉಗಾರ			೨೯೯
ಮಿಂಚಿನ ಹೊಳಪಿನಲ್ಲಿ (ಕವನ)			
ಶ್ರೀ. ನಾಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ಧಾರವಾಡ	೪೦೨		
ವಿಕ್ಕತಲೋಕ (ಕವನ)			
ಶ್ರೀ. ಯಮುಂಜ ರಾಮಚಂದ್ರ, ಪುತ್ತೂರು	೪೦೨		
ಸಮ್ಮ ಹಬ್ಬ-ಜುಜ್ಜಿ ವೆಗಳೆ (ಪರಿಚಯ)			
ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ, ಧಾರವಾಡ			೪೦೩
ಲಕ್ಷ್ಮಣಪುರಸ ಮೃಗಾಲಯ (ಪರಿಚಯ ಪ್ರಬಂಧ)			
ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎನ್. ರಾವ್, ಶಿರಸಿ			೪೦೫
ನರ್ತಕಿ (ಅನುವಾದಿತ ಕಥೆ)			
ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಜಿ ನಾಯಕ, ಹೈದರಾಬಾದ್			೪೦೯
ಪಕ್ರೋತ್ತರಗಳು (ಚರ್ಚಾಲೋಕ)			
ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ದೇವರಭಟ್ಟ, ಮತ್ತು			
ಕು. ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ			೪೧೪
ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕರ್ನಾಟಕ (ಆರ್ಥಿಕವಿಚಾರ)			
ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಭೀ. ಜೋರಾಪುರ, ವಿಜಾಪುರ			೪೧೮
ಧಾರವಾಡ ಬಾನುಲಿಯ ಮುನ್ನಡೆ (ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಪರಿಚಯ)			
‘ ವಿಹಂಗಮ ’			೪೨೨
ಕಸೂತಿ ಕಲಿಯಬೇಕೆ ? (ಹೊಲಿಗೆಯ ವಿಚಾರ)			
‘ ಸರೋಜಿನಿ ’			೪೨೫
ವಿಮರ್ಶೆಯ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗ (ಹೇಮಂತ ಸಂಚಿಕೆ)			
ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಎನ್. ದೇವಪಂಡೆ, ಜ್ಯು. ಬಿ.ವಿ. ವಿಜಾಪುರ	೪೨೭		
ಇಂದು (ಕವನ)			
ಶ್ರೀ. ಕ. ಮ. ಶಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ			೪೩೦
ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ			೪೯೦

ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿಸಾಹಿತ್ಯ

‘ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮರಭೇರಿ ’

ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

ಶ್ರೀಧರ ಶೇಲ್ಕರ್ ಹಾಗೂ

ಶ್ರೀ. ಹಿರೆಮಲ್ಲೂರ ಈಶ್ವರನ್

ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲವಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಕಾಶ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಶ್ರೀ. ಶೇಲ್ಕರರು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಇಂಥ ರಾಜಕೀಯ ಲೋಕವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಾರ್ಥವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೊತ್ತಿಗೆ ೧೫ ಫೆಬ್ರವರಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿದೆ.

ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ:— ಇಂಡಿಯನ್ ಪ್ರೆಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್, ಜನ್ಮಭೂಮಿ ಬೇಂಬರ್ಸ್ ಜಿ. ಪಿ. ದ ಹತ್ತಿರ, ಮುಂಬಯಿ.

೧. ರಾಮತತ್ವ ಪ್ರಕಾಶ ಪ್ರೆಸ್, ಬೆಳಗಾವಿ.

೨. ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ.

೩. ಶ್ರೀಧರ ಶೇಲ್ಕರ್, ೧೭೧, ಕ್ಯಾಂಪ್, ಬೆಳಗಾವಿ.

JAYANTI

ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೫೧

ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣಿ . . . ೫—೦—೦

ಬಿಡಿಸಂಚಿಕೆ . . . ೦—೮—೦

ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೆಯ

ತಾರೀಖಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

ಸಂಸಾದಕರು— **ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ**

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಸಾದಕರು— **ಶ್ರೀ. ಎಲ್. ಜಿ. ಬೇಂದ್ರೆ**

ಪ್ರಕಾಶಕರು— **ಶ್ರೀ ಎಮ್. ವಿ. ಮಲ್ಲಿಗಟ್ಟಿ**

ಜಯಂತಿಗೆ—

ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಏಜಂಟರು ಬೇಕು.

ಜಯಂತಿ

ಸಂಕ್ರಾಂತಿ

‘ಆನಂದಕಂದ’

ಕಳೆದು ಭ್ರಾಂತಿ ತುಳಿದು ಶಾಂತಿಹೊಳೆಯಿತು ಸಂಕ್ರಾಂತಿ !
ಇಳೆಯೊಳಿಡಿದ ಕುಳಿರನಳಿದು ಬಲಿಯಲು ಹೊಸಕಾಂತಿ

ಮೂಡುಗಾಳಿ ಬೀಸಿ ಬೀಸಿ
ಸಾಡೆ ಬೀಳಿಯ ಕಸುಕ ಸೋಸಿ
ಮಾಡಿ ವಿವಿಧ ಧಾನ್ಯರಾಶಿ,
ಹಸಿವೆಗೀಯೆ ಶಾಂತಿ....
ಕಳೆದು ಭ್ರಾಂತಿ ತುಳಿದಶಾಂತಿ
ಹೊಳೆಯಿತು ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ! ೧

ಕುಡಿಯೊಡೆದಿದೆ ಬರಲುನಾವು
ಗಿಡಗಿಡ ಕಾಡೆಲ್ಲ ಹೂವು,
ಹುಡುಕುತಲಿದೆ ಬೇನ್ನೆ ರಾವು
ಜೇನ್ನೊಣಗಳ ಹಂತಿ....
ಕಳೆದು ಭ್ರಾಂತಿ ತುಳಿದಶಾಂತಿ
ಹೊಳೆಯಿತು ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ! ೨

ಬಿಸುಪ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ರವಿ
ಎಸೆವನದೋ ತೀವಿ ಭವಿ,
ಹೊಸಹಬ್ಬವಿದಿನಿತು ಸವಿ !
ಭುವಿಯು ಭಾಗ್ಯವಂತಿ !
ಕಳೆದು ಭ್ರಾಂತಿ ತುಳಿದಶಾಂತಿ
ಹೊಳೆಯಿತು ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ! ೩

ಒಲವಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಗೆಂದು
ಜಿಲುಪಿನ ಗುಡಿಯೆತ್ತಿ ನಿಂದು
ನಲಿಯುತ್ತಲಿದೆ ಪೆಣ್ಣು-ಗಂಡು
ಇಲ್ಲದೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ....
ಕಳೆದು ಭ್ರಾಂತಿ ತುಳಿದಶಾಂತಿ
ಹೊಳೆಯಿತು ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ! ೪

ಎಳ್ಳು-ಬೆಲ್ಲ ಚೆಗುಳಿ ಹದ
ಒಲ್ಪಾಯಿಗೆ ಶ್ರೀಪ್ರಸಾದ,
ಸಲ್ಲಿಸಿ ಸೆಳೆಯುವರು ಮುದ
ಎನಿದೇನು ಕ್ರಾಂತಿ ?....
ಕಳೆದು ಭ್ರಾಂತಿ ತುಳಿದಶಾಂತಿ
ಹೊಳೆಯಿತು ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ! ೫

ಎಳ್ಳ ನೆಹ ಎದೆಯೊಳಾಯ್ತು,
ಬೆಲ್ಲದ ಸಿಹಿ ಸೊಲಿಲ್ಲಾಯ್ತು,
ಎಲ್ಲಿಯು ಸಮರಸದ ಗುರುತು
ಶಾಂತಿ ಶಾಂತಿ ಶಾಂತಿ !....
ಕಳೆದು ಭ್ರಾಂತಿ ತುಳಿದಶಾಂತಿ
ಹೊಳೆಯಿತು ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ! ೬

ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ !

ಬೇಗನೆ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಜನರ ಎಣಿಕೆ ನಡೆಯಲಿದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲನೆಯ ಜನದೇಶಿಕೆಯಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರೀತಿಯಿಂದ— ಸತ್ಯದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ— ಈ ಎಣಿಕೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾರತವು ಈಗ ಜನತಾಪ್ರಭುತ್ವದ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅದರ ಸುಯಂತ್ರಿತ ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನತೆಯ ನಿಜವಾದ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಯಾವ ಪಕ್ಷ-ಸಂಗಡಗಳ ಅಭಿನಿವೇಶಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೆ, ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲ ಈ ಜನನೇಶಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು. ಭವಿಷ್ಯದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಡಳಿತದ ಸೂತ್ರವು ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಕೈಗೆ ಬಂದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಯ ಸರಿಯಾದ ಕಲ್ಪನೆಯಿರುವುದು ತುಂಬ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸಂಗತಿ.

ಜನರ ಎಣಿಕೆಗಾಗಿ ಸದ್ಯದ ಸರಕಾರವು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಎರ್ಪಡಿಸಿದೆಯೇನೋ ಸರಿ; ಆದರೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡಲಿರುವ ಎಣಿಕೆಗಾರರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನೂ ತೆರದ ಕಣ್ಣಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದು ಅವನ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಎಣಿಕೆಗಾರರ ಅಪ್ರಾಪ್ತ, ಅಲಕ್ಷ್ಯ, ಮೈಗೈತನ, ಪಕ್ಷಾಭಿಮಾನ ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ, ಈ ಎಣಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಲವು ತಪ್ಪು-ತಡೆಗಳು ನಡೆಯಬಹುದಾಗಿವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನೂ ತಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಎಣಿಕೆಗಾರನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರೆದುಕೊಂಡಿರುವನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು. ಬರೆಯಲು ಬಾರದ ಜನರು, ತಮ್ಮ ನಂಬಿಗೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಬರೆಹಬಲ್ಲವರ ಸಮಕ್ಷಮ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿ, ಎಣಿಕೆಗಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರೆದುಕೊಂಡುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಮಾತುಗಳಿಗಿಂತ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯಬಹುದಾದುದರಿಂದ, ಕನ್ನಡಿಗರು ಈ ಎಣಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಜಾಗೃತರಾಗಿರಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾತಾವರಣವಿದೆ. ಗಡಿಯ ಪ್ರದೇಶದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಔದಾಸೀನ್ಯ, ಅಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಳಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರ ಪರಭಾಷಾಪ್ರೀತಿ, ಹೊಸತಾಗಿಯೇ ಒಕ್ಕೂಟ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ

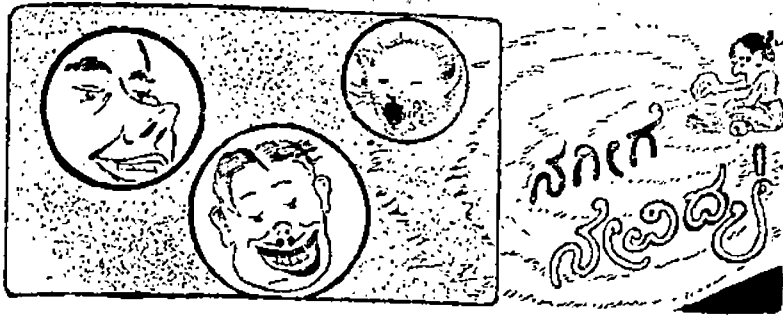
ಬಂದುಸೇರಿರುವ ಸಂಸ್ಥಾನವಿಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮಾತೃಭಾಷಾವಿಷಯಕವಾದ ಅಜ್ಞಾನ, ಈಗಾಗಲೇ ಅನ್ಯಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು— ಇವೆಲ್ಲ, ಇಂದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಎಣಿಕೆಗೆ ಕಂಟಕ ಪ್ರಾಯವಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ. ಇನ್ನು ಎಣಿಕೆಗಾರರ ಬಳಗದಲ್ಲಿ ಪರಭಾಷಿಗಿರುವುದಂತೂ ಈ ಕಂಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಸವಾಗಿರುವುದು.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸತಾದುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಉತ್ತರದ ಗಡಿನಾಡ; ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕ ಜೈನರು, ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕ ವೀರಶೈವರು, ರಾಯಲ್ ಸೀಮೆಯ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಸುಸ್ಥಾನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲರೂ, ಇಂಥ ಮಾತೃಭಾಷೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೆರೆಯ ನಾಡುಗಳ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಕುಟುಂಬದ ಯಜಮಾನನೊಬ್ಬನ ಇಂತಹ ಹುಚ್ಚು ಅಭಿಮಾನ, ಅವನ ಕುಟುಂಬದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಡೆಮಾಡುವ ಸುಭವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದೆ. ಮಾತೃಪ್ರದೇಶದ ಜಂಜಿಲ್ಲೆಯ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಕುರುಮರು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಆಡುತ್ತಾರಂತೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಷೆಗೆ ಕುರುಮಾರ ಭಾಷೆಯೆಂದು ಹೆಸರಿದೆಯಂತೆ. ಅವರಂತೆಯೇ ಮಮಾಸು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡವು ಮನೆಮಾತಾಗಿ ಇರುವ ಕೆಲವು ಕುಲಗಳಿಂಟು. ಇವೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವೆಂದು ಎಣಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿಸುವುದರ ಅತ್ಯಂತ ತುಂಬ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಲ್ಲರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವೇ ಆಗಿರುವುದು. ಆದರೆ ಪುಸ್ತಕಿಯ ಮೂಲಕ ತಮಿಳು-ತೆಲುಗುಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದರಿಂದ, ಅವರೆಲ್ಲ ತಮಿಳರಂತೆಯೇ ತೆಲುಗರಂತೆಯೇ ಎಣಿಕೆಗೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅತಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೆಳೆನಿಂದ ಕಾರ್ಯಮಾಡುತ್ತಿರುವ ರಾಜಕೀಯ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸುಳ್ಳೆಗಳು, ಏನಾದರೂ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆವಳಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೇ !

ನೆರೆಯ ನಾಡಿನ ಭಾಷೆಗಳವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬ ಜಾಗೃತರಾಗಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪಂಜಾಬವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಲೆ-ತಲಾಂತರಗಳಾದಲೂ ಇದ್ದುಕೊಂಡು, ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಾದವರು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯೆಂದು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿಸುವಂತಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡಿಗರ ಎಣಿಕೆ ಇಂದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದುದು, ಮುಂದಿನ ಭಾಷಾನುಗುಣ ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆಂಬುದರ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ಇರಲಿ. ಹೊಸನಾಡಿನ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಕನ್ನಡವೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತರಾಗಲಿ.

—ಸಂಪಾದಕರು.

(೧)

ಒಬ್ಬ ತನ್ನ ಊಟದ ವಿಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡಗಿದ್ದ.

“ಮೊನ್ನೆ ಅನರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ೨೯ ಲಾಡು ತಿಂದೆ.”

“ಇನ್ನೊಂದೇ ಹೆಚ್ಚು ತಿಂದಿದ್ದರೆ ೩೦ ಗಾತಿತ್ತಲ್ಲ!”

“ಅಷ್ಟು ತಿನಲಿಕ್ಕೆ ನಾನೇನು ರಾಕ್ಷಸನು?”

(೨)

“ನನ್ನ ಔಷಧವಿಂದ ನಿಮಗೆ ಸ್ವರಣ-ಶಕ್ತಿ ಬಂದಿವೆ ಅಂತ ಈಗ ನಿಮಗೆ ಅನಸ್ತಾ ಬೇಕು.”

“ಫೂರಾ ಇನ್ನೂ ಹಾಗೆನಿಸಿಲ್ಲ. ಮೊದ-ಗೆ ನಾನು ಮರಿತದ್ದೇ ಗೊತ್ತಾಗ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೆ ಎನೋ ಮರಿತೇನೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸ್ತಾ ಇದೆ.”

(೩)

ಪ್ರಯಾಣಿಕ— ಈ ಬಸ್ಸಿನ ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಬೇಕು? ಪ್ರೇಮುಂದಿನ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನ ಭಾಗಕ್ಕೂ?

ಕಂಡಕ್ಟರ್— ಬೇಕಾದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಇಳಿ-ಸಿರಿ. ಇದು ಎರಡೂ ಕಡೆಗೂ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

(೪)

“ನಿಮ್ಮ ಕಬಾಲ್ಯದೊಳಗಿನ ಅವೇಕ್ಷೆ-ಶೂನ್ಯವಾದರೂ ಈ ಮುಸ್ಸಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಿಸಿದವೇನು?”

“ಓಹೋ, ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಫಲಿಸಿದೆ ಎನ್ನ ಬಹುದು; ನಾನು ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮಪ್ಪ ನನ್ನ ಚೆಂಡಕಿ ಹಿಡಿದು— ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂದಲಗಲೆ ಇರಬಾರದು ಅನಸ್ತಾ ಇತ್ತು. ಅದು ಮಾತ್ರ ಈಗ ಪೂರಾ ಫಲಿಸಿತು.”

(೫)

“ಅಪ್ಪಾ, ನಿನ್ನ ನಾನು ನೋಡಿದ ಸರ್ಕಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಕುದುರೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಜಿಗಿಯುತ್ತಾನೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಜೋತುಬೀಳುತ್ತಾನೆ, ಆಪ್ತಗೈ-ಹಾಕಿ ಸಾಗರ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ, ಬಿದ್ದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.”

“ಅದೇನು ದೊಡ್ಡ ಅಶ್ವರ್ಯವಲ್ಲ. ಮೊದಲನೇ ಸಲ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ನಾನೂ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದೆ.”

(೬)

ಒಬ್ಬ ಭಾಷಣಕಾರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿ-ದ್ದಾಗ ನೆರೆದವರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಜನ ಎದ್ದು ಎರೋಧಿಸಲು ತೊಡಗಿದರು. ಭಾಷಣಕಾರ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ನುಡಿದ:— ‘ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮೂರ್ಖರಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣು-ತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನೇ ಮಾತಾಡಲಿ.’

“ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮದು ಮುಗಿಸಿರಿ.” ಕೂಗಿದನೊಬ್ಬ.

(೭)

“ರಾಮಯ್ಯಾ, ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ವನಾದರೂ ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಹುಡುಗತನ ಜೋಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗಂತೂ ನಾ ಇದ್ದೀನಿ. ನಾಳೆ ನಾ ಸತ್ತರ ನಿದೇನು ಗತಿ?”

“ಅಪ್ಪಾ, ನಿನ್ನ ಗತಿಯೇನು? ಮೊವ-ಲದನ್ನ ಹೇಳು.”

(೮)

“ಹಸರು ಬಣ್ಣ, ಎರಡು ಕಾಲು, ಒಂದು ಕೋಡು, ಮೂರು ನಾಲಿಗೆ ಇಂಥ ಪ್ರಾಣಿಯ ಹೆಸರೇನು ಹೇಳು!”

“ನೀನೇ ಹೇಳು ನೋಡೋಣ!”

“ಇನ್ನೂ ನಾ ಅವನ್ನ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ!”

(೯)

“ವಾಪ್ಪ, ಇದು ಹಿಡಿ ಒಂದಾಣಿ— ಕುಂಟನಾಗಿ ಬಾಳುವದು ಬಹುಕಷ್ಟ!”

“ನೀವು, ಅನ್ನೋದು ನಿಜ ತಾಯಿ. ಮೊದಲು ಕುರುಡ ಅಂತ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ಬರೇ ಸವಕಳಿ ದುಡ್ಡನ್ನೇ ಜನರು ಕೊಡ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೇ ಅವನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಈಗ ಹೀಗೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡ್ತೀನಿ?”

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

೫

೧೬೧. ಪುಷ್ಪಹಾರ (ಅನುವಾದಿತ ಕಾದಂಬರಿ). ಮೂಲ ತಮಿಳಿನಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯ-ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಆನಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಉನೆಯ ಕುಸುಮ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೯೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

೧೬೨. ಸತ್ತಮೇಲೆ ಶ್ವಾದ್ಧನೇಕೆ? (ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ವೈದಿಕಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ ಮತ್ತು ಸಂಪಾದಕ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಸದ್ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಲೆಯ ಪುಸ್ತಕ ೧೬. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೨-೦.

೧೬೩. ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಭಟನೆಯ ರೂಪರೇಷೆ (ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ರಾಜ್ಯಭಟನೆಯ ರೇಷೆಯ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ ಬಿ. ಯು ಕಲಾದಗಿ ಬಿ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸ ಬುಕ್ ಡಿಪೋ, ಗದಗು. ಕ್ರೈ. ಡಿ ದ ೨೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೮-೦.

ಭಾರತದ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಭಟನೆಯ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಪುಸ್ತಕವಿದು. ಸರಳವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ವಿಷಯವು ಸುಲಭ-ಗ್ರಾಹಿಯಾಗುವಂತೆ ಲೇಖಕರು ಜಾಗೃತಿ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುದ್ರಣ ಬಂಧನಗಳೂ ಮುದ್ದಾಗಿವೆ.

೧೬೪. ಬಿಸ್ಕೂರು ಹಿಂದೂ ಎಯ್‌ಪಿ ಡ್ಹ್ ಹೈಯರ್ ಎಲಿ-ಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಯ ವರ್ಧಮಾತ್ಮ್ಯವದ ೧೯೪೮ ಮತ್ತು ೧೯೪೯ ರ ವರದಿಗಳು.

೧೬೫. ಪ್ರಾಣಾಹುತಿ (ಅನುವಾದಿತ ಕಾದಂಬರಿ) ಮೂಲ ಫ್ರೆಂಚ್ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ವಿಕ್ಟರ್ ಹ್ಯೂಗೋನ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಶ್ರೀ. ಚುಕರಿ ಗೋವಿಂದರಾಯರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿಯ ವಿಜಯ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಶ್ರೀ. ಪ್ಯಾಟಿ ಶ್ಯಾಮರಾಯರು ಪ್ರಕಾಶಕರು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೨೦೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೧೬೬. ದುಂದುಮಲ್ಲಿಗೆ (ಕಥಾಸಂಕಲನ) ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಅಮೃತಾಚಲ ಅನಂತಯ್ಯ ನಾವಡ, ವಿದ್ವಾನ್. ಮಂಗಳೂರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸಾಹಿತ್ಯಾಂಜಲಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ, ಅನಂದಾಶ್ರಮ ಕೋಟಿಕಾರ (ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ). ಕ್ರೈ. ಅ. ೬೪ ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦.

೧೬೭. ಪಾರಿಜಾತ (ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ) ಬರೆದವರು ' ಕ. ರಾ. ಸು. '. ಮೈಸೂರಿನ ಹಂಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಯ ೩ ನೆಯ ಪುಸ್ತಕ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೬೪ ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೧೬೮. ಪುತ್ರೋತ್ಸವ (ಕಥಾಸಂಕಲನ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಿದಂಬರ ದೀಕ್ಷಿತ ಅವರು. ಭಾರವಾಡದ ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೭ ನೆಯ ವರ್ಷದ ೨ ನೆಯ ಗ್ರಂಥ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೫೫ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೧೬೯. ರಂಗವಿಲಾಸಿನಿ (ಅನುವಾದಿತ ಕಾದಂಬರಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೇವುಂಡಿ ಮಲ್ಲಾರಿಯವರು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೮ ನೆಯ ವರ್ಷದ ೧ ನೆಯ ಗ್ರಂಥ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೨೫೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೧೭೦. ವಿಜಯಶ್ರೀ (ಕಥಾಸಂಕಲನ). ಕತೆಗಾರರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಿರ್ಜಿ ಆಚ್ಚಾರಾಯರು. ಸೇರಬಾಳದ ಶಾಂತಿ:ವಸ್ತು ೬ ನೆಯ ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಟನೆ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೮೦ ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೧೭೧. ಸರ್ವೋದಯ (ಹೊಸ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಸೈಯದ ಹಸನ ಕೊರ್ಲಹಳ್ಳಿಯವರು. ಪ್ರಕಾಶನ ಸ್ಥಳ ಸರ್ವೋದಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ನೊಹಮ್ಮದಿಯಾ ಇರಾಕತ್ ಇಸ್ಲಾಂ, ಭಂಡಿವಾಡ ಬೇಸ್, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಕ್ರೈ. ಡಿ ದ ೪೬ ಪುಟಗಳು. ವಾ. ಚಿ. ೫-೦-೦. ಬಿಡಿ ಸಂ. ೦-೮-೦.

ಪರಧರ್ಮಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೋಂದಿಗೆ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತಿಳುಹಲು ಹೋಟೆರವರು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಬಳ್ಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬದುಕಿ-ಬಾಕಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಸಮಾಧಾನದ ಸಂಗತಿಯೇ. ಅದೇ ಇಂದಿನ ವಿಚಿತ್ರ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಬೇಕಾದವರು, ಅರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ಎಹಿಸಬೇಕಾಗುವುದೆ ಅನಿವಾರ್ಯ.

೧೭೨. ಹಾಸು-ಹೊಕ್ಕು (ಹತ್ತು ಸಂಕಥನಗಳು) ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರು. ಭಾರವಾಡದ ಲಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆಯ ೬ ನೆಯ ವರ್ಷದ ೨ ನೆಯ ಕುಡಿ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೦೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

೧೭೩. ಜನಪ್ರಿಯ (ಹೊಸ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವಿ. ಶೇಷಪ್ಪ, ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಶಂಕರಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು ೪. ಕ್ರೈ. ಡಿ ದ ೨೨ ಪುಟಗಳು. ವಾ. ಚಿಂ. ೨-೦-೦. ಬಿಡಿಸಂಚಿಕೆಯ ಬೆಲೆ ೦-೪-೦. (ಕವರ್ ೨ ನೆಯ ಪುಟ ನೋಡಿರಿ)

ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಕಹಿ

(ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಡಿ. ಎ. ಎಸ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಮಣಿಪಾಲ

★

ಬುದ್ಧಿಯ ಕಾಯಿದೆ-ಕಾನೂನುಗಳಿಗಿಂತ ಹೃದಯದ ಕಾಯಿದೆ-ಕಾನೂನುಗಳೇ ನಾಡಿನ ಜನರನ್ನು ಸುಖ-ಸಮಾಧಾನಗಳಲ್ಲಿರಿಸಬಲ್ಲವು. ರಾಯರಂತಹ ಯಜಮಾನರಿಗೂ ದೇವಪ್ರಸಂತಹ ರೈತನಿಗೂ 'ಟೆನೆನ್ಸಿ' ಕಾಯಿದೆ ಎಕೆ ಬೇಕು?

★

ಇಂದು ಎಳೆಮಾವಾಪ್ಪ. ತುಂಗಿಯ ಮಡಿಲಿನಿಂದ ಹೇಮಂತದ ಕಿರುನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರಲು ಗಟ್ಟಿ ಹತ್ತಿ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗು-ನವರು, ಮೂಡಲ ಊರುಗಳ ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ. ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುಹಾಕಿ ಪಾಸದ ಹೊರೆ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಪಾಸನರಾಡೆವೆಂದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಡುಕಡಲಿನ ತಡಿಗೆ ಬರುವವರೇ ಬಹಳ ಮಂದಿ.

ರಾಯರ ಮನೆಯಿರುವುದು ಕಡಲ ತೀರದಲ್ಲಿ. ಎಂದ ಮೇಲೆ ಕಡಲ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂಟರಿಷ್ಟರು ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಗ ಉಯರು ಶಾಲೆಗೆ ರಜಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಉಯರು ರಜಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದರು.

"ಅಣ್ಣಾ ದೇವಪ್ರ ಬಂದ"— ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಅಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಗಿಕೊಂಡರು.

"ಬಂದರೆ ಬರಲಿ; ಅದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಗಲಭೆ ಮಾಡಬೇಕೆ?"— ಎಂದರು ಒಳಗಿದ್ದ ರಾಯರು.

ದೂರದಲ್ಲಿ ಸುಗ್ಗಿಯ ಗದ್ದೆಗಳ ಅಂಚಿನ ಮೇಲೆ ದೇವಪ್ರ ಬರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಮಕ್ಕಳು ಕುಣಿದಾಡತೊಡಗಿದ್ದರು. ದೇವಪ್ರ ಬಂದನೆಂದರೆ, ಅವನೊಡನೆ ಸವಿಸವಿಯಾದ ಬೇರೆ ಏನೇನೋ ಬರುವುದೆಂದು ಅವುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ? ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅಮ್ಮ, ಹೆರ್ಪ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲ!

ದೇವಪ್ರ ಕಿರಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದು, ಅಂಗಳವನ್ನೇರಿ, ಉಲಿಗೆ ಅಂಟಿದ್ದ ಮರವನ್ನು ಝಾಡಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಅವನನ್ನು ಮುತ್ತಿಬಿಟ್ಟುವು. ಅತ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲನ್ನು ಹೊಕ್ಕನು. ಕೋಣೆಯೊಳ-

ಗಿಂವ ಹೊರಬರುತ್ತಿದ್ದ ರಾಯರು "ಬಂದೆಯಾ ದೇವಪ್ರ?"— ಎಂದರು.

"ಬಂದೆ ಒಡೆಯ"—ಎನ್ನುತ್ತ ದೇವಪ್ರ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿದ.

"ಇಲ್ಲಿ ಗಂಗಾಮ್ಮತ ತಂದುಕೊಡಿರೋ!"—ಎಂದು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದರು ರಾಯರು.

"ಎಲ್ಲಾ ಹುಷಾರಾಗಿದ್ದೀರಾ ಒಡೆಯ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ ದೇವಪ್ರ.

"ಎಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದೇವಪ್ರ. ಕೂತುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆ?"— ಎಂದರು ರಾಮರು.

ಅಗ ಒಳಗಿನವ ರಾಯರ ಮಗಳು, ಒಂದು ಪಾತ್ರೆ ತುಂಬ ಹೆಸರು ನೀರು ತಂದು ಅಲ್ಲಿರಿಸಿದಳು.

"ಅಯ್ಯೋ, ಈಗ ಬೇಡ ಒಡೆಯ! ಸಮುದ್ರ ಮಿಂದು ಬಂದು ಕುಡಿಯುತ್ತೇನೆ.....ಅಮ್ಮಾ, ಈಗ ಇದನ್ನು ಒಳಗಿಡಿ"—ಎಂದ ದೇವಪ್ರ. ಕಡಲಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವ ಮೊದಲು ಹೊಟ್ಟೆ ತಂಪುವಾಡಿ-ಕೊಳ್ಳಲು ಅವನೇನು ಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ಹೋದನೆ!

"ಹಾಗೇ ಅಗಲಿ" ಎಂದರು ರಾಯರು.

ಒಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೋದ ರಾಯರ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ದೇವಪ್ರ ಹೇಳಿದ:

"ಅಮ್ಮ ಸುಮಾರು ಬೆಳೆದುಬಿಟ್ಟರು. ಇನ್ನು ಅಯ್ಯನಿಗೆ ಮನೆ ಹುಡುಕಬೇಕು!"

"ಹೌದಪ್ರ"— ಎಂದರು ರಾಯರು ನಗುತ್ತಾ. "ನೀವು ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ ಎಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದೀರಾ?"

"ಇದ್ದಾವೆ ಒಡೆಯ, ಉಲ್ಕುದಿನ ಎದ್ದಿದ್ದರೆ ಉಲ್ಕುದಿನ ಮಲಗಿರುತ್ತವೆ...ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಹ್ಲಿಹ್ಲಿ"

"ಹೂ ಪಾಪ!"... ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ನಿನ್ನ ಸ್ನಾನ ಮುಗಿಸಿ ಬಾ; ಬರಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದೀಯೆ."

"ನನಗೇನು ಧಾಡಿ ಒಡೆಯ, ಬರಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಅಂದ್ರಾ. ಈಗ ಯಾಕೋ ಕಂಡರೆ ಮುಂದಿನ ದಿನ ಎಲ್ಲಾ ಬರಿಹೊಟ್ಟೆ ಕಾಣುತ್ತೆ." ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟ ದೇವಪ್ರ. ಅವನ ಮುಖ ಬಾಡಿತು.

"ಅದೇನು ಹಾಗಿ....." ರಾಯರು ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡರು.

"ಅದೆಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಒಡೆಯ" ಎಂದು ದೇವಪ್ರ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಳಚತೊಡಗಿದ.

ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಗಲಿ ಅವನು ಶಂದ ಸರಕುಗಳೆಲ್ಲ ಮಾಯ-ವಾಗಿದ್ದವು. ರಸವಾಳಿ ಕಬ್ಬಿನ ತುಂಡುಗಳು; ಸವರನ್ನಿನ ಒಣ್ಣದ ಬಿಲ್ಲದ ಉಂಡೆಗಳು; ಏಲಕ್ಕಿ, ಒಳ್ಳೆಪೇಣಸು, ಕೊಬ್ಬರಿ-ಒಗೆ ಏನೇನೋ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಬಿರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ "ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ಅಂಟಿನ" ಕಟ್ಟುಗಳು— ಇವೆಲ್ಲ ಸೂರಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಸಾಂದ್ರಕ್ಕೆ ಅವನ ಮುಂಡಾಸು ಕೂಡ ಮಕ್ಕಳ ಮಾಲಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ತಂದಿದ್ದ ತರಕಾರಿಗಳ ಕಟ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಅವನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ ಸಾಗಿಸಿದ್ದಾಯಿತು.

ಒಡೆಯರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿ, ಕಡಲ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಣವಾಡಿಕೊಂಡು, ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡುವಲಿನ ಮರಳದಿನೆಯನ್ನು ಏರಿದ.

ದೇವಸ್ಥಾನ ರಾಯರನ್ನು "ಒಡೆಯ" ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿದಂತೆ, ಅವರು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ 'ಒಡೆಯ'ರಾಗಿದ್ದರು. ಮೂಡಲ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಿತೃರ್ಷಿತ ಅಸ್ತಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇತ್ತು. ರಾಯರಾಗಲೀ ಅವರ ಹಿರಿಯರಾಗಲೀ, ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸಾಗುವಳಿಮಾಡಿದವರಲ್ಲ. ದೇವಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಇತರ ನಾಲ್ಕಾರು ಒಕ್ಕಲುಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗೇಣಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಸಾಕಷ್ಟು ವರಮಾನ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ರಾಯರ ತಂದೆಗೆ ಮಗನನ್ನು ಐ.ಸಿ.ಎಸ್. ಪದವಿಗೆ ತರಬೇತು ಕೊಡಿಸುವ ಭ್ರಮೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು, ಮನೆತನದ ಅಸ್ತಿ ಕರಗತೊಡಗಿತು ಬನಾರಸಿನಲ್ಲಿ ರಾಯರು ಎಸ್.ಎ. ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಸ್ತಿಯ ಬಹುಭಾಗ ಕರಗಿತ್ತು. ತಂದೆಯವರೂ ತೀರಿಕೊಂಡನು.

ತಂದೆಯ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬಂದ ರಾಯರು, ಮತ್ತೆ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಹಿರಿಯರೇನೋ, ನಾಲ್ಕಾರು ತೆಂಗಿನ ತೋಟ, ಮೂಡಲ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಈ ಮನೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿದ್ದರು; ಅಂತೆಯೇ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಓಸಿನಲ್ಲಿ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ನಡೆದುಬಂದಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಸಂಸಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಭಾರವನ್ನೂ ಮಗನಿಗಾಗಿ ಉಳಿಸಿದ್ದರು.

ರಾಯರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣ ಬೀರಿತ್ತಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನೂ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಿ. ಎಲ್. ಆಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಬೇರೆ ನೋಡಿ ಹಿಡಿಯುವ ಇಚ್ಛೆ ರಾಯರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. 'ಎಲ್. ಟಿ. ಮುಗಿಸಿದ್ದು-ರಾಗುತ್ತಿತ್ತು' ಎಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೆ ಮನೆ ಬಿಡದೆ ಆ ಕೆಲಸ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಮನೆಬಿಡುವುದೆಂತು? ಉಳಿದಿರುವ ಭೂಮಿ-ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ? ಇವರು ಸೋದರಿಯರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಬೆಳೆದುನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಗಂಡು ಹುಡುಕ-ಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸಾವಿರ ತಾಪತ್ರಯಗಳು ಸುತ್ತುವರಿದಿರುವಾಗ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿಲಾಷೆಗಳು ಈಡೇರುವ ಮಾತೆಲ್ಲಿ! ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ತಂದೆಯವರುಗಳೇ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಮನೆತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡಾಗಿತ್ತು. ವೇದಮೃಗನ ಅವತಾರವಾದವನ್ನು ನೋಡುವ ಅತಿ ತೀರಿಕೊಂಡೇ ಅವರು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿದ್ದರು.

ಹಿರಿಯರು ತೀರಿಕೊಂಡ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗಾಗಿ, ರಾಯರು ಅನೇಕ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕಂಡರು. ಒಂದೊಂದು ಅನುಭವದೊಡನೆಮೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಷ್ಟ-ಸಷ್ಟಗಳು ಬಾರದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಕೆಲವು-ಶೇಕಟ್ಟೆಯಾರು, ರಸಿಖ-ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ-ಎಂತ

ಸಾಹಿತ್ಯತತ್ತ್ವಗಳ ವ್ಯಾಸಂಗವೇ ಸುಲಭ; ಉಪನ್ಯಾಸಕೊಡುವುದೂ ಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸೂರ, ಸೀನ, ಕಾಳವ್ಯರೂ ಒಕ್ಕಲುಮಕ್ಕಳಿಂದ ಗೇಣಿ ವಸೂಲುಮಾಡುವುದು ರಾಯರ ಬಹು ಕಿರುಕುಳವೆನಿಸಿತು.

ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದ ವರ್ಷ "ಬೈಲಿನ ಬೇಸಾಯವು ಕೊಳೆತು ಹೋಯಿತು ಒಡೆಯ; ಭತ್ತ ಅರ್ಧಕ್ಕರ್ಧವಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಗೋಳಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮಳೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತೇ "ಬೆಟ್ಟ ಗದ್ದೆಗಳ ಪೈರೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಯಿತು ಒಡೆಯ" ಎಂದು ಗೋಳಿಡುತ್ತಾರೆ. ರಾಯರ ತಂದೆಯವರು ಈ ದಮ್ಯದ ದಕ್ಕಯ್ಯಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸುವವರಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲುಮಕ್ಕಳು 'ಬೈಯಾಗಲಿಲ್ಲ'— ಎಂದು ಶ್ರುತಿ ಎತ್ತಿದರೆ ಸಾರಿತ್ತು; ಅವರೊಂದಿಗೆ ತಾಳಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಕ್ಕಲುಮಕ್ಕಳ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಗೇಣಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಯಾವುದೇ ವರ್ಷ ಒಂದಿಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನಾಗಲೀ, ಎಂಟು ನಗದನ್ನಾಗಲೀ, ಅವರು ಗೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಾರಿಯಾಗಲು ಬಿಟ್ಟವರೂ ಅವರು ಗೇಣಿನಸೂಲಿಗೆ ಹೊರಡುವಾಗ, ದಯೆ-ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಳನ್ನೇ ಸಂಪುಷ್ಪದೊಳಗಿರಿಸಿ ಹೊರಟರೆ, ಮತ್ತೆ ರಾತ್ರಿ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತನಕ ಆ ಎರಡು ಬಾಬುಗಳು ಅವರ ಸುತ್ತ ಸುಳಿಯುತ್ತಿರಲಿ; ಹಾಗೆಂದು ಅವರೇನು ದುರಾಶೆಯವರಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದ ಗೇಣಿಯನ್ನಲ್ಲದೆ ಒಂದಿಷ್ಟುನ್ನಾದಿ ಏರಿಸುವ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಡತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ತೋರಿಸಿದರೆ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣೇ ಗತಿ— ಎಂದು ಅವರ ವಾದ.

ರಾಯರಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಮೊದಲ ವರ್ಷವೇ ಅರ್ಧಕ್ಕರ್ಧ ಗೇಣಿ ಕೂಡ ವಸೂಲಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಮರುಕು ಜೋಪಡಿಗಳು. ಅದರ ತುಂಬ ಮಕ್ಕಳು-ಮರಿ ಅಪ್ಪಗಳ ಮೇಲೆ ಮೈಮುಚ್ಚುವ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಬಡತನ ಬೆತ್ತ ಮುಂದೆ ನಿಂತಾಗ, ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಯುವ ಅಧೀರವಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಇನ್ನು ಒಕ್ಕಲುಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಗೋಳವು ಎತ್ತರಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾಯರು "ನೀನು ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ" ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊಟ್ಟ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪಕ್ಕಾದರೂ ರಶೀದಿ ಕೊಡೋಣವೆಂದು ಹೋದರೆ "ಅಯ್ಯೋ, ರಶೀದಿ ಗಿರೀದಿ ಒಂದೂ ಬೇಡ ಒಡೆಯ, ನಿಮಗೆ ನಂಬಿಕೆ ನಮಗಿಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ಹಲ್ಲುಕಿರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು— ಈ ನಿಸ್ಸೀಮರು. ರಾಯರು ತಮಗೆ ಕೈಕೊಡುವ ಕುಳವಲ್ಲ ಎಂದ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ರಾಯರೋ, ಇದನ್ನು ಸರಳತೆಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಮರುಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. "ಪಾಪ, ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಸಮೃದ್ಧಿಯುಂಟಾದಾಗ ತನ್ನ ಬಾರಿಯನ್ನೇ ತೀರಿಸಿದಿರುವರೇ?" ಎಂದುಕೊಂಡು ಸಮಾಧಾನಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಕಳವಳಪಡುತ್ತಿದ್ದ ತಾಯಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು

ದೋಂಗರೆ ಬಾಲಾಮೃತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಬಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ದ್ದವರು ಹಲವರು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಒಕ್ಕಲುಗಳಿಗೆ "ಗೇಣಿ ಕೊಡ-
ಬೇಡಿರೋ; ಅವರೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ನೋಡುವಾ" ಎಂದು
ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಲಿ ಇದ್ದರು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗೇಣಿ ಬಾಕಿ
ಮಾಡಿಸಿ, ವರ್ಗವಾರನಿಗೆ ಜುಗುಪ್ಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಭಾವಿಯನ್ನು
ಅಡ್ಡಾದುಡ್ಡಿಗೆ ಒಳಗೆ ಹಾಕುವ ಮಂದಿ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ
ಇದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ರಾಯರು ಕೊಂಚ ಚತುರತೆ ತೋರಿದರು.
ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನವೆತ್ತಿ
ಕೊಳ್ಳುವವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಪೋಷಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ತನ್ನ ಪೂರ್ವದ ಒಡೆಯರ
ಅಸ್ತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ.

ಅಸ್ತಿ ಮಾರಾಟವಾದುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಯರ ತಾಯಿ ಸುತ್ತು ಹೆಂಡತಿ
ಶಂಭಾ ವ್ಯಾಕುಲಪಟ್ಟರು. ರಾಯರ ಒಕ್ಕಲುಮಕ್ಕಳು ಸ್ವಲ್ಪ
ಕಾಲವಿಲ್ಲದೇ ಅವಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟರು.
ಕೊಡುವ ಗೇಣಿಗಾಗಿ ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ಸತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ
ಮುಂದಿರುವ ಮಾರಿಹಬ್ಬವನ್ನು ನೆನೆದೊಡು ಹಲುವಿದರು.
ರಾಯರನ್ನು "ದೇವತಾ ಮನುಷ್ಯ" ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಕಂಡಿರಿ

ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಶ್ಲಾಘಿಸಿದರೆ ಸಂಗಡರೆ ಅಸ್ತಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ
ಅಗಲಿಲ್ಲ" ಎಂದರು. ಆದಯರು ಒಳಗೊಳಗೇ ನಕ್ಕರು.

ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಶಂಕಿಸಿ ಗೇಣಿ ವಸ್ತು ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಮರು
ವರ್ಷವೇ ಹೊಸ ಧಣಿಗಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದರು. ರಾಯರ ಮುಂದೆ
ಅವನ 'ಚಕ್ಕಯ್ಯ' ಮುಂದೆ ವಸ್ತು ಇವರ ಮುಂದೆ ನಡೆಯು
ದಾ ಮುತ್ತು. ಹೊಸ ಧಣಿ ಒಡೆಯ; ಭೇ ಉರಿನವರು; ರಣಹದ್ದು
ಗಳಂತೆ ಒಕ್ಕಲುಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಂದಿ ಮಳೆಯುತಲಿರುತ್ತಾರೆ
ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಮನೆಗೆ ಹಿಟ್ಟು ಬೂದಿಯ ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಬಗೆಯ
ಬಿಟ್ಟು ಬೀಗಾರಗಳು. ರಾಯರ ಕೈಯ ರಸಬಾಳೆಯ ಗೊಣ
ನಾಲ್ಕು ಸೊಗಸಾದ ಸೇವಕರು ಸುಮಾರು ಆರು-ಹೀಗೆ ಬಿಟ್ಟೊಂದು
ಅಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು ಎಂದು ಶ್ರುತಿ ಸ್ಥಳ ಗುಡಿಸಿಲ ಹಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದರೆ
ಸಾಕು; ಅದು ಕೊನೆಗೆ ಹಿಟ್ಟು ಬೂದಿಯ ಮನೆ ಸೇರಬೇಕು. ಇಷ್ಟಿದ್ದೂ
ಗೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಗೇಣಿಯನ್ನೇ ಒಡ್ಡೋಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ.
ಗೇಣಿಯ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಒಂದಿಷ್ಟು ಅಟ್ಟಿ ಹತ್ತಿ ಅಡಿಕೆ ತೊಟ್ಟಿ
ಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಗೇಣಿಯೇ ಅನುಲದ ಹೊರೆ ತೀರದು.
ಹೀಗೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರೋ ಕೈಗೆ ಹೊರಡ

ಈ ಕತೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊರಟರೆ ಸಮುದ್ರಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ
ರಾಯರಿಗೆ ವಿವರಿಸು ಬಾಬುಗಳು ಕೊಡಿದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಸಂಸಾರದ
ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದುರಾಶಕ್ತಿತ್ತು. ಅವನಿಗೂ ಮನೆತುಂಬ
ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ. ಒಬ್ಬ ಬಂದ ಗಮಿಗಳು ಹಲವಿದ್ದರೂ ದುಡಿಯುವ
ರಟ್ಟಿಗಳು ಕೆಲವು ಸುಮಾರಲಿಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟಿ
ಕೊಂಡಾದರೂ ಕಾಲಾಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ; ಆದರೆ ಕಳೆದ
ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಕೃತಕರವಿಲ್ಲದೆ, ಅವರಿಂದ ಕೈಕಡ
ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮೋಡೆ, ಕೊನೆಗೆ ಕಳೆದ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ
ದೊಡ್ಡ ಸಾಲವನ್ನೇ ಧರ್ಮ ಗೌರವಿಸಾಯಿತು. "ಇನ್ನು ಮುಂದೆ
ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಇರುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ
ಒಡೆಯ" ಎಂದು ನವಿಷ್ಯದ ಕುರಿತು ತನ್ನ ನಿರಾಶೆಯನ್ನು
ರಾಯರ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ.

ಕಳೆದ ವೈಶಾಖಮಾಸದ ಅನಾವಾಸ್ಯೆಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದೇವಸ್ಥಾನ
ಬಂದಾಗ ಒಂದು ಸಮಾಚಾರ ನಡೆಯಿತು :

"ಹೊಸತೊಂದು ಸಾಹಸಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಒಡೆಯ; ದೇವರು
ಕೈಬಿಡದಿದ್ದರೆ ಬಚಾವಾದೇನು" ಎಂದು, ಒಂದೊಬ್ಬರೆ ಎಕರೆ
ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಕಟ್ಟುನೆಟ್ಟ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನ
ರಾಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ.

ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಬೆಲ್ಲದ ಕ್ರಯ ಮುಗಿಲಿಗೇರಿತ್ತಾದ್ದರಿಂದ,
ಒಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಗಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು
ನೆಟ್ಟು ಕಾಸುಕಾಣುವ ಆಶೆ ತಳೆದರು. ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ
ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ
ಕಟ್ಟು. 'ಅಹಾರ ಬೆಳೆಯಿರಿ' ಎಂಬ ಕೂಗು ದಿಲ್ಲಿ-ಮದ್ರಾಸು-
ಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಿತು! ಉಣಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಅಹಾರ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ

ರಿಸಿ ಕೆಸಿಕುಂಬುವುದೇ ಲೇಸೆಂದು ರೈತರು ಕಬ್ಬಿಗೆ ಹೋದರು. ಆದರೆ, ಕೆಸಿಕುಂಬುವುದು ತಮ್ಮದಲ್ಲ—ಎಂದು ಡಸಾಯಿಗಳು ತಿಳಿಯರು.

ಬ್ಬ ಬೆಳೆಯುವುದೆಂದರೆ ಭತ್ತದ ಬೇಸಾಯದಂತೆಯೇ? ಬೆಳೆಗೆ ಹಲವು ಉಪಚಾರ ಬೇಕು. ಅವಕ್ಕೆ ಮುಷ್ಟಿಮುಷ್ಟಿ ನೆಚ್ಚುಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಬುರ್ಜುಮಾಡಿದರೆನೆ ಮುಂದೆ ಕಾಣಬಹುದು. ಬಲಾಢ್ಯರಾದ ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ಇದು ಭ. ಆದರೆ ದೇವಪ್ಪನಂಥ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಸುರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಒಪ್ಪತ್ತಿಗೆ ವಿಸತ್ತು ಎಂಬಂತೆ ಸಾಡು. ಅದ್ದರಿಂದ ಕಬ್ಬು ನೆಟ್ಟೊಡನೆ ಸಾಲಮಾಡಲು ಗುತ್ತಾರೆ. ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆದಂತೆ ಸಾಲವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಣು ಕಬ್ಬು ಕಡಿಯುವ ಸಮಯ ಬಂತು ಎನ್ನುವಾಗ, ಸಾಲ ಫಣಿ ಹೆಗಲ ನೇಲೆ ಬಂದು ಕೂತುಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ನ ತೋಟವನ್ನು ಅಡ್ಡಾದುಡ್ಡಿಗೆ ಬೇಗನೆ ವಿಕ್ರಯಿಸಿ ಸಾಲ ದರಾಯಿತು; ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಸಾಲಗಾರನೇ ಫಸಲನ್ನು ಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಬಡ ರೈತನ ಮಕ್ಕಳು ನಾಲ್ಕುದಿನ ಜಗಿದದ್ದೇ ಬಂತು. ಮುಂದೆ ಬಿಟ್ಟುಕಾಣುವ ಪುಣ್ಯ ಳಗಿರುವುದಿಲ್ಲ!

ದು ನಮ್ಮ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ರೈತರ ಪಾಡು.

ರೀತಿ ಸಾಲಗಾರರ ಖಲೆಗೆ ಬೀಳಬಾರದೆಂದೇ ನಮ್ಮ ದೇವಪ್ಪ, ಿನ ರಣಹದ್ದುಗಳೊಡನೆ ಸಾಲಕೇಳಲು ಹೋಗಿದೆ, ರಾಯರ ದಿ ತನ್ನ ಕಬ್ಬಿನ ಕತೆಯನ್ನು ಎಸ್ತರಿಸಿ ತಲೆ ತುರಿಸಹತ್ತಿದ. ಗಿದ್ದರೂ ಏಳೆಂಟು ಖಂಡಿ ಬಿಲ್ಲಕ್ಕೆ ನೋಸವಿಲ್ಲ. ಬಿಲ್ಲಕ್ಕೆ ಸಿವ ಕ್ರಯದ ಲರ್ಥಕ್ರಯ ನಿಂತರೂ ತಾನು ಬದುಕಿ- ಡೇನು. ಹೇಗಾದರೂ ಒಂದೈನೂರು ರೂಪಾಯಿ, ನೋಟಿನ ಕೆಳೆಟ್ಟರೆ, ನಾಲ್ಕುಕಾಲ ಬಾಳಿಯೇನು ಒಡೆಯ" ಎಂದ. ಯರಿಗೆ ದೇವಪ್ಪನ ಯೋಜನೆ ಸರಿಯಾದುದೆನಿಸಿತು. ಿನಾದರೂ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇಂಥವರಿಗೆ ಋಣಮುಕ್ತಿ ದಿಲ್ಲ. ದೇವಪ್ಪನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಕುರಿತು ಸಂಶಯ- ನ ಕಾರಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಐನೂರನ್ನು ತೆಗೆದು ಳ್ಳರು.

ಷಾಢಮಾಸದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಗೆ ಬಂದ ದೇವಪ್ಪ, ರಾಯರ ದಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಮೆಳೆಗರೆದಿದ್ದ. ಕಬ್ಬಿನ ಪೈರು ಹುಲುಸಾಗಿ ಿದ್ದಿತ್ತು. ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ಿಗುತ್ತೇನೆಂದು ದೇವಪ್ಪ ತನ್ನ 'ಒಡತಿ'ಯೊಡನೆ ಹೇಳಿ- ಿದ್ದ. ರಾಯರು ಆಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಪುತಿ ಅಮಾ- ಳೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ದೇವಪ್ಪನಿಗೆ, ಮುಂದೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಳು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಈ ದಿನವೇ ಿದು.

ದೇವಪ್ಪ ಕಡಲ ಸ್ನಾನ ಮುಗಿಸಿ ಬರುವಾಗ ಹೊತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಗಿತ್ತು. ರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಹೊರ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

"ಇದೇನು ದೇವಪ್ಪ, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾಯಿತು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು ರಾಯರು.

ದೇವಪ್ಪನೆಂದ— "ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾಯಿತು ಒಡೆಯ..... ನನ್ನ ಗ್ರಹಚಾರ ಕಂಗಾಲು ಮಾಡಿಸಿತು ನನ್ನನ್ನ. ಅದಕ್ಕೇ- ನಾದರೂ ಮಾಡಬೇ ಇದ್ದರೆ ಆಗುತ್ತದಾ ಹೇಳಿ!"

"ಅದೇನೋ ಅಂಥ ಗ್ರಹಚಾರ ನಿನಗೆ?"—ಎಂದು ನಕ್ಕರು ರಾಯರು.

ದೇವಪ್ಪ ಜೋಲುಮೋರೆ ಹಾಕಿ ಹೇಳಿದ: "ಅದೆಲ್ಲ ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ ಒಡೆಯ! ನಾನು ನಾಚಾರು ಆಗಿಬಿಟ್ಟೆ ಈ ವರ್ಷ; ಒಂದು ಕಬ್ಬಿನ ದೆಸೆಯಿಂದ ನನಗೆ ಏಳು ಗತಿಯಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಒಟ್ಟು ನನ್ನ ಗ್ರಹಚಾರ ಅನ್ನಿ. ಅದಕ್ಕೇ ಒಂದು ತಿಲಹೋಮ ಮಾಡಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಬಂದೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ನನ್ನ ಶನಿ ತೊಲಗುತ್ತದಾ ನೋಡಬೇಕು."

ಕಬ್ಬಿನ ಸಮಾಚಾರ ಕೇಳಿ ರಾಯರಿಗೆ ವಿಸ್ಮಯನಾಯಿತು. "ಅದೇನು ದೇವಪ್ಪ, ಅಂಥ ಗಂಧಾಂತರ ಬಂದಿದ್ದು?"—ಎಂದು ಕೇಳಿದರು ರಾಯರು.

ಮಲೇರಿಯಾ
ಇ ನ್ ಪ್ಪ ಯೆಂ ಜಾ
ಮತ್ತು
ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರಗಳು

ಒಡನೆ ವಾಸಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀಮಂತರ-ಬಡಬಗ್ಗರ-ಕೂಲಿಕಾರರ ಎಲ್ಲರ ಸಲುವಾಗಿ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಬೀಸಿ.

ಮಾದನ್ ಸನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಂ. ಕೆಮಿಸ್ಟ್ಸ್,
ಮುಂಬಯಿ-೨.

“ಅದರ ಕತೆ ಕೇಳಿದರೆ ನೀವೇನೆನ್ನುತ್ತೀರೋ—ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ನೀವು ನನ್ನ ಬಜಾವು ಮಾಡುವಾ ಎಂದು ವೈಶಾಖದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಅದರೆ ನಾನು ದರಿದ್ರ ಒಡೆಯ! ಅದೇ ನನ್ನ ಗತಿ” —ಎತ್ತರೋ ನೋಡುತ್ತ ಹೇಳಿದ ದೇವಸ್ವ.

“ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಯೇನಾದರೂ ಕಟ್ಟು ಹೋಯಿತೇ?” — ಎಂದು ಕೇಳಿದರು ರಾಯರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ವನಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಡಿಸಿದರು. ಊಟದ ಎಲೆಯನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತಾ ದೇವಸ್ವ ಹೇಳತೊಡಗಿದ: “ಕಬ್ಬು ಹಾಳಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಧಾಡಿ ಹೇಳಿ ಒಡೆಯ. ಉಪ್ಪು, ಗೊಬ್ಬರ, ಮೀನುಮಣ್ಣು, ಸುಡುಮಣ್ಣು, ನೀರು—ಹೀಗೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ನಾನೂ ಅವಳೂ ಬೆವರು ಸುರಿಸಿದೆವು. ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯಾದದ್ದು ಸಾಟಿ ಒಡೆಯ! ಆ ಫರ ಮೇಲೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಇನ್ನೇನು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಏಳಿಂಟು ದಿನ ಇರುವಾಗ, ದುಡ್ಡು ತೋರಿಸಿ ಕೇಳಿದರು ನಮ್ಮ ಧಣಿಗಳು— ‘ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಕೈ ಬಿಡುತ್ತೀಯಾ?’ ಎಂತ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಸೊಕ್ಕು ನೋಡಿ ಒಡೆಯ, ಒಟ್ಟು ಶನಿ ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಎನ್ನಿ. ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ರಗಳೆಯೂ ತಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾಲವೂ ತೀರುತ್ತಿತ್ತು; ಕೈಯೊಳಗೆ ಎರಡು ಕಾಸೂ ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರೆ ನಾನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕಬ್ಬು ಕಡಿಸಿದೆ. ಅಲಿ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತಂದೆ. ನಾಲ್ಕುಳು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದೆ. ಫರ-ಮಾಸೆ ಬೆಲ್ಲ ಒಡೆಯ. ಆ ಗೌಜಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಅಮಾ-ವಾಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಮುದ್ರ ಮೀಯುವುದು ತಪ್ಪಿತು ದೇವರು ಮುನಿದನೋ ಏನೋ!” —ಎಂದು ದೇವಸ್ವ ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟ.

ಊಟದ ಕಡೆಗೆ ತನ್ನ ಗಮನವಿಲ್ಲದೆ, ಬಡಿಸಿದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಮ್ಮನೆ ನುಂಗುತ್ತಿದ್ದ ದೇವಸ್ವ. ತಾನು ಬೆಲ್ಲಮಾಡಿದುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಊಟ ಸಾಗಿತು.

“ಕಡೆಗೆ ಬೆಲ್ಲ ಏನು ಮಾಡಿದೆ?” — ರಾಯರು ಕುತೂಹಲ-ಗೊಂಡು ಕೇಳಿದರು.

“ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಒಡೆಯ....” ಎಂದು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ ದೇವಸ್ವ.

ರಾಯರು ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡರು.

“ಬೆಲ್ಲ ಈಗ ‘ಕಂಟ್ರೋಲ್’ ಅಲ್ಲವಾ ಒಡೆಯ!” —ಎಂದ ದೇವಸ್ವ.

“ಹೋ, ನಿಜ ದೇವಸ್ವ. ಅದರೆ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಕಬ್ಬಿನ ಜ್ಞಾಪಕವೇ ಬರಲಿಲ್ಲ.”

“ನನಗೂ ಆ ‘ಕಂಟ್ರೋಲ್’ ಏನು ಎಂಥಾದ್ದೆಂದು ಸಮನಾಗಿ ಹೇಳಿದವರಿಲ್ಲ. ಓದು ಬರಾವು ಇಲ್ಲದೆ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಕಂಟ್ರೋಲಿನ ತುದಿ ಬುಡ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಮಣ್ಣು ತಿಂದೆ ಒಡೆಯ!” —ದೇವಸ್ವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಕರಕರಿ ಅವನ ಮಾತಿ-ನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿತ್ತು.

ದೇವಸ್ವ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವನ ಬೆಲ್ಲವೇನೋ ‘ಫರಮಾಸಿ’ ಯಾಗಿತ್ತು. ಅದರೂ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ದರ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿವರ ಅಸೂಯೆ ಬೇರೆ. ಕಂಗಾಲಾವಷ್ಟು ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅಗದ ಹಾಗೆಂದು ದೇವಸ್ವ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಪೇಟೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ಸಾಹ ಮಾಡಿದ. ನಿಯಂತ್ರಣದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವನ ಬೆಲ್ಲವೇ ವನ್ನೂ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ನಿಯಂತ್ರಣ ಜ್ಞಾರಿಗೆ ಬಂ-ಸಮಯವಾದ್ದರಿಂದ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು— ‘ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಗಸ ಗೋಡೆ ಒಗೆದಂತೆ’ ಅನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಸರಿ, ದೇವಸ್ವನಂಥ ಪಾಪದ ಪ್ರಾಣಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಕೇಳಬೇಕೆ? ವಶ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮಾಲನ್ನು ಮನಬಂದಂತೆ ತೂಗಿದರು. ದೇವಸ್ವ ಸಿಕ್ಕುಸಿಕ್ಕುವರ ಕೈಕಾಲು ಹಿಡಿದ. ಆದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ ಕೊನೆಗೆ ಅವರ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು, ಮನೆ ಸೇರಿದ.

“ಕಂಟ್ರೋಲು ಬರಲಿ ಒಡೆಯ; ಅದರೆ ಇದು ನ್ಯಾಯವ ಹೇಳಿ! ಒಂದಕ್ಕಿರದು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ, ಕೂಲಿ ಅಲಿ ಬಾಡಿಗೆ ತೆತ್ತು ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಈಗ ಫಕ್ಕನೆ ಕಂಟ್ರೋಲು ಅಂದ ನಮ್ಮಂಥ ಬಡವರ ಗತಿಯೇನು? ನಮ್ಮ ಖರ್ಚು ಹುಟ್ಟುವುದು ಹಾಗೆ?” —ದೇವಸ್ವ ಪೇದಗೊಂಡು ಹೇಳಿದ.

ಆದರೆ ರಾಯರಾದರೂ ಏನು ಹೇಳಬಲ್ಲರು? ನಿಯಂತ್ರಣ ವೇನೋ ಆಗತ್ಯವಿತ್ತು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಣಕ್ಕೆ ಹದಿನಾರ

ಕುಟಿಜಾರಿಷ್ಟು:— ಆಮಾಂಶ, ಅಜೀರ್ಣ,

ಹೊಟ್ಟೆ ಮುರಿಯುವದು ಮೊದಲಾದ

ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ

ಔಷಧ.

ಕಾಸಶ್ವಾಸಾರಿ:— ದಮ್ಮು, ಕೆಮ್ಮುಗಳಿಗೆ

ಅನುಭವಸಿದ್ಧ ಔಷಧ

ನೂತನ ಆಯುರ್ವೇದ

ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಲಿ

ವಿಜಾಪುರ

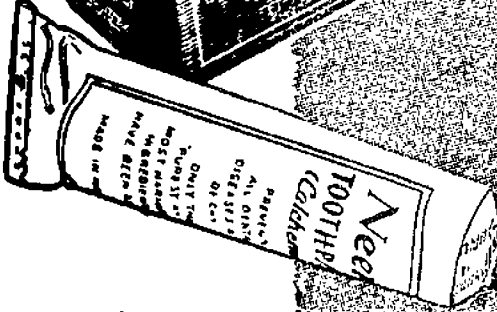

ನಿನ್ನೆಂದು ಸುರದು ಬಿಲ್ಲ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲವೆ? ಆದರೆ
ಹತ್ತಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಜ್ಯಾಗಿ ಬಂದದ್ದರಿಂದ, ದೇವವ್ರಸಂಧ
ಶತ್ರುತರ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನೆನೆದು ಅವರು
ಕುಳುಗೊಂಡರು.

“ಬೈಲು ಬೈಲುಗಳೇ ಕಬ್ಬು ನೆಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮೂರಿನವರು;
ವರೇನು ಮಾಡಿದರು ಬಿಲ್ಲವನ್ನೆ?” — ಎಂದು ಕೇಳಿದರು
ಯವರು.

“ನಮ್ಮ ಸೀನ್ ಒಬ್ಬನು ಕಂಟ್ರೋಲು ಕಿತಾಪತಿ ಸುರುವಾಗುವ
ನೊದಲೇ ಬಿಲ್ಲವನ್ನು ಮಾರಿ ಕೈತೊಳೆದುಕೊಂಡಬಿಟ್ಟ. ಉಳಿದ
ಕೆಲವರದ್ದು ನನ್ನದೇ ಗತಿ. ಕೆಲವರ ಮನೆ ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಿ ಬಿಲ್ಲವನ್ನು
ಸಾಗಿಸಿದರು. ಕೆಲವರದ್ದನ್ನು ಧಣಿಗಳೇ ಕಂಟ್ರೋಲು ದರದಲ್ಲಿ
ಕೊಂಡುಕೊಂಡರು. ಇನ್ನು ದೊಡ್ಡವರ ಕತೆಯೇ ಬೇರೆ. ಅವರ
ಬಿಲ್ಲವೆಲ್ಲ ಯಾವ ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿಯೋ ದೇವರೇ ಬಿಲ್ಲ
ಮಾಡುವುದೊಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಅದರಿಂದ ಅದು ಬಿಲ್ಲ ಮಂಗಮಾಯ.

Calchemico's

ಮಾರ್ಗೊ ಸೋಪ್

ಅರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ರುಚಿಗಾಗಿ ರುಬ್ಬು-
ಕುವ ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆಯಿಂದ ಕಾಯಿಸಿದ
ಸಾಬೂನು.

ನೀಮು ಟೂಥ್ ಪೇಸ್ಟ್

ಬೇವಿನ ಗುಣಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಶ್ರೇಷ್ಠ-
ವಾದ ಪೇಸ್ಟ್.

ಚೈಂಗಾಲ್

ಸುವಾಸನೆಯುಳ್ಳ ಮಹಾ ಚೈಂಗಾಜ
ಕೈಲ-ಮಿದುಳಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

The CALCUTTA
CHEMICAL CO., LTD.

CALCUTTA-29 (INDIA)

LOOK FOR THE GENUINE PRODUCTS

ಮುಂಬಯಿ ಅಫೀಸ್ :- ದೇವಕರಣ ಮ್ಯಾನ್ ಶನ್, ಪ್ರಿನ್ಸೆಸ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್.

ಒಂದು ಮುಣ ಬೆಲ್ಲ ಅವರು ಮಾರಿದ್ದನ್ನೂ ತೇದವರಿಲ್ಲ..... ಒಟ್ಟಾರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಒಡೆಯ ! ನೀವು ಬೇಜಾರು ಮಾಡಬಾರದು, ಈ ಕಂಟ್ರೋಲು ಗಂಟ್ರೋಲುಗಳೆಲ್ಲ ನನ್ನಂಥವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಕಂಟ್ರೋಲು ಸೋಕುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ದೇವಪ್ಪ ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ತುತ್ತ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದ: “ಯಾರು ಯಾರ ಸುದ್ದಿ ನನಗೆ ಯಾಕೆ ಒಡೆಯ? ನನ್ನ ಅವಸ್ಥೆ ಹೀಗಾಯಿತಲ್ಲ ಹೇಳಿ! ಮುಂದಿನ ದಾರಿಯೇ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.”

ಆಗ ಪಾಯಸ ಬಡಿಸಲು ತಂದರು. ಒಂದು ಸೊಟ್ಟು ಹಾಕಿ. ದೊಡ್ಡನೆ ‘ಸಾಕು’ ಎಂದ ದೇವಪ್ಪ.

“ನಿನ್ನದೇ ಬೆಲ್ಲ ದೇವಪ್ಪ” ಎಂದರು ರಾಯರ ಹೆಂಡತಿ.

“ಏನು ಬೆಲ್ಲವೋ ಅಮ್ಮ, ಅಗನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕುವುದೇ ಬೇಡವಾಗಿದೆ.”— ಬೆಲ್ಲದ ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ದೇವಪ್ಪನಿಗೆ ಜುಗುಪ್ಸೆಯುಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಎಂದಿನಂತಾಗಿದ್ದರೆ ‘ಬೇಡ-ಬೇಡ, ಸಾಕು-ಸಾಕು’— ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ತೋರಿಸುತ್ತ, ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಸೊಟ್ಟುಗಳನ್ನಾದರೂ ಸುರಿದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ ದೇವಪ್ಪ, ಇಂದು ಮೊದಲು ಒಂದಿಷ್ಟು ಪಾಯಸ ಹಾರಿದುದನ್ನೇ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು, ತಿನ್ನಲೋ ಬೇಡವೋ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವಂತಿದ್ದ. ರಾಯರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರು. “ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಕಿಸಿಕೊ ದೇವಪ್ಪ. ಈ ಯೋಚನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನೀನು ಸಮನಾಗಿ ಉಣ್ಣಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಕಬ್ಬಿನ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆತ್ತಿ ನೋಸವಾಯಿತು” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಹೋಗುವಾಗ “ದೇವಪ್ಪನಿಗೆ ಪಾಯಸ ಇನ್ನಷ್ಟು ಬಡಿಸಿಕೊ” — ಎಂದು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದರು.

ಅದರೇ ದೇವಪ್ಪ “ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಹೋಯಿತು; ಏನೂ ಬೇಡಮ್ಮ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಎದ್ದೇ ಬಿಟ್ಟನು.

ಬೈಗು ಹೊತ್ತಿಗೆ ದೇವಪ್ಪ ತನ್ನೂರಿಗೆ ಹೋಗಲು ಹೊರಟು ನಿಂತಿದ್ದ. ಅದು ತಿಳಿದಾಗ ರಾಯರು ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. ದೇವಪ್ಪ ಬಟ್ಟೆಯ/ಗಂಟಿನಿಂದ ಒಂದು ಕವರು ತೆಗೆದು ರಾಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿಡುತ್ತಾ “ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ ಒಡೆಯ, ಏನೂರರಬೇಕು. ಬಡ್ತಿ ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ; ಆದರೆ....” ದೇವಪ್ಪನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಮಾತು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ.

“ಅದೇನು ಮಾತು ದೇವಪ್ಪ; ನಾನೇನು ಬಡ್ತಿಯ ಅಶೆಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟೆನೆ? ನಾನೇನು ಮಾರ್ವಾಡಿಯೆ? ನೀನೇನೋ ಆ ದಿನ ಬಂದು ಕೇಳಿದೆ; ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇತ್ತು, ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆ. ಸದ್ಯ ನೀನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು” — ಎಂದರು ರಾಯರು.

“ಏನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೋ ಒಡೆಯ; ನಾನೆಂದಾದರೂ

ಸಾಲ ತೀರಿಸುವುದುಂಟೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಅಲೆಯ ಬ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕೈಕಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ರಾಶಿ ಮುಂದಿನ ದಾರಿ ಬೇವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಈ ಏನೂರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಬೇಕಾಯಿತು. ಹಾ ಈ ಕಡೆ ಮುಖ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ”

“ಅಂಥಾ ಅಭ್ವಾನವಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈಗ ನನಗೆ ಕೂ ಆವಸರವೇನಿತ್ತು?” ರಾಯರು ಖೇದಗೊಂಡು ಕೇಳಿದರು.

“ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಡಿ ಒಡೆಯ—ನೀವು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಅಸ್ತಿಯೆಲ್ಲ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು. ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಲೋಕ ಬದುಕುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದಾ ಹೇಳಿ. ದಯೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ದುಡಿಸುತ್ತ ಸುಳಿಯುತ್ತದಾ? ನಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ—ವುಣ್ಯಾತ್ಮ—ನ ದೊಡ್ಡೋಡೆಯ—ಅವರ ಮರ್ಜಿ, ಪೆಟ್ಟೊಂದು ತುಂಡೆರಡು ಅ ಹಾಗೆ. ಅವರಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ದುಡ್ಡಿಗಿಂತ ಹತ್ತು ಸಾರಿ ನನ್ನ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು!” — ಎಂದು ನಕ್ಕ ದೇವ “ಒಳ್ಳೇ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿದೆ” — ಎಂದು ರಾಯರೂ ನಕ್ಕ ತಾನೇ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಸರ ಹಿತೋಪದೇಶ ಕೊಡುತ್ತಿರುವನಲ್ಲ—ಎಂದುಕೊಂಡರು. ಕೂ “ನಿನಗೆ ಫಕ್ಕನೆ ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರದೆ ಇರಬೇಡ”. ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

“ನನ್ನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅದಿ ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲ ಒಡೆಯ, ಅದರ ನಿಮ್ಮ ಧವರ ಋಣ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾನು ಇದ್ದರೂ ಒಂದೆ, ಸತ್ತೂ ಒಂದೆ” — ಎಂದ ದೇವಪ್ಪ. ರಾಯರು ಮರುಮಾತೆತ್ತ ರೂಳಿಗೆ “ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಒಡೆಯ!” ಎನ್ನುತ್ತ ದೇವ ಹೊರಟೇಬಿಟ್ಟನು.

ರಾಯರು ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ದೇವಪ್ಪನ ಕರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರು. ಅವನ ಭವಿಷ್ಯವ ಕಗ್ಗತ್ತಲು ಎನ್ನಿಸಿತು. ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟರು. ಮತ್ತೊಂದು ಅಂದುಕೊಂಡರು; “ಅವನದೇನು, ನನ್ನದೇನು—ಎಲ್ಲರ ಪಾಡ ಏಕರೀತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೂಡದು— ಎಂದರೆ, ನನ್ನ ಗಳ ಬೆಲೆಗೆ ಮಿತಿಮೀಲುವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ಬಂದಿತೇ ವಸ್ತುಗಳೇ ಮಾಯವಾಗುತ್ತವೆ. ನಿಯಂತ್ರಣದ ಬಿಸಿ ಶಗಲುವದಿದ್ದರೆ ಅದೆಲ್ಲ ದೇವಪ್ಪ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವನಂಥ ಬಡ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ.....”

ರಾಯರು ಹೀಗೆ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಮಕ್ಕಳು ಒಂದೆ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿನ ಹೋಳುಗಳನ್ನು ತಂದು “ಅಣ್ಣಾ, ದೇವಪ್ಪ ತಂದ ಕಬ್ಬು, ತಿನ್ನು!” ಎಂದು ಬಲವಂತಪಡಿಸತೊಡಗಿದರು.

“ಬೇಡ ಮಗೂ, ನೀವೇ ತಿನ್ನಿರಿ” ಎಂದರು ರಾಯರು.

ಆ ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ದೇವಪ್ಪ ಕಂಡ ಕಹಿಯ ನೆನಪೇ ಅವರ ಮನವನ್ನು ಹಿಡುಕುತ್ತಿತ್ತು.

ಹಳ್ಳಿಯ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ನಗೆ

(ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆ)

ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಚಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು, ಉಗಾರ

✪

ಹಳ್ಳಿ ಪ್ರೌಢಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ನಗೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು ತೀರ ಕಡಮೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗರ ಸಹಜಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಜವಾದ ನಗೆಗೆ ನೆಲೆವೀಡಾಗಿದೆ.

★

ಹಳ್ಳಿಯ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ನಗೆಯು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ನಗಾರರು. ಅವರ ನಗೆ ಸುಖದುಃಖ, ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ವೇಳೆ-ಅವೇಳೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಏಡಿ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಅದರಿಂದ 'ನಗೆ ಹೋಗಿ ಹೋಗಿಯಾಗುವ ಸರ್ಭಗಳೂ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗರಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಲ ಒದಗುತ್ತವೆ. ನನ್ನ ನಗುನಗುತ್ತ ಹಿಂದೆಹಾಕಿ, ಹಳ್ಳಿಗರ ಬಾಳು ಮುಂದು-ಮುತ್ತುದೆ. ಅಂದರೆ 'ಹುಟ್ಟಿಗೇನು ಎತ್ತಿಯಮನೆಯೂ ಆಪ್ತೆ, ನನ್ನ ಮನೆಯೂ ಆಪ್ತೆ' ಎನ್ನುವಂತಹ ಹೆಸರಿಟ್ಟ ಜೀವನ ಶ್ರಮ ಹಳ್ಳಿಗರದ್ದಲ್ಲ. ನಗೆ ಬಂದಾಗ ತುಂಬ ನಕ್ಕುಬಿಡೋಣ, ಸಪೂರ್ವಕ ನಕ್ಕುಬಿಡೋಣ— ಎನ್ನುವ ಭಾವ ಅವರಲ್ಲಿ. ಏನು ಆ ನಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಜೀವನದ ನೋವು-ನಲಿವುಗಳ ಕೃಷಿ, ನಮಗೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಹಬ್ಬ-ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮದುವೆ-ಮುಂಜಿಗಳಲ್ಲಿ ನಕ್ಕು ನಗಿಸಿ ಲಕಳೆಯುವಂತೆ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಸ್ವಿ ನಲಿಯುವುದು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೇನೇ ಸಾಧ್ಯ. ಹಗಲೆಲ್ಲ ಮು ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ದಣಿದು, ಇರುಳು ಕಣದಲ್ಲಿ ದಿಗ್ಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಸೋತು ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ, ಮು ಹೊಲದವ ತಂಬಾಕು ಸೇದಲೆಂದೋ, ಬೆಂಕಿಬೇಡಲೆಂದೋ ಹತ್ತಿದ್ದರೆ ಕಂಡು 'ಅಚಿಕಡೆಯ ಹೊಲದವ ಈಚಿಕ ಯಾಕ ದೋ. ರಾಶಿಯ ಬೋನಕ್ಕೆ ಆಸಮಾಡಿ ಬಂದೋ!' ಎಂದು ಹಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗರದು. ಅದರಂತೆ ಬದಲಿ ಸಾಯಂಕಾಲದ ವರೆಗೆ ತೆನೆ ಮುಂದು, ಅದರಲ್ಲಿಯ ತೆನೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ತಂದು, ನಾಳೆಯ ಹಿಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಇರುಳು ಲ್ಲಿ ಕಾಳು ಹಸನುಮಾಡಿ ಇಟ್ಟು ದಣಿದು ಮಲಗಿದ ಸೊಸೆ- ಣ್ಣು ಅತ್ತೆ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಬೇಗನೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿ, ಕಾಡಿ ಬೀಸಲಿಕ್ಕೆ ಲ್ಲಿದಾಗ ಆ ಸೊಸೆಯೂ ಕೂಡ,

ಅತ್ತೆಯ ಮನೆ ಸೊಸೆ ಎತ್ತೇರಿ ಬರುವಾಗ |
ಅತ್ತಣ್ಣೇಗೊಡ ಬೆರಗಾಗಿ | ಅಂದಾನೆ
ಹತ್ತನೂರ ಮ್ಯಾಲ ಏನೂರ |
ಹತ್ತನೂರ ಮ್ಯಾಲ ಏನೂರ ಕೊಟ್ಟಿರ ನನ್ನ
ಎತ್ತಿನ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ | ಎಲೆ
ತೊತ್ತಿನ ಮಗನೆ ಬಿಡು ಹಾದಿ..... ||

ಎಂದು ಎಳೆಯದ ಕಲ್ಲನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತ ಹಾಡಿ, ತನ್ನ ಗಂಡನ ಮನೆಯ ವಿಸಯಕ್ಕಿರುವ ಅದರಭಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಅತ್ತೆ-ಯನ್ನು ನಗಿಸುವಳು, ಸಂತಸಗೊಳಿಸುವಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲೆಂದೋ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೋ, ಜೊತೆಗೆ ಬೀಸಲು ಕುಳಿತ ಮನೆಯ ಮಗಳು ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೀಗೆ :

ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಸುಣ್ಣಕಾಯಿನ ಮರೆತ
ಸೈನಂಗೆ ಮರೆತ ಸರದಾರ | ನನ ತಮ್ಮ |
ಮಡದಿಗೆ ಮರೆತ ಮನೆಮಾರ |

ಹೀಗೆ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ನಗುನಗುತ್ತ ಹಾಡಿ, ಕೆಲಸದ ಶ್ರಮವನ್ನೂ ಹೆಗುರುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಅಪೂರ್ಣತೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ, ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯವು ಮೈದೋರಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಆ ಹಾಸ್ಯ, ಬುದ್ಧಿಮುಟ್ಟಿದ ಕಂಡ-ವಿದ್ದಂತೆ. ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ನಗೆಯಾಗಿ ತೋರಿದರೂ, ಅದರ ಅಳದಿಲ್ಲಿರುವ ಜೀವನದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಕರುಣೆಯುಂಟೆಹದು, ಕಂಡದಂತಹದು. ಅದರಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಕಡಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

ನೋಂಡ ಮೂಗಿನ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡ ಕರಿಲಾಕ ಬಂದ |
ಪುಂಡಿಯಬೀಜ ಉಡಿಯಾಗ | ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು |
ಕಂಡವರ ಕಾಲ ಹಿಡಿದಾಳೋ.....

ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದೊಡನೆಯೇ ನಗೆಯೇನೋ ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿನಂತ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಟ್ಟಿಸಿದರೆ ನೋವುಂಟಾಗುವುದು. ಕುರೂಪಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಗಂಡನು ಕರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದೇ ಅಪರೂಪ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಡತನ ಬೇರೆ. ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪಾಪ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಗೋಡಿಯಿಲ್ಲ. ಅತ್ತೆಯಿಲ್ಲ; ಹೋಗಲಿ, ಜೋಳ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಪುಂಡಿಯಬೀಜವನ್ನೇ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲರ ಕಾಲಿಗೆ ಎರಗುವ ದಣ್ಣು-ಬಾಳನಚಿತ್ರ ಯಾರಿಗೆ ನಗೆಯನ್ನು ತಂದೀತು ? ಅದರೆ ನಡೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಅವಳ ಉಬ್ಬನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಾಪೂ ನಲಿಯುತ್ತೇವೆ. ಮುಂದಿನ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಸಿದೆಯೋ ಯಾರಿಗೆಗೊತ್ತು ? ಅಂತಹ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕಾಡುವ ಗಂಡಿಗೆ :

* ಅಥಣ

ಗಂಂಂ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ

೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದ ವಾದ— ಮಿರಜಿಯ ವೈದ್ಯ
 ಡಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇಯವರ
 ಧಾತುಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ

ವಜ್ರಾಂಗ ಸುಂದರ ಪಾಕ

[ರಚಕೃತ್]

ನೂತ್ನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ಥದಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯಸ್ಥ ಲನ, ಸ್ವರತಿ-
 ಯುಂದುಂಟಾದ ಆರಕ್ತ, ವೀರ್ಯವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮೋಷ-
 ಗಳು, ಪಿತ್ತಾಂಶ, ಉಷ್ಣ, ಸೋಟನೋವು, ಉಪದಂಶ-
 ಮೇವರೋಗಗಳೆಂದುಂಟಾಗುವ ಸ್ತ್ರೀಣಿ— ಇವೆಲ್ಲ ನಷ್ಟ-
 ನಾಗಿ, ಜಿನ್ಯಾಗಿ ಮಲರುದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಹಸಿವೆ, ಸ್ವರಣ-
 ರಕ್ತಿ, ವೇಹವ ತೂಕ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಹೊಸ ತಾರುಣ್ಯ
 ಬಂದಂತಾಗಿ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಧಾರಕಶಕ್ತಿ ಬಲಗೊಳ್ಳು-
 ವುದು. ಈ ಔಷಧಿಯು ಜ್ವರ ಸ್ವಾಸ್ರತಿಗಳ ಯೋಗದಿಂದ
 ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸಾಲಾಮಿತ್ರಿ, ಸಫೇದಮಿತ್ರಿ, ಪಂಜಾಬ ಮಿತ್ರಿ-
 ವರ್ಷಕಂವ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ
 ಗುಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವವರಿಗೆ ಗಂಂಂ ರೂಪಾಯಿ
 ಬಹುಮಾನ.

೨೧ ದಿನಗಳಿಗೆ ಸಾಲಬಹುವಾದ ೪೪ ತೊಲೆಯ ಒಂದು
 ಡಬ್ಬಿಗೆ ೫-೪-೦; ಅಂಚೆಯ ಪೆಚ್ಚು ೧-೬-೦. ಶಿಫ್ಟು-
 ಗುಣಕಾರಿಯಾದ ಸ್ವೇರಲ್ಡಬ್ಬಿಗೆ ೧೦-೪-೦. (ಇದರಿಂದ
 ೬ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗುಣವು.) ಅಂಚೆಯ ಪೆಚ್ಚು ೧-೬-೦. ೩
 ಡಬ್ಬಿಗೆ ೧೫-೦-೦ ಅಂಚೆಯ ಪೆಚ್ಚು ೨-೧೩-೦. ಒಮ್ಮೆಲೇ; ೩
 ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಬೇಡುವವರು ೫ ರೂ ಮುಂಗಡ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಮಾಲಕ: ಡಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇಯ. ಪೋ. ಮಿರಜ

ಕತ್ತನ್ನು ಹೆಣ್ಣಂತ ಕರಕರಿ ಮಾಡಲಿಬ್ಯಾಡೋ
 ಹರಕೋರೋ ಇವಳ ಗುಳದಾಳಿ | ಗುಳದಾಳಿ ಕೊಟ್ಟರೆ |
 ಸರಿ ಗೆಣತೀರೋಳಗೆ ಇರತಾಳೋ....

ಎಂದು ಹೇಳುವ ತಾಯಿ-ತಂಗಿಯಂದಿರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೀತಿಯ
 ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿ ಗಂಡನಿಗೆ ಹೇಳುವ ಕಿವಿನಾತನ್ನು ಕೇಳಿ :

ಗುಂಡ ಕಡಬ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಗುಂಡ್ಯಾನ (ಎತ್ತಿನ ಹೆಸರು)
 ಮ್ಯಾಲ ಹೇರಿಕೊಂಡ | ಹೋಗೋಣ ನಡಿ
 ಗಂಡ ಗ.ಡ್ಡಕ | ಗುಡ್ಡದ ಗಿರಿಮ್ಯಾಲ |
 ಕೊಡ್ಯಂಡು ಬ್ಯಾರೆ ಇರೋಣ....

ಇಲ್ಲಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಗೆಯು ಮೊದಲು ಮುದವನ್ನು ತಂದರೂ
 ಅನುಭವಿಸುವವನಿಗೆ ಪೀಡಾಂತವಾಗಿದೆ.

ಹಾಸ್ಯರಸವ ಪಾಪ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತ ಕಾವ್ಯಪ್ರಕಾಶಕಾರ-
 ನಾದ ಮಮ್ಮಟನು 'ವಿಪರಿತಾಲಂಕಾರ, ವಿಕೃತಾಚಾರ, ವಿಕೃತ-
 ಮಾನ ಅರ್ಥವುಳ್ಳವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ನಗೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದೇ
 ಹಾಸ್ಯ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೇನೂ ಹೆಳ್ಳಿಯ

ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಪದಗಳ್ಳಿ
 ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು :

ಕುಂಬಳ ದಡಿ ಸೀರಿ, ಕುಣ ಕುಣದ ನಗುವಳೋ,
 ಗಂಡನಲ್ಲೇನೋ ಇವಳಿಗೆ ? ಆ ಬಾಲಿ |
 ಗಂಡರೋಳ ಬಣ್ಣ ತಿರಗೇಡ್ಯೋ....
 ಮೂರು ದುಡ್ಡಿನ ಸೀರಿ ಎರಡು ದುಡ್ಡಿನ ಕುಬಸ
 ಮೂರು ಪೈಯದ ಲಕಲಕ್ಕೋ | ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ |
 ದೀಡಿ ಆಡ್ಯೋ ದಿಕಮಾಲೋ....

ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಚಿಗರೆಯಂಥ ಬಿ
 ತಿರುಗಿದ, ಬೆಳೆದು ನಿಂತ, ಹೆಳ್ಳಿಯ ಹೆಣ್ಣಿನ ನಡತೆಯನ್ನು ನ
 ಹಾಡಿದರೆ, ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ದೀಪಸ್ತಂಭದಂತೆ ವಿಪರೀತ ಬೆಳೆ
 ನಿಂತ ಹುಡುಗಿಯ ವೇಷ-ಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತೂ ಹಾಸ್ಯವಾ
 ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಂತೆಯೇ ಇರುವ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ನ
 ನುಡಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು :

ಜಾತರಿಗೆ ಹೋಗೋಣಂತ ರಾತರಿ ಎಬ್ಬಿಸ್ಯೋ
 ದೋತರ ತುಂಬ ಕರಿಗಡಬೋ | ಕಟಿಕೊಂಡ |
 ಜಾತ-ಜಾತರಿ ತಿರಗ್ಯೋ....
 ಹೋಳ ಹುಣ್ಣಿವಿ ಬಂತಂತ ಹೋಳಿಗೆ ಮಾಡ್ಯೋ
 ಬೋಳಿಮ್ಮಿ ತುಪ್ಪ ಕಾಸ್ಯೋ | ಎಲೆ ಹುಡುಗ |
 ಹೋಳ ಬಾಯಿಲೆ ಸುರಿವ್ಯೋ....

ಇನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಡತೆಯನ್ನು ವಿಪರ್ಯಾಸಗೊಳಿ
 ವರ್ಣಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಹಳ್ಳಿಗರು ನಗೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವರು
 ಇದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷೇಪಹಾಸ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಮನಸ್ಸಿನ
 ನೋಯಿಸುವಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಯ-ಮಾರ್ದವತೆಗಳ ಕಡೆ
 ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ನಡೆ-ನುಡಿಗಳಿಗೆ ಏಟು ಕೊಟಿ
 ನಗುವ ತುಂಟತನವಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಯಾವ ಸಮಾಜವನ್ನಾಗ
 ಗುಂಪನ್ನಾಗಲಿ ವಿರೋಧಿಸುವ ಭಾವ ಈ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಇರು
 ದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದೆರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು.

ವಿನ ಕೊಯ್ಯಾಣ ಕೊಯ್ದೊ ಕೋಳಿತಿನ್ನು ವ ಮುಸಲ
 ಕಾಡಿಗೇ ಗಣ್ಣ ಕರಿಹುಂಜ | ಕೂಗಿದರೆ |
 ಚಿನ್ನ ಪಟ್ಟಣಕ ಬೆಳಗಾತೋ !
 ಹಾರೋರ ಮನಿಮುಂದ ಮಾರುದ್ದ ಶ್ಯಾವೀಗಿ |
 ದೊಣ್ಣ ಮ್ಯಾಲಿ ದೊಣ್ಣ ತಿಳಿತುಪ್ಪ | ತಿಂದರೆ !
 ಹಾರುವರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹುದೀತೋ....
 ಕುಂಬಾರ ನಿನಗ್ಯಾಕೋ ತಿಗರೆ ಮಾಟದ ಹೆಣ್ಣ |
 ಕುರುಡ ನಿನಗ್ಯಾಕ ಕನ್ನಡಿ | ಹಾರೋರ
 ಬೋಳಿ ನಿನಗ್ಯಾಕ ಬೈತಲ.... ?

ಹೀಗೆ ವಿಡಂಬನೆಯಿಂದಲೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ನಗೆ ಮೂಡಿ
 ಬರುವುದೆಂದಲ್ಲ. ನಯಭಯಗಳಿಲ್ಲದ ಸ್ವಪ್ನೋಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಚುರುಕು

ಹುಟ್ಟಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೇನೇ ನಯ ಮಾರ್ಗವಗಳನ್ನರಿತ
ಗಳೂ ನಡೆಗಳೂ ನಮಗೆ ಹಾಸ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಂತಿರು-
. ಜೊತೆಗೆ ನೀತಿಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ. ತನ್ನ ಗಂಡನ
ಲಿನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೆಗೆದು ಇನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ಬಯಸಿದ ಹೆಣ್ಣಿನ
ತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ರೂಪಿಸುವರು ನೋಡಿ :

ಬೇಲಿ ಮ್ನಾಲಿನ ಹೂವ ಬೆಳ್ಳಗಿದ್ದರ ಏನ |
ಮಲ್ಲಿಗ ಹೂವಿನಂಥ ಮನೆಗಂಡನ | ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು |
ಹುಲ್ಲ ಕೊಯ್ಯುವನ ಹುಡುಕಾಕೋ....!

ಇವು ಬಿಟ್ಟು ಹುಲ್ಲುಕೊಯ್ಯುವವನನ್ನು ಹುಡುಕುವ ನಡತೆ-
ನ್ನು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ-ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ-ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಟ್ಟು-
ಗಳು ಖಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ನೋಡಿ! ಇಂಥ ಅಸಮಾಧಾನದ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ, ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಗೆ
ಕುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಔಚಿತ್ಯ ಸಾಹಸ್ಯಗುಣಗಳು ಎದ್ದು
ಉತ್ತಮವೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಹಸ್ತ ಕಡಗದ ರಮಣಿ ಹಾಸೀಗಿ ಮಾಡ್ಯಳ |
ತಾ ನಿನ್ನ ತೋಳು ತಲೆದಿಂಬು | ಮಾವಿನ
ಹೋಳಿನಂತಾಕೆ ಹೊಡೆದುಳ್ಳ |

ಇಂಥ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಭಕ್ತಿಗೇನೂ ಕೊರತೆ
ಮನದಲ್ಲೇನೋ ಅಸಮಾಧಾನವಿದೆ, ದುಗುಡವಿದೆ.
ರ ಅವಳು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವನ್ನು ಅರಿತವಳು. ಹೊಳಿಗೆ ನೀರಿಗೆ
ಸಗುವಾಗಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಗೆಳತಿ ನಿಲ್ಲು ಎಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಅವಳ
ಭಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದನ್ನು, ಹೃದಯ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವುದನ್ನು
ಉತ್ತೇಜಿಸಿ :

ನೀರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಬಾಲಿ ನಾನೂ ಬರತೇನ ನಿಲ್ಲ |
ನಿಲ್ಲ ನಿಲ್ಲಲೆ ಕೊಡದಾಣ ಕೈಯಾನ |
ಬಳಿಯಾಣೆ ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲಲಗ !

ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಬಳೆಗಳು ಮುತ್ತೈದೆತನದ
ದುಕು, ಕೆಲಸ ಬೊಗಸೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಒಡೆದರೆ ' ಒಳೆ ಒಡೆಯ-
'ದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪದು. ' ಕೈಯೊಳ-
ದ ಹೋಯಿತು ' ಎಂದೇ ಹೇಳುವರು. ಆಪ್ತ ಮುತ್ತೈದೆ
ದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅದರ. ಅಂದಮೇಲೆ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಬಳೆಯ
ಇಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬಾಲಿ ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಾಳೆಯೇ ?

ಹೊಸತಾಗಿ ಬಂದ ಗಡುಸುಗಾತಿಯೊಬ್ಬಳು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ
ಇ ಬಿಗುವಿನ ನಡತೆ ಸಡಿಲುಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವನ್ನು
ಕೂ ಅರಿಯದವನೆಂದಿದ್ದ ಅವಳ ಗಂಡ ತನ್ನ ತಾಯನ್ನು
ಳುವ :

1 ತಮಗು.

ಅಣ್ಣನ ಮಗಳೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆಲೆ ಕರೆತಂದಿ |
ಉಣ್ಣಳು ಮೋಡಿ ತೋಳಿಯಳು | ಏನಂದೀರನಳಿಗೆ |
ಅಣ್ಣನ ಮಗಳಲ್ಲೆ ?

ಮಗನಿಗೆ ತಾಯಿ ಉತ್ತರಿಸುವಳು :

ಯಾನ ಅಂದಿಲ್ಲ ತಮ್ಮಾ, ತೊತ್ತ ಕಳವಿಲ್ಲ ತಂದೆ |
ನೀರ ಬೇಡಿದಿರಿ | ಅವಳಂದ |
ನೀರ ಬೇಡಿದಿರಿ ಅವಳಂದ ಹಿರಿಹೊಳೆಯ |
ನೀರ ಕೊಡವೊಂದ ತರಿಸೇನೋ !

ಮಗ-ಸೊಸೆಯಿರೊಳಗಿನ ವಿಷಮತಿಯ ಅರಿವು ತಾಯಿಯಾದ
ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲವೇನೋ !

ಹೀಗೆ ಹಳ್ಳಿಗರ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿಯ ಹಾಸ್ಯ ಅವರ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ
ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವಣಕ್ಕೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವುದು. ಆ ಹಾಸ್ಯದ
ಹಿರಿಮೆ ಅಪಾರವಾದದ್ದು. ಇಂಥ ಹಾಸ್ಯರಸದ ಪ್ರವಾಹವು
ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗರ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಹರಿಯುವುದರಿಂದಲೇ ಹಳ್ಳಿಯ
ಜೀವನವು ರಸದೂಟವಾಗಿ ತೋರುವುದು.

ZANDU
PROTOCASEN
Whole Casein Hydrolysate
PALATABLE AND POWERFUL NUTRITIVE
TONIC FOR ORAL
ADMINISTRATION IN ALL RUNDOWN
CONDITIONS OF HEALTH
Biological Laboratory
The Zandu Pharmaceutical Works, Ltd.
BOMBAY 14
Sole Agents:—
M's. Pranalal and Sons
Chemists, Druggists
Station Road. HUBLI
(H. O. Bangalore City)

మించిన హోళపినల్లి

శ్రీ. సాలీ రామజంద్రరాయరు, ధారవాడ

ఓండు తేజఃకిరణ-
దొందొదవిదీ బీభత్స-
నిందే కండేను విత్వ-
సౌందర్యవీణియను.

ఎంతు బణ్ణ సువుదోగి,
బొంతినాగరదొమ్మ-
ఇంతు నర్తసుతిరల-
దెంతు బణ్ణ సువుదోగి !

ఎలే జీవనో హిగ్గు
జీలువికుడు నిసగిదొం-
టెలు, హిగ్గు ! కారుణ్య
జలనిధియ వీణియిడు !

జీందవి హాడు, బలు
జీందవి కుణితవా-
నంద బుద్ధబుద్ధగళవు
జీందవి వీణియా !

ఒందొందు బుద్ధుదద
జీందవొందొందు బగి-
యిందే కణ్ణ టికా-
నందవను బదిసుతిదే !

ఒండు తేజఃకిరణ-
దొందొదవిదీ బీభత్స-
నిందే కండేను విత్వ-
సౌందర్య వీణియను !

వికృతలొక

శ్రీ. యన్ముంజ రామజంద్ర, పుత్తూరు

“ నిన్న తుటి—కేన్నే హణి—
బలు సుందర; నీను జీలువే ! ”
ఒమ్మే హాడి హొగళుతికుడు
లొక నిన్న మేజ్వుక—
ఒమ్మే అడగ గాళి గొణివు-
రవను కట్టితికుడు తన్న
ఎదెయ కింకాయ వీణాంతద
నటినయింద ముచ్చుత.

నీను అత్తు బారెందరే
అవరెందొ బారరు;
నీను నక్క నడెయెందరు
ఓడొడియ బరువరు.
లొక సమరసద విరొధి
సరసదెగి ఒలివుడు;
నిన్న కింకాయ తాపవనదు
ఎందొదొ నొణితుడు.

నీను మరణవన్నే కరే
జనరిగదొ ప్రణయకలే !
అనందది నగువరు....
అనందది నగువరు !
నీను ప్రాణగళను తొరే,
తనువు మాత్ర తుంటిరలి—
జనరదకే నలివరు
నొణి నలిదు ఒలివరు

నిన్న ఎదెయ స్నేహరసద
ధారె అవర కడియదు.
జుట్టి జుట్టియలి తొణిరువ
నిన్నుపటితి అరియరు,
నిన్న కణ్ణ మంజూదరే
జనరు కణ్ణ తేరియరు.
నీనెందు నగలారెయ ?
జనరు నిన్న తొణిరువరు.

లొకగిగిత హాడిదరొ
మోదలు నిన్న తుటియు నగలి;
మోదలు నిన్న తుటి నగలి—
అవరిగదునే మేజ్వుగి !
నీను అత్తు బొండావరు
నిన్న కేన్నే కేపు ఇరలి !
నిన్న కేన్నే కింపిరలి....
అవరిగదునే మేజ్వుగి !

‘ నిన్న తుటి — కేన్నే హణి
బలు సుందర, నీను జీలువే ! ’
ఎందు హాడి హాడి హొగళు-
తికుడు మరుళులొకన;
నీను తాయయ్యాగి, మమతే
తొణి ‘ కంద బూ ’ ఎందరు
లొక బణ్ణ సువుదు: ‘ నిన్నొ-
ళుకుడు ప్రణమనాకవు ! ’

ನಮ್ಮ ಹಬ್ಬ-ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳು

ಡಿ. ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ ಚಟಗೇರಿ, ಧಾರವಾಡ. *

★

ವರ್ಷದ ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಬ್ಬಗಳ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಹೋಳಿಗೆ-ಕಡಬು-ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುವೆವು. ಆದರೆ ಹಬ್ಬವೆಂದರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡವರು ಎಷ್ಟು ಜನರು?

ವರ್ಷದ ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಬ್ಬ-ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳನ್ನು ಸ್ವದೆ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ “ಹಬ್ಬ-ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು ಏನಿದೆ?” ಎನ್ನುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹಬ್ಬ-ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ, ರೀತಿಯನ್ನೂ ರಹಸ್ಯವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಕೇವಲ ಸಂಪ್ರದಾಯವೆಂದು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಬಹುಜನರಿಗೆ, ಈ ಹಬ್ಬ-ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ಬಹಳಿದೆ. ಯಾವ ಮಾತೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಅಂಥಾನುಕರಣದಿಂದ ಹಬ್ಬ-ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಅವುಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆಚರಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವೂ; ಹೆಚ್ಚಿನ ಆನಂದವೂ ಇದೆ.

ಎಲ್ಲರೂ “ಹಬ್ಬ” “ಹಬ್ಬ” ಎಂದು ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳುವರು. ಈ “ಹಬ್ಬ” ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಹೇಗೆ ಬಂದಿದೆ— ಎಂಬುದು ಹಾಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ನನ್ನ ಭಾವನೆ: ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಮಾತು ಗೊತ್ತಿರಲಾರದೆಂದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

‘ವರ್ಷ’ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದವು ಪ್ರಾಕೃತ ಜನರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಂಶವಾಗುತ್ತ “ಪಬ್ಬ” ಎಂದಾಯಿತು. ಈ “ಪಬ್ಬ”ವು ಹಬ್ಬವೆಂದು ರೂಪುಗೊಂಡು ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ರೂಢವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ “ವರ್ಷ” ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥ “ಗಣನೆ” “ಗಣಕ” ಎಂದು. ಕಬ್ಬಿನ ಗಣಕಗಳಿಗೆ “ಇಕ್ಷುಪರ್ಷ” ಎಂದು ಹೆಸರಿದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಗಣಿಗೂ ಹಬ್ಬಕ್ಕೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧ?— ಎಂದು ನೀವು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ರಹಸ್ಯವನ್ನೇ ನಾನು ತಮ್ಮೆದುರು ಈಗ ಬಿಚ್ಚಿಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ನಾವು ಜೀವಿಸಿ ಇರುವ ಲೋಕಕ್ಕೂ ಮೇಲೆ ಕಾಣುವ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲೋಕಕ್ಕೂ ತುಂಬ ಮಹತ್ತ್ವದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಅನಾದಿ-ಬಿಂದುವಿನಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಅನಂತವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಿಳಿ, ಇರುಳು; ಕತ್ತಲು, ಬೆಳುದಿಂಗಳು; ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಮಾಸಗಳು;

ಮಳೆಗಳು, ಅಯನಗಳು— ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ತೋರುವುದು, ಆ ಮೇಲಿನ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲೋಕದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ತಾರೆಗಳೂ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ ಗ್ರಹಗಳೂ ನಮ್ಮ ಈ ಲೋಕದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಯಮಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವು. ದಿನಸ, ರಾತ್ರಿ, ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ, ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ, ಬೆಸಗೆ, ಮಳೆಗಾಲ, ಚಳಿಗಾಲ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನೂ ನಮಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಡುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಜ್ಯೋತಿರ್ಗ್ರಹವೆಂದರೆ ಸೂರ್ಯ.

ಸೂರ್ಯ ತನ್ನ ಮೈಯ ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗುತ್ತ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವರ್ತುಲವನ್ನು ಸುತ್ತುತ್ತಾನೆಂಬುದು ಸೃಷ್ಟಿವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಬಹುದಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಲ್ಲವೇ? ಸೂರ್ಯ ತನ್ನ ಮೈಸುತ್ತು ತಿರುಗುವ ಒಂದು ಸುತ್ತಿನಿಂದ ಹಗಲುರಾತ್ರಿಗಳಾಗುವವೆಂದೂ, ನಡೆಯುವ ಮಾರ್ಗದ ಒಂದು ವರ್ತುಲದ ಪೂರ್ಣತೆಯಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷವಾಗುವುದೆಂದೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು ಇರಬಹುದು. ಈ ಸೂರ್ಯನ ಮಾರ್ಗಕ್ರಮದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಹನ್ನೆರಡು ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳೂ ಹನ್ನೆರಡು ಅನುವಾಸ್ಯೆಗಳೂ ಬರುವವು. ಅಖಂಡವಾಗಿ ಇರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಹುಣ್ಣಿವೆ-ಅನುವಾಸ್ಯೆಗಳು ಪಕ್ಷಗಳ ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಇವುಗಳನ್ನು “ವರ್ಷದಿನ” ಗಳೆಂದು ಹೇಳುವರು.

ಇನ್ನು ಸೂರ್ಯನು ವರ್ಷದುದ್ದಕ್ಕೂ ನಡೆದು ಮುಗಿಸುವ ವರ್ತುಲಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾಂಸರಾದ ಜ್ಯೋತಿರ್ಗಣಿತಜ್ಞರು ಹನ್ನೆರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಆ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ರಾಶಿಗಳೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿರುವರು. ವೃತ್ತಪ್ರತಿಕ್ರೇಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ವಾರಭವಿಷ್ಯ ಮಾಸಭವಿಷ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರಬಹುದಾದ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಆ ರಾಶಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೇನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯನು ಒಂದು ರಾಶಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಶಿಗೆ ಹೋಗುವ ದಿನವು, ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಇರುವುದು. ಈ ದಿನವನ್ನು ‘ಸಂಕ್ರಮಣ ದಿನ’ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಮಕರಸಂಕ್ರ-

* ಧಾರವಾಡದ ಬಾನುಲಿಕಟ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿತ್ತರಂಗಂವ ಬರೆದಿದೆ. ಸಂ. ೨.

ಮಣದ ಹಬ್ಬ ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ! ಸೂರ್ಯ ಭಸ್ಮ ರಾಶಿಯನ್ನು ದಾಟಿ, ಮಕರ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ದಿನವೇ ಮಕರ ಸಂಕ್ರಮಣ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಇಂತಹ ಸೂರ್ಯ-ಸಂಕ್ರಮಣ ದಿನವನ್ನೂ ಪರ್ವದಿನವೆನ್ನುವರು.

ಹುಣ್ಣಿವೆ-ಅಮವಾಸ್ಯೆ-ಸಂಕ್ರಮಣಗಳಂತೆಯೇ ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಪರ್ವದಿನಗಳಿರುವುವು. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ ಅಶ್ವಿನಿ, ಚತುರ್ದಶಿ ತಿಥಿಗಳು. ಇವು ಪರ್ವದಿನಗಳೆನಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಗ-ಕ್ರಮಣ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ದಿನಗಳೂ ಸೇರಿ " ಪಂಚಪರ್ವ " ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಈ ಪರ್ವದಿನಗಳು ನಮ್ಮ ಭೂಲೋಕದ ಮೇಲೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾಡುವವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆ ದಿನ ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಭರತಿ-ಇಳಿತಗಳ ರಭಸವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುವುವು. ನಿಸರ್ಗೋಪಾಸಕರಾದ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು, ಈ ಪರ್ವದಿನಗಳ ಪರಿಣಾಮ ಮಾನವನ ಜೀವನದ ಮೇಲೂ ಆಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು, ಈ ಪಂಚಪರ್ವಗಳನ್ನು ಪುಣ್ಯದಿನಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು, ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಹೋಮ ಹವನಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರು. ರುಚಿ-ರುಚಿಯಾದ ಚರು ಪುರೋಡಾಶಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹವಿಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ, ಯಜ್ಞಶಿಷ್ಟವನ್ನು ತಿಂದು ಸೋಮಪಾನಮಾಡಿ, ಉತ್ಸಾಹ-ಉತ್ಸವಗಳಿಂದ ಆ ದಿನವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಸಂಪ್ರದಾಯವಂತರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ದಿನ ದೇವಯಜ್ಞಮಾಡಿ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವುದೂ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ ಸಿತ್ಯಯಜ್ಞಮಾಡಿ ತರ್ಪಣಕೊಡುವುದೂ, ಸಂಕ್ರಮಣದ ದಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಪಪೂಜೆಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸುವುದೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುವು. ಯಜ್ಞಯುಗದ ಈ ಪಂಚಪರ್ವ ದಿನಾಚರಣೆಗಳೇ ನಮ್ಮ ಹಬ್ಬ-ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳ ಆಚರಣೆಗೆ ಮೂಲವಾಗಿರುವುವು.

ಕಾಲವು ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಯಜ್ಞವಿಷಯಕವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಬದಲಾಗುತ್ತ ಬಂದು, ದೈವಭಕ್ತಿಯು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿತು. ಆಗ ಈ ಯಜ್ಞವಿಶಿಷ್ಟ ಪರ್ವಗಳು, ದೇವಪೂಜೆಯ ಹಬ್ಬ-ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದುವು. ನಿಸರ್ಗೋಪಾಸನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಜನ ದೈವದ ಉಪಾಸನೆಯ ಬಿನ್ನು ಹತ್ತಿತು. ಯಜ್ಞಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಾಗಿದ್ದ ಹಲವು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪ-ನಾಮಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉಪಾಸ್ಯದೈವತಗಳಾಗಿ ನಿಂತುವು. ಈ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೈವತಗಳ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಬ್ಬಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡುವು. ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅಸಂಖ್ಯವಾದ ಅವತಾರಗಳಂತೂ ನಮ್ಮ ಹಬ್ಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದುವು. ಪ್ರತಿ-

ಯೊಂದು ಅವತಾರದ ಜಯಂತಿದಿನಗಳೂ ಲೋಕೋಪ್ಪಾಕಾರ್ಯದ ದಿನಗಳೂ ಹಬ್ಬಗಳಾದುವು. ಬರುಬರುತ್ತ ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವಭಕ್ತರ ಜಯಂತಿಪುಣ್ಯತಿಥಿಗಳೂ ಹಬ್ಬಗಳಾಗಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದುವು.

ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಪೂರ್ವಜರ ಭಾವನೆ ದೊರೆಯು ದೇವರೆಂದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಜಾಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಗೆಲುವನ್ನು ಪಡೆದ ನೀ ವಿಭೂತಿಗಳು ದೇವರಂತೆ ಪೂಜೆ ಪಡೆಯಲು ತೊಡಗಿದರು. ಇಂತಹರ ಜಯಂತಿ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಗಳೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಗಳಾಗಿ ರೂಢವಾಗಿವೆ.

ಸುಖವಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಮಾನವನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚು-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೆ, ಹೆಚ್ಚು-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸುಖದೊರೆಯುವುದೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ನೈಮಿತ್ತಿಕ ವ್ರತನಿಯಮ, ಪೂಜೆ, ಉತ್ಸವ ದಿನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ನಮ್ಮ ವರ್ಷದ ಹಬ್ಬದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇವೂ ಎಡೆಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುವು.

ಇವೆಲ್ಲ ಹಬ್ಬಗಳು ವೈದಿಕ ಪೌರಾಣಿಕ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಮಹಾವಿಭೂತಿಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಬ್ಬಗಳು. ಇವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕದೇವ-ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತೂ ಭೂತ-ಪಿಶಾಚ-ಜಕ್ಕಿಳಿಯರನ್ನು ಕುರಿತೂ ಮಾಡುವ ಹಬ್ಬಗಳೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮನೆತನದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವುವು.

ನಮ್ಮದು ಕೃಷಿಪ್ರಧಾನವಾದ ದೇಶ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಕೃಷಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಆಸ್ತಿ ಕೃ ಬುದ್ಧಿಯವರು. ಅದುದರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೃಷಿವಿಚಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಕಾರ್ಯಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿ, ನೈಯ-ಕ್ರಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿಯೂ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿಯ ಎಷ್ಟೋ ಹಬ್ಬಗಳು ಇಂದು ಒಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲದವರಲ್ಲಿಯೂ ಪಸಂಪರೆಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

ಪೂರ್ವಕಾಲದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರ್ವದಿನ ವಿವಿಧರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಗೊಂಡು, ಇಂದಿನ ಹಬ್ಬಹುಣ್ಣಿವೆಗಳು ಹೇಗಾದುವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಇದುವರೆಗೆ ತಮಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇಂದು ಹಬ್ಬ ಎಂದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೋ ಯಾವನಾದರೂ ಮಹಾಪುರುಷನ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೋ ಸವಿಯೂಟ ಮಾಡಿ ಉಣ್ಣುವುದು—ಎಂಬ ತೀರ ಹಗುರಾದ ಅರ್ಥ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಪ್ರಗತಿಗೂ ಹೃದಯದ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ನಾವು ಮಾಡುವ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮೂಡಬೇಕಾದರೆ ಆ ಹಬ್ಬದ ಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಪರಿಣಾಮ-ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಲಕ್ಷ್ಮಣಪುರದ ಮೃಗಾಲಯ

ಸಂದರ್ಶಕರು : ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎನ್. ರಾನ್. ಬಿರಸಿ

ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮೃಗಾಲಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಡು, ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಂತಾನವಾದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಹೋದವರು ಈ ಸಂದರ್ಶನವನ್ನಾದರೂ ಓದಲಿ !

೧ನೆಯ ನೋಟ

“ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವ ಲಹರಿ ಇರುತ್ತದೆ ? ಯಾರು-ಯಾವು-ಈ ಸಲುವಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ— ಇದರ ನೇಮವಿಲ್ಲ. ಕೃತ, ನ್ಯಾಸಾರಿ, ಕೂಲಿ, ನೌಕರ, ಚಿತ್ರಕಾರ, ಕಮ್ಮಾರ, ಬಡಗಿ, ನಟ, ವಾಸ್ತವಗಾರ, ಲೇಖಕ, ಭಾಷಣಕಾರ, ಆಟಗಾರ, ಜಟ್ಟಿ, ವೈದ್ಯ, ಸ್ನೇಹಿತಿ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಲಹರಿಗಳ ಹಲವು ಜನರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಜನ್ಮದಾರಭ್ಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಅಂತರಿಕ ಗುಣಗಳ ಕಾಸವಾದಂತೆ ಆಯಾ ಲಹರಿಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಬಲಿಯುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಲಹರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಜೀವನದ ಧೈಯ-ಗುಣನೆಯವೂ ಕೆಲವು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತಮಾಷೆಯವುಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಲಹರಿಗಳು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಚಿಟ್ಟಿಬಿಲ್ಲು ಹಿಡಿದು ಗುರಿಯಿಂದ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಎಳಮನಸ್ಸು ಬಲಿತರೆ, ಮುಂದೆ ಗುರಿಕಾರನಾಗಿ ಹಲವು ಫೆರ, ಜನಾವರಗಳ ಕಂಟಕ ತಪ್ಪಿಸುವ ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ಬೇಟೆಗಾರನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸಣ್ಣವನಿರುವಾಗ ಅಂಜೆಚೀಟಿ, ಬೆಂಕಿಪೆಟ್ಟಿಗೆಚಿತ್ರ, ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಡುವ ಲಹರಿಯವನು, ವಸ್ತು, ಪ್ರಾಣಿಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಂತಹ ಮಹಾ ಸಂಗ್ರಹಗಳ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಸು, ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ, ಕೋಣ, ಇಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಕುದುರೆ, ಜಿಂಕೆ, ಪುಣುಗಿನ ಬೆಕ್ಕು, ಕೋತಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಲಹರಿ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಸಾಕುವನೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರವಿಲ್ಲ. ಹಲವರ ಲಹರಿಯು ಕೆಲವು ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆಗೆ ಕೂಡಿಟ್ಟು ಜೀವಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾನ-ಮಾನದಂತೆ ಗೃಹಸಂಸ್ಥೆ (Homogenous environment) ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ದೇಶದ ಅನಿರೀಕ್ಷ, ಅನಾಗರಿಕರೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರಿಯವಸ್ತು ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು

ಒಂದೆಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕರು ಬಂದು ನೋಡಿ ಆನಂದ-ಪಡಿಸುವ ಪ್ರದರ್ಶನಾಲಯಗಳೇ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು.

ಪ್ರಾಣಿಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾದರಿಗಳು. ಒಂದು, ಜೀವಂತಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿಡುವುದು; ಇನ್ನೊಂದು, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದು, ಕೆಡದಂತೆ ಕಾದಿಡುವುದು. ಇಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳನ್ನು ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ‘ಮೃಗಾಲಯ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡದವನೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದನ್ನು ಮೃಗಾಲಯವೆಂದೇ ಕರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜಲಚರ, ಖೇಚರ, ಭೂಚರಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ.

ನಾನು ನೋಡಿದ ಮೃಗಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪುರ— (Lucknow) ದ ಮೃಗಾಲಯವು ಕೊಂಚ ಒಳಿತೆಂದು ಹೇಳುವ ಸಾಹಸಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂಬಯಿ, ಮದ್ರಾಸ, ಕಲ್ಕತ್ತಾ, ಲಾಹೋರ್, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಲಕ್ನೋಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ನೋದ ಮೃಗಾಲಯವು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ “ಲಕ್ಷ್ಮಣಪುರ” ಪ್ರವಾಸಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಲಕ್ನೋವು ಉಪವನನಗರ (Garden City) ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಉಪವನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವೂ, ರಮ್ಯವೂ, ದರ್ಶನೀಯವೂ ಆಗಿರುವುದು— ಮೃಗಾಲಯವನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದ ಎರಡು ಮೈಲು ಚೌಚ್ಚ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಉಪವನ. ಇದರ ಸುತ್ತಲೂ ಬಲವಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಳುಗಳ ಬೇಲಿ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಮಹಾದ್ವಾರ. ಇದನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜಕುಮಾರನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ದರ್ಶನ-ವಿತ್ತಾಗ, ಆತನ ಹಸ್ತದಿಂದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಕೆಲವು ಜನ ರಾವ್‌ಬಹಾದ್ದೂರ್, ರಾವ್‌ಸಾಹೇಬ, ದಿವಾನ್‌ಬಹಾದ್ದೂರ್ ಪದವಿಗಳಿಂದಲಂಕೃತರಾಗಿ, ಗಣ್ಯರೆನಿಸಿಕೊಂಡು, ಶೃಂಗಾರಿ, ಬಿರುದುಧಾರಿಗಳಾದ ಕೆಲ ಕಾಲದ

ಆನಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

❀

ಸಂಪಾದಕ ಡೀ. ಪ. ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯ, ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಬಿ.

●

ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ :—

ಕುಡಿ ೩ : ಮನೋರಾಜ್ಯ (ಮೂರಂಕಿನ ನಾಟಕ)

(ಪ್ರೊ. ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಳ) ೧-೧೨-೦

ವಾಚನಾಲಯ ಪ್ರತಿ. ೨- ೦-೦

❀

ಕುಡಿ ೪ : ಪುಷ್ಪಹಾರ (ಕಾದಂಬರಿ)

(ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್) ೧- ೪-೦

ವಾಚನಾಲಯ ಪ್ರತಿ ೧- ೪-೦

ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ

ಧಾರಾಳವಾದ ಕಮಿಷನ್.

ನಂತರ, ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ತತ್ಪಾರವಾಗಿ ಕಾಲಚಕ್ರದ ಅಡಿಗಾದರೆಂದು ಅಲ್ಲೇ ಸಿಕ್ಕ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಅಂಥವರ ತ್ಯಾಗದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಮಗೆ ಇಂದು ಲಕ್ಷೋಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ಮನಃಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ, ಈ ಮೃಗಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಶಾಂತಿ-ಸಮಾಧಾನಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮೃಗಾಲಯ ರಚಿಸಿದ ತ್ಯಾಗವೀರರಿಗೆ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಈ ಮೃಗಾಲಯವೂ ಒಂದು ಲಹರಿಯ ಪರಿಣಾಮ. ಹೇಗೂ ಇರಲಿ, “ನೀವು ಹಟ ಹಿಡಿದ ಮೇಲೆ ಬಿಡುವವರಲ್ಲ, ಮಳೆಗಾಲ ಕಳೆದ ನಂತರವಾದರೂ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡುಬಂದು ಈ ಹೊತ್ತು ಈ ಕತೆ ಹೇಳಬೇಕೂ ಅಂತ ನನಗೆ ಗಂಟುಬಿಟ್ಟದ್ದು ಸಾಕು ಮ್ಮಾರಾಯರೇ” ಎಂದು ಕಾಮತರು ಲಕ್ಷ್ಮಣಪುರದ ಮೃಗಾಲಯದ ಕತೆ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

“ಆ ಮಹಾದ್ವಾರ ಅಂದಿನಲ್ಲಾ ಅದರೊಳಗೆ ಹೋದಾಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಪ್ರವಕ್ಷಣಿ ಹೊರಟಿರಿ, ಮೊದಲು ಸಿಗುವುದು ಕಾನಕುರಿ. ಇದನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಳಿನ ಆವಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಲ್ಲಿನ ಗುಹೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಗುಹೆಯ ಹೊರಗೆ ಓಟ ಬಿದಿರಿನ ಪೊದೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಗಿಡಗಳಿವೆ. ಅವು ಆ ಗಿಡಗಳ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಮೇಯುತ್ತವೆ. ಆಗಾಗ ನೋಡಲು ಬಂದ ಜನರ

ಕಡೆ ಗೋಣು ನೀಡಿದಾಗ, ಅನೇಕರು ಅವುಗಳಿಗೆ ತಿಂಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾನಕುರಿಯಾದರೂ ಹಲವಾರು ಜನರನ್ನು ಕಂಠ ಸಲಿಗೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಆವಾರದ ಗಡಿಗೆ ಬಂದು, ಬೇಲಿಯ ಹತ್ತಿ ಗೋಣು ನೀಡಿ, ತಿಂಡಿ ತಿಂದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿ ಮೃಗಾಲಯದ ಜಾಕರರು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾನಕುರಿಯು ಉರ ಮೇಕೆಯಂತೆ ಇದ್ದು ಸಾಧು, ಸಸ್ಯಹಾರಿ, ಸೀಳೊರಸಿನ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಓಡಾಟದಲ್ಲಿ ಚಿಗರೆಯಷ್ಟು ವೇಗವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಡು-ಕುರಿಗಳಿಗಿಂತ ಚುರುಕಿರುತ್ತದೆ.

Zebra (ಝೆಬ್ರಾ) ಇವು ಕತ್ತೆಯ ಮುಖದಾಕೃತಿಯ ಮುಖವುಳ್ಳವುಗಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಪುಷ್ಪವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಬಣ್ಣ ಕಂದು ರೇಶಿನೆಯಂತಿದ್ದು ನಡುನಡುವೆ ಕಪ್ಪು ಪಟ್ಟಿಗಳಿರು. ವುದರಿಂದ, ಒಮ್ಮೆಗೆ ಪಟ್ಟಿಹುಲಿ ಇರಬಹುದೇ ಎಂದು ಬೆಚ್ಚಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮುಖ ನೋಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಭೀತಿ. ಇದು ಮರಳಿನ ಬಣ್ಣದಂತಿರುತ್ತದೆ. ಇದೂ ಸಸ್ಯಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿ; ಆದರೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಇದು ಕಚ್ಚುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮೈಬಣ್ಣದಿಂದ ಮರಳುಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಅತ್ಯರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯ ಬಣ್ಣವೂ ಅದರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ತೋಳ-- (Wolf) ಇದು ನಾಯಿ ಅಥವಾ ನರಿಯ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹಿಂಸ್ರಪ್ರಾಣಿ. ಇದನ್ನು ಭದ್ರವಾದ ಸರಳಿನ ಕೋಟಿಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕುರಿ, ಮೇಕೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಅದರ ಆ ಬೋನಿನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ವಾರಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ಮಾಂಸವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂತೆ. ರಾತ್ರಿ ಮತ್ತು ಮಳೆಗಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮರದ ಮನೆಯಾಕೃತಿಯ ಗೂಡು ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಮೊಲಗಳು-- (Hares and Rabbits) ತೋಳದ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆರುವುದು ಮೊಲಗಳ ಜೋನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಕಂದು ಮತ್ತು ಬಿಳಿಯ ಮೊಲಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಬೇಡು ಬಿಡಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ತೋಳದ ಬೋನಿನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಕಲ್ಲು ಗೋಡೆ ಇದೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಅವು ತೋಳದ ವಾಸನೆ ಬರುವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಸುರಂಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲೇ ಸೊಪ್ಪು, ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಸುರಂಗಗಳ ಹೊರಗೆ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಪಟಾಂಗಣ; ಆ ಪಟಾಂಗಣದ ಸುತ್ತಲೂ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಿಗೆಯನ್ನು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಹೆಣೆದ ಬೇಲಿ. ಅವು ಬೇಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದು, ಜನರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ತಿಂದು ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಕರಡಿಗಳು-- (Bears) ಈ ಕರಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು, ಕಂದು, ನಸುಬಿಳುವು, ಬೂದು ಬಣ್ಣದವಿರುತ್ತವೆ. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಕಂದು ಕರಡಿಯು ಇತರ ಕರಡಿಗಳಿಗಿಂತ ರೂಪಕತನದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಕರಡಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟಿರು

ಪ್ರದಿಗಳ ಕೂಟವೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ದೊಡ್ಡ ಬೋನಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅವುಗಳ
 ಕೃಂಗಾರಚೇಷ್ಟೆಗಳೆಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯತನದಿಂದ ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು
 ಯಾವಾಗಲೂ ಚಂಚಲ. ಚಂಚಲ ಹೆಣ್ಣಿನೆದುರು ಗಂಡಿನ
 ಸೇವೆ ಸರ್ವವೇದ್ಯ. ಸೋತನಂತರ ಭಿಕ್ಷೆ. ಗಂಡಿಗೆ ಇಲ್ಲದ
 ಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದ ಸಿಟ್ಟು ತರಿಸಿ, ಮೋಜು ನೋಡಿ, ಸಿಟ್ಟಿನ ಒಲವು
 ಸ್ವರೂಪದ ಹಾಯುವಾಗ, ಹೆಣ್ಣು ತಾನಾಗಿ ಒಲಿದು ತಾನು
 ಸೋತಂತೆ ನಟಿಸಿ ಗಂಡನ್ನು ಮೋಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಮೊದಲು
 ಅದು ಗಂಡಿನ ಸೋಲು ಮತ್ತು ದೈನ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ.
 ಅದೇ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರೇಮದ ಗುಟ್ಟು. ಸೆಟೆದು ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಬೆನ್ನುಮಾಡಿ
 ಕೂಡ ಹೆಣ್ಣು ಕರಡಿಯನ್ನು "ಸ್ವಲ್ಪ ಈ ಕಡೆ ಬಾರೇ" ಎನ್ನುವ
 ಭಾವಾರ್ಥದಿಂದ ಗಂಡು ಕರಡಿಯು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು,
 ಕಣ್ಣು ಕರಡಿಯ ಮೋರೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ, ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಸುತ್ತ
 ಬಲಿತಿರುವ ಗಂಡಿನ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕೆಲವು ಅಂತಃ-
 ಕರಗಳ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಮುಕ ಗಂಡಿನ ಅಧಿಕಾರವು
 ಚಂಚಲ ಹೆಣ್ಣಿನೆದುರು ಎಂದೂ ನಡೆಯಲಾರದೆಂದು ಆಗ ಸ್ವಪ್ನ
 ಆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕರಡಿಯ ಸ್ವಭಾವಜನ್ಯ ಸ್ವರವು ನಮಗೆ
 ಚುನಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಭಾಷೆಯಿಂದ ದೈನ್ಯತೆ ತೋರಿಸಿ-
 ತಾಗುವುದರಿಂದ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ
 ಪ್ರಳಯದ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ಗಂಜಿ ಕೊಡುತ್ತಾರಂತೆ.

ಹುಲಿಗಳು (Pautners & Tigers). ಬೆಟ್ಟಹುಲಿ, ಪೆಟ್ಟಿ-
 ಲಿ ಮುಂತಾಗಿ ಐವಾರು ಜಾತಿಯ ಹುಲಿಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳೂ
 ಮೃತವನ್ನು ಗವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿವಾರ ಸಹಿತವಿರುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣು-
 ಲಿಯು ಮರಿಗಳನ್ನಾಡಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಗಂಡು

ಮೃತವು ಗಸ್ತಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮರಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಮೂಲ
 ಗಂಡಾದರೂ ಮರಿಹಾಕಿದನಂತರ ಅವು ದೊಡ್ಡವಾಗಿ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ
 ತಾವು ತಿರುಗುವ ವರೆಗೆ ಗಂಡು ಹುಲಿ ಗವಿಸೇರಬಾರದು. ಕಾಡಿ-
 ನಲ್ಲಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಾದರೆ ಗಂಡುಹುಲಿ ಅಹಾರ
 ತಂದು ಹಾಕಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಬೋನಿನಲ್ಲಾದರೂ ತನಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿರುವ
 ಅಹಾರದ ಕೆಲಭಾಗವನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ ಹಾಕಿ,
 ಆ ಮೇಲೆ ಅದು ತನಗಿಟ್ಟ ಅಹಾರವನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
 ಬೋನಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವು ನಿಸರ್ಗದ ಗುಣಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸು-
 ತವೆ. ಮರಿಗಳನ್ನು ಗವಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹೆಣ್ಣು ಹೊರಗೆ ಬಂದರೆ
 ತಾನೊಂದೇ ಉಳಿಯಲಾರದು. ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಗಂಡಿನ ಜೊತೆ
 ಬೇಕು. ಈ ಗುಣ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಮಗುವಿಗೆ ಮೊಲೆ-
 ಯುಣಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗಂಡನು ತನ್ನೆಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ
 ಹೆಂಡತಿಯು ಅತನನ್ನು ಹಳೆಯುತ್ತಾಳೆ: "ಅದೇನೋ ನೋಡುತ್ತಾ
 ಕೂಡೊಡೂ" ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲ್ಲಲ್ಲಿ
 ಮಲಗಿಸಿದನಂತರ, ಅವಳಿಗೆ ಗಂಡನ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಬೇಕು. ಇದು
 ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡಿನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಗುಣಧರ್ಮ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣುಹುಲಿಯು
 ತನ್ನ ಮೊಲೆಹಾಲು ಆರುವ ವರೆಗೆ, ಗಂಡುಹುಲಿಯನ್ನು ಪ್ರಣ-
 ಯಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಮಾತ್ರ ಬಾಣಂತಿಯ
 ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ನಿಲ್ಲುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ "ಹೇಗಿದ್ದೀಯೋ?" ಎನ್ನುತ್ತ
 ಪ್ರಣಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸೇರುತ್ತಾನೆ. ಹೆಣ್ಣು ಕೂಡ ಯಾವ ಭಾವನೆ-
 ಯಿಂದಲೋ ಅಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸದೆ, ತನ್ನ ಅವನತಿಗೆ ತಾನೇ
 ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಇದೇ ಮಾನವನ "ಪ್ರಾಣಿತ್ವಪ್ರಕೃತಿ"
 ಇರಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ಬೋನಿನೊಳಗೆ ಈ ಹುಲಿಗಳಾಗಿ ಗವಿಗಳನ್ನು

ಬಾಯೋಟೋನಾ ಇದರ ನೇಪನೇಂದ

ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲೊಂದು ಮುಮುಕರ
 ನರಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸ
 ಬಹುದು. ಕಂಪುಳಿಗೂ ಬೀವಾಣುಗಳಿಗೂ
 ಬಲವನ್ನೂ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವ
 ಉತ್ತಮ ಉಪಾಯವೆಂದರೆ • ಬಾಯೋ-
 ಟೋನಾ: ಸೇವಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ೪೦ ದಿನವ
 ಸಾಕಾಗುವ ಬಾಲ್ಯದ ಬಾಲಿಗೂ. ೨.
 ಟಿ. ಖರ್ಚು ಬೇರೆ. ಸೂಚನತ್ರಯ: ಹಂಪು.

ROY & CO. BOMBAY 2.

ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪ್ರವೇಶ

೧ ನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ

ಅಪ್ಪಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಬೇಕಾಗಿರುವವರು

ಬೇಗನೆ ಬೇಡಿಕೆ ಕಳುಹರಿ !

ಬರೆದವರು :

ಡಿ. ಜಿ. ಎಸ್. ಹುಡ್ಗಾ

೫೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವವಟ್ಟ

ಕರ್ಕೇ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಯ

ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯ ಗುಳಿಗೆಗಳು

ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧-೪-೦

ಎಂತಹ ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕಳೆಯುವುದು.

ವಿಳಾಸ :-

ಗಣೇಶ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕರ್ಕೇ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ. ೪

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗಳು ಬಂದು ಹಿಂಗಾಲ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಮುಂಗಾಲಿನಿಂದ ತೊಟ್ಟಿಲು ತೂಗುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮದೇ ಸ್ವರದಿಂದ ಕೈ-ಕೈ-ಕೈ-ಕೈ ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತವೆ. ಆಗಾಗ ತಮ್ಮ ಮೂತಿಯಿಂದ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಇಣಕಿ ನೋಡುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆನು ತಿಳಿಯುತ್ತದೋ ನಾಕಾಣೆ. ಹಾಗೆ ಇಣಕಿ ನೋಡಿ ದೂರ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಬೆನ್ನಾಟಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಮುಂಗಾಲು ಬಿದ್ದು ; ಹಿಂಗಾಲು ಸಣ್ಣವು. ಸುತ್ತಲೂ ಮರಳು ಪ್ರದೇಶ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಹಿಬೇವಿನ, ಮಾವಿನ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿಯ ಮರಗಳಿವೆ. ಆ ತೋಪಿನಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಕೋಲಾಹಲ, ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಅವೂ ತಮ್ಮ ಮರಿಗಳನ್ನು ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹಾರುವುದುಂಟು. ಅದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ ಉದ್ಘಾಟನೆ.

ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಹೊರ ಅವರಣದಲ್ಲಿ ಕಾಡೆಂದು ಭಾಸವಾಗುವಷ್ಟು ಮರ-ಮಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕಾರಿಗಾಗಿ ಮೇಲಟ್ಟಿ ಮೊದಲಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಮೇಲಟ್ಟಿವಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದೆರಡಾವರ್ತಿ ಕುರಿಮರಿ-ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಹುಲಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರಿನ ಮೃಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನಾಗಿದೆ.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ :- ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಳಿರಿನ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರಾಣಿ. ಅದು ಅಹ, ಕುರಿಗಳು ನಂಬಿಕೆಗೆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನಂಬುತ್ತದೆ. ಅಳಿಲು ಸಣ್ಣದು ಇದು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದು. ಅದು ಅಳಿಲು ಮತ್ತು ಇಲಿ ಕೂಡುತ್ತೆ. ಹಿಂದಿನೆರಡು ಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಮುಂದಿನೆರಡು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕೈಗಳಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತದೆ. ವಿನೇ ಆಸಾರ ಕೊಟ್ಟರೂ, ಅದು ತಮ್ಮ ಮುಂಗಾಲುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹೆಜ್ಜೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಸುಲಿದು ತಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಾಲವೂ ಒಂದು ಮಹಾ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಅವಯವ. ಇವು ಬಾಲವನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿಗಿಸಲು ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ೧೦-೧೨ ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಜಿಗಿಯುತ್ತವೆ. ಇವು ೧ ಅಡಿಯಿಂದ ೨ ಅಡಿ ಎತ್ತರವಿರುತ್ತವೆ. ಹಿಂಗಾಲ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗಳು ೪-೪ || ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಮುಂಗಾಲಿ (ಮುಂಗಾಲು)ಯಂತಹ ಮೊನಚಾದ ಮೂತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ನೆಪ್ಪು. ಹುಲ್ಲು, ಕಡಲೆಗಡ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಾಕಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕುರುಬರು ಕುರಿಗಳ ಹಿಡಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಕುವವರು ಇವುಗಳ ಸಂಗಡವೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳ ಸಗಣೆಯನ್ನೇ ಕುರಿಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರಂತೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಕುವ ಹೆಂಗುಸರು ಬಟ್ಟೆಯ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೋತು ಬಿಟ್ಟು ಹುಲ್ಲು ಅಥವಾ ಮೇವು ತರಹೋದರೆ,

ಮಂಗಳಗಳು : ಇದೊಂದು ಮಾನವಜನಾಂಗದ ಪ್ರತೀಕ. ಮಂಗಳಗಳನ್ನು ಕಾಣದವರಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಜಾತಿವರ್ಣಗಳಿವೆ. ಬಿಳಿಯ, ಕರಿಯ, ಕೆಂಪು ವರ್ಣಭೇದಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಜಾತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಕಾಮುಕನಿಗೆ ಜಾತಿಭೇದವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಪ್ಪು-ಬಿಳಿಯ ಕೋತಿಗಳ ಮಿಶ್ರಸೀಳಿಗೆಯು ಕಂಡಾಗಿ, ಹೊಸ ಜಾತಿಯನ್ನೇ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ವೈವಿಧ್ಯದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮಿಶ್ರ ಸೀಳಿಗೆಯ ಕೋತಿಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಕಪ್ಪು ಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಕೋತಿಯನ್ನು ಕೆಂಪುಜಾತಿಯ ಗಂಡು ಕೋತಿಯ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಟ್ಟರೆ ಮೊದಲು ಕಟ್ಟಾಡಿ, ವಿರಹದಿಂದ ಕೂಡಿ ಆಗುವುದು ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಹೊಸ ಕೋತಿ. ಅದರಲ್ಲೇನೂ ಅಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕರಿಯ ತಂದೆ ಇದ್ದು, ಬಿಳಿಯ ತಾಯಿ ಇದ್ದರೆ, ಎಣ್ಣೆಗಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅಥಾರ ಕ್ಯಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ “ಹೆತ್ತಳಾತಾಯಿ”ಯನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡು ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಆಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ. ಅಲ್ಲೇ ಆ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ೪ ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಘೋರಿಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯ ಕೆಂಪು ಪೃಷ್ಠದ ಕೋತಿಯೂ, ಒಂದು ಮೂರಡಿ ಎತ್ತರದ ಹನುಮಾನನೂ ಮುಂತಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದೇ ಈ ಕೋತಿಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಮೈಸೂರು ಮೃಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು. ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹದಿನಾರು ಹದಿನೇಳು ವರ್ಷದ ಅವಿವಾಹಿತ ಹುಡುಗಿಯರು ಮತ್ತು ೨೦-೨೫ ವರ್ಷದ ತರುಣರು ಮತ್ತು ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಡುವುದೇ ತಪ್ಪೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಧಾರ್ಮಿಕಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಜನರು, ಮೈಸೂರಿನ ಮೃಗಾಲಯದ ಕೋತಿಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ನಾಚಿಕೆ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ನರ್ತಕಿ

(ಸ್ವಲ್ಪ ಕತೆ)

ಡಿ. ಕೆ. ಜಿ. ನಾಯಕ, ಹೈದರಾಬಾದು

೫

‘ಸಂಗಾತ್ ಸಂಜಾಯತೇ ಕಾಮಃ ಕಾಮಾತ್ ಕ್ರೋಧೋಭಿಜಾಯತೇ’ ಎಂಬುದು ಬರೀ ಗಾಳಿ-ಮಾತಲ್ಲ. ಲೋಕಾನುಭವವನ್ನು ಕಡೆದು ತೆಗೆದ ನವನೀತಿ! ತ್ಯಾಗಭದ್ರಮುನಿಯಂತಹ ವಾದನ್ನು ವಟ್ಟ-ವರು ಎಷ್ಟು ಜನರೇನೋ!

೫

“ನರ್ತಕಿ! ನಾನು ಚಾತುರ್ಮಾಸವನ್ನು ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಲು ಆಸ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ!”

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ನಿಜವಾದ ಸಾಧಕನೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ತ್ಯಾಗಭದ್ರಮುನಿ, ನರ್ತಕಿ ರೂಪಲೇಖಿಗೆ ಬೀಡು-ಕೊಂಡ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗಭದ್ರನ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವು, ತನ್ನ ಮೇರೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಅಭಿಮಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಯಿತೋ ಎಂಬಂತೆ, ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಗೆರೆಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು.

“ಏನು! ತಮ್ಮ ಚಾತುರ್ಮಾಸ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ? ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಚಾತುರ್ಮಾಸವೇ? ನರ್ತಕಿಯ ಮನೆ ಅದೊಂದು ವಾಸನಾಗುಹೆ ಮುನಿರಾಯ!” ನರ್ತಕಿ ಅಶ್ಚರ್ಯ-ಚಕಿತಳಾಗಿ ನುಡಿದಳು.

“ಹಾಂ! ಹಾಂ! ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಚಾತುರ್ಮಾಸ-ವನ್ನು ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದೇನೆ ನರ್ತಕಿ! ತ್ಯಾಗಭದ್ರಮುನಿ ವಾಸನಾಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಅದರಿಂದ ಹೇಗೆ ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾಗಿದ್ದನೆಂಬುದನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡು-ತ್ತೇನೆ, ನೋಡುವೆಯಂತೆ.”

“ಅದೇನೋ ನಿಜ, ಆದರೆ ವಾರಾಂಗನೆಯ ಪ್ರಬಲ ವಾಸನಾ-ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಸ್ಥಿರಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಇರಬಲ್ಲರಾ ಮುನಿಗಳೆ?”

“ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಅಪಮಾನಗೊಳಿಸಲು ತೊಡಗಿದ್ದೀಯೆ ನರ್ತಕಿ! ನನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ ಪರಿಚಯ ನಿನಗಿನ್ನೂ ಆದಂತಿಲ್ಲ. ಗರ್ಜನೆ ಗೈದು ಪ್ರಾಣವರ್ಗವನ್ನೆ ನಡುಗಿಸುವ ಸಿಂಹರಾಜ, ಮತ್ತು

* ಹಿಂದೀ ಕತೆಯೊಂದರ ಅನುವಾದವಿವಿಧ.

ಜೆಡೆ ಬಿಟ್ಟು ಪುಕ್ಕರಿಸುವ ಸರ್ಪಗಳು ಯಾವನ ಕ್ಯಾಸಮುದ್ರೆಯ ಮುಂದೆ ತಣ್ಣಗಾಗಿ ಬಿಡುವವನೋ ಅಂಥವನ ಎಂದುಗೆ ನಿನ್ನಂತಹ ತೆಳ್ಳನೆಯ ದೇಹದ ಹೆಂಗುಸು ಈಡೆ?

“ನನ್ನ ಶರೀರಜನೇ ತಮ್ಮನ್ನು ಭಯಗೊಳಿಸಲಾರದು ನಿಜ; ಆದರೆ ವಾಸನಾಜ್ವಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಇರಲಿಕ್ಕಾದೀತೇ ಮುನಿಗಳೆ?”

“ಏನು! ನನ್ನ ಪೈರಾಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಿನಗೆ ಸಂದೇಹವೇ? ವಾಸನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ನರ್ತಕಿ! ವಾಸನಾ-ಮೂರ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವಾಗಲೂ ಅದರದೇ ಚಿಂತೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಅದು ಎರಡನೆಯವರನ್ನೂ ತನ್ನಂತೆಯೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ!”

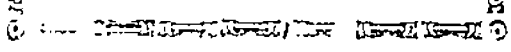
“ಹಾಗಾದರೆ ಒಳಗೆ ದಯೆಮಾಡಿಸಬೇಕು ಮುನಿವರ್ಯರೇ!” ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ರೂಪಲೇಖಾ. ಮುನಿವರ್ಯರ ದಿವ್ಯಚರಿತ್ರೆ-ಯಿಂದ ತನ್ನ ಆಶೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಶಯನಗೃಹದ ಎದುರಿಗೆ ತ್ಯಾಗಭದ್ರಮುನಿಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಳು.

ಬೆಳುದಿಂಗಳಿನ ಒಂದು ನಡುರಾತ್ರಿ. ವೀಣೆಬೊಂದಿಗೆ ರೂಪ-ಲೇಖಾ ಪ್ರೇಮಗೀತೆಯನ್ನು ಹಾಡತೊಡಗಿದ್ದಾಳೆ. ವೀಣೆಯ ಮಧುರಸ್ವರದ ತರಂಗಗಳು ಶಾಂತವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ತೇಲಿನಡೆದಿವೆ. ಅವಳ ಗೀತದ ಸುಡಿಗಳು ಸುಧಾರಸವನ್ನು ಸುರಿದಂತೆ ಎನಿಸು-ತ್ತಿತ್ತು. ವಾಯುಮಂತ್ರಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಅಕರ್ಷಣಶಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ರಸಸ್ತೋತ್ರದ ಉಗಮ-ಸ್ಥಳ ನರ್ತಕಿಯ ಶಯನಾಗಾರ.

ತನ್ನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೇ ತ್ಯಾಗಭದ್ರಮುನಿ ಪ್ರೇಮ-ಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಿದ. ತಕ್ಷಣ ತ್ಯಾಗದ ಸೊಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮುನಿಯ ಸಿತ್ತ ನೆತ್ತಿಗೆರಿತು. ಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದಿದ್ದು, ನರ್ತಕಿಯ ಶಯನಾಗಾರದ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತು ಅಧಿಕಾರವಾಣಿಯಿಂದ ಹೇಳಲು ತೊಡಗಿದ:

“ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದರೂ, ನನ್ನ ಸಹವಾಸದಿಂದ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲವೇ ನರ್ತಕೀ? ನರ್ತಕಿ, ನೆನಪಿಡು! ವಾಸನೆಯನ್ನು ವುದು ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನವನ್ನದ ಅಳವಾದ ಬಾವಿ! ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮಾನವ ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಮರೆಯುತ್ತಾನೆ!

ಸೌಂದರ್ಯದ ಸೊಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋದ ನರ್ತಕಿ! ಇಂದಿನ ನಿನ್ನ ರಸಮಯ ಜೀವನ, ನಾಳೆಗೆ ನಿರಸವಾಗಬಹುದು. ಇಂದಿನ ನಿನ್ನ ಗರ್ವ ನಾಳೆಯ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ತೇಲಿತ್ತು; ಇಂದಿನ ನಿನ್ನ ಸುಕುಮಾರ ದೇಹ, ನಾಳೆಗೆ ಒಂದು ಕಾಸೂ ಬೆಲೆ ಬಾಕಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಇಂದಿನ ನಿನ್ನ ಯೌವನ ನಾಳೆಯ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣವಾದ ಮುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಡಾದೀತು!

ತುಂಬುಅರಳಿದ ಹೂ. ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಧುರ ವ್ಯಾಕುಲನಾಗಹತ್ತಿದ್ದ.
 ದ ಕರೆ. ಪ್ರಿಯತಮನಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ.

ರ್ಷಾನುವರ್ಷದಿಂದ ಹತ್ತಿಕ್ಕಿದ ತ್ಯಾಗ ಭದ್ರ ಮುನಿಯ ಬೆಳಕುಹರಿಯಿತು. ಪ್ರಕೃತಿ ಎಚ್ಚರುಗೊಂಡಿತು. ವಾತಾವರಣ-
 ನಾಜ್ವಾಲೆ, ಈ ಅನುಕೂಲತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿತು. ಮುನಿ ವೆಲ್ಲವೂ ಅದ್ಭುತಸೌಂದರ್ಯದಿಂದೊಡಗೂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ತ್ಯಾಗ-
 ಭದ್ರಮುನಿಗೆ ಇದಾವುದೂ ಬೇಕಿರ-
 ಲಿಲ್ಲ. ಆತನಿಗೆ ಬೇಕಿದ್ದು ದು-
 ಹಿಂದಿನ ಕತ್ತಲೆಯ ರಾತ್ರಿ ಮುನಿಯ
 ಮನಸ್ಸು ಹುಚ್ಚಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು !

ಪ್ರೀಯರಿಗೆ ಕಿರೀಟದಂತೊಪ್ಪುವದು ಸುಂದರವಾದ
 ನಿಪುಲ ಕೇಶರಾಶಿಯೇ ಅಲ್ಲವೆ ?

Essential for hair

ನಮ್ಮ 'ಕ್ಯಾಸ್ಟೋರಾಲ್' ಕೂಡಲೆ
 ಬೆವರಿಗೆ ಹೂಡಿ ಅವನ್ನು ಹೊಳಪು
 ಗೊಳಿಸುವದು. 'ಕ್ಯಾಲ್' ಕೆಮಿಕಲ್
 ದವರ ಈ ಕೂಡಲೆಕ್ಕೆ ಲೈಸ್ತ ವತ್ತಿ
 ಕಾಳುವಿದ ರಾಸಾಯನಿಕವಾಗಿ ಕಯ್ಯಾ
 ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಸುಂದರ ಸ
 ಯಂವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಿದೆ.

೫,೦೦, ೨೦ ದೊಸನ ಬಾಟಲೆಯಲ್ಲಿ
 ದೊರೆಯುವದು.

CASTOR OIL

ALCHEMICO PRODUCT

ಪ್ರಿಯತಮನಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ. ರ್ಷಾನುವರ್ಷದಿಂದ ಹತ್ತಿಕ್ಕಿದ ತ್ಯಾಗ ಭದ್ರ ಮುನಿಯ ಬೆಳಕುಹರಿಯಿತು. ಪ್ರಕೃತಿ ಎಚ್ಚರುಗೊಂಡಿತು. ವಾತಾವರಣ-ನಾಜ್ವಾಲೆ, ಈ ಅನುಕೂಲತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿತು. ಮುನಿ ವೆಲ್ಲವೂ ಅದ್ಭುತಸೌಂದರ್ಯದಿಂದೊಡಗೂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ತ್ಯಾಗ-ಭದ್ರಮುನಿಗೆ ಇದಾವುದೂ ಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಆತನಿಗೆ ಬೇಕಿದ್ದು ದುಹಿಂದಿನ ಕತ್ತಲೆಯ ರಾತ್ರಿ ಮುನಿಯ ಮನಸ್ಸು ಹುಚ್ಚಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ! ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಿಯಮದಂತೆ ಕಾಲಚಕ್ರ ಉರುಳಲೇ ಬೇಕಲ್ಲ. ಹಗಲು ಹಿಂದಾಗಿ ಸಂಜೆ ಸಮಾಪಿಸಿತು. ಕಡೆಗೆ ಮುನಿ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾತ್ರಿಯೂ ತನ್ನ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಹಗಲೆಲ್ಲವೂ ದಡದ ಸಂಸಾರ, ನಿದ್ರೆಯ ವರವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ರೂಪಲೇಖಿಯು ಕೂಡ ದಡದ ಸಂಸಾರಗರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳಲ್ಲವೆ ? ಆದುದರಿಂದ ಅವಳೂ ನಿದ್ರೆಹೋದಳು. ಜಗತ್ತಿನ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾದ ತ್ಯಾಗಭದ್ರಮುನಿ ಎಚ್ಚತ್ತು, ತನ್ನ ಪತನದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದ.

ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಿಯಮದಂತೆ ಕಾಲಚಕ್ರ ಉರುಳಲೇ ಬೇಕಲ್ಲ. ಹಗಲು ಹಿಂದಾಗಿ ಸಂಜೆ ಸಮಾಪಿಸಿತು. ಕಡೆಗೆ ಮುನಿ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾತ್ರಿಯೂ ತನ್ನ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಹಗಲೆಲ್ಲವೂ ದಡದ ಸಂಸಾರ, ನಿದ್ರೆಯ ವರವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ರೂಪಲೇಖಿಯು ಕೂಡ ದಡದ ಸಂಸಾರಗರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳಲ್ಲವೆ ? ಆದುದರಿಂದ ಅವಳೂ ನಿದ್ರೆಹೋದಳು.

ಜಗತ್ತಿನ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾದ ತ್ಯಾಗಭದ್ರಮುನಿ ಎಚ್ಚತ್ತು, ತನ್ನ ಪತನದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದ.

ಆರ್ಥರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯ. ಮುನಿಯು ಎದ್ದು ನರ್ತಕಿ ರೂಪಲೇಖಿಯು ಶಯನಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ತಾನು ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಕಂಡ ವ್ಯಥವೇ ಇಂದು ಕೂಡ : ಆದೇ ಹೀತಲ ಬೆಳುದಿಂಗಳು; ಆದೇ ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಮುಖ. ಮುನಿ ಎನೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡತೊಡಗಿದ. ಸರವತನಾಗಿಬಿಟ್ಟ. ಸರ್ವಕಿಯು ಹತ್ತಿರ ಪಲ್ಲಂಗದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ಅವಳ ಕೈಹಿಡಿದ. ಮುನಿಯ ಸ್ವರ್ಗ ಕೂಡಲೇ ನರ್ತಕಿಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿತು;

“ಯಾರವರು ?”
 “ರೂಪಲೇಖಾ !”
 “ಯಾರು ಮುನಿಗಳೇ ?”

ತುಂಬು ಆಫೀಸು :- ದೇವಕರಣಿ ಮ್ಯಾನ್‌ರನ್, ಪ್ರಿನ್ಸಸ್ ಸ್ಟೀಟ.

“ನನ್ನನ್ನು ಈಗ ಮುನಿಯೆಂದು ಕರೆಯಬೇಡ ಸುಂದರಿ! ನಾನೀಗ ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರೇಮಭಕ್ತನಿಡು ರೂಪಲೇಖಾ!”

“ನಾನು ಇದೇನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮುನಿಗೇ? ನಿನ್ನ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ನಡುವೆ ಇಷ್ಟು ಅಂತರವೇ? ನಿಮ್ಮ ನೈರಾಗ್ಯದ ಆಳ ಇದುವೆ? ನಾನು ನಿಮ್ಮಿಂದ ವಿನೇನನೋ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ್ದೇನೆಲ್ಲ!”

“ನೈರಾಗ್ಯ! ಹಂ! ಹಂ! ನಾನು ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆ ರೂಪಲೇಖಾ! ಸಂಸಾರದ ಸಜೀವಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ನಾನು ಶುಚ್ಛತನದಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಯಾವ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಸುಖದ ಸಲುವಾಗಿ ಆ ರೀತಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೆನೋ ನನಗೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಾಗಿದೆ.

ಆಹವನ, ಸೌಂದರ್ಯ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ ರೂಪಲೇಖಾ? ನನ್ನ ಜೀವಕವ ಈ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಬದಲಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಪ್ರಿಯೆ!”

“ಮುನಿ! ಪ್ರಾಣವರ್ಗವನ್ನೇ ತನ್ನ ಗರ್ವನೆಯಿಂದ ನಡುಗಿಸಿ- ಬಿಡುವ ಸಿಂಹರಾಜನ—ಪೆಡೆಬಿಟ್ಟು ಘಾತಕನು ನಾಗಸರ್ಪನ— ಎದುರಿಗೆ ಅಪಲನಾಗಿದ್ದ ಮುನಿ! ಯುಕ್ತಶಿಕ್ಷಣದ ತೆಳ್ಳನೆಯ ದೇಹದ ಹೆಂಗುಸಿನ ಎದುರಿಗೆ ನೀನು ಅಸ್ಥಿರನಾದೆಯಾ? ಅದೇ ನಾರಿಯ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತ್ಯಾಗಮಯ ಜೀವನವನ್ನು ನಾಶಗೈಯಲು ತೊಡಗಿರುವೆಯಾ?”

“ನಿನಗೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು ರೂಪಲೇಖಾ! ನೀನು ಕೂಡ ತ್ಯಾಗದ ಮೋಸದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದೀಯೇ. ಇದನ್ನು ತೊರೆದು ಹಾಕು. ಸಂಸಾರದ ವಾಸ್ತವ ಆನಂದದಲ್ಲಿದ್ದೇ ವಿಹರಿಸೋಣ ನಾವಿನ್ನು!”

ಮುನಿಯು ತುಂಬ ಉತ್ತೇಜಿತನಾಗಿದ್ದ. ಬಲಾತ್ಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಒಲೆಯ ಹತ್ತಿತ್ತು. ನರ್ತಕಿ ಭಯಭೀತಳಾದಳು. ಆದರೂ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಧೀರಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಮುನಿಯ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದು, ನೈತಿಕ ನಿಯಮವನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಇಚ್ಛಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮುನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು:

“ನಿಲ್ಲ ಮುನಿ, ನಾನು ನಿನಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ- ರಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.”

“ಎನದು?”

“ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೀಯಾ? ಅಥವಾ ನಿನ್ನ ದಿವು ಕಪಟಪ್ರೇಮವೋ?”

“ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನೇ ನಿನಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಟ್ಟು ರೂಪಲೇಖಾ! ಇಷ್ಟು ನಿಷ್ಕರಳಾಗಬೇಡ.”

“ಹಾಗಾದರೆ, ನಾನು ಇದನ್ನು ಸಂೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಉತ್ತರ ನಾದಿಯಾದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆಯುವೆ!”

“ನಿನ್ನ ಸಂೀಕ್ಷೆಗೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಳು ಮುನಿಯಾ! ನನಗೆ ರತ್ನಗಂಬ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ; ಇಲ್ಲಿಂದ ನೂರು ಹರದಾರಿಯ ನ ನೇಪಾಲದ ದೊರೆಯು, ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷುಕರಿಗೆ ರತ್ನಗಂಬಳದ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾನಂತೆ. ಅದನ್ನು ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೆಯಾ?”

“ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯು ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಪೂರ್ಣಗೊ ತ್ತೀನೆ!”

ಅದೇ ರಾತ್ರಿಯ ನಿಬಿಡವಾದ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುನಿ, ನೇರ ದತ್ತ ಸಾಗಿದ.

ಸರ್ವತದ ಅಂಚಿನ ಅಚೆಗೆ, ದಿನವೆಲ್ಲ ದುಡಿದು ದಡದ ಸೂ ತಾಯಿಯ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಸೇರಹತ್ತಿದ್ದ. ಬ ರತ್ನಗಂಬಳವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ರೂಪಲೇಖೆಗೆ ಅ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತ್ಯಾಗಭದ್ರಮುನಿ, ಮೇಗದಿಂದ ಸರ್ವತ ಇಳಿಯಹತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಮುನಿ ಮತ್ತು ರೂಪಲೇಖೆಯ ಭಯಂಕರವಾದ ಕಾಳರಾತ್ರಿ ಅಡ್ಡಗೋಡೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿತ್ತು.

ದಡದವನಾದ ಮುನಿ, ಅದೇ ಘಾಟದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಯಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ. ಬೆಳಕು ಹರಿದ ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ರಾಣಿಯ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ರಸೇವಕನಂತೆ ರತ್ನಗಂಬಳ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಹೇಗ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆಯಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ರತ್ನಗಂಬಳವನ್ನು ದಿಂಬಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ. ದಿನವೆಲ್ಲ ನಡೆದ ದಡವಿ ಕೂಡಲೇ ನಿದ್ರಾದೇವಿಯ ವಶನಾಗಿ, ರೂಪಲೇಖೆಯ ಕನ ಕಾಣಲು ತೊಡಗಿದ.

ಕನಸಿನ ರೂಪಲೇಖೆಯ ಸುಕೋಮಲವಾದ ತೊಡೆ ತಲೆದಿಂಬಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪ್ರೇಮಭರಿತವಾದ ಸವಿಮ ಗಳನ್ನು ಅಡುತ್ತಿರಲು, ವಾಸ್ತವಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮುನಿಯ ಅ ಮೇಲೆ ವಜ್ರಾಘಾತವಾಗುವಂತೆ, ಒರ್ವ ಕಳ್ಳ ಅವನೆಡೆಗೆ ಬ

ನಿಷಾ ಬ್ರಾಂಡ್

ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಶಿವ ಕವಿ

ತಲೆದಿಂಬಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ರತ್ನ ಗಂಬಳೆಯನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕೊಂಡು ಒಡಹತ್ತಿದ. ರೂಪಲೇಖಿಯೇ ತನ್ನ ತೊಡೆಯನ್ನು ಕೊಂಡೇನೋ ಎಂದೆನಿಸಿ, ತನ್ನ ತಲೆ ಭೂಮಿಗೆ ಬಡಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಗಡಬಡಿಸಿ ಎದ್ದು ನೋಡಿದ. ಸ್ವಪ್ನ-ಸರಣಾಮ ಜಾಗೃತಾವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಮೂಢನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ. ಹೊಸ ಪ್ರೇಮಿಗೆ ಇದು ಸಹನ ಮಾಡದಂತಹ ಆಘಾತವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಸ್ವಪ್ನ ಹುಡುಕದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಮುನಿ ಕಠೋರವಾದ ತನ್ನ ಮಾಡಿದರೂ, ಸದ್ಯ, ವಾಸ್ತವಿಕ ಸುಖದ ಮೂಲವನ್ನು ಹುಡುಕರೂ, ಅದರ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಕಠಿಣತಮವಾದ ಆಘಾತ-ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶಕ್ತಿ ಸಂಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿ-
!! ಮುನಿ ನಿರಾಶೆಯ ಕತ್ತಲನ್ನು ಸಹ ತನ್ನೆದುರಿಗೆ ಹಿಡಲಿಲ್ಲ.

ನೀನು ಬಂದೆಯಾ, ಮುನಿ ? ”

ಹಾಂ. ರೂಪಲೇಖಾ, ಇದೋ, ತೆಗೆದುಕೊ ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಳಿ ! ”

ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆಯಿರಿ. ಮೊದಲು ನಾನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬರು-

ತೊಳೆದಾದಮೇಲೆ ನರ್ತಕಿ ಮುನಿಯಿಂದ ರತ್ನ ಗಂಬಳೆ-
ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅವನು ನೋಡುನೋಡುವಂತೆ ರತ್ನ-
ಯಿಂದ ತನ್ನ ಕಾಲನ್ನೊರಿಸಿಕೊಂಡು, ಹತ್ತಿರವೇ ಅದನ್ನು
ಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಡಿದಳು.

ಇದನ್ನೇನು ಮಾಡಿದೆ ನರ್ತಕಿ ? ದುರ್ಗಮವಾದ ಅರಣ್ಯ,
ವರ್ಷತಗಳನ್ನು ದಾಟಿಹೋಗಿ ದಾಟಿಹೋಗಿ ತಂದುದು !
ಪಾಂಚಕ ಕವ್ಯಗಳ ಫಲದ ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ಈ ರೀತಿ
ಡಿಯಾ ನರ್ತಕಿ ? ”

ರತ್ನ ಗಂಬಳೆಗಾಗಿ ಪಟ್ಟ ಕ್ಷಣದ ಪರಿಶ್ರಮದ ದೊಡ್ಡ ಅರಿವು
ಬಂತು ಮುನಿ! ಆದರೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಠೋರ ಸಾಧನೆ-
ಯಿಂದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಗೂಡಿಸಲು ಮನಸ್ಸಿಗೆ
ನಿನ್ನೆಲ್ಲಿವೇ ನಿಮಗೆ ? ತ್ಯಾಗದ ರಹಸ್ಯ ಮನಸ್ಸಿನ
ಕೆಳ ಭಾವನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಮುನಿಗಳೆ! ಕೇವಲ
ವೇಷ ಧರಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ತ್ಯಾಗಿಯಾಗಲಾರದು;
ನಿಗಿಗಾಗಲಾರದು ! ”

ಸಾಕುಮಾಡು ನರ್ತಕಿ! ಉಪದೇಶಮಾಡಲು ಆಹ್ವಾನದ-
ನಾನು, ನೀನಲ್ಲ ! ”

ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮುನಿ ! ವಾಸನಾಮೂರ್ತಿ-
ಯ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ನರ್ತಕಿ ನಾನೆತ್ತ, ವೈರಾಗ್ಯದ

ಮೂರ್ತಿಯೆಂದು ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನಿ ತ್ಯಾಗಭದ್ರನೆತ್ತ ?
ಅದರಿ ಬರೀ ಭಾವನಾಸಂಸಾರ ಎಷ್ಟು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆಯಲ್ಲ!
ನಿನ್ನನ್ನೇ ನೀನು ಅರಿತು ನೋಡು ಮುನಿ !- ” ನರ್ತಕಿ ಈ ರೀತಿ
ಪ್ರಕಾಶಕರಣಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದರೂ, ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ
ಹೋದವನು ಬೆಳಕು ತನ್ನ ನಾಶಕ್ಕೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವಂತೆ,
ವಾಸನಾನ್ತ ಮುನಿಗೆ ರೂಪಲೇಖಿಯ ಈ ಹಿತವಚನಗಳ ಅರಿವು
ಆಗದೆಹೋಯಿತು.

“ ನರ್ತಕೀ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಗೊಳಿಸಿದೆ. ರತ್ನ ಗಂಬ-
ಳೆಯ ನೆನಪಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಮುಳ್ಳಿನಂತೆ ದೂರ ಎಸೆಯಲು
ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ; ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಫಲಳಾಗಿ, ಈಗ ತ್ಯಾಗದ ಸವಿ-
ಮಾತಿನಿಂದ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿರಚುವ ಯತ್ನ ನಡೆಯಿ-
ಸಿದ್ದೀಯೆ !

ಆದರೆ ತಿಳಿದುಕೋ ನರ್ತಕೀ, ತ್ಯಾಗಭದ್ರ ಈಗ ಹಿಂದಿರುಗಿ-
ಲಾರೆ. ”

“ ಒಂದು ಬಾರಿ ನಿನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿ ನೋಡು
ಮುನಿ ! ಆ ಕಳೆದ ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ವಿಫಲಗೊಳಿಸಬೇಡ
ತ್ಯಾಗಭದ್ರ ! ಆ ಅಮೂಲ್ಯ ನಿಧಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿ ಪಡೆಯಲಾರೆ ! ”

“ ಸಾಕು, ಸುಮ್ಮನಿರು ರಮಣೀ ! ವರ್ತಮಾನ ನಿಧಿಯ-
ನ್ನಂತೂ ನನಗೆ ಭೋಗಿಸಗೊಡು — ”

ಕಾಮಾಂಧನಾದ ತ್ಯಾಗಭದ್ರಮುನಿ, ವಿರಕ್ತ ನರ್ತಕಿಯನ್ನು
ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡ. ಈ ವಿಷಮಃಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಲೇಖಿಗೆ
ವಿನೂ ತೋಚದಂತಾಯಿತು. ಎಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಅವಳು
ತನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಿಂದ ಹಿಂಜುಂದವಳಲ್ಲ. ಆತ್ಮವನ್ನು ತುಳಿದು
ಬಾಳುವುದು ಅವಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸರಿಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೆ ತನ್ನ
ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಂದುಕೊಂಡು ಜೋರಾಗಿ ಚೀರಿದಳು. ಅದರ
ಸಂಗಡಲೇ ನರ್ತಕಿಯ ಪವಿತ್ರ ಆತ್ಮವು ತನ್ನ ಪಾರ್ಥಿವ ದೇಹ-
ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯಾಯಿತು.

ಶಯನಗೃಹದಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಒಬ್ಬ ದಾಸಿ ಒಡತಿಯ
ಚೀರುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ “ ಎನಾಯಿತು ಆಮ್ಮಾಜೀ ? ”
ಎಂದು ಓಡಿ ಬಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಪಾಪ ಆಮ್ಮಾಜಿ ಏನು ಹೇಳಿ
ಬಲ್ಲಳು ? ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ತ್ಯಾಗಿ ಮುನಿಯು ರಹಸ್ಯವೇ ಬಯಲಾಗಿ
ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು.

ನರ್ತಕಿಯ ಮೃತದೇಹವು ಆಗ ಕೂಡ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು
ನುಡಿಯುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು.

“ ಮುನಿಯೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನೀ ಚ ಪ್ರಾಣಿಯೇ !
ನೀನು ನನ್ನ ಅತ್ಮದ ಸಂಗಡ ಅಟಿವಾಡಲಾರೆ. ಅದು ಪವಿತ್ರವಿದೆ.
ಮುಂದೂ ಅದು ಪವಿತ್ರವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುವುದು ! ”

ಪತ್ನೋತ್ತರಗಳು

ಇದೇನು ಹೊಸ ವಿಭಾಗವೆಂದು ಯಾರೂ ಬೆರಗುಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಘನವ ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದೊಂದು. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನಭಾವವೂ ಅಭ್ಯಾಸಗೇಡಿತನವೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದೆಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಗೊಣಗಾಟ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುವುದು. ಆದರೆ ಈ ಪತ್ನೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಓದಿನೋದಿನವರಿಗೆ, ಇಂದಿನ ತರುಣ ಸಾಹಿತ್ಯಕರಲ್ಲಿಯೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತಿಯ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆಂಬುದು ಕಂಡುಬಂದಿರಬಹುದು.

—ಸಂ. ಜ.

ನಮಗೆ ಬಂದ ಪತ್ರ

ಜಯಂತಿಯ ಸಂಪಾದಕರ ಸಮಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.

ನಿಮ್ಮ ಜಯಂತಿಯ ಹೇಮಂತ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ “ಬಾಣನಾಗವರ್ಮರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು” ಎಂಬ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಕೆಲವಂಶಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿರುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲ.

ತಪ್ಪುಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ ?

(೧) ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಕರು “ಅಪರಿಮಿತ ಪರಿ. ನಾರಜನಮಪ್ಯದ್ವಿತೀಯಂ, ಅನಂತಗಜತರಗಸಾಧನಮುಪಿ ಬದ್ಧನಾತ್ರಸಹಾಯಂ-ಇತ್ಯಾದಿ. ಆದರೆ ಚಂಡಾಲಕನ್ಯೆಯು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಎಷ್ಟು ಅಯೋಗ್ಯ?” ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪಾದ ಆಕ್ಷೇಪ, ಅಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯಕನನ್ನು ಚಂಡಾಲಕನ್ಯೆಯು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಣನಾಮಾಲೆಯು ಮುಂದೆ “ರಾಜಾನಂ ದದರ್ಶ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಇಂತಹ ರಾಜನನ್ನು ನೋಡಿದಳು ಎಂದು ಕವಿಯು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದು ಕವಿಯು ವರ್ಣಿಸಿದುದೇ ಹೊರತು ಚಂಡಾಲಕನ್ಯೆಯು ವರ್ಣಿಸಿದುದಲ್ಲ.

(೨) ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಒಳನೆಯ ಪುಟದ ಎರಡನೆಯ ಪ್ಯಾರಾದಲ್ಲಿ, “ಕಥೆಯ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವು ಗಿಳಿಮರಿ ವೈಶಂಪಾಯನನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪಾತ್ರಭೇದ, ನಾವು ಬಾಣನಲ್ಲಿ ಕಾಣದ ವಿಷಯ”, ಎಂದು ವಿಮರ್ಶಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಮರ್ಶಕರುಂಟಾ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಪಾತ್ರಭೇದವೆಂದರೆ ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲೇ ? ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲೇ ? ನಾವು ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲೂ ಮುಂದೆ ಗಿಳಿಮರಿ ವೈಶಂಪಾಯನನೇ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ಪಾತ್ರಭೇದವು ಯಾವುದು ? ಇಲ್ಲಿ ಬಾಣನಲ್ಲಿ ಕಾಣದ ವಿಷಯವಾವುದು ? ಹುಂಬಾ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

(೩) ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಕರು ಗಿಳಿಮರಿಯು ಸಿದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಹುವಾಗಿ ದ್ವಾರಿ. ಇದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆರಣೆಗಾಗಿ :

I ಈಳನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ೫ನೆಯ ಸಾಲಿನಿಂದ, — ‘ದೇವತಾನೂಪುರಾನುಕಾರಿ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಉದಾಹರಿಸಿ, ನೀಡಿಯನ್ನು ಹಿಂಗಿಸುವ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಮೆಯ ವಿಳಿಗಿಳಿಮರಿಗೆ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ? — ಎಂದು ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ.

II ಆ ಪುಟದಲ್ಲೇ ಮುಂದೆ “ಸನತ್ಕುಮಾರ ಇವ ನಿರ್ದಾತಚೇಕಾಃ, ದ್ವಿತೀಯ ಇವ ಭಗವಾನ್ ವಿಭಾವಸು ಇತ್ಯಾದಿ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಬದುಕುವ ಆಶೆಯನ್ನು ಇ ಗಿಳಿಮರಿಯು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ ? ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿ, ‘ಶೈಶೋಪಚಾರವನ್ನು ಪಡೆದ ಬಳಿಕಾದರೂ ಬಾಣನ ಅದರಿಂದ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನುಡಿಸಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹೇಳಿದುದು ಮಾತ್ರ ಅಕ್ಷಮ್ಯ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನೇ ಬಾಣನ ಮೇಲೆ ಎರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವ ಮೊದಲು ಇದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೆನಪಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಹೀಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಹೊರಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇನೋ ಗಿಳಿ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಶೂನ್ಯಕರಾಜನೆದುರಿಗೆ, ಆಗ ಈ ಬರಿಯ ಗಿಳಿಮರಿಯಾಗಿರದೆ ಜಾತಿಸ್ವರವಾದುದಾಗಿದ್ದು ಸಕಲಕಲಾಕೋನಿದವಾದ ರತ್ನವೆಂದು ಚಂಡಾಲಕನ್ಯೆಯ ಮಾತಿಂದಿಲ್ಲ, ಅದು ಮಾಡಿದ ರಾಜಸ್ತುತಿಯಿಂದಲೂ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಘಟನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗಲಲ್ಲ. ನಡೆದ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೀವಳಿಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ, ಆಗ ಅದು ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾವೈದ್ಯಮ್ಯಕೃತುಸಾರವಾಗಿ ರಾಜನೆದುರಿಗೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವಾದರೂ ಸಹ ಎಷ್ಟೇ ಅಸಹಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದುದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದುದನ್ನು ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಬ್ರೂದರೇ ಹೇಳುವಾಗ, ನಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕೃತುಸಾರವಾಗಿಯೇ ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅದರಂತೆ ಸಕಲಕಲಾ ಪಾಂಡಿತ್ಯವುಳ್ಳ ಈ ಗಿಳಿಯು

ಹೊದೆ ಅನುಭವಿಸಿದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣನಾಯುಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿ-
ಬಿಡರಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಅಕ್ಷಮ್ಯ ತಪ್ಪು ಕಾಣಿಸದಾಗಿದೆ.

(೪) ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಾಗವರ್ಮನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ
ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳು, ದಟ್ಟವಾದ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿಯ ಹೂಗಿಡಗಳಂತೆ
ಗೊಣ್ಣಿಸುತ್ತಿವೆ. " ಎಂದು ವಿಮರ್ಶೆ ಮುಗಿದಿದೆ.

ವಿಮರ್ಶಕರು ಇಷ್ಟುವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದರೂ ನಾಗವರ್ಮನು ಬಾಣನಿ-
ಂತ ಯಾವ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಂದರವಾದ ಮಾರ್ಪಾಡನ್ನು
ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂಬುದು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ದೀರ್ಘವಾದ ವರ್ಣನೆ-
ಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಥೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಯ್ಯುತ್ತಾ-
ಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ
ಹೊರತು ಹೆಚ್ಚಿನದೇನೂ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಮರ್ಶಕರು ಬಾಣನ
ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ
ಇರುವ ದಟ್ಟವಾದವಿಷಯ ಹೂಗಿಡಗಳಂತಹ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ
ಪ್ರಸಿದ್ಧೀಕರಿಸಿದೆ.

ಕೊಪ್ಪ
೨೦-೧-೫೦
ಎನ್. ಎಸ್. ದೇವರಭಟ್ಟ
ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತ, ಸಮನಸಿಪಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್

ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ 'ಜಯಂತಿ'ಯ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ,
ಬಾಣ ನಾಗವರ್ಮರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು" (ತುಲನಾತ್ಮಕ
ಮರ್ಶೆ), ಎಂಬ ಲೇಖನವನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಸ್ಕೃತಪ್ರೇಮಿಗಳೊ-
ಬ್ಬರು ಪತ್ರ ಬರೆದು ಕೆಲವೊಂದು ಅಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
ಕ್ಷೇಪಗಳು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವೇನೋ ಸರಿ! ಅವು ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯ
ಜೀವತೆಯ ಕುರುಹುಗಳು. ಆದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ,
ಬಗೆಯ ಅಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು
ನಿರ್ದೇಶ.

ಬಾಣಕವಿಯು ವಿಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಭಾಸ-ಕಾಲಿಡಾಸರ
ಪ್ರಸಾದಿಕ ಯುಗದನಂತರ ಬಂದವನು. ಪಾಂಡಿತ್ಯಪ್ರಚುರ-
ವದ ಗದ್ಯಶೈಲಿಯೇ ಈ ಯುಗದ ಜೀವಾಳ. "ಗದ್ಯಂ ಕವೀನಾಂ
ಕೇವಲ ವದಂತಿ," ಎಂದು ಭಾವನೆಯುಳ್ಳ ಯುಗದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರೇಷ-
ವಿಬಾಣ. ಕವಿಯು ಪ್ರತಿಭಾಸಂಪನ್ನನೂ ಆಹುದು, ಅದ-
ಂತ ಪೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಂಡಿತನೂ ಆಹುದು. ಇವೆರಡರ ಸಂಪೂರ್ಣ
ಘಟ್ಟಿಗೆ ಮನನೋತ ಬಾಣನ ಗದ್ಯಶೈಲಿ, ಪಾತ್ರಾಪಾತ್ರಗಳ
ಚಾರಕ್ಕೆ ಎಡೆಗೊಡದಲೇ, ಅನುಚರದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಚಕ್ರ-
ರ್ತಯ ವೈಭವದಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದೆ. ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಬಾಣನ
ರಿಯೊಂದೇ ಹೀಗಿಲ್ಲ; ಅನೇಕ ಚಂಪೂಕರ್ತೃಗಳ ಶೈಲಿಯೂ
ಇದೇ ಇದೆ. ಈ ಶೈಲಿ ಆ ಕಾಲದ ಪಂಡಿತವರ್ಗಕ್ಕೇನೋ
ಚೈತನ್ಯವಾಗಬಹುದು; ಆದರೆ ಇಂದಿನ ವಿಮರ್ಶೆಯ ದೃಷ್ಟಿ-
ಬಿಂದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ತೋರದು.

ಅಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಾಗವರ್ಮನ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು
ಸದಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಬರೆದಿದ್ದೇನೋ ಎನ್ನೋ—
ಎನ್ನುವ ಹಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಲೇಖನವನ್ನೋದಿದರೆ
ಮಾತ್ರ, ಈ ತರದ ಊಹೆಗೆ ಎಷ್ಟೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನಾಗ-
ವರ್ಮನಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಧೈರ್ಯವಾಗದೆ,
ಅನುವಾದವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡನೇನೋ ಸರಿ; ಆದರೆ ಆ ಅನುವಾದ-
ದಲ್ಲಿಯೂ, (ಅ) ಚಂಪೂ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಕಯ್ಯೋಗಿಸಿ, (ಬ)
ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ (ಕ) ಕಥೆಯ ಓಟಕ್ಕೆ
ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಡೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡದೆ, ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ
ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕಾಲದ ವಿಮರ್ಶೆಯ ದೃಷ್ಟಿ-
ಯಿಂದ ನಾಗವರ್ಮನ ಶೈಲಿಯೂ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳಬಹುದು;
ಆದರೆ ಬಾಣನೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು
ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣದಿರಲಾರವು.

ಅಕ್ಷೇಪಕರು, "ಆಪರಿಮಿತ ಪರಿವಾರ ಜನಮಕ್ಕದ್ವಿತೀಯಂ
....." ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ, ಮಾತಂಗ ಕನ್ಯೆಯು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ
ಬಳಿಕ ಬರುವ ವರ್ಣನೆ, ರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು ಬಾಣನು ಮಾಡಿದ್ದೇ
ಹೊರತು ಆ ಕನ್ಯೆಯದಲ್ಲ— ಎಂಬ ಅಕ್ಷೇಪವನ್ನಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಂ

'ಬಗನ' ಬಾಲಾಮೃತ

ಮಕ್ಕಳ
ಸದ್ಭವತೆಗಾಗಿ
'ಬಗನ'
ಬಾಲಾಮೃತ.
ಎನ್ನು ಉಪ-
ಯೋಗಿಸಿ

ಮುಖವಾಡ
ಮಕ್ಕಳ
ಯುಕ್ತತೆ
ಮಂತ್ರ
ಮೊಟ್ಟ
ನಂದರೆ
ಆಪರಿಮಿತ

ಹೋಗುವ ಭಯವಿಲ್ಲ.

ಬಗನ ಬಾಲಾಮೃತದಲ್ಲಿ 'ಗ್ರಾಯಿಮ್ ಹೀಲರಿನ'
ಅಂಶವೂ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದು ಮಕ್ಕಳ
ಉತ್ತಮ 'ಜೊನಿಕ್ಸ್' ಇರುವುದು.

THE NATIONAL PHARMACIES &
PHARMACEUTICALS Ltd. DHARWAR.

ಬಾಣನು ಮಾಡಿದ್ದೆಂದೇ ಬಾಣನ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಆಕ್ಷೇಪ. ತನ್ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಕವಿಗೆ ಪಾತ್ರಭೇದವೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು? ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ “ಪ್ರತೀಕಾರಿ ಮಾತುಗಳು ಮಾರೀಂ ಪ್ರಾವೇರಯತ್,” ಎಂಬ ಮಾತು ಬಂದು, ಆ ಕಣ್ಣೆಯು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬಳಿಕ, “ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚ ಸಾ..... ರಾಜಾನಮುಧಾಕ್ಷೀತ್,” ಎಂಬ ಮಾತು, ಬಾಣನ ವೈಭವಪೂರ್ಣವಾದ ರಾಜನ ವರ್ಣನೆಯೊಂದಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವಳು ಒಳಗೆ ಬಂದು, ಇಂತಹ ರಾಜನನ್ನು ಕಂಡಳು—ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಆ ಗುಣಗಳನ್ನು ಅವಳು ಕಂಡುಕೊಂಡೇ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿರಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನೆನೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಬರುವ ವರ್ಣನೆ, ಹೊಸದಾದ ಪಾತ್ರಪ್ರವೇಶದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿರಬೇಕು, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿರಬೇಕು. ನಾವು, “ಅವನು ಒಳಗೆ ಬಂದು, ಔಪಾಯದಿಂದ ಕೂಡಿದಂತಹ ರಾಜನನ್ನು ಕಂಡನು,” ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಆ ರಾಜನ ಔಪಾಯದ ಕೀರ್ತಿ ತುಂಬ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದು, ಆ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದವನ ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೂ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದು? ಹಾಗಲ್ಲದೆ, ರಾಜನು ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉದಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ; ಉಳಿದವರಿಗೆ ನಿರ್ವಹ್ಯನಾಗಿದ್ದರೆ ನನಗೇನು? ಎಂಬ ಭಾವನೆ ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸಬಹುದೇ? ಈ ಭಾವನೆ ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದು ನಾನು ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸಿದರೆ, ಅದು ನನ್ನ ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು, ಸ್ವಾರ್ಥದೃಷ್ಟಿ. ಬಾಣನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆದದ್ದು. ಕವಿಯು ರಾಜನನ್ನು ಅವನ ಸಭೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಸುಸಂಧಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾತುಗಳ ಕನ್ನೆಯ ಮುಖಾಂತರ ರಾಜನನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಸಂಧಿಯೊಂದು ಅವನಿಗೆ ದೊರೆತಿದೆ. ಅವಳ ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಬಾಣನು, ತಾನು ವರ್ಣಿಸುವುದೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಕೇವಲ ರಾಜನ ವರ್ಣನೆಯೊಂದೇ ಏಕೆ? ಇನ್ನೂ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಬರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಒಳಗೆ ಬಂದಂಥ ಅವಳ ಲಕ್ಷ್ಯ ರಾಜನ ಮೇಲೆಯೇ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿತ್ತು—ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಬಾಣನು ಬರೀ ರಾಜನ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. “ಆ ಕಣ್ಣೆ ಒಳಗೆ ಬಂದೊಡನೆ ಅವಳ ಮುಖಾಂತರ ರಾಜನನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಬಾಣನಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಧಿ ದೊರೆತಿದೆ,” ಎಂಬ ಕೀವಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಮಾತನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಲು ಓದಲು ಮರೆತಂತೆ ಕೋರುತ್ತದೆ. “ಚಾಂಡಾಲಕನ್ಯೆಯು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು,” “ಚಾಂಡಾಲಕನ್ಯೆಯು ನೆನೆಯುವುದು” ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದಿದೆ ಹೊಸತು ಬೇರಾವ ಅರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲ. ‘ಚಾಂಡಾಲಕನ್ಯೆ ಹಾಗೆ ನೆನೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ, ಅದು ಬಾಣನ ಕಲ್ಪನಾ-ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ವರ್ಣನೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಬಾಣನ ವರ್ಣನೆ ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುಚಿತ, ಅರ್ಥರಹಿತ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ನಿರರ್ಥನೆಯದಾಗಿ, “ಪಾತ್ರಭೇದ ನಾವು ಬಾಣ ಕಾಣದ ವಿಷಯ: ಇದು ಅಸ್ಪಷ್ಟ; ಪಾತ್ರಭೇದ ಬಾಣ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲೇ? ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲೇ?” ಆಕ್ಷೇಪ. “ಬಾಣನಲ್ಲಿ” ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದು ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಗೆ ಅವಕಾಶವೆಲ್ಲಿದೆ? ಪಾತ್ರಭೇದ ಬಾಣನಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನೇ ಬಹುಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕರಿಸಿದ ನಾಗವರ್ಮನಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಾಣನಿಗೆ ಅಪಕಾರವನ್ನೆ ಸಗದೆ, ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲೇ ನಾಗವರ್ಮನ ಜಾಣ್ಮೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ—ಎಂಬ ಮಾತನ್ನೇ ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಚಾಂಡಾಲಕನ್ಯೆಯ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಗಿಳಿಮರಿಯ ಮುಖವಾಗಿ, ಜಾಬಾಲಿಮುಷಿಗಳ ವಾಕ್ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿವೆ—ಎಲ್ಲವೂ ಅಷ್ಟೇ ಪಾಂಡಿತ್ಯಪ್ರಚುರವಾಗಿದ್ದರೆ, ಕವಿ ಪಾತ್ರಭೇದವೆಲ್ಲಿಂದಬಂತು? ಕವಿಯು ಎಲ್ಲ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೂ ಬುದ್ಧಿವೈಭವವನ್ನು, ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆದರಿಂದ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿವೈಭವ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಎರ್ಪಡಿಸಿದ ಕೃತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಅದು ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಬಾಣನಲ್ಲಿ, ಪಾತ್ರಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಳಹೋಗಿ, ಆಯಾ ಪಾತ್ರಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅಥವಾ ಆಯಾ ಪಾತ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬರೆಯುವುದು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲವೇ ಹೀಗೆನ್ನುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬಾಣನಿಗೆ ಹಿಂದಿನದು ಭಾಸರ ದಾಸರ ಯುಗ; ಒಂದುವೇಳೆ ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಕವಿಯು ತನ್ನ ನಿರ್ದೇಶಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲ? ಪಾಂಡಿತ್ಯಪ್ರಚುರವಾದಂತಹ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದೇ ಬಾಣನ ಮುಖ್ಯವಾದ ಗುರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಭೇದದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಪೂರೈಸುವ ಕವಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾಗವರ್ಮನೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವನ ಅನುಕರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ನಿರರ್ಥಕಿಯಿಂದ ಬಳಲಿ ಮರಣವನ್ನು ಬಯಸುವಾಗಿದ್ದ ಗಿಳಿಮರಿಯಿಂದ ಬಾಣನು ಮಾಡಿಸುವ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಟೀಕೆಯ ಮೇಲೆ ಆಕ್ಷೇಪ.

ಗಿಳಿಮರಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದಲ್ಲ; ಜಾತಿಸ್ಮರ, ಸಕಲಕೋವಿದರತ್ನ; ಅಲ್ಲದೆ ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರಗಳ ಪುಣ್ಯಪರಿವಾಕಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿವಿಶೇಷವೂ ಆದದ್ದಿದೆ; ಬಳಿಕ ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಗಿಳಿಯದು. ಇಂತಹ ಗಿಳಿ ಮಾತನಾಡಿದರೇನು, ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸಿರಬೇಕು? ಅದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಹಸಿವೆಗಳ ಬಾಧೆಯಾದರೂ ಏಕೆ? ಸಾಮಾನ್ಯರು ಇವುಗಳ ಬಳಲುತ್ತಾರೆಂದು ಅದು ಬಳಲಬೇಕೇ? ಆ ಗಿಳಿಯೊಂದೇ ಆ ಗಿಳಿಗೆ ಯಾರೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಬರುವುದೋ, ಅವರಲ್ಲಿ ಆಸಾಮಾನ್ಯರೇ; ದೈವೀಶಕ್ತಿಗಳೇ; ಆ ಗಿಳಿಯನ್ನು ಶಂದಿ ಚಾಂಡಾಲಕನ್ಯೆಯೂ “ಸುರಲೋಕಮಾರೋಹಸ್ತ್ರಶಂಕೋ

ಚತುರ್ಮುಖಕಾರನಿವಾಸಿತಾ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮೀ.....*!
 ನಯರಂವೇ ಅಂತರ್ಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲ; ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಪಾತ್ರ-
 ಬಹುತರವಾಗಿ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳೇ! ಬಾಣನ
 ಮಲ್ಲಿಯೂ ದೈವೀಶಕ್ತಿಯ ಧಾರೆಯಿದೆ; ಬಳಿಕ ಕೃಮುವಾಗಿ
 ಎಂಬ ಯೇ ಅಪಾರುಣೇಯ—ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೂ ಬರ-
 ಬ. ಬಳಿಕ ಇಂತಹ ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನೆತ್ತುವದ-
 ಫ? ಬೇಕಾದ ಪಾತ್ರವು ಬೇಕಾದ ತೆರನಾಗಿ ಬೇಕಾದ
 ಬೇಕಾದಂತೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು
 ಛಯು ಜಾತಿಪುರ; ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಿಳಿಗಳಂತೆ ಅಲ್ಲ 'ಎಂದರೆ
 ಛಗಳ ಔಚಿತ್ಯವಿರಲಾರದೇ ಅದಕ್ಕೆ? ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಿಳಿಗಳ-
 ಛಕ್ಕಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆ. ವಿದ್ಯಾವೈದುಷ್ಯ-
 ರಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಸ್ಥಳಗಳ ವಿಚಾರವಿರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ನೀರಡಿಕೆ-
 ಬಳಲಿ ಸಾಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಜಲದೇವತೆಯ ನೂಪುರರವದ
 ಅದಕ್ಕೆ ತಲೆದೋರಬೇಕೆಂದರೆ! ಎಂತಹ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೂ
 ಛಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಉಪಮೆ ನೆನಪಾಗದು! ತಂದೆಯ ವಿರಹ
 ಛ ನೀರಡಿಕೆಯ ಬಾಧೆಯೊಂದೆಡೆ, ವಿದ್ಯಾವೈದುಷ್ಯದ ಅ-
 ಛವೊಂದೆಡೆ! ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೆಡೆಗೆ ಸೇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?
 ಛೇಪಚಾರವನ್ನು ಪಡೆದ ಬಳಿಕಾದರೂ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು
 ಪುರೇ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾದವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳು-
 ಬಾಣನ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ತೋರಬಹುದಾದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯೇ!
 ಪು "ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು, ಅದು ನಡೆದ ಎಷ್ಟೋ
 ಛ ಮೇಲೆ; ಆಗ ಅದು ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ
 ವೈದುಷ್ಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ರಾಜನೆದುರಿಗೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ.
 ಛರೂ ಎಷ್ಟೇ ಅಸಹಾಯಕತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ-
 ಛಿ, ಅನುಭವಿಸಿದುದನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರೆದುರಿಗೆ ಹೇಳುವಾಗ
 ಸಾಂಕ್ಷಿತ್ಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.
 ಛಳಿಮೂ ಹೇಳಿದೆ" ಎಂಬುದು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಕ್ಷೇಪ.
 ಛಿ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸವಿಸ್ತರವಾಗಿ, ಕೊಂಚ
 ವೋಕ್ರಿಯನ್ನು ಬೆರಸಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಮನುಷ್ಯ
 ಪವೇ ಅದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಆ ಮನುಷ್ಯಸ್ವಭಾವವನ್ನು
 ಛರಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದ್ದಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತದೆ!
 ಛಾವು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆರಸುವಾಗಲೂ, ಮೂಲ
 ಮಾಯವಾಗದಂತೆ—ಆ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ದೊರೆಯು-
 ಛುಪಮೆಗಳನ್ನೋ, ಇನ್ನೇನನ್ನೋ ಉಪಯೋಗಿಸು-
 ಹೊರತು, ಇದ್ದ ಮೇಖ ಮಾಯವಾಗಿ ಕೃಂಗಾರ-
 ಹೊರಳುವಂತೆ (ಜಲದೇವತಾನೂಪುರರವಾನುಕಾರಿ-
 ಛಿ) ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ರಘು-
 ಛಿ ರಾಮಚಂದ್ರನು ದುಃಖದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕಾಲಿದಾಸನೂ ಆ
 ಛಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಉಪಮೆಯ ಮೂಲಕ, ಮಾರ್ಮಿಕ
 ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. "ಕಲತ್ರನಿಂದಾ ಗುರುಣಾ...ಅಯೋಧ-
 ಛಿ ಇವಾಭಿತಪ್ತಂ ವೈದೇಹಿಬಂಧೋರ್ಹೃದಯಂ ವಿದದ್ರಿ"

ಇತ್ಯಾದಿ, ಇಂದುಮತಿಯ ವಿರಹದಿಂದ ನೊಂದ ಅಜ್ಞ ಮೇಖಕ್ಕೆ
 ಮೇರೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅಭಿತಪ್ತಮಯೋಽಪಿ ನಾರ್ದಮಂ ಭಜತೇ
 ಕೈವ ಕಥಾ ಶರೀರಿಮು, ಎಂಬ ಅಲಂಕಾರದಿಂದ, ಸತ್ಯರಯ
 ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಅಗಬೇಕೆಂದಿಷ್ಟೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ
 ಛತ್ತದ ಹೆಜ್ಜೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯ-
 ವಾದುದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಲೇಖಕನಿಲ್ಲಿನೇ
 ಪ್ರಾಣಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಜಲದೇವತೆಯನ್ನೋ ಅವಳ ಮೂಲಕ
 ವನ್ನೋ, ಸನತ್ಕುಮಾರನನ್ನೋ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡಿ-
 ಇದರಲ್ಲಿ ಗಿಳಿಯ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ; ಇಲ್ಲಿ ಗಿಳಿಯ ವಿದ್ಯಾವೈದು-
 ಛಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತದೆಯೆನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬಾಣನ ವಿದ್ಯಾ-
 ವೈದುಷ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಿದೆ—ಎಂದು ಹೇಳುವುದೇ
 ಹೆಚ್ಚು ಸಮಂಜಸ.
 ಇನ್ನು ಬಾಣನ ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಬರೆದ
 ನಾಗವರ್ಮನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ದೀರ್ಘಸಮಾಸಗಳ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ;
 ಆಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ವರ್ಣನೆಗಳೂ ಅಲ್ಲಿವಿವೆ; ಎಷ್ಟೆಂದರೂ ಅನು-
 ವಾದವೇ ಅದು. ಆದರೂ ನಾಗವರ್ಮನು ಕಥೆಯ ಓಟಕ್ಕೆ
 ಸಾಧ್ಯವಿವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲವನ್ನಂಟುಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ
 ಕೆಲಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಕೆಲವನ್ನು ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ
 ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾನೆ; ಕೈಲಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯ
 ಮಾರ್ಪಾಟಂತ್ರೂ ಸರಿಯೇ ಸರಿ. ನಾಗವರ್ಮನ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸ
 ಗಳು ನಂದನವನದಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಗಿಡಗಳಂತಿಲ್ಲವೇನೋ ನಿಜ;
 ಆದರೆ ಬಾಣನ ಕೃತಿಯೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ, ಅವು ನಿಜಕ್ಕೂ
 ದಟ್ಟವಿವಿಧವಾದ ಹೊಗಿಡಗಳ ಹಾಗೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಮಾರ್ಪಾಡು
 ಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲೇಖಕನಲ್ಲಿ, ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿಯೇ ಬರೆಯಬೇಕಿದೆ;
 ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಎರಡೂ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯುವ
 ಅಶೆಯಿದೆ. ಕೃತಿಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ, ಅಪಾರ, ಅನಂತ! ಜ್ಞಾನವಾರಿಧಿಗೆ
 ಕೊನೆ ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ; ಆ ಜ್ಞಾನವಾರಿಧಿಯ ಒಂದೆರಡು
 ಬಿಂದುಗಳನ್ನಾದರೂ ಕುಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲು. ಅಷ್ಟೇ.
 ಧಾರವಾಡ ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ,
 ಪಾ|| ೨೪-೧-೫೦. ಎಂ. ಎ.

ಹಳ್ಳಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀದಿ-ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರಕಿನ
 ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರಿ!
 ● ಧೈನಿವಾಹಕ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ
 ● ಉತ್ತಮ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ
 ● ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಲ್ಯಾಂಟರ್ನ್ ಸ್ಲೈಡುಗಳ ಮೂಲಕ
 ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಸರಕಿನ
 ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವೆವು.
 ಅರವಿಂದ ಸಬ್ ಸಿಟಿ ಆ್ಯಂಡ್ ಪೇಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್
 ಗಾಂಧಿಬಾಕ್, ಧಾರವಾಡ.

ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕರ್ನಾಟಕ

ಶ್ರೀ. ಸಾ. ಭೀ. ಜೋರಾಪುರ, ವಿಜಯಪುರ

ಅಸಿದ್ಧವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತ ಸಿದ್ಧ-
ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊರಗಣಿಂದ ತರಿಸುವಂತಹ
ಯಾವ ನಾಡೂ ಸಂವತ್ತಿನ ಬೀಡಾಗಲಾರದು.
ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದರೆ
ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರನ್ನಳಿದ ಕರ್ನಾಟಕಪ್ರದೇಶ !

ಕರ್ನಾಟಕದ ಖನಿಜಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ನೈಸರ್ಗಿಕಸಂಪತ್ತನ್ನೂ
ನೋಡಿದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ
ನಿಷಾದವಾಗದೆ ಇರದು. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಭಾಗವೇ ಆದ
ಮೈಸೂರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಹೊಂದಿದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅಭಿಮಾನ-
ಪಡುವಂತೆಯೂ ಇದೆ. ಮೈಸೂರೇತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಿಪುಲ
ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭೂಸಂಪತ್ತಿದೆ; ಆದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಪ್ರಗತಿ-
ಯಾಗಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲಗಳಿವೆ; ಆದರೆ ಉಳಿದ
ಕರ್ನಾಟಕದಷ್ಟು ಭೂಸಂಪತ್ತೂ, ಕಾರವಾರ, ಭಟ್ಕಳ, ಮಂಗ-
ಲೂರಂತಹ ಉತ್ತಮ ಬಂದರುಗಳೂ ಮೈಸೂರಿಗಿಲ್ಲ. 'ಕಡಲೆ
ಇದ್ದರೆ ಹೆಲ್ಲು ಇಲ್ಲ, ಹೆಲ್ಲು ಇದ್ದರೆ ಕಡಲೆ ಇಲ್ಲ' ಎಂಬ
ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಕರ್ನಾ-
ಟಕದ ಪ್ರಾಂತೀಕರಣವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿ ಉಜ್ವಲವೊಂದಿ-
ಕರ್ನಾಟಕವೂ — ಒಕ್ಕಲುತನದ ನಾಡನ್ನೇ ಅಲ್ಲ — ಶ್ರೇಷ್ಠ
ಔದ್ಯೋಗಿಕ ನಾಡು ಎಂದಾಗುವುದೋ ಎಂಬ ಹಂಬಲು
ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ
ವೈಭವಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯೇ ಇಲ್ಲವಾಗುವುದು.

ಜವಳಿಯ ಉದ್ಯಮ ನೊವಲುಮಾಡಿ ರಾಸಾಯನಿಕದ ವರೆಗಿನ
ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು, ಯಶಸ್ವಿವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರುವಹಾಗೆ

ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಸಮರ್ಥವಾದ ಕನ್ನಡನ್ನು ಧನ್ಯವಾದ ! ಕರ್ನಾಟಕ
ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ
ಜವಳಿಯ ಉದ್ಯಮವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದು, ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದ-
ಯಾಗಿ ಪರಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೂ ನಿರ್ಯಾತಮಾಡುವಷ್ಟು ಬಲವಾ-
ಯಾಗಬಹುದು. ಗೋಕಾಕ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು
ಇಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜವಳಿಯ ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳೆಂದು ಹೇ-
ಬಹುದು. ಅವು ಸಾಕಷ್ಟು ಉರ್ಜಿತವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬಹು-
ವೆಂಬ ಶುಭಚಿಹ್ನೆ ಇದೆ. ಗೋಕಾಕ ಗಿರಣಿಯ ಮೂಲಭ-
೩೯,೦೪,೭೦೦ ರೂ. ಇದ್ದು, ೭೩,೫೩೬ ಕದಿರುಗಳಿವೆ. ಇದ್ದು
ಗೋಕಾಕವು ಒಳ್ಳೆ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ನಿಪುಲ ಜ-
ಸಂಪತ್ತು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ಸಾಕಷ್ಟು ಹತ್ತಿಯ ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತೆ
ವರ್ಗಸೌಕರ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಈ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು
ಬಹುದಾಗಿದೆ ಘಟಪ್ರಭೆಯ ನೀರು ಹಗಲಿರುಳೆನ್ನದೆ ಅಪ್ಪಾಹ-
ವಾಗಿ ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತಿದೆ; ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಕ್ತಿಯೇ ಹೋಗು-
ತ್ತಿದೆ. ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋ-
ಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಗೋಕಾಕ ಗಿರಣಿಯ ತರುವಾಯ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ
ಗಿರಣಿಯು ದೊಡ್ಡದು. ಇದರ ಮೂಲಭನ ೨೭,೩೩,೩೬೦ ರೂ
ಇದ್ದು, ೪೯,೬೯೬ ಕದಿರುಗಳಿವೆ. ಇದೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು
ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿವೆ.

ಈ ದೊಡ್ಡ ಗಿರಣಿಗಳಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಗಿರಣಿಗಳ
ದಾವಣಗೆರೆಯ "ರಂಕರ ಟೆಂಪ್ಲೆಯಲ್ ಮಿಲ್ಸ್"
ಗದಗಿನ ಗಿರಣಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ "ಭಾರತ ಮಿಲ್" ಇ-
ಮೂರು ಗಿರಣಿಗಳಿಗೂ ಬೇರಾದಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿ-
ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿವೆ; ಆದರೆ ಧನಸಹಾಯ ಸಾಕ-
ಇಲ್ಲ. ದಾವಣಗೆರೆಯ ಗಿರಣಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ
ಇದು ಒಳ್ಳೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಹವಾಮಾನ, ಶಕ್ತಿ, ಮಾಗ-
ಸೌಕರ್ಯ, ಪೂರೈಕೆಗಳ ಗೃಹ್ಣಿಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ
ಗದಗು ಸಹ ಇವೇ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು. ಶಕ್ತಿ
ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಲು ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿ-
ದಲೂ ಯೋಗ್ಯವಿದೆ. ಮುಂಬಯಿ ತರುವಾಯ ಅರಳಿಯ ಪ್ಯಾ-
ರಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಹೆಸರಾದದ್ದು. ಸುತ-
ಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಭೂ

ಮುಂಬಯಿಗೆ ಸರಿಗಟ್ಟಬಹುದಾದ ಕೂಟಿಮಾರ್ಗಗಳ
ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರ-ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಗಳೊಂದಿಗಲ್ಲದೆ
ಇದರ ಬಂದರ ಮುಖಾಂತರ ಪರದೇಶಗಳೊಡನೆಯೂ
ಸುಪಾರಿ ಮಾಡಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ. ಜೋಗದಿಂದ ಮತ್ತು
ಕೋನದಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆಯಾದರೆ, ಮುಂಬಯಿ-
ಯನ್ನು ಮೀರಿಸದಿದ್ದರೂ ಸರಿಗಟ್ಟಬಲ್ಲಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ
ಯದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದುರ್ಬೈವ. ಪರರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಂದಲೂ,
ಜನರ ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ, ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ
ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಪತ್ತು ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಡಗಿದ ನಿಧಿಯಂತಾಗಿದೆ.
ಶೇಕೆಯರು ತಮ್ಮ ಧನಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದ, ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ-
ಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆರ್ಥಿಕ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ
ದಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುತ್ರರು, ತಂತ್ರಜ್ಞರು, ರಾಜಕಾರಣಿ-
ಗಳು— ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ— ಎಚ್ಚತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯೋನ್ಮುಖರಾಗ-
ುತ್ತಾರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಗತಿ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಇಳಿಯದಿರಲಾರದು.

ಶೇಕೆಯು ಉದ್ಯೋಗವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮೈಸೂರು
ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು
ರೂ ೧೮೦೦ ಲಕ್ಷಗಳಿವೆ. ಒಂದರ ಮೂಲಭನ ೯, ೭೧, ೮೫೦ ರೂ.
ಮತ್ತು ೭೯ ಕದಿರುಗಳಿವೆ; ಇನ್ನೊಂದು ಗಿರಣಿಯ ಮೂಲಭನ
೩, ೭೧, ೭೮೦ ರೂ. ಇದ್ದು ೬,೦೦೦ ಕದಿರುಗಳಿವೆ. ಮೈಸೂರಿನ
ಚಿಕ್ಕು ಒಳ್ಳೇ ಹೆಸರುಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ
ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಶಕ್ತಿಯಿಂದ
ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರ, ದೊಡ್ಡ ಬಳ್ಳಾಪುರ
ಇಲ್ಲಾ ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಗೃಹೋದ್ಯೋಗವು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ಯೋಗ-
ವು ತೊಡಗಿದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೭೭,೦೪,೦೦೦. ಪ್ರತಿಸರ್ವ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್
ಟಿಲಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಂಡು ರೇಶಿಯು
ನಿರ್ವಹಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಣ್ಣೆಯ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲೂ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ
ಒಟ್ಟು ಬಗೆಯ ಉಣ್ಣೆಯ ಅರಿವೆಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ. ದೊಡ್ಡ
ಪ್ರಮಾಣದ ಯಂತ್ರೋದ್ಯಮವಲ್ಲದೆ ಗೃಹೋದ್ಯಮವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ
ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸಾವಗಡ, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿ, ಅರಸೀಕೆರೆ-
ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಉದ್ಯೋಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು
ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು. ತಾಳಿಕೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು, ಸುಂದರವೂ
ಹೆಚ್ಚು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಅಮೇರಿಕೆ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ
ಇಲ್ಲಿಯ ರತ್ನ ಗಂಬಳಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು. ಇಲ್ಲಿ ೨ ಲಕ್ಷ ರೂ.
ಗಿಂತಲೇ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ರತ್ನ ಗಂಬಳಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ.

ಉಕ್ಕು-ಕಬ್ಬಿಣಗಳ ಕಾರಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಭದ್ರಾವತಿ
ಕಾರಖಾನೆಯು ಹೆಸರಾದದ್ದು. ಫೆರೋ-ಸಿಲಿಕನ್ ಸಲುವಾಗಿ-
ಯಂತೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ
೨,೦೦೦ ಟನ್ನು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಭದ್ರಾವತಿಯೊಂದರಲ್ಲೇ

೨,೦೦೦ ಟನ್ನು ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಕಬ್ಬಿಣ
ಸಾಮಾನುಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ
ಒಟ್ಟು ೨೪,೦೦೦ ಟನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣ (Pig iron) ೪,೦೦೦ ಟನ್ನು
ಕಬ್ಬಿಣ ನಳಿಕೆಗಳು (Cast iron Pipes) ೨೦,೦೦೦ ಟನ್ನು
ಉಕ್ಕು ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ೩,೫೦೦ ಜನರು
ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ೫೦೦ ಜನ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡು-
ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೬೦೦೦ ಜನ ಆಡವಿಗಳಲ್ಲಿ ಉರುವಲಕ್ಕೊಂದು ಕೆಲಸ
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿಗಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಅದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಳ-
ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಇದರ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದೂ ಮೈಸೂರಿನ-
ಲ್ಲಿಯೇ. "The First Hydro-electric Scheme of any
magnitude undertaken in India, was that on the
Cawery River in Mysore inaugurated in 1902" *
ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ— ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ದೊರೆತಿದ್ದು ಅಭಿ-
ಮಾನಾರ್ಹದ ವಿಷಯ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮೂರು ವಿದ್ಯು-
ದಾಗರಗಳಿವೆ. ಶಿವಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ೪೫,೦೦೦ ಅಶ್ವಶಕ್ತಿಯ
ವಿದ್ಯುತ್ತು, ಶಿಂಸಾ ತಡಸಲಿನಿಂದ ೧೬,೦೦೦ ಅಶ್ವಶಕ್ತಿ, ಜೋಗದ

* India's Basic Industries.
— P. J. Thomas M. A. D. Phil (Okon.

**ದೀಪಾವಳಿಯ ಹಬ್ಬದೊಂದಿಗೆ ಜ್ಞಾನದ ಹಬ್ಬವೂ
ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಬೆಳಗಲಿ !**

೧. ವರುಷಕ್ಕೆ ೪೦೦ ಪುಟಗಳ ಮಿಕ್ಕಿ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಅದರೂ
ವಾರ್ಷಿಕ ಬಂದಾ ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೇವಲ ೪ ರೂ.

ಈಗ ತಾನೆ ಅರಳಿದೆ :

ಕೆರೆಗೆ ದಾರ

(ಹಳ್ಳಿಯ ಟಾಳನ್ನು ಹೃದಯಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಕಾವಲು)
ಶ್ರೀ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬಿಂದುಮಾಧವರಂದ.

(ಕವಿಭೂಷಣ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ ಬೆಟಗೇರಿ ಅವರ ವಿಸ್ತೃತ
ಮುನ್ನುಡಿಯೊಂದಿಗೆ)

ನಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ ಕುಸುಮಗಳು

೧. ಸೂಜಾ (ಗದ್ಯಗೀತಗಳು) ೨. ಶೋಚನೀಯ ನಿಧನ
(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ) ೩. ಅರೆಯಾಳು (ಎರಡು ನಿಘಂಟುಗಳು)

ನಿವರಣೆಗೆ :

ಶಾಂತಿ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ,

ಬಾ ದಾ ಮಿ

(ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ)

ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಪ ಪದದಲ್ಲಿ
ತುಂಬು ಪುಸ್ತಕಗಳು ದೊರೆಯುವುವು. ನಿಮ್ಮ ಸರಸ್ವತೀ
ಭಂಡಾರವು ವರುಷವನುಸಕ್ಕಾ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುವುದು.

ಚಂದಾದಾರರಾಗಿ ಲಾಭ ಪಡೆಯಿರಿ.

ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ, ಧಾರವಾಡ

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಅಂಚೆನೆಚ್ಚು ಸೇರಿ ಆರು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ.

ನರುಷದಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ನೂರು ಪುಟ ಸರಸ ಸಾಹಿತ್ಯ

ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ತಲುಪುವುದು.

೧ ಜನವರಿ ೧೯೫೧ಕ್ಕೆ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಎಂಟನೇ
ವರ್ಷಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಹೊರಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ

ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸಲಾಗುವುದು.

೧೯೫೧ರ ಪುಸ್ತಕಗಳು

೧ ರಂಗವಿಲಾಸಿನಿ (ರಾಜಕೀಯ ಕಾದಂಬರಿ) ೩-೦-೦

೨ ನಿಸರ್ಗಮಾಡಿಯಲ್ಲಿ (ವಿವಿಧ ಲೇಖಕರು) ೧-೮-೦

೩ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ (ಶ್ರೀ. ಜೋಶಿ) ೧-೪-೦

೪ ಸತ್ಯೇವಿ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ) ೩-೦-೮

ಇತ್ಯಾದಿ.....ಇತ್ಯಾದಿ.....

ಶ್ರೀಮತ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ

“ಮಹಾತ್ಮಾ ವಿದ್ಯದಾಗರ” ದಲ್ಲಿ ೪೮,೦೦೦ ಅಕ್ಷಶಕ್ತಿಯ
ವಿದ್ಯುತ್ತು ಹೊರಡುವುದು. ಕೆಳಗಿನ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ
ಮೈಸೂರಿನ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯತೆಯ ಕಲ್ಪನೆ ಆಗದೆ ಇರದು.

* ೧೯೫೩ರಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಕಿಲೋವ್ಯಾಟ್ ನಲ್ಲಿ	ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಿ. ವ್ಯಾ.	ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ	ಮುಂದೆ ಹೊರಡಬಹುದಾದ ಅಂದಾಜು	ಒಟ್ಟು ಕಿ. ವ್ಯಾ.
೩೧,೦೦೦	೪೮,೦೦೦	೧೦೯,೦೦೦	೧೧೫,೮೦೦	೨೨೪,೮೦೦

ಮೈಸೂರಿನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿದ್ಯು-
ದಾಗರಗಳು ಒಂದೊಂದು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಮರ್ಯಾದೆ.
ಕಾರವಾರ ಬಳಿಯ ಕಾಳೀನದಿಯಿಂದ, ಗೋಕಾಕದ ತಡಸಲಿನಿಂದ
ಮತ್ತು ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಸಂಖ್ಯ ತಡಸಲುಗಳಿಂದ ಬೇಕಾ-
ದಷ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್ತು ಹೊರಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕಾರವಾರದ ಅಸಂಖ್ಯ
ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ತಡಸಲುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಕರ್ನಾ-
ಟಕವು ನೂತನ ಸ್ವಿಟ್ಟಿ ಲಂಡನ್ ಆದೀತು. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿಯ ಕಡೆಗಳಿ-
ಲ್ಲದೆ, ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುವುದೆಂದು ಕರ್ನಾಟಕವು ಹೆದರ-

* V. R. Vaidya : Planning for Post war Electric Power (1913)

ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ “ ಬಿಳಿಯ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿ ” (White Coa
ಸಂಪತ್ತು ಅವಾರವಿದೆ; ಅಕ್ಷಯವಿದೆ.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುದಾಗರಗಳಲ್ಲದೆ, ಅನೇಕ ವಿದ್ಯು-
ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕಾರಖಾನೆಗಳೂ ಇ-
ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಸಾರಕ — (Electric Transformers) ಯಂ-
ಕಾರಖಾನೆ ೧೯೩೬-೩೭ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಯುದ್ಧಪೂರ್ವ
ದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಖಾನೆಯೆಂದರೆ (Government
Electric Factory, Bangalore.) ಇದೊಂದೇ ಮಾತ್ರ. ಇ-
೨೦೦ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಸಾರಕ ಯಂತ್ರಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ. ಇ-
ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಮೈಸೂರಿಗೇ ಎಂದು ಪಿ. ಜೆ. ಥಾಮಸ್ ಇ-
ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ : “ In fact the Mysore factory
is entirely manned by locally trained labour.
ಇದಲ್ಲದೆ “ Mysore Lamp Works Ltd. ” ಇದೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ
ವಿದೆ. ಇದರ ಮೂಲಭನ ೧೦,೦೦,೦೦೦ ರೂ.

ವಿದ್ಯುತ್ತಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕವು ಹೆಸರಾದಂತೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಗೂ ಹೆಸರಾಗಿದೆ.
ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕ
ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು, ಮದ್ರಾಸ ಕರ್ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ, ಅರಣ್ಯ
ಸಂಪತ್ತು ವಿಪುಲವಿದೆ. ಕಾರವಾರದ ಅರಣ್ಯ, ಮಲೆನಾಡಿನ
ಅರಣ್ಯ, ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ತೇಗಿನ ಮರ
ಗಳಿಗಾಗಿ, ಗಂಧದ ಮರಗಳಿಗಾಗಿ, ಬಿದಿರುಗಳಿಗಾಗಿ, ಕಟ್ಟಡ
ಹಾಗೂ ಉರುಪುಲ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಅದೇ
ಅದರ ಉಪಯೋಗ ಅಗಬೇಕಾದಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಾಲಂಶಮೂ ಆಗಿಲ್ಲ
ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಮುಂದಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ೨
ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಖಾನೆಗಳಿವೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೩೭೫೦ ಮಿಲಿಯನ್ ಕೌ.
ಪೂ. ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಕಾಗದದ ಕಾರ-
ಖಾನೆಯೂ ಇದೆ. ಇದರ ಮೂಲಭನ ೨೫,೦೦,೦೦೦ ರೂ.
ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು, ಕಾಗದದ ಕಾರಖಾನೆಯಿದೆ. ಕಾರ-
ವಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿವೆ; ಅದರ
ಮುಂದಾಗುವವರಾರು ?

ಕರ್ನಾಟಕವು ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿಗಾಗಿ ಕೊರಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಿಂದೆ
ಹೇಳಿದೆಯಷ್ಟೆ. “ ಬಿಳಿಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿ ” ಯಲ್ಲದೆ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಂಪತ್ತು
ಹೇರಳವಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿಯ ಬದಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಬೇಕಾದ
ಹಾಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಭದ್ರಾವತಿಯ ಕಬ್ಬಿಣ-ಉಕ್ಕಿನ
ಕಾರಖಾನೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಪಡೆದಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ
ಇದೊಂದೇ ಕಾರಖಾನೆ ಇದರ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದದ್ದು. ಇಷ್ಟೇ
ಅಲ್ಲ, ಪೂರ್ವರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಭದ್ರಾವತಿಯೇ ಒಂದೇ ಒಂದು
ಕಾರಖಾನೆ. ಪಿ. ಜೆ. ಥಾಮಸ್ ಇವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ
ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :—

"The Bhadrawati Plant is the only one of its kind in India and is probably the biggest in the world." ಈ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ೨೫೦ ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿಗೆ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ೫ ರಿಂದ ೬೦ ಟನ್ನು ನೆಲೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಮಿಥಿಲ್ ಅಲ್ಯೂಮಿನಾ, ಲೀಕ್ ಅಸಿಡ್ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಎಣ್ಣೆ ಇದರಿಂದಲೇ ೬೦,೦೦೦ ಗ್ಯಾಲನ್ನು ಹೊರ-
ತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಕಾರಖಾನೆಯನ್ನು ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆ ಲಾಭವಾಗುವಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಇತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಂಟು ತಯಾರಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಕಲ್ಲುಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಸೆಂಟಿನ ಕಾರಖಾನೆ ಮೈಸೂರಿನಿಂದಲೇ ಇದೆ. ಬಾಗಲ-
ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೀಮೆಂಟು ಕಾರಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ೫೦ ಮತ್ತು ಮುತ್ತುಲಿನ, ಕಲಾದಿಗಿ, ಲೋಕಾಪುರ, ತಾಳೇ-
ಗಿರಿ, ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಂಟಿಗೆ
ಕಾಗುವ ಕಲ್ಲು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಕಾರಖಾನೆ
ಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ-
ದೇ ಇದು ಹೆಸರಾದ ಕಾರಖಾನೆಯಾಗಬಹುದು. ಭದ್ರಾ-
ಖಾನೆ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ೨೦,೦೦೦ ಟನ್ನು ಸೀಮೆಂಟು ತಯಾ-
ಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ೧೦,೦೦೦ ಟನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು
ಸಿದ್ಧವಿದೆಯಂತೆ.

ಎಣ್ಣೆ ತಯಾರಿಸುವ ಕಾರಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ Karnatak
Vegetable Oil Co-Ltd. ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು. ಇದರ
ಮೂಲಧನ ೯,೬೯,೮೬೦ ರೂ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ೧೨ ಬೇರೆ
power ಮಿಲ್ಯುಗಳಿವೆ. ಸುಮಾರು ೨೦,೦೦೦ ಪೌಂಡು ಗಂಧದಣ್ಣೆ
ಹೊಡುವ ಕಾರಖಾನೆಯೂ ಇದೆ. ಮೈಸೂರು ಸಾಬಾಣದ
ತಯಾರಿಕೆಯಂತೂ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕೀರ್ತಿಪಡೆದಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ
ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಭವಿಷ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳು
ತಯಾರಿಸುವ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಅವರ ಉಪಯೋಗ ಸಾಕಷ್ಟು
ಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಜಿನ ಕಾರಖಾನೆ ಇದೆ. ಇದರ
ಮೂಲಧನ ೪,೦೦,೦೦೦ ರೂ. ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಕೆಮಾಹುವ
ಕಾರಖಾನೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಉಸುಬಿನ ಕಲ್ಲುಗಳು
ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಕಾಜಿನ ಕಾರಖಾನೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ
ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ.

ರಾಸಾಯನಿಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಗತಿ
ಹೊಂದಿದೆ. Mysore Chemical Mfrs. ಮತ್ತು Mysore
Chemicals and Fertilizers Ltd. ಎಂಬ ಎರಡು ಕಾರ-
ಖಾನೆಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದರ ಮೂಲಧನ ೨,೦೦,೦೦೦ ರೂ.
ಎರಡನೆಯದರ ಮೂಲಧನ ೨೪,೮೧,೨೨೬ ರೂ. ಸಲ್ಫ್ಯೂರಿಕ್
ಅಸಿಡ್ ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಇದು ಎರಡನೆಯದು.

ಕ್ರೋಮೈಟ್ (Chromite) ತಯಾರಿಸುವ ಕಾರಖಾನೆ
ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ದೊಡ್ಡದು. ಬಿಹಾರ-ಓರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ೪,೪೭೬ ಟನ್ನು
ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ೨೦,೭೦೫ ಟನ್ನು ತಯಾ-
ರಾಗುತ್ತದೆ.

ಮ್ಯಾಂಗ್ನೀಸ್ ತಯಾರಿಸುವ ಕಾರಖಾನೆಗಳೂ ಎರಡು
ಇದ್ದುವು. ಒಂದು, The United steel Companies
Mysore; ಇನ್ನೊಂದು The Peninsular Company of
Mysore. ಇದು ೧೯೩೧ ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿಲ್ಲಿಸಿತು.

ಅಸ್ಟೆಸ್ಟಾಸ್ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಒಳ್ಳೆ ಶುಭಚಿಹ್ನೆ ಇದೆ.

"In the future, India may develop her own
sources of raw asbestos fabrics especially the
Hassan deposits in Mysore....."

ಕಾಫಿ, ಚಹದ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೊಡಗು
ಹೆಸರಾಗಿವೆ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಾರಖಾನೆ ಇದ್ದು
ಇದರ ಮೂಲಧನ ೬,೫೦,೦೦೦ ರೂ. ಮೈಸೂರಿನ ಕಾಫಿಗೆ
ವಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬೇಡಿಕೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ತಂಬಾಕಿನ ಕಾರಖಾನೆಯೂ ಇದ್ದು ಇದರ
ಮೂಲಧನ ೧೦,೦೦,೦೦೦ ರೂ. ಇದೆ.

ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರಖಾನೆಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ
ಮೂಲಧನ ೨೧,೭೯,೬೮೦ ರೂ.

ಇದೆಲ್ಲ ನೋಡಿದರೆ ಮೈಸೂರು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ
ಮುಂದುವರಿದಿದೆಯೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇತರ ಭಾಗಗಳೂ
ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿ ಅವುಗಳ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಉಪಯೋಗ ಜಿನ್ನಾಗಿ
ಆಗಿ, ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕವು ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮುಂದು ಬಂದು, ಆದರೆ
ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಜಿನ್ನಾಗಿ, ಭಾರತಮಾತೆಯ ಒಲವಿನ ಮಗುವಾಗು-
ವಂತೆ, ಬೇಗನೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾಂತೀಕರಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವವುದು
ಕನ್ನಡಿಗರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಲಿ!

* India's Basic Industries.

ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆತ್ತೆ !

ಧಾರವಾಡ ಬಾನುಲಿಯ ಮುನ್ನಡೆ

(ನಿರ್ಮಾಪಕ ಪರಿಚಯ)

‘ ವಿಹಂಗಮ ’

ಇದುವರೆಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಬಾನುಲಿಕಟ್ಟೆ ದೂರದ ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ನಾಡಿನ ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದಿದ್ದು, ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯವನ್ನು ನಾಡಿಗರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಧಾರವಾಡ ಬಾನುಲಿಕಟ್ಟೆಯು ಒಂದು ವರುಷದ ಹೊಸ್ತಿಲನ್ನು ವಾಟಿ ಎರಡನೆಯ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೋತೃಗಳೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಹಾರ್ಡಿಕಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸಿ ಶುಭಾಶಯವನ್ನು ಕೋರುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂಜಲ ಕೋರಿಕೆ-ನೆನಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಕಳೆದ ಒಂದು ವರುಷದಿಂದ ಧಾರವಾಡ ಅಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರವು ಪ್ರವಾಹಕರಿಗೊಂದು ಯಶಸ್ವಿ ಸ್ಥಳದಂತಾಗಿದೆ. ಧಾರವಾಡದ ದರ್ಶನೀಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಂತಹ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಗತಿ-ಸೂಚಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಮುನ್ನಡೆಯ ಒಂದು ಮೈಲುಗಲ್ಲಿನಂತಾಗಿ ಈ ಬಾನುಲಿಕೇಂದ್ರವು ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿದೆ.

ಧಾರವಾಡ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಊರ ಹೊರಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಬೀದಿಯತ್ತ ಕಿರುಗಾಟಕ್ಕೆಂದು ನಡೆದಾಗ, ಹಳ್ಳಿಗಳ ರಸ್ತೆಯ ಕೂಟದಲ್ಲೇ ಕಂಗಳೊಳಿಸುತ್ತದೆ—All India Radio ಎಂಬ ವಿಳಾಸದ ಹಲಗೆ. ಒಳಗೆ ದೊಡ್ಡ ಆವಾರದಲ್ಲಿ—ಮೊದಲೊಮ್ಮೆ ಬಯಲು ಬಯಲಾಗಿ ಭಣಭಣಗುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳವು, ವಿದ್ಯುದ್ದೀವಗಳಿಂದಲೂ, ಅಲಂಕೃತ ಉದ್ಯಾನದಿಂದಲೂ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಕೇಂದ್ರದ ದರ್ಶನಕ್ಕೆಂದು ಬಂದಾಗ, ಪರಿಚಾರಕರು ವಿನಯ-ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಸಮಯಾನುಕೂಲತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಲಾಮಂದಿರಗಳನ್ನೂ ಯಂತ್ರಶಾಲೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಲಾಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಮೊದಲು ‘ಡ್ಯೂಟಿ ಕಚೇರಿ’ ಇದೆ. ಪ್ರಸಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಬ್ಬರು ಅಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕುಳಿತರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸಾರ-ಕೇಂದ್ರವೆಂದರೆ ಸರಕಾರಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ

ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶವು ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿರುವುದು ಅವಶ್ಯವು. ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಲೆ ಮೊದಲನೆಯ ಕೋಣೆಯು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಪ್ರಸಾರದ ಕಲಾಮಂದಿರ. ಈ ಕೋಣೆಯ ಗೋಡೆಗಳೆ ‘ಸೆಲೊ ಟೆಕ್ಸ್’ ಎಂಬ ಹಲಗೆಗಳಿಂದ ಹೊದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಶಬ್ದ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ (Sound proof) ಗಳಂತಿವೆ. ಎರಡನೆಯ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರಪಡಿಸುವ ಮಂದಿರ. ಇಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿದರ ಸಂಗೀತವನ್ನೂ ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೂರನೆಯ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನಾಟಕಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಮಂದಿರ ಇದೊಂದು ಮಂದಿರದಿಂದ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ನಾಟಕಗಳೆ ಎಷ್ಟು ಅದ್ಭುತವನ್ನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ! ಗಾಡುಗು, ಮಿಂಚು, ಮಳೆ, ವಿನಾಸ, ಹಡಗ, ಎಲ್ಲಾ ಗಾಳಿ ಮೇಲೆ ಅಲೆಯಲೆಯಾಗಿ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟು ಕೋಣೆಯಿಂದ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸೃಷ್ಟಿವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳು ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆಯೆಂದು ಹಲವರಿಗೆ ಅಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಓದುರಿಗೆ ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಬಿತ್ತರಣೆಯ ಬಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದರೆ ಬಿತ್ತರಣೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಕಲವಿದರಾಗಿಯೇ ಕಲಾಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಲಾಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಮುಖಯಂತ್ರ (ಮಾಯಕ್ರೋಫೋನ್) ಇರುತ್ತದೆ. ಇವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಕರದವಿರುತ್ತವೆ; ಪ್ರಕಾರದವಿರುತ್ತವೆ. ‘ಕ್ಲಾಕ್ ಫೇಸ್’, ‘ರಿಸ್’ ‘ನಾನ್ ಡಿರೆಕ್ಟ್’ ಎಂಬುವ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು. ಇವು ‘ಟೇಬಲ್ ಸ್ಕ್ವಾಂಡ್’, ಮತ್ತು ‘ಫ್ಲೋರ್ ಸ್ಕ್ವಾಂಡ್’ ಎಂಬ ಚಿಕ್ಕವಾಗಿಯೂ ಎತ್ತರವಾಗಿಯೂ ಇರಬಹುದು. ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುವ ಮೊದಲು ಮಾಯಕ್ರೋಫೋನ್

ಭಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ವಾದ್ಯಕಾರರನ್ನೂ ನಟ-ನಟಿಯರನ್ನೂ
ತ ಕಲಾವಿದರನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿ-
ಡುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವ
ಸವು ನೂರು ತೆರನಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕಲಾವಿದ-

ಕಂಡು, ಅವರ ಭವಿಷ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ, ಯೋಗ್ಯರೆಂದು
ಪರನ್ನು ಅಮಂತ್ರಿಸುವುದು. ಮೂರು ಮೂರು ತಿಂಗಳು
ಪ್ರತವಾಗಿಯೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ, ಆ ಕಾರ್ಯ-
ಗಳನ್ನುಗುಣವಾಗಿ ತಕ್ಕ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸು-
. ಇದು ಆಯಾ ಶಾಖೆಯ 'ಪ್ರೊಗ್ರಾಮ್ ಆಸಿಸ್ಟೆಂಟ್'
ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೆಲಸ. ಇವರು ಡೈರೆಕ್ಟರ್, ಆಸಿಸ್ಟೆಂಟ್

ಕ್ಟರ್, ಪ್ರೊ-

ಮಿ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂ-

ಟ್ ಇವರಿಗೆ

ಪ್ರನ ರಾಗಿರು-

ಬ, ಹೀಗೆ ಸಂ-

ಗ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ,

ಟಕ, ಮಕ್ಕಳ

ಯ ಕ್ರಮ,

ಕೂ ಕಾರ್ಯ-

ಮ ಮೊದಲಾದ

ಕ ಬೇರೆ ಶಾಖೆ-

ದ. ಬಾನುಲಿ-

ದ್ರದ ಹೊರಗೆ

ಗುವ ಮಹತ್ತ್ವ

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.

ಒಂದು ವಿಶೇಷ

ಗ. ಇವಕ್ಕೆ

side broadcasts' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬ

ಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟ

ಕ್ರಮಗಳು ಒಮ್ಮೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟವೆಂದರೆ, ಆಯಾ

ಕ್ಕೆ ಆಯಾ ಕಲಾವಿದರಿಂದ ಜಾಚೂ ತಪ್ಪದಂತೆ ಬಿತ್ತರಿ-

ಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನ ಏದಾರು ತಾಸುಗಳ ವರೆಗೆ, ನಿಮಿಷ

ಡಕ್ಕೆ ಕಾಲನಿಯತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು

ಡಿಸಬಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಕರ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿ ಅಡಕವಾಗಿ-

ಡಿಂಬುದು ನೆನಪಿಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯ.

ಇದರ ತರುವಾಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಅದಕ್ಕೆ

ಬಂಧಿಸಿದ ನಿರ್ಮಾಪಕನಿಗೂ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧ. ಅವರು

ಕಲಾನುಂದಿಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರು. ಅಡಳಿತ ಇವರ

ವಲ್ಲ. ಕಲೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸೃಷ್ಟಿ, ಇದೇ ಅವರ ಪ್ರೇತ್ರ.

ನೂರಿಗಾಗಿ

1-4,

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಯಾಂತ್ರಿಕವರ್ಗ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧವಾದ

ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನಭೋವಾಣಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಿತ್ತರಿಸಬೇಕಲ್ಲವೆ ?
ಆದು ಯಾಂತ್ರಿಕರ ಕೆಲಸ. ಈ ಯಾಂತ್ರಿಕವರ್ಗಕ್ಕೆಲ್ಲಾ

ಸ್ಟೇಶನ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಎಂಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರು
ತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಶಾಖೆಯೂ ಒಂದು ಎಂದು
ಹೇಳಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಮಿನಿಟಿಗೆ ಒಂದು

ರೂಪಾಯಿ ದರವಂತೆ ವೆಚ್ಚ ವಹಿಸುವ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಣಕಾಸಿನ
ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಗೌಣವಾದುದೇನೂ ಅಲ್ಲ.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಈ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರವು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ-
ಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಲಿದೆ. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಶಾಖೆಯು, ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳಾದ ಇತಿಹಾಸ,
ಸಾಹಿತ್ಯ, ಲಲಿತಕ-

ಲೆಗಳಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲದೆ
ವಿಜ್ಞಾನ, ಅರ್ಥ-

ಶಾಸ್ತ್ರ, ತತ್ತ್ವ-
ಜ್ಞಾನ, ಶಿಕ್ಷಣ ಹೀಗೆ

ಪ್ರಸಂಜದ ಮಹ
ತ್ವದ ವಿಷಯ-

ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ-
ಸಿದೆ. ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ-
ಗಳು ಮಾಲಾರೂಪ-

ವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ.
ವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಉದಾ
ಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ

'ಕರ್ನಾಟಕ
ವೈಭವ' ಎಂಬ
ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾ

ಟಕದ ಗತವೈಭವ-
ವನ್ನು ಕುರಿತು, ವಿದ್ವತ್ಪ್ರಚುರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸ-
ಲಾಯಿತು. 'ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲೆ' ಎಂಬ ಮಾಲೆಯು, ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯನ್ನು

ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಭಾಷಣಗಳ ಸಮೂಹವಾಗಿತ್ತು.
ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, 'ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಸ್ತವತೆ' 'ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು

ಕುರಿತು ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು' 'ಗೀರ್ವಾಣವಚನಾಮೃತ'
'ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳು' ಎಂಬುವೇ ಮೊದಲಾದ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಲೆಗಳು ಮಹತ್ತ್ವದುದಾಗಿದ್ದುವು. ಇದಲ್ಲದೆ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೆ ವಾರ್ತಾಸಮೀಕ್ಷೆ, 'ಪುಸ್ತಕ
ವಿಮರ್ಶೆ' 'Introducing Karnataka' ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಲೆ, 'Democratic Dilemma' ಎಂಬ ರಾಜ-
ಕೀಯ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ಬಹುಜನರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ-
ದ್ದುವು.

ಭವಗ್ರಹ್ಯ ಆಯುರ್ವೇದ ವಿಜ್ಞಾನ ಬಿ.ವಿ. ಪಂಡಿ-
ತರು ನೋಡಿದ { ನೀಲ } ಹೇರ್ ಆಯಿರ್

ಕೂದಲನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಕಪ್ಪಾಗಿ, ಸೊಂಪಾ
ಬಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬಾಲನರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ.

ಗರ್ಭಾಶಯಕ್ಕೆ { ಜೀವಿನಿ } ಟಾನಿಕ್.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಗುಣ-
ದಾಯಕವಾದುದು; ಉಷ್ಣ ರೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಮನ-
ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಔಷಧಸಾಧ್ಯ ಬಂಜೆತನಕ್ಕೆ
ಸಿದ್ಧಿಯಾಗೆ.

ಅಜೀರ್ಣ { ವಂಚವಟಿ } ರಾಮಬಾಣ.

ಸದ್ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ, ನಂಜನಗೂಡು.

‘ನಂಜನಗೂಡು ಟೂತ್ ಪೌಡರು’ ಮತ್ತು
ಆಯುರ್ವೇದೀಯ ಔಷಧಗಳು ತಯಾರಾಗುವ
ಕಾರ್ಖಾನೆ.

ರೇಡಿಯೋ ಕೇಂದ್ರವು ಪ್ರತಿವಿನ್ಯಾಸ ಕೊಡುವ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳ
ವಾರ್ತಾಪ್ರಸಾರಗಳಿಂದ, ವಿವಿಧವಿಷಯಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಂದ
ಜೋಧವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರೆ, ನಾಟಕ, ಸಂಗೀತಶಾಖೆಗಳು ಮನ-
ರಂಜನೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿವೆ. ಇಂದಿನವರೆಗಿನ ನಾಟಕಗಳು
ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಂತಹ
ವಿವೆ. ಕೈಲಾಸಂ, ಅ. ನ. ಕೈ, ಕಾರಂತ, ಶ್ರೀರಂಗ, ಅನಂದಕಂದ,
ಜೀಂದ್ರೆ ಮೊದಲಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ನಾಟಕಕಾರರ ಕೃತಿ-
ಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವರಿಂದಿಗೆ ತರುಣ
ನಾಟಕಕಾರರನ್ನೇಕರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನವರಾತ್ರಿ,
ದೀಪಾವಳಿಗಳಲ್ಲದೆ ಇತರ ಮಹತ್ತ್ವದ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದು-
ಲ್ಪಟ್ಟ ನಾಟಕಗಳು ಲೋಕಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ರೇಡಿಯೋ ನಾಟಕದ
ತಂತ್ರವೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷತತ್ವ. ಅಂತೆಯೇ ಈ ತರಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗು-
ವಂತೆ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.
ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನಶೀಲಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ರಂಗಭೂಮಿಯ ನಾಟ-
ಕವು ಚಲಚಿತ್ರದ ‘ಸಿನೇರಿಯೋ’ ಆಗಿ, ಈಗ ರೇಡಿಯೋ

ರೂಪಕದ ಹೊಸಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದೆ. ‘ರೇ-
ರಂಗಭೂಮಿಯೆಂದರೆ ಕುರುಡರ ರಂಗಭೂಮಿ’ಯೆಂದು
ತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ನಾವು ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನೇ
ಕೇವಲ ಧ್ವನಿ—ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲಂಕಾರ, ಸ-
ಧನಗಳಲ್ಲದೆ ನಯನಮನೋಹಾರತ್ವವನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಧು-
ದಲ್ಲೇ ತುಂಬಬೇಕಾಗುವುದು.

ಮಹಿಳಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಮಕ್ಕಳಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು
ನಮ್ಮ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ—ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ—ಹೊಸಚೈತನ್ಯ, ಜ್ಞಾ-
ನಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಗೃಹಿಣಿಯರು, ಗೃಹಲಕ್ಷ-
ಅನಂದಜ್ಯೋತಿಯಿಂದ ರಸಿಕತೆ, ಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆ-
ಬೇಕಾಗಿದೆ. ‘ಗಿಳಿವಿಂಡು’ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹೊಸವೊ-
ಹುರುಪನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಶಾಲೆಯ ಪಂಜರದ ಗಿಳಿಗಳು ಬಾಹ್ಯ-
ಗಿಳಿವಿಂಡು ಸೇರಿ, ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ-ಮನೋವಿಕಾಸಹೊಂದೇ
ಹಾರೈಸುತ್ತಿವೆ.

ಸಂಗೀತಶಾಖೆಯು, ಧಾರವಾಡದಂತಹ ಸೀಮಾಭೂಮಿ-
ಕರ್ನಾಟಕ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನೀ ಎರಡೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ
ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಉಚಿತವಾಗಿದೆ. ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ
ಸಂಗೀತದ ಲವಲವಿಕೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತೆ ಸಂಗೀತ-
ಗಳಿಂದಲೂ, ಜೋಡುರಾಗಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದಲೂ, ನ-
ವಾದ್ಯಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದಲೂ ಪರಿಶ್ರಮವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮಹತ್ತ್ವ-
ಹಿಂದುಸ್ಥಾನೀ-ದಕ್ಷಿಣಾಧಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತಕಾರರು ಬಂದ
ಲೆಲ್ಲ ಸಂಗೀತಸಭೆಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಲೌರಿಕಸಂಬಂಧವನ್ನು
ಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನೂ ಸಂಗೀತರಸಿಕರ-
ಗಿಸಲೂ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಅನೇಕಮುಖವಾಗಿ ಈ ಧಾರವಾಡ ಬಾಹುಲಿಕೆಯ
ಒಂದು ವರುಷದ ಮಗುವಾಗಿ, ಈಗ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ನ-
ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ಹವಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ‘ನಡೆವರೆಡಹದೆ ಕುಳಿತರೆಡಹುವರೆ’
ಎಂಬಂತೆ, ಒಂದು ವರುಷದ ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಣದಲ್ಲಿ ಅಡೆ-
ಲೋಪ-ದೋಷಗಳು ಆಗಿವೆ. ಅವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಅದರ ಪ್ರ-
ಯತ್ನ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನಾವು ಮುನ್ನೋಡಬೇ-
ರೇಡಿಯೋ ಎಂದರೆ ದೇಶದ ಬಾಯಿಯಿದ್ದಂತೆ. ಇದು ಗ-
ಕನ್ನಡಿಗರ ಮುಖಯಂತ್ರ. ಎರಡು ಕೋಟಿ ಕನ್ನಡಿಗರ
ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಜೀವನಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ರೂ-
ಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಇದು ಸಹಾಯಕವಾಗಲಿ. ರೇಡಿಯೋ ಅತರ-
ವಾಣಿಯ ಒಂದು ಯಕ್ಷಿಣೀದೀಪವಾಗಲಿ, ಮಾಯಾಕಾಸ-
ಅವತಾರವಾಗುವುದು ಬೇಡ.

ಕಸೂತಿ ಕಲಿಯಬೇಕೆ ?

‘ ಸರೋಜಿನಿ ’

ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ಈ ಹೊಲಿಗೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ವದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವದಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಎಲ್ಲ ವಿಭಾಗದ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಇವುಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟಾರ್ಥ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

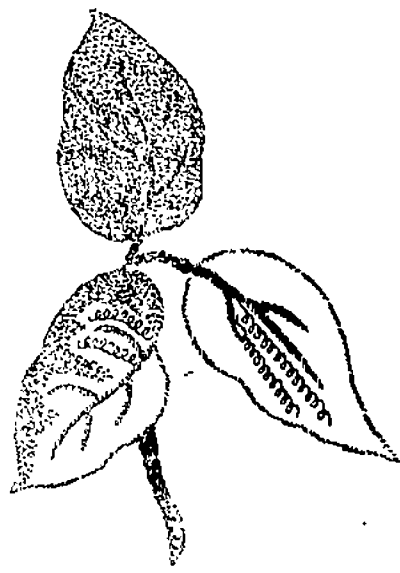

ಇದರಲ್ಲಿ ಕಸೂತಿಯೇ !

ಹೀಗೆ, ಹೂಗಳ ಬಾಹ್ಯರೇಷೆಯನ್ನೂ, ದೇಹ, ಎಲೆಗಳ ಶಿರಸ್ಸನ್ನೂ, ದಾರದಿಂದ ತುಂಬಿ, ಅಂದವಾದ ಒಣ್ಣದ ದಾರದಿಂದ ಕಾರ್ಡಿಂಗ್) ಹೆಣೆದರೆ, ತುಂಬಿದ ಕಸೂತಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವುದೇ ? ಹೂವಿನ ಬಾಹ್ಯರೇಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಬಂದು, ಕಸೂತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಪಕಳೆಗಳು ಕೆಳಗಿನ ಪಾತಳಿ-ದ್ದರೆ, ಹೂವು ಇನ್ನೂ ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಲ್ಲವೇ ? ಈ ಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿಯ ಟಿಬ್ಬಿಯನ್ನು ಎಲೆ, ಹೂಗಳ ಬಾಹ್ಯರೇಷೆ-ಯನ್ನು ತುಂಬಲು ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು; ಆದರೆ ಬಟ್ಟೆಯು ಕ್ರಮದಿಂದ (ಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ದಾರದ) ಭಾರ-ವಾಗಿರುವಂತಹದಿರಬೇಕು; ಮತ್ತು ಎಲೆ-ಗಳು ದೊಡ್ಡವಿದ್ದಷ್ಟೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅನು-ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ; ಎಲೆಹೂಗಳು ಸಣ್ಣವಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳ ರೇಷೆಗೂ, ಒಳಗಿನ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ, ಪಾತಳಿಯ ಭೇದದ ಲಕ್ಷಣ ತೋರಬಹುದಾದ ಸೌಂದರ್ಯ-ವನ್ನು ಎದ್ದು ಕಾಣಲಾರದು.

ಗಿ ಟಿಬ್ಬಿ (Weaving)

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನೇಯ್ಗೆ ಟಿಬ್ಬಿಯೂ ಕಾರ್ಡಿಂಗ್-ದಾರ ತುಂಬುವುದು) ಜಾತಿಗೇ ಸೇರಿದ್ದು. ಕಾರ್ಡಿಂಗ್ನಲ್ಲಿ ಹೆಣೆದ ರೇಷೆ ಮೇಲೆ ಉಬ್ಬಿ-ವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಬೇರೆ ದಾರವನ್ನೇ (ಬಟ್ಟೆಯ ಕೈನುಸರಿಸಿ) ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ, ನೇಯ್ಗೆ ಟಿಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ಸನ್ನಿವೇಶ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕಾರ್ಡಿಂಗ್-ಮಾಡಿದಂತೆ, ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೂ ಸರಿಸಿದ ಎಡಕ್ಕೂ ಅಥವಾ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೂ, ಕೆಳಗಿನಿಂದ

ಮೇಲಕ್ಕೂ, ದಟ್ಟವಾಗಿ ಟಿಬ್ಬಿಗಳು ಒಂದೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಂತೆ, ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಉದ್ದ ಟಿಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಒಳಗೆ ತುಂಬಿದ ದಾರವೆಂದು ನಾವು ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಲಾಗಿ ಓಡುವ ಟಿಬ್ಬಿ-ಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಒಳಗೆ ತುಂಬಿದ ದಾರವೆಂದು ನಾವು ಯಂತ್ರ-ದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಲಾಗಿ ಓಡುವ ಟಿಬ್ಬಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ (ಮೂರು ಸಾಲು ಸಾಲು), ಆದರೆ ಮೇಲೆ, ಒಳಗಿನ ಈ ಗೆರೆಗಳು ಕಾಣದಂತೆ, ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಉದ್ದ ಟಿಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಲ್ಲವೇ ? ಕಾರ್ಡಿಂಗ್ನಲ್ಲಿ ಟಿಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ರೂಢಿಯಾದ ಮೇಲೆ, ಈ ನೇಯ್ಗೆ ಟಿಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷ ತೊಂದರೆ-ಯಾಗದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಯಂತ್ರದ ಸೂಜಿ ಹಿಂದುಮುಂದೆ ಬಿದ್ದು, ಟಿಬ್ಬಿಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೀಳದೆ, ಒಳಗಿನ ಓಡುವ ಟಿಬ್ಬಿಯ ಗೆರೆಗಳೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಗೆರೆಗಳು ಕಾಣ-ತೊಡಗಿದರೆ ಓಡುವ ಟಿಬ್ಬಿ, ಉದ್ದ ಟಿಬ್ಬಿ-ಗಳೆರಡೂ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ, ಕಸೂ-ತಿಯು ಅಷ್ಟೊಂದು ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣಲಾರದು; ಟಿಬ್ಬಿಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬಂದರೆ ಈ ಹೆಣೆತೆಯೂ ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು.

ನೇಯ್ಗೆ ಟಿಬ್ಬಿಯನ್ನು ಹಾಕುವ ವಿಧಾನ
ಮೊದಲು ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ಇಂಚು ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಓಡುವ ಟಿಬ್ಬಿಯ ಮೂರು ಸಾಲು ಸಾಲುಗಳನ್ನು, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿ-ಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಹಾಕಬೇಕು; ಈ ಸಾಲುಗಳು ಒಂದರಮೇಲೊಂದು ಬರದೆ, ಒಂದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬರ-ಬೇಕು; ಎಂದರೆ ಗೆರೆ ದಪ್ಪವಾಗುವುದು; ಬಳಿಕ ಆ ಗೆರೆಯನ್ನು ಬಲದಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ (ಅಥವಾ ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೂ ಸರಿಸಬಹುದು) ಸರಿಸುತ್ತ, ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಉದ್ದ ಟಿಬ್ಬಿಗಳನ್ನು, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು

ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ದಟ್ಟವಾಗಿರುವಂತೆ ಹಾಳೆಬೇಳೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಗೆರೆಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಬೀಳದಂತೆ ಜಾಗರೂಕವಾಗಿರಬೇಕು.

ಈ ಹೆಣೆಕೆ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲೆ ಉಬ್ಬಿ ಬರದಿದ್ದರೂ, ಸ್ವಲ್ಪ ಉಬ್ಬಿ ಬಂದು ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ಕಾರ್ಡ್‌ಗಿಂತಲೂ ಹೆಣೆಕೆ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದಪ್ಪವಾದ ಬೇಟೆಗಳ, ಸಮಾಪದಲ್ಲಿರುವ ಜೋಡೆಗಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ತುಂಬಲು ಬಾರದು; ಅಂಥಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲ್ಮೈಯ ಫೇಣಿಕೆಯನ್ನು, ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ, ಕೊಂಚ ಅಗಲವಾಗಿ, ಬಹಳ ಅಂದವಾಗಿ ತೋರುವುದು.

ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ಹೆಣೆಯುವಾಗ, ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ದಾರದ ವಿಷಯವೂ ಬಹಳ ಮಹತ್ತ್ವದ್ದು. ಬಣ್ಣದ ದಾರ ಮೇಲೆಯಷ್ಟೇ ಬರುವುದರಿಂದ, ಕೆಳಗೆ ಬಿಳಿಯ ದಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೆಳಗಿನ ಬಿಳಿಯ ದಾರ ಮೇಲೆ ಬರದಂತೆ, ಒತ್ತಡ (ಟೆನ್ಷನ್) ವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಯವಲ್ಲದ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪಾಪ್ಲಿನ್ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವಾಗ, ಮೇಲೆ ಲಂ ನಂಬರಿನ ದಾರವನ್ನೂ ಕೆಳಗೆ ಲಂ ನಂಬರಿನ ದಾರವನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು; ಬಟ್ಟೆ ನಯವಾದಂತೆ ದಾರದ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಏರುತ್ತ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ಹೆಣೆಯುವ ರೂಢಿಯಾಗುವ ಪರಿಗೆ ಈ ದಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಏನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಪಾಪ್ಲಿನ್‌ನಂತಹ ಬಟ್ಟೆಯಿದ್ದಾಗ ಸೂಜಿಯಾದರೂ ೧೪ ನಂಬರಿನದಿದ್ದರೆ ನಡೆಯುವುದು; ತಿಳುವಾದ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಸೂಜಿಯಾಗಿಸಿದರೆ, ಬಟ್ಟೆಗೆ ತೂತು ಬೀಳುವುದು; ಆಗ '೯' ನಂಬರಿನ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ದುಂಡುಟಿಬ್ಬಿ (Round Stitch)

ಇದುವರೆಗೆ ಹೇಳಿದ ಟಿಬ್ಬಿ-ಹೆಣೆಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಓತುವ ಟಿಬ್ಬಿಯ ಬಳಗದವೇ; ಆನೆಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದೇ ಮಾದರಿಯವು. ದುಂಡುಟಿಬ್ಬಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ; ಆದರೆ ಅದರ ಗತಿಯ ದಿಕ್ಕು ಮಾತ್ರ ಭಿನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವುದು ಟಿಬ್ಬಿಯೊಂದೇ ಆದ್ದರಿಂದ, ಇದೂ ಕೂಡ ಆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಟಿಬ್ಬಿಯಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು.

ಈ ಟಿಬ್ಬಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಟಿಬ್ಬಿಗಳಿಗಿಂತ ಸುಲಭ; ಒಂದೇ ಸಮಾನಾಗಿ ಸಮಾನಾಂತರದಲ್ಲಿ ಟಿಬ್ಬಿಗಳು ಬೀಳಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವೇನೂ ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಒಂದು ಸಲ ಟಿಬ್ಬಿಗಳ ವರ್ತುಲ ದೊಡ್ಡದೂ ಅಗಲವಾದುದು, ಒಂದು ಸಲ ಸಣ್ಣದೂ ಆಗಬಹುದು; ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಆ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಈ ಟಿಬ್ಬಿಯಿಂದ ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆಯಿತು; ಮೊದಲಿಗೆ ಟಿಬ್ಬಿಯ ವರ್ತುಲ ದೊಡ್ಡದಾದರೆ, ಅದರೊಳಗೆ ಮತ್ತೆ ಸಣ್ಣ ವರ್ತುಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೂಬಹುದು.

ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ರಾಬಿ ತಿರುಗಿದಂತೆ, ದುಂಡುದುಂಡಾಗಿ ತಿರುಗಿಸುವ ರೂಢಿ ಬೇಕಾಗುವುದು; ರಿಂಗನ್ನು ತಿರುಗಿಸಲು ಬಾರದೆ ಅದು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಗಂಟೆ ಆಗಿಬಿಡುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದೂರವಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ದಿವರ್ತುಲಗಳಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ, ರಿಂಗನ್ನು ದುಂಡುದುಂಡಾಗಿ ತಿರುಗಿಸಲು ಕಲಿಯಬೇಕು.

ದುಂಡುಟಿಬ್ಬಿಯನ್ನು ಹಾಳುವ ವಿಧಾನ: ಉರುಟಿ ಬಟ್ಟೆಯ ತುಂಡೊಂದನ್ನು ರಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕೂಡ ಯಂತ್ರದ ಸೂಜಿಯ ಕೆಳಗೆ ಕೂಡಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಮೇಲೆ ದಾರವು ಸಡಿಲಾಗಿರುವಂತೆ, ಅದರ ಮೇಲಿನ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ, ಒತ್ತಡದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ, ರಿಂಗ್ ದುಂಡುದುಂಡಾಗಿ ಸರಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು; ಯಂತ್ರವು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ರಿಂಗನ್ನು ಸರಿಸುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಹಲಕ್ಷು ಕೊಡಬೇಕು. ವರ್ತುಲಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವುದಂತೂ ಸರಿ, ಆದರೆ ಅವು ಸಣ್ಣವಾದಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು.

ಈ ಹೆಣೆಕೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದುಂಡಾದ—ತುಂಬಿಬರುವ, ಆಕೃತಿಗಳನ್ನೇ ಆರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು; ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ತುಂಬುವುದಾದರೆ ಈ ಹೆಣೆಕೆಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಈ ದುಂಡುಟಿಬ್ಬಿಯ ಉಪಯೋಗ ಬಹಳವಾಗುವುದು; ಟಿ ದುಂಡುದುಂಡಾಗಿ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬರುವುದರಿಂದ, ಹಣ್ಣುಗಳೂ ದುಂಡಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುವುವು. ಆ ಈ ದುಂಡುಟಿಬ್ಬಿಯ ಮೂಲಕ, ಆ ತುಂಬುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸಲು ಬರುವುದು. ಛಾಯಾಪ್ರಧಾನವಾದ ರೇಶಿಮೆಯಿಂದ ದುಂಡುಟಿಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣನ್ನು ತುಂಬಿದ ಹೆಣೆ ನಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಛಾಯಾಪ್ರಧಾನ ರೇಶಿಮೆ ಇಲ್ಲದಾದರೂ ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಬಣ್ಣವನ್ನು ತರುವುದಿದೆಯೋ, ಅಸ್ಥಳದ ದುಂಡುಟಿಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರಳವಾಗಿ (ದೂರದಲ್ಲಿ) ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಉಳಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಬಣ್ಣದ ದುಂಡುಟಿಬ್ಬಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಬಹುದು. ಅಗಲೂ ಕಸೂತಿ ಅಂದ ಕಾಣುವುದು ಹೂವುಗಳನ್ನು ತುಂಬಲೂ ದುಂಡು ಟಿಬ್ಬಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದುಂಟು; ಆದರೆ ಈ ಟಿಬ್ಬಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ವರ್ತುಲಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಸೂತಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಚೆಂದವಾಗುವದಿಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದುಂಡು ಟಿಬ್ಬಿಯನ್ನು ಉದ್ದದ್ದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ—ಹೊವಿನ ಪಕೆಗಳೂ ಅಂದವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುವುವು.

ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗ

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೇಮಂತಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ೧೦ ಜನರಿಂದ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ವಿಮರ್ಶಕರ ಪರಿವಿಡಿ ಹೀಗಿದೆ:

೧. ಶ್ರೀ. ಹರಿದಾಸ ಕರ್ಕಿ, ಉ. ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ. ೨. ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಪುರುಷನ್, ಬಂಕಿಪುರ. ೩. ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಎಫ್. ಬಸರಕೋಡ, ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ. ೪. ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಎನ್. ದೇಶಪಾಂಡೆ ಜ್ಯು. ಬಿ. ಎ. ವಿಜಯಪುರ. ೫. ಶ್ರೀ. 'ಸೀರಾ' ಚಿತ್ರದುರ್ಗ. ೬. ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶರ್ಮ 'ವಿವ್ಯಾನ್' ಕಾಸರಗೋಡು (ದ. ಕ.). ೭. ಶ್ರೀಮತಿ ಸದ್ಮಾ, ಬೆಂಗಳೂರು. ೮. ಶ್ರೀ. ಪಿ. ಅನಂತರಾಜನ್, ಪುಲಿಗೆರೆ—ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರ. ೯. ಶ್ರೀ. ಸುಬ್ಬರಾಯ ರಾಂಭಟ್ಟ ಗಾಬ್ರಿ, ಕರ್ಕಿ. ೧೦. ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಎ. ಕುಸುಗಲ್ಲ, ವಿಜಯ ಕಾಲೇಜು, ವಿಜಯಪುರ.

ಈ ಸಲದ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ಜಯಂತಿಯ ಸಂಪಾದಕ ಸಮಿತಿಯೊಳಗಿನವರೇ ಒಬ್ಬರು ನೋಡಿ ನಿರ್ಣಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ನಿರ್ಣಯವೂ ಈ ಬಗೆಯಾಗಿದೆ:

“ ಒಂದು ಕತೆಯನ್ನೋ ನಾಟಕವನ್ನೋ ಕವಿತೆಯನ್ನೋ ಓದಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು ಬೇರೆ; ವಿಶಿಷ್ಟ ತರದ ಬರೆಹಗಳನ್ನೋ ಕಳೆದ ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನೇ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು ಬೇರೆ. 'ನಗೀಗೇನೇವೀದ್ಯ' ಮೊದಲೊಂದು 'ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ನಮ್ಮಜೀವನದೃಷ್ಟಿ' ಅಥವಾ 'ಅಮೃತಾತ್ಮ'ದಂಥ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶಿಸಲು ಹೊರಟರೆ ಬರುವ ಅಡಚಣೆಗಳು ಎರಡು: ಒಂದು ಸ್ಥಲಾಭಾವ, ಎರಡನೆಯದು ಎಲ್ಲ ಬರೆಹಗಳನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಪಾಂಡಿತ್ಯ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗನಲ್ಲಿ ಬಹುಶ್ರುತತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ರಸಿಕತೆಯು ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಿ ರಸಾನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕು— ಎಂಬುದೇ ಇಂತಹ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಓದುಗರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಮಂತಸಂಚಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿ, ಎರಡು ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಈ ತೂಕಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವವು. ಎರಡೂ ವಿಮರ್ಶೆಗಳೂ ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದುವುಗಳು. ಒಂದೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವು ಪ್ರಕಟವಾಗಲು ಅನುವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವನ್ನು ಒಂದೊಂದೆಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. * ಈ ಎರಡು ವಿಮರ್ಶೆಗಳೆಂದರೆ:— ೧. ವಿಜಯಪುರದ ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಎನ್. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರದು; ೯. ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶರ್ಮ ಅವರದು. ಮಿಕ್ಕ ವಿಮರ್ಶೆಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಗ-ಭಾಗಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ.”

ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗಾಗಿ “೧೯೫೦ ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿನ ಕಾದಂಬರಿ” ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನಿರಿಸಿ, ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಬರೆದು ಕಳುಹಬೇಕು.

ಜಯಂತಿಯ ಹೇಮಂತ ಸಂಚಿಕೆ

(ವಿಮರ್ಶೆ)

ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಎನ್. ದೇಶಪಾಂಡೆ ಜ್ಯು. ಬಿ. ಎ. (ಆನರ್ಸ್)

ವಿಜಯಪುರ.

ಜಯಂತಿಯ ಹೇಮಂತಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ, “ಕಿಮಿವಪಿ ಘರಾಣಾಂ ಮಂಡನಂ ನಾಕೃತೀನಾಂ” ಎಂಬ ಕಾಲಿದಾಸನ ಪ್ರಿಯು ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬಾರದಿರದು. ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ,

ಸಂಪಾದಕರ ನಿವೇದನೆಯಂತೆ “ಜಯಂತಿ” ಬಡತನದಲ್ಲಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮಿಯೂಟವನ್ನು ಣಿಸುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷಾನ್ನಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಸಂಪಾದಕರ ಆಶಯದಂತೆ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯದ ಲೇಖನಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಇವೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹುತರವಾಗಿ ಒಂದೇ ರಸದ ಬೇಸರವನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದೆಂದು ಎನಿಸುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ.

ಈ ಹಾಸ್ಯದ ಹೊಸಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಂಬರುವ ವೀಚಿಗಳೆಂದರೆ “ಸರ್ರೇಗುಳಿಗೆ”. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಾಕ್ಯಗಳು ಹೊಸವಾಗಿಲ್ಲ.

* ಒಂದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆವು. ಸಂ. ಜ.

ಸಮ್ಯಕ್ ನಿತ್ಯದ ಜೀವನದಿಂದ ಆಯ್ದ ಪಾತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಇಂಥ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ದಿನಾಲು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. 'ಸಕ್ರಿ ಗುಳಿಗೆ' ಮೇಲೆ ಹಾಸ್ಯದ ಸಹಿತನವನ್ನು ನೈತಿಕಪಡಿಸಿದರೂ, ಅಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಯೋಗದ ಕಹಿತನವಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂದು ಕಂಡುಬರುವ ನೈತಿಕ ಅನಾಥತೆಯ ಪುರಬಾಧೆಗೆ 'ಸಕ್ರಿ ಗುಳಿಗೆ' ಒಳ್ಳೆ ಮದ್ದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ನಕ್ಕು ಮರೆಯುವ ನಾಟಕವಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ಮುಖಕ್ಕೆ ಕಪ್ಪು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ನಕ್ಕಂತಿದೆ! ನಮ್ಮ ಗತಿ!! ಆ ಮುಖದ ಕಪ್ಪನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

'ಸಾಹಿತ್ಯದ ನೈತಿಕ ಜೀವನದೃಷ್ಟಿ' ಎಂದು ಅಪೂರ್ವ ಭಾಷಣ. ವಿಚಾರಪೂರ್ಣ ಹಾಗೂ ಪ್ರಚೋದಕ ಭಾಷಣವಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ-ಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಅಪೂರ್ವವಾದುದು. ಇದನ್ನು ತರುಣನಾಟಕಗಳು ಎರಡೂ ಕಣ್ಣು ತೆಗೆದು ಕಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. "ಮಾನವ ಹೃದಯವು ಇಂದು ಪಾವನ ಹುತ್ತಾಗಿವೆ. ದ್ವೇಷ-ಮದ-ಮತ್ಸರಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಇಂಥ ಸರ್ವಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡುವ ಪವಿತ್ರತನಾಗಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರ-ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ಸರ್ವರ ಸೊತ್ತಾಗಿರುತ್ತವೆಂತೆ ನಾಟಕಿಯು ಮನನನಗೆ ಬೀರಿ ಮನುಕುಲವನ್ನು ಸಾವನ್ನಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ... ನಾಗರಿಕತೆಯೊಡನೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ" ಎಂಬ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಇಂದು ಮನನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಗೃಹ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ವಿರಾಮವಾಗಬೇಕು. ಗೋಕಾಕರು ತೋರಿಸಿದ ದಾರಿಯನ್ನು ತುಳಿದು, ಬೆಳಕನ್ನು ನಾವು ಕಂಡು, ಇತರರಿಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕಾದ ಬೆಳಕು ಇದು.

'ಬಾಣ-ನಾಗವರ್ಮರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು' ಎಂಬ ಲೇಖನ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವಿಚಾರಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ, ಮೂಲಮೂಲಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಂಗತಿಗಳು, ಲೇಖಕಿಯರ ತುಲನಾತ್ಮಕದೃಷ್ಟಿಯ ಅಭ್ಯಾಸದ ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳಾಗಿವೆ. ಬಾಣ ಕೇವಲ ವರ್ಣನಾಪ್ರಿಯ. ಅವನಲ್ಲಿ ಕಥೆಯ ಓಟವಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದ ವಿಷಯಬಂದರೂ ವರ್ಣಿಸದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲಾರ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪಾತ್ರಭೇದವಿಲ್ಲ. ಉಚ್ಚ-ನೀಚ ಪಾತ್ರಗಳ ಮುಖಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದ ಸಂಭಾಷಣೆ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಪನಾತೀತವಾದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕಾಣಿಸಿದ್ದು ಬಾಣನ ದೋಷ—ಎಂದು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾಗವರ್ಮನು ಹಾಗಲ್ಲ, ವಿಷಯವನ್ನು ಬಾಣನಿಂದ ತೆಗೆದು, ಕೊಂಡರೂ ಅಂಧಾನುಕರಣವಾಗಿದೆ. ನಾಗವರ್ಮನಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಭರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತದೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕಂಡ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ನಾಗವರ್ಮನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ನಿಬಿಡವಾದ ಸಮಾಸ-ಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಸರಳವಾದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಲೇಖಕಿಯರು ಸೋದಾಪರಣವಾಗಿ ತೋರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಯಾವ

ಓದುಗನೂ ಮರೆಯಲಾರ. ಹೀಗೆ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾದ ವಿಮರ್ಶೆ ಬರೆಯುವುದು ಸಹಜಕಾರ್ಯವೇ. ಇದು ಲೇಖಕಿಯರ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಪ್ರದರ್ಶನ. ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಾದವು ಎಷ್ಟು ಸಲ ಓದಿದರೂ ಕಡಿಮೆಯೇ ಎಂದರೆ ಅತಿ ಯೋಕ್ತಿ ಯಾಗಲಾರದು.

'ಅಮೃತಾತ್ಮ' ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕರುಳುಕಿವುಚುವ ಕರುಣಾದ ಚಿತ್ರ. ಮೊದ-ಮೊದಲು ನಾಟಕದ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಧುರ್ಯ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ, ಆ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳ ಸತ್ಯತೆ ಮುಂಬರುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮೂಡಿದೆ; "ನಿಯತಿಸಾತೆಯು ಲೋಕವನ್ನು ತನ್ನ ಲೀಲೆಗಾಗಿ—ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿರಿಸಿದ್ದಾ. ಇದನ್ನು ನಾಯಕನಿಂದಲೇ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿರಿಸಿಲ್ಲದ್ದು. ಯಾರಿಂದಲೂ ಇದರ ತೋರಿಸು ತಿದ್ದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ! ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳುವ ಲೇಖಕರ ಮಾತುಗಳು, ವೇದ ಪಾಠಗಳಂತೆ ಶಾಶ್ವತಸತ್ಯದ ನುಡಿಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಲೋಕ ತೋರಿಸನ್ನು ತಿದ್ದುವುದು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತವ ಜೀವನ ಸರ್ವಾಂತ ಎಲ್ಲರೂ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ; ಇದನ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಅವರ ಮರಣ ಅನಂತರ ಅದು ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಮೂಲಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಜಗದ ರೂಢಿ. ಈ ಲೋಕದ ತೋರಿಸು ತಿದ್ದಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಧುರೀಣರಾದ ಮಹಾತ್ಮ ಮರಣವೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಪವಿತ್ರಾತ್ಮರ ಮರಣದ ಪೃಶ್ಠವನ್ನು ಈ ಶರಂಗರೂಪಕದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರವತ್ತಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಭಾರತದ ಉಕ್ಕಿನವು; ಸರದಾರರ ಚಿತ್ರ ಯಾರ ಕರುಳನ್ನೂ ಕರಗಿಸದಿರದು. ಅಲ್ಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಭಾರತಮಾತೆಯ ಅಕ್ರಂದನಗಳು ಹೃದಯದಿಂದ ಬಂದ ಅಂತಃಕರಣದ ನುಡಿಗಳು. ಅವು ನಿಜವಾ ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವುವು.

ನಿಂದೆಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಶ್ರೀ. ಮೊರಬರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಮಾನಸಿಕಶಾಸ್ತ್ರದ (Psychological) ಸಮಸ್ಯೆ. ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಇದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಧೋಷವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, "ಬೋಧ್ಯರೂ ಮತ್ಸರಗಸ್ತಾಃ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರನ್ನನ ನುಡಿಯೇ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ "ವಾಕ್-ಶ್ರೀಯುತನೋಳ ಅಮತ್ಸರತ್ವಮಾಗದು" ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪಾಮರನಿಂದ ಪಂಡಿತನ ವರೆಗೆ ಈ ನಿಂದೆಯ ವಲ್ಲರ ಜಿಲ್ಲವರಿದು ಹಬ್ಬಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಮತ್ತಾತನ ವರೆಗೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಇದು ಎಂದಿಗೂ ಇರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ. ಇದನ್ನು ಮಾನಸಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ ಇದರ ನಿವಾರಣೋಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

ಅಶ್ವತ್ಥರ 'ಒಂದು ಸಾಹಸ' ಸುಹಾಸವಾಗಿದೆ. ನಿತ್ಯಜೀವನದ

ಒಳಿತೆಯಾದರೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಂಜನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯವನ್ನು
ವಿನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಓದುಗರ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಈಗಲಿ ಪಳಗಿದ ಕೈ ಇವರದು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಹಾಸ್ಯ
ದುವುದರಿಂದ, ಓದುವಾಗ ಬೇಸರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದಲ್ಲಿ
ನಿನ್ನ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಖಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿರಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
ಇಂತಿ ನಿತ್ಯದ ಸಾರಿನ ಪುಟಿಯ ಚಿತ್ರದ ಹಗರಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ
ನರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾರು ಸಮರಸವಾಗಿದೆ—ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ
ಇತರರೇ ಕ್ರಿಯಾಗಲಾರದಷ್ಟೇ ?

ಅರ್ಥಿಕ ವಿಭಾಗಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಲೇಖನ. ಗಾಂಧೀಜೀಯವರ
ಪ್ರಭುತ್ವಾಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹು ಜನರು ಬಹುವಿಧವಾಗಿ ಟೀಕಿಸು
ತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಜನರು ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಕಂಡು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ
ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಯಂತ್ರ
ನೇ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ನಮ್ಮ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆ. ಅದರ
ಗಾಂಧೀಜೀಯವರು ಹೊಲಿಯುವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಿಲ್ಲ.
ದಾವ ಯಂತ್ರಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಶೋಷಣೆಗೆ ಪೋಷಕವಾದುವು
ಗೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಹಾತ್ಮರು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು.

ಇನ್ನು ಕಾಣುವ ಚಿತ್ರ ಕೇವಲ ಹರಟೆಗಳು. 'ಶಾರದೆಯ
ಕೂವತಾರ' ಒಂದು ಹಾಸ್ಯಪ್ರಬಂಧ ಕಂಡರೂ, ನಮ್ಮ
ರ್ಜಕ್ಷತನದ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ವಿಜಯನಗರದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ
ಒಕ್ಕು ನಮಗಿಂದು ಪ್ರಿಯವಾಗಿಲ್ಲ; ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ
ಯು ಧೂಳು ನಿಂತಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು ?
ಇದರ ಭವಿಷ್ಯ" ವಿಷಯ ಚರ್ವಿತ ಚರ್ವಿತವಾದರೂ ನಾಟಿ
ದ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ, ಓದು
ಸರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. 'ತಿಮ್ಮನ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ' ಸಕಾಲಿಕ
ಟೀಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಶವಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದ
ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗರು ಇಂದು ಎಂಥ ನೀಚತನದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತುಳಿಯ
ತ್ತಿದ್ದಾರೆ—ಎಂಬುದನ್ನು 'ಬೀಬಿ'ಯವರು, ಲೇಖನದ ಕೊನೆಯ
ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು
ಮೈ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಇಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯ.
ಡಾ. ಕೆ. ಯವರ 'ಮುಖಸ್ತುತಿ' ನೊದಮೊದಲು ಹರಟೆಯ
ನಡಿಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟಿದ್ದರೂ, ಉಳಿದರ್ಧ ಭಾಗದಲ್ಲಿ
ಮಿಹರು ತಮ್ಮ "ಮುಂಗಾಲುಪುಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ" ಮುಂಗಾಲು
ಪುಟಿಗೆಯ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ, ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಮುಖಸ್ತುತಿಯ
ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಕಾಣದಿರದು. ಅವರ 'ಮುಂಗಾಲು
ಪುಟಿಗೆ' ಹರಟೆ ಸಂಗ್ರಹ ಓದಿದವರಿಗೆ, ಇದೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ.

ದಪ್ಪು ಅವರ ಮಹಾಚುನಾವಣೆಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಸ್ಯಪೂರಿತ
ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಲೇಖನವಾಗಿದೆ.

ಕವನಗಳಲ್ಲಿ 'ಕನ್ನಡ ನಾಡಯುವಕರಿಗೆ' ಕರೆಯು ಒಳ್ಳೆಯ
ವಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯವಾಗಿವೆ.
ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಹಾಸ್ಯಕವನಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರೆ

ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಳೆ ಬರಬಹುದಾಗಿತ್ತು.
ಇವೆಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಸಂಪಾದಕರು
ನೊದಲನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಆತ್ಮನಿವೇದನೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋವು
ನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು. ಇಂತಹ ಕಷ್ಟಗಳ ಪರಂಪರೆಗಳಲ್ಲಿ
ಜಯಂತಿಯ ಈ ಮಟ್ಟವನ್ನು, ಸಂಪಾದಕರು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು
ಬಂದದ್ದು ಸ್ತುತ್ಯ. ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದ
ಜಯಂತಿಗೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುವುದೆಂದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯ
ವಿಷಯವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ದುಡುಕಿನ ಮಾತಾಗಲಾರದು. ದಕ್ಷಿಣ
ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತಿಯವರ "ಜೀವನ" ಕನ್ನಡದ ಕಹಳೆಯನ್ನು
ಊದಿದರೆ, ಇಂದು ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮರ
"ಜಯಂತಿ" ಕನ್ನಡದ ಉಸಿರಾಗಿದೆ. ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಸಾಕಷ್ಟು
ಅರ್ಥಿಕ ಬಲವಿದೆ. 'ಜಯಂತಿ'ಗೆ ಒದಗಿರುವ ಈ ಅರ್ಥಿಕ ವಿಷ
ತ್ತನ್ನು ದೂರಮಾಡುವುದು ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರೇಮಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ
ವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಲು ಬೇಡ. ಇಂತಹ ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯ
ಹೇಮಂತ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾವು, ಹೆಚ್ಚುಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಾ
ಬೇಕಾದರೆ, ಇಂದು ನಾವು, ಜಯಂತಿಗೆ ಒದಗಿದ ವಿಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾಗಿ
ಗಳಾಗಿ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ನನ್ನ ಸಹೃದಯ ಓದುಗರಿಗೆ
ಇದು ನನ್ನ ಸವಿನಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲರೂ ಮನ್ನಿಸುವರೆಂದು
ನಂಬುವೆ.

ಮಿಕ್ಕ ವಿಮರ್ಶಕರ ವಿಮರ್ಶೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಒಂದೊಂದು ಮಾತು

".....ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಸಂಚಿಕೆಯು
ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಚಕನಿಗೂ ಶುಂಬಾ ಸೊಗಸನ್ನೀಯುವುದರಲ್ಲಿ
ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಇನ್ನು

ಶಾಂತಿಸೇವಾ ಸದನದ ಸುಂದರ ಪ್ರಕಟನೆ

ವಿಜಯಶ್ರೀ

ಮಿರ್ಜಾ ಅಣ್ಣಾರಾಯರ

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ.

ಬೆಲೆ: ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ.

ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ :

ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಜಾ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು,

ಪೊ. ಉಗಾರ ಬುದ್ರುಕ

ಬೆಳಗಾವಿ

ಮುಂದೆಯೂ ಇಂತಹವೆ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ
ಅನುಕೂಲತೆ ಜಯಂತಿಯ ಸಂಚಾಲಕರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಲಿ.....”

ಎಸ್. ಎಸ್. ಪುರುಷನ್, ಬಂಕಿಪುರಂ.

“....ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತ್ಯವಿಮರ್ಶೆ, ನಾಟಕ, ಕಥೆ, ಕವನ, ಹರಟೆ,
ಹಾಸ್ಯ, ವ್ಯಂಗ್ಯ, ವಿಡಂಬನೆಗಳಿಂದ ಹೇಮಂತಸಂಚಿಕೆಗೆ ಶೋಭೆ
ಬಂದಿದೆ.....” ಎಮ್. ಎಫ್. ಬಸರಕೋಡ, ಗುಣೇಂದ್ರಗುಡ್ಡ.

“ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಯೋಗ್ಯ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ದ
ಜಯಂತಿ, ಇದೇ ರೀತಿ ಬಹುಕಾಲ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ
ವನ್ನು ಉಣಿಸುತ್ತಿರಲೆಂದು ಬಯಸುವೆ.”

ಸಿ. ರಾ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ

“.....ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಅದುಮಿ ಹಿಡಿದು ಜನತೆಯನ್ನು
ತಣಿಸಲು ಹೊರಟ ಜಯಂತಿಯು, ಅನ್ನದ ಅಭಾವದೊಂದಿಗೆ
ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಭಾವವೂ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ತನ್ನ
ವೈವಿಧ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾದ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದ್ದಾಳೆ.”

ಶ್ರೀಮತಿ ಪದ್ಮಾ ಬೆಂಗಳೂರು

“.....ಹಾಸ್ಯಪ್ರಧಾನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಹಾಕಲು ಯೋಚಿಸಿ-
ದಾಗ ವಾತಾವರಣವು ದುಃಖಮಯವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ

ಸಂಚಿಕೆಯು ತನ್ನ ಮೆರುಗಿನಿಂದ ಕಳೆಗುಂದದೆ ಹೊರಟಿದೆ....!

ಪಿ. ಅನಂತರಾಜನ್, ಪುಲಿಗೆರೆ-ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ

“ಒಂದೇ ಮಾತಿನ್ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಜಯಂತಿಯ ಹೇವ
ಸಂಚಿಕೆ ಕಲಾಪೂರ್ಣವಾದ ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರ ಸಂಚಿ
ನಿಜಕ್ಕೂ ಈ ಸಂಚಿಕೆ ಓದಿ ಬಿಡುವಂತಹದಲ್ಲ.” ಸಂಗ್ರಾ
ವಾದುದು. ನಾವೀನ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಅದರ ನವೀ
ನಿಂದಿಗೂ ಸ್ಥಿರ.”

ಸು. ರಾ. ಗಾಬ್ರಿ, ಕಕಿ

“ಜಯಂತಿಯ ಹೇಮಂತ ಸಂಚಿಕೆಯು. ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.
ಕವನ, ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಜಯಂತಿಯು
ಆನೇಕ ವಿಶೇಷಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತ ಬಹುಕಾಲದ
ಬಾಳಲಿ!

ಆರ್. ಎ. ಕುಸುಗಲ್ಲ, ವಿಜಾಪುರ

ಬಂದಿರುವ ಎಲ್ಲ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಜಯಂತಿಯ ವಾಚಕರ
ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿವೆಯಾದುದರಿಂದ, ಜಯಂತಿ
ಹೇಮಂತ ಸಂಚಿಕೆ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿದೆಯೆ.
ಭಾವಿಸುವಂತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಾ
ಅರಿತಿರುವೆವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಸಲೆ
ಕನ್ನಡಿಗರ ಔದಾರ್ಯದ ಸಹಕಾರದ ಅಗತ್ಯ ತುಂಬ ಇದೆ.

ಸಂಪಾದಕರು ಜಯ

ಇಂದು!

ಶ್ರೀ. ಕ. ಮ. ಬಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮೂಡಣದಿ ಮೂಡಿಹುದು ಎರಡನೆಯ ವರುಷ !
ನಾಡಿನಲಿ ತುಂಬಿಹುದು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಕಲುಷ ! !
ವರುಷವಾಯಿತು ಹುಟ್ಟಿ ಜನರಾಜ್ಯ ಭಾನು !
ಹರುಷವಿಲ್ಲದ ಜನಕೆ ಅದುನೆ ಕಹಿಜೇನು !
ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಗರದಿ ಮುಳುಗಿಹುದು ಜನನಿಂದು !
ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಕೂಗು 'ಶಾಂತಿ ಬೇಕೆಂದು !'
ಶಾಂತಿ ಎನ್ನುವ ಜನನಿ ಸಮರದಲಿ ಇಂದು !
ಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡಿದೆ ಜಗವು ಅಂತಿಮವು ಎಂದು ! !
ನಮ್ಮತನವನು ನಾವು ಸತ್ಯಮರೆತಾಯ್ತು !
ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜನವು ಬಲಿಯಾಯ್ತು ! !
ವೀರವಲ್ಲಭ ಮರಣ, ಅರವಿಂದ ನಿಯಾಣ !
ಕೋರಿಯಾ ! ಕಾದಿಹುದು ಕಾಶ್ಮೀರ ಸಗರಣ ! !
"ಬಂದಿರುವ ಕಷ್ಟಗಳು ಬರಲಿರುವ ಸುಖಕೆಂದು" !
ಇಂದುಧರನೇ ಇಂದು ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆಸು ! !
ಕಂಕಣವ ತೊಡರಿಂದೆ ನಾಡು ನುಡಿಗಾಗಿ !
ಶಂಕೆಯೇತಕೆ ನಿಮಗೆ ನಿಜದ ನಡೆಗಾಗಿ ?
ಹರಸುತಿಹನದೊ ಸಗ್ಗದಲಿ ದೇವಗಾಂಧಿ !
ಗುರುತರದ ಕಜ್ಜುವಿದೆ, ಅದರಿಂದೆ ನಾಂದಿ ! !

೧೭೪. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ (ಸಾಹಿತ್ಯಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಸೂಚಿಯ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೈಯಾರ ಕೆಜ್ಜಾಣ್ಣ ರೈ ಪ್ರೇಸ್ ವೆರಡಾಲ (ದ. ಕ.) ಕ್ರಾ. ಅ. ೫೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦.

೧೭೫. ವಿಧಿವಿಲಾಸ (ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ) ಲೇಖಕರು ಡಾ. ಬಿ. ವಿಶ್ವನಾಥರಾಯರು ಬಳ್ಳಾರಿ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಜೀವಿನಿ ಪ್ರಕಾಶನದ ೪ನೆಯ ವರ್ಷದ ೨ನೆಯ ಗ್ರಂಥ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೯೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೧೭೬. A Visit to Bijapur (ವಿಜಾಪುರ ನಗರ ದಿಗ್ವಿರೋಧ) ಬರೆದವರು ದಿವಂಗತ ಎಚ್. ಎಸ್. ಕೌಜಲಗಿ ಬಿ. ಎ., ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ. ಅವರು. ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಎಚ್. ಕೌಜಲಗಿ ಸಂಯುಕ್ತಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೆಸ್ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೮೦ ಪುಟಗಳಲ್ಲದೆ ಆರ್ಟ್ ಪೇಪರಿನ ಚಿತ್ರ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

ವಿಜಾಪುರದ ಸಂದರ್ಶಕರಿಗೂ ವಿಜಾಪುರದ ಪರಿಚಯೇಚ್ಛುಗಳಿಗೂ ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪುಸ್ತಕವಿದು. ಇತಿಹಾಸಿಕ ವಿಜಾಪುರದ ಬಗೆಗೂ ವರ್ತಮಾನ ವಿಜಾಪುರದ ಬಗೆಗೂ ಬೇಕಾದ ಯಾವ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ಈ ಪುಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

೧೭೭. ಗಾಳಿಗುದರಿ (ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನ) : ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಆರ್. ವಾಡಪ್ಪಿ ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ. ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ದ. ಬಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರ ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರಾ. ಅ. ೮೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

೧೭೮. ಸರ್ವಜ್ಞ ವಚನಗಳು (ಸಂಕಲನಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥ) ಸಂಕಲನಕಾರರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಉತ್ತಂಗಿ, ಧಾರವಾಡ. ಡಿವಿನ್ ಗ್ರೆಡ್ ಪುಟಗಳು ೪೦೦. ಬೆಲೆ. ೨-೧೦-೦

ಜಯಂತಿಯ ಹೇಮಂತ ಸಂಚಿಕೆ

ಕೆಲವೆ ಪ್ರತಿಗಳು ಉಳಿದಿವೆ. ಬೇಕಾದವರು ಕೂಡಲೆ ಬರೆಯಿರಿ !

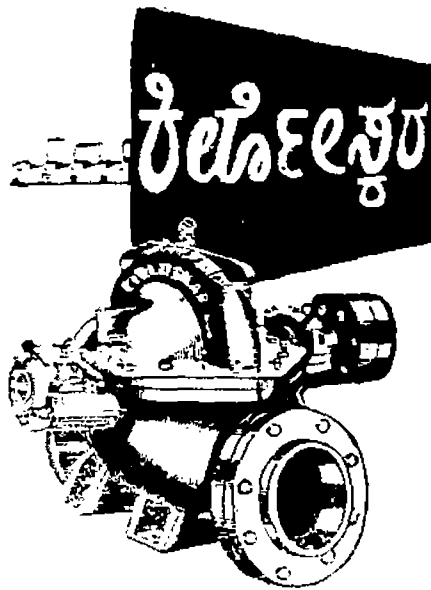
- ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕತೆಗಾರರಾದ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎ. ಎಸ್. ರಾವ್ ಅವರ ಹಾಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಸುಂದರ ಸಣ್ಣ ಕಥೆ !
- ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರ ಸದೈವ ಸೀದಾಸದ್ಧತಿಯ ವಾಸ್ತವಚಿತ್ರವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವಿನೋದ ದೃಶ್ಯ !
- ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಕೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಮೊರಬ ರಘುನಾಥರಾಯರ ತಂತ್ರರುದ್ಧವಾದ ವ್ಯಂಗ್ಯಪ್ರಬಂಧಗಳು !
- ಶ್ರೀ ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮರ ವಿಚಾರ ಪ್ರಚೋದಕವಾದ ಹಾಗೂ ರಸಪೂರ್ಣವಾದ ತರಂಗ ರೂಪಕ !
- ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಲೇಖಕರ ಹಾಸ್ಯದ ಹೊಸಲನ್ನು ಹರಿಸುವ ನಾಟಕ, ಕತೆ, ಲೇಖನಗಳ ಸೂರೆ !

ಬೆಲೆ ಹನ್ನೆರಡು ಆಣೆ ಮಾತ್ರ.

ಹೆಂಗುಸರು, ಗಂಡುಸರು, ಹಿರಿಯರು, ಕಿರಿಯರು— ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚುಬಹುದಾದ ಸಂಗ್ರಹಣೀಯ ಸಂಕಲನವಿದು. ಬೇಗನೆ ಬರೆದು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ !

ಜಯಂತಿ ————— ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ————— ಧಾರವಾಡ.

ನಿಮ್ಮ ಮನೆ, ಹೊಲ ಅಥವಾ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ
ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ
ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್
ಸೆಂಟ್ರಿ ಫ್ಯೂಗಲ್ ಪಂಪ್‌ನೇ
ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ.

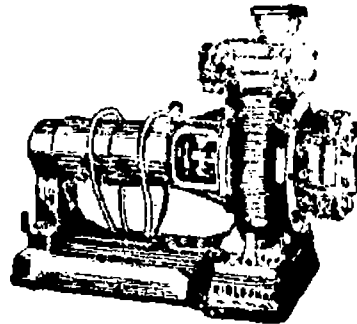
ಸೆಂಟ್ರಿ ಫ್ಯೂಗಲ್
ಪಂಪುಗಳು

ಯು. ಪಿ. ಟೈಪ್ ಸಂಪನ್

ಒಕ್ಕಲತನ ಮತ್ತು ಕಾರಖಾನೆಯ
ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪ-
ಯುಕ್ತವಾದುವು. ಪಾಳೆ, ಭತ್ತ
ವಾದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿ ಇವು
ಗಳ ನೂಲಕ ರನ್ನದಿನಕ್ಕೂ ಬೆಳೆ
ಯುತ್ತಿರುವ ಲೋಕ ಪ್ರಿಯ ತೆ
ಯನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಪಂಪು.

ಬಿ. ಎಸ್. ಎ. ಪಂಪು

ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಶಾಖು ಬಾಂತ್ಯಕ
ರಚನೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿರುವ
ವು. ಗಿರಾಕಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮುನ್ನ ಶ್ರುತಿ
ಯೋಗ್ಯ ಪಂಪು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕುರಿತು
ವರಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪಂಪುಗಳ ದೊಡ್ಡದಾದ
ಶಾಖು ಒಕ್ಕಲತನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಳೆ
ವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಬಂಧುಗಳು ಲ. ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಟ್ರಸ್ಟ್

ಪುಂತ್ರಿ

JAYANTI

MARCH 1951

ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೫೧

೮ ಆಣೆ.

ಸಂಪುಟ ೧೨ } ೧ ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೫೧ { ಸಂಚಿಕೆ ೧೦

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ :

ಜನಗಣತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅವ್ಯವಹಾರ ಸಂಪಾದಕರು			೪೩೧
ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೮ (ವಿನೋದ ಪ್ರಬಂಧ) ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಕೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಎಂ. ಎ. ಬಿ. ಟಿ.			೪೩೨
ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಆರ್. ವಾಡಪ್ಪಿ ಎಂ. ಎ. ಬಿ. ಟಿ.			೪೩೪
ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಿನ ದೊಡ್ಡವ್ವ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ) ಶ್ರೀ. ಬಾ. ಕೃ. ಗಲಗಲಿ, ಕೆಲೋರ್ಸ್ಕರವಾಡಿ			೪೩೫
ಅನ್ನಧಾನ್ಯದ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ತಟಿವಟಿ (ಅಹಾರವಿಚಾರ) ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರು, ಧಾರವಾಡ			೪೪೧
ಸಾವಲ್ಲದ ಸಾವು (ಕವನ) 'ಅನಂದಕಂದ'			೪೪೪
ನಾನು ಕಂಡ ನಾಡು (ಪ್ರವಾಸಪ್ರಬಂಧ) ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು, ಉಗಾರ			೪೪೭
ನಾ ಕಂಡ ಆರಾಧನೆ (ಒಂದು ಜೀವನಚಿತ್ರ) ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಕೆ. ರಮಾದೇವಿ ಬಿ. ಎ. ಮೈಸೂರು			೪೫೦
ಪ್ರತ್ಯಾಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ (ಒಂದು ಪತ್ರ) ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ದೇವರಭಟ್ಟ ಸಂ. ಪಂ. ಕೊಪ್ಪ			೪೫೫
ಆಮರ ಮರಣ (ಕವನ) 'ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ'			೪೫೯
ಲಕ್ಷ್ಮಣಪುರದ ಮೃಗಾಲಯ (ಪರಿಚಯ ಪ್ರಬಂಧ) ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎನ್. ರಾವ್, ಶಿವಸಿ			೪೬೧
ರಸವಾದಿ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ) ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಕೆ. ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಕಾನಕಾನಹಳ್ಳಿ			೪೬೫
ಕಸೂತಿ ಕಲಿಯಬೇಕೆ ? (ಹೊಲಿಗೆಯ ವಿಚಾರ) 'ಸರೋಜಿನಿ'			೪೬೯
ವಿಮರ್ಶೆಯ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎಸ್. ಶರ್ಮಾ, ವಿದ್ಯಾನಾ			೪೭೨
ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ			ಕವರ್ ೩

ಆನಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ, ಮುಂಬೈ

*

ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀ. ಪ. ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯ, ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಎ.

●

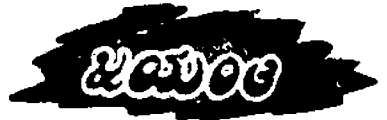
ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ :-

ಕುಡಿ ೩ : ಮನೋರಾಜ್ಯ (ಮೂರಂಕಿನ ನಾಟಕ)
(ಪ್ರೊ. ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಳ) ೧-೧೨
ವಾಚನಾಲಯ ಪ್ರತಿ. ೨-೦-

೪೫

ಕುಡಿ ೪ : ಪುಷ್ಪಹಾರ (ಕಾದಂಬರಿ)
(ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್) ೧-೪
ವಾಚನಾಲಯ ಪ್ರತಿ ೧-೦-

ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ
ಧಾರಾಳವಾದ ಕಮಿಷನ್.

JAYANTI

ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೫೧

ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣಿ . . . ೫-೦-೦

ಬಿಡಿಸಂಚಿಕೆ . . . ೦-೮-೦

ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೆಯ

ತಾರೀಖಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

ಸಂಪಾದಕರು— ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕರು— ಶ್ರೀ. ಎಲ್. ಜಿ. ಬೇಂದ್ರೆ
ಪ್ರಕಾಶಕರು— ಶ್ರೀ ಎನ್. ವಿ. ಮೆಳ್ಳಿಗಟ್ಟಿ

ಜಯಂತಿಗೆ—

ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಏಜಂಟರು ಬೇಕು.

ಜನಗಣತಿ

ಮಾರ್ಚ್

೧೯೫೧

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಜನಗಣತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅವ್ಯವಹಾರ

★

ಕಳೆದ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳ ೯ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿ, ಮಾರ್ಚ್ ೧ನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ಮಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯ ಹೇಗೆ ನಡೆದಿರಬೇಕೆಂಬುದು ನಮಗಿರುವ ಸಂಗತಿ; ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾನುಭವಸಿದ್ಧವಾದುದೂ ಆಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಉತ್ತರ-ಪೂರ್ವ ಸೀಮಾಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಣತಿಯ ಕಾರ್ಯವು ತೀರ ಅನ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದಿರಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಪೂರ್ವಗಾರ ಕನ್ನಡಿಗರ ಶಕರಾರುಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿವೆ. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮಿಕ್ಕಲ್ಲ ಭಾಷಾಭಾಷಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚುಬೆಚ್ಚಿನ ಪಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನೋಡದೆ ಮಾಡಿದೆ. ನೆರೆಹೊರೆಯ ಭಾಷೆಗಳ ತಿಕ್ಕಾಟದ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.... ಕಲ್ಪನೆಯ ಜನಗಣತಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ, ಆಕ್ರಮಣ ಬುದ್ಧಿಯ ಪರಭಾಷೆಯವರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಜನಗಣತಿಯ ಸೂತ್ರಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುವುದರಿಂದ, ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಜನ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅನ್ಯಭಾಷೆಯವರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಇವೆ ಎಣಿಕೆಗೊಳ್ಳದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡತನ ಸಂದಕ್ಷಿ-

ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಜಾಗೃತಬುದ್ಧಿಯಿರುವ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಈ ದುರಸ್ತಿ ನಡೆದಿರಬೇಕೆಂದು ಮೇಲೆ, ಮಿಕ್ಕ ಗಡಿಪ್ರದೇಶಗಳ ಕನ್ನಡಿಗರ ಗತಿಯೇನಾಗಿರಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸುವುದೂ ಕಠಿನವಾಗಿದೆ.

ಸದ್ಯ ಭಾಷಾನುಗುಣ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತೆ ಗಂಭೀರ ರೀತಿಯಿಂದ ತಲೆಯೆತ್ತುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಕನ್ನಡಿಗರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಉಪೇಕ್ಷೆ-ಔದಾಸೀನ್ಯಗಳಿಂದಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅಂಥರೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರೂ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ತಂತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಹೋರಾಡಿಯೇ ಹೋರಾಡುವರು. ಇಂದಿನ ಜನಗಣತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ತಂತ್ರ, ಅಂಥ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಗಡಿಯನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ, ಕನ್ನಡ ನಾಡನ್ನು ಸಂಕೋಚಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅದುವದಾದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಜನಗಣತಿಯ ಕಾಲದ ಈ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಏಕಕಂಠದಿಂದ ವಿರೋಧಿಸಬೇಕು.

ಅಧಿಕಾರ ದುರಾಶೆಯ ಅಕ್ರಮಣ ಬುದ್ಧಿ, ಭಾರತೀಯ ಬಂಧು ಭಾವವನ್ನೂ ಹೇಗೆ ತುಳಿದು ಮೆಟ್ಟುವುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಜನಗಣತಿಯ ಕಾಲದ ಪಕ್ಷಪಾತವೊಂದು ಮಹತ್ತ್ವದ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪಕ್ಷಪಾತದ ಭೂತ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುವುದು. ಅಖಂಡ ಭಾರತದ ಭಾಸನೆಗೆ ಕೊಡಲಿಯೇಟು ಹಾಕದಿರಬೇಕೆಂಬುದರ ಎಚ್ಚರು, ಭಾರತೀಯರಿಗೆಲ್ಲ ಇರಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

—ಸಂಪಾದಕರು

ಫೇಬ್ರವರಿ ೨೮

(ಹರಟೆ)

‘ ಎನ್ನೆ ’

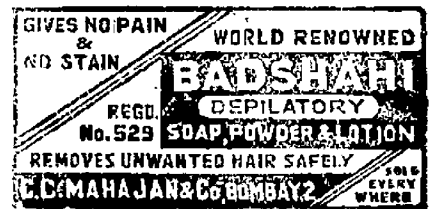
ನಿಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯ ತಿಂಗಳು ಯಾವುದು? ದಿನಾಂಕ ಯಾವುದು? ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ನೀನೇನು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಜಾನೇವರಿ ಒಂದೊ, ಇಪ್ಪತ್ತಾರೊ, ಮೂವತ್ತೊ, ಅಗಸ್ಟ್ ಹದಿನೈದೊ, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಎರಡೊ ಹೀಗೇನಾದರೂ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಒಂದು ದಿನಾಂಕವನ್ನು ನೀವು ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿನ ದಿನಾಂಕ ಯಾವುದು ಹೇಳಲಿ? ಹೇಳುವುದೇನಿವೆ.... ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲ ‘ಫೇಬ್ರವರಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು’ ಎಂದು. ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ದಿನಾಂಕಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಫೇಬ್ರವರಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದುದೇ ತಕ್ಕ, ನಿಮಗೆ ಹೊಳೆಯಬಹುದೆ? ಒಮ್ಮೆಲೆ ಹೊಳೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೆ? ಅಥವಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹೊಳೆಯಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೆ ನೇರವಾಗಿ ನಾನೇ ಹೇಳಿಬಿಡುವೆ, ಸುಳ್ಳೇ ನಿಮ್ಮ ಕತಾಹಲವನ್ನೇಕೆ ಕಿರಳಿಸುವುದು? ಅಲ್ಲವೆ?.... ಫೇಬ್ರವರಿ ೨೮ ಆಮೋಘನೆಯ ಬರುವ ದಿನಾಂಕ ೨೯ ಅಲ್ಲ, ೩೦ ಅಲ್ಲ, ೩೧ ಅಲ್ಲ— ಮಾರ್ಚ್ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನಾಂಕ! ತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನಾಂಕವೆಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಬ್ಬ— ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವ ದಿನ, ಅರ್ಥಾತ್ ಸಂಬಳದ ದಿನ! ಶರವಂಜರವೇರಿದ ಪೆನ್‌ಶನ್‌ದಾರರು ಸಹ ಕಾಯಕಲ್ಪಪಡೆದವರೆಂತೆ ನೂರ್ಮಡಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ತಿಂಗಳ ಪೆನ್‌ಶನ್ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಟ್ರೇಜರಿ ಕಚೇರಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳ ಮೊದಲ ದಿನಾಂಕವೂ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಬ್ಬ, ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ದಿನವಲ್ಲವೆ?— ಎಂದು ನೀವು ಕೇಳಬಹುದು. ಹೌದು, ಇಲ್ಲವೆಂದವರಾರು? ಆದರೆ ಚಾತಕಕ್ಕಿಂತ ಚಾತಕನಾಗಿ, ಸಂಸಾರದ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ಬಾಯ್ತೊಡಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾಗದೆ, ‘ಪುಲಾ’ ತಾರೀಖು ಪೂರೈಸಿದ ವಾರಾಂತ್ಯದೊಳಗಾಗಿ ನಾಕೇಟು, ಕೆಸೆ, ಕಪಾಟು, ಪರ್ಸು ಎಲ್ಲಾ ಬಂದಾಗಿ ದಿನಗಳ ಎಡೆಕೆಹಾಕುತ್ತ, ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನಾಂಕದ ಅಗಮನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಕೂಡಬೇಕಾಗುವ ನನಗೆ— ಮೂವತ್ತು, ಮೂವತ್ತೊಂದು ದಿನಾಂಕಗಳನ್ನು ಕುಂಟುತ್ತ ದಾಟಬೇಕಾಗುವ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ೨೮ನೆಯ ದಿನಾಂಕ ಮುಗಿಯುತ್ತಲೆ. ಮರುದಿನದ ಸುವರ್ಣಸೂರ್ಯನು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಬ್ಬದ ಮಾರ್ಚ್ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ತಂದಾಗ, ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅರಳುವ ಕೋಮಲ ಕಮಲದ

ಮೂವತ್ತುಮಡಿ ನನ್ನ ಹೃದಯವು ಅರಳುವುದೆಂಬ ಭೀತಿ, ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ; ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಗಣಿತವೆಂದರಿತು ನೀವು ಸುಮ್ಮನಾಗಬೇಕು.

ನಾನು ಫೇಬ್ರವರಿ ೨೮ನೆಯ ದಿನಾಂಕವನ್ನಾರಿಸಿರುವೆನೆಂದ ಮೇಲೆ ಅದು ಲೀಪ್ ಇಯರ್—ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಇಯರ್— ೨೯ನೆಯ ದಿನಾಂಕವಾಗಿರಲಾರದೆಂದು ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿರಬೇಕು. ೨೮ನೆಯ ದಿನಾಂಕದ ಮರುದಿನ ಹೊಸ ತಿಂಗಳು ಬರುವ ಸಂಭ್ರಮವೆತ್ತ, ಲೀಪ್ ಇಯರ್ ಎಂದು ೨೯ನೆಯ ದಿನಾಂಕದ ಮರುದಿನ ಎಂದರೆ ಅಖಂಡ ೨೪ ತಾಸಿನ ನಂತರ ಬರುವ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನಾಂಕವೆತ್ತ !

ಫೇಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳು ೨೮ ದಿನಾಂಕಗಳಿಂದೇ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸರಕಾರಗಳೂ ಇದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವರುಷದ ಅಂದಾಜು ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸುವ ವಾದಿಕೆಯಿದ್ದಿರಬಹುದು ಆಯ-ವ್ಯಯಗಳೆರಡೂ ಬಾಯ್ತೊಡುವಂತೆ ಅಂದಾಜುಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಲ್ಲ ಸರಕಾರವು, ಒಂದು ತಿಂಗಳಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನನ್ನ ಸಂಸಾರದ ಅಂದಾಜು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಬಾಯ್ತೊಡಿಸಿಕೊಟ್ಟೀತೆ?— ಎಂದು ನನ್ನ ಬಲವಾದ ಅಸೆ, ಅಂದಾಜುಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸುಗ್ಗಿಯ ತಿಂಗಳಿದು! ನಾನೂ ಇಡೀ ತಿಂಗಳಿಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಸಂಸಾರದ ಅಂದಾಜುಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಸರಕಾರದ ಅಂದಾಜಿಗೂ ನನ್ನ ಸಂಸಾರದ ಅಂದಾಜಿಗೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಅಂತರ; ಅದೆಂದರೆ ಸರಕಾರದ ಅಂದಾಜಿಗೆ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದಂತೆ ಆಯ-ವ್ಯಯಗಳು ಬಾಯ್ತೊಡುತ್ತವೆ. ನನ್ನ ಅಂದಾಜಿಗೂ actual expenses ಗೂ ಅಜಗಜಾಂತರವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಲೆಕ್ಕ ಮೂರೇ ಸೇರು ಬಿಡ್ಡಿಯೆಂದು ನಾನು sanction
 ಲಿಡ್ಡರೆ, ನನ್ನವಳು ತೈತ್ರನಾಸದ ಗೌರಿ, ಶ್ರಾವಣಮಾಸದ
 ಸಿರಿಗಿಗೌರಿ, ಸಿರಿಕಾಯಗೌರಿ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಗೆ ಸವ್ವಾಸೇರು
 ಲಿಡ್ಡಿತಾಳೆ! ಎಂದ ಮೇಲೆ ಹೋಂ ಗವ್ವ ಮೆಂಟಾ ನಡೆಯ
 ಕು ಹೇಗೆ? ವರುಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸೀರೆಗಳೆಂದು sanction
 ಲಿಡ್ಡಾಗ, ತಿಂಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಜೋಡು ಖರೀದಿನಾಡಿ, ಹಣ-
 ಲಿಡ್ಡರೆ ರಾಯರ ನಾಮದ ಬಲದಿಂದ ಹೆಸರು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಉದ್ಧರ
 ದು 'ಇದೇನು ನನ್ನ sanction ಮೀರಿನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿಯಲ್ಲಾ'
 ದು ಗದ್ದರಿಸಿದರೆ, 'ಸೀರೆ ಹರಿದರೆ ಮತ್ತೇನು ಮಾಡಂತೀರಿ'
 ದು ಗರ್ಜನೆಮಾಡಿದಾಗ, ನಮ್ಮ ಅಂದಾಜಿನ ತಕ್ಕಡಿ ಬುಡ-
 ಕಲಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸ ರ ಕಾ ರ ದ ಆಯ-ವ್ಯಯಕ್ಕೂ
 ಹಾರದ ಆಯ-ವ್ಯಯಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟೇ ಅಂತರ: ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ
 sanction ಇದ್ದಷ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ
 ಖರ್ಚುಮಾಡಿದಷ್ಟು sanction ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ
 ದು ವರುಷದಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲದ ಅಗದಾಜೇ ಹತ್ತಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರ-
 ಳ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಂಪ್ರೋಲು, ಡಿಕಂಪ್ರೋಲುಗಳ ಉಯ್ಯಾಲೆ-
 ಳ್ಲ ಬಿಲ್ಲವನ್ನು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತರಬೇಕು ಇದೇ ಲೆಕ್ಕಹತ್ತಿಲ್ಲ.
 ಡಿಕಂಪ್ರೋಲ್ ಅದ ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಕಂಪ್ರೋಲ್ ಎಂದು
 ಳ್ಲ ಹೆಬ್ಬಿದಾಗ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಬಿಲ್ಲವ ಪೆಂಟಿಗಳು
 ಳೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ emergency ಬಜೆಟ್
 ದು ಸಮಾಧಾನಹೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋದರೆ, ordinary
 dget ಗೆ ಅವಕಾಶ ಉಳಿಯದೆ ಎಲ್ಲ ಬಾ ಬ ತು ಗ ಳಿ ಗೂ
 ate of emergency ಎಂದೇ ಹೇಳಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
 ದು ಹೆಚ್ಚಿನವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲದ ಅಂದಾಜು ಹೇಳಿದೆ.
 ಸೇ ರೀತಿ ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ಕಿರಾಣಿ, ಜವಳಿ, ವೈದ್ಯಕಿ,
 ತಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಖರ್ಚುಗಳು. ನಮ್ಮವರ ಬಾಯಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ
 ಸಾರ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹಾಲಿನ ಲೆಕ್ಕ—ಹೆಚ್ಚಿನ
 ಲೆಕ್ಕವು ವಜಾ ಹಾಕಿದ ಹಾಲೆಷ್ಟು ಅಂತೂ ಸರಾಸರಿ ಎಷ್ಟು
 ಳಗಳ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆಯುವ ಒಬ್ಬ ಗಣಿತಜ್ಞನು ಸಿಗಬಹುದಾದರೆ,
 ವನು ಮೇಲ್ವರಗತಿಯ ಹಣ-ಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಬಹುದೆಂದು
 ನ್ನ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೆ.

ಹ-ಹ-ಹ! ಫೇಬ್ರವರಿ ೨೮ರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸದೆ
 ಂದಾಜಿನ ಗಾಳಿಪಟದ ಬಾಲಾಗಸಿ ಹಿಡಿದು ಎತ್ತೋ ಸಾಗಿಬಿಟ್ಟಿ-
 ಕ್ಕೇ, ಈ ಆಯ-ವ್ಯಯಗಳನ್ನು ಬಾಯ್ತೂಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ,
 ಂನೆಯ ಸರಕಾರದ ಬಾಯಿ ಜೋಡಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾಗದೆ,
 ಂದೇ ಒಂದು ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ: ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ
 ಂದು, ಒಂದೂವರೆ ದಿನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಫೇಬ್ರವರಿ, ಲೀಪ್
 ಯರ್ ಬಿಟ್ಟು, ೧೪ ದಿನಾಂಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ಎಂದು
 ಂದಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸರಕಾರವು ಗಡಿಸಾರದ ತಾಸಿನ ಮುಳ್ಳನ್ನು

ಒಂದು ಅಂಕಿ ಮುಂದೆ ಸರಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೆ? ಈಗ ಕೆಲೆಂಡರಿನಲ್ಲಿ
 ಸ್ವಲ್ಪ ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡುವುದು, ಅಷ್ಟೇ; ಏಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗ-
 ಬಾರದು? 'ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಾಳಿನ ಮಹಾ
 ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢ ಮತದಾನ' ಎಂದು ಸಾರಿದರೆ? ಅಥವಾ
 ಅದು ಅಶಕ್ಯವೆಂದರೆ ಅದೂ ಹೋಗಲಿ — ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳು
 ಬೇಕಾದರೆ ೩೨ ದಿನಾಂಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಫೇಬ್ರವರಿ ೨೭ ಆದರೂ
 ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇಕಾಗಬಾರದೂ ಅಂತ. 'ಏನು ಮಾರಾಯಾ,
 ೨೪ ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಮಹಾ, ಜಗತ್ತು ಮುಳುಗಿ ಹೋಗ-
 ಬೇಕಾಗಿದೆ? ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ ಮಾರ್ಚ್ 'ಪಹಿಲಾ'
 ಎಂದೆನ್ನಬಹುದು ನೀವು. ಆವರೆ ಸ್ವಾಮೀ, ನಾನೂ ಇಷ್ಟು
 ಅತುರನಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಏನು ಮಾಡುವುದು? ನಾಳೇ ನಾನು ನನ್ನ
 ಇನ್ನೊರನ್ನ ಸ್ತ್ರೀವಿಯಂ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ! ದುಷ್ಕಾಲ ದಿವಸ-
 ಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಸ! ಅಂತೇ ಸುಕಾಲ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಫೇಬ್ರವರಿ
 ಮಾಡ ಎಂದುಕೊಂಡು, ೨೭ಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಚ್ ಒಂದನೆಯ ದಿನಾಂಕ
 ಬಂದು ಬಿಡಬಾರದೇ—ಎಂದುಕೊಂಡೆ, ಅಷ್ಟೆ.

* ೨೭-೨-೨೧ ರಂದು ಧಾರವಾಡ ಬಾನುಲಿ ಕೇಂದ್ರದ 'ಕಾಮನವಿಲ್ಲಿ'ನ
 ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಭಿಸಗ್ರಕ್ಕೆ ಆಯುರ್ವೇದ ನಿಧ್ಯಾನ್ ಜಿ.ವಿ. ಪಂಡಿತ್

ಮ ನೋ ಹ ರ { ನೀಲ } ಹೇರ್ ಆಯಿಲ

ಕೂದಲನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಕಪ್ಪಾಗಿ, ಸೊಂಪಾ
 ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಬಾ ಲ ನ ರೆ ಗೆ ಪ್ರ ತಿ ಕ್ರಿಯೆ.

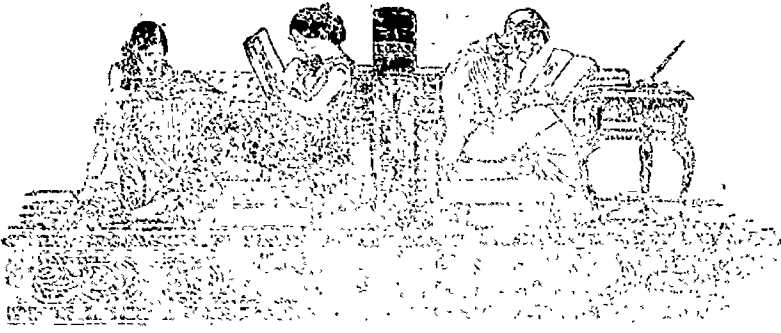
ಗರ್ಭಾಶಯಕ್ಕೆ { ಜೀವಿನಿ } ಟಾ ನಿ ಕ್.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಗುಣ-
 ದಾಯಕವಾದುದು; ಉಷ್ಣ ರೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಮನ-
 ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಔಷಧಸಾಧಬಂಜಿತನಕ್ಕೆ
 ಸಿದ್ಧಯೋಗ.

**ಅಜೀರ್ಣ
 ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ { ಪಂಚವಟಿ } ರಾಮಬಾಣ.**

ಸದ್ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ, ನಂಜನಗೂಡು.

‘ ನಂಜನಗೂಡು ಟಾಕ್ ಪೌಡರು ’ ಮತ್ತು
 ಆಯುರ್ವೇದೀಯ ಔಷಧಗಳು ತಯಾರಾಗುವ
 ಕಾರ್ಖಾನೆ.

ಶಿಕ್ಷಣದರ್ಶನ

ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾ. ಲ. ಬಾಸಟ, ಬಿ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸ್ಟೂಡೆಂಟ್ಸ್ ಓನ್ ಒಕುಡಿಪೊ, ಧಾರವಾಡ.

ಕ್ರಾ. ಅ. ೧೯೪೦ ಪ್ರತಿಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

ಶ್ರೀ. ನಾ. ಲ. ಬಾಸಟರು ಇದೀಗ ಶಿಕ್ಷಣದರ್ಶನವೆಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ತುಂಬಾ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವಂಥ ನುಹತ್ತಾದ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಗ್ರಂಥಗಳು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. ಆ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಬಾಸಟರು ತುಂಬಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಲು ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಾನವನ ಹೃದಯದ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. 'ಆತ್ಮನಿಕಾರ್ವೆ ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿ' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಬೇರೆ ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲೋಪ-ದೋಷಗಳಿವೆ. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಿಕ್ಷಣದರ್ಶನವೆಂಬ ಹೊತ್ತಿಗೆಯು ಸೈದಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೊಡಿಸುವಂತಹದು. ಲೇಖಕರು ಅನುವಿಕರಾದ ಶಿಕ್ಷಕರು. ಅವರ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಬಂದ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಪ್ಪೂ ಬೇಡ. ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಲೇಖಕರು "ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೇನು?" ಎಂಬ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರ ವಿವೇಚನೆಯ ಕ್ರಮವು ಮೋಹಕವಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವಂಥ ಗಂಭೀರ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಜೇಳುವಾಗಲೂ ಸಹಿತ ಅವರು ಸರಳವಾಗಿಯೂ ಸುಭಗವಾಗಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತ ಹೋಗುವುದರಿಂದ, ಓದುಗನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನೀರಸವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಷಯ ವಿಸ್ತಾರದ ಭಯದಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. 'ಮಕ್ಕಳ ಮಾನಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ' ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದರೆ ಒಳಿತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇನ್ನುಳಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ವಿಚಾರದ ಸರಣಿ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಸಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಮೊದಲು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ "ಪಾಲಕರಿಗೂ ಸೈದಶಿಕ್ಷಣದ ಕಲ್ಪನೆ ಬರಬಹುದೆಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ" ಎಂಬ ಅಶಾವಾದವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು-

ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ "ಶಿಕ್ಷಣದಂಥ ಪವಿತ್ರ ಹಾಗೂ ಉದಾತ್ತ ಕಾರ್ಯ ಯಾರ ಮಾತೂ ಕೊನೆಯದಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಶ್ರಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನೋದಿ ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಣಶಿಕ್ಷರು ಈಗಾಗಲೇ ತಮ್ಮ ಸದಾ ಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು—ಈ ಪುಸ್ತಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬೆಚ್ಚಿಸುತ್ತ ಇಂಥ ಪುಸ್ತಕವು ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ

ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಇದು ತೀರಾ ಅವಶ್ಯವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯ ಎನಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅದೇ ಹೊಂದುತ್ತಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇದು ಮಹತ್ವದ ಪುಸ್ತಕವೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಬೇಕುಬಹುದು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಬೇಕೆಂದಲ್ಲಿ, ಗ್ರಂಥವು ಸುಂದರವಾದ ರಕ್ತಾಕವಚದೊಂಟಿಡುಗರ ಮನವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ. ಬಾಸಟರು ಆ ಅಳವಾದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅನುಭವವಿಂದ ಇನ್ನೂ ನಮಗೆ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಬಿ. ಆರ್. ನಾಡಪ್ಪ ಎಂ.ಎ., ಬಿ.ಟಿ.

ಮಲೇರಿಯಾ

ಇನ್ ಫ್ಲೈಯೆಂಜಾ

ಮತ್ತು

ಯಾವತ್ತೂ ಜ್ವರಗಳು

ಒಡನೆ ನಾಸಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀಮಂತರ-ಬಡವರ-ಕೂಲಿಕಾರರ ಎಲ್ಲರ ಸಲುವಾಗಿ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ.

ಮಾಡನ್ ಸನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಂ. ಕೆಮಿಸ್ಟ್ಸ್

ಮುಂಬಯಿ-೨.

ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಿನ ದೊಡ್ಡವ್ವ

(ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಡಿ. ಬಾ. ಕೃ. ಗಲಗಲಿ, ಕಲೋಪಕರಣವಾಡಿ

ಕೆಟ್ಟದನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಮಾಜದ ಸಂಪ್ರದಾಯಪ್ರಿಯತೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ತಡೆಯನ್ನೊಡ್ಡುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮಲ್ಲಿಯಂತೆ ಬಾಯ್‌ಬಿಡುವ ಪತಿತಾಂಗನೆಯರು, ಎಷ್ಟುಜನ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಬೆಂಕಿಯ ಉಸಿರನ್ನಿಕ್ಕುತ್ತ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರುವರೋ !

‘ಯಾಕುಲ ದೇ ಜೋಗವಾ’ ! ‘ಯಾಕುಲ ದೇ ಜೋಗವಾ’ ! ದು ಕೂಗುತ್ತ ಪುಟ್ಟ ಗಿರಿಜೆ ಅಡಿಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಳು. ಆ ಹಣೆಗೆ ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಭಂಡಾರ ; ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ನವಿಲು ; ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಎರಡು ನಾಣ್ಯಗಳು, ಹಳಲ್ಲಿ ಕವಡಿಯ ಸರ ಇದ್ದವು. ಹಿಗ್ಗಿನಿಂದ ಅರಳಿದ ಅವಳ ನ್ನಿಗಳು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವಳ ಕಣ್ಣನ್ನು ಹಿಡಿ ನವಿಲ ಗರಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೂ ನಾಚಿಕೆಯುಸಿರಬೇಕು !

‘ಯಾಕುಲ ದೇ ಜೋಗವಾ’ ! ‘ಯಾಕುಲ ದೇ ಜೋಗವಾ’ ! ದು ಕೂಗುತ್ತ ಬಂದ ಗಿರಿಜೆಯನ್ನು ಕುಶೂಹಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಳು. ತನ್ನ ಮಗಳ ಈ ಅವತಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ಳು ಎಸ್ಮಯಗೊಂಡಳು. ಪಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳ ಕೈ ಕೈಕೈ ನಿಂತಿತು.

‘ಅವ್ವಾ ! ಅವ್ವಾ, ಇದು ನೋಡು, ನವಿಲುಗಂ !’ ಗಿರಿಜೆ ಹೇಳ ಳಿದಳು. ‘ಎಷ್ಟು ಚೆಂದ ಅದೂ ಅಲ್ಲ ? ಇದು ನೀಲಿ ! ನೀ ನೀರಲು ! ಇದು ಕೆಂಪು, ಎಷ್ಟು ಚೆಂದವ್ವಾ ! ಅವ್ವಾ, ನಾ ದನ್ನ ನನ್ನ ಅಂಕರಿಸಿಯೊಳಗೆ ಇತ್ತೀನಿ ! ನಿನಗೆ ನಾ ಕೊಡೂ- ಳ್ಲ ನೋಡು !’

‘ಯಾಕುಲ ದೇ ಜೋಗವಾ !’

‘ಗಿರಿಜೆ, ಯಾರು ಕೊಟ್ಟರು ಇದನ್ನ ನಿನಗೆ ?’

‘ಯಾರು ಕೊಟ್ಟರು ಅಂದರೆ ? ದೊಡ್ಡವ್ವ ಕೊಟ್ಟಳು. ಗುಡ್ಡದ ಳ್ಲಲಿನ ದೊಡ್ಡವ್ವ ಕೊಟ್ಟಳು. ಯಾಕುಲ ದೇ ಜೋಗವಾ ಳ್ಲಲಲ್ಲ, ಆ ದೊಡ್ಡವ್ವ ಕೊಟ್ಟಳು.’

ಈ ಭಂಡಾರ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚಿದರು ?

ಗುಡ್ಡದ ಮ್ಯಾಲಿನ ದೊಡ್ಡವ್ವ !

ಈ ರೂಪಾಯಿ ಯಾರು ಕೊಟ್ಟರು ?

ಗುಡ್ಡದ ಮ್ಯಾಲಿನ ದೊಡ್ಡವ್ವನೇ !

‘ಮತ್ತ ಈ ಕವಡೀ ಮಾಲಿ ?’

‘ಅದನ್ನೂ ಆರೇನೂ ಕೊಟ್ಟಳು !’ ನನ್ನ ನೋಡಿ ಹತ್ತರ

ಕರದ್ದು. ಹಣೆಗೆ ಭಂಡಾರ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು. ಕೊರಳಾಗ ಮಾಲಿ ಹಾಕಿದ್ದು. ಕೈಯಾಗ ೨ ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟು ಹೋಗೇ ಬಿಟ್ಟಳು. ಆಕೆಯ ತಲೀಮ್ಯಾಲ, ಅವ್ವಾ, ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿ ಇತ್ತು. ಅದರಾಗ ದೇವಿ ಇದ್ದು. ದೇವಿ ತಲೀಮ್ಯಾಲ ನವಿಲುಗಂ ಇದ್ದವು. ನಾ ಒಂದು ಕೇಳಿ ಇಸಗೊಂಡೆನವಾ ! ಆಕೆ ನನಗೆ ಮುದ್ದು ಕೊಟ್ಟಳು ! ಮತ್ತ ‘ಯಾಕುಲ ದೇ ಜೋಗವಾ’ ಅಂತ ಬಾಯಲ ಅಂದ- ಕೋತ ಹೊರಟು ಹೋದ್ದು.”

ಗಿರಿಜೆಯ ಒಂದೊಂದು ಮಾತೂ ಕಲಾವತಿಯ ಅಂತಃಕರಣ- ವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಕೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು ! ವರ್ತಮಾನಕಾಲವು ಆಳು ಹೋಗಿ, ಭೂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಹೋದ ಘಟನೆಗಳು ಒಂದೊಂದೆ ಯಾಗಿ ಕಣ್ಣಿ ದುರು ನಿಂತಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು ! ತೋರಿಕೆಗೆ ಸುಖ- ಮಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದ ನಿರಾಶೆಯ ದುಃಖದ ನೆನಪು ಅವಳ ಮನಸ್ಸನ್ನಾವರಿಸಿತು. ತಾನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನೆಂಬುದನ್ನು ಅವಳು ಮರೆತಳು. ತನ್ನೆದುರಿ- ನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ ಪಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚುವ ಈಳಿಗೆಯು ತನ್ನ ಅಂತಃಕರಣವ ನರಗಳನ್ನೇ ತುಂಡರಿಸಿ ಹಾಕುವ ಕರಾಳ ರಸ್ತೆಯಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು.

ಕಲಾವತಿ ಚೆಟ್ಟಿನೆ ಎದ್ದಳು. ಗಿರಿಜೆಯ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಅವಳನ್ನು ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಕರೆತಂದು, ‘ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಳು ನಿನ್ನ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಿನ ದೊಡ್ಡವ್ವ ?’ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತ ಅತ್ತಿತ್ತು ಹುಡುಕಾಡ- ದಳು. ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಗುಡ್ಡವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ! ದೊಡ್ಡವ್ವನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ! ಆಕೆ ಒಳಗೆ ಬಂದಳು, ಆಳು ಭರಮನನ್ನು ಕರೆದು, ಊರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ, ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಜೋಗತಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅವಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕರೆತರಬೇಕಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನಿತ್ತಳು.

ಗಿರಿಜೆಯೂ ತನ್ನ ತೊದಲನುಡಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವ್ವನನ್ನು ಕರೆ- ತರಲು ಭರಮನಿಗೆ ಆಪ್ತನೆ ವಿಧಿಸಿದಳು.

ತಲೆಗೆ ರುಮಾಲ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಭರಮ ಕೂಡಲೆ ಮನೆ- ಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ.

ಮುಕ್ಕಾಲು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಭರಮ ಊರನ್ನೆಲ್ಲ ಸುತ್ತುಹಾಕಿ ಬಂದು ಹೇಳಿದ: "ಯವ್ಯಾಅವರ, ನಾ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ನೋಡಿದ್ದಿರಿ, ಒಬ್ಬ ಜೋಗತಿನೂ ಕಂಡೆಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ!"

ಈ ಮುಕ್ಕಾಲು ಗಂಟೆ ಕಲಾವತಿಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಮನದ ವ್ಯಗ್ರತೆ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಯಾವುದರ ಕಡೆಗೂ ಅವಳ ಲಕ್ಷ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಭಂಡಾರ, ಆ ಕವಡಿಯ ಸರ, ಆ ನವಿಲುಗಡಿ, ಆ ಯಾಕುಲ ದೇ ಜೋಗವಾ ಎಂಬ ಧ್ವನಿ, ಆ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಿನ ದೊಡ್ಡವ್ವ.... ಈ ಒಂದೊಂದೂ ಅವಳ ಜೀವದ ತಂತಿಯನ್ನು ಹರಿಯುವಂತೆ ಮೀಟುತ್ತಿದ್ದವು.

"ಯವ್ಯಾಅವರ, ಊರಾಗ ಯಾವ ಜೋಗತಿಯನ್ನೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ" ಎಂಬ ಭರಮನ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಆ ತಂತಿಯು ಕತ್ತರಿಸಿಯೇ ಬಿದ್ದಿತು. ನವಿಲುಗುಯೊಡನೆ ಆಡುತ್ತಿರುವ ಗಿರಿಜೆಯನ್ನು ಅವಳು ದುಃಖಾವೇಗದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡವಳೇ ಗದ್ದದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ನುಡಿದಳು:— "ಗಿರಿಜಾ, ಮಗು, ನಿನ್ನ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಿನ ದೊಡ್ಡವ್ವ ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲಾರಳು!"

ಕಲಾವತಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಸುರಿಯುವ ಆಶ್ರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಗಿರಿಜೆಯು, ತನ್ನ ತಾಯಿ ಯಾಕೆ ಅಳುತ್ತಿರುವಳೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದವಳು. "ಅವ್ಯಾ ಯಾಕೆ ಅಲ್ಲಿ?" ಗಿರಿಜೆ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿ ಕೇಳಿದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕಲಾವತಿ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು:— "ಮಗು ನೀನು ಚಿಕ್ಕವಳು. ನನ್ನ ದುಃಖವು ನಿನಗೆ ಈಗಲೇ ತಿಳಿಯಲಾರದು!"

ಕಲಾವತಿಯ ದುಃಖವು ಪುಟ್ಟ ಗಿರಿಜೆಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ; ಎಂತಲೇ ಅವಳಿಗೆ ಆದು ಹೇಳುವ ಹಾಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ನಡೆದ ಆ ಘಟನೆ ಕಲಾವತಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು— ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವಳು ಅದನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅನುಭವಿಸಿದಳು:

ಕಲಾವತಿಯು ಮೊದಲನೆಯ ಸಲವೇ ಆ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯ ಪತಿ ಪ್ರೊ. ಹೇಮಚಂದ್ರರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆದು ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಮೊರಕೆಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನೊಳಗಿನ ದೂರ ದೂರದ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಹತ್ತ್ವದುವೆನಿಸಿದ ಹಲಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವಾಗ, ಅವರು ಪ್ರತಿಸಲವೂ ಜೊತೆಗೆ ಬರಲು ಕಲಾವತಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. "ಕಲಾ, ನೀನು ಬಂದರೆ ನನಗೆ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವೇ ಆದೀತು. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಸಂಗತಿಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಮೇಲಾಗಿ ನೀನು ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದೆಯೆಂದರೆ ನನಗೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿ!" ತನ್ನ ಪತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ತೋರುವ ಈ ಪ್ರೇಮವು, ಅವಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮಧುರಭಾವನೆಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದು. ಆಗ ಗಿರಿಜೆ ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳೊಡನೆ ದೂರದ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. "ಈ ಸಲ

ಮಾತ್ರ ನೀನು ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಬರಲೇ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡವು ನಾಲ್ಕೈದು ಗಂಟೆಯ ಹಾದಿ. ಮೇಲಾಗಿ ಗಿರಿಜಾ ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷದವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ನನುಗೇನು ಆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ!" ಗಂಡನ ಈ ಕರೆಗೆ ಅವಳು ಕೂಲಿಪ್ಪಿಕೊಂಡಳು.

ಗುಡ್ಡದ ಹೆಸರನ್ನೆತ್ತಿದ ಕೂಡಲೆ ಕಲಾವತಿಯ ನೆನಪರದೆಗಳು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪರೆನ್ಸ್‌ನಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬದಲಾಯಿತು. ಪತಿಯಿಂದಲೂ ಹೇಳದೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಅವಳ ಆಸೆ ಇಳಿಸುವ ಕಾಲ ಒದಗಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಅವಳ ಈ ಹಂಬಲು ಒಳಗಡೆಯಿಂದ, ಅವಳಿಗೆ ಗುಡ್ಡನೋಡುವ ಆಸೆ ಇರಲಿಲ್ಲ, ದೇವಿಯ ನೋಡುವ ಆಸೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನೆರೆದ ಜನಜಂಗುಳಿಯ ನೋಡುವ ಆಸೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಗುಡ್ಡದ ಹೋಗಲು ಅವಳು ಎಷ್ಟು ಕಾಲದಿಂದ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು!

ಈ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರೊ. ಹೇಮಚಂದ್ರರು ಒಂದು ಮೋಟಾರ್‌ಗಾಡಿಯನ್ನೇ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದರು. ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು, ಗ್ರಂಥಗಳು, ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು, ಕ್ಯಾಮೆರಾ, ಲೇಖನಸಾಹಿತ್ಯ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಟ್ರಂಕು ಇಡಿದು ತುಂಬಿತ್ತು. ಅದೊಂದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಸಂಶೋಧನದ ಛಾಂದಾರವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಆ ಅಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ಆದರ್ಶಜೀವಿ ಸುಧಾರಕನ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ವಿಚಾರ ಒಂದು ಸಂಗ್ರಹವೇ ಆಗಿತ್ತು! ಪ್ರೊ. ಹೇಮಚಂದ್ರರ ಪ್ರಗತಿ ವಿಚಾರಗಳ ಪರಿಚಯವು ಅಖಿಲ ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆಯೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಕಲಾವತಿಗೆ ಅವರು ಪತಿಯಾಗಿ ದೊರೆತ ಕೂಡ ಈ ಅವರ ಪ್ರಗತಿಪರ ವಿಚಾರಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಅಂತೆಯೇ ಅವರು ಅನುಭವಾಲಿಪಿಮಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವಳು. ಕಲಾವತಿಯನ್ನು, ಗಣಿಗೋತ್ರ—ಜಾತಿ-ಪಂಗಡ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರಿಸದೆ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಮದುವೆಯಿಂದ ಅವಳ ಕಟುವಾದ ನಿನಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಅವಳು ಎಳೆದುಕೊಂಡಳು!

ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಾಗ ಕಲಾವತಿಯು ತನ್ನ ಜೀವನಪ್ರವಾಸದ್ದೇ ನೆನಪಾಯಿತು! ವಿವಾಹವಂತನ ಸುಸಂಸ್ಕೃತನೂ ಆದ ಒಬ್ಬ ಯುವಕನ ಜೊತೆಗೆ ತನ್ನ ಬಾಳು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಅದು ಎಷ್ಟೊಂದು ಸುಖದಾಯಕ ಸಮೃದ್ಧವೂ, ಆಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಅವಳು ಇಂದು ಪುನಃ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಳು!

ಕಲಾವತಿಯು ಅನುಭವಾಲಿಪಿಮಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಳಿದು ಮತ್ತೆ ಒಂದು ದಿನ ಅಜಾನುಬಾಹುವಾದ, ಗೌರವಾರ್ಥ ತೇಜಸ್ವೀ ತರುಣನು, ಅವಳ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕನೆಂದು ಕಾಲಿಟ್ಟ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿವ್ಯಾಧಿಗಳಿಗಿಂತ ಬುದ್ಧಿವಂತನೂ, ರೂಪವಂತನೂ ಎಂದು, ಮೊದಲನೆಯ ದಿನವೇ ಕಲಾವತಿಯ ಹೇಮಚಂದ್ರರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆದಳು. ಕೆಲವು ಕಾಲದ ನಂತರ

ಪ್ರತಿಯು ಅನಾಥರುಗಳೆಂದೂ, ಅವಳು ಅಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೆ
ಪ್ರತಿಯು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲು, ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ದಯೆಯು
ಗ್ರಹಿಸಿ ಅತ್ತೀಯಭಾವವೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತು; ಪರಿಚಯವೂ
ಭಾಗತೊಡಗಿತು. ಮುಂದೆ ಆರುತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಮ-
ದ್ರರನ್ನು ಅದೇ ಊರ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾ-
ಪಕರು ನಿಯಮಿಸಲಾಯಿತು. 'ಹೇಮಚಂದ್ರರಿಂದ ತಾನು
ರಾದೆ' ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ, ಆಗ ಮಾತ್ರ ಕಲಾವತಿಯು
ಬದುಕುವಂತಾದಳು. ಶಾಲೆಯ ಕೆಲಸದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ
ವಿ ಹೋಗುವಾಗ, ಹೇಮಚಂದ್ರರು ಕಲಾವತಿಯನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಕರೆದು ಹೇಳಿದರು :-

'ಕಲಾ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಎಂದೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಾರು
ಳು ತಡೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತದ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ
ಬಿಡೋಣ!' "

ಕಾವು ವಚನವಿತ್ತಂತೆ ಹೇಮಚಂದ್ರರು ನಡೆದುಕೊಂಡರು.
ರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಚಾಲಕರೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಲು,
ಕಲಾವತಿಯು ಹೇಮಚಂದ್ರರ ಪತ್ನಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಹೊಸ
ಜೀವನ ಹೂಡಿದಳು !

ಅನಾಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಪುರುಷರು ತುಸು ದಿನದಲ್ಲಿಯೇ
ಹಿಂಸೆಯ ಗೃಹಿಣಿಯಾದಳು ! ಮುಂದೆ ಒಂದು ವರ್ಷವಧಿ-
ಲ್ಲಿ ಅವಳು ತಾಯ್ತನವನ್ನು ಪಡೆದಳು. ಗಿರಿಜೆ ಮೊಲೆಗೂಸಾ-
ರಿಂದ, ಹೇಮಚಂದ್ರರೊಡನೆ ಕಲಾವತಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೂ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ
ಇರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾತ್ರ ಕಲಾವತಿಯು ಮೋಟರಿನಲ್ಲಿ
ಸಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ತನ್ನ ಜೀವನಚಿತ್ರವನ್ನೇ
ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳೆನ್ನೋ !

ಅದರೂ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾವು
ಜನ್ಮನ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವೆವಲ್ಲ- ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು
ದಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲ, ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಖಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು,
ಆ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ !

ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ? ಕಾರಣ ಅವಳದವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತು ! ಜೀವನ
ದೊಂದು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅತಿಗೂಢವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತದೆ.
ಮದು ತಮಗೇ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತಿಳಿಯದಂತಾಗುತ್ತದೆ !

ನಾಲ್ಕೈದು ಗಂಟೆಯ ಪ್ರವಾಸ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ, ಅವರು
ತ ಮೋಟರು ಗುಡ್ಡವನ್ನು ತಲುಪಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ,
ನಾಕುಲದೇ ಜೋಗುವಾ' ಎಂಬ ಕೂಗು ಕಲಾವತಿಯನ್ನು
ಗುಗೊಳಿಸಿತು ! ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಮಂದಿರದ
ಪುರವು ಅವೆಷ್ಟು ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು ! ಗುಡಿಯ
ಡಿಗಲಿಗೆ ಅದೇ ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಬಳಿದು, ಕೆಮ್ಮಣ್ಣಿನ ಪಟ್ಟಿ-
ನ್ನು ಎಳೆದಿದ್ದರು. ಗುಡಿಯ ಹಿಮ್ಮಗ್ಗಲು, ದೂರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ
ಚಿಟ್ಟುಗಳು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಎಡಕ್ಕೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಲ-

ಪ್ರಭೆಯು ಗಂಭೀರ ಶಾಂತತೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದು ನಡೆ-
ದಿದ್ದಳು !

ದೇವಿಯ ಸಭಾ ಮಂಟಪ. ಮೂರ್ತಿಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು
ಮಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಕಾಲಲ್ಲಿಯ ಗೆಜ್ಜೆಗಳು
ಅವಳ ಹಾಡಿಗೆ ತಾಳ ಹಿಡಿದವೆ. ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಬೆಳಿ, ಹಿರಿಕೆಯ
ಚವರಿ, ಉಟ್ಟಿರುವುದು ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ, ಚವರಿಯನ್ನು
ಬೀಸುವಾಗ ಅವಳು ತೊಟ್ಟ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಕುಪ್ಪಸ ಎದ್ದು

ಬೆಳಗಿನ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ

ಪ್ರಜಾಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ

SUNLIGHT SOAP

ಭಾರತಕ್ಕೆ

ಮಾನ್ಯತೆ

ಗೌರವ

ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತುಟಿಗಳು ವಿಳಗಿದವೆ, ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಾಡಿಗೆಯಿಂದ, ಹಣೆ ಭಂಡಾರದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತವೆ. ಅವಳ ನವಯೌವನವು ಈ ಎಲ್ಲ ತೋರಿಕೆಯ ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಸಾಧನಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳ ಗಿಲಗಿಲ ಪದವಿನ್ಯಾಸ, ಚಮಯನ್ನು ಬೀಸುವ ಬಿನ್ನಾಣ, ಮಧುರ ಕಂಠದಿಂದ ಬರುವ ಸುಗೀತ ಲಹರಿ, ಎಂಥವರನ್ನೂ ನೋಡುಗೊಳಿಸುವವು! ದೇವಿಯ ಅರತಿಗಿಂದು ನೆರೆದ ಜನಜಂಗುಳಿಯಂತೂ ಮೈಮರೆತು ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು!

ಮಲ್ಲಿಯ ಗಾಯನ-ನರ್ತನದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರವಿರದಿದ್ದರೂ ಕಲೆ ಇತ್ತು. ಪರಶುರಾಮನ ತಾಯಿಯ ಮೇಲಿನ ಹಾಡನ್ನು, ರಾಗ-ಲಹರಿಯಿಂದ ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕುಡಿತದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಾಭಿನಯವಿರದಿದ್ದರೂ ಅವಳ ಒಂದು ನೇತ್ರಕಟಾಕ್ಷವೇ ಸಾಕು, ಎಂತಹ ಎದೆಗಾರನಿಗೂ ಅದು ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು! ಗೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಗಿಲಗುಡಿಸುತ್ತ, ತಾಲಬದ್ಧ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಹಾರಿ, ಕುಣಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಮತ್ತಮಯೂರನೇ ಕೃಷ್ಣ ಮೇಳವನ್ನು ಒಲಿಸಲು ಸಾಹಸ ನಡೆಯಿಸಿದೆಯೇನೋ ಎನಿಸುವಂತಿತ್ತು!

ಮಲ್ಲಿಯ ಈ ಕಸಬು ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಬರುವ ಜಾತ್ರೆಯ ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು! ಅಂತೆಯೇ ದೇವಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಲ್ಲಿಯನ್ನು ನೋಡಲು—ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹರೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ—ಜನ ಇರುವೆಯಂತೆ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದರು! ಕೆಲವರಿಗೆ ಗುಡಿಗಳಿಗೆ ಹೋದರೂ ಈ ಅಭಿಲಾಷೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ! ಇದನ್ನು ಯಾರು ಬಿಡಿಸುವರು?

ಮಲ್ಲಿಯ ಮಧ್ಯಾನ್ಹದ ಸೇವೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಮೂರ್ತಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿ ಅವಳು ಗುಡಿಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಳು. ಅದರೂ ನಾಲ್ವಾರು ಜನರ ಗುಂಪು ಅವಳ ಬೆನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮೀಸೆ ಬೋಳಿಸಿ ಸೀರೆಯನ್ನು ಟ್ಟಿ ಮಾದನೂ ಇದ್ದನು. ಅವರನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ಮಲ್ಲಿ ಗುಡಿಯ ಆವಾರದಲ್ಲಿರುವ ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದಳು.

‘ಮಲ್ಲಿ, ಏ ಮಲ್ಲಿ, ತುಸು, ನಿಲ್ಲು.’ ಮಾದನುಡಿದ. ‘ಈ ರಂಗಪ್ಪನೋರು ಏನಂತಾರ ನೋಡು!’

ನಾಲ್ವಾರು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ರಂಗಪ್ಪ, ಕಾಮುಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಲ್ಲಿಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. “ಆ ರಂಗಪ್ಪನ ಹೆಸರು ಎತ್ತಿದಿ ಅಂದರೆ ಪಾಡಾಗಾಕೆಲ್ಲ ನೋಡು! ನಿನ್ನೆ ಆವಂದೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದು ಹೋಗ್ತಿ! ಮನಶಾಸನ ಅಂವ! ದನದಕಿಂತ ಕಡಿ! ಇನ್ನ ಆವಂದ ಮಾದ ಎತ್ತಬ್ಬಾಡ!” ಮಲ್ಲಿ ಗುಡುಗಿದಳು.

“ಇದು ನೋಡು ಮಲ್ಲಿ, ಇಂದ ನಾವು ಗಾಡಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನವಲತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ. ಅಲ್ಲೆ ಸಂಸಾಗಿ ಉಟಾ ಹೊಡದು ಮಜಾ ಮಾಡೋಣ!” ಎಂದು ರಂಗ ನುಡಿದ.

“ಛೇ, ಹೋಗೊ ಮಂಗಾ! ಇನ್ನ ಮರಿ ನನ ಸಂಗಾ!”

ಮಾದ ಮತ್ತು ರಂಗ ಅವಳ ಮನವೊಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆ-

ಯಿಸಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆಲ್ಲ ಮಲ್ಲಿಯ ಮನಸ್ಸು ಇನ್ನ ಸಂತಾಪಕ್ಕೊಳಗಾಯಿತು. ಅವಳು ಕೆಂಡವಾಗಿ ಅಬ್ಬರಿಸಿದಳು “ಇನ್ನ ಹೆಚ್ಚು ಸಲಿಗ ಮಾಡಿದಿರಿ ಅಂದರೆ, ಈ ಚನರಿ ಹಿಡಕಿ ನಿಮ್ಮ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ತಲೀನಂ ಒಡೀತಿನಿ?”

ಭದ್ರಕಾಳಿಯ ಅವಳ ಈ ಅವತಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಮಾದ-ರಂಗರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲ್ತೆ ಗೆದರು.

ವ್ಯಗ್ರ ಮನಸ್ಸಳಾಗಿ ಮಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಅಷ್ಟರ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಿಯು ದುಡು ದುಡು ಧಾವಿಸು ಅವಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದು ಮೈಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಳು.

“ಅವ್ವ ಹೇಳಿದ್ದು: ನೀನು ನನ್ನ ದೊಡ್ಡವ್ವ! ದೊಡ್ಡವ್ವಾ ದೊಡ್ಡವ್ವಾ ನನಗೊಂದು ನವಿಲುಗರಿ ಕೊಡು! ಕೊಡೊಡ್ಡವ್ವಾ” ಮಗು ಕೇಳಿತು.

ಮಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಎರಡು ತೋಳುಗಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ನವಿಲುಗರಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಮಗುವಿನ ಕರಸ್ಪರ್ಶವು ಅವಳ ಅವಳಿಗೆ ಸುಖಕರವೆನಿಸಿತು.

‘ದೊಡ್ಡವ್ವ!’ ‘ದೊಡ್ಡವ್ವ!’ ಅವಳಿಗೆ ಯಾರು ಅನ್ನಬೇಕೋ ದೊಡ್ಡವ್ವ ಎಂದು? ಮಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಗೌರವಹೀನ ಸಂಬೋಧನೆಯೇ ಅವಳ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು!

“ದೊಡ್ಡವ್ವಾ, ನನಗೆ ನವಿಲುಗರಿ ಕೊಡು” ಆ ಮಗು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿತು. ಮಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿರಿಸಿದ ಗರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಮಗುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟಳು ‘ದೊಡ್ಡವ್ವಾ, ನೀನು ಬಳಿಯಾಕಿ!’ ಮಗು ಕೃತಜ್ಞತಾಭಾವದಿಂದ ನುಡಿಯಿತು. ಮಗು ವಾತ್ಸಲ್ಯಭರಿತಳಾಗಿ ಮಗುವಿನ ಕೈಹಿಡಿದು ಕೇಳಿದಳು:—“ನೀ ಹೆಸರೇನು ನನ ಕಂದವ್ವಾ?”

“ನನ್ನ ಹೆಸರು? ಗಿರಿಜಾ!”

“ಗಿರಿಜಾ! ಎಷ್ಟು ಮುದ್ದಾಗ್ಗಿಂತೆವ್ವಾ ನೀನ ಹೆಸರು! ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿ?”

“ನಾವು? ಬೆಳಗಾವಿಯಿಂದ ಬಂದಿವಿ ಅವ್ವ, ಅಪ್ಪ ನಾವು ಮೂರು ಮಂದಿ ಬಂದಿವಿ! ಬಾ, ಅವ್ವ ನಿನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದ್ವು. ನೀನು ನನ್ನ ದೊಡ್ಡವ್ವ. ಅಗೋ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಅಂತಾಳ!”

ಕಲಾವತಿ ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟಳು. ಪರಸ್ಪರ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ನೋಡಿದರು. ಮಲ್ಲಿಗೆ ದಿಗಿಲು ಬಿತ್ತು ತಾನೇಕೆ ಹೀಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆನೆಂದು. ಅವಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಗುರುತು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಕಲಾವತಿ ಮಲ್ಲಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಅಂ ಮೇಲಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದಳು! ‘ಅಕ್ಕಾ’ ಎಂಬ ಕರುಳೆ ಕರೆ! ಒಂದೇ ರಕ್ತದ ಎರಡು ಪಿಂಡಗಳ ಕರೆ! ಜನ್ಮಾಂತರ ಸಂಬಂಧದಿಂದಂಟಾದ ಔಪಾಯದ ಕರೆ!

ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಗೊಂದಲದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದಳು! “ಯಾರು ತಾಯಿ ನೀನು? ನನಗೆ ಅಕ್ಕಾ ಅಂತಿ?”

“ನಾನಕ್ಕಾ, ನಿನ ತಂಗಿ ಕಲಾವತಿ! ಕಲ್ಲಿ! ನಾವು ಹೊಂ-
ಗುಕ್ಕುರಸ್ಸನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲ? ನೀನು ಮಲ್ಲಿ, ನಾ ಕಲ್ಲಿ!”

“ನೀ ಹ್ಯಾಂಗ ನನ ಗುರ್ತಾ ಹಿಡಿದೆವ್ವಾ ನಂತಾಯಿ? ನನ-
ತೂ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಗುರ್ತಾನ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ! ನಿನ್ನ ಕೈ ನೋಡೋಣು.”

ಮಲ್ಲಿ ಕಲಾವತಿಯ ಅಂಗೈ ನೋಡಿದಳು. ಅವಳ ಅಂಗೈಮೇಲೆ
ಹಂತೆ ೭ ಹಚ್ಚೆಯ ಚಿಕ್ಕಗಳು! ಹದಿನೈದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ
ತಾಯಿ, ‘ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರು ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಮರೆತರೆ ಇದೇ
ಸುರಿಂದ ಗುರುತಿಸಬೇಕು’ ಎಂದು ಸಾಯುವಾಗ ಹೇಳಿ-
ದ್ದಳು!

‘ಎಷ್ಟು ದಿನದ ಮ್ಯಾಲ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದೆವ್ವಾ! ನನ್ನ ತಾಯಿನ್ನ
ಕ್ಷಮಿಸ್ತೇನೆ! ಕಲಾವತಿಯ ಮುಖದಿಂದ ಈ ಮಾತು
ಸುತ್ತುವಾಗಲೇ, ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಅಶ್ರುಗಳು ಅವಳ ಗಲ್ಲವನ್ನು
ಗುರುತಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನ್ನು ನೋಡಿ ಮಲ್ಲಿಯ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿಯೂ
ತುಂಬಿ ಕೋಡಿ ಒಡೆಯಿತು.

ಕಲಾವತಿಗೆ ಜೋಗತಿಯ ಬಾಳಿನ ಕಲ್ಲನೆ ತುಸುಮಟ್ಟಿಗೆ
ಹೊರ, ಅದು ಇಷ್ಟು ವಿಕೃತರೂಪದಲ್ಲಿರಬಹುದೆಂದೆನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.
ಸಹಜವಾದ ಎಲ್ಲ ಕೋಮಲ ಭಾವನೆಗಳ ಜೋಳಿಯಾದುವೇ
ಶಿಲಾಕಾಂಡವಾಗಿತ್ತು! ಶಿಲಾಭ್ರಷ್ಟರಾದ ಜೋಗತಿಯರು, ಮೇತೀಲ
ನ ಪುರುಷರು! ಅವರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅನಾಚಾರ ದುರಾಚಾರ-
ಗಳು ಕಲಾವತಿಯನ್ನು ನಡುಗಿಸಿದವು! ತನಗೆ ಅನಾಥಾಲಯದ
ಕೈಯವು ದೊರೆತದ್ದರಿಂದ, ತಾನು ವಿದ್ಯಾವಂತಳೂ ಸುಸಂಸ್ಕೃ-
ತಳೂ ಆಗಿ, ಹೇಮಚಂದ್ರನಂಥ ಸುಶಿಕ್ಷಿತನ ಪತ್ನಿಯಾಗುವ
ಹವ್ಯಾಗ್ಯ ತನಗೆ ದೊರೆಯಿತು! ಅಕ್ಕ ಜೋಗತಿಯಾದುದರಿಂದ,
ಇದ್ಯಾವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳಬೇಕಾಯಿತು! ತನ್ನ ಹಾಗು ಅಕ್ಕನ
ಮಕ್ಕನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅಂತರ! ಕಲಾವತಿ ಅರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಗಿ-
ಳು—“ಅಕ್ಕಾ, ನೀನು ಈ ಬಾಳನ್ನು ತೊರೆದು, ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ
ಬಂದು ಇದ್ದು ಬಿಡು, ಹೇಮಚಂದ್ರರು ಸುಸ್ವಭಾವಿಗಳು
ಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಿನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವರು. ನನ್ನಂತೆ
ನಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಿಸಿ, ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಕರುಣನ ಜೊತೆಗೆ
ನನ್ನ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಾರು! ನೀನು ಕೂಡ ಗಿರಿಜೆಯಂಥ
ಬುದ್ಧಿಮಗುವಿನ ತಾಯಿಯಾಗುನೆ!”

ತಾನು ಒಂದು ಕನಸನ್ನೇ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಭ್ರಮೆಯಾ-
ಗಿತು! ತನ್ನ ಮನೆ! ತನ್ನ ಗಂಡ! ತನ್ನ ಮಗು! ಕುಲೀನ
ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ಇದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ನಿರಾಶೆಯ
ವ್ಯಾಲಿಯು ಅವಳ ಮನೋಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು!
ಕನಕೇಂದಳು— “ತಂಗೀ, ಇದು ಹ್ಯಾಂಗಾದಿವವ್ವಾ! ನನಗೆ
ಮೊರೆ ಆಸರೆ ಸಿಕ್ಕಿತು? ನಾನಂತೂ ಜೋಗತಿ!”

“ನಾ ಒಡಹುಟ್ಟಿದ ತಂಗಿ ಇದ್ದೀನಲ್ಲಕ್ಕಾ! ನನ್ನ ಹತ್ತರ

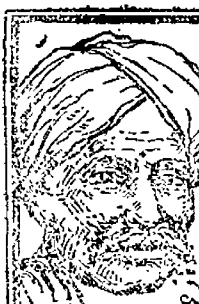
ಇರು. ಹೇಮಚಂದ್ರರು ಈಗ ಬರಾರ. ಅವರಿಗೆ ನಾ ಹೇಲ್ತೀನಿ!”

“ತಂಗೀ” ಮಲ್ಲಿ ನುಡಿದಳು. ‘ಕರೀವಾಗ ನನ್ನ ಕರೆದೊಯ್ಯಿ?
ಜೊಟ್ಟಾಬಿದ್ದದ್ದು ಹೇಳಿಬಿಡ್ತೀನಿ : ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಜೀವಾ ಇಡ-
ಬಾರದು ಅನಸ್ತೀತೆ. ಯಾತಕ್ಕ ಬದಕಬೇಕು? ರಂಗ್ಯಾನಂಥವರ
ಚೈನೀ ನಡಸಾಕ? ದೇವರ ಹೆಸರಿಂದ ಜೋಗವ್ವಾಗಿ ಪಾದರದ
ಬಾಳು ನಡಸಾಕ? ನನ್ನ ಜೀವ ಹೋದರ ನಿರಂಬಳಾದೀತು!
ದೇವರಹಂತ್ಯಾಕ ಅದನ್ನ ಬಯಸ್ತೀನಿ ದಿನಬೆಳಗೂ!”

“ಅಕ್ಕಾ, ಇನ್ನು ಸಾಕು ಮಾಡು ಈ ಬಾಳು. ನಾ, ನಿನ್ನ
ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಕರೆದೊಯ್ಯೀನಿ! ಈಗ ಹೇಮಚಂದ್ರರು ಬರಲಿ!”

* * * *

ಪಾಂಪ್ಯುತಿಕ ಸ್ಥಳಗಳ ಭಾಯಾಚಿತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೇಮಚಂದ್ರರು
ಮರಳಿ ಬಂದ ಬಳಿಕ, ಕಲಾವತಿಯು ಮಲ್ಲಿಯ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು

**ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ
ಎಷ್ಟೋಸಾರ್
ದಾಕ್ಷರರು
ಕೈ ಹತ್ತರ
ಇರಬೇಕು
ಎಂದೆನಿಸುವದು.**

ಮನವನದಲ್ಲಿಯ ಎಷ್ಟೋ ಜೀವ ಜೀವಿಗಳಿಂದ
ಬಳಸುವ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ದೊರಕ ಕೊಡುವುದು
ಅವಶ್ಯ. ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು, ಹಲ್ಲು ನೋವು ಬರುವ
ರೋಗದ ಜೀವ ಉಳಿದೀರೋ ಇಲ್ಲೋ ಎಂದು ಅಗಮ್ಯ
ವುದು. ಇಲ್ಲದಾ, ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯು-
ವದು ಇವುಗಳಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಉಪಚಾರ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ
ಜೀವಕ್ಕೆ ನಷ್ಟ ಬರಬಹುದು. ಇಂಥಾ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ
ದಾಕ್ಷರರಾಗರಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯು ವಿವಿಧವಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ
ಇರಬೇಕಾಗುವುದು. ಜವೇರಿಯನ್ ಜೀವನ
ಮಿಕ್ಕರೆ ಇದು ಇಂಥಾ ನಿರ್ವಾಂಶ ಮೇಲೆ
ಪ್ರಭಾವವಿರುವ ದೃಷ್ಟವಹವದು. ಇದು ಬೀಗಿನ
ನೋವನ್ನು ಕಡಿಗುಹಾಕ ಬೀಜೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿರಾಳು
ವದು. ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತೈದು ವರ್ಷ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ
ಮನವನಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಾಲೂ ಇದನ್ನು ಜನರು ಉಪಯೋ-
ಗಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಪಾಂಪಿ, ಅಪಟಲ, ನೆಗಡಿ, ಬಾವು,
ರಕ್ತ ಪರಿಯುವದು, ಕೀಳು ಸುರಿಯುವದು ಮೂರೂವರು
ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಇದು ಮಹತ್ವವಾದ
ದ್ರವ್ಯ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಸಿಗುವದು. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿಯ
ಕಡಿಮೆ ಕಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ
ಕಡೆಯಿಂದ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಮ್. ಎಲ್. ಎಲ್.
ಜವೇರಿಯನ್ ಮತ್ತು ಕಂ. ಪ್ರಿನ್ಸೆಸ್
- ಸ್ಟೀಟ್, ಮುಂಬಾಯಿ ನಂ. ೨

೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ

೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವವಿದ್ದ ನಾವು— ಮಿಂಚು ವೈದ್ಯ,

ವಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇಯವರ

ಧಾತುಸೌಷ್ಟ್ಯ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ

ವಜ್ರಾಂಗ ಸುಂದರ ಪಾಕ

[ರಚನಾರ್ಥ]

ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯಸ್ಥಲನ, ಸ್ವರಶ್ಮಿಯಿಂದಂಟಾದ ಅಶಕ್ತಿ, ವೀರ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೋಷಗಳು, ಪಿತ್ತಾಂಶ, ಉಷ್ಣ, ಸೊಂಟನೋವು, ಉಪದಂಶ-ಮೇಹರೋಗಗಳಿಂದಂಟಾಗುವ ಕ್ಷೇಣತೆ— ಇವೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ, ಚಿನ್ನಾಗಿ ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಹಸಿವೆ, ಸ್ವರಶ್ಮಿ, ಶಕ್ತಿ, ದೇಹದ ತೂಕ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಹೊಸ ತಾರುಣ್ಯ ಬಂದಂತಾಗಿ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಧಾರಕಶಕ್ತಿ ಬಲಗೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಔಷಧಿಯು ೫೩ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಯೋಗದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸಾಲಾಮಿತ್ರಿ, ಸರ್ಪೇದಮಿತ್ರಿ, ಪಂಜಾಬು ಮಿತ್ರಿ-ವಚಿಕಂದ ನೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ ಗುಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವವರಿಗೆ ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ.

೨೧ ದಿನಗಳಿಗೆ ಸಾಲಬಹುದಾದ ಆಳ ತೊಲೆಯ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿಗೆ ೫-೮-೦; ಅಂಚೆಯ ವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ಶೀಘ್ರ-ಗುಣಕಾರಿಯಾದ ಸ್ವೇಶಲಾಡಬ್ಬಿಗೆ ೧೦-೮-೦. (ಇದರಿಂದ ೭ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗುಣವು.) ಅಂಚೆಯ ವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ೩ ಡಬ್ಬಿಗೆ ೧೫-೦-೦ ಅಂಚೆಯ ವೆಚ್ಚ ೨-೧೩-೦. ಒಮ್ಮೆಲೇ; ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಬೇಡುವವರು ೫ ರೂ ಮುಂಗಡ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಮಾಲಕ: ವಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇಯವರು. ಪೋ. ಮಿರಜ

ಸಾಧ್ಯಂತವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು; ಅವಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ತನ್ನ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಳು. ಕೇಳಿ ಪ್ರೊಫೆಸರರು ತಿಪ್ಪಗಾದರು. ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನದ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಜಮಾತ್ತಾರದ ಘಟನೆ ಇಂದೇ ಅವರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದುದು! ತಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ವಿಚಾರದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಜೋಗತಿಗೆ ಆಶ್ರಯವನ್ನೀಯುವ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಗೊಂದಲಗೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲದೆ, ನಸು ಕೋಪಕ್ಕೂ ಒಳಗಾದರು. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ತೋರಗೊಡದೆ ಕಲಾವತಿಗೆ ನುಡಿದರು:—“ಕಲಾ, ನಾನು ಸುಧಾರಕನೆಂದೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದೆ, ನಿನಗಾಗಿ ನಾನು ಆಪ್ತೇಷ್ಟರಿಂದ ಅಗಲಬೇಕಾಯಿತು. ಲೋಕಾಪವಾದವನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇದುವರೆಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಿನ್ನಿಂದ ಅಡಗಿಸಿರುವೆನು. ನಾನು ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನೋ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ತಟ್ಟುವ

ಯಾವ ವರ್ತನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರೆ. ನಿನ್ನ ಮದುವೆಯಾದ ಗಲೀ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಈ ಅಕ್ಷೇಪವು ಬಂದು, ಅದರಿಂದ ನಾನು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕುಬೇಕಾಗಿ ಹೋಯಿತು ನನವಕರಿಯನ್ನು ಹೇಗೋ ದೈವಬಲದ ಮೇಲೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇ ಈಗ ನಿನ್ನ ಅಕ್ಕನನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಆ ತೊಡಕೇ ಮತ್ತೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಾನು ನವಕರಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದೀತು. ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲಂತೂ ಇಂಥ ತಿಳಿಗೇ ತನದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಲಾರೆ. ಕಲಾ, ನನ್ನ ಈ ಮಾತನ್ನ ನೀನು ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸಬೇಡ ಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಅವ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ದುಡ್ಡಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಾ!”

“ಅದೇ ಅವಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಮನೆ ಬೇಕು; ಪ್ರೇಮ ಜನ ಬೇಕು! ನಾನೇನೋ ಅವಳಿಗೆ, ನನ್ನೊಡನೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತೀನೆಂದು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಈ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯಹೇಗಿ ತೋರಿಸಲಿ?”

ಪ್ರೊಫೆಸರರು ನಿರುತ್ತರರಾದರು. ಅವರು ದೈನ್ಯತೆಯನ್ನು ತಾ ಹೇಳಿದರು—“ಕಲಾ, ನೀನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಷ್ಟು ನಾನು ಪ್ರಗತಿಶೀಲನೂ ಇಲ್ಲ; ಸಜ್ಜನನೂ ಇಲ್ಲ!”

“ನಾನು ಈ ಮಾತಿಗೆ ಸಮ್ಮತಿಸಲಾರೆ.”

ಸಾಯಂಕಾಲ ಹೇಮಚಂದ್ರರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟೇಬಿಟ್ಟರು ತನ್ನ ಅಕ್ಕನನ್ನು ಪುನಃ ಕಾಣಲು ಕಲಾವತಿಯು ಅಸಮರ್ಥಳಾದಳು. ಹೇಮಚಂದ್ರರು ತನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಯಗೊಡದಿದ್ದುದರ ದುಃಖವು ಅವಳ ಹೃದಯವನ್ನು ಚೂರು ಚೂರ ಮಾಡಿತ್ತು!

ಮೋಟರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳಿದಳು:—“ಅವ್ವಾ ದೊಡ್ಡವ್ವ ಬರೂದಿಲ್ಲೇನು ನಮ್ಮ ಜತಿಗೆ? ಕರಕೊಂಡ ಹೋಗೋಣ ಬೊಡ್ಡವ್ವನು!”

ಅವಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಯಾರೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕಲಾವತಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಒಮ್ಮೆ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದಳು ಮಾತ್ರ!

* * *

ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ, ಇಂದು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಿನ ದೊಡ್ಡವ್ವ ಗಿರಿಜೆಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಒಂದು ನವಿಲುಗರಿ, ಕವಡಿಯ ಮಾಲೆ, ೨ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಳು. ಹಣೆ ಭಂಡಾರ ಹಚ್ಚಿದಳು. ಮತ್ತು ‘ಯಾಸುಲದೇ ಜೋಗವಾ’ ಎಂದು ಘೋಷಣೆಮಾಡುತ್ತ ಅದೃಶ್ಯಳಾದಳು. ಅವಳು ಕಲಾವತಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ! ಯಾಕೆ? ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು!!

ಅನ್ನಧಾನ್ಯದ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ತಟವಟ

(ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಚಾರದ ನೋಟ)

ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರು, ಧಾರವಾಡ

ಇಂದು ಆಹಾರಧಾನ್ಯದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಂಗಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆ.

ಆದರೆ ಈ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ನಂಬಲರ್ಹವೆನಿಸುವಷ್ಟು ನಿಜವಾದುವುಗಳೇ?

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದುವುಗಳೇ?

ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ನಧಾನ್ಯದ ಆಗತ್ಯವೆಷ್ಟು, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದರ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದರ ಬಗೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರು ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಪುರಸ್ಕರ್ತರು ಇವರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಕ್ಷಮಿಸಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಭಜನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೩೪ ಕೋಟಿ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯದ ಮೇಲೆಯೇ ಅವಲಂಬಿಸುವವರು ಶೇಕಡ ೭೦ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ಮಿಕ್ಕ ೩೦ರಷ್ಟು ಸ ಇತರ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ಬಾಳುತ್ತಾರೆ. ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ೧೭ ಟೆಂಸು, ಇತರ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ೧೨ ಟೆಂಸು ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೪ ಕೋಟಿ ೩೭ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಅನ್ನಧಾನ್ಯ ಬೇಕಾಗುವದು— ಎಂದು ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

'Food statistics in India' (ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ ಅನ್ನಧಾನ್ಯದ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳು) ಎಂಬೊಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಹೊತ್ತಿಗೆ ೧೯೪೭ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ೧೯೪೪-೪೫ ರಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೪೦ ಕೋಟಿ ೯೩ ಲಕ್ಷ ಎಂದು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢ ಪರಿಮಾಣಗಳು (Adult Units) ೩೨ ಕೋಟಿ ೭೫ ಲಕ್ಷ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಭಜನೆಯ ತರುವಾಯ, ಭಾರತದಲ್ಲುಳಿದ ೪೪ ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ, ಈ ಪ್ರೌಢ ಪರಿಮಾಣ ೨೭ ಕೋಟಿಯ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ೨೯ ಕೋಟಿ ಎಂದು ಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ಪ್ರೌಢ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ಯಾವ ಲೆಕ್ಕದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದ್ದಿತೋ, ಆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ೪ ಕೋಟಿ ೩೦ ಟನ್ ಧಾನ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾಗಲಾರದು ಎನ್ನಬಹುದು.

ಇಷ್ಟೊಂದು ಧಾನ್ಯದ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗುವದೋ ಹೇಗೆ

ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬಂಗಾಲ, ಬಿಹಾರ, ಓರಿಸಾ ಮತ್ತು ಆಸಾಮ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ತೀರ ಸ್ಥೂಲ ಸ್ವರೂಪದವು. ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಂತೂ ಇಷ್ಟು ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ! ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲಾದ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾಗಿವೆ. ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಂತೂ ಶೇಕಡ ೨೦ರಷ್ಟು ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ—ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯ 'ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕಮೀಷನ್'ದವರು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಬೆಳೆಯ ಆಣೆವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಮೆ ತೋರಿಸುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬುದು ಅನುಭವದ ಮಾತು.

ಮೇಲೆ ಉದಹರಿಸಿದ ೧೯೪೭ ರ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಕಟನೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೪೪-೪೫ ರ ವರೆಗಿನ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಕೊಡಲಾಗಿವೆ. ೪೬-೪೭ ರಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ ಉತ್ಪಾದನದ ಲೆಕ್ಕ ನೋಡಿದರೆ ಅಕ್ಕಿ, ಗೋದಿ, ಜೋಳ, ಸೆಜ್ಜೆ, ಜವೆಗೋದಿ, ಗೋವಿನ ಜೋಳ ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಸುಮ-ಸುಮಾರು ೭ ಕೋಟಿ ೩೦ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆದುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಾರಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಪ್ರದೇಶದ ಉತ್ಪಾದನೆ ೧ ಕೋಟಿ ೩೦ ಲಕ್ಷ ಟನ್ನಿನಷ್ಟು ಕಳೆದರೆ, ಭಾರತದ ಧಾನ್ಯೋತ್ಪಾದನೆ ೫ ಕೋಟಿ ಟನ್ನಿನ ಅಂದಾಜಿಗೆ ಬರಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇಜ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗುವ ನಷ್ಟ ಎಂದು ೧೨೧ ಅಂಶ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದರೆ, ೪ ಕೋಟಿ ೩೭ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಧಾನ್ಯವು ಜನರಿಗಾಗಿ ಉಳಿಯಲೇ ಬೇಕು. ಸದ್ಯದ ೩೪ ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಧಾನ್ಯ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಸಾಲಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ ಮೂರು

ನಗೀನವಿಲು

(ಲಘುಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನ)

ಲೇಖಕರು: ಎನ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ
ಪ್ರೊ. ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಲೆ ೦-೧೫-೦

ಮುಖ್ಯ ಮಾರಾಟಗಾರರು:

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರ, ಧಾರವಾಡ

ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ನಮಗೆ ಪೆಚ್ಚು ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಬೆಲೆಯ ಬೇಕಾದ ಆಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ೧೯೪೦ ರಿಂದ ೪೬ ರ ವರೆಗೆ, ಅಂದರೆ ೬ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ, ಪರದೇಶದಿಂದ ಒಟ್ಟು ೩೦ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಧಾನ್ಯ ಆಯಾತಮಾಡಿದಂತೆ ಲೆಕ್ಕ ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧವು ನಡೆಯಿತು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾವಧಿ ಪರದೇಶದ ಸೈನಿಕರೂ, ಯುದ್ಧ ನಿರತರೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರಿಲ್ಲರ ಹೊಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಅನ್ನಧಾನ್ಯದ ಮೇಲೆಯೇ ನಡೆದಿದ್ದಿತು. ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್ನಿನಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು ಸರಕಾರಿ ಗುದಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿತವಾಗಿದ್ದವು.

ಇದೆಲ್ಲ ಇದ್ದರೂ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಲ ಪ್ರಾಂತವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದಾವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ನದ ಕೊರತೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ೧೯೪೬ರ ಸಪ್ಟಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿತು ಅಂದಿನಿಂದ ಈಗ ಒಂದೊಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೇ ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕತ್ತು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಧಾನ್ಯ ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ತರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಅನ್ನಧಾನ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಸ್ವಯಂ-ಪೂರ್ಣವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಯ ತಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತುಸು ವಿಚಾರಮಾಡುವ.

ಮೊದಲನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಿಂದ ಯುರೋಪಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀವರ್ಷ ಸುಮಾರು ೧೩ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಗೋದಿ ನಿರ್ಯಾತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ ೮ ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಳಿಯಿತು. ಮುಂದೆ ೧೯೩೫ ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಣ್ಯದ ಬೆಲೆಯನ್ನು, ೧೨|| ಯಂತೆ ಏರಿಸಿದ ಮೇಲಂತೂ ಗೋದಿಯ ನಿರ್ಯಾತವು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಂತೇಹೋಯಿತು ಇದರ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದು

ಅಕ್ಬೇಲಿಯಾ ಸರಕಾರವು ನಮ್ಮ ಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೊಲ ಗೋದಿಯನ್ನು ತಂದು ತುಂಬತೊಡಗಿತು. ಗೋದಿ ಬೆಲೆಯ ಇಲ್ಲಿಯ ಬಡ ರೈತನು ಸಾಯಬಾರದೆಂದು ೧೯೩೧ ರಲ್ಲಿ ಪರದೇಶದಿಂದ ಬರುವ ಗೋದಿಯ ಮೇಲೆ ಕರ ಹೇರಲಾಯಿತು. ೧೯೩೦ ರಿಂದ ೪೨ರ ವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ೧೧ ವರ್ಷಗಳ ಈ ದೀರ್ಘಕಾಲಾವಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಎರಡು ಸಲ ಮಾತ್ರ ೧ ರಿಂದ ೧||| ಲಕ್ಷ ಟನ್ ವರೆಗೆ ಪರದೇಶದಿಂದ ಗೋದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿದ ಲೆಕ್ಕ ಇದೆ. ಇ ಮೇಲಿಂದ ನಮಗೆ ಪರದೇಶದ ಗೋದಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಂಬುದರ ಕಲ್ಪನೆ ಬರುವುದು.

ಅಕ್ಕಿಯ ಕತೆಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆ. ೧೯೩೨ ಕ್ಕೆ ಮುಂಪ್ರತಿವರ್ಷ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅಕ್ಕಿ ಸುಮಾರು ೮೫ ಲಕ್ಷ ಟನ್. ೧೯೩೨ ರಲ್ಲಿ ಜಪಾನ ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ನಾಣ್ಯ ಮೂಲ್ಯವನ್ನು ಇಳಿಸಿದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅದೊಂದೇ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ೨ ವರ್ಷ ಬರತೊಡಗಿದುದು ೨೦|| ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಅದರಂತೆಯೇ ೧೯೩೬ ರಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ಚಲ ಮೂಲ್ಯವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇಂಡೋಚಾಯನಾ ದೇಶವು ಕೂಡ ತನ್ನ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಪೇಟೆಗೆ ಕಳಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಹೀ ಜಪಾನ, ಇಂಡೋಚಾಯನಾ ಜೊತೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇಶ ಈ ಮೂರು ದೇಶಗಳಿಂದಲೂ ಅಕ್ಕಿಯ ಅಯಾತವು ನಡೆದೇ ಇದ್ದಿತು ಜಪಾನದ ಯೇನದ ಬೆಲೆಯು ಮುಂದೆ ತಗ್ಗಿದ್ದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿನ ಅಕ್ಕಿ ಬರುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಇದೇ ಸುಮಾರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ಮೂರು ಬಂದರ ಮೇಲೆ ೧೨ ಆಣೆ ಕರ ಹೇರಿದ್ದರಿಂದಂತೂ ಇಂಡೋಚಾಯನಾ-ಬ್ರಹ್ಮದೇಶಗಳಿಂದಲೂ ಆ ಬರುವುದು ನಿಂತುಹೋಯಿತು. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಧಾನ್ಯ ಆಯಾತ-ನಿರ್ಯಾತಗಳು ಚಲನಮೂಲ್ಯದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅವಲಂಬಿಸಿವೆಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು.

೧೯೪೦-೪೧ ರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೬೦ ಲಕ್ಷ ಟನ್ನಿನಷ್ಟೇ ಅಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಬಂಗಾಲ ಸರಕಾರವು, ನಾರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರ ೩೦ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯಲು ಉತ್ತೇಜ ಕೊಡಲು, ಆ ವರ್ಷ ಬಂದ ಬತ್ತದ ಬೆಲೆ ೯೮ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿತು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯ ವಸೂಲಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಬೆಲೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರೆ, ಖಂಡಿತವಾಗಿ ರೈತರು ಅವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅನ್ನಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆದಾರು. ಅಮೆರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆದರೆ, ಬೆಲೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಹಿಡಿಯಲು ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತನ ಧಾನ್ಯವನ್ನೇ ಸುಡುತ್ತಾನಂತೆ. ಈ ದುರಭ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲಿಯ ರೈತನಿ ಇನ್ನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಶ್ರೀ. ಎ. ಕೆ. ಆರ್. ಎ. ರಾ ಅವರು Food Statistics of India ಎಂಬ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಕಾ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ:— “ ಬಂಗಾಲದ ಲತನದ ಶಾಖೆಯ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ, ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ೩೨೪ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಜಮಾಯ ಪತ್ರಕಗಳು ಕೊಡುವ ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ೩೨೪ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವುದು. ಮುಂದೆ ಬಂಗಾಲ ಸರಕಾರ ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಪ್ರಶಾಂತಚಂದ್ರರಂಬರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿತು. ಅವರು ಏಕೆ ನಡೆಯಿಸಿ ೨೬೦ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬತ್ತ ಬುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ”

ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೆಚ್ಚು ಭೂಕಾಣುತ್ತಿರುವಾಗ, ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕ-ಇಡಲಾಗಲಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ೭೦೦ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಗೊಂಡ ಪುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ, ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗೊಂದಲವಿದ್ದೀತು ಹೃದಯ ಹೇಳುವುದೇ ಬೇಡ. ಅನ್ನಧಾನ್ಯದ ವಿಚಾರವಾದಾಗ ಅಕ್ಕಿ, ಗೋದಿ, ಜೋಳ, ಸೆಜ್ಜೆ, ಗೋವಿನ ಜೋಳ, ಗೋದಿ ಇಷ್ಟೇ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಅಕ್ಕಿ ಜೋಳಬಂತೆಯೇ ಉಪರಾಗಿ ನವಣಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಸರಕಾರಿ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಗಿರಿಯವರ ಸಂಭವವಿದೆ’ ಎಂದು ಎ. ಕೆ. ಆರ್. ಎ. ರಾವ ಇವರ ಪ್ರಾಯ. ಯಾವಾಗಲೂ ಆಣೆವಾರಿಯನ್ನು ಕಡಮೆ ಹಚ್ಚುವ ಸರಿ ನವಕರರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕಡಮೆಯು ಬೆಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇಕಡ ೧೦ ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚೇ ಇರಬೇಕು ಎಂಬ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಮೃದೇಶದ ಸದ್ಯದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಂದಾಜಿನ ಮೇರೆಗೆ ನಾಣಿ ಇದೇ ಮುಗಿದಿದೆ. ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಬೇಕೇಬೇಕು.) ಪ್ರೌಢ ಪರಿಮಾಣಗಳು ೨೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯನ್ನು ೨೯ ಕೋಟಿಗೆ ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದುದು, ಅಂಪ್ರತಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸುಮಾರು ೩೫ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ರಾಗಿ, ನವಣ ತಂದ ಅನ್ನಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಡಿಯುವುದು, ಇದನ್ನೇ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ೧೦ ರಷ್ಟು ಕಮ್ಮಿ ತೋರಿಸಿದು, ದೇಶದ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುವ ಸ್ಥಳಗಳೆಲ್ಲವಾದ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳೇ ದೂರವಾದಿರುವುದು, ಸ್ವಗಮನದರೆ, ಬೇಡದಾದ್ಯಂತ ನಡೆದಿರುವ ಸರಕಾರದವರ ತಪ್ಪು ಬೋಧನೆಗೆ ತಪ್ಪು ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದೆ ಎಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಲೇಖಕನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಮುಗಿಸಬಹುದು.

ಲೇಖಕನು ಒಂದು ತಾಲೂಕಿನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಅನ್ನಧಾನ್ಯದ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ತನ್ನ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು. “ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ, ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ, ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ಆದೇಶ ಬಂದು ಮುಟ್ಟುವ ವರೆಗೆ ತುಂಬ ಕಾಲಾವಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಸರಕಾರವು, ಕೇಳುವ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಾರಿನಮೇಲೆ ಕೇಳುತ್ತದೆ. ನಾವು ಕೂಡ ಅವನ್ನು ತಾರಿನ ಮೇಗಿಡಿದಲೇ ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗುವುದು! ಯಾವ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ದೂರಕಿಸಲು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ದೀರ್ಘಶ್ರಮ ಹಿಡಿಯಬೇಕೋ, ಅವನ್ನು ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಎಷ್ಟೇಸಲ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಂಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಗೆ ಆದ ನಷ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ; ಅದರಂತೆಯೇ ಹಕ್ಕಿ ಮಿಡಚಿ ಇವುಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದಾಗುವ ನಷ್ಟ! ಇಂಥದಕ್ಕಿಲ್ಲ ನಾವು ಕುಳಿತ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲಿಂದಲೇ, ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಳಿದ ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ಕಾಗದಮೇಲೆ ಇಳಿಸಿ, ವಿಂಚಿನಮೇಲಿಂದಲೇ ಪೂರೈಸುತ್ತೇವೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೇ ಉತ್ತರ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮುಗಿಯಿತು ಆದರೆ ಸತ್ಯಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚಿ ನೋಡುವ ಒಲವನ್ನಾರು? ”

ಇಂಥ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೇಲಿಂದಲೇ ಅನ್ನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡಿ ಮುನ್ನಡೆಸುವುದು ನಮ್ಮ ಅನ್ನದ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಪರಿಹರಿಸಲು ಒದ್ದಕೆಂಕಿಡವಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ಕಂಕಣವೇನು ನೀರನಮಾ ಅಂಗನೆಯದೋ ಬೇಗನೆ ಕಂಡಿತು!

೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಪಟ್ಟ
ಕರ್ತೃ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಯ
ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯ ಗುಳಿಗೆಗಳು
ನಾಲ್ಕು ಗೆ ೧-೮-೦
ಎಂತಹ ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕಳೆಯುವುದು.
ವಿಳಾಸ :—
ಗಣೇಶ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕರ್ತೃ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ
ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ. ೪

ಸಾವಲ್ಲದ ಸಾವು !

‘ ಆನಂದಕಂಡ ’

೧

ಇದ್ದರೂ ಸತ್ತಂತೆ ಇರುವವರೆ ಬಹುಜನರು,
ಇದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲ ಸಾವಾಗಿ ಇರುವರು ಕೆಲರು,
ಮೊದ್ಲು ತನ್ನದಲಿ ಸಾವಿಗಂಜಿ ಬದುಕನೆ ಸಾವ
ಮಾಡಿಕೊಂಡವರು ಹಲರು !

ಇದ್ದಾಗ ನಿನ್ನಂತೆ ಇದ್ದವರು ಯಾರಿಹರು ?
ಬಿದ್ದವರ ಬಾಕಲ್ಲಿ ಜೀವಕೇಯನ್ನೂ ದಿ
ಸಿದ್ಧಿ ತುಂಬಿದರಾರು, ನಿನ್ನವೊಲು ಗಾಂಧೀಜಿ
ಸಾವಿನ ಶೂರನಾರು ?

೨

ನೀನು ಮಾನವನೇನು ? ಮರುಳೆದು
ಮಾನವನು ನೀನೆಂಬುದು ;
ಮಾನವತೆಯಾದರೇನೆ ಮೆಯ್ಯ-
ಗೊಳುತ್ತ ಬಂದಿಲ್ಲದ್ದೆಂದು !

ಕುದಿನ ಮಾನವಲೋಕನು ಕಂ-
ಡವನು ತಪೆಸಲು ಪ್ರಕೃತಿಯು,
ಪದವಿ ನಿನ್ನನು ರೂಪಿಸುತ್ತೆ ಕಳು-
ಹಿದುದು ಸಮ್ಯಯ ಸುಕೃತಿಯು !

ಪಂಚಭೂತ ಶರೀರಿಯೇ ನೀ ?
ಪಂಚಭಾವ ಶರೀರ !
ಕರುಣೆ ಮೃತ್ತಿಯು ಹರುಷ ನಿರ್ಭಯ
ಶಾಂತಿಗಳ ಸಾಕಾರ !

೩

ಹೊಜನರಳುವ ಗುಣವೆ ನಿನ್ನ ನಗೆಯಾಯ್ತೊ,
ಜೀವ ಸವಿ ನಿನಗೆ ಮೆಲುಮಾತನೊದವಿಸಿತೊ !
ಆಗಸದ ಕೆಂದ್ರವೇ ಎದೆಯು ನಿನಗಾಯ್ತೊ,
ಸಾಗರದ ಅಳ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಪವಡಿತೊ !

೪

ನಿನ್ನ ಕಣ್ಗೆ ರವಿಯ ಪ್ರಭೆಯು
ಹಿಂಗದ ಬೆಳಕೂಡಿತೊ,
ನಿನ್ನ ಭಾವನೆಯಲಿ ಅಮರ-
ಗಣವು ಅವ್ಯುತ ನೀಡಿತೊ !

ನೀನು ನುಡಿದುದೆಲ್ಲ ದಿವ್ಯ-
ಮುಷಿಯ ಕಾವ್ಯವಾಯಿತೊ,
ನೀನು ನಡೆದುದೆಲ್ಲ ಜನಕೆ
ಬಾಳ ತರುಳನೊದೆಯಿತೊ !

೫

ನೂರಾರು ವರುಷಗಳ ಪಾರತಂತ್ರ್ಯದಿ ಸಿಲುಕಿ
ಭಾರತೀಯರು ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡುತಿರುವಾಗ
ಪಾರುಗಾಣಿಸಲೆಂದು ಹೋರಾಡಿದರು ಹಲರು,
ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲಾರಿಗಾ ಕೀರ್ತಿ....
ನಿಜವು ನೀ ನಿಜ ಯಶೋಮೂರ್ತಿ !

ದಾರಿಯರಿತವ ನೀನು ತೋರಿಯ ವರಿಗೆ ಯುಕ್ತಿ
ಹೂಡಿದೆಯೊ ಗೆಲುವ ಶಕ್ತಿ
ನೀಡಿದೆಯೊ ಬಂಧಮುಕ್ತಿ !

೬

ನಿನ್ನ ಮಾತೇ ಮಾತು ತುಂಬಿದೆ
ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ....
ನಿನ್ನ ರೂಪವೆ ನೆಲಸಿ ನಿಂತಿದೆ
ಜಗದ ಜನಮನದಲ್ಲಿ !

ನಿನ್ನ ಉನ್ನತಭಾವ ಹರಡಿದೆ
ಗಾಳಿಯಲೆಯಲೆಯಲ್ಲಿ....

ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯ ಕಳಸ ಸಾರಿದೆ
ಬಾಣ ತುಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ !

ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಗಾಂಧೀಜಿಯಾಗರೆ,
ನಿನಗೆ ಕೊನೆಯನ್ನೆಲ್ಲಿ ?
ನಿನ್ನ ನೊಯ್ಯುವ ಬಲವು ಎಲ್ಲಿದೆ
ಮೃತ್ಯುವಿನ ಮೈಯಲ್ಲಿ ?

೭

ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಮೃತ್ಯು ಯುಕ್ತಿಯೇನನೊ ಹೂಡಿ,
ತನ್ನ ಬಲೆಯೊಳು ಬಿಗಿದು ನಿನ್ನ ಕಟ್ಟಹನೆಂದು
ಹುಸಿಬಿಂಕದಲ್ಲಿಹುದು,
ಹುರುಪಿನಲ್ಲಿಹುದು !

ಹುಸಿಬಿಂಕದಲ್ಲಿಹುದು ಹುರುಪಿನಲ್ಲಿಹುದು—
ವೃಕ್ತಿಗಿರುವುದು ಸಾವು ಶಕ್ತಿಗೆಲ್ಲಿಹುದು ?
ಗಾಂಧೀಜಿಯನು ಕೊಂದೆನೆಂದು ಸಾರುವ ಸಾವು
ಲೌಕಿಕರ ಹೃದಯದಲಿ ಕೆರಳಿಸಿದೆ ನೋವು !

೮

ವೃಕ್ತಿಯೇನೊ ಸಾಯಬಹುದು,
ಶಕ್ತಿಗೆಲ್ಲಿ ಸಾವು ?

ಗರುಡನನ್ನು ಕೆಣಕಿ ಮಾಡ-
ಬಲ್ಲದೇನು ಹಾವು ?

ಗಾಂಧೀಜೀ ಮರೆಮಾಡಿದ
ಸಾವಲ್ಲದ ಸಾವು....

ಮೃತ್ಯುವಿಗಿತ್ತಿಹುದು ಓಳ್ಳು,
ಅಮರತ್ವದ ಠಾವು !

೯

ಇದ್ದರೂ ಸತ್ತಂತೆ ಇರುವವರೆ ಬಹುಜನರು,
ಇದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲ ಸಾವಾಗಿ ಇರುವರು ಕೆಲರು,
ಮೊದ್ದು ತನ್ನದಲಿ ಸಾವಿಗಂಜಿ, ಬದುಕನೆ ಸಾವ
ಮಾಡಿಕೊಂಡವರು ಹಲರು !

ಇದ್ದಾಗ ನಿನ್ನಂತೆ ಇದ್ದವರು ಯಾರಿಹರು ?
ಬಿದ್ದವರ ಬಾಳಲ್ಲಿ ಜೀವಕಳೆಯನ್ನೂ ದಿ
ತಿದ್ದಿ ನಡೆಸಿದರಾರು ? ನಿನ್ನ ವೋಲು ಬಾಪ್ಪಾಜಿ
ಸಾವಿರದ ಶೂರನಾರು ?

೦

ಬಾಯೋಲೋನಾ
ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ

ಮಕ್ಕಳು ನೊಂದಲ್ಲಿಗೊಂದು ಮುನುಕರ
ವರಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸರು ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸ
ಬಹುದು. ಮುನುಕಿಗೂ ಜೀವಾಣುಗಳಿಗೂ
ಬಲವನ್ನೂ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವ
ಉತ್ತಮ ಉಪಾಯವೆಂದರೆ 'ಬಾಯೋಲೋ-
ಟೋನಾ' ಸೇವಿಸುವದೇ ಆಗಿದೆ. ೪೦ ದಿನಸು
ಸಾಕಾಗುವ ಬಾಟಲೆಯ ಬೆಲೆ ರೂ. ೨.
ಟಿ. ಖರ್ಚು ಬೇರೆ. ಸೂಚಪತ್ರಗಳೊಡನೆ ಬಹುದು.

ROY & CO. BOMBAU 2.

ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪ್ರವೇಶ

೨ ನೆಯ ಅನೃತ್ತಿ

ಅಚ್ಚಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಬೇಕಾಗಿರುವವರು

ಬೇಗನೆ ಬೇಡಿಕೆ ಕಳುಹಿರಿ !

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಎಸ್. ಹುಡ್ಕಾರ್

ನಾನು ಕಂಡ ನಾಡು

(ಪ್ರವಾಸ ಪ್ರಬಂಧ)

ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಜೆ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು, ಉಗರ

★

(೭) ರಾಜಗೃಹ (ಉತ್ತರಾರ್ಧ)

ಡಿಸೆಂಬರ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ರಾಜಗೃಹ ಪ್ರೇಕ್ಷದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿವರಣೆ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಬಹುದು. ರಾಜಗೃಹದಲ್ಲಿಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕುರುಹುಗಳೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಣೆಯಿದೆ. ರಾಜಗೃಹ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮದವರಿಗೂ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ.

★

ವೇಣುವನವ ಆವಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಶೋಧಕರು ನೆಲವನ್ನು ಆಗದು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ೭೭೦ ಚೌರಸ ಘಟನಷ್ಟು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಸ್ತೂಪಗಳ ತಳಗಳೂ ೧ ಕೋಣೆಯ ಆಕೃತಿಯೂ ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಸುಮಾರು ಆರು ಘಟು ಕೆಳಗೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಕಾಲು ದಾರಿಯೊಂದಿದೆ. ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿದ ಬೋಧಿಸತ್ತನ ಕಾಲುಗಳೂ ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ಚಕ್ರ, ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿಯರ ತಲೆಗಳೂ ದೊರೆತಿವೆ. ಅಜಾತಕತ್ರುವು ಕಟ್ಟಿದ ಸ್ತೂಪವೊಂದು ದಾರಿಯ ಎಡಗುರುಳಿಗಿತ್ತು. ಅದು ವೇಣುವನವ ತೀರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ 'ಮಂಜುಶ್ರೀ ಮೂಲಕಲ್ಪ' ಎಂದೂ ಹೆಸರು. ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಕೆಲವು ಬೀಳುಕಂಬಗಳು ಇವೆ. ಇವನ್ನು ಹುಸೇನಶಾಂಕನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವೇಣುವನವನ್ನು ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು, ನಾವು ಗಿರಿವೃಜದ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನ ಪೆಬ್ಬಾಗಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ನಮ್ಮ ಬಲ ಬದಿಗೆ ವೈಭಾರಗಿರಿಯೂ ಎಡಬದಿಗೆ ವಿಘ್ನಲಾಚಲವೂ ಬರುತ್ತವೆ. ವಿಘ್ನಲಾಚಲವನ್ನು ಹತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲಿನ ಒಳ್ಳೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. ಯಾತ್ರಿಕರು, ಬಹುಶಃ ವಿಘ್ನ, ರತ್ನ, ಜೈತ್ಯ, ಗಿರಿಧರಕೂಟ, ಉಪಯಗಿರಿ, ಸೋನಾಗಿರಿಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತ ವೈಭಾರಗಿರಿಗೆ ಬರುವುದುಂಟು. ಅಂದರೆ ಹಳೆಯ ರಾಜಗೃಹದ ಪ್ರವಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದಂತಾಗುವದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಗಿರಿಗಳ ಮೇಲೂ ಜೈನರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಜಿನಮಂದಿರಗಳಿವೆ. ಇವು ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬರುವ ಯಾತ್ರಿಕರ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಪುರಾತನ ಇತಿಹಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ತ್ವವಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲರಂತೆ ನಾವೂ ವಿಘ್ನಲಾಚಲದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೇ ದೆವು. ವಿಘ್ನಲಾಚಲದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಪ್ರಾಚೀನತನಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರೂ ಆ ಗಿರಿಯ ತಲದಲ್ಲಿ ಗೃಹದ ಉತ್ತರ ಪೆಬ್ಬಾಗಿನಿಂದ ಎರಡುನೂರು ಯಾರ್ಡ್ ದಲ್ಲಿ—ಸೂರಸ ಕುಂಡವಿದೆ. ಆ ಕುಂಡದ ಪೂರ್ವ ದಕ್ಷಿಣ ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರಮವಾಗಿ ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣು ಮಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕುಂಡದ ಹಿಂಬದಿಗೇನೇ ಗುಡ್ಡ ಕೆತ್ತಿದ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲಿನ ಮನೆಯಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ 'ದೇವದತ್ತ' ಯೆಂದು ಹೆಸರು. ಇಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧ ಸಮಾಧಿಗೆ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದ, ನಿಂತು ಎದುರಿಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಸೃಷ್ಟಿಯು ಬಹು ರಮಣೀಯ ಕಾಣುವುದು. ಈ ದೇವದತ್ತ ಮನೆಯ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕಲ್ಲೊಂದನ್ನು ತೋರಿಸುವರು. ಮುನಿಗಳು ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಹುಸೇನಶಾಂಕ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಶಿಲೆಯ ಎದುರಿಗೇನೇ ಕೆಳಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಕುಂಡವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಿಸಿನೀರಿನ ಬುಗ್ಗೆ ಫುಟಿ ತಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಶಿಲೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗಲಿಗೆ ಚಕ್ರ ಗುಹೆಯೊಂ ಅನರಲ್ಲಿಯೇ ಮುಸಲ್ಲಾನರ ಸಾಧುನಾದ ಮಕ್ಕಳ ಮೂಲ ಶರಪುರೀವನು ಧ್ಯಾನಸ್ಥನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಾಧು ಸ್ಥಳಗಳು ವಿಘ್ನಲಾಚಲದ ಉತ್ತರಮುಖದಲ್ಲಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿಯು ಅತ್ಯಚಿಂತನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ, ಶಾಂತಿಧಾಮವಾ

ವಿಘ್ನ, ರತ್ನ, ಜೈತ್ಯ, ಗಿರಿಗಳಿಂದ ರಾಜಗೃಹದ ಬಹಾಗೂ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಕೋಟಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಜಿನಮಂದಿರಗಳ ದೆವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನಾವು ಗಿರಿಧರ ಕೂಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆ. ಗಿರಿಯ ದಕ್ಷಿಣದ ಇಳಿಜಾರಾದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೇನೇ ಗಿರಿ ಕೂಟವೆಂದು ಹೆಸರು. ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದ ರಬೀದಿಯೆಂದು ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ 'ಬಿಂಬಿಸಾಗರಿ' ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದೇ ದಾರಿಯಿಂದ ರಾಜನು ಗಿರಿಧರಕೂಟ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಹಾವೀರ, ಬುದ್ಧ ಇವರ ದರ್ಶನನೇಕ ಜನರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿ ಅಖಿ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಾಗ ಮಹಾತ್ಮರ ಪ್ರವಚನಗಳು ನಡೆದಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಗಿರಿಧರ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನ—ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಿರುವ ಮೂರ್ತಿ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನೀಗ ನಾಲಂದದಲ್ಲಿ ಒಯ್ದು ಇಟ್ಟಿದೆ. ಇದೇ ಗುಹೆಯ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬುದ್ಧನ ಜೀವನಸನ್ನಿಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಗುಹೆಯ ಹತ್ತಿರ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಬಯಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಯಲು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ 'ಎನ್ನುವುದೇ ಸಮರ್ಪಕವಾದೀತು. ಈ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರವಚನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡು ಸ್ತೂಪಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಅವಶೇಷಗಳು

ಜಗಲೂ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು ಬಿಂಬಿಸಾರನ ಬೀದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೆಳಗಿಳಿದರೆ, ಮೊದಲು ನಮಗೆ ಭರ್ವಕುಪ್ಪೆಯು ಹತ್ತುವುದು. ಈ ಸ್ಥಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬೊಡ್ಡ ಜಿಹಾಸವೇ ಇದೆ: ಬಿಂಬಿಸಾರನ ರಾಣಿಯು ಬಿಸು ಇದ್ದಾಗ ಕನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪಿತ್ಯಾಘಾತಕವಿಡುವೆ—ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು, ಬದನ್ನು ಹೊರಗೆಡವಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಇಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ಹೊದೋಟವಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸಹೋದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಆ ಭ್ರಾಣಕಶಯನ್ನು ತಡೆವನು ಮತ್ತು ಆರಸಿಯನ್ನು ಜೀವಕವನದಲ್ಲಿ ಒಯ್ದು ಉಪಚರಿಸಿದನು. ಈ ಜೀವಕವನವು, ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನಮಗೆ ಸಿಗುವುದು. ಜೀವಕವನ ಶ್ರೀಣಿಕ-ಅಜಾತಶತ್ರುಗಳಿಬ್ಬರ ಆಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈದ್ಯನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ—ರಾಜಗೃಹದ ಒಳ-ಕೋಟಿಗೆ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗಿರುವ ಅಗಸೆಯ ಹೊರಗೆ ಹಾಗೂ ಜೈತ್ಯ-ಗಿರಿಯ ಇಳಿಜಾರಿನ ಮೇಲೆ—ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮಾವಿನ ತೋಪನ್ನು ಬೆಳಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮವೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು; ಜನರಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಉಪಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

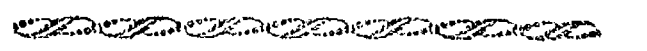
ಈ ಜೀವಕವನದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ನೋಡಿದರೆ, ನಮಗೆ ಎದುರಿಗೆ ಕಾಣುವುದೇ ಉದಯಗಿರಿಯು. ಇದು ನಗರದ ಆಗ್ನೇಯ ಕಾಲು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಇದರ ಮೇಲೆಯೂ ಒಂದು ಕವನವೊಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೆತ್ತ ಹೋಗದೆ ನಾವು ಉದಯಸೋನ-10ಗಳ ಕಣಿವೆಯೊಳಗಿಂದ ಸಾಗಿದರೆ, ಮೊದಲು ನಮಗೆ ಕೆಲವು ಕಿಲಾಲೇಖಗಳು ಹತ್ತುವುವು ಅಪು ಕ್ರಿ. ಶ. ೪-೫ ನೆಯ ಶತ-ಮಾನದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಓದಿ ಇನ್ನೂ ಅರ್ಥ ಹೆಚ್ಚುವಂತೆ. ಕವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದವರೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕಲ್ಲಿನ ಟೀಲಿಯಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಿನದೇ 'ಬನಗಂಗಾ' ಕಣಿವೆಯು. ಈ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಗರದ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನ ಅಗಸೆಯಿದೆ. ಇದರ ಪತ್ತಿರವೇ ಬಾವಿಯೊಂದಿದೆ. ಆ ಬಾವಿಯ ಗೋಡೆಗೆ ಕೂಡಿಸಿದ ಕಿಲಾಲೇಖವು ಇದೆ. ಇದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೫೦ ರಲ್ಲಿ ಬರೆದು-ದಾಗಿದೆ.

ಬನಗಂಗಾ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ನಮಗೆ ರಾಜಗೃಹದ ದೊರಕೋಟೆಯ ಭವ್ಯತೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯು ಬರುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆಯು ೧೧ ಫೂಟು ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದು, ೧೮ ಫೂಟು-ನಷ್ಟು ದಪ್ಪವಾಗಿದೆ. ಮಣ್ಣು-ಗಚ್ಚು-ಸೀಮೆಂಟು ಮೊದಲಾದವು-ಗಳನ್ನೇನೂ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಒಣ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಭವ್ಯ ಗೋಡೆಯಿದು! ಇಂಥ ಗೋಡೆಯು ಐವೂ ಪರ್ವತಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗಿದೆ. ಗುಡ್ಡಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಎತ್ತರ ಹಾಗೂ ವಪುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು.

ಫಾರ್ ೧೯೪೧

ಉದ್ದಳತೆಯು ಮಾತ್ರ ಮೂವತ್ತು ಮೈಲುಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ರಾಜಗೃಹದ ಸುತ್ತಳತೆಯೇ ಅಷ್ಟಿದೆ.

ಸೋನಾಗಿರಿಯ ಮೇಲಿನ ಜೈನ ಬಸದಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಇಳಿದೊಡನೆಯೇ ನಮಗೆ ರಾಜಗೃಹದ ಪಶ್ಚಿಮದಿಶೆಯ ಅಗಸೆಯು ಹತ್ತುವುದು. ಇದು ವೈಭಾರ-ಸೋನಾಗಿರಿಗಳ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇದೇ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಜರಾಸಂಧ-ಭೀಮರು ಹೋರಾಡಿದ ರಣಭೂಮಿಯಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಮಣ್ಣಿನ ದೊಡ್ಡ ಮೈದಾನವಿದು. ಐತಿಹಾಸಿಕಯುಗದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನಗರದ ಜಟ್ಟಿಗಳು ಕುಸ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ಈ ಕ್ಷಣವು ವೈಭಾರಗಿರಿಯ ದಕ್ಷಿಣಪದತಲದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ವೈಭಾರಗಿರಿಯು ಹತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲ. ನಾವು ಆ ಪರ್ವತದ ಗುಂಟೆ ಒಳಬರಲು ಒಂದು ಮೈಲಿನಷ್ಟು ಸಾಗಿದ ಮೇಲೆ 'ಸೋನ ಭಂಡಾರ' ಗವಿಯು ಹತ್ತು-ವುದು. ಇದನ್ನು ಪರ್ವತದ ಕೊರಕಲಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿಖರದ ಆಕಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ನಗ್ನ ಮೂರ್ತಿ-ಗಳನ್ನು ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಆ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಲಾಂಛನ-ಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಎತ್ತು. ಆನೆ, ಕುದುರೆ ಮತ್ತು ಮಂಗಳವೆ.

‘ ಬಗನ ’ ಬಾಲಾಮೃತ

ಮಕ್ಕಳ
ಸದ್ಯದ ತೆಗಾಣಿ
'ಬಗನ'
ಬಾಲಾಮೃತ-
ಎನ್ನು ಉಪ-
ಯೋಗಿಸಿ.

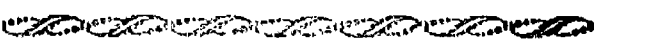
ಮುಖ್ಯವಾ-
ಸಾಕಳ
ಯಕ್ಕುತು
ಮತ್ತು
ಹೊಟ್ಟೆ

ಎಂದರೆ
ಅವರಿಗೆ

ರೋಗದ ಭಯವಿಲ್ಲ.

ಬಗನ ಬಾಲಾಮೃತದಲ್ಲಿ 'ಗ್ರಾಯಿವ್ ಹೀಲರಿನ್' ಅಂಶವೂ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದು ಮಕ್ಕಳ ಉತ್ತಮ 'ಟೊನಿಕ್' ಇರುವುದು.

THE NATIONAL PHARMACIES & PHARMACEUTICALS Ltd. DHARWAR.

ದೋಂಗರೆ ಬಾಲಾಮೃತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಬಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಆದರಿಂದ ಈ ಮೂರ್ತಿಯು ಆರಂಭದ ನಾಲ್ಕು ತೀರ್ಥಂಕರರಾದ
ಋಷಭದೇವ, ಅಜಿತನಾಥ, ಸಂಭವ, ಮತ್ತು ಅಭಿನಂದನ ಇವರನ್ನು
ಇವೆ. ಈ ಗುಹೆಯ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಗುಹೆಯು
ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತರದ ಮೇಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೊದಲ ಬಾರಿಯಲ್ಲಿ
ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಲ್ಪವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಗೋಡೆಯು
ಮೇಲೆ ಗರುಡನನ್ನೇರಿದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮೂರ್ತಿಯು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ.
ಈ ಗವಿಯ ದಕ್ಷಿಣ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಆರು ಜನ ಜೈನ ತೀರ್ಥಂ-
ಕರರ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮೂರ್ತಿಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸದ್ವ್ರಜ, ಪಾರ್ಶ್ವ-
ನಾಥ, ಮಹಾವೀರರನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಈ
ಗುಹೆಯನ್ನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೩-೪ ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಜೈನರು
ಕೆತ್ತಿದರೆಂದು ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಿಷ್ಣುವಿನ ಕೆತ್ತನೆಯು
ಮಾತ್ರ ಗುಪ್ತಕಾಲದ ಶಿಲ್ಪದ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ವೈಭಾರ ಗಿರಿಯ ಪೂರ್ವ ಮಗ್ಗುಲಿಗಿರುವ ಬಲರಾಮನ
ಬೆಕ್ಕು ಗುಡಿಯೊಂದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಎರಬೇಳು.
ಇಲ್ಲಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲೆ
ಮೊದಲನೆಯೇ ಎರಡು ಬಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಒಂದು ಹೊಸದು. ಇನ್ನೊಂದು ಹಳೆಯದು ಈ ಪ್ರಾಚಿ-
ನಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಡುವೆ ಮುಖ್ಯ ಕೋಣೆಯೊಂದಿದೆ. ಅದು ಪೂರ್ವ
ಮುಖವಾಗಿದೆ. ಆ ಮಧ್ಯಕೋಣೆಯ ಮೂರು ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಜಿ-
ಕೋಣೆಗಳೂ ಇವೆ. ಮಂದಿರದ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಅನೇ-
ಕ ಜನಮೂರ್ತಿಗಳಿವೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಟ್ಟಿವೆ. ಮು-
ಕೋಣೆಯ ಪಶ್ಚಿಮದ ಗೋಡೆಯು ಮಾಡದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಮು-
ಖಾಗಿ ಕುಳಿತ ಜಿನಬಿಂಬವೊಂದಿದೆ. ಇದರ ಲಾಂಛನ ಸಿಂಹವಾಗಿ
ಈ ಮೂರ್ತಿಯ ಧ್ಯಾನಮುದ್ರೆಯು ಬಹು ಮನೋಹರವಾಗಿ
ಇದರ ಎಡಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಋಷಭದೇವನ ಮೂರ್ತಿ
ಯಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ 'ಜಾತ್ಯಾಮುಕುಟ' ವೆನಿಸುವ ಸುಂದರ ಕೂಡ-
ಗಳು ತಲೆಯ ಮೇಲಿವೆ. ಇದು ಎಂಟನೆಯ ಶತಮಾನ
ಮೂರ್ತಿಯು. ಇನ್ನು ಸುತ್ತಲಿನ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಶ್ವ
ಮಹಾವೀರರೊಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಗದ್ದುಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರ
ಕಿರುಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಜೈನ ಪುರಾಣಕಥೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿ-
ಎರಡು ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಜೋಡಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಗಿರಿ-
ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಸ್ತ್ರೀಯು ತನ್ನ ತೋಡಿಯ ಮೇಲೆ ಧ್ಯಾನಸ್ಥನ
ಅಡಿಜಿನನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಜಿನ
ಪ್ರಕಟನಾಗುವಂತಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ
ನೇಮಿನಾಥನ ಮೂರ್ತಿಯಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹ-
ವೀರನ ಮೂರ್ತಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಮನೋಹರವಾದುದು. ಇದು ಐ-
ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ವೈಭಾರಗಿರಿಯ ಮೇಲೆ ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ
ಜೈನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇದ್ದದ್ದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಚೀನದ ಪ್ರವಾಸಿಗ
ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ನಗ್ನ ಸಾಧುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ದರ್ಶ-
ತಕ್ಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ವೈಭಾರಗಿರಿಯ ಮೇಲೆ ಮಹಾದೇವನ ಗುಡಿಯೂ ಒಂದಿದೆ
ಅದರ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಿಂಗ ಅದರ ಮುಂದೆ ತಲೆಯಿಲ್ಲ
ನಂದಿಯ ವಿಗ್ರಹಗಳಿವೆ. ಮಹಾದೇವನ ಗುಡಿಯಿಂದ ತಿರುಗಿ ಜೈ-
ನ ಬಸದಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹಾಯ್ದು ಕಲ್ಲಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಿಂದ ನೋ-
ಯಾರ್ಡು ಕೆಳಗಿಳಿದರೆ 'ಪಿಪ್ಪಲ' ಕಲ್ಲಿನ ಗುಹೆಯು ಬರುವುದು
ಇದು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಗುಹೆಯು. ತಳದಲ್ಲಿ ಲಾಳಲಾಗಿ ಫೂಟಿ
ಮೇಲೆ ೮'೬" X ೭'೮" ಫೂಟಿ ಇದ್ದು ೨೨ ರಿಂದ ೨೮ ಫೂಟಿ ಎತ್ತರ
ವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಗೋಡೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇವಲ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿ-
ಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಕೆಸರು ಗಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲ
ಇದಕ್ಕೆ 'ಜರಾಸಂಧನ ಜೈತಕಾ ಖಾನೆ' ಎಂದು ಹೇಳುವರು
ಅದರ ಪಾಲಿಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪಿಪ್ಪಲ ಮನೆಯೆಂದೇ ಹೆಸರಿದೆ. ಆ
ಮೊದಲನೆಯ ಬೌದ್ಧ ಮಹಾಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದ ಮಹಾ
ಕಾಶ್ಯಪನು ಇರುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಮಹಾ
ಗುಹೆಯು ವೈಭಾರಗಿರಿಯ ಪೂರ್ವ ಮಗ್ಗುಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ರಾಜ-

ಹದ- ಉತ್ತರದ ಅಗಸೆಯು ಬಹಳ ದೂರವಿಲ್ಲ. ನಡುವೆ
 'ತಥಾರಾ' ಎಂಬ ಉಷ್ಟ್ರ ನಿರೀನ ಬುಗ್ಗೆಗಳ ಸಮೂಹ ಮಾತ್ರ
 ಇದೆ.

ಈ ಪಿಪ್ಪಲಗೃಹದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ವೈಭಾರಗಿರಿಯ ಉತ್ತರ
 ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಪ್ತ ಪರ್ವತ ಗುಹೆಯಿದೆ. ಇದರ ಎದುರಿಗೇನೇ ಅಜಾತ-
 ಶತ್ರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮಂಟಪವಿದೆ. ಇನ್ನೆರಡೂ ವಿಶಾಲವಾದುವೂ
 ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬುದ್ಧನ ಮರಣದ ತರುವಾಯ
 ಸುತಿಕಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಲನೆಯ ಬಾಡ್ಯ ಮಹಾಸಭೆಯು ನಡೆಯಿತು.

ಇದು ಬಹಿರಂಗರದೊಳಗಿನ ಸ್ಥಳಗಳ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು.
 ಇನ್ನು ಅಂತರಂಗರ. ಇದರ ಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತಳತೆಯು
 ಮಾರು ಐದು ಮೈಲುಗಳಷ್ಟು ಆಗಬಹುದು. ಇದು ಸುಮಾರು
 ಕೋಟಾಕಾರದಲ್ಲಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗವು ಚಳಿರೇಖೆಯೆಂದು
 ಕೂಡಿಸಿದರೆ, ಉತ್ತರದ ಮಹಾದ್ವಾರವೇ ಶಿರಃಕೋಣವಾಗುವುದು.
 ಈವಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ತೂಪಗಳ ಗುರುತುಗಳೂ ಕೆರೆ ಕಾಲುವೆ-
 ಗಳೂ ಇವೆ. ಉತ್ತರ ತುದಿಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದ ಬನಗಂಗಿಯ ವರೆಗೆ
 ಹೀಗಿರುವ ರಾಜಬೀದಿಯಿಂದ ನಾಗಿದರೆ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ವ
 ಮನಿಯರ ಮಠ' ಹಾಗೂ 'ಶ್ರೇಣಿಕನ ಸೆರೆಮನೆ'ಗಳನ್ನು
 ಖಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸದೆ ಇರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮನಿಯರ ಮಠವು ಹಳೆಯ ರಾಜಗೃಹದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರದ ಅಗಸೆ-
 ದಿಂದ ಒಂದು ಮೈಲಿನ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಚಿಕ್ಕ-
 ಓಡು ಜೈನಮಂದಿರವು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇತ್ತು.
 ಈಗ ಅದರ ನೆಲಗಟ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಇದರ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿರುವ
 ಕೆಳಗೆ ಸ್ತೂಪವೊಂದನ್ನು ಆಗಿಯಲು, ಒಂದು ಬಾವಿಯು ದತ್ತಿದೆ.
 ಇದರಲ್ಲಿ ಏಳು ಹೆಡೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನೆರಳನ್ನು
 ಹಿಡಿದ ಸರ್ಪದಿಂದ ವಿಭೂಷಿತವಾದ ವಾರ್ತನಾಥನ ಮೂರ್ತಿಯು
 ಕೊರೆಯಿತು. ಅದರಂತೆ ಧ್ಯಾನಸ್ಥ ಬುದ್ಧ, ನಾಲ್ಕು ಕರಗಳುಳ್ಳ
 ವಾಣಾಸುರ (?), ಗಣೇಶ, ಅರು ಕೈಗಳುಳ್ಳ-ಸ್ವತ್ವಮಾಡುವ-
 ಷ, ನಾಗ-ನಾಗಣಿಯರ ಗುಂಪು, ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿದ ಲಿಂಗ
 ಷ್ಟು ವಸ್ತುಗಳು ದೊರೆತುವು. ಇವುಗಳಿಂದ ರಾಜಗೃಹದಲ್ಲಿ
 ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ಜನರೂ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಊಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ
 ಬರುತ್ತದೆ. ಮಹಾಭಾರತವು, ರಾಜಗೃಹವು ಮಣಿನಾಗನ ವಾಸ-
 ಸ್ಥಾನವೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಪಾಲಿಗ್ರಂಥಗಳು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ
 'ಮಣಿಮಾಲಾ ಚೈತ್ಯ' ಎತ್ತೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವರು
 'ಮಣಿಭದ್ರ ಯಕ್ಷ' ಇಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದನೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೇಗೋ
 'ಮಣಿಯರ ಮಠ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.
 'ಶ್ರೇಣಿಕನ ಸೆರೆಮನೆಯು ಎರಡುನೂರು ಚೌರಸ ಘಟಾನಷ್ಟು
 ದೊಡ್ಡದಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಐದುಘೂಟು ಅಗಲವಾದ ಗೋಡೆಗಳು

ಇದ್ದುವು. ಇಂಥ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಜಾತಶತ್ರುವು ತನ್ನ ತಂದೆ-
 ಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ್ದನು. ಅದರೂ ಗಿರಿದರ ಕೂಟ ಹಾಗೂ ಅದರ
 ಮೇಲೆ ಸಂಚರಿಸುವ ಮಹಾವೀರ, ಬುದ್ಧ ಇವರ ವರ್ತನವಾಗು-
 ವಂತೆ ಇತ್ತು.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ರಾಜಗೃಹದ ಪರಿಚಯ ಲೇಖನ
 ವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಬಹಿರಂಗರದಲ್ಲಿ ಒಳಕೋಟೆಯಿಂದ
 ಹೊರಕೋಟೆಯ ವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ವಿಭಾಗಗ-
 ಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ
 'ಝಿಗ್ ರುಗ್' ಗೋಡೆ ಎಂದು ಹೆಸರಿದೆ.

ರಾಜಗೃಹದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ,
 ನಾಲಂದವು ರಾಜಗೃಹದ ಉಪನಗರವೆಂದೂ ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾ-
 ಲಯವು ರಾಜಗೃಹ ನಿವಾಸಿಗಳ ವಿದ್ಯಾಮಂದಿರವಾಗಿತ್ತೆಂದೂ
 ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ?

ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ

೨೪೪ ಚಿತ್ರಗಳುಳ್ಳದ್ದು

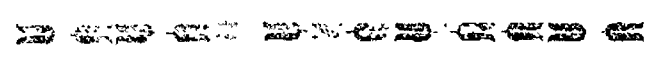
ಗುಪ್ತಕಾರ್ಯವೇ ಜೀವನದ ರಹ-
 ಸ್ಯವು. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಬೇರೆ ಬೇರೆ
 ಚುಂಬನ, ಅಲಿಂಗನದ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ
 ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರ ರಹಸ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ
 ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಪಂಡಿತ ಕೋಶದಿಂದ ವಿವರ
 ವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಅತ್ಯ
 ವಶ್ಯವಾಗಿ ಓದಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕ.

ಶಯನಾಗಾರದ ಫೋಟೋಗಳು.

ಶಯನಾಗಾರದ ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ಸೌಂದರ್ಯ, ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು
 ನೋಡಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದರೆ, ಇಂದೇ ನಮ್ಮ ೫೦ ರ ಡಬಲ್
 ಸೆಟ್ ಫೋಟೋಗಳಿಗೆ ರೂ ೧-೧೨-೦ ಮತ್ತು ೨೫ ರ ಸಿಂಗಲ್
 ಸೆಟ್ ಫೋಟೋಗಳಿಗೆ ರೂ. ೨-೪-೦ ಮನಿಯಾರ್ಡರ್ ಕಳಿಸಿರಿ.

PARIS ART HOUSE BURGIANA (Sec-187/12)
 AMRITSAR.

ನಾ ಕಂಡ ಆರಾಧನೆ-

(ಒಂದು ಜೀವನಚಿತ್ರ)

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಕೆ. ರಮಾದೇವಿ ಬಿ. ಎ. ಮೈಸೂರು.

★

ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಜಾತ್ರೆಗಳೂ ದೇವ-ದೇವತೆಗಳ ಸಮಾ-
ರಾಧನೆಗಳೂ ಇಂದು ಭಕ್ತಿ-ಜ್ಞಾನಗಳ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲದೆ
ಭುಕ್ತಿಯ ಬಡಿದಾಟಗಳಾಗಿ ಹೇಗೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ-
ಯೆಂಬುದರ ವಾಸ್ತವಚಿತ್ರವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ.

★

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಆರಾಧನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ
ಎಲ್ಲಾ ಮಠಗಳಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆಗಳು ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ಉತ್ಸವ-
ಗಳು ಬಹಳ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಆರಾಧನೆಯ
ಹೆಚ್ಚುಗಟ್ಟಳೆ ಎಂದರೆ "ಸಮಾರಾಧನೆ". ಈ ಸಮಾರಾಧನೆಯ
ಉಟಕ್ಕೆ ಬಡವರು, ಬಲ್ಲವರು ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರೂ
ಬರುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅದು ಗುರುಗಳ ಪ್ರಸಾದ; ಗುರುಗಳ
ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಭಾವನೆ.

ನಾನು ಇತರರ ಬಾಯಿಂದ "ಸಮಾರಾಧನೆ ಉಟದ ವರ್ಣನೆ"
ಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ಹೊರತು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ
ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ
ಸ್ವಲ್ಪ ಹೋಗಿ ಸ್ವತಃ ನೋಡಿಕೊಂಡೇ ಬರಬೇಕೆಂದು ಗಟ್ಟಿ
ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.

ಆರಾಧನೆಯ ದಿನ ಬಂತು. ನಾನು ನನ್ನ ಜೊತೆಯವರೊಡನೆ
ಹೊರಟೆ. ಮಠವನ್ನು ತಲಪಿದಾಗ ಸುಮಾರು ೧೨ ಘಂಟೆ ಹತ್ತಿರ-
ವಾಗಿತ್ತು. ದೇವರ ಉತ್ಸವ ಹೊರಟಿತ್ತು. ಮಠದಲ್ಲಿ ಜನರು
ತುಂಬಿದ್ದರು. ಬಂದದ್ದೇ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಲು ಹೊರಟೆವು. ಆಗ
ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರಾಕಾರದ ಸುತ್ತಲೂ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲೆ ಜನಗಳು
ಸಾಲಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅವರ ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ತಂಬಿಗೆ, ಥಾಲಿಗಳು
ಇವರು ಉಟಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ಕೂತಿದ್ದಾರೆ—ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿ-
ಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಟ್ಟೊಬ್ಬರ ಮಧ್ಯೆ ಲೋಟಿಗಳು, ತಂಬಿಗೆಗಳು,
ಬಟ್ಟೆಗಳು ಮೊದಲಾದುವು ಇದ್ದವು. ಕೆಲವರು ಕಾಲು ಜಾಚಿ-
ಕೊಂಡು ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ಕೂಡಲೆಹುದಾದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು
ಒಟ್ಟೊಬ್ಬರೇ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಇವೆಲ್ಲಾ
ಏಕೆಂದರೆ ಎದ್ದು ಹೋದವರ ಸ್ಥಳಗಳ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿವೇ ತಮ್ಮ
ಮಕ್ಕಳಿಗೋ, ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೋ ಜಾಗವನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟು-
ಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ—ಎಂದು ತರುವಾಯ ತಿಳಿದು ಬಂತು.

ಏನೋ, ತುಂಬ ಅವಸರವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರ್ಯ
ಮೇಲೆ ಉಂಟಾದ ಉರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೈಲು,
ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗವನ್ನು ಮೀಸಲು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು
ನೋಡಿದ್ದೆ. ಅದರ ಉಟಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಮೀಸಲು ಮಾಡಿಟ್ಟು
ಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದು ಇದೇ ಮೊದಲು. ಉಟವಾಗುವ
ದಾದರೋ ೪ ಘಂಟೆಗೆ. ಈಗಲಾದರೋ ಇನ್ನೂ ೧೨ ಘಂಟೆ
ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದ ದೇವರೂ ಸಹ ಇನ್ನೂ ನೆಲೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ
ಅದರ ಜನ ಆಗಲೇ ಉಟಕ್ಕಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು
ನೋಡಿ "ಸರಿಯಪ್ಪಾ! ಹೀಗೂ ಉಟೆ?" ಎಂದುಕೊಂಡೆ.

ಪಾಪ! ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಆಕಳಿಸುತ್ತಾ, ತೂಕಡಿಸುತ್ತಾ, ಕುಳಿತ
ದ್ದರು. ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮಗುಲಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು
ಅವರ ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳವಿತ್ತು. ಅದು "ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟು
ಕೊಂಡಿದ್ದ ಸ್ಥಳ" ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಗುರುತಾಗಿ ತಂಬಿಗೆ, ಥಾಲಿ
ಯಾವುದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಮಗು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ
ಕೂಡಲು ಹೋಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಆ ಹೆಂಗುಸು ಆ ಮಗುವಿಗೆ
ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ "ಹೋಗೋ, ಆಚೆ! ನಾವು ಬೆಳಗ್ಗೆ ೯ ಗಂಟೆಯಿಂದ
ಬಂದು ಕೂತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ತಾನೇ ಬಂದು ಈ ಜಾಗವನ್ನು
ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಬರುತ್ತೀಯಾ?" ಎಂದು ಗದರಿಸಿದಳು. ಅನೇ
ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಶ್ಚರ್ಯ ಮತ್ತು ಕನಿಕರ ಎರಡೂ ಏಕಕಾಲದ
ಲಾಂಟಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ, ಇವರೆಲ್ಲಾ ಆಕಳಿಸುತ್ತಾ, ತೂಕಡಿಸುತ್ತಾ
ಇರುವುದರಲ್ಲಿ ಅಶ್ಚರ್ಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದೂ ಎನಿಸಿತು. ಇವರು
೫ ಘಂಟೆಯ ಉಟಕ್ಕೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ೯ ಘಂಟೆಯಿಂದ ಬಂದು ಕೂತಿರ-
ಬೇಕಾದರೆ, ಇವರು ಎಂತಹ ಹುಚ್ಚರು—ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಜೊತೆ
ಅವರು ಹಾಗೆ ಕೂತಿರಬೇಕಾದರೆ ಕೈಕಾಲುಗಳು ಎಷ್ಟು ಹಿಡಿದು
ಕೊಂಡಿರಬೇಕು! ಪಾಪ! ಇದೆಲ್ಲಾ "ಉಟದ ಮಹಿಮೆ"
ಯಲ್ಲವೇ?" ಎಂದುಕೊಂಡೆ.

ಅಷ್ಟು ಸೊತ್ತಿಗೆ ಉತ್ಸವಮೂರ್ತಿ ಹಿಂದಿರುಗಿತು. ಹೆಣ್ಣು ಕಾಯಿ
ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವು. ಮಂಗಳಾರತಿಯೂ ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ
ಕುಳಿತಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮಂಗಳಾರತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹ
ಎದ್ದು ಬಂದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಕೂತಲ್ಲಿಯೇ "ಗೋವಿಂದ"
ಎಂದರು. ಏಕೆಂದರೆ ತಾವು ಎದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಜಾಗ ಹೋಗುವುದೆಂಬ
ಭಯ. ಹೋಗಲಿ, ನಿಂತಿದ್ದವರಾದರೂ ದೇವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿ-
ದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ, ಅದೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ದೇವರನ್ನು ನೋಡುವು-
ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾರಾದರೂ
ಎದ್ದರೆ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೂಡೋಣ ಎಂದು ಹೆದ್ದು-ಕಾಗೆಗಳಂತೆ
ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಯಾರಾದರೂ ಕೂತವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ
ಜಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಲು ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಮನಸ್ಸೆಲ್ಲಾ
ತಮ್ಮ ಜಾಗದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. "ಯಾರು ತಮ್ಮ ಜಾಗವನ್ನು
ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೋ" ಎಂಬ ಭಯ ಅವರನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊ-
ಂಡಿತ್ತು. ಹೊರಗೆ ಕರೆ ಬಿಟ್ಟು ದೇವಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಬಂದು ದೇವರ

ಸ್ಯನ ಮಾಡಲು ಬಂದವನ್ನು ಕರೆ ನೆನೆಯುತ್ತಿರುವನಲ್ಲದೆ ದೇವರ-
ಲ್ಲ. ಅಂತಹವನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಲಭಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು? ನಿಶ್ಚಲ
ಶ್ರೀಶ್ಲವಾದರೆ ದೇವರು ಹೇಗೆ ಒಲಿಯುತ್ತಾನೆ? ಇದನ್ನು
ಗೊಡಿದರೆ ದೇವರು ದರ್ಶನಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತ ಭೋಜನಾರ್ಥಿಗಳೇ
ಚ್ಚಾಗಿ ಇದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಮಂಗಳಾರತಿ, ತೀರ್ಥ ಎಲ್ಲಾ ಆಯಿತು.
ಉಪಕಾರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಎಲೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರ ಉಳಿ-
ಸರಿಗೆ ಉಟವಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ “ಸ್ಥಳರಕ್ಷಣೆ”
ಈ ಗಲಾಟೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೋ ಗಲಾಟೆಯೆಲ್ಲಾ ಉಟಿ-
ಸರಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕೇಳಿದವರಿಗಲ್ಲಾ ಎಲೆ ಕೊಡುವು-
ಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸ್ಥಳ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೂತರೆ ಎಲೆ ಹಾಕು-
ತ್ತಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ಥಳದ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿ-
ದ್ದಾರೆ. ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕ್ಕಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
ನಿಜವೊನೆಯಷ್ಟು ಜಾಗವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಡೆ ಕೂತರೆ
ದಿಸುವವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೂತವರಿಗೆ,
ಮಗೂ ಉಟಮಾಡಲು ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? —
ಇದಲಾದ ಯೋಚನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇರಾದ್ದೆಲ್ಲಾ
ಬಿಡಲೆಯನ್ನು ಹಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ, ‘ಎಲೆ
ದ್ದರೆ ಅನ್ನ ಬಡಿಸಿಯೇ ಬಡಿಸುವರು’ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ.

ನಾವು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಎಡಗಡೆ ಮಡಿಯ ಹೆಂಗುಸರ ಸಾಲ ಇತ್ತು.
ಮುಂದುಗಡೆಯೂ ಮಡಿಯವರಿದ್ದರು.

ಅವರೇನೋ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಬಂದು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಆದರೆ,
ನಸದಾಗಿ ಬಂದವರ ಗತಿಯೇನು? ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದವರು
ಯು ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ
ಮಗೆ ಉಟವಿಲ್ಲದ ಹೋಗುವುದೆಂಬ ಭಯ. ಕುಳಿತ ಮಡಿ-
ಯವರಾದರೋ ತಮಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಮೈಲಿಗಯಾಗುವುದೋ ಎಂಬ
ಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಜಗಳ ಬೇರೆ. ಬಂದವರು ಏಳ-
ೊಲ್ಲರು, ಮಡಿಯವರು ಬಿಡಲೊಲ್ಲರು. ಹಾಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ
ನಿತರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗಿಯರಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬ ಮಡಿಯಾಕೆ
ಲೇ! ಹುಡುಗಿ, ಆ ಕಡೆ ಹೋಗಿ, ನೀವೇನು ಹುಡುಗರು
ಕ್ಕೆ ಮೂರುನಾಲ್ಕು ಸಲ ಉಟಮಾಡುವಿರಿ, ನಮಗಾದರೆ
ಶ್ರೀ ಸಹ ಉಟವಿಲ್ಲ. ಮುಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟೀಯ, ನಡಿ!” ಎಂದರು.
ಡುಗಿಯರಿಗೇನು ಆಶೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಇವರ ಮಾತಿಗೆ
ಮು ಏಳುತ್ತಾರೆಯೇ? ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಆಶೆಯಿರುವಾಗ
ಡುಗರ ಪಾಡೇನು? ಅವರು ಹಾಗೆ ಕದಲದೆ ಕುಳಿತರು.
ಸ್ತ್ರೀನು ಮಾಡಲೂ ತೋರದೆ ಅವರು ಸುಮ್ಮನಾದರು.

ಈ ಗಲಾಟೆ ನಿಂತಿತೋ ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗುಸು;
ಮಾರು ೫೦ ವರ್ಷದ ಹತ್ತಿರ ಇರಬಹುದು; ಮಾಸಿದ ಹರುಕಲು

ಸೀರೆ, ಕುಪ್ಪಸ; ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ; ತಲೆ ಬೇರೆ ಕೆದರೆ
ಭಕ್ತಿಯಂತಿದೆ; ಮುಖದಲ್ಲಾದರೋ ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ದೆಸೆಯಿಂದ
ಹುಚ್ಚುಕಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ; ಎರಡು ಮಕ್ಕಳು ಬೇರೆ; ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ
ಅನಳ ದೇಹವೂ ಸಹ ಬೊಜ್ಜು ಬೊಜ್ಜಾಗಿತ್ತು; ಒಬ್ಬಳಿಗೆ ಇಬ್ಬರ
ಜಾಗ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಪಾಪ! ತನ್ನ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ತಾನು ಹೋಣೆಯೇ?
—ತಾನೆ ಬೇರೆ ಒಂದು ಅಡ್ಡ ಪಂಕ್ತಿ ಮಾಡಿ, ಹಿಂದೆ ಅಡ್ಡ ಪಂಕ್ತಿ
ಮಾಡಿ ಕುಳಿತವರ ಹಿಂದೆ ಕುಳಿತಳು.

ಮೊದಲೇ ರೇಗಿದ್ದವರು ಇನ್ನೂ ರೇಗಿದರು. ಇವಳ ದಾರಿದ್ರ್ಯ
ಅವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ರೇಗುವಂತೆ ಮಾಡಿತು; ಅಲ್ಲದೆ ಹಾಸ್ಯ
ಮಾಡುವಂತೆಯೂ ಮಾಡಿತು. ಆಗ ಆ ಹೆಂಗುಸಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಕರುಣಾ-
ಜನಕವಾಗಿತ್ತು. ಚಿಕ್ಕವರಿಂದ ದೊಡ್ಡವರ ವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರೂ
ಇವಳನ್ನು ಕುಜೋದ್ರ ಮಾಡುವವರೇ ಆದರು.

ಒಬ್ಬಳು:— ಲೇ! ತಲೆಗದರಿ! ಆಜಿಗೆ ಹೋಗು. ಇಲ್ಲಿ
ಮಡಿಯವರು ಕೂತಿದ್ದಾರೆ, ಮೈಲಿಗಯಾಗುತ್ತಿ.

ನೆಯವಳು:— ನಡಿ, ಇಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ!

ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿ:— ಏನಮ್ಮ, ನನ್ನನ್ನು ತಳ್ಳು-
ತ್ತೀಯೆ, ಮೈಮೇಲೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಲ್ಲವೇ?

ZANDU

PROTOCASEN

Whole Casein Hydrolysate

PALATABLE AND POWERFUL NUTRITIVE
TONIC FOR ORAL
ADMINISTRATION IN ALL RUNDOWN
CONDITIONS OF HEALTH

Biological Laboratory

The Zandu Pharmaceutical Works, Ltd.
BOMBAY 14.

Sole Agents:—

M's. Pranalal and Sons
Chemists, Druggists
Station Road, HUBLI

(H. O. Bangalore City)

**ದೀಪಾನಳಿಯ ಹಬ್ಬವೊಂದಿಗೆ ಜ್ಞಾನದ ಹಬ್ಬವೂ
ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಬೆಳಗಲಿ!**

೧ ಮರುಷಕ್ಕೆ ೪೦೦ ಪುಟಗಳ ಮಿಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಅದರೂ
ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಅಂಚೆ ನೆಚ್ಚಸೇರಿ ಕೇವಲ ೪ರೂ.

ಈಗ ಶಾನೆ ಅರಳಿದೆ:

ಕೆರೆಗೆ ಹಾರ

(ಹೃದಯ ಪಾಠವು ಪ್ರದಯಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಕಾದಂಬರಿ)

ಶ್ರೀ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬಿಂದುಮಾಧವರಿಂದ.

(ಕವಿಭೂಷಣ ಡಿ.ಕೃಷ್ಣರವರ ಜಟಿಗೇರಿ ಅವರ ವಿಸ್ತೃತ
ಮುನ್ನುಡಿಯೊಂದಿಗೆ)

ನಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ ಕುಸುಮಗಳು

೧ ಪೂಜಾ (ಗದ್ಯಗೀತಗಳು) ೨ ಶೋಚನೀಯ ನಿಧನ

(ಫಿಂ ಗ್ರಾಂಥ) ೩ ಅರಿಯಾಳು (ಎರಡು ಸೀಳಗೀತೆಗಳು)

ವಿಸತರಣೆಗೆ:

ಶಾ - ತ್ರಿ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ,

ಬಾ ದಾ ಮಿ

(ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ)

೨ನೆಯವಳು:— ಅಸಹ್ಯ! ಏನು ಮಾಸೆ, ನಾತ! ಇವಳ
ಬಳಿ ಕುಳಿತು ಹೇಗಪ್ಪಾ ಊಟ ಮಾಡುವುದು?

೧ನೆಯವಳು:— ಹೇನು ಬೇರೆ ಕುಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ಭೂ.
ಅಹಾರ್ಯ! ನೋಡ್ತೀ! ಯಾವಳೋ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ,
ಓಡಿಸಿ!

ಅವರೂ ಅವಳು ಕದಲದೆ ಕೂತಿದೆಯೇ ಕೂತಿದ್ದಳು.
ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯಾರೋ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು 'ಭೀ! ಹಾಗಲ್ಲಾ
ಅನ್ನೇಡ್ತಿ. ಅವಳೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರವಳು. ಬಡತನ ಅವಳನ್ನು ಹೀಗೆ
ಮಾಡಿದೆ' ಎಂದರು.

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಲೆಕಾಕಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆಗ ಒಬ್ಬ
ಮಡುವಾಕೆ 'ಮದುವಿಟ್ಟು ಇವಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೂಡಿಸಿ; ಇಲ್ಲಿ
ಜಾಗ ಇಕ್ಕಟ್ಟು; ನಮಗೆ ಮೈಲಿಗೆಯಾಗುತ್ತೆ' ಎಂದು ಎನೋ
ನೇಮಿಕೆ ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಅವಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನನ್ನು
ಕೂಡಿಸಿದರು. ಅವಳು ಆ ಹುಡುಗನ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಳು. ಆಗ
ಮಡುವವರು "ಸದ್ಯ. ಆ ಪೂಜೆ ತೊಲಗಿದಲ್ಲಾ" ಎಂದರು.
ಆ ಹೊಸ ಬಾ'ದಲ್ಲಿ ಸಹ ಅವಳನ್ನು ಕೂಡಗೊಡಲಿಲ್ಲ. "ಎನೇ!
ದೊಡ್ಡ ರಾಕ್ಷಸಿಯಂತಿದ್ದೀಯೆ! ಒಬ್ಬಳಿಗೆ ಇಬ್ಬರ ಜಾಗಬೇಕು.
ನಿನಗಿಷ್ಟೇ ಜಾಗಕೊಡುವುದು?" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕಳಿಸಿದರು.

ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ತಾನು ಪುನಃ ಮೊದಲಿನ
ಬಂದಳು. ಅವಳು ಬಂದದ್ದೇ ಆ ಮಗೂ ಸಹ ಹಿಂದೆ ಬ
ಪಾಪ! ಚಿಕ್ಕ ಮಗು. ತಾಯಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಾರದು. ಎಲ್ಲ
"ಆ ತಾಯಿ-ಮಗುವಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ಕೊಂಡು ನಕ್ಕಳು. ಆ
ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರ ಮನೆಮಗುವಾಗಿದ್ದು ಎಂಟು ವರ್ಷವಾದ
ಅಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ, "ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ!" ಎನ್ನುತ್ತಾ "ನನ್ನ ಹ
ಬಾಮ್ಮ" "ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಾಮ್ಮ" ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಕರೆಯ
ವವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಯಾವುದಕ್ಕ
ಉತ್ತರ ಕೊಡದ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಳು. 'ಎಂತಹ ತಾಳ್ಮೆ!' ಎಂ
ಒಮ್ಮಂದೊಮ್ಮ ನಾನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳನ್ನು ಹೋಗ
ತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ತಾಳ್ಮೆಯಲ್ಲಾ ಹೋಯಿ
"ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಬಡವಂ ಗತಿಯೇ ಹೀಗೆ" ಎಂದು ಗೋ
ಗೋಳಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದಳು.

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅನ್ನ ಬಡಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.
ಯಾರೋ "ಅವಳು ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಳೋ?" ಎಂದರು.
ಒಬ್ಬ ಮಡಿಯಾಕೆ "ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತೆ? ಅಲ್ಲೇ ಬಂದು
ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತಿದ. ಕಡೆಗೂ ಭಂಡ! ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತೇ ಕೂತಿದ
ಎಂದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ತುಂಬ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಸರವಾಯಿ
ಅವಳು ಒಡನೆಯಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ, ಕುರೂಸಿಯಾದ ಮಾತ್ರ
ಅವಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಅವಮರ್ಯಾದ ಮಾಡಬೇಕೆ? ಅವಳು ಉ
ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಭಂಡತನವೇನು ಬಂತು? ಗುಡುಗಳ ಪ್ರಸಾದ
ಇವೆಂದೇನು ಅಡ್ಡಿ? ತಾವೂ ಊಟಕ್ಕಾಗಿ ಯೇ ಅಲ್ಲ
ಬಂದಿರುವುದು? ಊಟಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಮೈಲಿಗೆಯಾಗ
ದೆಂದು ತಾವು ಜಗಳವಾಡುತ್ತಿರುವುದು? ದೇವರ ಮುಂದೆ
ಬಡವರು, ಬಲ್ಲಿದರು, ಎಂಬ ಭೇದವೇ?—ಎಂದು ಮುಂತ
ಯೋಚನೆಗಳು ಬಂದು "ಈ ಮಡಿಯವರನ್ನೆಲ್ಲಾ
ಮಾಡೋಣ" ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಕಡೆಗೆ "ಹೋಗಿ
ಅವರು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ಹುಚ್ಚುನಾ
ಬೊಗಳಿದರೆ ಏನಾಯಿತು?" ಎಂದು ಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಾದ.

ಆರಾಧನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಊಟಮಾಡುವಾಗ, ದಾಸರು
ದೇವರನಾಮಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾರೆ—ಎಂದು ಕೇಳಿ
ಅದರೇ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ದಾಸರ ಕಂಡವೂ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ದೇ
ಮುಂದೆ ಸಹ ಶಾಂತತೆ ಕಾಣಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೂ ಜಗಳ. ದೇ
ಗುಣಗಾನದ ಬದಲು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದು ಹೆರವರ ಅವಧೇ
ಮ.ಧೈ ಮ.ಧೈ ಜಗಳಗಳ ರಬ್ಬ: "ಕಮಲಮ್ಮನವರ ಮ
ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಇಷ್ಟತ್ತು ಸಲ ಮುಖ ತೋಳಿಯುತ್ತಾಳೆ, ಪೋ
ಹಚ್ಚುತ್ತಾಳೆ;" "ವೆಂಕಮ್ಮನವರ ಸೊಸೆ ಮದುವೆಯ
ಮೇಲೂ ಸ್ಥೂಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ;" "ಸೀತಮ್ಮನವರ ಮಗ
೨೦ ವರ್ಷವಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಮದುವೆಯಿಲ್ಲ." ಮೊದಲ
ಅಕ್ಷೇಪಣೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದನೇ ಹೊರತು ಬ

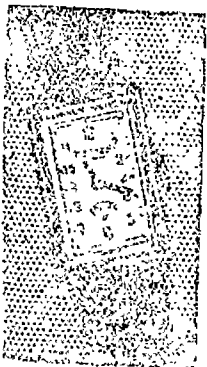
ಮಲ್ಲಾದರೂ ದೇವರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ವಿನಯ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯೆ ಅರ್ಧವಿಲ್ಲದ ಮಡಿಗಾಗಿ ಜಗಳಗಳು ಬೇರೆ. ಮಲ್ಲ ಮಡಿಯಾಕೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಎಲೆಬಿಟ್ಟು, ಎದ್ದು, ಬಿಗಿ, ಥಾಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು. "ಕೆ ? ಎದ್ದಿರಿ" ಎಂದು ಕೇಳಲು " ನೀವು ಬಡಿಸುವಾಗ ಅಡುಗನೆ ಎಲೆ ತುಳಿದಿರಿ. ಮೈಲಿಗೆ ಆಯಿತು. ನಾವು ಹೇಗೆ ಬಿಡುವುದು ?" ಎಂದರು. ಉಳಿದ ಮಡಿಯವರೆಲ್ಲಾ ಗೇ ಕುಳಿತವರು. " ತುಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ, ಹಾಕಿ ಹಿಗ್ಗಿಸೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ" ಎಂದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಿ "ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ಬಿಡುಮಾಡಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಿಡಿ" ಎಂದು ಹೇಳುವರೋ, ಹಾಗೆ ಇದರ ತಮಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಊಟವಿಲ್ಲದೇ ಹೋಗುವುದೋ— ಎಂಬುದು. ಆಚಾರ್ಯ ಒಳ್ಳೆಯವರು; ಹಾಗೆನ್ನದೆ "ಹೋಗಲಿಬಿಡಿ! ಖ್ಯಾ ಬೇರೆಯವರ ಕೈಲಿ ಬಡಿಸುತ್ತೇನೆ" ಎಂದರು. ಆಗ ಇದ್ದವರು ಪುನಃ ಕೂತರು. ಬೇರೆಯವರೇನೋ ಮೊದಲಿಂದ ಹೊರವರೆಗೂ ಬಡಿಸಿದರು. ಮೊದಲು ಮೈಲಿಗೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೈಕೊಂಡು ಬಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದರೇನು ? ಹೊಸಬರು ಒಡಿಸಿದ್ದು ಬಿಡುಮಾಡಿಕೊಂಡ ಆಚಾರ್ಯ ತಂದ ಅನ್ನವನ್ನೇ! ಹೇಗಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯವರ ಗಲಾಟೆ ನಿಂತಿತು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದದ್ದು ಏನೆಂದರೆ: ರಾಜ್ಯ ಕೇಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುವಂತಹ "ಅಸಮಾನತೆ!" ತನ್ನ ವರು ಪರರು ಎಂಬ ಭೇದ. ಅದು ಸಮಾರಾಧನೆಯಲ್ಲೂ ಇತ್ತು. ಬೇಕಾದವರಿಗೆ, ಅರ್ಚಕರ ನಂಟರಿಗೆ, ಗುರುತಿಸವರಿಗೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳಿದಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಒಡಿಸಿದರು. ಉಳಿದವರು ಕೇಳದರೆ, ಕೇಳದರೂ ಕೇಳದವರಂತೆ ಹೋಗುವರು- ಕೆಲವರು, ಗದರಿಸುವವರು ಕೆಲವರು. ಹಾಕುವ ಶಾಸ್ತ್ರಮಾಡಿ ಹೋಗುವವರು ಕೆಲವರು.

ಈ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಲು ಯಾರು ತಾನೇ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವರು! ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರಿಗಂತೂ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಸಮಾರಾಧನೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಬರುವುದೇ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಕುಂದು ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುವಾಗ, ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಅನ್ನ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ? ಒಂದೇ ಸಮಾನಾಗಿ ಏಕೆ ಅನ್ನ ಬಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ?—ಎಂದು ಕೇಳುವರೇ? ಇನ್ನು ಒನೆಯ ದರ್ಜೆಯವರು— ಎಂದರೆ— ಬಡವರು ಕೇಳದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಯಾರು ಬೆಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ? ಒಂದನೆಯ ದರ್ಜೆಯವರಿಗೆ, ಎಂದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಈ ಯೋಚನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿರುತ್ತೆ, ಇತರರ ಯೋಚನೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಉಚಿತ

FREE

ನಮ್ಮ ೫೦೦ ನಂಬರಿನ (ರಜಿಸ್ಟರ್ಡ್) ಕಪ್ಪು ಕೂದಲ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಕೂದಲು ಅತಿ ಕಪ್ಪುಗುವುದಲ್ಲದೆ ಎಂದಿಗೂ ಕಪ್ಪಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುವುದು ಕೂದಲು ಉದುರುವವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಉದ್ದವಾಗಿ, ಗುಂಗುರವಾಗಿ, ತೇಜಸ್ವಿವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.

ಬೆಲೆ : ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ ೧-೨-೦.

ಮೂರು ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ ರೂ ೨-೮-೦.

ಈ ಅಶ್ವರ್ಯಕರವಾದ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಚುರಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ೧೮ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿಯುಳ್ಳ ಆತ್ಮತೃಪ್ತವಾದ ಮತ್ತು ಸುಂದರವಾದ ಒಂದು ಕೈ ಗಡಿಯಾರವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ತರಿಸುವವರಿಗೆ ಒಂದು ಉಂಗುರ (ನ್ಯೂ ಗೋಲ್ಡ್) ವನ್ನೂ ೩ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ತರಿಸುವವರಿಗೆ ೨ ಫ್ಯಾನ್ಸಿ ಕೈಗಡಿಯಾರಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ೭ ಕೈ ಉಂಗುರಗಳನ್ನೂ (ನ್ಯೂ ಗೋಲ್ಡ್) ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಹಣ ವಾಪಸು.

LONDON COMMERCIAL COY, P. B. 2 (Dpt.—199)
AMRITSAR

ಹೀಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು. ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಬಡಿಸುತ್ತಲೇ ಹೋದರು. ಉಳಿದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಆ ದಿನದ ಅನ್ನದ ಬರ್ಚೆಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟವರೂ, ಪೂಜಾರಿಗಳ ಮನೆಯವರೂ, ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಬಡಿಸುವವಕ್ಕೆ ಮುಂಜಿಯೇ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕರಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ರೇಗಿ ಹೋಯಿತು. “ಏನೀ! ಹಾಕುವವರಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ!” ಎಂದರು. ಅನ್ನ ಬಡಿಸುವವರು “ನಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೇರೇ! ನೀವೇನೂ ನಮಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ!” ಗದ್ದರಿಸಿದರು.

ಮುದುಕರು:—“ಏನೀ ಗೊತ್ತಿರುವುದು! ಅದಕ್ಕೇ ಯೇನೀ ಈ ಅನ್ಯಾಯ! ಆಗಲೇ ಒಂದು ಘಂಟೆ ಆಯಿತು, ಬಡಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾದೀ; ಇನ್ನೂ ನಮಗೆ ಅನ್ನ ಸಹ ಬಂದಿಲ್ಲ.” ಕಡೆಗೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ವ್ಯಂಗವಾಗಿ “ಬಡಿಸವ್ವಾ ಹೋಗಲಿ, ಅವರಿಗೇ ಮೊದಲು!” ಎಂದರು.

ಕಡೆಗೆ ಆಚಾರ್ಯ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ತೋರದೆ ಬಡಿಸಿದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿದರು. ಮೊದಲೇ ರೇಗಿದ್ದ ಮುದುಕರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ರೇಗಿ ಹೋಯಿತು “ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಕ್ರೇ, ಬಡಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುತ್ತೀರಲ್ಲೀ! ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಹಾಕಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಶುಂಭು-ತ್ತೀನೀ?” ಎಂದರು. “ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟಷ್ಟು ಊಟ ಮಾಡಿ” ಎಂದು ಉತ್ತರ ಬಂತು. ಮೊದಲೇ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಹೆಂಕಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ತುಪ್ಪ ಹೊಯ್ಯಂತೆ ಆಯಿತು. ಮುದುಕರು ಕೋಪದಿಂದ “ನೀವಾರ್ಯ? ಅವೆಲ್ಲಾ ಹೇಳೋಕಿ? ದೇವರ ಪ್ರಸಾದವ್ರೇ ಇವೆ! ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಅನ್ನ ಅಲ್ಲ” ಎಂದರು. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ವಾಗ್ವಾದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕಡೆಗೆ ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗರೂ ಸಹ ಮುದುಕರನ್ನು ಹಾಸ್ಯವಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೇಹೊರತು, ಇವರ ಮಾತು ನ್ಯಾಯವೇ, ತನ್ಮಾಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ:—“ಇಂತೆ, ಈ ಮುದುಕಪ್ಪನಿಗೆ ಮೊದಲು ಹಾಕಿ.” ಇನ್ನೊಬ್ಬ “ನಾನಂತೂ ಹಾಕೊಲ್ಲವ್ವಾ, ಆ ಮುದುಕಪ್ಪನಿಗೆ, ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಮಾಡಲಿ, ನಾನು ನೋಡೇ ಬಿಡ್ತೇನೆ.” ಮತ್ತೊಬ್ಬ “ತಪ್ಪಿಯಲ್ಲಿರುವುದಷ್ಟು ಒಪ್ಪೋ” ಎಂದ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನ್ನಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಈ ರೀತಿ ಜಗಳಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, ಕೇಳುತ್ತಾ ಊರು ಮುಗಿಸಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ನಿಯಮ ಎಂದರೆ; ತಮ್ಮ ತನ ಊಟದಲೆಗಳನ್ನು ತಾವು ತಾವೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಆ ನಿಯಮವಾಲನೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲೆಗಳನ್ನು ತಾವು ತೆಗೆದ ಕೊಂಡರು. ಜಗುಲಿ ಮೇಲಿದ್ದವರು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಎಲೆಯನ್ನೂ ಅವರಣವ ಗೋಡೆ ಅಚೆ ಎಸೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಗೋರು ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ ಮಡಿಯವರ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಎಂಜಲು ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಪಾಪ! ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರಿಗೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಯಿತು. “ನಾವು ಮಡಿ, ನಾವು ಹೋಗುವವರೆಗೂ ತಾಳಿ” ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದ ರೂಂಯಾರೂ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಡದೆ ಅವರನ್ನು ತಳ್ಳಿಕೊಂಡೇ ನುಗ್ಗಿದರು. ಕೆಲವರೇನೋ ಒಳಗಿಂದ ಎಸೆಯದೆ ಹೊರಗೇ ಎಸೆಯಲು, ಎಂಜಲಿನ ಸಹಿತವಾಗಿಯೇ ಬಾಗಿಲ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಹೊರಟರು. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೇ ಊಟಕ್ಕೆ ಅವಸರ. ಆ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಾಗಿ ನುಗ್ಗಿದರು. ಎಂಜಲಿನ ಹಿಡಿದವರು ಹಿಡಿಯದವರು, ಎಲ್ಲಾ ನುಗ್ಗಿದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಂಜಲಿನ ಅಭಿಷೇಕ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಓಳು ಆಡಿದಂತೆ, ಎಂಜಲಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಓಕುಳಿ ಆಡಾಯಿತು.

ಕಷ್ಟಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಎಂಜಲಿನ ಎಸೆಯೋಣ ಎಂದರೆ ಭಿಕ್ಷುಕರ ಕಾಟ, ಪಾಪ! ಅವರು ಭಿಕ್ಷುಕ್ಕೆ ಹೋದ ಯಾರೂ ಅನ್ನ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. “ನಮಗೇ ಇಲ್ಲ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಹೋಗಲಿ, ಎಂಜಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಅನ್ನ ಚೆಲ್ಲಿದ್ದು ಅದಾದರೂ ತನ್ನೋಣ ಎಂದು ಆಲೆ. ಪಾಪ! ಇಷ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ, ಇವಕ್ಕೆ ಸಹ ಜಗಳ. “ನನಗೆ ಕೊಡಿ ಸ್ವಾಮಿ; ನನಗೆ ಕೊಡಿ ಬುದ್ಧಿ.” “ಎಲೆ ಎಸೀ ಜೇಡಿ ಬುದ್ಧಿ.” “ಕೇಗೆ ಇಡಿ ಬುದ್ಧಿ” ಎಂಬ ಗೆಂಜಲಾಟ.

ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಡಿಯವರ ಮಡಿ ಎಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೆಳಗೆ ಇಡುವಾಗ ಭಿಕ್ಷುಕರು ತಮ್ಮನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡರೆನೀಗತಿ ಎಂಬ ಭಯ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರು ಹೊಲೆಯರು, ತಾವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಎಂದು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಎಲೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಇಡದೆ, ಬೀಸಿ ಒಗೆದರು. ನಿರಾಶರಾಗಿ ಭಿಕ್ಷುಕರು ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಾಡಿದರು.

ಈ ವಿಚಿತ್ರ ದೈವ್ಯ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ಹಿಂದಿರುಗಿದೆವು. ಬರುತ್ತಾ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜೊತೆಯವರೊಡನೆ “ದೇವರ ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಗತಿ, ಮುಕ್ತಿ ಸಿಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಹೇಳಲಾರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವವಂತೂ ಆಯ್ತು” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ

ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ದೇವರಭಟ್ಟ, ಕೊಪ್ಪ

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ 'ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಪಗಳು' ಎಂಬ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಿ ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ ಎಂ. ಎ. ಅವರು ಬರೆದ ಉತ್ತರವನ್ನೋದಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಎತ್ತಿದ ಆಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ದೇವರಭಟ್ಟರು ಬರೆದ ಸಮಾಧಾನದ ಪತ್ರವಿದು. ಇನ್ನು ಈ ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವೆವು. ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಈಗಲೂ ಇರುವರಲ್ಲ— ಎಂಬುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಚರ್ಚೆ ಕನ್ನಡ ವಾಚಕಶೋಕವನ್ನು ಮೂಲ ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಕಲು ಹೆಚ್ಚಿದ ಸಾಕು; ಜಯಂತಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರಿದಂತೆ. —ಸಂ. ಜ.

ಜಯಂತಿಯ ಸಂವಾದಕರ ಸಮಕ್ಷಕ್ಕೆ, ನಮಸ್ಕಾರಗಳು—

ನಾಣ-ನಾಗವರ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಶುಲ್ಕನಾತ್ಮಕ ವಿಮರ್ಶೆಯ ರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ ಕೆಲವು ವಿರುದ್ಧಾಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ವಿಮರ್ಶಕರಿಂದ ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ತಮ್ಮ ಈ ಉದಾರ ಪ್ರಗತಿಶೀಲನೆಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಈ ಸಮಾಧಾನಗಳು ಕೆಲವಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಗರ್ವಾಹವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಪರೂಪಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿವೆ. ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಇನ್ನೂ ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ವೃಥಾಪಾಂಡಿತ್ಯ-ಪರ್ವನಕ್ಕಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಹಠಸಾಧನೆಗಾಗಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದೇ-ಮು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಇಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯಮಥನದಿಂದ ಸತ್ಯವು ಹೊರಬರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕೊಟ್ಟಿಮೊದಲು ವಿಮರ್ಶಕರು “ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರೇಮಿಗಳೊ-ರು ಕೆಲವೊಂದು ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ ” ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭ-ದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಿಮರ್ಶಕರು ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿಡಿರುವ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಕೆಲವು ಆಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಖುನದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಖೈಸಿಲು ಹೊರಟಿಲ್ಲ. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲೂ ಸಹ ವಿಮರ್ಶಕರ ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನೇ ಪರಿಹರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದೇ ಮನ-ಗೊಬೇಕು.

ಮತ್ತು “ಜೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಈ ಬಗೆಯ ಆಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ ಸಕಾರವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನೆಣಿಕೆ ” ಎಂದೂ ಆಕ್ಷೇಪ ಹೊರಟಿದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಲೇಖನವು, ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ-ಗಾಗಿ ಓದಿಕೊಂಡೇ— ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ-ವಿಡಿದೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ— ಖಂಡಿಸಲು ಹೊರಟಿದೆ. ವಿಮರ್ಶೆ-ಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಖಂಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲ.

ಮುಂದೆ ಸಮಾಧಾನಕಾರರು ತಮ್ಮ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಪೀಠಿಕೆ-ಯಾಗಿ ಕವಿಯ ಕಾಲ, ಆಗಿನ ಸಾಹಿತ್ಯಸ್ಥಿತಿ, ಆತನ ಯೋಗ್ಯತೆ, ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಿ “ಇಂದಿನ ವಿಮರ್ಶೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ತೋರದು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾದಂಬರಿಯು ಇಂದಿನ ವಿಮರ್ಶೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸರ್ವಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತೋರಿಸಲು ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ನಾನು ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ದೃಷ್ಟಿ-ಯಿಂದಲೂ ಆಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾಗದಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ವಿಮ-ರ್ಶಕರು ಖಂಡಿಸಿದುದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಪತ್ರವನ್ನು ತಮಗೆ ಬರೆಯಬೇಕಾಯಿತು.

ನನ್ನ ಲೇಖನದಿಂದ ವಿಮರ್ಶಕರಿಗೆ ತಾವು ನಾಗವರ್ಮನ ಪಕ್ಷ-ಪಾತಿಗಳೇನೋ ಎನ್ನುವ ಸಂದೇಹವುಂಟಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯ-ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು ವಿಮರ್ಶಕರನ್ನು ನಾಗವರ್ಮನ ಪಕ್ಷಪಾತಿ-ಗಳೆಂದಾಗಲಿ, ಬಾಣನ ವಿರೋಧಿಗಳೆಂದಾಗಲಿ, ಭಾವಿಸಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿಲ್ಲ. ನಾಗವರ್ಮನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಅಂಶಗಳು ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಾಗವರ್ಮನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿವರಿಸಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು, ಆದರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಪ, ಕವಿಗಳಿವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಸಮತೋಲನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ತೊರೆದು ಇಡೀ ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನೇ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವಂತಿದೆ. ಶುಲ್ಕನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿ ಮಾಯವಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತು “ ಅಪರಿಮಿತ ಸರಿವಾರಜನಮಹ್ಯದ್ವಿತೀಯಂ ” ಈ ಸ್ಥಳದ ಆಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ಸಮಾಧಾನವನ್ನೇ ವಿಮರ್ಶ-ಕರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಂತಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರವೂ ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲ. “ ಅದು ಬಾಣನು ಮಾಡಿದ ವರ್ಣನೆಯೆಂದೇ ನಮ್ಮ ಆಕ್ಷೇಪ ” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ “ ಚಂಡಾಲಕನ್ಯೆಯು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಯೋಗ್ಯ ? ” ಎಂದೆ ವಿಮರ್ಶಿತ

ವಾಗಿದೆ. ಯಾರು ನೋಡಿದರೂ ವಿನೂರ್ತಕರು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಗಿ ತಪ್ಪಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಚಂಡಾಲ ಕನ್ಯೆಯು ವರ್ತಿಸಿರುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ. ತಗ ಬಾಣನು ಮಾಡಿದ್ದೆಂದೇ ಇನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪವೆಂಬ ಮಾತು ಪೂರ್ವವರ ನಿರಾಶೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ, ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿಲ್ಲ.

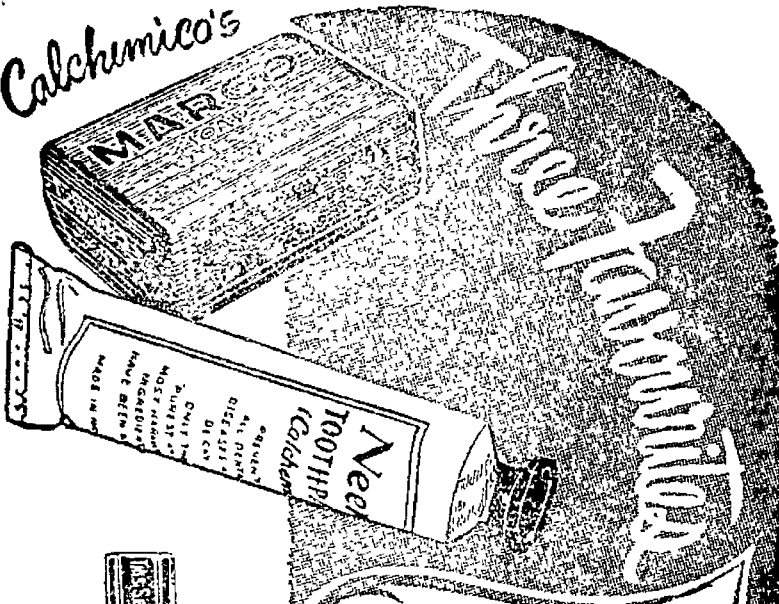
ಮುಂದೆ “ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚವಾ ರಾಜಾನನು ದ್ರಾಕ್ಷೀತ್” ಎಂಬ

ರಾಜವೈಭವ ಪೂರ್ಣವಾದ ಮಾತು ಬರುತ್ತದೆ. ಅವಳು ಒಳ ಬಂದು ಇಂತಹ ರಾಜನನ್ನು ಕಂಡಳು—ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಗುಣಗಳನ್ನು ಅವಳು ಕಂಡುಕೊಂಡೇ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿರಬೇಕೆಂದು ನಾಥ ನೆನೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ? ” ಎಂದಾಕ್ಷೇಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು “ಬರುವ ವರ್ಣನೆ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿರಬೇಕು, ಈ ದೃಶ್ಯ ಯಿಂದಲೂ ರಾಜನರ್ಥನೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಚಂಡಾಲ ಕನ್ಯೆಯ

ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ ನೆನೆಯುವುದು ಎಂದರ್ಥ” ಎಂಬ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಮಾ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥರಹಿತವಾದುದು, ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವಳು ಹೇಳಿದಮಾತೇ (ಈ ವರ್ಣನೆ) ಅಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅವಳು ಕಂಡುಕೊಂಡೇ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿರಬೇಕೆಂಬ ಮಾತು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು, ಮತ್ತು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನೆನೆಯುವುದು ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥವನ್ನಾಗಲಿ ಭಾವವನ್ನಾಗಲಿ ಯಾರೂ ಹೇಳಲಾರರು. “ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿ ರಾಜನಮೇಲೆಯೇ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿತ್ತು” ಎನ್ನುವುದರಿಂದಲೇ ಅವಳು ರಾಜನ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣಗಳಿಲ್ಲ ಸಮರ್ಪಕವೂ ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಔಚಿತ್ಯದ ಮಾತು: ಮೊದಲೆ ಕವಿಗೆ ಯಾರ ಮುಖಾಂತರ ದಿಂದಲಾದರೂ ವರ್ಣಿಸು ಸಂಧಿ ಸಿಕ್ಕುವುದೇ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆ ವರ್ಣನೆಗೆ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟೆಂತಿದೆ—ಈ ಮಾತು.

ಮತ್ತು ಆ ಕನ್ಯೆ ಒಳಗೆ ಬಂದೊಡನೆ ಅವಳ ಮುಖಾಂತರ

Calchemico's

THE CALCUTTA
CHEMICAL CO., LTD.
CALCUTTA-29 (INDIA)

ಮಾರ್ಗೋ ಸೋಪ್

ಅರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಶುಚಿಗಾಗಿ ಶುದ್ಧವಾದ ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಸಾಬೂನು.

ನೀಮು ಟೋಥ್ ಪೇಸ್ಟ್

ಬೇವಿನ ಗುಣಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪೇಸ್ಟ್.

ಬೈಂಗಾಲ್

ಸುವಾಸನೆಯುಳ್ಳ ಮಹಾ ಬೈಂಗರಾಜ ಕೈಲ-ಮಿದುಳಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

LOOK FOR THE GENUINE PRODUCTS

ಮುಂಬಯಿ ಆಫೀಸ್ :- ದೇವಕರಣಿ ಮ್ಯಾನ್ ಶನ್, ಪ್ರಿನ್ಸೆಸ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್.

ಗಜನನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಬಾಣನಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಧಿ ದೊರೆತಿದೆ
 ಓಂ ಮೌತನ್ನು ಮರೆತಂತೆ ತೋರುವುದು ಎಂದು ನನ್ನ ಮೇಲೆ
 ಸ್ವರಣೆಯ ಅವಾದನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾ-
 ಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ, ಮರೆತಿಲ್ಲ.
 ಕೆಲವಂಶಗಳು ಭಿನ್ನಾ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ (ಎಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲ)"
 ಓಂ ನನ್ನ ಲೇಖನದ ಮೊದಲನೆಯ ಸೂಚನೆಯನ್ನೇ ಮರೆತಂತೆ
 ತೋರುತ್ತದೆ.

ಮುಂದೆ " ಪಾತ್ರಭೇದ ಬಾಣನಲ್ಲಿ ಕಾಣದ ವಿಷಯ " ಇದು
 ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆಂಬ ನಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ಉತ್ತರ ನಗುಬರುವಂತಿದೆ.
 ಮುರ್ಶಕರು ಪಾತ್ರಭೇದವೆಂದರೆ ಹೇಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗನುಗುಣವಾದ
 ಛೇದನಾಭೇದವೆಂದು ಅರ್ಥವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.
 ದರೀ ಅರ್ಥ ಈ ವದಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಪಾತ್ರಭೇದವೆಂದರೆ
 ವ್ಯಕ್ತಿಭೇದವೆಂದಿಷ್ಟೇ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾತ್ರಗಳಿಗನುಗುಣವಾದ
 ಛೇದನಾಭೇದವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ
 ಗಾಢ ಇದನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ; - " ಸಮರ್ಥ ಪದಂ "
 ಓಂ ವ್ಯಾಕರಣ ಸೂಚನೆಯಂತೆ, ಪದಗಳು ನಾವು ಸೂಚಿಸ-
 ಕೊಂಡಿರುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿರಬೇಕು. ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
 ಸ್ಪಷ್ಟರಾಗಿ ಜೀವಿಸಿರುವವರೊಬ್ಬರನ್ನು " ಯಶಶ್ಯರೀ " ಎಂದು
 ಕರೆದಂತೆ, ಜನಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥಾಭಾಸವೇ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈಗೀಗ
 ಹಂತ ತಪ್ಪುಗಳು ತಿಳಿದವರನ್ನು ಸಿಕ್ಕೊಂಡವರಲ್ಲೂ ಉದಾಸೀನತೆ-
 ಯಿಂದಲೋ ಇನ್ನಾವುದರಿಂದಲೋ ಕಾಣಬರತೊಡಗಿವೆ. ಇಂತಹ
 ಪ್ರಮಾದಗಳು ಕಮ್ಮಿಯಾದಷ್ಟೂ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ
 ತಂಜಲಿಯು ಒಂದೇ ಶಬ್ದವನ್ನಾದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದು
 ಕೊಂಡ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಎಂದು ಮೊದಲು ಮಾಡಿ " ಗಿಳಿಮರಿ ಜಾತಿ-
 ಕರ. ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ಸಕಲ ಕಲಾಕೋವಿದ, ತಾನು ನೋಡಿದ
 ಅನುಭವಿಸಿದ ಘಟನೆಯನ್ನು ಪಾಂಡಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ
 ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ " ಎಂಬ ನಮ್ಮ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೇವಲ
 ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಆಕ್ಷೇಪಗಳಾಗಿವೆ. ಗಿಳಿಮರಿ ಜಾತಿಸ್ಮರವಾದ
 ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ, ಸಕಲ ಕಲಾಕೋವಿದವಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಸಿವು-
 ನೀರಡಕೆಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಸಿವು
 ನೀರಡಕೆಗಳು ಶರೀರಧರ್ಮ, ಜೀವಧರ್ಮಗಳು. ಎಂತಹ
 ಜ್ಞಾನಿಗೂ ಇವು ತಪ್ಪಿದುವಲ್ಲ. ವಿಮರ್ಶಕರು " ಜಾತಿಸ್ಮರ
 ಕಲಾಕೋವಿದ " ಪುಣ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿಯುಕ್ತವಾದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಹಸಿವು-
 ನೀರಡಕೆಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿರುವರೋ ಏನೋ? ಅದಕ್ಕೆ
 ಅವರು ಇಂತಹ ಗಿಳಿಗೆ ನೀರಡಕೆಯ ಬಾಧೆಯಾದರೂ ಏಕೆ?
 ಸಾಮಾನ್ಯರು ಬಳಲಬೇಕೆಂದು ಅದು ಬಳಲಬೇಕೆ? ಅದು ಹೇಗೆ
 ವರ್ಣಿಸಿದರೇನು? " ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಔಚಿತ್ಯದ
 ಅಭ್ಯಾಸವೇ ಮಾರಿದ್ಧಾರೆ.

ಮುಂದೆ ವಿಮರ್ಶಕರು " ಔಚಿತ್ಯವನ್ನನುಸರಿಸಿಯಾದರೂ ಆ
 ಪಂಡಿತವಕ್ಕಿಯು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರಡಕೆಯಿಂದ ಬಳಲಿ
 ಸಾಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಜಲದೇವತೆಯ ನೂವುರವದ ಉಪಮೆ
 ಅದಕ್ಕೆ ತೋರಬಹುದೇ? ಎಂತಹ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೂ ಇದು ನೆನಪಾ-
 ಗದು. ತಂದೆಯ ವಿರಹವೊಂದೆಡೆ, ನೀರಡಕೆಯೊಂದೆಡೆ, ವಿದ್ಯಾ
 ವೈದುಷ್ಯಪ್ರದರ್ಶನವೊಂದೆಡೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?
 ಶೈಶೋಪಚಾರವನ್ನು ಪಡೆದ ಬಳಿಕಾದರೂ ಈ ಮಾತನ್ನು
 ಹೇಳಿಸಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾದವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳು-
 ವುದು ನಾವು ಬಾಣನ ಬಗ್ಗೆ ತೋರಬಹುದಾದ ಸಹಾನುಭೂ-
 ತಿಯೇ " ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯುಕ್ತರವನ್ನು
 ಕೊಡುವ ಮೊದಲು ನಾವು ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು
 ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಘಟನೆ ನಡೆದ ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ
 ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ,
 ಉತ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಮೇಯವೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಂದೆಯ ವಿರಹ,
 ನೀರಡಕೆಯ ಬಾಧೆ, ವಿದ್ಯಾವೈದುಷ್ಯ, ಇವು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಏಕ
 ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಲಸಾಧ್ಯವಾದರೂ ಕಾಲಭೇದದಿಂದ ಸೇರಬಹುದಾ-
 ಗಿದೆ, ವಿದ್ಯಾವೈದುಷ್ಯ ಸ್ಫುರಿಸಿದುದಾದರೂ ಆ ಗಿಳಿಗೆ ಜಾಬಾಲಿಗಳಿಂದ
 ತನ್ನ ಪೂರ್ವಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಮೇಲಿಲ್ಲವೇ? ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ
 ಹಸಿವು ನೀರಡಕೆಗಳಿಂದ ಬಳಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಮುಷ್ಕುಮಾರನಿಂದ
 ಶೈಶೋಪವಾದಾಗಲಾಗಲೀ ಆ ಗಿಳಿಗೆ ಜನ್ಮಾಂತರಣೆಯೇ ಆಗಿರ-
 ಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ವಿಮರ್ಶಕರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಷಮ್ಯ
 ಪ್ರಮಾದವೆಂದು ಈ ರೀತಿ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಹೇಳಿದರೆ,
 ಬಾಣನ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಾಗದೇ ಅಪಪ್ರಚಾರವೇ ಆಗುತ್ತ-
 ದೆಂದು ಮನಗಾಣಬೇಕು.

ನೋಡಿದ ಘಟನೆಯನ್ನು ಪಾಂಡಿತ್ಯಾನುಗುಣವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸು-
 ವುದು ಸ್ವಭಾವವೆಂಬ ನನ್ನ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ " ಜಾತಿಸ್ಮರಗಳಿಗೆ

ಶಾಂತಿಸೇವಾ ಸದನದ ಸುಂದರ ಪ್ರಕಟನೆ

ವಿಜಯಶ್ರೀ

ಮಿರ್ಜೆ ಅಣ್ಣಾರಾಯರ

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ.

ಬೆಲೆ: ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ.

ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ:

ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಜೆ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು,

ಪೊ. ಉಗಾರ ಬುದ್ರುಕ

ಬೆಳಗಾವಿ

ಮನುಷ್ಯಸ್ವಭಾವವನ್ನನ್ವಯಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬೀಳುತ್ತದಲ್ಲಾ ! ” ಎಂದಾಕ್ಷೇಪವೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತಿಸ್ವರವಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯ-ಸ್ವಭಾವವೆತ್ತ ಹೋಗುವುದು ? ಜಾತಿಸ್ವರವಾದರೆ ಅದೇನು ದೇವ-ರಾಯಿತೆ ? ಜನ್ಮಾಂತರ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕಾಗಿದೆ, ಅಷ್ಟೆ ! ಆದರೂ ಅದು ಗಿಳಿ, ಹಿಂದಿನ ಪುಂಡರೀಕ ಭಾವವೇ ತತ್ಪ್ರಕಟ ಕಾಮವಾಸನೆಯೇ ಅವಕ್ಕಿನ್ನೂ ಇದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮನುಷ್ಯ-ಭಾವವನ್ನನ್ವಯಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಭಾವ ಆ ಗಿಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಜಾತಿಸ್ವರವಾದುದರಿಂದ ಅದು ಹೇಳದುದೆಲ್ಲವೂ ಅಪೌರುಷೇಯ-ನೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಾರರು.

ಇನ್ನು ದುಃಖ ತೋಕಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉಪಮೆ ನೊದಲಾ-ದುವುಗಳು ಸ್ಫುರಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅಕ್ಷೇಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜ-ವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಅಂತಹ ಘಟನೆಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ನಿವ್ವಾಂಸನಿಗೂ ಯಾವ ಉಪಮೆ-ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಗಳೂ ಸ್ಫುರಿಸಲಾರವು. ಘಟನೆ ನಡೆದ ಮೇಲೆಯೇ ಅದನ್ನು ಅಲಂಕಾರಯುತವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಔಚಿತ್ಯದ ಮಾತು, ಜಲದೇವತಾನೂಪುರವಾಸುಕಾರಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಎಂಬುದನ್ನೇ ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದು, ಈ ಉಪಮೆ ದುಃಖ-ವನ್ನು ಮರೆಸುವ ಶೃಂಗಾರರಸದತ್ತ ಹೊರಳಿಸುವ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ-ಯೆಂದು ಹೇಳಿ, ರಘುವಂಶದ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲಾರ್ಥ ಮಾಯವಾಗುವಂತಹ ವರ್ಣನೆ-ಯೆಂದಿದ್ದಾರೆ. “ಜಲದೇವತಾನೂಪುರವಾಸುಕಾರಿ” ಎಂಬ ಉಪಮೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಅನೌಚಿತ್ಯವು ಕಾಣಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ‘ಕಲಹಂಸಧ್ವನಿಯು ಜಲದೇವತೆಯ ಕಾಲ್ಗಡಗದ ಧ್ವನಿಯಂತಿತ್ತು’ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಉಪಮೆಯು ಜಲರಾಶಿಯಾದ ಆ ಸರಸ್ವಿನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಲದೇವತೆಯ ಆಗಮನವನ್ನು ಅಥವಾ ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪವಿತ್ರಭಾವನೆಯನ್ನು ಉಂಟು-ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಶೃಂಗಾರವನ್ನಲ್ಲ. ಒಹು ಬಳವಿದ ನೀರಿನಿಂದ ಗಿಳಿಗೆ ಜಲಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನೂ ಪವಿತ್ರಭಾವನೆಯನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ, ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ— ಎಂಬ ಅರ್ಥವು ಸೂಚಿತವಾಗಬಾರದೆ? ಶೃಂಗಾರವೇ ಸೂಚಿತವಾಗ ಬೇಕೆ? ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ವರೆಗೆ ಆ ಗಿಳಿಗೆ ದುಃಖವೇ ಮಾಯವಾದಂತಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಹಂಸಧ್ವನಿ ಶ್ರವಣವೇ ಬೊದಲು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದೆ ?

“ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯವಾದುದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ— ಎಂದು ಹೇಳುವ ಗಿಳಿಯೇ ಪ್ರಾಣಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಜಲದೇವತೆಯನ್ನೋ ಅವಳ ನೂಪುರವನ್ನೋ ಸನತ್ಕುಮಾರ-ನನ್ನೋ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಏನುಮಾಡಿತು ? ” ಎನ್ನುವ ಅಕ್ಷೇಪವು ಹಿಂದಿನ ಸಮಾಧಾನದಿಂದಲೇ ನಿವೃತ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಮರ್ಶಕರ ಈ

ದೃಷ್ಟಿಯಂತೆಯೇ ಆಗ ತಾನೇ ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತಿರುವ ಗಿಳಿಮರ “ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಿಯವಾದುದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಇ-ಎಂಬ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳುವ ಹೇಗೆ ? ಅದಕ್ಕಾಗ ಅಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿಯಿತ್ತೆ ? ” ಇದಕ್ಕೆ ಉ-ಸರಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಗಿಳಿಮರಿಯು ಶೂದ್ರಕರಾಜನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ ತನ್ನ ವೈದುಷ್ಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ— ಎಂದು ನ-ನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾರಿಗೂ ನ ವಚಾ ತ ಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಾಣಹೋಗುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಾನುಭವ ನೀತಿಯಾ-ಉಪಮೆಗಳಾಗಲೀ ಸ್ಫುರಿಸಲಾರವು. ಕವಿಯು ಅದನ್ನು ವರ್ಣಿ-ವಾಗ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿಸುವಾಗ ಕಾವ್ಯರುಚಿರವಾಗಿಯೇ ಹ-ಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರಂತೆ ಬಾಣನೂ ಹಿಂದೆ ನಡೆದುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ-ಯಿಂದ ಜನ್ಮಾಂತರೀಯ ವೈದುಷ್ಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿಸಿದ್ದಾ-ಇನ್ನು ಔಚಿತ್ಯದ ವಿಷಯವು ನಾನು ಹಿಂದೆ ವಿವರಿಸಿರುವ-ಸರಿಯಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಸಮಾಧಾನವು ದೊರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. “ಸನತ್ಕುಮ-ಇವ ವಿಧ್ಯಾವದಾತಚೇತಾಃ” ಇಲ್ಲಿಗೂ ಇದೇ ಸಮಾಧಾನ.

ಬಾಣನು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವೈದುಷ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ-ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ-ಆದರೆ ವಿಮರ್ಶಕರು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವವನ್ನು ಔಚಿತ್ಯ-ಕ್ರಮವು ಬಾಣನಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇ

ಒರ್ವ ಆಂಗ್ಲ ವಿಮರ್ಶಕರು “ಕಾದಂಬರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಾ-ಅ ದ ರಲ್ಲಿ ಹೊಗಬೇಕಾದರೆ ಸಮಾಸಗಳೆಂಬ ಮರಗಳ-ಕಡಿಕಡಿದು ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ” — ಎಂದಿದ್ದಾ-ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಮರ್ಶಕನ ಪ್ರಭಾವ ತೋರುತ್ತಿ-ಆಂಗ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಈ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೆಲವಂಶ-ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸುಸಂಸ್ಕ-ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಯದಿರದು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ “ವಿಮರ್ಶೆಯು ಒಳ್ಳೆಯ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಬೇ-ತೆಂದು ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯ ತೋಧನೆಯಂತಿರಬಾರದು. ಕಶ್ಯಲವನ-ಅಪರಂಜಿಯನ್ನೂ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ಬೆಂಕಿಯಂತಿರಬೇಕು” ಎಂ-ದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ವಿಮರ್ಶಕರ “ಒಂದೆರ-ಬಿಂದುಗಳನ್ನಾದರೂ ಕುಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲು” ಈ ದೃಷ್ಟಿ-ಯಿಂದಲೇ ಸಫಲವಾಗಲೆಂದು ಅತಿಮುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸಂಪಾದಕರಲ್ಲಿ—

ಈ ನನ್ನ ಲೇಖನವು ಬಹುದೀರ್ಘವಾಯಿತೇನೋ ? ಸತ್ಯವ-ಹೊರಗೆಡುಹುವ ಸಲುವಾಗಿಯೂ ನನ್ನ ಆತ್ಮತ್ವಪ್ರತಿಗಾಗಿಯ-ಇದನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ, ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಬಿಡುವು-ತಮ್ಮ ಸೌಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿಷಯ.

ಅಮರ-ಮರಣ

‘ ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ’

ಆ ಯುಗಾದಿ ಬರುವಂತೆ ಮರಳಿ ಓ ಶ್ರಾದ್ಧದಿನವೆ ಬಂದೆ !
ಮರಣ ಮರಣವನು ನೆನೆದ ಮನದಿ ಜೈಶನ್ಯವನ್ನು ತಂದೆ.
ಹರಿಜನರ ಬಳಗ ಉಳಿದವರ ಒಳಗೆ ಬಳಸಿದೆಯೊ ನಾಡ-ತಂದೆ !
ಮಾನವತೆ ಒಂದು-ಭಾರತಿಯರೆಲ್ಲ ಒಂದಲ್ಲ ಏಕೆ? ಎಂದೆ || ೧ ||

ಬರಿಯ ಮೈಯ ಬಾಳುವೆಯ ಮರ್ತ್ಯ ಮೈಕಳಚಿ ಬೀಳಲಾಗಿ
ಅವನ ನೆನಪೆ ಅಳಿಯುವುದು ಅವನ ಮೈಯೊಡನೆ ಮಾಯವಾಗಿ ;
ಸತ್ಯವಂತನವ ಸತ್ತನೆಂದು ಪರಮಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಂಬೆ !
ಪ್ರೇಮಧರ್ಮವನು ಸಾರಿದವಗೆ ಎಲ್ಲಿಹುದು ಮರಣವೆಂಬೆ ! || ೨ ||

ಸಾವು ಯಾರಿಗಿದೆ? ನೋವ ಧೀಕರಿಸಿ ನಿಂತ ಧೀರಗೇನೇ ? !
ಮೃತ್ಯುಮುಖದಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಮವನು ಬಿತ್ತಿದವಗೆ ಶಾನೇ—
ಸಾವುಗೀವು ಉಂಟೆಂಬ ಮಾತು ನಂಬುವರು ಯಾರು ತಾನೇ ?
ಆತ ಹಾಲನುಂಡವನು ಕಾದ ಕಾದಾಡಿದಂತೆ ಆನೇ. || ೩ ||

ನೀಶಸ್ತ್ರವೀರ, ಸಾಮೈಕಶೂರ, ಅತಿ ವಿನಯವಂತ ಧೀರ,
ವ್ಯಾಪಾರ ಚತುರ, ಉತ್ತೀರ್ಣನಾದ ಶಾಂತಿಯ ಆವಾರತೀರ;
ಇಲ್ಲದನ ಕೂಡ, ಉಳ್ಳವರ ಜೋಡಿ ಸರಿಸಮವು ಇವಗೆ ನಂಟು !
ಇಂಥ ವರ್ಣನೆಯೇ—ಅಮರವಹುದು—ಇಂಥವನು ಮರ್ತ್ಯನೆಂತು ? || ೪ ||

ಕುಂಭಮಾಸದೀ ಗಾಳಿ ತಾನೆ ವೈತಾಳಿಯಾಗಿ ಬಂದು—
ಕಳೆವ ಎಲೆಗಳಲಿ ಚಿಗುರು ಮೊಳೆಗಳಲಿ, ಉಲಿಯುತಿಹುದು ನಿಂದು.
ಅಳುವುದಷ್ಟೆ ಅಳಿದೀತು, ಒದುಕುವುದು ಪ್ರಾಣಜಾತ ಸತ್ಯ !
ರೂಪಕಳಿವುಂಟು ಆ ಸ್ವರೂಪ ಆಕಾಶಕಿಂತ ನಿತ್ಯ ! || ೫ ||

ಕೀರ್ತಿದೇಹಿಗಿಲ್ಲಿಹುದು ಮರಣ? ಸ್ಥಿರಿಯೊಂದು ಬೆಳಕು |
ಕಳೆದ ಬಟ್ಟೆ ತೊಳೆದಂತೆ ಹರಿದು ಹೋದೀತು ಮಲೆತ ಕೊಳಕು !
ಹಗಲು ಬಂದೀತು, ಹಗಲು ಹೋದೀತು, ಚುಕ್ಕೆಬೆಳಗುತಿಹುದು !
ಜೀವ-ಜೀವ ಸಂಗ್ರಾಮಗಳಲಿ ಆ ಶಾಂತಿ ಮೊಳಗುತಿಹುದು. || ೬ ||

ಗಿಲಿನ ಮುದ್ದಿಡಲು ಚಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪದಚಾರಿಯಾಗಿ ಹೊರಟ ;
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋಲು ಅದರಿಲ್ಲ ಸೋಲು; ಗೆಲುವೊಂದೆ ಬಲ್ಲ ಅಧಟೆ.
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದವು ಸಾಗರದವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಪಂಥ ತಳೆದ ;
ಅಂಥ ಉಪ್ಪಿನಲೆ ಜೀವ ರುಚಿಗೊಳಿಸಿ, ಸಪ್ತತನವ ಕಳೆದ. || ೭ ||

ಹೇ ಮಹಾತ್ಮಾ !

ನಿನ್ನ ತವ್ವುಗಳೆ ಒಟ್ಟು ನಿಂತು ಆ ಹಿಮಾಲಯವೇ ಆಗಿ,
ಅದರ ತಲೆಯನ್ನೇ ಮೆಟ್ಟಿ ಮುಂದೆ ಹಾದಿಯನು ಹಿಡಿದು ಸಾಗೆ,
ಶಾಂತಿಧ್ರುವದಿ ಕಡ್ಡೆಟ್ಟಿ ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಯಲಿ ಗುರಿಯು ತಾಗೆ—
ಬುದ್ಧಬೋಧ ಪ್ರಸರಿಸಲು ಹೊರಟೆ ಆ ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಹಾಗೆ.

|| ೪ ||

ಜನಕೆ ಬಯಲು ಕಂಡಲ್ಲಿ ತೆರೆದೆ ಜೀವನದ ರೂಪರೇಖೆ !

ಉಷೆಯ ಸ್ಪಷ್ಟದನಿರುದ್ಧನನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಚಿತ್ರಲೇಖೆ—

ಶಾಂತಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಬದುಕಿರುವವರಿಗೆ ಮರೆತಾರು ಯಾರು ಇನ್ನು ?
ಬಣ್ಣ ಬಳಸದೇ ಬರೆದ ಚಿತ್ರದಲಿ ಬೇರೆಯೊಂದು ಜಿನ್ನು !

|| ೫ ||

ಇವ ಬಿಳಿಯ ಕರಿಯ. ಇಸ್ಲಾಮಿ—ಹಿಂದು, ಆರ್ಯನು ಅನಾರ್ಯನೆಂದು

ಜೀವಬಾಂಧವ್ಯ ಒರೆಗೆ ಹತ್ತಿರಲು ಪರಸ್ಪರರ ಕೊಂದು—

ಮೃತ್ಯು ಧ್ಯಾನವನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಲೌದ್ರಿಕರ ನಡುವೆ ನಡೆದ;
ದಾಯಾದಿತನದ ಸಾಗರದ ಮಥನದಿಂದಿದ್ದ ವಿಷವ ಕುಡಿದೆ !

|| ೧೦ ||

‘ ಸಾಧು ! ಸಾಧು ! ’ ಜಗ ಕೂಗುತ್ತಿಹುದು— ಈ ಮರಣ ಸಾರ್ಥವಹುದು !

ಸತ್ತರೇನು ಸಾರ್ಥಕತೆ ದಮ್ಮಿನಲಿ ಕೆಮ್ಮಿ ನವಿದು ಸವೆದು ?

ನಿನ್ನ ಹಿಂಸೆಗಾ ಹಿಂಸೆ ಕಾಣಿಕೆಯೆ ? ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ರೀತಿ ?

ಎಂಥ ಪಾರುಷದ ಏನು ನೀತಿಯಿದು, ಯಾವ ವೀರ ಜಾತಿ ?

|| ೧೧ ||

ಇಂದ್ರಿಯದ ತೃಪ್ತಿ, ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಸುಪ್ತಿ, ಜೀವನದ ಆಸರಾಗಿ

ಅಲ್ಲಗಳೆದು ಆತ್ಮನನು ಬಾಳುತ್ತಿರೆ ಬಲಿಯ ಶಾಸರಾಗಿ—

ಸ್ವಾರಾಜ್ಯದೊಂದು ಘನ ಕನಸು ಕಂಡು ಕಟಿಡಿಟ್ಟಿ ಆಗತ್ಯಾಗಿ

ಕಾರುಣ್ಯದಲ್ಲ ಮಾನವರ ಮಾರ್ಮ ಮೂರ್ತಿಸುವ ಶಿಲ್ಪಿಯಾಗಿ.

|| ೧೨ ||

ನಿನ್ನ ಕೃತಿಯ ಸ್ಫೂತಿ ಶಾಂತಿ ಶ್ರುತಿಯ ತಂತಿಯನೆ ಮೀಟುತ್ತಿಹುದು.

ಮನದ ಜನ್ಮಗಳ ಕಳೆವ ಹಾಗೆ ತನ್ನನ್ನೆ ದಾಟುತ್ತಿಹುದು.

ನಿನ್ನ ಮೂರ್ಛಿ ಪ್ರೇರಿಸುವದೈಯ ದಿಗ್ಗರ್ಭಿ ನೇತ್ರದಂತೆ—

ಆಕರ್ಷಿಸುವುದು ಒಳ ಹೊರಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಫೂತಿರೂಪ ಚಿತ್ರದಂತೆ.

|| ೧೩ ||

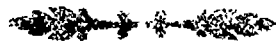
ಏನನಾದರೂ ವೇಗೊ ತಂದು ಬದುಕುವುದೆ ಬಹಳರಾಶಿ |

ಸತ್ಯದನ್ನವನೆ ಉಂಡು ಬಾಳಿ ಎನ್ನುವುದು ಪುರುಷಭಾಷೆ !

ಅಮರವಾವುದೆಂಬುವುದನೇನು ಅವನೇಕಿ ತಾನು ಬಲ್ಲ ?

ದೇಹಧರ್ಮಕ್ಕೋ ಸಾವು ಉಂಟು, ಅತ್ಮಿಕಗೆ ಸಾವು ಇಲ್ಲ !

|| ೧೪ ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪುರದ ಮೃಗಾಲಯ

ಸಂದರ್ಶಕರು : ಡಿ. ಕೆ. ಎನ್. ರಾನ್ ಶರಿಸಿ,

★

ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಲ ಮೃಗಾಲಯವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿಬಂದರೆ ಸಾಕು ; ವರ್ಷದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಲಿತರೂ ಉಂಟಾಗದಂತಹ ಲೋಕದ ಪರಿಚಯ ಅವರಿಗೆ ಆಗುವುದು. ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮೃಗಾಲಯಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಹತ್ತ್ವದ ಸ್ಥಾನವುಂಟು !

★

೨ನೆಯ ನೋಟ

ಮಕ್ಕಳು:- ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಪ್ರತಿ ಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣು-
ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟರೆ ಭತ್ತಕ್ಕೂ ಕಡೆ-
ಗಡೆಯೆಂಬಂತೆ, ಸಿಂಹಗಳು ಬೋನಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ರಾಜರಿವಿ-
ದಿರುತ್ತವೆ. ಸುತ್ತಲೂ ಬೋನು. ಬೋನಿನ ಒಳಗಡೆ
ಹುಳುಗಳು. ಅದರೊಳಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ದೊಡ್ಡ ದಾದ ಕಂದರ.
ಇದ ಮಧ್ಯೆ ಕೃತಕ ಶೈಲ. ಶೈಲದಲ್ಲಿ ನಾಲಾರು ಗವಿಗಳು.
ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವೃತ್ತಿಯ ಮೃಗರಾಜ ರಾಣಿಯರು.
"This is Lord" ಎನ್ನುವಂತೆ ಅವು ಗಂಭೀರವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
ಯಾವಾಗಲೂ ಮೈ ಪಿತ್ತ ಕಣಕದಾಗಲೂ ನೆಲಕ್ಕೆ ಮೋರೆ-
ಟ್ಟು ಕೂಗುತ್ತವೆ. ಆಹಾರ ಸಿಕ್ಕಿ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದಿರುವಾಗ,
ಗಾಲು ಮುಂದೆ ಚಾಚಿ ಹಿಂಗಾಲು ಒಳ ಮಡಿಚಿ ಜೋಲು-
ಟ್ಟು ನೆಲಕ್ಕೆಹಾಸಿ, ತಲೆಯೆತ್ತಿ, ಬಾಯಿತೆರೆದು, ಕೋರೆ ಹಲ್ಲು-
ದ ನಾಲಗೆ ಇಳಿಬಿಟ್ಟು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಗಂಡನ್ನು
ಬಯಸಿದಾಗ ಊರೆಲ್ಲ ಓಡಾಟ, ಕೂಗಾಟ; ಆ ಮೇಲೆ
ನೋಡಿಯಾಗಿ ಗುಹೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆಹಾರ
ಸಿವನೊಬ್ಬ, ಗುಹೆ ಚೊಕ್ಕಟ ಮಾಡುವವನೊಬ್ಬ ಮಾತ್ರ
ನೋಟಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಿಗೆ
ಗಿತ್ತುಂಬ ಕೂದಲು-ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕೂದಲಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.
ಗಂಡಕಮ್ಮ:- (Rhynoceros) ಇದಕ್ಕೆ ಬೋನಿಲ್ಲ.
ದಾದ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಕೊಳ್ಳ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಯಿಗಿಯ

ಸಣ್ಣ ಗುಡ್ಡ. ಕೊಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೇತಕೀಜಾತಿಯ ಪೊವರು-
ಗಳನ್ನೂ, ಬೀರುಗಡ್ಡೆಗಳ ಗಿಡಗಳನ್ನೂ ಬೆಳೆಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಳ್ಳ-
ದಾಟಿ ಗೋಡೆಯ ಕಡೆಗೊಂದು ಗವಿ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಇಷ್ಟು ನೇರು.
ಇಂತಹ ಜಲರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಂಡಕಮ್ಮ (ಗೆಣ) ಇದು ಸುಮಾರು ೫
ಅಡಿ ಎತ್ತರವಿದ್ದು ದಪ್ಪನೆಯ ಚರ್ಮ ಉಳ್ಳದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಅನೆಯ
ಚರ್ಮ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ದಪ್ಪವಿರಬಹುದು. ಮೂಗಿನ
ಮೇಲೊಂದು ಕೊಂಬು. ಅದರ ಮುಂದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಣ್ಣ
ಕೊಂಬು. ಮೂತಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಹಂದಿಯಂತೆಯೂ ಕೆಳಭಾಗ
ಕತ್ತೆಯ ಮುಸುಡಿನಂತೆಯೂ ಇದೆ. ಮೈಗೆಲ್ಲ ಗಂಟುಗಂಟುಗಳು.
ಯಾವಾಗಲೂ ಮೂಗೊಂಬಿನಿಂದ ಮಣ್ಣುಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನು-
ವುದು ಇದರ ಪರಿವಾಸ. ಕೆಸರೇ ವಾಸಸ್ಥಾನ. ಇಷ್ಟು ಕೆಸರು
ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಚತುಸ್ಪಾದ ಪ್ರಾಣಿ ಬೇರಾವುದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.
ವರಾಹಾವತಾರವೆಂದರೆ ಇದೇ ಇರಬೇಕು. ಇದೇನೋ ಶಾಂತ-
ವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮೃಗಾಲಯ ಉಳಿದಿದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ
ವಧಿಗಾಗಿ ಪೃಥ್ವಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮೂಗೊಂಬಿನಿಂದೆತ್ತಿದಂತೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ಪುರವನ್ನೇ ಎತ್ತುತ್ತಿತ್ತೇನೋ ಎಂದು ಭೀತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ
ಅದರ ಮೂಗೊಂಬು ಒಂದು ದಿನ, ಒಂದು ಕೋಸುಗಡ್ಡೆ (Cabbage)
ಯನ್ನು ತಂದು ಅದರ ಕಡೆಗೆಸಿದೆ. ಕೂಡಲೆ ಅದು ಬಾಯಿಂದ
ಕಟ್ಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಮಣ್ಣನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಕೆದರಿ,
ಅದನ್ನು ಹೂತುಟ್ಟು ಮೂಗೊಂಬಿನಿಂದ ಕಿತ್ತು, ಕಾಲಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು
ತಿನ್ನಲಾರಂಭಿಸಿತು. 'ಆಯೋ ಜಾತಿಗುಣವೇ' ಎಂದು ಮುಂದಾದೆ.

ಸಿಹಿಪಗಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಸಿಹಿಪಗಿ
ಪ್ರಕಾಶಕರು
ಸಿಹಿಪಗಿ
ಸಿಹಿಪಗಿ
ಸಿಹಿಪಗಿ

ಅಹಾರದ ಕೊರತೆಯಿಂದ

ಕ್ಷೀಣನಾಗುತ್ತಿರುವ ಬಲವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು

ಚವನಪ್ರಾಶವನ್ನು

ಸೇವಿಸಿ. ಇದು ರಸರಕ್ತಾದಿ ಧಾತುಗಳನ್ನು ಪರಿಪುಷ್ಟ

ಗೊಳಿಸಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪೌಷ್ಟಿಕವಾದ

ಔಷಧಿ ಅಹಾರವು

❦

ದಿ ನೂತನ

ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಲಿ.

ವಿ ಜಾ ಪು ರ .

ಗಣಿಸು, ಬಟಾಟೆಗಳನ್ನು ಗವಿಯಲ್ಲೊಯ್ದು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಅದೇನು ಸಂಪ್ರದಾಯವೋ ಕಾಣೆ. ಈ ಗಂಡಕಮ್ಮಗವು ಮುಂಬಯಿ, ಮದ್ರಾಸ ಮೃಗಾಲಯಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಚಿಕ್ಕದೊಂದಿದೆ ಅಹೋರ ಮೃಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೋಡಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಕರಿಯ ಹುಲಿ:—ಇದನ್ನು ಬೇರೆಯೇ ಒಂದು ಬೇರೀನಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಅರ್ಭಟವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಜೀವನ ವಾಗಿಸುವ ಒಂಟಿಗನಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮನೆ ಬೋನುಗಳಿಲ್ಲ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿವೆ. ಇವನ್ನು ಸಿಲೋನಿನಿಂದ ತಂದಿದ್ದರಂತೆ. ಜೋಡಿ ಹೋಮನಿನಿಂದ ಅರ್ಭಟ ಹೆಚ್ಚಿದೆಯಂತೆ. ಇದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಕ್ಕನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ನೀಲುವು ಎರಡೂವರೆ ಅಡಿ ಎತ್ತರ. ಉದ್ದ ನಾಲ್ಕಡಿ. ಬಾಲ ಎರಡು ಅಡಿ. ಹೊಳೆಯುವ ಕಣ್ಣುಗಳು. ದೊಡ್ಡ ಮುಸುಡು. ಬಯಲುಸೀಮೆಯ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಇಂತಹ ಕರಿಯಹುಲಿಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಚಿಗರೆ, ಜಿಂಕೆ, ಕಡವು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಪಕ್ಷಿಗಳು:—ಚಿಗರೆ, ಜಿಂಕೆ, ಕಡವುಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಒಂದೇ ಆಹಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಚಿಗರೆ, ಮೈಚರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಚಿಕ್ಕ-

ಗಳಿದ್ದು ಕೋಡುಗಳು ಬಿಸಿಲೊಡೆದು ಇರುವ ಪ್ರಾಣಿ. ಜಿಂಕೆ ಚರ್ಮವು ಕಪಿಲಶ್ವೇತ ಬಣ್ಣದಿದ್ದು ಕೋಡು ತಿರುವಿತಿಪ್ಪಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಣಿ. ಕಡವು ಇವೆರಡೂ ಜಾತಿಗಳಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಚರ್ಮವೂ ದಪ್ಪವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಂದಸ್ವಭಾವದ ಪ್ರಾಣಿ. ಇವು ಕೋಡುಗಳು ಸುಮಾರು ೯-೧೦ ಇಂಚುಗಳಷ್ಟು ಉದ್ದವಾದ ಚರ್ಮದ ಹೊದಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇದು ಸಿಟ್ಟುಬಂದ ಕಚ್ಚುವುದಿದೆ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲ ಸೀಳೊರಸಿನ ಮೆಲುಕಾಡಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ನೂರಾರು ಇರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಡಲೆ, ಸೊಂಕಡಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದಾಗ, ಇವೆಲ್ಲ ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಆಹಾರ ತಿನ್ನುವ ರೂಢಿಯಿಲ್ಲ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬೆಗುರು ಕಂಡ ತಂದಂತೆ, ಊರೂರಲ್ಲ ಅಲೆದು ಒಂದೊಂದು ಹಿಡಿ ಕಾಳುಕಡಿಯು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಹತ್ತಾರು ಕಡೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ತಿನಿಸು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಆಹಾರದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನವಿಲು ಬಳ, ದೊಡ್ಡ ಜಾತಿಯ ಕೊಕ್ಕರೆ ಇವೆಲ್ಲ ಇವೆ. ನವಿಲುಗಳು ಕುಣಿತವೂ ನೋಡಲು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹಕ್ಕಿಯ ಕೋಡು ಒಂದು ಅಡಿ ಉದ್ದ, ಕಾಲುಗಳು ಎರಡು ಅಡಿ ಉದ್ದ, ದೇಹ ಒಂದಡಿ ಮಾತ್ರ, ಕತ್ತು ಒಂದಡಿ—ಹೀಗೆಲ್ಲ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಜಾಲವಾದಗಳೂ ಇವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇದು ನೀರಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲು ಹಕ್ಕಿ; ರೆಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೂ ಹಾರಲೊಲ್ಲದು. ಕಾಲಿನಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ನಿಂತರೆ, ಅದು ಸುಮಾರು ೫-೬ ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನವಿಲುಗಳು ಕಾಳುತಂದು ಬಂದಾ, ನೀರಿನ ಹತ್ತಿರ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಗಳು ಸೇರಿದುವೆಂದರೆ ಗಂಡು ಗರಿಬಾಲಬಿಟ್ಟು ಕೇಕೆಹೊಡೆದು ಕುಯುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ನವಿಲು ಕೆಳಗೆ ಕೊಕ್ಕುವಾಡಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವ್ಯಸಿಯಿಂದ ಗಂಡನೇ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಗಂಡು ಕುಣಿತು ಹೊರಟ ಅನಂದ ಬಾಷ್ಪಗಳನ್ನು, ಗಂಡಿನ ಕಡ್ಡೆನಿಂದ ಉಮಾಮಾಗಲೇ ತಾಸು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಅವುಗಳ ಧಾರಾ ರೂಪವಂತೆ. ಅಂತೂ ಆ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಕುಡಿಯುವಾಗ, ತಾನು ಅನಂದ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದನೆಯ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹೊರಸುತ್ತು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಒಳಸುತ್ತು ನೋಡೋ

ಉಷ್ಣ ಪಕ್ಷಿ:—(OSTRICH) ಅಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದವಾಹನಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರಂತೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅದೇ ಜಾಣರು. ಇದರ ಕಾಲುಗಳು ಸುಮಾರು ೩ ಅಡಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿವೆ. ನಿಲ್ಲಿರಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಲವಾದ ಪಂಚಗ ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕಡಿಯಷ್ಟು ಗಾತ್ರವಾದ ಮೈ, ಆಗಲವ ಬೆನ್ನು, ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಒಬ್ಬನು ಸಹಜವಾಗಿ ಸವಾರಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಮೂರು ನಾಲ್ಕಡಿ ನೀಳವಾದ ಕತ್ತು. ದೇಹ ತಕ್ಕುದಾದ ತಲೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂಟಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಉಪಕ್ಷಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಪಯುಕ್ತ ಹೇರಿಗೆಯ ವಾಹನವೆಂತಪ್ಪಾಗದು.

ಮುಂಬಯಿ ಮೃಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣವರ್ಷಿ ಇಲ್ಲ. ಲಕ್ನೋದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣ ಇಲ್ಲ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಜಿರಾಫೆ ಇದೆ. ಉಷ್ಣವರ್ಷಿ ಒಂಟಿಯಂತೆ ಬಹು ಉದ್ದ ಕತ್ತುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿ. ಇದು ಜಿಂಕೆಯ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಕೋಡುಗಳಲ್ಲ. ಇದು ಮುಂದೆ ಕಣ್ಣಿನ ಹಿಂದೆ ಎಕದಂಗುಲ ಉದ್ದದ ಕೋಡಿನ ಉಳಿಯಂತಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಮದ ಹೊದಿಕೆಯಿದೆ. ಸೂ ಸೀಳೊರಿಸಿನ ಮೆಲುಕಾಡಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿ. ಕಪ್ಪುಚಿಟ್ಟಿ-ಝಳ್ಳ ಕಪಿಲವರ್ಣದ ಮೈ ಇರುತ್ತದೆ.

ಪಕ್ಷಿವನ:— ಹಲವಾರು ಗಿಡಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಸಂಗಿಯ ಬಲೆ ಹಿಡಿದು, ಕೆಳಗಡೆ ಗಿಡ, ಪೊದೆ. ಶೋಷಣೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ನೂರಾರು ಜಾತಿಯ ಜಲ, ನೆಲ, ವಾಯುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಹಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಸ, ಚಾತು, ನೀಕೋಳಿ, ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಜಾತಿಗಳಿವೆ. ಅವು ತಮ್ಮದೇ ಸ್ವರದಿಂದ ಇರುತ್ತವೆ. ಒಂದೊಂದು ಜಾತಿಯವು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಡಾಡುತ್ತವೆ. ಆಗಲೇ “Birds of the same feather flock together” ಎನ್ನುವ ಪಾಡೆ ನೆನಪಾದದ್ದು. ಕೋಳಿ-ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡುಕೋಳಿ, ಊರುಕೋಳಿ, ಟರ್ಕಿಕೋಳಿ, ಪೊಂಗೋಳಿ ಆಗಲೇ ಜಾತಿಯವಿರುತ್ತವೆ. ಹಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಕ್ಕಿ, ಕಾಣಾ, ಗೊರವಂಕ, ತಿತ್ತಿರಿ, ಮಿಂಚುಳ್ಳ, ಮರಕುಟಿಗ, ಬಿಟ್ಟಿ, ಪಾರಿವಾಳ, ಕಾಗೆ, ಬಿಳಿಕಾಗೆ, ಹಿಮವಕ್ಕಿ, ಹೀನೇಗ, ಗಿಳಿ, ಕವಡೆ, ಗೂಬೆ ಮುಂತಾಗಿ ನೂರಾರಿವೆ. ನವಿಲು, ಕೆಳನಿಲು, ನೀರ್ದವಿಲುಗಳೂ ಇವೆ. ಒಂದು ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ೬-೮ ಜಾತಿಯ “ಮೈನಾ”ಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಹಕ್ಕಿಗೂ ಹಾಡುವಾಗ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಲಯ, ಒಂದು ತಾಣವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಹೆತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಹಕ್ಕಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಭೇದವುಳ್ಳದ್ದು ಕೂಗಿದರೆ, ಅಷ್ಟೂ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಒಂದೇ ಸಲ ಏನೋ ಆಪತ್ತು ಬಂದಂತೆ ಕೂಗುತ್ತವೆ. ಮರುಕ್ಷಣ ಮರೆತು ತಮ್ಮ ಹಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಆರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗಿದೆ ಆ ಪಕ್ಷಿರಾಜ್ಯ. ಆ ಅವಾರದ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಕೆರೆಯೂ ಇರುವುದರಿಂದ, ಆ ಪಕ್ಷಿರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಶೋಭೆ ಇದೆ.

ನೀರಾಯಿ:— (OTTER) ನಾಯಿಯಂತೆ ಮುಸುಡಿದ್ದು, ಮುಂಗುಸಿಯಂತೆ ಬಾಲಕಾಲುಗಳಿದ್ದು, ಹಾವಿನಂತೆ ನುಣುಪು ಮೈಯುಳ್ಳದ್ದಿದ್ದು ನೀರಲ್ಲಿರುವ ನಾಯಿ. ನೀರಾಯಿ. ಇದನ್ನು ಕ್ಲಿಪ್ಪೆತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿಟ್ಟು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಲಿನ ಪೊಟರೆ-ಯಿಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂತಹ ಆರೆಂಟು ನೀರಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾವೊಮ್ಮೆ ಹೊನ್ನಾ-ವರದ ಹತ್ತಿರ ಶರಾವತಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೆವು. ಅವು ಮೀನು-ಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಬಳಿಸಿ, ಆರೆಂಟು ಮೀನುಗಳು ಕೂಡಿದನಂತರ ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಹುಗಿದಿಟ್ಟು, ಅನೇಕ ನೀರಲ್ಲಿ ತಾಸೆರಡು ತಾಸು ಅಲೆ-

ದಾಡಿ ಬಂದು, ಹುಗಿದಿಟ್ಟು ಮೀನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ತಿಂದು, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಹುದೂರ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ‘ಚೀಂವ್ ಚೀಂವ್’ ಎಂದು ಕೂಗು-ತ್ತವೆ. ಇವು ಬಂದಲ್ಲಿಂದ ಮೀನುಗಳು ಬೆದರಿ ಬೆದರಿ ಹೋಗು-ತ್ತವೆ. ಈ ನೀರಾಯಿ ಮುಂಬಯಿಯ ಮೃಗಾಲಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಲಕ್ನೋದಲ್ಲಿ ಮೊಸಳೆ ಇಲ್ಲ. ಮೊಸಳೆಯೊಂದನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಮೃಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ಭಾವಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಜಲಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾನೆ (HIPOPOTEMUS) ಯನ್ನು ಇಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಯಾವ ಮೃಗಾಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಲ್ಕತ್ತೆಯ ಮೃಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರಿ ಇತ್ತಂತೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಇಲ್ಲ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮೊಸಳೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಅಸ್ತಾನುದೇಶದ ಕರಿಮಂಗ:— ಈ ಕರಿಮಂಗವು ಮನುಷ್ಯ-ನಂತೆ ಕೂಗುತ್ತದೆ. ಮೈರೋಮ, ಚರ್ಮ, ಮೋರೆಗಳೆಲ್ಲವು ಅಚ್ಚಗಪ್ಪು. ಒಂದೇ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಇಡೀ ದಿನ ಒಂದು-ಯ್ಯಾಲೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದುಯ್ಯಾಲೆಗೆ ಜೀಕುತಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು “ಶ”ಕಾರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ವಾಕ್ಯಮಾಡಿ, ಅಕ್ಕರತೆಯ ಮುಖ-ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಗೂಡಿನ ಹೊರಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತ ನಿಂತರೆ, ತಾನೂ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದು, ಮನುಷ್ಯನ ಮೋರೆಯ ಹತ್ತಿರ

ನಿಮ್ಮ ಕರಿ ಮೈಬಣ್ಣವನ್ನು ಬಿಳಿದಾಗಿಸಿರಿ !

❦

ಅಮೇರಿಕಾ ಹಾಗೂ ಯುರೋಪದವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಗ ನಮ್ಮ ಪುರಾತನ ಹಿಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೇ ಕಾರಣ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರವು ತಯಾರಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಗುಣಕಾರಿ ಔಷಧಗಳಲ್ಲಿ “ಹೋರ್” ಕ್ರೀಮ್ ಎಂಬ ಔಷಧಿ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದೆ. ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಕಳೆದು ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ರೇಶಿಮೆಯ ಹೊಳಪನ್ನು ತರುತ್ತದೆ. ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ಕಲೆಗಳು, ಬಕ್ಕಿಗಳು ಕೂಡಲೇ ಮಾಯವಾಗಿ ಅದು ಶಾಂತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ೨೪ ಗಂಟೆ ಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇದರ ಗುಣವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದರ ಸುವಾಸನೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಲಾಡವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಬೆಲೆ—ದೊಡ್ಡ ಸೈಜಿಗೆ ರೂ. ೫
ಸಣ್ಣದಕ್ಕೆ ರೂ. ೩

ಅಂಚೆನೆಚ್ಚ ೧೨ ಅಣೆ. ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ.

American Trading Corporation (J. D.)
Pull Bnngask, DELHI—6

ಮುಟ್ಟು ತಡೆದು ನಿಂತರೆ

ಮೆನ್ನೊಲಿನ್ — ಬಹಳ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಇದೊಂದು ತಪ್ಪದೆ ಗುಣಕೊಡುವ ಔಷಧ, ೨೪ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟುಹೋಷವನ್ನು ಕಳೆದು ಅದನ್ನು ನಿಯಮಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆ ರೂ. ೫/- ಪೋಸ್ಟೇಜ್ ೧೦ ಅಣೆ.

ಮೆನ್ನೊಲಿನ್ ಸೈಕಲ್ — ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ಶ್ವೇತ ಗುಣಕಾರಿ-ಜನನೇಂದ್ರಿಯದ ಮುಖವನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಬೆಲೆ ರೂ. ೧೦/-

(ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಗರ್ಭಿಣಿಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.)

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ವಿಳಾಸವನ್ನು ಸಂಪಾದ್ಯವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕು

ಎಜೆಂಟರು:— ಆಂಗ್ಲೋ ಅಮೇರಿಕನ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್

(ಜೆ. ಡಿ.) ಪುಲ್ ಬಂಗಾಲ್, ದಿಲ್ಲಿ ೬

ತನ್ನ ಮೋರೆ ಇಟ್ಟು 'ಕೆರ್-ಕೆರ್-ಕೆರ್' ಎಂದು ನಿನನ್ನೋಡಿ ಒಡನುಡಿಯುತ್ತದೆ ತಿನ್ನಲೊಂದು ಬಾನೇಟೊ ಕೊಟ್ಟೆ. ತಾನು ಆರ್ಥ ತಂದು ನನಗರ್ಥ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಎಷ್ಟು ಸಲ ಅದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ತಿನ್ನಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ತಿನ್ನಲಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಮಮ್ಮನೆ ಕೂತಿತ್ತು. ಕೆಚ್ಚುವ ಪರಚುವ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಲ್ಲ. ಸಾತ್ವಿಕ ಪ್ರಾಣಿ. ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೋತಿಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ.

ಆಮೇಲೆ ಕೆಂಜಳಿಯ, ಹಾರೈಕ್ಕು, ಬಿಪ್ಪುಹಂದಿ, ಕಣೆಹಂದಿ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿವೆ. ಮಧ್ಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲೊಂದು ಸಂಗಮ. ರವಣಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮಂಟಪವಿದೆ. ವಿರಾಮಾಸನಗಳಿವೆ ಎಂಬೆಂದೂ ಹಸುರಾರದ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಿನವೂ ನೂರಾರು ಜನರು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮೃಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅನೆ, ಒಂಟೆ, ಕಾಡು-ಕೋಣಗಳಿಲ್ಲ.

ಅನೆ, ಕಾಡುಕೋಣ, ಹುಲಿ, ಕೋತಿ ಮತ್ತು ಹೆಬ್ಬಾವುಗಳನ್ನು ನಿಸರ್ಗನಿಯಮದಂತೆ ಇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಮೃಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮನಸ್ಸಿನ

ವ್ಯಾಕುಲತೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷೋ ಮೃಗಾಲಯ ಜೆನ್ನಾಗಿದೆ.

ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಂಟು ಮೃಗಾಲಯಗಳಿವೆ. ಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ನೋಡುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಾತಲ್ಲ. ಸಣ್ಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಾದರೂ ಜಿಲ್ಲೆಗೊಂದು ಮೃಗಾಲಯವಿರಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ವನ್ಯಮೃಗ-ಪಕ್ಷಿಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಪಕ್ಷಿ-ಮೃಗಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ, ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕರು ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ ಮತ್ತು ಬಹುಮಾನ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ರಾಜಾಸಾಹು ಸಡೆಯುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದಿರಬಾರದು. ನಿಸ್ಪೃಹತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ—೧೯೨೪ ನೆಯ ಬೆಳಗಾಂವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಬಂದಾಗ, ಅವರು ಅರ್ಧಾಂಗವಾತಬ: ಕೋಟಲೆಗೊಳಗಾದಾಗ, ಅಂಕೋಲೆಯ ಬೆಳಂ-ಬರ ಗೌಡನ ಔಷಧದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಗುಣವಾಯಿತು. ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರು ಆ ಗೌಡನಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಏನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ "ನಾನೇನು ಮಾಡಿದ್ದೇನಿ! ಆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಒಡೆಯನೇ ಗುಣ ಮಾಡಿದ್ದು. ನಾನು ಹೆಸರಿಗೆ ಪೂರ್ತಿ". ಅಂದಿದ್ದನಂತೆ. ಅಂತಹ ನಿಸ್ಪೃಹತೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ನೆರವಾದರೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಮೃಗಾಲಯ ಅಥವಾ ಪಕ್ಷುಸಂಗ್ರಹಾಲಯವಾಗ ಬಹುದು.

ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸಾಧ್ಯ ಆನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ, ಶ್ರೀ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಮೃಗಾಲಯ ನೋಡಬೇಕು. ಅರೆಂಟು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಚಿಕಿತ್ಸಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಗುಣ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರಲಿವಾ ಎಂದು ಕಾಮತರು ತಮ್ಮ ಹೋರಿಯ ಮೈ ತಿಕ್ಕ ಹೋದರು. ಕರಿ, ಬಿಳಿ ಜಂಡನಾಯಿಯೊಂದು ಆನರನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿತು. ಒಳಗಿನಿಂದ ಬೆಕ್ಕೊಂದು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ "ಅಯ್ಯೋ! ಕೆಟ್ಟ ನಾಯಿಯೊಂದು ಅವರ ಬೆನ್ನು ಬಿಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಾನೂ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹಾಯಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ!" ಎಂಬ ಛಾಪಾರ್ಥದಿಂದ 'ಮ್ಯಾಂ! ಮಿಯಾಂ!' ಎನ್ನುತ್ತ ಬಾಲವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು, ಬಾಗಿಲಿಗೊಮ್ಮೆ ಮೈ ಸವರುತ್ತ ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆ ಕಡೆ ಓಡಿತು. "ನಾವೆಲ್ಲ ಹೊರಡುವಾಗ "ನಾಳೆಬನ್ನಿ" ಎನ್ನುವಂತೆ ಅವರ ಹೆಸುವಿನ ಕರುವೊಂದು "ಅಂಬೇ" ಎಂದಿತು. "ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸರ್ತಿ ಹೀಗೆ ಪುರಸತ್ತಾದರೆ (Imam-wada) ಇಮಾಮವಾದಾದ ಕತೆ ಹೇಳ್ತೀನೆ" ಅಂದರು ಕಾಮತರು. ನಾವು ರೇಡಿಯೋ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಡಕೆಗೆ ಹೋದವು.

ರಸವಾದಿ

(ಸಣ್ಣ ಕಥೆ)

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ. ಕೆ. ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕಾಣಕಾನಹಳ್ಳಿ

ಲೋಕದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಯಾವುದೊಂದು
ಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನ ನಡೆಯಿಸಿ ಸಿದ್ಧಿಪಡೆಯು-
ನೆ; ಆದರೆ ಆ ಸಿದ್ಧಿಯ ಫಲವು ತನಗೆ ದೊರೆಯು-
ವೆಂದು ಮಾನವನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬಯಸುತ್ತದೆ.
ಯಕೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳದಾಗ, ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣದ
ತಹ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಹುಡುಗೂಡಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ.
ವಾವ, ರಸಸಿದ್ಧನಾಗಾನಂದ !

ಆಗಲೇ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಕಳೆದುಹೋಗಿತ್ತು. ಚಂದ್ರ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ
ಮಂದಹಾಸ ಬೀರಿದ್ದ. ಊರೆಲ್ಲ ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಹೊದ್ದು
ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ತಂಗಾಳಿ ಸಹ, ಶಾಂತಿಗೆ ಭಂಗವಾಗದಿರಲೆಂದು
ಧಾಸವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಊರಾಚೆಯ ಕಾಳಿಕಾ-
ನಾಲಯದಲ್ಲಿ ದೀಪವೊಂದು ಮಿಡುಗುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ದೀಪದ
ಬದಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ, ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ಭಕ್ತಿ ಭಾವದಿಂದ
ಗೃಹವೊಂದು ನಿಂತಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು
ಹಿಡಿದಲ್ಲಿ, ಮೆಲ್ಲಗೆ ಉಸಿರಾಡುವ ಸದ್ದು ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ,
ಕಿರುವುದು ಎಗ್ರಹವಲ್ಲ—ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾದ ನಾಗಾನಂದ—
ಯು ಆಗ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಮ್ಮೆ ದೀರ್ಘಶ್ವಾಸವೆಳೆದು, ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಿದ. ವರದೊ-
ವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಮಾತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಆವೇಶದಿಂದ ಹೇಳಿದ :
“ಓ, ಮಾತೆ, ಇನ್ನೂ ನಿನಗೆ ದಯೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆ? ಅಯ್ಯೋ,
ದಿನದ ಪ್ರಯೋಗವೂ ನಿಷ್ಫಲ ! ಹೇಮಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಎಂದಿಗೆ
ಹಿಡುವೆ ? ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ನಿನಗರ್ಪಿಸಿದೆ ! ಲೋಕದ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ
ನಿರ್ದಾಸವಿದೆ; ಮತಿಹೀನನಾದೆ ! ಆದರೂ ಅಳುಕದೆ ನಿನ್ನನ್ನು ನಂಬಿ-
ಂದೆ ! ಈಗ ನಡುನೀರಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಡುವೆಯಾ ? ಕರುಣೆ ತೋರಿ,
ಮನ ರೀತಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವೆಂಬು-
ನ್ನು ನನ್ನ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಕೊಡು !” ನಾಗಾನಂದನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ
ನೀರು ಹರಿಯಿತು. ಪುನಃ ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಹೊತ್ತಿನ
ನಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟ !

* ಹಳೆಯ ಕಥೆಯೊಂದರ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಲೇ.

ಬೆಳಗು ಹರಿಯಿತು. ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಡಿದುವು. ಹೊವುಗಳ
ಸೌರಭ ಹೊತ್ತ ಹಿತವಾದ ತಂಗಾಳಿ, ನಾಗಾನಂದನನ್ನು ತಟ್ಟಿ
ಎಬ್ಬಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ನಾಗಾನಂದ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಬಂದ, ‘ಹಿಂದಿನ
ದಿನವೆಲ್ಲಾ ವೃಥಾವಾಯಿತಲ್ಲಾ’ ಎಂದು ಸಂಕಟವಾಯಿತು.
ಆದರೆ, ಅಸೆ-ಭರವಸೆಗಳ ಸಂಕೇತವಾದ ಸೂರ್ಯ ಮೇಲೇರಿದಾಗ,
ನಿರಾಶೆಯ ಗೂಗೆ ತಲೆಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಷ್ಟೇ ! ನಾಗಾನಂದ
ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಆ ದಿನದ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆ-
ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾದ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹವಾಸೇವಿಸುತ್ತ ಇಬ್ಬರು ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದರು.
ಒಬ್ಬನು ನಾಗಾನಂದನ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತ. ಇವನು ಕಣ್ಣಿಗೆ
ಬಿಡೊಡನೆಯೆ ಹಾಸ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ : “ಓ, ನಾಗಾನಂದ !
ಇನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಿಸಲಿಲ್ಲವೇ ? ಶುದ್ಧ ಹುಚ್ಚು ! ಎಲ್ಲಾದರೂ ಮನ್ಮಥ
ಬಂಗಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಶುದ್ಧ ಮರುಳು
ಮಾತು !” ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತನಾಗಿದ್ದ ನಾಗಾನಂದನಿಗೆ ಯಾವ
ಮಾತೂ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಚರಿತನಾಗಿ ಕೇಳಿದ : “ಏನು ? ಈತ ಚಿನ್ನ
ಮಾಡಾನೆಯೇ ?” ಅವನು ನಕ್ಕು ಹೇಳಿದ : “ಮಾಡೇ
ಮಾಡ್ತೀನಿ ಅಂತ ಇವನ ಹಟ ! ಈ ಹುಚ್ಚುಪಿಶಾಚಿ ಯಾವತ್ತು
ಹಿಡಿಯಿತೋ, ಆ ಹೊತ್ತಿನಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಂಡು,
ಹೀಗೆ ಭಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ ! ತುಂಬಾ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಿದ್ದ !
ಮನ್ಮಥನಂತೆ ಸುಂದರನಾಗಿದ್ದ ! ಈಗ ನೋಡು—ಸುಖವೂ
ಮಾಡಲು ಹೋಗಿ, ವಿವರ್ಣನಾಗಿದ್ದಾನೆ ! ಹೈಯೋಗಿಯಂತೆ
ಸೀದಿ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ ! ಗುಣದಲ್ಲಿ ಇವನ ಸಮಾನರರಿಲ್ಲ.
ಇತರರ ಕಷ್ಟ ನೋಡಿ ಕರಗಿಹೋಗುವ ! ಅಂಥವನು ಹೀಗಾದ !
ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಇವತ್ತು ನಾನು ಮಾತಾಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಬರೋದು !”
ಅವನು ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಸೋತುಹೋದ. ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಕೂತಿದ್ದ
ನಾಗಾನಂದ ! ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಹೊರಟು ಹೋದ.

ಮಾತಾಡಿಸುವೆನೆಂದು ಹಟಹಿಡಿದು, ಅವನು ತೀರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ
ಬಂದ. ತಾರಸ್ಥಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬೊಬ್ಬೆಯಿಟ್ಟ. ಆದರೆ, ನಾಗಾನಂದನ
ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳು ತನ್ನ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಲಿದು ಲೋಕದ ಪಾಲಿಗೆ
ಸತ್ತಂತೆ ಇದ್ದವು ! ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಲೂ ತೋರದೆ
ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡಿದನು. ನಾಗಾನಂದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ
ರಾಸಾಯನಿಕ ದ್ರಾವಕವನ್ನು ಕಾಸಿದ್ದ. ಸುತ್ತಲೂ ವಿಧವಿಧವಾದ
ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ಒಂದು ಉಪಾಯ
ಹೊಳೆಯಿತು. ತಟ್ಟಿನ ಒಂದು ಮೂಲದ ಕೋಲನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು
ಆ ದ್ರಾವಕವನ್ನು ಗರಗರ ಆಡಿಸಿದ. ನಾಗಾನಂದ ಮೆಟ್ಟಿಬಿದ್ದು,
ತಲೆಯೆತ್ತಿದ; ಅವನನ್ನೇ ನಿಟ್ಟಿಸಿದ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪರಿಚಯ
ಹತ್ತಿತು : “ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು ? ಮರತಿದೆ, ನೋಡಿದ ನೆನಪಿದೆ.
ಅಯ್ಯೋ, ಹಿಂದೆ ನಿಲ್ಲು, ಹಿಂದೆ ನಿಲ್ಲು ! ಅಪಾಯ ಸ್ಥಳ ಇದು !”
ಅಂತೂ ಮಾತನ್ನಾಡಿಸಿದನೆಂದು ಹಿಗ್ಗಿ ಹೇಳಿದ : “ನಾನು

ಬಾಲ್ಯಸ್ನೇಹಿತ ಕಮಲಾಕಾಂತನಲ್ಲವೇ ? ಈ ಮೋಹಿನಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಮರುಳುಮಾಡಿದೆಯಲ್ಲಾ ! ಈಗಲಾದರೂ ನನ್ನೊಡನೆ ಬಾ !”

ನಾಗಾನಂದ ದೀನನಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡ: “ಕಮಲಾಕಾಂತ ! ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಹೋಗು ! ಮನಸ್ಸನ್ನು ಚಂಚಲಿಸಬೇಡ ! ಅವಾಯಕಾರಿ ಪ್ರಯೋಗ ಇದು ! ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೆ ಮೃತ್ಯುಸಿದ್ಧ ! ದಯವಿಟ್ಟು ಹೋಗು !”

ಅವನು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. “ಅಯ್ಯೋ, ಹೆಡ್ಡ ! ಸಾವಿನೊಡನೆ ಏಕೆ ಸರಸ ? ಸುಮ್ಮನೆ ಬಂದು ಬಿಡು ! ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಆಡಬೇಡ !”

ನಾಗಾನಂದ ನಕ್ಕ. “ಹೌದಯ್ಯಾ, ನಾನು ಹುಚ್ಚ ! ಲೋಕವೇ ಹುಚ್ಚರ ಸಂತೆ ! ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಹುಚ್ಚು ! ಕೆಲವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆರಳಿದೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೆ !”

ಮರುಕ್ಷಣ ಕಮಲಾಕಾಂತ ಕಿಟಾರನೆ ಕಿರಿಚಿಕೊಂಡ ! ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದ ದ್ರಾವಕದ ಹನಿಗಳು ಅವನ ಮುಖದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸಿಡಿದಿದ್ದವು ! ಉರ-ಉರಿಯೆಂದು ಪಾಪಾಕಾರ ಮಾಡಿದ.

ನಾಗಾನಂದ ಒಲೆಯ ಉರಿ ಕಡಿಮೆಮಾಡಲು ಸಾದೆಯನ್ನೆ ಕಿತ್ತು ಹೋದ. ಅಯ್ಯೋ, ದ್ರಾವಕ ಉಕ್ಕಿ ನಾಗಾನಂದನ ಕೈ ಮೇಲೆ ಸುಡಿದುಬಿಟ್ಟಿತು ! ಆದರೆ ನಾಗಾನಂದ ಕೂಗಲಿಲ್ಲ. ಕಿರುಚಲಿಲ್ಲ, ಕಣ್ಣೀರು ಮಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ ! ತನ್ನ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮಗ್ನನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ! ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಅವನ ಕೈಗಳನ್ನೇ ನಿಟ್ಟಿಸಿದ ಕಮಲಾಕಾಂತ. ನಾಗಾನಂದನ ಮೇಲೆ ಗೌರವ ಉಕ್ಕಿತು. ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿರುವುದು ಕ್ಷೇಮವಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೊಂಟುಹೋದ.

ಆ ದಿನದ ಪ್ರಯೋಗವೂ ನಿಷ್ಫಲವಾಯಿತು ! ಹೇವಿಯೆದುರಲ್ಲಿ ಮಡೆದು, ಮಗುವಿನಂತೆ ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತ. “ತಾಯಿ, ನನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವರ್ಣಮಾಡಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ ! ಜನತೆಯ ಕಷ್ಟ ಹರಿಸಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವೆ. ಲೋಕದ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣ ಈ ಹಿರಣ್ಯ. ಹೊನ್ನಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಮೋಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ! ಎಷ್ಟು ಮನೆಮತ ನಾಶವಾಗಿದೆ ! ಎಷ್ಟು ಕೊಲೆ ಸುಲಿಗೆ ನಡೆದಿದೆ ! ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಅಬಲೆಯರು ಅನಾಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ ! ನೀತಿಧರ್ಮವನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ನೂಕಿ, ಧನವೇ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಅಳತೆಗೋಲಾಗಿದೆ ! ಬಡವ-ಬಡ್ಲಿದರ ಕೃತಕಭೇದ ಸಮಾಜವನ್ನೇ ಶಿಥಿಲಗೊಳಿಸಿದೆ ! ಚಿನ್ನದ ನಿರಳತೆಯಿಂದಲೇ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅಸರ್ಥ ! ಹೇಮವು ಹೇರಳವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಬಿಡಬೇಕು ! ಆಗ, ದಾರಿದ್ರ್ಯಧ್ವಂಸವಾಗುವುದು ! ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಸ್ವರ್ಗ ಧರಣಿಯುವುದು ! ‘ಬಡವರು’ ಎಂಬುವವರೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣದಾಗುವರು ! ನನ್ನ ಘನ ಉದ್ದೇಶ ನೋಡಿದುದಾದರೂ ಕೃಪೆ ತೋರು !”

ಹೀಗೆಯೇ ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು. ಆ ದಿನವೂ ನಿತ್ಯದಂತೆಯೇ ಎದ್ದ. ದೇವಿಗೆ ಶಿರಬಾಗಿ ಬೇಡಿದ: “ಹೇಮಾ, ಹೇಮ ಮತೀ, ಹೇಮಾಂಗಿನೀ, ಹೇಮಲತಾ, ಹೇಮಮಾಲಿನೀ ! ಈ ದಿನವೂ ವೃಥಾವಾಗಿ ಹೋಗದಂತೆ ಕರುಣಿಸು !” ತನ್ನ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಮಗ್ನನಾದ.

ಪ್ರಯೋಗ ಮುಗಿಯಿತು. ಆ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ತಂದು ನೆನೈವೇದ್ಯಕ್ಕಿಟ್ಟು ! ಅನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪರೀಕ್ಷೆ ಹರ್ಷಾರ್ಪ್ಪರ್ಯದಿಂದ ಅವನ ಕಣ್ಣು ಆರಳಿತು ! ಅನಂದ ! ಎದೆಯುಬ್ಬಿತು ! ಅನುಮಾನವೇ ಇಲ್ಲ— ಬೊಕ್ಕ ಚಿನ್ನ ! ಆ ಅವನ ತಪಸ್ಸು ಸಿದ್ಧಿಸಿತ್ತು !

ಅನಂದೋನ್ಮತ್ತನಾಗಿ ದಾನಮಾಡಲು ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹುಡುಕ ಆಲೆದಾಡಿದ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆಬೇಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಹಣ್ಣು ಹ ಮುದುಕ್ಕ ಮರುಕದಿಂದ ಹೇಳಿದ ನಾಗಾನಂದ: “ಆಣಾ ! ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಈ ವೃತ್ತಿಯೇ ? ಬಾ, ಕನಕವನ್ನು ಕೊತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಬಡತನವನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆಯಂತೆ !” ಮುಖ ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿದ. “ಹಾಸ್ಯಮಾಡ್ತಿ ಸ್ವಾಮಿ ! ಬಂಗಾರಾನ ಕಂಗಳಲ್ಲೂ ಕಂಡಿಲ್ಲ ! ಚಿಕ್ಕಾಸು ಕೊಸಾಕು !” ನಾಗಾನಂದ ನಂಬಿಕೆ ಹೇಳಿ, ಚಿನ್ನದ ಗಟ್ಟಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದ. ಮುದುಕ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನಿಗೆ ಅರ್ಥಬಿ ಮಾರಿದ. ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಅವನ ಬಡತನ ಹರಿಯಿತು.

ನಾಗಾನಂದನಿಗೆ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರೆತಂತಾಗಿ ನಿತ್ಯವೂ ಹೇಮವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಹಂಚಿ, ತನ್ನ ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಊರಿನ ಬಡವರೆಲ್ಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುತ್ರರಾದ ! ಇವನ ಸಹಾಯ ಪಡೆದವರು ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ! ಒಮ್ಮೆಯು ವ ನೊಬ್ಬ ಮರದಿಂದ ನೇಣುಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ. ನಾಗಾನ ತಡೆದು ಅವನ ಕಷ್ಟವೇನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದ. ಯುವಕ ದೀನನ ಕೇಳಿಕೊಂಡ: “ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ನನಗೆ ಬದುಕೇ ನರಕ, ಸಾ ನಾಕ !”

ನಾಗಾನಂದ ಸಂತೈಸುತ್ತ ಕೇಳಿದ: “ಕಷ್ಟವನ್ನಾದರೂ ಬೇಕ ನನ್ನ ಕೈಲಾದುದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ! ಕಡೆಗೆ ಜೀವವನ್ನಾದರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ !”

ಯುವಕ ನಕ್ಕ. “ಅಯ್ಯೋ, ತಿರುಪೆ ಹೊರೆಯುವ ನಿ ಕೈಯಿಂದೇನಾದೀತು ! ಅದರೂ ಕೇಳುತ್ತೀಯೆಂಬ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತ ಕೇಳು ! ನನ್ನ ಒಲುಮೆಯ ರಾಣಿ ಸುಶೀಲಳನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗೆ ವಿಧಿ ಅಡ್ಡ ಬಂದಿದೆ ! ಭಗ್ನ ಪ್ರೇಮಿಯಾಗಿ ಕ್ಷಣವೂ ಬಾಳಲಾರೆ ಹೂಂ, ನನ್ನ ಬಿಡು !”

ನಾಗಾನಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳಿದ: “ಅಯ್ಯೋ ವಾಪ ! ನಿನ ಅಡ್ಡಿ, ಕುಲವೇ ?”

“ಅಲ್ಲ ! ಕುಲವಲ್ಲ ! ಹಣ ! ಕನ್ಯಾಶುಲ್ಕ ಕೊಡಲು ಹಣವಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಬೇರೆಡೆ ಲಗ್ನ ! ಅಯ್ಯೋ..., ಬಿಡು !”

ನಾಗಾನಂದ ನಕ್ಕ. “ಇಷ್ಟೇನೇ ? ಹಿಡಿ, ನಿನ್ನ ದುಃ ಪರಿಹರಿಸಿಕೋ !” ತನ್ನ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕನಕದ ಗಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟ. ಕುಣಿಕುಣಿಯುತ್ತ ಹೋದ ಯುವಕ !

ಇನ್ನೊಂದು ದೃಶ್ಯ : ತರುಣಿಯೊಬ್ಬಳು ಬಾವಿಗೆ ಕೊಡಬಿಟ್ಟು ತುಂಬಿಸಿದ್ದಾಕೆ ! ದುಃಖಾಶೀರಕದಿಂದ ಮೈಮರೆತು ಕಣ್ಣೀರು

ಡಯುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ; ಕೊಡವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆಳೆಯುವುದನ್ನೇ
 ಕೆಳಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ನಾಗಾನಂದನಿಗೆ ಕರುಣೆ ಉಕ್ಕಿತು. ಆಕೆಯು
 ಗೆ ಹೋದ. “ಮಗಳೇ! ಏಕೆ ದುಃಖಿಸುತ್ತೀಯಾ? ನಿನ್ನ
 ಸನ್ನಾಹರೂ ಹೇಳು.” ಅವಳು ಬಿಚ್ಚಿ ತಿರುಗಿದಳು. ಅವನ
 ಸನ್ನಾಹರನ್ನು ಕಂಡು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದಳು.
 “ಞ್ಞಾ! ನನ್ನ ಶಂದೆಗೆ ತಲೆತುಂಬಾ ಸಾಲ. ಹೆಚ್ಚು ತೆರ
 ಡಲರುವ ಮುದುಕನಿಗೆ ಕೊಡಲು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ!
 ನೀನು ಮಾಡಲಿ ಹೇಳು!” ಅವಳ ಕಣ್ಣಿಂದ ನೀರು ಹರಿಯಿತು.
 ನಾಗಾನಂದ ಕನಿಕರದಿಂದ ಹೇಳಿದ. “ತಾಯೀ, ಹಾಗಾದರೆ
 ಕಷ್ಟಹರಿಯಿತು! ಕನಕವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ; ಮಾತ್ರ
 ರಿಗೂ ನಾನು ಕೊಟ್ಟೆನೆಂದು ಹೇಳಬೇಡ!” ವಸ್ತ್ರದೊಳಗಿಂದ
 ಒಂದು ಗಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಅವಳ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟ. ತನ್ನ ಪಾಲಿನ
 ಸರಾಕಿ ಬಂದ ಇವನಾರೋ— ಎಂದು ಅವಳು ಚಕಿತಳಾಗಿ
 ಓಡುನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುನಡೆದ!
 ಆದರೆ, ಬಹುದಿನ ಹೀಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಕೃಸಾಲಿಗರೆಲ್ಲ ಭಯ-
 ತರಾದರು. “ಆಕೃನ ಚಿನ್ನ”ವನ್ನೂ ಬಿಡದೆ, ಅನ್ಯಾಯ
 ಡಿಗಳಿಸಿದ್ದರು. ಈಗ ಎಷ್ಟು ಆಗ್ರಹ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಂಡರೂ
 ಅವನರು ಇನ್ನೂ ಬರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ! ಭೋಗಮಗ್ನ-
 ದ್ವ ಭಾಗ್ಯವಂತರೂ ಬೆಡಗಿದರು. ನಿನ್ನ ಮಾನ್ಯತೆಯ ಕುರ್ಚೆಲ-
 ಉಬೇರಿರಿಂತೆಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಇದಕ್ಕಲ್ಲಾ ಏನೋ
 ಕಾರಣವಿರುವುದೆಂದು ಊಹಿಸಿದರು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಲೆತು,
 ನೂಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಗೂಢ
 ಸರನ್ನು ಇಟ್ಟು, ನಿಜ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು.
 “ನೀ ಬಿನ್ನಗಳಲ್ಲಿ, ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬನು ಚಿನ್ನ ಮಾಡಿ ಹಂಚು-
 ವನೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಭಯಭೀತರಾದರು. ಅವನಾರೆಂಬು-
 ದ್ವ ಸತ್ತಹಚ್ಚಿ ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು.
 ನಾಗಾನಂದ ಸತ್ಯವಾದಿ, ತಾನೇ ಚಿನ್ನ ಮಾಡಿ ಹಂಚಿದವನೆಂದು
 ಗ್ರಹಿಸಿದ. ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೊಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು,
 ಯ ಬಲೆ ಬೀಸಿ ನೋಡಿದರು; “ನೀವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿಂತುಬಿಡಿ,
 ನಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ! ನಿಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯ-
 ತೆ ಇರುತ್ತೇವೆ.”
 ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕೇಳಿದ ನಾಗಾನಂದ: “ಇದು ನಿಜವೇ?
 ಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಒಂದೇ— ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನೆ ಇಲ್ಲ-
 ತೆ ಮಾಡಬೇಕು! ಬಡವ-ಬಲ್ಲದರೆಂಬ ಭೇದ ತೊಡೆದು-
 ಳಗಬೇಕು! ಇಷ್ಟು ನಡೆಸಿಕೊಡುವಿರಾ?”
 ಒಬ್ಬರ ಮುಖವನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡಿಕೊಂಡರು. “ಎಂತಹ
 ಕೃತಕಳಕೆ? ಅವ್ಯಭೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ
 ನೀನು ಹುಚ್ಚು ಹಂಬಲ!” ಪುನಃ ಎಷ್ಟೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ
 ಕೇಳೊಂಡರು, ಒಡಿಕೊಂಡರು. ನಾಗಾನಂದ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.
 “ನೀನೇನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ರಾಜನ ಬಳಿಗೆ
 ಬಿ ದೂರಿದರು. ನಾಗಾನಂದನ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ,

ಅವನಿಂದಾಗುವ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದರು. “ಪ್ರಭು,
 ಅಂತಸ್ತಿನ ತಾರತಮ್ಯವೇ ಊಗಿಬಿಡುವುದು! ನಿಮ್ಮ ಆಕು-
 ಕಾಳುಗಳೆಲ್ಲ ಅವನನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಾದು! ಜನರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಅವನನ್ನೇ
 ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾರು! ಜಾಗ್ರತೆ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿ-
 ತರಿಸಿ, ಉಪಾಯದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿ. ಅವನೊಪ್ಪಿ ನಿಂತರೆ,
 ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಣಾಕೃತೆಯಿಲ್ಲ!”

ರಂಜ ತಪ್ಪಣವೇ ಭಟರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ. ನಾಗಾನಂದನನ್ನು
 ಬಂಧಿಸಿ ಕರೆತಂದರು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ರಾಜಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಾಗಾ-
 ನಂದನ ವಿಚಾರಣೆಯೆಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಸುದ್ದಿ ಹರಡಿತು. ಅವನ
 ಅಪರಾಧವಾದರೂ ವಿಚಿತ್ರವಾದದ್ದೇ! ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಜನರೆಲ್ಲ
 ನೆರೆದರು. ರಾಜ ತನ್ನ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ಉಪಾಯದಿಂದ ಅವನ-
 ನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದ್ದ.

“ನಾಗಾನಂದ, ನೀನು ಕೃತಕವಾಗಿ ಚಿನ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀಯಾ?”

“ಹೌದು, ಪ್ರಭೂ!”

“ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ! ದೇಶಕ್ಕೇ ಭೂಷಣ ನೀನು! ನಮ್ಮ
 ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮುಕುಟಪ್ರಾಯವಾಗಿ ರಂಜಿಸುತ್ತೀಯಾ! ನಮ್ಮಲ್ಲಿ
 ನಿಂತು, ನಿನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯು ಫಲವನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡು. ನಮ್ಮ
 ಆಸ್ತನಂತೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ!” ಅವನು ನಮ್ರ-
 ನಾಗಿ, ಕೈಜೋಡಿಸಿದ. “ಸ್ವಾಮಿ, ಆಸ್ಥಾನವು ಕಂಡಿತರಿಗೆ!
 ನನ್ನಂತಹ ಭಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಡವರೇ ಬಂಧುಗಳು! ನನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯು
 ಫಲವೂ ಆವರಿಗೇ ಸೇರಿದ್ದು?”

ರಾಜನ ಸಹನ ಹಾರಿತ್ತು. “ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಲಘುವಾಗಿ
 ಕಂಡಿದ್ದೀಯಾ! ನೀನು ಮಹಾಸರಾಧಿ! ಲೋಕದ ಧರ್ಮವನ್ನೇ
 ಹಾಳುಮಾಡಲು ಹವಣಿಸಿದ್ದೀಯಾ!”

“ಖಂಡಿತ ಇಲ್ಲ! ಪ್ರಭೂ, ನಾನು ಆಪರಾಧಿಯಲ್ಲ! ಹದದ
 ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದ ನೀತಿ-ನಿಯಮ ಅಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಕೃತಕ ಭೇದದಿಂದ
 ಅಧರ್ಮವೇ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ!”

ರಾಜ ರೋಷದಿಂದ ಮೈಮರೆತ. “ಬಾಯಿ ಬಿಗಿ ಹಿಡಿ!
 ನೀನೊಪ್ಪದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸುವೆ! ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಿಗ್ಗೂ
 ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲು ನಿನಗಿಷ್ಟು ಸೂಕ್ತ! ಸಾಹುಕಾರಿಯಂತೆ ವಾದಿಸು-

ಾಡು!

ಹಳ್ಳಿ-ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀದಿ-ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರಕಿನ
 ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರಿ!

● ಧ್ವನಿವಾಹಕ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ

● ಲಿಫ್ಟ್‌ಮೆ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ

● ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಲ್ಯಾಂಟರ್ನ್ ಸ್ಲೈಡುಗಳ ಮೂಲಕ

ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಸರಕಿನ

ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವೆವು.

ಅರವಿಂದ ಸಬ್ ಸಿಟಿ ಆಫೀಸ್ ಪೇಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್

ಗಾಂಧಿಚೌಕ, ದಾರನಾಡ.

ಾಡು!

ತ್ತೇಯಾ!" ಮುಂದೇನೆಂದು ಜನರೆಲ್ಲ ಹಾಹಾಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿ ರಾಜನ ಕಿವಿಯಲ್ಲೇ ನನ್ನೋ ಹೇಳಿದ. ರಾಜ ಶಾಂತನಾದ.

ಪುನಃ ನಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ: "ನಾಗಾನಂದ, ಎದುರು ನುಡಿಯ ಬೇಡ! ನಾನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಯೋಚಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಕೋ; ಸುಮ್ಮನೆ ಜಟಿಮಾಡಬೇಡ!" ಪ್ರಧಾನಿಯನ್ನು ಕರೆದು ರಾಜನಿನನ್ನೋ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದ.

ನಾಗಾನಂದ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ರಾಜ ತುಂಬ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಹೇಳಿದ: "ನಾಗಾನಂದ, ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ! ಅರ್ಧರಾಜ್ಯ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ! ನಿನಗೆ ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು? ಈಗಲಾದರೂ ಹೇಳು."

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನೂಪುರಗಳ ಸದ್ದಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಅತ್ತಿ ತಿರುಗಿದುವು. ಅಂತಃಪುರದ ಬಾಗಿಲಿಂದ ರಾಣಿಯ ಪರಿವಾರದವರೆಲ್ಲ ಬಂದರು. ರಾಜ ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ. ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಅನಗುಂಥನವನ್ನು ಸರಿಸಿ, ಮುಖ ತೋರಿದಳು.

ನಾಗಾನಂದ ಭ್ರಮಿತನಂತೆ ಅವಳನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿದ. ಎಂತಹ ಭವ್ಯವಿಗ್ರಹ— ಸುರಸುಂದರಿಯಾದ ಸುಕುಮಾರಿ! ರಾಜನ ಮುಖ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಆರಳಿತು. ಬೇಟಿ ಬಲಿಗೆ ಬಿದ್ದಿ ಶಿಂದುಕೊಂಡ. ನಾಗಾನಂದ ನಿಡುಸುಯ್ಯ, ಒಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡ. ಒಮ್ಮೆ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದ. ಪುನಃ, ತನ್ನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡ.

ರಾಜ ನಗುತ್ತ ಹೇಳಿದ: "ಇನ್ನೂ ಯೋಚಿಸುತ್ತೀಯಾ, ನಾಗಾನಂದ? ಎಂತಹ ಅಮೂಲ್ಯನಿಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ನೋಡು! ಇನ್ನೂ ಹಟಮಾಡುವೆಯೋ, ಹೇಗೆ?"

ಜನರೆಲ್ಲ ಆದಾಕ್ಷಾಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವೇನಾಶ್ಚರ್ಯ! ನಾಗಾನಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಮಂಡಿಯೂರಿ ಕುಳಿತ. ಹೈಮುಗಿದು, ಗದ್ಗದಿತನಾಗಿ ಹೇಳಿದ: "ಮಹಾಮಾತೆ! ಹೆದರಬೇಡ! ಹೇಮಕಾಂತಿಯಿಂದ ಹೊಳೆಹೊಳೆಯುವ ನೀನೆಲ್ಲಿ? ವಿವರ್ಜನಾದ ನಾನಲ್ಲಿ? ನಿನ್ನ ಬಾಳ ಲತೆಯನ್ನು ಈ ಮುಳ್ಳುಗಿಡಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿ ಸುಬೇಕಲ್ಲಾ ಎಂದು ಮ್ಲಾನಳಾಗಿರುವೆಯಾ? ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ! ಕಾಳಿಕಾಮಾತೆಯ ಅಣೆಗೂ ಇದು ಅಸಾಧ್ಯ!" ನಾಗಾನಂದ ಕಣ್ಣೀರನ್ನೊರೆಸಿಕೊಂಡ. ರಾಜ ಸ್ತಂಭಿತನಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಎದ್ದುನಿಂತ ನಾಗಾನಂದ. ರಾಜನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನಿಗೆ ವಿಹರಿತ ಜುಗುಪ್ಸೆಯಾಯಿತು. ಹೇದದಿಂದ ಹೇಳಿದ: "ರಾಜ! ಈ ತಾಯಿಯು ರಾಜಪುತ್ರಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇ ಶಪ್ತ? ಹೆತ್ತ ಮಗಳನ್ನೇ ಬೇಮದಾಶೆಗಾಗಿ ವಿಕ್ರಯಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವೆಯಲ್ಲಾ! ಹ-ಹ್ಲ! ನಾಗಾನಂದನ ನಿಜವನ್ನು ನೀನು ಕಾಣೆ!"

ರಾಜ ಭೀಷಣನಾಗಿ ಗದರಿದ. "ಸರಿ! ಇಂದಿಗೆ ನಿನ್ನ ಅಯು ಕುಂಭಿತು! ಈಗಲೇ ಇವನನ್ನು ಎಳೆದೊಯ್ದು ಗಲ್ಲಿಗೆರಿಸಿ!" ಭಟರು ಬಂದು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಜನರೆಲ್ಲ

ಹಾಹಾಕಾರಮಾಡುತ್ತ ದುಃಖದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು.

ಕೆಲವು ದಿನ ಕಳೆದುವು. ನಾಗಾನಂದ ಬದುಕಿಬಂದಿದ್ದಾನೆಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಗುಲ್ಲಿದ್ದಿತು! ಕೆಲವರಂತೂ ಅವನು ಮರಣವಿಲ್ಲದ ದೇವದೂತನೆಂದರು. ಆದರೆ ನಡೆದಿದ್ದು ಇಷ್ಟು— ವಧ್ಯಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದ ಭಟರು ಇವನ ಮಹಿಮೆಯಿರಿತು, ಇವನನ್ನು ಉಳಿಸಿ, ಬೇರಾರನ್ನೋ ವಧಿಸಿದ್ದರು! ನಾಗಾನಂದನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ತಮ್ಮ ಬಡತನವನ್ನು ನೀಗಿಕೊಂಡು, ರಾಜನ ಉಳಿಗವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು! ರಾಜನಿಗೂ ನಾಗಾನಂದ ಬದುಕಿರುವ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಿತು. ಪುನಃ ನಾಗಾನಂದನನ್ನು ಬಂಧಿಸಲು ಅಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ.

ಈ ಸಲ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆದಾಗ ಜನರಾರಿಗೂ ಪ್ರವೇಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ರಾಜ್ಯ-ರಾಜಕುಮಾರಿಯರ ಆಶೆ ತೋರಿಸಿದ. ನಾಗಾನಂದ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಶಿರಚ್ಛೇದನಕ್ಕೆ ಅಜ್ಞೆಯಾಯಿತು. ಪ್ರಧಾನಿ ಸ್ವತಃ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ರಾಜ ಆಜ್ಞೆಯಿತ್ತ. ನಾಗಾನಂದ ತನ್ನ ಕಡೆಯ ಆಶೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡ— ಒಮ್ಮೆ ತಾನು ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಿಬರಬೇಕೆಂದು. ರಾಜ ತಿರಸ್ಕಾರವಾಗಿ ನಕ್ಕು, ಕೊನೆಯಾಶೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಒಪ್ಪಿದ.

ನಾಗಾನಂದನನ್ನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಜನರೆಲ್ಲ ನೋಡಲು ನೆರೆದರು. ಪ್ರಧಾನಿಯೂ ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ತಟ್ಟನೆ ಅವನಿಗೊಂದು ಯುಕ್ತಿ ಹೊಳೆಯಿತು. ಬೇಗ ನಾಗಾನಂದನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಹೇಳಿದ: "ನಾಗಾನಂದ, ಸರರಿಗೆ ಅರುಹದೆ ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲೇ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡವನು ಮಹಾದುರ್ಗತಿ ಹೊಂದುವನು! ಇದನ್ನು ತಿಳಿದೂ ನೀನು ಅಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲಾ!"

ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ನಾಗಾನಂದ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತ. ಊರಿನ ಕೇಂದ್ರವದು. ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ನೆರೆದಿದ್ದರು ಜನ. ನಾಗಾನಂದನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮಿಡುಗಿದುವು. ತಾರಸ್ಥಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಿದ:

* ನಾಗರಸ ಗಂಧಕಂ
ಹೇಮರಸ ಮಾರ್ದನಂ,
ಬಾಲರವಿ ಚುಂಬನಂ,
ಹೇಮಂಕರೋ, ಹೇಮಂಕರೋ!"

ಹೇಮಮಂತ್ರ ಕೇಳಿ ಪ್ರಧಾನಿ ವೆಚ್ಚಾದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನಲ್ಲಾ—ಎಂದು ಬೆದರಿದ. ಬೇಗಬೇಗನೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ವಧ್ಯಸ್ಥಾನಕ್ಕೊಯ್ಯುವಂತೆ ಅಜ್ಞೆಯಿತ್ತ. ನಾಗಾನಂದ ತಡೆಬಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಘೋಷಿಸುತ್ತಲೇ ಹೋದ.

ಸಿರಿವಂತರು ನಾಗಾನಂದನ ಕಾಟವನ್ನೇನೋ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು ಆದರೆ, ರಾಜ ತನ್ನ ಭಂಡಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಬೋಳುಮಾಡಿದರೂ, ಹೇಮ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ! ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಂಡರೂ, ಪ್ರಯೋಗವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ರಸವಾದಿಗಳ ಕಗ್ಗವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಿತು ನಾಗಾನಂದನ ಘೋಷಣೆ! ಅಪೂರ್ಣನಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಿತು ಅವನ ಉದ್ದೇಶ!

ಕಸೂತಿ ಕಲಿಯಬೇಕೆ?

‘ ಸರೋಜಿನಿ ’

ಕಸೂತಿಯ ವಿವಿಧ ಬಗೆಗಳು

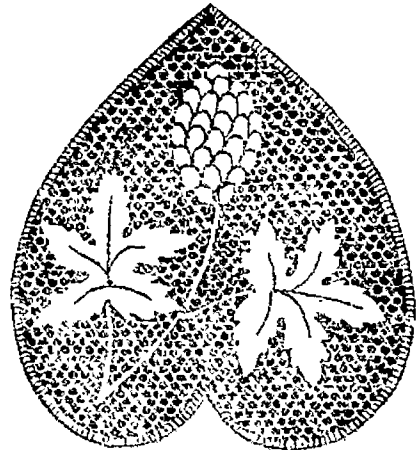
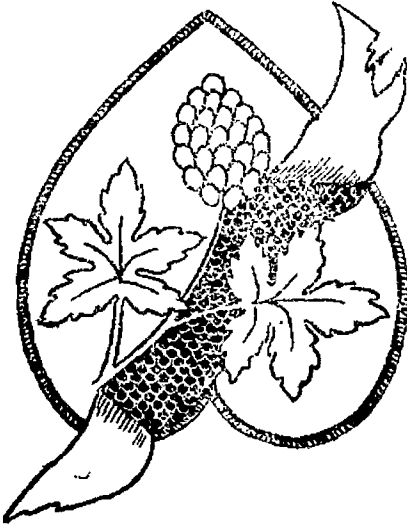

ಇದುವರೆಗೆ ಓದುವ ಟಿಬ್ಬಿ, ದುಂಡು ಟಿಬ್ಬಿ, ಉದ್ದು ಟಿಬ್ಬಿ— ಇವೇ ಮೊದಲಾಗಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಟಿಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ- ನಲ್ಲವೇ? ಇವುಗಳಿಗೆ ‘ಟಿಬ್ಬಿ’ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುವುದಾದರೂ, ಇವುಗಳನ್ನು ಒಂದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ತಿಳಿದು- ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ—ಅಷ್ಟೇ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಟಿಬ್ಬಿ- ಯೊಂದೇ. ಅದನ್ನೇ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ‘ಟಿಬ್ಬಿ’ಗಳೆಂದು, ನಮ್ಮ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ಕರೆಯು- ತ್ತೀವೆ.

ಮೂಡುವ ಕಸೂತಿಗೆ ಕಳೆಕಟ್ಟುವುದು? ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಗೆಯ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ಹೆಣೆಯಲು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ವಸ್ತು- ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು?—ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಈ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಟಿಬ್ಬಿಗಳನ್ನು, ಬೇರೆಬೇರೆ ತರದ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಸ್ತುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಜಾಳಿ- ಗೆಯ ಕಸೂತಿ, ಕತ್ತರಿಸಿದ ಕಸೂತಿ, ಎಳೆ ತೆಗೆದ ಕಸೂತಿ, ಸಿನೇಲ ಕಸೂತಿ, ಗುಂಡುಸೂಜಿ (ಸೂಜಿ) ಯ ಕಸೂತಿ, ಮುಖಮಲ, ಕಸೂತಿ, ಜೋಡಣೆಯ ಕಸೂತಿ, ರಿಬ್ಬನ್ ಕಸೂತಿ, ಕಲಾಬತ್ತಿನ ಕಸೂತಿ—ಹೀಗೆಯೇ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಕಸೂತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸ- ಬಹುದು. ಈಗ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನೋಡೋಣ.

ಕೊಟ್ಟ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ನುೂಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದರಲ್ಲಿಯ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳನ್ನು, ಎಂತಹ ರೀತಿಯಿಂದ ತುಂಬುವುದು? ಯಾವ ತರದ ಟಿಬ್ಬಿಗಳನ್ನು

ಅಪ್ಲೀಕ್ ವರ್ಕಿನ ಮಾದರಿಗಳು.

ಇನ್ನು ಈ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಟಿಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸ ಬೇಕು? ಎಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಅವು ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣುವವು? ಇನ್ನೂ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಟಿಬ್ಬಿಗಳು ಬಂದರೆ,

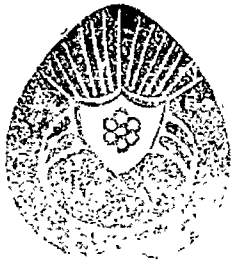
ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು....ಅಂದರೆ ಕಸೂತಿ ಅರಳಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದು? ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳು, ಗುಲಾಬಿ ಹೂಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣು- ವುವು?—ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಕ್ಕತಿಸಹಿತವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ.

ಈಗ ಕಸೂತಿಯ ವಿವಿಧ ಬಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 'ಜಾಳಿಗೆಯ ಕಸೂತಿ,' ಎಂದರೇನೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

'ಜಾಳಿಗೆಯ ಕಸೂತಿ,' ಎಂದರೆ ಜಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ತೆಗೆಯುವ ಕಸೂತಿಯೇ? ಅಥವಾ ಕಸೂತಿಯಿಂದ ಜಾಳಿಗೆಯನ್ನು ಒತ್ತು ಮಾಡಬೇಕೆ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ? 'ಜಾಳಿಗೆಯ ಕಸೂತಿ'ಗೆ ಬೇರೆ ಜಾಳಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೇ? ಅಥವಾ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲ ಭಾಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಜಾಳಿಗೆಯಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ? ಈ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ತುಂಬಬಹುದು. ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದರೂ ಒಂದೊಂದು ತರದ ಅಂದಕಾಣುವುದು. ಈ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಕೂಡ ಇಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನುಟ್ಟು ಈ "ಜಾಳಿಗೆಯ ಕಸೂತಿ"ಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಮಾಡಬಹುದಾದ (ಅ) ಅಪ್ಲಿಕೇ ವರ್ಕ್ (ಬಟ್ಟೆಯ ಕೆಳಗೆ ಜಾಳಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ತೆಗೆದ ಕಸೂತಿ) (ಬ) ಜಾಳಿಗೆಯ ಕಸೂತಿ (ಜಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ತೆಗೆದ ಕಸೂತಿ) (ಕ) ಎಳೆತೆಗೆದ ಕಸೂತಿ ಎಂದು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು

ಮಾಡಬಹುದು. ಕತ್ತರಿಸಿದ ಕಸೂತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳಬಹುದು.

'ಅಪ್ಲಿಕೇ ವರ್ಕ್,' ಎಂದರೆ ಒಂದು ಬಟ್ಟೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬಟ್ಟೆಯ ತುಂಡನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಕಸೂತಿ. ಎಂದರೆ ಇದು ಜೋಡಣೆಯ ಕಸೂತಿ (ಪ್ಯಾಚ್ ವರ್ಕ್)ಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆಯೇ ಹೇಗೆ? ಜೋಡಣೆಯ ಕಸೂತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸಿದ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಯ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕತಿಯ ಮೇಲೆ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ತುಂಬಬೇಕಾದ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಕೂಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಅದರ, "ಅಪ್ಲಿಕೇ ವರ್ಕ್"ನಲ್ಲಿ ಹಾಗಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಬಟ್ಟೆ, ಕಸೂತಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದ ಬಟ್ಟೆಯ ಕೆಳಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ 'ಅಪ್ಲಿಕೇ ವರ್ಕ್'ನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಯ ತುಂಡನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಬಹುತರವಾಗಿ ಜಾಳಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಈ ಜಾಳಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳ ಮೆರುಗಿನ ರೇಶಿಮೆಯಿಂದ ತುಂಬಿ-

೨೫೦೦ ರೂ. ಗಳ ಬಹುಮಾನ

ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀವು ಯಾವದೇ ತರದ ಚಿಂತನೆಮಾಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡುವ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿ ಈ ಉಂಗುರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದರೆಂದರೆ, ನೀವು ಕೈಕೊಂಡ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೊಡುವದು. ಬೇಕಾದಂಥ ಕಠಿಣ ಹೃದಯ ಅಥವಾ ದರ್ಪವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯು (ಗಂಡಸು ಅಥವಾ ಹೆಂಗಸು) ಇದರಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುವನು; ಇದರ ಮಾಯಾಜಾಲದಿಂದ ಜಯಿಸಲ್ಪಡುವನು. ಮತ್ತು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸ ಹತ್ತುವನು; ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರಲು ಅಸಮಾಧಾನಪಡುವನು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ದಾಸಾನುಡಾಸನಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಚರಣಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿರತನಾಗುವನು. ವ್ಯಾಪಾರ, ಸಟ್ಟಾ, ಲಾಟ್ರಿ, ಪ್ರಥೆ, ಕೋರ್ಟಿನ ವ್ಯವಹಾರ, ಸರಿಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಜಯವು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿದ್ದು, ಬಂಜೆಯಾದ ಹೆಂಗಸು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಡೆಯುವಳು, ಮೃತಹೊಂದಿ ದವರೊಡನೆ ನೀವು ಮಾತುಡಲು ಶಕ್ತರಾಗುವಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಹುಗಿದಿಟ್ಟ ಸಂಪತ್ತು, ದುಡ್ಡು ನೊದಲಾದವು ಗಳನ್ನು ಕನಸುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತರಾಗುವಿರಿ. ದುಷ್ಟಗೃಹಗಳ ಕಾಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿರಿ. ಮತ್ತು ಭಯಂಕರ ರೋಗಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವಿರಿ. ಸೂರ್ಯನು ತಪ್ಪಿ ಪೂರ್ವದ ಬದಲು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಉದಯಿಸ ಬಹುದು. ಅದರ ಈ ಉಂಗುರದ ಪರಿಣಾಮ ಮಾತ್ರ ಎಂದೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗದು. ರೂಪಾಯಿಗೆ ೧೬ ಅಣೆ ಜಯ. ಬೆಲೆ ಕೇವಲ ೦-೪-೦. ಸ್ಟೇಶನ್ ಉಂಗುರದ ಬೆಲೆ ೦-೧೪-೦. ಸ್ಟೇಶನ್ ಫಲಕಾಯಾದದ್ದು ರೂ. ೧-೮-೦. ಇದು ಸುಳ್ಳೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ೨೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ವರತೆ.

BENGAL MAGIC HOUSE SITLA TEMPLE (Dpt. 188/11)
AMRITSAR

ಪಟ್ಟಿ, ಹೂ, ಎಲೆಗಳು, ಹನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ
ಜಾಗಿ ಕಾಣುವುವು.

ಕಸೂತಿಯಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕಸೂತಿಯನ್ನು
ಸುರುವಿದೆಯೋ, ಅದರ ಮೇಲೆ ನೊಡಲು ಪೇನ್ಪಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಆ
ಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಆ ಇಡೀ ಅಕ್ಕಿ-
ಸುತ್ತಲೂ ಒಂದೆರಡು ಇಂಚಿನಿಂದ ದೊಡ್ಡದಾದ ಜಾಳಿಗೆಯ
ಯ್ಗೆ ತುಂಡೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಈ ಜಾಳಿಗೆಯ
ಪನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ತುಂಬ-
ದ ಬಟ್ಟೆಯ ಭಾಗವನ್ನಿಟ್ಟು, ಎರಡನ್ನೂ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ರಿಂಗಿ-
ಕೂಡಿಸಬೇಕು. ಕೆಳಗೆ ಕೂಡಿಸಿದ ಜಾಳಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆ ಬಿಗಿ-
ಗಿ ಕೂತಿದಿದ್ದರೆ, ನಿರಗಿನಿರಗಿಯಾಗಿ ಕಸೂತಿಯ ಅಂದವೇ
ಪೋಗುವುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಎರಡನ್ನೂ
ಸಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕೂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಬಳಿಕ ಮೇಲಿನ ಬಟ್ಟೆಯ
ಗೆ ಅಕ್ಕತಿಯ ಆಯಾ ಭಾಗಗಳನ್ನು (ಆ ಭಾಗಗಳ ಬಾಹ್ಯ-
ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ) — ಅವುಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಬಣ್ಣದ
ಸಿಯಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಓಡುವ ಟಿಬ್ಬಿಯ
ನಾಲುಗಳಿಂದ ಇವುಗಳ ಬಾಹ್ಯರೇಷೆಯನ್ನೂ ತುಂಬಿ-
ಬಹುದು. ಅದರ ಎಲೆಗಳ ಬಾಹ್ಯರೇಷೆಯನ್ನು ಹಸಿರು
ದಿಂದಲೂ, ವೇಟಿನ ಬಾಹ್ಯರೇಷೆಯನ್ನು ಕಂದುಬಣ್ಣ-
ಲೂ, ಹೂಗಳ ಬಾಹ್ಯರೇಷೆಯನ್ನು ಆವವುಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ-
ದ ಬಣ್ಣದಿಂದಲೂ ತುಂಬಿಸರೆ, ಬಳಿಕ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ
ತುಂಬಿದ ಮೇಲೂ, ಬಣ್ಣಗಳ ಸರಿಯಾದ ಬೆರಕೆ-
ನ ಕಸೂತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುವುದು.

ಈ ಅಕ್ಕತಿಯ ಆಯಾ ಭಾಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಾಹ್ಯರೇಷೆ-
ನ ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ, ಆ ಆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಳಗಿನ ಜಾಳಿಗೆಯ
ಯೂ ಅಲುಗಾಡದಂತೆ ಮೇಲಿನ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಹೊಂದಿ-
ಡಿರುವುದು. ಹೀಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಬಟ್ಟೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತ-
ಿ ಚಿತ್ರದ ಅಕ್ಕತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯರೇಷೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದ
ಪ್ತುಗಟ್ಟಿಲ್ಲದ್ದು) ಸ್ಥಳವನ್ನಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಬಳಿಕ
ಪನ್ನು ಕಸೂತಿಯ ಕತ್ತರಿಯಿಂದ, ನಯವಾಗಿ ಬಾಹ್ಯ-
ಯ ಅಂಚಿಗೆ ಹೊಂದಿ ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕತ್ತರಿಸು-
, ಕೆಳಗಿನ ಜಾಳಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕತ್ತರಿ-
ದಂತೆ ಜಾಗರೂಕತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು. ಕೆಳಗಿನ
ಗೆಯ ಟಿಬ್ಬೆ ಕತ್ತರಿಸಿದರೆ ಕಸೂತಿಯ ಹದವೇ ಕೆಟ್ಟು-
ಗುವುದು. ಈ 'ಆಪ್ಲಿಕಾ ವರ್ಕ್'ನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಕಾಶಲ್ಯ
ಮೇಲಿನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಮೇಲಿನ
ಯನ್ನು ಬಾಹ್ಯರೇಷೆಯ ಅಂಚಿಗೆ ಹೊಂದಿ ಬಟ್ಟೆಯ ಎಳೆ-
ಗಳು ಹೊರಡದಂತೆ ಕತ್ತರಿಸಿದರೇನೇ ಕಸೂತಿ, ಜಾಳಿಗೆ
ದು ಮೇಲೆ ಹೆಣೆಸುತೆ ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ಆ ಮೇಲೆ,

ಬಾಹ್ಯರೇಷೆಯ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಓಡುವ ಟಿಬ್ಬಿಯನ್ನು
ಹಾಕಿ, ಬಳಿಕ ನೇಯ್ಗೆ ಟಿಬ್ಬಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಬಿಡಬಹುದು. ಅಥವಾ
'ಕಾರ್ಡಿಂಗ್' ಕೂಡ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಬಾಹ್ಯರೇಷೆ
ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವುದು. ಬಳಿಕ ಒಳಗಿನ ಭಾಗವನ್ನು
ಓಡುವ ಟಿಬ್ಬಿ, ದುಂಡುಟಿಬ್ಬಿ ಅಥವಾ ಉದ್ದು ಟಿಬ್ಬಿಗಳಿಂದ
ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟರೂ, ಕಸೂತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಕಾಣು-
ವುದು. ಅಂತೂ ಮೇಲಿನ ಬಟ್ಟೆಯ ಭಾಗ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ
ಕಾಣದೆ, ಜಾಳಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಕಸೂತಿಯನ್ನು
ಹೆಣೆದಂತೆ ಕಾಣುವುದು. ಅಥವಾ ಜಾಳಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಯೂ
ಕಸೂತಿಯ ಹೆಣೆಕೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವೇನೋ ಎಂದೆನಿ-
ಸುವುದು.

ಈ ಕಸೂತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಳಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು
ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಯ ತುಂಡನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಅದರ
ಎರಡನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ, ಅಕ್ಕತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲಿನ
ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಆನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಕತ್ತರಿಸಿಬಿಟ್ಟಾಗ, ಕೆಳಗೆ
ಒಂದೇ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಉಳಿದುಬಿಟ್ಟಿರುವುದು. ಉದಾ-
ಹರಣೆಗೆ ಕೆಳಗೆ ನೀಲಿಯ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಯೂ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿಯ
ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಯೂ ಇದ್ದರೆ, ಮೇಲಿನ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆನಾವಶ್ಯಕ
ಭಾಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಮೇಲಿನ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿನ
ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿಯೆ ಎಲೆ, ಹೂ, ಕಾಯಿಗಳೆಲ್ಲ ನೀಲಿಯ ಬಣ್ಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆ-
ಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರುವವು. ಈ ನೀಲಿಯ ಬಟ್ಟೆ ಜಾಳಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಯಂತೆ
ನಿರಳವಾಗಿ, ನಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ, 'ಆಪ್ಲಿಕಾ
ವರ್ಕ್' ಮಾಡುವಾಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಾಳಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೇ
ಕೆಳಬದಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು.

ಇನ್ನು ಈ 'ಆಪ್ಲಿಕಾ ವರ್ಕ್' ದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದ ಅಕ್ಕತಿಯನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲಿನ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಎಡಬಲಗಳಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಆನಾವಶ್ಯಕ
ಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಜಾಳಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಕಸೂತಿ-
ಯನ್ನು ತುಂಬಿದೆಯೋ ಎನ್ನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಹಾಕಬೇಕಾದುದಿಂದ,
ಹೆಣೆಯುವ ಕಸೂತಿಯ ಚಿತ್ರ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಸಹಜ
ವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುವುದು. ಕಸೂತಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಎಲೆಗಳು ಒಂದ-
ಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಉಳಿದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸು-
ವುದು ಕಠಿಣವಾಗದು; ಅದರ ಎರಡು ಎಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಣ್ಣದಾದ
ಕೊರಕಲಿನಂತೆ ಸ್ಥಳ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ, ಅಷ್ಟು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸು-
ವುದು ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ; ಕತ್ತರಿಸದೆ ಹಾಗೇ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಮೇಲಿನ ಬಟ್ಟೆ
ಕಾಣಿಸಿ, ಕಸೂತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣಿಸದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು
ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಎಲೆ, ಹೂ, ಕಾಯಿಗಳುಳ್ಳ, ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಕತಿಯ
ಚಿತ್ರವನ್ನೇ ಈ, 'ಆಪ್ಲಿಕಾ ವರ್ಕ್'ಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.
ಎಂದರೆ ಈ 'ಜಾಳಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಸೂತಿ,' ಅಂದವಾಗಿ
ಕಾಣುವುದು

ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗ

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ 'ರ್ನಾಂ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿನ ಕಾದಂಬರಿ' ಎಂಬುದನ್ನ ಕುರಿತ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, ಅದರ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ಮುಂದೂಡಲಾಗಿದೆ. ರ್ನಾಂ ರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸ್ವತಂತ್ರಕಾದಂಬರಿಗಳು ಹಲವಾರು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣದಿಂದ ಕೂಡಿದುವಾಗಿವೆ. ಆದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಬಾರದಿರುವುದು ಅಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿ. ನಿರ್ಣಯದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದುದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ತರುಣ ವಿಮರ್ಶಕರು, ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಮೇಲಾಟಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಿಸಬೇಕು.

ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಮಂತ ಸಂಚಿಕೆಯ ಬಗೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. —ಸಂ. ಜ.

ಜಯಂತಿಯ ಹೇಮಂತ ಸಂಚಿಕೆ

ವಿಮರ್ಶಕ:—ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶರ್ಮಾ ವಿದ್ಯಾನ್ ಕಾಸರಗೋಡು. ದ. ಕ.

'ಸಂಪಾದಕೀಯ' ಮಾತಿನಂತೆ, ಬಡತನದಲ್ಲೂ ಸಹೃದಯ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ರಸಪೂರ್ಣವನ್ನಾಗಿಸಿ-ಜಯಂತಿಯು ಕಾಣಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆಯೆಂಬುದು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ರುಚಿರವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಹೇಮಂತ ಸಂಚಿಕೆಯ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಕರು ತಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲೇ ತೋರ್ಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯ ನ್ಯಾಯತೆಯೂ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗದೇ? ಅದಕ್ಕೂ ಅರ್ಥಿಕ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು.

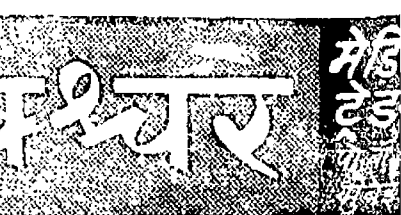
ವಿಶಿಷ್ಟ ಲೇಖನಗಳ ಕಭಾವವು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಾದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಜಯಂತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಮಂಡಲವು ಕಾಲಕ್ಕುಚಿತವಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಹೇಮಂತ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಿದೆಯೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯಲೇಖನಗಳನ್ನೂ, ಕೆಲವಾರು ಕತೆಗಳನ್ನೂ, ತುಂಬಿದರೆ ಮಾತ್ರ ವಿಶಿಷ್ಟಸಂಚಿಕೆಯಾಗದು. ಜೀವನವನ್ನು ಕುಲುಕುವ-ಸಾಹಿತ್ಯಮಾರ್ಗದ ಬೆಳಕನ್ನು ತೋರುವ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಲೇಖನ-ಕತೆಗಳೇ ಸಾಕು. ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ

ಜಯಂತಿಯು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿದೆ. ನಿರ್ದಶನವಾಗಿ ಕೆಲವು ಲೇಖಕಿಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಇಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

'ಸಾಹಿತ್ಯದೇವತೆಯ ಜೀವನದೃಷ್ಟಿ' ಎಂಬ ಲೇಖನವು ಪ್ರಚೋದಕವಾಗಿದ್ದು, ಅಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಿಚಾರಾಂದೋಲನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಪ್ರಕಲ್ಯಾಣ, ಮಂಗಲಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತಿಯು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಕರಿಸಿ, ಬುದ್ಧಿನಿಷ್ಠತೆ-ಹೃದಯಸಂಪನ್ನತೆ, ಮೊದಲಾದ ಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕಾಲ, ದೇಶಗಳೊಡನೆ- ಮಾನವಜೀವನವನ್ನೇ, ಬರಾಷ್ಟ್ರೀಯಾಂದೋಲನ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ವಿಚಾರಗಳ ಸಾಹಿತಿಯು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಲೇಖನ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. 'ಪಂಗಡಗಳ' ಭಾತರವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ವಾದಗಳೂ ದೋಷಪರಿವಿವೇ. ಆದು ಕವಿಯು (ಸಾಹಿತಿಯು) ವಾದಗಳಿಗೆ ಮಾರುಹೋಗದೆ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾನವೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮೂಲದ್ರವ್ಯದ ಉದಾತ್ತೀಕ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ನವ್ಯಸಮಾಜದ ನವ ಕಾರಣನಾಗಬೇಕು ಸಾಹಿತಿಯು. ನಾಗರಿಕತೆಯೊಡನೆ ಸಂಯಮವನ್ನು ಬೆರಸಬೇಕಲ್ಲದೆ- ಸ್ಪರ್ಧಾಬುದ್ಧಿಯ ಜನಕವಾದ ಕಾಯವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಬಾರದು. ಅದು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ

ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ

ವು. — “ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಭಾಗೀರಥಿಯಾಗಬೇಕು ” ಎಂಬ-
 ಕೊನೆಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಸಾರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕಾಲ-
 ವಾದ- ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾದ-ಮಾದರಿಯ ಲೇಖನವೆಂಬುದ-
 ಒದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈ ಭಾವಣದ ಇನ್ನೆರಡು ಭಾಗಗಳ ಸಾರ-
 ಸಂಪಾದಕರು ಈಯಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯು ಹಿಡುಗರಿಗೆ
 -ದು.

ಮೃತಾತ್ಮ ಇದೊಂದು ತರಂಗರೂಪಕ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ
 ಕೈ ಹುರುಪನ್ನೀಯುವ ಸಾಧನವೆಂಬುದು ಈ ರೂಪಕವನ್ನು
 ಒದಗ ಹೊಳೆಯದಿರದು. ಈ ರೂಪಕದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ
 ಂತಿಯ ಮುಂದೆ ಕಾಲಪುರುಷನ ಸನ್ನಿವೇಶ. ಅಪೂರ್ಣ-
 ಉವ ಜಗತ್ತನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಪೂರ್ಣತೆಗೊಯ್ಯುವ ನಂಬುಗೆ-
 ಉವ ವೇದಾಂತಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಮಂಡಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದಿರಿ-
 ಸಾಹಸ ಕಾಲಪುರುಷನದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಲೋಕದ
 ಿನ ಶಾಶ್ವತತೆಯನ್ನು ವೇದಾಂತಿಗೆ ತೋರಿಸುವ ಉತ್ಕಟೇಚ್ಛೆ
 ಧಿರುಪನಿಗೆ. ಮಹಾತ್ಮರ ಅಳವನ್ನು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿ-
 ಉಮತೆ ತೋರಿಸಲು ಜಗತ್ತಿನ ನೀತಿ ನಿಯಮವನ್ನು
 ಉ-ಲೇಖಕರು ಆದಿಯಲ್ಲೇ ಕಾಲಪುರುಷ ವೇದಾಂತಿಗಳ
 ಣವನ್ನು ಮಾಡಿದುದು, ಮುಂದಿನ ಕಥಾಭಾಗಕ್ಕೆ ನಿಲುಗು-
 ಣುತ್ತಿದೆ. ಕಥಾಪೋಷಣೆಗೆ ನಿರೂಪಕನು ಸಹಾಯಕ-
 ನೆ. ನಿರೂಪಕ ಇಲ್ಲವೆ ನಿವೇದಕನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ
 ಭಾಗವನ್ನು ಔಚಿತ್ಯವಂತು ಬೆಳೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ-
 ದು ಪಳಗಿದವರೆಂದು ಅವರ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಓದಿದವರಿಗೆ
 ದಿ. — ವೇದಾಂತಿಯ ನಿಶ್ಚಲತೆಯನ್ನು, ಭಾರತಮಾತೆಯ
 ಳ್ತಂದನವು-ಮಹಾತ್ಮರುಗಳ ಒಂದೊಂದೇ ಮರಣದ
 ತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಚದರಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕನುವಾಗಿ ನಿರೂ-
 ಪಾನವೂ ಸಾಗಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಸರದಾರ್ ಪಟೇಲರ
 ದ ಭಾಗವನ್ನು ತೋರುವ ಕಡೆ- ಭಾರತಮಾತೆ ಯ ಚಿತ್ರ-
 ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುಬೀಜ ಬರುವನು.
 ಳಗಳಣ ಸಂವಾದವು ಲೋಕದ ಸತ್ಯವನ್ನು, ನಿಯಮವನ್ನು,
 ವ್ಯದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಇದು ರಸಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ
 ಡರಣೆ. (ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ರಸಪುಷ್ಟಿಗೂ.) ಉಳಿದಭಾಗ
 ಂತಿ-ಕಾಲಪುರುಷರ ಕೊನೆಯ ಮಾತು. ಲೋಕದ ಸತ್ಯವು
 ಂತಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ನಿರಾಶೆ ಹೊಂದುವನು. ಆಗ ಕಾಲ-
 ಕನು ‘ ಬರಲಿದೆ ಕಾಲ. ನಿರಾಶೆಗೆ ಎದೆಯಿಲ್ಲ. ಹಳಬರು
 ಸರೇನು ? ಹೊಸಬರು ಬರುವರು, ಶಾಂತಿ ಸುಖಗಳ ಕಾಲವು
 ದಿ’ ಎನ್ನುವನು. — ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಥೆಯು ಕೊನೆಸಾರುವುದು.
 ಗಳಂತೆಯೇ ರೂಪಕದ ಗತಿಯು ಸಾಗಿಬಂದಿದೆ. ಕಥಾ-
 ಿಕವು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದು, ಪಾತ್ರಪರಿಪೋಷಣೆ-
 ಕರುಣಾರಸದ ಗತಿಯಲ್ಲೇ ಶಾಂತಿರಸದ ಸಮಾವೇಶ-
 ಿಮಾಡಿ ಮೌನವನ್ನೆ ರಚುವ ರಸಭಾಗದಲ್ಲೂ ಶ್ರೀಯುತರು

ಹಿಂದೆ ಬೀಳದೆ ಭರದಿಂದ ಮುಂದೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೆನ್ನಲು ಅಡ್ಡಿ-
 ಯಿಲ್ಲ! — ರೂಪಕಾಭಿನಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೋರಿಬಂದ
 ‘ಪದ್ಯಭಾಗಗಳು’ ಕ್ಲಿಷ್ಟಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಲ್ಲವೋ ಎಂಬೊಂದು
 ಸಂದೇಹ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ.

‘ ಬಾಣ ನಾಗವರ್ಮರ ’ ಕಾದಂಬರಿಗಳು. ಇದೊಂದು
 ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿಮರ್ಶೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಭಾವಾನುವಾದವು ಎಷ್ಟೊಂದು
 ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತೋ ರುವ ವಸ್ತುವಿವಯವು.
 ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯು ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾದರಿಯಾದ
 ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ ; ನಾಗವರ್ಮನದು ಅದರ ಭಾವವನ್ನು ಎರಕವಾಗಿಸಿ
 ಸಮದ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯ ‘ ಚಂಪೂಗ್ರಂಥ. ’ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವ
 ಕೃತಿಯು—ಪದ್ಯಮಿಶ್ರಿತವಾದ ಕಾವ್ಯ (ಚಂಪೂ) ಭಾಗದಲ್ಲಿ
 ಸುರಸವಾಗಿ ಸಾಗಲು ಸುಲಭವಿದೆ. ನಾಗವರ್ಮನ ಕೃತಿಯು
 ಗದ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಲೇಖಕಿಯರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಅನೇಕ
 ಭಾಗಗಳು ನ್ಯಾಯವಿರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಬಾಣನಿಗೆ ಕಥಾಭಾಗವು
 ಬೇಡ; ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಹಿರಿಮೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ನಾಗವರ್ಮನು ಕಥಾ-
 ಭಾಗದ ಕಡೆಗೆ ಬೆರಳೆತ್ತು ಸಾಗಿದ ಮಧುರಕವಿ. ಇವರಡೂ
 ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಓದಿದವನು ಬಾಣನನ್ನು ಯಾವಂತಿಯಲ್ಲೂ
 ಕುಂದುಗಾರನನ್ನಾಗಿ ಸದ, ನಾಗವರ್ಮನ ಸುರಸವಾದ ಕಥಾಸರಣಿ-
 ಗನುಕೂಲವಾದ ಕೃತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುವನು. ‘ ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯವು ಎಂದ
 ಕಾದಂಬರಿ ’ ಯಾಗಲು ಭಾಷಾವೈವಿಧ್ಯಗಳೂ ಶೈಲಿಯ ರಚನೆಯ ಟಿಡಾ
 ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೂ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಕೃತ
 ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಾಗಿ ಎರಕವಾಗಿಸಿದ ನಾಗವರ್ಮನ ಚಾತುರ್ಯ
 ನಾವು ತಲೆದೂಗಲೇ ಬೇಕು. ಅದರ್ಶವಾದ ಆ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು (ಪದ್ಯ
 ಕೊಂಡಾಡಲೇ ಬೇಕು. ‘ ಹಾರೀತನು ಬಂದಾಗ ಗಿಳಿಮರಿಂ ಎಂ. ಕೆ.
 ಮುಖದಿಂದ ಬಿದ್ದ ತೇಜೋರಾಶಿಯ ವರ್ಣನೆಯು ಶೈತ್ಯೋಕ್ತರೇಸೂರ,
 ಚಾರದ ಮೊದಲು ಸಾಗಿದುದು ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಸರಾಧವೆಂದಿದ್ದು ಪುಟಗಳು.
 ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು: ಕಾದಂಬರಿಯ ಗತಿಯು “ ಪೂರ್ವಕ
 ಅನಂತರದ ವರ್ಣನೆ ” “ ಅನುಭವದ ಬಳಿಕಿನ ” ಮಾ ಕಾದಂಬರಿ)
 ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಲೇ ಬೇಕು ಒಬ್ಬನಿಂದೊಬ್ಬನಿಗಾಗಿ ಸಾ ಕಾದಂಬರಿ
 ಕತೆ ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುವ ಕಾದಂಬರಿಯು ಭಾಗದಲ್ಲಿ—ಗಿಳಿವ ಸಾಹಿತ್ಯ-
 ಆ ರೀತಿ ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ಅದರ ಪೂರ್ವಜನ್ನು ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನಂತರ
 (ಇದರಂತೆಯೇ ಇನ್ನುಳಿದ ವರ್ಣನಾಭಾಗದ ಪಾತ್ರರಚನೆಯಲ್ಲಿ.)
 ಈ ದೋಷವು ಕಾಣಲಾರದು. — ಇರಲಿ. ಅದರೂ ಲೇಖಕಿಯರ
 ತುಂಬಾ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ
 ಸಾರವನ್ನು ಉಪಸಂಹಾರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ ಕಾಲವು
 ಕಾವ್ಯದ ಉಗಮಕ್ಕೊಂದು ಕಳೆ ಬೀರುತ್ತದೆ ” ಎಂಬುದು
 ತಥ್ಯಾಂಶ. ಇದೊಂದು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಲೇಖನವೆನ್ನಲು ಅಡ್ಡಿ-
 ಯಿಲ್ಲ.

‘ ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡುಗಳ ಹಿರಿಮೆ ’ — ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ
 ಸಹಜ-ಸುಂದರ ಜೀವಿತದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬೆಲ್ಲದ ಗಾಣದವರು ಇತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವರೊ ?

೧. ಜಿ. ಆರ್. ಎಮ್. ನಂ. ೧. ಇದರಿಂದ ಬೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯಾಗಿ, ಶುದ್ಧವಾಗಿ, ಅರಿಸಿಣ ಬಣ್ಣ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.

೧ ಚೀಟಿಗೆ ರೂ. ೫

೨. ಜಿ. ಆರ್. ಎಮ್. ನಂ. ೨. ಇದರಿಂದ ಬೆಲ್ಲ ರವಿರವಿಯಾಗಿ ಬಿರುಸಾಗಿ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳವಾಗುತ್ತದೆ.

೧ ಚೀಟಿಗೆ ರೂ. ೫

ಅಂಚಿನೆಚ್ಚು ಬೇರೆ.

ಕೆ. ಕೆ. ದಾಸ ಆ್ಯಂಡ್ ಕಂಪನಿ,

(ಡಿ. 10/D) ಬೆಳಗಾವಿ.

ರಕ್ತಕ್ಷಂಧ

ಅನಂತರಣಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ, ನಿತ್ಯ

ಜೀವನದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು — ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನಾಗಿಸಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಇಂತಹ ಹಾಡುಗಳೂ ಅಡಿಗಲ್ಲಾಗಿವೆಯೆಂಬುದು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆರಾಧಕನಿಗೆ ಹೊಳೆಯದಿರದು. ಈ ಹಾಡುಗಳ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಲೇಖಕರು “ಭಾವಮಂದಿರ ಕಿರಿದಾದರೆ ಅಲ್ಲೂ ಅಡಕವಾಗ ಬಿಡದು, ಹಿರಿದಾದರೆ ತುಂಬಿದರೂ ತೀರದಷ್ಟು ಭಾವಗಳ ಆಗರ” ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯು ಸತ್ಯ. ಈ ಶ್ರಮವು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೂಲೆಯು “ಹಾಡುವವನನ್ನು” ಸೇರಿದೆಯೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದ.

‘ಒಂದು ಸಾಹಸ’ : ಸಾರಿನ ಪುಡಿ ‘ಯೆಂಬ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಸ್ತುವು ಇಷ್ಟೊಂದು ರಸವತ್ತಾಗಿ ಕೆಲವು ಪುಟಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕಥಾಗತಿಯು ಆರಂಭದ ಬಳಿಕ ತುಸು ದೂರದಲ್ಲಿ ಎಡನಿರ್ದರೂ — ಬಳಿಕ ಸುರಸವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ವಸ್ತುವಿನ ಒಂದು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿದು. ಒಂದು ಚರಿತ್ರೆಯಿದು. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲನಿಬ್ಬಿಸಿದ ಈ ವಸ್ತುವು ಆರಂಭದಿಂದ-ಅವಸಾನದ ವರೆಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಅಶಕ್ತತೆ ಅಜ್ಞಾನಗಳು ಸ್ವರಸಾರದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದು ಈ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಾಗಿ ಮೂಡಿದೆ. ಭಾಷಾ ಸೌಂದರ್ಯ ಕೆಲವೆಡೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿದಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಗಳಾದ ಮಾನವಿಕ ಚಿತ್ರಗಳು

‘ಶಾರದೆಯ ಅಪರಾವಶಾರ’ ಇದೊಂದು ವ್ಯಂಗ್ಯಬರಿಹ. ಲಲಿತಸಾಹಿತ್ಯದ ತಿಳಿಯಾದ ರಂಗದಲ್ಲೇ ಕೈಯಾಡಿಸುವವರಿಗೆ — ತಾಳೆಯೋಲೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಿತ್ರವು ರುಚಿಸದು. ‘ತಾಳೆಯೋಲೆಯ ದುರಂತಜೀವನದ ಹೇಯಕರಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಬಗೆ ನಮ್ಮದಲ್ಲ! ತರಸ್ಕರಿಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಣ್ಣಾಗಿರುವ

ರೂಢಿ ನಮ್ಮದು’ ಎಂಬದನ್ನು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾ! “ಕಾಶೀನಾಥ ಚಿತ್ರಪಟಕ್ಕೆ” ಹೋಗುವ ಹುಮ್ಮಿನ ತೋರುತ್ತಿದೆ.

‘ವಾರದ ಭವಿಷ್ಯ’ — ಈ ಅಂಟುರೋಗದ ಪರಿಣಾಮ ಇಂದಿನ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ತಾಗಿ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮಾರಾಟವು ಜಿನ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ‘ಭವಿಷ್ಯ’ವನ್ನು ನಂಬಿ ಅಲ್ಲಸಲ್ಲದ ಜಿಟ್ಟಿ ಬಲಿಬಿದ್ದು, ತೊಳಲಾಡಿದವರಿದ್ದಾರೆ. ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಭವಿಷ್ಯದ ಧರಿಸಿ — ಅಲ್ಲಸಲ್ಲದ ಜಗಳಗಳಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿ — ಸಂಶಯದ ಜೀವನವನ್ನು ಆಂಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂದಿನ ಹಲವಾರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪುಟ-ಪುಟಗಳೇ ಭವಿಷ್ಯಕಥನಕ್ಕಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕನು: ಭವಿಷ್ಯವಾದಿಗಳೂ — ಸಂಕಟನಿವಾರಕರೂ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಸುಯಲು ಕಾಲಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಬಂಧವು (ನಗೆಯಾಟ) ನಗೆಯ ಯಥಾರ್ಥವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದರಿಂದ — ಇದರಿಂದ ಕಲಿಯ ಪಾಠವೂ ಇದೆ. ಇದೊಂದು ಉತ್ತಮ ಮಾನವಿಕ ಚಿತ್ರ ಲೇಖಕರು — ಒಂದು ಸಂಸಾರದ (ಗಂಡ-ಹೆಂಡಿರ) ನಿತ್ಯಜೀವನ ತೊಡಕುಗಳ ಕಾರಣವನ್ನೇ ನಗೆಯಾಟವಾಗಿಸಿ — ‘ವಾ. ಭವಿಷ್ಯ’ವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಸ್ತುತ್ಯವು.

‘ಮುಖಸ್ತುತಿ’ — ಬಹು ಚೆನ್ನಾದ ಹರಟೆ. ಹರಟೆಯೇ ಲೇಖನವೇ ಸರಿ. ‘ಮುಖಸ್ತುತಿ’ಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಜಾ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾರ್ಥ-ಪರಾರ್ಥಗಳೆರಡೂ ಈ ಮೂಲಕ ಸಾ ಸುವುವು. ಮಾನವನ ಸ್ನೇಹಸಂಪಾದನೆಗೆ ದೇವನಿತ್ತ ಪರಾ ಇದಂತೆ. ಆದರೆ ಉಪಯೋಗದ ರೀತಿ ಮಾತ್ರ ಮನೋಗತ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿರಬೇಕು. ದೇವರೇ ಮುಖಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಲೀನನಾ ರುವಾಗ — ಮಾನವನ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ? ಈ ಲೇಖನವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇದು ಮುಖಸ್ತುತಿಯಲ್ಲ ! ಈ ಲೇಖಕರನ್ನು ಒಲಿಸುವ ಉಪಯವೂ ಅಲ್ಲ ! ಈ ಸ್ತುತಿಯು ಮುಖಸ್ತುತಿಯೆಂದೇ ಆದರೂ ಈ ವಿಮರ್ಶಕನು ‘ಮಾನವನೇ’ ಸರಿಯೆಂಬುದರಿಂದ-ಸಮಾಧಾನವಿದೆ.

* * * * *

ಅಂತೂ ಈ ಹೇಮಂತ ಸಂಚಿಕೆಯು ಹಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಲೇಖನಗಳನ್ನುಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು (ಹಾಳು ಹರಟೆಗಳಿಲ್ಲದ ಪೂರ್ಣತೆಯಲ್ಲದೆಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಳು ಹರಟೆಗೆ ಸಮಾವೇಶದ ಸಂಚಿಕೆಗಿಂತ — ಇಂತಹ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೆ ಮಾನವಿಕ ಚಿತ್ರಗಳ ಬಡಶನದ ಸಂಚಿಕೆಯೇ ಸಾಕು ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಲೇಖನಗಳ ಮಧ್ಯಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಓದುಗನಿಗೆ ಹೇವೆಡೆ ತೊಡಕುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಲೇ ಬೇಕು. ‘ನಗೀಗೆ ನೈವೇದ್ಯವೆ’ ಇನ್ನಷ್ಟು ರಸಭರಿತವಾಗಬೇಕು — ಎಂಬುದೇ ಈ ಬಾರಿ ತೋರಿ ಬರುವ ಸೂಚನೆಗಳು.

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

೫

೧೭೯. **ವಿಸ್ತರಿಸಿದ** (ಅಷ್ಟ ಪಟ್ಟದ ಸಂಕಲನ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಅಕಬರ ಅಲಿ, ಬೆಳಗಾವಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಎಸ್. ಸುಂಕಾಪುರ ಎಂ. ಎ. ಶೋಭಾಗ್ರಂಥಮಾಲಾ, ಬೆಳಗಾವಿ. ಪು. ಕ್ಯಾ. ಅ. ೪೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೮-೦.

೧೮೦. **ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ ಬಂಧು** ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ ಸಾಡಿ ಅವರ ೧೯೫೧ ನೆಯ ವರ್ಷದ ದಿನಾಂಕ ಸೂಚಿ (ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್). ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಕ್ಕಲಿಗನೊಬ್ಬನ ಮಧುರಜೀವನ ಸನ್ನಿ ಸೂಚಿಸುವ ಸುಂದರವಾದ ತ್ರಿವರ್ಣಚಿತ್ರದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

೧೮೧. **ಬೋಧನೆ** (ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗ್ರಂಥ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ಪಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬಿ. ಎ., ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ., ಬಿ. ಟಿ. (ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್). ಪ್ರಕಾಶಕರು ಅರವಿಂದ ಮೋಹನ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ, ಅಥಣಿ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೦೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೧೮೨. **ಹಿಂದಿ ಹಿಂದಿ ಕನ್ನಡ ರತ್ನಕೋಶ** (ಕೋಶ ಗ್ರಂಥ) ರಚಿಸಿದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ. ಡಿ. ಮೈಸಾಕೆ ' ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷಾ ಕೋವಿದ ' ಶಿಕ್ಷಕಸದಸ್ಯ, ಧಾರವಾಡ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ರಾಮಾಶ್ರಯ ಬುಕುಡಿಸ್ಟೋ, ಧಾರವಾಡ, ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೧೧೮+೨೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೮-೧೨-೦.

೧೮೩. **ವಿನೋದ** (ಹಾಸ್ಯಪ್ರಧಾನ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ದೇಶಪಾಲ ಜಿ. ನಾರಾಯಣರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ನ್ಯಾಷನಲಿಸ್ಟ್ ವಿನೋದ, ಚಾಮರಾಜ ಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ೨ ಡಿ. ಅ. ೩೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ಮಾ. ಚಂದಾ ೧-೮-೦. ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ೦-೨-೦.

೧೮೪. **ಕತೆಗಾರ** (ವಾರ್ಷಿಕ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ. ಎ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ ಬಿ. ಎಸ್.ಸಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಆರ್. ಎನ್. ನ್ಯೂಜ್ ಏಜನ್ಸಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಕ್ರೈ. ಅ. ೮೦ ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ: ೦-೧೨-೦.

ಮೂರು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಆಚ್ಚಾದ ವೀಣಾವಿನೋದಿನಿಯ ಮುಖ ಚಿತ್ರವು ಅಕರ್ಷಕವಾಗಿದೆ. ಅಂತರಂಗವೂ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

೧೮೫. **ಜಿನವಿಜಯ** (ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಜೈನಸಭೆಯ ಮುಖಪತ್ರಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತರು- ಗಳಾದ ಟಿ. ಕೆ. ಪಾಟೀಲ ಬಿ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ., ಬಿ. ಪಿ. ಶಹಾ,

ಬಿ. ಆರ್. ಖೇಮಲಾಪುರ, ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಇವರೆಲ್ಲ ಇದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಯಾಲಯವು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೇಡಬಾಳದಲ್ಲಿ ಡಿ. ಜಿ. ಅ. ೩೨ ಪುಟಗಳು. ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ೨-೮-೦.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿರುವ (ಜೈನ ಮತದ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ' ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆಲ್ಲ ಪರಿಚಯಪಡಿಸಿಕೊಡಲು ಬಂದಿರುವ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಹಾರಯಿಸುವೆವು.

೧೮೬. **ಸರ್ವೋದಯ** (ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯ ಜನಕಾರಾಜ್ಯ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ಕಿಲ್ಟಿ, ಮಂಗಳೂರು. ಕ್ರೈ. ಕ್ರಿ. ೬೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

೧೮೭. **ಪ್ರಭಾತ** (ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಕುದ್ರಿ ವಾಸುದೇವ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮಂಗಳೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೫೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೪-೦.

೧೮೮. **ಮುಂಬಯಿ ಉಗ್ರಾಣ** ಕಾಯಿದೆ ೧೯೪೭ (ಕೋಶ ಹಿತ ಕಾಯಿದೆಗಳು ೪) ಮುಂಬೈ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಶಾಪೆಯ ಪ್ರಕಟನೆ. ಡಿ. ಅ. ೨೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧-೦.

೧೮೯. **ಕಲ್ಯಾಣ** (ಹಿಂದಿ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸ್ವಾಂದ ಪುರಾಣ ವಿಶೇಷಾಂಕ). ಪ್ರಕಾಶಕರು ಗೀತಾಪ್ರೆಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಗೊರಖಪುರ ಕ್ರೈ. ಕ್ರಿ. ೭೨೪ ಪುಟಗಳಲ್ಲದೆ ಸುಮಾರು ೬೦ ಕ್ಷಿಂಕ ಚಿತ್ರಪುಟಗಳು.

೧೯೦. **ಅನ್ಯತನಾಣಿ** ಹಾಗೂ ಶಾಲಾಗೀತಗಳು (ಸದ್ಯ ಮತ್ತು ವಚನಗಳ ಸಂಕಲನ). ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಕೆ. ಚಿಕ್ಕಮಠ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಶಿ. ಶಿ. ಹಿರೇಮಠ ಕಿರೀಸೂರ, ಪೋ. ಹೆಬಸೂರು, ಜಿ. ಧಾರವಾಡ. ಪು. ಅ. ೭೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೮-೦

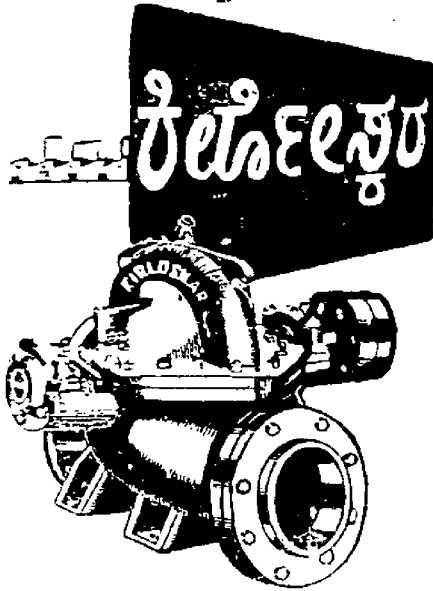
೧೯೧. **ಅವಳ ತಂಗಿ** (ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ) ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ನರೇಂದ್ರ ಬಾಬು. ಮೈಸೂರಿನ ಹಂಸ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಮಾಲೆಯ ೩ನೆಯ ಗ್ರಂಥ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೨೨೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೮ ೦.

೧೯೨. **ಇಣೆಳು ನೋಟ** (ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಚದುರಂಗ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಹಂಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಮೈಸೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೬೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೫-೦.

೧೯೩. **ಸಿನಿಮಾ ಅಳಿಯ** (ಪ್ರಹಸನ) ಶ್ರೀ. ನರೇಂದ್ರ ಬಾಬು ಅವರು ಲೇಖಕರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಹಂಸಸಾಹಿತ್ಯ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಮೈಸೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೨೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೬-೦

೧೯೪. **ಕುಡಿಯರ ಕೂಸು** (ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು. ಮೈಸೂರಿನ ಉಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆಯ ೨೬-೨೭ನೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೩೮೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೪-೮-೦.

ನಿಮ್ಮ ಮನೆ, ಹೊಲ ಅಥವಾ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ
ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ
ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್
'ಸೆಂಟ್ರಿ ಫ್ಯೂಗಲ್ ಪಂಪ್'ನ್ನೇ
ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ.

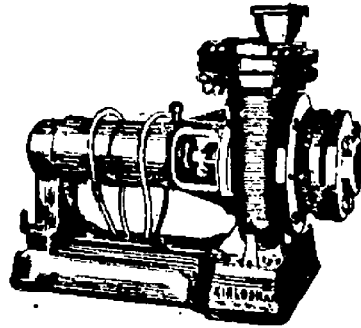
ಸೆಂಟ್ರಿ ಫ್ಯೂಗಲ್
ಪಂಪುಗಳು

ಯು. ಪಿ. ಟೈಪ್ ಪಂಪ್

ಒಕ್ಕಲತನ ಮತ್ತು ಕಾರಖಾನೆಯ
ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪ-
ಯುಕ್ತವಾದುದು. ಶಾಶ್ವತ, ಭದ್ರ
ವಾದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಆಳುತೆ ಇವು
ಗಳ ಮೂಲಕ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಜೀ-
ಯುತ್ತಿರುವ ಲೋಕ ಸ್ತ್ರಿಯ ತೆ-
ಯನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಈ ಪಂಪು.

ಬಿ. ಎಸ್. ಎ. ಪಂಪು

ಅತ್ಯಂತ ಅಧುನಿಕ ಹಾಗೂ ಯಾಂತ್ರಿಕ
ರಚನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರು-
ವುದು. ಗಿರಾಕಿಗೆ ಕಳಿಸುವ ಮುನ್ನ ಪ್ರತಿ
ಯೊಂದು ಪಂಪನ್ನೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿ-
ಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪಂಪುಗಳು ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ
ವಾಗು ಒಕ್ಕಲತನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ
ವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಬಂಧುಗಳು ಲ. ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್‌ವಾಡೆ

પ્રિય ૧૬મી
એપ્રિલ ૧૯૬૬.

જયંતિ

JAYANTI

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ:

ಏಳಾಪದ (ಕವನ)		
‘ ಅಂಬಿಕಾತನಯ ದತ್ತ. ’		೪೭೫
ಜೀವನ್ಮೃತ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗ (ಸಂಪಾದಕೀಯ)		
ಸಂಪಾದಕರು		೪೭೬
ಹಾನುಲಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕಮಹೋತ್ಸವ (ವರದಿ)		
‘ ವಿಹಂಗಮ ’		೪೭೭
ಹೊಸಚಿಕ್ಕು (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)		
ಶ್ರೀ. ವೇದಕ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ವಿಜಾಪುರ		೪೭೯
ಕೃಷ್ಣ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ (ಕಾವ್ಯವಿಮರ್ಶೆ)		
ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಜಿ. ಮಂಜುನಾಥ ಕಲ್ಕಡೆ		೪೮೭
ಸೆಕೆಂಡ್ ಕವನ		
ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರಾಜಪ್ಪ, ಡಾವಣಗೆರೆ		೪೯೩
ಹೊಸ ಜಗತ್ತು ಖತಗೊಂಡು ಮೂಡಿಬರಲಿ ! (ಕವನ)		
ಶ್ರೀ. ಸ. ಬು. ಕುಂದರ, ಮುಂಬಯಿ		೪೯೩
ನಾನು ಕಂಡ ನಾಡು (ಪ್ರವಾಸ ಪ್ರಬಂಧ)		
ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಜಾ ಅಣ್ಣರಾಯರು, ಉಗಾರ		೪೯೪
ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ (ಲಘುಪ್ರಬಂಧ)		
ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರು, ಧಾರವಾಡ		೪೯೯
ಸಹಕಾರ (ಆರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರ)		
ಶ್ರೀ. ಮೋ. ಅ. ಜಾಲಿಹಾಳ ಬಿ. ಕಾಮ್. ಕೆ. ವಾಡಿ		೫೦೨
ಲಲ್ಲೂಗಂಡ (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)		
ಶ್ರೀ. ಶಂಕರ, ಪಾಣಾಜೆ		೫೦೫
ಕಸೂತಿ ಕಲಿಯ ಬೇಕೆ ? (ಎಳೆ ಹೆಣೆದ ಕಸೂತಿ)		
‘ ಸರೋಜಿನಿ ’ ಧಾರವಾಡ		೫೧೦
ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗ		
ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶರ್ಮಾ, ಕಾಸರಗೋಡು		೫೧೩
ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆ		
ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ ಬಿ. ಎ.		೫೧೬
ಸಾದರಸ್ವೀಕಾರ		೫೧೮

ಆನಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

✱

ಸಂಪಾದಕ ಡಿ. ಪ. ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯ ಬಿ. ಎ., ಬಿ.

●

ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ :—

ಕುಡಿ ೩ : ಮನೋರಾಜ್ಯ (ಮೂರಂಕಿನ ನಾಟಕ)
(ಪ್ರೊ. ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಳಿ) ೧-೧೨-
ವಾಚನಾಲಯ ಪ್ರತಿ. ೨-೦-

೪೫

ಕುಡಿ ೪ : ಪುಷ್ಪಹಾರ (ಕಾದಂಬರಿ)
(ಶ್ರೀಮತಿ ಜಮುಲಕ್ಷ್ಮೀ ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್) ೧- ೪-
ವಾಚನಾಲಯ ಪ್ರತಿ ೧- ೮-

ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ
ಧಾರಾಳವಾದ ಕಮಿಷನ್.

ಜಯಂತಿ

JAYANTI

ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೫೧

ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣೆ ೫—೦—೦

ಬಿಡಿಸಂಚಿಕೆ ೦—೮—೦

ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೆಯ
ತಾರೀಖಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

ಸಂಪಾದಕರು— ಡಿ. ಬಿಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ
ನೈವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕರು— ಡಿ. ಎಲ್. ಜಿ. ಬೇಂದ್ರೆ
ಪ್ರಕಾಶಕರು— ಡಿ. ಎಮ್. ವಿ. ಮೆಳ್ಳಿಗಟ್ಟ

ಜಯಂತಿಗೆ—

ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಏಜಂಟರು ಬೇಕು.

ಜಯಂತಿ

ವಿಸ್ಮಿಲಾ

೧೯೫೧

ವಿಳಾಸಿಗೀತೆ

‘ ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ’

ಏಲಾವನ, ಲವಲೀಬನ, ಲವಂಗ ಬನಗಳಲಿ—
ನಾಗಲತಾ ಸಂಕುಲ ಬನವಾಸಿಯ ಜನಗಳಲಿ—
ಲೀಲಾಂದೋಲಿತ ದೋಲಾ ಬಲನಾಮಣಿಗಳಲಿ....

ನರನರಗಳಲಿಂಗಿಂಗೀ ನರನಾಳದೆ ತಂಗಿ—
ಲಾಸ್ಯದಿ ಹಾಸ್ಯವ ಮಿಂಚಿಸಿ ಪರಶಿವನರ್ಥಾಂಗಿ
ತಾಲದಿ ಕಾಲವ ಸೊಲ್ಲಿಸುವಂತಿದೆ ಈ ಭಂಗಿ !

ಏಲಾಪದ, ಲೀಲಾಪದ ಆಲಾಪದ ಸರಣಿ—
ಸಖ-ಸಖಿಯರ ಮೇಳಾಪದ ತೆರೆದಿರೆ ಎದೆ ಭರಣಿ—
ಆಲಿಸುತಿವೆ ಮಾಲಿಸುತಿವೆ ಹರಿದದ ಜತೆ ಹರಣಿ.

ರತಿರಮಣನ ನಿಜಜನಕನ ಎದೆಯಾಳವನಾಳಿ—
ನೆಲೆಗೊಡಿಸುವ ವಾಸನೆಗಳ ಎದೆಬೀಜವ ಸೀಳಿ—
ಹೃದಯಾಕೂತಿಯ ಅನುಪಮ ಲಾವಣ್ಯವ ತಾಳಿ

ಜಜಾಣನಮಾ, ಅಂ ಜ್ಞಂ ಓಂ ಯಂ ಸಂ ಝಂ ಎಂಬಾ
ಅಂಬಾಗರೆವುದು ವಾಣಿಯ ವೀಣೆಯು ಬಾಯ್ತುಂಬಾ
ಬಾ ಅಮ್ಮಾ, ಅಮ್ಮಾ ಬಾ, ಬಾರೊ ಜಗದಂಬಾ !

ಸ್ವಾದವ ನಾದದ ಮೋದದ ಒಳಬಿಸಿರನೆ ಬಗೆದು
ಹುಂಕಾರದ ಒಳನೂಲನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೊರದೆಗೆದು
ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹಾಸಿಗೆಯಾಗಿಹ ತನಿಹೊನದಿ ಮುಗಿದು....

ಉಸಿರುಸಿರಲಿ ಸರಿವರಿದೂ ಊದೊಡುತ ನಲಿದು
ದನಿಯೇ ನದಿಯೊಲು ಚಲಿಸಿತು ಕೊಂಕೊಂಕನೆ ಒಲಿದು
ಆಲೆಯಾಯಿತು, ಬಲೆಯಾಯಿತು ಜಗದಗಲಕೆ ಸೆಲಿದು.

ಯಾಳದ ಜತಿ ಏಳೆಯ ಗತಿ ಏಳೇಳೇಳೆಂದು
ಎಬ್ಬಿಸಿ ಮಬ್ಬನು ಚಿದರಿಸಿ ಬಾಳಬಾಳಬಾಳೆಂದು
ತಂತಿಯು ತಾಳಕೆ ಮಿಡಿದರೆ, ಎಲ್ಲಾಯಿತು ಒಂದು.

ಕಿನ್ನರ-ಕಿನ್ನರಿ ಮಿಥುನವು ಅರೆ-ಅರೆ ಮೈಗೂಡಿ
ನುಡಿಯಲಿ ಹುದುಗಿದ ಹುರುಳೊಲು ಹದುಳ-
ದೊಳೊಡಮೂಡಿ
ನಾಲಗೆ ನಾಡಿಯನಾಡಿಸಿ ಸ್ವರಮೂರ್ತಿಯ ಮಾಡಿ....

ಏಳೆಯ ಬಸಿರೊಳು ಮಲಗಿದ ಯಾವುದೊ ಗತಿಚಿತ್ರ
ದನಿಪಡೆದಿತು, ತಿಳಿದೆದ್ದಿತು ಕಣ್ಣದೆದು ವಿಚಿತ್ರ
ಆಕ್ಷಣವನು ಈಕ್ಷಣವನು ಮಾಡಿತು ಸುಪವಿತ್ರ.

ಜೀವನ್ ಮೃತ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗ

ಯಾವುದೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಿರಂತರ ಉನ್ನತಿಗೂ ಶಾಶ್ವತ ಕೀರ್ತಿಗೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಆ ದೇಶದ ಧನಬಲವೂ ಅಲ್ಲ; ಜನಬಲವೂ ಅಲ್ಲ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಲವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಸಂವರ್ಧನೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು— ಯಾವಾಗಲೂ— ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೂ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗವೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾರರು.

ಸಿರಿವಂತರಿಗೆ ಹಣದ ಬಲದಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಡುವುದರಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ-ಸಂವರ್ಧನೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನೇ ಅವರು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶಶ್ರಮದಿಂದ ಉಪಜೀವಿಸುವ ಸಾಮಾನ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ವೇಳೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಅವರಿಗದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಎನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ-ಬಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಲುವಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಅನುಕೂಲತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಇಚ್ಛೆ-ಅವಕಾಶಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕಸೌಂದರ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿದವರೂ ಮುಂದೆ ಕಾರ್ಯಮಾಡಬಹುದಾದವರೂ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ.

ದೂರವೇಕೆ! ಕಳೆದುಹೋದ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಗಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವಣದಿಂದ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿದವರೆಲ್ಲ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಜನರೇ. ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಜನ-ಪ್ರಭುತ್ವಶಕ್ತ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುದರಿಂದ, ತಾರಕವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಈ ರಾಜಕೀಯ ತತ್ತ್ವವು, ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರಿಗೆ ಇಂದು ಮಾರಕವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಭಾರತದ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗಮಾಡಿದ ತ್ಯಾಗವೆಂತಹದೂ, ಸಟ್ಟ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟಗಳೆಂತಹವು! ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯ ಸಮರದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರಿದು ಹೋರಾಡಿದವರೆಂದರೆ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರು. ಆಗ ಭಾರತದ ಸಿರಿವಂತವರ್ಗವು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಬಗಲುಗೂಸಾಗಿ, ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತು; ಕೇಳಿದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದ ಸಾಮಾನ್ಯವರ್ಗ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಎರೋಧವಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಬಲದ ನೆರವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಲಿದ್ದಿತು. ಆ ಕುಸುವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಆ ಜನರು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯುದ್ಧದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ಬಿಸಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ

ಹಾಲು-ಬೋನವನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಲಿದ್ದರು; ಮಾಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಲಿದ್ದರು.

ಆಯಿತು; ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗೀಯರ ಚಳವಳಿಗೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರಕುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳೇ ಕೋರಲು ಕೊಡಗಿದ್ದುವು. ಉಪಕಾರಬದ್ಧರಾದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಒಳ ಸೂಚನೆಯಿಂದಲೋ ಏನೋ, ನಮ್ಮ ಸಿರಿವಂತವರ್ಗವು ಸಂಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳಿಕೆಯ ಗಳಿಸಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಾನ-ಮಾನದ ನೆರವಿನಿಂದಲೇ ಹಣದ ಬಲದಿಂದಲೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಮಧ್ಯಮವರ್ಗ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ರಾ. ಮಹಾಸಭೆಯ ಬಹುಜನ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದುದು, ಸಿರಿವಂತ ಸಂಧಿಸಾಧಕತನಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಯೇ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಚುನಾವಣೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸರಕಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಶಕ್ತಿ, ಆರ್ಥಿಕಬಲವು ಇಲ್ಲದ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡರು. ದುಡ್ಡಿನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಬಲ, ಬಹುಜನಪ್ರಭುತ್ವದ ಘೋರಣೆಯ ಮಾತು, ಇವುಗಳಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಸ್ವತಂತ್ರಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಸರಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಭಾವಿಯಾದ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ರಾಜಕೀಯಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತಿರುವರು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಕೆಲವೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಧುರೀಣರು ಕೂಡ, ಅವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವರು.

ಭಾರತದ ಇಂದಿನ ಅಭಾಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದ ಸೂತ್ರ-ಸಂಚಾಲನೆಯೆಲ್ಲ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕರಾದ ಸಿರಿವಂತರ ಕೈಯಲ್ಲಿವೆ. ಅಶಿಕ್ಷಿತರಾದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು, ಅಲ್ಪಪ್ರಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಇರುವ ಭೀತಿಯೆಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ್ದು. ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಾದ ಇವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಯಾವಾಗ ಅಧಿಕಾರಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವರೋ ಎಂಬ ಭೀತಿ, ಇಂದಿನ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರಧಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಖಂಡವಾಗಿ ಇದೆ. ಆ ದುರದಿಂದಲೇ ಅವರು ಅವಸರವಸರದಿಂದ ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ, ಮಧ್ಯಮವರ್ಗವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿ ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿವಾರೆ. ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು ಆವರ ಅನೇಕರಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ನಿಂತಂತಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಿಜವಾದ ಅಭ್ಯುದಯದ ಸಂಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿರುವವರೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು. ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆ, ಕಲೆಗಳನ್ನೂ ಮಾನಸಿಕ ಸುಖ-ಸಂತೃಪ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವವ-

(೪೭೮ ನೆಯ ಪುಟದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ)

ಜಯಂತಿ

ನಾಟಕ ಮಹೋತ್ಸವ

‘ ವಿಹಂಗಮ ’

ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ೧೩ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ೨೩ನೆಯ ಏಪ್ರಿಲಿನ ವರೆಗೆ, ವಸಂತೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ನಾಟಕ-ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಿತು— ಧಾರವಾಡದ ಬಾಹುಲಿಕಟ್ಟೆ. ಮೊದಲು ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಟಕಕಲಾವಿಕಾಸವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕೆಂಬ ಎಣಿಕೆಯಿದ್ದರೂ, ರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಅದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದರಿಂದ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಟಕಕಲೆಯ ವಿಕಾಸದ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಸಂಕೋಚಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಒಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಮು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಎಕೆಂದರೆ, ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ನಾಟಕಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೊರಟಿದ್ದರೆ, ಈಗಿದ್ದ ೧೧ ದಿನಗಳ ಅವಧಿ ಎತ್ತಕ್ಕಾ ಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಟಕರಂಗದ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಂತೆ ಅನು-ಗುಣಿತೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕಿಂತ ಮೈಸೂರು ಕರ್ನಾಟಕದ ರಂಗ-ಭೂಮಿಯ ವಿಕಾಸಕ್ರಮ ವಿಶಿಷ್ಟರೀತಿಯದಾಗಿದೆ. ದೇಶೀಯ ರಾಜರ ಅಕ್ರಿಯಾಭಾವದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆಯ ಮೂಲಕ, ಅಲ್ಲಿಯ ನಾಟಕರಂಗ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೆ ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಸನ್ನದ್ಧವಾದುದುಂಟು. ಅದ-ಂತೆಯೇ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಿಕ್ಕ ಭಾಗಗಳ ನಾಟಕರಂಗಗಳೂ ಹಂತಮ್ಮ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆದು-ಬಂದಿವೆ. ಈಗ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಟಕರಂಗದ ವಿಕಾಸ-ವನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗೊಳಿಸಿದಾಗ ವರ್ತಮಾನ ಕರ್ನಾ-ಟಕಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯವಾದಿಕೊಟ್ಟಂತೆ, ಕಾಲದ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಗೊಡಿಕೊಂಡು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಿಕ್ಕ ಭಾಗದ ರಂಗಭೂಮಿಯ ವಿಕಾಸದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯದ ಸಂಗತಿ-ಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬಾಹುಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನದೊಳಗೆ ಈ ವಿಷಯದ ನೆನಪು ಇರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಆಪೇಕ್ಷೆ.

ಧಾರವಾಡದ ಬಾಹುಲಿಕಟ್ಟೆಯ ಬಿತ್ತರಣೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿರುವ ನಗರ-ಗಳ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲ, ಈ ಹನ್ನೊಂದು ದಿನದ ನಾಟಕಮಹೋತ್ಸವದ

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಸಕ್ತಿ-ಪ್ರೀತಿಗಳಿಂದ ಕೇಳಿದರು. ಯಾವ ರೇಡಿಯೋಯಂತ್ರವೂ ಆಗ ಮೌನಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ರೇಡಿಯೋ ಯಂತ್ರವಿದ್ದ ಒಂದೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಡಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಶ್ರಾವಕರ ಗದ್ದಲ. ಧಾರವಾಡ ನಗರದಲ್ಲಂತೂ ರಾತ್ರಿ ೯ ಗಂಟೆ-ಯಿಂದ ೧೦|| ಗಂಟೆಯ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನಾಟಕಮಹೋತ್ಸವ-ವನ್ನು ಕೇಳುವ ಜನರ ಅತುರ, ಬಿತ್ತರಗೊಂಡ ನಾಟಕ-ನಟರ ವಿಸುರ್ಜಿ-ಇವೇ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಲಿದ್ದವು. ಈ ನಾಟಕೋತ್ಸವದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಹಲವು ಜನರಿಗೆ ಬಾಹುಲಿಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನೂ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನೂ ಪ್ರತೀತಿಯೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದೊಂದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯ ಮಾತಲ್ಲ.

ಜಾನಪದ ಸಾಮಾಜಿಕ ರೂಪಕವಾದ ‘ ಸಂಗ್ರಾಬಾಳಾ’ನ ಆಟ’ದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು, ೩೦೦ ವರ್ಷ-ಗಳ ಹಿಂದಿನ ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕ ನಾಟಕವಾದ ‘ ಮಿತ್ರವಿಂದಾ ಗೋವಿಂದ’ ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಏಕಮೇವಾ ದ್ವಿತೀಯ ನಾಟಕವನ್ನೂ ಅತಿ ಪರಿಚಯವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಮುಂದೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಜನಕ-ರಾದ ವಿ. ಶಾಂತಕವಿಗಳ ‘ ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ ’ ವನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸಿ, ಜಾನಪದ-ನಾಗರಿಕ ನಾಟಕತಂತ್ರದ ಸಮನ್ವಯದ ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿತು. ಅಮೇಲೆ ಕಂಪನಿ ನಾಟಕಗಳ ಮಾದರಿಗಳೆಂದು ಶ್ರೀ. ಕಂದಗಲ್ಲರ ‘ ವರಪ್ರದಾನ ’ ಶ್ರೀ. ಗರುಡರ ‘ ಪಾದುಕಾ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ’ ದಿ. ವಾಮನರಾಯರ ‘ ಮಹಾನಂದಾ ’ ಇವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಿತ್ತರಗೊಂಡುವು. ತರುವಾಯ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾ-ಟಕದ ಆಧುನಿಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ನಾಟಕಕಾರರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗಿರುವ ಶ್ರೀ. ಹುಯಿಲಗೋಳ ನಾರಾಯಣರಾಯರ ‘ ಭಾರತ ಸಂಧಾನ ’ ಎಂಬ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕವು ತರಂಗದೊಂದಿಗೆ ಹುದು, ಬಹು-ಜನರ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಯಿತು. ಇದಾದಮೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕಗಳ ಮಾದರಿಗಳೆಂದು ದಿ. ಕೆರೂರ ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರ ‘ ಪತಿವತ್ಸೀಕರಣ ’ ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರ ‘ ಭಾಗ್ಯಶ್ರೀ ’ ಶ್ರೀ. ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ‘ ಮಂದೀವಾಕ್ಯಳು ’ ಬಿತ್ತರ-ಗೊಂಡುವು. ಕೊನೆಗೆ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಮಾಡಲು ಶ್ರೀರಂಗರ ‘ ಕಪಟನಾಟಕ ’ ಎಂಬ ವರ್ತಮಾನ ಸಮಾಜದ ಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ,

ಪ್ರತಿ ನಾಟಕದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೂ ಆ ನಾಟಕಕಾರನ ಸರಿಚಯ, ನಾಟಕದ ವಿಮರ್ಶೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆ ನಾಟಕದಂತಹ ನಾಟಕಗಳಿಗಿರುವ ಸ್ಥಾನ, ಆ ನಾಟಕದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯ ರೀತಿ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ತಿಳುಹಿಕೊಡುವಂತಹ 'ನಿರೂಪಣೆ'ಯ ವಿರ್ವಾಡು ಇದ್ದಿತು.

ಎಲ್ಲ ನಾಟಕಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಗದಿದ್ದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಾಡಿದವರು ಹಲವರು. ಕೆಲವರು ಜಿನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಬೀಳುಗಳೆದು ನುಡಿದುದನ್ನೇ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅತ್ಯುತ್ತಮವೆಂದು ಹೊಗಳಿ ಹಾಡಿದುದೂ ಉಂಟು. ಒಟ್ಟಿನ

ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ನಾಟಕಗಳೂ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಸಂತೋಷವು; ಉಂಟುಮಾಡಿರುವುದೇನೋ ನಿಜ. ನಿಯಮಿತ ಅವಧಿಯ ಮೂಲ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವು ಹೋಗಿರಬಹುದು ; ಹಾಗೆ ಆಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಧಾರವಾಡ ಬಾನುಲಿಕೇಂದ್ರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ನಾಟಕ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿ, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೊಂದು ರಸದ್ರೋವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಮನವೂ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದೇ ಬಗೆಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗುವಂತಹ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೂ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಾರಯಿಕೆ.

(೪೭೬ ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ ಬಂದುದು)

ರೆಂದರೆ ಇವರಿ. ಆದರೆ ಇವರಿಂದ ಸಿಕ್ಕಲಾರದ ಅನ್ನ-ಒಟ್ಟಿ-ಗಳಿಗಾಗಿ ಬಾಯಿಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತ ದಿನದ ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳನ್ನೂ ಆದರೆ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬದುಕೇ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ತೋರಿ, ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನೈತಿಕ ಜೀವನದಿಂದ ಜ್ಯೋತರಾಗಿ, ಇವರೂ ಅನೀತಿಯ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಹುದಾದ ದುರ್ಭರಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ದುರ್ಭವ. ದುಷ್ಟ ಭವಿಷ್ಯದ ದೋಷ.

ನೈಯಕ್ತಿಕ ಅಧಿಕಾರ ಅಶಾಶ್ವತ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಶಾಶ್ವತ. ವಿದ್ಯೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಉಸಿರಿನ ಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಮಿಕ್ಕ ಯಾವ ಬಲಕ್ಕೂ ಶಾಶ್ವತತೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬ ಸತ್ಯದ ಅರಿವು ಭಾರತೀಯರಲ್ಲೆಂದು ಮೂಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದು ಮೂಡದೆ ಹೋದರೆ, ಸದ್ಯ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸತ್ತುಹೋಗುವುದು. ಆಗ ಭಾರತವು ? ಇಂದಿನ ಪಶ್ಚಿಮದ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಂತೆ ಆಶಾಂತಿಯ ಬೀಡಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಆಂತರಿಕ ಕಲಹಗಳ ಆಗರವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಕೆಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬುದ್ಧಿ-

ಯನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಕೆಡುವ ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಭಾರತದ ಸಿರಿವಂತರು ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಗೆ ಸರಿ. ರಾಷ್ಟ್ರಹಿತದ ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಡಲಿ. ಸದ್ಯದ ಲಾಭ ದಿಂ ಸಂಪುಷ್ಪರಾಗಿರುವ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು, ಬರಲಿರುವ ಕಾಲದ ತವ ದುರ್ಧಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಲಿ ! ಎಲ್ಲರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ, ಸಾಯುತ್ತ ಹೋರಬಿರುವ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಂಜೀವಿನಿ ತಕ್ಷೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿ !

ಮಧ್ಯಮವರ್ಗವಾದರೂ ಇದೊಂದು ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಉಪಸಗು ಕಾಲವೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು, ಧೃತಿಗುಂದದೆ ಬಂದ ಸಂಕಟಿಕ ಎದೆಗೊಟ್ಟು, ನಿಂತು, ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಬಲದ ನಿಧಿಯನ್ನು ಭವಿಷ್ಯ ಕಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಇರಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ತುಂಬ ಇದೆ ಮಿಕ್ಕವರಂತೆ ಆದೂ ಕೇವಲ ಹೊಟ್ಟೆ - ಬಟ್ಟೆ, ಭೋಗ-ಭಾಗಳ ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟರೆ, ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಸಮಾಧಿಯಾದಂತೆಯೆ ಸರಿ !

—ಸಂಪಾದಕರ

“ ಹೊಸ ಬೆಳಕು ”

(ಸ್ವಾ ಕತೆ)

೩೬. ದೇವಳ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ವಿಜಾಪುರ

ಮೆ ಆನಂದಗಳು ಮಾನವನಿಗೆ ತಾವಾಗಿಯೇ
ಅರಿಯುವಂತಹವಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮನಸ್ಸು-
ದಯಗಳನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
ಇಗೆ ಹದಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದವನ ಪ್ರೇಮ ಆನಂದ-
ಗಳು, ಜೀವನದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಬರೀ
ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿರುವುವು.

ನನ್ನ ಊರು ಕಾರವಾರ. ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ವರ್ಷದ
ಕಾಲಾಗತು. ಅರಬ್ಬಿಲು ಘಟ್ಟವನ್ನು ಇಳಿಯುವಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿಯ
ರಣ್ಯಸಂಪತ್ತು ಸೃಷ್ಟಿಸೌಂದರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು, ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
ಳಿತು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರವಾಸದ ದಣವು ಎಷ್ಟೋ ಮರೆತಂತಾ-
ತು. ಕಾರವಾರವನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ ಸಂಜೆ ಸಮೀಪಿಸಿತ್ತು.
ಕಾರವಾರದ ಸಾಗರದ ಸಂಜೆಯ ಸಿರಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಮೇಲಂಚೂ-
ಲು ಉಳಿದ ದಣವೂ ಪೂರ್ಣ ತಣಿಯಿತು.

ಬಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಳಿದೆ. ಸಾಗರದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೆಲ ನಿಮಿಷ
ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ತಂಬೆಲರು ಮೈಗೆ ಸೊಂಕೆ ಮನಸ್ಸು ಅರಳಿತು.
ಮನೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅರ್ಧಫರ್ಲಾಂಗಿನಲ್ಲಿತ್ತು, ಹೊರಟೆ.

ಊರು ಸಮುದ್ರದ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಮುಂಬಯಿ-
ಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕಲಾಕೃತಿಯಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುವ ಮರೀನ್-
ನಿಯನ್ನು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ವಿವಿಧ ಜನರು ಜಲಧಿಯ
ಉಪಶಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸವಿಯುವಂತೆ, ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ
ರ್ವತಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಜಯ ಸಂಧಿಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಉಸುಕಿನ ಹಾಸಿಗೆಯಮೇಲೆ ಅರ್ಧ
ಗಿ, ನಿಮಿಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣುಗಳ ಮುಂದೆ ಭರ್ ಭರ್ ಎಂದು
ಹೊಡೆದು ಹೋಗುವ ದೇವಗಡ ದೀವಿಗೆಯ ಕಿರಣರಾಶಿಯನ್ನು
ಕಂಡು, ಶೃಂಗಾರದ ಸವಿಯುಟವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರಲ್ಲಿ
ನೊಬ್ಬ.

ನಾನು ಮನೆಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆದ
ಗಳ ಸಂದುಗಳೊಳಗಿಂದ ಕೆಂಬಣ್ಣದ ರವಿಯ ಕೋಮಲ

ಕಿರಣಗಳು ನನಗೆ ಸುಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಪಳಗದ
ಕೈಯುಳ್ಳ ಕವಿಯು ಅಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದಾದರೆ, ಮೋಹಿತನಾಗಿ
ಕಲ್ಪನಾವಿಲಾಸದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತು, ರಮ್ಯ ಗೀತಗಳ ಝರಿಯನ್ನು
ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕವಿಯೂ
ಅಲ್ಲ. ಕಲ್ಪನಾವಿಲಾಸದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಕ್ಕು ಮೈಮರೆತು
ಕುಣಿಯುವ ಕಲೆಯೂ ನನ್ನಲ್ಲಿಕೋ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಹೋಗಲಿ.
ಪ್ರವುಲ್ಲಗೊಂಡ ಹೃದಯದೊಡನೆ ನಾನು ಮನೆಯ ಕಟ್ಟಿಯನ್ನೇ-
ರಿದೆ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ ಸರ್ರೆಂದು ಬಲಗಡೆಯ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ
ನಿಂತ ಒಂದು ಮೂರ್ತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿತು.

ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಟಿ, ಧೈರ್ಯಗುಂದಿ ಮುಖ ತೋರಿಸ-
ಲಾರದೆ ಆ ಕೆಂಪೇರಿದ ರವಿಯು ಭರ್ರೆಂದು ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ.
ಅವಳು ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಆಕಾಶದ ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣುಗಳ ರವೈ-
ಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಒಡೆಯದೆ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದಳು. ಮುಂದೆ ಮಾರುತನ
ಜಿಲ್ಲಾಟಕ್ಕೆ ಅವಳ ಗುಂಗುರುಗೂದಲು ಮೂಗದಮೇಲೆ ಆಗೂಮ್ಮೆ
ಈಗೂಮ್ಮೆ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಮಾರುತನ ಜಿಲ್ಲಾಟ ಹುಚ್ಚಾ-
ದಾಗ, ಅವಳ ಅಂದವಾದ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಶೋಭಿಸುವ ಜಂದಂಚಿನ
ಕರಿಯ ಸೀರೆಯ ಸೆರಗು ಸರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನವಳು ಅಗಾಗ
ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಯಾವುದೋ ದೀರ್ಘವಿಚಾರ-
ದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಕ್ಷಣ
ನನಗೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಸೃಷ್ಟಿಸೌಂದರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪರ ಬಿದ್ದಂತೆ
ಭಾಸವಾಯಿತು. ಎಷ್ಟೋ ನಿಮಿಷಗಳ ಪರಗೆ ನೋಡುತ್ತನಂತೆ.
ಅವಳು ಸಹಜವಾಗಿ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರಿದಳೋ ಇಲ್ಲವೋ,
ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಭಾವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಸಂಗು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಒಳಗೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ನನ್ನ ಮೂರ್ಖತನಕ್ಕೆ ನಾಚಕೊಂಡು
ನಾನೂ ನನ್ನ ಮನ ಸೇರಿದೆ.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ; ಅಂದು ದಣದುಬಂದಿದ್ದರಿಂದ
ಬೇಗ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಮಲಗಿದೆ. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದ ಕೂಡಲೇ
ನಿದ್ರೆಗೆ ವಶನಾದೆ. ಬೆಳಗಿನ ಶಿ ಗಂಟೆಗೆ ಎಚ್ಚರಾಯಿತು. ಹಿಂದಿನ
ದಿನ ಸಂಜೆಗೆ ಕಂಡ ರಮಣಿಯ ರೂಪ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿತು.
ಸಮುದ್ರದ ತೆರೆಗಳು ಎಡೆಬಿಡದೆ ದಂಡೆಗೆ ಬಂದು ಬಡಿದು ಒಡೆದು
ಹೋಗುವಂತೆ, ಸಾಗರಗಳ ಮಿತಿ ದಾಟಿದ ನನ್ನ ಆ ನಿಮಿಷದ
ಮನದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನೆಯ ತರಂಗಗಳು ವಿವಿಧವಾಗಿ ಒಡಮೂಡಿ ಹರಿದು
ಹೋಗಿಹತ್ತಿದುವು: ಅವಳು ಯಾರು? ಎಷ್ಟು ಮನೋಹರ-
ಳಿದ್ದಾಳಲ್ಲ! ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ವಿಶಿಷ್ಟ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿ
ಕಳಸಿದ ರತಿಯ! ಅವಳ ಯಾವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನ ಸತಿಯಿರಬೇಕು?
ಅವನ ದೈವಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯಿದೆಯೆ! ಅವನಿಬ್ಬರೂ ಎಷ್ಟು ಸುಖಿ-
ಗಳಾಗಿರಬೇಕು! ಅವರ ಸಂಸಾರ ಅದಷ್ಟು ರಮ್ಯವಾಗಿರ-
ಬೇಕು!

ನಿದ್ರೆ ಪೂರ್ಣವಾದಂತೆ ಎನಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು
ಮುಚ್ಚಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಮುಂಜಾವಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದು
ಆ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಬಾಗಿಲೂ
ಮುಚ್ಚಿದೇ ಕಂಡುಬಂದಿತು.

ಗಂಟೆ ನಾನು ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ
ಅನಂತವಾದ ಆಕಾಶ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ.
ಆಗಲೇ ಅರ್ಧಕಾರವಾಗಿ ಸಾಗಿದ್ದ ಜೊದಿನ ನಿರ್ಮಲವಾದ
ಸೊಬಗು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಕಳೆಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಿತ್ತು.
ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿದು ಧೋತವನ್ನುಟ್ಟು ನೇಹರೂ ಶರ್ಟ್
ಧರಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಪಟವನ್ನು ಹಾಕಿ ನಡೆದುಬಂದು,
ನಾನು ಕೂಡ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕುಳಿತು. ಸಾಧು-
ವಾದ ಮನುಷ್ಯನಾದ ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆಯವರೆಗೆ ನನ್ನೆಡೆಗೆ
ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು
ನಾನು ಸಿದ್ಧನಾದೆ. ಆ ಮನುಷ್ಯನು ಎದ್ದು ಆ ಮೃತ್ತೆಯ ಕಡೆಗೆ
ಹೋದನು. "ಹೌದು, ನೀವು ನನ್ನನ್ನು..." ಎಂಬುದನ್ನು ವುಡ್-
ಡೋಸ್.

ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಊರಿಗೆ
ಬರುವ ಮಾರ್ಗವು ಕಷ್ಟವಾದದ್ದು? ಎಂದನು.

ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು. ನೌಕರಿಗಾಗಿ
ಹೋಗಿ ಮಾರ್ಗವು ಅಂದಿತ್ತು. ಈಗ ಮೂರು ದಿನಗಳ
ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಕೆಸರು ಭಾಲಚಂದ್ರ!

ಹೀಗಾಗಿ ನಾನು ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸೊಬಗು ಕಂಡು
ಮುನ್ನೋಡಿದೆ. ನಾನಿಲ್ಲಿ ಬಂದು ಒಂದು ವರ್ಷವಾಗುತ್ತ
ಬಂದಿತ್ತು. ನಾನು ಹೋಗಿ ತೆರಳಿ ತಾಸು ಬಂದು ಕುಳಿತು ಈ
ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದೆ.

ನನಗೆ ನನ್ನ ಅನೇಕ ವಂಶನಗಳು. ನನ್ನಂತೆ ನೀವೂ
ಸೃಷ್ಟಿಸೌಂದರ್ಯವಾಸಕರು. ಮತ್ತು ಕಾಣುವ ಅನಂತ-
ವಾದ ಸೃಷ್ಟಿವೈಚಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಅದನ್ನು
ಆಲಕ್ಷಿಸಿ ಅರಸಿಕರಾಗಿ ಅಲೆಯುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು
ಹೆಚ್ಚು ಹೋಗಿದೆ ನಿಮ್ಮಂತಹ ಕಲೋಪಾಸಕರನ್ನು ಕಂಡರೆ
ನನಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ
ನಾನು?

ಮಿ. ಜೋಶಿ: ಎಂದು ನನ್ನ ಹೆಸರು!

"ಓ ಎನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೆಳಗೆ ನೀವು ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನವರೆಂದು
ಹೋಗಿ."

"ಹೌದು ಮಿ. ಭಾಲಚಂದ್ರ, ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದಿರಿ.
ನಾನು ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನವ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಸೊಬಗು ಕೃತ್ರಿಮ
ವಾದುದು. ನನಗೆ ಬಾಹ್ಯಾಡಂಬರ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ
ಕಾಣುವ ಸೃಷ್ಟಿ ಸಹಜ ನಿರ್ಮಿತವಾದ, ಸತ್ಯವಾದ, ಅಪಾರ
ತಾಳ, ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಕಲೆಯ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸೇವಿ-

ಸಲು ಬಂದ ಭಕ್ತ ನಾನು. ಈ ನನ್ನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿದ್ದೀರಾ?

" 'ವರಕವಿ'ಯೆಂಬ ಗುಪ್ತನಾಮದಿಂದ ಕವನಗಳ
ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮಹನೀಯರು ನೀವೇ ಏನು? ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಕ
ಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಶಬ್ದಭಂಡ
ನಿಮ್ಮದೇ ಅದ ವಿವರಣೆಯ ಶೈಲಿ, ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ಸು
ಗೊಳಿಸುವ ಭಾವವಿಶರಣ, ಸೂಸಿಹರಿಯುವ ರಮ್ಯ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ
ಎಷ್ಟು ವರ್ಡ್‌ಸಿದರೂ ಕಡಿಮೆಯೇ! ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕವ
ದಲ್ಲಿಯಂತೂ 'ಸ್ತ್ರೀಯೆಂಬುವಳು ವಿಶಾಲವಾದ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ
ಸರ್ವಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಉಚ್ಚಜ್ಯೋತಿ, ಸೌಂದರ್ಯಶಕ್ತಿ
ಮಿಗಿಲಾದ ಸನ್ನಿಹಾಂಗಿ' ಮುಂತಾಗಿ ಬರೆದಿರುವಿರಲ್ಲವೆ
ಅದನ್ನೊದಿ ನಿಮ್ಮ ಉದಾತ್ತ ಜೀವನದ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ
ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ವಿಷಯ ಬಹುಂಟು. ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ
ರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಕಲೆ ನಿಮ್ಮಂತೆ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ವರಕವಿಗಳೇ!

"ಶಂಬಾಸ್ ಮಿ. ಭಾಲಚಂದ್ರ. ನೀವು ನನ್ನ ಗ್ರಂಥಗಳ
ಆರಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರೆಂದು ಮನಗಂಡೆ. ನೀವೊಬ್ಬರಾದ
ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಣುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ."

"ಹಾಗೇಕೆ ಕೇಳುವಿರಿ? ನಿಮ್ಮಂತಹ ರತ್ನಗಳನ್ನೂ ಪು
ಸದ ಮೂರ್ಖನನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿ!"

"ನೋಡುವ ಸಮಯ ಬರಬಹುದು ಬಿಡಿ. ಆದರೆ- ಅದ
ನನ್ನೊಡನೆ ಬಹುತರವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಂಕುಮಾತುಗಳ
ಆಡುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಸಹ್ಯ!"

"ಛೇ, ಇದು ವಿಸರೀತ ಕವಿಗಳೇ, ಅದೇಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅಸಹ್ಯ
ನಾನು 'ಕವಿ' ಯಾದುದರಿಂದ."

"ನನಗೊಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕವಿಯು ಮೆ
ಕೋಪವೇ! ಪೂಜ್ಯರೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರೂ ಆದವರ ಮೆ
ಕೋಪವೇ!"

ವೇಳೆ ನೋಡಿಕೊಂಡೆ. ಆ ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು.

"ನೀವು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೇ, ರಾತ್ರಿಯಾಯಿತು
ಎಂದೆ."

"ನಾನು ಕಲ್ಪನಾಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಪ್ತನಾಗಿ ಕುಳಿ
ನೆಂದರೆ ನನಗೆ ಜಗತ್ತು ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಬ
ಯುತ್ತೇನೆ. ಆ ಸುಖದ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲವೂ ಶೂನ್ಯವಾಗಿವೆ ನನ
ನನ್ನ ದೇಹಾವತಾರ ಕಂಡು ನಿಮಗೂ ಜುಗುಪ್ಸೆಯೆನಿಸುವುದೇನು

"ಛೇ. ಛೇ. ಇದೇನು ಕೇಳುವಿರಿ? ಅದು ಹೋಗಲಿ, ನಿ
'ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಬರೆಯುವೆ, ಉಳಿದ ಜಗತ್ತು ಶೂನ್ಯ' ಎಂದೆ
ನೀವು ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೇ ಇರುವಿರಾ?"

"ಇಲ್ಲ. ನಾನು ವಃತ್ಸು ಹೆಂಡತಿ, ಜೊತೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಅಕ್ಕ.

"ಆಳಿಗಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಸದೈವ ಕಾವ್ಯಲಹರಿ
ನೀವು ಮುಳುಗಿದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕೊ
ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ?"

ಕೋವಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕೋವಗೊಂಡಿರಬಹುದು. ಅಂಥ ಹೆಣ್ಣು ವಿಚಾರವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಿಕ್ಕು ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಅಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ನನ್ನ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಗೆ ವಸ್ತುವಾಗುತ್ತವೆ. ಕರಸಗಳನ್ನು ನೀವು ನನ್ನ "ತರಂಗ" ಕವನಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಓದಬಹುದು..... ಒಳ್ಳೇದು ನೀವು ಹೊರಡಬಹುದು. ನಿಮಗೆ ಯಾಯಿತು!"

'ನೀವು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ ? '

'ನನ್ನ ನಿತ್ಯದ ವೇಳೆ ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ೯||-೧೦ ಗಂಟೆ."

'ಹಾಗಾದರೆ ಬರುತ್ತೀನಿ, ನಮಸ್ಕಾರ' ಎಂದು ನಾನು.

'ನಮಸ್ಕಾರ, ನಮಸ್ಕಾರ ! ' 'ಎಂದ ಆತ.

ನಾನೂ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೆ. ಕೈ ಮುಗಿದು ಹೊರಟೆ. ಕಿರು ಸಮೀಪಿಸಿದಾಗ ನೆರೆಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿತ್ತು. ಕಿರುಕುಳವಾಯಿತು. ಲಾವಣ್ಯ-ರೂಪ ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿತು. ಕವಿರಾಜನ ಕತೆಯನ್ನು ಮರೆತೆ.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗಿನಲ್ಲಿ ಏಳುವುದರೊಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಆಳು ಬಂದು 'ನೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆತಾರೆ ರಾಯರೇ ! ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋದ. ನಾನು ಗಾಬರಿಯಾದೆ, ಎದೆ ಹಾರಹತ್ತಿತು. ಬಿಡಿಯಿಂದ ಮುಖ ತೋಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಕೂದಲು ಬಾಚಿಕೊಂಡೆ. ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿದೆ. ಆ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ಆಳು ನನ್ನ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ. ಖುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೆ. 'ಇದೀಗ ರಂಗ ಬರುತ್ತಾರೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಳು ಒಳಗೆ ಹೋದ. ನನಗೆ ತೊಪಲ ಇಮ್ಮಡಿಸಿತು. ಆ ರಮಣಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬಂದು ನಿಂತು 'ನೀವು ಏನು ಮಾತಾಡಬೇಕು ! ಅವಳು ನನ್ನನ್ನೇಕೆ ಹೀಗೆ ಮೈಲಿ ಕರೆಕಳಿಸಿರಬೇಕು ! ಛೇ ! ಅವಳು ಹಾಗೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ನು ಮಾತಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ವಿಚಾರಗಳ ರುಂಡುರಾಟೆ ಸಿಕ್ಕು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಗ್ರಂಥಗಳು ಎಂಬ ಕಪಾಟುಗಳು. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಟೇಬಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ 'ಪ್ಲೇಟಲ್', ಡಾಂಟಿ, ಪ್ಲೇಟೋ ಮುಂತಾದವರ ಗ್ರಂಥಗಳು. ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಕಡೆಗೆ ಶಿಲ್ಪಿ, ಕೀಟಸ್ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್, ಟೆನಿಸನ್ ಮುಂತಾದವರ ಕವನ ಭಂಡಾರ. ಅಚೆಯ ಬದಿಗೆ ಅಂಚಿಕಾ-ಯದತ್ತ, ಕುವೆಂಪು, ಅನಂದಕಂದ, ಶ್ರೀಯವರ ಕವನ-ಗ್ರಂಥಗಳು.

ಚಹದ ಟ್ರೇ ಬಂದಿತು. ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ 'ನಮಸ್ಕಾರ ಭಾಲಚಂದ್ರ' ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತ ಆ-ಆ-ಆತ ಒಳಗಿನಿಂದ ಬಂದ. ತುಂಬಿತೆರೆದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಮುಚ್ಚಿ ಕೆರೆದೆ. 'ನೇ ಸರಿ! ನೇಹರೂ ಶರ್ಮ ಧರಿಸಿದ್ದ ಕುಳ್ಳದೇಹದ ಸಾಧು-ತ್ವ ಆಸಾಮಿ. ನನಗೆ ತಿರುಗಿ ವಂದಿಸುವ ವಿಚಾರವೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. 'ಹಾಗೇಕೆ ನೋಡುವಿರಿ ? ' 'ಎಂದ ಆತ.

"ನೀವು ನೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಿರಿಂದು ನನ್ನ ಕವನ-ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಕವಿಗಳೇ ! " ಎಂದೆ.

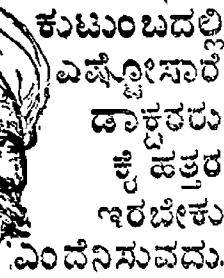
"ನನಗೆ ಬೇಗ ಏಳುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿದೆ. ನಮಕಿನಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ನಾನು ಹೊರಗೆ ನಿಂತಾಗ, ಅಚೆಯ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಮೇಲೆ ಬಿಡುವಿನಿಂದ ಭಾಲಚಂದ್ರ ನಾಯಕ ಎಂದು ಓದಿದದ್ದನ್ನು ಓದಿದೆ. ನೀವೇ ಇಂಜಿನಿಯರ ಮುಖವಾಡವೊಂದಿ ಕೂಡಲೇ ಕರೆಕಳಿಸಿದಿರಿ. ಸಿಟ್ಟಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ ? ಚಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ! "

ಬೆಳ್ಳಗೆ ಒಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟವ

ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಒಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟವ

SUNLIGHT SOAP

ಇದಕ್ಕೆ ಸನ್‌ಲೈಟ್ ಸೋಪೇಕಾರಣ

ನನು ಮಾಡತಾಡದೆ, ಚಪದ ಕಪ್ಪು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು
ಯಹತ್ತಿದೆ. ಆತ ಎಂದ: "ಗ್ರಂಥಗಳ ಭಂಡಾರ ಆ
ಗೆ ಕಾಣುವ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ
ಕುವ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಇವಕ್ಕಾಗಿ ಬಿರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು
ಗ್ರಂಥಗಳು ಈ ಕವಾಟಿನಲ್ಲಿವೆ. ಓದುವುದಕ್ಕೂ ಹಂಬಲ
ನೋಡಿರಿ.....ನಿಮ್ಮ ಮದುವೆಯಾಗಿದೆಯೇನು ? "

“ಹಾಗಾದರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಅಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗಿರಿ. ನನ್ನದೊಂದು ವಿಜ್ಞಾಪನೆ ನಿಮಗೆ. ಪೂರ್ಣ ಪರಾಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿರಿ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮನುಷ್ಯ ಮೋಸಕೋಗುವುಮಂಟು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ! ”

ವರಕವಿಯ ಮುಂದೆ ಇದ್ದ ಕವನದ ಒಂದು ಗ್ರಂಥ ತೆಗೆದ ಕೊಂಡು ಪುಟಗಳನ್ನು ತಿರುವಾಕಹತ್ತಿದೆ. ಅಳು ಬಂದ "ಡಾಕ್ಟರರು ಏಕೋ ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಒಳಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದು ಅಮ್ಮನೋರು" ಎಂದ. ನಾನು ತೆರೆದ ಪುಟದ ಮೇಲೆ ವರಕವಿಯ ಕೈ ಇಟ್ಟು - "ಇದು 'ಬಾಡಿದ ಹೂವು' ಕವನ. ಓದಿ ನೋಡಿ ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಫುರಣಗೊಂಡಿದೆಯೆಂದ ನನ್ನ ನಂಬಿಗೆ," ಎಂದ.

“ಓಹೋ! ಹೀಗೇನು! ಓದಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ ಕವಿಗಳು
ಆದಿರಲಿ. ಆಳು, ಡಾಕ್ಟರರು ಎಂದು ಏನೋ ಎನ್ನುವನಲ್ಲ
ಯಾರಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಆಗಿದೆ?” ಎಂದೆ..

“అదేను దొడ్డు విషయ! ననగే మృత్యుల్లి అన్యాయము
నిదే” ಎಂದು దేలి అళిగి “నిన్న కేలసక్తి సాగు” ఎంత
అజ్ఞాపిసిద.

“ಒಳಗೆ ಹೋಗಿಬಂದಿದ್ದರೆ ಸಂಯಾಗುತ್ತೋ ಏನೋ ಅಂ
ನಾನನ್ನೋದು” ಎಂದು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಅಳು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಾತ
ನಾಡಿದ.

ವರಕನಿಯು ಸರ್ರೆಂದು ಅಳಿನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದ. ಅಳು ಅ
ನಿಟ್ಟಲಿಟ್ಟ. ಹೊರಗೆ ಹೋದ.

ನಾನು ಹಾಗೆಯೇ ಪುಟಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತಿರುವುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆ ರಮಣಿ ಒಮ್ಮೆಯೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಬಾರದೇ! ಹೊರಗೆ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲವೇ? ಅಥವಾ ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವೇ ಇಲ್ಲವೇ? ಅದರೆ! ಅದರೆ! ಅವಳ ದರ್ಶನಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೇಕೆ ಇಷ್ಟು ಹಂಬಲ! ನನ್ನ ಹಂಬಲ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ?..... ಯಾಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಲಾರದು? ನೋಡುವ ಬಗೆಯು ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಕಾಣುವ ನೋಟಿ ನಿರ್ಮಲವೇ ಅಲ್ಲವೇ!.....ಯಾರು ನೋಡುವ ಬಗೆ!....ಯಾರಿಗೆ ಕಾಣುವ ನೋಟಿ!.... ವರಕವಿಯ ಮುಂಜಾನೆ ಕುಳಿತು ಅಂಟುರೋಗ ಬಡಿದುಕೊಂಡಂತೆ ಏನೇನೋ ವಿಚಾರಗಳ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದುವು.

“ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ
ಮಿ. ಭಾಲಚಂದ್ರ” ಎಂದು ನಗುತ್ತ ಕವಿಯು ಕೇಳಿದ.

“ హో, హో...హోదు ” ఎందు గోందలగోండు తత్తరసిదే
 “ ఈ కవనగళల్లనే, హోదు, హోదు..... ఒట్టిన మేళ
 మనస్సినల్లి పూర్ణ నాటిబట్టిదే నోగిదిరి. ” నన్న మనస్సు
 కుదియుతి తు.

“ಭಲೆ ನಿ. ಭಾಲಚಂದ್ರ. ಥ್ಯಾಂಕ್ ಯು.”

ನಾನು ಈ ಸಾರೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಮಾಕಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲನಿಮಿಷ
ಕವಿಯನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಎಂದೆ:

“ నీవు కవనాలన్న ఒప్పు మనోహరవాని బలియుత్తీ
రలా ! ఆవునన్న ఓది నోడిచిరి సుందర మూర్తియన్న

ಛುಮುಂದೆ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಸುಂದರ
ಗಾರ್ತಿಯನ್ನೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಎದುರಿಗಿರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೀರೋ
ಇದು ಸೋಜಿಗವಾಗುವುದು.”

“ಸಾಗರದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತೆನಿಸಿದರೆ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸೊಬಗು;
ಭಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತೆನಿಸಿದರೆ ಸುಂದರಜೀವನ—ತಾವಾಗಿಯೇ
ಸ್ವ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯಿಂದ ರೂರಿಯಂತೆ ಹರಿಯುವವು.”

ಆ ರಮಣಿಯ ಹೆಸರು ಸುಧಾ! ಸುಧೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಾಗ
ಕವನಗಳಿಗಾಗಿ ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು-
ಸೋ ಈ ಕವಿ! ಸೌಂದರ್ಯದ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನು
ಪುಸವೆ, ಸುಧೆಯ ದಿವ್ಯಸಾಮೀಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಮರವಾದ, ಸುಮ-
ಗ್ಧವೆರ-ಸುಲಲಿತ ಸೌರಭವನ್ನೂ ಸೌಖ್ಯವನ್ನೂ ಬಗೆಯಲಾರ-
ವನಾಗಿ, ಆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಆ ಸುಧೆಯನ್ನೂ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ
ಪುನಃ ಕಲ್ಪನಾವಿಲಾಸದಲ್ಲಿ ಸುಖದ ಮೊರೆ ಹೋಗುವ ಈ ಕವಿ-
ಗನ್ನು ನೆನೆದು ಮೈ ಝುಮೈದಿತು.

“ನಿಮ್ಮ ಸುಧೆ ಬಹಳೇ ಸುಂದರವಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ ? ” ಎಂದೆ
ಸ್ವಲ್ಪ.

“ಅ!! ಹೌದು. ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು ? ”

“ನಿಮ್ಮ ಕವನಗಳಿಂದ!”

“ಐ. ಛಾಲಚಂದ್ರ, ನೀವೂ ಕವಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲಿ-
ತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮಗೆ ಒರ್ವ ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯ ಜೊತೆ ದೊರೆತರೆ
.....”

“ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ಪುಣ್ಯಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ
ಸುಧಾ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತೇನೆ; ತಪ್ಪಿ ವೇಳೆ ದೊರೆತರೆ ಕವನ ಬರೆ-
ಯುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸುಂದರವಾದ, ಸುವಾಸನೆಯ
ಗೊವಿನ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಕವನಗಳ ಮೇಲೆ ಕವನಗಳ ಮಾಲೆ
ಗೊಡಿಸಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ಮುಗ್ಧಗೊಳಿಸಬಹುದು; ಆ ಹೂವಿಗೇನು
ಗೊರೆಯುವುದು ! ಬೆಳೆದು ಅರಳಿ ಬಾಡಿ ಹೋಗುವುದು, ಹಾಳಾಗಿ
ಹೋಗುವುದು”

ನನ್ನ ಕಂಠ ಬಿಗಿದುಬಂದಿತು. “ಒಳ್ಳೇದು, ಬರುವೆ”ನೆಂದು
ಕೇಳಿ ಎದ್ದೆ.

ಸಂಜೆಯಾದಂತೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಆ ಕಡೆಗೆ ಸುಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು.
ಹೀಗಲೇ-ಜೇಡವೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗಲೇ ನಾನು
ತಿಮನೆಯ ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಇದ್ದೆ. ಅಳು ಹುಮ್ಮಸವಿಂದ
ನುಗುತ್ತ “ಬನ್ನಿ ರಾಯರೇ” ಎಂದ. “ಐ. ಜೋತೀಯವರು
ಇದ್ದಾರೆಯೇ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. “ಇಲ್ಲ ರಾಯರೆ, ಹೊರಗೆ
ಕೋಣ ಅಗಲೇ ಅರ್ಧಗಂಟಿಯಾಯ್ತು. ‘ಅಮ್ಮನೋರಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ-
ಸಾಗಿಬಿ, ಹೋಗಬೇಡಿ’ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ

ನೋಡಿ. ರಾತ್ರಿ ಯಾವಾಗ ಬರಾರೋ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗೋದಿಲ್ಲ.”
ಎಂದ, “ಹೀಗೋ ? ” ಎಂದು ಗೊಂದಲಗೊಂಡು ಮರಳ-
ಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ‘ರಾಯರೇ, ತುಸು ಒಳಗೆ ಬನ್ನಿ’ ಎಂದ ಅಳು.
‘ಏಕಪ್ಪಾ’ ಎಂದು ಅಧೈರ್ಯದಿಂದಲೇ ಒಳಗೆ ಹೋದೆ. ಅವಳು
ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಲಿದ್ದಳು. ಅಂದಿನ ತೇಜ ಇಂದಿನ
ಮೊಗದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. “ಕೂಡಬಹುದು ನೀವು” ಎಂದು ಅವಳು
ಕೈಸನ್ನೆಮಾಡಿ ಆರಾಧನಾರ್ಥವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ
ಕುಳಿತಳು. ನಾನೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ. ಏನು ಮಾತಾಡಬೇಕು
ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿದ ಬೆವರನ್ನು
ಬರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಮುಖವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕತ್ತಿ ಅವಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದೆ.
ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

“ಕಾ-ಕಾಯಲೇ ಹೇಗಿದೆ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ ಅವಳಿಗೆ.
“ಇನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ” ಎಂದ ಅಳು.
ಅವಳು ‘ಹೌದು’ ಎಂದು ಗೋಣು ಹಾಕಿದಳು.

“ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಹೊರಗೆ ಬರುವ ಶ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ-
ಬಾರದಾಗಿತ್ತು” ಎಂದೆ.

ಡೋಂಗರೆ ಬಾಲಾಮೃತ
ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ಆ ರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಬಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

“ಅಮ್ಮನನಿಗೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಬೇಜಾರವಾಗಿದೆ” ಎಂದ ಅಳು.

ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ‘ಹೌದು’ ಎಂದು ಗೋಣು ಹಾಕಿದಳು.

‘ಮಾತಾಡಲು ಕೂಡ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೇ ಪಾಪ!’ ಎಂದು ನನಗೆ ಕಳವಳವಾಗಹತ್ತಿತು. ‘ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇನಿತ್ತು ಕವಿರಾಜನಿಗೆ! ಎಂಥ ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ ಪ್ರಾಣಿಯಿದ್ದಾನಲ್ಲ! ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಹಿಡಿದುಕರೆಲೇ?’ ಎನಿಸಿತು. ಅವಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದೆ. ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಾನೇ ಮುಖವನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಕಿಟಕಿ-ದೋಳಗಿಂದ ಆಸ್ಪಂಗತನಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಸೇರಿ ನವಿಲಿನ ಕುಣಿತದಂತೆ ನಲಿಯುತ್ತ ನಲಿಯುತ್ತ ಮಾಯವಾದುವು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ತಿಳಿಯದ ಉದ್ದೇಗದೊಡನೆ ಹೋರಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ನುಲ್ಲನೆ ಕತ್ತಲಾಗಹತ್ತಿತು. ಅಳು ದೀಪಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಂದ. ‘ಚಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಾ, ಏನು ಕಾಫೀಯೇ?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ‘ಏನೂ ಬೇಡ ನನಗೆ’ ಎಂದೆ. ನನಗೆ ಅವಳದೊಂದೇ ವಿಚಾರ. ಎಷ್ಟುಹೊತ್ತು ಹೀಗೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದು! ಹೊರ ಹೊರಟಿ ನನ್ನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ವರಾನವನ್ನು ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟರೆ, ಅರಿಹುಚ್ಚಿನಂತೆ ಸುತ್ತಿಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತ ಎಷ್ಟುವೇಳೆ ಕಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ! ಇದು ಮೊಪ್ಪ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು ನನಗೆ.

ಅವಳ ಕಣ್ಣೊಳಗಿಂದ ಅಶ್ರುಧಾರೆಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ನೋಡಿದಷ್ಟೂ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು. ನಾನು ಹುಚ್ಚನಾದೆ. ಅಳನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕೆಂದೆ, ಆತ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ. ಆಕಳ ಹಸರಾಚೀರಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

‘ಹಾಗೆ ಆಳಬಾರದು ಕೇ! ’ ಎನ್ನಲೇ? ‘ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ನಿಮಗೆ ಆಕ್ಕಾ? ’ ಎಂದು ಕೇಳಲೇ? ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಿರುಗಾಳಿಯಿದ್ದಿತು. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಹೊರತು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ ನಾನು ಏಳಲೇಬೇಡು ಏಳಬೇಡು— ಕೂಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆನಿಸಿ ಎದ್ದೆ. ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋದೆ. ನನ್ನ ಕಾಲು ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದುವು; ಮೈಯೆಲ್ಲ ಬೆವರಿತ್ತು. ಒಂದುಡು ನಿಮಿಷ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತೆ. ಕಡೆಗೆ ಅವಳ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟೆ. ಅವಳ ತಲೆ ಕಾಯ್ದಿತ್ತು. ಅವಳು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಳು. ನೋಟದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚೊಂದು ಪಾತ್ಸಲ್ಯ! ಎಚ್ಚೊಂದು ವಿಶ್ವಾಸ! ನನ್ನ ಅಂತಃಕರಣ ಉಕ್ಕೇರಿ ಬಂದಿತು ನನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಮಾತುಗಳು ಹೊರಡದಾದುವು. ಪ್ರಯತ್ನ ಬಿಟ್ಟು “ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ಕರೆತರಲೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಬೇಡ ಎಂದು ಗೋಣು ಹಾಕಿದಳು. ‘ಕವಿರಾಜನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲೇ?’, ಎಂದೆ. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತವೀರು ಮತ್ತೆ ಹರಿಯಹತ್ತಿದುವು. ಅವಳಿಗೆ ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಾ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ-

ಬಿಟ್ಟಳು. ನಾನು ಕಂಬದಂತೆ ನಿಂತೆ. ಎದುರಿನ ಬೇಬಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕವೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಅದು ಕವಿರಾಜನ ‘ತರಂಗ’ ಕವನಸಂಗ್ರಹ. ಬೀಸಿ ಒಗೆದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟೆ. ಅಳು ಒಳಗಿನಿಂದ ಬಂದು ಕರೆದಂತಾಯಿತು. ಆ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಮರೆತಿದ್ದೆ.

ಅಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆಯೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದಾಗ ಕನಸು ಬಿದ್ದು ಅವಳೇ ಕಂಡಳು. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪರಿಚಯ ಕೇಳಿದಂತಾಯಿತು. ನಾನು ಸಾಧ್ಯಂತವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅವಳ ಪರಿಚಯ ಕೇಳಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಗೋಣು. ಅವಳು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಅಳುವು, ಅದೇ ಸನ್ನಿವೇಶ.

ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾದಾಗ ಮುಂಜಾವಿನ ೯ ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ದೇಹ ಜಡವಾಗಿತ್ತು. ಬೇಸರಿಕೆಯಿಂದ ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದೆ. ನೆರೆಮನೆಯಿಂದ ‘ನಮಸ್ಕಾರ ಮಿ, ಛಾಲಚಂದ್ರ’ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸಿತು. ಕವಿರಾಜ ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ‘ಬರ್’ ಎಂದು ಕರೆದೆ. ನನ್ನ ಹಾಸಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಾಗೇ ಇದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ‘ಮೈಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲವೇ?’ ಎಂಬ ಕೇಳಿದ. ‘ಹೌದು ನಿನ್ನ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ’ ಎಂದೆ. “ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ಕರೆತರಲೇ?” ಎಂದ ಆತ! ನನಗೆ ಅಶ್ವರ್ಯವೆನಿಸಿತು. ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ‘ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಔದಾರ್ಯವೇ!’ ಎಂದು ಚಕಿತನಾದೆ. “ಇಲ್ಲ ಅಂಥದೇನಾಗಿದೆ? ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಮೂಗಿಕೊಂಡರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಚಹ ಮಾಡಿದೆ.

ಇಬ್ಬರೂ ಚಹ ಕುಡಿಯುವಾಗ ಕವಿರಾಜ ಹೇಳಿದ: “ನಾನು ಮತ್ತೆ ಕವನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ನೋಡುವಿರಾ?”

“ನೀವು ಭಾರಿಯ ಕನಿಯಾಗಿದ್ದೀರಿ ನೋಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರವೇ ಇಲ್ಲವೇ! ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಕಾಯಲೆಯಿಂದ ಗೋಳಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಕಾಯಕವನ್ನು ಕೆಲದಿನ ಬಿಡಬಾರದೆ?” ಎಂದೆ. ಕವನ ಕವನ ಎಂದು ಮೂರು ದಿನಗಳಿಂದ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಮೈಲಿ ಬೇನೆ ಬಂದಂತಾಗಿತ್ತು.

“ಮಿ. ಛಾಲಚಂದ್ರ, ನೀವೆನ್ನುವುದೇನೋ ಸರಿಯೇ; ಆದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕಲ್ಲಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ನಾನಾದರೂ ಏನು ಮಾಡಲಿ! ನಾನು ಮೋಸಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೋಸಹೋಗಿದ್ದೇನೆ.”

“ಮೋಸವೋಗುವಂತಹ ಘಟನೆ ಏನಾಗಿದೆ? ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೀವು ವೈಷಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕಿಂತ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೇ ನಿಮ್ಮ ಆಧಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸುಂದರವಾಗಿ ನಡೆದುಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.”

“ಅದು ಯಾರ ತಪ್ಪು ಗೊತ್ತೇ? ನೀವು ನಿನ್ನ ಸಂಜೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಹೋದದ್ದು ನನಗೆ ಆ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.. ನೀವು ಯಾವ ವೈಚಿತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೇ?”

“ಎಂಥ ವೈಚಿತ್ರ್ಯ! ನಾನು ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಶಾಂತತೆಯೇ ಇತ್ತು. ತಿರುಗಿ ಹೊರಡಲಿರುವಾಗ ತಂಗಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದಳು. ನಾನೇನೋ ಮಾತನಾಡಿದೆ. ಅವಳಿಂದ ಒಂದು ಶಬ್ದವೂ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ‘ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲೇ?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವಳ ದುಃಖ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ, ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ಇದೇನು ವಿಚಿತ್ರವಲ್ಲ. ನೀವು ಸಂಸಾರಸಾಗಿಸಿರುವ ನಿತ್ಯದ ಕುರುಹು ಅಲ್ಲವೇ ಕವಿಗಳೇ? ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಚಹ ಬೇಕೇ?”

“ಬೇಡ ಬೇಡ. ನೀವು ಚಹವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅದರ ಕೂಡ ಮಸಾಲೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಬಂಡತುಂಡ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಾಗಿನಿಂದ, ನನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ಝರಿಯ ವೇಗವೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಹತ್ತಿದೆ. ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳ ಎದ್ದಿದೆ.”

“ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವೇ ಆಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿಗೇನು! ಓದುಗರಿಗೇನು! ಯಾವಾಗಲೂ ಬಾಯಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡೇ ಕೂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೂಡಲಿ. ನೀವು ಲೇಖನವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ.”

“ನಿಶ್ರಾಂತಿಸಡೆದು ಮಾಡುವುದೇನಿದೆ! ಯಾರ ಕೂಡ ಮಾತಾಡಿ ಏನು ಫಲ ದೊರೆಯುವುದಿದೆ?”

“ಎಲ್ಲ ಬಲ್ಲವರಂತೆ ನಟಿಸಿ ಬಲ್ಲದವನನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಬಲ್ಲದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ನಿಮ್ಮಂಥ ವಿಚಿತ್ರ ಕವಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಏನು ಮಾತಾಡಬೇಕು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ನೋಡಿರಿ!”

“ನೀವೆನ್ನುವುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ ಮಿ. ಭಾಲಚಂದ್ರ! ಈ ದಿನ ಸಂಜೆಗೆ ನಾನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ೬ ಗಂಟೆಗೆ ಬಂದುಬಿಡಿರಿ. ಒಳ್ಳೇದು, ನನುಸ್ಕಾರ ಬರುತ್ತೇನೆ!” ಎಂದು ಆತ ಹೊರಟೇಬಿಟ್ಟ.

ಸಂಜೆಯ ದಾರಿಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ಕವಿರಾಜನ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಟವಾಗಬಹುದೇ! ಹಾಗೆ ಆದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು ಎಂದು ಸಂತಸಬಟ್ಟೆ.

ಅಳಿರಿಂದ ಕರೆ ಬಂದಿತು. ನಾನು-ಹೋದೆ. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುವ ಪುರೋಹಿತರಂತೆ ನಾನಾಗಿದ್ದೆ. ‘ಇದೊಂದು ಕೃಷ್ಣ ಸಂಧಾನದ ಕಾರ್ಯ, ಇದು ಸಾವನಕಾರ್ಯ’ ಎಂದು ಅಂತರಂಗವೇನೋ ನುಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕವಿರಾಜನ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಔಪಚಾರಿಕ ಮಾತುಗಳೊಡನೆ ಚಹ-

ವಾಯಿತು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಅವಳ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದೆವು. ಡಾಕ್ಟರರ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಆಳು ಹೇಳಿದ. ನಾನು ಕೋಣೆಯಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಅವರನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನನ್ನ ಪರಿಚಯ ಹೇಳಿ “ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಮತವೇನು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆಯಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

“ಒಹೋ! ಗೊತ್ತಿದೆ.”
“ಹಾಗಾದರೆ ಇದಕ್ಕೇನು ಡಾಕ್ಟರರ ಮತವೇ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಮಾನಸಿಕರೋಗವಿದೆ. ನಾನೇನೋ ಸಮಾಧಾನ-ಕೃತಿ ಔಷಧ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.”

ಅವಳು! ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದ್ದಳು. ಡಾಕ್ಟರರು ತಪಾಸುಮಾಡಿ ಹೋದರು. “ನನಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?” ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತೇನು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ! ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡೆ.

“ಸುಧಾ” ಎಂದು ಕವಿರಾಜ ಕೂಗಿದ. ಅವಳು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಳು. ಆ ನೋಟದಲ್ಲಿ “ನೀವು ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಬೆಸರಿಂದ ಪ್ರೇಮದ ಕರೆ ಕರೆದಿರಲ್ಲ” ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿತ್ತು.

ZANDU

PROTOCASEN

Whole Casein Hydrolysate

PALATABLE AND POWERFUL NUTRITIVE
TONIC FOR ORAL
ADMINISTRATION IN ALL RUNDOWN
CONDITIONS OF HEALTH

Biological Laboratory
The Zandu Pharmaceutical Works, Ltd.
BOMBAY 14.

Sole Agents:-
M's. Pranalal and Sons
Chemists, Druggists
Station Road. HUBLI
(H. O. Bangalore City)

ನಗೀನವಿಲು

(ಲಘುಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನ)

ಲೇಖಕರು : ಎನ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ
ಪ್ರೊ. ಡ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಲೆ ೦-೧೫-೦

ಮುಖ್ಯ ಮಾರಾಟಗಾರರು :

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರ, ಧಾರವಾಡ

ಅವಳು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದಳು. ಅವಳ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನಗುವು ಮೂಡಿತು. ಅದು ಅತಿ ಅಲ್ಪ ವೇಳೆ.

“ ಈಗ ಹೇಗಿದೆ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅವಳು ನನಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನಲ್ಲಿಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಅವಳು ತೆಗೆಯಲಿಲ್ಲ.

“ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲವೇ? ” ಎಂದು ಕನಿಕರದಿಂದ ಕೇಳಿದೆ.

ಮತ್ತೆ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು. ಅವಳು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಸುಂದರವಾದ ಮುಖದಿಂದ ಒಂದನ್ನೊಂದರೂ ಮುಚ್ಚುವಂತಹ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಕುತೂಹಲ. ಅವಳ ತುಟಿಗಳು ನಡುಗುತ್ತಲಿದ್ದುವು. ಏನೇನೋ ಮಾತಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಛೇ! ಅವಳು ಮುಖವನ್ನು ಅಚ್ಚಿಗೆ ಹೊರಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಳು. ಈಚೆಗೆ ಹೊರಳಿದೆ. ಕವಿರಾಜ ಅಂದ ಎದ್ದು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀರೇ! ನಾನು ದಿಬ್ಬಾಡನಾದೆ. ಅವನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟೆ.

“ ಎಲ್ಲವೂ ತಿಳಿಯಿತೇ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ ” ಎಂದೆ. ನನ್ನ ಕಂಠವೂ ಬಿಗಿದು ಬಂದಿತು.

“ ಅವಳು ಮಾತನಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಬರಬೇಕು ” ಎಂದೆ.

ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ! ಅದಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಬರಬೇಕೇ!

“ ಕವಿರಾಜ, ಕವಿರಾಜ! ನೀವು ನನಗೆ ಅಣ್ಣಂದಿರು. ತಮ್ಮನ ಮೇಲೆ ದಯೆಮಾಡಿರಿ ” ಎಂದೆ.

ಅವನು ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದ.

“ ನೀವು ಅವಳ ಕೂಡ ನಿನ್ನ ಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ಅವಳಿಂದ ನಿಮಗೆ ಉತ್ತರವೇ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಕೆ ಗೊತ್ತೆ? ”

“ ಗೊತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಜುಗುಪ್ಸೆಯಲ್ಲವೇ? ”

“ ಇಲ್ಲ. ವಿಧಾತ ಅವಳ ನಾಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೇ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಮಾತಾಡಲಾರಳು ” ಎಂದೆ.

“ ಏನು! ಏನು! ಅವಳು ಮೂಕಿಯೇ! ” ಎಂದೆ. ನನ್ನ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಜುಮ್ ಜುಮ್ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಿತ್ತು.

‘ ಹೌದು ’ ಎಂದು ಆತ ಗೋಷು ಹಾಕಿದ.

ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದಂತಾಯಿತು. ಆಕಾಶ ಕಡಿದು ಕೊಂಡು ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ಮೈಯಲ್ಲಿಯ ಶಕ್ತಿ ಸರೈಂದು ಕಳಚಿತು. ಥಡಲ್ ಎಂದು ಖುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರಾಯಿತು. ಕವಿರಾಜ ನನ್ನನ್ನು ಉಪಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

“ ಮಿ. ಭಾಲಂದ್ರ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ” ಎಂದೆ.

ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡುವುದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಟು ಬಿಟ್ಟೆ.

ಮರುದಿನವೇ ನಾನು ಕಾರವಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟೆ. ಮೂರು ದಿನಗಳ ನನಗೆ ನೂರು ದಿನಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದುವು.

* * * *

ಕಾರವಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅಂದು ಒಂದು ಪತ್ರ ಬಂದಿತು. ಒಡೆದು ನೋಡಿದೆ. ಅದು ಕವಿರಾಜನದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆದುದು ಬಹಳೇ ಇತ್ತು. ನನ್ನನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಆತ ಬಹಳೇ ಹೊಗಳಿ ಬರೆದಿದ್ದ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಡೆಯ ವಾಕ್ಯ ಹೀಗಿತ್ತು.

“ ಅದು ಅವಳ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಪ್ಪು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಈಗೀಗ ಅವಳು ಮಾತಾಡಿದಂತೆಯೇ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಈಗ ಸಮುದ್ರದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಕೂಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವಳೂ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ನಿಮ್ಮಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಪಾಠ ಕಲಿತೆ.... ”

* * * *

ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ಅವನಿಂದ ಬಂದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನನಗಾಗಿ ಅನಂದದ ಸುದ್ದಿಯಿತ್ತು:

“ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಗಳು ಹೀಗೆಯೇ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿ. ನಿಮಗಾಗಿ ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿ. ಅವಳಿಗೆ ಮಗುವಾಗಿದೆ. ಬಿಡುವು ದೊರೆತರೆ ಬಂದು ಹೋಗಿರಿ.... ” ಪತ್ರದ ಕೂಡ. ಒಂದು ಗ್ರಂಥವೂ ಬಂದಿತು. ‘ ವರಕವಿ ’ಯ “ ಹೊಸಬೆಳಕು ” ಎಂಬ ಕವನಸಂಗ್ರಹವಿತ್ತು.

ಆದನ್ನು ಮುದ್ದಿಟ್ಟು ಅಂದೇ ರಜೆಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದೆ.

ರನ್ನನ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ

ಡಿ. ಟಿ. ಜಿ. ಮುಡೂರು, ಕಲ್ಕತ್ತಾ

ರನ್ನನ ಗದಾಯುದ್ಧದ ನಾಯಕ - ಪ್ರತಿನಾಯಕರು
(ಮಧುರ್ಯೋಧನರಾದರೂ, ಅವನು ರೂಪಿಸಿದ
ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಪಾತ್ರವೂ ಸತ್ತ್ವಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ-
ಯೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು.

ಸಾಹಿತ್ಯದೇವಿಯ ಉಪಾಸಕರಾಗಿ ಶತ-ಶತಮಾನಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ
ಮೃತ್ಯುರತ್ನಗಳಿಂದ ಮಾತೆಯನ್ನಲಂಕರಿಸಿ, ನಾಡ ಸಾಹಿತ್ಯ-
ಕ್ಷೇತ್ರ ಒಲುಮೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಕವಿಪುಂಗವರಲ್ಲಿ
ಕನ್ನಡ ವಾಗ್ದೇವಿಯ ಭಂಡಾರಮನೋಜ್ವಲ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ
ರನ್ನನೂ ಒಬ್ಬನು. ರನ್ನನು ತನ್ನ ಮತೀಯ ಕವಿಗಳ ಸಂಪ್ರ-
ದಾಯವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಒಂದೆರಡು ಧರ್ಮಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಬರೆ-
ದರೂ, ನಾಡ ಎಲ್ಲಾ ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಅವನು ನೀಡಿರುವ
ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ “ಗದಾಯುದ್ಧ”ವೇ ಅಮೋಘವಾದುದು, ಹಾಗೂ
ನ ಜನಿತ ವಾದುದು. “ಸಾಹಸ ಭೀಮವಿಜಯ”ವನ್ನು
(ಗದಾಯುದ್ಧ) ಬರೆದೇ ಅವನು ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದುದು.
ಕ್ರಿ.ಕವಿರನ್ನನಿಗೆ ತನ್ನ ರಚನಾಕೌಶಲಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆಡೆಯಾದುದು
“ಗದಾಯುದ್ಧ” ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ. ಅದೇ ಅವನ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು
ನಿರೂಪಿಸುವ ಗ್ರಂಥ. ಅಂತೆಯೇ ಅದು ನಾಡ ಸಕಲಸಾಹಿತ್ಯೋಪಾ-
ಕರ ಆದರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ರನ್ನನು ತನ್ನ ಮತೀಯರಾದ ಹಿಂದಿನ ಕವಿಗಳನ್ನು ನುಸರಿಸಿ
ಎಂದರೆ ಸಂಪನ್ನತೆಯೇ “ಸಾಹಸ ಭೀಮವಿಜಯ”ವನ್ನು ತನ್ನ
ಹಿರಿಯಾದ ಚಾಳುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯನನ್ನು ಕಥಾ-
ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿಟ್ಟು ಬರೆದಿರುತ್ತಾನೆ. ಪಂಪನ ಅರಿಕೆಸರಿಯೇ
ಜುಗುಪ್ಸನಾದರೆ, ಸತ್ಯಾಶ್ರಯನನ್ನು ಭೀಮನಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ
ಹಿರಿಯ ಗುಣಗಾನವನ್ನು ಮಾಡಲು ರನ್ನನು ಹಿಂದುಳಿದಿಲ್ಲ.
ಭಾರತದ ಹದಿನೆಂಟು ದಿನಗಳ ಕದನದಲ್ಲಿಯ ಅತ್ಯದ್ವಿತೀಯದ
ಗದಾಯುದ್ಧವೇ ಅವನ ಕಥಾವಸ್ತು. ಕಾವ್ಯವಸ್ತುವಿನ ವಿಸ್ತರಣೆ-
ಗಿಂತಲೂ ಪಾತ್ರನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಕೈ ಮೇಲಾಗಿದೆಯೆನ್ನ-
ಬಹುದು. ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಕಡೆದು ವಾಚಕರ ಮುಂದೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ
ಪ್ರಸ್ತುತಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅವನಲ್ಲಿದೆ.

ಕಾವ್ಯದ ಕಥಾನಾಯಕನಾದ ಭೀಮನು ಉದಾತ್ತಗುಣ-
ಭರಿತನೂ, ತೊಟ್ಟು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ತೀರಿಸುವ ಹಂಬಲದಿಂದ
ಒದ್ದಾಡುವವನೂ, ಕಚ್ಚಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗಂಡೆದೆಯುಳ್ಳವನೂ,
ಅಡೆತಡೆಗಳಿಂದ ಎದಿಗಡೆದೆ ಮುಂದುವರೆಯುವ ರುದ್ರಮೂ-
ರ್ತಿಯೂ, ಅತಿಭಯಂಕರನೂ, ಕೋಪಶಿಖಾಸಹಿತ ರಣಭೀಕರ
ಮದವಾರಣನಾಗಿ ಅನುಕೂಲದೈವನಾಗಿರುವನು. ಇಂತಹ ಅತಿ-
ಭಯಂಕರ ಭೀಮನನ್ನು ರನ್ನಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಇತರ ಕನ್ನಡ
ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುವುದು ದುರ್ಲಭ. ಇನ್ನು ಪ್ರತಿ-
ನಾಯಕನಿದ್ದು ಪ್ರತಿಕೂಲದೈವನಾದ ಸುಯೋಧನನ ಪಾತ್ರವು
ರನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲೇ ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು ಹಾಗೂ ಮನಕ್ಕಂಟು-
ವಂತಹದು. ಕಾವ್ಯವಾಚಕ ಸಹೃದಯರಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿನಾಯಕನಾದ
ದುರ್ಯೋಧನನು ಕವಿಯು ಕೈವಾಡದಿಂದ ನಾಯಕನಾದ
ಭೀಮನನ್ನು ಹೃದಯದಿಂದ ತಳ್ಳಿ, ನಾಯಕನಾಗಿ ಮೆರೆಯುವ
ಗುಣವುಳ್ಳವನಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವನು. ಅಂತೆಯೇ ಇಂದಿನ
ವಿಮರ್ಶಕರನ್ನೇಕರ ವಾದದಂತೆ, ಗದಾಯುದ್ಧದ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ
ಭೀಮ-ಸುಯೋಧನರಾರೋ?— ಎಂಬ ಸಂಶಯಗಳೇಳುವುದು
ಸಹಜ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಿದ್ದರೆ ಕವಿಯು ಕೈವಾಡವು ನಾಯಕನಿಗಿಂತ
ಪ್ರತಿನಾಯಕನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನಾಯಕನ ಎರಿಕೆಗಾಗಿ
ಪ್ರತಿನಾಯಕನ ಪಾತ್ರದೇರಿಕೆಯು ಕವಿಸಹಜವಾದ ಚಾತುರ್ಯ-
ವಾದರೂ, ಗದಾಯುದ್ಧದ ದುರಂತಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಲುವ ಕೌರವ-
ನಲ್ಲಿರುವ ದೃಷ್ಟಿಯು ಮಾತ್ರ ರನ್ನನಿಗೆ ಅರಿಯದಲ್ಲವೆನ್ನ-
ಬಹುದು. ಪ್ರತಿನಾಯಕನ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಕವಿಯು ಕೊರಗಿ ಕನಿ-
ಕರಿಸಿದ್ದಾನೆ; ಅವನ ನಿಜಶೌರ್ಯಕ್ಕೆ ತಲೆದೂಗಿ, ಭಲದಂಕನೆಂದು,
ಮಾನಧನನೆಂದು ಇತರ ಪಾತ್ರಗಳ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹೊಗಳಿಸಿ-
ದ್ದಾನೆ. ತಾನೇ ಕೌರವನಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಸೈಯೆಂದು ವಾಚಕರಲ್ಲಿ ನಿಸು-
ವನು. ಭಾರತದ ದುರ್ಯೋಧನನಂತೆ ರನ್ನನ ಸುಯೋಧನನು
ಧೀರೋದ್ಧತನಲ್ಲ. ನಿರ್ಗುಣಿಯಲ್ಲ, ಕಠಿಣನಲ್ಲ. ಕರ್ಮಬಾಹಿರನಲ್ಲ.
ಬದಲಾಗಿ ಭಲದಂಕ, ಮಾನಧನ. ಅದರೆ ಮಾಡುವುದೇನು?
ಪ್ರತಿಕೂಲದೈವನವನು. ಅದ್ದರಿಂದ ಸಹೃದಯರ ಮರುಕಕ್ಕೆ
ಕಾರಣನಾಗಿ ಆದರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವನು. ಕೌರವನೇ ರನ್ನನ ಪಾತ್ರ
ರಚನೆಗಳ ಜೀವಾಳ. ಶಾಕುಂತಲದ ಚತುರ್ಥಾಂಕದಂತೆಯೇ.
ಗದಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೌರವನು ಬಂಧುಗಳಿಗಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರುವ
ಪ್ರಲಾಪಭಾಗವು ವಾಚಕರ ಹೃದಯವನ್ನು ನೀರು ಮಾಡದಿರದು.
ಅವರ ಮನ ಮುಟ್ಟದಿರದು.

ಹೇಗಿದ್ದರೂ ರನ್ನನು ಚಾಳುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ “ಜೋಳದ
ಪಾಳಿ” ಯನ್ನು ಬರೆದನೋ, ಇಲ್ಲವೋ; ತನ್ನ ನಾಯಕನ ಸೃಷ್ಟಿ-
ಯಿಂದ ಅವನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದನು. ಪ್ರತಿನಾಯಕನ ನಿರೂಪಣೆ-
ಯಿಂದ ರಸಿಕ ಜನರಾದರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದನು.

ರನ್ನನ ಪಾತ್ರರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಯಕ-ಪ್ರತಿನಾಯಕರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸಕಲ ಪಾತ್ರಗಳೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿ ನಿಲ್ಲುವಂತಹವೇ! ಧರ್ಮರಾಯನಾದರೋ, ಧರ್ಮದ ನಿಧಿಯೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ದ್ರೌಪದಿಯೋ, “ಕಾಳಿಗಕೆ ಕರಗಂಬೊತ್ತ ಹಾವರಡಾರಿನಿ” ಯವಳು. ಕಪಟಶಂತ್ರದ ನಿಧಿಯೇ ಕೃಷ್ಣ! ಆಜಾಞುಬಾಹು ಭೀಷ್ಮ, ಇನ್ನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ, ಸಂಜಯ, ಕುಂತಿ, ಅರ್ಜುನ, ಯಮಕರು; ಅಲ್ಲದೆ ಗದಾಯುದ್ಧವನ್ನೋದಿ ಕಳಗಿಡುವ ಮುನ್ನ ನಮ್ಮ ಮನದೊಳಗೆ ರೌದ್ರಾವತಾರನಾಗಿ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಹಾಯ್ದು ಕಣ್ಣೊಲವನ್ನು ದಾಟುವ ತೀವ್ರಗತಿಯ ತರುಣನೊಬ್ಬನನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವನೇ ರನ್ನನ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ!

ರನ್ನನ ರಚನಾಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಪಾತ್ರವು ಹೆಚ್ಚು ಮನೋಗಾಣವೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿರುವುದೋ, ಅಳವಾದ ನೋಟಕರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎಂದು ಮೆರೆವಾಗಲಾರದು. ಅಂತೆಯೇ ಸಹೃದಯ ಕೆಳೆಯ ಓಮಗರು ಅವನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತುಹಚ್ಚಿದಿರಲಾರದು. ಕವಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ನಾಯಕ ಪ್ರತಿನಾಯಕರಂತೆ ಅವನಲ್ಲೆಯೋ ಅತಿ ಮೂವೈಕಿ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ಅವನು ಮರ್ಜಯಪ್ರತಾಪನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಚ್ಚಿನಿಂದ ಅನ್ಯಾಯದನ್ನು ಎಸೆಯಲು ಧುಮುಕುವ ತರುಣನಿದ್ದಾನೆ. ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ನೂರುಗಾವುವಂತೆ ಹಾರುವ ಬಿಸಿರತ್ತವು ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಹುರತ್ತಿರಲು, ಕಾರ್ಯರಂಗಕ್ಕಿಳಿಯುವ ಸಾಹಸ ತರುಣನೇ ದ್ರೌಪದಿ! ಆದರೆ ಪ್ರತಿಕೂಲದೈವನಾಗಿ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಲಾರದೆ, ವಿಫಲನಾಗಿ ಭಿದ್ರಮನಸ್ಸಿನಾಗುವ ದುರಂತಚಿತ್ರವು ಕಾರವನಂತೆ ಇವನಲ್ಲಿಯೂ ನಮಗೆ ತೋರಿದಿರದು. ಇಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಮುನ್ನತಿಯನ್ನು ಬಗೆದು ಉನ್ನತ ಆದರ್ಶವನ್ನಿಟ್ಟು ಎಳೆಯ ಪ್ರಾಯದ ಹುಸ್ತುಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಮತಾವಾದಿ ಕ್ರಾಂತಿವಿರುದ್ಧರಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಯುವ ತರುಣ ನಾಯಕರಂತೆ, ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ದ್ರೌಪದಿಯೂ ಅಂಧವನೊಬ್ಬನೆಂದು ಎಣಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಗದಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗಿರುವ ಪಾಲು ಬಲು ಕಡಿಮೆ. ಆದರೆ ಮರೆಯಲಾರದ ಮಿಡುಕೊಂದು ಅವನಿಂದೆತ್ತಿ ಸೂಸುವಂತೆ ಅವನು ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇತರ ಪಾತ್ರಗಳು ಕಗ್ಗಲ್ಲಿನ ವಿಸ್ತಾರ ಕೃತಿಗಳಾದರೆ, ಇವನೊಂದು ಸ್ಫಟಿಕದ ತುಂಡಿನಂತೆ. ರನ್ನನ ಕಲ್ಪನೆಗಿಂದು ವಿಸಾಲುಗಿ ಹೇಳಲು ಸಿಬಂಧನೆಗಳಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದೆ ರನ್ನನ ಮನೋಮೂರ್ತಿಯೇ ಉಗಮಗೊಂಡು ರೂಪುಗೊಂಡಂತಿದೆ.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು ಕವಿಯು ನಮಗೆ ತೋರಿಸುವುದು ವೈಶಂಪಾಯನಾಕರದೇಡೆಯ ಕುರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ಅದರ ನೊಂದರೊಂದೆರಡುಬಾರಿ ಅತನ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದಿಲ್ಲ. ಸುಯೋಧನನು ಸಮರವೇ ನಿಜವೆಂದು ನಿಜಗದಾ-

ಸಹಾಯಮಾತ್ರನಾಗಿ ಮುಂದೊತ್ತಲು, ಸಂಜಯನು ಅಡ್ಡ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ನೆನಪು ತರುತ್ತಾನೆ. ಕಳೆದ ಸಮರದಲ್ಲಿ ಬಲವೈ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಮಾರುಹೋದುದನ್ನು ಬಗೆದ ಸುಯೋಧನನಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಅಹಿತವಾಗುವುದು ಸಹಜ. ತನ್ನವ ವೈರಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮನುಷ್ಯನೇ ತನ್ನ ಸೋಲಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂಬವನಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅದುದರಿಂದ ತನ್ನ ತಲೆಗೆ ತನ್ನ ಕೈಯ ಗತಿಯೆಂದು ಮಾತುಮುರಿಯುತ್ತಾನೆ. ಸಂಜಯನು “ನಿಜಬುದ್ಧೋಳು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ-ಕೃಪರಿಪರಲ್ತು? ಅವರೊಳೊರ್ವಂಗೆ ವೀ ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟಿ ವೈರಿಗಳ ಕೈಗೆ ಮಾಳ್ವುದು” ಎಂದರೆ, “ದ್ರೋಣ ನೆಮಗೊಳ್ಳಕ್ಕೈದಂ. ದ್ರೋಣನ ಮಗನೊಳ್ಳಕ್ಕೈಯ್ಯದಿರ್ಕುಮೆ? ನನಗೆ ದ್ರೋಣನ ನೆರವು ಆಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. “ಕಯ್ಯೆಸೊರೆಂ ಕುಡಿಯೇಂ ಸಿಡಿಯೇಂ?” ಎಲ್ಲವೂ ಕಹಿಯೇ. ಅದಲ್ಲದೆ “ಬಗೆದು ನೋಳ್ವೊಡ್ಡಶ್ವತ್ಥಾಮಂ ಪಾಂಡುಜರ ಮರೆಗೆ.” ಈತನ ನಂಬಿದುದು ವ್ಯರ್ಥವೇ ಸರಿ! “ಜೋಳದ ಪಾಳಿಯುಂ ಬಗೆಡು ದಿಲ್ಲಾ ದ್ರೋಣಿಯುಂ ದ್ರೋಣನುಂ” ಅವರಿಂದೇನಾಗುವುದು “ಬ್ರಹ್ಮರಾ ಭೋಯೆನಲ್ ಬಲ್ಲರ್, ಇರಿಯಲೆಂತರಿವರ್?” ಎಂದು ಮಾತನ್ನು ಮುರಿದು, ಪುರುಷಾಕಾರದಿಂದ ಏಕಾಂಕುರುಕುಲನು ಮುನ್ನಡೆಯುವನು.

ಕುರುದೊರೆಗೆ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ನೆರವು ಸಿಗುವುದು ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಆದರೆ ಮಾಡುವುದೇನು? ಕಾರ್ಯವು ಮಿಂಚಿಹೋಗಿತ್ತು. ಕಾಲವು ಸಮಾಪವಾಗಿತ್ತು. ವಿಧಿಯು ಪ್ರತಿಕೂಲವಂತಿರಲು, ಒದಗಿದುದನ್ನು ಒರಸಲು ಯಾರಿಂದ ಸಾಧ್ಯ? ಅಂತೆಯೇ ಕುರುಕುಲನ ತೊಡೆಯುಡಿದು ಬೀಳುವಂತಾಯಿತು. ಕುರುದೊರೆಯು ಆ ಕಡೆ ಬಿದ್ದು ಮರುಗುತ್ತಿರಲು, ದ್ರೋಣಿಯು ಈ ಕಡೆ ಪಿತನಳಿವಿಗಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು: ಹಾ! ಕಾಲಗತಿಯೇ! ಧರ್ಮಯುದ್ಧವಿಂದು ವಿಧಿಯು ಕೈವಾಡದಿಂದ ಭಾರತಕದನವು ಅಧರ್ಮದಿಂದ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತೇ? ಮಾನಧನನ ಮಾನಹಾನಿಯಾಯ್ತು? ಹಾಯ್! ವಿಧಿಯು ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಪಾಂಡುಜರಿಗೆ ಜಯವೇ! ಗುರುದ್ರೋಣನಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ ಅಸ್ತಮುಖಾಂತರವೇ! ಇತ್ತಂಡರಾಯರ ರಾಜ್ಯಾಭಿಲಾಷೆಯು ನಿರಪರಾಧಿಗಳ ಬಲಿಗಿಂದಾಯ್ತು! ಯೋಚನೆಯ ತೆರೆ ದ್ರೋಣಿಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿದುವು. ವಿಧಿಯುಣಕವು ದ್ರೋಣಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕಾದ ರೆಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದಂತಾಯ್ತು. ಜಲಧಿಯ ನಡಬಾಸನಂತೆ ಶೋಕರಸದ ಮೇಲೆ ಕ್ರೋಧರಸವು ಮೈಬರಲು ಮತ್ತೆ ಏನು? ರೌದ್ರಾವತಾರನಾಗಿ ಪಾಂಡುಜರಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಿಧಿಗೆದುರ ಗಲು:

ಕೊರಲ ಕಜರಿ ತಿರದ ಪೆಜ್ಜೆ ನೊಸ-!

ಲುರಿಗಣ್ ಧೃತಚಾಪಹಸ್ತ ಶಾಕ್ವರ ಚಿಹ್ನೆಂ ||

ಮುಳಿದು, ಕುರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕುರುದೊರೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ವಿಧಿಯಾಣತಿಯಿಂದ ಪಾಂಡವರನ್ನು

ಉ ಹೋಗುವ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳು-
 ೨. " ಕನಕಾಕನಕ ಚಾಮರಂ ಧವಳ ಚಾಮರಂ " ಎರಡೂ
 ಕೋಳರಲು ದ್ರೋಣಿಯ ಇದಿರಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗುವ
 ಕಿ ಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇರಲು, ದ್ರೋಣಿಗೆ ಸಹಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.
 ೩. ಗಂಡೆಯನ್ನು ಗಣಿಸದೆ ಇದಿರಾಗಿ ಹಾಯ್ದು ಗಡಮು-
 ತ್ತಿ ಇವಳಾರು? ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನಿಷ್ಠನಿಗೂ ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ
 ೪. ಯ ಗಂಡುಭೀರಿತನ. ತಡೆದು, ನೀನಾರ್ಗಿ? ಎತ್ತಣೆಂದ
 ದೆ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಪೋದವೆ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವನು ಇವಕ್ಕೆ—

ಅಮೃತಪಯೋಧಿ ಮಂಥನದ ಪುಟ್ಟದಿನಬ್ಬ ಭವಾಂತ-
 ರಾಕದೊಳ್ |

ಮಿಮಿಸಿ ಪದ್ಮನಾಭನುರದೊಳ್ ನೆಲಿಸಿಪ
 ಮಹಾನುಭಾವಿಯಾಂ ||

ಮಲೆಯನಿನ್ನೆಗಂ ಕುರುಮಹೀಪತಿಯೊಳ್
 ನೆಲಿಸಿದ್ಧನೀಗಲು- |

ತ್ತನು ಪುರುಷೋತ್ತಮಂ ಬೆಸಸೆ ಪಾಂಡವರೊಳ್
 ನೆಲಿಸಲ್ಪಿ ಪೋದವೆಂ || "

ಬುದ್ಧಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ದಿಟ್ಟತನದ ಉತ್ತರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೇಳುತ್ತ
 ಗೆದಂತೆ ದ್ರೋಣಿಯ ಮುನಿಸು ಏರಿಯೇ ಹೋಯಿತು. ಎಲ್ಲಿಗೆ
 ದವೆ? ಪಾಂಡವರೊಳ್ ನೆಲಿಸಲ್ ಪೋದವೆಯಾ? ಹ!
 ದೆ? ಪುರುಷೋತ್ತಮಂ ಬೆಸಸೆ ಪೋದವೆಯಾ?

" ನಿನ್ನ ಮುರವೈರಿಯಳವುಮು. |
 ನೆನ್ನಳವುಮನೆಲಿಗೆ! ಕಾಣ್ಕೆ ಕುರುಪತಿಯಿಂದಂ ||

ಮುನ್ನಂ ಶ್ವಶ್ವತಿಯಿಂದಂ |
 ನಿನ್ನನಗಲ್ಲಲ್ಯ ಕಪಟಗೋಪಂ ಪ್ರಭುನೇ ? ||

ಕೋಪದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತ ದ್ರೋಣಿಗೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಮುಂದೆ
 ಯೆಡುವ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುವನು: ತಡೆ! ಮುಂದಾಗ-
 ದಿರ್.

" ಪೋ! ಮಾಣ ಧರ್ಮಜಂ ಗಡ |
 ಭೀಮಂ ಗಡ ಫಲ್ಲಣಂ ಗಡ ಯಮಳರ್ ಗಡ ಸಂ. |
 ಗ್ರಾಮದೊಳವಂದಿರತ್ತ. |
 ತ್ಥಾನುಂಗಾಪೋಶನಂಗೊಳಲ್ ನೆರೆದವರೇ ||

ರೌದ್ರಮೂರ್ತಿಯ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕಂಗೆಟ್ಟಳು.
 ಅತ್ತಲಸುರಾರಿ ಬೆಸಸಿಹನಾ, ಆದರೆ ಇತ್ತ ರೌದ್ರಾವತಾರ ಸೆಳೆ-
 ದೊಯ್ದಪನ್! ತಾನೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲ.
 ದಾಯ್ತು. ಅತ್ತ ದರಿ ಇತ್ತ ಪುಲಿಯೆಂದು ಅಡಿಯಡದೆ ಕಂಗೆಟ್ಟ
 ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣಿಗೆ ತುಸು ಕರುಣೆಯೂ ಹುಟ್ಟಿರಬೇಕು.
 ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆನ್ನುವನು:—

" ಚಳಮತಿಯಾದೆ ನೀಂ ಜಡಧಿಪಂಭವೆಯವ್ವುಜ್ಜಾಂ
 ಸರೋಜಸಂ. |
 ಕುಳರಜದಿಂದೆ ನೀಂ ಪೊರೆದು ರಾಜಸದೊಳ್ ನೆಲಿಸಿರ್ಪೆ
 ಗೋವುಗಾ ||
 ದಳವಟಾದಿದ್ ಕೃಷ್ಣ ನೊಡನಿರ್ದುದೊಂದಮೆ
 ಗೋನಿಯಾದೆಯು. |

ಬಾಯೋಛೋನಾ
ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ

ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲೊಂದು ಮುದುಕರ
 ವರೆಗೆ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸ
 ಬಹುದು. ಮಿದುಳಿಗೂ ಜೀವಾಣುಗಳಿಗೂ
 ಬಲವನ್ನೂ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವ
 ಉತ್ತಮ ಉಪಾಯವೆಂದರೆ 'ಬಾಯೋ-
 ಛೋನಾ' ಸೇವಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ೪೦ ದಿನಗಳ
 ಸಾಕಾಗುವ ಬಾಟಲೆಯ ಬೆಲೆ ರೂ. ೨.
 ಬಿ. ಖರ್ಚು ಬೇರೆ. ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ROY & CO. BOMBAY 2.

ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪ್ರವೇಶ
 ೨ ನೆಯ ಅವೃತ್ತಿ

ಅಚ್ಚಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
 ಬೇಕಾಗಿರುವವರು
 ಬೇಗನೆ ಬೇಡಿಕೆ ಕಳುಹಿರಿ !

ಬರೆದವರು :
 ಡಿ. ಜಿ. ಎಸ್. ಹುಬ್ಬಾಣಿ

೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ

೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಸುಳುವುದಿಲ್ಲವಾದ— ಮಿರಜಿಯ ವೈದ್ಯ

ಡಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇಯವರ

ಧಾತುಪಾಸ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ

ವಜ್ರಾಂಗ ಸುಂದರ ಪಾಕ

[ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ]

ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ಥದಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯಸ್ಥಲನ, ಸ್ವರತಿಯಿಂದಂಟಾದ ಅಶಕ್ತತೆ, ವೀರ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೋಷಗಳು, ಪಿತ್ತಾಂಶ, ಉಷ್ಣ, ಸೊಂಟಿನೋವು, ಉಪದಂಶ-ಮೇಹರೋಗಗಳಿಂದಂಟಾಗುವ ಕ್ಷೀಣತೆ— ಇವೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಹಸಿವೆ, ಸ್ವರಣಶಕ್ತಿ, ದೇಹದ ತೂಕ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಹೊಸ ತಾರುಣ್ಯ ಬಂದಂತಾಗಿ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಧಾರಕಶಕ್ತಿ ಬಲಗೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಔಷಧಿಯು ೫೨ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಯೋಗದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸಾಲಾಮಿಶ್ರಿ, ಸಫೇದಮಿಶ್ರಿ, ಪಂಜಾಬ ಮಿಶ್ರಿ-ವಚಿಕಂದ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ ಗುಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವವರಿಗೆ ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ.

೨೧ ದಿನಗಳಿಗೆ ಸಾಲಬಹುದಾದ ಆಳ ತೊಲೆಯ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿಗೆ ೫-೨-೦; ಅಂಚೆಯ ವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ಶೀಘ್ರ-ಗುಣಕಾರಿಯಾದ ಸ್ವೇಶಲಾಡಬ್ಬಿಗೆ ೧೦-೨-೦. (ಇದರಿಂದ ೬ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗುಣವು.) ಅಂಚೆಯ ವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ೩ ಡಬ್ಬಿಗೆ ೧೫-೦-೦ ಅಂಚೆಯವೆಚ್ಚ ೨-೧೩-೦. ಒಮ್ಮೆಲೇ; ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಬೇಡುವವರು ೫ ರೂ ಮುಂಗಡ ಕಳಿಸಬೇಕು. ಮಾಲಕ: ಡಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇಯ. ಪೋ. ಮಿರಜ

ಗೃಹದ ವಿನೇಕಮಿಲ್ಲ ನಿನ್ನಗೆತ್ತ ಆನಾ ಪುರುಷಾಂತರಂಗಳಾ|| ಎಂದೆನ್ನುವನಲ್ಲದೆ—

ಕುರುರಾಜಂ ರಾಜರಾಜಂ ಸಕಲ ವಸುಮತೀಕಾಂಶ-
ನಿರ್ದಂತೆ ಯುದ್ಧಾ - |
ಶುರನಿನ್ನೀ ಸಾಹಸಾಂಕಂ ಕುರುಕುಳಪತಿಯಿದಂತೆ
ಮೆಟ್ಟುಟ್ಟು ದಾಮೋ- ||
ದರನೆಂದೀ ಕಜ್ಜದೊಳ್ ನೀಂ ತೊಡರ್ದು ಮರುಳೆ
ಬಿಂಡಾಗಿದಿರ್ ಪೋಗುನೀಂ ಚಿ- |
ಚ್ಚರಮತ್ತಿನ್ನೆತ್ತ ಪೋಸಾ ಪಂಭವಿಸಿದವೆಂ ನಿನ್ನನಿಂ
ಕಾವನಾವೊಂ || *

ಎಂದು ತನ್ನದೊರೆಯ ಗುಣದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ನಿಡಂಬಿಸುವನು. ರನ್ನನು ತನ್ನದೊರೆಯಾದ ಭೀಮನಿಂದ ಪ್ರತಿನಾಯಕನಾದ ಕೌರವನನ್ನು ಅವನಾಗಿಸಿದರೂ, ಅವನಲ್ಲಿ ಕನಿಕರಿಸಿ ಅವನ ನೈಜಗುಣವನ್ನು ದ್ರೌಣಿಯ ಮೂಲಕ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನಿಗೆ

ಸುಯೋಧನನಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾವವು ಎಂತಹದೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೇನು? ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ದಿಟ್ಟ ಪಾಂಡುಜರ ಶಿಬಿರದಿಡಗಿ. ಇದನ್ನಂತ ದ್ರೌಣಿ ತಡೆವನೇ? ಅವಳ ನೈಜತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಜರೆವಾಡುವನು : ಕುರುಭೂಷಣನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲು ಅವಳು ಚಳವು, ಗೋವಿಯಾದ ಅವಳಿಗೆ ಸುಯೋಧನನ ಮಾಹತ್ವದ ಅರಿವು ಹೇಗಾಗಬೇಕು? ಕಲಿಯಾರು? ಪಂದೆಯಾರು? ಎಂಬ ವಿವೇಕವಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಸ್ಥರು, ಅನ್ಯಾಯಿಗಳು ಯಾರೆಂಬ ತಿಳಿಹೊಂದಿ ನಿಲ್ಲುವ ಸ್ಥಿರತೆ ಅವಳಿಲ್ಲ. ಅವಳ ನೆಲೆಯಿಂದಲೇ ಬಾಷ್ಪವು ಹೊಮ್ಮಿ. ಅನ್ಯಾಯಿಯು ನ್ಯಾಯಿಯಾಗುವನು; ಪಂದೆಯು ಕಲಿಯಾಗಿ. ತೋರುವನು.

“ ಕಲಿಪಂದೆಯೆಂದು ಬಗೆಯದೆ |
ಕುಲಜಂ ಕುಲಹೀನನೆಂದು ಬಗೆಯದೆ ತರುಣಂ ||
ಸಲೆ ವೃದ್ಧನೆಂದು ಬಗೆಯದೆ |
ನೆಲಸುವೆ ನಿನ್ನಿಂ ನಿಕೃಷ್ಟಮೆಂಬರುಮೊಳರೇ || ”

ಎಂದು ಬಿರುನುಡಿಯಾಡಿ, ಅವಳಿಂದ ಲೋಕದಲ್ಲಾಗುವ ಹೀನಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಿಂದಿಸುವನು. ನಿನ್ನ ಗುಣವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ :

“ ಇಱಿಯಿಸುವೆ ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳ- |
ನಿಱಿಯಿಸುವೆ ಸೋದರರ್ಕಳಂ ತಮ್ಮೊಳ್ ತ- ||
ಱಿಯಿಸುವೆ ಗುರುತಿಷ್ಕರ- |
ನಱಿ ಗುಲಿ ನಿನ್ನಿಂ ನಿಕೃಷ್ಟರಾದರುಮೊಳರೇ || ”

ಎಂದು ವಿಡಂಬಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಆಕೆಯ ಸಹಜನನ ಸಂಬಂಧಗಳೊಡನೆ ಉದಾಹರಿಸಿ, ಅವಳ ಮರ್ನಡತೆಯನ್ನು ಹಂಗಿಸುವನು. ಐರಾವತ, ಚಂದ್ರ, ಕೌಸ್ತುಭ, ವಾಗ್ಧೇವಿ, ವೈದ್ಯ, ನಾರದ ಕಾಳಕೂಟ, ಸುರೆ, ಅಪ್ಸರೆಯರೊಡನೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಳಕೆನೇನಿನಗೆ ವಿಪರೀತವೃತ್ತಿ. ಕಳಂಕಸ್ವಭಾವ, ವಾಚಾಳತನ, ವ್ರಣಶೋಖವೇದಿ, ಕಲಹ, ಕೊಲೆ, ಸೊರ್ಕು, ಪಾರುಂಗಿಯು ತನ ಸಹಜವೆಂದೆ ಹಂಗಿಸಿ ನುಡಿಯುವನು.

ಇದಲ್ಲದೆ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಬಾಯಿಂದ ರನ್ನನು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಂದಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ದೈನಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಭಕ್ತರ ಉದ್ಭಟತನ, ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನೆಲೆಯ ಪರಿಣಾಮವು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿರಸುವುದೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ :

“ ಪೊಡೆವಡೆ ಪರಸದೆ ಬಿನ್ನವಿ- |
ಪೊಡೆ ಕೇಳದೆ ಮುಂದೆ ನಿಂದರಂ ಕಾಣದೆ ತ- ||
ಕೈಡೆಯೊಳ್ ಕಡೆಗಡೆಸುವ ನೃಪ- |
ವಿಡಂಬುವು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಿನ್ನ ದೂಪಪಾಸಲೆ || ”

“ ಗುಣಿಗಳ ನೆಹಿ ಪೊರ್ವದೆ ನಿ- |

ಗುಣರಂ ಪೊರ್ವವೆ ವಿಶಿಷ್ಟರಂ ಮುಷ್ಠರೋಳಂ ||

ಗಣಿಯಿಹಿ ಸಮನೆಂಬನುಣ |

ಗಣಂಗಳಿವು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಿನ್ನ ದೂಷಣನಲ್ಲೇ ? ||

ಮಲಿನರನೆ ಪೊರ್ವವೈ ನಿ- |

ಮಲರತ್ತಲಾ ಪೊರ್ವಲೊಲ್ಲೆ ನೀಂ ಕನ್ನಡಿಯೊಳ್ ||

ಜಲಮರ್ಪದೇನೆಯೊಳಿದಾರ್ |

ಕಿಲುಂಬುಗೊಂಡಿದರ್ ದೇನೆಯೊಳಿದಾರ್ ಪೇಟುಂ ||

ಜಳಬುದ್ಬದಂಗಳತಿ ಸಂ |

ಜಳವಿದ್ಬುದ್ಬಲಸಿತಂಗಳಚಿತೆಯುಂ ಮುಂ ||

ತಿಳಿದುವೊ ನಿನಗೆ ನಿನ್ನಂ |

ತಿಳಿದುವೊ ಮೇಡೆವರೊಳಪುಗುಂ ಕೂರ್ಪ ವರೊಳ್ ||”

ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳು ಬಡತನದ ಬನಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಬಂದ
ಕೃಷ್ಣಾ ಮನಿಗೆ ನಿತ್ಯಜೀವನದನುಭವಗಳಾದುದರಿಂದ, ನಿರರ್ಗಳ-
ವಾಗಿ ಹರಿದುಬರುತ್ತವೆ. ಅವನು ರಾಯರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ಏಕೈ ಆನುಭವಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳೇ ಇವಾಗಿವೆ. ಎಂತಾದರೂ,
ಏಕೈಯು ದ್ರಾಣಿಯ ಮಾತಿಗೆ ಸೊಪ್ಪು ಕಾಕುವ ತೆರದಲ್ಲಿರುವು-
ಂದ, ಮುನಿದ ಗುರುಪುತ್ರ ಅವಳನ್ನು ‘ಕುರುಕುಲಕುಟುಂಬನ
ಸಿಟಿಚೇಟಿ’ಯನ್ನೊಯ್ಯುವಂತೆ ಕುಟುಲಕುಂತಲಂಗಳನ್ನು ತಳಮಾರಿ
ಹಿಡಿದೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ.

ರತ-ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದಿನ ನೀಲಗಗನ ದ್ವಾರದ ಸಂಜೆ-
ಯೊಂದು ಮೈಶಂಪಾಯನಾಕರದಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿದೆ. ರುಧಿರಾಕೃತ್
ಕಡುದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಮಗ್ಗಾನಮೊಗದಿಂದ ಕಡುನೊಂದು ಕೆಂಪೇರಿದ
ಸಮನೆಯು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಸರಸ್ವೀರದಲ್ಲಿ
ನೈತ್ತರೋಳುಕುಳಿಯಂತೆ ಕೆಂಗದಿರುಗಳು ಹರಡಿದೆ. ಶಾಂತ-
ನಾಶವರಣವನ್ನು ನಿಶ್ಚಬ್ದತೆಯುಳುವಂತಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ನಿಶ್ಯಬ್ದ
ವಾಗೂ ಗಂಭೀರ; ಮುಷಣದ ಮಾನದಂತೆ ಭಯಂಕರ.

ಅದೇ ಮೈಶಂಪಾಯನ ಸರಸ್ವತಿ. ಆವೇ ವನಪಂಕ್ತಿಗಳು.
ಕವೇ ಪುಳನತಟ. ಆವೇ ಪೊದರುಗಳು— ಆದರೆ ಇಂದಿಲ್ಲಿ
ಗಲಿವಿಲ್ಲ. ಕೊಳದ ನೀರು ತಿಳಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು. ಕೆಸರೆದ್ದು
ನೀರ್ಪೂವುಗಳ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹರಿದು ಹಂಚಾಗಿವೆ. ನೀರ್ದಕ್ಕಿಗಳ
ಸುಳಿವಿಲ್ಲ. ತೆರೆಗಳ ಎರಿಳತೆಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೊಳದ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ
ಪಣ್ಣೆಯ ಗುರುತುಗಳಿವೆ. ನರರ ಅಡಿಪಣ್ಣೆ ! ಮಗ್ಗುಲಿನ
ಹಿಡಪೊದೆಗಳು ಹುಡಿಯೆದ್ದು ಧೂಳುಧೂಸರಾಗಿವೆ. ಇನ್ನೂ
ಸ್ವಲ್ಪ ಅಲಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತರೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ನಿಟ್ಟುಸಿರುಹುವಂತೆ
ಮಾರುತತರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನರಳುವ ದನಿಯು ಕೇಳಿಬರುವುದು.
ಝರ್ಜರಿಧನನು ಮಾನವಾನಿಯಾಗಿ ನೊಂದು ಕೂರಗುತ್ತಿರು-
ವನು. ನೆತ್ತಿಯ ಮಿದುಳುಗೈ ಅಂಗಾಂಗಗಳು ನೆತ್ತರನ್ನು ಕಾರಿ

ನೆತ್ತರಿನ ಕಡಲೊಳಗೆ ಕುರುಪತಿಯು ಮೂಡಿ ಮುಳ್ಳಾಡುತ್ತಿರುವು-
ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಯಾವ ಮನಸ್ಸು ಕರಗದು ? ಪಾಪ ! ಗತಿಹೀನ
ಮಾನವನು ದುರಂತಕ್ಕೀಡಾಗಲು ಅಂತ್ಯದ ನೋಟವದು.
ಮನವಿರಮ ಕೊರಗುತ್ತಿರಲು, ತುಂಬಿದ ಮುಗಿಲೊಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ
ಸಿಡಿಲಿಂಚಿನಂತೆ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಹೊಳೆಯುವನು. ಬರುತ್ತಲೇ
ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಕೊರವನ ಕಾಲಡಿಗೆ ತಳ್ಳಿ, ತಾನೂ ಅವನ ಅವಸ್ಥೆ-
ಯನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ ಕುಸಿದುಹೋಗುವನು. ಅಳಲುಮ್ನಿ
ಪ್ರಲಾಪಿಸುವನು :

“ ಹಾ ಕುರುವಂಶ ಮಹಾಕಮ- |

ಲಾಕರ ಕಲಹಂಸ ಹಾ ಸಮುದ್ರಾಂತ ಧರಿ- ||

ಶ್ರೀಕಾಂತ ಹಾ ಫಣೀಂದ್ರಪ- |

ತಾಕಾ ವಿಧಿವಶದೆ ನಿನಗಮಾ ಪರಿಯಾಯ್ತೇ ? ||

ಹಾ ! ಕುರುಕುಲ ಮೂಲಪ್ತಂಭಾ |

ಹಾ ! ಕುರುನೃಪಕುಲ ವ್ಯಗರಾಜಾ ||

ಹಾ ! ಕುರುನೃಪ ವತ್ಸಾ ಹಾ ! ಸುಹೃದ್ವೃಸನಭಂಜನಾ||

ಹಾ ! ಕುಂಭಕಸಂಭವ ಶಿಷ್ಯಾ |

‘ ಬಗನ ’ ಬಾಲಾಮೃತ

ಮಕ್ಕಳ
ಸಹೃದತೆಗಾಗಿ
‘ ಬಗನ ’
ಬಾಲಾಮೃತ-
ವನ್ನು ಉಪ-
ಯೋಗಿಸಿರಿ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ
ಮಕ್ಕಳ
ಯಶಸ್ಸು
ಮಕ್ಕಳ
ಹೊಟ್ಟೆ
ಎಂದರೆ
ಅವರಿಗೆ

ರೋಗದ ಭಯವಿಲ್ಲ.

ಬಗನ ಬಾಲಾಮೃತದಲ್ಲಿ ‘ ಗ್ರಾಯಿಸ್ ಹೀಲರಿನ ’
ಅಂಶವೂ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದು ಮಕ್ಕಳ
ಉತ್ತಮ ‘ ಟೊನಿಕ್ ’ ಇರುವದು.

THE NATIONAL PHARMACIES &
PHARMACEUTICALS Ltd. DHARWAR.

ಹಾ ! ಕೃಪಮಕುಟಾನತಚರಣಾ !

ಹಾ ! ಕುಲ ನೃಪಪೂಜಿತಧೃತಮಕುಟ ಪನ್ನಗಕೇತೂ ||
ಕುಳಿಕನ ಪಲ್ಲಳಂ ಮುಞಾಯೆ ನೋದಿದರಾರ್ ಕಡುಸಿಂದೆ
ಸಿಂಹಮಂ
ಮುಳಿಯಿಸಿ ದಾಡೆಯಂ ವಿಡಿದು ಕಿಟ್ಟು ಪರಾರ್ ಮದಹಸ್ತಿಯಂ
ಭಯಂ- ||
ಗೋಳೆ ನೆಲಕೆಕ್ಕಿ ಕೋಡೆರಡುಮಂ ಕುಸಿಯೊತ್ತಿ ನರಾರ್
ಸುರಾದ್ರಿ ನಿ- |
ರೃಳ ನಿಬಿಡೋರುಮಂಡಲಮನಾರುಡಿದರ್ ಫಣಿರಾಜ
ಕೇತನಾ || ”

ಎಂದು ಶೋಕಿಸುತ್ತಾ ಕ್ಷಾರವನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಪತ್ತಿರ್ಪ, ಭೀಮ-
ಚರಣಧೂಳನ್ನು ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆಯ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಒರಸಿ ತೆಗೆಯುವನು.
“ಎನ್ನಂ ಮಂಜಿನಿ ಬಂದುದನ್ನಿ ನಗಿನಿತಾಯ್ತು ವಸ್ತೆ” ಅದುದಾಯಿ-
ತಲ್ಲವೇ; ಇನ್ನಾದರೂ ಪ್ರತಿಕಾರವನ್ನು ಬಗೆದ ನೀನು, ನನ್ನ ಪತಿ
ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೋಡು—ಎಂದು ತನ್ನ ನೆರವನ್ನು ಬಯಸಲು
ಒಡಂಬಡಿಸುವನು. ಆದರೆ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಭಲವಿಳಿದಿದೆ. ಪ್ರತಿ-
ಕಾರದ ಅಶಿ ಆರಿದೆ. ಹತವೈವನಾದ ಆತ ವೈರಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ರತಿ-
ಕಾರ ಬಯಸಬಲ್ಲನು ? ನಿರ್ವೇದನಾಗಿ ದ್ರೌಣಿಯನ್ನು ಸಂತೈ-
ಸುವನು :

“ ಹತವೇಹ ಹತಭುಜಪ್ರಯ !
ಹತೋರು ಹತಜೀವ ಹತಕಿರೀಟಂ ಹತಹೃ ||
ಪ್ರತಿಕಾರಮೆಂಬುದುಂಟೇ |
ಗತಿಯಂ ಸಾಧಿಸುವುದಲ್ಲೆ ತಾಂಪ್ರತಿಕಾರಂ ? ”

ಕ್ಷಣಕಾಲ ಮೌನ ತಾಳಿರಬಹುದು, ಇಬ್ಬರೂ ದುಃಖಿಗಳೇ. ಕೌರವನ
ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಶೆ ಮೊಳಕೆ ಬಿಡುವುದು. ದುರ್ಜಯನಾದ
ದ್ರೌಣಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತಿಕಾರ ನೆರವೇರಿಸುವ ಬಯಕೆಯಾಯಿತು.
ತನ್ನ ಬಾಹ್ಯ ಅಂಗದಿಂದ ಅರಿಚರಣ ಪಾಂಸುವನ್ನು ಒರಸಿ
ಮಾಣಿಸಿದ ದ್ರೌಣಿಯಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ ಪರಿಭವ
ಪಾಂಸುವನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ :

“ ಇದುವಂ ನೋಡುವೆನಿನ್ನು ಮೆನ್ನೊಡಲೊಳೆನ್ನಿ ಪ್ರಾಣ-
ಮುಳ್ಳನ್ನು ಮೋ |

ವದೆ ಕೌಂತೇಯರನಿಕ್ಕಿ ಪಂದಲೆಗಳಂ ತಂದೆನ್ನ ಮುಂದಿಕ್ಕು....||”
ಇದೇ ಕೌರವನ ಅಂತ್ಯದ ಬಯಕೆ ! ದ್ರೌಣಿ ಇದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸ-
ದಿರುವನೇ ? “ ಅದಾವ ಗತನಂ ” ಎಂಬ ನುಡಿಯೊಡನೆ
ದ್ರೌಣಿಯೆತ್ತು, ನೃಪತಿಯನ್ನು ನಂಬಿಸಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಯರಿಬ್ಬರನ್ನೂ
ಚಾಮರ-ಭತ್ತಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೌರವನ ಸೇನೆ ಗೈಯುತ್ತಿರು-
ವಂತೆ ಬೆಸಸಿ, ವಿಧಿಗಿದುರಾಗಿ ಪಾಂಡುಜರನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾ
ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗುವನು

ಕದನ ವಿಜಯದಿಂದ ಮೈಮರೆದ ಇದಿರಾಳಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಬೀಡಿನಲ್ಲಿ
ಉತ್ಸವದಿಂದಿರುವರಲ್ಲದೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಚಾರವಿಲ್ಲ.

ಕಾಳರಾತ್ರಿ ಮುಸುಕಿತ್ತು. ತಡೆಯಲಾರದ ದ್ರೌಣಿ- ಬೀಡಿಗೆ
ಮುಂಜೂರಿವಂತಿರುಳೊಳ್ ಎರಗುತ್ತಾನೆ. ಹಕ್ಕಿಗಳ ಗೂಡಿಗೆ ರಣ
ಹದ್ದು ಎರಗಿಬಂತಾಯಿತು. ಕೋಲಾಹಲ, ಗದ್ದಲ, ಹೋರಾಟ
ಚೀರಾಟ, ಚೀತ್ತಾರ, ದ್ರೌಣಿಯ ವಿಕಟನನು ಆಗಾಗ ಬೆರಕಿರಲು
ಬೀಡು ರಣಬೀಡಾಗುವುದು.

ಈ ಕಡೆ ಕೌರವನು ದ್ರೌಣಿಯ ಬರವನ್ನು ಹಾರಯಿ-
ಸುವನು. ಬೆಳಗಾಗುವುದೆಂದು. ತನ್ನ ಬಯಕೆ ಈಡೇರುವ
ಕಾಲವನ್ನು ಕುರುಪತಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವನು. ಮೂ ಡಣ
ಬಾನು ಕೆಂ ಪಾಗುವುದು. ಸೂರ್ಯಮೂಡುವ ಚಿಹ್ನೆ !
ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನೆಸರು ಥಳ ಥಳಿಸಿ ಮೂಡಿಬರುತ್ತಿರಲು,
ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ದ್ರೌಣಿಯು ಬಂದೇ ಬಂದನು. ರಕ್ತದೋಕುಳಿಯುತ್ತ
ಮೆರೆದ ದ್ರೌಣಿಯ ಅಂಗಾಂಗವು ಕಳೆದ ರಾತ್ರಿಯ ಕಾಳೆಗದ ಸಾಕ್ಷಿ-
ಯಾಗಿತ್ತು- ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ನೆತ್ತರ್ ಪೀರಿದ ಕೂರಸಿ; ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ
ಐದು ಪಂದಲೆಗಳು ಜೋಲಾಡುತ್ತಿವೆ. “ ಇದೊ ಕೊಳ್ ನಿನ್ನ
ನಚ್ಚಿನ ಪಾಂಡವರ ಪಂದಲೆಗಳಿವೆ ” ಎಂದು ದೊರೆಯ ಮೊಗ-
ದೆದುರು ಕೆಡಹುತ್ತಾನೆ. ಕಾರ್ಯ ಜಯಿಸಿದ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಗೆಲುವು
ಅವನ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವುದು. ಆದರೆ ಕೌರವನ ಮಾತಿ
ಬೇರೆ. ನಿಜತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದ ದ್ರೌಣಿಯು ಹುಚ್ಚನಂತಾಗುವನು

“ ಪನನಜನಾಸ್ಯಮಲ್ಲಿದು..... |

.....ಕೆಮ್ಮನೆವೋಯ್ತು ಉವಿಲ್ಲದಾಯ್ತು-ಪಾಂ- ||
ಡವರ ಶಿರಂಗಳಲ್ಲವಿವು ಪಾಂಡವಸೂನುಗಳಪ್ಪ ವಂಚಪಾಂ |
ಡವರ ಶಿರಂಗಳಂ ನೆಜೆ ವಿಚಾರಿಸದಕ್ಕಟ ಕೊಂಡುಬರ್ಪೋ !
.....ದೊರೆಕೊಂಡುದು ನಿನಗೆ ಬಾಲವಧ ಪಾತಕಂ ! ”

ಕೌರವನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತುಗಳೂ ದ್ರೌಣಿಯ ಹೃದಯ
ವನ್ನು ಕಲಕುತ್ತವೆ. ದಂಗೆಬಡಿಸುತ್ತವೆ. ವಿಧಿಯಾಣಕ ನೆನೆದು
ತಿರುಗೊಮ್ಮೆ ಸಿಡಿದು ಮುಂದಾಗಲು ಸಿದ್ಧನಾಗುವನು. ಆದರೆ
ಕೌರವನು ಇನ್ನು ಅಲ್ಲೆರುವುದಿಲ್ಲ ಇಹಲೋಕದ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ
ಅವನು ಕುರುಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಗಲಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ಇನ್ನು
ದ್ರೌಣಿ ಯಾರಿಗಾಗಿ ಕಾದಬೇಕು ? ತನ್ನಿಂದ ನಡೆದ ಅಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ
ನೊಂದು ದ್ರೌಣಿಯು ತಾನೂ ನಮ್ಮ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಯವಾಗುವನು.

ವಿಧಿಯ ಪ್ರತಿಕೂಲತೆಯಿಂದ ಫಲ ಕೈಗೊಡದಿದ್ದರೂ, ಭಾರತ
ಕದನದಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಲ ಮಾರಿಯಂತೆ ಸಿಡಿದು ಮರೆಯಾದ ಅಶ್ವ-
ತ್ಥಾಮನು ವಾಚುಕರ ಮನದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಲಾರನು. ಬೇಸಗೆಯ
ಕಡುಗೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಬಾಯಾರಿ ಮಳೆಗಾಲದ ಮೊದಲ ದಿನ-
ವನ್ನು ವಸುಂಧರೆಯು ಇದಿರು ನೋಡುತ್ತಿರಲು, ಲೋಕದ ಜನ-
ನಿಕರವು ಕಂಗೆಟ್ಟು ಪೂತನಿಸುತ್ತಿರಲು, ಪ್ರಕೃತಿಯಾಟದಂತೆ ಗುಡು-
ಗೆದ್ದು ಕಾರ್ವೋದದಾಗಸದಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಲಿಂಚು ತೋರಿದಂತಾಗಿ,
ಮೊದಲೊಂದೊಮ್ಮೆಗೆ ವಿಫಲನಾದರೂ, ಮುಂದಿನ ವೃಷ್ಟಿಧಾರೆಯು
ಸಿಡಿಲಿಂಚಿನಿಂದಲ್ಲವೇ ?

— ನೆನಪು —

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ಡಾನ್‌ನಾಗೇರಿ

❧

ಮದುವೆ ಮಂಗಳವಾದ್ಯ ಮೊಳಗಿರಲು ಬಾಗಿಲಲಿ
ಹಸಿರು ಹಂದರ ನಗುತ ಕರೆಯುತ್ತಿರಲು—
ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆಯಿಂದೆಸೆವ ಹೆಣ್ಣುಗಳು
ಸಡಗರದಿ ಹೊರಗೊಳಗೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿರಲು—
ಹಿರಿಯರಾದವರೆಲ್ಲ ಹೊತ್ತಾಯಿತೆನ್ನುತ್ತಿ
ಒಳಗೆ ಮದುವಣಗಿತ್ತಿ ಕುಳಿತಿರುವಳು.

ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಅವಳ ಗೆಳತಿಯರು ಸಂಭ್ರಮಿಸಿ
ಸಿಂಗರಿಸುತ್ತಿಹರವಳ ರೂಪವನ್ನು ;
ಅಣಕವಾತುಗಳಿಂದ ಹಲವಾಗು ಪರಿಯಿಂದ
ಅವಳ ಗಂಡನ ಹೆಸರು ಕೇಳುತ್ತಿರಲು—
ಮುಸುಕಿನಲಿ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಕಣ್ಣೀರನಿಕ್ಕಿದಳು
ಗೆಳತಿಯರ ಮೊಗಬಾಡಿ ಹನಿಗೂಡಿತು.

ಹೊರಗೆ ಮಂಗಳವಾದ್ಯ ಶುಭವೆಂದು ಮೊಳಗಿರಲು
'ಗಂಡು ಬಂದಿಹುದಿಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನಿರಿ' ಎಂದು
ಜೋಯಿಸರು ಅವಸರದಿ ಕೂಗುತ್ತಿರಲು—
ಕಣ್ಣೀರನಿಕ್ಕುತ್ತಿಹ ಮದುವೆಗಳ ಎದೆಯರಿತು
ಹೆಂಗಳೆಯರೆದೆ ಕರಗುತ್ತೆಲ್ಲರೂ ಮರಗಿ,
ಸೆರಗಿನಲಿ ಕಣ್ಣೀರನೊರಸುತಿಹರು.

ಅವಳ ಪುಣ್ಯದ ಫಲದಿ ವರನು ತಕ್ಕವನೊದಗಿ
ಕೈ ಹಿಡಿದ ಕಾಲದಲಿ ಕಣ್ಣು ನೀರೇಕೆ ?
ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ; ಈ ಹೊತ್ತಿನಲಿ ತನ್ನ
ತಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ಎನಿತು ಸೊಗಸೆಂದು ನೆನೆದು—
ಕಣ್ಣೀರನಿಕ್ಕಿದಳು, ಮತ್ತೆ ಬೇರೇನಲ್ಲ,
ಇನ್ನೊಂದು ಜೀವದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆತಂದುಬಿಟ್ಟು.

ಹೊಸ ಜಗವು ಖತಿಗೊಂಡು ಮೂಡಿಬರಲಿ !

ಶ್ರೀ. ಸ. ಬು. ಕುಂದರ್, ಮುಂಬಯಿ

❧

ಗರ್ಭ ನಡುಗಲಿ ಭುವಿಯ ಕಿಚ್ಚು ಕಾಂತ ಬರಲಿ
ಸಾಗರವು ಭೋರೆಂದು ಮುಂದೊತ್ತಲಿ,
ಆಗಸವು ಅರ್ಭಟಿಸಿ ಹಂದು ಬೀಳಲಿ ಕೆಳಗೆ
ನೆಲ ಬಿಂದು ಬಿಸಿ ನೀರು ಹಾಯ್ದು ಬರಲಿ ! || ೧ ||

ಈ ಕರ್ಮ ಭೂಮಿಯಲಿ ಈ ಧರ್ಮ ಭೂಮಿಯಲಿ
ಧರ್ಮವೆಲ್ಲವೆಂದೆಂದು ಅರಸಿ ಕೊಡಲಿ !
ಮುಕ್ತಗೊಂಡು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಲಿ ಭುವಿಯು
ವಿಷ್ಣು ತನ್ನಯ ನಿದ್ರೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಿ ! || ೨ ||

ವರಹ-ನರಸಿಂಹಗಳು ರಾಮ-ವಾಮನ ರೂಪ
ಮತ್ಸ್ಯ-ಕೂರ್ಮಗಳೆಲ್ಲ ಕೂಡಿಬರಲಿ,
ಎಲ್ಲಿಹನು ಆ ಕೃಷ್ಣ ಪರಶುರಾಮನು ಮತ್ತೆ
ಬೌದ್ಧ-ಕಲ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲ ಕೂಡಿಬರಲಿ ! || ೩ ||

ಇದುವೆ ನಿಮ್ಮಯ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿಯೆ ? ಹೇಳಿ,
ಎಲ್ಲಿಹನು ಆ ಬ್ರಹ್ಮ ಕರೆದು ಕೇಳಿ,
ನೆತ್ತರೆಂದರದೇನು ? ಬರಿ ನೀರ ಮಿಶ್ರಣವೇ ?
ಮಾಂಸ ಖಂಡಗಳೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣು ಹಿಡಿಯೆ ? || ೪ ||

ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣುಗಳೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಒಲವೆ,
ಹೊನ್ನು ಎಂಬುದು ಒಂದು ಮಂತ್ರಜಗವೆ,
ಷಡ್ವೈರಿಗಳ ಬಲ್ಲೆ ನೀವೆ ಬೀಸಿದ ಬಲೆಯೆ,
ನಿಮ್ಮ ದಶಅವತಾರವದುವೆ ಸಾರ್ಥಕವೆ ! || ೫ ||

ದಿನಮನೆಯ ಬಾ ಇಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಮನೆ ಕೂಡು ಬಾ
ತಾರ-ಗ್ರಹಗಳೆ ಎಲ್ಲ ಜೀಗಬನ್ನಿ !
ಏನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದಿರಿ, ಏನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದಿರಿ,
ಮರೆಮಾಜದೆಲ್ಲವನು ಬೇಗ ಹೇಳಿ ! || ೬ ||

ದಗೆಯುರಿಯ ಕಂಡಿರೇ ದಳ್ಳುರಿಯ ನೋಡಿದಿರೆ ?
ಮಾನವನ ದಾನವನ ರೂಪುನೋಡಿದಿರೆ ?
ಎಷ್ಟು ಕದನಗಳಾಯ್ತು ! ಎಷ್ಟು ಒಳಸಂಚುಗಳು ?
ಕೊಲೆ-ಪಾತಕಗಳೆಲ್ಲ ನಡೆದು ಹೋಯ್ತು ! || ೭ ||

ಇನ್ನೇನು ಆಗಲಿದೆ ? ಎಲ್ಲ ಆಯಿತು, ಹೋಯ್ತು !
ಕಲ್ಕಿ ! ನೋಡುವುದೇನು, ನಿನ್ನ ಸರದಿ
ಹಾಳಾದ ಈ ಜಗವು ನಶಿಸಿ ಹೊಗಲಿ ಒಮ್ಮೆ !
ಹೊಸ ಜಗವು ಖತಿಗೊಂಡು ಮೂಡಿಬರಲಿ ! || ೮ ||

ನಾನು ಕಂಡ ನಾಡು

(ಪ್ರವಾಸ ಪ್ರಬಂಧ)

ಡಿ. ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು, ಉಗಾರ

(೮) ನಾಲಂದ

ನಾಲಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷ
ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದು, ಪೂರ್ವದ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಗಳನ್ನು ತನ್ನತ್ತ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇಂದು ಅಲ್ಲಿ
ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಗುರುತುಗಳೇನು ?

“ ನಾಲಂದ.....”

“ ಕ್ಷಹಾ ? ” ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ರಾಜಗೃಹದ
ಠೈಲುನಿಲ್ಕನೆಯಲ್ಲಿ ಟಿಕೇಟಿ ಮಾಸ್ತರು ತಿರುಗಿ ಕೇಳಿದ.

ಠೈಲು ಬಿಡುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು.

“ ತೀನ ತಿಕೇಟ್, ನಾಲಂದ.”

“ ಮತ್ತೆ ಕಿಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ ಹಾಕಿ ಹೇಳಿದೆ. ಕೈಯೊಳಗಿನ
ದುಡ್ಡನ್ನಂತೂ ಈ ಮೊದಲೇ ಕೊಟ್ಟಾಗಿತ್ತು.. ಒಂದು ಪುಣ
ವಿಚಾರಿಸಿ ಸ್ಟೇಶನ್ ಮಾಸ್ತರು ಹೇಳಿದ:

“ ಜಾವ್ ; ಟೈಕೀ ! ”

ಅಯಿತು ; ನಾನು ತಿರುಗಿ ದುಡ್ಡು ಕೇಳಿದರೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.
ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧನಿರುವಂತೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಆ
ವೃತ್ತಿ. ಉಳಿದ ಅನೇಕ ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗೆ ಅವನು ಟಿಕೇಟು
ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣುತ್ತ ನಿಲ್ಕನೆಯಲ್ಲಿ
ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಶ್ವರ್ಯ-ಸಿಟ್ಟುಗಳು
ಕೂಡಿಯೇ ಉತ್ಪನ್ನವಾದುವು. ಅದರಲ್ಲೂ ನಾಲಂದಕ್ಕೆ
ಹೋಗುವ ಆತುರ ಬೇರೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕ ಕಂಡರೆ ಸಾಕು,
ಅಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗುವುದನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸೋಣ ಎನ್ನುವ ಹೀಯರು

ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ. ಅವರಿಗೆ ಅದೇನು ಯಾತ್ರ್ಯಸ್ಥಳವಲ್ಲವಲ್ಲ ! ಆದರೂ
ನಾಲಂದದಲ್ಲಿ ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವೀರನು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಮಳೆಗಾಲ್ಪ
ಗಳನ್ನು ಕಳೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ನೆರೆಯ ಹಳ್ಳಿ-
ಗಳಾದ ಬರಗಾನ್ (ಕುಂಡಲಪುರ ?), ಜಗದೀಶಪುರ,
ಬೇಗಮಾಪುರ (ಇಂದಿನ) ಗಳಲ್ಲಿಯ ಜನರೂ ತೀರ್ಥಂಕರನ
ಉಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದು ಪುನೀತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ! ಮಂಡಲಪುರದಲ್ಲಿ
ಎರಡು ಪ್ರಾಚೀನ ಜಿನಮಂದಿರಗಳೂ ಇವೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಜೈನ
ಗ್ರಂಥಗಳು, ನಾಲಂದವು ರಾಜಗೃಹದ ವಾಯವ್ಯಕ್ಕೆ ಇರುವ
‘ ಬಾಹಿಯಾ ’ ಪುರ (ಉಪನಗರ) ವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ
ವಿನರಿಸಿಯೇ ನಾಲಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವಂತೆ ಹಿರಿಯರ ಮನಸ್ಸನ್ನು
ಬಲಿಸಿದ್ದೆ

ನಾಲಂದ ರಾಜಗೃಹಗಳ ನಡುವೆ ಮಾವಿನ ಬನವೇ ಇತ್ತೆಂದೂ
ಅದಕ್ಕೆ ‘ ಪಾವಾರಿಕ ’ ಎಂದು ಹೆಸರಿತ್ತೆಂದೂ ಬೌದ್ಧರ ಪಾಲಿಕ
ಭಾಷೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆ ಬನದ
ಕುರುಹುಗಳೇನೂ ಈಗ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧದೇವರು
ಮಾತ್ರ ಹಲವು ಸಲ ನಾಲಂದಕ್ಕೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಿತ್ತ ಕುರುಹುಗಳನ್ನು
ನಾಲಂದದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ‘ ಮ ಹಾ ಸು ದ ಸ್ಸ ನ
ಜಾತಕ ’ ದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಂತೆ ಈ ‘ ನಾಲಾ ’ ಎಂಬ ಸ್ಥಳವು
ಬುದ್ಧನ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲೊಬ್ಬನಾದ ಸಾರಿಪುತ್ರನ ಜನ್ಮ
ಸ್ಥಳವೂ ಆಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಸ್ಥಳವನ್ನು
‘ ನಾಲಕ ’ ಅಥವಾ ‘ ನಾಲಕಗ್ರಾಮ ’ ಎಂದು ಕರೆದು, ಇದು
ಸಾರಿಪುತ್ರನ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.
‘ ಮಹಾವಸ್ತು ’ ಎಂಬ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥವೂ
ಕೂಡ ‘ ನಾಲಂದ ಗ್ರಾಮಕ ’ ಎಂದು ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಉಲ್ಲೇ
ಖಿಸಿದೆ. ಅದರಂತೆ ತಿಬೇಟಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ಹದಿನೇಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ತಾರಾನಾಥನ
‘ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಇತಿಹಾಸ ’ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಲಾ,
ನಾಲಕ, ನಾಲಕಾಗ್ರಾಮ, ನಾಲಂದ ಇವೆಲ್ಲ ಹೆಸರುಗಳು ಒಂದೇ
ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಇತಿಹಾಸ ಗ್ರಂಥವು
ನಾಲಂದದ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದೆ :

‘ ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ನಾಲಂದದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸಾರಿ-
ಪುತ್ರನ ಗುಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದನು. ಅದರಿಂದ ಅವನೇ ಈ ವಿಹಾರ-
ರದ ಸ್ಥಾಪಕನೆನಿಸುವನು. ಮುಂದೆ ಈ ವಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ

ಮೂರ್ತಿಯ ಮಹಾಯಾನವಂಶದ ಸಂಹಿತೆಗಳಾದ ಸಾಗಾರ್ಜುನನು
 ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಶೋಕ-
 ನ ಸಂಪಾದಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ಸುವಿಷ್ಣು ಎಂಬವನು, ವಿದ್ಯಾ-
 ಯದ ಆಚಾರ್ಯನಾದವಿಗೆ ಬಂದನು. ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
 ಸಂಘಾರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಜೈತ್ಯಾಲಯಗಳು ಕಟ್ಟಿ-
 ಯಿಟ್ಟವು. ಅವು ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಹೀನಯಾನ ಮತ್ತು ಮಹಾ-
 ಯಾನ ಈ ಎರಡೂ ಪಂಥಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆರ್ಯ-
 ನನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಮಾಧ್ಯ-
 ಮಿಕ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದನು. ಐದನೆಯ ಶತಮಾನ-
 ಲ್ಲಿ ಅಸಂಗನಂಬವನು 'ಯೋಗಾಚಾರ'ದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು
 ಮಾಡಲುಮಾಡಿದನು. ಇವನು ತನ್ನ ಕೊನೆಯ ಹನ್ನೆರಡು
 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದನಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ತಮ್ಮನಾದ ವಸು-
 ಂಧುನನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ವರ್ಗದ ಅಭ್ಯಾಸಕನನ್ನಾಗಿಮಾಡಿದನು.
 ವಸುಬಂಧುವು ಮುಂದೆ ನಾಲಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ
 ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿ ಆಗಿದ್ದನು.

ನಾಲಂದವು ಸಾಗಾರ್ಜುನನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ
 ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಳವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ-
 ಧರ್ಮದ ಅನೇಕ ಮಂದಿರಗಳೂ ನಿರ್ಮಾಣವಾದುವು. ಆ
 ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು.
 ಏಕೆಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೫ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಾಲಂದಕ್ಕೆ
 ಬ್ರಹ್ಮಯನ್ನಿತ್ತ ಫಾಹಿಯಾನನು ತನ್ನ ಪ್ರವಾಸವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ
 ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಅವನು
 ದೊಡ್ಡದಂತೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಏಳನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪ್ರವಾಸಿ-
 ಯಾದ ಹುವೇನ್‌ತ್ಸಾಂಗನು ಮಾತ್ರ ಆಶ್ರಮಗಳ ವಿವರವನ್ನು
 ಒಟ್ಟಿರುವನು. ಇಲ್ಲಿಯ ಹಲವು ಆಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಗುಪ್ತ ಆಸ-
 ನಾದ ಬುದ್ಧಗುಪ್ತ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೪೭೩ ರಿಂದ ೪೯೬), ಬಾಲಾದಿತ್ಯ
 ದೊರೆಯಾದವರು ಕಟ್ಟಿದರೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಒಂದು ತಾಮ್ರ-
 ಪತ್ರದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕುಮಾರಗುಪ್ತನ ಕಾಲದ (ಕ್ರಿ. ಶ.
 ೫೩-೫೫೫) ನಾಣ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರ ನಾಲಂದದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿವೆ.
 ಮುಂದೆ ಹರ್ಷವರ್ಧನನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತಲೂ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೬೦೬-೬೪೭)
 ವಿಧ್ಯಾಲಯವು ಬಹಳ ಉಜ್ವಲವಾಗಿದ್ದು ಬಂದಿತು. ಕನೋ-
 ಜದ ಈ ದೊರೆಯು ಇಲ್ಲಿ ಹಲವು ಆಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು.
 ಇಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಈ ವಿಧ್ಯಾಲಯದ ಸೇವೆಗೈದು
 ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಾವಿರಾರು ಮನೆತನಗಳು
 ಆಶ್ರಮದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಅಕ್ಕಿ, ಹಾಲು, ಜಿಣ್ಣೆ
 ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಪೂರೆಯಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದರಿಂದ ಆಶ್ರಮ-
 ಒಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸ್ವರ್ಗವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹುವೇನ್‌ತ್ಸಾಂಗನು
 ಹೇಳುವನು. ಇದರಿಂದ ನಾಲಂದದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವ
 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಭಿಕ್ಷೆಬೇಡಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ-
 ಒಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಹರ್ಷವರ್ಧನನಂತಲೂ ತಾನು

ನಾಲಂದವಿನವಾಸಿಗಳಾದ ಸಾವಿರಾರು ಮುನಿಗಳ ಸೇವಕನೆಂದು
 ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ರಾಜಮನೆತನದ ನೆರವಿ-
 ನಿಂದಲೇ ಮೂರುಸಾವಿರ ಮುನಿಗಳ ಉಪ-ಉಡಿಗೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ-
 ಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ 'ತರ್ಕಪುಂಗವ'ನೆನಿಸಿದ
 ದಿಗ್ಗಣಾಗನು ಇಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದನು. ಇವ-
 ನಂತೆಯೇ ಈ ವಿಧ್ಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಧರ್ಮಪಾಲ,
 ಶೀಲಭದ್ರರು ಮಹಾಪಂಡಿತರೂ ಮೇಧಾವಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು.
 ಅದರಿಂದಲೇ ಜೀನ, ತಿಬೇಟೆ, ಸುಮಾತ್ರಾ ಮೊದಲಾದ ದೇಶ-
 ಗಳಿಂದ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ
 ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ವ್ಯಾಕರಣ, ನ್ಯಾಯ, ತರ್ಕ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ
 ಅಭ್ಯಾಸವು ಬಹಳ ಮೇಲ್ದರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಈ
 ಆಶ್ರಮದೊಳಗಿನ ನಿತ್ಯಜೀವನವು ಮುನಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಹು
 ಸುಂದರವೂ ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣವೂ ನಿಯಮಬದ್ಧವೂ ಆಗಿದ್ದಿತು.
 ಗಳಿಗೆಬಟ್ಟಲದ ನೆರವಿನಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವು ವೇಳಾಪತ್ರಿಕೆಯಂತೆ
 ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಕ್ರಿಸ್ತ ಎಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ
 ವರೆಗೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಪೂರ್ವಭಾಗವನ್ನು ಆಳಿದ ಪಾಲ ಆರಸರೂ
 ಈ ವಿಧ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರೇಮಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಇದರ ಅನೇಕ ಶಾಖೆ-
 ಗಳನ್ನು ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಈ ಮನೆತನದ
 ಧರ್ಮಪಾಲರಾಜನು 'ವಿಕ್ರಮತೀಲಾ'— ಈಗಿನ ಭಾಗಲಪುರ
 ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಾಥರಘಾಟವೆಂಬ ಊರು— ಎಂಬಲ್ಲಿ, ನಾಲಂದ
 ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ವಿಧ್ಯಾಲಯವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು.
 ಇವನಂತೆಯೇ ದೇವಪಾಲನು ಸೋಮಪುರದಲ್ಲಿ— ಈಗಿನ ಬಂಗಾ-
 ಲದ ರಾಜಶಾಹಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಹಾರಪುರದಲ್ಲಿಯೂ, ರಾಮಪಾಲನು
 ಪಾಟಣಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಗದ್ವಾಳದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಧ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು

ಶಾಂತಿಸೇವಾ ಸದನದ ಸುಂದರ ಪ್ರಕಟನೆ

ವಿಜಯಶ್ರೀ

ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರ

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ.

ಬೆಲೆ: ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ.

ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ :

ಶ್ರೀ. ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು,

ಪೊ. ಉಗಾರ ಬುದುಕ

ಬೆಳಗಾವಿ

ಶಿರಿದರು. ಈ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ರಮದ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ನಾವು ಈಗಲೂ ಕಾಣಬಹುದೆಂದು ಸಂಶೋಧಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಒಂದು ಒಂದೊಂದೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ-ವಿತ್ತು, ಜಗತ್ತಿಗೆನೇ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಮೆರೆದ ಈ ನಾಲಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಇಂದು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದೇನು? ಆ ಕಾಣ್ಕೆಯಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ನಾವು ಏನನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು? — ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹಲವರ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ, ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತವೆ. ಆ ಕೆರಳಿದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕೆಳಗಿನ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಿಷ್ಟೇ: ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿ ತುಂತುರುಮಳೆಯನ್ನು ಕಂಡಾಗಿನ ಸಂತಸದಷ್ಟು!

ಈಗ ನಾಲಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು — ಎಂದರೆ ಕಟ್ಟಡದ ಅಳಿಮಳಿದ ಭಾಗವನ್ನು — ಪ್ರವೇಶಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ದ್ವಾರವಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವುದೆಂದರೆ ಎರಡು ಗೋಡೆಗಳ ನಡುವಿನ ಕಿರಿಯ ಗಲಾದ ದಾರಿಯಿಂದ ಸಾಗುವುದು. ಆಗ ಎರಡೂ ಮಗ್ಗಲು ಕೆಂಪು ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಪುರಾತನ ಗೋಡೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ಗೋಡೆಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಂದಿನ ವಸತಿಗೃಹಗಳೆರಡರವು — ಎಂದರೆ ನಾವು ಎರಡು ವಸತಿಗೃಹಗಳ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಂತಾಗುವುದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಾವು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದ ಒಂದು ಅಂಗಳವನ್ನು ಸೇರಿದಾಗ ಎಂದರೆ ವಸತಿಗೃಹಗಳ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ನಮಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥನರ ಕಟ್ಟಡಗಳ ರೂಪರೇಷೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯು ಬರುವುದು. ಸಾಲಾಗಿ ಎಂಟು ವಸತಿಗೃಹಗಳು ಪಶ್ಚಿಮಮುಖವಾಗಿ ಇವೆ. ಅವು ಉಗಿ-ಬಂಡಿಯ ಡಬ್ಬಿಗಳಂತೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಸಾಲಿನ ಎದುರಿಗೆ ಸುಮಾರು ೬೦-೭೦ ಯಾರ್ಡುಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಭಿಮುಖವಾಗಿ ಚೈತ್ಯಾಲಯಗಳ ಸಾಲೊಂದಿದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಸಾಲುಗಳ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸ್ತೂಪವೂ ಇನ್ನೆರಡು ವಸತಿಗೃಹಗಳೂ ಉತ್ತರ ಮುಖವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತೂಪವು ಚೈತ್ಯಾಲಯಗಳ ಮಗ್ಗುಲಿಗೇ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಮೂರು ಸಾಲುಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ, ನಡುವಿನ ಅಂಗಳವು ಕೆಂಪು ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳ ನೆಲಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೂಡಿದುದಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹರಿಗಳೂ ಕಟ್ಟಿಗಳೂ ಇವೆ.

ಮೊದಲು ನಾವು ವಸತಿಗೃಹಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನೋಡುತ್ತ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉತ್ತರ ತುದಿಯವರೆಗೂ ಹೋಗಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಚೈತ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿಯವರೆಗೆ ಬಂದು, ಆ ಮೇಲೆ ಸ್ತೂಪವನ್ನು ಕಾಣೋಣ; ಎಂದರೆ ಒಂದು ಕ್ರಮದಿಂದ ಸಾಗಿದಂತಾಗುವುದು.

ಇಲ್ಲಿ ವಸತಿಗೃಹ, ಚೈತ್ಯಾಲಯಗಳೆಂದು ಆಗಾಗ ಹೇಳುತ್ತಿ- • ಬುದ್ಧನ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿ

ದ್ದರೂ, ಯಾವ ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಟ್ಟಡವನ್ನೂ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾರೆವು. ಒಂದರ ಮೇಲ್ಭಾಗವಣಿಯೂ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದು. ಕೇವಲ ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾತ್ಮೆ ಅವೂ ಕೆಳಗಿನ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವುಗಳು ಮಾತ್ರ. ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಹೋಗಲು ಕಟ್ಟಿದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನೂ ಉಳಿದಿರುವುದರಿಂದ, ಅಂತಸ್ತುಗಳು ಇದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು-ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸತಿಗೃಹದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡುವೆ ಚೌಕೋಣಾಕೃತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣಾಲಯವೂ ಇದ್ದು ಜನರಲ್ ಹಾಲ್ ಇದ್ದಂತೆ — ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಕೋಣೆಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ನಡುವಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದ ಕೋಣೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗವಣಿಗೆ ಆಧಾರವೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಂಬಗಳನ್ನು (ಪಿಲರ್) ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದ ಎದುರಿಗೆ ಗೋಡೆಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಒಂದು ಕಮಾನಿನಲ್ಲಿ ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧ ಇನ್ನಾವುದೋ ಆರಾಧ್ಯದೈವತದ ಮೂರ್ತಿಯಿರುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದುವುಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದುವಂತೆ. ಶಿಲೆಯ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆ ಗಟ್ಟಿನ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ನಾವಿಂದು ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಂಶೋಧಕರು ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅಗಿಯುವಾಗ ಅವೆಲ್ಲ ಉರಿದು ಹೋಗಿವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕೈತಾಗದರೂ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುವಂತೆ. ಅಗ್ನಿದೇವನು ನುಂಗಿದ ಅನ್ನದ ಅಗಳು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ತಮ್ಮ ಆಕಾರವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಇದ್ದುವು. ಮರಳಿ ಈ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿರಲು ಸಮ್ಮತಿಸಲಿಲ್ಲವೇನೋ! ಇಂತಹ ಅಂಥ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಇರುವ ಗೋಡೆಗೇನೇ ಒಂದು ಬದಿಗೆ ಗುಳಿಸಿರಲಿ, ಅದೂ ಇಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಅಂದಿನ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು — ಆಚಾರ್ಯರು — ತಪಸ್ವಿಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಭೂಗೋಳ, ಇತಿಹಾಸಗಳ ಉಚ್ಚತರಗತಿಯ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ತೂಪದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಎತ್ತರವು ಸ್ಥಳದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ವಸತಿಗೃಹಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುಗಳೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಕೋಣ ಕೃತಿಯ ಚಿಕ್ಕ ಬಾವಿಯೂ ಕೂಡ ಇದೆ. ಇವುಗಳ ಹೊಂದಿ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಮುಖವಾಗಿ ಇರುವ ವಸತಿಗೃಹವೇ ಎಲ್ಲರೂ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇದು ವಿಶಾಲವೂ ಭವ್ಯವೂ ಇದೆ. ಇದರ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರಕ್ಕೆ 'ಭೇಜ' ಎದ್ದು, ಅದರ ಎರಡು ಮಗ್ಗುಲಿನ ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂರಿದ ಕಮಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸುಂದರ ವಿಗ್ರಹಗಳೂ ಇದ್ದುವು. ಈ ಅಶ್ರಮ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಶಿವನಿಗಿರಗುವ ಪಾರ್ವತಿಯ ಮೂರ್ತಿಯ

ನನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಕೈಲೋಳ್ಳ ವಿಜಯನೆಂಬ ದೇವರ
ಹವ ಪಾದಗಳೂ ದೊರೆತವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ-
ಟ್ಟಿರು. ಇವುಗಳನ್ನು ಈಗ ನಾಲಂದ ಪ್ರದರ್ಶನಾಲಯದಲ್ಲಿ
ನೋಡಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲ ಗುಪ್ತಯುಗದ ಶಿಲ್ಪದ
ದೊರೆಯಾಗಿವೆ. ಇದೇ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರಪಟಗಳೂ ದೊರೆ-
ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಿಂದ ಪಾಲಮನೆತನದ ಅರಸರು ಸುಮಾತ್ರಾದ್ವೀಪದ
ಕುಂದ ಈ ವಸತಿಗೃಹವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆಂದು ತಿಳಿದಿದೆ.
ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಕೋಣೆಗಳ ಬಾಗಿಲ ಮೇಲಿನ ಭಾಗ
ಶ್ರೀ ಉಳಿದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಕಮಾನಿನ ಮಾದರಿಯೇ
ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನತಮ ಮಾದರಿಯೆಂದು — ಈಗ
ಕೆಲವುಗಳಲ್ಲಿ—ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ವಸತಿ-
ಗೃಹ ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಕಂಡರೂ, ವಾಸ್ತು-
ಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಹಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು-
ಬಾಗಿಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ 'ಭಾವನೆ' ಉಪಯೋ-
ಗಿಸಿರು. ಒಂದೆಡೆಗೆ ಎರಡು ಕಟ್ಟಣ ಹಂಚುಗಳನ್ನು ಇಡ-
ಬರುವಂಥ ಒಲೆಯೂ ಇದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನೂ
ಯುಳ್ಳ ಜೀನಸುಗಳನ್ನೂ ಇಡುವ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ನಾವು
ನಿವಾಸಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಹತ್ತೂ
ಗೃಹಗಳು ಅನೇಕ ಕೋಣೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಅಂದು
ಕೂಡ ನಾಲ್ಕು ಅಂತಸ್ತುಗಳುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿರಬೇಕವು.

ಇನ್ನು ನಾವು ಜೈತ್ಯಾಲಯಗಳ ಸಾಲಿಗೆ ತೆರಳೋಣ. ಅಲ್ಲಿ
ಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಮಂದಿರಗಳ ಕುರುಹುಗಳು ಕಂಡು
ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಪಥಗಳಿದ್ದ ಚಿಹ್ನೆಗಳೂ ಇವೆ.
ಇಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ
ಚಿಹ್ನೆಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧದೇವನ ಹಲವು
ಚಿಹ್ನೆಗಳು—ವಿವಿಧಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದವು—ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರದರ್ಶ-
ನಾಲಯದಲ್ಲಿವೆ. ಬೋಧಿವೃಕ್ಷದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಭದ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ
ಕೂಡ ನಿಂತ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿವೆ. ಅದರಂತೆಯೇ
ನಿಬುಧ್ಧ, ಲಲಿತಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಬುದ್ಧ—ಬಲಗೈ ವರದ
ವುಳ್ಳುದು—ಆಭಯ ಮುದ್ರೆಯ ಬುದ್ಧ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಗ್ರಹ-
ಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕು. ಇವುಗಳಂತೆಯೇ ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು,
ಗಣಿ, ಗಣೇಶ, ಪಾರ್ವತಿ, ಶಕ್ತಿ, ಮಹಿಷಾಸೂರ ಮರ್ದಿನಿ
(ಕಾರ್ತಿ), ಅನೆಯನ್ನೇರಿದ ಇಂದ್ರ, ಇಂದ್ರಾಣಿ, ಸೂರ್ಯ,
ವಾಜಪತಿ, ವಿದ್ಯಾದೇವಿಯಾದ ಸರಸ್ವತಿ ಮೊದಲಾದ ದೇವ-
ತೆಗಳನ್ನೂ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು
ಕಲ್ಲಿನ ಕೆತ್ತಿದವುಗಳಾದರೆ, ಹಲವು ಪಂಚರಸಧಾತುವಿನಿಂದ
ಮೊಯ್ದು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಅಂದಿನ
ಅಭಿರುಚಿ, ದೈವಿಕ ಭಾವನೆಗಳ ಪ್ರತೀಕದಂತೆ ಇವೆ.

ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಾಲಂದದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಮುದ್ರೆ, ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನೂ
ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ-

ಬೇಕು. ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕುಸಾರಗುತ್ತ ಹಾಗೂ ನರಸಿಂಹ-
ಗುಪ್ತನ ಕಾಲದವುಗಳೂ ಬಂಗಾಲದ ಶಕಾಂಕ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೬೦೦-
೬೨೦) ಪ್ರತಿಹಾರರ ಆದಿವರಾಹ ಅಥವಾ ಪ್ರಥಮ ಭೋಜನ
(ಕ್ರಿ. ಶ. ೬೨೫-೬೫೫) ಕಾಲದವೂ ಇಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ
ಧರ್ಮವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವುಗಳು, ಲೋಕ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ
ನಿರ್ಮಿತವಾದವುಗಳೆಂದು ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.
ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸ್ವಹಣೀಯವಾಗಿವೆ.
ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ 'ಜಯ' ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವುಗಳ
ಮೇಲೆ ಧರ್ಮಚಕ್ರ-ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಮುದ್ರೆ ಇವೆ. ನಾಲಂದ ವಿದ್ಯಾ-
ಲಯದ ಕಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮುದ್ರೆಯೂ
ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀನಾಲಂದ ಮಹಾವಿಹಾರಾಯ ಭಿಕ್ಷು-
ಸಂಘಾಯ' ಎಂಬ ಕೆತ್ತನೆಯಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ಗೃಹದಲ್ಲಿ
ಇಟ್ಟ ಅರು ಘಟಗಿಂತಲೂ ಎತ್ತರವೂ ಭವ್ಯವೂ ಆದ ಮಣ್ಣಿನ
ಹರಿವೆಯು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಅಭ್ಯರ್ಥದ
ಪುಡಿಗೂಡಿದ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಇದೀಗ ನಾಲಂದದ ಮುಖ್ಯ ಸ್ತೂಪವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದೆರಡು
ಮಾತು: ಇದು ಬಹು ದೊಡ್ಡದಾದ ಚೌಕೋಣಾಕಾರದ ಕಟ್ಟಡವು.
ನಡುವಿನ ಗರ್ಭಸ್ತೂಪದ ಸುತ್ತಲೂ ಅನೇಕ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಸ್ತೂಪ-
ಗಳು ಸೇರಿ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಭವ್ಯಸ್ತೂಪ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.

**ದೀಪಾವಳಿಯ ಹಬ್ಬದೊಂದಿಗೆ ಜ್ಞಾನದ ಹಬ್ಬವೂ
ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಬೆಳಗಲಿ !**

೧. ವರಾಹಕ್ಕೆ ೪೦೦ ಪುಟಗಳ ಮಿಕ್ಕಿ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಅದರೂ
ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚವೇರಿ ಕೇವಲ ೪ರೂ.

ಈಗ ತಾನೆ ಅರಳಿದೆ :

ಕೆರೆಗೆ ಹಾರ

(ಹಳ್ಳಿಯ ಬಾಳನ್ನು ಹೃದಯವ್ರಾವಣವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಕಾದಂಬರಿ)
ಶ್ರೀ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬಿಂದುಮಾಧವರಿಂದ.

(ಕವಿಭೂಷಣ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ ಚಿಟ್ಟೇರಿ ಅವರ ವಿಸ್ತೃತ
ಮುನ್ನುಡಿಯೊಂದಿಗೆ)

ನಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ ಕುಸುಮಗಳು

೧. ಪೂಜಾ (ಗದ್ಯಗೀತೆಗಳು) ೨. ಶೋಚನೀಯ ನಿಧನ
(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ) ೩. ಅರೆಯಾಳು (ಎರಡು ನೀಳ್ಗತೆಗಳು)

ವಿವರಗಳಿಗೆ :

ಶಾಂತಿ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ,
ಬಾ ದಾ ಮಿ
(ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ)

ಈಗ ಇದು ದೂರದಿಂದ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಮಣ್ಣಿನ ದಿನ್ನೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಸಂಶೋಧಕರು ಇದನ್ನು ಅಗೆದು, ಈ ಸ್ತೂಪದ ಕೆಲಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ— ಎಂದು ಗೊತ್ತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ತೂಪದ ಮೇಲೆ ಸಾಲ್ವಾ ಕಡೆಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕಮಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಭ. ಬುದ್ಧನ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು— ಮೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಗಟ್ಟಿನ ವಿಗ್ರಹಗಳು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಮುಖ್ಯ ಸ್ತೂಪಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನ ಚಿಕ್ಕ ಸ್ತೂಪವೊಂದರಲ್ಲಿ, ಚಾಕೋಣಾಕಾರದ ಗುಡಿಯೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಮುಖವಾಗಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮೂರ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಆನಲೋಕಿತೇಶ್ವರನ ವಿಗ್ರಹವು. ಇದರಂತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ನಾಗಾರ್ಜುನನ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಇದೆ. ಅದರ ಕೆಳಗೆ 'ದೇವ ಧರ್ಮೋಯಂ ಭಟ್ಟ ಮಾಣಿಕ್ಯಸ್ಯ ಯದಕ್ರ ಪುಣ್ಯಂ ತದ್ ಭವತು....' ನೊದಲಾಗಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸುವವನು ಭಟ್ಟಮಾಣಿಕ್ಯನಾಗಿದ್ದು, ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಗೂ ಗುರುವಿಗೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅಖಿಲ ಲೋಕದ ಜನಾಚರ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಪುಣ್ಯ ದೊರೆಯಲೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವರಿಂದ ಇವನು ನಾಗಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ಭಾವನೆಯುಳ್ಳ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ತೂಪವನ್ನು ಹತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳೂ ಇವೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಹೇಗೆ ಅಳಿದು ಹೋಯಿತು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಉದ್ಭವಿಸುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಾಚೀನ ವಸ್ತು ಸಂಶೋಧನ ಖಾತೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ಎ. ಫೋಷ ಅವರು, ನಾಲಂದದ ಕೊನೆಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಇತಿಹಾಸವು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಅನುವಾನ, ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ಅ ಅಜ್ಞಾತ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ:—

ಹುವೇನ್‌ತ್ಸಾಂಗನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವು ಅವನತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ ಇದ್ದಿತು. ಭಾರತದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ತನ್ನ ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೂ ನಾಲಂದ, ವಲ್ಲಭ, ಕಾಂಚಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೌದ್ಧ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇತ್ತು. ಬಂಗಾಲ ಬಿಹಾರ-ಗಳಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧರಿಗೆ ರಾಜರ ಆಶ್ರಯವಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೇನೂ ಆತಂಕವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದರೂ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವು ಹ್ರಾಸವಾಗುವ ಲಕ್ಷಣವು ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಿಲಭಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸ-

ಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಚಾರ-ಪ್ರವಾಸಗಳಿಂದಲೂ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ, ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ಉತ್ಥಾನಗೈದರು. ಇದು ಎಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಇನ್ನರಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನ ದಾಳಿಗಳು ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಆರಂಭವಾದುವು. ಆದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಬೌದ್ಧವಿಹಾರಗಳೂ ಭಿಕ್ಷುಗಳೂ ನಾಶಹೊಂದಿದವು. ಮುಸಲ್ಮಾನ ಇತಿಹಾಸಕಾರನಾದ ಮಿನ್ಹಾಜನು ತನ್ನ 'ತಬಾಕಾತ್ ಇ ನಾಝಿರಿ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬಿಹಾರದ ಬಹುಭಾಗವು ದಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಳಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವನು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಲಂದ ವಿದ್ಯಾಲಯವೂ ಆಗ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ತಾರಾನಾಥನೂ ಕೂಡ ತುರ್ಕರ ಈ ದಾಳಿಗಳಿಂದಲೇ ಮಗಧ ದೇಶವೂ ನಾಲಂದವೂ ಹಾಳಾದುವೆಂದು ತನ್ನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ ಮಹಾಪುರುಷನಾದ ಮುದಿತಭದ್ರನಿಂದಲೂ ಮಗಧರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಕುಕ್ಕುಟ ಸಿದ್ಧನಿಂದಲೂ ನಾಲಂದದೊಳಗಿನ ಒಂದೆರಡು ಚೈತ್ಯಾಲಯಗಳು ಪುನಃ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆಗ ಇವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದುವು. ಇದು ಕೆಲವು ನೂತನ ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುಗಳಿಗೆ ಸಹನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಪಮಾನಗೊಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು. ಅದರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವೇ 'ರತ್ನೋದಧಿ' ಎಂಬ ವಾಚನಾಲಯವು ಅಗ್ನಿ ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಅಹುತಿಯಾಗುವಷ್ಟು ಕೊನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತಿತು. ಅಂದು ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳ ಉರಿಯ ನಾಲಗೆಯಿಂದ ಕಪ್ಪಾದ ಗೋಡೆಯ ಕಲೆಗಳು, ಭಾರತ ಭಾರತಿಯ ಹೃದಯಕ್ಕೆಳೆದ ಕಾಯ್ದು ಕುಂಡದ ಬರೆಯಂತೆ ಇಂದೂ ನಾಲಂದದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿನಿಂತಿವೆ, ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೊರಗಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಆಯಿತು! ನಾಲಂದದ ಈ ದರ್ಶನದಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಉದ್ಭವಗೊಂಡಿತು. ಪ್ರಪಂಚದ ಮೇಲೆಯೇ ಕೆರಳಿ ಹೋಗಿದ್ದಿತು. ಅದರಲ್ಲೂ ರಾಜಗೃಹದಿಂದ ನಾಲಂದದ ವರೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಉಗ್ರ ಬಂಡಿಯ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಟಿಕೆಟು ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ರೇಲ್ವೆ ನೌಕರರ ಜೇಬನ್ನೇ ತುಂಬಿ ತುಂಬಿ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ನನ್ನಂತೆ ಹಲವರನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಕಳಿಸಿ ಕಂಪನಿಯ ನೌಕರರು ದುಡ್ಡನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಾಕುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಕೆರಳಿದೆ. ಜಗಳಾಡಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲ ಮಾತ್ರ ಮುಂದೆ ಪಾಟೀಣಾದ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಟಿಕೆಟುಗಳೇ ದೊರೆಯದೆ ಒದ್ದಾಡುವಂತಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಲೋ ಹಾಳು ನಾಲಂದದ ದರ್ಶನದಿಂದಲೋ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾಳಾ ಹಾಳಾ ಸುರಿಯಿತು, ಶಾಂತಿ-ಸಮಾಧಾನಗಳಿಲ್ಲದಾದುವು. ಬಗೆಯಾಳದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ತರದ ನೋವು, ಕ್ರೋಧ, ಅದನ್ನೂ ಮೂಡಿಸಲು ಈ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯು ಸಮರ್ಥವಿಲ್ಲವಲ್ಲ !

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ !

(ಲಘುಪ್ರಬಂಧ)

ಶ್ರೀ. ಬೀಂದ್ರ, ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರು, ಧಾರವಾಡ

ಎಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಕೇಳುವುದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೇ! ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಹಿಸುವ ನಂಜುಂಡರು ಅಪೂರ್ವ. ಸತ್ಯದ ವಜ್ರಾಘಾತ ತಡೆವುದು ಯಾರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು?

ಒಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನೊಬ್ಬ, ತನ್ನ ಲೇಖನವೊಂದನ್ನು ಓದಿ ಕೋರಿಸಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಲು ಬಂದ.

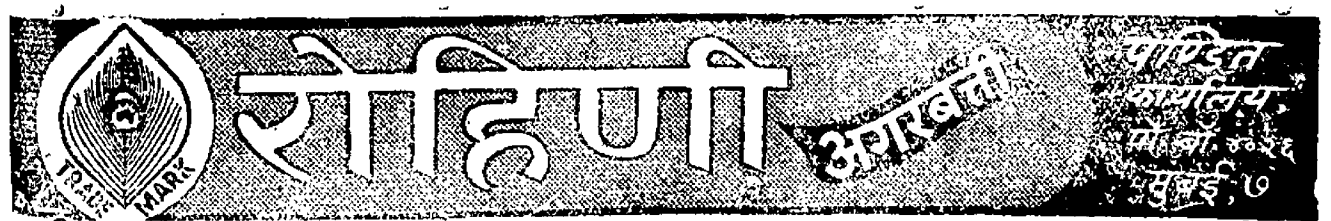
ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಯಾವುದರ ಮೇಲೆಯೇ ಇರಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ— ಅದೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ— ಕೊಡುವುದು ಒಂದು ಕಷ್ಟದ್ದೇ ಆಗಿ ಕೂಡಿದೆ. ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಟ್ಟುದಕ್ಕೆ ಎರಡೊಂದು ಕಾರಣಗಳಿರಬೇಕು. ನಾನೂ ತುಸು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ, ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗುಣವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೆ ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಮೂರನೆಯ ಒಂದು ಕಾರಣವೂ ಇರಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಊಹೆ. ಆದೆಂದರೆ ನಾನು ಯಾರಿಗೂ ಮನನೊಯ್ಯುವಂತೆ ಮಾತನಾಡುವದಿಲ್ಲ— ಎಂಬುದು.

ಪರಿಚಿತರು, ಅಪರಿಚಿತರು ನನಗೆ ಹಲವು ಸಲ ತಮ್ಮ ಬರೆಹಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಓದುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮುಖವನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಬರೆಹದ ಶೈಲಿಗೂ, ವಿಚಾರಕ್ಕೂ, ಕಲ್ಪನಾರಮ್ಯತೆಗೂ ಸಂತೋಷ ಪಡುವಹಾಗೆ ನಟಿಸಬೇಕು. ಓದುವವರು ಆಗಾಗ ನಮ್ಮ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಗಲ್ಲ ನಾವು ಗೋಣಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಹುರುಪು ಕೊಡಬೇಕು. ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು— 'ಏನು? ಹ್ಯಾಗೆನಿಸಿತು?' ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿದ್ದರೆ ನಮಗೂ ಬಲು ಸುಲಭ. 'ಹೆನ್ನಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರಾಯಿತು.

ಅವರೂ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ, ನಮಗೂ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕರ್ತವ್ಯದಿಂದ ಪಾರಾದಂತೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಕೆಲವರು. ಬರೆಯಲು ತಾವು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದರಿಂದ ಮೊದಲು ಮಾಡಿ, ಅದರ ಕೂಲಂಕಷ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೇ ನಮ್ಮೆದುರು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಎಷ್ಟೇ ಬೇಸರವನ್ನು ತರುವಂತಹದಾದರೂ ನಾವು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರಷ್ಟೇ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ತರೆದು ಕೇಳಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ತುಸು ವಿಮರ್ಶಕನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲೇಖನದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಬೇಕು. ಅವರು ಶ್ರುತ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ!

ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೂ ಬೇರೆಯಾದ ಒಂದು ಬರೆಹಗಾರರ ವರ್ಗ ಇದೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಂದ ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನೇ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಬಾಯಿಂದ, 'ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೇಕು' ನನಗೆ; ನಿಮಗೆ ಎನಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೀವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡಿ, 'ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ! ಇಂಥವರ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ನಮಗೆನಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಹೊರಗೆಡವಿದೆವೋ, ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೇ ನಾವು ತಿಳಿಗೇಡಿಗಳಾಗುತ್ತೇವೆ. ಅಥವಾ ದೂಷಿತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಾವು ಹಾಗೆನ್ನುತ್ತೇವೆ ಎಂದು—ಅವರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನೂ ಈ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ನಾನು

ಮಲೇರಿಯಾ ಇನ್ ಪ್ರಯಂಜಾ ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತೂ ಜ್ವರಗಳು

ಒಡನೆ ನಾಸಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀಮಂತ್ರ-ಬಹುಗ್ರಹ-ಕೂಲಿಕಾರರ ಎಲ್ಲರ ಸಲುವಾಗಿ
ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಪಾಣಿ ಔಷಧ.
ಮಾದನ್ ಸನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಂ. ಲೈಮಿಷ್ಟ್ಯ,
ಮುಂಬಯಿ-೨.

ಎಣಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಹೀಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡುವ
ಪ್ರಸಂಗ ಎಂದೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅವನು ತಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಓಡುವುದು
ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಅವನು ಚಟವನ್ನೇ ಹಿಡಿದ-ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ
ನನಗೆನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಲೇ ಬೇಕು ಎಂದು, ನಾನು ಹೇಳಲಾರದೆ
ಹೇಳಿದೆ; ಅರ್ಥಾತ್ ಅದು ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟೂ ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ.
ಯಾಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅದೊಂದು ತೀರ ಹಸಗೆಟ್ಟ
ಬರಿಹವಾಗಿತ್ತು !

ಅಂದಿನಿಂದ ನಾನು ಅವನು ಪರಸ್ಪರರಿಂದ ದೂರವಾಗುತ್ತ-
ನಡೆದವು.

ಇಂದು, ಲೇಖನದ ಮಾತೊಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷ-
ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂತು ಎಂದರೆ ತೊಡಕು ಕಟ್ಟಿ-
ಟ್ಟಿದ್ದೇ !

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ : ಇಂದು ಸಾರು ಹ್ಯಾಗಿದೆ? 'ಎಂದು ಕೇಳು
ತ್ತಾಳೆ. 'ರುಚಿಯಾಗಿದೆ' ಎಂದಿನ್ನೇ ಎಂದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ
ವಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಹೇಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಅಳತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಉಪ್ಪು-ಖಾರ ಬೆರಸು-
ತ್ತಾಳೋ ಹಾಗೆಯೇ ನಾನೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಉಪ್ಪು-ಖಾರ
ಬೆರಸಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಅಗಲೇ ಅಕೆಗೆ ಸಮಾಧಾನ. ಅಡಿಗೆಗೆ ಹೆಸ-
ರಿಟ್ಟನೋ 'ಹೊಟೆಲ್' ತಿಂಡಿಯ ಸಹಜವಾದ ನಿಮಗೆ ಮನೆಯ

ಊಟ ಸವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಸಿಡಿಹಾಯುತ್ತಾಳೆ. ಹತ್ತು
ರೂಪಾಯಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಪತ್ತಲವನ್ನು ಹೆಂಡತಿ ಹದಿನೆಂಟು
ರೂಪಾಯಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರೂ ಅಕೆಯ ವ್ಯವಹಾರಕುಶಲತೆಯನ್ನು
ನೀವು ಬಾಯಿಪುಟ ಹೊಗಳಬೇಕು ಎಂಟು ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು
ಕೈಬಿಟ್ಟು ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ನೀವು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹರಿಹಾಯ್ದರೂ, ನಿಮಗೆ
ಗಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷೆಯಾದಷ್ಟು ಅನುಭವ ಬರುತ್ತದೆ.

ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಸೇರಿದ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಪೌರುಷದ ಮಾತು.
ಗಳನ್ನು ಆಡುವ ಚಟ ಕೆಲವರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಕೇಳುವವರೆಲ್ಲ ಹೊಸ-
ಬರೇ ಇದ್ದರೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ನೀವು
ಇವನನ್ನು ಪೂರಾ ಬಲ್ಲವರುತ್ತೀರಿ. ಆಗ ಇವನು ತನ್ನನ್ನು
ಸಮರ್ಥಿಸಲು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚೆಗೂ ಎಳೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ.
ಯಾಕೆಂದರೆ ಪೌರುಷ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ ತಾನೆಲ್ಲಿಯೋ ಸುಳ್ಳಾ-
ಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.... ಆ ಸಂಶಯ ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಬಂದರೆ, ತನ್ನ
ಮಾತು ಹುಸಿಹೋಗಬಹುದಲ್ಲ- ಎಂಬ ಭೀತಿಯು ಅವರಿಸಿರು-
ತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಾಗ, ಮೂಕಸಮ್ಮತಿಯಿಂದಲಾದರೂ
ಅವನಿಗೆ ಬೆಂಬಲಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು ನಿಮಗೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾ-
ಣಿಕವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ, ಎಂಥ ಅನರ್ಥವಾಗಿ-
ಬಹುದು !

ಕೈಕಳಗಿನವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟರೆ
ಅಧಿಕಾರಸ್ಥ ಸಹಿಸುವನೆ ? ಮಾಲಿಕನ ಹುಚ್ಚಾಟವನ್ನು ಚಾಕರನು
ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಹೀಗೇಕೆರೆ ನಡೆಯುವುದೆ ? ಸರಕಾರದ ಬಗೆಗೆ
ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ನಾವು ಆಡುವ ಇಲ್ಲವೆ ಬರೆಯುವ ಮಾತುಗಳು
ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ದ್ಯೋತಕ-
ವಾಗಿರುತ್ತವೆ ? ಮಂತ್ರಿಪದಸ್ಥರಿಗೆ ನಾವು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಬಿನ್ನ ವತ್ತಳಿ-
ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಹೊಗಳಿಕೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ?

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾ-
ಯದ ಮಂಚನೆಯೇ ನಡೆದಿದ್ದರೂ, ತೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾವು
ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವಂತೆಯೇ ವರ್ತಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಹಳ್ಳಿ-ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀದಿ-ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರಕಿನ
ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರಿ!

- ಧ್ವನಿನಾಹಕ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ
 - ಉತ್ತಮ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ
 - ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಲ್ಯಾಂಟರ್ನ್ ಸ್ಲೈಡುಗಳ ಮೂಲಕ
- ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಸರಕಿನ
ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವೆವು.

ಅರವಿಂದ ಪಬ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಆ್ಯಂಡ್ ಪೇಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್
ಗಾಂಧಿಚೌಕ, ಧಾರವಾಡ.

ಕಂಡುದನು ಅದೆ ಭೂಮಂಡಲವು ಮುನಿಯುವುದು ಕೊಂಡಾಡುತಿಚ್ಚಿ ನುಡಿದಿಹರೆ ಜಗವೆಲ್ಲ ಮುಂಡಾಡುತಿಹುದು'!

ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳುವವರು ಯಾವಾಗಲೂ ತಮ್ಮ ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನೇ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಮಾತು, ೯೯ನಾಲು ಸತ್ಯ; ಆದುದರಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ನಿಮಗೆ ತಮ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯ, ಸ್ವಭಾವ, ಕೃತಿ, ಆಚರಣೆ, ನೈಪುಣ್ಯ ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಆಗಲಿ, 'ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಸ್ಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೇಕು, ಎನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಖಂಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಿಡಿ' ಎಂದು ಎಷ್ಟೇ ಬಜಾಯಿಸಿದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಮೋಸಹೋಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಅರುಚಿಯಾಗುವಂತಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಉಸುರಬೇಡಿ. ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದರೆ ಹೊಗಳಿಕೆ, ಗುಣಪ್ರಶಂಸೆ! ಅದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಾಗ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಅನುರಣ—ಸೋಗು—ಮಾತ್ರ ಸಾಕಷ್ಟಿರಬೇಕು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಜಾಗರೂಕತೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ! ಹಾಗೆ ನೀವು ಮಾಡದೆ ಮೋದರೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳುವವನು ಇದು ತನ್ನ ಕೇವಲ ಮುಖಸ್ತುತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

ತಮಗೆ ಕಂಡಂತೆ ಅಡಿದರು ಗಾಂಧೀಜಿ. ಮನಸ್ಸು ಶುದ್ಧವಾಗಿಟ್ಟು, ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇವಲ ಲೋಕಹಿತಕ್ಕೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಬಳಸಿದರೂ, ಅವರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲಿಲ್ಲ ಜಗತ್ತಿಗೆ.

ಮಗು ಮೊದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಿಯ ವರೆಗೂ ಬೇಕಾದುದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ಹೊಗಳಿಕೆ! ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲೆನೋ ಅಷ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಚಲಾವಣೆ ಹೆಚ್ಚು! ಕಂಡದ್ದನ್ನು ಕಂಡಂತೆ ಹೇಳುವವನ ಮೇಲೆ ಜನ ಕಂಡವನ್ನೇ ಕಾರುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸತ್ಯ!

ಈ ಲೇಖನ ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಇದನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಓದಿ ತೋರಿಸಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಬಾರದು—ಎಂದೆನಿಸಿ, ಬಹಳ ದಿನ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟೆ. ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ದಿನ, ಒಬ್ಬ ದೂರದ ಸಾಹಿತ್ಯಕರು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ನನ್ನ ಲೇಖನವನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ತೆಗೆದು, ಅವರಿಗೆ ಕಾಣುವಂತೆ ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿರಿಸಿದೆ. ಅವರು, ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ತಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯನ್ನೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ರಾಗಲಿ, ನನ್ನ ಲೇಖನದ ಕಾಗದವನ್ನು ಕಣ್ಣಿತ್ತಿ ಸಹ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ತಮಗೂ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ಅವರ ಕೊರಗು. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

“ಇದು ನೋಡಿ, ನಾನು ಬರೆದ ಲೇಖನ—“ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ’ದ ಮೇಲೆಯೇ ಇದೆ. ಬರೆದು ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಾದುವು.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಲೇಖನ ಇದುವರೆಗೆ ಯಾರೂ ಬರೆದಿಲ್ಲ! ಹೀಗೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಅವರು ನನ್ನ ಲೇಖನವನ್ನೇ ಓದಲು ತೊಡಗಿದರು. ಓದುವುದು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ 'ಜಿನ್ನಾಗಿದೆ' ಅವರ ಬಾಯಿಂದ ಬಂತು. ನಾನೂ ತಟ್ಟನೆ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ! ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದರೆ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲವೇ?

ಪರ್ಕಾಡು

ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೆ ಅಸಹ್ಯ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವದು.

ಪರ್ಕಾಡು ಶರೀರದ ಒಳಗಿನ ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನ ಉಷ್ಣವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತಂಪಾಗಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಅಜೀರ್ಣವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದು, ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮನಃಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು, ಧಾತುಗಳ ವೃದ್ಧಿಯ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊರಗಿಲಿ ದಿನ ಪುಷ್ಕರ ಮೊದುವುದು.

ಅಬಲಾಮೃತ

ಪ್ರೀಯಕರ ನಿಶಕ್ತಿ, ಯಾವನ, ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ

ಉಳಿದುವು, ಉಳಿದು ಮತ್ತು ಕೆಂಪುನುವು, ಮಕ್ಕಳ ಹರಿಗೆಯಿಂದಾಗಿ ಬರುವ ಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳನ್ನು, ನಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಗರ್ಭಾಶಯದ ಅತಿಸಾರವನ್ನು, ಕಡೆಯಲಸಾಧ್ಯವಾದ ಬೆನ್ನು ಮೋವು, ಬೊಂಕೆಮೋವು, ಕೃಮಿಕೀಟ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪವಾಗಿ, ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಆದ ಮುಟ್ಟುಮೋವು ಇಂತಹ ಮುಟ್ಟುಮೋವುಗಳಿಂದ ಪ್ರೀಯಕರ ದೇಹಾರೋಗ್ಯವನ್ನೇ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಗೆ ಲಾಡಿಸಿ ಅಕಾಲದಲ್ಲೇ ಮುಳುಗಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಳುಗಿಸುತ್ತದೆ. ಪರ್ಕಾಡು ಅಬಲಾಮೃತವು ಈ ಎಲ್ಲಾ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿ ಪಡಿಸುವುದು.

ಪರ್ಕಾಡು ಅಬಲಾಮೃತ
ಮೊಂಬಯಿ. ೨೭

ಸ ಹ ಕಾ ರ

ಶ್ರೀ. ಮೋಹನ ಅನಂತ ಜಾಲೀಹಾಳ ಬಿ. ಕಾಮ್.
ಕಲೋಪಸ್ಥರವಾದಿ

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ತತ್ತ್ವದ ಅನುಷ್ಠಾನವೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ-ಸಮತೆಗಳನ್ನು ಕಾಯಬಲ್ಲದು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ವಾಸ್ತವ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ತತ್ತ್ವದ ಮೇಲೆಯೇ ಕೈಯೂರಿ ಅದರ ಸತ್ಫಲ ಪಡೆಯುತ್ತಲಿವೆ.

ಅಸಹಕಾರ ಮಹಾಮಂತ್ರದಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪಡೆದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಈಗ ಸಹಕಾರೀ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ತನ್ನ ಗುರಿಯೆಂದು ಸಾರಿದೆ. "ಸಹಕಾರದಿಂದ ಸರ್ವೋದಯ" ಎಂಬುದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಕೊನೆಯ ಸಂದೇಶ. ಗಾಂಧೀವಾದಿಗಳಂತೆ ಭಾರತೀಯ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳೂ ಸಹಕಾರ ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನೇ ಜಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸಹಕಾರದ ಸೊಲ್ಲು ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದೇ.

ಸಹಕಾರದ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಂಗ್ರಹಧರ್ಮ—ಎಂದರೆ ಸಮನ್ವಯದ ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗ. ಸುವರ್ಣಮಧ್ಯಮದ ಗುರಿ. ಎಲ್ಲರೂ "ಸಹಕಾರವೇ ನಿನ್ನ ನಂಬಿದೆವಯ್ಯಾ" ಎಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಆಗಿದೆ.

'ನನಗಾಗಿ ನಾನು. ಹೆರರ ಪರಿವೆ ಎನಗಿಲ್ಲ. ಬಲಿಷ್ಠರೇ ಒಡುಕಬಲ್ಲರು. ಹಣ ಕೂಡ ಹಣವನ್ನು ಹವಣಿಸುವುದು. ದುಡ್ಡೇ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ. ಲಾಭವೇ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ'— ಇದು ಬಂಡವಾಳವಾದ.

'ದುಡಿಯುವವರೇ ನಾಡ ಒಡೆಯರು. ದುಡ್ಡೇ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಎಂದರೆ ದುಡಿತವೇ ದುಡ್ಡಿನ ತಾಯಿ. ಆಳಾಗಿ ದುಡಿಯುವವರು ಆರಸರಾಗಿ ಆಳಲೂ ಬಲ್ಲರು. ನಾನು ನನಗಾಗಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನ ನಾಡಿಗಾಗಿ. ನಾಡಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯಿರಿ, ನಾಡಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯಿರಿ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿರಂಕುಶವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಸ್ವೈರಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ-ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ನಾಡ ಮುಂದೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಸಕಡ್ಡಿ, ನಾಡಿನ ಮುನ್ನಡೆಗಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಾಲ್ಕಿಗೆ ಕೊಳ್ಳೆಯಿಡಿರಿ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೊಂದು ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾರ. ಲಾಭದಾಶೆ ಬೇಡ. ಸೇವೆಯೇ ಬಾಳಪ್ರದೀಪ' ಇದು ಸಾಮ್ಯವಾದ.

ದುಡಿಯುವವರಷ್ಟೇ ನಾಡ ಉದ್ಯಮಗಳ ಒಡೆಯರಲ್ಲ. ಆದರೆಂತೆ ದುಡ್ಡಿದ್ದ ದೊಡ್ಡಪ್ಪಗಳಿಗೂ ಒಡೆತನ ಮೀಸಲಾಗಿಲ್ಲ.

ದುಡಿಯುವ ದುಡಿಮೆಗಾರರು, ದುಡ್ಡು ಹಾಕುವ (ಕೊಡಗಿಸುವ) ಬಂಡವಲಗಾರರು, ಇವರಂತೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ಜನ-ಸಾಮಾನ್ಯರಾದ ಬಳಕೆಗಾರರಿಗೂ ಉದ್ಯಮಗಳ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಉದ್ಯಮಗಳ ಒಡೆತನದಂತೆ ನಾಡ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿಯೂ ಮೂವರ ಮಾಲು ಇದೆ.

ಕೇವಲ ಲಾಭದಾಶೆ ಇರಕೂಡದು. ಅದರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಲಾಭ ನಾಡ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ಕಾಲೊಡಕಾಗದು. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿರಂಕುಶ-ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಅನಿರ್ಬಂಧ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ, ಇದು ನಿಜ. ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪರಿಮಿತ-ಸೂಕ್ತ-ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನಾಡಿನ ಏಳಿಗೆ ಆವಶ್ಯ. ವ್ಯಕ್ತಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶುಂಭುಬಾಳೇ ನಾಡಬದುಕಿನ ಸೊಗಸು. ನಾನು ನಾಡಿಗಾಗಿ ಇದ್ದಂತೆ ನಾಡೂ ನನಗಾಗಿ, ನನ್ನಂತಹ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗಾಗಿ. ನಾನು ಎಲ್ಲರಿಗಾಗಿ, ಎಲ್ಲರೂ ನನಗಾಗಿ. ನನ್ನಂತೆಯೇ ಪರರು. ಆಳಲ ತಳದ ಮನೆ, ಮಳಲ ಮನೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನಲಿವಿನ ಹೊನಲು ಹರಿಯಲಿ. ಸಮರಸವೇ ಸಹಕಾರವೇ ಜೀವನ. ಅಂದಿಗೇ ನಮ್ಮ ಬಾಳು ಪಾವನ.—ಇದು ಸಹಕಾರದ ಸಾಧುವಾದ ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗ.

ಭಾರತೀಯನ ಜೀವನಸಹಕಾರದ ಪಡಿನೆಳಲಲ್ಲಿಯೇ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಭಾರತದ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ಪರಂಪರೆ ಚಾತುರ್-ವರಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥಿಕವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರವೇ ಜೀವಾಳವಾಗಿದೆ.

ಈಗ ಸಹಕಾರವೇ ನಮ್ಮ ಬಾಳ ಸೂತ್ರವಾಗಿದೆ, ಜೀವನದ ಉಸಿರಾಗಿದೆ—ಎಂಬುದು ಮಸಕುಮಸಕಾಗಿದೆ. ಸಹಕಾರೀ ಸಂಘಗಳೆಂದರೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು—ಇದಿಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಯುದ್ಧ ಹಾಗೂ ಯುದ್ಧೋತ್ತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲಾಭ ಪಡೆದು ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಯೆಂದೂ ಸಹಕಾರೀ ಸಂಘಟನೆ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ, ಸಹಕಾರ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನೂ ಸಾಗಿಸಬಲ್ಲದೆಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಸೋಜಿಗವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ.

ತಟ್ಟಿರ (ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ) ಲಾಭಬಡಕತನ, ಸಾವುಕಾರರ ತಳಬುಡವಿಲ್ಲದ ಒಡ್ಡಿ, ಈ ಸುಲಿಗೆಯಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟ ದೀನ ದಲಿತ ಜನರು ಅತ್ತೋದ್ದಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ಸಂಘಟನೆಯೇ ಸಹಕಾರೀ ಆಂದೋಲನ.

ಆಧುನಿಕ ಸಹಕಾರೀ ಆಂದೋಲನ, ಜರ್ಮನಿ ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲೆಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯಂತೆ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಸುಲಭವಾದ ಒಡ್ಡಿಯ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜರ್ಮನಿಯ ಸಹಕಾರೀ ಆಂದೋಲನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಸಹಕಾರೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್

ಸೋಸಾಯಿಟೇಜ್) ಹುಟ್ಟಿದುವು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಕಾರಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ದುಡಿಮೆಗಾರರ ಗುಂಪು ಬೆಳೆಯಿತು. ಆಗ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಲಾಭಬಡಕತನ ಮಿತಿಮೀರಿ ಬೆಳೆದು, ಬಡ ದುಡಿಮೆಗಾರರು ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ತೂಕದಲ್ಲಿಯೂ ಮರೆಮೋಸವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದುದರಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲಾಭ ಪಡೆದು, ಸರಿಯಾದ ತೂಕದಿಂದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಪೂರೆಯಿಸುವ ಬಳಕೆಗಾರರ ಸಹಕಾರಿ ಮಳಿಗೆಗಳು (ಕನ್ಸೂಮರ್ಸ್ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ಸ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್) ಬೆಳೆದುವು. ಹಾಲು-ಹೈನದ ನೆಲೆಯಾದ ಆಯರ್ಲ್ಯಾಂಡ್, ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್ ನೊಡಲಾದ ಯುರೋಪದ ಹಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ವ್ಯವಸಾಯ, ಬೆಣ್ಣೆ ಗಿಣ್ಣು ಮೊದಲಾದ ಹಾಲಿನ ಉಪವ್ಯವಸಾಯ—ಸಹಕಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಸಾಗಿವೆ. ಮೊದ ಮೊದಲು ಹಾಲನ್ನು ಕೊಂಡು ಮಾರುವ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನಷ್ಟೇ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದುವು. ಮುಂದೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಗೋಶಾಲೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದುವು. ಯಾಂತ್ರಿಕ ಉಪಕರಣಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಈ ದುಗ್ಧ ವ್ಯವಸಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಲಿದೆ.

ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಜೀತದ ಅಳುಗಳಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಇಟಲಿಯ ಬಡಕೂಲಿಕಾರರು, ತಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದು, ರಸ್ತೆಮಾಡುವುದು ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಘಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಕೈಕೊಂಡರು.

ಬೇನ, ಜಪಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಬ್ಬಿರುವ ಗೃಹಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಟನೆಯಿಂದ ಹೆಣೆಯಲಾಗಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು, ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಕಷ್ಟಾನ್ವಾಲನ್ನು ಪೂರೈಸಿ, ಅವರಿಂದ ಸಿದ್ಧ(ತಯಾರಾದ) ಸರಕುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಮಾರುತ್ತವೆ. ಬಳಕೆಗಾರರ ಬೇಕುಬೇಡಗಳನ್ನು ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿರ್ವಾಡವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಸರಕುಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತವೆ:

ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕೆ ಸುರುವಾದಮೇಲೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಗುವಳಿಯ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರೈತರ ವಿರೋಧವೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅದುದರಿಂದ ರಶಿಯವೂ ಸಹಕಾರಿ ಸಾಗುವಳಿಗೇ ಶರಣು ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರಂತೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗಾರರ ಸಹಕಾರಿ ಮಳಿಗೆಗಳೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುವು. ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕಾರಿ ಹಿನ್ನೆಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದ ಒತ್ತಾಯವಿದೆ. ಸ್ವಸಂತೋಷದಿಂದ (ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ) ಒಂದುಗೂಡುವುದೇ

ನಿಜವಾದ ಸಹಕಾರವಾದ್ದರಿಂದ, ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಅಂದೋಲನ ಸಹಕಾರಿ ಅಂದೋಲನವಲ್ಲ; ಅದು ಸರಕಾರಿ ಅಂದೋಲನ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಕಾರಿ ಅಂದೋಲನ, ಆ ದೇಶಗಳ ಜನರಿಂದಲೇ ಸುರುವಾಗಿ, ಜನತೆಯ ಅಂದೋಲನವಾಗಿದೆ. ಆ ಅಂದೋಲನ ಮುಂದುವರಿದ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆತಿತು. ವಿಶಿಷ್ಟ ಸವಲತ್ತುಗಳೂ ದೊರೆತುವು. ಆದರೆ ಭಾರತದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕಾಯ್ದೆಯಾಗಿ ಸರಕಾರದ ವರದಹಸ್ತದಿಂದ ಸಹಕಾರಿ ಅಂದೋಲನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮೊದಲು ಅಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟವರೂ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ. ಅಳರಸರು ಪರಕೀಯರಾದ್ದರಿಂದ, ಅವರಲ್ಲಿ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರಿ ಚಳವಳಿಯೆಂದರೆ ಸರಕಾರಿ ಚಳವಳಿಯೆಂದೇ ಜನರ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಅಸಹಕಾರದ ಅಂದೋಲನ ಕಂಡವ ಕಾರುತ್ಯಲಿತ್ತು. ಸಹಕಾರ—ಅಸಹಕಾರಗಳ ತಿಕ್ಕಾಟವಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಬೇಕಾಯಿತು. ಶ್ರೀ. ವೈಕುಂಠಭಾಯಿ ಮೆಹತಾ, ಶ್ರೀ. ರಾಮದಾಸ ಪಂತಲು ಇವರಂತಹ ಒಂದೆಡೆ ಅಪವಾದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ರಾಮಸಾಹೇಬ್ ರಾಮಬಡ್ವಾದರೇ ಸಹಕಾರಿ ಅಂದೋಲನದ ಅಧ್ಯಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ೧೯೦೬ ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತದ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಯಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗದಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಣಗಿನಹಾಳದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘವೇ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೇ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದ ಸಹಕಾರ, ಈಗ ಎಲ್ಲ ಪ್ರೇಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದೆ. ಪಂಜಾಬದ ನೀರಾವರಿಯ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು, ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಆರೋಗ್ಯ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು, ಮದ್ರಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಕೆಗಾರರ ಸಹಕಾರಿ ಮಳಿಗೆಗಳು, ಉದ್ಯಮಗಳ ಆದರಲ್ಲಿ ಕೈಮಗ್ಗದ ನೇಕಾರರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು, ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತದ ಮನೆಕಟ್ಟುವ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು—ಇವು ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.

ಇಟಲಿಯಂತೆ ಭಾರತದ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೂ ಜಾತೀಯತೆಯ ನಂಜು ಸೋಂಕಿದೆ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳಿಗೇ ಮೀಸಲಾದ, ಚಂದ್ರಸೇನಿಯ ಕಾಯಸ್ಥ ಪ್ರಭು ಬ್ಯಾಂಕು. ಸಾರಸ್ವತ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬೆಳೆದಿವೆ.

ವಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರ್ಗಗಳ ಹಿತಸಂವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಸಹಕಾರದ ಶಕ್ತಿಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೆಂದು ಕೇಳಬಹುದು.

ತತ್ತಿಯ ಪುಡಿ

(ದಿನಾಂಕ)

ಎ. ಬಿ. ಸಿ. ಮತ್ತು ಡಿ. ವಿಘ್ನಾನಿಗಳಿಗೆ ಮಹಾ ಶಕ್ತಿ-
ದಾಯಕವಾದ ಔಷಧ. ಎಲ್ಲ ತರದ ನಿರ್ಬಲತೆಯನ್ನು ಹೋಗ-
ಲಾಡಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಜೀವಮಾನದ ವರೆಗೆ ಸಾಬ್ಯವನ್ನು ಭೋಗಿಸಲು
ಹುರಿದುಂಬಿಸುವದು. ಸಣ್ಣ ಬಾಟ್ಟು ರೂ. ೬-೪-೦,
ಮೊದಲ ಬಾಟ್ಟಿಗೆ ೧೨-೪-೦.

“ ಸಿ. ಎನ್. ಐ ”

ಹೈನದ ಹನಗಳಿಗೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಔಷಧ.

ಒಂದು ಬೀಟಿಗೆ ರೂ. ೫.

ಅಂಚೇನಚ್ಚ ಬೇರೆ.

ಕೆ. ಕೆ. ದಾಸ ಮತ್ತು ಕಂ. (ಡಿ. ೧೦) ಡಿ.

ಬೆಳಗಾವಿ

ಅವರಿಗೆ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಇಂದೂ ವಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳದ-
ಲ್ಲಿಯೇ ಒಕ್ಕಲಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮೊದಲಿನಷ್ಟು ಸರಸ್ವರ
ಬಳಕೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರದಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದವರೂ
ಕೂಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ, ಸಂಕುಚಿತ ಜಾತಿಯ ಭಾವನೆ ಹೋಗಿ
ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆ ಬರುವುದು. ಈಗ ಇರುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಹಿಡಿದು,
ಊರು, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆ, ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ
ಸೇವೋತ್ಸೋಗಿಗಳು ಹೀಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಭಾವನೆಗಳು, ಹಿತ-
ಸಂಬಂಧಗಳು ಉಂಟಾಗಿವೆ. ಈ ಹೊಸ ಭಾವನೆಯ ಬೀಜವನ್ನು
ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಭಾವನೆಯ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆ ಬರಬಲ್ಲದು.
ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಆಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಆಯಾ
ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಬೆಳೆದಿವೆ. ಸರಕಾರವು
ಇಮುವರೆಗೆ ತೀರದೇ ತಿಳಿಯದೆಯೇ ಜಾತಿಯ ಸಹಕಾರಿ
ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಇವು ಅಕ್ಷೇಪಗಳು ಸಹಕಾರಿ ಅಂದೋ-
ಲನಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ದುಡ್ಡಿದ್ದವರು, ದುಡಿಯುವವರು
ಮತ್ತು ಬಳಕೆಗಾರರು (ಗ್ರಾಹಕರು) ಇವರೆಲ್ಲರ ಹಿತವನ್ನೂ
ಲಕ್ಷಿಸುವ ಸಹಕಾರತತ್ವವೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಹ-
ಕಾರವೇ ನಮ್ಮ ಬಾಳಿಗೆ ಬೆಳಕಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಸಹಕಾರಕ್ಷೇತ್ರ-

ದಲ್ಲಿರುವ ಅಡಳಿತವರ್ಗ, ನೌಕರವರ್ಗ ಸಹಕಾರದ ತಿರುಳನ್ನು
ಅರಿತು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸೇವಾವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿ
ಕೊಂಡವರು ಅಗರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊರೆತ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವಾಧೀನ
ಸಾಧನೆಗೊಂಡೂ, ಸಿಕ್ಕ ನೌಕರ ಹೊಟ್ಟೆಹೊರಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ಯೋಗಿ
ವೆಂದೂ ಬಗೆಯುವ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ನೌಕರ ವರ್ಗದ
ಸಹಕಾರದ ಉತ್ಕರ್ಷ ಎಂದಿಗೂ ಆಗದು.

ಉಚ್ಚತತ್ತ್ವಗಳ ಸಮುಚ್ಚಯವೇ ಸಹಕಾರ. ಸಹಕಾರ
ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೇಲು-ಕೀಳು, ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆಯುಳ್ಳ
ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನ ಅಧಿಕಾರ. ಪಾಲಿನ ಹಣ (ಶೇರು) ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ
ವ್ಯಕ್ತಿಗೊಂದೇ ಮತ. ಸೇವಾವೃತ್ತವೇ ಸಹಕಾರದ ವೃತ್ತ
ಲಾಭಬಡಕತನಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ
ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಂಚುವ ಲಾಭದ ಹಣ ೧೦೦ ರ
೫|| ೧೦ತ ಮಿಕ್ಕಕೂಡದೆಂದು ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆಯ ನಿರ್ಬಂಧ
ವಿದೆ. ಬಂದ ಲಾಭದ ಕೆಲವೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಸ್ಥಾನ
ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವಾಗುವುದೆಂದರೆ, ಸಾಲದ ಬಡ
ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಆದುದರಿಂದ ಸಹಕಾರಿ
ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಲಾಭದ ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಗದಿಂದ ಸಾಲಗಾರರಿಗೆ
ಅನುಕೂಲ ಕೊಟ್ಟು ಬಡ್ಡಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ
ರಿಯಾಯತಿ, ಸಹಕಾರಿ ಮಳಿಗೆಗಳ ಲಾಭದಿಂದ ಬಳಕೆಗಾರರ
(ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ) ಅನುಕೂಲ ಕೊಡ ಸರಕುಗಳ ಬೆಲೆಯ ಮೇಲೆ
ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಿಯಾಯತಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಹಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿಗಿಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶೀಲಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು
ಮಹತ್ತ್ವವಿದೆ. ಸಾಲ ಕೊಡುವುದೇ ಸಹಕಾರದ ಗುರಿಯೇ
ಉಳಿತಾಯಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಉಳಿತಾಯಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜ
ಕೊಡುವುದು ಸಹಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಜಾಯಿಂಟ್ ಸ್ಟಾಕ್
ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮೊದಲ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು
ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಚಿಕ್ಕ ಶೇರು
ಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಚಿಕ್ಕ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮಸೇವೆಯ ಆದರ್ಶದಂತೆ
ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ವಿವಿಧೀಕರಣ
ದೈಶಗಳ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿ
ಭಾರತದ ಸಹಸ್ರಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಇಂ-
ಮಾಲಿಗುಂಪಾಗಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತೆ ತಲೆಯೆತ್ತ ಬೇಕಾ-
ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಟನೆ ಅಗತ್ಯ. ಅದರಿಂದ ಬಳಕೆಗಾರರ ಸಹಕಾರ
ಸಂಘಟನೆಯೇ ಈಗ ಬೇರೊಂದು ಲಾಭಬಡಕತನವನ್ನು ನಿರ್ಮಾ-
ಮಾಡಬಲ್ಲದು. ತುಂಡುತುಂಡಾಗಿರುವ ಹಿಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರ
ಕೃಷಿಯಿಂದ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ, ಹುಟ್ಟುವಳಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು
ಹೀಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದಿಂದ ಸುರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರವೇ ಸುಲಭವಾದ
ಸೋಪಾನವಾಗಿದೆ.

ಲಲ್ಲೂ ಗಂಡ

(ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಶ್ರೀ. ಶಂಕರ ಪಾಣಾಜಿ

★

ಜನಾರ್ದನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಲಲ್ಲೂ, ಒನ್ನೊಬ್ಬನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ವಿಧವೆಯಾದಳು. ಆದರೆ ಏಳೆಯತನದ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದ್ದ ಗುಡ-
ಬಲ್ಲದ ಗಂಡನ ಮೂರ್ತಿ, ಕೊನೆಯ ವರೆಗೂ ಉಳಿದುಬಿಟ್ಟಿತು.

★

ಲಲ್ಲೂಬಾಲ ವಿಧವೆ; ಸುಖ-ಸಂತೋಷಗಳ ಹಾದಿ ಶುಳಿದರೆ, ಅದೇ ಆಶೆಗಳ ಕುಡಿಗೆ ಕರವಾಳವನ್ನಿಟ್ಟು, ಮಸಣದೆಡೆಗೆ.... ಯೋ! ಭೀಕರ ಸುಡುಗಾಡಿನೆಡೆಗೆ- ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಬಹುದೆಂದರೂ ಆಕೆ ಗೃಹಿಸಿದ್ದಳೆ! ಲಲ್ಲೂ ಮದುವೆಯಾಗಿ ನಲ್ಲನೊಡನೆ ಲವೇ ದಿನಗಳ ಜಿಲುಗಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದಿದ್ದಳು. ಇನ್ನೊಂದಿಗೂ ಗಲಿಗೆಗಳು ಮರಳಿ ಬಾರವಂತೆ 'ಅವರ' ನ್ನು ಕಳೆಸುಕೊಂಡು, ವರನ್ನು ಸೇರಿದ್ದಳು ಆಕೆ!

ಬಡ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಲಲ್ಲೂವನ್ನು, ಕಾಸು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧಾಡುವ ಧನಿಕ ಮದುವೆಯಾಗುವನೆ? ಎಂತಲೇ ನೆರೆಮನೆಯ ಬಡವ ಜನಾರ್ದನ, ಲಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದ, ಆಕೆಯ ಹೆಂಡನೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದ್ದ. ಎಲ್ಲಾ ತಂದೆ-ತಾಯಂದಿರೂ ಲಲ್ಲೂ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ಗಂಡೊಂದರ ನೆನಪಾಗುವಂತೆ, ಲಲ್ಲೂವ ಹೆಂಡ-ತಾಯಂದಿರ ದೃಷ್ಟಿಪ್ರೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮನೊಬ್ಬ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ನೆರೆಮನೆಯ ದರಿದ್ರರೊಂದು ಕುಟುಂಬದ ಜನಾರ್ದನ, ಲಲ್ಲೂವ ಏವೇ ಪತಿಯೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು- ಲಲ್ಲೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ.

ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದ ಸೋಗಿನ ಹೆಣ್ಣಾಗುವ ತನಕ, ಲಲ್ಲೂವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ 'ಜನ್ಮನೇ ಗಂಡಸು, ಅವನೇ ತನ್ನ ಗಂಡ' ಎಂಬ ಐವನೆ ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆಣ್ಣ ಸುರೇಶ ಆಕೆಯನ್ನು ಲಲ್ಲೂ, ನಿನ್ನ ಗಂಡನಾರೆ? " ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, " ಇವನೇ ಲೋಡಾ " ಎಂದು ಓಡೋಡಿ ಬಂದು, ಜನ್ಮನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಕುಣಿ-
ುತ್ತಿದ್ದಳು ಲಲ್ಲೂ. 'ಗಂಡ' ಅದೆಂತಹ 'ಬೇರುಂಡ' ಎಂದು ಏದರಲ್ಲವೆ ಆ ಚಿಕ್ಕ ಕೂಸಿಗೆ? ಜನಾರ್ದನ ತಟ್ಟನೆ ಕೈ ಕೊಸಂ-
ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ದೂರ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ- ನಾಚಿಗೆಯಿಂದ. ಆತ ಲಲ್ಲೂಗಿಂತ ಲ್ಲಾರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿಗಿದ್ದ.

ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದರೆ, ಮನೆ ಬಳಿಯ ಚಿಕ್ಕ ನೀರೆರೆಳ್ಳವ ಮರಳ ದಿನ್ನೆಗೆ ಹೋದರೆ, ನೀರಲ್ಲಿ ತಾಸು-ತಾಸುಗಳ ತನಕ ಆಡಲು ತೊಡಗಿದರೆ, ಜನ್ಮ ಸುರೇಶರ 'ಬಾಲ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ' ಲಲ್ಲೂ. ಮಾವಿನ ಮರದಡಿಯ ಜೊತೆ ಹಕ್ಕಿಗಳಂತೆ, ದಿನ ದಿನ ನೂಕಿದ್ದಿತು ಆ ಕೂಟ; ಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ ಇದೇ ಕೂಟಸಂಸಾರದಿಂದಾಗಿ ಜನ್ಮನು 'ಲಲ್ಲೂ ಗಂಡ' ಎಂದೇ ಬಹುಮುಖಗಳಿಂದ ಹೇಳಿಸಿಕೊಂಡ. ಆದರೆ ಅದೇನು ಮದುವೆಯ ನಾಟ ಆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹೃದಯಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತು? ಇಂದು ಅಟಕ್ಕೋ ಏತಕ್ಕೋ- ಮಣ್ಣು ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ಹೊಸೆಯುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಸುತ್ತು ಹಾರಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ; ಎರಡು ಗೊಂಬೆಗಳೊಳಗೆ ಗಂಡನೋ ಹೆಂಡತಿಯೋ, ಮಗನೋ ಮ-
ಗಳೋ- ಎ ಮು ಸಂಬಂಧಸೂತ್ರ ಬಿಗಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮರುಕ್ಷಣ ಆ ಗೊಂಬೆ ಬಿದ್ದು ಚೂರಾದಾಗ?.... ಕಣ್ಣೀರು ತಾನಾಗಿಯೇ ಕಪೋಲಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇನು ಆಟವೆ? ಹಿರಿಯರಾದ ಸಂಸಾರ-
ಗಳ ಒಂದೊಂದೂ ಕಿರಿಯ ಕೂಸುಗಳು ಆ ಮಕ್ಕಳು! ಇವೆಲ್ಲ ಕಲಿತು ಬಂದ ಗುಣಗಳಲ್ಲ; ಕೂಟಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಕಲಿತು ಬಂದ ಹಲವು ಚಿಕ್ಕನೆಗಳು!

* * * *

ಎಂದಿಗೂ ಲಲ್ಲೂವಿಗೆ ಈ ಕೂಟ ಮುರಿದು ಮರೆಯಾಗಬೇಯಿ ಇರುವುದು ಮುಸಾಧ್ಯ. ಆಕೆಯೆಂದು ಚಿಕ್ಕ ತರದ ಹೆಣ್ಣೇ ಆಗಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ಸಾಲೆಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಶರಣು ಹೊಡೆದು ಮನೆಯೊಳಗೇ ಸುಳಿವಂತೆ ಆದಾಗ, ಸಂಗಾತಿ ಜನ್ಮ.... ಆತನು ಹತ್ತಿರವಿದ್ದರೂ ದೂರಾದ! ಎಂತಲೇ ಆ ಎಳೆಯ ಕೂಟ ಮುರಿದು ಹತ್ತು ಹರಿಯಿತು!

'ಏಕೋ ನಾವೆಲ್ಲ ಬೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತೇವೆ?'- ಎಂದು ಆಶೋಚಿ-
ಸುತ್ತಾ ಇರುವ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲೇ, ಜನ್ಮ ಹತ್ತಿರದ ಹೈಸ್ಕೂ-
ಲೊಂದಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟ. ತಂದೆ ತಾಯಿ ಬಡವರು. ಆದರೆ ಹತ್ತಿರದ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾರುವಾಗ 'ಒಲೈ' ಎನ್ನಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಗುವನ್ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಿಟ್ಟರು. ಆ ತುಂಟ ಸುರೇಶ-
ಲಲ್ಲೂವ ಅಣ್ಣ-ಆತನೂ ಅದೇ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಸೇರಿದ್ದ. ಆದರೆ ಲಲ್ಲೂ?... ಜನ್ಮನು ಕರುವನ್ನುಳಿದ ತಾಯಿಹಸುವಿನಂತೆ ಯಾವುದೋ ಮೂಕಪ್ರೀಮದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿದ್ದ. ಕಲೆಡ-
ವುತ್ತಾ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದರೆ, ಬೆಂಚನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ-ಆಮೇಲೆ ಶಾಲೆಯ ಶಿಸ್ತು, ಸಮಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಾಜಿಸುವ ಗಂಟೆ, ಸುತ್ತ-
ಲೆಲ್ಲ ಹೊಸ ಮುಖಗಳು- ಎಲ್ಲರ ನಡುವೆ ಜನ್ಮ ಸವೈ ಮೋರೆ ಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ.

ದಿನ ಬೆಳಗಿವರೆ ಹೊತ್ತೇರುವ ತನಕ ಹತ್ತಿರದ ಸುರೇಶನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ; ಅನಂತರ ಓಡಿ ಬಂದು ಒಂದಿಷ್ಟು ಗಂಜಿ ಹೊಟ್ಟೆ-
ಗೇರಿಸಿ, ಜೀಲ ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿ ಶಾಲೆಗೆ ಭಾರವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನೆಳ-
ಯುತ್ತಾನೆ ಜನ್ಮ. ಸಂಜೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಬರುವಾಗ, ಸುರೇಶನೂ

ಧಿವ್ಯಾತ್ಮ ಅಯುರ್ವೇದ ವಿದ್ಯಾನ್ ಬಿ.ವಿ. ಪಂಡಿತ್
ಮನೋಹರ {ನೀಲ} ಹೇರ್ ಆಯಿಲ

ಕೂಲನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಕಷ್ಟಾಗಿ, ಸೊಂಪಾ
ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಬಾಲನರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ.

ಗರ್ಭಾಶಯಕ್ಕೆ {ಜೀವಿನಿ} ಟಾನ್‌ಕ್.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಗುಣ-
ದಾಯಕವಾದುದು; ಉಷ್ಣ ರೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಮನ-
ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಔಷಧಸಾಧಬಂಜಿತನಕ್ಕೆ
ಸಿದ್ಧಿಯೋಗ.

ಅಜೀರ್ಣ
ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ {ಪಂಚವಟಿ} ರಾಮಬಾಣ.

ಸದ್ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ, ನಂಜನಗೂಡು.

‘ನಂಜನಗೂಡು ಟೊಕ್ ಪೌಡರು’ ಮತ್ತು
ಅಯುರ್ವೇದೀಯ ಔಷಧಗಳು ತಯಾರಾಗುವ
ಕಾರ್ಖಾನೆ.

ಒಡನೆಯೇ ಇರುವ. ಆತನ ಮನೆಗಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಬಿಡುವ
ಜನ್ಮ. ಲಲ್ಲವನ್ನು ಕಾಣಲೋ, ಹಿಂದಿನ ತನ್ನ ಕೂಟವನ್ನು
ನೆನೆವೋ, ಜನ್ಮನ ಕಾಲು ತಾನಾಗಿಯೇ ನೀರ ಹಳ್ಳದ ಮರಳನ್ನು
ತಳಿಯಬಯಸುತ್ತಿತ್ತು; ಮಾಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಬಯಸುತ್ತಿತ್ತು!
ಮನೆಯೊಳಗೆ ಸುಳಿದ ಲಲ್ಲವೂ ತನ್ನೊಡನೆ ಶಾಲೆಯ ದೊಡ್ಡ
ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಲು ಬರಬೇಕು....ಎಂದು ಮನ ಮರಗು-
ತ್ತಿತ್ತು—ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ. ಏಕೆ ಇಂದಾಕೆ ತನ್ನೊಡನೆ
ಶಾಲೆಗೆ ಬರಲೋಲ್ಲಳು, ತನ್ನ ಕೂಟವನ್ನು ಏಕೆ ಮುರಿದು
ಬೇರೆಯೇ ಸಿಡಿದಳು—ಮನೆಗೆ ಹೋದರೂ ಕಾಣಿಸಿಕಳೇಕೆ??
ಒಗಟು ಸಿಕ್ಕು ಸಿಕ್ಕಾಗಿ ಕಂಡಿತು ಜನ್ಮಗೆ!!

* * * *

ಹೈಸ್ಕೂಲು ವಲಯವೇ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ ಜನ್ಮಗೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆತನ
ಮರಳ ದಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಮುರುಕು ಮದ್ದಳೆ ಇಲ್ಲ. ತಂದೆಯ ತೂತು-
ಬಿದ್ದ ಹಳೆಯ ‘ಹಾಕ್ಸಿನ್ಸಿಯಮ್’ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ
ಮೊದಲಾಗಿ ಹಳೆಯ ಕೂಟ ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸ ಕೂಟದಡಿಯಲ್ಲಿ ಆತ
ಹೊಸಬನಾಗಿದ್ದ. ಸುರೇಶ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸು-
ವಾಗೊಮ್ಮೆ ಹೊರಬಂದು ‘ಕೈಬಾಸೆ ಮೋರೆಬಾಸೆ’ ಮಾಡಿ, ಓಡಿ
ಆತನ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂತುಬಿಡುವ. ಪುನಃ ನೆಲ ನೋಡುತ್ತಾ

ಕ್ಲಾಸಿನೊಳಗೆ ಕಾಲಿಡುವನು ಜನ್ಮ. ಉದ್ದದ ಬೇಸರ, ತನ್ನೊಳ-
ಗಿಗೆ ಹಿಡಿಸದ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಪಾಠಗಳು—ಇವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ
ಆ ವರ್ಷ ಆತ ಉತ್ತೀರ್ಣನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲೇ ನೊಂದ ಮನ
ಈಗ ಬಿದರಿಯೂ ಬಿಟ್ಟಿತು.

ಸ್ಕೂಲು ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿತು; ಕೆಂಪಿರುವೆಗಳು, ಗೂಡು ಬಿಡು-
ವಂತೆ, ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿ ಬೊಬ್ಬಿಡುತ್ತಾ ಹುಡುಗ-ಹುಡುಗಿಯರು
ರಸ್ತೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಎದುರಿನ ಗುಡ್ಡದ ಆಲದ ಮರದಡಿಯಿಂದ
ಚೀಲ ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿ ತಾನೂ ಮನೆಯತ್ತ ಕಾಲಿಡಿದ ಜನ್ಮ. ಈ
ದಿನ ಆತ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಗಂಜಿ ಕುಡಿದು
ಶಾಲೆಯತ್ತ ಮುಖಮಾಡಿ, ಆಲದ ಮರದಡಿಯಲ್ಲೇ ಸಂಜೆ
ಮಾಡಿದ್ದ. ಮುನ್ನಾ ದಿನ ಆತ ಫೇಲಾದ ಸುದ್ದಿ ಉಕ್ಕಿತ್ತು.
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೆ-ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಎಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಫೇಲೆಂದು.
ಈ ದಿನ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದಂತೆ ಮಾಡಿ, ಹುಡುಗರೆಲ್ಲರ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ
ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದ.

ಮನೆ ಇಡೀ ‘ಗುಯಾ’ ಎನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ತಾಯಿ ಒಂದು
ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕಣ್ಣೀರಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. “ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ
ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ, ‘ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಓದ್ವಾನು, ಈ ವರ್ಷ
ಹೇಗಾದರೂ ನೂಕಿಬಿಡಿ’— ಎನ್ನಿ. ಹೋಗುವಾಗ ಒಂದು,
ಸುವರ್ಣಗಡ್ಡೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಿ” ಎಂದಳು ಹನಿಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ
ಜನ್ಮನ ತಾಯಿ. “ಲಂಚದ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು
ಅದು ಶ್ಯಾನುಭಾಗರ ಕಟ್ಟಿಯಲ್ಲ; ಅದು ಹೈಸ್ಕೂಲು ಗೊತ್ತೋ?
ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸುವರ್ಣಗಡ್ಡೆ ಹೊತ್ತರೆ, ಜವಾನನಿಂದ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೈಹಾಕಿ
ನೂಕಿಸಿಯಾರು. ನಿನ್ನ ಮಗ ಓದದೆ ಲಾಂಕೊಡೆದರೆ, ಈಚೆಯವ
ಸುವರ್ಣಗಡ್ಡೆಗೆ, ತರಕಾರಿ ಬುಟ್ಟಿಗೆ—ತಲೆಕೊಡಬೇಕು; ಬೂತ-
ಗಳಿಗೆ ಕೋಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ‘ತಿರುಗಾಡಿ’ ಬರಲಿ. ಬೆನ್ನ
ಚರ್ಮ ಸುಲಿಯುತ್ತೇನೆ—” ಗುಡುಗಿದರು ಜನ್ಮನ ತಂದೆ, ಹಿಂದ
ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಸ ಹೊಲಿಗೆ ಹೊಸೆಯುತ್ತಾ. ತಾಯಿಯ ಮಾತು
ಮುರಿಯಿತು; ಮನ ಮುದುಡಿತು— ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮೌನ
ಕಾಲಿಕ್ಕಿತು.

ಜನ್ಮು ಚೀಲ ಹೆಗಲಿನಿಂದಿಳಿಸಿ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟ. ಶಾಲೆಯಿಂದ
ಬರುವವ, ಮನೆಯ ಮೌನ ಕಂಡು ಮನದಲ್ಲೇ— “ಹಾಗಾದರೆ
ಮನೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ” —ಎಂದುಕೊಂಡ. “ಮನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು
ಹತ್ತಬೇಡ. ಇಲ್ಲದ ಹಣ ತಂದು ಬೇಡಿ ಕಾಡಿ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ,
ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಕ್ಕಿತಿಂದು ಕಡೆಗೂ ಫೇಲಾಗುವುದೋ?
ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಊರು ಬಿಟ್ಟೋಡಿ ‘ಕಾಫಿ
ಗ್ಲಾಸು ತೊಳೆ’ಯದೆ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಸಿಗುವ ನಾಲ್ಕು
ಕಾಸನ್ನು ತನ್ನದೆಂದು ಮಗುಚಬೇಕು; ನೀನು ಕಲಿಯಬೇಕು—
ಎಂದು ನಾನು ಗ್ರಹಿಸಿದರೆ— ನಿನ್ನ ಹಟ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಎಂದು
ಅಲ್ಲವೆ? ಇನ್ನು ಹೋಗು, ಹೋಟಲಿನ ಮಾಣಿಯಾಗು— ಯಾರ

ಬಾಯಿ ಒಳ್ಳೆದು ನೋಡು" ಗದರಿಸಿದ ತಂದೆ. ಮುದುಕನ
ಪ್ರಾತಿನಲ್ಲಿ ನಡುಕವಿತ್ತು; ಕಣ್ಣು ಹನಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿತ್ತು.
ಕುಗ್ಗಿಗೆ ಕಲಿಸಿದ, ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಬದುಕಿದಾನೆ— ಎಂದು
ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಯಾವತ್ತೂ ಆಸೆಯು
ಮುಂದುವರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಮುದಿತನೆಯ ಜೀವನದ ಘನತೆ
ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು! ಆಗೊಮ್ಮೆ ತಂದೆಯ ಭಗ್ನ ಆಶೆಯು ಹಿರಿಯ
ನಿನ್ನ ವಿಶ್ವದರ್ಶನವಾಯ್ತು ಜನ್ನಿಗೆ! ತಾನು ಶಾಲೆಗೇಕಿ
ಗೋದೆ, ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೇನಿತ್ತು— ಅರಿಯಿತು ಆತನಿಗೆ. ಆದರೆ
ಕಾಗೊಂದು ಬಾರಿ ತಂದೆಯ ಆಶೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಲೂ
ಶಕ್ತನಾಗಿದ್ದ ಆತ. ಶಾಲೆಯು ಆತನ ಸರಸ್ವತೀನಿಲಯವಾಗಿರ-
ಬೇಕು; ಬರೀ ಕಲ್ಲುಮರಗಳ ಕಟ್ಟಡ! ಆದರೆ ಶಾಲೆಗೆ ಕಲಿವೆನೆಂದು
ರಿದ ಅನಂತರ..... ಕಲಿಯುವುದು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದರಿತ
ನಂತರ..... ತಾಳು ಕಲಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕರ್ತವ್ಯಬಾಹಿಷ್ಕಾರವಾದ....
ಸರಿ ಯಾವುದೋ ಹೆಗ್ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ತಾನು ಶಾಲೆಗೆ
ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಜನ್ನಿಗೆ. ತಂದೆಯಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಆಶೆ ಇಟ್ಟಿರ-
ಬೇಕು; ಅದು ಮುರಿಡಾಗ ತಂದೆಯ ಮನ ಮರುಗಿತು.
ನನ್ನೇನೋ ಹಿಂಸೆಪಡಲಿಲ್ಲ— ತಂದೆಯ ಭಯವಿತ್ತು ಆತನಿಗೆ.
ನದಿತಂದೆಗೆ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಜೀವಿಸಲು ಅನುವುಮಾಡಿ-
ಕೊಡಬೇಕಿತ್ತು ಆತ.

ವಹಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ಅದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಸಿಗುವ ಸಾಲು-
ಕಾಸನ್ನು ತಂದೆ-ತಾಯರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾ ಬರುವುದಾಗಿಯೂ
ಬರೆದಿದ್ದ. ತಂದೆ ನಿರಾಶೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದು ಆಶೆಯನ್ನು ಕಂಡ.
ಆದರೂ— ಸಮ್ಮ ಜಾತಿಯೇನು, ನಟನಾಗಿ ಬಾಳುವುದೆ?—
ಎಂದಿತು ಅವರ ಮನ.

ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಅಂದವಾದ ಮೈಕಟ್ಟು, ಸದಾ ನಗುವಾಡು-
ರನ ಮೋಡಿ, ಮನವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವ ನಗುವರಳುವ ಮುಖ-
ಕಾಂತಿ ಜನ್ಮನದು. ಆತ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ನಟ, ಸ್ವರದಲ್ಲೂ
ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾಧುರ್ಯವಿತ್ತು ಆತನಿಗೆ.

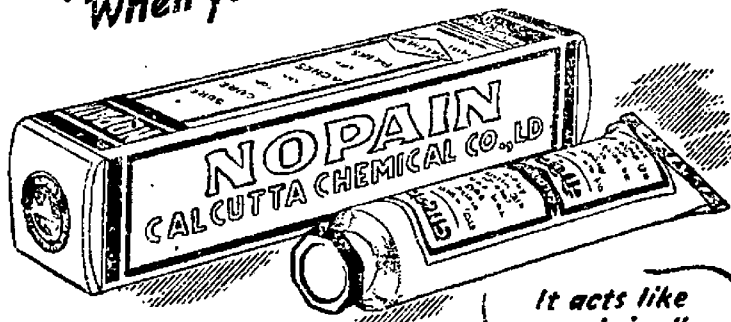
ತಂದೆಯ ಭಗ್ನ ಹೃದಯಮಂದಿರದ ಹಿಂದಿಲ್ಲದ ಒಳದನಿಯನ್ನು
ಕೇಳಿದ್ದ ಜನ್ನಿಗೆ. ಆದರೆದುರು ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸನಾಗಿ ಆತನಿಗೆ
ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದದು—ತಂದೆಯ ಭಾವೀಜೀವನದ ಮಟ್ಟದ ಹಿರಿತನ.
ಆದನ್ನು ನ್ಯಾಯರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಅವರ ಒಳಗುರಿ.
ಈ ಗುರಿಗಳೆದುರು ಜನ್ನಿನಿಗೊಂದು ಹಿಂದಿನ ಜೀವನ, ಹಾಳು ನಿದ್ರೆ-
ಯೊಳಗಣ ಕನಸೊಂದರಂತಾಗಿತ್ತು. ನಿದ್ರೆಯಿಂದಿದ್ದ ವನಿ ತಂದೆಯ
ಭಗ್ನ ಆಶೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಜೀವನದ ಹೆಗ್ಗುರಿಯನ್ನರಿಸಿತು; ಅಂತೆಯೇ
ನಟನಾಗಲು ನಡೆಸ. ಹಾಯಸ್ಯಾಲಿನ ಮೂರನೆಯ ಇಯತ್ತಿ-
ಯನ್ನು ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಭಿರುಚಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ,
ಆದರಲ್ಲಿ ಓದಲೂ ಬರೆಯಲೂ ಬರುತ್ತಿತ್ತು; ಆತನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ
ಕೈದು ಒಪ್ಪವಿತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತೂ ಗಣ್ಯನಟನಾದ ಜನ್ನಿಗೆ.

ಜನ್ನಿಗೆ ಹೆಸರಾಂತ 'ಲಲ್ಲೂಗಂಡ' ನಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ ಇಂದು. ಆದರೆ
ಇನ್ನೂ ಆ ಹೆಸರು ಆತನನ್ನು ಆ ಕಾಲಕೊಯ್ಯುತ್ತಿತ್ತು. ಒಡ-
ನಾಡಿದ, ಹಲವು ದಿನಕಾಲ ಒಂದಾಗಿ ಬೆಸುಗೆ ಹೊಂದಿದ ಸ್ನೇಹ

ಮರಣಿಯಾಗಲು ಕಷ್ಟವಿದೆ; ಎಂತಲೇ ಜನ್ನಿನ
ಹೃದಯಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಲಲ್ಲೂ ಆಗಾಗ ಕಾಣಸಿ-
ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಂದು ಬಗೆಹರಿಯದಿದ್ದ
ಒಂದೊಂದು ಒಗೆಟುಗಳು ಇಂಪಾತನಿಗೆ
ಬಟ್ಟಬಯಲಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು: ಲಲ್ಲೂ
ಸೀರೆಯುಟ್ಟು ಕಣತೊಟ್ಟು ಮನೆಯೊಳಗೇ
ಕಾಲುಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಹೆಣ್ಣಾಗಿರಬೇಕು. ಅದೂ
ಶುದ್ಧ ನೈದಿಕರಲ್ಲಿ— ಆರು ವರ್ಷಕ್ಕೇ ಹೆಣ್ಣು-
ಮಗು ಹೆಗ್ಗುಸಾಗಿ ಬಿಡುವಳು. ಇನ್ನಾರು
ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಮಕ್ಕಳ
ತಾಯಾಗಿಯೂ ಬಿಡುವಳು ಆಕೆಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲ-
ದಂತೆ !!

ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಲಲ್ಲೂವ ಗತಿಯೂ ಹೀಗಾ-
ಗಿರಬಹುದೆ—ತಾನು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ವರ್ಷಗಳೇ
ಕಳೆದಿದ್ದವು— ಯೋಚಿಸಿದ ಜನ್ನಿಗೆ. ಆತನಿಗೆ
ಲಲ್ಲೂವ ಮೇಲಿನ ಮನುತೆ ಮೊದಲಿನಂತಿರ-

No pain!
When you use **NOPAIN**

Calcutta Chemical Product

It acts like
magic in all
pains and gives
immediate relief.

BOMBAY OFFICE : Princess Street

ಅಹಾರದ ಕೊರತೆಯಿಂದ

ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಬಲವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು

ಚವನಪ್ರಾಶವನ್ನು

ಸೇವಿಸಿ. ಇದು ರಸರಕ್ತಾದಿ ಧಾತುಗಳನ್ನು ಪರಿಪುಷ್ಟ

ಗೊಳಿಸಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪೌಷ್ಟಿಕವಾದ

ಔಷಧಿ ಆಹಾರವು

೫

ದಿ ನೂತನ

ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಲಿ.

ವಿಜಾಪುರ.

ಲಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುವಾಗ ಲಿಲ್ಲೂ ಹತ್ತಿರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ 'ವಿನೋದ ಮರೆತಂತೆ' ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ಜನ್ಮಗೆ. ಇಂದು-ಎಂದೋ ಒಮ್ಮೆ ಲಿಲ್ಲೂ ಶನ್ನವಳೇ ಆಗಿದ್ದಳು....ಎಂಬೊಂದು ಭ್ರಮೆಯೂ ಆತನಲ್ಲಿತ್ತು.

ಈ ಯೋಚನೆಗಳು ಬಂದಾಗ, ತನ್ನನ್ನು ಮರೆತು ಬೇಸರಿಸುವ ಜನ್ಮ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮನೆಯನ್ನು ಮರೆಯುವ, ಹೊಸ ಜೀವನ-ದಲ್ಲ ಹೊಸಕಳೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವ. ಆದರೂ ಲಿಲ್ಲೂ ಕದ್ದು ಬರುವಳು. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ಈಗ ಮನದೊಳಗೆ.... ಒಂದು ಮಗು ತುಂಬುನಗೆ ಬೀರುತ್ತಿದೆ ಆಕೆಯ ತೋಳಿಂದ....! ಲಿಲ್ಲೂವ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಮರೆದು ಹೋದ ಅಸೆಯ ನೀರು ಅರಿಂದಿದೆ! ಜನ್ಮನ ಜೀವ ನಡೆಗುವುದು; ಅದರ್ಶ ಕುಸಿಯುವುದು. ಬಲು ದೂರ ಲಿಲ್ಲೂವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಟನಾಗಿ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿಯೇ? - ಎನ್ನುವುದು ಮನಸ್ಸು. ಮರುಗಳಿಗೆ-ಯಲ್ಲಿ ಊರ ನೆನಪಾಗುವುದು- ಲಿಲ್ಲೂವ ಕೈ ಹಿಡಿಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಆಕೆಯ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳ ಮನದಾಶೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಬಯಕೆ ಮೂಡುವುದು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಬಿಡಬೇಕು, ಬಿಟ್ಟರೆ ಅನ್ನ ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲ! ಅನ್ನದ ಪ್ರಶ್ನೆ.... ಅದರ ಹಾದಿ ನ್ಯಾಯದ್ದು ಇರಬೇಕು-ತಂದೆಯ ಆಕೆ. ಜನ್ಮನ ಬಯಕೆ ಉಡುಗ

ಹೋಯ್ತು ; ಉಕ್ಕರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಲಿಲ್ಲೂವ ತನ್ನಿಗಣ್ಣ ರೂಪವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ ಜನ್ಮ !!

ಲಿಲ್ಲೂವ ಮದುವೆ ಮಾತು ನಡೆದಿತ್ತು ಮನೆಯವರಲ್ಲಿ. ಇನ್ನೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಓದಲಿ- ಎಂದ ಅಣ್ಣ. “ ಓದಿ ಕುಬೇರನ ಕೈ ಹಿಡಿಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಆಕೆ ” ತಾಯಿ ಗೊಣಗಾಡಿದಳು. ಸುರೇಶ ತೆನ್ನಗಾದ.

ಎಲ್ಲರೂ ಬಯಸಿರಂತೆಯೇ ಒಂದು ದಿನ ಲಿಲ್ಲೂ 'ಕೊಡಬಹುದಾದ' ಹುಡುಗಿಯೇ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಳು. ತಂದೆ-ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ದೂರದ ಜನ್ಮನ ನೆನಪು ಒಮ್ಮೆ ಬರುವುದು. ಆದರೆ ಜನ್ಮ ಬಡವ.... ಆತನ ಸಿರಿವಂತಿಕೆ ಅವರ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಕುಣಿಯಿತು....ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲದ ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಹರಕುಮನೆ, ಹಾಳು ಬಿದ್ದ ಹೊಲ....ಅದರ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಭಿಕಾರಿ ಜನ್ಮ ! ಜನ್ಮ.... ವೇಷವಿಟ್ಟು ಕುಣುವ ಜನ್ಮ.... ಜುಗುಪ್ಸೆ ಚಮಕಿತು ಮನೆಯವ-ರೊಳಗಿನಲ್ಲಿ ! ಸುರೇಶನಾದರೋ, ಸತ್ಯ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಜನ್ಮಗೆ ಗೆಳೆಯನೆ ದು. ಇಂದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ಆಮ್ರಾ ನಿಂತಿ-ದ್ದವು. ಜನ್ಮ ಹಲವು ಹಳೆಕಾಲದ ಮರವೆಯಾಗಿ, ಬಣ್ಣ ಮಾಸಿದ ಪಟನಾಗಿ, ಮರೆವಿಕೆಯ ಜನನಿಕೆಯಾಗಿರುವನಾದ ಲಿಲ್ಲೂ ತಂದೆ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಆದರೆ ಲಿಲ್ಲೂ ಇಂದು ವಿಚಾರಿಸಲು ಅರಿತವ-ಳಿದ್ದಳು. ಮನೆಯೇ ಮದುವೆಯ ಮಾತೆತ್ತುತ್ತಿದ್ದ ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ 'ಲಿಲ್ಲೂಗಂಡ' ನಾದವ, ನಾಲ್ಕು ಬರಿಸಗಳ ಅನಂತರ ಮದುವೆಯ ತಮಸ್ಸಿನ ಸರಿಯನ್ನು ಹರಿದು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಲಿಲ್ಲೂ ಮರವೆಯನ್ನು ಕೆಣಕಿ ಕೇಳುವಳು “ ನನ್ನ ಜನ್ಮ ಬಡವ ? ” - ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಹೇಳಿತು- “ಹೌದು, ಕಣ್ಣಿ ದುರು ತಾಂಡವನಾಡುತ್ತಿವೆಯಲ್ಲ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳು- ” ಎಂದು.

ಭಾವಜೀವಿಯಾಗಿ ತುಂಬುಸಿರಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ನಟನಾಗಿ ಸಿರಿತನವನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜನ್ಮ. ಹೌದು; ಹಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆತ ಬಡವ; ಒಳಗಿನಲ್ಲಿ ಸಿರಿವಂತಿಕೆಯ ಶಾಂತಿ, ಆತ್ಮ-ಗೌರವ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು ಆತನಲ್ಲಿ. ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ಈಗ ಕೆಲವಾರು ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಸುರೇಶನಿಗೆ- ತನ್ನ ಗೆಳೆಯನಿಗೆ- ಬರೆದಿದ್ದ ಜನ್ಮ; ತನ್ನ ಜೀವನ ವೃತ್ತವನ್ನು.

ಭಾವಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ, 'ಬರುತ್ತೇನೆ ಬೇಗನೆ' ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದ ಜನ್ಮ ಸುರೇಶಗೆ ನೋವಲೇ ಸುಂದರ ರೂಪು ಜನ್ಮನದು. ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಬಂದ ಯೌವನ, ನಟನಾಗಿ ಸಂದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದ ಭಾವಭಂಗಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಜನ್ಮ ಇಂದು ಸ್ಪರ್ಣಮೂರ್ತಿ-ಯಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಚಿತ್ರದಲ್ಲ! ಚಿತ್ರ ನೋಡುತ್ತ “ ಇದು ನಮ್ಮ ಜನ್ಮನೋ.... ” ಉದ್ಗಾರ ಹೊರಟಿತು ಸುರೇಶನ ಬಾಯಲ್ಲಿ. ಲಿಲ್ಲೂ ಒಳಗೆ ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ತಲೆ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳು-ತ್ತಿದ್ದಳು. ಮೇಲೆ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ- ಎದ್ದು ಕಿಟಕಿ-ಯಿಂದಲೇ ನೋಡಿದಳು, ಜನ್ಮ ಬಂದನೇ ಎಂದು. ಯಾರನ್ನೂ ಕಾಣದದು; ಅಣ್ಣನ ಮುಂದಿನ ಮಾತೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಬಾಚಿಕೆ

ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು; ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ತಲೆಯ ಕೂದಲು ಸುರುಳಿ ಸುರುಳಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು; ಶಂಕಿಸಿ ಶಂಕಿಸಿ, ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಲಲ್ಲೂ. ಹೊರಜಗಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣನೊಬ್ಬನೇ, ಕೈಯಲ್ಲೇನೋ ಚಿತ್ರವಿದೆ; ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದರಲ್ಲೇ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಲಲ್ಲೂ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಳು ಆ ಕಣ್ಣು.... ಮೂಗು ಹುಸಿ ನಗೆಯಾಡುವ ತುಟಿಗಳು.... ಎಲ್ಲವೂ 'ಲಲ್ಲೂ ಗಂಡ' ನಾಗಿ ಇದ್ದವನದೇ ಆಗಿತ್ತು! ಕೇಳಬೇಕೆ....? ಬೇಡವೆ....? ಅನುಮಾನಿಸುವ ಮುನ್ನ "ಯಾರ ಫೋಟೋ ಅಣ್ಣ ಆದು?...." ಕೇಳಿದಳು ಲಲ್ಲೂ.

"ನಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಅಲ್ವೇನೆ.... ನೋಡು ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಕರಾ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದಾನೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾ ಫೋಟೋ ಲಲ್ಲೂನ ಕೈಗಿತ್ತ ಸುರೇಶ. ಲಲ್ಲೂ ಕೈನೋಡಿದಳು; ಕೈ ನಡುಗಿತು; ಚಿತ್ರ ಕೆಳಗುದುರಿತು. ಬಾಗಿ ಎತ್ತಿದಳು ನೆಲದಿಂದ—ಹಾಗೆಯೇ ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿರಿಸಿ ಒಳನಡೆದಳು. ಹೊಸಲು ದಾಟುವಾಗ ನಿಟ್ಟುಸಿರೊಂದು ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿತ್ತು!

"ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನಂತೆ, ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನಂತೆ, ಪತ್ರ ಬಂದಿದೆಯೇ?" ಲಲ್ಲೂ ಒಳಗಿನಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದಳು. " 'ಗಮ್ಮತ್ತಿ' ನಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ, ಮತ್ತೇನು ಫಿಲ್ಮಿಗೆ ಸೇರಿದೋರಿಗೆ? ಅದರೂ ಒಳ್ಳೆ ಮನುಷ್ಯನಪ್ಪಾ; ಆಗಾಗ ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ. ತಂದೆ-ತಾಯರಿಗೂ ಹಣ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ." ಅಣ್ಣ ನೆಂದ.

ಎಲ್ಲೋ ಮರವೆಯಾಗಿ ಮೂಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಜನ್ಮ, ಈಗೊಮ್ಮೆ ಹೃದಯಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ; ಲಲ್ಲೂಗೆ ಸಹಿಸಲಾರದ ವೇದನೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಕೆಗೆ ನೆನಪಿದ್ದಂತೆ, ಆಕೆ ಒಬ್ಬ ಗೃಹಿಣಿಯಾಗಿ, ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಮನೆಯಾಕೆಯಾಗಿ ತುಂಬಿದವಳು. ಹೃದಯಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಅರಿತು ಸ್ಥಳವಿತ್ತವಳು. ಆದರೆ ಇಂದು ಮರವೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಲಲ್ಲೂಗಂಡ, ಆಕೆಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಳೆದುಹೋದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೆಳೆದು ಏರುತ್ತಿದ್ದ. ಲಲ್ಲೂ ವೇದನೆಯಿಂದ ಬೇಯುತ್ತಿದ್ದಳು.

"ಲಲ್ಲೂಯ ಗಂಡನೇ.....? ಅವನದೇ ಈ ಚಿತ್ರ.....? ಹೌದು.... ಅವನದೇ...." ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು ಲಲ್ಲೂ ಚಿತ್ರವನ್ನು! ಸುತ್ತಲಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.... ನಟನಾಗಿ ನಕ್ಕ ಜನ್ಮ! ತಿರುಗೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿದಳು ಲಲ್ಲೂ.... ಛೇ! ಯಾರೇತನು?? ಎಂದೋ ಒಟ್ಟಿಗಿದ್ದವನೆಂದು ಆತನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಲ್ಲುವುದೇ— ಮೈ ಜುಂವೊಂದಿತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹುಡುಗಿಗೆ!

ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದಳು; ಲಲ್ಲೂ ಒಳಗೊಂಡಿದಳು. ನಗುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಿತ್ತು ಜನ್ಮನ ಭಾವಚಿತ್ರ!

ಕಾಲು ತತ್ತರಿಸಿತ್ತು, ಹೊಸಲು ಎಡವಿತ್ತು, ಕಾಲ್ಬೆರಳು ಜೆಜ್ಜಿತ್ತು— ರೆವೈಯನ್ನೊಡ್ಡ ಮಾಡಿದ ಕಣ್ಣೀರು ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಗೆರೆ ಎಳೆಯಿತು! "ಅಮ್ಮ...." ಎಂದು ಬಾಯಿಂದ ಮೊದಲ ಮಾತು ಹೊರಟಿತು. ಹೃದಯವೇದನೆ ದೈಹಿಕವೇದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತ್ತು!

* * * *

"ಬೇಗ ಬಾ" ಎಂದಿದ್ದ ಲಲ್ಲೂನ ಪತಿದೇವ. "ನನ್ನ ವಾಡು ಅಡಿಗಮನೆಗಾಯ್ತು ಎನ್ನುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಡ ಲಲ್ಲೇ—" ಎಂದು ಚಿವುಟ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ ಲಲ್ಲೂವನ್ನು ತವರಿಗೆ. ಆಕೆ ಹೊಸ ಆಸೆ, ಹೊಸ ಭಾವ— ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಹಳತನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತಿದ್ದ ದಿನಗಳವು! ಎಂದೋ ಇದ್ದ ಆತೆಗಳು ಮಾಸಿ ಕಲೆಯುಡುಗಿ, ಮಾಯವಾಗಬೇಕಾಗಿಬಂದಿತ್ತು. ಎಂತಲೇ ಆಕೆ ಮೈಮನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸಬಳಾಗಿದ್ದ ದಿನಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಕ್ಕೊಂಡಳು ಲಲ್ಲೂ. ಆದರೆ.... ಪುನಃ 'ಹುಡ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ಬೊಕ್ಕ'ಯೊಂದು ಕಂಡಿತ್ತು; ತವರಿಗೆ ಬಂದ ಲಲ್ಲೂ ಅಲ್ಲೇ ಉಳಿಯಬೇಕಾಯ್ತು. ಪೇಟೆಯ ಮನೆ ಮನಣವಾಗಿತ್ತು ಆಕೆಯ ಜೀವಕ್ಕೆ!

ಗಂಡನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತಾಯಿಮನೆ ಸೇರಿದ್ದಾಳೆ ಲಲ್ಲೂ— ಎಲ್ಲೋ ಕನಸಿನಲ್ಲೊಂದು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಗಂಡನ ಹಿಂದೆ 'ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಮದುವಾಗಳಾಗಿ' ಪೇಟೆಯಮನೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಹೋದ ನೆನಪಿನಂತಿತ್ತು— ಆಕೆಯ ಗೃಹಿಣೀಜೀವನ! ಆಕೆಯನ್ನಣ-ಕಿಸಲೋ ಎಂಬಂತೆ ಆಕೆಯೊಮ್ಮೆ 'ಲಲ್ಲೂಗಂಡ'ನೊಡನೆ ಆಡಿದ ಓಡಿದ ಮರಳದಿನ್ನೆ, ಸಣ್ಣಹಳ್ಳ— ಸಾಕ್ಷಿಸೂತ್ರಗಳಂತೆ—ಮಾಸತಿ ಕಲ್ಲುಗಳಂತೆ ನಿಂದು, ನಿಕ್ಕದುಃಖನಿಯಾದ ಆಕೆಯ ಹೃದಯವನ್ನು ಚುಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದುವು! ಅವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಲಲ್ಲೂವನ್ನೊಂದು ಶುಭಮು-ಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಧಾರೆಯೆರೆದು, ಕೈಯೆತ್ತಿ ಜನ್ಮಗೆ ಇತ್ತಿದ್ದು ವಲ್ಲವೆ?— ಜೀವದ ಗೆಳತಿಯಾಗೊಂದು??

ಲಲ್ಲೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಳು ಜನ್ಮನ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು. ದಳದಳನೆ ಕಣ್ಣೀರಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು.... ಎದೆಗಸ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳಲೇ....? ತಡೆದಳು ಲಲ್ಲೂ. ಛೇ! ಮೂರ್ಖ! ನಾನಿರುವೆ ಧರ್ಮಪತಿ ನಿನ್ನ ಹೃದಯದೊಳಗೆ— ಎಂದಿತೊಂದು ಒಳಗಲ! ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಜೂರುಗಳಾಗಿ ಕಣ್ಣೀರ ಹನಿಯೊಂದಿಗೊಂದಾಗಿ ನೆಲದಡೆಗೆ ಜಾರುತ್ತಿದ್ದುವು, ಜನ್ಮನ ಭಾವಚಿತ್ರದ ಜೂರುಗಳು!!!

‘ ಎಳೆಹೆಣೆದ ಕಸೂತಿ ’ (Drown thread)

ಕೆಳಗೆ ಜಾಳಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದಂತಹ ‘ ಅಪ್ಲೀಕ್ ವರ್ಕ್,’ ಜಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ತುಂಬಿದ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ಹೆಣೆದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದ್ದಲ್ಲವೇ? ಈಗ ಅಷ್ಟೇ ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಇದು ನೋಡಲು ತುಂಬಾ ಕಠಿಣವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದರೂ, ತುಂಬಲು ಸುಲಭವಾಗಿದೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಅಂದವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಇದೇ “ ಎಳೆ ಹೆಣೆದ ಕಸೂತಿ ” (ಅಥವಾ Drawn thread). ಇದನ್ನು ‘ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಕಸೂತಿ ’ ಎಂತಲೂ ಹೇಳಬಹುದು; ಇದರಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸುವುದೂ ಇದೆ; ಬಳಕೆ ಎಳೆ ಜೋಡಿಸುವುದೂ ಇದೆ. ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೂ ಇದನ್ನು ಕರೆಯಬಹುದು; ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ; ಆ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು. ಕತ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಎಳೆ ಜೋಡಿಸುವಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಜಾಣತನವೂ, ವಿವಿಧ ಬಗೆಗಳೂ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಇದನ್ನು ಸದ್ಯಕ್ಕಂತೂ ‘ ಎಳೆಹೆಣೆದ ಕಸೂತಿ ’ ಎಂದೇ ಕರೆಯೋಣ.

ಈ ತೆರದ ಕಸೂತಿಯಿಂದ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ‘ ಲೇಸು’ಗಳನ್ನು ತುಂಬಬಹುದು; ಟೇಬಲ್ ಕ್ಲಾಥ್, ವಸ್ತ್ರ, ಬಾಗಿಲಿಗೆಳೆಯುವ ಪಡೆ—ಇವುಗಳ ಅಂಚನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಹೆಣೆಯಬಹುದು. ಈ ಬಗೆಯ ಕಸೂತಿ ಮಾತ್ರ ತುಂಬಾ ಸಾಜೂಕಾಗಿ ಕಾಣುವುದು; ಎಳೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಸೂತಿ ಮೂಡಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ, ಇದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಾಜೂಕಾಗಿ ಕಾಣುವುದು ಸರಿಯೇ. ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ಹೆಣೆಯುವುದಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧವಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಬಳಿಕ ಈ ತೆರವಿನಲ್ಲಿ, ಎಳೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಬಣ್ಣದ ದಾರದಿಂದ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಣೆಯುವುದಿರುತ್ತದೆ. ಬಳಿಕ ಈ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧವಾದ ರಂಗೋಲಿಗಳ ಅಥವಾ

ಕಸೂತಿ ಕಲಿಯಬೇಕೇ?

‘ ಸರೋಜಿನಿ ’

ಎಳೆಹೆಣೆದ ಕಸೂತಿ

(Drown thread)

ಭೂಮಿತಿಯ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದರೆ, ಈ ಕಸೂತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯ ತತ್ತ್ವ, ಈ ಬಗೆಯ ಒಂದೆರಡು ಕಸೂತಿಗಳನ್ನು ತುಂಬುವವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಳೆದುಬಿಡುವುದು. ಹೆಣೆಯುವ ಸೂಜಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಹೂವುಗಳನ್ನೂ, ಎಲೆ, ದೇಟುಗಳನ್ನೂ ಹೆಣೆಯಬಹುದಾದಂತೆ, ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯ ಕೆಲ ಭಾಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಅಷ್ಟೇ ಅಂದವಾಗಿ, ನಯವಾಗಿ ಹೆಣೆಯಬಹುದು.

ಈ ‘ ಎಳೆಹೆಣೆದ ಕಸೂತಿ ’ಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮೊದಲು ಒಂದು ಸುಲಭವಾದ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಣ್ಣ ರಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕೂಡುವಂತಹ ಬಟ್ಟೆಯ ಒಂದು ಚೌಕು ತುಂಡನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ರಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕೂಡಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಇಂಚು ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೇ ಅಗಲವಿರುವ ಒಂದು ಚೌಕೋನವನ್ನು ಪೆನ್ನಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಗುರುತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಆದರ ನಾಲ್ಕುಬದಿಗೆ, ಈ ಗುರುತುಹಾಕಿದ ಗೆರೆಯಿಂದ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ಇಂಚು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಓಡುವ ಟಿಬ್ಬಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು; ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಟಿಬ್ಬಿಯನ್ನು ಎರಡು ಸಾಲು ಹಾಕಿದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಪೆನ್ನಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಗುರುತು ಹಾಕಿದ ಚೌಕೋನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಜೊಪಾದ ಕತ್ತರಿಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿಬಿಡಬೇಕು. ಮೊದಲು ಚೌಕೋನದ ಮೂರೇ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಅರಿವೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಬದಿಗೆ ಹೊರಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಆ ಮೇಲೆ ಕತ್ತರಿಸಿದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಈ ಚೌಕೋನದಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಳ ತೆರವಾಯಿತಲ್ಲವೇ? ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ—ಅರ್ಧ ಇಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಟಿಬ್ಬಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದೆಯಲ್ಲ! ನಾಲ್ಕು ಬದಿಗೆ—ಆ ಟಿಬ್ಬಿಯ ಸಾಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಟಿಬ್ಬಿಯ ಸಾಲಿನ ವರೆಗೆ—ಲಂಬವಾಗಿ (ಕಾಟಕೋನವಾಗುವಂತೆ) ಗೆರೆಯನ್ನು ದಾರದಿಂದ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಯಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಮೇಲಿನ ಟಿಬ್ಬಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಟಿಬ್ಬಿಯ ಸಾಲಿನವರೆಗೆ, ಮುರಿಗೆ ಮುರಿಗೆಯಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಟಿಬ್ಬಿಯ ಸಾಲೇ ಬೀಳುವುದು. ಈ ಟಿಬ್ಬಿಯ ಸಾಲು ತೆರವುಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳದೊಳಗಿಂದಲೇ ಹಾಯ್ದು ಬರುವುದು. ಈ ತೆರವುಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಟಿಬ್ಬಿ ಕೆಳಗಿನ ಟಿಬ್ಬಿಗಳೆರಡೂ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡುಬಿಡುವುದರಿಂದ, ಟಿಬ್ಬಿಯು ಮುರಿಗೆಮುರಿಗೆಯಾಗಿ

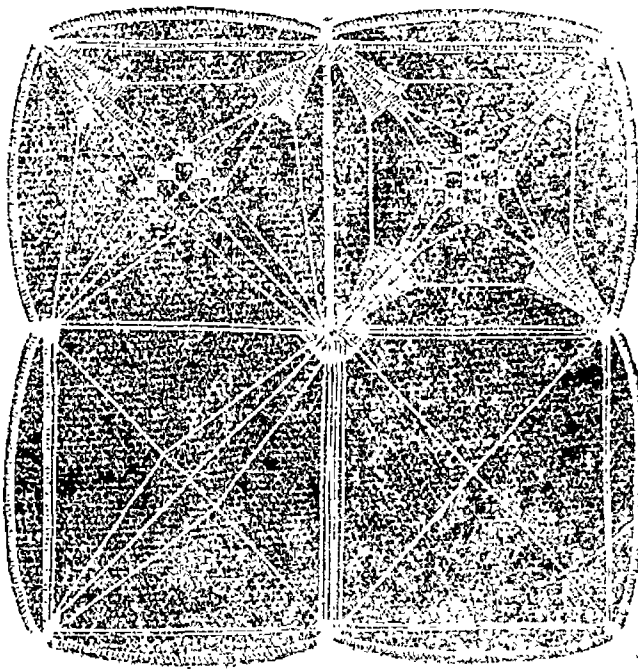
ಕಾಣುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡತಕ್ಕ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ತ್ವದ ಮಾತೆಂದರೆ, ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಬಾರ. ಕೆಳಗಡೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬಣ್ಣದವಾಗಿರಬೇಕಾಗುವುದು.

ಕೆಳಗಿನ ಟಿಪ್ಪಿಯ ಸಾಲಿಗೆ ಲಂಬವಾಗಿ ಹಾರಿದ ಈ ಟಿಪ್ಪಿಯು ರಿಯಂತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ (ಆಪ್ತಜ್ಞ ಅಂತರದಲ್ಲಿ) ಟಿಪ್ಪಿಯ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಈ ಚೌಕೋನದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಹಾಕಬೇಕು. ಬಳಿಕ ರಿಂಗನ್ನು ಹೊರಳಿಸಿ, ಅಥವಾ ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಟಿಪ್ಪಿಯ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಹಾಕಿ, ಈ ದೊಡ್ಡ ಚೌಕೋನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಚೌಕೋನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಚೌಕೋನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭ, ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಒಣ್ಣದ ದಾರವನ್ನು ಹಾಕಿ, ಎರಡು ದಾರಗಳು ಕೂಡುವಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕತ್ತರಿಸಿರುವುದು ಬಿಡುವ ಬಿಂದುವನ್ನು-ರಂಗೋ-ರಿಯಲ್ಲಿ ಕಮಲವನ್ನು ತೆಗೆಯುವಾಗ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವಂತೆ-ಎಳೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ವರ್ತುಲಾಂತರವಾಗಿ ತುಂಬಿಬಿಡಬೇಕು. ಈ ಚೌಕೋನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದಾರಗಳು ಟಿಪ್ಪಿಯಾಗಿ, ಚೌಕೋನದ ಆಕಾರವು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದು. ಮತ್ತು, ಒಣ್ಣದ ದಾರದಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಮಧ್ಯದ ಬಿಂದು-ಳಿಂದ ಅವುಗಳ ಅಂಚು ವು ಚೌಕಾಗಿ, ಕಸೂತಿಯು ಅಂದ-ಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಳಗಿನ ಮತ್ತು ಕಸೂತಿಯ ಟಿಪ್ಪಿಡವನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿರಿಸಲು ಸುತ್ತಲೂ (ನಾಲ್ಕೂ ಬದಿಗೆ) ಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕು. ಹದರೆ ಹೆಣೆಕೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವುದು.

ಕಸೂತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಸುಲಭ ರೀತಿ; ಮೇಲೆ ನೀರುವ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿ. ಎರಡು ರೀತಿಗಳು ತಿಳಿದರೆ ಅದನ್ನೇ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ನಿಯಮಿತವಾದುದು. ಇಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ನಾಲ್ಕೂ ಬದಿಗೆ ಟಿಪ್ಪಿಯ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಒಳಗಿನ ಬಟ್ಟೆಯು ಕೊಳೆನಾಕಾರದ ತುಂಡನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತೆರವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಆ ತೆರವಾದ ಚೌಕೋನದ ಮೂಲೆ

ಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ, ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಮೊದಲು ಟಿಪ್ಪಿ-ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ, ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ದಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೆಣೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ದಾರವನ್ನು ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಿಯಿಂದ ಸುತ್ತುತ್ತ ಐದು ದಾರಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮೂರು ಅಥವಾ ಐದು ಟಿಪ್ಪಿಗಳನ್ನು ಐದು ದಾರಗಳೂ ಹಾಕಿದ ಬಳಿಕ, ಕೊನೆಯವೆಂಡು ದಾರಗಳನ್ನು ಬಟ್ಟೆಕೊಟ್ಟು ನಡುವಿನ ಮೂರನ್ನೇ ಮೇಲೆ ಹೆಣೆದಂತೆಯೇ ಹೆಣೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೂರು ದಾರಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಟಿಪ್ಪಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತ ಮೂರು ಸಾಲಾದ ಬಳಿಕ ನೆಟ್ಟ 'ಒ' ಒಂದೇ ದಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಲ ಹಾಕಿ ಮುಗಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಉಳಿದ ಮೂರು ಮೂಲೆಗಳ-ನ್ನಾದರೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಮೂಲೆ-

ಗಳನ್ನೂ ನಡುವಿನ ಬಿಂದುಗ-ಳನ್ನೂ ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ, ಕಸೂ-ತಿಯ ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಗಟ್ಟಿ-ಯಾಗಿರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸುತ್ತಲೂ 'ಕಾರ್ಡಿಂಗ್' ಮಾಡಬೇಕು.

ದಾರಗಳನ್ನು ಈ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಕಿದಂತೆ ಇನ್ನೂ ಆ ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಹ ಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಹೆಣೆಯಬಹುದು.

ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಾಕೆಟ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ಹೊಯುವುದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ರೀತಿ. ಇನ್ನು ಜಾಕೆಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಮನ ಎಣಿಸಿ (ಮಂಡು ಮನ-ಗಳಿದ್ದರೆ ಕಸೂತಿ ಒಂದು ವಿಧ-

ವಾಗಿರುವುದು; ಮನೆಗಳು ಜಾಕೆಟ್ಟರ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧವಾಗಿರು-ವುದು.) ಹಾಕುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧ. ಜಾಕೆಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮೂಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಚಿತ್ರದ ಬಿರುಸಾದ ಕಾಗದವನ್ನು, ಜಾಕೆಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆಯ ಕೆಳಗೆ, ನಡುವೆ ಬರುವಂತೆಟ್ಟು, ಎರಡನ್ನೂ ಬಿಗಿಯಾಗುವಂತೆ ರಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಓಡುವ ಟಿಪ್ಪಿಯಿಂದ ಮೊದಲು ಆಕೃತಿಯ ಬಾಹ್ಯ ರೇಖೆಯನ್ನೂ ಹೊಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗಿನ ಕಾಗದವನ್ನು ಹರಿದೊಗೆದು, ಮನೆಗಳನ್ನೆಣಿಸಿಕೊಂಡು, ಒಳಗಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತುಂಬಬಹುದು; ಅಥವಾ (ಜಗತನಯ ಪುಟದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ)

ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗ

೫-

ಕಳೆದೊಂದು ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ '೧೯೫೦ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿನ ಕಾದಂಬರಿ' ಎಂಬ ವಿಷಯ ಕುರಿತು, ಏಳು ಜನರಿಂದ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ವಿಮರ್ಶಕರ ಪರಿವಿಡಿ ಹೀಗಿದೆ:

- ೧ ಶ್ರೀ ವೋ. ವೆಂ. ಮುತಾಲೀಕ ದೇಸಾಯಿ, ಬೆಳಗಾವಿ ('ಹೋರಾಟ' ಲೇ. ಶ್ರೀ. ವಾಮನ ಮಲ್ಲ).
- ೨ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶರ್ಮ 'ವಿದ್ವಾನ್' ಕಾಸರಗೋಡು ('ರೂಪದರ್ಶಿ' ಲೇ. ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವಿ. ಅಯ್ಯರ್).
- ೩ ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಎನ್. ದೇಶಪಾಂಡೆ, ವಿಜಾಪುರ ('ತಾಯಿಯ ಕರುಳು' ಲೇ. ಶ್ರೀ. ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು).
- ೪ ಶ್ರೀ. ಸೀತಾರಾಘವ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ('ಶಾಪ' ಲೇ. ಶ್ರೀ. ವಿ. ಎಂ. ಇನಾಮದಾರ).
- ೫ ಶ್ರೀಮತಿ ಪಿ. ಪದ್ಮಾಪ್ತಿ ಕಾಸರಗೋಡು ('ತಾಯಿಯ ಕರುಳು').
- ೬ ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಆರ್. ಕಾಳನ್, ಕರ್ಕಿ ('ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಿ' ಲೇ. ಶ್ರೀ. ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು).
- ೭ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಯಾಚಾರ್ಯ ಸುರತ್ಕಲ್ಲು ('ರಾಯ್ಚೂರು ವಿಜಯ' ಲೇ. ದಿ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಎಂ. ಎ. ಅವರು ಅನುವಾದಿಸಿದ ಕಾದಂಬರಿಯ ಹೊಸ ಆವೃತ್ತಿ)

ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ತೃಪ್ತಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಗೇನು ಓದುವವರು ಬಹುಜನರಿದ್ದು ವಿಮರ್ಶೆ ಬರೆಯಲು ಮಾತ್ರ ಹಿಂಜರಿಯುವರೆಂದು ಭಾವಿಸುವಂತಿದೆ. ಓದಿದುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಚುರುಕುತನ, ಧೈರ್ಯ ನಮ್ಮ ತರುಣರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದುದು ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಈ ಸಲದ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕಸಮಿತಿಯೇ ನೋಡಿ ನಿರ್ಣಯಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ-ಶರ್ಮರ ವಿಮರ್ಶೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ. ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಎನ್. ದೇಶಪಾಂಡೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಸೀತಾರಾಘವ ಅವರ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಚನ್ನಾಗಿವೆ. ಮಿಕ್ಕುವೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯ:

ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಿಗಾಗಿ, ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ 'ಹೊಸ ಬೆಳಕು' ಎಂಬ ಕತೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಯ ನೀತಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

—ಸಂಪಾದಕರು

ರೂಪದರ್ಶಿ *

(೧೯೫೦ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿನ ಕಾದಂಬರಿ)
ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಶರ್ಮ 'ವಿದ್ವಾನ್' ಕಾಸರಗೋಡು. ದ. ಕ.

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ
ಲೀನಾ ತಾಯಿಯಾಗಿ
ರಿಸ್ವಾತಾಯಿಯಾಗಿ *

ಎಂಬ ಉದಾತ್ತ ಸ್ತ್ರೀಚಾರಿತ್ರದ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು— The face of Judas is cariot ಎಂದು Readers, Digest ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಭಾಗವೊಂದು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಸಾಗಿದುದಾಗಿ ರೂಪದರ್ಶಿಯ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಂದ "ಒರ್ವ ಶಿಲ್ಪಿ, ಶಿಲ್ಪಿಗೆ ರೂಪದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಒರ್ವ ಬಾಲಕ" ಎಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ

ರೂಪವನ್ನು ಲೇಖಕರು ಕಾದಂಬರಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ನಿಯಮದಂತೆ ಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಿಟ್ಟು ಮಿರುಗನ್ನಿತ್ತು ರಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. "ದೈಹಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ಮಾನಸಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಶಾಲತೆಗೆ ಸೌಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ" ಯೆಂಬುದು, ಸ್ವಾನುಭವದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಯುಂಡ ಲೇಖಕರು ಕಥಾಭಾಗಕ್ಕೆ ಕಳೆಯೇರಿಸಿ- "ಕಾದಂಬರಿಯ ರಚನೆಗೆ ಹೊಸತಾದ ರೂಪವನ್ನಿತ್ತು ನೂತನಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದುದೇ ಇದರ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವು. ಇದೊಂದು ಹೊಸಮಾದರಿಯ ಕಾದಂಬರಿಯು.

ಪ್ಲಾರೆನ್ನಿನ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಯೇಸುವಿನ ಜೀವನಚಿತ್ರಣ ಹೊರಟ ಮೈಕೆಲ್ ಎಂಜಲೀಸ್ ಎಂಬ ಶಿಲ್ಪಿಯು, ಬಾಲ್ಯದ ರೂಪಣಕ್ಕಾಗಿ ರೂಪದರ್ಶಿಯನ್ನು ಆರಿಸಲು ಹೊರಟು ವನು. ಪೀಸಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಒರ್ವ ಬಾಲಕನನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ಲಾರೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸುವನು. ಮುಂದೆ ಜುಡಾಸನ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದ ಅದೇ ಶಿಲ್ಪಿಯು ರೂಪದರ್ಶಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಸಾಗಿ, ಕಾರ್ಯಾಂತರದಿಂದ

* ಲೇಖಕರು - ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಅಯ್ಯರ್.
ಪ್ರಕಾಶಕ - ೧೯೫೦ (ಫೆಬ್ರವರಿ-ಏಪ್ರಿಲ್)

ಗೋನಾ'ನಲ್ಲಿ ಪೋಸರ ನಚನದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಬಿದ್ದು, ೨೦ ವರ್ಷಗಳು
 ಲ್ಲೇ ಇದ್ದು, ಅವರ ಇಚ್ಛಾರೂಪವಾಗಿ ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುವನು.
 ದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನ ಮಗಳಾದ ಲೀನಾ ಎಂಬವಳೊ-
 ನೆ ಕೆಲಕಾಲವಿದ್ದು, ಮುಂದೆ ರೂಪದರ್ಶಿಯಾದ 'ಗರಿಬಾಲ್ಡಿ'
 ಎಂಬವನನ್ನು ಅಲಿಮಾರಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಡೆದು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಹು-
 ಕಾಲದ ಬಳಕೆ ಬರುವನು. ಮೊದಲೇ ಬರೆದಿದ್ದ ಬಾಲಕ್ರಿಸ್ತನ
 ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಂಡ 'ಗರಿಬಾಲ್ಡಿ' ಯು— ಸೈತಾನನ ಆವೇಶಕ್ಕೆ
 ಒಲಿಯಾಗಿದ್ದ ಗರಿಬಾಲ್ಡಿಯು, — 'ಟಾಯಿಟೊ' ಎಂಬವನ
 ಸೈತಾನಿಕ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿ, ಪೂರ್ವವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮರೆತಿದ್ದ
 ರೂಪದರ್ಶಿಯು— ಎಚ್ಚರುಹೊಂದಿ, ತನ್ನ ಜೀವನದ ದುರಂತ
 ಕತೆಯನ್ನು ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕವಾದ ಮಾರ್ಮಿಕ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ
 ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತಾ ಗರಿಬಾಲ್ಡಿಯು, ದುರಂತ
 ವೇದನೆಯಿಂದ ಕೆಡೆದುಬಿದ್ದು ಮರಣಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸೈತಾನ-
 ನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಗರಿಬಾಲ್ಡಿಯು, ಮೊದಲಿನ 'ಎರ್ನೆಸ್ಟೊ'
 ಆಗಿ ಸಾಗುತ್ತಾನೆ ಪರಲೋಕವನ್ನು. " ಹೀಗಿದೆ ಕತೆ. ಅಂತೂ
 'ಬಾಲಕ್ರಿಸ್ತನ ರೂಪಿಗೆ ರೂಪದರ್ಶಿಯಾದ ಬಾಲಕನೇ— ಅನೇಕ-
 ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ಅದೇ ಮೈಕೆಲಿಗೆ " ಗರಿಬಾಲ್ಡಿ " ಯಾಗಿ ' ಜೂ-
 ಥಾಸ' ನಿಗೆ ಪಡಿಯಾಗಿ—ರೂಪದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ
 ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಸೂತವಾಗಿ ಹರಿದ ಕಥಾಭಾಗದ
 ಮಾರ್ಮಿಕವಸ್ತು. ಇದರಿಂದಲೇ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಒಂದು ಕಾದಂಬ-
 ರಿಯಿದು.

ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಇಲ್ಲವೆ ಒಂದು ಸಂಘದ ಇಲ್ಲವೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ
 ಜೀವನದ—ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಜೀವನ, ಆದರ್ಶ, ಗುಣ, ನಡತೆ, ಜೀವನದ
 ಗುರಿ, ವಿಶಾಲ ಹಾಗೂ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವನೆ—ಇವುಗಳ
 ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಓದುಗನಿಗೆ ಸುರಸವಾಗಿ, ವಿಚಾರ ಪ್ರಚೋ-
 ದಕವಾಗಿ ಈಯುವುದೇ ಕಾದಂಬರಿಯ ಗುರಿಯು. ಅಂತೂ ಜೀವ-
 ನದ ಅನುಭವಗಳು ವಿವಿಧಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಗತಿಯನ್ನು
 ತೋರಬೇಕು ಕಾದಂಬರಿ. ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಇಲ್ಲವೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ
 ಜ್ಞಾನವ್ಯವಸಾಯವಾದಂತಾಗಿ, ಜೀವನದ ಆದರ್ಶವು ರೂಪು-
 ಗೊಂಡಂತಾಗಿ, ಕೊನೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಗೆಲುವಿನ ಗುಡಿಯ
 ದರೆ, ಆ ಕಾದಂಬರಿಯು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದು. ಈ ನ್ಯಾಯದ
 ಸಾಮಾನ್ಯವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು.

'ರೂಪದರ್ಶಿ'ಎಂಬುದು ಬಹು ಮುದ್ದಾದ ಹೆಸರು. ಕಥಾರಂಭದ
 ಮೊದಲೇ ಕಡ್ಡೆಗೆ ಬೀಳುವ ಒಂದು ಚಿತ್ರವೆಂದರೆ "ನಿಧಿಸುತ್ತಿ-
 ರುವ ಮುನ್ನಥ". ಇದೇ ಮೈಕೆಲನಿಗೆ ರೂಪದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ
 ಎರ್ನೆಸ್ಟನ ಭಾವರೂಪ. ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ, ಸೌಂದರ್ಯದ ಬೀಡಾದ,
 ಮುನ್ನಥನ ಭಾವಪೂರ್ಣನಿದ್ದೆಯು, ಮುಂದಿನ ಕಥಾಭಾಗದ
 ಮುನ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಗರುಡಿಯಲ್ಲಿ
 ಸಿಕ್ಕಿದ ಕೈಯು ಸೌಂದರ್ಯಮುದ್ರಿಕೆಯನ್ನೇನಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ
 ಸೋಜಿಗವಿಲ್ಲ. ಸೌಂದರ್ಯಮುದ್ರೆಯ ಆ ವಿಶಾಲಮನೋಭಾವನೆಯ,

ಕುಂಬುಕಲೆಯ ಭಾವಪೂರ್ಣ ಮುಖದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಅವಲೋಕಿ-
 ಸುವಾಗಲೇ " ಗುಡಿ ಕೆಟ್ಟೆಯಲ್ಲ ಪೆಗದ ವನಿಗೆ ವಿಶಾಲ ಹೃದ-
 ಯದ ಸಾಹಿತ್ಯಾನುಭವಪ್ರತೀಕವಾದ ಗಂಡುಶೈಲಿ ಮು-
 ಧುರ ಚಿತ್ರಣವೂ ಸ್ವಾಯತ್ತವಾಗಿ ಬರಬಲ್ಲುದೆಂಬುದು ವೇದ್ಯವಾ-
 ಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಗರಡೆಡ್ಡೆಯೇ ಈ ರೂಪದರ್ಶಿ ಕಾದಂಬರಿ-
 ಯನ್ನು ಗಂಡುಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿಯಿದೆ."
 ರೂಪದರ್ಶಿಯನ್ನು ಓದುವಾಗ— ವಿಚಾರಮಾಡುವಾಗ— ಶೈಲಿ-
 ಯಲ್ಲೂ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲೂ ಸಿಗುವ ವಸ್ತುವೆಂದರೆ " ಕತೆ— ವಿಶಾಲ
 ಹೃದಯ " ಇವುಗಳ ವಿಲಿಲಿತಗಳಿರುವ ರಸವಾಕ್ಯವು ಅರ್ಪಿ-
 ಗ್ಯವು— ಮಾದಸಿಕವ್ಯವಸಾಯವು. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ
 ಒಂದು ಪ್ರಾಭವವನ್ನು ಬೀರುವುದೆಂಬುದು ಸುಪ್ರಸಂಗದ
 ನಿಷ್ಕಂಶಯ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಿವೆ ಮೂಲಕತೆಯ
 ಎರಡು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎರ್ನೆಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಗರಿಬಾಲ್ಡಿಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿ—
 ಆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮಧ್ಯೇ ಮಧ್ಯೇ ಬೆಡೆದ ಬಾಂಧವ್ಯ — ಇವು
 ಎರಡುಗಳು ಅನುಸೂತವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಎರಡನೆಯ
 ಭಾಗದ ಬಳಿಕ ನಡೆವ ಕತೆಯು ಬಹು ನೂತನವಾಗಿದೆ. ಎಂದರೆ
 ಎರ್ನೆಸ್ಟ್ ತನ್ನ ಅಪರಾವತಾರವಾದ 'ಗರಿಬಾಲ್ಡಿ'ಯ ರೀತಿಗೆ
 ಬಂದುದರ ಕುರಿತು— ಗರಿಬಾಲ್ಡಿಯೇ ತನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಮೈಕೆಲ-
 ನಿಗೆ ಹೇಳುವುದು. ಅದೂ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ದೇವಾಲಯದ ಚಿತ್ರ-
 ಮಂದಿರವುಳ್ಳ ಗೋಪುರದ ಅಟ್ಟಣೆಯ ಮೇಲೆ, ಮುದ್ದು ಮುದ್ದಾದ
 ಬಾಲಕ್ರಿಸ್ತನ ರೂಪದರ್ಶನದ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಟುಂಟಾದ ಆವೇಶದ
 ಸರಮಾಧಿಯ ದಿವ್ಯ ಚೇತನದಲ್ಲಿ ! ನಿಕಾರಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾದ
 ಭಾವವೆಲ್ಲವೂ ಪೂರೈಸುತ್ತರಣೆಯ— ಸುಮಧುರ ಜೀವನದ ಸ್ಮರ-
 ಣೆಯ— ಹಾಗೂ ಪ್ರಕೃತ ಅನುಭವದಲ್ಲೇ ಇರುವ ಗರಿಬಾಲ್ಡಿಯ
 ದುರಂತವೇದನೆಯ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಮೂಡು-
 ವುದು. ಈ ಘಟ್ಟವೆಂತೂ ನವೀಕರಿಸುವ— ಮರುಳಾಗಿಸುವ ಭಾಗ!
 ಒಂದು ಕಾಲದ ಆ ಸುಖಜೀವನದ— ಚೆಲುವಿನ ಮನ್ನಥನ
 ರಸದೂಟದ ದೃಶ್ಯವು, ಆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಲದ ದುರಂತಜೀವನದ
 ಕರುಳು ಕೆವುಚುವ ನೋವಿನಲ್ಲಿ " ಮುಂದೇನು, ಮುಂದೇನು ?
 ಆ ಮನ್ನಥರೂಪಿಗೆ ಈ ಗತಿಯೇಕಾಯಿತು ? ಏನಾಯಿತು ? "
 ಎಂದು ಸಾಗುತ್ತಾ— ಕೊನೆಯ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ " ಅಯ್ಯೋ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಾ,
 ನನ್ನನ್ನು ಐಕ್ಯಾರ್ಥವಂತನನ್ನಾಗಿ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀನೇ
 ಮಾಡಿ, ಈ ಗತಿಗೆ ಈಡಾಗಿಸಿದೆ " ಎಂದೆನ್ನುವಾಗ ' ಅಯ್ಯೋ !
 ಎರ್ನೆಸ್ಟ್ ' ಎಂದು ನಮಗರಿಯದೇನೇ ಮಾತು ಬಿದ್ದು ಹೋಗು-
 ವುದು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಪಡೆಬಹುದಾದ ಸೌಂದರ್ಯವು
 ಮೇರೆ ಮೀರಿದಾಗ, ಸಂಶಯ ಪಿಶಾಚಿಯು ಸೌಂದರ್ಯದೊಡನೆ
 ಸಂಕೋಚಭಾವನೆಯಿಂದ ತಲೆದೋರಿದಾಗ, ಅಗುವ ಭಾವಗಳೆಲ್ಲ
 ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ತೋರಿಬಂದಿವೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ
 ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ವಿಜಾತೀಯ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿರಿಸಿ, ತನ್ನದೇ

**೫೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಪಟ್ಟ
ಕರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಯ
ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯ ಗುಳಿಗೆಗಳು**

ಬಾಲ್ಟಿಗೆ ೧-೪-೦

ಎಂತಹ ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕಳೆಯುವುದು.

ವಿಳಾಸ :—

ಗಣೇಶ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ
ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ. ೪

ಅದ ಒಂದು ಹಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಅದೊಂದು ಮಾದರಿ-ಯಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ- ನಿಜವಾಗಿ ಗರಡಿಯಲ್ಲೂ- ಸಾಹಿತ್ಯದ ತನಿ-ರಸವಿದೆಯೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಮತವು.

ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ಸಂಸ್ಕಾರವುಳ್ಳ ಒರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತದ ಉದಾತ್ತತತ್ತ್ವಗಳನ್ನೂ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನೂ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ವರ್ಣಿಸಿದುದು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಇನ್ನೊಂದು ಹಿರಿಮೆ. ಪ್ಲಾರೆನ್ನಿಗೆ ಎರ್ನೆಸ್ಟೋನೊತನೆ ಸಾಗುವಾಗ 'ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸು ದೊಡ್ಡದಾಗಬೇಕು, ಜೀವಿತ ಹರ್ಷವಾಗಬೇಕು, ಆಗ ಬದುಕು ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಎತ್ತಿಕೊಂಡ "ಮಗ್ಗಲದ ಮರಿಯಳ" ಕತೆಯು ಯೋಗ್ಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ. ಗರಿಬಾಲ್ಡಿಯು ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ, ಸಾಧ್ರಿಯ ಕೊರಳಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿಲುಬೆಯು ಗರಿಬಾಲ್ಡಿಯ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದಾಗ ನಡೆವ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯು "ತಂದೆಯೆ, ಬಹು ನೋಂದ ಆತ್ಮವಿದು, ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ ಇದನ್ನು ಕರೆದುಕೊ" ಎಂದು ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಕ್ಕೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸ್ವರ "ಆಮೆಸ್" ಎಂದು. ಈ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭವರಿತು "ಲೀನಾಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ"—ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಲವಾಗಿ ಹೊಡೆಯ ಬಂದಾಗ, ಬಾಲಕ ಎರ್ನೆಸ್ಟೋನಿನ ಕಂಠದಲ್ಲಿ- ಮಗನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದಿತಳಾದ 'ಅಜ್ಜಿ'ಯ ಹೃದಯವನ್ನು ಲೇಖಕರು ಬಹು ಚತುರತೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಮತನಾದ ರೇನು? ಯಾವ ಸಮಾಜದ ಭಾವನಾದರೇನು? ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದು 'ದೀವಿಗೆ'. ಸಾಗುವ ದಾರಿಗೆ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ಪ್ರಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಲೀನಾ, ಲಿಸ್ಸಾ ತಾಯಿಯಂತಹ ಉದಾತ್ತ ಹೃದಯದ ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರೂ, ತಾಯಂದಿರೂ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಯೇಸು-ಕ್ರಿಸ್ತನ ಉದಾತ್ತ ಚಿತ್ರಚಿತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ತನುವನ್ನೇ ಈಡಾಡಿ ಶಾಂತಿ ಸಹನೆಗಳ ಬೀಡಾಗಿ, ವಿಶಾಲ ಹೃದಯಿಯಾಗಿ ಇರುವ ಮೈಕೆಲ್ ನಂತಹ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಭಾವದ ಶಿಲ್ಪಿ ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶಜೀವಿಯು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು. ನಾವು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಲ್ಲ, ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನಲ್ಲ, ಮತವನ್ನಲ್ಲ; ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದು

ಯಥಾರ್ಥವನ್ನು ತೋರುವ—ಸಮಾಜದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವ ಸತ್ಯವು. 'ರೂಪದರ್ಶಿ' ಯನ್ನು ಓದಿದ ಬಳಿಕಾಗುವ ಭಾವವು ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮದ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಹರಿಯಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ; ಒಂದು ನೋಂದ ಜೀವನದ ಬಿಂದ ಕತೆಯನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ತೋರಿದ ಸಾಹಸವನ್ನು ತೋರುವುದು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಇದು ಒಂದು ಮಧುರ ಚಿತ್ರಣ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಿತ್ರಣವು ದೈಹಿಕಾವಲಂಬನದ ಮಾನಸಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರತೀಕವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾರಿದ ನಿದರ್ಶನವು.

ಇದರಲ್ಲಿಯ ಯಾವ ಪಾತ್ರಪರಿಪೋಷಣೆಯಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ, ಲೇಖಕರು ಉಚಿತವಾಗಿಯೇ ವ್ಯಕ್ತಿಚಾರಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಿ ಕಳೆ ಬೀರಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಥಳವರ್ಣನೆಯಲ್ಲೂ ಹಿಂದೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಗರಿಬಾಲ್ಡಿಯು ದೊರೆತ ಗ್ರಾಮ; ಎರ್ನೆಸ್ಟೋ ಕಳೆದ 'ದುರಂತಜೀವನದ ಕಾಡು-ಗುಡ್ಡ, ಪ್ಲಾರೆನ್ನ ನಗರಯಾನ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿವೆ.—ಅದರಲ್ಲೂ ಗರಿಬಾಲ್ಡಿಯು ತನ್ನ ಪ್ರೇಯಸಿಯಾದ ಯುವೋನಾಳ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಸೈಂಟ್ ಪೀಟರ್ ದೇವಾಲಯದ ಮೆಟ್ಟುಕಲ್ಲಲ್ಲಿ—ಭಿಕ್ಷಾರ್ಥಿಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ—ದರ್ಶನಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತ ಆ ದೃಶ್ಯವು ದುಸ್ಸಹವಾಗಿದೆ. ಆಶಾತುರವಾದ ಮನಸ್ಸು, ವಿಕಾರಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿದೆ; ಆ ಮುಚ್ಚಳದಲ್ಲಿ "ಸೇಡಿ" ನ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ದೊರೆತ ಆ ನಾಣ್ಯವು ಯುವೋನಾಳತ್ತ ಭಿಕ್ಷೆಯು—ಆ ಹೃದಯದ ಶಾಂತಿಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಆಸರೆಯು. ಈ ದೃಶ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಮರುಗಬೇಕಾಗಿದೆ. "ಸೇಡು" ನಮ್ಮನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಎರ್ನೆಸ್ಟೋನನ್ನು ಕೊಲೆಗಾರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಆಶೆಯಲ್ಲ ಲೇಖಕರದು. ಅವನನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದ ಆದರ್ಶ ಮಾನವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಬಯಕೆ ಲೇಖಕರದು. ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪಡಬಹುದಾದ "ಸುಖ-ದುಃಖಗಳ" ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಲೇಖಕರು 'ಎರ್ನೆಸ್ಟೋ'ನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿ, ಉಳಿದ ಪಾತ್ರಗಳಿಂದ ಅದೇ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮಿರುಗನ್ನಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಪಾತ್ರವೂ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಸಂಸಾರದ ವಿವಿಧ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು—ಮಾನವನ ಪಾಶವೀಕ್ಯತ್ಯವನ್ನು, ಸಂಶಯದ ಗೊಂದಲವನ್ನು "ರೂಪದರ್ಶಿ" ಯಾಗುವ ಗತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ "ರೂಪದರ್ಶಿ"ಯನ್ನೇ ಕಾಣಬೇಕು. ಒಮ್ಮೆ ಓದಲು ಕುಳಿತರೆ, ಕತೆ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಬೇರಾವ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಮನವು ಸಾಗಲಾರದು. ಅವುದೋ ಶಕ್ತಿಯು ಸೆಳೆಯುವುದು. "ಗರಿಬಾಲ್ಡಿ" ಕತೆ ಹೇಳುವಾಗ ದುರಂತಪೀಡೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಗದ ಮೈಕೆಲನು "ನಿಲ್ಲಿಸು-ಕತೆ" ಯನ್ನು ಎಂದೆನ್ನುವಾಗ 'ಇಲ್ಲ; ಮುಗಿಸಿಯೆ ಬಿಡುವೆ. ಮುಂದೆ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು' ಎಂದು ಗರಿಬಾಲ್ಡಿಯನ್ನು ವಾಗ, 'ಓದುಗನ' ಮನಸ್ಸು ಕೆರಳುವುದು;

ಈ ಮಾದರಿಯ "ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತಾ—ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ" ಕಾದಂಬರಿಯು ನೂತ್ನವಾಗಿಯೂ, ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ಇದೆಯೆನ್ನಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದೀ-ಹಿಂದೀ-ಕನ್ನಡ ರತ್ನ ಕೋಶ

ಸಂಪಾದಕರು ಡಿ. ಜಿ. ಡಿ. ವೈಸಾಳ 'ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷಾಕೋಶಿವಿ' —
ಶಿಕ್ಷಕನಾದ, ಧಾರವಾಡ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ರಾಮಾತ್ರಯ ಬುಕಾಡಿಪೂ,
ಧಾರವಾಡ. ಬೆಲೆ, ೮-೧೨-೦.

ಇಂದು ಸಾಹಿತ್ಯಮಹತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಹೋದರೂ
ರಾಜಕೀಯ ಮಹತ್ತ್ವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯರೂ
ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದಿ-
ಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂತರ
ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ
ಭಾಷೆಯೊಂದು ಬೇಕೇಬೇಕು. ಸ್ವರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆಯು ಆ
ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೆಂದಮೇಲೆ, ಪ್ರಾಂತೀಯ
ಭಾಷೆಯಾದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಮೊದಲು ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ-
ಬೇಕಾದುದು ಹಿಂದೀಭಾಷೆಯನ್ನು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ
ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ಕೋಶ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಭಾಷಾಂತರಾದಿ
ಗ್ರಂಥಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದು ಸಹಜವೆ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತೀಯ
ಭಾಷೆಗಳಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ನಿರ್ಮಿತಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ
ಹೊಸ-ಹೊಸತಾಗಿ ಮುಂದುವರುತ್ತಿರುವುದು ಸಮಾಧಾನದ
ಸಂಗತಿ.

ಕನ್ನಡ-ಹಿಂದೀ ಕೋಶಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ನಾಲ್ಕೈದು ಜನರಿಂದ
ಸಂಪಾದಿತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ರತ್ನ ಕೋಶ-
ದಷ್ಟು ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹವೈಪುಲ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಬೇರೆ ಯಾವ 'ಹಿಂದೀ
ಕನ್ನಡಕೋಶ'ದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಲಾರೆವು.

ಮೂಲಕೋಶ ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೧೧೮ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕಗೊಂಡಿ-
ರುವುದಲ್ಲದೆ, ಕೊನೆಗೆ ೭೦ ಪುಟಗಳ ಪರಿಶಿಷ್ಟವಿದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ
ಹಿಂದಿ-ಕನ್ನಡಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಗಾದೆಗಳನ್ನೂ, ಭಾರತದ
ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ,
ಸರಕಾರದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಭಾಗದವರು ಬಳಸುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಬ್ದ
ಗಳನ್ನೂ ಸಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಕೋಶದ ಉಪಯುಕ್ತ
ತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾರಂಭದ ೭-೮ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಉಪಸರ್ಗ,
ಕೃತ್ಯಯೋಜನೆಗಳು, ಹಿಂದೀ ಪದಗಳ ರೂಪಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ

ಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದ
ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸುಲಭಾರ್ಥಬೋಧಕ ಬೇರೆ ಹಿಂದೀ
ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ
ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಲಾ-
ಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಬ್ದದ ಮುಂದೆ, ವ್ಯಾಕರಣ
ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದು ಯಾವ ಪದವೆಂಬುದನ್ನೂ
ಸಂಕೇತಗಳಿಂದ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು
ಪುಸ್ತಕಭಾಂಡಾರದವರೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ
ಕೋಶವಿದು. ಹಿಂದೀ ಕಲಿಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಗಳಿಗಂತೂ ತುಂಬ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯೆನಿಸಬಲ್ಲದು.

ಸಂಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶನ ಕಾರ್ಯವೂ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿದೆ.
ಕಾಗದ, ಮುದ್ರಣ, ಬಂಧನ, ಓರಣ ಯಾವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ
ಈ ಗ್ರಂಥ ಹಿಂದೆ ಬೀಳುವಂತಿಲ್ಲ ಇದಕ್ಕಿರಿಸಿದ ಲ ರೂ. ೧೨ ಅಣಿ
ಯ ಬೆಲೆಯು, ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ
ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ರತ್ನ ಕೋಶವನ್ನು ಕನ್ನಡಿ
ಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ ಪ್ರಕಾಶಕರಿಗೂ ನಮ್ಮ
ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

—ಸಂಪಾದಕರು

ಪ್ರಮತರಂಗ

ಡಿ. ನರಗಿರಿಯವರ ಎಂಟು ಕತೆಗಳ ಸಂಕಲನ.

ಎನ್ನೆಯವರ ಮುನ್ನುಡಿಯೊಡಗೂಡಿದೆ.

ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿಯೆ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲನೆಯ ಸುಂದರ
ಕತೆಯಾದ 'ಪುಣೆಯ ತಾಯಿ' ಯಲ್ಲಿ, ಮಾತೃಹೃದಯದ
ಕೊರಗು ಇದ್ದರೆ, ಎರಡನೆಯ ಕತೆ 'ಚಂಪಿ' ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗಕ್ಕೆ
ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪದವಿ-
ಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ— ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಂಡಿಸಲೆಂದು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು
ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪರಿಸರ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಗೊಮ್ಮೆ
ಈಗೊಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವ ನಿರ್ಗತಿಕ ಕುರುಡ-ಕುರುಡಿಯರ
ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರವೇ 'ದ್ಯಾವು. ಕೆಂಕಿ'ಯ ಕತೆಯ ವಸ್ತು. ಮೂವತ್ತು
ವರುಷ ಗತಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದಿನ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಮುಂಬಯಿಗೆ
ಬಂದ ಗುಜರಾಥಿ ಗ್ರಸಸ್ಥನೊಬ್ಬನು, ಮುಂದೆ ಪುಣೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ
ಬೆಳಸಿ, ತಾನು ಕಲಿತ ಕಾಲೇಜಿನ ಕಟ್ಟಡ, ಇದ್ದ ವಸತಿಗೃಹದ
ಕೊಠಡಿ, ತಾನು ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಲೆದಾಡಿದ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ
ಮೋಹಕ ಮೈದಾನ—ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿ, ದಂಗು ಬಡೆದು
ನಿಂತು, ಕಾಲೇಜು ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೆ ತನ್ನ ಪ್ರಣಯಪ್ರಸಂಗವೊಂದನ್ನು
ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮೈಮರೆತು ನಿಂತುದು 'ಅಲ್ಮಾಮೇಟಿಂ' ನಲ್ಲಿದೆ.
'ಗೆದ್ದವರಾರು' ಎಂಬ ಕತೆ ಶ್ಯಾಮನೆಂಬ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಜೀವಿಗೆ
ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಕಾಲೇಜಿನ ಬಿಡುವಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಊರಿಗೆ
ಮರಳಿದಾಗ ನೀಲಿ, ಎಂಬ ಮುಗ್ಧ ಸ್ವಭಾವದ ಬಾಲ್ಯ ಗೆಳತಿಯೊ-
ಡನೆ (ಈಗ ಅನಾಥ ತರುಣಿ) ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವನು. ಆಗ
ಉಂಟಾದ ಮನಸ್ಸಿನ ಹೊಯ್ಯಾಟವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.
ನಿರ್ಮನೆಯ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿ ಉಷೆ, ತಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಮುಡಿ-

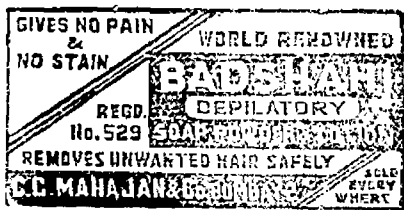
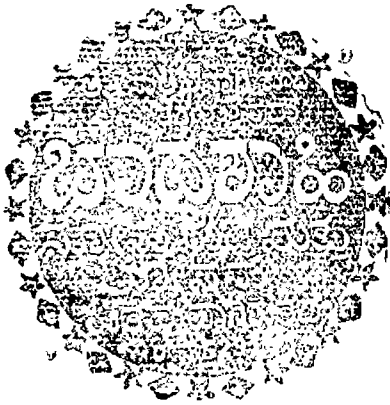
ಯುವದಕ್ಕಿಂದು ಹೂ 'ಒಯ್ದದ್ದಕ್ಕೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಗಣೇಶವೀಕ್ಷಿತರು ಹೊಡೆದ ನಂತರ, ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಶಾರಮ್ಮ ಉಣೆಯ ಪರವಾಗಿ ಜಗಳಾಡಿದ್ದು 'ಗೌರಿಪೂಜೆ'ಯ ವಸ್ತು. 'ಚಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ' ಎಂಬ ತಲೆಬರಹದ ಮುಂದಿನ ಕತೆಯಲ್ಲಿ, ಬಾಲವಿಧವೆಯ ಗೋಳಿನ ಚಿತ್ರವಿದ್ದರೆ, ಕೊನೆಯ ಕತೆ ಹಳ್ಳಿಯದು. ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಕುಡಿಯುವ ಚಟ ಕೆಡವಿಕೊಂಡದ್ದರ 'ಅನರ್ಥವನ್ನು' ಬಣ್ಣಿಸಿ ಕತೆಗಾರರು ಮುಂದೆ ಅವನಿಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದುದೇ 'ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ'ದ ಸಾರಾಂಶ.

ಮೊದಲನೆಯ ಕತೆಯಾದ 'ಪುಣೆಯ ತಾಯಿ' ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿಯೆ ಸೊಗಸಾದ ಕತೆ. ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ, ಶಾಂತಾಬಾಯಿಯ ಚಿತ್ರವು, ಲೇಖಕರಿಗೆ ಹೃದಯವಿದಾರಕವೆನಿಸಿದಂತೆ ಓದುಗರಿಗೂ ಎನಿಸಿದರೆ ಅಚ್ಚರಿಯಲ್ಲ. ಅರೆವಕ್ಕ, ಅಸಹಜ, ಚರ್ವಿತ ಚರ್ವಣ ನಿರೂಪಣೆಯ ವಿಚಿತ್ರಸರಣಿಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಇಂದಿನ ಅಸಂಖ್ಯ ಪುಣ್ಯಗಳನ್ನೋದಿ ಓದಿ ಬೇಸತ್ತುವರೆಗೆ, ಈ ಕತೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು ಸಹಜ. ಶ್ಯಾಮಕುಂದರನ ಕಾಲೇಜು ಜೀವನ ಈ ಕತೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನೆಲೆ. 'ಚಂಪಿ' ಎಂಬ ಎರಡನೆಯ ಕತೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಗೆಯದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಇನ್ನುಳಿದ ಕತೆಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇದು ಬಾರದು. ಎರಡು ಓಲೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಈ ಕತೆಗೆ ಓಟ ಬರಬೇಕಾದ್ದರಿಂದಲೂ, ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಯಿಯಾದ ಚಂಪಿ ಈ ಕಥಾವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖಪಾತ್ರವಾಗಬೇಕಾದದ್ದಕ್ಕೂ, ಇಲ್ಲವೆ ನೈತಿಕಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಕತೆಗಾರರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಿದ್ದು ದಕ್ಕೋ- ಒಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕತೆ ಹೇಳಲು ಅನುವು ದೊರೆತಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. 'ಗೌರಿಪೂಜೆ'ಯಲ್ಲಿ,

ಶಾರಮ್ಮನ ಚಿತ್ರ ಸ್ಫುಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಗಣೇಶವೀಕ್ಷಿತರ ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿವರ್ತನೆ ಅದು ಅನುಸರದ್ದೆಂದೇ ಭಾಸವಾಗದಿರದು. 'ಗದ್ದವರಾರು?' ಎಂಬ ಕತೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಹೊಯ್ಯಾಟ ಚಿತ್ರಸಲು ಮೀಸಲಾದದ್ದು. ಅನಂದರ 'ನಾನು ಕೊಂದ ಹುಡುಗಿ' ಎಂಬ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ವಿವೇಚನೆಗೆ (Exposition) ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಂತೇ 'ಗದ್ದವರಾರು?' ಎಂಬ ಕತೆಯ ತಲೆಬರಹದ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುಗನು ಹುಡುಕಬೇಕಾಗುವದು. ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಉತ್ಕಟತೆಯೂ (Intensity) ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕತೆಗಾರರ ರಸಿಕತೆಯ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂಬಂತೆ, ಅಂದವಾದ ವರ್ಣನೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ- ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಬೆಳಕನ್ನು ತೂರುವವು. ವರಗಿರಿಯವರ ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿಯೆ ಪುಣೆಯ ತಾಯಿಯ ತರುವಾಯ ಒಳ್ಳೆಯ ಕತೆ ಎಂದರೆ 'ಅಲ್ಪಮೇಟಿರ' ಈ ಕತೆಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಓದುಗನ ಕೂಕೂ-ಹಲ ಕೆರಳುತ್ತ ಹೋಗುವದು ಕತೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಮುಕ್ತಾಯಗಳಾದರೂ ಭಾವಗರ್ಭಿತವಾಗಿವೆ. ಕೊನೆಯ ಕತೆಯಾದ 'ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ' ದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ವಿನೋದದ ರೀತಿಗೆ ಮಾರು ಹೋಗಿರುವರು. ಅಂತೇ ಸಾಂತಿ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದೆಗೆಲ್ಲಾ ಉರುಳಿಸುವಳು! ಇದೆಲ್ಲ ಹಂಚಿಕೆ ಎಂದು ನಾವು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ತಂದುಕೊಂಡರೂ, ಕತೆಯ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವಾಸ್ತವತೆ ತಲೆದೋರುವುದು.

ಎನ್ನೆಯವರು ಮುನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಳೆದಂತೆ, ವರಗಿರಿಯವರು ಕವಿಗಳು. ಆ ಕಾವ್ಯಗುಣ ಇಲ್ಲಿಯ ಕತೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಹಣೆಯಿಕ್ಕಿದೆ. ಅವರು ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಾರೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಿದೆ.

ಎನ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ

(೩೦೦ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದು.)

ಬಿಗಿ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ಕಾಗದವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ

ಬಿಗಿ

ಕೂಡ ಇಟ್ಟಿರಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಈ ಜಾಲಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಮನೆಗಳು ಜಾಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿ ಹೊಲಿಗೆ ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೆಳಗೆ ಕಾಗದವನ್ನಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು; ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಧ ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಜಾಲಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬೇರೊಂದು ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕತ್ತರಿಹೊಲಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಚಿತ್ರವನ್ನು ತುಂಬಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು, ಕೆಳಗೆ ಯಾವ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಿದೆಯೋ ಆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೂ, ಮೇಲೆ ಜಾಲಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟು, ರಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ, ಜಾಲಿಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕತ್ತರಿಹೊಲಿಗೆಯಿಂದ ಚಿತ್ರವನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಜಾಲಿಗೆಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯ ಉದ್ದ ಎಳೆಗಳನ್ನೂ ಅಡ್ಡ ಎಳೆಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಕೆಳಗಿನ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಕಸೂತಿ ಮೂರುವುದು; ಅಡ್ಡ, ಉದ್ದ ಎಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟರೂ ಕಸೂತಿ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ಅಂತೂ ಈ 'ಎಳೆ ಹೆಣೆದ ಕಸೂತಿಯಲ್ಲಿ' ಅನೇಕ ಅಂದವಾದ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು.

ಜಯಂತಿ

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

೧೯೫. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು (ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಪ್ರಬಂಧಸಂಕಲನ). ಲೇಖಕರು ದಿವಂಗತ ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯನವರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ ಸೇಯಿಂಟ್ ಎಲೋಸಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜ್, ಮಂಗಳೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೪೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೧೯೬. ಪಳಮೆಗಳು (ಕಥಾಸಂಕಲನ). ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರು, ಮಂಗಳೂರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ವಸಂತಮಾಲಿಕೆ—ವಸಂತ ಪ್ರೇಮಾನಂದಲಿ, ಕೊಡಿಯಾಲ ಬೈಲು, ಮಂಗಳೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೬೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೪-೦.

೧೯೭. ಬಾಲಕಿರಣ (ಧಾರವಾಡದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಚಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಗಳಾದ ಈ. ಶಿ. ಆರಳಗುಪ್ಪಿ, ಬ. ಗ. ಸಿದ್ದನಗೌಡರ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಕ. ಬ. ಮುಮ್ಮಿಗಟ್ಟಿ, ಕನ್ನಡ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೩೬ ಪುಟಗಳು.

ಶಿಕ್ಷಕರು ದಿಗ್ವಿಶ್ವಕರಾಗಿದ್ದು ಕೊಂಡು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಲೇಖನ ಬರೆಯಿಸಿ, ಸಂಕಲಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಈ ಉಪಕ್ರಮ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದುದು. ಈ ಸಂಚಿಕೆ ಮಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಲಿ.

೧೯೮. ಕವನಸಂಗ್ರಹ (ಕವನ ಸಂಕಲನ). ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿ, ಮುಂಬಯಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸಾಧನ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೬+೧೩೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೮-೦.

೧೯೯. ಬೆಳಕು ಕಾಣದ ಬಾಳು (ಕಥಾಸಂಕಲನ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಎಸ್. ಸೆಟ್ಟಿಯವರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸರ್ವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಾಧನ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೦೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

೨೦೦. ಬೆಳಕು (ವಾರ್ಷಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಬಾಗಿಲುಕೋಟೆಯ ಶಂಕರಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು. ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಟಿ. ಪುರಾಣಿಕ ಬಿ. ಎ. (ಆರ್ನರ್), ಬಾಗಿಲುಕೋಟೆ. ಡಿ. ಅ. ೧೦೪ ಪುಟಗಳು. ಕನ್ನಡ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ

ಭಾಷೆಯ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಪುಟಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಂತು ಹಂಚಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

೨೦೧. ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾ (ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಚಾರಾಜ್ಞ ಮಹೋತ್ಸವ ಸಂಚಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಮ. ಗಂಗಾಧರಮೂರ್ತಿ, ೯೭೬ ಮಂಡಿಮೊಹಲ್ಲಾ, ಮೈಸೂರು. ಡಿ. ಅ. ೧೦೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦.

೨೦೨. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಮರಭೇರಿ (ವಿಚಾರಪ್ರಚೋದಕ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನ). ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಗಳಾದ ಶ್ರೀಧರ ತೇಲ್ವರ್ ಮತ್ತು ಹಿರೇಮಲ್ಲೂರ ಈಶ್ವರನ್. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಕಲ್ಪನಾಗ್ರಂಥ-ಮಾಲೆಯ ಪ್ರಕಟನೆ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೧೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೨೦೩. ಪಶ್ಚಿಮದ ಪ್ರತಿಭೆ (೯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೀವನಪರಿಚಯ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೌರೀಶ ಕಾಯಕಿಣಿ, ಗೋಕರ್ಣ. ಧಾರವಾಡದ ಮಿಂಚಿನಬಳ್ಳಿಯ ೧೩ನೆಯ ವರ್ಷದ ೧ನೆಯ ಕುಡಿ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೭೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೨೦೪. ಶಿಕ್ಷಣದರ್ಶನ (ಪೈಕ್ಷಣಿಕ ಗ್ರಂಥ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾ. ಲ. ಬಾನಟ ಬಿ. ಎ, ಬಿ. ಟಿ. ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕರು ಕೆ. ಇ. ಬೋರ್ಡ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್, ಧಾರವಾಡ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸ್ವಾಡಂಟ್ಸ್ ಓನ್ ಬುಕ್‌ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರ್, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೪೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

೨೦೫. ಮುಳ್ಳುಬೀಲಿ (ಆನುವಾದಿತ ಕಾವ್ಯಂಜರಿ). ಮೂಲ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದ ಆನುವಾದಿಸಿದವರು ಶ್ರೀ 'ಜಾಲುಕ್ಯ'. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೪೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೨೦೬. ಸುಪಂಥಾ (ಕವನಸಂಕಲನ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ ಗಣಪತಿರಾಯರು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಆರ್. ಪಾಂಡೇಶ್ವರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೭೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೨-೦.

೨೦೭. ತೂರಿ ಬಂದ ತಾರೆ (ಒಂದು ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಣಯ ಕಥೆ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ್ ಕೋರಟೆ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಆನಂದ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು ೨. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೯೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೨೦೮. ರಹಸ್ಯ (ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಚಿ. ಸದಾಶಿವಯ್ಯ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಆನಂದ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು ೨. ಕ್ರೈ. ಅ. ೪೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦.

೨೦೯. ಜಯಶ್ರೀ (ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ)

೨೧೦. ಶಾಂತಿ (ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ)

೨೧೧. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಘರ್ಷಣೆ (ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕ)
 ೨೧೨. ಅಮ್ಮ (ಕಿರಿಯರ ನಾಟಕ)
 ೨೧೩. ಶಿವಾಜಿಯ ಬಾಲ್ಯ (ಕಿರಿಯರ ನಾಟಕ)

ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ. ಸದಾಶಿವಯ್ಯನವರು; ಪ್ರಕಾಶಕರು ಆನಂದ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು ೨. ಕ್ರೈ. ಅ. ಪುಟಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೬೪, ೯೬, ೩೮, ೨೮, ೨೪. ಬೆಲೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧-೪-೦, ೧-೪-೦, ೦-೮-೦, ೦-೬-೦, ೦-೬-೦.

೨೧೪. ಮಿತ್ರ (ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಗುಡ್ಡೆತೋಟ ಸುಬ್ಬರಾಯರು, ಶಾಂತಿ ಗ್ರಾಮ, ಜಿಲ್ಲಾ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ. ಡಿ. ಅ. ೩೬ ಪುಟಗಳು. ವಾ. ಚಂ. ೨-೪-೦. ಬಿಡಿಸಂಚಿಕೆಗೆ ೦-೪-೦.

೨೧೫. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ (ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಗ್ರಂಥ) ಬರೆದವರು ಪ್ರೊ. ರಾ.ಯ. ಧಾರವಾಡಕರ್ ಎಂ.ಎ. ಮಾಳಮದ್ದಿ, ಧಾರವಾಡ. ಲೇಖಕರೇ ಪ್ರಕಾಶಕರು. ಕ್ರೈ. ೯೬ ೨೪೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ?

೨೧೬. ಕರ್ಮಭೂಮಿ (ಅನುವಾದಿತ ಕಾದಂಬರಿ). ಮೂಲ ಹಿಂದಿ ಲೇಖಕ ದಿವಂಗತ ಪ್ರೇಮಚಂದರ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟೇಶ ಪಾಗಾ ಅವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಪೂರ್ವಾರ್ಧವನ್ನು ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿಯವರು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಈ ಮೊದಲೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಇದು ಉತ್ತರಾರ್ಧ. ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೨೬೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೨೧೭. ರಂಗಮಂಟಪ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಎನ್. ರಾಜಣ್ಣ. ಮೈಸೂರಿನ ಹಂಸ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆಯ ೪ನೆಯ ಗ್ರಂಥ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೨೪೦. ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೧೨-೦.

೨೧೮. ಉಷಾರಾಣಿ (ಪ್ರಗತಿಪರ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಶಂಕರಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರ್, ಕಲ್ಕತ್ತಾ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸಂಗಡಿಗರ ಸಮಿತಿ, ರಾಯಚೂರು. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೩೩+೧೧ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೨೧೯. ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೆಲಸ (ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕಲಿಸುವ ಗ್ರಂಥ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ರಾ. ಶಿಂದಗಿ ಮತ್ತು ವೆ. ಗೋ. ತೊರಗಲ್ಲ ಅವರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ವೆ. ಗೋ. ತೊರಗಲ್ಲ ಬಿ. ಎ. (ಆನರ್ಸ್). ಬಿ. ಟಿ., ಟಿ. ಡಿ. ಬೆಳಗಾವಿ. ಕ್ರೈ. ಅ. ೧೫೪ ಪುಟಗಳು (ಸಚಿತ್ರ). ಬೆಲೆ ೧-೧೨-೦.

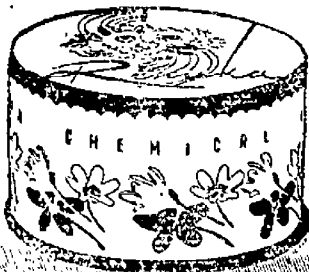
೨೨೦. ಯಾತ್ರೆ (ಕವನಸಂಕಲನ) ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ. ಸಶುಪತಿ. ಬೆಳಗಾವಿಯ ಶೋಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಬಿರಿದಮೊಗ್ಗು ೧. ಕ್ರೈ. ಅ. ೪೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೦-೦.

೨೨೧. ಮದ್ರಾಸ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದ ೧೯೫೦ ನೆಯ ವರ್ಷದ ವರದಿ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಶ್ರೀ. ಗಳಾದ ಕೆ. ವೈ. ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಮತ್ತು ವಿ. ಈಶ್ವರಭಟ್ಟರು. ೧೬ ವೀರಸ್ವಾಮಿ ಪಿಕ್ಚೆ ಸ್ಟುಡಿಯೋ, ಎಗ್ಮೋರ್ ಮದ್ರಾಸ್.

Calchemico's

RENUKA TOILET POWDER

ರೇಣುಕಾ ಫೇಸ ಪೌಡರ

ಇದು ಕೋನುಲವಾಗಿ ಸುಗಂಧಿತ (ಬೇವಿನ) ಪೌಡರ. ಏರಪ್ಪೋಟಿಡ್ ಟಾಲ್ಕಮ್, ಝಾಂಕ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಗ್ನೀಸಿಯಂ ಕಾರ್ಬೊನೇಟ್‌ಗಳಿಂದಿದೆ. ಇದರ ಕ್ರಮವಾದ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಶರೀರದ ದುರ್ವಾಸನೆ, ಉಷ್ಣತೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಚುಚ್ಚುವ ಶಕ್ತಿ, ಇತರ ಚರ್ಮ ಸ್ಪೋಟಿನ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ.

CALCUTTA CHEMICAL

ಬೊಂಬೆ ಅಫೀಸ್ :- ದೇವಕರ್ಷ ಮ್ಯಾನ್‌ಸನ್, ಪ್ರಿನ್ಸಸ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್, ಬೋಂಬೆ.

ಜಯಂತಿಯ ವಾಚಕರಲ್ಲಿನ ಅರಿಕೆ:

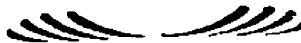

ಮಾರ್ಚ್-ಏಪ್ರಿಲ್ ಸಂಚಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರ ಕೈಗೆ ತಲ್ಲಲು ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ವಿಲಂಬವಾಯಿತು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಬಂದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷದ ಜಯಂತಿಯ ಮಾರ್ಚ್-ಏಪ್ರಿಲ್ ಸಂಚಿಕೆಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಲಂಬವಾಗಿಯೇ ವಾಚಕರ ಕೈಸೇರುತ್ತಿದ್ದುದು ಅವರ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಸಲದ ಸಂಚಿಕೆಯ ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಲಂಬವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ವಾಚಕವರ್ಗ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೇನನೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು, ಎಂದಿನಂತೆ ಆ ಆ ತಿಂಗಳ ೧ನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುವಂತೆ ಎಚ್ಚರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಇಂಥ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿನ ದುರ್ಧರ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಸ್ನೇಹಾದರಗಳಿಂದ ನೋಡಿ, ಸಹಾಯಹಸ್ತ ನೀಡುತ್ತಲಿದ್ದರೆಯೆ ಅದರ ದಾರಿ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗುವುದೆಂಬುದರ ನೆನಪು ನಮ್ಮ ವಾಚಕಮಹನೀಯರಿಗಿರಲಿ!

—ಸಂಪಾದಕ, ಜಯಂತಿ.

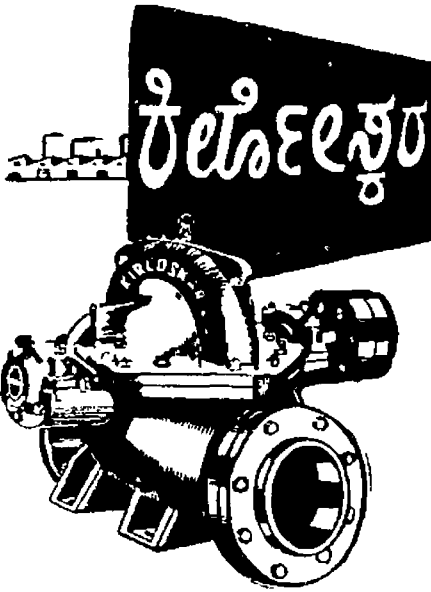

ನಿಮ್ಮ ಮನೆ, ಹೊಲ ಅಥವಾ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ
ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ

ಕಿಲೋಸ್ಕರ್

‘ಸೆಂಟ್ರಿ ಫ್ಯೂಗಲ್ ಪಂಪ್’ನ್ನೇ

ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ.

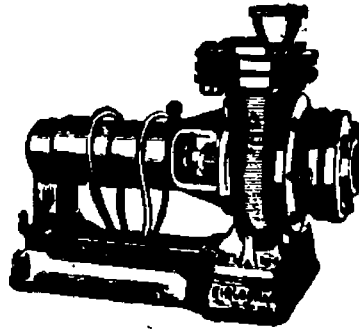
ಸೆಂಟ್ರಿ ಫ್ಯೂಗಲ್
ಪಂಪುಗಳು

ಯು. ಸಿ. ಟ್ರೈಪ್ ಸಂಪನ್

ಒಕ್ಕಲತನ ಮತ್ತು ಕಾರಖಾನೆಯ
ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪ-
ಯುಕ್ತವಾದುದು. ತಾಳಿಕೆ, ಭದ್ರ
ವಾದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಆಕೃತಿ ಇವು
ಗಳ ವೂಲಕ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಬೆಳೆ
ಯುತ್ತಿರುವ ಲೋಕ ಸ್ತ್ರಿಯ ತೆ
ಯನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಈ ಪಂಪು

ಬಿ. ಎಸ್. ಎ. ಪಂಪು

ಅತ್ಯಂತ ಆಧುನಿಕ ಹಾಗೂ ಯಾಂತ್ರಿಕ
ರಚನೆಯ ಮೇರಿಗೆ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರು
ವುದು. ಗಿರಾಕಿಗೆ ಕಳಿಸುವ ಮುನ್ನ ಪ್ರತಿ
ಯೊಂದು ಪಂಪನ್ನೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿ
ಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪಂಪುಗಳು ಔದ್ಯೋಗಿಕ
ಹಾಗೂ ಒಕ್ಕಲತನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ
ವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ರೇಡೀಯೇಷನ್ ಬಂಧುಗಳು ಅ. ರೇಡೀಯೇಷನ್ ವಾಡಿ

ಶ್ರೀ ರಾಜ. ಕೆ. ಕೆ.
JAYANTI

ಸಂಪುಟ ೧೧ ೧ ನೆಯ ಮೇ ೧೯೫೧ ಸಂಚಿಕೆ ೧೨

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ:

ಅಭಿರುಚಿಯ ಅರಿವು (ನಿಚಾರತರಂಗ)				೫೧೯
‘ ಸಾಮಾಜಿಕ ’				
ಜಯಂತಿಯ ೧೩ನೆಯ ವರ್ಷದ ಕೊನೆ (ಸಂಪಾದಕೀಯ)				
ಸಂಪಾದಕರು				೫೨೦
ಎಂಥ ಸೃಷ್ಟಿಯಿದು ? (ಕವನ)				
ಶ್ರೀ. ಮುರೇನೂರ ಸಂಗಣ್ಣ, ಚಿಗಟೇರಿ				೫೨೨
ನನ್ನ ವನು (ಅನುವಾದಿತ ಕಥೆ)				
ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಜಿ. ನಾಯಕ, ಹೈದರಾಬಾದ್				೫೨೩
ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣ (ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಚಯ)				
ಶ್ರೀ. ಗೌರೀಶ ಕಾಯಕಿಣಿ, ಗೋಕರ್ಣ				೫೨೯
ಚಂದ್ರೋದಯ (ಕವನ)				
ಶ್ರೀ. ಸಿದ್ದಣ್ಣ ಮಸಳಿ, ವಿಜಾಪುರ				೫೩೩
ಬೆಳಕಿನ ರಾತ್ರಿ (ಕವನ)				
ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಕಾಸೆಟ್ಟಿ, ಧಾರವಾಡ				೫೩೫

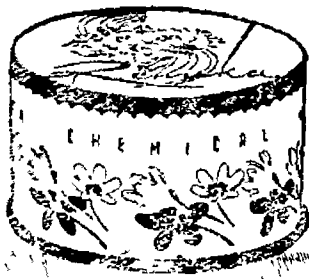
ತಿಬೇಟಿ (ಪ್ರದೇಶ ಪರಿಚಯ)

ಶ್ರೀ ಬೇಂದ್ರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರು, ಧಾರವಾಡ			೫೩೪
ಯಜಮಾನರು ಮಾರ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು (ವಿನೋದಚಿತ್ರ)			
ಶ್ರೀ. ಎ. ಎಸ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಪಣಪಾಲ ಉಡುಪಿ			೫೩೭
ಜಾನಪದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕತೆಗಳು (ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪ್ರಬಂಧ)			
ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ, ಧಾರವಾಡ			೫೪೩
ಅನನ ಕನಸು (ಸಣ್ಣ ಕತೆ)			
ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ ಬಿ. ಎ. ಧಾರವಾಡ			೫೪೭
ಪತ್ರಿಕಾ ವಿಮರ್ಶೆ (ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ರೀಡೆ)			
ಶ್ರೀ. ಶ್ರೀರಾಮ ಪಾಟೀಲ ಬಿ. ಎ, ಬಿ. ಟಿ. ಧಾರವಾಡ			೫೫೦
ಕಸೂತಿ ಕಲಿಯ ಬೇಕೆ ? (ಶಾಡೋವರ್ಕ್)			
ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾದೇವಿ ಹಳವೇಟಿ, ಧಾರವಾಡ			೫೫೫
ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗ			
ಶ್ರೀ. ಸೂ. ಗ. ಅನಠಾನಿ, ಕರ್ಕಿ			೫೫೫
ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆ (‘ ತಿಮ್ಮನ ತಲೆ ’ ಮತ್ತು ಚಿದಂಬರ)			
ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಸಿ. ಎಸ್. ರಾವ್, ಮತ್ತು ಶ್ರೀ.			
ಎಲ್. ಜಿ. ಬೇಂದ್ರೆ			೫೫೯
ಸಾಧರಣೀಕಾರ			೫೬೧

Calchemico's

RENUKA TOILET POWDER

ರೇಣುಕಾ ಪೇಸ್ಟ್ ಪೌಡರ

ಇದು ಕೋಮಲವಾಗಿ ಸುಗಂಧ (ಬೇವಿನ) ಪೌಡರ್. ಏರಪೈಂಟಿಂಗ್ ಟಾಲ್ಪ ಮರ್, ಝಂಕ ಮತ್ತು ಮೃದ್ವಿನಿಯಂ ಕಣರಕನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಕ್ರಮವಾದ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಶರೀರದ ದುರ್ವಾಸನೆ, ಉಷ್ಣವಲಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಚಿಟ್ಟೆಗಳ ಕಡೆ, ಇತರ ಚರ್ಮ ಸ್ಪೋಟಿಸ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

CALCUTTA CHEMICAL

ಮುಂಬಯಿ ಅಫೀಸ್:— ಬೇವಕರ್ಲ ಮ್ಯಾನ್‌ರನ್, ಪ್ರಿನ್ಸೆಸ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್, ಮುಂಬಯಿ

ಜಯಂತಿ

JAYANTI

ಮೇ ೧೯೫೧

ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣಿ. ೫-೦-೦
ಬಿಡಿಸಂಚಿಕೆ ೦-೮-೧

ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳ

ಮೊದಲನೆಯ

ತಾರೀಖಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು

ಸಂಪಾದಕರು— ಶ್ರೀ. ಬೆಟಗೇರಿ

ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕರು—ಶ್ರೀ.

ಎಲ್.ಜಿ. ಬೇಂದ್ರೆ
ಪ್ರಕಾಶಕರು— ಶ್ರೀ ಎನ್. ವಿ.
ಮೆಲ್ಬಿಗಟ್ಟಿ

ಜಯಂತಿ

ಮೇ

೧೯೫೧

ಅಭಿರುಚಿಯ ಅರಿವು

‘ ಸಾಮಾಜಿಕ ’

ಬುದ್ಧಿ-ಭಾವನೆಗಳ ಸಮರಸಸಂಸಾರದ ವಾಕಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ದೇಶ-ಕಾಲದ ಹದವರಿತು ಅಣಿಗೊಂಡುವು—ಮತ-ಮತಗಳೆಂಬ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಧುರನೋದಕಗಳು. ದೇಶಕಾಲ-ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ನೋದಕ ಸವಿಯೆನಿಸಿತ್ತು ನೋಡಾ! ಅದನ್ನವರು ಸವಿಸವಿದು ಜೀವನವ ಸವಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡರು ನೋಡಾ! ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನದ ಸವಿಯನ್ನು ಸಮೂಹದಲ್ಲಿಯೂ ತುಂಬಲು ಶವರೆಸಿ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದರಲ್ಲಾ ಪುರಾತನರು? ಇದರ ರಹಸ್ಯವನರಿಯದೆ, ಹೆಮ್ಮೆ-ಹೆಮ್ಮುಗಳಿಂದ ಹಣೆದವಾಡುವ—ಇಂದಿನ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ, ಅಂದಿನ ಮತ-ಮತದ ಮಧುರನೋದಕಗಳೇ ನಂಜನುಂಡೆಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ ನೋಡಾ ಕಾಲರಾಯಾ!

* * * *

ಇಂದಿನ ಮದ್ಯ, ಶಂಕರ, ರಾಮಾನುಜ, ಬಸವಣ್ಣ, ಮಹಮ್ಮದ್, ವಿಸ್ತಾರಮಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ, ಹೋದರು ಕಾಣಾ ಉಪಾಹಾರದ ಅಂಗಡಿಗೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಶನುಗೆ ಬೀಕೆನಿಸಿದ ವಿವಿಧ ರುಚಿಯ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಬೀಡಿಕೆಯಿತ್ತರು, ತರಿಸಿದರು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಅಭಿರುಚಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯದು. ಆದರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೆ ಒಂದು ಕಾಲುಮಣೆಯ ಸುತ್ತು ಕುಳಿತು, ಒಲವಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತ, ನಲುಮೆಯ ನಗೆಯ ಹರಿಸುತ್ತ, ತಿಂದು ತೇಗಿದರು. ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿ-ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ರುಚಿಭೇದಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಎತ್ತಿ, ಯಾರೂ ವಾದ ಹೂಡಲಿಲ್ಲ; ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ; ಜಗಳವಾಡಲಿಲ್ಲ!

* * * *

ಹಸಿವ ತಣಿಸಿ ತಣೆವುಗೊಂಡ ಅರುವರೂ, ಬಟ್ಟೆಗಳ ಬೇಹಾರ-ಕೆಂದು ಜವಳಿಯ ಮಳಿಗೆಗೆ ಹೋದರಯ್ಯಾ! ಬಗೆಬಗೆಯ ಬಣ್ಣದ ಬೆಂದಬೆಂದದ ಚಿತ್ರದ ಬಟ್ಟೆಗಳ ರಾಶಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣು ತುಂಬ ನೋಡಿದರು ಕಾಣಾ! ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ, ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಕಣ್ಣು-ಮನಸುಗಳೂ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡುವು ನೋಡಾ! ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ತಂತಮ್ಮ ಅಭಿರುಚಿಗೊಪ್ಪಿದ ಉಡಿಗೆ-ತೊಡಿಗೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು! ಆದರೇನು, ಈ ಅಭಿರುಚಿಯ ವಿಷಮತೆಗಾಗಿ ಒಬ್ಬರೂ ವಾದ ಹೂಡಲಿಲ್ಲ; ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ; ಜಗಳವಾಡಲಿಲ್ಲ!

* * * *

ಮೈಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ತಿಂಡಿ-ತಿನಿಸು, ಉಡಿಗೆ-ತೊಡವುಗಳ ಅಭಿರುಚಿಯ ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಾದಹೂಡದ ಜಗಳವಾಡದ ಜನ-ಜಂಗುಳಿಯೇ, ಮನ-ಮನಗಳ ತಿಂಡಿ-ತಿನಿಸು, ಉಡಿಗೆ-ತೊಡವುಗಳ ಅಭಿರುಚಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧತೆ ಕಂಡರೆ ವಾದಹೂಡಬೇಕೇನಯ್ಯಾ, ಕದನವಾಡಬೇಕೇನಯ್ಯಾ! ತಿಂಡಿ-ತಿನಿಸು, ಉಡಿಗೆ-ತೊಡವುಗಳು ಹೊರವೈಯನ್ನು ಹೊರೆದು ಹಸದನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮತ-ಮತದ ನೋದಕಗಳೂ ಮತಾಚಾರದ ಅವಲಂಕಗಳೂ ಒಳವೈಯನ್ನು ಹೊರೆದು ಹಸದನಗೊಳಿಸುವುವಯ್ಯಾ! ಆಯ್ಯಾ, ಈ ಅರಿವಿನರಿವ ಹರಿಹಂಗದಂತೆ ಹೃದಯದಲಿರಿಸಿ, ಇಳಿಯನ್ನು ಕೆಳೆಯ ಹಂದರವನ್ನಾಗಿಸು ಕಾಲರಾಯಾ!

ಜಯಂತಿಯ ೧೩ನೆಯ ವರ್ಷದ ಕೊನೆ

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಜಯಂತಿ ತನ್ನ ೧೩ನೆಯ ವರ್ಷವನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿಕೊಂಡು ತಿಳುಹಲು ಒಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಸಮಾಧಾನವನ್ನಿತ್ತುದೆ. ಸದ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕಗಂಡಾಂತರದ ಮೂಲಕ, ಜಯಂತಿಯ ಇತ್ತೀಚೆಗಿನ ೧-೨ ವರ್ಷಗಳು ಬಗೆಹರಿಯಲಾರದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತಲೆ ದಾಟಿಹೋಗಿವೆ. ಜಯಂತಿ ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ನಾಡು ಆರ್ಥಿಕಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿರುವುದೇನೋ ಸರಿಯೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗಿನ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳ ಆರ್ಥಿಕಗಂಡಾಂತರ, ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗವನ್ನು ತಿಂದು ತೇಗಲು ತೊಡಗಿದುದರಿಂದ, ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಜಯಂತಿ, ಅದರ ದುಸ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ.

ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವೊಂದು ವೃತ್ತಿಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಹಣದ ಹೊಳೆ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಲಿದೆ. ಆದರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನರಿಯದ ಆ ಜನರ ಹಣದ ಪ್ರಯೋಜನ ಜಯಂತಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಆಗುವಂತಿಲ್ಲ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುಖ-ವಿಲಾಸಗಳೇ ಸರ್ವಸ್ವವೆಂದು ತಿಳಿದವರಿಂದ, ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನೆರವು ಸಿಕ್ಕುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ?

ಮೊದಲೆ ಆರ್ಥಿಕಸಂಕಟದಿಂದ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಲಿರುವಾಗ, ಸದ್ಯದ ಜಾಗತಿಕಯುದ್ಧದ ಭೀತಿಯೂ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತ ಸರಕಾರವು ತಳೆದಿರುವ ವಿದೇಶವ್ಯವಹಾರದ ನೀತಿಯೂ ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಒದ್ದಾಡಲು ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಕಾಗದಕ್ಕಾಗಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಇಮ್ಮಡಿ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದೆ. ಅಂಜೆಯಖಾತೆಯು ಕೆಲವೊಂದು ವ್ಯವಹಾರವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ದರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಯಾವ ಉಪಕರಣದ ಬೆಲೆಯೂ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇಂತಹ ದುರ್ಧರ ಗಂಡಾಂತರಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತ ಜಯಂತಿಯು ಜೀವಿಸಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ಔದಾರ್ಯ-ಸಹಾನುಭೂತಿಗಳೇ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನಾವು ಆಗಾಗ ಅನೇಕ್ಷಿಸುವುದರ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗರು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು.

‘ಇಂತಹ ಪರಿಯಿಂದ ಜಯಂತಿಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸುವಿರಾದರೂ ಏಕೆ ?’ ಎಂದು, ಕೇವಲ ವ್ಯವಹಾರಜ್ಞರು ನಮಗೆ ಅಡ್ಡಪ್ರಶ್ನೆ

ಹಾಕಬಹುದು; ಹಾರಿದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ, ‘ಜಯಂತಿ’ಯಂತಹ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆ ? ಸುದ್ದೆವನ್ನೇ ದುರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಜಯಂತಿಯಂತಹ ಪತ್ರಿಕೆ ನಾಡಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಜನತೆಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅನುಭವ ನಮ್ಮದಾಗಿದ್ದರೆ, ಜಯಂತಿಯನ್ನು ೧೩ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ನಡೆಯಿಸಿ ೭-೮ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊರುವ ಅಪರಾಧವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇರಿವೆಯ ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಚಂದಾದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲಿದೆ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಅಂಚೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಸಂಚಿಕೆಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಒಬ್ಬರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆ, ನೂರಾರು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿ, ಕೊನೆಗೆ ತರಿಸಿದ ಯಜಮಾನರಿಗೇ ದೊರೆಯದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಜಯಂತಿಯ ಒಂದೊಂದು ಸಂಚಿಕೆಯೂ ತನ್ನ ಗುಣದ ಮೂಲಕ ರಸಿಕವಿಮರ್ಶಕರಿಂದ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯ ಉದ್ಗಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ‘ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಹಿರಿಯಪತ್ರಿಕೆ’ ‘ಕರ್ನಾಟಕದ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಪತ್ರಿಕೆ’ ಎನ್ನು, ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾದ ಬೇರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸಂಪಾದಕರುಗಳಿಂದ ಮನ್ನಣೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಜಯಂತಿ ನಾಡಿನ ಜನತೆಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು ? ಆದರೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಹೊರಡುವುದೇನೋ ನಿಜ : ಹಣವಿದ್ದು ಕೊಡುವ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲದ—ಕೆಲವರೇ ಆದ—ಹಣವಂತರಿಗೆ ಜಯಂತಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಓದಬೇಕೆನ್ನುವ ಹಣವಿಲ್ಲದ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಜಯಂತಿಯ ಅಗತ್ಯ ತುಂಬ ಇದೆ.

ಈ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಲ ಬಂದೀತೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ, ಸಾಲದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊರುತ್ತಲಾದರೂ ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಲ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಲಕ್ಷಣಗಳಂತೂ ಕಾಣಲೊಲ್ಲವು. ೧೩ ವರ್ಷ ಕಾಲ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಈಗ ನಾವು ನಿರಾಶಾವಾದಿಗಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುವುದೆಂದರೆ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನಷ್ಟವೆಂಬುದರ ಕಲ್ಪನೆ ನಮಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಇಂತಹ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ನಡೆಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರು ದಾರಿಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದೀತು. ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ವೆಚ್ಚಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದೀತು. ಅದುದರಿಂದ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಬದುಕಿಸಿ ಈ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಪಾರುಗೊಳಿಸುವುದು ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಅನೇಕ ಸಹೃದಯವಾಚಕನರ್ಗ ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಮುಂಡಾಡುತ್ತಲಿದ್ದರೂ, ಆದರಲ್ಲಿರುವ ಕೊರತೆಗಳ ಕಲ್ಪನೆ ನಮಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದೆ. ‘ಇರುವ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು

ಬಿಂಬದರೆ ಶಾಸನಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಬರುವುದು' ಎಂಬ ವ್ಯವಹಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕೆಲವರು ಹೇಳಬಹುದಾದರೂ, ಕೂರತೆಗಳನ್ನು ತುಂಬುವುದಕ್ಕೂ ಹಣ ಮೊದಲೇ ಬೇಕಾಗುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೇಕಾಗಿರುವ ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಅದರೊಡನೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಕೊರತೆಗಳೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರಾಂತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಬಂಡವಾಳದ ಬಲವು ದೊಡ್ಡವರು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುಂದೆ, ನಮ್ಮ ಜಯಂತಿ ಬಡಮುಟ್ಟಿದೆಯೆಂಬುದರ ಅರಿಕೆ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಂಡವಾಳಗಾರರಾರಾದರೂ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿ, ಜಯಂತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದವಿಸಿದರೆ, ಎಲ್ಲ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅದನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನಾಗಿಸುವುದು ತೋರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಬಂಡವಾಳಗಾರರ ದೃಷ್ಟಿ ಇಂತಹ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ತಿರುಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ನಾವು ಜಯಂತಿಯ ಪೋಷಣೆಯ ನೆರವಿಗಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೆದುರೇ ಮೈ ಉಡಿಯನ್ನು ಒಡ್ಡಿ ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ. ಚಂದಾದಾರರಾಗಿ, ಹಿಂದಾಹಾರದಿಂದ ನಮ್ಮ ಉಡಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ, ಜಯಂತಿಯ ಬಿಂಬರಿತವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಬೇಕು ಆವರು.

ಬಂಡವಾಳದ ಬಲವಿಲ್ಲದ ನಮಗೆ ಆಗಾಗ ಹಣದ ಅಡಚಣೆಗಳು, ಕೆಲವು ಜನ ಸಹೃದಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೂ ನಮಗೆ ನೆರವು ಕೊಡದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಜಯಂತಿಯ ಗತಿಯು ಖಂಡಿತವಾಗಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು. ಹೀಗೆ ನೆರವು ಕೊಟ್ಟವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಕೆ. ದೀಕ್ಷಿತ ವಕೀಲರು, ಡಾ. ಕಮಲಾಪುರ ಕಾಂತ್ಯಾಯರು, ಶ್ರೀ. ಹಳಪೇಟೆ ಚಿಂತಾಮಣಿರಾಯರು, ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಪಿ. ಕಣವೀಕರ ವಕೀಲರು, ಶ್ರೀ. ಬಿ.ಜಿ. ಚಿಮ್ಮಲಗಿಯವರು ಶ್ರೀ. ಕುಡುಪೀರಾವ ಗುರುರಾವ ಪಾಟೀಲರು— ಇವರೆಲ್ಲರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೆಳಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಿರಪೇಕ್ಷಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಕಾಲಿಕ ಸಹಾಯ ಸ್ಮರಣೀಯವಾದುದು.

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆರವೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್‌ನ ಸಂಚಾಲಕರು. ಜಯಂತಿಯ ಸುಖ-ದುಃಖದ ಚಾರವನ್ನಿವರು ಮಾಡದೆ ಕೇವಲ ವ್ಯವಹಾರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆದಿದ್ದರೆ, ಜಯಂತಿಯ ತೊಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲಿದ್ದಿತು.

ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವಿ. ದೇವಳಿ, ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಎಸ್. ಮಠಕರ ಮೊದಲಾದ ಚಿಂತಕರು, ಜಯಂತಿಗೆ ಚಂದಾದಾರರನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಸಹಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಇದೊಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವೆಂದು ಯಾರೂ ಛಾವಿಸಲಾಗದು.

ಈ ಗ್ರೀನಿಯ ವರ್ಷ, ಡಿ. ೨೬ ದ ೨೫೦ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪುಟಗಳನ್ನು ವಾಚಕರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಅವುಗಳ ವೈವಿಧ್ಯ, ರಸಪೂರ್ಣತೆ, ಅಭ್ಯಾಸಪೂರ್ಣತೆಗಳು ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಬಾರದೆ ಇರುವವು. ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ 'ಹೇಮಂತ ಸಂಚಿಕೆ'ಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನಂತೂ ಎಲ್ಲ ವಿಮರ್ಶಕರೂ ಒಪ್ಪಿ ಹೊಗಳಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಥೆಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಗೆ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು, ಬೆಂಗಳೂರಿನ 'ಕತೆಗಾರ' ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಂ-ತಿಂಗಳೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ 'ಕನ್ನಡ ಕಥಾವಾಹಿನಿ' ಎಂಬ ವಿಮರ್ಶಾ ವಿಭಾಗವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಯಾವ ಕತೆಯೂ ನಿರ್ಗಂಧಕುಸುಮವಲ್ಲವೆಂಬ ಸಂಗತಿ ಅದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಹೋಗದು.

ಆದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೇ ನಮ್ಮ ವಾಚಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ್ಷೆ, ಲೇಖನಗಳ ಆಯ್ಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತೀಕ್ಷ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ತಳೆದು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಜನ ತರುಣ ಲೇಖಕರನ್ನು ನಿರಾಶೆಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುವ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪ್ರಸಂಗ ನಮಗೆ ಒದಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಪೂರ್ವಗೃಹ-ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪಕ್ಷಪಾತಗಳ ಆರೋಪಗಳನ್ನೂ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲಾಗದು. ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ತಕ್ಕ ಗುಣಗಳಿದ್ದ ಲೇಖನಗಳು ಹಿರಿಯರವೋ ಕಿರಿಯರವೋ ಎಂಬ ಯಾವ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

'ವಿಮರ್ಶೆಯ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗ' ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಒಂದು ವಿಭಾಗವಾದರೂ 'ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆ'ಯ ಅಗತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಸವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗುವುದು. ಅದರೂ ಆಗಾಗ ನಮ್ಮ ತರುಣ ವಾಚಕವರ್ಗಕ್ಕೆ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಭರವಸೆ ಕೊಡುವೆವು.

ಗ್ರೀನಿಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕಾಗಿ ರಸಪೂರ್ಣವಾದ, ವಿಚಾರಪೂರಿತವಾದ ಕವಿತೆ, ಕತೆ, ನಾಟಕ, ಪ್ರಬಂಧ, ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಲೇಖಕವರ್ಗಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ವಂದನೆಗಳು. ಅಲ್ಲದೆ ಹಲವು ಜನ ವ್ಯವಹಾರಿಗಳು ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಕಟನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರವಿತ್ತದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

—ಸಂಪಾದಕ.

ಎಂಥ ಸೃಷ್ಟಿಯಿದು...!

ಡಿ. ಮುದೇನೂರ ಸಂಗಣ್ಣ, ಚಿಗಟೇರಿ

ನೋಟಕಟಕದೊಲು ಕೈಗೆ ನಿಲುಕದೊಲು
ಆಕತೆಗಾದಿಯೇ ದೊರೆಯದಂತೆ—
ಕಲೆಯ ಮೇಳವಲಿ ಚೆಲುವ ಚೆಲ್ಲತಲಿ
ಮನವೆ ಮರುಳಾಗಲೆಂಬುವಂತೆ—
ಯಾರು ಯಾವನನು ಕಾಂಬ ಈ ವಿಶ್ವ-
ಮಂದಿರವನಿಂತು ಕಟ್ಟಿದಾನೆ;
ಎಂತು ಹೇಗಿನನು ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನು
ತನ್ನ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಹಿಡಿದಿದಾನೆ!

ಸೊಗವ ಸೂಸುತ್ತ ಬೀನ ಹೂವಿನೊಳೆ
ಸಾವು ನೆಲೆಸುತಿದೆ ನಗುತ ನಿಂದು;
ಸಾವ ಹೂವಿನಲೆ—ಹೂವಿನೊಡಲಿನಲೆ,
ನೋಡು—ನಿಶ್ಯತೆಯ ಅಮೃತಬಿಂದು!
ಕರಿಯ ಕೋಗಿಲೆಯು ಕುಬ್ಜಕಂಠದಲಿ
ನುಡಿಸೆ ಸಡಗರದಿ 'ಕೂ...ಹು...' ಕೇಕೆ,
('ವಿಶ್ವವೈಚಿಕನೆ ಮಿಡಿದು ಹಾಡುವನೋ!)
ಯಕ್ಷ-ಕಿನ್ನರರೊ ನಾಚರೇಕೆ?

ನೀಲಗಗನದೊಳು ಎನಿತೊ ತಾರೆಗಳು
ಮೂಡಿ ಮಿನುಗುತಾರೆ ಗಣನೆ ಮೀರಿ—
ಸಂಕ್ರಮಿಸ್ತಿರುವ ಕರಿಯ ಕತ್ತಲೆಯು
ಸರಿಯನೆನ್ನತಿದೆ ಸಾರಿ ಸಾರಿ;
ದಿನದ ಬಸಿರಿಂದ ಮೂಡುತೋಡಿ ಬರ-
ಲೊಂದೆ—ಮೂಡಲಲಿ-ಕಿರಿಯ ಜ್ಯೋತಿ-
ತರಿಯ ಕೊರಗಿಸಿದ ಇರುಳ ಕರಿಗುರುಳು
ಸುರುಳಿ ಸುಶ್ರುತಿದೆ; ಎನಿತು ಭೀತಿ!

ಮಣ್ಣ ಮುದ್ದೆಯೊಳು ನಲವಿನೊಟಿಗಳು
ಚೆಲುವು ತೋಟಿಗಳು ಎಂಥ ಮಾಟಿ!
ಪ್ರೇಮದಳೆಗಳಲಿ ಜೀವ-ಜೀವಿಗಳ
ದಿವ್ಯ ಬಂಧನವು—ನವ್ಯ ನೋಟಿ!
ತನ್ನ ತಾನರಿವ ದೇವಭಾವನೆಯ
ಅತ್ಮಜ್ಞಾನವಿದೆ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ;
ಸೃಷ್ಟಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರವಿದು—
ಮಣ್ಣ ನೀ ಮೂರ್ತಿ—ಮನುಷ್ಯನಿಲ್ಲಿ!

ಇಂಥ ಮೂರ್ತಿಯಲೆ ಮನುಷ್ಯನೊಡಲಿನಲೆ
ನೋಡು—ಮತ್ತೆಂಥ ಗುಣಗಳಿಹವು:
ಎಳು ವಂಚಕರ ಎಂಟು ಕಂಟಕರ
ಆರಂಭಗಳೂ ಕೋಟಿ ವಿಹವು!
ಒಂದೆ ಜಾತಿಯಲೆ ಮೇಲು-ಕೀಳುಗಳು
ಕೊಲೆಯೊ- ಸುಲಿಗೆಗಳು— ಸ್ವಾರ್ಥದಾಟಿ!
ಮನುಷ್ಯ ದೇವನಿಹ?—ಅಲ್ಲ; ಅಸುರನಿಹ?
—ತಿಳಿಯೆನೇನೆಂಥ ಜೋಡ್ಯಮಾಟಿ!

ಎಂಥ ವಾಯುವಿದು, ಎಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತಿದು,
ಎಕೆ ಬೀಸುತಿದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿ?
ಎಂತು ಹರಿಯುತಿದೆ ಜೀವ ಸಂಕುಲದಿ
ಜೀವಜೀತನದ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ?
ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯಿದು ಜಡದ ಅಣುವಿನೊಳು
ಹುದುಗಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಹುದು ವಿಲಯವಾಗಿ!
ಯಾರ ಮುಕ್ತಿಗಿವು—ಹುಟ್ಟು-ಸಾವುಗಳು?
ಬುದ್ಧಿ ಸೋತಿಹುದು ಧ್ವಾನಿಯಾಗಿ.

ಮಲೆತ ಬೆಟ್ಟಗಳು, ಹಗಲು-ಇರುಳುಗಳು,
ಜಲಧಿ ಸೇರುತಹ ನದಿಯ ನೀರು—
ಎನಿತು ಯುಗಗಳನೆ ದಾಟಿ ಬಂದಿಹವೊ
ಎಕೆ ಬಾಳಹವೊ, ಬಲ್ಲರಾರು?
ಇಂತು ವಿಶ್ವವಿದು ಬದುಕೆ ಬಾಳುತಲಿ
ಕೋಟಿ ಕಲ್ಪಗಳೆ ಉರಂಜಿ ಕೂಡ—
ನಮ್ಮ ನೋಟದಲಿ 'ನವ್ಯನಾಟಕವು'!
ಬಾಳು ಹಾಡಿಹುದೆ ಹೊಸತು ಹಾಡ?

ನನ್ನವನು

(ಸಂಕ್ಷೇಪ) *

ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಜಿ. ನಾಯಕ, ಹೈದರಾಬಾದ್

★

ಸುಖಿಯಾನಂತಹ ಸ್ವಚ್ಛಂದದ ಹೆಣ್ಣು ಬಯಸುವುದು ದುಡುಕಿನ ಗಂಡನೇ! ಗಂಡಿನಲ್ಲಿಯು ದುಡುಕು ಎಚ್ಚರುಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಅಂತಹದೊಂದು ಕಾವಿನ ವಾತಾವರಣ ಬೇಕು. ಛೋಟೇನಿಗದು ದೊರೆಯಿತು. ಸುಖಿಯಾ ಬಯಸುವಂತಹ ಗಂಡನಾದ.

★

ರಾಮಲಾಲ್ ಮಿಸ್ಟ್ರಿಗೆ ಮರಣ ಆಕಸ್ಮಾತ್ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅಂದು ಅವನು ಜಿನ್ನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅವನು ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ಜಡ್ಡಿನಿಂದ ಬಳಲಿಲ್ಲ ಕೂಡ. ಎರಡು ಮೂರು ದಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಜ್ವರ ಬಂದು, ಅದರಿಂದಲೇ ತೀರಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟ. ಹೀಗಾಗಬಹುದೆಂದು ಜನರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಸುಖಿಯಳ ಮೇಲೆ ದುಃಖದ ಪರ್ವತವೇ ಕಳಚಿ ಬಿತ್ತು. ತಂದೆಯ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಭಾಗ್ಯ ಅವಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಲಭಿಸಲಿಲ್ಲ. ತಂದೆ ಮುದುಕ ನಿಜ; ಆದರೆ ಇಂದು ಜ್ವರ ಬಂದು ನಾಳೆ ಸಾಯುವನೆಂದು ಅವಳು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಒಬ್ಬಳು. ಮನ ಬಂದಷ್ಟು ಆತ್ಮಳು; ಆದರೆ ಅಳುವುದರಿಂದೇನಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ? ಆತ್ಮತ್ತು ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ತಾಯಿ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲೇ ತೀರಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಇಂದು ಅವಳ ಚಿತ್ರವು ಸಹ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಮಸಕಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಇದೊಬ್ಬ ಮುದಿ ತಂದೆಯೂ ಈ ಹೊತ್ತು ಆಗಲಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ.

ಈಗ ಮನೆತನದ ಭಾರವನ್ನು ಅವಳೇ ಹೊರಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಇಂದವಳು ಮನೆಯ ಒಡತಿ. ಕೂತು ಉಣ್ಣಲು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಇಲಬಹುದೆಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದಳು; ಆದರೆ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ತಾನೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು.

ಅವಳು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು— ಓಣಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ಬುತ್ತಿಯ ಗಂಟನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ

* ಹಿಂದೀ ಕತೆಗಾರರಾದ ಶ್ರೀ. ಕಾರ್ತಿಕಚಂದ್ರದತ್ತರ ಕತೆಯೊಂದರ ಸುವಾದ.

ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಗಂಡಾಳುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು. ಇದುವರೆಗೆ ಹೋಗದೆ ಇದ್ದವಳು ತಾನೊಬ್ಬಳೇ. ಹೋಗಲು ಬಯಸಿದರೂ ತಂದೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿಗೊಡುತ್ತಿದ್ದ ? ಆತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ:

“ ನೀನು ಕೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತೀಯಾ ಮಗಳೇ ? ಬೇಡ ಬೇಡ, ಇದು ಎಂದಿಗೂ ಆಗಲಾರದು. ನನಗೇನು ನಾಲ್ಕಿಂಟು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ! ಇರುವವಳು ನೀನೊಬ್ಬಳೇ ! ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. “ ಆದರೆ.... ” ಆದರೆ ತಂದೆ ಅವಳಿಗೆ ಮಾತಾಡಲೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. “ ಒಳ್ಳೇದು, ನನ್ನ ತರುವಾಯ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರು ಸಲಹುವವರೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತೀಯಾ ? ಓ ! ಆದಕ್ಕೆನು ? ನಿನ್ನ ಗಂಡ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಲಹುತ್ತಾನೆ ಮಗೂ ! ”

ಆದರೆ ಅವಳ ಗಂಡ ಬರುವ ಮೊದಲೇ ತಂದೆ ತೀರಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟ. ಇಂದವಳು ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅವಳು ಸಾಯುವವರೆಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೇ ಉಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಕುಳಿತಿರುವುದು ಅವಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೂ ಸರಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹರಯಜ ವಯಸ್ಸು, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ದೇಹ. ಕೂಲಿಯನ್ನಂಥೂ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು.

ಊರ ಹೊರಗೆ P. W. D. ರಸ್ತೆ ನಡೆದಿದೆ. ಓಣಿಯ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಗುತ್ತೇದಾರನಿಗೆ ಹೇಳಿಸಿ ಸುಖಿಯಳೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಳು. ಗುತ್ತೇದಾರ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯ. ಈ ರೀತಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಬೇಗನೆದ್ದು, ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಎರಡನೆಯವರ ಜೊತೆಗೆ ತಾನೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೊರಡುತ್ತಾಳೆ ಸುಖಿಯಾ.

ಊರ ಹೊರಗೆ ರಸ್ತೆ ತಯಾರಾಗಹತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಕಡೆ ಖರ್ಬಾಖಟ್ಟೆಂದು ಕಲ್ಲುಡಿಯಿರುವ ಸಪ್ಪುಳ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಗೆ ಫೊಪ್ ಫೊಪ್ಪೆಂದು ನೆಲಬಡಿಯುವ ಸಪ್ಪುಳ. ಇವೆರಡು ಗುದ್ದಲಿ-ಸಲಿಕೆಗಳಿಂದ ಮಣ್ಣು ಕಡಿದರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೊತ್ತು ತಂದು ರೋಡಿಗೆ ಸುರಿದು ಭೂಮಿಯಿಂದ ರೋಡನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಿ ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಸಿಕ್ಕು ರಾಕುತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಗುಣುಗುಣಿಯೆಂದು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಡುವಡುವೆ ಮೇಸ್ತ್ರಿಯ ಕೂಗಾಟವಂತೂ ನಡೆದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಇದೆಲ್ಲವೂ ಸುಖಿಯಳಿಗೆ ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳು ಯೋಚಿಸುವಳು: “ ಈ ದಾರಿ ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು ? ಯಾವ ಆಜ್ಞಾತ ದೇಶದ ವರೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು ? ಆ ದೇಶವಾದರೂ ಹೇಗಿರಬಹುದು ? ಈ ದಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಅದೆಷ್ಟು ಜನ ನಡೆಯುವರೋ ! ” ಅಂತಹ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಅವಳು ತಯಾರಿಸಹತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಡೋಂಗರೆ ಬಾಲಾಮೃತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಬಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ದಿನವೆಲ್ಲವೂ ಮಾಡುವ ಮೇಲೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಆ ಸಂಜೆ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ತಿಂದು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಉರುಳುತ್ತಾಳೆ.

ಆದರೆ ನಿನಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ಆಳವಾಗತೊಡಗುವುದು. ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಸುಖಿಯಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಿದ್ರೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಏನೇನೋ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಲೇ ತನ್ನ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾಳೆ: ತಾನು ಒಬ್ಬಳಿ, ತನ್ನ ತಂದೆಯ ನೆನಪು ಬರುತ್ತದೆ. ಜಾತಿಯ ಪಂಚಾಯತ ಜನರು ಕೂಡ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: "ಇಡೀ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀನೊಬ್ಬಳಿ ಹರೆಯದ ಹುಡುಗಿ, ಏನಾದರೂ ಸಂಭವಿಸಿದರೆ ಏನುಗತಿ?" ಎಂದು. ಆದರೆ "ನನ್ನ ತಾಯಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಸಂಕಟಪಟ್ಟು ಸಾಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು? ಆಗ ಯಾರೂ ಸನಿಯಕ್ಕೆ ಹಾಯಲಿಲ್ಲ ಸಹ. ತಂದೆ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವಾಗಲೂ, ಈ ಜನರು ನನ್ನ ಲಗ್ನದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಆದರೆ

ತಂದೆ ಆ ಮುದುಕನಿಗೆ ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಪಂಚಾಯತ ಜನರು ಸಿಟ್ಟಾದರು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಅನ್ನನೀರನ್ನು ಸಹ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು!" ಅವಳಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ತಂದೆ ಸತ್ತಾಗ ಅವಳ ಕಣ್ಣೀರನ್ನೊರಸಲು ಯಾರು ಬಂದರು? ಒಬ್ಬರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಏಕಾಏಕಿ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ದೊಡ್ಡ ಚಿಂತೆಯಾಗಿದೆ. ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: "ಆ ಬಿಂದಾನನ್ನು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊ!" ಹರೆಯದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದುವು. ಎಂತಹ ನೀಚ ಜನರು! ಅವಳು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ತನ್ನ ಮರ್ಜಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲ!

ಸುಖಿಯಾಳು ಮನಸ್ಸು ಒಂದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಮುಂದಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇಂದು ಗುತ್ತೇದಾರ ಹೇಳಿದ—ನಿನ್ನ ಕೂಲಿ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುವೆನೆಂದು. ಕೂಡಲೇ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿಯವನ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿತು. ಅವಳು ದಿನಾಲು ಅವನ ಸಂಗಡಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಅವನು ಗುದ್ದಲಿಯಿಂದ ಮಣ್ಣು ಕಡಿದು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ; ಸುಖಿಯಾ ಪುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತುತಂದು ರೋಡಿನ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ. ಅವನೂ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಹಳ ಮನಸ್ಸುಗೊಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಹೆಸರೇನು? ಹಾಂ, ಛೋಟಿ! ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೋ! ಸಂಜೆ ಕೆಲಸ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಗಡಲೇ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಚುಂಗಿಯ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೊರಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಲಗ್ನ ಆಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ! ಆಗಿದ್ದರೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಸಂಗಡ ಬರಬೇಕಿತ್ತಲ್ಲ? ಇರಲಿ ಬಿಡಿ! ಈ ಮಾತಿನಿಂದೇನಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ?

ಆದರೆ ಪಂಚಾಯತರು ಆಪ್ಪಕ್ಕೇ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಪುನಃ ಅವರು ಒಂದೆಡೆ ಕಲೆತು, ಸುಖಿಯಾಳನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಿದರು. ಅವಳೂ ಹೋದಳು. ಪಂಚಾಯತರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಳು: "ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾರೂ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸ್ವತಃ ತೀರದವಳಿದ್ದೇನೆ," ಎಂದು ಅಂದದ್ದು ಕೇಳಿ, ಪಂಚಾಯತರು ಒಬ್ಬರ ಮುಖವನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಿಕ್ಕಿಮಿಕ್ಕಿ ನೋಡಹತ್ತಿದರು. ಸುಖಿಯಾ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟಿದ್ದು ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು.

ಲಗ್ನದ ಅಗತ್ಯವೇನೋ ಇತ್ತು. ಅದೇ ಅಗತ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಯೋಚಿಸಹತ್ತಿದಳು. ಹತ್ತು ಜನರ ಬಾಯಿಂದ ಹತ್ತು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವಳು ಬೇಜಾರಾಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ಅವಳೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡಳು: ಲಗ್ನವನ್ನಂತೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಪಂಚಾಯತರ ನಿರ್ಣಯದಂತಲ್ಲ, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದವನೊಡನೆ! ಹಾಗಾದರೆ ಅವನಾರು?

ಅವಳ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೇನೋ ಬಹಳ ಜನ ಹಾಯ್ದುಹೋದರು.

ಆದರೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಬಂದವನು ಛೋಟೆ. ಅವಳಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಛೋಟೆ ಅಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಂಡ. ಉಳಿದೆಲ್ಲರಿಗಿಂತ ರಹಸ್ಯಮಯವಾಗಿ ಕಂಡವನೆಂದರೆ ಛೋಟೆ. ಹರೆಯವನ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದವನು. ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ನಡೆ-ನುಡಿಯೇ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅವಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಅವನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತುಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಹಗಲೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವನ ಸಂಗಡಲೇ ಕಳೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೂ ಅವನು ಅವಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ರಹಸ್ಯಮಯವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆ.

ಸುಖಿಯಾ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದ್ದಾಳೆ: ಅವನ ಲಗ್ನವಿನ್ನೂ ಅಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ.....ಎಕೋ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಗುತ್ತೀದಾರನತ್ತ ಹೊರಳಿತು. ಹಾಗಾದರೇನು? ಅವಳಿಗೆ ಗುತ್ತೀದಾರನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗುವ ವಿಚಾರವಿದೆಯೇ? ತನ್ನ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ತನಗೇ ನಗೆಬಂತು. ಅವನೇನೂ ಒಳ್ಳೆ ಸವಿಸವಿಯಾದ ಮಾತನ್ನಾಡುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾನಂತೆ. ಹಾಂ, ಮೊನ್ನೆ ಅವನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ! ನಾನು ಬಹಳ ಸುಂದರಳಂತೆ.

ಓಣಿಯೊಳಗಿನ ಆ ಲಾಲನು ಬಹಳ ನೀಚನಿವ್ವಾನೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಭೇಡಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಅವಿವೇಕಿ ಎಲ್ಲೋ!

ಹಾಗಾದರೆ ತನಗೆ ಅನುರೂಪನಾದ ಪತಿ ಯಾರು? ಛೋಟೆ. ಹಾಂ, ಛೋಟೆ ಸರಿ!

* * * *

ಅವಳು ಇಟ್ಟಿಸಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಆಯಿತು. ಛೋಟೆನ ಸಂಗಡ ಅವಳ ಲಗ್ನವಾಯಿತು. ನಿಶ್ಚಯದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ; ಅವಳ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಫೋಲಕ್ ಬಾರಿಸಿ ಮನೆ ಸಿಂಗರಿಸಲಿಲ್ಲ ಸಹ. ಪಂಚಾಯತರು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುದುರಿಕೊಂಡರು. ಸುಖಿಯಳು ಛೋಟೆನ ಸಂಗಡ ಮದುವೆಯಾಗಳು. ಬಿದ್ದುಹೋದ ಅವಳ ಮನೆ ಪುನಃ ಜೀವ ಲುಂಬಿ ನಿಂತಿತು.

ಓಣಿಯ ಜನ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ: ಅವಳೇನೋ ಛೋಟೆನ ತಲೆ ತಿರುಗಿಸಿದಳಂತೆ. ಆ ದಿನ ಛೋಟೆನ ಮುದಿತಾಯಿ ಬಂದಳು. ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ್ದನ್ನು ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿದರು: “ಸುಖಿಯಾ ನಿನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಮದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ” ಎಂದು. ತೋಯಿಸಿಕೊಂಡ ಬೆಕ್ಕಿನಂತೆ ಛೋಟೆ ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಬಂದ.

ಈಗ ಸುಖಿಯಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಹೋಗಿದೆ, ತನ್ನ ಗಂಡನ ಜೊತೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ತಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತನ್ನನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಛೋಟೆ ಉಣ್ಣಿಸಲಾರ. ಅವನೇನು ಅವಳಿಗೆ ಉಣ್ಣಿಸಬೇಕು? ಅವನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೂಲಿ ಸುಖಿಯಾ ಗಳಿಸುತ್ತಾಳೆ, ಛೋಟೆನನ್ನು ಅವಳು ಹೊಂದಬೇಕಿತ್ತು;

ಹೊಂದಿದಳು. ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಮೀಪವಾದಳು; ಈಗ ಅವನಿಗೆ ಅವಳು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಸರಳ ಸ್ವಭಾವದ ಹರೆಯದ ಗಂಡಸು. ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನುರಿತವ. ಶರೀರದ ಮಾಂಸಖಂಡಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದರೆ ಸುಖಿಯಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಹೊಸ ಅನುಭವ: ತಾನು ಇಚ್ಛಿಸಿದಂತೆ ಅವನಿಲ್ಲವೆಂದು. ಅವಳು ಏನನ್ನೋ ಯೋಚಿಸಿದ್ದಳು, ಏನೋ ಆಯಿತು.

ಬೆಳಗಿನ ಬಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿವೆ

ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಬಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿವೆ

ಇವಕ್ಕೆ
ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ
ಮೋಡೀಕಾರಣ

6. 155 215 T.N

ತಾನು ಏನು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಳೆಂಬುದು ತನಗೇ ತಿಳಿಯದಂತಾಯಿತು. ಅದು ತನಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು? ಎಲ್ಲಿದೆ ತನ್ನ ಕಾನೂನಾಮೂರ್ತಿಯ ರೂಪ? ಎಲ್ಲಿದೆ?

ಛೋಟೀನನ್ನು ತಾನು ಬಯಸಿದ್ದಳು. ಈಗ ಅವನೂ ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ.....

ಆ ಗುತ್ತೇದಾರ ಬಹಳ ಘಾತುಕ ಪ್ರಾಣಿ. ಆ ದಿನವ ಪುನಿಯಳ ಕತೆಯನಂತರವೂ ಅವನ ಮೇಲೆ ವಿರೋಧವನ್ನೇ ಇಡು-
ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವನೊಳ್ಳಿ ಸೋಗಿಸಿನ ಮನುಷ್ಯ. ಅವನು ಸುಖಿಯಳ ಕೂಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಡೆ-ನಡಿಯಲ್ಲೂ ಅವ ಚತುರ. ಆ ದಿನ ಅವನು ಪುನ: ಹೇಳಿದ: "ನೀನು ಬಹು ಸುಂದರಳಾಗಿದ್ದಿ ಸುಖಿಯಾ!"

ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಮನೆಗೆ ಹೊರಡುವ ತಯಾರಿ-
ಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಛೋಟಿ ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆ-
ಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ

ಸುಖಿಯಾ ಕೆಲಸವ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಡಹತ್ತಿ-
ದಳು. ಗುತ್ತೇದಾರ ತೀರ ಅವಳ ಸನಿಯಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅವನು ಸುಖಿಯಾ-ನೇ ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಆದೇಕೆ ಆ ರೀತಿ ಅವನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನೋ! ಇದು ಸುಖಿಯಳಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿಯೇ ಕಂಡಿತು.

"ಏನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಿರಿ ಗುತ್ತೇದಾರರೇ?"

"ನಿನ್ನ ನು!"

"ನನ್ನ ನು?" ಅವಳು ಕೆಲಕೆಲಸೇ ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟಳು. ಎರಡನೆಯ ಕೂಲಿಗಳ ಲಕ್ಷ್ಯ ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಯಿತು.

ಛೋಟಿ ಸಹ ನೋಡಿದ. ಗುತ್ತೇದಾರ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲ್ತೆ ಗೆದ.

ಛೋಟಿ: "ತನಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಸುಖಿಯಳನ್ನು ಕೇಳಿ: ಗುತ್ತೇದಾರನ ಎದುರಿಗೆ ನೀನು ಆ ರೀತಿ ಏಕೆ ನಗಿದ್ದೆ? ಏನು ಸಂಗತಿ?"

"ಯಾಕೆ ನನ್ನ ಮರ್ಜಿ!"

ಛೋಟೀ ಸುಮ್ಮನಾದ. ಮನದಲ್ಲೆ ವಿಚಾರಿಸಿದ: 'ಗುತ್ತೇದಾರ ಏನಾದರೂ ಅಂದರೆ, ನಗೆಯಾಟ ಅಡಿದರೆ ಏನಾಯಿತು? ಏಕೆ ವಿನಾಕಾರಣ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಆಸ್ತದ ಕೊಡಬೇಕು?' ಛೋಟೀ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಳು.

ಆದರೆ ಸುಖಿಯಳಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. 'ಛೋಟೀ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇಕೆ ಕೇಳಿದ? ನಾನು ಯಾರೊಡನೆಯೂ ನಕ್ಕು-
ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಏನೇ ದೇಗೆ? ನನ್ನ ವಿಸಯಕ್ಕೆ ಸಂಶಯ-
ವೇನು? ಏನೋಡ? ಅವನೊಡನೆ ಲಗ್ನವಾಗಿದೆಯೆಂದೇ? ಎಂಬಂ-
ತಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡಂತಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ನಾನು ನಡೆಯುವಾಕೆ!' ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಒಂದರೊಂದೊಂದು ಯೋಚನೆ.

'ಬಹಳ ರಾತ್ರಿಯ ವರೆಗೆ ಅವಳು ವಿಚಾರಿಸಿದಳು: 'ಛೋಟೀ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದವನು. ತಾನು ಇಚ್ಛಿಸಿದಂತೆ ಅವನಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಮನುಷ್ಯ ಆ ಕೂಲಿಯಲ್ಲ. ತನ್ನ ಛೋಟೀನಲ್ಲಿ ಕುದಿ-
ಯುವ ರಕ್ತ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇವನು ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟೇಕೆ ಹೆದರು-
ತ್ತಾನೆ? ಅವನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು: ತನ್ನ ಗಂಡನೂ ಉಳಿದ ಗಂಡಸ-
ರಂತೆ ಷರಾಬ ಕುಡಿಯಲಿ, ಹೊಲಸು ಮಾಡಾಲಿ, ಹೊಡೆದಾಡಲಿ, ಗುದ್ದಾಡಲಿ.... ಆದರೆ ಛೋಟೀ ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ವಿರುದ್ಧನಿರುವ-
ನಲ್ಲ! ಅವನು ಷರಾಬನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಕುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಯಾವಾಗಾದರೊಮ್ಮೆ ಕುಡಿದರೂ ಸಹ, ಸುಮ್ಮನೇ ಹೊರಸಿನ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಬೀಳುತ್ತಾನೆ. ಷರಾಬು ಅವನ ನರಗಳಿಗೆ ಜೇತನೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ ದೇಹದ ರಕ್ತವನ್ನು ಬಿಸಿ ಮಾಡಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ಬೆಂಕಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಅವಳು ಮತ್ತೇನನ್ನೋ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ಬಯಕೆಯ ರೀತಿ ಹೀಗೆ: 'ತನ್ನ ಗಂಡ ದೊಡ್ಡ ಬಿರುಗಾಳಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ನಿತ್ಯವೂ ಭಟ್ಟಿಯೊಳಗಿನ ಕಚ್ಚಾ ಷರಾಬು ಕುಡಿದು ನಶೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ದಾಡುತ್ತ ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕು ಆ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ರೊಟ್ಟಿ ಬೇಯಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಮಾಡು-
ತ್ತಿರಬೇಕು. ಷರಾಬಿನ ನಶೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತನಾಗದ ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಎದೆಗೆ ಅವಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅವನ ಬಾಯಿಂದ ಬರುವ ಷರಾಬಿನ ವಾಸನೆಗೆ ತನ್ನ ಜೇತನೆಯೆಲ್ಲ ಉದ್ದೇಕಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಾನು ಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು; ಆದರೆ ತನ್ನ ಪತಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಬಾಹುಗಳಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು-
ಹೀಗೆಯೇ ಒಂದೊಂದು ಸುವರ್ಣಮಯ ಪ್ರಾಯದ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆಯಬೇಕು!'

'ಈ ದಿನ ಛೋಟೀ ಏನನ್ನೂ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲವೇಕೆ? ಅವನೇಕೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟ? ನಾನು ಎರಡನೆಯ ಗಂಡುಸಿನ ಜೊತೆಗೆ ನಕ್ಕರೆ ಅವನೇಕೆ ಅಡ್ಡಿಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಅವನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ ಏಳಲಿಲ್ಲವೆ? ಆ ಗುತ್ತೇದಾರನಾದರೂ ಎಂತಹ ಬದ್ಧಾಪ! ಇನ್ನೂ ಆ ಪುನಿಯಳ ಕತೆ ಮುಗಿದಾದರೂ ಎಷ್ಟು ದಿನವಾಗಿದೆ? ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಗುತ್ತೇದಾರನೇ ಅವಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದು. ಈ ಏಷಯ ಛೋಟೀನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ಇದೇ ಈ ಗುತ್ತೇದಾರನ ಕೆಲಸ. ಇಂದವನು ನನ್ನನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಎವೆ ಬಡಿಯದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಏನುಗೊತ್ತು, ಯಾವುದಾದರೊಂದು ದಿನ.... ಛೋಟಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಈ ದಿನ ಅವನನ್ನು ಇಕ್ಕರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲೇಕೆ? ಏಕೆ ಜಬರಸಲ್ಲಿಲ್ಲ? ಸುಮ್ಮನೇ ಯಾರಿದ್ದ? ನಾನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆ. ಛೋಟಿ ಅಂತಹ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ: ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಅವನು ನಡೆಯಲಾರ.

* * *

ಧೂಳಿಮಯ ಸಂಜೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲಸವೆಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಎಲ್ಲ ಕೂಲಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಸುಖಿಯಾ ಒಬ್ಬಳೇ ಉಳಿದಿದ್ದಳು. ಅವಳೂ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಇಡಹತ್ತಿದಳು. ಫೋಟೀ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದ. ಅವಳಿ-
ಗಾದರೂ ಹೊಳೆಯಬೇಕಿತ್ತು, ಫೋಟೀ ತನ್ನ ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತಿರ-
ಬೇಕೆಂದು. ಗುತ್ತೀದಾರ ತಂಬೂದ ಒಳಗಡೆ ಇದ್ದ; ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಹೊರಬಂದ. ಸುಖಿಯಾಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದ. ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದ. ಅಲ್ಲಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಳು ಊರ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದರು.

ಅವನು ಇನ್ನೂ ಸುಖಿಯಾಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಸುಖಿಯಾ ಯೋಚಿಸಿದಳು—ಗುತ್ತೀದಾರ ಬಹಳಮಾಡಿ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೇಳಿದಳು :

“ಏನು ವಿಷಯ ಗುತ್ತೀದಾರರೇ ?”

“ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟೇಕೆ ಅವಸರ ?” ಗುತ್ತೀದಾರ ನಸುನಕ್ಕು ಕೂಡಿದ.

ಅವನ ಮೋರೆಯ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಗಹತ್ತಿತ್ತು.

“ಫೋಟೀ ದಾರಿ ನೋಡುತ್ತಿರಬಹುದು.”

“ಫೋಟೀ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ?”

“ಅವನು ಮುಂದೆ ಹೋದ.”

“ಒಳ್ಳೇದು” ಗುತ್ತೀದಾರ ಪುನಃ ನಸುನಕ್ಕ.

ಸುಖಿಯಾಳಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ‘ಒಳ್ಳೇದರ’ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ.

“ಏನು ಸಂಗತಿ ? ಅವಳು ಪುನಃ ಕೇಳಿದಳು.”

“ಒಳಗೆ ನಡೆ !” ಗುತ್ತೀದಾರನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಡ ಬೇಷ್ಣೆ ಕಂಡುಬಂತು.

ಸುಖಿಯಾ ನಡುಗಿದಳು. “ಏನು ? ಏತಕ್ಕೆ ? ನನಗೆ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ.”

ಪುನಃ ಸುಖಿಯಾಳ ಮೋರೆ ಬಿಳುಪೇರಿತು. ಅವಳಿಗೆ ಆ ಬಡ ಪುನಿಯಳ ನೆನಪು ಬಂತು. ಅವಳಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರ ಅಶಕ್ತತೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು.

ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಸಂಬಾಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲೇ ಗುತ್ತೀದಾರ, ಅವಳ ಮುಂಗೈ ಹಿಡಿದು ತಂಬೂದೊಳಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಒಳಗೆ ಲಾಟಿನಿ ನ ಮಂದ ಪ್ರಕಾಶವಿತ್ತು. ಗುತ್ತೀದಾರನ ಮಸ್ತ-
ಕದ ಮೇಲೆ ಹೊಳೆಯುವ ಬೆನರಿನ ಹನಿಗಳನ್ನು ಸುಖಿಯಾ ನೋಡಿದಳು. ಅವನ ಕಾಮಾತುರ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅವಳನ್ನು ನುಂಗಿ ಬಿಡುವಂತೆ ಕಂಡವು. ಸುಖಿಯಾ ನಡುಗಹತ್ತಿದಳು. ಅವಳು ಅವನಿಂದ ಕೈ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಅದು ಸಾಧ್ಯ-
ವಾಗದೆ ಹೋಯಿತು. ಗುತ್ತೀದಾರ ಅವಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳ ಹತ್ತಿದ. ಕೂಡಲೆ ಅವಳು ಕೆಟ್ಟ ದನಿಯಿಂದ ಚೀರಿದಳು.

“ಗುತ್ತೀದಾರರೇ, ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಿರಿ! ನೀವು ಇದನ್ನೇನು ನಡಿಸಿ-
ದ್ದೀರಿ ?

“ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ !” ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ನಡುಗುವ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಅವಚಿಕೊಂಡ.

ಬಾಯೋಟೋನಾ ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ

ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲೊಂದು ಮುದುಕರ ವರೆಗೆ ಸ್ವೀಪುರುಷರು ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸ ಬಹುದು. ಮಿದುಳಿಗೂ ಜೀವಾಣುಗಳಿಗೂ ಬಲವನ್ನೂ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಉತ್ತಮ ಉಪಾಯವೆಂದರೆ ‘ಬಾಯೋ-
ಟೋನಾ’ ಸೇವಿಸುವದೇ ಆಗಿದೆ. ೪೦ ದಿನ ಸ ಸಾಕಾಗುವ ಬಾಟಿಯ ಬೆಲೆ ರೂ. ೨. ೬. ಖರ್ಚು ಬೇರೆ. ಸೂಚಿಪತ್ರ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ROU & CO. BOMBAU 2.

ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪ್ರವೇಶ

೨ ನೆಯ ಅವೃತ್ತಿ

ಅಚ್ಚಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಬೇಕಾಗಿರುವವರು

ಬೇಗನೆ ಬೇಡಿಕೆ ಕಳುಹಿರಿ !

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಎಸ್. ಹುದ್ದಾ ಗ

July 20, 1947

೫೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಪಟ್ಟ
ಕರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಯ
ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯ ಗುಳಿಗೆಗಳು
ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧-೮-೦

ಎಂತಹ ಜ್ವರಗಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕಳೆಯುವುದು.

ವಿಳಾಸ :-

ಗಣೇಶ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ
ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ. ೪

July 20, 1947

ಅವಳ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಜೀವನೆ ಇಲ್ಲವಂತಾಯಿತು. ತನ್ನ
ಶರೀರವೇ ತನ್ನದಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು.

“ಇದೇನು, ನಾನು ಸ್ವಪ್ನವನ್ನಂತೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲವೇ?”

ಒಂದು ಕ್ಷಣ. ಅವಳಿಗೆ ಪುನಃ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಸುಖಿಯಾ
ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಕಿತಳಾಗಿ ನೋಡಿದಳು. ತನ್ನ ಸತಿ ಫೋಟೀ ಡೇರಿಯ
ಬಾಗಿಲಿಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಅವಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬವಳಿ ಬರಹತ್ತಿತು.
ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ತಿರುಗಿದಂತಾಯಿತು. ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕೊಸರಕೊಂಡು
ಗುತ್ತೇದಾರನ ಶರೀರದಿಂದ ದೂರ ಹೋಗಿ ಬಿದ್ದಳು.

ಫೋಟೀ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಡೇರಿಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ನಿಂತ. ಕೇವಲ
ಗೊಂಬೆಯಂತೆ ನಿಂತ. ಎರಡನೆಯ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹಸಿದ ಹುಲಿಯಂತೆ
ಗುತ್ತೇದಾರನ ಗಂಟಲಿಗೆ ಜಿಗಿದ. ಮುಂದಿನ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ಗುತ್ತೇ-
ದಾರನ ಶರೀರ ಡೇರಿಯೊಳಗಿನ ಹಾಸುಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು.
ಫೋಟೀನ ಬೆರಳುಗಳು ಅವನ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹತ್ತಿ-
ದ್ದವು. ಫೋಟೀನ ಉಕ್ಕಿನಂತಿರುವ ದೇಹದಿಂದ ಒಂದೇ ಸವನೆ
ಬಿಸಿಯುಸಿರು ಹೊರ ಬರಹತ್ತಿತ್ತು. ಗುತ್ತೇದಾರನ ಗಂಟಲಿನಿಂದ
'ಗೊರ' ಗೊರ' ಎಂದು ಸವುಳ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ನಡೆದಿತ್ತು.
ಕೂಡಲೇ ಅದು ನಿಂತು ಹೋಗಿ ಬಾಯಿಂದ ರಕ್ತ ಸೋರಿತು.

ಸುಖಿಯಾ ಶಿಲಾಮೂರ್ತಿಯಂತೆ ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಲೇ
ಇದ್ದಳು. ಒಂದು ಭಯಾನಕ ಸ್ವಪ್ನ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅವಳಿಗೆ
ಭಾಸವಾಯಿತು ಮೋರೆ ಬಿಳುಪೇರಿತ್ತು. ಕಣ್ಣು ಒಡೆದು
ಹೋಗುವಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಡೇರಿಯೊಳಗೆ ಹೆಣ ಬಿದ್ದಿತ್ತು.

ಫೋಟೀನ ಮುಖಚರ್ಯ ಹುಚ್ಚನಂತಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಕಣ್ಣು-
ಗಳು ಕೆಂಡವಾಗಿದ್ದವು. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಬಿರುಗಾಳಿಯಂತೆ
ಓಡಾಡಹತ್ತಿತ್ತು. ಸುಖಿಯಾ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಲೇ
ಇದ್ದಳು.

ತನ್ನ ಸತಿ ತನ್ನೆದುರಿಗೇ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನ ಕಣ್ಣು-
ಗಳ ಮೇಲೆ ನಂಬುಗೆ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ; ಇವನು ತನ್ನ ಗಂಡನೋ
ತನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದ ಫೋಟೀನೋ?

ಫೋಟೀ ಒಂದು ಸಾರೆ ಹೊರಳಿ ಸುಖಿಯಳನ್ನು ನೋಡಿದ.
ಅವಳು ಧರಗುಟ್ಟಿ ನಡುಗಿ, ಎಚ್ಚರುದಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಳು
ಅವಳನ್ನು ಫೋಟೀ ತನ್ನ ತಕ್ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಂಬೂ-
ದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ.

ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ದೂರದ
ಊರಿನಿಂದ ಹುಡುಗ ಬೆಳಕು ಹೊಳೆಯ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಹೊಗೆಯ
ಅವರಣದಲ್ಲಿ ಊರು ಒಂದು ರಹಸ್ಯಮಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು
ಹುಟ್ಟಿಸ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಹತ್ತಿರವೇ ಡೇರಿಯಿಂದ ಲಾಟನ್ನಿನ ಬೆಳಕು
ಹೊರಟು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊಳೆಯ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಅದೇ
ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶವ ಬಿದ್ದಿತ್ತು.

ಅವೇ P. W. D. ಕತ್ತಲೆ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು
ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಎರಡು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಿಂತಿದ್ದವು.

“ನಡೆ, ನಾವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿ ಹೋಗೋಣ!” ಗಂಡುಸು ಅಂದ.

“ಯಾಕೆ?” ಸ್ತ್ರೀ ಭಯಭೀತಳಾಗಿ ಕೇಳಿ, ಆ ಅಂಧಕಾರ-
ದಲ್ಲಿ ಗಂಡುಸಿನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು. ನಡುಗ
ಹತ್ತಿಧಳು. ಗಂಡು ಅವಳಿಗೆ ಆಸರೆ ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿದ್ದ. ಅವಳನ್ನೂ
ಪೂರ್ಣ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತಾರೆಗಳು ಮಿನುಗಹತ್ತಿದ್ದವು. “ನೀಜನ
ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕುಡಿದೆ! ಮೂರ್ಖನೆಲ್ಲೋ.....” ಅವನ ಕಣ್ಣು-
ಗಳು ಹೊಳೆಯ ಹತ್ತಿದ್ದವು. ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಪುನಃ ಸರಿಯಾಗಿ
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ.

ಹೆಣ್ಣು ನಡುಗಿ ಗಂಡನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅಷ್ಟು ಒತ್ತಿಹಿಡಿಯಿತು.

“ಅದರೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು?” ಗಂಡಿನ ಆಸರೆ
ಹಿಡಿದು ಹೊರಟ ಹೆಣ್ಣು ಕೇಳಿತು.

“ಯಾಕೆ? ನಾನು ಹೊರಟಲ್ಲಿಗೆ ನೀನು. ದಾರಿ ಹೊರಟಲ್ಲಿಗೆ
ನಾವು.” ರಾತ್ರಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ಬೆಳಗಿನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಓಣಿಯ
ಜನ ನೋಡಿದರು. ಸುಖಿಯಳ ಮನೆ ಬರಿಯದಾಗಿ ನಿಂತಿತ್ತು.

* * * *

ಎಲ್ಲಿಯೋ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ತಯಾರಾಗಹತ್ತಿದೆ. ಫೋಟೀ ಮಣ್ಣು
ಕಡಿಯಹತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಶರೀರದಿಂದ ಬೆವರು
ಟಪಟಪನೆ ಬಿದ್ದು ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಲೆಯಹತ್ತಿದೆ. ಸುಖಿಯಾ
ಮಣ್ಣನ್ನು ಪುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ರೋಡಿನ ಮೇಲೆ ಎಸೆಯ ಹತ್ತಿ-
ದ್ದಾಳೆ. ರಸ್ತೆ ಮುನ್ನಡೆದಿದೆ. ಅದು ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗುವುದೋ
ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಮನೋ ವಿಶ್ಲೇಷಣ

(ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಚಾರ)

ಡಿ. ಗೌರೀಶ ಕಾಯಕಿಣಿ, ಗೋಕರ್ಣ

★

ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿ ಫ್ರಾಯ್ಡನ ಮನೋ-
ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಸಿದ್ಧಾಂತವು, ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ
ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಮನವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಲಿದೆ. ಆ
ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕೂ ಆಗದಾಗಿದೆ; ಒಪ್ಪ-
ದಿರಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ.

ಇದೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ!

★

ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣದ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನೀಗ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ
ನಿರೂಪಿಸಲಿದ್ದೇನೆ. ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣವು ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರದ
ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹಾ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಯಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತ—
ವಾದ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಳಪಟ್ಟ ತತ್ವಾಂಶಗಳು ಒಂದರಡಲ್ಲ. ಮನಃಸ್ವ-
ರೂಪ, ಸೆನ್ಸರ್, ಇಡ್, ಇಗೊ, ಸುಪರ್ ಇಗೊ, ಲಿಬಿಡೊ,
ನಾರ್ಕಿಸಿಸ್ ಮ್, ಇಡಿಸ್ ಮ್ ಮನೋಗಂಡ, ದ ಮ ನ,
ಸಾಯಿಭವನ, ಉನ್ಯಾದ, ಸ್ವಪ್ನನಿರಾಸಾಂಸೆ, ಸ್ಮೃತಿ-
ವಿಭ್ರಮ, ಶೈಶವ ತೈಂಗೆಕತೆ—ಹೀಗೆ ಮುಖ್ಯ ೧೪ ಹಂತಗಳನ್ನು
ವಿವರಿಸಿ ಕೊಂಡರೂ, ಅವು ೧೪ ಲೋಕಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿವೆ

ಮಾನವನ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ವಿಷಯ ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.
ಮೂಲಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಪ್ರೇರಣೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಮ.
ನಿಯಂತ್ರಣೆ ಇನ್ನೆರಡರ ನಡುವೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರಿಕ ಒಪ್ಪಂದವು
ಒದಗಿಬಂದಿದೆ. ಆ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೇಲೆಯೇ ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತೆ
ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ, ಬೆಲೆ ಕಂಡಿದೆ. ಇಂಥ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನವನು
ಎಷ್ಟೊಂದು ದಂಡವನ್ನು ತೆರಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮನೋ-
ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಶಾಸ್ತ್ರವು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣ
ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಆದ್ಯ ಅರ್ಜಾಯನು ಡಾ. ಸಿಗ್ಮಂಡ್ ಫ್ರಾಯ್ಡನು.
ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಡಾ. ಫ್ರಾಯ್ಡನು ಈ
ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕಾಗಿ ಮಹತ್ವಮ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡನು. ಮನೋ-
ವಿಶ್ಲೇಷಣವು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಿತ್ತಾಕ್ರಮ-
ವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು; ಆದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಪಂಚವೂ ಪ್ರಬಲವೂ
ರದ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಗಿತು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಅದು ಮಾನವ

ಜನಾಂಗದ ಜೀವನಾಭ್ಯಾಸದ ಮೂಲಗಾಮಿಯಾದ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿ
ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿತು.

ಡಾ. ಫ್ರಾಯ್ಡನು ಯುಕೊಸ್ಲೊವ್ಹ ಕಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ವಿಯೆನ್ನಾ-
ದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಬಾಳಿದನು. ಮುಸ್ಲಿಮ್ನಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟರನ ಕೃಪೆಯಿಂದ,
ಯಹೂದಿಯೆಂಬ ಮಹದಸರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಅಸ್ಥಿತ್ವದಿಂದ ನಿರ್ವಾ-
ಸಿತನಾಗಿ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯಪಡೆದನು. ಉನ್ಯಾದ
ವ್ಯಾಧಿಯ ವಿವಿಧ ರೋಗಗಳನ್ನು ಉಪಚರಿಸುವ ತಜ್ಞನೆಂದು
ಅವನು ಖ್ಯಾತಿವೆತ್ತಿದ್ದನು. ಉನ್ಯಾದ ರೋಗಗಳನ್ನು ಸಂಮೋ-
ಹನ ತಂತ್ರದಿಂದ ಉಪಚರಿಸುವ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಫ್ರಾಯ್ಡನು ಶಾರ್ವಜ್ಞ
ಎಂಬ ಫ್ರೆಂಚ್ ವೈದ್ಯನಿಂದ ಕಲಿತನು. ಮುಂದೆ ಅನುಭವ
ಬಲಿತಂತೆ ಈ ಸಂಮೋಹನ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವನ ನಂಬಿಕೆಯು
ಕುಗ್ಗಿತು. ಡಾ. ಬ್ರೂಅರ್ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮನೋರೋಗ
ವೈದ್ಯನೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿ, ಅವನು ಕೆಲಸಮಾಡತೊಡಗಿದನು.
ಡಾ. ಬ್ರೂಅರ್ನಿಂದ ಅವನು ಹೊಸ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಂಡನು.
ಸಂಮೋಹನ ತಂತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಉನ್ಯಾದ ವ್ಯಾಧಿಯನ್ನು ವಾಸಿ-
ಮಾಡುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಅವನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡನು. ಈ
ವ್ಯಾಸಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣ ಸಿದ್ಧಾಂತದ
ಸುಳುವು ಹೊಳೆಯಿತು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತ-ಅಜಾಗೃತ ಭೇದ-
ವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಅವನು ಮನಗಂಡನು. ಈ ಅಜಾ-
ಗೃತವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ ರೀತಿಯ ಕುರಿತು, ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಶಕ್ತಿಯ
ರೂಪದ ಕುರಿತು ಬ್ರೂಅರ್-ಫ್ರಾಯ್ಡರಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಮತಭೇದವುಂಟಾ-
ಯಿತು ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣವು ಒಂದು ನವೀನ
ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿತು. ಫ್ರಾಯ್ಡನ ಸಂಶೋಧನದ
ದಾರಿಯು ಬ್ರೂಅರ್ನಿಂದ ಬೇರೆ ಆಯಿತು. ದೂರ ಒಯ್ದಿತು.
ಫ್ರಾಯ್ಡನ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯು ಕ್ಷೋಭಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಾಗಿತು. ಕೇವಲ
ಉನ್ಯಾದವ್ಯಾಧಿಯನ್ನು ವಾಸಿಮಾಡುವ ತಂತ್ರವು ವ್ಯಾಪಕ-
ವಾಗಿ ಉಚಿತ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನ-
ಸ್ವಸ್ಥವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಂತರ್ಮನದ ಒಡಕು-ತೊಡಕು
ಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಉಪಾಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಈ
ಉಪಾಯಕ್ಕೆ “ ಸ್ಪೈರ ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಹಚರ್ಯ ” ಎಂಬ
ಹೆಸರು. ಸಂಮೋಹನ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ತಾರದೆ ರೋಗಿಯ ಕಲ್ಪನೆ-
ಜಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸ್ಪೈರವಾಗಿ ಹರಿಬಿಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನ
ಒಳಮರ್ಮವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದು.

ಇರಲಿ. ಇನ್ನು, ಈ ಉಪಾಯದಿಂದ ಅರಿತುಕೊಂಡ ಮನಃ-
ಸ್ವರೂಪವು ಯಾವುದು? ಫ್ರಾಯ್ಡನು ಮನೋಮಂದಿರದಲ್ಲಿ
ಮೂರು ಅಂತಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವನು:—ಜಾಗೃತ, ಉಪ-
ಜಾಗೃತ ಮತ್ತು ಅಜಾಗೃತ ಇವೇ ಆ ಮೂರು ನೆಲೆಗಳು.
ಜಾಗೃತವೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಗಮನಕ್ಕೆ
ಬರುವ ಮಾನಸಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು. ಉಪಜಾಗೃತವೆಂದರೆ
ಜಾಗೃತ ಅರಿವಿನ ವಲಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಡದಿದ್ದರೂ, ಆದರೆ ಅಂಚೆ.

ನಲ್ಲಿಯೇ ಆಡಗಿರುವ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರಗಳು. ಇವು ಯಾವುದೇ ಗಳಿಗೆಗೆ ಶುರು ತಲೆ ತುರಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಜಾಗೃತದ ನಿಲುವಿಗೆ ಬರಬಹುದು. ಇನ್ನು ಇವೆರಡನ್ನು ಮೀರಿ ಒಳ ಆಳದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಮನಃಪ್ರಪಂಚವೇ ಅಜಾಗೃತವು. ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣವು—ಫ್ರೌಡನ ಸಂಶೋಧನವು, ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ನಿಧಿಯೆಂದರೆ ಈ ಅಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸಿನ ರಹಸ್ಯಪರಿಚ್ಛಾನ. ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣವೆಂದರೆ ಅಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸಿನ ಶಾಸ್ತ್ರವು.

ಎಲ್ಲ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಅಜಾಗೃತದಲ್ಲಿ ಅರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಯಾವುವು ಎಲ್ಲಿಯತನಕ ಉಪಜಾಗೃತ—ಜಾಗೃತ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದೆಂಬುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಒದಗುವ ಆವರೋಧ-ವಿರೋಧಗಳ ಬಲಮೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಅವರೋಧ-ವಿರೋಧವು ಮನಸ್ಸಿನ ನಿಷ್ಕಾರನಿಯಂತ್ರಣದ ಪರಿಣಾಮವು. ಈ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಎಂಡೊಸಾಯಿಕ್ ನೆಸ್ಟರ್ — ಅಂತರ್ ಮನೋ ನಿಮರ್ಶಕವೆಂದು ಫ್ರೌಡನು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಇದರ ಕಾರ್ಯವೇ ದಮನ, — ಅಜಾಗೃತ ಮನೋರಂಗದಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡುವುದು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವುದು. ಧರ್ಮ, ರೂಢಿ, ಭಯ, ವಿನಯ, ನೀತಿ, ಕಾನೂನು ಇವೆಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ-ನಿರ್ಬಂಧಗಳ ಸಂಮಿಶ್ರ ಸಂಸ್ಕಾರವೇ ಈ ದಮನದ ಶಕ್ತಿ — ಅಂತರ್ಮನೋ ನಿಮರ್ಶಕನ ಶಕ್ತಿ. ಈ ಮನೋದಮನವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವುದು ಅರಂಭದ ಮಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ. ಶಿಶುವಿನ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ನಡತೆಗೆ ಸಂಘಟಿತ ಸಮಾಜದ ನಿಯಮ-ನಡಾವಳಿಗಳು ತಡೆಯಾಗುವವು. ನಾಗರಿಕ ನಡತೆಯ ಶಿಸ್ತು-ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಶಿಶುವು ಮಡಿಯಲೇ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಆಗ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮನೋದಮನವಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ತಿಕ್ಕಾಟಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ, ತಡೆದೊತ್ತಿ ತಳಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಪ್ರೇರಣೆಗಳ ಪುಂಜವು ಒಂದು ಪ್ರಚಂಡ ಅಂಧಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಅಜಾಗೃತ ಮನಸ್ತರವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದು—ಅಲ್ಲಿ. ಆ ಶಕ್ತಿ-ಪ್ರಪಂಚವೇ ಅಜಾಗೃತ ಮನಸ್ತರವು.

ಜಾಗೃತಭಾಗದೊಳಗಿನ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜಿಜ್ಞಾಸು ಪ್ರಭಾವಿಯಾಗಿ, ಅಜಾಗೃತಭಾಗದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಅಜಾಗೃತ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಗುರಿಯೂ ಇಂಗಿತವೂ ಜಾಗೃತ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ತೀರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ತೀರ ನಿಸಿದ್ಧವೆನಿಸುವಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಅಜಾಗೃತ ಮನಃಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಜಾಗೃತದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ, ಪ್ರಶ್ನೆ-ಪ್ರಮೇಯಗಳ ಉತ್ತರ, ಮಾತಿ ಹೋದ ಹಳೆಯ ನೆನಪು, ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಕಲ್ಪನೆ, ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ತೋಚುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅವು ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಒದಗಿದುವು ಅಲ್ಲ. ಅಜಾಗೃತದ ಅಲೆಗಳು. ಆಳದ ತಳದಿಂದ ಹಂದು ಅರಿವಿನ ತೀರದಲ್ಲಿ ತೂರಿದ ಮುತ್ತು-ಚಿಹ್ನೆ-ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳವು!

ಇನ್ನು ಅಜಾಗೃತದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಯಾವುವು? ಅಜಾಗೃತ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರವೆಲ್ಲ ಪೂರ್ಣ ಅನ್ಯೈತಿಕವು. ಅನೀತಿಯೆಂಬೊಡನೆ ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಡಿರಿ. ನೀತಿ, ರೂಢಿ, ಧರ್ಮ ಇವೆಲ್ಲ ಜಾಗೃತ ಮನಃಪ್ರಪಂಚದ ಸೊತ್ತು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೊರತಾದದ್ದೆಲ್ಲ ದಮಿತ-ವಾಗಿ, ಅಜಾಗೃತ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ತತ್ತ್ವಗಳ ಅರಿವೇ ಇಲ್ಲ; ಪರಿವೆ ಎಲ್ಲಿಯದು? ಅಜಾಗೃತವು ಕೇವಲ ನಿಷ್ಕಾರ ಸ್ವಾರ್ಥಪರವು. ಅಜಾಗೃತಕ್ಕೆ ಕಾಲದ ಗಣನೆ, ವೇಳೆಯ ಗಮನ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಖಂಡ ವರ್ತಮಾನವೇ ಗೊತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧದ ಅರ್ಥವೇ ತಿಳಿಯದು. ಪ್ರತೀಕಾರ-ಮನ್ನಿಸದಿದ್ದ ಶಕ್ತಿ ನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದೇ? ಅಜಾಗೃತ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಳುವ ತತ್ತ್ವ ಅನುಕೂಲ-ಪ್ರತಿಕೂಲ ವೇದನೆಯದು. ಅಜಾಗೃತ ಶಕ್ತಿ ಯಾವ ನಿಮಿತ್ತಕ್ಕೂ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು. ಆ ಶಕ್ತಿಯ ವೃತ್ತಿ-ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತಿನ ಹೊದಿಕೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಜಾಗೃತ ಉಪಜಾಗೃತಕ್ಕೆ ತಲ್ಪವಾಗಲೇ ಅದು ವಾಚಾರಂಭವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು. ಅಜಾಗೃತವು ತರ್ಕ-ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿಸಂಗತಿಯ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ: ಅಜಾಗೃತ ಮನಃಶಕ್ತಿಯು ಬಹುಶಃ ಕಾಮರೂಪವಿರುತ್ತದೆ. ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅಬದ್ಧ-ಅಭದ್ರ ರಾಡ್ಧಾಂತವೆಂದು ತೆಗಳುವವರ ಸಿತ್ತ ಪ್ರಕೋಪವೆಲ್ಲ ಫ್ರೌಡನ ಈ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯ ಮೂಲಕವೇ. ಪುರುಷನು ಶ್ರದ್ಧಾಮಯನೆಂದು ಗೀತೆಯು ಸಾರಿದರೆ, ಕಾಮಮಯನೆಂದು ಫ್ರೌಡನ ನಿರ್ದಯದ ನಿರ್ದಯ ನಿರ್ಧಾರ.

ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ಎಂಬ ಮಾತು ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ಒಂದಾಗಿದ್ದರೂ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ನಾಲ್ಕು. ಪ್ರತಿ ಮಾನವನಲ್ಲಿಯೂ ಪಶು, ಶಿಶು, ಕಾಡುಕಿರಾತ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಈ ನಾಲ್ವರು ಆಡಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪಶುತ್ವ, ಶಿಶುತ್ವ, ಕಾಡುತನ, ನಾಗರಿಕತೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ಪುಟಗಳು, ಇತಿಹಾಸ-ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮದಿಂದ ಬಂದಿವೆ. ನಾಗರಿಕತೆ ತೀರ ಇತ್ತೀಚೆಯದು, ಕೂಗಲತೆಯ ಅಂತರದ್ದು. ನಾಗರಿಕತೆಯ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳ ಹೊರಕವಚದಡಿಗೆ ಈ ಶಿಶು-ಪಶು-ಕಿರಾತಾವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಭಾವವು; ಅನಾದಿಯಿಂದ—ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿ—ಅನವರತವೂ ಪ್ರಬಲವಿರುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನ ಶಿಸ್ತು-ಶಿಕ್ಷಣ-ಶಾಸನಗಳು ಅದನ್ನು ಕೆಲವು ಅಂಶ ಹದಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಉಳಿದದ್ದೆಲ್ಲ ಹತ್ತಿಕ್ಕಿ ಮನೋದಮನವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನೆಲಗಟ್ಟನ್ನು ಹಾಕುತ್ತದೆ.

ಈ ಮನೋದಮನದ-ಅಂತರ್ಮನೋ ನಿಮರ್ಶಕದ—ಕೆಲಸದ ಫಲವಾಗಿ, ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲದ್ರವ್ಯವು ಮೂರು ರೂಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೂಪಗಳನ್ನು ಫ್ರೌಡನು ಇಡ್, ಇಗೊ, ಮತ್ತು ಸುಪರ್ ಇಗೊ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇಡ್ ಎಂದರೆ ತತ್, ಅದು! ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಅನುವಂಶಿಕ ಹಾಗೂ ಪಾಶವೀಪ್ರೇರಣೆಗಳ ಸ್ಫೂರ್ತಿಸಂಚಯವೇ ಅದು. ಇಡ್ ದ್ರವ್ಯವು ವ್ಯಕ್ತಿವ್ಯಕ್ತಿಗೂ

ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವು. “ನಿತ್ಯಃ ಸರ್ವಗತಃ ಸ್ಥಾಣುಃ ಆಚಲೋಯಂ ಸನಾತನಃ” ಎಂಬ ಗೀತೆಯ ಮಾತನ್ನು ಇಡ್-ತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು.

ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸಿನ ಈ ಇಡ್ ದ್ರವ್ಯದ ಕೆಲವು ಅಂಶವು ಬಾಹ್ಯಜಗತ್ತಿನ ಸಂಬಂಧ-ಸಂಪರ್ಕಗಳಿಗಾಗಿ ಏಕಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಏಕಮುಖಿಯಾದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನತನದ ಅರಿವು ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ವಯಂಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಇಗೊ ಅಥವಾ ಅಹಂತೆ. ಅಸ್ತಿತ್ವ. ಇಡ್ ಮನೋಭಾಗವು ಅಜಾಗೃತ ಮನಸ್ತರದೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಜಾಗೃತವು ಅವಸ್ಥೆ; ಇಡ್ ಇದು ಮನಸ್ತರ. ಇನ್ನು ಇಗೊ ಇಲ್ಲವೆ ಅಹಂತೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಯಾವುವು? ಅಹಂತೆಗೆ ತನ್ನತನದ ಅರಿವಿದೆ. ಅದು ತರ್ಕ-ಯುಕ್ತವು. ಸುಸಂಗತವಾಗಿ ಹೆಣಗುವುದು. ಹೊರಗಿನ ವಸ್ತು ಪ್ರಪಂಚದೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದು. ಅದು ತನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅದಾಗ್ಯೂ ವಿಧಿ-ನಿಷೇಧಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಪರ್-ಇಗೊ ಅಥವಾ ನರಿಷ್ಕ ಅಹಂತೆಯ ಅಳಿಕೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಅಹಂತೆಯು ನೀತಿಯ ನೆಲೆಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಲದಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಬಲ್ಲದು; ಕನಸು ಕಾಣಬಲ್ಲದು.

ಇನ್ನು ಸುಪರ್ ಇಗೊ ಎಂದರೇನು? ಅದಕ್ಕೆ ನರಿಷ್ಕ ಅಹಂತೆ ಎನ್ನೋಣ. ಅದು ಮಾನವನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ನೀತಿ-ಸೂತ್ರಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರ ಬಲ. ಅದರ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇಂತಿವೆ: ಅದು ಅಹಂತೆಯದೇ ಒಂದು ಅಂಶದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ. ಇದರ ಬಹುಭಾಗ ಜಾಗೃತದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಲೇ ಪಾಪದ ಭಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ನೀವು ನಾಚುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿ! ನಮ್ಮ ಮನೋದೇವತೆ ಇದರದೇ ಕೈಗೂಸು. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇಡಿಪಸ್ ಮನೋಗಂಡವು ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣದ ವಿರುದ್ಧ ವಿಷಕಾರುವ ಟೀಕೆಯ ಆತ್ಮಗ್ರದಾಳಿಯು ಇದೇ ಇಡಿಪಸ್ ಮನೋಗಂಡದ ಮೇಲೆ. ಅದನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವ ಮುಂಚೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾದ ಪುರಾತನ ಕಾಮಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ವಿವರಿಸಲೇಬೇಕು.

ಅಜಾಗೃತ ಮನಃಶಕ್ತಿಯೆಲ್ಲ ಕಾಮಮಯವೆಂದು ಪುರಾತನ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ. ಈ ಕಾಮಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಅವನು ಲಿಬಿಡೊ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟನು. ಅದರ ಈ ಕಾಮವು ನಲರಾಜನಲ್ಲಿ ಕಲಿರಾಯ ಬಂದು ಸೇರುವಂತೆ, ಒಮ್ಮೆಲೆ ಯೌವನಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಂಬರಿಸುವುದೆಂಬ ಮತವನ್ನು ಪುರಾತನ ಖಂಡಿಸಿ, ಕಾಮವು ಜೀವನದೊಡನೆ ಸಮ-ವ್ಯಾಪ್ತ ವೆಂದೂ ಶಿಶುವಿನೊಡನೆಯೇ ಕಾಮಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಹುಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತದೆಂದೂ ಅಶನು ಮಂಡಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಶಿಶುವಿನಲ್ಲಿ ಕಾಮವು ಮೌಖಿಕವು; ತುಟಿ-ಬಾಯಿಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಅದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ, ತೃಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸೀಳುವುದು, ನುಂಗುವುದು,

ಕಚ್ಚುವುದು ಇವೇ ಶಿಶುವಿನ ಕಾಮಕೃತ್ಯಗಳು. ಇದರ ನಂತರದ ಶೈಶವಕಾಮದ ರೂಪವು ರೇಚನಕ್ರಿಯೆ, ರೇಚನೆಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಮಲವಿಸರ್ಜನೆಯ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ—ಅದನ್ನು ತಡೆ-ಹಿಡಿಯುವುದು, ಅದರಲ್ಲಿ ತಡಮಾಡುವುದು, ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಇಲ್ಲವೇ ತಪ್ಪದೇ ಮಾಡಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ರೊಚ್ಚಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗುವುದು—ಇವೆಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತೋರಿಸುವ ಆಸಕ್ತಿ, ಪಡೆಯುವ ಅನಂದ ಅವರ ಕಾಮದ ಆಟವೇ ಸರಿ. ಮಕ್ಕಳ ಐದು-ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಇವೆರಡೂ ಅವಸ್ಥೆಗಳು ಅವರ ಕಾಮಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುತ್ತವೆ.

ಈ ಲೈಂಗಿಕ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳ ಮೂರು ಮಾದರಿಗಳು ಮಾರ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಆತ್ಮ-ಕಾಮಾವಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಒಟೊಇರೋಟಿಸೀರಿಯಮ್. ತನ್ನ ಅಂಗೋಪಾಂಗಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ-ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯುವ ಕಾಲವಿದು. ಇಲ್ಲಿ ಮೌಖಿಕ ಕಾಮಕ್ಕೆ—ಅದೂ ತುಟಿಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ತ್ವವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ತುಟಿಗಳ ಮಹತ್ತ್ವವು ಕಾಮಜೀವನದ ಕೊನೆಯ

ಇಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿಗೆ

೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ

೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದವಾದ— ಮಿರಜಿಯ ವೈಷ್ಯ

ವಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇಯವರ

ಧಾತುಸೌಷ್ಟಿಕ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ವರ್ಧಕ

ವಜ್ರಾಂಗ ಸುಂದರ ಪಾಕ

[ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ]

ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯಸ್ಥಲನ, ಸ್ವರತಿಯಿಂದಂಟಾದ ಅಶಕ್ತತೆ, ವೀರ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೋಷಗಳು, ಪಿತ್ತಾಂಶ, ಉಷ್ಣ, ಸೊಂಟನೋವು, ಉನವಂಶ-ಮೇಹರೋಗಗಳಿಂದಂಟಾಗುವ ಕ್ಷೇಣತೆ— ಇವೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ, ಜಿನ್ನಾಗಿ ಮಲಕುಡ್ಡಿಯಾಗುವುದು. ಹಸಿವೆ, ಸ್ವರಣ-ಶಕ್ತಿ, ದೇಹದ ತೂಕ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಹೊಸ ತಾರುಣ್ಯ ಬಂದಂತಾಗಿ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಧಾರಕಶಕ್ತಿ ಬಲಗೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಔಷಧಿಯು ೫೩ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಯೋಗದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸಾಲಾಮಿತ್ರಿ, ಸರ್ಫೇದಮಿತ್ರಿ, ಪಂಜಾಬ ಮಿತ್ರಿ-ವಚಿಕಂದ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ ಗುಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವವರಿಗೆ ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ.

೨೧ ದಿನಗಳಿಗೆ ಸಾಲಬಹುದಾದ ಲಘು ತೊಲೆಯ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿಗೆ ೫-೮-೦; ಅಂಜೆಯ ವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ವೀಘ್ರ-ಗುಣಕಾರಿಯಾದ ಸ್ವೇರಲಾಡಬ್ಬಿಗೆ ೧೦-೮-೦. (ಇದರಿಂದ ೩ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗುಣವು.) ಅಂಜೆಯ ವೆಚ್ಚ ೧-೬-೦. ೩ ಡಬ್ಬಿಗೆ ೧೫-೦-೦ ಅಂಜೆಯವೆಚ್ಚ ೨-೧೩-೦. ಒಮ್ಮೆಲೇ ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಬೇಡುವವರು ೫ ರೂ ಮುಂಗಡ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಮಾಲಕ: ವಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೇ ಮು. ಫೋ. ಮಿರಜಿ

ಹಳ್ಳಿ-ಸಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀದಿ-ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರಿ!

- ಧೈನಿವಾಹಕ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ
 - ಉತ್ತಮ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ
 - ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಲ್ಯಾಂಟರ್ನ್ ಸ್ಲೈಡುಗಳ ಮೂಲಕ
- ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಸರಕಿನ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವೆವು.**

ಅರವಿಂದ ಪಬ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಆಫ್ ಪೇಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಗಾಂಧಿಜಿ, ಧಾರವಾಡ.

ತನಕವೂ ಚುಂಬನ ವಿಧಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದು ಆತ್ಮ-ಸಂವೋದಾನಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಾರ್ಕ-ಸಿರುಮ್. ಇದು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಮೆಚ್ಚಿ ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಪ್ರೀತಿಸುವ ವೃತ್ತಿ. ಕನ್ನಡಿಯ ಆಕರ್ಷಣೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ತನಕವೂ ತಾಳಿ ಉಳಿಯುವುದು ಆತ್ಮಸಂವೋದಾನವೆಂದು ಒಂದು ಲಕ್ಷಣ! ಸಾರ್ಕಿಸ್ ಎಂಬ ಅತಿಮಂದರ ಯುವಕನು ಕೊಳದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಮೋಹಿಸಿ, ನೀರಿನಲ್ಲಿಯ ನೇಲಿನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತು ಕೊರಗಿ ಸೊರಗಿ ಸತ್ತನೆಂಬ ಕಥೆ ಗ್ರೀಕ್ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿವೆ. ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯ ಮಾದರಿಯ ಹೆಸರು ತುಸು ಪ್ರಚಂಡವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಗೌಡಪೀಡಾ ಭೋಗಿ ಅವಸ್ಥೆ ಎಂದು ಕನ್ನಡಿಬಹುದು ಇದಂಥ ಕನ್ನಡವೆಂದು ನೀವು ನೆಗೆಬಹುದು. 'ಎನಲ್ ಸ್ಯಾಡಿಸ್ಟಿಕ್' ಎಂದು ಪೂರನ್ನು ಇಟ್ಟ ಹೆಸರು. ಮೂಲನಿರ್ದೋಷವು ಕುರಿತು ಅಸಕ್ತಿ ತೀವ್ರವಿದ್ದು, ತೀವ್ರ ವಿದ್ವಷ್ಟಿ ಗೊತ್ತವಿದ್ದು, ಆಮೂಲಕ ಉಂಟಾದ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಇದು. ಇದರ ಲಕ್ಷಣ, ಪೀಡೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ, ಅನಂದ, ಕೋಲಾಹಲ ಖಟಾಟೋಪಗಳು ಪ್ರಿಯ. ಈ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಕೃತಿಯೂ ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗುವುದು.

ಇವರ ಮುಂದಿನ ಘಟ್ಟ ಇಡಿಪಸ್ ಮನೋಗಂಡ. ಮತು-ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ನಯೋಮಾನಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಬಹಿರ್ಮುಖವಾಗಿ ಕಾಮನೆಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತದೆ. ಅಗ ಕಾಮನೆಯು ತೀರ ಹತ್ತಿರದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ—ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಿರವಾಗುತ್ತದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಇಡಿಪಸ್ ಅಥವಾ ಪಿತೃಗಾಮಿ ಮನೋಗಂಡವೆಂಬ ಹೆಸರು. ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಬಾಳಿನ ಒಳಗುಟ್ಟನ್ನು ತನ್ನಿಂದ ಒಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡು, ಆ ರಹಸ್ಯದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ದೂರವಿಡುತ್ತಾ ರೆಂಬ ರೊಚ್ಚು, ಅಸೂಯಾ-ಭಾವವು ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಮೊಳೆಯುವುದು. ಅವರ ಪಾಲುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ, ಪಾಲುಗಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು—ತನ್ನ ವಿರುದ್ಧ ಲಿಂಗದ ಸಾಲಕರನ್ನು—ಕೊಡಿಕೊಂಡು, ಆ ರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿ-

ಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅವ್ಯಕ್ತ ಕಾಮನೆಯು ಆ ಅಸೂಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡುತ್ತದೆ. ಇಡಿಪಸ್ ಎಂಬ ಗ್ರೀಕ್ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಯಕನು, ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಂದು ತಾಯಿಯೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ರುದ್ರಕಥೆಯನ್ನು ಸೊಫೊಕ್ಲಿಸ್ ಕವಿಯು ಒಂದು ಅಮರ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದುರಂತವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆತನ ಹೆಸರನ್ನೇ ಈ ಮನೋಗಂಡಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇಡಿಪಸ್ ಮನೋಗಂಡವು ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾದದ್ದು.

ನರಸ್ಯ ಅಹಂತೆ ಮತ್ತು ಸೆನ್ಸರ್ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಈ ಮನೋಗಂಡವು ದಮಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ದಮಿತಕಾಮನೆಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವ-ತ್ವಸ್ತಿಗಳಾಗಿ ಆಡ್ದದಾರಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. ಆ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನಸು ಅಜಾಗೃತಮನಸ್ಸರಕ್ಕೆ ಹೆದ್ದಾರಿ. ದಮಿತ ಮನೋ-ದ್ರವ್ಯವು, ಅಂತರ್ವಿಮರ್ಶಕದ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಜಾಗೃತಮನೋ-ರಂಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಧರಿಸುವ ರೂಪಾಂತರವೇ ಕನಸು. ಈ ರೂಪಾಂತರದ ರೀತಿಗಳು ಮೂರು: ಸಂಕ್ಷೇಪಣ, ಸ್ಥಾನಾಂತರ, ಮತ್ತು ಪ್ರತೀಕೀಕರಣ. ಇವುಗಳ ವಿವರಣೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಬಂಧ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ವಿಷಯ. ಅಜಾಗೃತಕಾಮನಾಪೂರ್ವಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಆಡ್ದದಾರಿ ಸ್ವೃತವಿಭ್ರಮೆ. ಹೆಸರು, ದಿನ, ಕೆಲಸ, ಸ್ಥಲಗಳ ಮರೆವು, ತೀರ ವಿಪರೀತ ಸಂಗತಿಗಳ ಅಗಂತುಕ ನೆನಪು; ಬಾಯಿಗೆ ಬರಬಾರದ ಶಬ್ದಗಳ ಉಚ್ಚಾರ; ನಾಲಗೆಯ ತುದಿಗೆ ಇದ್ದರೂ ಜೀವಹಿಂಡಿಯೂ ಹೊರಗೆಬೀಳದ ಮಾತುಗಳು. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯ ಲೋಪ-ದೋಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಜಾಗೃತಕಾಮನೆಗಳ ಹೇತುವು ಪ್ರಭಾವಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕನಸು-ಮರೆವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡ್ದದಾರಿಗಳು-ಕಂಗಡಿಪ ದಾರಿ-ಗಳೆಂದರೆ ಮನೋವಿಕೃತಿಗಳು. ಹತಾಶವೃತ್ತಿ, ಉನ್ಮಾದ ಹಿಪ್ಪೇ-ರಿಯಾ ಮುಂತಾದುವು. ಹತಾಶವೃತ್ತಿಯ ಪರಿಪಾಕ ಸ್ಥಾಯೀ-ಭವನ. ಮನಸ್ಸು ವೃತ್ತಿ ಒಂದು ಬಾಲಕಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮಲಿತು ಕಗ್ಗಂಟಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಡುವುದು. ಮುಂದೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಲಿತರೂ ಈ ಭಾವನಾ-ಬದ್ಧ ವಿಕೃತಿಯೂ ವಿಕಟವೃತ್ತಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯುವುದು. ಹೊಲಸಿನ ಪ್ರೀತಿ, ಕಸಕಡ್ಡಿ ಕಲೆಹಾಕುವುದು, ನೀರಿನ ಭಯ, ಕಳುವ ಚಟ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇಂತಿದೆ ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣಸಿದ್ಧಾಂತದ ನಿಸ್ತಾರ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವೂ ಜಟಿಲವೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೂ ಆದ ವಿಷಯ. ಇದುವರೆಗಿನ ನಿರೂಪಣೆ ತೀರ ಸ್ಥೂಲಮಾತ್ರದ ಚಿತ್ರ. ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಯಾಗಿ ವಿಕಾಸಗೊಂಡ ಈ ಜೀವನವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಸಂಕೀರ್ಣತತ್ತ್ವದ ಸ್ವರೂಪದ ಸರಿಯಾದ ಶಬ್ದನೆಯು ನನ್ನ ಈ ಪುಟ್ಟ ಲೇಖನದಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮೂಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆ ಕುರಿತು ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಾದರೂ ಕೆಲ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ನಿಮ್ಮ ಈ ಕ್ಷಣಿಕಸಮಾ-ಗಮವು ವೈರ್ಭವಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ಚಂದ್ರೋದಯ

ಶ್ರೀ. ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಮಸಳಿ, ವಿಜಾಪುರ

★

ಪೂರ್ವ ದಿಗ್ವಿಶದಲಿ ರಕ್ತ ಕಾಸಾರದಲಿ
ಯಾವ ಪುಣ್ಯದ ಹೂವು ಅರಳಿ ಬಂತೋ ;
ವಿಶ್ವರಂಗದನಂತದಾನಂದ ಲೋಕದಲಿ
ಶಿವನ ಕಾವ್ಯದ ಕಣ್ಣು ಉದಿಸಿದಂತೋ

೧

ದೂರ ಬಾಣಂಚಿನಲಿ ಮೌನದೇಕಾಂತದಲಿ
ಭಾವಜೀವಿಯ ಬಯಕೆಗಣ್ಣಿನಂತೆ
ಪೌರ್ಣಮೆಯ ಪೂರ್ಣಕಲೆ ದುಂಡಾಗಿ ಕೆಂಪಾಗಿ
ಕೋಮಲೆಯ ಕುಂಕುಮದ ಬೊಟ್ಟಿನಂತೆ

೨

ಚಿಂಬಿಳಕ ಚೆಲುವಿನಲಿ ಓಂಕಾರ ರೂಪದಲಿ
ಮೂಡಿದನು ದಿವ್ಯಾತ್ಮ ಹೂದಿಂಗಳ
ಸುಕುಮಾರ ಚಂದಿರನ ಸಿಂಗಾರ ಲೀಲೆಯಲಿ
ಪುಣ್ಯತಮವಾಯಿತದು ಬಾಣಂಗಳ

೩

ಹೊಂಬಣ್ಣ ನೀರಿನಲಿ ಹೊಂದೋಣಿಯಂದದಲಿ
ಚೆಲುವಿಕೆಯ ಚೈತನ್ಯ ತೇಲುತ್ತಿಹುದೋ
ಬಾನ್ವೇವಿ ತವರಿನಲಿ ಬಂಗಾರ ಭರಣಿಯಲಿ
ಮಧು ತುಂಬಿ ತಂದಂತೆ ತೋರುತಿಹುದೋ

೪

ಕವಿಯಾತ್ಮ ಪಕ್ಷಿಯಲಿ ಚೇತನನ ತುಂಬಿಸಿ
ಚಂದ್ರ ಪ್ರತಿಭಾ ಕಿರಣ ತೂರುತಿಹುದೋ ;
ಕಲ್ಪನೆಯ ಜೇನೀಂಟಿ ಆ ಹಕ್ಕಿ ಎದೆದುಂಬಿ
ಬಾಳಿನಾಶಾಗೀತ ಹಾಡುತ್ತಿಹುದೋ

೫

ಪೂರ್ವ ದಿಗ್ವಿಶದಲಿ ರಕ್ತ ಕಾಸಾರದಲಿ
ಯಾವ ಪುಣ್ಯದ ಹೂವು ಅರಳಿಬಂತೋ !
ವಿಶ್ವರಂಗದನಂತದಾನಂದ ಲೋಕದಲಿ
ಶಿವನ ಕಾವ್ಯದ ಕಣ್ಣು ಉದಿಸಿದಂತೋ !

ಬೆಳಕಿನ ರಾತ್ರಿ

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ ಕಾಸೆಟ್ಟ, ಧಾರವಾಡ

★

ಶಶಿ ಕಾರೆಗಳಲಿ ಕುಶಲವ ಕೇಳುತ
ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳು ನಗೆಯಾಡುತ್ತಿದೆ !
ಕುಸುಮಗಳೆಸಳುಗಳೆಸಳುಕೆ ಬಳುಕಿಸಿ
ನಸುಗಾಳಿಯು ಮಿಸುಕಾಡುತ್ತಿದೆ !

೧

ಬಾಂದೇವಿಯ ಸೌಂದರ್ಯದ ಶೋಭೆಗೆ
ತಿಳಿಗೊಳ ಕನ್ನಡಿ ತೋರುತ್ತಿದೆ ;
ನಿಶಬ್ದ ತೆ ದಿಗ್ವಿಶವ ವಸರಿಸಿ
ಕಬ್ಬಿಗನೆದೆಯನು ಕೊರೆಯುತ್ತಿದೆ

೨

ಹಿಮಕರ ನಿಕರದ ತೀತಲ ಸಹಿಸದೆ
ತಗುಹ್ಯದಯಕೆ ಲತೆ ಬಾಗುತ್ತಿದೆ
ಅರೆಬಿರಿದರೆಗೊಸಿನ ಅದರಲರನು
ಇನಿಯನ ಮುಖದಿಡೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ

೩

ತ್ರಿಜಗಜ್ಜೀವಿಗಳಾವುದೋ ಶಕ್ತಿಯ
ಅನಂದಕೆ ಮನ ಸೋಲುತ್ತಿದೆ—
ನಲಿಯುತ ಉಲಿಯುತ ಮರಗುತ ಕೊರಗುತ
ಶೂನ್ಯ ಸಮುದ್ರಕೆ ಸಾಗುವೆ !

೪

ಅರೆ ತೆರೆದವು ಕಣ್ಣು, ಹಿರಿದಾಯಿತು ಎದೆ
ಹುಬ್ಬುಗಳೊಳಬಿಗಿ ಅಳಿಯುತ್ತಿದೆ
ಚಿರ ನೂತನ ಜೀತನದುತ್ಸಾಹದಿ
ಮನದೊಳಗೇನೋ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದೆ

೫

ಶಶಿಕಾರೆಗಳು ಕುಶಲವ ಕೇಳುತ
ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳು ನಗೆಯಾಡುತ್ತಿದೆ ;
ಕುಸುಮಗಳೆಸಳುನು ಅಳುಕಿಸಿ ಬಳುಕಿಸಿ
ನಿಶಬ್ದಗಳು ರಸವನು ತುಂಬುತ್ತಿದೆ

ತಿ ಬೇಟೆ

ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರು, ಧಾರವಾಡ

ತಿಬೇಟೆ ಹಿಮಾಲಯದ ಕೋಟೆಯಾಚೆಗಿನ ಭೂಪ್ರದೇಶ. ಇಂದಿನ ೨೦ ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರನ್ನೂ ೯-೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಧರ್ಮಗುರುಗಳ ಆಡಳಿತ ನಡೆದಿದ್ದು ತಿಬೇಟದಲ್ಲಿ ನಾತ್ರ.

ತಿಬೇಟವು ಆತಿ ಪುರಾತನ ದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಚೀನ್-ರ-ಯಿ ಎಂಬ ದೇವತೆ ಅವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದಳೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

~~ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದುದು-ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕವ್ಯಾನಿಧಿ-ಅಕ್ಷರವಿಜಯ-ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ.~~

ಏಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವಾಗ್-ವಿಸನ್-ಗಾವೂ ಎಂಬೊಬ್ಬ ಬಲಿಷ್ಠ ರಾಜನು, ನೇಪಾಳ ಹಾಗೂ ಚೀನ ದೇಶದ ಸಿಂಹಾಂಗ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ತಿಬೇಟಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿ, ಈ ಎರಡೂ ದೇಶಗಳ ಇಬ್ಬರು ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದನು. ಅವನ ಆ ಹೆಂಡದಿರು ಬುದ್ಧಧರ್ಮಿಯರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ರಾಜನೂ ಬುದ್ಧ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ಬುದ್ಧ ಧರ್ಮವು ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜಪ್ರಜರ ಧರ್ಮವಾದುದಲ್ಲದೆ, ಭಾರತದೊಡನೆಯೂ ಆದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳುಂಟಾದುವು.

ಹೀಗೆ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಧರ್ಮವೇ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ-ದ್ದರೂ ಇಂದುಮಾತ್ರ ಅದು 'ಲಾಮಾ' ಜನರ ಬೀಡಾಗಿದೆ. ಬುದ್ಧ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ 'ವಾನ' ಮತ್ತು 'ಶಾಮಾನ' ಎಂಬಿರಡು ಧರ್ಮಗಳಿದ್ದುವಂತೆ; ಈ ಧರ್ಮಗಳ ಕೆಲವು ತತ್ತ್ವಗಳೂ, ಬುದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಕೆಲವು ತತ್ತ್ವಗಳೂ ಇವುಗಳ ಸಂಮಿಶ್ರಣವೇ ಇಂದಿನ ಲಾಮಾ-ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಂಕೇತಿಕ ದೇವತೆಗಳ ಭಾರತೀಯ ಕಲ್ಪನೆ ಹಾಗೂ ವಿಧಿಸಂಸ್ಕಾರಗಳೂ ಬೆರೆತುಕೊಂಡುದರಿಂದ, ಈಗಿನ ಅಲ್ಲಿಯ ಧರ್ಮವು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೂಪವನ್ನೇ ತಾಳಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. 'ಲಾಮಾ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ಧ್ಯಾನ-ಸಮಾಧಿಗಳ ಬಲದಿಂದ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ಜನ್ಮಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ' ಎಂಬ ಭಾವನೆ ತಿಬೇಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರೀಸಿನ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಕುಬ್ಲಾಖಾನ್ ಎಂಬ ಮೊಗಲ ಸಮ್ರಾಟನು ಲಾಮಾ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, 'ಸಕ್ಯಾ' ಎಂಬಲ್ಲಿಯ ಮಠಸತಿಗೆ ತಿಬೇಟದ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅಂದಿನಿಂದ ಈ ಸಕ್ಯಾ ಮಠಸ್ಥಾನದ ದಲಾಯಿ ಲಾಮಾನೇ ತಿಬೇಟದ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೂ ಆದರ ~~ಅಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ~~ ಪ್ರಮುಖನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಲಾಮಾಗಳೆಂದರೆ ತಿಬೇಟದ ಸಾಧುಗಳು ಇವರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ಇಂತಹ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಮಠಗಳು ಆ ದೇಶದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಠಗಳಂತೂ ಸಿಂಹಾಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಮೀರಿಸಿರುವುವು. ತಿಬೇಟಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಜೀವನವು, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಮಠಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾದುದರ ಮೂಲಕ, ಈ ಮಠಗಳೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕೇಂದ್ರಗಳೆಂದೇ ಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಮಧ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾದ ಈ ಮಠಗಳ ಶಿಲ್ಪವು ತುಂಬ ಅಲ್ಪಾದದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಎತ್ತರವಾದ ಶುಭ್ರಗೋಡೆಗಳು, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ನೀಟಾಗಿ ಎಳೆದ ಕರೆಯಬಣ್ಣದ ಪಟ್ಟಿಗಳು, ಒಂದೊಂದು ಊರಿನಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಭವ್ಯ ಆಕಾರದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ ಶಿಲ್ಪದ ನೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಗೂಢಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು, ಚಿತ್ರಮಯ ಆಕಾರಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಶಿಲ್ಪ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರಕಲೆಗೂ ತಿಬೇಟದ ಶಿಲ್ಪ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರಕಲೆಗೂ ತುಂಬ ಸಾಮ್ಯ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಜಂತಾದ ವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಕಾಲೀನ ಘಟನೆಗಳ ಚಿತ್ರಗಳಂತೆಯೇ ತಿಬೇಟದಲ್ಲಿಯೂ, ಲಾಮಾ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ದೇವತೆಗಳ ಆನೇಕ ಚಿತ್ರಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿಳುತ್ತವೆ. ಮಧ್ಯ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವ ಏಶಿಯಾ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಭಾರತದಿಂದ ಹೋದ ಅನೇಕ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಪ್ರಸಾರಕರು, ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಚಿತ್ರಕಲೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡರೋ ಹಾಗೆ, ತಿಬೇಟದಲ್ಲಿಯ ಕಲಾವಿದರೂ ಧರ್ಮಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ರಕಾರರನ್ನೇ ಅನುಕರಿಸಿದರು.

ಭಾರತ ತಿಬೇಟಗಳ ಈ ಪುರಾತನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ನೇಪಾಳವು ಬಹುಶದಿಂದ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರೂ ನೇಪಾಳದೊಡನೆ ತಿಬೇಟದ ನೈಮನಸ್ಸವು ಅಷ್ಟೇ ಪುರಾತನದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡು ದೇಶಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಹಲವು ಯುದ್ಧಗಳಾಗಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಯುದ್ಧ ಕ್ರಿಸ್ತ ಶಕ ೬೪೪ ರಲ್ಲಿ ನಡೆದು, ತಿಬೇಟದ ಆ ಕಾಲದ ಆರಸನಾದ ಸ್ವಾಗ್-ಗಿರೋನ್ ಎಂಬವನು ನೇಪಾಳವನ್ನು ಗೆದ್ದು, ಸುಮಾರು ೬೦ ವರ್ಷ ಆ ದೇಶವನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಮುಂದೆ ಕ್ರಿಸ್ತ ಶಕ ೭೦೫ ರಲ್ಲಿ ನೇಪಾಳವರು ತಿಬೇ-

ಗೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ. ಒಂದರಲ್ಲದೆ ಅಬಾಧಿತವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಇಂದಿನ ವರೆಗೂ ಯಾವುದೂ ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ದಲಾಯಿ ಲಾಮಾನು ತಾಶೀಲಾಮಾನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇಂದಿನ ಬೇಟೆವನ್ನು ಆಳುತ್ತಾನೆ. ದಲಾಯಿಯು ದೇವರ ಆವತಾರ-ಂದೂ, ತಾಶಿಯು ಧ್ಯಾನಮಗ್ನ ಒಬ್ಬನ ಅವತಾರವೆಂದೂ ವಿವರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರಿಬ್ಬರೇ ತಿಬೇಟದ ಸರ್ವಸತ್ತಾಧಾರಿ-ಗಳು. ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಮತಪತಿಗಳು ಇವರಿಗೆ ಅನುನರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಡಿಯುತ್ತಾರೆ.

ದಲಾಯಿ ಹಾಗೂ ತಾಶೀಲಾಮಾನ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತವರಿಗೆ ಮೃತರುಮಾಯ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಬರುವವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ-ಗೊತ್ತವಂತೆ. ಆಗ ಅವರು ಇಂಥ ಬಾಲಕರನ್ನು ತಮ್ಮ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಧರಿಸಿದಾರರೆಂದು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಇವುಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ದಂಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಜಗಳವಾದದ್ದುಂಟು.

ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ೧೭೨೦ ರಲ್ಲಿ ಚಿಂಗ್ ಮನೆತನದ ಕ್ಯಾಂಗ್ತ್ಸೆ ಎಂಬ-ನು ಚೀನದೊಳದ ಸಮ್ರಾಟನಾಗಿರುವಾಗ, ತಿಬೇಟವು ಒಗಲರ ಹಸ್ತಕನೊಬ್ಬನ ಕೈಸೇರುವ ಪ್ರಸಂಗವೊದಗಿತ್ತು. ಆಗ ಕ್ಯಾಂಗ್ತ್ಸೆಯು ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿ, ತಿಬೇಟರನ್ನು ಗೆದ್ದು, ದಲಾಯಿ ಲಾಮಾನ ಗದ್ದುಗೆಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನೊಬ್ಬ ಹಸ್ತಕನನ್ನು ಧರಿಸಿ, ದೇಶದ ಆಡಳಿತವನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಖಾಂ-ನಡೆಯಿಸಿದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ತಿಬೇಟವು ಚೀನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ-ಯ. ಸಾಮಂತ ರಾಜ್ಯವಾಯಿತು ಅದು ಇಂದಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ.

ಈಗ ಜ್ಞಾತವಾಗಿರುವ ೧೩ ನೂರು ವರ್ಷದ ತಿಬೇಟದ ಇತಿ-ಸೃಷ್ಟಿ ತಿಬೇಟಿಗಳು ಚೀನ ಮತ್ತು ನೇಪಾಳಗಳ ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನು ಉಪಲಬ್ಧಿ ಸಲ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅವರಿಗೆ ಅಧೀನರಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿ-ತೂ ಅವರ ಜೀವನದಮೇಲೆ ಆ ವರ್ಚಸ್ಸಿನ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವೂ ರುಪ್ಪಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ತಿಬೇಟಿಗಳು ಅನಂದಿ ಸ್ವಭಾವದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಧಾ ಜೀವನ-ರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಆಸ್ತುಧಾನ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆದೇಶವು ಮುಂಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೊರತೆಯೆಂಬುದೇ ತಿಲ್ಲ. ಅವರು 'ಚರಾಗ' ಎಂಬ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಮದ್ಯ-ನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ; ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ, ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಫಿದಲ್ಲಿ 'ಗಾಲಾ' : ಲಿಂಗಾ' ಎಂಬೆರಡು ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬ-ನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇಸಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತಗಳ ಕೈಗಳಂತೂ ಸಾವಿರಾರು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಆಗ ತಿಬೇಟಿಗಳ ಛಿತ ಕುಣಿತಗಳಿಗೆ ಮಿತಿಯೇ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಇವರು ಕಾಡು ಜನರಾಗಿ ಕಾಡರೂ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ-ಗಿದ್ದು, ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಬರುವ ಜನರೊಡನೆ ಸಖ್ಯಭಾವ-ನ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಪಂಚದೊಡನೆ

ವಿಶೇಷ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ, ಇವರಲ್ಲಿ ಸುಕುಟಿತ ವೃತ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದೆ. ಅವರ ಈ ಸಂಕುಟಿತ ವೃತ್ತಿಗೆ ಲಾಮಾನ ರಾಜಕಾರಣವೂ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಮತವು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ತಿಬೇಟದಲ್ಲೊಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಜನರು ಬಡವರೂ ನಿರಕ್ಷರಿಗಳು, ನವನಾಗರಿಕತೆಯ ಸೊಗಡು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ತಾಕ-ದಿರುವವರು.

ತಿಬೇಟದ ಪೂರ್ವಭಾಗವೆಲ್ಲ ನಿಡಿದಾದ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿ-ಗಳಿಂದಲೂ, ನಿಸರ್ಗ ರಮ್ಯವಾದ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಪಶುಪಕ್ಷಿ-ಗಳಿಂದಲೂ ಅಪೂರ್ವವಾಗಿದೆ ಚೀನದೊಳಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಉತ್ತರ ತಿಬೇಟವು ಮಾತ್ರ ವೃಕ್ಷವಿಹಿನವೂ ನಿರ್ಜನವೂ ಆಗಿದೆ. ಜನವಸತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದುದು ತಿಬೇಟದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗ. ಅದೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಫಲವತ್ತಾದ ಭಾಗ ಭಾರತ-ಚೀನಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ

ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋಸಾರೆ ಡಾಕ್ಟರರು ಕೈ ಹತ್ತರ ಇರಬೇಕು ಎಂದೆನಿಸುವದು.

ಮನೆತನದಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ಜೀನಿ ಜೀನಿಕೆಗಳಿಂದ ಬಳಲುವ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ದೊರಕುವುದು ಅವಶ್ಯ. ದೊಡ್ಡ ನೋವು, ದುಃಖ ನೋವು ಬರುವ ಕೂಡಲೇ ಜೀವ ಉರಿದೀತೋ ಆರೋಗ್ಯ ನಂದು ಆಗುವುದು. ಕಾಲರಾ, ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡೆಯರು ವದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಉಪಚಾರ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಬೆಕ್ಕ ಬರಬಹುದು. ಇಂಥಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರರಾಗರಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ದಿವ್ಯವಾಗರಿ ದತ್ತರ ಆರೋಗ್ಯವು. ಜವೇರಿಯನ ಜೀವನ ಮಿಕ್ಕರ ಅದು ಅಂಥಾ ವಿಚಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ದಿವ್ಯವು. ಇದು ಜೀವನ ನೋವನ್ನು ಕಡಿಮೆಹಾಕಿ ಜೀವನವನ್ನು ದತ್ತಿಹಾಕುವದು. ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತೈದು ವರ್ಷ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಾಲೂ ಇದನ್ನು ಜನರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವರು. ನಾಂಕಿ, ಅಜಮೇ, ಶೆಗಡಿ, ಉಪ್ಪು, ಕಳ್ಳ ಹರಿಯುವದು, ಕೀವು ಸುರಿಯುವದು ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಇದು ಕುಪ್ರಭಾವ ದಿವ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಸಿಗುವದು ಪ್ರಶಸ್ತವೆಂದ ಕಡಿಮೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಮ್. ಎಚ್. ಜವೇರಿಯನ್ ಮತ್ತು ಕಂ. ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಸ್ಟೀಟ್, ಮುಂಬಾಯಿ ನಂ. ೨೯

ಬೆಳಗಾವಿ

17

ಯಜಮಾನರು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು

(ಒಂದು ವಿನೋದ ಚಿತ್ರ)

ಶ್ರೀ. ಎ. ಎಸ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಮನೆಪಾಲ-ಉಡಪಿ.

ಲೌಕಿಕ ವ್ಯವಹಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಅಹಂಕಾರಿ, ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಜಗಳ ತರಬಲ್ಲ. ಕಾಯಿ-ಪಲ್ಲೆಯ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೊಂಕುನುಡಿಗೆ ಕೆರಳಿ ಕದನಕ್ಕೆ ನಿಂತವರನ್ನು ಬುದ್ಧಿಯಿದ್ದವರೆಂದು ಒಪ್ಪಬೇಕೆ ?

ಅಗಲೆ ಬೆಳಗಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರೇಮಾ ಇನ್ನೂ ಮಲಗೇ ಇದ್ದಳು. ನಳ ಹೊದ್ದಿಕೆಯನ್ನು ಎಳೆದುಹಾಕಿದೆ. ಅಕೆ, ಅಜಿ ಒಮ್ಮೆ ಈಜೆ ಮೈ ಹೊರಳಾಡಿ ಕಣ್ಣು ಜ್ವರಿಸಿರಬಹುದೆಂದು.

“ ಯಾವ ವಾರಾನೇ ಇವೊತ್ತು ? ”

“ ಸೋಮವಾರಾಮಾ ”

“ ನಿನ್ನ ಅಲ್ಲೇನೇ ಸೋಮವಾರ....ಜ್ವರಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ಸರಿಯಾಗಿ. ”

“ ಶುಕ್ರವಾರ.....ಸರಿಯೇನಮ್ಮ ”

“ ನೋಡು.....ಮತ್ತೆ ತಪ್ಪು.....ಮಂಗಳವಾರ ಅಲ್ಲೇನೇ ಇವೊತ್ತು ? ”

“ ಮಂಗಳವಾರ....! ಹಯ್ಯೋ ನಂಗೊತ್ತಿತ್ತಮ್ಮ! ಇವೊತ್ತು ಮಂಗಳವಾರ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಐದು ವರ್ಷದ ಪ್ರೇಮಾಗಿ ವಾರಗಳ ಕೆಸರುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ”

ನಾನು ಹಾಸಗಗಳನ್ನು ಮಡಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಆಗ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಒಂದು ನಿಮಿಷ ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡಿದರು.

“ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾನೇ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆಹೋಗಿ ತರ್ಕಾರಿ ತಿರುತ್ತೀನಿ ಕಣೆ ” ಎಂದರು.

“ ಚಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಟ್ರವ್ ಹೋಗ್ತೀನಿ ಕಣೆ ” ಅಂದಿದ್ದರೂ ನನಗಷ್ಟು ವಿಸ್ಮಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಅಂತೇನೆ. ನಮ್ಮಯಜಮಾನ-ಗೆ ಯಾವುದರಮೇಲಾದರೂ ದ್ವೇಷ ಎನ್ನುವುದು ಇರುವುದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಮನೆಕಡೆ ಕೆಲಸಗಳ ಮೇಲೆ ! ನಾವು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇ-ವೆಲ್ಲ— ‘ ಗಂಡ ಪತಿ ನೇತು ಹಾಕಿದರು ’— ‘ ಲೈಟಿನ ತೇಡ್‌ಗಳ-ನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡಿದರು ’— ‘ ಹೆಂಡತಿ ಅಡಿಗೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಮಗುವನ್ನು ಕೊಂಚ ಎತ್ತಿಕೊಂಡರು ’— ಅಂತ ಗಂಡಂದಿರು ಮನೆ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ನೆರವಾಗುವುದು— ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅ ವಿಚಾರ ಎತ್ತಬೇಡಿ. ಅದರೂ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ರಾಜಾಂತಗಳನ್ನು ನೆನಸಿಕೊಂಡರೆ ನಾನೇ ಪುಣ್ಯವಂತೆ ಅಂದು.

ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಳಗಾಯಿತೆಂದರೆ ‘ ಪರಟಿನ ಗುಂಡಿ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ, ಕಫಾಲಿಂಕ್ ಕಾಣೆ ಯಾಗಿ ದೆ. —ಕರ್ಚಿಫಿನಲ್ಲಿ ಕಲೆಯಾಗಿ ದೆ—ಅಂದೆಲ್ಲ ಅಲ್ಪ ವಿಚಾರಿಗಳಿಗೇನೆ ತಲೆ ಹೋಯಿತೆಂಬಂತೆ ರೇಗಾಡು—ದು—ಅಫೀಸಿಗೆ ಹೊರಟಾಗ್ಗೆ ಧಡೀರೆಂತ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚುವುದು— ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಒಂದು ಪುಣ್ಯ ಅನ್ನಿ.

“ ಅಲ್ಪ ಹ್ಯಾಗಿರುತ್ತೆ ? ”

“ ಯಾವುದು ? ”

“ ಅದೇ ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲ ! ”

“ ಮೊದಲೇ ಮೈ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ಆ ಭಳಿಗೆ— ನುಗ್ಗಾಟದ ನಡುವೆ..... ”

“ ವಾರಕ್ಕೊಂದು ದಿವಸ ಮಾತ್ರ ಹೋಗ್ತೀನಿ. ಶುಕ್ರವಾರ ಅಂತಿಬಿಟ್ಟು. ”

“ ಯಥೇಷ್ಟವಾಯಿತು ಅನ್ನಿ..... ”

“ ರಾಮಣ್ಣ ನನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತೀವಿ. ”

“ ಹೌದು ಚೀಲಗಳನ್ನು ಆತ ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡಾನೆ. ”

ಇದು ನಡೆದದ್ದು ಮಂಗಳವಾರ ದಿವಸ.

ಬುಧವಾರ ಸಾಯಂಕಾಲ ಸೋನೆಹಿಡಿದಿತ್ತು.

“ ಶುಕ್ರವಾರ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ಸದ್ಯ ”— ಎಂದರು. ಯಜಮಾನರು.

“ ಮಳೆ ಬಂದರೇನಾಯಿತು ? ಭತ್ತಿಗಳಿವೆಯಲ್ಲ. ”

“ ಅದ್ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕೆ ಆ ಅಧ್ಯಾಸ ! ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚೀಲಗಳು ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಭತ್ತಿ ಹಿಡಿಕೊಂಡು ಉದ್ದಕ್ಕೂ..... ”

“ ಚೀಲಗಳನ್ನು ನೀವೇನೂ ಹಿಡೀಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ..... ರಾಮಣ್ಣ ಇದಾನಲ್ಲ. ”

“ ಅದರೂನೂ ಅವತ್ತು ನನ್ನ ಕಂಡರೆ ಮಾರ್ಕೆ ಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗೋದು ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗಿಬಿಡುತ್ತೆ ಅನ್ನು..... ”

“ಅದರಲ್ಲೇನಿದೆ ಅಂತೀನಿ! ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ತರಕಾರಗಳನ್ನು ತಂದರೆ ತೂಕಕ್ಕೆನಾದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತೆ ?”

“ನೀನೇ ಹೇಳ್ತಾ ಇದೀಯಲ್ಲ ಹಾಗಂತ!.....”

ಗುರುವಾರ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಗೆಲುವಾಗಿತ್ತು. “ಇವೊತ್ತಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗೋದು?” ಪ್ರೇಮ ಕೇಳಿದಳು.

“ಅಲ್ಲ— ನಾಳೆ.”

“ಅಣ್ಣ ಅಣ್ಣ— ನೀನ್ನಿಜವಾಗ್ಲೂ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ-ಯೇನಣ್ಣ!”

“ಹೌದು....”

“ತರ್ಕಾರಿ ತರೋಕೆ ?”

“ಮತ್ತೆ ? ಅದಕ್ಕೇನೆ..... ಅದಿಲ್ಲ ನೀನೀವಾಗ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿ ಆಟ ಆಡು, ಚಿಕ್ಕಕ್ಕಳು ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳ್ವುದು.” ಹೋ.... ಅದರೆ ನೀನು ಹೋಗೋವಾಗ ತಡವಾಗಿಬಿಡುತ್ತೆ. ಅಮ್ಮ ಬೇಗ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದಳು. ನೀನು ಎಳೋವಾಗ್ಲೆ....” ನನ್ನ ಮುಖ ನೋಡಿ ಪ್ರೇಮ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು. ನಕ್ಕಳು.

ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದರು.

“ಹಾಗಾದರೆ ನಾನೆಷ್ಟು ಗಂಟೆಗೆ ಏಳಬೇಕು ಹೇಳು....”

“ಅರು ಗಂಟೆಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದರೆ ಸಾಕು ಅನ್ನಿ”

“ಸರಿ. ಅರು ಗಂಟೆಗೇನೇವೆದ್ದು ಬಿಡ್ತೀನಿ....ಅಗೋದಾಗ್ಲಿ!” ಣಾನೇನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಅವರು ಅಫೀಸಿಗೆ ಹೊರಡುವ ಹೊತ್ತು, ತಯಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಹುಡುಗ- ಬಾಳು- ಒಳಗೆ ಬಂದ. ಪ್ರೇಮ ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿ “ನಾಳೆ ನಮ್ಮಣ್ಣ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾನೆ” ಎಂದಳು. ಏನೋ ಮಹಾ ವ್ರಳಯವೆ ಆಗುತ್ತದೋ ಎಂಬಂತೆ ಆಕೆಗೆ.

ಬಾಳು ಕೇಳಿದ “ಯಾತಕ್ಕು ?”

“ತರ್ಕಾರಿ ತರೋದಕ್ಕೆ”

“ನಮ್ಮಣ್ಣ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಲ್ಲ. ಅಮ್ಮಾನೇ ತರ್ಕಾರಿ ತರೋದು.”

“ನನ್ನಮ್ಮಾನೂ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದು.... ಇನ್ನೊಂದ ಹೋಗಲ್ಲ”

“ಯಾಕಂತೆ ?” ಬಾಳು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ನನ್ನನ್ನೊಮ್ಮೆ ಆಪಾದ ಮಸ್ತಕ ನೋಡಿಬಿಟ್ಟು “ಕಾಯಿಲೇನಾ ನಿನ್ನಮ್ಮಾಗೆ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದು.

ಆಗ ಸುಮ್ಮನಿರೋದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರ ಭುಜದ ಮೇಲೆಯೂ ಒಂದೊಂದು ಕೈಯಿಟ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಸಾಗಿಸಿದೆ “ಚಿಕ್ಕಕ್ಕು ಹಾಗೆಲ್ಲ ಹರಟೆಬಾರ್ದು ಕಣ್ಣೋ” ಎಂದು ಕೊಂಚ ಬಿಗುವಾಗಿ.

“ಹಾಗೆ ಅದು ಮಾಡು ಇದು ಮಾಡ್ಬೇಡ ಅಂತೆಲ್ಲ ಪದೆ ಪದೇ ಹೇಳೋದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೇದಲ್ಲ ನೋಡು-ಎಂದರು ನನ: ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವೀಣರು.

“ಅದರೆ ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯೋದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ರೆ ?”

“ಯಾಕೆ ಆಡಿಕೊಳ್ಳತಾ ಇದ್ದು....ಏನಾಗ್ತಾ ಇತ್ತು !”

“ಕಾಯಿಲೆ ಮಾತು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಮ ಏನಂತಾ ಇದ್ದಳು?”

“ನೀನೇ ಹೇಳಬಹುದಿತ್ತು....ಪ್ರೇಮಾಗೊಬ್ಬ ಪುಟ್ಟ ತಮ ಬರ್ತಾನೆ ಅಂತ !”

“ಹೌದು ಡಾಕ್ಟರ್ ತರೋ ಚಿಕ್ಕಳದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಲಿ ಕತ್ತಿ ಗೊಂದ ಲೇಬಲ್ ತಗಲಿಸ್ಕೊಂಡು ಬರೋನು!”

ಅದೇನೇ ಇರಲಿ ಆ ಹುಡುಗ ಹೇಳಿದನಲ್ಲ ‘ನಮ್ಮಮ್ಮ ಅವನ್ನ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗೋದಕ್ಕೆ ಬಿಡುಲ್ಲ’ ಅಂತ— ಆ ನೀನು....”

ಡಯ್ಯಾ.... ಅವನು ಹಾಗೆನೂ ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲಾಂದ್ರೆ ನನ್ನ ಕಿವಿ ಶುಭ್ರವಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲದೆ ನನಗಿಗ್ಗಿತ್ತು ಅವರ ಮನೇಲಿ ಯಾರ ಯಾರು ಮಾಡಿಸೋರು ಅಂತ”

“ಫತ್.... ನನಗೆ ಆ ಬೀದಿ ಮಾತೆಲ್ಲ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ”

“ಹೌದೊದು! ಬೀದಿ ಮಾತೆಲ್ಲ ಕೂಡದು ಅದರೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ನುಗ್ಗಾರಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತ್ವ ಹೇಳಿದೆ ಕೇಳಿದೆ—ಅವರು ಆಡೋ ಬಂಡು ಮಾತೊಂದು ಬಿಟ್ಟು.....”

“ಅವರಾಗಿ ಬರೋದಲ್ಲ. ನಾನೇ ಕರೆದಿರುತ್ತೀನಿ.... ಮತ್ತೆ ಬಂದು ಗಿಂಡು ಅಂದೆಯಲ್ಲ ಏನದರರ್ಥ ?”

ಮಾತ್ರವಲ್ಲ.... ಬಂದಾಗೆಲ್ಲ ಕಾಫಿ ಕೊಡುತ್ತೀನಲ್ಲ.... ಅವಾ! ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ...ಅದು ಬೇರೇನಾದರೂ ಅಗಬಾರದೆ ಅಂತ..” ಅವರು ಫಟ್ಟನೆ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನೆ ನೋಡಿದರು.

ಹೀಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮಗ ಪಕ್ಕಾ ಮರ್ಡರರ್ ಆಗೋದೇ ಸರಿ”

“ಮಗಾಂತ ಅನ್ನೋದು ಯಾಕೆ ಅಂತೀನಿ.... ಮಗಳೂಂತ ಅನ್ನಿ”

“ನಾನೇನೋ ಮಗಾಂತೇ ತಿಳಕೊಂಡಿದೀನಿ”

“ಮತ್ತೂ ಮತ್ತೂ ಮಗಾಂತ ಅನ್ನಬೇಡೀಂದ್ರೆ”

“ಯಾತಕ್ಕು ?”

ಎಲ್ಲಾದರೂ— ಮಗಳು— ಆದರೆ ?”

“ಪರವಾ ಇಲ್ಲ ನಾನೇನೂ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋದಿಲ್ಲ ಮಗಳಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ !”

“ಹಾಗೆಲ್ಲ ಹೇಳೋದು ಮಗೂಗೆ ಒಳ್ಳೇದಲ್ಲ ನಿಮಗಿಗ್ಗಿತ್ತಿದೆ. ಯಾಕೋ ಕೊಂಚ ಕೆಂಪಾಗಿ ಹೇಳಿದರು “ಒಬ್ಬಳೇ ಇರಬೇಕಾ-ಗುತ್ತಲ್ಲಾಂತ ಯೋಚನೆ ಬಹುಶಃ ನಿನಗೆ”

ನನಗೆ ಹೇಗೆ ಹೇಗೋ ಆಯಿತು; ಅದರೂ ಮೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ:
 “ ನನ್ನ ಯೋಚನೆ ಏನಿದ್ದರೂ ಇರಲಿ! ”
 ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಮಾನ.

ಅವರೇ ಅಂದರು “ ನೀನು ಹೇಗೆ ಕೈಕಾಲು ಬಿಡುತ್ತೀ-
 |ಯಾಂತ ನನಗೊತ್ತು. ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿ ನಿನ್ನ ಪಿಡಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ.”

“ ಅಬ್ಬಬ್ಬ.... ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿ! ಪಿಡಿಸುತ್ತಾ ಇರೋದು! ಮನ-
 ಸ್ಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಹಾಗೇನಾಗಿದೆ ಅಂತ ಕೊಂಚ ಹೇಳಬಾರದೆ? ”

“ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ನಾನೇ ಹೋಗ್ತೀನಿ ಅಂತ ಮುಂದೆ ಬಂದಿ-
 ರೋದು ನಿನ್ನೇನೋ ತುಂಬ ಖುಷಿ ಆದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ
 ಅಹಂಕಾರ ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ ಅಲ್ವೆ? ”

ನನಗೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಅವರನ್ನೆ
 ನೋಡಿದೆ. ಇವರು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ಸಂಭ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ
 ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ಮಾತುಗಳು ಬಂದವು. ಪ್ರೇಮನಿಗಂತೂ ಬೇರೆ
 ಪ್ರಸ್ತಾಪವೇ ಇಲ್ಲ.

ಎಂದೂ ಬಾರದವರು ಅವೊತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅಫೀಸಿನಿಂದ
 ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದೆ. ಯಾಕೋ ಕೊಂಚ ಬೆಪ್ಪಾ-
 ಗಿದ್ದರು.

“ ನಾಳೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ
 ಬೇಗನೆ ಎಳಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಈವಾಗ ಕೊಂಚ ರೆಸ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂ-
 ಡರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೆ ಅಂತ ಬಂದೆ ” — ಎಂದರು.

‘ ರೆಸ್ಟ್ ’ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯಂತನಕ ಸಾಗಿತು. ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಅಫೀಸಿಗೆ
 ಹೋಗೋದು! ಆದ್ದರಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದರು.

ಸಾಯಂಕಾಲ ಮಾರ್ಕೆಟಿನಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅವರು
 ಕೈದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಅಂಗಡಿಗೆ ನಿಂತರು.

“ ನೋಡು. ನಾವಿನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಕೊಂಡುಕೋ-
 ಬೇಕು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಯಾವುದಕ್ಕೋ ಒಳ್ಳೆದು ಅಂತಾ-
 ಲಿಲ್ಲ ಡಂ.... ಮರತೆ ನೋಡು ಯಾವುದಕ್ಕೇಂತ.... ”

“ ಕರುಳು ಬೇನೆ ಶುರುವಾಗೋದಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನು ”

ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಡದೆ ಮುಂದುವರಿದರು: “ ಹೇಗೂ
 ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾನೇ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೆನಲ್ಲ. ತರಕಾರಿ-
 ಗಳನ್ನ ಅನ್ನಗಳ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೊಂಡುಕೋ ಬೇಕು.
 |ದರೆ ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದಿದ್ದೇ
 ಂದು ರುಚಿ. ಬದಲಾವಣೆ ಅಂದರೆ ಹಿಡಿಸೋದಿಲ್ಲ-
 ನಂತೀಯೆ? ”

ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆನಿದೆ! ನಾನೇನೂ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟೆ.
 ಅ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಊಟವಾಗಿತ್ತು. ಮಾರನೆಯದಿನ ಅಫೀಸಿಗೆ
 ಕಾಲು ಬೇಕಾಗುವ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬೀರುವಿನಿಂದ ತೆಗೆದಿದು.
 ದ್ದರು.

“ ಅದ್ಯಾಕೆಂದ್ರೆ.... ಈವಾಗ ? ”

“ ಏನು? ಹೆಡುಗೇನೆ ನೀನು! ನಾಳೆ ಮತ್ತೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ
 ಮಾಡುತ್ತ ಕೂರೋದಕ್ಕೆ ಸಮಯ ಎಲ್ಲಿ ಬಂತು ಅಂತ ತಿಳಿ-
 ಬಾರದೆ? ”

“ ಅದರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಲ್ಲ ನೀವು ಮಾರ್ಕೆಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬಿಡೋ-
 ದಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡಿದೀನಿ.”

“ ಈ ಹೆಂಗಸರದ್ದು ಇದೇ ತಾಪತ್ರಯ ಅಂತೀನಿ. ಜವಾ-
 ಬ್ದಾರೀನಿಲ್ಲ ಗಂಡಸ್ತ್ರ ಮೇಲೆ ಹೇರೋದು—ಆಮೇಲೆ ಅವರು

ಪರ್ಕಾಡಾ

ಶರೀರದಲ್ಲಿಯ ಅಸಹ್ಯ
 ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು
 ತೆಗೆದುಹಾಕುವದು.

ಪರ್ಕಾಡಾ ಶರೀರದ ಒಳಗಿನ ಮತ್ತು
 ಹೊರಗಿನ ಉರುವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ
 ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ತಂಪಾಗಿಸುವುದು ಅಪ-
 ಡನೆ. ಅಜೀರ್ಣವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ
 ವದು, ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ
 ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು. ಧಾನ್ಯ
 ವದಲ್ಲು ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಮೇಗೊ
 ಡಿಸಿ ಪುನಃ ಶರೀರ ಮೃದುವದು.

ಅಬಲಾಮೃತ

ಪ್ರೀಯರ ವಿಶಕ್ತಿ, ಯಾವನು,
 ನಂದಿಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ

ಬಳುವಳಿ, ಬಳುವಳಿ ಮತ್ತು ಕೆಂಪುನುವ,
 ಮಕ್ಕಳ ಹೆರಿಗೆಯಿಂದಾಗಿ ಬರುವ ಧೂರ ಮತ್ತು ಇತರ
 ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳನ್ನು, ನಿಶ್ಚಿತಿಯನ್ನು, ಗರ್ಭಾಶಯದ
 ಅತಿಸಾರವನ್ನು, ತಡೆಯಲನಾಧ್ಯವಾದ ಚೆನ್ನು
 ನೋವು, ಚೊಂಕಮೋವು, ಕ್ರಮಿರಹಿತ ಮತ್ತು ಅ
 ಲ್ಲವೂ, ಧಾರಾಳವೂ ಆದ ಮುಖ್ಯ ರೋಗ ಇಂತಹ
 ಮುಖ್ಯ ರೋಗಗಳಿಂದ ಪ್ರೀಯರ ದೇಹಾರೋಗ್ಯ
 ವನ್ನೇ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು,
 ನಂದಿಯವನ್ನು ಹೊಗೆ
 ಲಾದಿಸಿ ಅಶಾಲದಲ್ಲೇ ಮು-
 ದುಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.
 ಪರ್ಕಾ ಅಬಲಾಮೃತವು
 ಈ ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳನ್ನು
 ಸರಿ ಪಡಿಸುವುದು.

ಪರ್ಕಾ ಎಂದರೆ ಕಂಪನಿ
 ಬೊಂಬಯಿ. ೨೭.

‘ ಬಗನ ’ ಬಾಲಾಮೃತ

ಮಕ್ಕಳ
ಸದ್ಯಡತೆಗಾಗಿ
‘ ಬಗನ ’
ಬಾಲಾಮೃತ-
ವನ್ನು ಉಪ-
ಯೋಗಿಸಿ.

ಮುಖ್ಯಕಾರಿ
ಮಕ್ಕಳ
ಯಶಸ್ಸು
ಮತ್ತು
ಹೊಟ್ಟೆ
ಎಂದರೆ
ಅವರಿಗೆ

ರೋಗದ ಭಯವಿಲ್ಲ.

ಬಗನ ಬಾಲಾಮೃತದಲ್ಲಿ ‘ ಗ್ರಾಯಿಸ್ ಹೀಲರಿನ ’
ಅಂಶವೂ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದು ಮಕ್ಕಳ
ಉತ್ತಮ ‘ ಟೊನಿಕ್ಯು ’ ಇರುವದು.

THE NATIONAL PHARMACIES &
PHARMACEUTICALS Ltd. DHARWAR.

ಮಾಡಿದ್ದೇನಾದರೂ ಸರಿ ಕಾಣಿಸ್ತಿಲ್ಲವೆ—ಮುಗಿತು—ಒಂದರ
ವೇಲೊಂದು ತಪ್ಪು ಹುಡುಕೋದು. ಈವಾಗ—ನಾನೇ
ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗೋದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪೊಂದಿದೀನಿ ಅಂದ ಮೇಲೆ
ಹೋಗೇ ಹೋಗುತ್ತೀನಿ. ಆದರೆ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡ-
ಬೇಕು, ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಅಂಬೋವನ್ನೆಲ್ಲ ನನಗೇ ಬಿಟ್ಟು
ಬಿಡಬಾರವೆ? ” ಹೀಗೆ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮುಂದುವರಿಯುವುದರಲ್ಲಿತ್ತು.

ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ.

ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವ ಮೊದಲು ಗಡಿಯಾರಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಕೀ
ಕೊಟ್ಟರು. ದುರು ಗಂಟೆಗೇ ಅಲಾರಂ ಇಟ್ಟರು. ಒಮ್ಮೆ ದೀಪ
ಅರಿಸಿದವರು ಪುನಃ ಸ್ವಿಚ್ ಪಾಕ, ಅಲಾರಂ ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಸರಿಯಾ-
ಗಿದೆಯೋ ಎಂದು ನೋಡಿದರು. ಅಲಾರಂ ಹೊಡೆದಾಗ ಎಬ್ಬಿಸಿ
ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ತಾಕಿತು ಮಾಡಿದರು !

ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದೆಬ್ಬಿಸಿದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು.
ಕಣ್ಣು ಕೋಪ್ಪಿಸುವಂತೆ ದೀಪ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಗಂಟೆ ಇನ್ನೂ
ಮೂರೂವರೆ !

“ ಇದೇನೊಂದ್ರೆ....! ”

“ ನಿದ್ರೇನೇ ಬರೋಲ್ಲ—ಕೊಂಚ ಓದೋಣ ಅಂತ ಎ
ಕೂಳುಕೊಂಡೆ.”

“ ಗಂಟೆ ನೋಡಿದ್ರಾ.... ”

“ ಮೂರೂವರೆ ಆಗ್ಲಿಯಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆ ಹೊ-
ನ್ನಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಅದ್ದರಿಂದ.... ”

“ ನೋಡಿ....ನಿಮ್ಮ ದಮ್ಮಯ್ಯ, ಮಲಕ್ಕೊಳ್ಳೋಂದ್ರೆ....ಮಾರ್ಕೆ-
ಟ್ಟಿಗೆ ನಾನೇ ಹೋಗುತ್ತೀನಿ.”

“ ಹೋ....ನಾನೊಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಅಂದ ಮೇ-
ಲೊಂದರಿತೇನೆ ಅಂತ ತಿಳಿಯೋದಿಯೇನೆ ? ”

ಅಂತೂ ಐದುವರೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಗೀನ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು
ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ
ಕಾಫಿಯೂ ತಯಾರಾಗಿತ್ತು.

ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ಚೀಲಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಬಿಡ-
ರೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವರಿದ್ದ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಧಡೀರಂ
ಏನೋ ಬಿದ್ದ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಗಾಜು
ಚೂರುಗಳು ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿವೆ. ನಮ್ಮವರು ಅಂಗಾಲನ
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

“ ಆ ಹಾಳು ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಒಂದು ಜಾಗಾ ನೋಡಿ ನೇತ
ಹಾಕಬಾರದಿತ್ತೆ—ಆ ಡ್ರಾವಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಚೀಲ ಇದೆಯೆ
ಅಂತ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಇರೋವಾಗ ಬಿದ್ದು ಚೂರಾಯಿತು. ಕಾಲ
ಬೇರೆ ಗಾಯ.... ”

ನಾನು ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಡೇಜ್ ಕಟ್ಟಿ
ಮುನ್ನಾ ದಿನ ರಾತ್ರಿಯೇ, ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವ ಹಾಗೆ ಕುರ್ಚಿ
ಬೆನ್ನಿಗೆ ನೇತುಹಾಕಿದ್ದ ಚೀಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟೆ. ಅವ
ಹೊರಟೇಬಿಟ್ಟರು.

ಪ್ರೇಮಾ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಿದ್ದಳು. ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿ
ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

“ ಯಾವ ವಾರಾನೇ ಇವೊತ್ತು ? ”

“ ಅಣ್ಣ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗೋದು ಇವೊತ್ತಲೈಸಮ್ಮ ?
ಶುಕ್ರವಾರ ಆಲ್ವೇಸಮ್ಮ ? ”

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೊರಬಾಗಿಲು ಬಡಿಯುವ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತು.

“ ಪರ್ಸ ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ ! ” ಎಂದರು.

ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಾಗ ಒಳನುಗ್ಗಿ ಪರ್ಸನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತಂದ
ಇನ್ನೇನು ಪುನಃ ಹೊರಟುಹೋಗುವ ರಭಸ.

“ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ ? ಕಾಸೇನಾದರೂ ಇದೆಯೆ
ಪರ್ಸಲ್ಲಿ ? ”

ನಿರ್ದಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿದ್ದು ಮೂರೂ ಮುಕ್ಯಾಂಶಗಳು. ಇನ್ನು
ಬಾಕಿಗಳು ತೆರೆಯಬೇಕು. ಅದರೆ ಬೀಗದ ಕೈಗೊಂಚಲು
ಲೋಲ್ಲದು.

“ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಕಿದರೆ ಸಿಗಲೊಲ್ಲದು. ಕ್ರಮವಾಗಿ
ದುಕಬೇಕು. ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಹುಡುಕು.
ನಾನು ಹುಡುಕುತ್ತೇನೆ. ಇವೆರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಇದ್ದೇ
ಬೇಕು”

ಕೊನೆಗೆ ಬೀಗದ ಕೈಗೊಂಚಲು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅಭೀಸಿಗೆಂದು
ಪ್ರತಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಗಳ ನಡುವೆಯೇ ಇತ್ತು.

“ಮತ್ತೆ ನೋಡು— ಒಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮರೆತೆ. ನಿನಗೆ
ಏನಾದ್ದೇ ತರ್ಕಾಂತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಹೇಳು. ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದ
ನಾದರೂ ತರ್ಕಾನಿ.”

ನಾನು ಕೊಂಚ ಯೋಚಿಸಿದೆ.

“ಬೆಂಚಿಕಾಯಿ ಬೇಡ. ಈಗ ಬಲಿತರುತ್ತವೆ. ಬದನೇಕಾಯಿ
— ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕವು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಂಪಗಿರುತ್ತವಲ್ಲ— ಅವನ್ನು.
ಧವ್ವಾನೇವು-ಬಿಳಿಚಿಹೋಗಿರೋವು- ಅಂಥವನ್ನು ತರಬೇಡಿ.
ಒಂದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಲರಾ ಇದೆ ಅಂತಾರೆ, ಅದ್ದರಿಂದ
ಪುನಃ ತರಬೇಡಿ. ಲಿಂಬೆಹಣ್ಣು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳು.
ವಲಕಾಯಿ ಬೇಕಿದ್ದರೆ ನಾಲ್ಕು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳು. ನಾಲ್ಕುಣ್ಣು-
ತ ಜಾಸ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯಂಥ
ಪ್ರಾಣಿಬಾಹುಗಳೊಂದೂ ಬೇಡ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು-
ದಾಣೀದು- ಜಾಸ್ತಿ ಬೇಡ. ಎಳೆಮೆಣಸು ಕೊಂಚ ಕೊಂಡು-
ಕೊಳ್ಳು. ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಎಳೆ ಸೌತೇಕಾಯಿ- ಒಂದಿಷ್ಟು ಬೀನ್ಸು
ನಾ ಇರಲಿ.... ಮರ್ತಿದ್ಡೆ.... ಅಲ್ಲಾಗಡ್ಡೆ(ನಂತೂ ತಾರದೆ
ಬೇಡಿ.... ತಿಳಿತು ತಾನೆ?”

“ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ”- ಅಂದುಬಿಟ್ಟು ಯಾಕೋ ಹಣೆಮುಟ್ಟಿ-
ಂದರು. ಹೊರಟುಹೋದರು.

ನಿಲಾಯಿತು, ನಿಲಾವರೆಯಾಯಿತು. ಎಂಟಾಯಿತು. ಮಾರ್ಕೆಟ್
ಹೋದವರ ಸಂಭವಿಲ್ಲ.

“ಅಣ್ಣ ಏನಮ್ಮಾ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ?”- ಪ್ರೇಮಾ ಶಂಕಿಸಿ-
ಯಿ. ಎಂಟಾವರೆಯಾಯಿತು.

ಒಂಭತ್ತಕ್ಕೆ ಐದು ನಿಮಿಷ ಇದೆ ಅನ್ನುವಾಗ ಬಂದೇ ಬಂದರು.
ವುದೇನು ಬಿರುಗಾಳಿಯಂತೆ ನುಗ್ಗಿದರು. ಕೈಯಲ್ಲಿವ್ವ ಎರಡು
ಬೀಗದ ಖಾಲಿ.

“ಏನಾಯಿತಂದ್ರೆ.... ಕೊನೆನಾದರೂ ಅವಳು ಆಯಿತೋ
ದ್ದೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ....”

“ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆ ಕಣೀ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ನೂ.”

“ಏನ್ನಾಡ್ತಾ ಇದ್ರಿ- ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಏನಾದರೂ ಆಗ್ಲೆಗೆ
ಮರ್ಗಾಯಿಸಿದಾರೆಯೇ?”

“ಹೆಂಗುಸರು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸಿದರೋ ಹಾಗೆ
ಪೋಲೀಸಿನೋರು ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡದೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ
ಅಂತೇನಿ”- ಅವರು ಚಪ್ಪಲಿ ಕಳಚುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು. ಮೈಯಲ್ಲಿ
ಬೆವರು ಶಿಕ್ತುಕೊಂಡಿತ್ತು.

“ಅಯ್ಯೋ.... ಸಟ್ಟಿಲ್ಲಿ ರಕ್ತಾಂದ್ರೆ!”

“ರಕ್ತ ಅಲ್ಲ- ಬೊಮಾಟೊ ರಸ, ಅಷ್ಟೆ.”

“ಓ....”

“ಅಲ್ಲೊಬ್ಬಳು ಲಂಕೆಣೆ ಇದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನು ಪೋಲೀಸ್
ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾಯಿತು- ನನ್ನ ಹೀನಾಮಾನವಾಗಿ
ಅಂದದ್ದಕ್ಕೆ. ಕೇಸ್ ನಡೆಯುತ್ತೆ.”

“ಅವಳೇನು ಮಾಡಿದಳು?”

“ಹೊಲಸು.....ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಅಂದಳು ಅಂತೇನೆ
ಸಾರ್ಲೆ ಅಷ್ಟು?”

“ಯಾರು ಆಕೆ..... ನಿಜವಾಗ್ಲೂ ಏನಾಯಿತು ಅಂತ ಬಿಡಿಸಿ
ಹೇಳಿಂದ್ರೆ....” ನನಗೆ ಸಹಿಸಲಿಲ್ಲ- “ಆಕೆಯೇನು ನಿಮ್ಮನ್ನ
ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ಎಗರಿ ಬಂದಳೆ?”

ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯಿಂದ

ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಬಲವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು

ಚವನಪ್ರಾಶವನ್ನು

ಸೇವಿಸಿರಿ. ಇದು ರಸರಕ್ತಾದಿ ಧಾತುಗಳನ್ನು ಪರಿಪುಷ್ಟ

ಗೊಳಿಸಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪೌಷ್ಟಿಕವಾದ

ಔಷಧಿ ಆಹಾರವು

卐

ದಿ ನೂತನ

ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಲಿ.

ವಿ ಜಾ ಪು ರ .

ನಗೀನವಿಲು

(ಲಘುಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನ)

ಲೇಖಕರು: ಎನ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ
ಪ್ರೊ. ದ. ರಾ. ಬೇಂಪ್ರಯವರು ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಲೆ ೦-೧೫-೦

ಮುಖ್ಯ ಮಾರಾಟಗಾರರು :

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಭಾಂಡಾರ, ಧಾರವಾಡ

“ಅವಳು ಬವನೆಯಾಯಿ ತಂದಿದ್ದನ್ನ ಜೋಡಿಸ್ತಾ ಇದ್ದಳು. ನಾನು ಕೇಳಿದೆ ‘ಬವನೆಯಾಯಿ ಹೆಂಗಮ್ಮಾ....’ ಅಂತ. ಅವಳು ತುಳುಕಿಸಿಬಿಟ್ಟನ್ನೆಲ್ಲಿ. ನಾನು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಆಕೆ ಜೋಡಿಸಿ ಮುಗಿಯೋತನಕ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತೆ. ಪುನಃ ಕೇಳಿದೆ. ಆಗ ಅವಳು ಏನಂತಾಳೆ ಗೊತ್ತಿ? ‘ನೀವು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳೋದು ನಿಜವೇ’ ಅಂತ! ‘ಖುದಿ ಹೊದಿಕೆಯಾವರೆ’—ಅಂದೆ. ನೀನೇ ಹೆಚ್ಚಿರತಾಣಿ—ಅವಳು....ತುಡ್ಡ ಸುಲಿಗೆ ತಾನೆ?”

“ನೀವೆಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕೇಳಿದಿರಿ?”

“ಆರಾಣಿಗೆ. ಕೆಲವು ವಾರಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು—ನೀನೇ ಆರಾಣಿಯಂತೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡೆ ಅಂತ.”

“ಅದರೆ ಅದು ವಾರಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮಾತಾಯಿತು.”

“ಅಷ್ಟರಲ್ಲೆ ಖರೀದಿ ಆ ರೀತಿ ಏರಿ ಬಿಡುತ್ತೈ?”

“ಅಜ್ಜೇನೇಳೋರ....ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ದರ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತೆ. ಆ ವಿಚಾರ ಇರ್ರಿ. ಸದ್ಯ ನೀವು ಆರಾಣಿಗೆ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆಕೆ ಏನಂದಳು?”

“ಅನ್ನೋದೊಂತು ಆಕೆ—ಕೆಂಡಾನೇ ಕಾರಿದಳು. ಶೂರ್ಪ-ಸಖಿ ‘ನನ್ನ ಮೂತಿ ನೋಡಿದರೇನೇ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳೋ ಅಸಾಮಿ ಅಲ್ಲ’ ಅಂತ ಆಕೆಗೆ ನೊವಲೇ ತಿಳಿದಿಟ್ಟಿತ್ತಂತೆ. ಮತ್ತೆ ಬೆಳಗ್ಗೆದ್ದು ಜಗಳ ಕೆದಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವಲಕ್ಷಣವಾಯ್ತಂತೆ. ಅ ದಿನವೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಸಾರ ಕೆಟು, ಹೋದರೆ ಅದು ನನ್ನಿಂಥಾಗಿ ಎಂದು ಅಭಗಟೆ ಆಕೇಮ. ಕೇಳಿ—ಹೀಗೆ ಅಸಂಬದ್ಧವಾಗಿ ಹರಟಿದಳು.”

“ಅಮೇಲೆ?”

“ಸಕ್ಕದಂಗಡಿಯವನೂ ಅವಳ ಜೊತೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ. ಆಕೆಯ ಗಂಡನೂ ಬಂದ.”

“ಅಯ್ಯೋ. ಆ ಜನಗಳ ಕೂಡೆ ಜಗಳವಾಡ್ತು ಮಾರ್ಕೆ ಟ್ಟಲ್ಲಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಾ? ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗ್ಗರಬಾರದಾಗಿತ್ತೆ?”

“ಏನು... ಹೇಡಿ ಅಂತ ಹಾಸ್ಯವಾಡಿ ಹೆಲ್ಸಿಯೋದಕ್ಕೆ ಅವುಗಳನ್ನ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆ?”

ಟೊಮಾಟೋ ರಸ ಪರ್ಬಿಗೆ ಬಿದ್ದು ದನ್ನುವಿವರಿಸಿದರು. ಆಕೆಯ ಮಗನೋ ಏನೋ—ಯಾರೋ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗ, ಟೊಮಾಟೋ ಎಸೆದನಂತೆ ಇವರ ಮೇಲೆ.

“ಕೊಂಡೊಂಡಿರೋದೇನಾದ್ರೂ ಇದೆಯೋ?”—ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ. ಆತನಕ ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದ ರಾಮಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಬಂದು “ಇಲ್ಲಿದೆ ಸ್ವಾಮಿಯೋರು ಕೊಂಡೊಂಡಿರೋದು”—ಎಂದು ಒಂದು ಚೀಲದಿಂದ ಒಂದಿಷ್ಟು ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು, ನಾಲ್ಕು ಎಳೆ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಇಷ್ಟನ್ನ ತೆಗೆದು ತೋರಿಸಿದ—ಗಂಭೀರವಾಗಿ.

ನನಗೆ ನಗೋದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

“ಅಂತೂ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಿ ತಾನೆ?”

“ನಿಜಾನ್ನು”

“ರಾಜಾರೋಷವಾಗಿ”

“ನನಗೇನು ಅಂಜೋದಕ್ಕೆ—ಅಂಥ ಸಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ತಾನೆ?”

“ಸ್ಟೇಷನ್ನಲ್ಲಿ ಏನಂದರು?”

“ನಾಳೆ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಬನ್ನಿ—ಅಂದರು. ನಾಳೆ ಅದ-ಕ್ಕಾಗಿ ರಜಾ ತಗೋಬೇಕು. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲೂ ತಮಾಷೆ ನೋಡು. ಕೆಟ್ಟಿಟ್ಟಾತು ಆಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ಆಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಮಾಡಿದೇನಲ್ಲ. ಆಕೆನ್ನೂ ನನ್ನೇಲೆ ಕೇಸ್ ಮಾಡಿದಾಳೆ! ಒಂದು ದಿನದ ವ್ಯಾಸಾರವೆಲ್ಲ ಹಾಳಾದ್ದಕ್ಕೆ ದಂಡ ಕೊಡಬೇಕಂತೆ!”

“ಎಷ್ಟು?”

“ಹದಿನೈದ್ರೂಪಾಯಿ”

“ನನಗೇನೋ ಅನ್ನಿ ಸುತ್ತೆ—ಆಕೇನೇ ಗಿಲ್ಲಬಹುದು ಅಂತ”*

“ತುಂಬ Thanks” ಅಂದರು ಯಜಮಾನರು.

*“Father goes to market”

ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕೃತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ, ಅ:.

ಜಾನಪದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕತೆಗಳು

ಡಿ. ಬಿ. ಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಕರ್ಮ, ಧಾರವಾಡ

ಕನ್ನಡ ಜನಪದದ ಇತಿಹಾಸ, ಬರೆದು ಇರಿಸಿದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜನರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದುದೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ಶ್ರಾವಣಇತಿಹಾಸವಾಚ್ಯವೆಲ್ಲ ಕಥಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ.

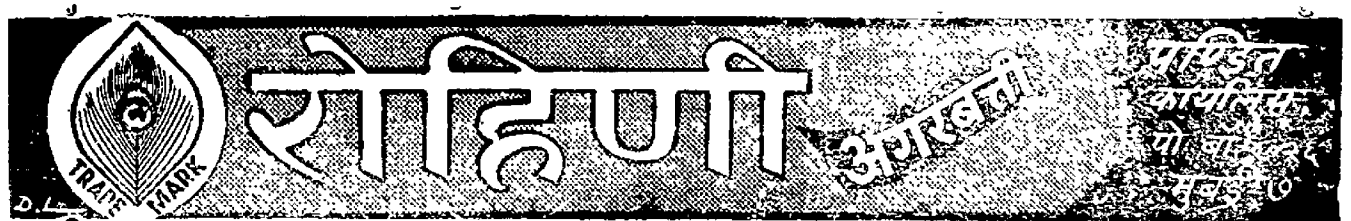

'ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕತೆಗಳು ಎಂದರೆ, ಅವು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಬರೆದು ಇರಿಸಿದೇಕೆಲ್ಲವೆ? ಜಾನಪದಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದ ಮೇಲೆ ಅದು ಕೇವಲ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಂತಹದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಇತಿಹಾಸವು ಜಾನಪದವೆನಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ?' ಎಂದು ಹಲವರು ಕೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದಸಾಹಿತ್ಯವು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡುಬಂದಿರುವಂತೆ, ಜಾನಪದ ಇತಿಹಾಸವೂ ಅವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನದೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಜ-ಸಮ್ರಾಜರ ಹಲವು ಮನೆತನಗಳು ಆಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಆ ಮನೆತನಗಳ—ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಬರೆದಿಟ್ಟ—ಇತಿಹಾಸಗಳು ನಮಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥರೂಪದಿಂದ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಆ ಆ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಾಲದ ಶಿಲಾಶಾಸನ, ತಾಮ್ರಶಾಸನ, ವೀರಗಲ್ಲು, ಮಾಸ್ತಿಗಳೆಲ್ಲ—ಇವುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕೆಲವೊಂದು ಇತಿಹಾಸಭಾಗಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಾಲದ ಸಮಾಜಧರ್ಮೀಯರೂ ಮಾಡಿದ ದಾನ-ಧರ್ಮ, ದಿಗ್ವಿಜಯ, ಯುದ್ಧ, ಸಂಧಿ ಮೊದಲಾದ—ಕೆಲವೊಂದು ಜೀವನಭಾಗದ—ಪರಿಚಯ ಅವುಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜರುಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನ ಕವಿಗಳ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಆ ರಾಜರುಗಳ ವೈಯಕ್ತಿಕಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಚಾಕ್ಷುಷವಾಚ್ಯವಾದ ಆಧಾರ-

ದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅವರ್ಣನೆಗಳ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇಂದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉಪಲಬ್ಧವಿರುವುದರಿಂದ, ಅಂತಹ ರಾಜ-ಸಮ್ರಾಜರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು 'ಜಾನಪದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆ'ಗಳೆಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ.

ಇದರಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಕತೆಗಳು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೊನೆಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದ ವಿಜಯನಗರದ ವಿನಾಶದನಂತರ, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತಿದುವು. ಈ ಎಲ್ಲ ಪಾಳೆಯಗಾರರೂ ವಿಜಯನಗರದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಭತ್ತದ ಕೆಳಗೆ ಮಾಂಡಲಿಕರಾಗಿಯೂ, ಮನ್ನೆಯರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದವರೆ. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆಳಿದ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ರಾಜರುಗಳು, ತಂತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯಿಸಿ ಇಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಇತಿಹಾಸ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಬಖೈರಾ' ಎಂದು ಹೇಳುವರು ಈ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ರಾಜರ ಸಮಕಾಲೀನರಾದ ವಿಜಯನಗರದ ಕೊನೆಯ ಕೊನೆಯ ರಾಜರೂ—ಮಹಮ್ಮದೀಯ ರಾಜರ ಪದ್ಧತಿಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದೇನೋ!—ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿಸತೊಡಗಿದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಕಲ ವೈಭವಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ವಿಜಯನಗರವು, ಆಕಸ್ಮಿಕವೇ ಎಂಬಂತೆ ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಹಾಳಾದುದರಿಂದ, ಆ ಪ್ರಳಯದ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಅವೆಲ್ಲ ಬಖೈರುಗಳೂ ಬೂದಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿಯಿಂದಲೂ ಪಾರಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ 'ರಾಮ-

ರಾಜನ ಬಪ್ತರು'. ತಾಳಿಕೋಟಿಯ ಕಾಳಗದ ದುರಂತವೀರ—
ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಜನ ಅಶ್ರಯದಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಮಾಜಿ ಕೃಷ್ಣ
ಹರಕಾರೇ ಎಂಬವನು ಇದನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದು. ಆಧುನಿಕ ಸಂಶೋ-
ಧಕರ ಕೈಗೆ ಅದು ದೊರೆತು, ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಬೆಳಕಿಗೂ ಬಂದಿದೆ.
ನಿಜಯನಗರದ ತರುನಾಯದ ಪಾಳೆಯಗಾರರೂ ತಂತಮ್ಮ
ಮನೆತನದ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮುಂದು-
ವರಿಸಿದರು. ಅವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಅವರ ಕೈಕೆಳಗಿನ ನಾಡ-
ಗೌಡರೂ ದೇಸಾಯಿಗಳೂ ದೇಶಪಾಂಡೆಯರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ
ಮನೆತನಗಳ ಬಪ್ತರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಲು ತೊಡಗಿದರು. ಈ
ಬಗೆಯ— ಪಾಳೆಯಗಾರರ— ಬಪ್ತರುಗಳ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ
ದಿವಂಗತ ಎಂ. ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ನವರು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಾಳೆಯ-
ಗಾರರ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ಈ ಬಪ್ತರುಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಆ ಆ ಮನೆತನದ ವೀರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ
ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಕಥೆಗಳು ಸಂಗ್ರಹಗೊಂಡಿರುವುವು. ಇಂತಹ
ಬಪ್ತರುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಾರದವುಗಳೇ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕ-
ವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳ ಬೆಲೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಅನೇಕ ಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ
ಅವು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋದುದೂ ಉಂಟು. ಆದರೂ ಅವುಗಳೊಳಗಿನ
ಕೆಲವು ಹೃದಯಗ್ರಾಹಿಯೆನಿಸಬಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳು ಚಂತಕಥೆಗಳಾಗಿ,
ಆ ಮನೆತನಗಳ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ.
ಇಂತಹ ಕತೆಗಳನ್ನು ಜಾನಪದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆಗಳ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ
ಸೇರಿಸಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ— ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ—
ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಉಂಬಳಿಗಾರರು ಹಲವು ಜನರು. ಅವರ ಮನೆತನ-
ಗಳಿಗೆ ಉಂಬಳಿ ದೊರೆತ ಕತೆಗಳು ರಂಜಕವೂ ರೋಮಹರ್ಷಕ-
ವೂ ಆಗಿರುವುವು. ಕೃತಜ್ಞತೆ, ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ, ಧೈವಪ್ರೀತಿ, ಧರ್ಮ
ಪ್ರೀತಿ, ವೀರಪ್ರಾಣ, ಮೆಚ್ಚು, ಉಡುಗೊರೆ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣ-
ಗಳಿಂದ ಕೊಡಲಾದ ಈ ಉಂಬಳಿಗಳು, ಆ ಕಾಲದ ರಾಜಕೀಯ
ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಜನಜೀವನವನ್ನೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿರುಚಿಗಳನ್ನೂ
ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಚಾರ-ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೂ ನಾಡಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ
ಮಟ್ಟವನ್ನೂ ತಿಳುಹುತ್ತವೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮನೆತನಗಳಿಗೆ ದೊರೆತ
ಉಂಬಳಿಯ ಸನ್ನದುಗಳಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಜನಪದದ ಅನೇಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ
ಕತೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುವು. ಇಂದು ಬಹಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಸನ್ನದು-
ಗಳು ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತವು ನೆಲ-
ಗೊಂಡ ಬಳಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಅವರು ನಿಯಮಿಸಿದ
'ಇನಾಮ್ ಕಮಿಷನ್' ನವರು, ಇಂತಹ ಸನ್ನದುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ,
ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ಎಲ್ಲ ಉಂಬಳಿಗಾರರೂ ಸನ್ನದು-
ಗಳನ್ನೆಲ್ಲದೆ, ತಂತಮ್ಮ ಮನೆತನಗಳಿಗೆ ಉಂಬಳಿ ದೊರೆತ ಕತೆ-
ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ 'ಕೃಷಿಯಾತ್' ಗಳನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಈ ಕೃಷಿ-
ಯಾತ್ಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತ

ಹೋದರೆ, ನಮ್ಮ ಜನಪದದ ಅನೇಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆಗಳು
ದೊರೆಯುವುವು.

ಇದುವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ರಾಜಕೀಯ ಲೋಕದ
ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆಗಳ ಅಕರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾಯಿತು.
ನಮ್ಮ ನಾಡು ರಾಜಕೀಯದಂತೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ-ಧರ್ಮಗಳ
ಸಂರಕ್ಷಣೆ-ಸಂವರ್ಧಗಳಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ
ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮತ-ಧರ್ಮದ ಪೀಠಗಳೂ
ಮಠ-ಉಪಮಠಗಳೂ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡು ಬಾಳಬಂದಿವೆ. ಈ ಧರ್ಮ-
ಪೀಠಗಳಿಗೂ ಮಠೋಪಮಠಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸತ್ಪುರು-
ಷರೂ, ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳೂ, ಸಾಧು-ಸಂತರೂ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳೂ,
ಪಂಡಿತರೂ, ವೈದ್ಯ-ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳೂ ಹಲವಾರು ಜನ ಆಗಿ ಹೋಗಿ
ಬಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಜನರ ದಿವ್ಯಜೀವನದ ರಮ್ಯ ಕಥೆ-
ಗಳೂ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಜನರ ಬಾಯಲ್ಲಿಯೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡು
ಬಂದಿವೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪೀಠ-ಮಠಗಳ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದ ಕೆಲವು
ಜಾನಪದಕವಿಗಳಿಂದ, ಕೆಲವೊಂದು ಸಾಧು-ಸತ್ಪುರುಷರ
ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಬರೆದು ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆಯಾದರೂ, ಅವು ಇನ್ನೂ
ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಮೋರೆಯನ್ನು ಕಾಣದೆ, ಹುಳುತನ್ನುತ್ತ ಬಿದ್ದು
ಕೊಂಡಿವೆ. ಭಕ್ತಗಣದ ಬಾಯಿಂದ ಆ ಚರಿತ್ರೆತ್ಮಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು
ಕೇಳಿದರೆ, ಎಂತೆಂತಹರಲ್ಲಿಯೂ— ಆ ಕಥಾನಾಯಕರಾದ—
ಸಾಧು-ಸತ್ಪುರುಷರ ಬಗೆಗೆ ಗೌರವ-ಆದರಗಳು ತಲೆದೋರದಿರ-
ಲಾರವು. ಇಂತಹ ಕತೆಗಳನ್ನೂ ಜಾನಪದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆಗಳ
ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು.

ಸರಿ ! ಇದೆಲ್ಲ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರಿದ ಸಮಾ-
ಜದ ವೃಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕತೆಗಳ ಮಾತಾಯಿತು. ಇದರಂ-
ತೆಯೇ ಕಷ್ಟದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಭಾವೋ-
ತ್ಪಾದಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆಗಳೂ—ಉರೂರಿಗೂ—ಹಳ್ಳ-ಹಳ್ಳಿಗೂ—
ಮನೆ ಮನೆಗೂ—ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವುವು. ರಾಜಕಾರ್ಯದ
ಸಲುವಾಗಿಯೂ ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿಯೂ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವನ್ನು
ಮಾಡಿದವರು, ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಬಹು-
ಸಂಖ್ಯಾಕರು. ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟದ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ-
ಬೀಳುವ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳೂ ಮಾಸ್ತಿ-ಕಲ್ಲುಗಳೂ ನಿಷಿಧಿ-ಕಲ್ಲುಗಳೂ
ಅವರ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದ, ಅದರ್ಶವಾದಿತ್ವದ ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ
ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿರುವುವು. ಕೆಲವೊಂದು ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾರ್ಥ-
ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ ವೃಕ್ಷಿಯ ಹೆಸರನ್ನೂ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಬರೆಹದಲ್ಲಿ
ಕಡೆದಿರುವುದು. ಆದರೆ ಬಹಳ ಕಲ್ಲುಗಳು ಬರೆಹವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದು,
ಅವುಗಳ ಕಥೆಯು ಜನರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡು
ಬಂದಿರುವುದು. ವೀರಗಲ್ಲುಗಳೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟದ ಬಂಟಿರ ಶೌರ್ಯದ
ಕಥೆಯ ಸ್ಮಾರಕಗಳು. ಅಧಿರಾಜನ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ, ವೈರಿ-
ಗಳೊಡನೆ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಕಾದಿ ಮಡಿದ ವೀರರ ಸ್ಮಾರಕಗಳು

ಹಲವು. ತಾವಿದ್ದ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಪುಂಡ-ಪೋಕರಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದಟ್ಟು, ಜನರನ್ನು ಗಂಡಾಂತರದಿಂದ ವಾರುಮಾಡಿದ ಬಂಟಿ-ರವು ಕೆಲವು. ಗೋಗ್ರಹಣಮಾಡಿದ ಕಳ್ಳರ ಗುಂಪನ್ನು ಎದುರಿಸಿ, ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತೆತ್ತು ಗೋವುಗಳನ್ನು ಉಳುಹಿದ ಜಟ್ಟಿಗರವು ಕೆಲವು. ಪತಿವ್ರತೆಯರನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಒಯ್ಯುವ ರಾನಣ-ಕೀಚಕ ಸಮಾನ ರಕ್ತಸರನ್ನು ತಡೆದು, ಹೋರಾಡಿ ಹರಣವಿತ್ತು, ಪತಿವ್ರತೆಯರ ಮಾನಕಾಯ್ ಪರದಾರಸೋದರರ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಕೆಲವು. ನಿಷ್ಠೆಯ ಕಾಸಿನಾಳುಗಳ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಕೆಲವಾದರೆ, ಗಟ್ಟಿಗ ರಾದ ಕೋಟಿವಳರ ನೆನಹಿನವು ಕೆಲವು; ಕೆಚ್ಚಿದೆಯ ಬೇಟೆಗಾರ ಬಂಟಿರವು ಕೆಲವು.

ಇನ್ನು ಮಾಸ್ತಿ ಕೆಲವುಗಳೆಲ್ಲ ಸತೀಧರ್ಮದ ಅಮರಸ್ಮಾರಕಗಳು. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಾದಿ ಮಡಿದ ವೀರರ ಹೆಂಡಂದಿರು ಸತಿಹೋದ ಕರುಣಕಥೆಯ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಹಲವಾದರೆ, ದುಷ್ಟರ ಬಲಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ, ಪ್ರಾಣತೆತ್ತು ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡ ಪವಿತ್ರ ಮಾನಿನಿಯರವು ಕೆಲವು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮರಣದಿಂದ ಮೃತನಾದ ಪತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸತಿಹೋದ ಗರತಿಯರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೌನಭಾಷೆಯಿಂದ ಅರುಹುವ ಸ್ಮಾರಕಗಳೂ ಕೆಲವು ಇರುವುವು. ಇದರಂತೆಯೇ ನಿಷಿಧಿಗಲ್ಲು. ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವ-ಮುಡಿವಿಟ್ಟ ಜೈನ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳ ನೀರವ್ರತದ ಸ್ಮಾರಕಗಳವು. ಇವೆಲ್ಲ ಮಾತನಾಡದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಐತಿ-ಹಾಸಿಕ ಜಾನಪದಕಥೆಗಳು ನಮಗೆ ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ಕಥಾಲೇಖಕರಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವರು, ಈ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಕೆಲವೊಂದು ಕತೆ ಹೇಳಿಸಿದುದೂ

ಉಂಟು. ಆದರೆ ಅ ಬಗೆಯ ಕಾರ್ಯ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸ್ಮಾರಕಶಿಲೆಗಳೆಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸ್ಥಾನರ-ಜಂಗಮ ಸ್ಮಾರಕಗಳು, ಕನ್ನಡ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುವು. ಕೆಲವರು ಕೋಟಿ-ಕೊತ್ತಳಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭವನಾಯಕರಾಗಿ ಮೆರೆದಿರುವರು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು, ಕೆರೆ-ಕೊಳ-ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಉದಾರನಾಯಕ-ರಾಗಿರುವರು. ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ದೇವಸ್ಥಾನ-ಧರ್ಮಗಾರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಉದಾತ್ತನಾಯಕರಾಗಿರುವರು. ಕೋಟಿ-ಕೊತ್ತಳಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವಾಗ—ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ—ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಲಿಯಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಧೀರ-ಧೀರೆಯರ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಸ್ಮಾರಕಗಳೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಲು ಸಿಕ್ಕುವುವು. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹಾಡುತ್ತಿರುವ 'ಕೆರೆಗೆ ಹಾರ' ಎಂಬ ಜಾನಪದ ಕಥನಕವನದಲ್ಲಿ, ಕಲ್ಲನಕೇರಿಯ ಮಲ್ಲನಗೌಡನ ಕಿರಿಯ ಸೊಸೆ ಭಾಗೀರಥಿಯೆಂಬವಳು, ಕೆರೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಬಲಿ-ಯಾದ ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣ ಕಥೆಯೇ ಇದೆ. ಇದರಂತೆಯೇ ಹಲಸಂಗಿಯ ಕೋಟಿಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಬಲಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಜಕ್ಕವ್ವ ಜಾಣೆಯ ಕತೆ, ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಪರಿಚಯವಾಗಿದೆ. ಕೋಟಿ-ಕೊತ್ತಳಗಳಿದ್ದ ಯಾವ ಊರಿಗೆ ಹೋದರೂ, ಅಲ್ಲಿಯ ಹಿರಿಯರು, ಒಂದೋ ಹಲವೋ—ಇಂತಹ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಯೇ ಹೇಳುವರು. ಇದರಂತೆಯೇ ಹೊಳೆಗಳ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೊಂದ ಜಾನಪದ ಕತೆಗಳಿರುವುವು. ಅವುಗಳ ಮಡುವುಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಅದ್ಭುತ ಸನ್ನಿವೇಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕತೆ-ಗಳಿರುವುವು. ನೈಸರ್ಗಿಕ ವೈಚಿತ್ರ್ಯವುಳ್ಳ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೂ ಸೃಷ್ಟಿಸೌಂದರ್ಯವುಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶ-ಗಳಿಗೂ ರಾಮ-ಸೀತೆಯರ ಇಲ್ಲಿನ ಪಾಂಡವ-ಕೌರವರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವ ಜಾನಪದ ಪೌರಾಣಿಕ ಕತೆಗಳಿರುವುವು.

ಜಾಗೃತ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರುವ ದೇವ-ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪೂರ್ವಜರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಹೇಳಿದ, ಪನಾಡಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ, ಕತೆಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು. ಚಿಂಚಲಿ ಮಾಯಮ್ಮ, ಸವದತ್ತಿಯ ಎಲ್ಲಮ್ಮ, ಕಕ್ಕೇರಿಯ ಭಿಷ್ಣಮ್ಮ, ಬಾದಾಮಿಯ ಬನಶಂಕರಿ, ಸಂತಿಯ ಚಂದಮ್ಮ, ಉದಗಟ್ಟಿಯ ಉದ್ಧವ್ವ, ಸಿರಸಂಗಿಯ ಕಾಳವ್ವ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳ ಮಹಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ, ಇತಿಹಾಸದ ಆಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಜಾನಪದ ಕಥೆಗಳು ನಮಗೆ ಹಲವಾರು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

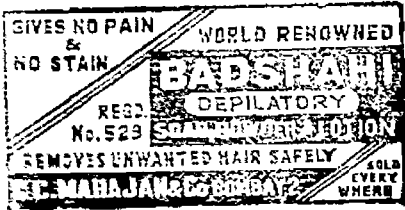
No pain!
When you use **NOPAIN**

NUPAIN
CALCUTTA CHEMICAL CO. LD.

Calcutta Chemical Product

It acts like magic in all pains and gives immediate relief.

BOMBAY OFFICE : Princess Street

ಹಳ್ಳಿ ಗೆರೆ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅವರ ಪೂರ್ವಜರ ಕತ್ತಿ-ಥಾಲು-ಗಳಿವೆ. ಛಲ್ಲಿಯ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಚಿಲಖತ್ತು-ಕುಲಾವಿಗಳಿವೆ. ಲೋಡು-ಮುದಗಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ಆಪೂರ್ವವಾಗಿ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಮುಂಡಾಸು-ಸೆಲ್ಲಿಯಂಗಳೂ ನೋಡಲು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅವೆಲ್ಲ ಆ ಮನೆತನದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ವೀರನ ಕಥೆಗೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳಾಗಿ ಇರುವುವು. ಅಂತಹ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸಾದ ಹಿರಿಯರಿದ್ದರೆ, ಆ ವೀರರ ಕೌರ್ಯಪೂರಿತ ಕಥೆಗಳನ್ನು, ತುಂಬ ಹುರುಪು-ಹುಮ್ಮಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹರಿಸುತ್ತ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಆರ್ವಾಚೀನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾದ ಬೆಳವಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ, ಕಿತ್ತೂರ ಮಲಸರ್ಜ, ಕಿತ್ತೂರ ಚೆನ್ನಮ್ಮ, ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ್ಣ, ನರಗುಂದ ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ, ಮುಂಡರಗಿ ಭೀಮರಾಯ, ಬಾಪು ಗೋಖಲೆ, ಧುಂಡಜಿ ವಾಘ, ದುರ್ಗದ ಮದಕರಿನಾಯಕ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕ, ಸ್ವಾದಿಯ ಅರಸರು— ಇವರೆಲ್ಲರ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರೋಮಾಂಚಕ ಸಂಗತಿಗಳು, ಹಿಂದೆ ಹಲವು ಜನ ಹಿರಿಯರ ಬಾಯಲ್ಲಿದ್ದುವು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಆಜಾಗರೂಕತೆಯ ಮೂಲಕ, ಆ ಹಿರಿಯರೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡೆವು. ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ-ವೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರೈತರ ಒಂದೊಂದು ಮನೆತನಕ್ಕೂ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಒಂದ ಚಾರಣರು ಇರುವರು.

ಇವರು ಆ ಮನೆತನದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ನೆನಪಿ-ನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದು, ಆ ಮನೆತನದ ಪರಂಪರೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊಗಳಿ, ಸಲ್ಲ-ಬೇಕಾದ ಆದಾಯಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಈ ಚಾರಣ-ರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 'ಹೆಳವರು' ಎಂದು ಹೆಸರಿದೆ. ಇದು 'ಪೇಳ್ವರು' ಅಥವಾ 'ಪಳೆಯರು' ಎಂಬ ಮೂಲ ಪದಗಳ ಅಪಭ್ರಂಶವಾಗಿರಬಹುದು. 'ಪೇಳ್ವರು' ಎಂದರೆ ಹೇಳುವವರು—ವಂದಿನಾಗಧರು; 'ಪಳೆಯರು' ಎಂದರೆ ಹಳೆಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವವರು—ಪುರಾಣಿಕರು ಎಂದರ್ಥ. ಇವರು ಅರುಣೋ-ದಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು, ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು, ಉದಯ ರಾಗದಲ್ಲಿ ದನಿಯೆತ್ತಿ, ತಮ್ಮ 'ಹೊಗಳಿಕೆ'ಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿ-ಸುವರು. ಆ ಹೊಗಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಆ ಮನೆತನದ ಬೆಡಗು, ಮೂಲ-ಸ್ಥಾನ, ಕುಲದೇವರು, ಕುಲಗುರು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮತಧರ್ಮ, ಮನೆತನದ ಮೂಲಪುರುಷ, ಮೂಲಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲೋ ಬೀಡುಮಾಡಿ, ಕೊನೆಗೆ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಕಥೆ, ಮನೆತನದ ವಂಶಾವಳಿ, ಆ ಮನೆತನದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗೌಡರು ತೋರಿಸಿದ ಶೌರ್ಯ-ವೀರ್ಯ ಗಳು, ಮಾಡಿದ ಮಹಾಕಾರ್ಯಗಳು— ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ವಿಸರವೂ ಇರುವುದು. ಈ ಹೆಳವರ ಜಾನಪದ ಪುರಾಣವನ್ನು ಕುತೂಹಲ-ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೆದಕುತ್ತ ಹೋದರೆ, ರಸ-ಭಾವಪೂರ್ಣವಾದ ಶುದ್ಧ ಜಾನಪದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆಗಳು ಎಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಾನಪದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಬೊರೆಯುತ್ತವೆ. ನರಗುಂದದ ಬಂಡಾಯ, ಕಿತ್ತೂರ ಚೆನ್ನಮ್ಮ, ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ್ಣ, ಕಟ್ಟೆಯ ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಲಾವಣಿಗಳು, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆ ವಾತಾ-ವರಣಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವುವು. ಗಾದೆಯ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲ-ವನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸುತ್ತ ಹೋದರೂ, ಅವೂ ಒಂದೊಂದು ಐತಿ-ಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸುವಂತಿದೆ.

ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗೂ ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದು ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳ-ಬೇಕೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಸಾಲದು. ಷಾನೀಗ ಜಾನಪದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಆಕರಗಳಾವುವೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮೆದುರು ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕಾವು ಕುತೂಹಲ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಆ ಆಕರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹೊಸ ಹೊಸ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಶಾಯಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಮಹತ್ವದ ಕಾಣಿಕೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಲಾಗದು.

ಅವನ ಕನಸು

(ಸಣ್ಣ ಕತೆ)

ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ ಬಿ. ಎ. ಧಾರವಾಡ

ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುದು ನನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಆಗುವುದು
ಸುಳ್ಳೆನ್ನಬೇಕೆ? ಹಾಗಾದರೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಸುಶೀಲೆ
ನ ನ ಸಿ ನ ನಲ್ಲಿಯಾದಳಲ್ಲ! ಸತ್ಯವೆನ್ನಬೇಕೆ?
ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಶಯ್ಯಾಂತಿನ ವಿಜಯ, ನನಸಿನಲ್ಲಿ
ಅಪಜಯವಾಯಿತಲ್ಲ!

ಕನಸಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮನೋಹರನಿಗೆ ಅಚಲವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆ.
ಜೀವನವಾದ ಹುಡುಗಿಯೊಡನೆ ಅವನು ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಲಗ್ನವಾ-
ದುದೂ ಕನಸಿನ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ. ಅದರೇನು? ಅವನ ಕನಸು-
ಗಳೆಂದರೆ ನಮ್ಮ-ನಿಮ್ಮಂತಹರ ಹಗಲುಗನಸುಗಳಲ್ಲ!

ಒಂದು ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳಿನಿರುಳು, ಅತಿ ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿದ ಸುಂದರಿ
ತನ್ನೆಡೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕನಸು ಬಿದ್ದಿತು. ಮೇಘಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ
ಆಕೆಯ ಹೆಜ್ಜೆ. ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ' ಮನೋಹರ, ನಾನು ನಿನ್ನ
ಮೆಚ್ಚಿನ ವಧು ' ಎಂದಳು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕನಸಿನ ಕೊನೆ.

ಇಂಥ ಕನಸು ಕಂಡಂತೆ, ಮನೋಹರನ ಬೆಂಕಿ ಹೆಚ್ಚಾದುದರಲ್ಲಿ
ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ' ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು? ' ಎಂದು ಅವನು
ದೀರ್ಘಕಾಲ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ. ಕನಸಿನ ಫಲಶ್ರುತಿ ಹೇಳುವ
ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಗಂಟು-ಗದಡಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತಾಡಿ ನೋಡಿದ.
ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು.

ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪದ ದೊರೆಯಲೆಂದು ಮೊದಲಿನ
ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗೇ ಮುಟ್ಟಿದ. ಆದರೆ ಏನೂ ಸಮಾಧಾನ-
ನಾದಂತೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು, ರೂಢಿಯಂತೆ ಮನೋಹರನು ಮೇಲ-

ಟ್ಟದ ಪಾವಟಿಗೆ ಇಳಿದು ಹೋಗುವಾಗ, ನೆರೆಮನೆಯ ಹುಡುಗ
ಸುಶೀಲೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಳು. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಲಕ್ಷಣ ವಿಚಾರ-
ಲಹರಿ ಮಿಂಚಿಹೋಯಿತು. ಎದೆ ಝಲ್ಲೆಂದಿತು. ಅಂದೇ ಅವನಿಗೆ
ಮನದಟ್ಟಾದದ್ದು-ತನ್ನ ಭಾವಲೋಕದ ರಾಣಿ ಈ ಸುಶೀಲೆಯೇ
ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು!

ಮನೋಹರನು ಇವೇ ಪಾವಟಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸುಶೀಲೆಗೆ
ಭೆಟ್ಟಿ ಆದದ್ದು, ಎಷ್ಟು ಸಲವೇನೋ! ಆದರೆ ಯಾವ ಕಾರಣ-
ದಿಂದಲೂ ಏನೂ ಆಕೆಯೆಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ತಿರುಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್ ಅವರ ಮಗಳು ಸುಶೀಲೆ.
ಆಕೆಯ ತಾಯಿ, ಮಗಳು ಐದು ವರುಷದವಳಿರುವಾಗಲೇ ಪರಂ-
ಧಾ ಮ ವ ನ್ನೈದಿ ದ್ದಳು. ತಂದೆಯೇ ಆಕೆಯನ್ನು ಜೋಪಾನ
ಮಾಡಿದ್ದ. ಮುಂಬಯಿಯ ಅರ್ಟ್‌ಕಾಲೇಜು ಒಂದರಲ್ಲಿ ಅವರು
ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ-ಅಂಗಭಾಷೆಯ ಪ್ರೊಫೆಸರರು. ಅವರಿಗೆ ಮೃತುಂಬ
ಕಣ್ಣುಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೇ ಮನೋಹರನು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೆ,
ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಸುಶೀಲೆಯನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು.

ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷದವನಾಗಿ, ಸರಕಾರಿ ಹುದ್ದೆ-
ಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮನೋಹರನಿಗೆ ಲಗ್ನದ ವಿಚಾರವು ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ
ಸುಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುದಿನ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ-
ದಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ, ಲಗ್ನದಂತಹ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುವು ದೊರಕಿರಲಿಲ್ಲ.
ಅಲ್ಲದೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವವರು ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳೇ ಆಗಿ-
ದ್ದರು. ಅಂತೇ ಒಂದು ಇರುಳಿನ ಹೊಣೆಗಟ್ಟು ಕನಸು, ಲಗ್ನದ
ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ತಲೆಕೆಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟುದು
ಅಚ್ಚರಿಯ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ.

ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಅತೀವ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇದ್ದ ಮೂಲಕ, ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದೆಲ್ಲವೂ
ವಾಸ್ತವಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಇಳಿದೇ ತೀರುವುದೆಂಬ ಭ್ರಾಮಕ ಕಲ್ಪನೆ
ಮನೋಹರನಿಗೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಅದರ ನಿರ್ದರ್ಶನವೂ
ನನುಗೆ ಕ್ಷೀಪ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ದೊರೆಯುವುದು.

ಮರುದಿನ ಅಫೀಸಿಗೆ ಹೊರಡುವ ವೇಳೆಗೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಡಿದ
ಸದ್ದಾಯಿತು. ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ನೋಡುತ್ತಾನೆ--ತನ್ನ ನೆರೆಮನೆಯ
ಪ್ರೊಫೆಸರರು, ಅವರ ಸುಂದರ ಹುಡುಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ! ' ಒಳಗೆ
ಬರೋಣವೇ ? ' ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡದಷ್ಟು
ಅವನಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿ ಆಗಿತ್ತು. ಅಂತೂ ಒಸ್ಸಿಗೈದೊರೆಯಿತೆಂದು ನಂಬಿ

ಮಲೇರಿಯಾ ಇನ್ ಫ್ಲೈಯೆಂಜಾ ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತೂ ಜ್ವರಗಳು

ಒಡನೆ ನಾಸಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀಮಂತರ-ಬಡಬಗ್ಗ-ಕೂಲಿಕಾರರ ಎಲ್ಲರ ಸಲುವಾಗಿ
ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಬೀಸಿದೆ.
ಮಾಡನ್ ಸನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಂ. ಕೆಮಿಸ್ಟ್ಸ್,
ಮುಂಬಯಿ-೨.

ಇಬ್ಬರೂ ಒಳಗೆ ಬಂದರು. ಇವ್ವರಲ್ಲಿಯೇ ಮನೋಹರನ ಮನಸ್ಸು
ಸ್ತಿಮಿತಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿತ್ತು. ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಆಸನ ತೋರಿಸಿ-
ದನು. ತಾನೂ ಅವರ ಬಳಿ ಕೆಳಗೆ ಹಾಸಿಗೆಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತನು.

ಪ್ರೊಫೆಸರರು ನೇರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅನವರು :
“ಮನೋಹರರಾವ್, ನಾನು ಇಂದು ತಮಗೆ ಕೊಂಚ ತೊಂದರೆ
ಕೊಡವೇ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಈ ಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲ ಟ್ರಾನ್ಸುಗಳ
ಒಡೆಯರು ಸಂಪುಜೊಡಿರುವರೆಂದು ತಾವು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿರ-
ಬಹುದು. ಭೋಬೀತಲಾವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗುವ ನಮ್ಮ
ಹುಡುಗಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆ ಆಗುವುದು. ಆಕೆ ಹುಟ್ಟು
ಅಂಜುಬುರುಕೆ. ‘ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಬಿಡು’ ಎಂದರೆ, ಕಾಲೇಜಿಗೆ
ಹೋಗಿಮೇ ತೀರುವೆನೆಂದು ಹಟ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆ ಈಗ
ಕೆಲವು ದಿನ ಕಾಯಿಲೆ ಬಿದ್ದು, ಕಾಲೇಜಿಗೂ ಹೋಗಿಲ್ಲವೇನೋ
ನಿಜ. ಕಡಿಮೆ ದಿವಸಗಳಾಗಿ ಆಕೆಯ ‘ಟರ್ಮ್ಸ್ ವರ್ಕ್’ವಾಗಿ
ಹೋಗುವ ಸಂಭವವೂ ಉಂಟು...”

ತಾವು ಒಂಟು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಉಪನ್ಯಾಸ ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆನೆಂದು
ಎನಿಸಿದರೂ ಪ್ರೊಫೆಸರರು ಮತ್ತೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದರು :

‘ಪನ್ನೆರಡರ ವರೆಗೆ ನನಗೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿಲ್ಲ.
ನಿಜ. ಆಕೆಯೊಡನೆ ನಾನೇ ಹೋಗಿ ಕಾಲೇಜಿನ ತನಕ ಮುಟ್ಟಿಸಿ

ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು
ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉಪನಗರದ ಗಾಡಿಗೆ ಹೋದರೆ,
ಮುಂದೆ ಕಾಲೇಜು ದೂರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಆಫೀಸು
ಅಲ್ಲಿಯೇ....’

ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಸುಶೀಲೆಯ ಕಾಲೇಜೂ ಮನೋಹರನ
ಆಫೀಸೂ ದಿಕ್ಕಿಗೊಂದು ಇದ್ದುವು. ಆದರೂ ಮನೋಹರನು
ಸಮ್ಮತಿಸಿದನು.

ಮನೋಹರನು ಅಂದು ಸುಶೀಲೆಯನ್ನು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ
ಬಂದನು. ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಪರಿಮಿತ ಜನಸಂದಣಿಯ ಮೂಲಕ್ಕೆ
ಆಕೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹರಟುವ ಸುಸಂಧಿ ಅವನಿಗೆ
ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಮರುದಿನವೂ ಸಂಪು ನಡೆಯಿತು. ಆಗ ಗಾಡಿ-
ಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತು, ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಂದನು. ಹೀಗೆ
ಕೆಲ ದಿನ ಕಳೆದುವು. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಸಂಪು ನಿಂತಿತು. ಆದರೆ
ಎರಡು ಮಾನವೀಯ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗಲಭೆ ಮಾತ್ರ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ.
ದಿನವೂ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರವಾಸಮಾಡುವುದು
ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಗಿತು.

ಪಾಪ! ಬಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಕಂಪನಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರವಾಸಿಗಳು
ಕಡಿಮೆಯಾದರು. ವಿಶಾಲವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಒಬ್ಬ
ಕನ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಬಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮನೋಹರನಿಗೆ ಕನಸುಬೀಳುವುದು
ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದುವು. ಧೈವಯೋಗದಿಂದ
ನಿಜವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ತನ್ನ ಮೊದಲ ಕೂಸು ಗಂಡು
ಆಗುವುದೆಂದು ಕನಸು ಬಿದ್ದಿತು; ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಾಗೇ
ಆಗಬೇಕೆ ?

ಒಂದು ಇರುಳು ಕನಸು ಕಂಡಾಗ, ಅವನಿಗೆ ದಿಗಿಲು ಹೆಚ್ಚಿತು.
ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಗುವನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ-
ಕೊಂಡು ತನ್ನ ಎದುರಿಗಿನ ವಿರಾಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅನ್ನು-
ತ್ತಿದ್ದಳು:—‘ಇಲ್ಲಿ ನೋಡ್ವಿ, ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮಗುವಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ
ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳು ತುಂಬಿದುವು. ಎಂಥ ಮೋಜು! ಅವನು
ಹುಟ್ಟಿದ್ದೂ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ತಿಂಗಳ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ದಿನ ಒಂಬತ್ತು
ಗಂಟೆಗೆ! ಉಪನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಟವಾದ ಬಂಗ್ಲೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ,
ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗುತ್ತಿತ್ತು! ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಾನೇ ಕೈಕೆಲಸ
ಮಾಡಿ, ಒಂಬತ್ತು ಬಗೆಯ ಅಂದವಾದ ಹೂವಿನ, ಅಗಿ
ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದೆ....’

ಹೀಗೆ ಮನೋಹರನು ಮಧುರಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಲೋಲಾಡುವಾಗ,
ಒಂದು ಕರ್ಕಶಧ್ವನಿಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಾಯಿತು. ಬಾಹ್ಯಸ್ಪರ್ಶದ
ಅರಿವಾಯಿತು. ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ನಗೆಮುಗು-
ಳೊಂದು ತೇಲಿಹೋಯಿತು.

‘ನೀವು ನಕ್ಕದ್ದೇಕೆ ? ಏನು, ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸುಕುಮಾರಿಯ
ದರ್ಶನವಾಯಿತೆ ?’ ಎಂದು ಹೆಂಡತಿ ವಿನೋದದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು.

ಅವನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಕ್ಕ. ಮುಂಜಾವಿನ ಚಹಾವಾನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕನಸನ್ನು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದನು. ಮನೋಹರನಂತೆ ಹೆಂಡತಿಗೂ ದಿಗುಬಿದ್ದಿತು. ಒಂಬತ್ತು ಅಂಕಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೇಳಿ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಬರುವ ಕಾರಣವೇನು ? ಇಬ್ಬರೂ ಚಕಿತಚಿತ್ತರಾದರು.

‘ಈ ಕನಸಿನಲ್ಲೇನೊ ತಥ್ಯವಿರಬೇಕು’ ಎಂದು ಸುಶೀಲೆ ಚಾಣಾಕ್ಷ ತನದ ಮುಖಮುದ್ರೆಯಿಂದ ತರ್ಕಿಸಿದಳು. “ಬಹುಶಃವಾಗಿ ಕನಸು ದೈವತೆರೆಯ ಹೊಸ ಬಂಗ್ಲೆಗಾಗಿ ಹಣ ದೊರೆತೀತು. ಇದು ಸುದೈವದಿಂದ ಕನಸಾಗಿದೆ !” ಎಂದು ಉದ್ಗಾರಿತೆಗೆದಳು.

ಇಬ್ಬರೂ ಕ್ಷಣಕಾಲ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾದರು.

ಮನೋಹರನು ನೋಡಾಕು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಹೊರಟನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯಗಡ್ಡದ ಭವಿಷ್ಯವಾದಿಯೊಬ್ಬ ಇವನನ್ನು ಎದರಿ ನುಡಿದನು—‘ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಏನೊ ಚಿಂತೆಗೊಳಗಾ-
ಸಂತೆ ತೋರುವುದು. ಮತ್ತೇನು ? ಹಣದ ಚಿಂತೆಯೇ ಚಿಂತೆ ! ನಿಮ್ಮ ಕೈಕೊಡಿ ನೋಡುವಾ !’

ಭವಿಷ್ಯವಾದಿಗೆ ತನ್ನ ಕನಸು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಮನೋಹರನಿಗೆ ಇಚ್ಛೆ ಆಯಿತು. ಹಾಗೆ ಸಮಗ್ರ ಕನಸು ಕೇಳಿಕೊಂಡೊಡನೆ ಭವಿಷ್ಯವಾದಿಯು ಅತಿ ಕುಶಲನಂತೆ ತೋರಹತ್ತಿದ.

‘ಸ್ವಾಮಿ, ಚೊಕ್ಕಟವಾದ ಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಅಶಿಸಟ್ಟು ಹಣದ ಕೊರತೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಹಿಂದೆಗಡಿದ್ದುಂಟೆ ?’

ಮನೋಹರನು ಗೋಣು ಹಾಕಿದನು.

‘ಸುದೈವದಿಂದ ಇಂದು ಶನಿವಾರ. ಕುದುರೆಯ ಶಯ್ಯತನ ದಿನ. ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಸರತಿಯ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಕುದುರೆಗೆ ಸಾಧ್ಯ-
ವಾದಷ್ಟು ಹಣ ಹಚ್ಚಿ ನೋಡಿರಿ.’

ದಿವ್ಯವಾಣಿಯೆಂಬಂತೆ ಈ ಆಕ್ಷರಗಳು ಭವಿಷ್ಯವಾದಿಯ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದುವು.

ಮನೋಹರನ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ ಹೊರಸೂಸಿತು. ಹುಟ್ಟಾ ಎಂದೂ ಅವನಿಗೆ ಶಯ್ಯತನ ನಾದವು ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೇ ಈ ಮಾತೆಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ತೋರಿತು.

ಭವಿಷ್ಯವಾದಿಯನ್ನು ಅವನು ಮನಸೋಕ್ತ ಹೊಗಳಿ, ಎಂಟಾಣಿ ಕೊಟ್ಟ. ಅವಸರ ಅವಸರ ಅಫೀಸಿಗೆ ಹೋದನು. ಕಾಯಿಲೆ ಎಂದು ನೆನಚಾಚಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ೧೧ ಕೈ ಹೊರಬಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಚೆಕ್ಕ್ಯು ಬರೆ ದನು. ಪಾಸ್‌ಬುಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಉಳಿದುವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ೩೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಅಷ್ಟೇ ! ನೆಟ್ಟಗೆ ಮನೋಹರನು ಕುದುರೆ ಶಯ್ಯತನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಷ್ಟು ವೇಗದಿಂದ ಬಂದುದಕ್ಕೆ

ಅತಿ ಉಸಿರುಗರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಸರತಿ ಕಾಯಬೇಕಾ ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸಾಕುಸಾಕಾಯಿತು. ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತಂತೆ ಕ್ಷಣ ಕಳೆದುವು. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಎಂಟನೆಯ ಸರತಿ ಮುಗಿಯಿತು. ಮನೋಹರನು ಟಿಕೆಟ ಅಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂಬತ್ತನೆ ಅಂಕಿಯ ಕುದುರೆಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಹಚ್ಚಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವುದು ಉತ್ತಮವಾದ ಬಂಗ್ಲೆ ಎಂದಿರಬೇಕೆ ? ಎಂತಹ ಕರ್ಮಧರ್ಮಸಂಯೋಗ !

ಅವಸರದಿಂದ ಶಯ್ಯತನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೋಡಿದಾಗ, ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ಒಂಬತ್ತೇ ಕುದುರೆಗಳೆಂದು ಇದ್ದಿತು. ಈಗಂತೂ ಆಚ್ಚರಿಗೆ ಕೊನೆ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಶಯ್ಯತ್ತು ಮುಗಿಯು-
ವಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಖರ್ಚು ಎಣಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತನು.

ಶಯ್ಯತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಚೊಕ್ಕಟ ಬಂಗ್ಲೆಯ ಒಂಬತ್ತು ಅಂಕಿ ಇರುವ ಕುದುರೆ ಎಲ್ಲಿ ? ಕಡತಂದ ದೂರದರ್ಶಕ ಯಂತ್ರ ಹಚ್ಚಿ ನೋಡಿದ. ಒಂದರಂತೆ ಒಂದು ಕುದುರೆ ಬಂದುವು. ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಅಂಕಿಯದ್ದೆಲ್ಲಿ ?

ಹಾಂ ಅದೇ ಕೊನೆಗೆ ತಲುಪಿದ್ದು !

ZANDU PROTOCASN

Whole Casein Hydrolysate

PALATABLE AND POWERFUL NUTRITIVE
TONIC FOR ORAL
ADMINISTRATION IN ALL RUNDOWN
CONDITIONS OF HEALTH

Biological Laboratory

The Zandu Pharmaceutical Works, Ltd.
BOMBAY 14.

Sole Agents:—

Mrs. Pranalal and Sons
Chemists, Druggists
Station Road, HUBLI
(H. O. Bangalore City)

ಪತ್ರಿಕಾ ವಿಮರ್ಶೆ

(ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ರೀಡೆ)

ಶ್ರೀರಾಮ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ.

ಇದೊಂದು ಕುತೂಹಲ ಬುದ್ಧಿಯ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಮಾತು. ಮಾತು ಕೇವಲ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ್ದಾದರೂ ಒಂದೊಂದು ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯನಿರ್ಮಿತಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ತಿಳುಹ ಬಲ್ಲದು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ರೀಡೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಹೊರಟದ್ದೊಂದು, ಸಿಕ್ಕದ್ದೊಂದು:—

ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ತನ್ನ ಪುಸ್ತಕದ ವಿಮರ್ಶೆ ಬೇಗನೇ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಲೇಖಕನಿಗೂ ಇರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಉತ್ತಮ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಉತ್ತಮ ಪ್ರಚಾರವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆಯನನ್ನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಕರೆದು ಒಂದು ಸಮಾರಂಭ ಮಾಡಿಸಿ ಊಟಕ್ಕೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿದಂತೆ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಕೆಲಸವಿದೆ. ಉತ್ತಮ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಮೂಲಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದುಗರಿಗೆ ಅವನರ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದವರು ಹಲವರು. ಗ್ರಂಥದ ಅಂತಃಕೃತ್ರಿಯವಾದ ಕೀರ್ತಿ ಗಳಿಸಿದವರು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು. ಆತ್ಮಪ್ರಚಾರವಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದವರು ಇನ್ನಿತರರು. ದಿನಪತ್ರಿಕೆ, ವಾರ, ವಾರ್ಷಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಚಾರದ ಸಾಧನಗಳಾದಂತೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ಎತ್ತುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಒಂದು ಕೆಲಸ. ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಜನತೆ ಇವೆರಡರ ಸಂಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರಪಂಚ. ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆದವರು ಅನೇಕರಿದ್ದರೂ, ಕೇವಲ ಪುಸ್ತಕದ ವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟನೆಗಿಂತಲೂ ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಹತ್ತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಪುಸ್ತಕವಿಮರ್ಶೆಯ ಸದೃಶ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಹಿಂದಣ ಪ್ರಗತಿ, ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ, ಕಾರ್ಯ-ಕಾರಣ ಭಾವವನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೊರಟಿದ್ದಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲತೆ.

ಗಳೂ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ. ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಹಿಂದಣ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕಾಯಿತು. ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಅದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಹಿಂದಣ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸಬಿಟ್ಟು, ಕೆಲವೊಂದೇ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ವರುಷ ನಡೆದುಬಂದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಯೇ ಹುಡುಕಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಮವೀರ, ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಜಯಂತಿಯ ಹೆಸರುಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದುವು.

ಆಯ್ದ ಕೊಂಡ ಅಸರ

ಈ ಮೂರೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಅನೇಕ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟ, ಸುಖ-ದುಃಖ ಮತ್ತು ನಿರಾಶೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿ, ಈಗ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿವೆ. ಅವುಗಳ ಭದ್ರಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ಶ್ಯಾಗ, ಜಿಗುಟುತನ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣ ಮೊದಲಾದ ಬೆನ್ನಬಳಗ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವೆ.

ಈ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಆಳವಡುವಂತೆ ಈ ಮೂರೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಹಿಂದಿನ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಅಕಲನವನ್ನಾಡಿ, ಅವು ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ, ಒಂದು ಲೇಖ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಓದಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ವೀಕಾರಗ್ರಂಥ—ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕುವುದು ಮತ್ತೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಾತಾಯಿತು. ಅದುದರಿಂದ ಧೈಯವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕುಗ್ಗಿಸಿ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಒಂದೊಂದು ಸಂಪುಟವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಾಯಿತು.

ದೊರೆತ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ,

೧. ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಪುಟ	೧.	ವರುಷ ೧೯೨೩
೨. ಜಯಂತಿ	೧.	೧೯೨೪
೩. ಕರ್ಮವೀರ	೨೨	೧೯೨೦

(೧೩ ಸಂಚಿಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ)

ಇವು ಮುಖ್ಯವಾದುವುಗಳು.

ಇವನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು :

೧. ಈ ಸಂಪುಟಗಳು ನನಗೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ದೊರೆತುವು.

೨. ಮೊದಲನೆಯ ವರುಷ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಸಾಹವಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸವಾಗುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಇವೆರಡು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಹು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು.

೩. ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ೧೯೨೨ರಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ೨೨ ವರುಷಗಳ

ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಿಲ್ಲೆ-
ಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯೂ
ಎಂತು ಇದ್ದವು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುವುದು. ಹದಿನಾರು ವರುಷಗಳ
ತರುವಾಯ, ಎಂದರೆ ೧೯೫೮ರಲ್ಲಿ, ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಗತಿ-
ಮಾಪನ ಮಾಡಬಹುದು. ಮುಂದೆ ಹನ್ನೊಂದು ವರುಷಗಳ
ತರುವಾಯ ಎಂದರೆ ೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಕರ್ಮವೀರದಲ್ಲಿ ಸದ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ
ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು
ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ
ಕೆಲಸವನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಳೆಯಲೆಂದು ಇವನ್ನು
ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರು
ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳು, ಕನ್ನಡದ ಮೂರು ಅವಸ್ಥೆ-
ಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಸಂಶೋಧನದ ಉದ್ದೇಶ ಸತ್ಯಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗ
ಪಡಿಸುವುದಿರುತ್ತದೆ. ಉದ್ದೇಶವು ಪೂರ್ವಗ್ರಹವನ್ನು ಹಿಡಿದು-
ಕೊಂಡು ಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅದು ಯಾರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ನೋಯಿಸ-
ಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ
ಅದು ಸತ್ಯಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಸಲು ಹೆಣಗುತ್ತದೆ. ಆದ ತಪ್ಪು-
ತಡೆಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ವಿನಾಶಾಂಸೆಯನ್ನೂ ಅದು ಬರೆಯ
ಬಹುದು; ಮುಂದಿನ ದಾರಿಗೆ ಸದುದ್ದೇಶಪೂರಿತವಾದ ತನ್ನ
ಸ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅದೂ ಹೇಳಬಹುದು.

ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಮೇಲಿನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಬರೆದ
ಮಾತುಗಳು ಆಯಾ ಸಂಪುಟಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ.

ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜಯಂತಿ:—

ಈ ಸಂಕುಚಿತ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದುವು
ಬಂದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದುದು
ಒಂದು. ಎರಡನೆಯದೆಂದರೆ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು
ಗುಣಾನುಕ್ರಮದಂತೆ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಂತೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ
ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಯಾವ ಪುಸ್ತಕ
ಎಂದು ಸ್ವೀಕಾರವಾಯಿತು, ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರವಾದ ಎಷ್ಟು ತಿಂ-
ಗಳಿಗೆ ಅದರ ವಿಮರ್ಶೆಯಾಯಿತು— ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುವುದು.
ಮೂರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಒಂದೇ ತೆರನಾಗಿಲ್ಲ.
ಜಯಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಾದರಸ್ವೀಕಾರ ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಎಲ್ಲ ಗ್ರಂಥ
ಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನಾಂಕಗಳು ತಿಳಿಯುವುದು ಶಕ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.
ಕರ್ಮವೀರದಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ತೆರನಾಯಿತು. ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು
ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಸಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಂಕಿ-
ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ದೊರೆಕಿದುವು.

ಸಾದರಸ್ವೀಕಾರವು ಎರಡು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ:
ವಿಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ಪುಸ್ತಕ ಕಳಿಸುವವರಿಗೆ, ಕಳುಹಿದ ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕ
ಮುಟ್ಟಿತೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುವುದು; ಅಲ್ಲದೆ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ

ಅವುಗಳ ವಿಳಾಸ ಮತ್ತು ವಿಷಯದ ಆಧಾರದಿಂದ, ಅವುಗಳನ್ನು
ತರಿಸಲು ಅನುವಾಗುವುದು. ಸಾದರಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುವಾಗಲೂ
ಈ ರೀತಿ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಳಿಸಿದವರಿಗೆ ಅನು-
ಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕಾಗುವುದು.
ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಮೊದಲಿನ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕಾರದ ಪದ್ಧತಿ
ಸರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕರ್ಮವೀರದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕಾರದ ಪರಿಪಾಠ
ಇದ್ದಂತಿಲ್ಲ. ಜಯಂತಿಯು ಮಾತ್ರ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು
ಅನುಸರಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದು:

೧. ಗ್ರಂಥದ ಹೆಸರು.
೨. ಲೇಖಕನ ಹೆಸರು.
೩. ಪ್ರಕಾಶಕನ ಹೆಸರು.
೪. ಗ್ರಂಥದ ಪುಟಗಳು
೫. ಗ್ರಂಥದ ಬೆಲೆ.
೬. ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯ.

ಇವಿಷ್ಟು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವುದು
ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದದ್ದು. ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವಾಗ
ಲಾದರೂ ನೋಡಲು ಇವಿಷ್ಟು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ತರುವಾಯ
ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವ ಉತ್ತಮ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು
ಅನುಸರಿಸಿವೆ.

ಬೆನ್ನಮೂಳೆಗೆ ಬಲ:

ಇನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿದ ರೀತಿ.

ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೦೩ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು
ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಿಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಪುಸ್ತಕಗಳು
ಬಂದಿದ್ದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ತಿಳಿದು ಬರಲಿಲ್ಲ.
ಈ ೧೦೩ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ೧೫ ಜನರು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.
ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಂಪಾದಕಮಂಡಲದವರೇ ಅಲ್ಲವೋ ತಿಳಿದು
ಬರಲಿಲ್ಲ. ವಿಮರ್ಶಕರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಎರಡಕ್ಕೊಂದು
ಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಅವರನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ
ಗುರುತಿಸುವುದು— ಶಕ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲಾದ ಈ
೧೦೩ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕವನಸಂಗ್ರಹಗಳು ೧೮, ಕಥಾಸಂಕಲನ
೫, ಕಾದಂಬರಿಗಳು ೪, ಭಾಷಾಂತರ ನಾಟಕ ೧, ನಾಟಕಗಳು ೯,
ಮತ್ತು ಇತರ ಪುಸ್ತಕಗಳು ೬೬ ಇವೆ. ೯೪೪ ಪುಟಗಳ ಈ
ಮೊದಲ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ, ೫೬ ಅಡ್ಡುಗಂಬ (column) ಗಳನ್ನು
ವಿಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ— ಎಂದರೆ ೨೦ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ
೧೦೩ ಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಈ ಸಂಪುಟ
ದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಗ್ರಂಥಗಳು ಸ್ವೀಕಾರವಾದುವು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ
ವಿಮರ್ಶೆ ಎಂದು ಆಯಿತು— ಎಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಜಯಂತಿಯಿಂದ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಗತಿಗಳು ತಿಳಿದು
ಬಂದುವು.

ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೨೫ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ೧೨೫ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ೨೮ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದ ೨೮ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ೨ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ೫ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹಗಳು, ೩ ಸಂಶೋಧನ ಗ್ರಂಥಗಳು, ೩ ಅನುವಾದಗಳು, ೪ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹಗಳು, ೧ ಹಾಸ್ಯ ಮತ್ತು ೧ ನಾಟಕ ಇವೆ. ಈ ೨೮ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ೧೪ ಜನರು ವಿಮರ್ಶೆ

ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಮಾತ್ರ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲದವರೇವರು. ೫೩ ಅಚ್ಚುಗಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು ೧೮ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ೨೮ ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಬಂದ ಒಟ್ಟು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬೆಲೆ ೬೮-೧೦-೦ ರೂ ಆಗುವುದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಗ್ರಂಥಗಳ ಬೆಲೆ ೫೪-೪-೦ ರೂ ಆಗುವುದು. ಈ ೨೮ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದ ರೀತಿ ಹೀಗಿದೆ.

ಜಯಂತಿಯ ೧ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಾದ ವಿಮರ್ಶೆಯ ವಿವರ :

ತಿಂಗಳು	ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಬಂದ ಒಟ್ಟು ಗ್ರಂಥಗಳು	ಅದೇ ತಿಂಗಳು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದ ಒಟ್ಟು ಗ್ರಂಥಗಳು	೧ ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ	೨ ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ	೩ ತಿಂಗಳು	೪ ತಿಂಗಳು	೫ ತಿಂಗಳು	೬ ತಿಂಗಳು	೭ ತಿಂಗಳು	ಒಟ್ಟು
ಮೇ	೫									
ಜೂನ್	೬		೩							೩
ಜುಲೈ	೩	೧	೧	೧						೩
ಆಗಸ್ಟ್	೧೭	೧		೧						೨
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್	೧೬		೧	೨						೩
ಅಕ್ಟೋಬರ್	೧೬		೧	೨						೩
ನವೆಂಬರ್										
ಡಿಸೆಂಬರ್	೨೨				೧	೧				೨
ಜಾನವರಿ						೧	೧			೨
ಫೆಬ್ರವರಿ	೧೮					೧	೧	೧		೩
ಮಾರ್ಚ್	೧೧						೧	೧	೧	೩
ಏಪ್ರಿಲ್	೧೧					೧		೩		೪
ಆಂಶ	೧೨೫	೨	೫	೭	೧	೪	೩	೫	೧	೨೮

ಕರ್ಮವೀರರ ೧೩ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೯೦ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೮ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹಗಳು, ೧೦ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳು, ೩ ನೀತ್ಯತೆಗಳು, ೯ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ೨ ಭಾಷಾಂತರಿತ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ೨ ಭಾಷಾಂತರಿತ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹಗಳು, ೪ ನಾಟಕಗಳು, ಮತ್ತು ೫೧ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಇವೆ. ಒಟ್ಟು ೩೮ ಅಚ್ಚುಗಂಬಗಳಲ್ಲಿ ೯೦ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಕೊಡಬಹುದು.

ಸಂಪುಟ	ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟ	ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟ	ತೃತೀಯ ಸಂಪುಟ	ಚತುರ್ಥ ಸಂಪುಟ	ಪಂಚಮ ಸಂಪುಟ	ಷಷ್ಠ ಸಂಪುಟ	ಸಪ್ತಮ ಸಂಪುಟ	ಅಷ್ಟಮ ಸಂಪುಟ	ಏಕಾದಶ ಸಂಪುಟ	ದ್ವಾದಶ ಸಂಪುಟ
ಜಯಕರ್ನಾಟಕ	೧೮	೫		೪			೯+೧	೬೬	೧೦೩	೧೯೨೩
ಜಯಂತಿ	೪	೫		೨			೧	೧೬	೨೮	೧೯೩೮
ಕರ್ಮವೀರ	೮	೧೦	೩	೯	೨	೨	೪	೫೧	೯೦	೧೯೫೦

ವಿಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ಬಂದವುಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

೧. ಪತ್ರಿಕೆಗಳು (ವಿನಿಮಯದವು, ಹೊಸವು)
೨. ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಚಿಕೆಗಳು
೩. ಪತ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು
೪. ಪ್ರಬಂಧ, ವರ್ಣನ, ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ
೫. ವರದಿಗಳು
೬. ಪಂಚಾಂಗಗಳು

೭. ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಂಶೋಧನ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಇತ್ಯಾದಿ.
ಎಲ್ಲ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಅನಲೋಕಿಸಿದರೆ ವಿಮರ್ಶಕರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಅದು ಹೀಗಿದೆ.

೧. ಲೇಖಕನ ಪರಿಚಯ
೨. ಕಥಾಸಾರಾಂಶ ಅಥವಾ ಗ್ರಂಥಸಾರಾಂಶ
೩. ಗುಣದೋಷಗಳು
೪. ಗ್ರಂಥದ, ಗ್ರಂಥಕಾರನ ಬರಹದ ಭವಿಷ್ಯ.

ಆದದ್ದೇನು ?

ಈ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ವರುಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಗತಿಪರ ಸಂಗತಿಗಳು ಕಂಡುಬರುವುವು.

೧. ಲಲಿತಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಅಚ್ಚಾಗುವ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೯೫೦ರಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ.

೨. ಪುಸ್ತಕಗಳ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ವಿಷಯವೈವಿಧ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

೩. ೧೯೨೩ರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬೆಲೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ದುಡ್ಡು ೨ ದುಡ್ಡು ಇದ್ದದ್ದು, ಅದೇ ೧೯೫೦ರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪುಸ್ತಕದ ಬೆಲೆಯೂ ೪, ೬ ಅಣೆಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ.

೪. ಜಯಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆಯಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅನಲೋಕಿಸಿದರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿರಸಪ್ರಧಾನವಾದ, ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿಮಾನಪೂರಿತವಾದ, ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರಿತ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಲಲಿತಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಲಾಸಂರವರ ಟೊಳ್ಳುಗಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ಸಂಶೋಧನಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ. ಫ. ಗು.

ಹಳಕಟ್ಟೆಯವರ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಇಲ್ಲ.

ಈ ಶೋಧನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ಅರಿವು ಆಗಿನ ಜನತೆಗೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲವೆಂತಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆದಿದ ಇಬ್ಬರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು.

೧೩-೭-೧೯೨೩ರ ಕರ್ಮವೀರದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ 'ಕನ್ನಡ ವಾಚ್ಯವಿಚಾರವು' ಎಂಬ ಲೇಖನದ ಕೆಲಭಾಗವನ್ನು ಜಯಕರ್ನಾಟಕವು ಎತ್ತಿ ಬರೆದಿದೆ. ಅದನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಬರೆಯಬಹುದು.

“೩ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೨೩ಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯುವ ತ್ರೈಮಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ೨೬ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಅನ್ನುವ ರೂಢಿಯುಂಟು. ಹಾಗೂ ಈ ಭಾಗವು ನಿಶೇಷಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿಯಾಗಿರುವುದೆಂದು ವಾಹಿನಿ ಇರುವುದು. ವಾಚ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿಂತೂ ಈ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನವು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೊರಚಿಲ್ಲುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ೨೬ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕಗಳೇ ಬಹಳವಾಗಿವೆ.

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೭ ಚರಿತ್ರೆಗಳು, ೭ ಕಾವ್ಯ, ೧ ಧಾರ್ಮಿಕ, ೫ ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಮತ್ತು ೬ ಕಿರುಕುಳ—ಹೀಗೆ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ೧೦೦ ಪುಟಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪುಟಗಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೇ ಇರುವುವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಕ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಷಯ, ಇತಿಹಾಸ ಇವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳೇ ಇಲ್ಲ.”

ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ೧ನೆಯ ಸಂಪುಟದ ೯ನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮರು ಪ. ಎಂ. ಶಾಂತೇಶವಿಗಳ ತಿಥಿಸ್ಮರಣಕಾಲದಲ್ಲಿ. ಧಾರವಾಡ ನಗರೀಕರಿಗೆ ಓದಿ ತೋರಿಸಿದ. “ಆಧುನಿಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾರಸ್ವತವು” ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧವು ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಬಗೆಗಿದ್ದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ:

“ನಾವೆಲುಗಳು:— ಅಧುನಿಕರಿಗೆ ನಾವೆಲಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆಯೆಂಬುದು ನಿಜ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ನಾವೆಲುಗಳು ಹೊಸಹೊಸತಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಶೋಷ-ನೀಯಸ್ಥಿತಿ ಮಾತ್ರ ಬಯಲುಬೀಳುತ್ತದೆ. ನಾವೆಲು ಪಠನವೆಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅದರಷ್ಟು ಭಾವಗಳು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಚ್ಛರ ವಿಮರ್ಶಕದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಜೀವನಪ್ರಭಾತದಂತಹ ಒಂದು ನಾವೆಲ್ಲಾದರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಚಯಿತರು ಅವ ಹಿಮಾಲಯ ಪ್ರಾಂತದ ಬಯಲುಗಳಲ್ಲಿಯೇ, ಅವ ರಾಜಪುತ್ರಸ್ಥಾನದ ಕಣಿವೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬ ಪಾಂಥನನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಗುಡ್ಡ-ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೇ ದೃಷ್ಟಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗಿ, ಅವರು ಕನ್ನಡರಚನೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮಬೇಕು.”

ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮರು ಅಂದು ಅಡಿದ ಮಾತುಗಳು, ೨೭ ವರುಷಗಳ ತರುವಾಯದ ಇಂದಿಗೂ, ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಕಾದಂಬರಿಕಾರರನ್ನು ಓದರೆ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ.

ಮುಂದೆ ನೋಡಬೇಕೇ ?

ಜಯಂತಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ೧೨೫ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುಗಳ ಒಟ್ಟು ಪುಟಗಳು ೧೪೬೬೭ ಆಗುವುವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪುಸ್ತಕರೂಪವಾಗಿ ೧೨೦೦೦ ಪುಟಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸುಮಾರು ೧೦೦೦ ಪುಟಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳು ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಬರುವವೆಂದಹಾಗಾಯಿತು. ೧೦೦ ಪುಟಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಹಿಡಿದರೂ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ವಿಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ಹತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬರುವವೆಂದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿಷಯಗಳು ವಿವಿಧವಾಗಿರುವುವು.

ಕೇವಲ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಯಾವ ವಿಧಾಯಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ನಿರ್ಜೀವವಸ್ತುಗಳು. ಆದರೆ ಅವು ಔಪಚಾರಿಕ ಮಾತುಗಳಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಬಲದಿಂದ ನಿಂತ ದ್ರಷ್ಟೃವಾದ ಹಿಂದಿನ ಚಿತ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಘೈಯ-ಘೋರಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಬಹುದು.

ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡುವರೋ, ವಿಮರ್ಶೆಯ ಕೊನೆಗೆ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಉತ್ತಮ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಗಳು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿವೆ. ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಉತ್ತಮಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರತಿಗೂ ಒಂದು ನಿಯಮಿತವಾದ ಸ್ಥಿರವಾದ ವಿಮರ್ಶಾಮಂಡಲವು ಏರ್ಪಡಬೇಕು. ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಓದಿ, ಎಲ್ಲರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಂದಲೇ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಕರಡು ತಯಾರಾಗಬೇಕು. ಸೌಂದರ್ಯವು ಹಲವು ಮುಖವಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಕಾಣದ್ದು ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ನಿಜವಾಗುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಎಸಳುಗಳಿಂದ

ಹೂವಿನ ಆಕಾರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಎರಡು ಕೈಗಳಿಟ್ಟು ಭಾರವು ಹಲವು ಕೈಗಳಿಗೆ ಹಗುರಾಗುವುದು. ಪೂರ್ವಗೃಹವಿದ್ದ ಕಣ್ಣನ್ನು ಉಳಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು ತೆರೆಯಬಹುದು. ಅಂತೂ ಈ ವಿಮರ್ಶೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಲ್ಲ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವ ಜನರಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಿಮರ್ಶಕರನ್ನು ಮುಂದೆ ಕರೆದು ಅವರಿಂದ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಜನ ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ನಂತೆ ತಾವೇ ಮಹಾ ಧನುರ್ಧಾರಿಗಳಾಗುವುದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಕಠಿಣವಾದುದಲ್ಲ. ಭೀಷ್ಮ-ದ್ರೋಣರಂತೆ ಅನೇಕ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸರಿಸಮಾನ ದರ್ಜೆಗೆ ಎತ್ತರಿಸುವುದು ಬಹಳ ಬಿಗುವಿನ ಕೆಲಸ. ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕಾವಿಮರ್ಶೆಯು ಈ ರೀತಿಯ ಧಮನಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ತುಂಬಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಶಿಕ್ಷಕನ ಕೆಲಸ ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ಸದ್ಯಧಿಕವು ಕನಿಗೆ “ನೀನು ದುಡಿಯಬಾರದೇಕೆ ?” ಎಂದು ಕೇಳುವ ಜನವೇ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಿರರ್ಗಳವಾದ ಕೆಲಸಕೊಟ್ಟು, ಅವರನ್ನು ದಾರಿಗೆ ಹಚ್ಚುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಇನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಕೇವಲ ವಿಮರ್ಶೆಯೊಂದನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತನ್ನೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದ್ಯಾವಿಮರ್ಶೆಯೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಬೇಕಲ್ಲವೇ ? ತನ್ನ ಪುಸ್ತಕವು ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಮರ್ಶೆಯಾದ ಲೇಖಕನ ಮನೋಭೂಮಿಕೆಗೂ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸಂಚಿಕೆ ತೆರೆದು ನೋಡುವಾಗ ಉಂಟಾದ ಅವನ ಉದ್ವೇಗಕ್ಕೂ ಯಾರು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಬೇಕು ? ಒಂದು ಪುಸ್ತಕಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರತಿ ಹೊರಡುವುದು ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊರತೆ ತುಂಬಿಬಂದಂತಾಗುವುದು. ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಗಳು ಕೇವಲ ಕಥಾಸಂಕಲನಗಳನ್ನೇ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕೇವಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೇ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕೇವಲ ನಾಟಕಗಳನ್ನೇ ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಪರಿಪಾಠವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಅದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ತ್ವರಿತ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪುಟಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವುದು.

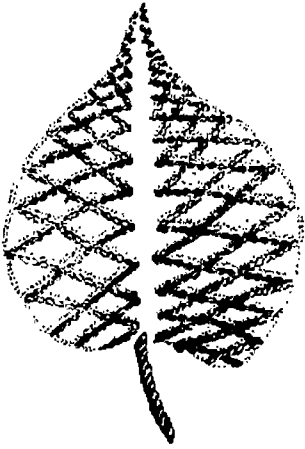
ಪ್ರತಿವರುಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೫೦ರೂ. ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಬರುವವೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದು ೧೯೩೮ರ ಮಾತಾಯಿತು. ಈಗ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಜಯಂತಿಯ ೧೩ ನೆಯ ಸಂಪುಟದ ೨ ನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೇ ೪೭ ರೂ. ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ೪೦ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿವರುಷ ಸುಮಾರು ೨೦೦-೩೦೦ ರೂ. ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು ವಿಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ಬರುವವೆಂದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಕಲಹಾಕಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ತೆರೆಯುವುದೂ ಶಕ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಕಾರ್ಯವಿಾತಿ ಕೇವಲ ವಿಮರ್ಶಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಅದು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಜಯಂತಿಯ ಪುಟ ನೋಡಿರಿ.)

ಶಾಡೋವರ್ಕ್‌ಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಧನಗಳು :

ಅಗ್‌ಫಂಡಿ, ಮರ್ಸ್‌ರಾಯ್‌ಜ್, ವಾಯಿಲ್—ಪ್ಲೇನ್ ಇದ್ದದ್ದು ಮತ್ತು ೬-೬ ನಂಬರಿನ ಕೈಸೂಜಿ. ಆರು ಎಳೆಯ ಡಿ. ಎಮ್. ಸಿ. ಲಡಿ—ದಟ್ಟ ಬಣ್ಣದ್ದಿರಬೇಕು. ಶೇಡಿಂಗ್‌ದಾರ ಇದ್ದರೂ ಕಸೂತಿ ಸುಂದರ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

೧ ನೆಯ ಚಿತ್ರ
ಹಾಕುವ ರೀತಿ

ಈ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅರಿವೆಯನ್ನು ಆ ಇಂಚು ಉದ್ದದ ಇಂಚು ಅಗಲು ಇರುವ ತುಂಡನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದರ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಬಂದ ಕಾಣಿಸುವಂಥ ಡಿಝಾಯಿನ್‌ನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಈ ಕಸೂತಿಗೆ ಡಿಝಾಯಿನ್ ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಕಾರ್ಬನ್‌ನ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ; ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಕಸೂತಿಯ ಅರಿವೆಯು ತೆಳ್ಳಗಿರುವುದರಿಂದ, ಚಿತ್ರದ ಮೇಲೆ ಅರಿವೆಯನ್ನೇ ಇಟ್ಟು ಸೀಸಿನಿಂದ ಚಿತ್ರದಂತೆ ತಿದ್ದಿದರೆ, ಅರಿವೆಯ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರವು ಮೂಡುವುದು. ಅನಂತರ ರಂಗಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರವು ಬಹುವಂತೆ ಬಿಗಿ-

ಕಸೂತಿ ಕಲಿಯಬೇಕೆ?

‘ಶಾಡೋವರ್ಕ್’ ಎಂದರೆ

ಭಾಯಾ ಕಸೂತಿ

✠

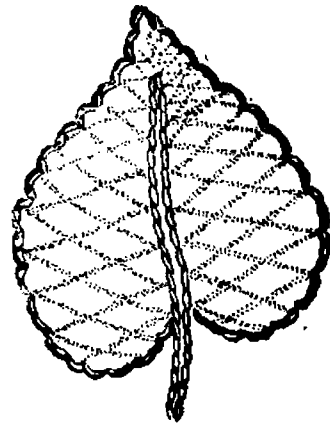
ಡೀಮತಿ ಹಳಸೇಟಿ ಸುಕೀಲಾದೇವಿ,
ಕೆ. ಹೊಲಿಗೆಯ ವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

★

ಯಾಗಿ ಕೂಡಿಸಬೇಕು. ರಂಗಿನಲ್ಲಿ ಅರಿವೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸುವಾಗ—ಅರಿವೆಯು ತೆಳ್ಳಗಿರುವುದರಿಂದ—ಸುತ್ತಲಿನ ಅರಿವೆಯು ಜಾಳಿಗೆಯಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲು ರಂಗಿನ ಸಣ್ಣ ವರ್ತುಲದ ಮೇಲೆ ಅರಿವೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಾಗದವನ್ನಿಟ್ಟು, ಅನಂತರ ದೊಡ್ಡ ವರ್ತುಲವನ್ನು ಹಾಕಿ, ಮೊಳೆಯನ್ನು ಬಿಗಿಮಾಗಿ ತಿರುಗಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ರಂಗಿನ ಒಳಗಿನ ಭಾಗದ ಕಾಗದವನ್ನು ಹರಡಬಿಡಬೇಕು. ಅಮೇಲೆ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕು.

ಕಸೂತಿಗೆ ನೀವು ಯಾವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದಿರುತ್ತೀರೋ ಆ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಆ ದಾರದಲ್ಲಿಯೆ ಎರಡೇ ಎಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕತ್ತರಿಸಿದ ಭಾಗದಿಂದಲೇ ಸೂಜಿಯಲ್ಲಿ ಫೋಣಿಸಿ, ಚಿತ್ರದ ಆಯಾ ಭಾಗದ ಮೂಲದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ನೀವು ಯಾವ ತರದ್ದೇ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಮೇಲಿನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ತುಂಬುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಈ ಕಸೂತಿಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಕೆಳಗಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತುಂಬುವುದಿರುತ್ತದೆ. (ಕೆಳಗೆ ತುಂಬಿದ ದಾರದ ಬಣ್ಣವು ಮೇಲೆ

೨ ನೆಯ ಚಿತ್ರ

೫೬೨ ನೆಯ ಪುಟ ನೋಡಿರಿ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗ

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ, 'ಹೊಸಬೆಳಕು' ಎಂಬ ಕತೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ೧೫ ಜನರು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪರಿವಿಡಿ ಹೀಗಿದೆ :

೧. ಶ್ರೀ. ಮೋಹನ ಮುತಾಲೀಕ, ರಾಮಲಿಂಗಪುಂಡ, ಬೆಳಗಾವಿ. ೨. ಶ್ರೀ. ಎ. ಎಚ್. ನಾಗರಾಜ, ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ. ೩. ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಮ. ಶಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ ಬಿ. ಎಸ್.ಸಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಬೆಂಗಳೂರು. ೪. ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಬೋಧರಾಯಾಚಾರ್ಯ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್, ಹೊಳೆಹೊನ್ನೂರು—(ಶಿವಮೊಗ್ಗ). ೫. ಶ್ರೀ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಗಣಪತಿ ಅವಧಾನಿ, ಕರ್ಕಿ (ಉ. ಕನ್ನಡ). ೬. ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಶರ್ಮಾ 'ವಿದ್ವಾನ್' ಕಾಸರಗೋಡು. ೭. ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಯಾಚಾರ್ಯ, ಸುರತ್‌ಕಲ್ (ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ). ೮. ಶ್ರೀ. ಸೀತಾರಾಮಾಚಾರ್ಯ ಹೊಸಬೆಟ್ಟು, ಸುರತ್‌ಕಲ್ (ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ). ೯. ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಎ. ಕುಸುಗಲ್ಲ, ವಿಜಯ ಕಾಲೇಜ್, ವಿಜಯಪುರ. ೧೦. ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಪುರುಷನ್, ಬಂಕೆಕೊಡ್ಲು (ಉ. ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ). ೧೧. ಶ್ರೀ. ಮು. ಕು. ಹೊಸಕೋಟೆ, ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ. ೧೨. 'ವಿಮರ್ಶಕ' ವಿಜಯಪುರ. ೧೩. ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಜಿ. ಮುಡೂರು, ಕಲ್ಕಡ್ಡ (ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ). ೧೪. ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎಸ್. ಶರ್ಮ, ಕಲ್ಕಡ್ಡ. ೧೫. ಬಿ. ಗುರುಬಸವರಾಜ, ಹೂವಿನ ಹಿಪ್ಪರಗಿ.

ಬಂದ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಲ ನಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿಯೇ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನಿರ್ಣಯ ಕೊಟ್ಟಿದೆ: ಪ್ರೀತಿಯುತರು-ಗಳಾದ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಗಣೇಶ ಅವಧಾನಿ ಮತ್ತು ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಶರ್ಮಾ ಅವರ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಅತ್ಯುತ್ತಮ. ೧. ವಿಜಯಪುರದ 'ವಿಮರ್ಶಕ', ೨ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಬೋಧರಾಯಾಚಾರ್ಯ ೩. ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಜಿ. ಮುಡೂರು, ೪. ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎಸ್. ಶರ್ಮ, ಕಲ್ಕಡ್ಡ ಅವರವು ಉತ್ತಮ. ೧. ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಯಾಚಾರ್ಯ, ೨. ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಎ. ಕುಸುಗಲ್ಲ, ೩. ಶ್ರೀ. ಸೀತಾರಾಮಾಚಾರ್ಯ ಹೊಸಬೆಟ್ಟು ಅವರ ವಿಮರ್ಶೆಗಳೂ ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ. ಮಿಕ್ಕುವೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯ.

ಬಂದ ವಿಶೇಷ

ಇತ್ತೀಚೆ ವಿಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತಲಿವೆ. ಬಂದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು ಸಂಪಾದಕರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಜಯಂತಿಯ ಪರಿಮಿತ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗ, ಪುಸ್ತಕವಿಮರ್ಶೆ ಎರಡಕ್ಕೂ ಪುಟಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಂತಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪುಸ್ತಕವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪುಟಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಹೊಸ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 'ವಿಮರ್ಶೆಯ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗ'ವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ವಾಚಕರು ಈ ಹೊಸ ನಿರ್ವಾಹವನ್ನು ಒಪ್ಪುವರೆಂದು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ. ಹೆಚ್ಚು ಜನ ವಾಚಕರಿಂದ ಈ 'ವಿಮರ್ಶೆಯ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗ'ದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಬಗೆಗೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬಂದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು, ಇದರ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಾಚಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೋರಲಾಗಿದೆ.

—ಸಂಪಾದಕರು

"ಹೊಸ ಬೆಳಕು"

(ಕಥಾವಿಮರ್ಶೆ)

ಶ್ರೀ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಗ. ಅವಧಾನಿ, ಕರ್ಕಿ

ಓದಿದ ಹೆಂಡತಿ "ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ವಿಶಿಷ್ಟ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕಳಿಸಿದ ರತಿ"ಯಂತಿದ್ದರೂ, ಅಜ್ಜನ ಮೂಕಿಯಾದುದರಿಂದ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೋಸ ಹೋಗಿ (?), ದುಃಖದ ಮೋಡ-

ದಲ್ಲಿ ಸುಖದ ಹೊಳಕನ್ನು ಕಾಣುವುದನ್ನು ಲಿದು, ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಡೆಗಡೆಸಿ ತನ್ನ ಜೀವನ-ನ್ನೂ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನವಳ ಬಾಕ್ಸ-ಯನ್ನೂ ಹದಗೆಡಿಸಿ ಹಾಕಿದ್ದು, ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮ-ಅನಂದಗಳ ಸುಖದ ಸ್ವೀಕರಣವನ್ನು ಸವಿಯದೆ, "ಪ್ರಯತ್ನ ಕೈಂತ್ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೇ ತನ್ನ ಅನುಗೋಲನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು" ಸಾಗರದ "ಸೃಷ್ಟಿಸಹಜ ನಿರ್ಮಿತವಾದ, ಸತ್ಯವಾದ, ಅಪಾರವಾದ, ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದ" ಕಲೆಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸುವ ಭಕ್ತನಾಗಿ, ಕವನದ

ಕೊನಲಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜೀವನನಾಕೆಯನ್ನು ತೇಲಿಬಿಟ್ಟು, ಕೃತಕ ಸೌಖ್ಯವನ್ನುಂಡು, ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ತಪ್ಪಿನರಿವಾಗಿ, ತಿಳಿವಿನ ಹೊಸ-
ಜೀವನ ಮೂಡಿ, ತನ್ನ ಬಾಳತೀರನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ
ಭಾಗಹಚ್ಚಿ, ಕಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲೂ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲನ್ನು ಕಂಡು ನಿಜವಾದ
ಆನಂದರಸವೇಚನೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಕವಿರಾಜ (?) ನೊರ್ವನ
ಕತೆಯೇ ' ಹೊಸಜೀವನ ' . " ಮನಸ್ಸು ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಹದನು
ಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನು " ಪ್ರೇಮ ಅನಂದಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ
ಮೊರೆಯಿಸಿಕೊಂಡರೂ ನಿಜವಾದ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾರ— ಎಂಬು-
ದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿಸುತ್ತದೆ ಈ ಕತೆ.

ಈ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ಕವಿರಾಜ " ಎಲ್ಲ ಬಲ್ಲವರಂತೆ
ನಟಿಸಿ ಬಲ್ಲದವನನ್ನೂ ತನ್ನ ಕತೆಗಳಿಂದ ಬಲ್ಲದವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ "
ನಿಜಶ್ರವುರಸ. ಸುಧೆಯನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ತಾನು
ಸಂಪೂರ್ಣ ವಂಚಿತನಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ಬಗೆದು, ಅವಳ ಬಗೆಗೆ ತನ್ನ
ವಿವೇಕವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ " ತನ್ನ ವೈಷಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ", ಅವಳ
ಜೀವನಲತೆಗೆ ಪ್ರೇಮ-ವಿಶ್ವಾಸಗಳ ನೀರೇರಿ ಚಿ ಅದು ಸರಿಪುಷ್ಟ-
ಗೊಂಡು ಕೂಡಿದೆಯೆವುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಗ್ಗುವುದನ್ನುಳಿದು,
ಅದನ್ನು ಚಿಗುರಿಸಲ್ಲಿಯೇ ಚಿವುಟಲೆಳಿಸಿದ ಅರಸಿಕ. " ಇಡೀಗಾಂ-
ನಂತೆ ಕೂಡಿರಬೇಕಾದ ತಮ್ಮ ದಾಂಪತ್ಯಜೀವನವನ್ನು ಬೇರೆ
ನೇರಿ ಬೇರೆಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ " ಅವಳ ಪ್ರೇಮಬಂಧನವನ್ನು
ಹರಿದೊಗೆಯಲು ಹೊರಟವ. " ಶಿರದಿಡ್ಡಿದ್ದ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಅಂಧ
ನಂತೆ ಅಹಿಭ್ರಮೆಯಿಂದ ನೂಕಿದವ ". " ಸುಧೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ-
ನನ್ನು ಬರೇ ಕವನಗಳಿಗಾಗಿ ವಿವಿಯೋಗಿಸಿ, ಅವಳ ದಿವ್ಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ
ದಲ್ಲಿ ಅಮರವಾದ ಸುಮನೋಹರ— ಸುಲಲಿತ ಸೌರಭವನ್ನೂ
ಸೌಖ್ಯವನ್ನೂ ಬಗೆಯಲಾರದವನಾಗಿ, ಆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ
ಸುಧೆಯನ್ನೂ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು, ಕಲ್ಪನಾವಿಲಾಸದಲ್ಲಿ ಸುಖಕ್ಕೆ
ಗೊರೆ ಹೊಗುವ " ಮರುಳ ' ತರಂಗ ' ಎಂಬ ಕವನಗಳ
ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯೇ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಸೆಲೆ. ಆದರೆ
ಅವಳನ್ನೇ ಮನದೊಡುರು ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಕವನ ಕಟ್ಟುವಾಗ,
ಕವನಿಗೆ ಅವಳ ಹೃದಯದ ಮೊರೆತದ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲವೆ ?
ಪಡೆಯೊಡೆದ ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ಪ್ರವಹಿಸುವ ಅವಳ ಅಶ್ರುಧಾರೆ
ಯನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಲಿಲ್ಲವೆ ? ಅವಳ ಅದಿರುವ ತುಟಿಗಳು ಒಂದು
ಮೂಕಸಂದೇಶವನ್ನಾದರೂ ಬೀರಲಿಲ್ಲವೆ ಅವನಿಗೆ ? ಇಲ್ಲವೆಂದೇ
ತನ್ನ ಜೀವನ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವನು ನಿಜವಾದ ' ಕವಿರಾಜ ' ನಲ್ಲ.
ಒಬ್ಬ ಕೃತ್ರಿಮ ಕವಿ, ಬರೇ ಸೃಷ್ಟಿಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸಕ. ಅವನದು
ಕವಿರಾಜಗೊಂಡ ಹೃದಯವಲ್ಲ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಗೃಹಣ-
ಕ್ರಿಯೆಯ ಅವನಲ್ಲಿ ಲೋಪ. ಪರರಿಗೆ ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶಿಸುತ್ತ
ತನ್ನ ಕವನಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ) ಆತ ತಾನೇ ತಪ್ಪುಹಾದಿ
ಯಿಲ್ಲವೆ. ಕತೆಗಾರರು ಅವನನ್ನು ' ಕವಿರಾಜ ', ' ಕವಿ
ತ್ವ ' ಮುಂತಾಗಿ ಸಂಬೋಧಿಸದಿದ್ದರೇ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು
ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ ಒನ್ನೊಮ್ಮೆ. ಕತೆಗಾರರು ಅವನ ಮೌಢ್ಯವನ್ನು,

ಅರ್ಥಜ್ಞಾನ ಅತ್ಯವಂಚನೆಗಳನ್ನು ಮನಗಾಟುವಂತೆ, ಅವನ
ಬಗೆಗೆ ಆನುಕಂಪ, ಕನಿಕರ, ತಾತ್ಕಾರ, ಕೋಪಗಳು ಮೂಡು-
ವಂತೆ— ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸುಧೆಯ ಪಾತ್ರವೂ ಕೂಡ ಕರುಳು ಕರಗಿಸುವಂತೆ ಚಿತ್ರವಾಗಿ
ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ಅವಳ ಪಾತ್ರ ಕತೆಗಾರರಿಗೆ ಕತೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ
ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿಸುವ ಒಂದು ಸಾಧನ. ಸಾವವಳನ್ನು ಮೊದಲು
ಕಾಣುವುದು " ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಆಕಾಶದ ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣುಗಳ
ರೆವ್ವೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಬಡಿಯದೆ ನೋಡುತ್ತ " ನಿಂತ ಸುರ-
ಸುಂದರಿಯನ್ನಾಗಿ. " ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಚಿ ಭೈರ್ಯ-
ಗುಂದಿ, ಮುಖಜೋರಿಸಲಾರದೆ ಆ ಕೆಂಪೇದ ರವಿಯು ಭರ್ಮು
ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದೆ " ಎಂದು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದ ಕಾರಣವನ್ನು
ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಸೌಂದರ್ಯ ಅವಳ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಲಾಸ್ಯ
ವಾಡುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ನಮಗೆ ವಿದಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಳು ತನ್ನ
ಕೈಹಿಡಿದವನಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರೇಮಾದರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ,
" ಸುಂದರವಾದ ಸುವಾಸನೆಯ ಹೂವಿನ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಕವನ-
ಗಳ ಮೇಲೆ ಕವನಗಳ ಮಾಲೆ ಪೋಡಿಸಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ಮುಗ್ಧ-
ಗೊಳಿಸ ಬಹುದು. ಆ ಹೂವಿಗೇನು ದೊರೆಯುವುದು ! ಬೆಳೆದು
ಅರಳಿ ಬಾಡಿ ಹೋಗುವುದು, ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುವುದು. " ಎಂಬ
ಕತೆಗಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ನಮ್ಮ ಅಭಿಮತವಾಗಿ, ಮನ ಮರುಗು-
ವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ, ಅಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ

(೫೫ ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದು)

ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಆದರೆ, ಸನ್ಮಾನ, ಮರ್ಯಾದೆ
ಎಂಬುದಿದೆ. ಆದರವು ಪ್ರೇಮದ ಪ್ರತೀಕ. ಸನ್ಮಾನವು ಪ್ರತಿ
ಫಲದ ಪ್ರತೀಕ. ಮರ್ಯಾದೆಯು ಜನಮತದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ.
ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ದುಡಿಯುವುದು ಜೀವನದ ಚಟವಾಗಿದೆ.
ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ದುಡಿಯುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ದುಡಿಮೆಯ
ಸಂಘಟಕನೇ ನಾಯಕ. ನಾಯಕನು ಒಡೆಯನಲ್ಲ. ಹಿರಿಯ
ಕೆಲಸಗಾರ. ತನ್ನ ಕೆಲಸದ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಇನ್ನಿತರಿಗೆ ಹೇಳಲು
ಅವನು ಭಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಿತರರ ಬುದ್ಧಿಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು
ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ ಅವನು ಅಳವಡಿಸಬಹುದು. ಹುಲಿಗೆ
ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ ಕಲಿಸಿ ಮರವೇರುವ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸುವುದೊಂದನ್ನು
ಮಾತ್ರ— ಬೆಕ್ಕಿನಂತೆ— ಬಿಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಹುಲಿಯಂತೆ ಬಿಕ್ಕು
ಪುಷ್ಟವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಮರ್ಶಕರಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆಯಿತ್ತು, ಅವರ
ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವುದು ಪತ್ರಕಾರಕರ್ತರ ಕೆಲಸ ಮರ್ಯಾ-
ದೆಯ ರೂಪರೇಷೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಅದು
ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಘಗಳ ಒಲಂಬಲಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಏಕೀ-
ಕರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣವು ಸಾಧಕವೋ ಬಾಧಕವೋ, ತೀದವರು
ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು.

ಗೋಣಾ ಹಾಕಿ ಮೌನವ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ,
 “ಮಾತಾಡಲೂ ಕೂಡ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೇ, ಪಾಪ! ” ಎಂದು ಮನಸ್ಸು
 ಕಳವಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅವಳ ಅಶ್ರುಧಾರೆಯನ್ನು ಕಂಡು ನಮ್ಮ
 ಎದೆಗಣ್ಣೂ ಕಂಬನಿಮಿಡಿಯುತ್ತದೆ. “ಹೆಂಡತಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು
 ಕಾಯಿಲೆಯಾದರೂ ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ಕರೆತರಬಾರದೆ ? ” ಎಂದು
 ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ‘ಕವಿರಾಜ’ ನ ಬಗೆಗೆ ತಾತ್ಕಾರ ಹುಟ್ಟಿ
 ನಾವು ಅವನಲ್ಲಿ ಮಾನವತೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಬಂದು
 ಮುಟ್ಟುತ್ತೇವೆ. ಅವನ ಜೀವನವೇ ಒಂದು ವಿಡಂಬನೆಯೆಂಬುದನ್ನು
 ಮನಗಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಔಡಾರ್ಯದೋರುತ್ತ
 “ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ಕರೆದು ತರಲೆ ? ” ಎನ್ನುವಾಗಲಂತೂ ಅದು ಅವನ
 ಜೀವನದ ವಿಡಂಬನೆಯ ತುತ್ತತುದಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ.
 “ಕವಿರಾಜನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲೆ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ
 ಅವಳು ಬಿಕ್ಕುತ್ತ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನಾವು ಎರ್ದೆ-
 ಸೋರಿ ಮೂಕಶೋಕವನ್ನು ಮಿಡಿಯುತ್ತೇವೆ. “ನಾನು ಮೋಸ-
 ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೋಸ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ ” ಎಂದು
 ‘ಕವಿರಾಜ’ ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ಕಿವುಡುಗೇಳು-
 ತ್ತೇನೆ. ‘ಸುಧಾ’ ಎಂದು ಆತ ಕರೆದಾಗ, ಅವಳು ನೋಡಿದ ನೋಟ
 ನಕ್ಕ ನಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಮಗಿದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ, “ಅಯ್ಯೋ
 ಇವನೆಂಥ ಕವಿ ? ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಸ್ನೇಹ ಸೌಹಾರ್ದ ಸಹಾನು-
 ಭೂತಿಗಳನ್ನು ಇವಳಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಡಬಾರದೆ ? ” ಎಂದು ನಾವು
 ಕೈ ಹಿಡುಕಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. “ಅವಳು ಮಾತನಾಡಲು
 ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಬರಬೇಕು ” ಎಂದು ಸೂಚಿಸು-
 ವಾಗ, ಪ್ರತಿಭೆ ಪಾದವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕತೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಬಳಿದು
 ಬಂದ ಕತೆಗಾರರ ಬೆರಗು ಪಡಿಸುವ ಭಾವನಾವಲ್ಲರ ಚಿತ್ತವರಿದು
 ಪೂತು ಫು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಕತೆಗಾರರ ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ತಲೆದೂಗುತ್ತ ನಾವು
 ಬೆರಳನ್ನು ಮೂಗಿನ ತುದಿಗೊಯ್ಯುತ್ತೇವೆ. ಭಯ ವಿಸ್ಮಯಗಳ
 ಪೆರ್ಬಡೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿ, ನಮ್ಮನ್ನು
 ದಂಗುಪಡಿಸಿ ದಿಬ್ಬಾಡರನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಮೈ ಜುಮ್ ಎನ್ನುತ್ತದೆ.
 ಹೃದಯ ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಬರೇ ಕತೆಮಾತ್ರ ಎಂಬಿವು
 ಮೂಡಿದಾಗ, ಹೃದಯ ತುಸು ಹಗುರಾಗುತ್ತದೆ.

ಕತೆಗಾರರು ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಶೈಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿದೆ, ನಿರರ್ಗಳ-
 ವಾಗಿದೆ. ಸಹಜತೆ, ಲಾಲಿತ್ಯಗಳೇ ಅದರದೊಂದು ಸೊಂಪು. ಮಾತು
 ಸಹಜವಾಗಿ ‘ಹೃದಯದಿಂದ ಹೊರಟು ಬಂದಂತಿದೆ.’ ಕತೆ “ನನ್ನ
 ಊರು ಕಾರವಾರ ” ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ನೇರವಾಗಿ ನಿರಾ-

ಹಂಬರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಜ್ಜಿ ರೂಪುಗೊಂಡು
 ಸೃಷ್ಟಿಸೌಂದರ್ಯದ ವರ್ಣನೆಗಳು ಬಗೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಆದರೂ ಈ ಕತೆ ದೋಷರಹಿತವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ
 ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕತೆಗಾರರಿಗೆ (ಭಾಲಚಂದ್ರನಿಗೆ) “ ಎಂಥ
 ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ ಪ್ರಾಣ ಈ ಕವಿರಾಜ ! ” ಎಂಥ ಸುಂದರ ಜೀವನವನ್ನು
 ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ— ಎಂದು ಅವನ ಬಗ್ಗೆ
 ತಾತ್ಕಾರ ಮೂಡಿದ್ದು, ಸುಧೆ ಮೂಕಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಮುನ್ನ
 ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ “ಅವಳು ಮಾತಾಡಲಾರಳು, ಮೂಕಿ ” ಎಂದು
 ತಿಳಿದಕೂಡಲೆ, ಮೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಲವೆಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಉಡುಗಿ, ಎಷ್ಟೋ
 ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ತುಟಿಪಿಟಿಕ್ಕಿನ್ನದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ
 ಕಾಲುಕಿತ್ತು, ಮರುದಿನವೇ ಊರುಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬಬಳಿಕ
 ಇವರು ನೆರವೇರಿಸಿದ “ ಕೃಷ್ಣ ಸಂಧಾನದ ಕಾರ್ಯ, ಪಾವನ
 ಕಾರ್ಯ ” ಯಾವುದು, ‘ಕವಿರಾಜ’ ನ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ವಾಟಾ-
 ದುಡೆಂತು— ಎಂಬುದು ಬಗೆಹರಿಯದೆ, ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತ
 ಕೊನೆಗೂ ಒಂದು ಒಡೆಯಲಾರದ ಒಗಟಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.
 ಸುಧೆಯು ಮೂಕಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಮೊದಲು ‘ಕವಿರಾಜ’ ನಿಗೆ
 ‘ಮಸಾಲೆ’ ಕೊಡಹೋದುದು, ರೋಗವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ
 ಮೊದಲೇ ಔಷಧ ಕೊಟ್ಟಂತೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ
 ‘ಕವಿರಾಜ’ನ ‘ಅಂಟುರೋಗ’ ವಾಸಿಯಾಯಿತೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದು
 ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವನ ‘ರೋಗ’ವನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಿದ ‘ಆ’
 ಔಷಧಿಯಾವುದೆಂಬುದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯದೆ, ಅದೊಂದು ಗುಟ್ಟಾ-
 ಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸಂಭಾಷಣೆ ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು
 ಸತ್ತ್ವಶಾಲಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ‘ಕವಿರಾಜ’ ಮೊದಲ ಭೇಟಿಯಲ್ಲೇ
 ಅಪರಿಚಿತನೊಂದಿಗೆ ಹೃದಯ ಬಿಟ್ಟಿ ಮಾತಾಡಿ, ತನ್ನ ಆಂತರ್ಯ-
 ವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಔಚಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಭಂಗ ತಂದಿದೆ. ಇನ್ನೆಲ್ಲ
 ಅವಸರದ ಕರುಹುಗಳು.

ಕಥಾವಸ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿದ್ದು, ಉನ್ನತ
 ವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ವಿಚಾರಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕೊರತೆ ತಲೆದೋರಿದೆ.
 ಕನ್ನಡದ ಉತ್ತಮ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಬಹು
 ದಾಗಿದ್ದ ಈ ಕತೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಳಜಾರಿದುದನ್ನು ಕಂಡು ಮನ
 ನೋಯದಿರದು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬರುವ ಇವರ ಕತೆಗಳೆಲ್ಲ ಭಾವನಾ
 ವಿಶೇಷಗಳಿಗೆ ವಿಚಾರದ ಔನ್ನತ್ಯವೂ ಕೂಡಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಪುಷ್ಟ-
 ವಾಗಿ, ಆಳವಾದ ಅನುಭವದಿಂದ ಪಳಗಿ, ಮೈದುಂಬಿ ಸರ್ವಾಂಗ
 ಸುಂದರವಾಗಿರಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ತಿಮ್ಮನ ತಲೆ

(ನಗೆಚುಟಿಕೆಗಳ ಸಂಕಲನ)

ಒಂದುಗೂಡಿಸುವವರು ಶ್ರೀ. ಬಳ್ಳಾರಿಯ 'ಬೀಚಿ'. ಬಳ್ಳಾರಿಯ ತಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ರಣ. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

ಇಡೀಗೊಂದು ನಗೆಸಂಧಿಗೆಯ ತಟ್ಟೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ನಗುತ್ತಲಿರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವೆವಾದರೂ ಬಯಸುವ ನಗೆ ಒಂದೇ ಬಗೆಯದಲ್ಲ. ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ನೇಹ, ವೈತ್ರಿ, ಪ್ರಣಯ, ಶೃಂಗಾರ, ಉತ್ಸಾಹ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಭಾವಗಳೊಂದಿಗೂ ನಗೆಯು ಬೆರೆತುಕೊಂಡು ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು. ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಧೈರ್ಯ, ವ್ಯಂಗ್ಯ, ವಿಡಂಬನೆ, ಅಣಕಗಳಂತೂ ನಗೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡೇ ನಿಂತಿರುವುವು. ಸಾಹಿತ್ಯ ವಾಸ್ತವ-ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದಾಗ ಹುಟ್ಟುವ ಹುಚ್ಚುನಗೆಯ ರೀತಿ ಬೇರೆ; ಅದು ಅದರ್ಶಪ್ರಪಂಚದತ್ತ ಹೊರಟಾಗ ಹುಟ್ಟುವ ಮುಚ್ಚುನಗೆಯ ರೀತಿಯೇ ಬೇರೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಲ್ಲ ಅದರ್ಶಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದರಿಂದ, ಇಂದು ನಾವು ನಗೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಅಪಹಾಸ-ಉಪಹಾಸಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಲಾರವು. ಅದರಿ ವಿಪುಲವಾಗಿಯೇ ಇರುವ ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದಸಾಹಿತ್ಯ, ವಾಸ್ತವಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಾದುದರಿಂದ, ಈ ಜಾತಿಯ ನಗೆಯ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಶಿ-ರಾಶಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವುವು.

ಸಾಹಿತ್ಯಪಾಕಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯರಸ ಅವಶ್ಯಕವಾದರೂ ಪ್ರಮುಖವಾದುದಲ್ಲ. ಔತಣದೂಟದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಂಜನವಾರ್ಥಗಳ ಹೋಲಿಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವುದು. ಚಟ್ಟಣಿ, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ, ಹಪ್ಪಳ, ಸಂಡಿಗೆ, ಪಲ್ಟೆಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅವು ಇರದೆ ಹೋದರೆ ಊಟಕ್ಕೆ ರುಚಿಯಿರದು. ಅದರಂತೆಯೇ ವಿವಿಧಭಾವಯುಕ್ತಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಗೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕ-ಸ್ಥಾನವಿರುವುದಾದರೂ, ಬರೀ ಅದನ್ನೇ ಕೊಡುವೆನೆಂದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೂ ಆಗದು; ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯೂ ಆಗದು. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ನಗೆಗೆ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಸ್ಥಾನವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯೂ ಅಲ್ಲ.

ಮಾನವನ ಅಜ್ಞಾನ, ಅಶಕ್ತಿ, ಡಂಭಾಚಾರ, ಸ್ವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಭಾವಗಳಿಂದ ಅರಳಿಸಿ ತೋರಿಸುವಾಗ, ಕೊನೆಗೊಂದು ನಗೆಯ ಮಿಂಚು ಮೂಡುವುದು ಈ ನಗೆ ಮಿಂಚಾಗಿ ಇದ್ದರೆಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಬರುವುದು. ದೀಪವಂತೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉರಿಯಲು ತೊಡಗಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಹಾಸ್ಯರಸವು ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಇರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ. ಸ್ಥಾಯಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಹಟದಿಂದ ಹೊರಟವರ ಪ್ರಯತ್ನ

ಗಳು ಆಯುಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯತತ್ತ್ವದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ 'ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯದ ಅಭಾವವು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟಿದೆ... ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದರ ಸಾಧನೆಯೇ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ!' ಎಂಬ ಮಾತು. ನಮ್ಮ ಅದರ್ಶವಾದ ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಂಗ್ಯ, ವಿಡಂಬನೆ, ಉಪಹಾಸ-ಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕೊಂಕುಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಹೆಸರಾದವರು.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲನಗೊಂಡ ನಗೆಚುಟಿಕೆಗಳನ್ನು, ವಿಸಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಗುರುಕುಲ, ಭಾವಣಭೂತರು, ವೃತ್ತಿಗಳ ಒಳಗುಟ್ಟು, ಕಲೆ-ಕೊಲೆ, ಸಂಸಾರಿಗ ತಿಮ್ಮ, (ಅ) ರಾಜಕೀಯ, ಉಳಿದಲ್ಲ— ಎಂಬ ೭ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಚುಟಿಕೆಗಳೂ ಮಿಸಲುಗಳೆಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಮೊದಲು ರೂಢವಾಗಿದ್ದ ಸುಪರಿಚಿತ ನಗೆಚುಟಿಕೆಗಳೇ ಹಲವು— ತಿಮ್ಮನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು, ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಗೆಚುಟಿಕೆಗಳು, ಬೀಚಿಯವರ ನಗೆಗಾರಿಕೆಯ ಮಿಸಲುತನಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ. ಬೀಚಿಯವರು ಒಳ್ಳೆಯ ನಗೆಗಾರರು. ಸ್ವತಃ ನಗುತ್ತಲೇ ನಗೆಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ, ನಗದವರನ್ನೂ ನಗಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುವ ಇವರ ಅದರ್ಶವಾದ, ಇವರ ಒಳಗಣ್ಣನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣಗೊಳಿಸಿದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಇವರ ತೀಕ್ಷ್ಣವೃಷ್ಟಿಗೆ ಇಂದಿನ ಮುಂದಾಳು-ಗಳೆಂಬವರ ಸ್ವಾರ್ಥಮೋಹ, ಲೋಭಗಳೂ, ಡಂಭಾಚಾರ-ಗಳೂ ಗುರಿಯಾಗಿ, ವಿಡಂಬನೆಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಸಮಾಜದ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ-ಮುಢಾಚಾರಗಳು ಕೂಡ ನಗೆಗೀಡಾಗಿವೆ.

ಇವೆಲ್ಲ ನಗೆಚುಟಿಕೆಗಳು ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುವುದರೂ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುವ ತಿಮ್ಮ ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಅವನ ಜಾತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ, ವೇಷ-ಭೂಷಣ, ಆರ್ಥಿಕಸಂಸ್ಥಿತಿ, ಉದ್ಯೋಗ, ತತ್ತ್ವವಿಷಯಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ—ನೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಿಮ್ಮನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪ-ಗುಣ-ಸ್ವಭಾವ-ದವನಾಗಿ ಕಾಣುವುದರಿಂದ, ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ವಾಚಕರು ಕೊನೆಯ ವರೆಗೂ ಸಂದೇಹದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದೇಹದ ಮೂಲಕ, ಎಷ್ಟೋ ನಗೆಚುಟಿಕೆಗಳು, ನಗೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೂ ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತಳೆದುಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

ಬೀಚಿಯವರ ನಗೆಗಾರಿಕೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ನಗೆಯ ವ್ಯಂಜನ-ಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ನೀಡಬಹುದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ ಹೇಗೆಬಹುದು.

—ಬಿ. ಸಿ. ಎಸ್. ರಾವ್

ಚಿದಂಬರ

ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ಸುವರ್ಣಭಾರತಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೬೬ ಪುಟದ ಈ ಕಾದಂಬರಿ—ಕಾದಂಬರಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ನೀಳ್ಗತೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು—ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಾಚನಿಕರಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರೈ ಪಾತ್ರಗಳು. ಒಂದೇ ಒಂದು ಘಟನೆ. ಕಮಿ ಕೂಡ ಸಾಮಾನ್ಯನಾದುದಿಲ್ಲ; ತೀರ ವಿಚಿತ್ರ-ವಾದುದು. ಅಮೃತಜಾ ಚಿದಂಬರನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗುವ ನೊದಲು, ರಂಜನನ ಬಾಲ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತೆಯಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಒಮ್ಮೆ ಅಕೆ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಾಗ, ರಂಜನ ಅಕೆಯನ್ನು ಆ ಸಂಕಟದಿಂದ ಉಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ರಂಜನ ಒಂದು ವಿಶ್ವಿಪ್ತವಾದ ವಚನ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಮೃತಜಾ, ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೂ, ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನ (ರಂಜನನ) ಕರ್ಮವತ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದೇ ಆ ವಚನ. ಅಮೃತಜಾ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಘಟನೆ ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ, ಅವರಿಬ್ಬರೂ ತರುಣರಿದ್ದರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರರ ಬಗ್ಗೆ ಮಲಿನಭಾವವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಲೇಖಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ! ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅಮೃತಜಾ ಪರಸತಿಯಾದ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನೊಡನೆ ಜಾರತನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರಂಜನ ಏಕೆ ಬಯಸುತ್ತಾನೆ? ಇಂತಹ ವಿಚಿತ್ರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದೊಡ್ಡುತ್ತಾನೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಆ ದಿನ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಲು ರಂಜನನಿಂದ ಕಾಗದ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಮೃತಜಾ ಅದುವರೆಗೆ ಹೇಳದಿರುವ ಆ ಗುಹಿತವನ್ನು ಗಂಡನೊಡನೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ; ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ತಾನು ವಚನಪೂರ್ತಿಗಾಗಿ ರಂಜನನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ, ಚಿದಂಬರನೂ ಜೊತೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಚಿದಂಬರನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆ! ಓದುಗರಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗದ ಈ ಮಾತು ಗಂಡನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಯಿತು? ಅಮೇಲೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಯಿಸಿ, ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಬೆಳಗಾಂವಿಯ

‘ರಾಮಾಶ್ರಮ’ದಲ್ಲಿ ತಂಗುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರಾಮಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ರಂಜನ ಹಾಗೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಪಾವನಿಯೂ ಇಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಚಿದಂಬರ ತಾನೇ ಹೋಗಿ ರಂಜನ-ಪಾವನಿಯರನ್ನು ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಕರೆತರುತ್ತಾರೆ. ರಂಜನನಿಗೆ ಅಗ ತುಂಬ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹೇಳಲಾಗಿಲ್ಲ! ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗ ಅಮೃತಜಾ ಸ್ವುತಿತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಾಳೆ. ಔಷಧೋಪಚಾರದಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರ ಬಂದಾಗ ರಂಜನ ಅಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ! ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಓದುಗರ ನಂಬುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಆಘಾತಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಹೋಗಿದ್ದರೂ, ಕಥೆ ಓದಬೇಕೆಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಿಚಿತ್ರ ಸನ್ನಿವೇಶವುಳ್ಳ ಈ ಕಥೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ, ಹೇಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ—ಎಂಬುದೇ ಇರಬೇಕು.

ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ‘ಸಾವಧಾನ’ದಲ್ಲಿ ‘ಇದನ್ನೂ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ನನಗಿಲ್ಲ. ತಿರುಗಿ ದೋಷ ಎಣಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ದೋಷಕ್ಕೆ ನಾನು ಪಾತ್ರ ನಲ್ಲ ನನ್ನ ಮನೋಧರ್ಮ. ಹೀಗೆ ನುಡಿದರೆ ನನಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಿಮಗೂ ಸ್ತುತ್ಯ’ ಎಂದು ಬರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರೇನು ಮಾಡುವಹಾಗಿದೆ?

ತತ್ತಿಯ ಪುಡಿ

(ದಿವ್ಯಾಪಧಿ)

ಎ. ಬಿ. ಸಿ. ಮತ್ತು ಡಿ. ವಿಟ್ಟಾಮಿನ್‌ಗಳುಳ್ಳ ಮಹಾ ಶಕ್ತಿ-ದಾಯಕವಾದ ಔಷಧ. ಎಲ್ಲ ತರದ ನಿರ್ಬಲತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಜೀವಮಾನದ ವರೆಗೆ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಭೋಗಿಸಲು ಹುರಿದುಂಬಿಸುವದು. ಸಣ್ಣ ಬಾಟ್ಟು ರೂ. ೬-೪-೦, ದೊಡ್ಡ ಬಾಟ್ಟಿಗೆ ೧೨-೪-೦.

“ ಸಿ. ಎಮ್. ಐ ”

ಜೈನದ ದನಗಳಿಗೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಔಷಧ.

ಒಂದು ಚೀಟಿಗೆ ರೂ. ೫.

ಅಂಚೀಸೆಡ್ಡೆ ಬೇರೆ.

ಕೆ. ಕೆ. ದಾಸ ಮತ್ತು ಕಂ. (ಡಿ. ೧೦) ಡಿ.

ಬೆಳಗಾಂವಿ

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ.

೨೨೦. ನನ್ನ ಹಾಡು (ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ). ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಗಿ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶಾಂತಿನೀವಾಸದನ, ಸೇಡಬಾಳ, ಜಿ. ಬೆಳಗಾವಿ. ಕ್ರಿ. ಅ. ೬೫ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

೨೨೧. ಗ್ರಾಮವಾಚನಾಲಯಗಳ ನಿಯಮಾವಳಿ (ಹಳ್ಳಿಯ ವಾಚನಾಲಯಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸುವವರಿಗೆ ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೈಪಿಡಿ.) ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಹಳ್ಳಿಗ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಹಳದಿಪುರ (ಉ. ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ). ಕ್ರಿ. ಅ. ೨೬ ಪುಟಗಳು.

೨೨೨. ನಿಸರ್ಗದುಡಿಯಲ್ಲಿ (ಕಥಾಸಂಕಲನ). ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕತೆಗಾರರ ಕತೆಗಳನ್ನು ಸಂಕಲನ ಮಾಡಿದವರು ಶ್ರೀ. ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕರು. ಧಾರವಾಡದ ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೮ ನೆಯ ವರ್ಷದ ಕಿರಣ ೨. ಕ್ರಿ. ಅ. ೧೨೬ ಪುಟ. ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

೨೨೩. ಹುಚ್ಚು-ಹುರುಳು (ಹಂಪಿಗಳ ಸಂಕಲನ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ' ಬೀಜಿ '. ಬಳ್ಳಾರಿಯ ತಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆಯ ಪ್ರಕಾಶನ. ಕ್ರಿ. ಅ. ೧೦೨ ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ ೧-೮-೦.

೨೨೪. ಚಿನ್ನದ ಪದಕ (ಕಥಾ ಸಂಕಲನ). ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂ. ಮು. ಜೋಶಿ, ಧಾರವಾಡ. ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೮ ನೆಯ ವರ್ಷದ ಕಿರಣ ೩. ಕ್ರಿ. ಅ. ೮೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

೨೨೫. ಸತ್ಸೇವೆ (ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾದಂಬರಿ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ನವಗಿರಿನಂದ, ಮದರಾಸು. ಪ್ರತಿಭಾಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೮ ನೆಯ ವರ್ಷದ ಕಿರಣ ೪. ಕ್ರಿ. ಅ. ೩೦೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೩-೮-೦.

೨೨೬. ಚಿದಂಬರ (ಚಿಕ್ಕ ಕಾದಂಬರಿ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪಾಟೀಲರು. ಬೆಳಗಾವಿಯ ಸುವರ್ಣಭಾರತಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೪ ನೆಯ ಪುಷ್ಪ. ಕ್ರಿ. ಅ. ೬೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೦-೦.

೨೨೭. ಸ್ವಪ್ನದರ್ಶನ (ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ರಘು. ಬೆಳಗಾವಿಯ ಸುವರ್ಣಭಾರತಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೫ ನೆಯ ಗ್ರಂಥ. ಕ್ರಿ. ಅ. ೧೫೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೧೨-೦.

೨೨೮ ಕಾವ್ಯೋದಯ (ಕವನಸಂಕಲನ). ಶ್ರೀ. ಮಹದೇವ ಬಣಕಾರ, ಧಾರವಾಡ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ ಬಿ. ಎಸ್.ಸಿ. (ಆನರ್ಸ್). ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಕರ್ನಾಟಕ ಹೈಸ್ಕೂಲು, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರಿ. ಅ. ೫೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦.

೨೨೯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ (ಪ್ರಜಾ ರಾಜ್ಯೋದಯ ಸಂಚಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಬಿ. ಹಳೇನುನಿ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಸಂಘ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಕ್ರಿ. ಓದ ೬೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೦-೦.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲದೆ ಪ್ರೌಢರ ಲೇಖನಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಕಲಿತವಾಗಿವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಈ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸೌಹಾರ್ದದ ಸ್ವಾಗತ.

೨೩೦ ಜಯಹಿಂದ (ನಾರಸತ್ರಿಕೆಯ ಯುಗಾದಿಯ ವಿಶೇಷಾಂಕ). ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಶಂ. ಬಾ. ಮನಗೋಳ; ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಶ್ರೀ. ರಾ. ವೆ. ಕರಿಗುದರಿ, ಪ್ರಕಾಶಕರು ಜಯಹಿಂದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಸ್ನೇಹಕುಂಜ, ಕೆಲ್ಲೆ-ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಕ್ರಿ. ಓದ ೧೦೪ ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦.

ಭವಗ್ರಸ್ತ ಆಯುರ್ವೇದ ವಿದ್ವಾನ್ ಬಿ.ವಿ. ಹಂಪಿ
ಮುನೋಹರ { ನೀಲ } ಹೇರ್ ಆಯಿರ್

ಕೂದಲನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಕವ್ವಾಗಿ, ಸೊಂಪಾಗಿ
ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಬಾಲನರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ.

ಗರ್ಭಾಶಯಕ್ಕೆ { ಜೀವಿನಿ } ಟಾನಿಕ್.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಗುಣ-
ದಾಯಕವಾದುದು; ಉಷ್ಣ ರೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಮನ-
ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಔಷಧಸಾಧ್ಯ ಬಂಜಿತನಕ್ಕೆ
ಸಿದ್ಧಿಯಾಗ.

ಅಜೀರ್ಣ
ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ { ಪಂಚವಟಿ } ರಾಮಬಾಣ.

ಸದ್ವೈದ್ಯ ಶಾಲಾ, ನಂಜನಗೂಡು.

' ನಂಜನಗೂಡು ಟಿಂಕ್ ಪೌಡರು ' ಮತ್ತು
ಆಯುರ್ವೇದೀಯ ಔಷಧಗಳು ತಯಾರಾಗುವ
ಕಾರ್ಖಾನೆ.

ಜಯಹಿಂದದ ಈ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ, ಎಂದಿನಂತೆ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

೨೩೨ ಜೀವನಚಿತ್ರ (ಕಥಾಸಂಕಲನ). ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ಕೆ. ಭಾರದ್ವಾಜರು, ಪ್ರಕಾಶಕರು ಆನಂದ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು ೨. ಕ್ರೌ. ೧೪೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೨೩೩ ಕೊರವಂಜಿ (ನಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಜನ್ಮದಿನೋತ್ಸವ ಸಂಚಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಡಾ. ಎಂ. ಶಿವರಾಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎನ್. ಗುಪ್ತ, 'ಕೊರವಂಜಿ' ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು. ಡಿ. ಅ. ೧೦೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೦-೧೨-೦.

೨೩೪ ನೀರಯೋಗಿ ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀವಿನೇಕಾನಂದ (ಜೀವನ ನರಿಚಯ) ಮೂಲ ಲೇಖಕರು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ರೋಮರೊಲಾ. ಅನುವಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಪದ್ಮರಾಜ ಅದಿನಾಥ ಹುನಗುಂದ 'ಶಾಂತಿನಿಕೇತನ' ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಬೀದಿ, ವಿಜಯಪುರ. ಕ್ರೌ. ಅ. ೨೩೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ಸಾಧಾ ಪ್ರತಿಗೆ ೨-೧೨-೦. ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಗೆ ೩-೪-೦.

೨೩೫ ಹೊಸ ಸಂಸಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ಏಕಾಂಕಗಳು (ನಾಟಕ ಸಂಕಲನ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ ಎಂ. ಎ.; ಧಾರವಾಡದ ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೧೦೩ನೆಯ ಕುಸುಮ. ಕ್ರೌ. ಅ. ೧೬೬ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೪-೦.

೨೩೬ ಮಂಜುಳಾ (ನಾನಾಜಕ ಕಾದಂಬರಿ) ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿ ಪುರಾಣಿಕರು. ಮೈಸೂರಿನ ಉಷಾಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಯ ೨೪-೨೯ನೆಯ ಗ್ರಂಥ. ಕ್ರೌ. ಅ. ೨೬೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೩-೦-೦.

೨೩೭ ಮನಸ್ಸಿನಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕತೆಗಳು (ಕಥಾಸಂಕಲನ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ತಿ. ಶೇ. ಮಣಿ, ಮೈಸೂರು ಉಷಾಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆಯ ಬಿಡಿಮುತ್ತು ೧೨. ಕ್ರೌ. ಅ. ೨೦೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೦-೦.

೨೩೮ ಬಹಿರಂಗ (ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ). ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಎನ್. ಪ್ರಭುದೇವ, 'ಬಹಿರಂಗ' ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬಿ. ಎಚ್. ರೋಡು, ತರಿಕೆರೆ. ಕ್ರೌ. ಫೋ. ೪ ಪುಟ. ಬಿಡಿಸಂಚಿಕೆಗೆ ೦-೧-೦.

೨೩೯ ಪುರುಷಾವತಾರ (ಕಾದಂಬರಿ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ 'ತರಾಸು'. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಆನಂದ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು ೨. ಕ್ರೌ. ಅ. ೧೬೮ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೧೫-೦.

೨೪೦ ಅನುಭವಮಂಟಪದ ಐತಿಹಾಸಿಕತೆ (ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಉತ್ತಂಗಿ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಹಾಲಭಾವಿ, ನಿವೃತ್ತ ೧ನೆಯ ವರ್ಗದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು, ಕಲಾಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ. ಕ್ರೌ. ಅ. ೧೧೨ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

೨೪೧ ಅಂತರಂಗ (ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೂರನೆಯ ಅವೃತ್ತಿ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ 'ದೇವುಡು'. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಆನಂದ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು ೨. ಕ್ರೌ. ಅ. ೧೬೦ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೨-೪-೦.

೨೪೨ ಉದಯರಾಗ (ಕಾದಂಬರಿಯ ೪ನೆಯ ಮುದ್ರಣ). ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ. ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಆನಂದ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು ೨. ಕ್ರೌ. ಅ. ೧೩೪ ಪುಟಗಳು. ಬೆಲೆ ೧-೪-೦.

(ಕಚನೆಯ ಪುನರಿದು ಮುಂದುವರಿದು)

ಕಾಣಿಸುವುದರಿಂದ 'ಶಾಂತಿನಿಕೇತನ' ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.) ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ನೀವು ತೆಗೆದ ಚಿತ್ರದ ಬಾಹ್ಯರೇಷೆಯ ಮೇಲಿನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಟಿಪ್ಪಿ ಬರುವಂತೆಯೂ ಕೆಳಗಿನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕ್ರಾಸ್‌ಸ್ಟಿಚ್ ಬರುವಂತೆಯೂ ತುಂಬಬೇಕು; ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಟಿಪ್ಪಿಯನ್ನು ತುಂಬುವಾಗ, ಚಿತ್ರದ ಸುತ್ತಲಿನ ಗೆರೆಯನ್ನು ತುಂಬುತ್ತ ಕೆಳಗಿನ ದಾರವನ್ನು ಆ ಗೆರೆಯಿಂದ ಈ ಗೆರೆಗೆ ಈ ಗೆರೆಯಿಂದ ಆ ಗೆರೆಗೆ ಉದ್ದ ಉದ್ದ ದಾರ ಬರುವಂತೆ, ಕ್ರಾಸಿನ ಮೇಲೆ ಸೂಜಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪಿಯನ್ನು ಸಣ್ಣ ಗಾಳಿ ನಾಜೂಕಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಕೆಳಗಿನ ದಾರವು ಗುತ್ತುಗುತ್ತಾಗಿ, ತೆಳ್ಳಗಿನ ಅರಿವೆದೊಳಗಿಂದ ದಾರದ ಬಣ್ಣವು ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸುವುದು.

ಕಸೂತಿ ಹಾಕುವಾಗ, ದಾರವನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿಯೂ ಜಗ್ಗ.

ಬಾರದು, ತೀರ ಸಡಿಲಾಗಿಯೂ ಬಿಡಬಾರದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ದಾರವನ್ನು ಜಗ್ಗುವುದರಿಂದ, ಮೇಲಿನ ಅರಿವೆಯು ಮುದ್ದೆಯಾಗಿ ಚಿತ್ರದ ಸೌಂದರ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು. ಸಡಿಲಾಗಿ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ದಾರವು ಪೊಳ್ಳು, ಉಳಿದು, ಅರಿವೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದೆ ದಾರದ ಬಣ್ಣವು ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಸುತ್ತಲಿನ ಗೆರೆಯ ಅಂತರದಷ್ಟೇ ದಾರವನ್ನು ಜಗ್ಗಿ, ಟಿಪ್ಪಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಕಸೂತಿಯು ಟೀಬಲ್ ಕ್ಲಾಥಿಗೆ, ತಲೆಗಿಂಬಿನ ಚೀಲ ಮತ್ತು ಹುಡುಗರ ಫ್ರಾಕಿನ ಶರ್ಟಿನ ತುದಿಗೆ, ತೋಳಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ತೆಗೆಯಲು ಬರುತ್ತದೆ. ತೋಳಿಗೆ ತೆಗೆಯುವುದಾದರೆ ನೋಡಲು ತೋಳಿನ ಅಳತೆಯಷ್ಟೇ ಅರಿವೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಈ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಅನಂತರ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ತೋಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಬಳಿಕ ಕಸೂತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದ ಅರಿವೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು, ತೋಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಫ್ರಾಕಿಗೆ ತೋಳನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು.

The Hallmark of Quality

ವಿವಿಧ ರುಚಿಗಳನ್ನು ತಣಿಸುವ ಸಂಗೀತವನ್ನು 'ಹಿಜ್ ಮಾಸ್ಟರ್ಸ್ ವಾಯಿಸ್' ಮೇಲೆ ಕೇಳಿರಿ!

ಶ್ರೀ ನೋಡನ ಚಿತ್ರಾಳ

N 25953 | ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ನೃಂದಾವನಗಳಲ್ಲಿ
ಲಾಸ್ಯವಾಡ ಬಾರೆ ಉಸಾ

ಪ್ರೊ. ಡಿ. ಆರ್. ಬೇಂದ್ರೆ ಕೃತ
"

ಜೋಳದ ರಾಶಿ ಕೆ. ದೊಡ್ಡನಗೌಡ

N 25952 | ಕಾಡುವ ಸಂಸಾರ ಬೇಡವೆಂದು
ಜಗಳವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಗದೀಜಗ

ಸ್ವಕೃತ
"

ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದುಮತಿ ಅದ್ಯ

N 25951 | ಬಾಳಿನ ಗುಟ್ಟಿನು
ಇಲ್ಲೆ ಇರು ಅಲ್ಲೆ ಬೋಗಿ

ಶ್ರೀ. ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ ಕೃತ
"

ಖಾನಸಾಹೇಬ ಅಹಮ್ಮದಜಾನ
ಧಾರಕವಾ, ರಾಮಪುರ.

ಪಂಡಿತ ದ. ವಿ. ಪಲಾಸಕರ

N 15934 | ತಬಲಾ ಸೋಲೊ
ಫರುಕ್ಖಾಬಾದೀ ಚಲನ ಭಾಗ ೧-೨

N 36549 | ನಂದಕೆ ಛೇಲಾ ಧೀಟಿ ಲಂಗರವಾ (ಮಾಲಕಂಸ)
ಪಿಪ್ಪು ಪಲನ ಲಾಗಿ ಮೋರಿ ಅಂಬಿಯಾ
(ಗಾಡಸಾರಂಗ)

ನಾಸ್ಟರ್ ಇಬ್ರಾಹಿಮ್

ಶ್ರೀ. ಸವಿತ್ರ ಚತರ್ಜಿ

N 15935 | ಕ್ವಾರ್ಟರಿಟೆನೇಟಿ-ತರ್ಜ
ಅಯೆಗಾ ಆನೆಮಾಲಾ-ಮಹಲ
ಕಿಷ್ಕತ ಬನಾನೆವಾಲೆ-ಪರದೇಸ

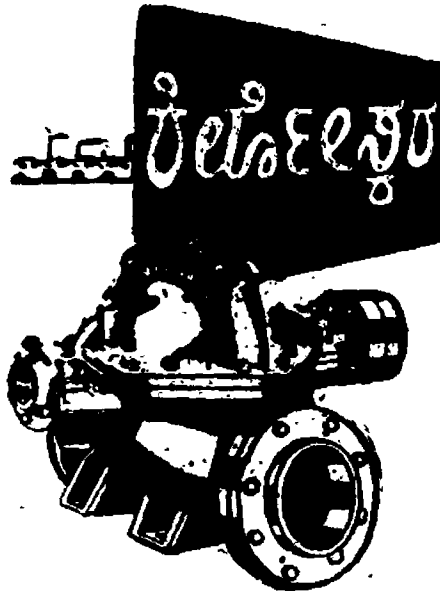
N 31324 | ಕ್ವಾರ್ಟರಿಟೆನೇಟಿ-ತರ್ಜ
ಮೆರೆಪಿಯಾ ಗಯೆ ರಂಗೂನ-ಪತಂಗಾ
ಪರ ಕಭೀ ಕಭೀ-

ಇದೇ ಹೊರಬಿದ್ದ ಫಿಲ್ಮ್ ಸಂಗೀತದ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು 'ಹಿಜ್ ಮಾಸ್ಟರ್ಸ್ ವಾಯಿಸ್'
ಮೇಲೆ ಕೇಳಿರಿ.

ದಿ ಗ್ರಾಮೋಫೋನ್ ಕಂಪನಿ, ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಕಲಕತ್ತಾ---ಮುಂಬಯಿ---ಮದ್ರಾಸ---ದಿಲ್ಲಿ

ನಿಮ್ಮ ಮನೆ, ಹೊಲ ಅಥವಾ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ
ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ
ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್
'ಸೆಂಟ್ರಿ ಫ್ಯೂಗಲ್ ಪಂಪ್' ನ್ನೇ
ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ.

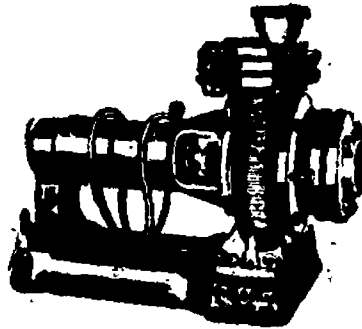
ಶಿ ಶಿ ಶಿ
ಸೆಂಟ್ರಿ ಫ್ಯೂಗಲ್
ಪಂಪುಗಳು

ಯು. ಪಿ. ಟೈಪ್ ಪಂಪ್

ಒಕ್ಕಲತನ ಮತ್ತು ಕಾರಖಾನೆಯ
ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪ-
ಯುಕ್ತವಾದುದು. ತನಿಖೆ, ಭದ್ರ
ವಾದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಇವು
ಗಳ ಮೂಲಕ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಬೆಳೆ
ಯುತ್ತಿರುವ ರೋಕ ಪ್ರಿಯತೆ
ಯನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಈ ಪಂಪು.

ಬಿ. ಎಸ್. ಎ. ಪಂಪು

ಅತ್ಯಂತ ಅಧುನಿಕ ಹಾಗೂ ಯಾಂತ್ರಿಕ
ರಚನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರು-
ವುದು. ಗಿರಾಕಿಗೆ ಕಳಿಸುವ ಮುನ್ನ ಪ್ರತಿ
ಯೊಂದು ಪಂಪನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿ-
ಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪಂಪುಗಳು ಔದ್ಯೋಗಿಕ
ಹಾಗೂ ಒಕ್ಕಲತನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ
ವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಬಂಧುಗಳು ಆ ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ವಾಡೆ

